အဘိဓမ္မာဂျီစောင်တွဲကျမ်း

ပ်ဉ်ကယ်ယဆေက်းဝန်ခံရပါရဂု၊ အာဘိဓမ္မတ္ထိုဠ်လည်
ဗိနုပါမော်းရန်ဘဲ်ာ်ကုဋ္ဌရ၊ပုဂံဝထေရာ၊ရာဇာဓိရာဇဂု
မင်း ဆရာဟု၊ ရွှေဘုံဒစတိုင်ပါ၊ တံဆိပ်ဓာတ်ခဲ
ဘွဲ့ထူးနဝင်း၊အပူဇော်အလျှံ(မဟာဝိဇ္ဇာ)ရသော
(ရွှေပြည်ကြီးဆရာတော်)
(ဒုတ်ယွမ်းဆရာတော်)
(ဂုကြီးဆရာတော်)-(စဉ်းဆရာတော်)
(ပဏ္ဍာဝါဃကာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု)
တံဆိပ်လွတ်တု၊ခတ်နိုပ်ဆုသော်
(စကုဆရာတော်)
သိဇဝန်း၊ဂုဏဝန်း၊ပညဝန်း၊
ဗုဒ္ဓိလွန်မွန်၊ပုဒ္ဓိဆိုမြတ်၊ပုဒ္ဓိထိတတ်၊ပုဒ္ဓိထေကျော်
ကျမ်းဂန်တတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့သည်
ရေးသားဆုံးဖြတ်။စီရင်တော်မူအပ်သော
မာတိကာ-ကြေးမုံနှင့်ကက္ခ၊

အာဘိဓမ္မာဝတာရကြီးစောင်တွဲကျမ်း။

ကျွန်ုပ်-အာဘိဓမ္မာဇဝန်း၊ဘက်ကမ်းထုတ်ချော်၊ တတ်ကြွေးမိုးကို
ပုဂ္ဂိုလ်ဆီဟိန္ဒ္ဂု"ရဟန်းဂျင်လူ"သူတော်တကာ
ဝံသာနုရက္ခိတ၊အာစာရပုဗ္ဗ၊ကုဏပုဗ္ဗ
သောတုဇန အပေါင်း၊သူတော်ကောင်းတို့အကျိုးငှါ
ပုံနှိပ်လုပ်ဆောင်၊အောင်မြင်ပြီးစီးခြင်းသို့ရောက်သတည်း၊

မန္တလေးမြို့၊
မြန်မာ့ထာဝရသတင်းစာပုံနှိပ်တိုက်ဆိုင်

The Star of Burma Press

1900

[illegible]

အောင်သူငယ်ကာတို့၏ သိရှိခဲ့ဘူးသမျှ အတုလင်ပတိသိရိမကဋ္ဌ
ဖြိုပုဒ်အား အတိဥက္ကဋ္ဌစတုဆယ်မှနိုန်။ ဘိုးနုတွင်မ အနုတ္တရမားရပ်နေခဲ့ရာ
တိုနရိုန်။ ဓနဝါဘိုးဒဝိုန်၊ ဗြဟ္မဝတ်ဗြဟ္မဒိုန်။ သကုန္ဓယ်လ။ သာကီယရာ
ဇိန်။ မဟါသမတ်။ မန္ဓါတ်စကြာ။ ကွဝိန္ဒဏ္ဍသိန်။ ခဋ္ဌိန္ဒရာဇ်။ မနောမယ။
ဝေနေယျစန်။ အနောပမ၊ သောကစက္ကရာဇ်။ ကာမ။ ရူပ။ အရူပသိမ်းကိုး။
ရေဆုံးဆေမြဆုံး။ သုံးဘုံလုံးနှိုက်။ မင်းဆုံးအစစ်။ ဘဝဓမ္မရာဇ် ဖြစ်ကြိုးဖြဲ့
တော်မူသော။ သိလာဝိသိလဝန်။ ဒီရာဒီ-ဒီရဝန်။ ပညာဒီ-ပညဝန်။ ပုညာ
ဓိ၊ ပုညဝန်။ ဂုဏာဓိ၊ ဂုဏဝန်။ မိုးဘုံးမြေလဲ၊ တခဲတသွန်၊ မဟိဒ္ဓိ ကျိုး၊
တန်းခိုးအပွန်။ မဟာကရုဏာ။ မဟာဇော်ဓိ။ ဣဒ္ဓိပါဒ။ မွေအင်္ဂန်။ ပင်္ဂုမြား
တံခွန်၊ လွှားလွှားကွန်လျက်၊ မိုးဖွန်ဘဝဂ်။ အောံနှင့်အထင်း။ နဲ့ [illegible] ဆိုက်
ရောက်။ ဗိုက်ဆောက်ဖြန့်လွှား။ တရားသဘင်မှု။ ဗြဟ္မာလူနတ်၊ ပဓိသင်္ဂဟ
ဂုစ်ပါး။ ထွန်ဖျားမှန်ကျ။ သရဘူဥဿျောင်။ တန်းဆောင်ဆိမ်း၊ ထိန်ညိုးလျှံ
ပ။ တရားကိုးဝ။ ဇရိုးရိုးအကျ၊ လမ်းဆုံးပြဖြစ်တော်မူသော။ သုံးလောက
ပြဘင်။ မာရ်နှင်ပရမေ၊ ဘုန်းဝေဂုဏ်ရင်း။ တရားမင်းဘုရား။ စေါမြတ်ဖျား
ဇ်။ သုံးပါးသာသုနာ။ ရောင်ခြည်တဆောင်။ ပြောင်ပြောင်ထိန်ဝင်း။ နေ
နှယ်မယွင်း။ သရဒအခါ။ သော်တာသိတဂူ၊ ယုန်ဂူလျှံပတ်။ ပြာသာဒ်ရိပ်
သာ။ ထိန်ဝါဝင်းဝင်း။ လွန်းလင်းခဲ့ရဲ့။ အံ့မစဲအောင်။ တောက်ပဆဲဤအ
ခါ။ သုံးယောင်တရိုး၊ တောမျိုးအနှံ့။ အစိုးတရ၊ တန်းခိုးပသော။ ဂုရုဒု
ဂုရုဒ္ဓ၊ ဒွိဇရာဇာ။ ဌကိတ္တိရိုးကို။ စိုးချုပ်ချာသော။ မဟာဂဠုန်မင်း။ ။
ဂုစ်သောင်းလေးဖုံဝင်္ဂ်၊ သိခေါင်နက်ကျယ်။ ပင်လယ်သာဂရ။ မဟာဝံ
အဏ္ဏော။ ရေလိုင်းဒဏ်ကို။ မနှဆရာဇာ။ ငါးတရိုးဂို။ စိုးချုပ်ချာသော။
တိမိန္ဒနန္ဒာ။ မဟာဟိမိ။ ဒွိဇ်ဒဂ္ဂဖျား။ ငါးကြိုး-ဂ-စင်း။ ။သုံးထောင်သန့်ဂ။
ဟေဝန်ဘာန္ဒိုက်။ သားမျိုးတကာ၊ တန်းခိုးဆိုင်၍။ ပြိုင်တရာ၊ တရိုးတဖြာ။
စိုးချုပ်ချာသော။ ဓိဂရာဇာ။ မဟါကံသရ။ ပသဝဘုန်းတော့၊ ဇွန်ခြေသော်
မင်း။ ။ပုံခင်းဘုရထည်။ လောကမွေ။ ရာဇဂုဇ်ရည်၊ အစုံတည်လျက်
ဂုစ်မည်အံ့ဘွယ်။ ကိုးသွယ်အင်္ဂါ။ မဟာသာဂရ။ နံပဒေသဏ္ဍဂ။ သမုဒ္ဒနိုက်။

စဉ်ဖြစ်ဆဲ	တိုက်စဉ်အမည်	စာမျက်နှာ
၂၁	အစ္ဆရာဇမ္ဗကတိုက်နိုက်ရာဘွယ်	၁၁၄
၂၂	ဒဿနတိုက်နိုက်ရာဘွယ်	၁၁၆
	ဤကမာတိကာ၌။(၄)တိုက်(ဂ)ဘိုက်(ဂ)တိုက်(၃)ရု (၂၂)တိုက်။အကေဝံနှင့်ရာဘွယ်မာတိကာပြီး၏။	
၂၃	ဟောတ္ထဂေါ ဆွကဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၁၇
၂၄	ဂုဇ္ဇနေရဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၂၄
၂၅	အာသဝဂေါ ဆွကဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၃၁
၄၂	သဉ္ဇော်ဇနဂေါ ဆွကဒုက်၌ အကေဝံနှင့်ရာဘွယ်	၁၃၈
၄၈	ဂန္ဓဂေါ ဆွကဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၄၃
၅၄	ဩဃဂေါ ဆွကဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၄၇
၆၀	ယောဂဂေါ ဆွကဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၅၀
၆၆	နိဝရဏဂေါ ဆွ ကဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၅၃
၇၂	ပရာမာသဂေါ ဆွကာဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၅၆
၇၈	မဟန္တရဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၅၉
၉၁	ဥပါဒါနဂေါ ဆွကဒုက်၌ အကောက်နှင့်ရာဘွယ်	၁၆၁

စဉ်	တိက်စဉ်အမည်		နှာ
၈၇	ကိလေသဂါဆွကဒုက်ခ်ဒ္ဒ အကောက်နှင့်ရှာဘွယ်	}	၁၉၄
၁၀၅	ဝိဇ္ဇဒုက်ခ်ဒ္ဒ အကောက်နှင့်ရှာဘွယ်	}	၁၉၈
	ဒုကမာတိကာဒ္ဒ အကောက်နှင့်ရှာဘွယ်-မာတိကာပြီး၏.		
၁၂၃	သုတ္တန်တမာတိကာအကောက် အာဘိဓမ္မာမာတိကာ သုတ္တန်တမာတိကာ } ဒ္ဒိရှာဘွယ်		၂၂၃ ၂၃၆
	ဤတွင်၍မာတိကာဇကြီးမုံပြီး၏.		
၁	ဓာတုကထာအစ္ချိုး		၂၇၀
၂	ဓာတုကထာသံပေါက်		၂၇၃
၃	ဓာတုကထာအစ္ချိုးအကျဉ်းအဖြေ		၂၇၇
၄	ဘုံပုဂ္ဂိုလ်ရအစ္ချိုး		၂၇၉
၅	ဓာတုကထာစ္ချိုးအကျယ်အဖြေ		၂၈၀
၁	ပဌမနယအဖြေ		၂၈၀
၂	ဒုတိယနယ	၎င်း	၂၈၁
၃	ဟတိယနယ	၎င်း	၂၈၂
၄	စတုတ္ထနယ	၎င်း	၂၈၃
၅	ပဉ္စမနယ	၎င်း	၂၈၅
၆	ဆဋ္ဌနယ၊	၎င်း	၂၈၇
၇	သတ္တမနယ	၎င်း	၂၉၃
၈	အဋ္ဌမနယ	၎င်း	၂၉၆
၉	နဝမနယ	၎င်း	၂၉၇
၁၀	ဒသမနယ	၎င်း	၂၉၈
၁၁	ဧကာဒသမနယ	၎င်း	၂၉၀

စဉ်	တိုက်စဉ်အမည်		ဘာဒိုးနံပါတ်
၁၂	နွဲဒဿမနုယအ	ဖြေ	၂၉၉
၁၃	တေရသမနုယအ	၎င်း	၂၉၉
၁၄	စုဒ္ဒသမနုယ	၎င်း	၃၀၀
	ဓာတုကထာအဆိုးအဖြေ		
	မာတိကာအစဉ်-ဤတွင်၍ ပြီး၏,		
	တတ္ထိဿမပုစ္ဆာ-ဝိသဇ္ဇနာ၌ အကျဉ်း		
	အမြွက်မျှထုတ်နှုတ်အပ်သော		
	မာတိကာခေါင်းစဉ်		
၁	သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ မတ္ထလံစသောဂါထာ၌။ အာဘိဝါဒိယ		
	ဟူသောပုဒ်ကိုမေးဖြေရာ		၃၀၁
၂	နိဗ္ဗာန်၏, သဘာဝဖြစ်ကိုပသင်္ဂနှင့်တကွ။မေးဖြေရာ		၃၀၃
၃	ရူပါဝစရ ကုသိုလ် ဈာန်နှိုက်။ အာယတနဈာန်ကို		
	မေးဖြေရာ		၃၀၆
၄	လောကုတ္တရာစိတ်၌ဈာန်နှင့်စသည်ကိုမေးဖြေရာ		၃၁၄
	မိတ်ပိုင်းပြီး၏,		
၅	စေတသိက်မည်ခြင်း၏, အရကိုပသင်္ဂနှင့်တကွမေး		
	ဖြေရာ		၃၂၀
၆	သဗ္ဗစိတ္တ သာဓာရဏစေတသိက်နှိုက် ပသင်္ဂနှင့်တ		
	ကွမေးဖြေရာ		၃၂၂
၇	ကုက္ကုစ္စစေတသိက် လက္ခဏာနှိုက် ဒုစ္စရိတအရကို		
	မေးဖြေရာ		၃၂၆
၈	ကာယပဿဒ္ဓိစသော စေတသိက်ကို ပသင်္ဂနှင့်တ		
	ကွမေးဖြေရာ		၃၂၈
	စေတသိက်ပိုင်းပြီး၏,		

စဉ်	တောင်္ဘီသမယပုဏ္ဏာ	စာမျက်နှာ
၉	အာလမ္ဗကာသင်္ဂဟဌ္ဌကထာ။ အာရုံပြုခြင်းကိုမေးခြင်းရာ	၃၃၁
၁၀	စတောပရိယအာဘိညဉ်ဌ္ဌကထာ။ အာရုံပြုခြင်းကိုမေးခြင်းရာ	၃၃၅
၁၁	အာကိဉ္စညာယတနဝဏ္ဏနာဌ္ဌကထာ အာရုံပြုခြင်းကိုမေးခြင်းရာ	၃၃၈
	ပကိဏ်းဝိုင်းပြီး၏။	
၁၂	အာတိမဟာဘူတာရုံဝိထိဌ္ဌကထာ၊ ပသာဒရူပတကွမေးခြင်းရာ	၃၄၀
၁၃	တဒါရုံ၏ အာရုံကိုပြသောပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာ ဆန့်ကျင်မည်။ မဆန့်ကျင်မည်ကိုမေးခြင်းရာ	၃၄၂
	ဝိထိဝိုင်းပြီး၏။	
၁၄	ကာမာဝစရဇောဝုဋ္ဌာနဂြိုဟ်တွင်။ ပဌမဇောဝေစေတနာဝစသည်။ အကျိုးပေးဘဝနိကိုမေးခြင်းရာ	၃၄၃
၁၅	ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံသည်။ ပဝတ္တိအကျိုးကိုဖြစ်စေမည်။ မဖြစ်စေမည်မေးခြင်းရာ	၃၄၄
၁၆	ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံသည်။ ဘဝအာရာဌ္ဌ။ ပဝတ္တိအကျိုးကိုအစဉ်လိုက်၍ပေးမည်-မပေးမည်ကိုမေးခြင်းရာ	၃၄၈
	ဘုံဝိုင်းပြီး၏။	
၁၇	ထကွဏရုပ်၄-ချဋ္ဌဥပစယ၊သန္တတိရုပ်ကိုမေးခြင်းရာ	၃၄၉
၁၈	ကမ္မဇတေဇောဓာတ်သည်။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယသြဇရုပ်ကိုမေးခြင်းရာ	၃၅၂
၁၉	သဥပါဒိဒေသ နိဗ္ဗာန်။ အနုပါဒိဒေသ နိဗ္ဗာန်ကိုမေးခြင်းရာ	၃၅၃
	ရုပ်ဝိုင်းပြီး၏။	

ဆိုဖွဲ့	တေတ္တိံသမပုစ္ဆာ	နှစ်ပါတ်
၂၀	နိဗ္ဗာနမ္ပတပါး။ ပရမတ္ထတရားကိုကာလသုံးပါးဖြင့် မေးဖြေရာ	၃၅၄
၂၁	အရိယမဂ်သည် သတ် အပ်သော ကိလေသာကို မေးဖြေရာ	၃၅၅
၂၂	ဓာတ်တဆဲ့ ၇စ်ပါးကို ပြရာ၌ဝိညာဏဓာတ်။ မနောဓာတ်ကိုမေးဖြေရာ	၃၅၇
	သမုဒ္ဒဉ်းဝိုင်းပြီး၏.	
၂၃	ကာမသုဂတိဘဝ။ ရူပဘဝတို့၌ အကြောင်းအကျိုး စပ်ခြင်းကိုမေးဖြေရာ	၃၅၀
၂၄	ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်းကို မရဏာသန္နအခါ။ရ။မရဏကို မေးဖြေရာ	၃၆၂
၂၅	ဇဝတ္ထုရမ္မဏာပစ္စည်းနိုင်။အဘိညာဏ်ဇွန်း ရမရဏကို မေးဖြေရာ	၃၆၆
၂၆	ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း၌။ဩဇဋ္ဌမကရုပ်။ ဖြစ်မဖြစ်ကို မေးဖြေရာ	၃၆၇
၂၇	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်းနိုင်။ ဇနက။ ဥပထမ္ဘကကို မေးဖြေရာ	၃၆၉
	ပစ္စည်းဝိုင်းပြီး၏.။	
၂၈	ဆယ်ပါးသေါအသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းနိုင်။နဝသိဝထိုက ဈာန်ကိုမေးဖြေရာ	၃၇၀
၂၉	အနိမိတ္တာဝိမောက္ခကိုအဘိဝမ္ဘာ၌မဟေါသည်ကိုမေး ဖြေရာ။	၃၇၁
၃၀	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိဘုံ၌။ ချန်စ်ကြိပ်	

စဉ်ရေ	တေတ္တိုသမပုဏ္ဏာ	နှာဝါထိပ်
၃၁	ထက်အာလွန်၊ပဒိုသဒ္ဓေနေ-မနေကိုမေးဖြေရာ	၃၇၂
	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။မှစ်ကြိမ်ဖြေသောဘဝဋ္ဌ	
	ဖြစ်-မဖြစ်ကိုမေးဖြေရာ	၃၇၄
၃၂	အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ရူပဘုံ။အရူပဘုံတို့၌။နှစ်ကြိမ်	
	ဖြေပဒိုသဒ္ဓေယျ-မယျကိုမေးဖြေရာ	၃၇၇
၃၃	အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊နှစ်ကြိမ်ဖြေပဒိုသဒ္ဓေကိုယျ	
	လျှင်၊ ပါဋိတော်နှင့်အဋ္ဌကထာ။ဆန်ကျင်မည်မဆန့်	
	ကျင်မည်ကိုမေးဖြေရာ	၃၇၉

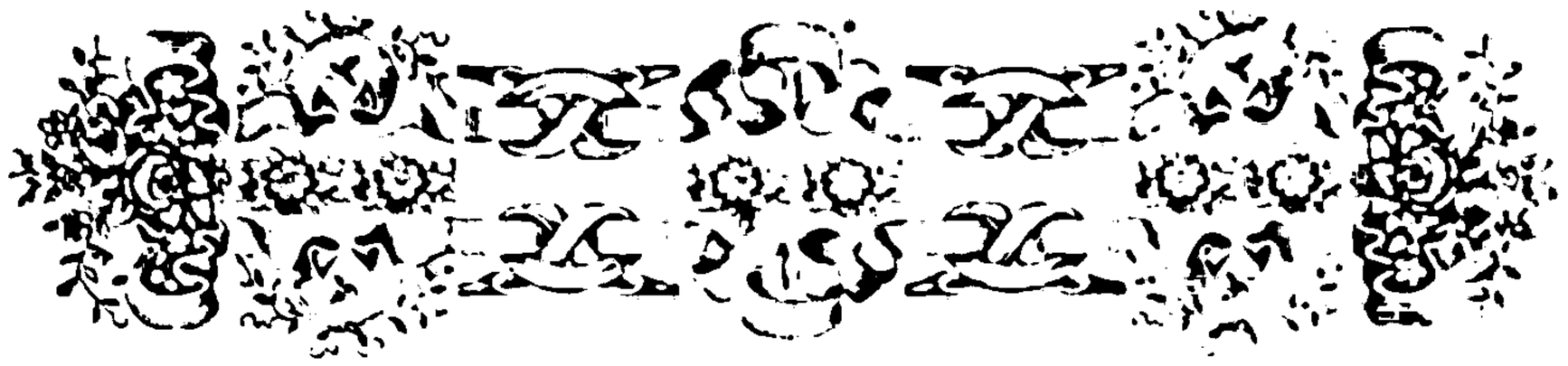
ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းပြီး၏

ဒေဝမနုဿစိဉ္ဆပဂိဝတ္တာ ကိုပြဆိုဆုံးဖြတ်အပ်သော။ဒဿဓမ္မဓနုဂ္ဂဟ သုတ်နိဿျ။ ၃၈၂

ဝန်ရှင်ဒေဝါဘင်းဝန်မင်းကြီးလျှောက်ဆားကောင်းပန်သည်ဖြစ်၍။ မောင်းထောင်ဆန်ရာကော်ဘုရားကြီးစီရင်ဆုံးဖြတ်သော။ဘုရား(၉)ဆူ အာဆုံးအဖြတ်။ ၄၁၅

ဤတေတ္တိုသမပုဏ္ဏာဒီဘော်ပြီချက်

စာမျက်နှာနံပါတ်(၃၀၃)စာကြောင်းရေ(၁၆)တွင်။ ပုဏ္ဏာ ဦးရေ(၂)ဂဏနှုန်းလို။ဂုဏ်းနံပါတ်(၃၁၀)-(၃၁၄)-(၃၂၀) တွင်ပါသော(၁၅)ဂဏနှုန်းမလိုဟူ၍မှတ်ကြပါကုန်။



(တိကမာတိကာပါဠိတော်။)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ။

(၁) ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ ။ အဗျာကတာ ဓမ္မာ။ ။

(၂) သုခါယ-ဝေဒနာယ-သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ ။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ။ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ ။

(၃) ဝိပါကာ ဓမ္မာ။ ။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ။ ။ နေဝ ဝိပါက်ာနဝိ ပါကဓမ္မဓမ္မာ။ ။

(၄) ဥပါဒိဏ္ဏုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ။ ။ အနုပါဒိဏ္ဏုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ။ ။ အနုပါဒိဏ္ဏာ-အနုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ။ ။

(၅) သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကာ ဓမ္မာ။ ။ အသံကိလိဋ္ဌ- သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ။ ။ အသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကာ ဓမ္မာ။ ။

(၆) သဝိတက္ကသဝိစာရာ ဓမ္မာ။ ။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ဓမ္မာ။ ။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ဓမ္မာ၊ ။

(၇) ပီတိသဟဂတာ ဓမ္မာ။ ။ သုခသဟဂတာ ဓမ္မာ။ ။ ဥ ပေက္ခာသဟဂတာ ဓမ္မာ၊ ။

(၈) ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။ ။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။ ။ နေဝ ဒဿနေန-နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။

(၉) ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကာ ဓမ္မာ။ ။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကာ ဓမ္မာ။ ။ နေဝ ဒဿနေန-နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကာ ဓမ္မာ။ ။

(၁၀) အာစယဂါမိနောဓမ္မာ။ ။အပစယဂါမိနောဓမ္မာ။ ။ နေဝါစယဂါမိ-နံပစယဂါမိနောဓမ္မာ။ ။

(၁၁) သေက္ခာဓမ္မာ။ ။အသေက္ခာဓမ္မာ။ ။နေဝ သေက္ခာ နာသေက္ခာဓမ္မာ။ ။

(၁၂) ပရိတ္တာဓမ္မာ။ ။မဟဂ္ဂတာဓမ္မာ။ ။အပ္ပမာဏာဓမ္မာ။ ။

(၁၃) ပရိတ္တာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။

(၁၄) ဟီနာဓမ္မာ။ ။မဇ္ဈိမာဓမ္မာ။ ။ပဏီတာဓမ္မာ။ ။

(၁၅) မိစ္ဆတ္တနိယတာဓမ္မာ။ ။သမ္မတ္တနိယတာဓမ္မာ။ ။ အနိယတာဓမ္မာ။ ။

(၁၆) မဂ္ဂါရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။မဂ္ဂဟေတုကာဓမ္မာ။ ။မဂ္ဂါဓိ ပတိနောဓမ္မာ။ ။

(၁၇) ဥပ္ပန္နာဓမ္မာ။ ။အနုပ္ပန္နာဓမ္မာ။ ။ဥပါဒိနောဓမ္မာ။ ။

(၁၈) အတီတာဓမ္မာ။ ။အနာဂတာဓမ္မာ။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာဓမ္မာ။ ။

(၁၉) အတီတာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။အနာဂတာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။

(၂၀) အဇ္ဈတ္တာဓမ္မာ။ ။ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မာ။ ။အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မာ။ ။

(၂၁) အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။

(၂၂) သနိဒဿနသပ္ပဋိဃာဓမ္မာ။ ။အနိဒဿနသပ္ပဋိဃာ ဓမ္မာ။ ။အနိဒဿနအပ္ပဋိဃာဓမ္မာ။ ။

တိကမာတိကံ နိဋ္ဌိတံ။

—()()()—

ဒုကမာတိကာပါဠိတော်။

(၂၃) ဟေတူဓမ္မာ။ ။နဟေတူဓမ္မာ။ ။

(၂၄) သဟေတုကာဓမ္မာ။ ။အဟေတုကာဓမ္မာ။ ။

(၂၅) ဟေတုသမ္မယုတ္တာဓမ္မာ။ ။ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာဓမ္မာ။ ။

(၂၆) ဟေတူစေဝမ္မာသဟေဠုကာစ။ ။သဟေတုကာ
ဧစဝမ္မာ။နစဟောတဲ့။ ။

(၂၇) ဟေတူစေဝမ္မာဟေတုသမ္မယုတ္တာစ။ ။ဟေတု
သမ္မယုတ္တာစေဝမ္မာနစဟောတဲ့။ ။

(၂၈) နဟေတုခေါပနဝမ္မာသဟေတုကာဝိ၊ ။အဟေတု
ကာဝိ။ ။

ဟေတုဒုကိန္ဒေသံ ဆုံးနိဒ္ဒေသံ။

—ooo—

(၂၉) သပ္ပဋ္ဌယာဝမ္မာ။ ။အပ္ပဋ္ဌယာဝမ္မာ။ ။
(၃၀) သဒိဘာဝမ္မာ၊ ။အသဒိတာဝမ္မာ ။
(၃၁) သနိဒဿနာဝမ္မာ။ ။အနိဒဿနာဝမ္မာ ။
(၃၂) သပ္ပဋိဃာဝမ္မာ။ ။အပဋိဃာဝမ္မာ။ ။
(၃၃) ရူပိနောဝမ္မာ။ ။အရူပိနောဝမ္မာ။ ။
(၃၄) လောကိယာဝမ္မာ။ ။လောကုတ္တရာဝမ္မာ။
(၃၅) ကေနစိဝိညေယ္မာဝမ္မာ။ ။ကေနစိ နဝိညေယ္မာဝမ္မာ။ ။

ရူပဒုကံ ဆုံးရဒုကံနိဒ္ဒေသံ။

—ooo—

(၃၆) အာသဝါဝမ္မာ။ ။နောအာသဝါဝမ္မာ။ ။
(၃၇) သာသဝါဝမ္မာ။ ။အနာသဝါဝမ္မာ။ ။
(၃၈) အာသဝသမ္မယုတ္တာဝမ္မာ။ ။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။ ။
(၃၉) အာသဝါစေဝ-ဝမ္မာ-သာသဝါစ။ ။သာသဝါစေ
ဝမ္မာ။နောစအာသဝါ။ ။
(၄၀) အာသဝါစေဝဝမ္မာ-အာသဝသမ္မယုတ္တာစ။ ။အာသ
ဝသမ္မယုတ္တာစေဝဝမ္မာ-နောစအာသဝါ။ ။
(၄၁) အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာခေါပနဝမ္မာသာသဝါဝိ၊ အနာ
သဝါဝိ။ ။

အာသဝဒုကံ ဆုံးနိဒ္ဒေသံ။

—ooo—

(၄၂) သညောဇနာဝမ္မာ။ ။နောသညောဇနာဝမ္မာ။ ။

(၄၃) သညောဇနိယာဝမ္မာ။ ။အသညောဇနိယာဝမ္မာ။ ။

(၄၄) သညောဇနသမ္မယုတ္တာဝမ္မာ။ ။သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။ ။

(၄၅) သညောဇနာစေဝမ္မာ-သညောဇနိယာစ။ ။သညောဇနိယာစေဝမ္မာ-နောစသညောဇနာ။ ။

(၄၆) သညောဇနာစေဝမ္မာ-သညောဇနသမ္မယုတ္တာစ။ ။သညောဇနသမ္မယုတ္တာစေဝမ္မာ။နောစသညောဇနာ။

(၄၇) သညောဇန ဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါပနဝမ္မာ-သညောဇနိယာဝါ။ ။အသညောဇနိယာဝါ။ ။

သညောဇနကေဿကံနိဒ္ဒေသော်။

—(၀)(၀)—

(၄၈) ဂန္ဓာဝမ္မာ။ ။နောဂန္ဓာဝမ္မာ။ ။

(၄၉) ဂန္ဓနိယာဝမ္မာ။ ။အဂန္ဓနိယာဝမ္မာ။ ။

(၅၀) ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာဝမ္မာ။ ။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။ ။

(၅၁) ဂန္ဓာစေဝမ္မာ-ဂန္ဓနိယာစ။ ။ဂန္ဓနိယာစေဝမ္မာ နောစဂန္ဓာ။ ။

(၅၂) ဂန္ဓာစေဝမ္မာ-ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာစ။ ။ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာစေဝမ္မာ-နောစဂန္ဓာ။ ။

(၅၃) ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာခေါပနဝမ္မာ-ဂန္ဓနိယာဝါ။ ။အဂန္ဓနိယာဝါ။ ။

ဂန္ဓကေဿကံနိဒ္ဒေသော်။

—(၀)(၀)—

(၅၄) ဩဇာဝမ္မာ။ ။နောဩဇာဝမ္မာ။ ။

(၅၅) ဩဇနိယာဝမ္မာ။ ။အဩဇနိယာဝမ္မာ။ ။

(၅၆) ဩဇသမ္မယုတ္တာဝမ္မာ။ ။ဩဇဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။ ။

(၅၇) ဩဇာစေဝမ္မာ-ဩဇနိယာစ။ ။ဩဇနိယာစေဝမ္မာ-နောစဩဇာ။ ။

(၅၈) ဩဇာစေဝမ္မာ-ဩဇသမ္မယုတ္တာစ။ ။ဩဇသမ္မယုတ္တာစေဝမ္မာ-နောစဩဇာ။ ။

(၅၉) ဩဇဝိပ္ပယုတ္တာခေါပနဝမ္မာ-ဩဇနိယာဝါ။ ။အဩဇနိယာဝါ။ ။

ဩဇကေဿကံနိဒ္ဒေသော်။

—(၀)(၀)—

(၆၀) ဣန္ဒြိယာဝမ္မာ။ ။နောဣန္ဒြိယာဝမ္မာ။ ။

(၆၁) ဣန္ဒြိယနိယာဝမ္မာ။ ။အဣန္ဒြိယနိယာဝမ္မာ။ ။

(၆၂) ဣန္ဒြိယသမ္မယုတ္တာဝမ္မာ။ ။ဣန္ဒြိယဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။ ။

(၆၃) ဣန္ဒြိယာစေဝမ္မာ-ဣန္ဒြိယနိယာစ။ ။ဣန္ဒြိယနိယာစေဝမ္မာ-နောဣန္ဒြိယာ။ ။

(၆၄) ဣန္ဒြိယာစေဝမ္မာ-ဣန္ဒြိယသမ္မယုတ္တာစ။ ။ဣန္ဒြိယသမ္မယုတ္တာစေဝမ္မာ-နောဣန္ဒြိယာ။ ။

(၁၀) ဩဿာဧဝံဓမ္မော-ဩဿသမ္မယုတ္တော၀စ။ ။ဩဿသမ္မယုတ္တောဧဝံဓမ္မော-နော၀စဩဿာ။ ။

(၁၉) ဩဿဝိပ္ပယုတ္တော၀ေါပနဝံဓမ္မောဩဿနိယော၀ိ။ ။အနော၀ဿနိယော၀ိ။ ။

ဩဿဝေါဿကံနိဒ္ဒိတံ။

—(၀၀၄)—

(၆၀) ယော၀ိဓမ္မော။ ။နော၀ေယော၀ိဓမ္မော။ ။

(၆၁) ယော၀နိယော၀ဓမ္မော။ ။အယော၀နိယော၀ဓမ္မော။ ။

(၆၂) ယော၀သမ္မယုတ္တော၀ဓမ္မော။ ။ယော၀ဝိပ္ပယုတ္တော၀ဓမ္မော။ ။

(၆၃) ယော၀ိစေတ၀ဓမ္မော-ယော၀နိယော၀စ။ ။ယော၀နိယော၀စေတ၀ဓမ္မော-နော၀စယော၀ိ။ ။

(၆၄) ယော၀ိစေတ၀ဓမ္မော-ယော၀သမ္မယုတ္တော၀စ။ ။ယော၀သမ္မယုတ္တော၀စေတ၀ဓမ္မော-နော၀စယော၀ိ။ ။

(၆၅) ယော၀ဝိပ္ပယုတ္တော၀ေါပနဝံဓမ္မော-ယော၀နိယော၀ိ။ ။အယော၀နိယော၀ိ။ ။

ယော၀ေါဿကံနိဒ္ဒိတံ။

—(၀၀၅)—

(၆၆) နိ၀ရဏော၀ဓမ္မော။ ။နော၀နိ၀ရဏော၀ဓမ္မော။ ။

(၆၇) နိ၀ရဏိယော၀ဓမ္မော။ ။အနိ၀ရဏိယော၀ဓမ္မော။ ။

(၆၈) နိ၀ရဏသမ္မယုတ္တော၀ဓမ္မော။ ။နိ၀ရဏဝိပ္ပယုတ္တော၀ဓမ္မော။ ။

(၆၉) နိ၀ရဏော၀စေတ၀ဓမ္မော-နိ၀ရဏိယော၀စ။ ။နိ၀ရဏိယော၀စေတ၀ဓမ္မော-နော၀စနိ၀ရဏိယော။ ။

(၇၀) နိ၀ရဏော၀စေတ၀ဓမ္မော-နိ၀ရဏော၀သမ္မယုတ္တော၀စ။ ။နိ၀ရဏော၀သမ္မယုတ္တော၀စေတ၀ဓမ္မော-နော၀စနိ၀ရဏော။ ။

(၇၁) နိ၀ရဏော၀ဝိပ္ပယုတ္တော၀ေါပနဝံဓမ္မော-နိ၀ရဏိယော၀ိ။ ။အနိ၀ရဏိယော၀ိ။ ။

နိ၀ရဏော၀ေါဿကံနိဒ္ဒိတံ။ ။

—(၀၀၀)—

(၇၂) ပရာမာသာဓမ္မာ။ ။နောပရာမာသာဓမ္မာ။ ။
(၇၃) ပရာမဋ္ဌာဓမ္မာ။ ။အပရာမဋ္ဌာဓမ္မာ။ ။
(၇၄) ပရာမိသသမ္မယုတ္တာဓမ္မာ။။ပရာမိသဝိပ္ပယုတ္တာဓမ္မာ။
(၇၅) ပရာမာသာစေဝဓမ္မာ-ပရာမဋ္ဌာစ။ ။ပရာမဋ္ဌာစေဝ
ဓမ္မာ-နောစပရာမာသာ။ ။
(၇၆) ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာခေါပနဓမ္မာ-ပရာမဋ္ဌာဝိ။ ။အပ
ရာမဋ္ဌာဝိ။ ။

ပရာမာသဂေါစ္ဆကံနိဋ္ဌိတံ၊

—ooo—

(၇၇) သာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။အနာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။
(၇၈) စိတ္တာဓမ္မာ။ ။နောစိတ္တာဓမ္မာ။ ။
(၇၉) စေတသိကာဓမ္မာ။ ။အစေတသိကာဓမ္မာ။ ။
(၈၀) စိတ္တသမ္မယုတ္တာဓမ္မာ။ ။စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာဓမ္မာ။ ။
(၈၁) စိတ္တသံသဋ္ဌာဓမ္မာ။ ။စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာဓမ္မာ။ ။
(၈၂) စိတ္တသမ္ပယုတ္တာနာဓမ္မာ။ ။နောစိတ္တသမ္ပယုတ္တာနာဓမ္မာ။ ။
(၈၃) စိတ္တာလမ္ဗဏာဓမ္မာ။ ။နောစိတ္တာလမ္ဗဏာဓမ္မာ။ ။
(၈၄) စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာဓမ္မာ။ ။နောစိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာ
နာဓမ္မာ။ ။
(၈၅) စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုနောဓမ္မာ။ ။နောစိတ္တ
သံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုနောဓမ္မာ။ ။
(၈၆) စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနောဓမ္မာ၊ ။နောစိတ္တ
သံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနောဓမ္မာ။ ။
(၈၇) အဏုတ္တိကာဓမ္မာ။ ။ဗာဟိရာဓမ္မာ။ ။
(၈၉) ဥပါဒါဓမ္မာ။ ။နောဥပါဒါဓမ္မာ။ ။
(၉၀) ဥပါဒိဏ္ဏာဓမ္မာ။ ။အနုပါဒိဏ္ဏာဓမ္မာ။ ။

မဟန္တရဒုကံနိဋ္ဌိတံ။

—ooo—

(၉၁) ဥပါဒါနာဝမ္မာ။ ။နောဥပါဒါနာဝမ္မာ။ ။

(၉၂) ဥပါဒါနိယာဝမ္မာ။ ။အနုပါဒါနိယာဝမ္မာ။ ။

(၉၃) ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာဝမ္မာ။ ။ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။ ။

(၉၄) ဥပါဒါနာစေဝမ္မာ-ဥပါဒါနိယာစ။ ။ဥပါဒါနိယာစေဝမ္မာ-နောစဥပါဒါနာ။ ။

(၉၅) ဥပါဒါနာစေဝမ္မာ-ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာစ။ ။ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာစေဝမ္မာ-နောစဥပါဒါနာ။ ။

(၉၆) ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာခေါပနဝမ္မာ-ဥပါဒါနိယာဝါ၊ အနုပါဒါနိယာဝါ။ ။

ဥပါဒါနဂေါ့ဆွကံနိဒ္ဒေသံ။

—ooo—

(၉၇) ကိလေသာဝမ္မာ။ ။နောကိလေသာဝမ္မာ၊ ။

(၉၈) သံကိလေသိကာဝမ္မာ။ ။အသံကိလေသိကာဝမ္မာ။ ။

(၉၉) သံကိလိဋ္ဌာဝမ္မာ။ ။အသံကိလိဋ္ဌာဝမ္မာ။ ။

(၁၀၀) ကိလေသသမ္မယုတ္တာဝမ္မာ။ ။ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။

(၁၀၁) ကိလေသာစေဝမ္မာ-သံကိလေသိကာစ။ ။သံကိလေသိကာစေဝမ္မာ-နောစကိလေသာ။ ။

(၁၀၂) ကိလေသာစေဝမ္မာ-သံကိလိဋ္ဌာစ။ ။သံကိလိဋ္ဌာစေဝမ္မာ-နောစကိလေသာ။ ။

(၁၀၃) ကိလေသာစေဝမ္မာ-ကိလေသသမ္မယုတ္တာစ။ ။ကိလေသသမ္မယုတ္တာစေဝမ္မာ။နောစကိလေသိကာ။ ။

(၁၀၄) ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါပနဝမ္မာ-သံကိလေသိ ကာပိ။ ။အသံကိလေသိကာပိ။ ။

ကိလေသဂေါ့ဆွကံနိဒ္ဒေသံ။

—ooo—

(၁၀၅) ဒဿနေန-ပဟာတဗ္ဗာဝမ္မာ။ ။နဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာဝမ္မာ။ ။

(၁၀၆) ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဓမ္မာ။ ။နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဓမ္မာ။ ။

(၁၀၇) ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကာဓမ္မာ။ ။နဒဿနေန-ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာဓမ္မာ။ ။

(၁၀၈) ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဟေတုကာဓမ္မာ။ ။နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဟေတုကာဓမ္မာ။ ။

(၁၀၉) သဝိတက္ကာဓမ္မာ။ ။အဝိတက္ကာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၀) သဝိစာရာဓမ္မာ။ ။အဝိစာရာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၁) သပိတိကာဓမ္မာ။ ။အပိတိကာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၂) ပိတိသဟဂတာဓမ္မာ။ ။နပိတိသဟဂတာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၃) သုခသဟဂတာဓမ္မာ။ ။နသုခသဟဂတာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၄) ဥပေက္ခာသဟဂတာဓမ္မာ။ ။နဥပေက္ခာသဟဂတာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၅) ကာမာဝစရာဓမ္မာ။ ။နု-ကာမာဝစရာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၆) ရူပါဝစရာဓမ္မာ။ ။နု-ရူပါဝစရာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၇) အရူပါဝစရာဓမ္မာ။ ။နု-အရူပါဝစရာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၈) ပရိယာပန္နာဓမ္မာ။ ။အပရိယာပန္နာဓမ္မာ။ ။

(၁၁၉) နိယျာနိကာဓမ္မာ။ ။အနိယျာနိကာဓမ္မာ။ ။

(၁၂၀) နိယတာဓမ္မာ။ ။အနိယတာဓမ္မာ။ ။

(၁၂၁) သဥ္ဇာရာဓမ္မာ။ ။အနုဇ္ဇာရာဓမ္မာ။ ။

(၁၂၂) သရဏာဓမ္မာ။ ။အ-သရဏာဓမ္မာ။ ။

ပဋိဒုကမာတိကံနိဋ္ဌိတံ။

—ooo—

(၁၂၃) ဝိဇ္ဇာဘာဂိနောဓမ္မာ။ ။အဝိဇ္ဇာဘာဂိနောဓမ္မာ။ ။

(၁၂၄) ဝိဇ္ဇုပမာဓမ္မာ။ ။ဝဇိရူပမာဓမ္မာ။ ။

(၁၂၅) ဗာလာဓမ္မာ။ ။ဗဇ္ဈိတာရဓမ္မာ။ ။

(၁၂၆) ကဏ္ဍာဓမ္မာ။ ။သုက္ကာဓမ္မာ။ ။

(၁၂၇) တပနီယာဓမ္မာ။ ။အတပနီယာဓမ္မာ။ ။

(၁၂၈) အဓိဝစနာဓမ္မာ။ ။အဓိဝစနပထာဓမ္မာ။ ။

(၁၂၉) နိရုတ္တိဝဗ္ဗော။ ။နိရုတ္တိပထော်ဗ္ဗော။ ။
(၁၃၀) ပဋိတ္တိဝဗ္ဗော။ ။ပဋိတ္တိပထော်ဗ္ဗော။ ။
(၁၃၁) နာမန္တ။ ။ရူပန္တ။ ။
(၁၃၂) အဝိဇ္ဇာစ။ ။ဘဝတဏှာစ။ ။
(၁၃၃) ဘဝဒိဋ္ဌိစ။ ။ဝိဘဝဒိဋ္ဌိစ။ ။
(၁၃၄) သဿတဒိဋ္ဌိစ။ ။ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစ။ ။
(၁၃၅) အာနန္တရိယဝါဒိဋ္ဌိစ။ ။အာနန္တရိယဝါဒိဋ္ဌိစ။ ။
(၁၃၆) ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိစ။ ။အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိစ။ ။
(၁၃၇) အဟိရိကန္တ။ ။အနောတ္တပ္ပန္တ။ ။
(၁၃၈) ဟိရိစ။ ။ဩတ္တပ္ပန္တ။ ။
(၁၃၉) ဒေါဝစသတာစ။ ။ပါပမိတ္တတာစ။ ။
(၁၄၀) သောဝစသတာစ။ ။ကလျာဏမိတ္တတာစ။ ။
(၁၄၁) အာပတ္တိကုသလတာစ။ ။အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာစ။ ။
(၁၄၂) သမာပတ္တိကုသလတာစ။ ။သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာစ။ ။
(၁၄၃) ဓါတုကုသလတာစ။ ။မနသိကာရကုသလတာစ။ ။
(၁၄၄) အာယတနကုသလတာစ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာစ။ ။
(၁၄၅) ဋ္ဌာနကုသလတာစ။ ။အဋ္ဌာနကုသလတာစ။
(၁၄၆) အဇ္ဇဝေါစ။ ။မဒ္ဒဝေါစ။
(၁၄၇) ခန္တီစ။ ။သောရစ္စန္တ။ ။
(၁၄၈) သာခလျန္တ။ ။ပဋိသန္ထာရောစ။ ။
(၁၄၉) ဣန္ဒြိယေသုအဂုတ္တဒ္ဓါရတာစ။ ။ဘောဇနေအမတ္တညုတာစ။ ။
(၁၅၀) ဣန္ဒြိယေသုဂုတ္တဒ္ဓါရတာစ။ ။ဘောဇနေမတ္တညုတာစ။
(၁၅၁) ဇဂ္ဂရိယာနုယောဂေါစ။ ။အသမ္မုခတာစ။ ။
(၁၅၂) သတိစ။ ။သမ္မုခတာစ။ ။
(၁၅၃) ပဋိသင်္ခါနုပဿနာစ။ ။ဘာဝနာပုဗ္ဗင်္ဂမတာစ။ ။
(၁၅၄) သမထောစ။ ။ဝိပဿနာစ။ ။

(၁၅၅) သမထနိဒ္ဒေသံ။ ။ပဋ္ဌါဟနိဒ္ဒေသော။ ။

(၁၅၆) ပဋ္ဌါဟော်။ ။အဝိက္ခေပေါ်။ ။

(၁၅၇) သီလဝိပ္ပဋိသိ်။ ။ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပဋိသိ်။ ။

(၁၅၈) သီလသမ္မဒါဒါ်။ ။ဒိဋ္ဌိသမ္မဒါဒါ်။ ။

(၁၅၉) သီလဝိသုဒ္ဓိ်။ ။ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ်။ ။

(၁၆၀) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓါခေါပနာ။ ။ယထာဒိဋ္ဌိသာသနပဒါနံ။ ။

(၁၆၁) သံဝေဂေါ်-သံဝေဇနီယေသုဌာနေသု။ ။သံဝိဂ္ဂ
ဟာသနယောနိသောပဓာနံ။ ။

(၁၆၂) အသန္တုဋ္ဌိတာ်-ကုသလေသုဓမ္မေသု။ ။အပ္ပဋိဝါ
နိတာပဓာနသ်ိံ။ ။

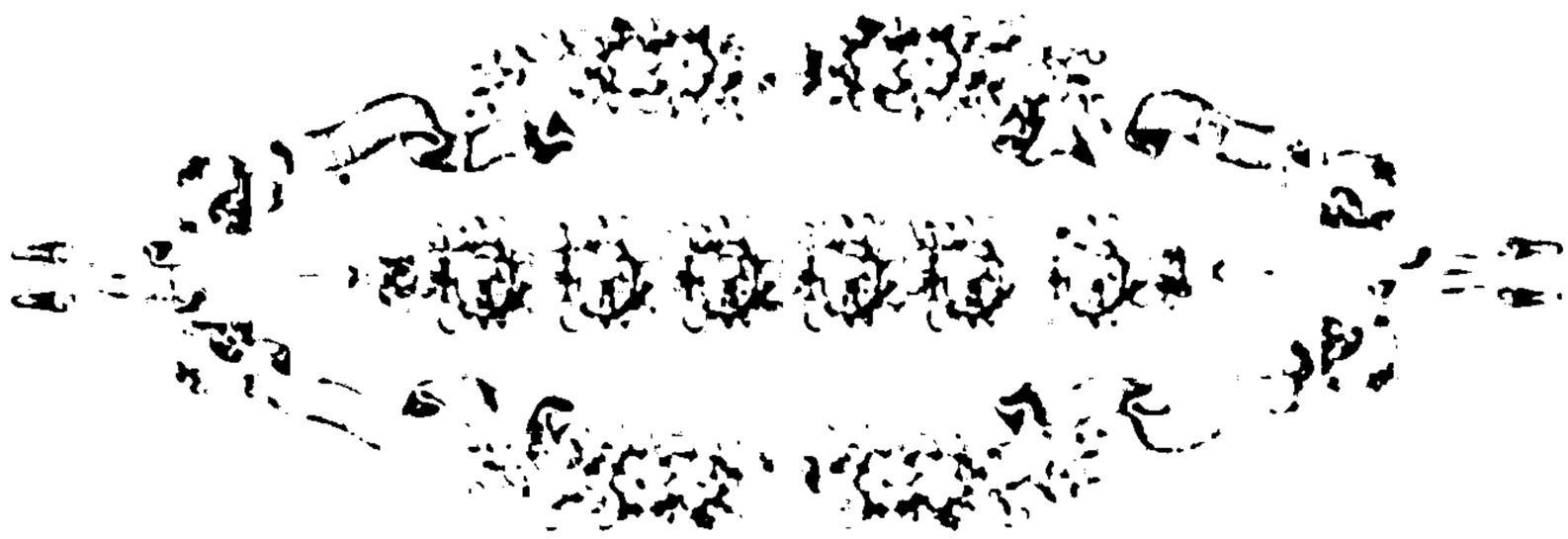
(၁၆၃) ဝိဇ္ဇာ်။ ။ဝိမုတ္တိ်။ ။

(၁၆၄) ခယေညာဏံ။ ။အနုပ္ပါဒေညာဏန်။ ။

သုတ္တန်က-ဒုက-မာတိကာ။နိဋ္ဌိတာ။

တိက-ဒုက-မာတိကာပါဠိတော်ပါဠိပြီး၏။

—၀၀၀—



မာတိကာကြေးမုံ၊



နဒမောတသဘဂဝတောအရဟတောသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊

နမောတဿဘဂဝတော။နဝဝံလောကုတ္တရဝေဒေါ။အဒ္ဓါဒိယပဋိဝိသဒ မဟာဂုဏုနဒ္ဒိဝန္နေ၊ ။လောကဝဒနယုတ္တ-တပါဒ။ဇိနဝစနယုတ္တ-သုံးပါဒ။ပဏာမဂါထာပြီးဏီ့၊ ။

—0(0)—

ကပ္ပေစသတသဟဿေသ။စတုရောစအသင်္ခယေ။အမရံနဒမနဂရ၊ ဒဿနေယျံမနောရမ်ံ။ ။ဟူသော်ငဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်နှင့်အညီ။ဤဘဒ္ဒကပ် ကမ္ဘာမှ။ ပဒီသောမရေလျှင်။ သေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာဘသိန်းထက်က၊ လူမျိုးစုံမွေ့လျော်ပျော်ပါးကြသေ။ဆင်သံ-မြင်းသံ-ရထားသံ-စောင်း သံ-ခရာသင်းသံ-မရိုးစည်သံ-စည်ကြိုး သံ-ဆွက်ကွင်း သံ-သီချင်းသံ-စားသောက်သည့်-သောက်လှည့်-ခဲးလှည့်-ကြဟု။ ကြွေးကြော်သံ-အားဖြင့်။အသံဆယ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ အမရဝတီ။မင်းနေပြည်ဝယ်။ မျိုးနွယ်နှင့် တကွ၊ဆက်လက်၍,ကြွယ်ဝသေ ဗြဟ္မဏာသတို့သား၊သုမေဓာပုဏ္ဏား သည်။ပုဏ္ဏားတို့၏,သိပ္ပဖြစ်သော။သာမ-ယဇု-ဋ္ဌယု-မည်သော။ဗေဒင် သုံးပုံနှင့်တကွ။ဋ္ဌတိဟာသကျမ်း၊ လက္ခဏာကျမ်း။ကေဋုဘကျမ်း-စ သည်တို့ကို။ဆုံးခန်းဆောင်ရွက်။ ကမ်းတဘက်ကူးသည်။ထိုပုဏ္ဏား၏ ဓိဘန္နစ်ဦးတို့သည်။သတို့သားငယ်စဉ်က။ဘဝကူးကြသည်။ ဆည်းဘူး ခဲ့ကြသော။ဥစ္ဆာပစ္စည်းအရပ်ရပ်ကို။ရေးမှတ်သောစာရင်းကိုင်အဖတ် သည်။ဘိုးဘေးဓိဘတို့။ စုစောင်းကြသော။ဓနဉ္ဇဂေါ။ ဆန်ရေစပ်ပါး၊ ကျွဲနွားစသောပစ္စည်းဘဏ္ဍာစာရင်းကိုပြု၍။ 'ကုဋေဟူအရာမက။မျှားလွှ

စွာသောဥစ္စာရတုကို။ ခံဝန်တော်မူဟုဆိုလျှင်။ ဥစ္စာရှင်ကားမထင်။ ဥစ္စာသာထင်သည်။မိခင်ဘခင်တို့သည်။တသပြာမျှပင်။ပယ်ဝင်၍မသွားကြ။ငါကား။ယူ၍သွားရမူ။ ကောင်းလေစွဟု။သစ္စာနှိုတဖြစ်သည့်နှင့်အညီ။ လောကသမုတိနှတ်။အမရဝတီ။မင်းဖြတ်ထံ။ဒန္ဒခွင့်ပန်လျက်။ပရိက္ခရာအတန်တန်ကို။မချန်မခြွင်း။ဒါနစည်ကြိုးကို။တီးခေ၍။ ဆောင်နှင်းပေးကမ်းစွန့်ကြေးတော်မူပြီးမှ။ ဝမ္မိကတောင်သို့ကြွ၍။ နိက္ခမပါရမီ တောလမ်းဖြင့်။ ရသေ့ရဟန်းပြုသည်ရှိသော်။ဝသိဘော်သမာပတ်။ ဈာန်အဘိညာဏ်အရပ်ရပ်ကို။ ချန်စ်ရက်ဖြင့်။ ကမ်းခင်တော်မူသည်။ကောင်းကင်မြေလျှိုး။ တန်းခိုးဖြင့်ပျော်ပါးသည်။ ဒီပင်္ကရာ။ မဟာမုနိသည်။သံဃာတော်လေးသိန်းနှင့်တကွ။ အမရဝတီပြည်၏တရသောဇနပဒဂါမသို့။ဆွမ်းခံ ကြွတော်မူ လတ္တံ့ဟု၍ ကြားသိသည်။ ထိုဆွမ်းခံလမ်းကြောင်းနှိုက်။ ညွှန်ပြောင်းဝယ်ဝပ် စင်း၍။ မိမိကိုယ်ကိုတံတားခင်းသည်။ယခုဘဝ။မင်္ဂလိကိုယူလိုလျှင်။ထိုဘဝနှိုက်ရစွမ်းရှိ၏။သိတော်မူသည်။ယင်းသို့သိတော်မူသော။မဟာပုရိသဖြစ်လျက်။ ။ကိုဓမ္မ ကေနတိဏ္ဏော်နံ။ ပုဂ္ဂိုလေနထာမဒဿိနာ။ သဗ္ဗညုတံပါပုနိတွာ။သန္တာရေသိသဒေဝကံ။ ။ဟူသောအုပဒါနိဂါထာနှင့်ညီညွတ်စွာ။ငါတာယောက်အထိုးထိုး။နိဗ္ဗာန်ပြည်ကြိုးကိုကူးသဖြင့် အဘယ်ကျေးဇူးရှိအံ့နည်း။နတ်နှင့်တကွသော သုံးလောကကို။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ။ဝဲသြဃမှ။ နိဗ္ဗာန်ကမ်းသို့။ကူးလွှမ်းစေရမူ။ကောင်းလေစွဟူသောအကြိုဖြင့်။သံမျှာသမ္ဘုဒ္ဓေရုက်ပုန်ဆင်ဝေါမူလျှင်။ဒီပင်္ကရာ။ မဟာမုနိသည်၊အနာဂတံသညာဏ်တော်ဖြင့်။ ရှုမျော်၍။ဗျာဒိတ်ဦးကိုခံရရာ။ အင်္ဂါရှင်ပါးစုံဝေ့သော်ရသေ့သည်။ ယခုနှမစ၍။ လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတာသိန်းဝေ့တွင်။သာကိုဝင်မင်းရိုး။ အမျိုးအနွယ်အာဒြင့်။ ဂေါတမ။ဘွဲ့တော်အားဖြင့်သိဒ္ဓတ္ထ။ ဟုထင်ရှားစွာဟုရားဖြစ်လတ္တံ့သည်ကို။ သိမြင်တော်မူ၍၊ နံ့သာရွှေကြိုတ်နှင့်တူသော ခံတွင်းတော်မှ။ ကဝိကဉ္စကမင်း၏အသံ။ ဗြဟ္မာမင်း၏အသံကဲ့သို့။ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အသံတော်ဖြင့်။ဇုန္ဓိဘဝိသတိဟု။ကျူးကြော်နှက်လေး။ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူသည်။ဇုန္ဓကိုရ။မဟာသတ္တသည်။ထိုခဏနှိုက်ဗျာဒိတ်ပန်းဦးပန်းပွင့်ကို။အလိုနှင့်လျှင်စွာ ပန်ဆင်တော်မူရသည်။ တော်ငလျင်ရိုက်ဟိုး၍။ မြေကြီးလှုပ်ခြင်းစသော။ နိမိတ်ကြီးသုံးဆဲ့နှစ်ပါး။ ထင်ရှားဖြစ်လည်၊

လူနတ်တို့သည်။ ဤသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်နှိုက်မကျတ်လျှင်။အာ
ရှင်ပွင့်တော် မူသောကာလ။ ကျတ်ရထိုဏ့်ဟု။ ဘွင့်ဆို ညွတ်ပြော်ငြား။
ကျတ်ဆုတောင်းကြသည်။ထိုရောအခါ။ ။ဒါနံသိလဘွနိက္ခမံ။ပညာဒိ
ရိယေနပဘွမံ။ခန္တီသစ္စမဓိဋ္ဌာန်။မေတ္တုပေက္ခာစဒသိမာ။ ။ကျုပ်းဂန်
ဂါထာပါဠိ၊ လာရှိသည်နှင့်မယွင်း။ ပကတိပေးလှူခြင်းစသည်ကဲ့ဖြည့်
သော။ဒသပါရမီ။အင်္ဂါကြွေးငယ်ကိုစွန့်၍.ဖြည့်သော။ဒသဥပပါရမီ.အ
သက်ကိုစွန့်၍.ဖြည့်သော။ ဒသပရမတ္ထပါရမီအား.ဖြင့်။ သရုပ်အကျဉ်
ဆယ်ပါး၊အဂၢယ်အား.ဖြင့်အပြားသုံးဆယ်။ဓန-ပုတ္တ-ဘဂိုယ-အင်္ဂ-အ
ဝိတ-ပရိစာဂ-ဟူသော။ စွန့်ခြင်းကြွေးငါးပါး။ လောကတ္ထ-ညာတတ္ထ-
ဇဋ္ဌတ္ထစရိယ-ဟူသော။ စရိယသုံးပါးတို့ကို။ မင်းတရားဝေဿန္တရာ
ဘဝတ်ငါးဆောင်။ဖြည့်တော်မူပြီးမှ။ ဇဋ္ဌကံ့ရတို့ဝလေ့တံထွာ။ဓမ္မတာ
သဘောအလျောက်၊တုသိတာနတ်ပြည်သို့ရောက်၍.။အာယု-ဝဏ္ဏ-
သုခ-ဗလ-ပဋိ ဘာန -ဂုပ-သဒ္ဒ-ဂန္ဓ-ရသ-အဓိ ပတေယျ-အား.ဖြင့်
ဣသရိယဂုဏ်ဆယ်ပါး။ ထွန်းတောက်လျက်။ နတ်တို့ဧည်း ဝိမ်ခွမ်း
သာကို။ခံစားစံစားတော်မူရာနှိုက်။ စကြာဝဠာတိုက်တသောင်းမှ။နတ်
ငြိဟ္ဒာအပေါင်းစည်းဝေးရောက်လာ၍။ ဘုရားဖြစ်ချိန်ကာလတိုင်ရော
ပါဖြို။ပါရမီပုည။သမ္ဘာရဂုဏ်ဖြစ်သော။ အဂ္ဂဏ်အလောင်းမင်းနတ်သ
သည် လူ့.ပြည်သို့သွား၍။ ဘုရားဖြစ်တော်မူပါဟု တောင်းပန်လာကြ
သည်တွင်။ ။ကာလ။ဒိပ။ဒေသ။ကုလ။ဇနေတ္တိ။အာယုပရိစ္ဆေဒအား
ဖြင့်။ကြည့်တော်မူခြင်းကိုဂူကြည့်၍။ ပဉ္စဝေဝေပေးတော်မူ
ပြီးမှ။အာသဇ္ဇိပုဏ္ဏမ။ဝါဆိုလပြည့်နေ့ဝယ်။ မျိုးနွယ်သန့်စင်၊ သာကိဝင်
အသံဘိန္နွ။မဟာသုဇွာဒေဝီမင်းမြတ်၏။လက်ျာဒေဝီ။ မာယာမဟေဿီ၏
ဝမ်းတိုက်ဝယ်။ ပဋိသန္ဓေ။.ဆယ်လကြွယ်၍၊ဒသမာသစ္စယ။ ဝိသာခါ
ပုဏ္ဏမ။ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင်။ သန္ဓေတော်မူသန့်စင်တော်မူသည်နှင့်၊
မခြေးမနွေးငြိမ်းအေးရပ်။လောကဓါတ်တွင်။ ငါလျှင်
အဂ္ဂ။ငါလျှင်သေဋ္ဌ။ငါလျှင်ဇေဋ္ဌ-ဟု။မြေးကင်းသို့ရန်စလှမ်းကြွ၍။ သုံးခွန်း
သေးသိဟာနာဒကို။အဆင့်ဆင့်။ရဲရဲရင့်ရင့်၊ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း၊ကျိုးဝါး
ခြင်းကို ပြုတော်မူသည်မှ။ အစဉ်သဖြင့်။ချမ်းသာစွာကြီးရင့်၍။ ဘုံငါး
ဆင့်ရှိသော-သုဘာနှန်း။ ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိသော -ယာမနှန်း။ ဘုံကိုးဆင့်ရှိ
သော-သုယာမ နှန်းတော်သုံးဆောင်ဝယ်။ ဆဲ့ခုနစ်တဲာင်တိုက်ခန်းကို

ကုယ်ရောင်ဖြင့်လင်းစွမ်းနိုင့်သော။သား:ရေမည်း-ဖြူ-ဆူ-ကြို-နိမ့်-မြင့်အားဖြင့်။အပြစ်ခြောက်ပါးမှကင်းသော။ ယသော်ဓရာဒေဝီဦးကိုင်ဖြစ်သော။မောင်းမအပေါင်းလေးသောင်းတို့ဖြင့်ခြံရံလျက်။ မင်းပေါင်းနန်းသက်။မင်းဆက်တကာ။မစံရာ-မစံဘူးသော။အလွန်ထူးဆန်းသော။ဣဿနန်းစည်းစိမ်ကို။ရိပ်ငြိမ်သုခ။စံပယ်တော်မူရာမှ။ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့။ကြွတော်မူလျှင်။နိမိတ်ကြိုးလေးပါးတွင်။ဂြုံးဦးစွာသူဒုကိုမြင်၍။မင်္ဂဇင်သောစိတ်တော်ရှိသဖြင့်။အလျှင်အမြန်။ဣန္ဒနန်းတော်သို့ပြန်ခဲ့သည်။ တဖန်လေးလဖြောက်မှ။မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့။ကြွတော်မူရာနှင့်။ နာကိုမြင်၍။ မင်္ဂဇင်သောစိတ်တော်ရှိသဖြင့်။ အလျှင်အမြန်ဣန္ဒနန်းတော်သို့ ပြန်ခဲ့သည်။ တဖန်လေးလဖြောက်မှ။ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့ ကြွတော်မူရာ၌။ သူသေကိုမြင်၍။မင်္ဂဇင်သောစိတ်တော်ရှိသဖြင့်။အလျှင်အမြန်ဣန္ဒနန်းတော်သို့ပြန်ခဲ့သည်။တဖန်လေးလဖြောက်မှ။မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့။ကြွတော်မူရာ၌။ ပရိဂ္ဂရာဂါးပါးကိုဆောင်လျက်။ ငြိမ်သက်ထူးဆန်း။ ရဟန်းကိုတွေ့မြင်လျှင်။ ဣန္ဒဇင်ဣန္ဒလန်းလန်း။ ကြည်လင်သောဇောဝိတိလျှမ်း၍။ ညချမ်းတိုင်အောင်။ ရာဇကြောက်သရေဖြင့်။ ဥယျာဉ်တော်နှင်းကြောမြင့်စွာစံနေတော်မူလျှင်။,တံဆာဆင်လိုသောစိတ်ဇတော်ရှိသည်ကို။သိကြားမင်းသိ၍။ ဆင်္ကာသည်ဟန်ဖန်လျက်။ တုဘက်မရှိဖေသာ။ တံဆာကို ဆင်လာ၍။ ပြီးသည်နောက်နှင်းက်။ ယသောဓရာဒေဝီသည်။ဥပရာဇ်နန်းလောင်း။ ရင်သွေးတော်ဘွားကြောင်းကို။ လျှောက်စာတင်စာဖရောက်မှ။ ရာဟုဇာတောဟူ၍။ သံဝေဂဥဒါန်းကြွေးတော်မူပြီးလျှင်။ ။အလျှင်အမြန်ဣန္ဒနန်းတော်သို့ပြန်ခဲ့သည်။ထိုညဥ်ဿကာလနှင်းက်။ ဆန္ဒဘွားဘက်တော်။အဖေါ်နောက်ပါနှင့်။ကထိုကမြင်း။ တက်စီးနင်းလျက်။တောထွက်တော်မူသည်။တညဥ်တည်းနှင်းက်။ဒေဝဒဟ။ကောလိယ။ကဝိလ။ပြည်ကြီးသုံးပြည်တောင်ကို။ လွန်ကျော်၍အနော်မာမြစ်တဘက်နှင်းက်။သဲသုံလယ်ထက်။ဖြိဟ္မဉ္ဇမင်းဆက်ကပ်လှူသော။ကြာသက်နန်းပရိဂ္ဂရာကို။ခံယူတော်မူ၍။ ရတနာသံလျက်တော်မြတ်ဖြင့်။ ဆံတော်ကိုဖြတ်၍။ ရဟန်းမြတ်ပြုတော်မူပြီးမှ။ ခြောက်နှစ်ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူသောအဆုံးတွင်။အဇပါလညောင်ပင်ရင်းနှင်းက်။ ဂဏာဆွမ်းကိုတသိန်း တန်ဆွတ်နှင့်တကွ။ ခံဆောင်တော်မူ၍။ နေရာရာသောင်မြတ်ဇ၏အတွင်း။ လေးဆဲ့ကိုးလုပ်ဘုန်းပေးတော်မူခြင်းဆွတ်ကိုဓဇ္ဈာန်

၍မျောခြင်း။နေ့အခါအခွဲပါယသရက်တောနှိုက်။ နေ့သန့်စင်ခြင်းကိုမှုက်
ပြုပြီးလျှင်၊နတ်တို့စိရင်သောလမ်းမဖြင့်။ ညနေချမ်းကာလနှိုက်။မဟာ
ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ကြွလျှင်။သောတ္တိယပုဏ္ဏားလုလင်သည်။ကြည်လင်စွာ
ကပ်လှူသောမြက်ရှစ်ဆုပ်ကို။ခံယူကိုင်စွဲသဖြင့်။ဗောဓိပင်၏အရှေ့ဖြေဘံ
ထောင့်ကလှပ်ကြီးတွင်မူသောခဏ်၌။အပရာဇိတခွေပလွင်မျှော်၍။ ။
ကာမံတစောစနှာရုစ။ အင်္ဂါစအဝဆိသတူ၊ ဥပသုသတူ နိသေသဲ။
သရိရေမံသလောဟိတံ၊ ။ဟူသောသဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ္တနိကာယ်ပါဠိ
တော်နှိုက်။ဗောဓိတွင်မူသောနည်းအရ။အရေမွှကြွင်းစေ။ အကြောမွှ
ကြွင်းစေ။အရိုးမွှကြွင်းစေ။ အသွေးအသားခန်းခြောက်စေ။ ဗုဒ္ဓဘေပလွင်
တော်က။မပွင့်သမျှမထပြီဟု။အင်္ဂါလေးဝစုံသော။ထင်ဝယ်တော်ကို
ဖွဲ့ပြု၍နေလျှင်။နေမဝင်မီ။ဒေဝပုတ္တ။ရန်ညွှန့်ရန်ဖူးကို။ဆွတ်ခူးသုတ်သင်
အောင်မြင်တော်မူသည်။ ညဦးယံတိုင်လျှင်။ ပုဇ္ဇနီဝါသ။ ပထမဒွဲဈာ
ဉာဏ်သို့ရောက်တော်မူသည်။သန်းခေါင်ယံတွင်။ဒိဗ္ဗစက္ခုဒုတိယဝိဇ္ဇာ
ဉာဏ်သို့ရောက်တော်မူသည်၊ မိုးသောက်ယံတွင်။ ဂုဏ်ကိုးသွယ်ဖြင့်၊
တင့်တယ်စွာ တံဆာဆင်အပ်သော။ သပ္ပဲညှတ ဉာဏ်တော်ဖြင့် ခြံရံ
ထိုက်သော်အမြိုက်အမတ။ ဩသဓ။သန္တုဿိတ။ သုခုမ။နိဗ္ဗာန်သို့
သာ။ရှိုင်းရာရှိသော။ အရဟတ္တမဂ်အာသဝက္ခယ။ တတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်
သို့ဈာက်တော်မူသည်။ လူတွင်ထင်ရှား။ ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်။ ဘ
ဝဂ်တိုင်အောင်။ဂုဏ်တော်ကိုးပါးဖြင့်ကျော်စောသံဖြန့်ပွါးသည်။ ။
ထိုမဟာဗောဓိတွင်။ပလ္လင်္ကသတ္တာဟမ္မသည်။အနိမ္မိသသတ္တာဟ။စက်
မသတ္တာဟ။ရတနာဂရသတ္တာဟ။အဓိပါလသတ္တာဟ့။ မုဉ္စလိန္ဒသတ္တာ
ဟ။ရာဇာရတနသတ္တာဟ။စေ့စုံပြီးသော်။ဓမ္မံဒေသေတုဘဂဝါ။စသည်
ဖြင့်။သဟံပတိဗြဟ္မာသည်။ဓမ္မတာအားဖြင့်။ တောင်းပန်လာသည်မှစ
၍။ဥပဂရာဟန်းအား။ အနန္တဇိနထိုက်ကြောင်း ကိုဟောကြားခြင်း။ ပဋ္ဌ
ဝဂ္ဂိအရှင်တို့အား။ဓမ္မစကြာတရားကိုဟောကြားခြင်း။ စသောတရား
စည်ကြီးကို။မြှို့ရာဇနပုန်တို့နှိုက်။တီးတော်မူ၍။ခြောက်ဝါလွန်မှ။တိတ္ထိ
တို့ဇာဏ်မိုဃ်ကျွတ်ပေါ်၊ရန်မာရ်ညွှန့်အရေပရေပကို။ကွပ်နှိပ်တော်မူလို၍။တန်း
ခိုးတော်ပြာဋိဟာ။ရေဒီးအစုံစုံဖြင့်။ ဒိဋ္ဌာရန်ညွှန့်ရာန်ခက်ကို။ ဒိုပ်စက်
ချီးမဲ့တော်မူသည်ဈာ်အဆုံးဝယ်။ ။

ဘဂဝါဒက္ခိဏာပါဒံဥက္ခိပိတွာ။ယုဂန္ဓရမ်တွကောဋေပေတွာ။ဇူတရံ

ပါဒံဥက္ခိပိတ္ထာ။ သိ်နေရုမတ္တာ ကေဠပေသိ။ ဇဝံအဋ္ဌသင်္ခိယောဇနာ သဟဿေနာ။တယောပါဒဝါရာ အဟောသုံ။ဒွေပါဒဆိန္နါနိ။ ။ဟူ၍ မွေပဒအဋ္ဌကထာလာသည်နှင့်အညီ။ အလွမ်းအားဖြင့်သုံးလွမ်း။ဘဝါးတော်ရွေစက်။ပါဒနက်သန်ချတော်မူသည်နှစ်ချက်ဖြင့်။ မြင့်မိုရ်တောင်တက်တွင်။ ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏အရင်းနှီက်။ ခင်းထားအပ် သောအာလုံးပယူဇနာ(ခြောက်ဆယ်)အနုံယူဇနာ(ငါးဆယ်)ထူ(တဆဲ့ငါး) ယူဇနာရှိသော။အဆင်းအားဖြင့်ဓမ္မရာဇ်ရွေသား။နီဖလံရွေပြားနှင့်။ယိုးမှားစံန္ဓနိ်း။ပုံထုံးတန်ဆာ။ဥပမာပြုဖက်။ချိန်စက်နှိုင်းပြိုင်။ ဂုဏ်နိုင်နည်းယူ။ ပမာတူသောအတွေ့အားဖြင့်။နှုးညံ့သောဝါဂွမ်းဆိုင်နှင့်အလားတူသော ပဏ္ဍုကမ္ဗလာ။နတ်ကျောက်ဖျာနှီက်။ထိုက်ဝယ်တော်ဖွဲ့ပြီးလျှင်။ ။ မာတရံ ပမုခံ ကတွာ။ တဿာပညာယ တေဓာသာ။ အာဘိဓမ္မကထာမဋ္ဌံ။ဒေဝါနံသမွဝတ္တာယိ။ ။ဟူ၍အဋ္ဌသာလိနီလာရှိသည်နှင့်။မတိန်းမစောင်း။စကြာဝဠာကုဋေတသောင်းမှ။ စည်းဝေးရောက်လာကြသော နတ်ဗြဟ္မာတို့တွင်။ သန်ဆာသိတဒေဝပုတ္တောဟူသော။ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ။ မာတုဒေဝပုတ္တော။ ဟူသော အာဘိဓမ္မာ ဝတာရဋီကာနှင့်အညီ။ မယ်တော်ဖြစ်ဘူးသောသန်ဆာသိတနတ်သားကိုအကြိုးတင်၍။ ဗုဒ္ဓာတော်မူသော အာဘိဓမ္မာပိဋကတ်တော်သည်။ ဓမ္မ-အတ္ထ-ဒေသနာ။ပဋိဝေဓအားဖြင့်၊ဂန္ဓိရုလေးပါးနှင့်လည်းပြည့်စုံသည်။ဘုရားဆုကိုတောင်းသည်မှ။မဟာဗောဓိသို့ရောက်သည်တိုင်အောင်သောကာလဟူဆိုအပ်သော။အဓိဂမနိဒါန်း။မဟာဗောဓိမှဆည်။ဓမ္မစကြာဓမ္မကိုပြသည်တိုင်အောင်သော။ဒေသနာနိဒါန်းအားဖြင့်။နိဒါန်းနှစ်ပါးနှင့်လည်းပြည့်စုံသည်သမျှသမ္ဗုဒ္ဓဆုကဲ့ ပန်ဆင်ရသည်မှ။ တုသိတာ သို့ကြွသည် တိုင်အောင်သော။ဒူရေနိဒါန်း၊တုသိတာမှ။မဟာဗောဓိပလ္လင်တိုင်အောင်သော။အဝိဒူရေနိဒါန်း။မဟာဗောဓိပလ္လင်တော်မှ။ပဏ္ဍုကမ္ဗလာကျောက် ဖျာ၏အလယ်နှီက်။ ထက်ဝယ်ဖွဲ့သည်တိုင်အောင်သော။ သန္တိကေနိဒါန်းအားဖြင့်။ သုံးပါးနှင့်လည်းပြည့်စုံသည်။ တာဝတိံသာနှီက်နတ်တို့အား။ အကျယ်ဟောခြင်းဝိတ္ထာရနည်း။ စန္ဒကူးတောနှီက်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာအားအကျဉ်းဟောခြင်းသင်္ခေပနည်း။အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသိတဓမ္မကိုဆောင်၍။ လင်းနှီသားဖြစ်ဘူးသော။ ရဟန်းငါးရာတို့အား။မကျဉ်းမကျယ်ဟောခြင်းတည်းဟူသော။နှာတိသင်္ခေပ။နှာကိ

ဝိတ္ထာရနည်းအားဖြင့်။ နည်းသုံးပါးနှင့်လံ့လည်းပြည့်စုံသည်။ထိုအဘိဓမ္မာသည်။ "မာထရံပမုခံကတွာ။တဿံပညာယတေဖသာ။အာဘိဓမ္မာကထာမဂ္ဂံ။ဒေဝါနံသမ္ဗတ္တိယိ။ဟူသော်အဋ္ဌသာလိနီ။အဋ္ဌကထာအရာ။လေးအာသင်္ခေါနှင့်ကမ္မာတဆိန်းထက်က၊အဓရဝတိ။ မင်းနေပြည်ဝယ်။မျိုးနွယ်မာန။ပြည့်စုံလှသော ဇြဟ္မကာသတို့သား။သုမေဓာမှတ်ထွားသည်။များပြားလှသော။ဓနဥစ္စာ။ အရပ်ရပ်ကို၊မငြိမကပ်။စွန့်ကြဲကင်းပြတ်စေ၍။ဓမ္မိကတောင်ခြေရင်းဝယ်။ ရသေ့ခေါင်းနှိုး၏ဝင်စားခြင်းသမာပတ်။အဘိညာဇာတ်ကျေးဇူးကို။ကမ်းတာဘက်ခပ်စေ၍။အနေကဂုဏာအာနုဘာဝကျေတော်ရှင်။ ဒိဗ္ဗကိုရာမဟာဝမ္မနိခြေတော်ရင်းခွ၊ ဝတ်စင်းကြည်ဖြူ၊ 'ဘုရားဆုဣဒ်ပန်းဦးကို။ လှမ်းယူတော် မူသည့်နှစ်၍။ ဝဲသဖန်ရာဘဝတိုင်အောင်၊လောက၏အကျိုး။ ဆွေမျိုးတို့ဇာ။စည်းပွား။ဘုရားဖြစ်ခြင်း၏၊အကျင့်တော်ကဲ့ရင်း၊ဒါန။သိလ၊နိက္ခမ ခန္တီ။ဝိရိယ၊ပညာ၊သစ္စာ အဓိဋ္ဌာန် မေတ္တာ ဥပေက္ခာ၊ပါရမီတို့ကဲ့ရင်း။နေ ပုတ္တဘရိယာ၊အင်္ဂါ၊ဇာတာ၊ပရိဉ္ဇာဂ ကဲ့ရင်း။ ပြည့်စုံစေပြီး၍၊တုသိတာသို့ကြွ၍။အာယုဝဏ္ဏ။သုခ။ဗလ။ပဋိဘာဇာဏ။ရူပ၊သဒ္ဒ။ဂန္ဓ။ရသ၊အဓိပတေယျ။ အားဖြင့် နတ်တကာတို့ဆက် ကြိုးမားလွန်ကဲးစွာ။ နတ်၏ချမ်းသာကို။ ခံစားတော်မူရာ၊ စကြာဝဠာ။ကုဋေတသောင်းမှ။ နတ်ဗြဟ္မာရောင်းရဂေးခြ။လျှောက်ထောင်းပန်ခ။ဘုရားဖြစ်ချိန်ကျပါပြီပဟူသော။စကားကဲ့ကြားလျှင်။ ကာလ။ဒေါ။ဒေသ ကုလ။ ဓနေကြွယာ။အာယုပရိစ္ဆေဒ၊တို့ကိုရှုခြ။ ခွင့်ပြုတော်မူပြီးလျှင်။ မယ်တော်မာယာ၏ ဝမ်းဝယ်။သဓ္ဓေတော်ဆယ်လကြွယ်သဖြင့်။ တင့်တယ်စွာ ပေါက်ဖွားခြ။ ဖြောက်သို့ချနစ်လှမ်းကြွသွားလျက်။ လောကသုံးပါးထက်။ အင်္ဂ။သင်္ဂ။ဇေဋ္ဌ။ဟူသောစကားကော်သုံးခွန်းကို။ဧရွှခွန်းတော်-လှစ်သည်မှ၊ဇကြုနတ်သ၊ဟိုင်တိုင်။ဧရွှနန်းစည်းစိမ်ကို။ဝိုးဝိုင်စံစားစဉ်။ "အမှောကံပန်ဗောဓိသတ္တော။စတ္တာရိပိ။ ဇကေဒိဝသည်ဝဒိသွာ။ မဟာဘိနိက္ခမနံ။ နိက္ခမိတွာ။အနောမနဒီတိရေ။ ပဗ္ဗဇ်တော်။ဟူသောသုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာလာသည်နှင့်အညီ။ တုန့်တည်းခြ။နိမိတ်ကြိုးလေးပါးကို။ဥယျာဉ်တော်သို့သွားရောတွင်ဖြင့်။ရဟန်းပြုတော်မူသည်မှ။ဆဗ္ဗဿညုဇ္ဇရုစ္စရိယ၏အဆုံးဝယ်။ကာမံတစောစ၊ဟူသည်နှင့်အညီ၊အလွန်အသားခန်းခြောက်စေ။အရိုးမျှကြွင်းစေ၊အကြောမျှကြွင်းစေ၊အရေမျှကြွင်းစေ။ဇုန္ဒ

ဟောပလ္လင်တော်က။ မပွင့်လျှင်မထဟု။ အင်္ဂါလေးဝစုံလင်သော။ထက်ဝယ်တော်ဖွဲ့၍။ ချိုးဖဲ့သုတ်သင်အောင်ဖြင်တော်မူအပ်သော။ ဒေဝပုတ္တ၊ ကိလေသ၊ခန္ဓ၊မစ္စု၊အာဘိသခါရမာရ်ကို။ အောင်ခြင်းနှင့်တကွ။ပဌမ။ ဒုတိယ၊တတိယ။ဝိဇ္ဇာညာဏ်အစုစုကို။ တချမကျန်စေရ။သပ္ပာသတ္တာဟာစသည့်တို့ကိုလည်း။ မလစ်မလပ်စေရ။ခြောက်ဝါအလွန်။ချနစ်ဝါတိုင်မရံမှ။လင်္ကာယာခြေတော်ကိုကြွ၍။ ယဂန္ဓရဝယ်တချက်။လက်ဝဲးခြေတော်ကိုကြွ၍။ မေရုပဗ္ဗတဝယ်တချက်။ ရွှေစက်တော်ချသဖြင့်။ပဏ္ဍုကမ္ဗလာထက်။နှစ်သက်ဖွဲ့ခွေ။ထိုင်နေ၍။ ဟောတော်မူလေသော။အာဘိဓမ္မာသည်။အဓိဂမနိဒါန်း။ ဒေသနာနိဒါန်း။အာဒေဖြင့်။နှစ်ပါးသောနိဒါန်း။ဒူရေနိဒါန်း။အာဝိဒူရေနိဒါန်း။ သန္တိကေနိဒါန်းအာဒေဖြင့်။ သုံးပါးသောနိဒါန်း။ ဝိဇ္ဇာရုံနည်း။ သင်္ခေပနည်း၊နာတိဝိတ္ထာရ နာတိသင်္ခေပနည်းအာဒေဖြင့်။ သုံးပါးသောနည်းနှင့်ပြည့်စုံသည်။ထိုအာဘိဓမ္မာပိဋကတ်သည်။ ။ ပကရဏ ပရိစ္ဆေဒအာဒေဖြင့်။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ။ဝိဘင်း၊ ဓာတုကထာ။ ပုဂ္ဂလပညတ်။ကထာဝတ္ထု၊။ယမိက်။ပဋ္ဌာန်းဟူ၍။ချနစ်ကျမ်းရှိသည်တွင်။ ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းသည်အစ။ ထိုတွင်စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ။ရူပကဏ္ဍ။နိက္ခေပကဏ္ဍ။အဋ္ဌကထာကဏ္ဍဟူ၍။ ကဏ္ဍလေးပါးတွင်။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍသည်အစ၊ထို၌။မာတိကာ။ပဒဘာဇနီဟု။ နှစ်ပါးပြား၍သည်တွင်။မဲတိကာသံသည်အစ။ထို၌နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသောတိက်။တရာသေါဒက်ဟူ၍။တိက်ဒုက်တို့တွင်။ တိက်သည်အစ၊ တပါးသာဖြစ်သော တိက ပရိစ္ဆေဒဖြင့်မှတ်အပ်သောထိုတိက်သည်။ အာဒိလဒ္ဓနာမတိက်။သင်္ဂဟလဒ္ဓနာမတိက်အာဒေဖြင့်နှစ်ပါး။ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်အာဒိလဒ္ဓနာမတိက်သည်အစ။ထိုတိက်သည်သင်္ဂဟဒေသတိက်။နိပ္ပဒေသတိက်အာဒေဖြင့်နှစ်ပါး၊ ထိုတွင်။နိပ္ပဒေသတိက်သည်အစ။ ထိုနှိုက်။ကုသလပဒ၊ အကုသလပဒ။အဗျာကတပဒအာဒေဖြင့် ပဒသုံးပါးတို့တွင်။ ကုသလပဒသည်အစ။ လက်ဦး။ပကတ္တူးအရင်းခေါင်းတင်လက်မွန်။ ရွှေညွန်ဘွေတော်ဦးပေါ်၊ပဌမ၊အာဒိတာဝဖြစ်၍။ကုသလပဒကို။ ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ။ဟောဟန်ကား

---

(၁) ကုသလာဓမ္မာဟူသည်တည်း။ထိုနောင်-ဒုတိယပဒ-ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား။အကုသလာဓမ္မာ။ဟူသည်တည်း။ထိုနောင်။တတိယပဒ-ကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား။အဗျာကတာ

ဓမ္မာဟူသည်တည်း။ ။ကုသလာ။ကိုလေသာဟူသောအနာမရှိကုန်သော၊ကုသလာ။ ကိုလေသာဟူသောအဲ့ဖြစ်မရှိကုန်သော။ ကုသလာ။ အဖြစ်မရှိချမ်းသာသောအကျိုးကိုပေးခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ဝါ။ကိုလေသာဟူသောပူပန်ခြင်းမရှိကုန်သော၊ဝါ။ လိမ္မာကုန်သော။ဝါ၊ပညာကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော့။ဓမ္မ။ သတ္တဇိဝမှဆိတ်ကုန်သောသဘောတို့သည် ဝါ။သဘ္ဘာဝါဇည်းမဟုတ်၊အသက်လည်းမဟုတ်ကုန်သော။သဘောတို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ရှိကုန်၏။ ။အကုသလာ။ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကသဘောရှိကုန်သော၊ဓမ္မာတို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏။ ။အဗျာကတာ။ ကုသိုလ်။အကုသိုလ်တို့၏။အဖြစ်ဖြင့်မဟောကြားအင်ကုန်။တပါးသောအဖြစ်အားဖြင့်ဟောကြား အပ်ကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ့ကုန်၏။ ။ပထမပုဒ်၏.အရကား။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိ.သ၊ရ၏။ထိုတရားတို့သည်။ ခန္ဓာအားဖြင့်၊လေးပါး။ အာယတနအားဖြင့်၊နှစ်ပါး။ဓာတ်အာ။ဖြင့်၊နှစ်ပါး။ သစ္စာအားဖြင့်။ နှစ်ပါးဖြစ်ကုန်၏့ ခန္ဓာအားဖြင့်လေးပါဟူသော်ကား။ စေတသိက်အဋ္ဌတိ'သ တို့တွင်။ ဝေဒနာသည်။ဝေဒနာကျွန်ုပ်မည်၏.။ သညာသည်၊သညာကျွန်ုပ်မည်၏.။ ကြွင်းသောစေတသိက်။ဆတ္တိ'သသည်၊သဒ်ါရုကျွန်ုပ်မည်၏.။ကုသိုလ်ဇကံဝိသသည်။ ဝိညာဏာကျွန်ုပ်မည်၏.။ ဤသို့အားဖြင့်ခန္ဓာလေးပါး။ အာယတနအားဖြင့်နှစ်ပါးဟူသော်ကား။ကုသိုလ်ဇကံဝိသသည်မနာယတနမည်၏။ စေတသိက်အဋ္ဌတိသ်သည်၊ဓမ္မာယတနမည်၏။ဓာတ်အားဖြင့်နှစ်ပါးဟူသော်ကား။ ကုသိုလ်ဇကံဝိသသည်။မနောဝိညာဏဓာတ် စေတသိက် အဋ္ဌတိသ်သည်။ ဓမ္မဓာတ်မည်၏.။ ဤသို့ဓာတ် အားဖြင့်နှစ်ဂါး။ သစ္စာအားဖြင့်နှစ်ပါးဟူသော်ကား။ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိသ်သည်။ ဒုက္ခသစ္စာ။ မဂ်စိတ်လေးခုနှိုက်ရှိသော။သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ။သမ္မာဝါစာ။ သမ္မာကမ္မန္တ။ သမ္မာအာဇီဝ။ သမ္မာဝါယာမ။ သမ္မာသတိ။ သမ္မာသမ္မာဓိ။ ဟူဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်္ဂနှစ်ပါး။ ခုနှစ်ပါးတို့၏. အပေါင်းသည်။ မဂ္ဂသစ္စာမည်၏.ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆယ့်ကိုးခုသည်။ သစ္စာဟူသော်အရေအတွက်မှလွတ်၏.၊ဤသို့လျှင်သစ္စာအားဖြင့်နှစ်ပါးဖြစ်သထည်။

ဒုတိယပုဒ်၏.အရကား။အကုသိုသ်စိတ်ဆွါဒသ။စေတသိက်သတ္တဝီသရ၏.၊ထိုတရားတို့သည်၊ခန္ဓာအားဖြင့်လေးပါး။ အာယတနအားဖြင့်နှစ်

ပါး။ဆောတ်အားဖြင့်(၂)ပါး။သစ္စာ့အါးဖြင့်။(၂)ပါး၊ဖြစ်ဂျုန်၏။ခန္ဓာအား
ဖြင့် လေးပါဟူသော်ကား။ စေတသိက်သဏ္ဌာဝိသတ္ထိတွင်။ ဝေဒနာ
သည်။ ဝေဒနာကျွန်ုပ်မည်၏။လ။ အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသသည်။ ဝိညာ
ဏာကျွန်ုပ်မည်၏။ ဤသို့လျှင်ခန္ဓာဒအားဖြင့်လေးပါးဖြစ်သတည်း ။လ။
သစ္စာအားဖြင့် ၄စ်ပါးဟူသော်ကား။ အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ဘောဘ
ကြွဉ်ဆော်စေတသိက်ဆုံသည်။ ဒုက္ခသစ္စာ။လောဘသည်။သမုဒ
ယသစ္စာ။ဤသို့လျှင်သစ္စာအားဖြင့်၄စ်ပါးဖြစ်သတည်း။ ။တတိယ
ပုဒ်၏။အရကား။ ဝိပါက်ဆတ္တိသ်ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ စေတသိက်အဋ္ဌ
တိ်သ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရဏ်၏။ခန္ဓာငါးပါး။ အာယတံ၁နတဆယ့်၄စ်
ပါး။ ဓာတ်တဆဲ့၈ပါး။သစ္စာအားဖြင့် ၄စ်ပါးဖြာ်ကုန်၏။ ခန္ဓာအား
ဖြင့်ငါးပါးဟူသော်ကား။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည်။ရုပကျွန်ုပ်မည်၏။ စေတ
သိက်အဋ္ဌကိ ်သ်တို့တွင်။ဝေဒနာသည်။ ဝေဒနာကျွန်ုပ်မည်၏။လ။ဝိပါက်
ဆတ္တိသ်။ကိရိယာဝိသသည်။ဝိညာဏကျွန်ုပ်မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည်။ပစ္စုပ္ပန်
အတိတ်။အနာဂတ်။အတ္တိတ္တ။ဗဟိဒ္ဓ။ဒုရ။အာသန္န။ဟိန။ပဏီတ။ သုခုမ
ဩဠာရိကအားဖြင့်။(၁၁)ပါးအပြား ရှိသောကြောင့်။ ခန္ဓာဟူသောအ
ရေအတွက်မှလွတ်၏။ ဤသို့လျှင်၊ ခန္ဓာအားဖြင့်ငါးပါး။ အာယတန။
တဆဲ့၄စ်ပါးကား။ရုပ်အဋ္ဌဝိသတို့တွင်၊ စက္ခုပသာဒသည်။စက္ခာယတ
န။သောတပသာဒသည်။သောတာယတန။ဃာနပသာဒသည်၊ဃာနာယ
တံ်န။ဇိဝှါပသာဒသည်။ဇိဝှါယတန။ကာယပသာဒသည်။ကါယာယံတ
န။ရူပါရုံသည်။ရူပါယတန။သဒ္ဒါရုံသည်။သဒ္ဒါယတန ဂန္ဓာရုံသည်ဂန္ဓာယ
တန။ ရသာရုံသည်။ရသာယတန။ပထဝီ၊တေဇော ဝါယောဟူဆိုအပ်
သော။ဘုတ်သုံးဆုတို့၏။ အပေါင်းဖြစ်သော။ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်။ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ
ယတနမည်၏။ဝိပါက်ဆတ္တိသ်။ကိရိယာစိတ်ဝိသသည်။ မနာယတန
မည်၏။အာပေါ။ဇာတိဇြိန်။ပုရိသိဇြိန်။ ဟဒယဝတ္ထု။ဇိဝိတရုပ်။အာဟာရ
ရုပ်၊ပရိစ္ဆေဒရုပ်။ကာယဝိညတ်။ဝစီဝိညတ်။ ရူပသဿလဟုတာ၊ရူပသဿ
မုဒုတာ။ရူပသကမ္မညတာ၊ ဥပစယ၊သန္တတိ၊ဇရတာ၊အနိစ္စတာအား
ဖြင့်။သုခုမရုပ်သောဋ္ဌသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သ။နိဗ္ဗာန်သည်။ ဓမ္မာယ
တန။ဤသို့လျှင်အါယတနအါးဖြင့်(၁၂)ပါးဖြစ်သတည်း။ ဓါတ်အါးဖြင့်
၁၈ပါးဟူသော်ကား။ရုပ်အဋ္ဌဝိသတို့တွင်။စက္ခု၊ပသါဒသည်။စက္ခုဓါတ်
မည်၏။လ။ဓမ္မဓာတ်မည်၏။ဝိပါက်ဆတ္တိ်သ။ ကိရိယာစိတ်ဝိသတို့တွင်

စက္ခုဝိညာဏ် ဖွဲးသည်။ စက္ခုဝိညာဏာ ဓာတ်မည်၏။လ။ ကာယ ဝိညာဏ်ဖွဲးသည်။ ကာယဝိညာဏာဓာယ်မ့ည်၏။ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနိုး။သမ္မ ဋိဆိုင်းဖွဲးသည်။မနောဓာတ်မည်၏။ ပဋ္ဌဝိညာဏာဓာတ်။မနောဓာတ် မှတ္တြင်းသော။ဝိပါက်စဘုဝိသ။ကိရိယာဖေကုနဝိသသည်။ မနောဝိညာ ဏာဓာတ်မည်၏။အာပေါ။လ။နိဗ္ဗာန်သည်။မွေဓာယ်မည်၏။ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့်။တဆယ်ပုံ့ရှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။ သစ္စာအားဖြင့်နှစ်ပါးဟူ သော်ကား။သောကိဝိပါက်ဗတ္တိသ်၊ကဲ့ရိယာစိတ်ဝိသ။ဧစေတသိက်အဋ္ဌ တီသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။လောကုတ္တရာဝိပါက်လေးခု စေတသိက်ဆဉ်ဘြိသ်သည်။ သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ နိဗ္ဗာန်သည်။နိုးရောဓသစ္စာမည်၏။ ဤသို့လျှင်သစ္စာအားဖြင့် နှစ်ပါးဖြစ် သတည်း။ ။ကုသလာဓမ္မာ။အကုသလာဓမ္မာ။အဗျာကတာဓမ္မာဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဤသဒ္ဒါ၏အစဉ်သည်။ပရမတ္ထတရားလေးပါး ကို။သိုးစုပြု၍ ဟောတော်မူသော်ကြောင့်။တိက်မည်၏။ ထိုတိက်သည် ကား။အဓိလဒ္ဓနာမဘိက်။ သဗ္ဗလဒ္ဓနာမတိက်အားဖြင့်နှက်ပါးအပြားရှိ ၏။ထိုတွင်အစနှိက်တည်သော။ကုသလသဒ္ဒါဖြင့်။ ကုသလတိက်ဟုရ အပ်သောအမည်ရှိသောကြောင့်။ အာဒိလဒ္ဓနာမတိက်မည်၏။သဗ္ဗဒေ သ။နိဗ္ဗာန်အားဖြင့် နှက်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်ကြွင်းသောပရ မတ္ထတရားမရှိသောကြောင့်။နိဗ္ဗာန်တိက်မည်သတည်း။ ။

(ကုသလတိက်ပြီး၏။)

(၂) ပရမတ္ထ တရားလေးပါးကို ဆိမ်းဆည်း ဆိုက်ကျိုးမိသော ကြောင့်။ အစစွဲးပြအပ်သော ကုသလ တိက်ကို ဟောတော်မူသည်၏။ အခြားမဲ့၌။ကုသလတိက္ကခမ္ဓတို့၏၊ယထာသမ္ဘာအားလျော်စွဲးဖြက်သော သမ္မသမ္ဘူးမွေကိုပြတော်မူထို၍။ ဝေဒနာတိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ထို ဝေဒနာတိက်နှိက်လည်း။ ပထမပဒ။ဒုတိယပဒ။ တတိယပဒအားဖြင့်။ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်၊ပထမပဒကို။ဒွေးဦးမွာဟော်တော်မူ၏။ ။ ဟောဟန်ကား။ ။သုခါယ၊ဝေဒနာယ။သမ္မယုတ္တာမွေ။လ။သုခါယ။ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ချမ်းသာစေတတ်သော။ဂေဒနာယ။ဝေဒနာနှင့်။ သမ္မယုတ္တာ။ကျော်ဒါဒ။ကေနိစ္စာခ။ကာလမ္မတာ။ဝေဝဇ္ဇုက အားဖြင့်

ရှင်ကြကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏ ။ဒုက္ခာယ။သမ္မယုတ်တ
ရားတို့ကိုဆင်းရဲစေတတ်သော။ဝေဒနာယ။နှင့်။သမ္မာသတ္တာ။ကုန်သော
ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏။အာဒုက္ခမသုခါယ။ဒုက္ခဝေဒနာမှလည်း
တပါး။ သုခဝေဒနာမှလည်းတပါးဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာယ။နှင့်။သမ္မ
ယုတ္တာ။ကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏။ ။ပထမကား။
သုခသဟဂုတ်စိတ်။ တေသဒ္ဓိ ။ဝေဒနာ။ဒေါသ။ ဇာသာ၊ မစ္ဆရိယ။
ကုက္ကုစ္စာ။ဝိစိကိစ္ဆာအား။ဖြင့်။ခြောက်ပါးသောစေတသိက်မှကြွင်းသော
စေတသိက်ဆစတ္တာလိသရ၏။ ထိုတရားတို့သည်။ ခန္ဓာသုံးပါး။အာ
ယတနနှစ်ပါး။ဓာတ်အား။ဖြင့်သုံးပါး။ သဘ္ဘာအား။ဖြင့်သုံးပါး။ဖြစ်ကုန်၏။
လ။ဓာတ်အား။ဖြင့်သုံးပါးဟူသော်ကား။ သုခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်
စိတ်သည်။ ကာယဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ ကြွင်းသောသုခသယဂုတ်
စိတ်ခြောက်ဆဲ့ နှစ်ခုသည်။ မနောဝိညာဏ်ဓာတ်မည်၏။ စေတသိက်
ဆစတ္တာလိသသည်။ ဓမ္မဓာတ်မည်၏။လ။ သဘ္ဘာအား။ဖြင့်ကား။လော
ကီသုခသဟဂုတ်စိတ်သုံးဆဲ့တခု။ လောဘကြွင်းသောစေတသိက်ပဉ္စ
စတ္တာလိသသည်။ ဒုက္ခသဘ္ဘာမည်၏။လော်သည်။ သမုဒယသဘ္ဘာ
မည်၏။ မဂ်သုခသဟဂုတ်စိတ်တဆဲ့ခြောက်ခုနှိုက်ဂ္ဂါသော။ သောတာ
ပတ္တိမဂ်ဂ္ဂစ်ပါး။ ခုနစ်ပါး။လ၊ အရဟတ္တမဂ်ဂ္ဂစ်ပါး ခုနစ်ပါးသည်။မဂ္ဂ
သဘ္ဘာမည်၏။ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပာဒ်နှစ်ဆဲ့ဂ္ဂစ်ခု။ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပာဒ်သုံးဆဲ့
ခြောက်ခုသည်။သဘ္ဘာဟူသောအရေအတွက်မှလွတ်၏။ ဤသို့လျှင်။လ။
သတည်း။ ။ဒုတိယကား။ဒေါသမူဒွေး။ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်
စိတ်ဘခုအား။ဖြင့်။ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ်သုံးခု။ ဝေဒနာ။ပိတ်။လောဘ။ဒိဋ္ဌိ။
မာန။ဝိစိကိစ္ဆာ အား။ဖြင့်။ ခြောက်ပါးသော စေတသိက်မှကြွင်းသော။
စေတသိက်ဧကဝိသ။ ၏။ခန္ဓာအား။ဖြင့်သုံးပါး။ အာယတနအား။ဖြင့်။
နှစ်ပါး။ဓာတ်အား။ဖြင့်သုံးပါး။သဘ္ဘာအား။ဖြင့်ဇာပါး။ဖြစ်ကုန်၏။လ။ဓာတ်
အား။ဖြင့် သုံးပါးဟူသော်ကား။ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်စိတ်
သည်။ကာယဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ဒေါသမူစိတ်သည်။မနောဝိညာဏ
ဓာတ်မည်၏။ စေတသိက်ဧကဝိသသည်။ ဓမ္မဓာတ်မည်၏။လ။သစ္ဘာ
တပါးကား။ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ်သုံးခု။ စေတသိက်ဧကဝိသသည်။ဒုက္ခ
သဘ္ဘာမည်၏။လ။သတည်း။ ။တတိယ၊ကား။ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်
ငါးဆဲ့ငါးခု။ဝေဒနာ။ ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။ဇာသာ။ မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စအား။ဖြင့်

စေတဆိုက်ခြောက်ပါးမှကြွင်းသော ဥစေတသိုက်ဆစတ္တာလိသရုံ့။ ခန္ဓာအားဖြင့်သုံးပါး။အာယတနအားဖြင့်နှစ်ပါး။ဓါတ်အားဖြင့်ချနစ်ပါး။ သစ္စာအားဖြင့် သုံးပါးဖြစ်ကုန်၏။လ။ ဓာတ်မာားဖြင့် ချနစ်ပါးဟူသော်ကား။ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်စိတ်၊ ငါးဆဲ့ငါးခုတို့တွင်။ စက္ခုဝိညာဏ်ဖွေးသည်။စဿုဝိညာဏဓါတ်မည်၏။လ။ ဓိဂ္ဂဝိညာဏ်ဖွေးသည်ဓိဂ္ဂါဝိညာဏဓါတ်မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနံသမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဖွေးသည်။ မနောဓါတ်မည်၏။ကြွင်းသော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်လေးဆဲ့လေးခုသည်။ မနောဝိညာဏဓါတ်မည်၏။စေတဆိုက်ဆစတ္တာလိသသည်။ဓမ္မဓာတ်မည်၏။လ။သဲ်စ္စာ။ကား။လောကီဥပေက္ခာ သဟဂုတ်စိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခု။လောဘကြည်သောစေတသိုက်ပဉ္စစတ္တာလိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။လောဘသည်သမုဒယသစ္စာမည်၏။ မဂ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်လေးခုနှိုက်ရှိသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။သမ္မာဝါစာ။ လ။သမ္မာသမ္မာဓိအားဖြင့်။ သောတာပတ္တိမဂ်ခုနစ်ပါး။လ။ အရဟတ္တမဂ်ခုနှစ်ပါးသည်။ မဂ္ဂင်သစ္စာမည်၏။ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ခြောက်ခု။ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့သုံးခုသည်။သစ္စာဟူသောဇရေအတွက်မှလွတ်၏။ ဤသို့လျှင်သစ္စာအားဖြင့်သုံးပါးဖြစ်ကုန်၏။သုခါယဝေဒနာယသမ္မယုတ္တာဓမ္မာ။လ။အဒုက္ခမသုခါယ။ဝေဒနာယ၊ သမ္မယုတ္တာဓမ္မာဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော။လ။ တိက်မည်၏။ ထိုတိက်သည်။အာဒိလဒ္ဓနာမတိက်။သဗ္ဗလဒ္ဓနာမတိက်အားဖြင့်နှစ်ပါးတို့တွင်။ သုံးပုဒ်သုံးဦးဘည်သော ဝေဒနာသဒ္ဒါဖြင့်ဝေဒနာတိက်ဟူ၍ရအပ်သောအမည်ရှိသည်၏။အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗလဒ္ဓနာမတိက်မည်၏။သဗ္ဗဒေသနိပ္ပဒေသတိက်အားဖြင့်နှစ်ပါးတို့တွင်။သုခဝေဒနာဆဲ့သုံးခု၊ဒုက္ခဝေဒနာသုံးခု။ဥပေက္ခါဝေဒနာငါးဆဲ့ငါးခု။ချပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ဟူဆိုအပ်သော။ကြွင်းသောပရမတ္ထတရားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။သဗ္ဗဒေသတိက်မည်သတည်း။

ဝေဒနာတိက်ပြီး၏။

(၃) ဝေဒနာတိက်ကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့နှိုက်။ထိုဓမ္မတို့၏။ ဝိပါကဘာဝမသည်ကိုပြတော်မူလို၍၊ ဝိပါကတိက်ကို။လ။ ဝိပါကာ။အညမညဝိသိဋ္ဌာနံ၊ကုသလာကုသလာနံပါကာ။ အချင်းချင်းမှအထူးဝိသေသဖြစ်ကုန်သော၊ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏။အကျိုးဖြစ်ကုန်

သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏.။ဝိပါက ဓမ္မ ဓမ္မာ။အကျိုးကိုဖြစ်
စေခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သံဇ္ဇာဇိဝမဟုတ်ကုန်သောသဘောတရား
တို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏။နေဝဝိပါကနာဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ။ အကျိုးလည်း
မဟုတ်၊အကြောင်းလည်းမဟုတ်။ သံဇ္ဇာလည်းမဟုတ်။ဇိဝလည်းမဟုတ်
ကုန်သောတရားတို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏။ ။ပထမကား။ဝိပါက်ဆတ္တိံ
သ။စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ရ၏.။ခန္ဓာလေးပါး အာယတနနှစ်ပါး။ဓာတ်
အားဖြင့်ရှစ်ပါး၊သစ္စာအားဖြင့်တပါးဖြစ်ကုန်၏.။လ။ ဓာတ်အားဖြင့်ရှစ်
ပါးဟူသော်ကား။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသတို့ကိုတွင်၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေးသည်။
လ။သမ္မဒ္ဓိဆွဲငင်းဒွေးသည်။မနောဓာတ်မည်၏.။ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်မနော
ဝိညာဏဓာတ်မှကြွင်းသောဝိပါက်စိတ်စတုဝိသသည်။မနောဝိညာဏ
ဓာတ်မည်၏.။စေတသိက်ဆတ္တိံသသည်။ဓမ္မဓာတ်မည်၏။သစ္စာကား။
လောကီဝိပါက်ဗတ္တိံသ။စေတသိက်တေတ္တိံသသည်ဒုက္ခသစ္စာမည်၏
ဖိလ် စိတ္တုပ္ပာဒ် သုံးဆဲ့ခုနစ်ရသည်။ သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ
လွတ်၏.။လ။ဖြစ်သတည်း။ ။ဒုတိယကား။အာကာသိလ်စိတ်ဒွါဒသ။
ကုသိလ်စိတ်ဇကဝိသ။ စေတသိက်ဒွေး ပညာသ။ရ၏.။ ခန္ဓာအားဖြင့်
လေးပါး။ အာယတနအားဖြင့်နှစ်ပါး။ ဓာတ်အားဖြင့်နှစ်ပါး။သစ္စာအား
ဖြင့်သုံးပါးဖြစ်ကုန်၏.။လ။သစ္စာအားဖြင့်သုံးပါးကား။အာကာသိလ်စိတ်ဒွါ
ဒသ။လောကီကုသိလ်သတ္တရသ။လောဘကြည်သော။ စေတသိက်ဇကပဉ္စသသည်။ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏.။ လောဘသည်။သမုဒယသစ္စာမည်
၏.။မဂ်စိတ်လေးခုနှိုက်ရှိသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။လ။ သမ္မာသမ္မာဓိအားဖြင့်။
သောတာပတ္တိမဂ်ရှစ်ပါး။ ခုနစ်ပါး။လ။သည်။ မဂ္ဂသစ္စာမည်၏.။ကြွင်း
၎သာမဂ်စိတ္တုပ္ပာဒ် နှစ်ဆဲ့ကိုးခုသည်။သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ
လွတ်၏.။ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့်သုံးပါးဖြစ်သတည်း။ ။တတိယ
ပုဒ်၏အရကား။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ဝိရတိကြဉ်သောစေတသိက်ပဉ္စတိံ
သ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏.။ခန္ဓာအားဖြင့်။ငါးပါး။ အာယတနအားဖြင့်
တဆဲ့နှစ်ပါး။ဓါတ်အားဖြင့်တဆဲ့သုံးပါး။သစ္စာအားဖြင့်နှစ်ပါးဖြစ်ကုန်၏
လ။ဓါတ်အားဖြင့်တဆဲ့သုံးပါးဟူသော်ကား။ရုပ်အဋ္ဌဝိသတို့ကိုတွင်။စက္ခု
ပသာဒသည်။လ။ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မဉ္စ၏။ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။မနောဓာတ်
ကြွင်းသောကိရိယာစိတ်ဇကုနဝိသသည်။ မနောဝိညာဏဓာတ်မည်၏။
စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အာပေါ။လ။ သောဋ္ဌသနိဗ္ဗာန်သည်။ ဓမ္မဓာတ်

မည်၏။လ။သစ္စာအားဖြင့်နှစ်ပါးဟူသော်ကား။ ကိုရိယာစိတ်ဝိသ။စေ
တသိက်တေတို့သ၊ရုပ်အဌဝိသသည်။ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။နိဗ္ဗာန်သည်။
နိရောဓသစ္စာမည်၏။လ။နိဗ္ဗဒေသတ်ကြွမည်သတည်း။ ။

(ဝိပါကတိုက်ပြီး၏။)

(၄) ဝိပါကတိုက်ကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌။ထိုဝိပါကဓမ္မ
စသည်တို့ကွင်၊အဆို့ကဲ့သ။ဥပါဒိဏ္ဏာလဉ်းမည်၏။ ဥပါဒါနိယလဉ်းမည်၏။
အဆို့ကသ။ဥပါဒိဏ္ဏာမမည်။ဥပါဒါနိယသာမည်သည်။ အဆို့ကသ။ဥပါဒိဏ္ဏာ
လဉ်းမမည်။ဥပါဒါနိယလဉ်းမမည်ဟု၊ပြတော်မူလို၍။။ဥပါဒိဏ္ဏာပြုပါဒါ
နိယတိုက်ကိုဟောတော်မူ၏။လ။ဥပါဒိဏ္ဏာပြုပဒါနိယသ။ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့
သည်အာရုံပြုသောအားဖြင့်။ကပ်အပ်သောက သည်။ အကျိုး၏။အဖြစ်
ဖြင့်ယူအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ဥပါဒါနိတရားငါးပါး၏အာရုံ၏အဖြစ်သို့
ရောသဖြင့်။ဥပါဒါနိတရားငါးပါး၏အစိုးအပွါးဖြစ်ကုန်သေ။ဓမ္မာ။တို့
သည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏။အနုပ္ပါဒိဏ္ဏာပြုပါဒါနိယသ။တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည်။အာ
ရုံပြုသောအားဖြင့်။ကပ်အပ်သောကံသည်အကျိုး၏။အဖြစ်ဖြင့်မယူအပ်
ကုန်သော်ဥပါဒါနိတရားငါးပါး၏အစိုးအပွါးသာဖြစ်ကုန်သ။ဓမ္မာ။
တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏။ အနုပ္ပါဒိဏ္ဏာအနုပ္ပါဒါနိယသ။ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့
သံည်၊အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သောက သည်။အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်
လည်းမယူအပ်ကုန်။ ဥပါဒါနိတရားငါးပါး၏၊ အစိုးအပွါးလည်းမ
ဟုတ်ကုန်သေ။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏။ ။ပဌမကား။လော
ကိုဝိပါက်ဇတ်တို့သ။ စေတသိက်ပဉ္စတိ့သ။ ကမ္မဇရုပ်ဝိသရ၏။ဝါ။ဇရ
တာ အနိစ္စတာနှင့်တကွ။ ဇာဝိသရ၏။ ခန္ဓာငါးပါး။ အာယတနတဆဲ့
တပါး။ဓာတ်တဆဲ့ခုနစ်ပါး။ သစ္စာအားဖြင့်တပါးဖြစ်ကုန်၏။လ။ အာ
ယတန တဆဲ့တပါးကား။ ကမ္မဇရုပ်ဝိသတို့တွင်။စက္ခုပသာဒသည်
စက္ခာယတန။လ။ကာယာယ့တန။ရူပါရုံသည်။ရူပါယတန။ဂန္ဓာရုံသည်။
ဂန္ဓာယတန။လ။ဇေဋ္ဌဗ္ဗာယတန။ လောကိုဝိပါက်ဇတ်တို့သသည်။ မနာ
ယတနမည်၏။စေတသိက်ပဉ္စတိ့သ။အာဝေါ ဇာတ်ထိုင်ခြင်း ပုဂိုဏ်ထိုင်ခြင်း ဟဒ
ယရုပ်၊ဇီဝိတရုပ်၊အာဟာရရုပ်၊ပရိစ္ဆေဒရုပ်။ဥပစယသန္တတိ အားဖြင့်။
သုခုမရုပ်ကိုးခု။ဝါ။ ဇရတာအနိစ္စတာနှင့်တကွ။ တဆဲ့တခုသည်။ဓမ္မာ
ယတနမည်၏။ လ။ဇေဋ္ဌဓာတ်။ စက္ခုဝိညာဏ် ငါးသည်။ လ။သမ္မ
ဋိဆိုင်း။ငါးသည်၊မနောဓာတ်မည်၏။ကြွင်းသော်လေ့ကိုဝိပါက်ဝိသ

သည်။မနောဝိညာဏာခေတ်မည်၏။စေတသိက်ပဉ္စတိ်သ။အာ့ပေါ။လ။ သုခုမရုပ်ကိုးခု။ ဝါ။ဇရတာ၊ အနိစ္စတာနှင့်တကွ. တဆဲ့တခုသည်။ဓမ္မ ခေတ်မည်၏။ လ။သစ္စာတပါးကား။ လောကိဝိပါက် ဗတ္တိ်သ။ စေတ သိက် ပဉ္စတိ်'သကမ္မဇရုပ် ဝိသသည်။ဝါ။ဇရတာ။ အနိစ္စတာနှင့်တ ကွဗါဝိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။လ။သတည်း။ ။ဒုတိယကား။အာကု သိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။လောကိုကုသိုလ်သတ္တရသ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။စေတ သိက်ဒွေးပညာသ။စိတ္တဇရုပ်သတ္တရသ။ဥတုဇရုပ်ပန္နရသ။အာဟာရဇ ရုပ်စုဒ္ဒသ။-ရ၏။ခန္ဓာငါးပါး။ အာယတနဆုနစ်ပါး။ဓာတ်ခုစ်ပါး။သစ္စာ နှစ်ပါး။လ။ အာယတနဆုနစ်ပါးကား။ စိတ္တဇရုပ်။ဥတုဇရုပ်။အာဟာရဇ ရုပ်အားဖြင့်။ တိဇရုပ်တို့တွင်။ရူပါဓိုသည်။ရူပါယတန။လ။ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာယ တန။အဲ့ကုသိုလ်လောကီ ကုသိုလ်ကိရိယာသည်။ မနာယတန။စေတ သိက်ဒွေးပညာသ။ အာပေါ၊အာဟာရရုပ်၊ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်၊ရူပသဿလဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ကမ္မညတာ။ ဥပစယ၊သန္တတိ၊ အားဖြင့်သုခုမရုပ်သည်။ ဆယ်ခု။ဝါ။ ဇရတာ၊အနိစ္စတာနှင့်တကွတဆဲ့ နှစ်ခုသည်။ဓမ္မာယတနမည်၏။လ။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗဝေတ်။ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနိ်းသည် မနောဓာတ်။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။လောကိုကုသိုလ်သတ္တရသ။ကြွင်း သောကိရိယာစိတ်ဇကုနဝိသသည်မနောဝိညာဏာဓာတ်မည်၏။ဓစေတ သိက်ဒွေးပညာသ။သုခုမရုပ်တဆယ်။ဝါ။ဇရတာ၊အနိစ္စတာနှင့်တကွ။ တဆဲ့နှစ်ခုသည်။ဓမ္မဓာတ်မည်၏။လ။ သစ္စာကား။ဒုက္ခသိုလ်စိတ်ဒွါဒ သ။လောကိုကုသိုလ်သတ္တရသ။ ကိရိယာစိတ်ဝိသ။လောဘကြဉ်သော စေတသိက်ဇကေပညာသ။ တိဇရုပ်သည်။ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။လ။ဖြစ်သတည်း။ ။တတိယကား။လော ကုတ္တရာစိတ်ခုစ်ခု။ စေတသိက်ဆတ္တိ'သနိဗ္ဗာန်ရ၏။ခန္ဓာလေးပါး။အါ ယတနနှစ်ပါး။ ဓာတ်နှစ်ပါး။ သစ္စာနှစ်ပါးဖြစ်ကုန်၏။လ။ သစ္စာကား။ လောကုတ္တရာစိတ်ခုစ်ခုတို့တွင်။ မဂ်စိတ်လေးချန်ိုက်ခိုသော။သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ လ။မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တာ၂ပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ကိုးခု။ဖိုလ်စိတ္တာ၂ပ္ပါဒ် သုံးဆဲ့ခုနစ်ခုသည်။သစ္စာဟူသောအရေအတွက်မှလွတ်၏။နိဗ္ဗာန်သည်။ နိရောဓသစ္စာမည်၏။ဤသို့လျှင်။သစ္စာအားဖြင့်နှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။လ။ အဘိဓါလင်္ကာနိပ္ပဒေသတိ်က်မည်သတည်း။

(ဥပါဒိဏ္ဏတိ်က်ပြီး၏။)

(၅) ဥပ္ပါဒိဏ္ဏာတိက်ကိုဟောတော်မူသည်၏.အခြားမဲ့နိုက်။ထို ဥပ္ပါဒိဏ္ဏာပ္ပါဒါနိယစသောဓမ္မတို့၏.၊ သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကစသည် ကိုဖြတော်မူထို၍။ သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကတိက်ကိုဟောတော်မူ၏.။ လ။ သံကိလိဋ္ဌ သံကိလေသိကာ။ ပူပန်စေတတ်သော ကိလေသာတို့ သည်။သမ္မယုတ္တာအားဖြင့်။ပူပန်စေအပ်ကုန်သေ၏။ပူပန်စေတတ်သောကို လေသာတို့ကို အာရမ္မဏာပစ္စယအားဖြင့် ရခြင်းငှာထိုက်ကုန်သော်။ဝါ။ ကိလေသာတို့နှင့်ဂျဉ်ကုန်သော။ ကိလေသာတို့၏.အာရုံလည်းဖြစ်ကုန် သော၊ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန္တိ။ကုန်၏.။ အသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကာ။ နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ အားဖြင့် နှိပ်စက် အပ်သည်မဟုတ်ကုန်သော။နှိပ်စက်တတ်သောကိလေသာတို့၏.အာရုံ ဖြစ်၍ကိလေသာတို့ကို ရထိုက်သည် ဖြာ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ။တို့သံသည်။သံ ဝိဇ္ဇန္တိ။ကုန်၏.။အသံကိလိဋ္ဌအသံကိလေသိကာ။ပူပန်စေတတ်နှိပ်စက် တတ်သော ကိလေသာ တို့နှင့် လည်းမဂ္ဂဉ်။ ပူပန် စေတတ် နှိပ်စက် တတ်သော ကိလေသာတို့ကို အာရုံပြုသော အားဖြင့်ရခြင်းငှာလည်း မထိုက်ကုန်သော။ဓမ္မာ။နိသတ္တာ။လ။ဝါ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန္တိ။၏.။ ။ပဌမ ကား။အကုသိလိစိတ်ဒွါဒသ။ စေတသိက်သတ္တရိသရ၏.။ခန္ဓာအာယ တနဓါတ်သစ္စာအားဖြင့်နှစ်ပါးဖြာ်ကုန်၏ ။ ။ဒုတိယကား။လောကီ ကုသိုလ်သတ္တရသ။လောကီဝိပါက်ဇဂ္ဂိ'သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ စေတ သိက်အဋ္ဌတိ'သ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏.။ခန္ဓာငါးပါး။အာယတနတဆဲ့နှစ်ပါး။ ဓါတ်တဆဲ့ရှစ်ပါး။သစ္စာအားဖြင့်တပါးဖြစ်ကုန်၏။လ။သစ္စာအားဖြင့်တ ပါးဟူသော်ကား။လောကီကုသိုလ်။လောကီဝိပါက်ကိရိယာ စိတ္တုပ္ပါဒ် ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာမည်ကုန်၏.။လ။သတည်း။ ။တတိယ ကား။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်ဆဋ္ဌိ'သ။နိဗ္ဗာန်ရ၏.။ ခန္ဓာ လေးပါး။အာယတနနှစ်ပါး။ဓါတ်နှစ်ပါး။သစ္စာနှစ်ပါး။လ။ဟူသော်ကား။ မဂ်စိတ်လေးချုပ်ကိုရှိသော်လမ္မာဒိဠ္ဌိ။လ။မည်ကုန်၏.။ ကြွင်းသောမဂ် စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ကိုးခု။ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့ခုနှစ်ခုသည်။သစ္စာဟူသောအာ ရေအတွက်မှလွတ်၏.။နိဗ္ဗာန်သည်။နိရောဓသစ္စာမည်၏.။လ။အါဒိလဒ္ဓ။ နိပ္ပဒေသတိတ်မည်သတည်း။

(သံကိလိဋ္ဌဘိက္ခုပြီး၏ ။)

(၉) သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိက။တိက်ကိုဟောတော် မူသည်
၏အခြားမဲ့၌။ထိုဝမ္မတို့ကိုတွင်။အချို့ကား။သဝိတက္ကသဝိစာရ။ အချို့ကား။
အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တ။ အချို့ကား။ အဝိတက္ကအဝိစာရဟူပြတော်မူလို
သည်ဖြစ်၍။သဝိတက္က သဝိစာရတိက်ကို။လ။ သဝိတက္ကသဝိစာရာ။ ဝိ
တက်နှင့်လည်းတကွ။ဝိစာရနှင့်လည်းတကွဖြစ်ကုန်သော၊မ္မော၊တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ။ကုန်၏တို့။ ။အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ။ဝိတက်မရှိ။ ဝိစာရမျှသာရှိ
ကုန်သော။ဓမ္မော။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန္တိ။ကုန်၏တို့။ ။အဝိတက္ကအဝိစာရာ။ဝိ
တက်လည်းမရှိ။ဝိစာရလည်းမရှိကုန်သော။ဝါ။ ဝိတက်၊ဝိစာရ တို့နှင့်
တကွမဖြစ်ကုန်သော။ဓမ္မော။တို့သည်၊သံဝိဇ္ဇန္တိ။ကုန်၏တို့။ ။ပဋ္ဌမကား။
ဒွေးပဋ္ဌဝိညာဏ်တဆယ်ကြဉ်သေါကာမစိတ်လေးဆဲ့လေးခု။ပဋ္ဌမစျာန်
စိတ်ဇကောဒသဟုဆိုအပ်သော၊သဝိတက္က။ သဝိစာရစိတ်ငါးဆဲ့ငါးခု။ ဝိ
တက်ဝိစာရကြဉ်သောစေတသိက်ပညာသရဏ်တို့။ခန္ဓာလေးပါး။ အာယ
တနှစ်ပါး။ဓါတ်သုံးပါး။ သစ္စာသုံးပါးဖြစ်ကုန်၏တို့။လ။ ဓါတ်သုံးပါးဟူ
သော်ကား။ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇနိသမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေးသည်။မနောဓါတ်။ကြွင်းသော
သဝိတက္က။သဝိစာရစိတ်ငါးဆဲ့နှစ်ခုသည်။မနောဝိညာဏဓါတ်။ စေတ
သိက်ပညာသသည်ဓမ္မဓါတ်။လ။သစ္စာကား။ ဒွေးပဋ္ဌဝိညာဏ်တဆယ်
ကြဉ်သော။ ကာမစိတ်လေးဆဲ့လေးခု။ ရူပါဝစရပဋ္ဌမစျာန် စိတ်သုံးခု
အားဖြင့်။လောကီသဝိတက္က။သဝိစာရစိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခု။လောဘကြဉ်
သောစေတသိက်ဇကုနပညာသသည်။ဒုက္ခသစ္စာမည်၏တို့။လောဘသဉ်
သမုဒယသစ္စာ။ မဂ်ပဋ္ဌမစျာန်စိတ်လေးခု၌ရှိသော။သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာဝါ
စာ။လ။သမ္မာသမ္မာဓိအားဖြင့်။သောတာပတ္တိမဂ်ခုနစ်ပါး။ သကဒါဂါဒိ
မဂ်ခုနစ်ပါး။ အဉ်ာဂါဒိမဂ်ခုနစ်ပါး။ အရဟတ္တမဂ်ခုနစ်ပါးသည်။မဂ္ဂ
သစ္စာမည်၏တို့။ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ခုစ်ခု။ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့
ငါးခုသည်။သစ္စာဟူသော။လ။သတည်း။ ။အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာမည်
သောဝိတက်ငါးဆဲ့ငါးခု။ သဝိတက္ကအဝိစာရမည်သော ဝိစာရငါးဆဲ့
ငါးခုကို။ပဋ္ဌမပုဒ်၌ကြဉ်သည်။ ။ဒုတိယကား။ရူပါဝစရဒုတိယစျာန်
သုံးခု။လောကုတ္တရဒုတိယစျာန်ခုစ်ခုအားဖြင့်။ ဒုတိယစျာန်စိတ်ဇကောဒ
သ။ ဝိစာရကြဉ်သောစေတသိက်။ဆတ္တိံသ်၊ သဝိတက္က။သဝိစာရစိတ်
ငါးဆဲ့ငါးခု၌ရှိသောအဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာမည်သောဝိတက်စေတသိက်
ငါးဆဲ့ငါးခုရဏ်တို့။ခန္ဓာလေးပါး။ အာယတနှစ်ပါး။ ဓါတ်နှစ်ပါး။ သစ္စာ

အားဖြင့်နှစ်ပါးဖြစ်ကုန်၏။ ။ခန္ဓာလေးပါးကား။စေတသိက်ဆယ်ဖွဲ့သတ္ထိတွင်။ဝေဒနာဿည်။ဝေဒနာကွန္ဓာ။လ။ ဝေဒနာသညာမှကြွင်းသော စေတသိက်။စကုတိ်သ။အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တမည့်သော ဝိတက်ငါးဆဲ့ငါးခုသည်။သဝိါရကွဒ္ဓာ။ဒုတိယစျာန်ဝိတ်သည်။ဝိညာဏကွန္ဓါမဉ်၏။ အါယတနှစ်ပါးကား။ဒုတိယစျာန်စိတ်သည်။မနာယတ္တာန။စေတသိက်ဆယ်ဖွဲ့သ။အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တမည်သော။ ဝိဘက်ငါးဆဲ့ငါးခုသည်။ ဓမ္မာယတနမည်၏။ ဓါတ်နှစ်ပါးကား။ ဒုတိယစျာန်စိတ်၄ကာဒသသည်။မနောဝိညာဏဓါတ်မည်၏။စေတသိက်ဆယ်ဖွဲ့သ။အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တမည်သော။ဝိတက်ငါးဆဲ့ငါးခုသည်။ဓမ္မဓါတ်မည်၏။သစ္စာနှစ်ပါးကား။လောကီဒုတိယစျာန်စိတ်သုံးခ။စေတသိက်တေဆ္တိသ်အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တမည်သော။ လောကီဝိတက်လေးဆဲ့ခုနစ်ခုသည်။ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ မဂ်ဒုတိယစျာန်လေးခုနှိုက်ရှိ၏သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။လ။ သမ္မာသမ္မာဓိ။အားဖြင့်။ သောတာပတ္တိမဂ်ခုနစ်ပါး။ သကဒါဂါမိမဂ်ခုနစ်ပါး- အနာဂါမ်မဂ်- ခုနစ်ပါး။ အရဟတ္တမဂ်- ခုနစ်ပါး သည်လည်းကောင်း။ ပဋ္ဌမစျာန်စိတ်လေးခုနှိုက် ရှိ၏သော။ အဝိဘက္ခ ဝိစာရမတ္တမည်သော။ ဝိတက်စေတသိက်တည်းဟူသော။ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်ဟူဆိုအပ်သော။သောတာပတ္တိမဂ်တပါး။သကဒါဂါမိမဂ်တပါး။ အနာဂါမိမဂ်တပါး။အရဟတ္တမဂ်တပါ-သည်သည်းကောင်း။မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ရှစ်ခု။ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့ငါးခုသည်ထင်း။ ဖိုလ်ပဋ္ဌမစျာန်လေးခုရှိ၏သော။အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တမည်သောဝိတက်စေတသိက်လေးခုသည်လည်းကောင်း။ သစ္စာဟူသော အရှေ့အတွက်မှလွတ်၏။လ။တည်း။။ဒုတိယပဒဒ်၌။အဝိတက္ကအဝိစာရမည်သော၊ဝိစာရတဆဲ့တပါးကိုကြဉ်သည်။။တတိယကါး၊ဒွေးပဋ္ဌဝိညါဏ်-၁၀။တတိယစျာန်စိတ်၄ကာဒသ။ရူပါဝစရပဉ္စမစျာန်သုံးခ။ အရူပစိတ်တဆဲ့နှစ်ခု။ လောကုတ္တရာပဉ္စမစျာန်စိတ်ရှစ်ခုအားဖြင့်။ပဉ္စမစျာန်တေဝိသဟုဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစါရစိတ်ငါးဆဲ့ငါးခု။ဝိတက်ငါးစါရကြဉ်သော။စေတသိက်ဆယ်ဖွဲ့သ။ ဒုတိယစျာန်စိတ်၄ကာဒသ်သဒ္ဓါရှိသော အဝိတက္ကအဝိစာရမည်သောကောင်းသော။ဝိစါရစေတသိက်တဆဲ့တခု၊ရုပ်အဋ္ဌဝိသန္ဓိဇ္ဈာန်ရ၏။ခန္ဓာငါးပါး။ အါယတနတဆဲ့နှစ်ပါး။ဓါတ်အားဖြင့်တဆဲ့ခုနစ်ပါး။သစ္စာသုံးပါးဖြစ်ကုန်၏။ ။ခန္ဓာ။လ။ဝေဒနာသညာမှကြွင်းသော စေတသိက်စတု

တိ်သ။ဝိစာရစေတသိက်တဆဲ့တခုသည်။သခ်ါရကွန္ဓာ။ အဝိတက္ကအ
ဝိစာရစိတ်လေးဆဲ့ငါးခုသည်။ဝိညာဏကွန္ဓာမည်၏။နိဗ္ဗာန်သည်တဆဲ့
တပါးသော ဘေဒမရှိသောကြောင့်။ သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ
လွတ်၏့။လ။ခ်ိတ်တဆဲ့ခုနစ်ပါးဟူသေ်ကား။လ။ကာယဝိညာဏစါတ်
မည်၏့၊ ကြွင်းသောအဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်လေးဆဲ့ငါးခုသည်။ မနော
ဝိညာဏစါတ်မည်၏့။စေတသိက်ဆတ္တိ်သ။ဝိစာရတဆဲ့တခု။အာပေါ
လ။နိဗ္ဗာန်သည်။ဓမ္မစါတ်မည်၏့။သစ္စာသုံးပါးကား။လောကီအဝိတက္က
အဝိစာရစိတ်၉ကတိ်သ။စေတသိက်တေတ္တိ်သ။လောကီဝိစာရသုံးခု။
ရုပ်အဋ္ဌဝိသည်။ဒုက္ခသစ္စာမည်၏့။နိဗ္ဗာန်သည်။ နိရောဓသစ္စာ။ မဂ်အဝိ
တက္ကအဝိစာရစိတ်တဆဲ့တခုဋ္ဌိသော၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခုနစ်ပါး။လ။
သည်။ မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲ့ဂုစ်ခု။ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်
သုံးဆဲ့ငါးခုသည်လည်းကောင်း။လောကုတ္တရာဒုတိယစျာန်စိတ်ဂုစ်ခုဋ္ဌိ
သော။ဝိစာရဂုစ်ခုသည်လည်းကောင်း။သစ္စာမှလွတ်၏့။ လ၊အာဒိလဒ္ဓ
နာမ။သဝိတက္ကသဝိစာရဖေစိတ်ငါးဆဲ့ငါးခုဋ္ဌိသော။ သဝိတက္ကသဝိစာရ
မည်သော။ဝိစာရပဋ္ဌပညာသ-ကြွင်းသောဖေကြောင့်။သပ္ပဒေသတိက်။

(သဝိတက္ကတိက်ပြီး၏့။)

(၁) ကုသလာခမ္ဘာ။အကုသလာဝမ္ဘာ၊အဗျာကတာဝမ္ဘာ။ ။
သုခါယ ဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တာဝမ္ဘာ။ ဒုက္ခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တာ
ဝမ္ဘာ။အဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တာဝမ္ဘာ။ ။ဝိပါကာဝမ္ဘာဝိ
ပါကဝမ္ဘဝမ္ဘာ။နေဝဝိပါကနာဝိပါကဝမ္ဘဝမ္ဘာ။ ။ဥပ္ပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိ
ယါဝမ္ဘာ။အနုပ္ပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယါဝမ္ဘာ။အနုပ္ပါဒိဏ္ဏ အနုပ္ပါဒါနိယာဝမ္ဘာ။။
သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကါဝမ္ဘါ။အသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကါဝမ္ဘ ။အသံ
ကိလိဋ္ဌအသံကိလေသိကာဝမ္ဘာ။။သဝိတက္ကသဝိစာရာဝမ္ဘာ။အဝိတက္ကဝိ
စါရမတ္တာဝမ္ဘာ။ အဝိတက္ကအဝိစာရာဝမ္ဘာ။ဟူသောဖြေဝံပါးသောတိက်
တို၏့ဝိနိ ဆွယ်နိုက်။အံကျဉ်းအားဖြင့်ရှာဒွယ်ကိုဆိုမူ။ ။ကာသကာနံမ
ကေန။ ကာတဇ္ဇာတိမာတိကာ။ လယ်လုပ်သားတို၏့ အလိုအားဖြင့်ပြု
အပ်သောကြောင့်။ချောင်းမည်၏့။မြောင်းလံညီးမည်၏့၊ချောင်းမြောင်း
တို့သည်၊တဖက်ဆဲ့ညကနိုကိုဖြစ်စေတတ်သကဲ့သို့။ဤပါဋိဉာဒ္ဒေသသဉ်
နိဒ္ဒေသကိုဖြစ်စေတတ်သေ်ကြောင့်။ချောင်းမြောင်းနှင့်တူသည်ကိုထေဝံ

၍။မာ့တိကာဝိယာတိမာတိကာဟု။ဥပမာတဒ္ဓိတ်ပြု။ ။ဝါ။ပုတ္တံမ့ာ
နေတိ်တိမာတာ။ သားကိုမြတ်နိုးတတ်သေ့ကြောင့်အမိမည်သည်။မာ
တာမည်သည်။ယင်းမာတာသည့်။ သားကိုဖြစ်စေတတ်သကဲ့သို့ဌင်း။
သား၏့အမွန်ဖြစ်သကဲ့သို့ဌင်း။ဤဥဒ္ဒေသသည်။နိဒ္ဒေသက်ဖြစ်စေတတ်
သည်။ပဒဘာဇနိ၏့အမွန်ဖြစ်သည်ကိုရှု၍့။မာတာဝိယာတိမာတိကာ။
ဟူ၍်ပြု။အမိနှင့်တူသည်ကိုသိ၊ရှေ့ဥပမာဝိဂြိုဟ်နှိုက်။ မာတိကာ်ပုဒ်။ဇာ
ပစ္စည်း။ နောက်ဝိဂြိုဟ်နှိုက်။မာတုပုဒ်။ဏုက-ပစ္စည်း။ တနည်း။ဏု-အာဂုံ။
ဏ-ပစ္စည်း။ တိဏ္ဏံသမ္ဟဲဟာတိဇ္ဇာ။ ကုန်ဆိုတေပါပကော။ အကုသ
လေဓမ္မော။ သလ်ယန်္တိတိကုသလာ။ ယေဓမ္မာ။ အကြောင်တရား တို့သည်။
ကုန်ဆိုတေ့ပါပကော။ အကုသလော။ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓံမ္မော။သ
ဘော်တို့ကို။သလယန်္တိ။စလယန်္တိ။ တဒင်ပဒ်ဟာန်ဖြင့်တုန်လှုပ်ခြင်းစတတ်
ကုန်၏့။ကာမါဝစရကုသိုလ်ရ။ကုန်ဆိုတေပါပစောအကုသလေဓမ္မော
လယန်္တိကမွေန်္တိတိကုသလာ။ ။ကမွေန်္တိ။ဝိဂ္ဂဟဿနပဟာန်ဖြင့်ပြင်းစွာ
တုန်လှုပ်စေတတ်ကုန်၏့။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ရဲ့။ကုန်ဆိုတေပါပကောအ
ကုသလေဓမ္မော်သလယန်္တိ။ ဝိဒ္ဓံသေန်္တိတိကုသလာ။ ။ဝိဓံသေန်္တိ။သ
မုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ပျက်ဆီးတတ် ကုန်၏့။ လောကုတ္တရာကု
သိုလ်ရ၊ကုပုဗ္ဗ၊သလ-ခေတ်။ အစဉ်အတိုင်း။ စလနတ္ထ။ကမ္မနတ္ထ။ဝိဒ္ဓံသ
နတ္ထနှိုက်ဖြစ်၏့။ ။ကုန်ဆိုတေနအာကာရေန။သယန်္တိတိကုသလာ။ ။ကု
သ-သဒ္ဒါ။ အကုသိုလ်ဟော။ကုသေလုနန်္တိဆိုန္ဒန်္တိတိကုသလာ။ ။
ကုန်ဆိုတော။ သာတိတနုံကရောတိတိကုသံ၊ကုသ-သဒ္ဒါ။ညာဏ်ဟော။
ကုသေနလာတဗ္ဗာ။ပဝတ္တေတဗ္ဗာတ်ကုသလာ။ ။ညာဏ်သည်ဖြစ်စေ
အပ်သောကြောင့်။ ကုသိုလ်မည်သည်ရှိသေ်။ ညာဏဝိပ္ပယုတ်သည်။
ကုသိုလ်မမည်ရာဟူငြားအံ့။သုခဝိပါကသဘောခြင်းတူသောကြောင့်ဆို
ဝါ။ကုံပထဝီယံ။သယန်္တိတိကုသါ။ကုသ-သဒ္ဒါ။သုမန်းမြက်ဟောသုမန်း
မြက်သည်။ နှစ်ဖက်သောအစွန်းဖြင့်ရှတတ်ပြတ်တတ်သခဲ့သို့။အကုသိုလ်
သည်။ပစ္စုပ္ပန်။ သံသရာနှစ်ဖြာနှိုက်။ ရှတတ်ရကား။ကုသာဝိယာတိကု
သာ-ပြု၍်။ကုသ-သဒ္ဒါ။အကုသိုလ်ဟော။ ။ကုသေလုနန်္တိတိကုသလာ။ ။
နကုသလာအကုသလာ။ဥဖော်ဘတဗ္ဗာ်။ရိသ်။ကုသလ-သဒ္ဒါသည်။ကုသိုလ်
ဟူသောအနက်။ကုသိုလ်၏့ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူသောအနက်တို့တွင်။ဤဒွါ
ပဒိပက္ခဖြစ်ဟု။အဖြစ်ဖြင့်ပြသည်။ ။နဗျာကတာ်တိအဗျာကတာ။ ။အ-

သည်။ အညအနက်။ ဝိ-ရှေး-အာ-ရှေးရှိသော်၊ ကရ-မာတ်သည်။ ကထန အနက်ဟောဟု ဆိုစေခြင်းငှာ။ ကုသလာကုသလ ဘာဝေန အကထိတာ။အညဘာဝေနကထိတံဟုအဋ္ဌသာလိနီပိန့်အပ်ပြီ။ ။ စ၀ါ။ အကတ္တာဒွိ ဖြစ်ခြင်းမျှကိုသာ ‘ဖြစ်သည်ကား။ ပသဇ္ဇပဋိသေဓ-မည်သကဲ့သို့။ ဤနိုက်မဟုတ်။ အတုလံနိုက်အ-သည်။ တုဘက်ကိုဖြစ်၍။ပုဂ္ဂလဝိသေသကိုပြသကဲ့သို့။ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏့အဖြစ်ကိုဖြစ်၍့။ တပါးသောနိဗ္ဗာပါရဓမ္မ။အထူးကိုပြသောကြောင့်။ပရိယုဒါသပဋိသေ ဓ-ဟု။သိစေခြင်းငှာ။ ကုသလာကုသလဘာဝေန အကထိတာ။ အညဘာဝေနကထိတာဟုဘွင့်သည်။ ။နိသဇ္ဇံဓာရေန္တိတိဓမ္မာ။ယေသဘာဝါ။ အကြင်သဘောတို့သည်။ နိသဇ္ဇံ။ သင်္ဂဟဝါမှဆိတ်ခြင်းကို။ဓာရေန္တိ။ဧးဆောင်တတ်ကုန်၏့။ ။နဇိဝုံဓာရေန္တိတိဓမ္မာ။ ။ကုသိုလ်အကုသိုလ်အဗျာကတဓမ္မတို့သည်။လူနတ်ဗြဟ္မာစသော။သင်္ဂဟဝါမဟုတ်။အသက်ရှိသောသူလည်းမဟုတ်။ ။ကုသလာစ။တေ။ဓမ္မာစာတိ။ကုသလာဓမ္မာ။ ။စောဒေတိ။ပရသဒ္ဒါသံအာရောပေတိတိစောဒကော။ ဟူသည်နှင့်အညီ။ သူတပါးအား၌ဖြစ်တင်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ဤသို့မေး။ ။ကုသလာနှင့်ဓမ္မာသည်၊အနက်ခြင်းတူလေသလော။အနက်အခြားစီဖြစ်လေသလော။ အနက်ခြင်းတူသည်ဖြစ်အံ့။ကုသလံကုသင်္ဂဟံဟုနှစ်ထပ်ဆိုသည်နှင့်တူရာ၏။ အနက်အံ့ခြားစီဖြစ်အံ့။ တိုက်မဟုတ်ဆက္ကမဉ္ဉသဉ္ဉလည်းဖြစ်ရာ၏့။ကုသလာရုပ်။စက္ခုမါ။ကဲ့သို့စကားမစပ်သည်လည်းဖြစ်ရာ၏့။စကားမစပ်လျှင်။သမာသ်မဖြစ်။သမာသ်မဖြစ်လျှင်အကျိုးမရှိဖြစ်ခဲ့ရာ၏့။ဟုအပြစ်တင်။ ။ကုသလာနှင့်ဓမ္မာကို။အနက်တူဟူ၍ဝင်း။အနက်အခြားစီဟူ၍ဝင်း။ငါတို့ဝန်မခံ။ကုသလ-သဒ္ဒါသည်။အနဝဇ္ဇတ္ထ။ သုခဝိပါကတ္ထ။ အကုသလ-သဒ္ဒါသည်။ သာဝဇ္ဇတ္ထ။ဒုက္ခဝိပါကတ္ထ။ အဗျာကတ-သဒ္ဒါသည်။အဝိပါကတ္ထ။ ဓမ္မ-သဒ္ဒါသည်။ သဘာဝတ္ထ။ဟူ၍သာ။ ငါတို့ပညာရှင်သည်။ ဝန်ခံမြဲဖြစ်၏့ဟု။ ပရိဟရတိပ ရေဟိအာရောပိတဒေါသံ။အပနေတိတိပရိဟာရောနှင့်အညီ။ပယ်ဖြေ။။ ဝါ။ကုသလာနှင့် ဓမ္မာသည်။ အနက် တူသည်ဖြစ်အံ့။ ဓမ္မ-သဒ္ဒါသည်လည်း။ ကုသိုလ် ဟောဖြစ်ခဲ့ရာ၏့။ ယင်းမမ္မ-သဒ္ဒါနှင့် ရှည်သော အကုသလာ-သဒ္ဒါ။အဗျာကတ-သဒ္ဒါတို့သည်လည်း။ကုသိုလ်ဟောဖြစ်ရတော့မည်။သို့ဖြစ်လျှင်။ကုသိုလ်လည်း။ အကုသိုလ်မည်၏့။အဗျာကတ

လည်းမည်၏။ အကုသိုလ်သည်လည်း။ ကုသိုလ်အဗျာ ကတမည်၏။ အဗျာကတလည်းကုသိုလ် အကုသိုလ်မည်၏။ ဟုဆို၍ရောက်၏။အနုက်အခြားစီဖြစ်အံ့။ဧမ္မ-သည်။ဂိုခြင်းကိုဟောတော်မူသည်။အလယ်ဓမ္မ-မဂ်ခြင်းကိုဟောသည်။နောက်ဓမ္မ-သည်။ မဂ်ခြင်းမှ။တပါးသောမဂ်ခြင်းကိုဟောသည်ဖြစ်တော့မည်။ဖြစ်ခဲ့လျှင်။ ကုသလ အကုသလအဗျာကတ ပုဒ်တို့သည် မဂ်ခြင်း။ ထိုမဂ်ခြင်းမှ တပါးသော။ မဂ်ခြင်းကိုဟောကြလေတော့မည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍။ မဂ်မဂ်ဟု အကြိမ်ကြိမ်ဆိုရာရောက်၏။ဟုဧသေဒနာ။ ။ယထာနုမတိဝေါဟာရဆိုဒ္ဓိတော။ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိနှင့်အညီ။အထိုအား‌လျော်စွာဝေါဟာရပြီးခဲ့မြဲးဖြစ်သောကြောင့်။ဆိုရာမရောက်ဟုပယ်။ ။ကုသလ၊အကုသလ၊အဗျာကတ-သဒ္ဒါတို့သည်။ အသီးအသီးကုသိုလ်၊အကုသိုလ်၊အဗျာက တဟူသော အနုက်ဝိသေသကို။ဓမ္မ-သဒ္ဒါအားပြုကုန်သည်။သုံးပါးသောဓမ္မသဒ္ဒါတို့သည်လည်း။သဘာဝဓာရဏ အနုက်သာမညကို။အသီးအသီး။ကုသလ အကုသလ၊ အဗျာကတ-သဒ္ဒါ တို့အားပြုကုန်သည် ဖြစ်၍။ ကုသလစသောဝိသေသသဒ္ဒါနှင့်သာမညဖြစ်သော။ဓမ္မ-သဒ္ဒါတို့သည်။ဝိသေသ-သာမညအားဖြင့်။အချင်းချင်းယုတ္တိတရဟူ၍။ပညာဂုဏ်တို့ဝန်ခံမြဲးအခွင့်ပေးမြဲးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်စောဒကဆရာတို့ ဆိုတိုင်းသောအပြစ်မရောက်ဟု။ ပရိဟာရပြု။ အဗျာကတဟူသည်။ ရူပဘဝဂ်နိဗ္ဗာနသာမဟုတ်။ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်ဓမ္မတို့သည်။ ရာဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သဏ္ဌာန်နိုက်ဖြစ်လျှင်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်မဆိုရ။ အဗျာကတဟူ၍ သာဆိုရသည်။ ။ထိုကြောင့်ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာနိုက်။ဒိဏ္ဏာသဝေနကတကမ္မံပန။နိဿန္ဒရာဂတ္တာ။ကုသလံဝါအကုသလံဝါနဟောတိ။ကိရိယာပဋ္ဌာနေတိဋ္ဌတိ။ ဟုဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ်အဘွင့်ဝယ်ဆိုသည်။အနုဋီကာနိုက်လည်း။ ဇာဝပနကုသလံ့ ကုသလ သဘာဝါဝေဝမ္မာ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဖလုပ္ပတ္တိယာ။ တထာနုဗျာကရဏကိယာ့ဟောတိ။ ဇာမသာဝါဝိသေသဒိပနတ္ထံ့အဗျာကတာတိတိဝုတ္တံ့။ဟုမိန့်အပ်ပြီ။ ။နတ္ထိပဋိသေဓသောဇတသာတိနိပ္ပဋိသေဓသော။

(ကုသလတိက်နိုက်ရှင်းပြီး)

(၂) ကာယစိတ္တံ့။သုခယဘိတိသုခံ။ ။ယာဓမ္မဓောတိ။သည်။ကာ

ယစိတ္တံ။ ကရဇကာယဂ္ဂပ်။သမ္မယုတ္တစိတ်ကို။ သုခယတိ။ခြိုးမြှောက်တတ်၏။ဝါ။ရအပ်သော့သက်သာရာရှိသည်ကိုပြုတတ်၏။ ။သုခတက္ကာရိယံ။ ။သုခ။သုခ-သဒ္ဒါသည်။တက္ကာရိယံ။ထိုခြိုးမြှောံခြင်းရအပ်သောသက်သာရာရှိသည်ကိုပြုခြင်းအနှက်၌။ဝတ္တုတိ။၏။ပါ။ကာယစိတ္တာဗာဓံ။သုဠုခနတိတိသုခံ။ ။ကာယစိတ္တာဗာဓံ။ဒုက္ခြိုငြွေ့ဟူသောကိုယ်၏ကျွေ့ကျင်နာခြင်း။ ဒေါမနဿိငြွေ့ဟူသောစိတ်၏ကျွေ့ကျင်နာခြင်းကို။ သုဋ္ဌုံစွာ။ဝါ။သုခေနခမိတဗ္ဗံတိသုခံ။လွယ်သဖြင့်သည်းခံအပ်၏ကျွေ့။ ။ဝေဒယတိအာရမ္မဏရသံအနုဘဝတိတိဝေဒနာ။ ။ကတ္တုသာဓန။ဒုက္ခယတိသိဒုက္ခံ။ဝါ။ဒုကုစ္ဆိတံ။ဟုတ္တွာ။ခံဒုက္ခံ။ကမ္မဓရည်း။ဝါ။ ခမိတဗ္ဗတ်ံခံ။ကမ္မဓာရ။ခမဓောတ်။ဒုကေ့နခံ။ဒုက်ခံ။တပ္ပုရိသ်။ဝါဒုက္ကရံ။ဩကာသဒါနံဇေတသသာတိဒုက္ခံ။ဒု-သဒ္ဒါဒုက္ကရတ္ထ။ခံ-သဒ္ဒါ။ဩကာသဒါနတ္ထ။ ။နဒုက္ခံ။အဒုက္ခံ။နသုခံ။အသုခံ။အဒုက္ခသစ။ သာ။အသုခါစသတိ။အဒုက္ခမသုခါ။မကာရပဒဿဒ္ဓိ။ ။သမံဇကြ္ဂါဒါဟိ ဟိပကာရေဟိ။ယုတ္တာဝတိသမ္မယုတ္တာ။ ။ဤတိက်္ခိုက်။ဒိဘတ္ဘေဒပဒအားဖြင့်၊သုခါဃ-တပုဒ်။ဝေဒနာယ-တပုဒ်။သမ္မယုတ္တာ-တပုဒ်။ ဓမ္မာ-တပုဒ်ဖြစ်၍ကျွေ့။ပထမပဒလေးပုဒ်။ဒုတိယပဒလေးပုဒ်။တတိယပဒလေးပုဒ်။ အားဖြင့်။တိက်မဟုတ်။ဒွါဒသဖြစ်ရာ၏ကျွေ့ဟုစောဒနာထုတ်။ ။ပုဂ္ဂိုလောဟူသောအကွရာသမ္ဘဟပဒ။ပုဂ္ဂိုလောဂဆ္ဆတိဟူသောပဒသမ္ဘဟပဒအားဖြင့်။ပုဒ်နှစ်ပါးတွင်။ပုဂ္ဂိုလောကဲ့သို့။ဤတိက်သည်။ပဒသမ္ဘဟပဒဖြစ်၍။ လေးပုဒ်မဟုတ်။တပုဒ်မည်၏ကျွေ့။တဆဲ့နှစ်ပုဒ်မဟုတ်။သုံးပုဒ်မည်၏ကျွေ့။ဟုဖြေ။ ။အထ်ဟိနာထောသရဏံအဝေါစ။နဗျဉ္ဇနံလောကဟိတောမဖောသိ။တသ္မာအကတ္တာရတိမက္ခရေသုအဖြေနံဝေသေယျမဟိမတိမာ။ ။ဟုကဝိါဝိတရဏီဋ္ဌ။ပိန်သည်အားလျော်စွာ။သဒ္ဒါကိုပမာဏမပြုသင့်သော။အကွရာဋ္ဌာနတို့နိုက်။သဒ္ဒါကိုမကိုးကွယ်ရာ။ ။လောကဟိတော။လူသုံးပါးတို့၏ကျွေ့စီးပွါးကိုပြုတတ်မှုတတ်သော။ မဖောသိ။သမ္မာဝါစာ။သမ္မာကမ္မန္တ။သမ္မာအာဇီဝ။ တည်းဟူသောသိလက္ခန္ဓ။ သမ္မာဝါယာမ။သမ္မာသတိ။သမ္မာသမာဓိတည်းဟူသော။သမ္မာဒိက္ခန္ဓ။သမ္မာဒိဋ္ဌိ။သမ္မာသင်္ကပ္ပ။တည်းဟူသောပညက္ခန္ဓ။ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောဝိမုတ္တိခန္ဓ။ ပစ္စဝေက္ခဏာညာဏ်တည်းဟူသောဝိမုတ္တိညာဏဒဿနက္ခန္ဓအားဖြင့်။ ငါးပါးသောအစုကိုရှာတော်မူလေ့ရှိသောဖြတ်စွါဘုရားသည်။အယ္ဆ ဟိ။အနက်အဓိပ္ပါယ်လို

ဘွယ်ကိုသိ။သရဏံ။ကိုးကွယ်ရာဟု။အဝေါစ။၏။ဗျည္ဇနံ။သဒ္ဒါကို။သရဏံ။ဟူ၍။ယံဆဲဝါ။ကြောင့်။နဲအဝေါစ။မမှံ။တဿဝါ။ကြောင့်။မတိမာ။ကျိုး ကြောင်းလိမ္မာ။ညဿာဏပညာရှိသေါပုဂ္ဂိုလ်သည်။မတီ၊ပညာကို။အထွေ။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ထိုဘွယ်နှိုက်။နိဝေသေယျ။သိမှီးသွင်းထားရာ၏။ ။ သုခဝေဒနာကား။ သဟဇာတဓမ္မ။ ကြွင်းသောသုခသဟဂုတ် ဒွါသဋ္ဌိနှင့်။ စေတသိက်ဆစတ္တာလီသကား။သဟဇာတဝန်းမွေ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဤ နှိုက် သဟဇာတဝန်းမွေကိုသာဟောသည်။ သဟဇာတဓမ္မကိုမဟော ဖြစ်၍။ ဝေဒနာ စေတသိက်ကိုခြံရုံသည်။ မှဉ်၍ကြဉ်သည် ခြံရုံသည်မဟုတ်။ ဂျဉ်လျက်နှင့် ဟောရာမပါ၍ကြဉ်သည်။ တိသဆေရ်နှင့် သဟဇဋ္ဌိက ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ခေါ်တော်မူလျှင်။တိသဆေရ်ကိုချန်လှပ်၍။ ဓမ္မ ဆေရ်အစရှိသော။သဟဇဋ္ဌိကပုဂ္ဂိုလ်ကိုသိမြဲတ်စွါဘုရားရှိရှေ့သို့သွား ရသကဲ့သို့မှတ်။ ။ဒေါသဇာသော။မန္ဆေရ။ကုက္ကဈ။ဝိစိကိစ္ဆာကိုကြဉ် သည်ကား။ဝိဝိတ်နှင့်သမွေယောဂဖြစ်သင့်သော။ဒေါသမူစိတ်၊ဝိစိကိစ္ဆာ စိတ်၊မပါသောကြောင့်။ ပသက်မရှိသေဝ်လည်း။ သုခသဟဂုတ်စိတ်၌ ရအပ်သောစေတသိက်တို့ကိုအကျဉ်းယူလွယ်စေခြင်း၌ကြဉ်သည်။ ။ သုံးပုဒ်လုံးနှိုက်တည်သော၊ ပေဒနာသဒ္ဒါ ဖြင့်ဆိုရာနှိုက်။ ပဌမပဒနှိုက် တည်သော၊ဝေဒနာသည်။ ဒုတိယပဒ၊တတိယပဒတို့နှိုက်မတည်။ဒုတိ ယတတိယပဒတို့နှိုက်တည်သော။ဝေဒနာတို့သည်လည်း။ တပါးသော ပဒသို့ပြောင်း၍နှံ့၍မတည်။ ထိုသို့လျက်သုံးပုဒ်လုံးနှိုက်တည်သော။ဝေ ဒနာသဒ္ဒါဟုဆိုသည်မှာ။အစိတ်၊အစိတ်သောပဒ၌။ ဝေဒနာကိုအပေါင်း နှိုက်တင်စား၍၊အဝယဂ္ဂုပစာရနည်းအားဖြင့်သာဆိုသည်။ ။တကျပ် စိုရသောအဝိုင်အခဲ၊ဆေးဆယ်ပါးသည်။ တပါးနှင့်တပါးအမျှ အစိတ် အစ်တ်တကျပ်စိုရှိနဘူးသောကြောင့်။ပေါင်း၍ကျိတ်ပြီးသော။ဆေးမှန့် တဆယ်ကိုဆယ်ပါးအမျှဟူ၊အဝယဂ္ဂုပစာရနည်းအားဖြင့်။ သမံစုဏ္ဏံ ခေါ်သကဲ့သို့ဥင်း။ ဒေဝဒတ္တောအလက်ဝတောကဲ့သို့ဂုင်း။ အဝယဂ္ဂုပစာရ နည်းဟုမှာဘ်သေ။ ။ဝိပရိဏာမဒုက္ခ။ဒုက္ခဒုက္ခ။သင်္ခါရဒုက္ခ၊ဟုသုံးပါး သောဒုက္ခတို့ကိုထွင်။တည်သောအခိုက်နှိုက်ချမ်းသာသေဝ်လည်း။ ဝိပရိ ဏာမအခါဟုဆိုဖွယ်သော့ပျက်သောအခါဆင်းရဲးသော်ကြောင့်။ သုခ သဟဂုတ်။တေသဋ္ဌိသည်။ဝိပရိဏာမဒုက္ခပထမပုဒ်ဖြင့်။ ဆိစေတော်မူ သည်။ဒေါသမူဒွေးဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်အားဖြင့်။သုံးပါးသော

စိတ်နှိုက်ရှိသော။ ဝေဒနာတရားတို့သည်။ ဇကဲ့သဲ့ဆင်းရဲး စင်စစ်ဖြစ်သောကြောင့်။ဒုက္ခဒုက္ခဟု။ဒုတိယပဒဖြင့်။သိစေတော်မူသည်။ဥပေက္ခာဝေဒနာ(ငါးဆယ်ငါး)ခုသည်ထင်ရှားစွာမဆင်းရဲးသော်လည်း။ ဥပါဒ်၊ဌိ၊ဘင်၊အားဖြင့်နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်။သင်္ခါရဒုက္ခဟု။တတိယပဒဖြင့်သိစေတော်မူလည်။။အာရမ္မဏရသာနုဘဝနချင်းတူသော်လည်း။ လက္ခဏာထူးသည်။ဇာဠာနုဘဝနလက္ခဏာသုခါ။ အနိဋ္ဌာနုဘဝနလက္ခဏာဒုက္ခာ။ဇာဠိမဇ္ဈတ္တာနုဘဝနလက္ခဏာဥပေက္ခာ။ ။သဟပဝေဒသေနယောဝတ္တတိတိသပ္ပဒေသော။

(ဝေဒနာတိက်နှိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။)

(၃) ဝိပါကတိက်နှိုက်။ဝိ-ကားဝိရဒ္ဓဇ္ဇ။ ။ပစ္စနိ်တိပါကာ။ရင့်တတ်သောကြောင့်ပါက။ ။ဝိရဒ္ဓါနုပါကာတိုဝိပါကာ။ ။ပဟာတဗ္ဗပဟာယကဇ်၏အဖြစ်ဖြင့်ဆန့်ကျင်သော အကုသိုလ်၊ကုသိုလ်တို့ဇ်။ အကျိုးတည်း။ ။ဝါအညမညဉ်။ဝိသိဋ္ဌာနံပါကာတိ၊ဝိပါကာ။အကြောင်းတရားချင်းချင်းဖြစ်သော်လည်း။ သာဝဇ္ဇလက္ခဏာအနဝဇ္ဇလက္ခဏာအားဖြင့်ထူးကုန်သော အကုသိုလ်၊ကုသိုလ်တို့ဇ်။ အကျိုးသည် ဝိပါက၊ဝိ-သဒ္ဒါသည်-ဝိဂတ-ပဋိပက္ခ-ဝိဝိခ- ဝိသေသ-ဝိရဒ္ဓ- စသောအနက်တို့ဇ်တွင်။ဤဝိသေသတည်း။ ဝိသေသသဒ္ဒါဝိသိဋ္ဌသဒ္ဒါ။ ပါကဒုသဒ္ဒါတို့ကား။ ဝေဝုစ်။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်အဘူဖြစ်သော။ကဋတ္တာ။ရုပ်တို့သည်။ ကုသိုလ်ကံ၊အကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်ခြင်းသော်လည်း။ အကြောင်းဖြစ်သောနာမ်တရားနှင့်၊ နာမ်ဇ်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းမတူ။ သာရမ္မဏဇ်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းမတူ။ ကဏ္ဍပက္ခ။ သုက္ကပက္ခဇ်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း မတူသောကြောင့်ဝိပါကမမည်။ ဥပမာကား။ သလေးစပါးမှဖြစ်သောကော်ပင်သည်။မျိုးစေ့ရင်းနှင့်မတူသောကြောင့်။ သလေးစပါးဟုမခေါ်သကဲ့သို့တည်း။ထို့ကြောင့်ဝိပက္ကဘာဝမာပန္နာနံ။ အရှုပဓမ္မာနမေတံအဓိဝစနံ။ ဟုအဋ္ဌကထာအဋ္ဌသာလိနီပိန့်ပြ။ ။ဇေတံ။ဤဝိပါကဟူသောအမည်သည်။ဝိပက္ကဘာဝံ။ အကျိုးဇ်၏အဖြစ်ဟူသောသဘောသို့။ အာပန္နာနံ။ ရောက်ကုန်သော်။ အရှုပဓမ္မာနံ။နာမ်တရားတို့ဇ်။ အဓိဝစနံ။ အမည်တည်း။ ။ကဋ္ဌအာရုပ်လည်းကံကြောင့်ဖြစ်သည်။ဝိပါက်လည်းကံကြောင့်ဖြစ်၍။ ဝိပါကသာမည လင်းပါးဘွယ်တွင်၊ ဝိသေသကို

လိုရာနိုင်၏။အဓိဝစနံနာမံ။ ်စသည်ဖြင့်ဝို့သောသကိုဆို့စေခြင်းသည့်။အာ
ဌကထာဆရာတို့ဓမ္မတာ။ ။ဒုတိယပဒနိုင်၏။ဓမ္မသဒ္ဒါနှစ်ခုကွင်။ရှေး
ဓမ္မကား-ဝိပါကသဘာဝ-ဟော။နောက်ဓမ္မသည်-နိသတ္တသဘာဝ။ နိဒ္ဒိ
ဝသဘာဝ-ဟော။ ။ဇာတိသဘော။ဇရာသဘောရှိသောသူတို့သည်။
ဇာတိဓမ္မ။ ဇရာဓမ္မ။မည်၏သို့။ ဝိပါကသဘောရှိသောတရားတို့သည်။
ဝိပါကဓမ္မမည်၏။ အံ့ဘိညာဏ်ကသိုလ်ကံ့ကျိုး မပေးသော ဗိဒ္ဓဓမ္မ.
ဝေဒနိယစသောကံ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ-အစရှိသော ဒုကသိုလ်ကံ
အားဖြင့်။ နှစ်ပါးကုန်သောကုသိုလ်ကံ။ ဒုကသိုလ်ကံတို့သည်။ဒုကျိုး
ကိုဖြစ်စေခြင်းမရှိသောကြောင့်။ တိုက်မှတ်ဖြင့်သင့်သည်ဟူငြားအံ့။ဝိ
ပါကဓမ္မတာသိဒ္ဓိုဖြစ်၍။ တိုက်မှတ်မဖြစ်။ထိုက်တို့သည်။ အဗျာကတ
လည်းမဟုတ်သောကြောင့်။တတိယပုဒ်နိုင်၏။မဝင်ထိုက်။ဝိပါဂ်ကိုဖြစ်
စေတတ်သည်မဟုတ်သောကြောင့်။ဒုတိယပုဒ်နိုင်လည်း။မဝင်ထိုက်။
ဝိပါကမဟုတ်သော်လည်း။ပဋ္ဌမပုဒ်နိုင်၏ဝင်ထိုက်၏။အကျိုးမပေးသော်
လည်း။ပေးလိုသောအခြင်းအရာဖြင့်သာဖြစ်သည်ဟုဆို။ ။ထို့ကြောင့်။
ဋီကာ၌။ ။ဝိပ္ပစ္စနသဘာဝတော၏။အနုပ္ပတ္တိနာဝိဇ္ဇာတဏှာမာနသဒ္ဓါ
နေ။ သဗျာပါရတာ။ တေနအဘိညာဒိ ကုသလာနံ။ ဘာဝနာယပဟာ
တဗ္ဗာဒိအကုသလာနဉ္စ။ဝိပါကာနဉ်ဒါဒနေဝါ။ဝိပါကဓမ္မတာသိဒ္ဓါဟော
တိ။ဟုမိန့်ဖြ။ ။အာစယဂါမိတိက်နိုင်လည်း။ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည်။
ပဋိသန္ဓေကဲ့ မပေးနိုင်သော်လည်း။ ပေးခြင်းသဘောရှိသောကြောင့်၊
အာစယဂါမိအဓမ္မည်ဖြင့်ဟောတော်မူသည်ကိုလည်းထောက်။ ။ဝိပါ
ကာဓမ္မာ။ ဝိပါကဓမ္မာ။ဝိသေသနပုဗ္ဗပဒကမ္မဓရေယ်။ဝိပါက်-ရ။ ။
ဝိပါကာဓမ္မာဇေတသိုဝိပါကဓမ္မာ။စတုတ္ထိဇဟုံဟိ။ ကုသိုလ်အကု
သိုလ်-ရ၊ ။ဝိပါကဓမ္မာစ၊တေဓမ္မာစာတိ။ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ။ ။နေဝ
ဝိပါကာစတေ။နာဝိပါကဓမ္မဓမ္မာစာတိ။နေဝဝိပါကနာဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ။
ဝိပါကာ။ဟူ၍သာဟောသည်၊ဆာတို့်သစသည်ဖြင့်။သဒိ်ဝမရှိပဲလျက်။
ဝိပါကဆတို့်သဟုကောက်ရာ၌၊ သာမညသဒ္ဒါသည်။အလုံးစုံကိုပယူပြီး
ဖြာ်၍၊ စိတ္တုပရိဏ္ဍေဒနိုက်၊ ဝိပါက်အလုံးစု်ကိုရ၍။ပယူသည်။ စိတ်ကိုပယူ
လျင်၊ စေတသိကပရိဏ္ဍေဒကိုရ၍။ စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သကိုကောက်
သည်။စိတ်စေတသိက်ကဲသိလျင်။သဗ္ဗသင်္ဂဟကိုရ၍။ခန္ဓာ၊အာယတန။
ဓာတ်။သစ္စာကိုဖွဲ့သည်။ ။ဘုက်၊ဒုက်။တိုင်း၊ဤနည်းမှတ်လေ၊ ။

ဝိပါကတိက်နိုက်ရှာဘွယ်။

(၄) ဥပါဒိဏ္ဏဉ်သဒ္ဒါကား။အကျိုးဟူသောအနက်ကိုသာဟော သည်။ဝိပါကသဒ္ဒါကားအကျိုးဟူသောအနက်။ အကြောင်းဟူသောအ နက်အားဖြင့်။အနက်နှစ်ပါးကိုဟောသည်။ ။ထိုကြောင့်ဝိပါကမျှော စဉ်းသုအကြွေသုဝတ္တုတိ။ ကတ္တုစိဝိပက္ကဘာဝမာပန္နေသု။အရှုပဓမ္မေသု။ ကတ္တုစိဝိပါကုပ္ပာဒနသဘာဝေ။တထာဟေသ။ဝိပါကမျှောတိအာဒိသု ဝိပက္ကဘာဝမာပန္နေသု။ အရှုပဓမ္မေသု။ပဝတ္တိဝိပါကမျှောမျှောတိအာဒိ သု။ဝိကုပ္ပာဒနသဘာဝေ။ ။ဟုမကိသာရမဉ္ဇ။သာဋိကာဝိနှံသည်။ ။ ဥပဒိဏ္ဏုပ္ပာဒါဒိယာကို။ဥပါဒိဏ္ဏာဥပါဒါနိယ။ဟုဖြတ်။ဥပါဒိဏ္ဏ၏အရ၊ ဥပါဒါနိယ၏အရတို့တွင်။ ဥပါဒိဏ္ဏ၏အရ။အဘယ်နည်းဟူမူ။အာရမ္မ ဏာ ကရဏာ ဝသေန တဏှာဒိဠ္ဟိ။ဥပေတေနကမ္မုနာ။ အာဒိဏ္ဏာဥပါ ဒိဏ္ဏာ။ ဖလဘဝေနာဝိအဏ္ဏော။ ဟုအဋ္ဌကထာလာသောကြောင့်၊ ဥ ပေနအာဒိဏ္ဏာ။ဥပါဒိဏ္ဏာဟု။တပ္ပုရိသ်ပြု။ ။ဥပါဒိဏ္ဏာကို။ဥပ-ဂြိုး။ အါ-ဂြိုးရှိသေါ်။ဒါ-ခေတ်ကြို၍။ဂဟဏေန။ဟုခေတ်နက်ကြားဝ်။တာ။ပစ္စည်း ဖြင့်စိုရင်သည်။ ။ဥပေတဇ်။ကတ္တားကို။တဏှာဒိဠ္ဟိဟု။ကမ္မုနာဇ်။ဝိ ဿသဿုကို။အာဒိဏ္ဏာ။ဟုပြုလေ။ ။ကပ်ဆို့ဟူသည်။အာရုံပြုသည်နှင့် အတူတူ။ ။အာရမ္မဏာဘာဝံဥပဂတ်ဝါ။ဥပါဒါနသမ္ပန္နနေနှ။ဥပဒါနာ နှံ။ဟိတာတိ။ဥပါဒါနိယာ။ဥပဒါနသအာရမ္မဏာပစ္စယဘူတာနှံဇေတံအာ ဓိဝစနှံ။ ။ဟုအဋ္ဌသာလိနိလာသောကြောင့်။ ဥပါဒါနာနှံဟိတာဥပါ ဒါနိယာ။ဟုပြု၍။ဟိတာ၊တဒ္ဓိတ်။ ကိယျာ၊ပစ္စည်းဖြင့်ဖြိုးသည်။ဥပါဒိဏ္ဏာ အရကား။အကျည်း။ဥပါဒါနိယ၏အရကားအကျယ်။ ဥပါဒိဏ္ဏာပုဒ်၏အာ ရကား။ လောကီကုသိုလ်။ သတ္တရသဒ္ဓ ရှိသောစေတနာသတ္တရသ။ အကုသိုလ်ဒွါဒသနှိုက်ရှိသော။စေတနာဒွါဒသအားဖြင့်။ စေတနာတသ ယုတ်သုံးဆယ်။တဏှာဒိဠ္ဟိတို့သည်။အာရုံပြုအပ်သောကံမည်၏။ ထို ကံတို့၏အကျိုးစပ်ဖြစ်သော။လောကီဝိပါက်ဇာတ်တို့သ။ စေတသိက် တေတို့သ။အကျိုးအတုမှဖြစ်သောကမ္မဇရုပ်ဝိသသည်။ဥပါဒိဏ္ဏာ၏အ ရတည်း။ပါ။ဇရတာ။ အနိစ္စတာ။ နှင့်တကွ။ ကမ္မဇရုပ် ဇားဝိသလည်း ဟူသင့်၏။ ။ဥပါဒါနိယပုဒ်၏အရကား။ဥပါဒါနိတရားလေးပါးတို့ နှင့်။အာရုံအာရမ္မဏိကအားဖြင့်စပ်ကုန်သော။လောကီစိတ် ၎ကသိတိ။

စေတဆိုက်ဒွေးပညာသ။ရပ်အဌဝိသဇာညီး။ ထိုနှစ်ပါးသောပုဒ်တို့ကို။ ကမ္မဓါရုယ်တွဲးလျှင်။ဥပါဒိဏ္ဏာပုဒ်၏့အရဖင်။ဥပါဒါနိယပုဒ်၏့ အရဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ ဥပါဒိဏ္ဏာစတေ။ ဥပါဒါ နိယာစာတိ။ ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယာ။သာသဝကမ္မနိပ္ပဇ္ဇာနံ။ရူပါရူပဓမ္မာနမေတံအဓိဝစနံ။ ဟုအဌကထိဖွင့်သည့်အတိုင်းသိထေ။ ။ကမ္မဇရုပ်ဇကန်ကိုးခု။အနေကန်ကိုးခုနှိုက်။ဥပစယသန္တတိကိုထဉ်၍။ကမ္မဇရုပ်ဝိသဇရတေ။အနိစ္စတာ။ကိုသွင်း၍။ဗာဝိသဟုဆိုသည်။ ။ဇာန်ဖြိယရုပ်ရှစ်ခုနှင့်။ဟဒယရုပ်ကိုပေါင်း၍။ကမ္မဇရုပ်ဇကန်ကိုးခုဆိုသည်။ အဝိနိဘောဂရုပ်ရှစ်ခုနှင့်။ အာကာသဓါတ်ကိုပေါင်း၍။ကမ္မဇရုပ်အနေကန်ကိုးခုဆိုသည်။ဟဒယဇာန်ဖြိယရူပါနိကမ္မဇာနေဝ။အဝိနိဘောဂရူပါနိစေဝ။ အာကါသဓါတုစ။စတုဟိသမ္မာ။တာနိ။ဟုသပြိုဟ်ပါဠိကိုမျှော်။ ။ဒွိဒသအကုံသလာနိစေဝ။ညာဏဝိပ္ပယုတ္တကာမာဝစရ ဇဝနာနိဆေတ်။လောကုတ္တရ ဝဇ်္ဇတသဗ္ဗာလမွဏာနိဟုသော အဘိဓမ္မ ထွသင်ဟအဌကထာကိုရှု၍ ။တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိဟုသောအကုသိုလ်တို့သည်။ လောကီစိတ်။စေတသိက်။ ရုပ်။ တို့ကို။အာရုံပြုသည်။ ထိုလောကီစိတ်။ စေတသိက်။ရုပ်။ တို့တွင်။အကုသိုလ်စေတနာဒွါဒသ။လောကီကုသိုလ်စေတနာသတ္တရသအားဖြင့်။ တရုဏုပ်သုံး ဆယ်သောစေတနာသာ။ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကပ်အပ်သော်ကစ်မည်၏်။ အာရုံပြုအပ်သောကစ်မည်၏့။ ။ထိုကစ်ကိုမဟော။ထိုကစ်၏အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သောလောကီဝိပါက်စိတ္တုပ္ပါဒ် ကမ္မဇရုပ်ကိုသာ။ ပဋ္ဌမပဒနှိုက်ဟောသည်ဟု။ ခြားနားစွာမှတ်။ ။ ဥပါဒိဏ္ဏာနိ့။ နကမ္မသမုဋ္ဌာနံ။ အဝိသေသေနပန။ သဒိဋ္ဌ ကသေဝဂ ဟကံ။ သဒိဂဋ္ဌကဲ့ဟိ။ဥပါဒိဏ္ဏဲ့ဝါဟောတု။အနုပ္ပါဒိဏ္ဏဲ့ဝါ။အာဒိဏ္ဏာဂဟိတ။ပရာမဋ္ဌဝသေန။သဲ့ဇဲ့ဥပ္ပါဒိဏ္ဏာမေဝ။ ။ဟုရူပကဏ္ဍအဌက ထာဌ်လာသည်ဖြစ်သောကြောင့်။ပရာမဋ္ဌ၏့။ အစွမ်းဖြင့် ပ။အပ်သော ဓိဓိတို့၏။ကိုယ်နှိုက်တည်သောရုပ်နာမ်အပေါင်းတို့ကို။ ဥပါဒိဏ္ဏာသဒ္ဒါ ဟောနိုင်ငြားသော်လည်း။ဒုတိယပဒ်၊ တတိယပဒ၊ တို့ဖြင့်ဟောလတ္တံ့ သောတရားကိုခြံရုံ၍။ လောကီကုသိုလ်၊အကုသိုလ်က်တို့၏့။ အကျိုးဖြစ်သောစိတ္တုပ္ပာဒ်နှင့်။ကမ္မဇရုပ်ကိုသာ ဟောသည်။ သဒ္ဒဝက်သမာရက်ကဲ့သို့။ဂေါဗလိဗဒ္ဓနည်း။ ။အနုပ္ပါဒိဏ္ဏာပ္ပါဒါနိယာကို။အနုပါဒိဏ္ဏာ။ဥပါဒါနိယဟုဖြတ်။အနုပ္ပါဒိဏ္ဏာ၏အရကား။ အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပာဒ်။

လောကီကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပာဒ်။ကိရိယာစိတ္တုပ္ပာဒ်။စိတ္တဇ၊ဥတုဇ။ အာဟာရဇ၊ဟုဆိုအပ်သောတိဇရုပ်တည်း။ ။အဝိနိဘောဂရုပ် ၅စ်ချ။အာကာသဓာတ်၊ဝိညတ်ဒွေး။လဟုံတာ။မုဒုတာ။ ကမ္မညတာ။ သဒ္ဒရုပ်အားဖြင့်။စိတ္တဇရုပ်ပန္နရသ။ဇရတာအနိစ္စတာကိုထည့်၍။သတ္တရသ။ ။အဝိနိဘောဂ အာကာသ၊ လဟုတာ ဒိတ္တယသဒ္ဒါအားဖြင့် ဥတုဇရုပ်တေရသ။ဇံရတာအနိစ္စတာကိုထည့်၍ပန္နရသ။ ။အဝိနိဘောဂ။အာကာသ။လဟုတာဒိတ္တယအားဖြင့်အာဟာရဇရုပ်ဒွါဒသ။ ဇရတာအနိစ္စတာကိုထည့်၍။ဒုန္နသ။ ။ဝိညတ္တိဒွယံစိတ္တဇမေဝ၀။သဒ္ဒါစိဉ်ထွာ တုဇော။ လဟုတာ ဒိတ္တယ၊ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ။ဟုလက်သန်းအဋ္ဌကထာကိုရှု၍ခဲ့။ ။လဟုတာဒိတ္တယတို့သည်။ပစ္စုပ္ပန္နာပေက္ခဖြစ်၍။ကမ္မဇမျှပ်၌မသွင်းသင့်။ကမ်္မဇရုပ် ဟူသည်။ အတိတပစ္စယ်ပေက္ခ။ပစ္စုပ္ပန္နးပေက္ခတာလဟုတါဒိတ္တယကမ္မဇံနဟေါတိ။ ဟုအဋ္ဌကထာကိုရှု။ကေသရုဒ္ဓာန်။ဒွိသရုဒ္ဓာန်။တိသရုဒ္ဓါန်။စတုသရုဒ္ဓါန်။နကုတေါစိသရုဒ္ဓာန်ရုပ်တို့တွင်။ဥပစယနှင့် ၊သန္တတိကိုစတုသရုဒ္ဓာန်။ဇရတာနှင့်အနိစ္စတါကိုနကုတေါစိသရုဒ္ဓာန်။ ဟုအဋ္ဌသာထိုနိကျမ်းဋ္ဌီဆိုပါသည်။ ။လက္ခဏရုပါနိနကုတောစိဇာယန္တိ။ ဟူ၍သင်္ဂြိဟ်ဋ္ဌီဆိုပါသည်။ ။ကတမေဇ္ဈာ။အနုပါဒါနိယာ။ကိသုဘုဿ။ကုသလံအကုသလံ။ တိသုဘုဿကိရိယာဗျာကတံ။ယဉ္စရုပံနုကမ္မသမုဋ္ဌာ။ဇူမေဇ္ဈာ။ အနုပ္ပါဒိဏ္ဏုပါဒါနိယာ။ဟူ၍ပဒဘာဇနိ ပါဠိတော်၀ယ် ဇရတာအနိစ္စတာကို သရုပ်မထုတ်မူ၍။ ဟောပါသည်။ယင်းသို့ဖြစ်လျက်၊ ဥပစယ။ သန္တတိကိုကမ္မဇရုပ်နှိုက်သွင်း၍ကောက်ခြင်း။ ဇရတာ။အနိစ္စတာ။ကို။ ကမ္မဇရုပ်၌သွင်း၍ကောံခြင်းကား။အသို့သင့်ပါအံ့နည်းဟု။စောဒနာ။ ။သင့်၏ဟုဖြေ။ ။သင့်ဟန်ကား။ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်းတရားတို့၏။ သတ္တိဗျာပါရမပြုပ်းဒီ။ ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းရင့်ခြင်းပေါ်ကဲ့ပြန် ပျက်စီးခြင်းဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ပရိယာယနည်းဖြင့်ဖြစ်သင့်၏့။ထိုကြောင့်ဋီကာကျော်၌။ ပါဠိဋ္ဌေကုတော စိဇာတတ္တာ်ဇာတိယာပရိ ယာယတော။ ဟုဒိန့်ပြီ။ပါဠိဋ္ဌေ။ရုပကဏ္ဍပါဠိတော်နှိုက်။ဇာတိယာ။ ဥပစယရုပ်။သန္တတိရုပ်၏့။ ကုတောစိ။တစုံတရာသေါအကြောင်းကြောင့်။ဇာတတ္တာ်။ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပရိယာယတော။အဖွဲ့က်အားဖြင့်၊ဝါ။ ဥပစာအားဖြင့်။ဥဒိတံဟောတော်မူအပ်ပြီ။စောဒကဆရာဆိုတိုင်းလက္ခဏရုပ်တို့သည်။ နကု

တောစိသမုဒ္ဒါနိဟူ၍သာ။နိတထ္ထအားဖြင့်ဟူငြားအံ့။လက္ခဏာရပ်နှင့်တကွ။ဝိညတ်ဒွေးအာ.ကာသဓာတ်။ လဟုတာဒီဇ္ဇယအားဖြင့်အနိပ္ဖန္နရုပ်တဆယ်တို့သည်။ ကံစိတ်ဥတု အာဟာရတို့သည် မပြုပြင်အပ်သောကြောင့်။ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့အသင်္ခတမည်ရာခဲ့သည်။ အကြောင်းတို့ဖြင့်မပြုးစေအပ်သောကြောင့်။အပရိနိပ္ပန္နမည်ရာခဲ့သည်၊ ။မရဏအားဖြင့်သာ။ စုတုဇမခေါ်အပ်။ ပရိယာယ်အားဖြင့်စုတုဇပင်တည်း။ ဓိခင်ကြောင့် သားဖြစ်သည်ကားမချ။ သား၏အရိပ်ဖြစ်သည်ကား။ ပရိယာယ်အားဖြင့်ဓိခင်ကြောင့်ဖြစ်သည်ပင်မည်၏့။သို့မဟုတ်လေ။ ။ဒဿနပရိနိပ္ဖန္နာနိနာမ။ယဒိအပရိနိပ္ဖန္နာ။အသင်္ခတာနာမဘဝေယျုံ။ တေသံယေဝပန။ရူပါနံဂဟဏဝိကာရော။ကာယဝိညတ္တိနာမ။ဆိန္ဒံဝိဝရံအာဂ့ကာသဓာတုနာမံလဟုဘာဝေါလဟုတာနာမ။မုဒုဘာဝေါမုဒုတာနာမ။.ကမ္မညဘါဝေါကမ္မညတာနာမ။နိပ္ပတ္တိဥပစယေါနာမ။ပဝတ္တိသန္တတိနာမ။ဇိရဏာဘါဝေါ ဇရတာနာမ။ ဟုတ္ထာအဘာဝေါ ကိရောအနိစ္စတာ နာမါတိ။သဇ္ဇံပရိနိပ္ဖန္နံသင်္ခတမေဝဟောတိ။ဟုအဋ္ဌကထာပါဠိကိုရှုလေ။ ။ဇရာမရဏံဘိက္ခဝေ။အနိစ္စံသင်္ခတံပရိနိပ္ပန္နံဟု။ပါဠိတော်လည်းတိုက်ရိုက်ရှိသည်၊ ။ပဌမပဒဒုတိယပဒမှလွတ်သောတရားတစုသည် အနုပါဒိဏ္ဏာအနုပ္ပါဒါနိယမည်၏့။ ။ပဌမပဒန္ဒိက်။ ဥပါဒိဏ္ဏာဓမ္မလည်းဖြစ်စေ။ဥပါဒါနိယဓမ္မလည်းမှန်စေ။ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးညီမှပေါသည်။ ဒုတိယပဒဒ္ဒ။ အနုပ္ပါဒိဏ္ဏာဓမ္မလည်းမှန်စေ။ ဥပါဒါနိယဓမ္မလည်းမှန်စေ။ ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးညီမှပေါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ ပဌမပဒန္ဒိက်။ဥပါဒိဏ္ဏာ၏အရကိုပင်။ဥပါဒါနိယသဒ္ဒါထပ်၍ဟောရသောကြောင့်။ဥပါဒါနိယသဒ္ဒါသည်။နိရုဏ္ဍကဖြစ်ခဲ့၏့။ဟုငြားအံ့။နိရုဏ္ဍကံမဟုတ်သဏ္ဌကတည်း။ဥပါဒိဏ္ဏာဥပါဒါနိယသဒ္ဒါတို့၏့အနက်ကိုပြု၍ဝေဇ္ဈယျတို့၏ ညာဏ်ကိုရင့်စေသည်။ ထိုသို့ရင့်စေသောကြောင့် တတိယပဒန္ဒိက်။ ကောသလ္လညာဏ်ကိုဖြစ်စေခြင်းအကျိုးရှိသည်။ ။ဥပါဒိဏ္ဏာမှလည်းလွတ်စေ။ဥပါဒါနိယမှလည်းလွတ်စေ။ ဤအင်္ဂါနှစ်ပါး ညီသောတရားကို၊တတိယပဒန္ဒိက်။ဟောတော်မူသည်။ ကမ္မဇရုပ်အဋ္ဌာရသတို့သာ။ မကျွဥပါဒိဏ္ဏာဖြစ်လျက်။ဗာဝိသကိုကောက်ခြင်းစသောနည်းဥပဒေသမှာ။ တိပိဋကာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇဂုရုတံဆိပ်တော်ဖြင့်ထင်ပေါ်သော။ဗားကရာဆရာတော်ဟူ၍ အလွန်ကျော်စောမြသာ ကျေးဇူးရှင်

ဘုရား၏။ ပို့ချတော်မူရှိ။ မာတိကာအကောက်နှိုက်ဝိသကောက်တော်မူ
သည်။ အာယတနဓာတ်ဖွဲ့ရာနှိုက်။ သုခမျပ်-ကိုးခု။ တဆဲ့တခုစသည်
ဖြင့်။ ဖွဲ့တော်မူသည်ဖြစ်၍။ ထိုဆရာတော်မြတ်ကား။ ပါဠိအဋ္ဌကထာရိပ်
နှိုက်လိမ္မာတော်မူသည်။ ဥပစာနဉီးမဂ္ဂင်နည်းနှိုက်လိမ္မာတော်မူသည်။
နိတ္ထုနေယျထွေနှိုက်လိမ္မာတော်မူသည်။ အတ္ထနေယျမတ်။ လဒ္ဓါပဒေသ
ဒ်၌။ လိမ္မာတော်မူသည်။ စကာအရေးတရားအရေး၌။ လိမ္မာတော်မူသည်
ဖြစ်၍။ ထိုဆရာတော်မြတ်၏ချရိုးကေဝံရိုးမာတိကာကိုကြည့်၍။ ကေဝံ
သည်အလွန်အယုတ်ရှိလျှင်။ ထိုမာတိကာကိုကြည့်ရှု၍ ထည့်သွင်းနုတ်
ပယ်တော်မူကြပါစေသတည်း။ ။

နိပ္ပဒေသဥပါဒိဏ္ဏတိက်ဠိရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၅) သံကိလေသေတိတိ။ သံကိလေသော။ ယောလေ့ဘာဒိ
ဓမ္မော။ သည်။ သတ္တော။ တို့ကို။ သံကိလေသေတိ။ ပူပန်စေတတ်၏။ ဝါ။ နှိပ်
စက်တတ်၏။ ဣတိ။ ကြောင့်။ ။သံကိလိဒ္ဓံတ္တံ စသည်တို့နှိုက်။ ကို
လေသခေတ်သည် ဂဟဏအနက်။ ဤဒ်ကားဗာဓနတ္ထ။ ဝါ။ တာပနတ္ထ။
ဗာဓတိဥပတာပေတိ စာတိအတ္ထော။ ဟုအဋ္ဌကထာကိုရှု။ ။သံကိ
လိဒ္ဓေနသံ ကိလိတဗ္ဗာတိ သံကိလေသော။ ယေဓမ္မေ။ အကြင်အကုသိုလ်
စိတ္တုပ္ပာဒ်ဓမ္မတို့ကို။ သံကိလိဒ္ဓေန။ ပူပန်စေတတ်သောကိလေသါသည်။
သံကိလိတဗ္ဗော။ ပူပန်စေအပ်ကုန်၏။ ကမ္မသာဓန။ ကိလိသဒ္ဒါတ်။ ကမ္မတ္ထ
နှိုက်က-ပစ္စည်းကို။ ရိဒ္ဓပြု။ ကံလေသာဆယ်ပါးနှင့်တကွ။ အကုသိုလ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရ။ ။သံကိလေသေတိတိသံကိလေသေါ။ သံကိလေသံအရ
ဟန္တိတိ။ သံကိလေသိကာ။ အရဟာတိ။ တဒ္ဓိတ်သာလိုရင်း။ ဝါ။ ကိလေ
သေနိယုတ္တာတိ။ သံကိလေသိကာ။ ဟုနိယုတ္တာ။ တဒ္ဓိတ်သော်လည်းပြု။ သံ
ကိလိဒ္ဓပုဒ်၏အရကား။ ကိလေသါဒသနှင့်တကွ။ အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်
တည်းသံကိလေသိကပုဒ်၏အရကား။ လေကိစိတ်ဇက သိတိစိတ္တုပ္ပါဒ်
ရုပ်အဋ္ဌဝိသတည်း။ ။ကမ္မဓါရယ်တွဲ။ သံကိလိဒ္ဓပုဒ်၏အရကျဉ်းသည်။
သံကိလေသိကပုဒ်၏အရကျယ်သည်။ ။သံကိလေသေတိတိ။ သံကိလေ
သော။ ဝိဇ္ဈဓတ်ဥပတာပေတိစါတိအတ္ထော။ သံကိလေသေန။ သမ္မန္နာဂ
တါဂိသံကိလိဒ္ဓါ။ အတ္တာနံအါရမဏံကတွါပဝတ္တာနေနသံကိလေသံအ
ရဟန္တိတိ။ သံကိလေသေဝနိယုတ္တာ။ တာသအာရမ္မဏာဘါဝံ။ အနတိက္က

မနုတောတိ။သံ်ကိလေသိကာ။ သံကိလေသသ။ အာရမ္မကာပရွယဘူ
တာနံ။ဇေတံအဓိဝစနံ။ဟုအဋ္ဌကထာလာသည်ကိုရှု၍။ကတ္တုသါဓ်။ပြု၍။
ကိလေသာဆယ်ပါး။ရ။သမ္မဒ္ဓါဂတ။တဒ္ဓိတ်ပြု၍ဂင်း။နိယုတ္တတဒ္ဓိတ်
ပြု၍သော်ဂင်း။ အကုသိလ်စွါဒသ ့စိတ္တုပ္ပါဒ်ရ၏.။ဟုခြားနား စွာသိ
လေ။ ။ကိလေသာနှင့်ရှဉ့်ခြင်းသည်။ ကိလိဋ္ဌ။သံကိလေသာ၏. ။အာရုံ
ဖြစ်ခြင်းသည်။သံကိလေသိကတည်း။သံကိလိဋ္ဌာစ။ တေသံကိလေသိ
ကာစာတိ။သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကာ။အကုသိလ်မှကြွင်းသော။လော
ကိစိတ္တုပ္ပါဒ်ရပ်တို့သည်။အသံကိလိဋ္ဌ။ သံကိလေသိကမည်၏. ။လော
ကုတ္တရာ စိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ အသံကိလိဋ္ဌ။အသံကိလေသိကာ
တည်း။အာ်.ါန်ဂ်ပါးစိညီမှသာ။ပဌမ။ဒုတိယ။ပဒတို့နိုက်ဟောသည်။ ။

နိပ္ပဒေသသံကိလိဋ္ဌတိက်နိုက်ရှုဘွယ်ပြီး၏ ။

(၉) သဟဝိတကြွေန ယေဝတ္တုနိတိသဝိတက္ကာ။ ။ယေ။စမ္မာ။
အကြင်သဝိတက္ကစိတ် ငါးဆယ်ငါးခု။ ဝိစာရမတ္တာမည်သော ဝိတက်
ကြည့်သော်စေတသိက် ၎ကပညာသတရားဟိုသည်။ ဝိတကြွေန၊ နှင့်
သဟ။အတ္ထတက္ကု။ဝါ။တဒေပါင်းတည်း။ ဝတ္တုနိ။ကုန်၏. ။ ။ဗဟုပ်ိဟိ
သဟဝိစါရေန ယေဝတ္တုနိတိ။သဝိစါရာ။။ဗဟုဗ်ိဟိ။ယေဝမ္မာ။အကြင်
ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ်ကြည့်သောကာမစိတ်စတုစတ္တာလီသ။ပဌမဈာန်၎ကို
ဒသ။ဒုတိယဈာန်၎ကာဒသအား၌ဂင်း။ အဝိတက္ကစိတ်ငါးဆယ်ခြောက်ခု။
ဝိစာရကြည့်သောစေတသိက်၎ကပညာသဓမ္မတို့သည်။ ။သဝိတက္ကု၏
အရကာ။။နှဉ်း၏။သဒိစာရ၏အရများ၏။သဝိတက္ကာစတေ။ သဝိစာရာ
စာတိ။သဝိတက္ကသဝိစာရာ။ဟုတွဲး၍။သဝိတက္ကု၏အရုဃသာ။ သဝိတက္က
သဝိစာရဓမ္မ၏အရဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ ဝိတက်ဝိစာရကြည့်သောဟူ
သတည်း။ ။ဝိတက်ဝိစာရတို့သည်။ သဟယောဂဓမ္မ။ ကြွင်းသော
စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ သဟဇယောဂဓမ္မ။ သဟယောဂဓမ္မတရားကို-
မဟော။သဟယောဂဓမ္မတရားကိုသာ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ဝိ
တက်ဝိစာရကိုကြည့်သည်။ တိသဃေရ်။ ဓမ္မဃေရ်တို့နှင့်။ အတ္ထနေ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုမြတ်စွါဘုရားခေါ်တော်မူလျှင်။သံဃဃေရ်စသေါပုဂ္ဂိုလ်
တို့သာလာရသကဲ့သို့တည်း။ ။

စိတ္တေန သမမုဒ္ဓိ သေယျ။ဟုအဋ္ဌကထာရှိသောကြောင့်။သဝိတက္ကသ

စာရ။ ငါးဆယ့်ငါးခုနှင့်အမျှ။ ဝိုတက်ငါးဆဲ့ငါးခု။ ဝိစာရငါး ဆယ့်ငါး ခု။ ဟုသိလေ။ ထိုတွင်။ ဝိဘက်ငါးဆဲ့ ငါးခုသည်။ အဝိဘက္ကာ။ ဝိစာရ မတ္တာမည်၏။ ဝိစာရငါးဆဲ့ငါး ခုသည်။ သဝိတက္ကအဝိစာရမည်၏။ အ ဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာမည်သော။ဝိတက်ငါးဆယ်ငါးခုကို။ဒုတိယပုဒ်နှိုက် ပေါတော်မူသည်။သဝိတက္ကအဝိစာရမည်သော။ ဝိစာရပဉ္စပ်ညာသ ကိုတိုက်မှတ်ထုက်တော်မူသည်ကိုထောက်၍ဆိုလေ။ ။ဝိတက္ကဝိစာ ရေသု။ဝိစာရော၀။မတ္တာပမာဏံဇတေသန္တိ။ဝိစာရမတ္တာ။ဝိစာရတေါ ဥတ္တရိ။ဝိတက္ကေနသဒ္ဓိံ။သမ္မယောဂံနဂစ္ဆန္တိတိအထွေါ။ဟုအဋ္ဌကထာ နှင့်အညီ။ ဝိစာရော၀မတ္တာဇတေသန္တိ။ဝိစာရမတ္တာ။ဟုဗဟုဗိဟိပြု၍။ ဒုတိယစျာန်ဇကေါဒသ။ဝိစာရကြဉ်သောစေတသိက်။စတုတိံသနှင့်။အ ဝိတက္က။ဧစာရမတ္တာမည်သော။ ဝိတက်ငါးဆဲ့ငါးခုရသည်ကို သိလေ။ စိတ္တေနသမဂ္ဂီသေ ဟူသောကြောင့်။ ဒုတိယစျာန်ဇကောဒသနှင့်အမျှ။ဝိ စာရဇကောဒသကိုကြဉ်ရသည်။ထိုဝိစာရကား။အဝိတက္ကအဝိစာရမည် ၏။ထို့ကြောင့်၊တတိယပဒန်ိုက်ကောက်သည်။ဝိတက်နှင့်လည်းတကွ။ ဝိစာရနှင့်လည်း တကွမဖြစ်သည်ကို။ တတိယပုဒ်နှိုက်ဟော် တော်မူ သည်။အဂ်ါနှစ်ပါး၀ိ။သုံးပဒလုံးဂွေးချယ်လေ။ ။

သပဒေသ။သဝိတက္ကတိက်နှိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

ဓမ္မသင်္ကိုပါဠိတော်နှိုက်ဟောတော်မူအပ်ပြီးဒသာ။စိဘ်။စေတ သိ က်။ရုပ်။နိဗ္ဗာန်။တို့ကို။ဝိဘင်းပါဠိတော်နှိုက်။ခန္ဓာ။အာယတန။ ဓာတ်။ သစ္စာ။ဖြင့်ဟောတော်မူသည်။ခန္ဓာ၏သဘာ၀စသည်ကို။ အဋ္ဌကထာဋိ ကာတို့မှ။အကျယ်အားဖြင့်ယူ၍ပြဦးအံ့။ ။အပမာဒေနဘိက္ခ၀ေ။သမ္မာ ဒေထ။ဗုဒ္ဓပ္ပါဒေါဒုလ္လဘော။ လောကသ္မိံမနုဿတ္တဘာ၀ေါဒုလ္လဘော။ ဒုလ္လဘာသဒ္ဓါသမ္ပတ္တိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၀ေါဒုလ္လဘော်ဘာ။ သဒ္ဓမ္မသ၀နံအတိ ဒုလ္ လဘံ။ ။အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်။ ။ဣတောပဒ္ဓါယဂန္တိရံ။အဘိ၀ဒ္ဓါက ထာဇာတံ။၀ုစ္စမာနံနိသာမေထ။ဧကစ္စါသာ၀ုသာ၀ေါ။ ။အဒ္ဓသာလိနီ။ ။ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမာယသကိယာ။ ဗျဉ္ဇနသဒ္ဓါရဏာသမတ္ထကာ။သတိပုဗ္ဗင်္ဂ မာယပညာယ။အတ္ထပဋိ၀ေ၀ေသမတ္ထတာ။ ။သုတ်သိလက္ခံအဋ္ဌက ထာ။ ။ယော်ဟိဗုဒ္ဓ၀စနံဇတံ။ စိ၀ရာဒိနိ၀ါလဘိသာဒိ။ စတုပရိသ မဇ္ဈေ၀ါမံဘာနိသ္မိတ်တို့ လာဘသက္ကာရ ဟေတု။ ပရိယာပု ဏာဒိ

တသသသ့ပရိယိတ္တိ။ အသံဂန္ဒ္ဓုပမာ ပဋိယတ္တိနာမ။ ဇဝံပရိယာ ပုဏ္ဏ
တောဟိ။ဇုဠ္ဓဝစနံ၊အပရိယာပုဏ်ကိတ္တာ။နိဒ္ဒေါက္ကမနံဝရတရံ။ ။အလ
ဂန္ဒ္ဓုပမာသုတ်အဘွင့်။ ။တို့ကိုသတိပညာဖြင့်ကောင်းစွာသိခြင်းမှတ်
ခြင်း ရှိသောအစာရကုလပုတ္တာ။ အာဒ်စာရအရိယာ ဖြစ်သော သူတော်
ကောင်းတို့သည်။ဇာသင်၊ ဇာတက်။ ဇာကြက်၊ဇာပြန်။ ဇာအံ၊ဇာရေး။
ဇာမေး၊ဇာဖြေ။ ဇာဝံ၊ဇာမှတ်။ဇာကျက်၊ဇာကူး။ စသောပရိယတ္တိအ
ထူးထူးခွဲလည်းကောင်း။စာပို၊စာပြာ၊စာချ၊စာပြင်။စာကိုဆင်ခြင်၍။သွန်
သင်ဆုံးမ။ဝိနိစ္ဆယပေးခြင်းဟောခြင်းစသောဓမ္မပညတ္တိအထူးအထူးခွဲ
လည်းကောင်း။ဓဋ္ဌညာဏသပစ္စယောဟောတု။ ဆုကိုပန်၍အားသစ်
တော်မူကြစေခဏထိ။ ။အာဘဲကြောင့်ရုပ်မည်သနည်း။အာဘယ်သဘော
သည်။ခန္ဓာမည်သနည်း။ ။ရုပ္ပတိတိရုပံ။ဖေဝံပြန်တတ်သော့ကြောင့်။
ရုပ်မည်သည်။ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းသဘောသည်။ ရုပ်မည်သည်။အ
ဘယ်ကြောင့်။ဖောက်ပြန်သနည်း။ ။သိဘေနဒိရုပ္ပတိစသည်ကိုဟော
တော်မူသောကြောင့်။အချပ်း။မိုးပူ။ထမင်းဆာရေတော်။ မှက်ကိုက်။ချင်
ကိုက်။ လေတိုက်နေပူ။ ရွရွတွားလျှောက်သွားတတ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ဒိဋ္ဌ
သမ္မသ။ဒဋ္ဌသမ္မသ။ဗုဋ္ဌသမ္မသ။ မြင်သောအတွေ့။ ကိုက်ခဲသောအ
တွေ့။ ထိပါးသောအတွေ့ဘို့ကြောင့်။ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ရှေးနှင့်နောက်
မတူ။ပျက်စီးတတ်၏။ဖောက်ပြန်၏ဟူသည်ပျက်စီး၏။ဆိုလိုသည်။ထို့
ကြောင့်။သမောနိုက်။ ။ရုပ္ပတိတိ။ကုပ္ပတိ။ဃဋ္ဋယတိ။ဓိဋ္ဌိယတိဘိဇ္ဇ
တိတိအထွေ။ဟုမိန့်အပ်ပြီ။ ။ရူပယတိတိရုပံ၊အချပ်းစသည်တို့သည်
ဖောက်ပြန်ပျက်စီးစေအပ်သောကြောင့်လည်းရုပ်မည်၏။ ဇဝ်တိ-ဇရော-
မရဏာဒိဟိခါဒိတဇ္ဇောတိခန္ဓေါ။ ။ဥဏ္ဏာဒိ-ခါဒဓါထ်။ဥက္ခ်ိ-ပစ္စည်း ။
ခံနိုစ္ဆဂုဝအာဇ္ဇသုဘသုညံခါရေတိတိခန္ဓေါ၊ ။ကေကဋ္ဌရကောသဋ္ဌိ
ကာ။ ၊ဥပါဒ်သည်။ဋ္ဌိသို့ရောက်ရကား။နိစ္စသာရမှဆိတ်၏။ဋ္ဌိသည်
ဘင်သို့ရောက်ရကား။ဂုဝသာရမှဆိတ်၏။ဘင်သည်အထိသို့မပါ။ ပျက်
ရကား။အတ္တသာရမှဆိတ်၏။ ကိုယ်အလုံးသည်တင့်တယ်ခြင်း။ သုဘ
သာရမှဆိတ်၏။ နိစ္စသာရ၊ဂုဝသာရ၊အတ္တသာရ၊ သုဘသာရမှ ဆိတ်
ခြင်းကိုဆောင်တတ်သောကြောင့်။ခန္ဓာမည်၏။ ။အဋ္ဌကထာတို့နိုက်
ဝစနတ္ထအထူးကိုမဆို။အတ္ထုဒ္ဓါရကဲ့ကား။ ။ခန္ဓသဒ္ဒါသမ္ဘဟုလေသု၊
အဆွေသုဒိဿတိ။ရာသိမှဂုကော၊ပဏ္ဏတ္တိယံ။ရုဇ္ဇ်ယံ။ ။ဟုအတ္ထုဒ္ဓါရ

ကို။သမောနိုက်မိန့်သော့ကြောင့်။ မဘာဥဒကကွန်ခဲ့ တွေဝသိ့်ဂစ္ဆ
တိ-နိုက်။ခန္ဓသဒ္ဒါသည်။အဓပါဠိဟူသောအနက်။ သိလက္ခန္ဓောသမာ
ဓိကွန်ခဲ့ဒါ။ ကျေးဇူးဟူသောအနက်။ မဟန်္တံအဂ္ဂိခန္ဓံ-ဒ်။ ပညတ်ဟူ
သောအနက်။ဝိညာဏံ။ဝိညာဏကွန်ခဲ့ခဲ့-နိုက်။တင်စားခြင်းအနက်အား
ဖြင့်လေးပါးသောအနက်နိုက်။ခန္ဓသဒ္ဒါဖြစ်၏။ ။ဣဏံဂဟေတွာ။
စောဒ်ယမာနာ။ဒွိဟိခန္ဓေဟိ။ဒသဝါမ။ ဟူရာနိုက်ကောဋ္ဌာသအနက်ဒ်။
ဖြစ်သည်ဟု။သမောဒ်ပင်ဆိုသော့ကြောင့်။ကောဋ္ဌာသအနက်ကိုလည်း
ဟောဇ်၏မှတ်။ ။ရူပကွန်ခဲ့ဟူသည်။အာဘယ်နည်း။အသို့သဘောရှိသော
တရားသည်။ရူပကွန်ခဲ့မည်သနည်း။ရုပ်တပါးတည်းကို။ ရူပကွန်ခဲ့ဖွဲ့သ
လော။အများကိုပေါင်း၍ဖွဲ့သလော။တပါးတည်းဖြစ်စေ။အများပင်ဖြစ်
စေ။ရုပ်ဖွဲ့နိုသဘောဟုဆိုအပ်သောတရားသောအဘို့အစု၏အဖြစ်ကိုပညာ
ဖြင့်ပေါင်းစု၍၊ ရူပကွန်ခဲ့ဟုခွဲတော်မူသည်။ တရားသောရုပ်ကို။အသို့
ပေါင်းစုသနည်းဟူမေး။ ။အတိတာနာဂတံရူပံ၊ပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မထောပရံ၊အဇ္ဈာ
တ္တံဝါဗဟိဒ္ဓါဝါ။သုခုမေါဠာရိကန္တိတာ။ယံဟိနံပကိထံ။ယံဒူရေ။ သန္တိ
ကေဝါ။တဒေကတော။သဗ္ဗံရူပံသမောဓါယ။ရူပက္ခန္ဓောတိဝုစ္စတိ။ ဟု
နာမရူပပရိစ္ဆေဒဒ်ဠလာသည်အကိုင်း။အတိတသြကါသအစ။သန္တိကေ
သြကာသအဆုံးရှိသော်ကာဒသြကါသတို့ဒ်ရှိသောရုပ်နသဘောဇ
ကာဒသကိုပေါင်းစုသည်ဟုဖြေ။ ။အတိတ်ပစ္စုပ္ပန်အနာဂတ်ဟူသည်
ကို။သုတ္တံနည်းနိုက်။ တရားသောဘဝဖြင့်ပိုင်းခြား၍။ တပေယာက်သောသူ
အား။တရားသောဘဝနိုက်။ပဋိသန္ဓေစိတ်မှရှေးဖြစ်သောဘဝသည်။ စုတိ
စိတ်မှနောက်ဖြစ်သောဘဝသည်။အနာဂတ်။ပဋိသန္ဓေအစ။ စုတိအဆုံး
ရှိသော။ဤဘဇတရားသည်။ပစ္စုပ္ပန်ဟုပြုသည်။ ။အဘိဓမ္မာနည်းနိုက်။
ဥပါဒ်။ဌိ။ဘင်။သို့ရောက်ပြီးလျှင်။အတိတ်။တရားသောခဏသို့မျှမရောက်
သေး သည်ကား။ အနာဂတ်။ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲးသည်။ ပစ္စုပ္ပန်
ဟူ၍ပြုသည်။ ။အဒ္ဓါသန္တိတိ။သမယ။ခဏတို့ဖြင့်လည်း ကာလ
သုံးပါးကို အဒ္ဓကထာဆရာမြတ်တို့ပြုသည်။ ။တယောက်သော
သူအား။တရားသောပဋိသန္ဓေ၏ရှေ့သည်။အတိတအဒ္ဓါ၊စုတိ၏နောက်
သည်။ အနာဂတအဒ္ဓါ။ပဋိသန္ဓေစုတိတို့၏အကြားသည်။ပစ္စုပ္ပန္နအဒ္ဓါ
မည်၏။ ။သိဘဉတုတပါးသည်တပါးသောသိတဉတုနှင့်။သိတ
ခြင်းခြင်းသဘာဝဖြစ်၍တောင်အရပ်။ ချမ်းငြားရာက။လာသောသူအား။

မြောက်အရပ်ချမ်းမြေသို့၊ရောက်သည်တိုင်အောင်။ဖြစ်ဖြစ်သမျှသော ဥတုဇရုပ်ကို။ဂ္ဂ.နောက်မရွှေ့.အပ်။ဤကဲ့သုသမုဒ္ဒာနအားဖြင့်။ သန္တာတိပစ္စုပ္ပန်ရုပ်မည်၏။တဆုံသောအဟာရကြောင့် ဖြစ်သောအါဟာရဇရုပ်ကို။ဂ္ဂ.နောက်မရွှေ့.အပ်။ဤကဲ့အဲသဟာရသမုဒ္ဒာနအားဖြင့်သန္တာတိပစ္စုပ္ပန်ရုပ်မည်၏။ပစ္စုပ္ပန္နဓါရာဝဇ္ဇနိုးအစ။ ဝုဋ္ဌောအဆုံးရှိသောတဆုံသောဝိထိ။ ။အာဝဇ္ဇနိုးမှစ၍။ဇောဆုံးသည်တိုင်အောင်သောဝိထိ။ ။အာဝဇ္ဇနိုးအစ။တဒါရုံဆုံးသည်တိုင်အောင်သောဝိထိ။ ။တဆုံသောဘဝါပတ္တိဝိထိ။တို့တွင်တဆုံသောဝိထိစိတ်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ စိတ္တဇရုပ်ကဲ့ရွှေ့နောက်မရွှေ့.အပ်။ ဤကဲ့ဝိထိသမုဒ္ဒာနအားဖြင့် သန္တာတိပစ္စုပ္ပန်ရုပ်မည်၏။ထိုမှရှေ့သည်သန္တာတိအတိတ်ရုပ်။ထိုမှနောံသည်သန္တာတိအနာဂါတ်ရုပ်။။ကမ္မသမုဒ္ဒါနသ။ပါဠိယေတံသန္တာတိဝသေန။အဟိတာဒိဘေဒေါနတ္ထိ။ ဟုသမောန္ဓိက်မိန့်သည်အတိုင်း ကမ္မဇရုပ်ကိုအသိုးအခြားအတိတ်စသည်ဖြင့်မရွှေ့.အပ်။ ဥတုဇရုပ်စသည်ကို။ ထောက်ပန့်သည်၏အစွမ်းဖြင့်သ။ အတိတ်အနာဂါတ် ပစ္စုပ္ပန်ဟုသ။မည်မှတ်လေ။ ။တခဏ။တမနက်။တည်ည့်။ တနေ့အခါအားဖြင့်ဖြစ်သောရုပ်သည်။သမယပစ္စုပ္ပန်။ထိုမှရှေ့သည်။သမယအတိတ်။နောက်သည်။သမယအနာဂါတ်။ ။ဥပါဒ်။ဋ္ဌိ။ဘင်္ဂိုက်။တည်ဆဲသည်ခဏပစ္စုပ္ပန်။ခနတ္တယမှရွှေ့.သည်။ခဏအတိတ်။ ။နောက်သည်ခဏအနာဂါတ်။ ။အတိတ်ကံနဲ့ဇောတုပစ္စယကိစ္စသည်။အတိတ်။ နိဋ္ဌိတဇောတုကိစ္စ။ ။အနိဋ္ဌိတပစ္စယကိစ္စသည်။ပစ္စုပ္ပန်။အတိတ်ကိစ္စ။ ပစ္စုပ္ပန်ကိမ္မသို့ရေသေးသည်ကားအနာဂါတ်။ ။မိမိ၏ကိစ္စခဏသည်။ပစ္စုပ္ပန်။ထိုမှရွှေ့သည်အနာဂါတ်။ ။အတိတ်နဲ့ဇောတုကိစ္စသည်အတိတ်။ ။နိဋ္ဌိတဇောတုကိစ္စ။ အနိဋ္ဌိတ ပစ္စယကိစ္စ သည် ပစ္စုပ္ပန်။ ။ထိုကိစ္စနှစ်ပါးသို့။ မရောက်သေးသဲည်ကား။ အနာဂတ်။ မိမိ၏ ခဏာကိစ္စသည်ပစ္စုပ္ပန်ထိုပစ္စုပ္ပန်၏။ရှေ့သည်အတိတ်။ထိုပစ္စုပ္ပန်၏။ နောံသည် အနာဂါတ်။မျိုးဝေ့၏၊ကိစ္စသည်။ အည့ွန့်အည့ွောံကိုထွက်ပေါ်စေခြင်းပထဝီရသ၊ အာပေါရသစသည်တို့၏ကိစ္စကား။ သန့်စွမ်းပွါးများကြီးမြင်တာရှည့်စွါဖြစ်စေခြင်းကဲ့သို့တည်း။။ကံ၏ဝိပါက်ကိုလည်းကောင်း ကဋတ္တာရုပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဖြစ်စေခြင်းသည်ဇနကဟေတုကိစ္စ။ ဝိပါက်ကဋတ္တာရုပ်တို့ကို၊ တာရှည်စွာဖြစ်စေခြင်းဌာ။ဥတုအာဟာရတို့

သံညှ်။ထောက်ပန့်ကြသည်ကား။ပစ္စယကိစ္စဟူ၍။ပေါတူနှင့်ပစ္စယအ
ထူးကိုဆို။ဝိပဿနာယောဂိပုဂ္ဂိုလ်တို့အားမျှားသေါအကျိုးရှိ၍သန့်တိ
စဆေါကထောကိုပြုရာတွင်။ဤအရာ၌ခဏနှင့်စပ်သေးစကားသာမက္ခ၂
ဖြစ်၍။ခဏအတိတ်ခဏပစ္စုပ္ပန်ခဏအနာဂါတ်ကိုသာလိုအပ်၏။ မိမိ၏
ကိုယ်သန္တာန်၌ဖြစ်သေါကမ္မစိတ္တဇဥတုဇအာဟာရဇရုပ်သဉ်အစ္ဆရိတ်
အပသန္တာန်နိုက်ဖြစ်သော ဇာန်ဖြိယဗဒ္ဓရုပ် အနိန်ဖြိယဗဒ္ဓရုပ်တို့သည်။ဗ
ဟိဒ္ဓ။ ။စကြာမဏ္ဍာပ်စသောအတိဇ္ဇာသဒိယပုဂ္ဂိုလ်။ပုံးတောင်းယာ
စကာစသော အတိတာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အာရုပ်ဖြင့် အဝိုင်းအခြားကိုမပြုမှု၍
အမတ်သူကြွယ်ကုန်သွယ်လယ်လုပ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သေါမဇ္ဈိမတို့၏အရုပ်
ဖြင့်ဝိုင်းခြား၍။ဟိနပဏီတကိုဂွေးချယ်လေ။ ။ဝါ။အကုသိုလ်ကံ
ကြောင့်ဖြစ်သေါရုပ်သည်ဟိန။ကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်သေါ ရုပ်သည်
ပဏီတ။ဥတုဇရုပ်အာဟာရဇရုပ်တို့ကို အကျယ်အနုပွဲး၍ဟိနပဏီတ
ကိုဂွေး။ ။ဒွါရအားဖြင့်ဂွေးချယ်သေဉ်။ဧရုတကျင်သည်။စက္ခုဒွါရဒွ်
ဇာဒွဖြစ်၍ပဏီတ။ကာယဒွါရနိုက်အနိဒွဖြစ်၍။ဟိန။မစင်သည်စက္ခုဒွါ
ရနိုက်အနိဒွဖြစ်၍ဟိန။ကာယဒွါရနိုက်ဇာဒွဖြစ်၍။ပဏီတ။ဒွါရအားဖြင့်
ဂွေးနည်း။ ။တခုမှတခုကိုထောက်၍ဂွေးမှု။အဝိဘိန်ိုက်ဂှိသောရုပ်သည်
ဟိန။ထိုရုပ်ကိုထောက်လျှင်တိုရန္တာန်တို့ဒွဂှိသောရုပ်သည်ပဏီတ။ဇော
ရန္တာနိုပြဘွာ။ဇနပဒ။ ဂါမဘောဇက။ပဒေသရာဇ်စကြာမင်း။ဘုမ္မထိုးစ
တုမဟာရာဇ်မှစ၍ အနိကဒ္ဓတိုင်အောင်။အေဝံအေဝံရုပ်သည်ဟိန။ အ
ထက်အထက်ရုပ်သဉ်ပဏီတ။ ကြမ်းသောဝတ္ထုဒွဖြစ်သောဥတုဇရုပ်
သဉ်ဩဒ္ဒါရိက။နုသောဝတ္ထုဒွဖြစ်ဆောဥတုဇရုပ်သဉ်သုခုမ။အါဟာရ
ဟူသောဩဇာသဉ်သည်။ ဩဒ္ဒါရိကဝတ္ထုဒွမန္ဒ။သုခုမဝတ္ထုနိုက်ဇလဝဖြစ်
မြားဟုမှတ်ပြီးသျှင်။မိကျောင်းတို့၏အစာဖြစ်သောကျောက်သည်ဩဒ္ဒါ
ရိက။ဥဒေါင်းတို့၏ အစာဖြစ်သောမြွေကောင်ပုပ်သည်သုခုမ။ယင်းမြွေ
ကောင်ပုပ်သည်ပင်ဩဒ္ဒါရိက။လူဝံတို့၏ အစာဖြစ်သောသုံးနှစ်လည်
သောသားချိုသားရိုးသည်သုခုမ။ ယင်းသားချိုသားရိုးပင်ဩဒ္ဒါရိက။
ဆင်စာသည်သုခုမ။ထိုသုခုမန္ဒားနှံယုံပဿန္ဓရုပ်လူတို့၏အစာ။လူတို့
တွင်ရှာသူကြီးအမတ်ကြီးရာဇာ။ စကြဝဠာတေးထိုမှစတုမဟာရာဇ်စ
သော နတ်ပြည်ခြောံထပ် သားတို့၏ အစာအာဟာရတိုင်အောင်အဆင့်
ဆင့်ဂွေး၍ဩဒ္ဒါရိကဒုသုခုမအာဟာရကိုသိလေ။ ။သုခုမရုပ်တို့သည်။

လက္ခဏာအားဖြင့်။ယူခက်၊သိခက်သေကြောင့်။ဒုရေရုပ်။သြဠာရိုက်ရုပ် တို့သည်၊ လက္ခဏာဖြင့်။ ယူလွယ်။သိလွယ်သောကြောင့်သန္တိကေ ရုပ်။ ။ဘ၂-တောင်သဝန္ဓုပစ္စိတ္တွင်းဠ္ဟိရှိသေရုပ်သည်။သန္တိကေ၊ထိုမှပြင် ဘက်ဠ္ဟိရှိသေရုပ်သည်ဒုရေဟုသြကာသအားဖြင့်လည်းကွေး။ ။သုခုမ ရုပ်သည်။ဒုရေရုပ်မည်သောအခါ။လက္ခဏာဒုရေသြကာသဒုရေမည်၏။ သန္တိကေမည်သောအခါ။ သြကာသဒုရေမည်၏။ သြဠာရိုက်ရုပ်သည် သန္တိကေမည်သောအခါ။ လက္ခဏာသြကာသနှစ်ပါးမည်၏။ဒုရေရုပ် မည်သောအခါသြကာသဒုရေသာမည်၏။ ။ထေဝံ၍ထောက်၍လည်း ဆိရာသည်။မိမိ၏ဝမ်းတွင်းရှိသောရုပ်သန္တိကေ။ထိုရုပ်သည်။သူတပါး တို့အားဒုရေမည်၏။ ။မိမိ၏ကိုယ်ဠ္ဟိရှိသောရုပ်သည်။သူတပါးတို့ကို ထေဝံ၍သန္တိကေ။ သူတပါးဠ္ဟိရှိသောရုပ်သည်။ မိမိကိုယ်ကိုထောက်၍ ဒုရေ။ ။တရေသောညောင်စောင်းနွဲက်အိပ်ကြသောသူတို့ဆည်။အ ချင်းချင်းသန္တိကေ။ကျောင်းဦးနွဲက်ရှိသောရုပ်သည်ဒုရေ။ ကျောင်းဦးပ ရဝုဏ်။သိမ်။ဂါမ။ဇနပဒ။ရဋ္ဌ။နဂရ။ရဇ္ဇ။သမုဒ္ဒ။စက္ကဝဠ။အတွင်းဖြင့် ရှိး၍။သန္တိကေ။ဒုရေရုပ်ကိုယူ။ ။ရူပဗွတံခန္ဓောစာတိရူပကွန္ဓော။။သ မော။ ။ဝေဒနာစေတသိက်တပါးတည်းပင်ဖြစ်စေ။အဗျားပင်ဖြစ်စေ။ အတိတ်သြကာသစသောတဆဲ့တပါးသောသြကာသဠ္ဟိရှိသေဝေဒနာ ရာသိ။ဝေဒနာကောဋ္ဌာသကို။ဝေဒနာက္ခန္ဓာ.ဖွဲ့သည်။ဂေါတမိ။။ဂေါစဝန။ အာကျုံးဝင်သောတဆဲ့သောအာရုံနှင့်ဂျင်သောဝေဒနာသည်။ပစ္စုပ္ပန်။ထို မှရှေ့သည်အတိတ်၊နောက်သည်အနာဂတ်သတဲ့တိ။ ။ခနတ္တယသို့ ရောက်ဆဲးဝေဒနာသည်။ပစ္စုပ္ပန်။လွန်ပြီးလျှင်အတိတ်။နောက်ဖြစ်လတ္တံ့. ကား။အနာဂတ်။ခဏ။ ။ဤနွဲက်လည်းပစ္စုပ္ပန်စသည်ကိုသာယူ။ ။ ဓာတိ။သဘာဝ။ပုဂ္ဂိုလ၊လောကိလောကုတ္တရာအားဖြင့်။ သြဠာရိကသု ခုမကိုသိရမည်။ အကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ပူပန်စေတတ်။ ဆင်းရဲးကျိုး ကိုဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်၊သြဠာရိက။ကုသလဝေဒနာသည်။ငြိးစေ တတ်။ချမ်းသာကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်။သုခုမ၊ ယင်းကုသိုလ် ဝေဒနာသည်ပင်အားထုတ်တတ်သောကြောင့်။သြဠာရိက။အဗျာကတ ဝေဒနာသည်၊အားထုတ်ခြင်းအကျိုးမပေးခြင်းသဘောရှိသောကြောင့် သုခုမဟူ၍ဓာတိအားဖြင့်ရှိး။ ။ဒုက္ခဝေဒနာသည်။မသံ၀ယာအပ်။ ဆင်းရဲး စေတတ်သောကြောင့်၊ သြဠာရိက။ သုခဝေ ဒနာသည်။သ

ယာအပ်။ ချမ်းသာစေတတ်သောကြောင့်။သုခမ။ သုခဝေဒနာတို့သည်
ပင်။ချောက်ချားတတ်။နှိန့်တတ်သောကြောင့်။သဒ္ဒါရိက။ ဥပေက္ခာဝေ
ဒနာသည်။ငြိမ်သက်မွန်မြတ်သောကြောင့်။ပဏိတဟုသဘာဝအားဖြင့်
ရွေး။ ။အစ္ဆရိယော်ဟိဒ္ဓါ-ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပရွေး။ ။သမာပတ်မဝင်
စားသောပုဂ္ဂိုလ်နှိုက်ရှိသောဝေဒနာသည်။ အထူးထူးသောအာရုံနှိုက်
ပြန့်လွင့်တတ်သောကြောင့်။သဒ္ဒါရိက။သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်
နှိုက်ရှိသောဝေဒနာသည်။တရတည်းသောအာရုံ၌ တည်သောကြောင့်။
သုခမဟုပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်ရွေး။ ။အာသဝေဝေဒနာသည်။အာသဝေါ
ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်၍။သဒ္ဒါရိက။အနာသဝေဝေဒနာသည်။ အာသဝေါ၏အ
ကြောင်းမဟုတ်သောကြောင့်။သုခမဟုလောကီလောကုတ္တရာအားဖြင့်
ရွေး။ ၊ ။ကုသလာဟ်နှိုက်။သဒ္ဒါရိက။သုခမကိုရွေးသော်။ဝေဒနာ
တိတ်ကိုမယူသင့်။ဝေဒနာတိက်နှိုက်ရွေးသော်။ ကုသလတိက်ကိုမယူ
သင့်။ဘိက္ခတွင်ရွေးသော်။ဘုမ္မဋ္ဌရကိုမယူသင့်။ ကာမာဝစရကုသိုလ်
နှိုက်။ဝေဒနာသည်သဒ္ဒါရိက။ကာမာဝစရဝိပါက်ဝေဒနာသည် သုခမ။
ရူပအရူပလောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ဝေဒနာသည် သဒ္ဒါရိက။ ရူပအရူပ
လောကုတ္တရာဝိပါကဝေဒနာသည်။သုခမဟုဘုမ္မဋ္ဌရအားဖြင့်ရွေး။ ။
သဒ္ဒါရိက။ဝေဒနာသည်။ဟိန။သုခမဝေဒနာသည်။ပဏီတ။ ။အကု
သိုလ်ဝေဒနာသည်။ ကုသိုလ်အဗျာကတမှ။ ဝိသဘာဂ။ ဝိသံသဋ္ဌဖြစ်
သော ကြောင့်။ ဒုရေ၊ လေသအကုသိုလ်ဝေ ဒနာတပါးသည်။ တပါး
သောအကုသိုလ်ဝေဒနာနှင့်။ သဘာဂသရိက္ခဖြစ်သောကြောင့်။ သန္တိ
ကေမည်ဏ်။ဤသို့စသည်ဖြင့်။သဘာဂ ဝိသဘာဂအလျောက်ရွေးချယ်
လေ။ ။သည်ကဋ္ဌာဒ္ဓါအထူးကား။ပဋ္ဌဒ္ဓါရုန်းကြစ်ဖြစ်သောသည်သည်။
သဒ္ဒါရိက။ မနောဒ္ဓါရုန်းကြစ်ဖြစ်သောသည်သည်သုမ။ အလျင်ဝေဒ
နာကဋ္ဌန္ဓာနှင့်တူပြီ။ သခ်ါရကဋ္ဌန္ဓာ။ ဝိညာဏကဋ္ဌန္ဓာတို့ကို။ ဝေဒနာကဋ္ဌန္ဓာကဲ့
သို့ရွေး။ပေဒနာစ။လ။ဝိညာဏာဋ္ဌ။တံ။ခန္ဓောစာတိ၊ဝိညာဏာကဋ္ဌန္ဓော။ ။
ခန္ဓာငါးပါးတို့နှိုက်။ ငါ၏ကိုဟုဟူ။ယူကုန်သောအယူမှ။ လွတ်စေခြင်း
ငှါခွဲး ဝေ၍ပြတော်မူလျှင်။ ယူလွယ်သိလွယ်သော ကြောင့်ဂုဏ်း။ စကွ၊
ဝိညာဏ်စသည်တို့၏။အာရုံဖြစ်၍။ရုံ့ရင်းသောကြောင့်ဂုဏ်း။ရူပကဋ္ဌန္ဓာ
ကိုရှေးဦးစွဲ၁။ဇာဋ္ဌအဂိဋ္ဌမျပ်ကိုခံစားခြင်းရှိသောကြောင့်။ နောက်နှိုက်ဝေ
ဒနာကဋ္ဌန္ဓာ။ခံစားသောဝေဒနာကို၊သာဃာတ်သောကြောင့်။ထို့နောက်

နိုက်။ဆည်ကန်ခွန်ခ။ သည်ာ၏ အစွမ်းဖြင့်ပြုပြင်တတ်သော ကြောင့်။ထို့ နောက်နိုက်သခိါရကွန်ခ။ထိုဝေဒနာသည်ာသခိါရတို့၏။နိသျ။အဓိပ တိဖြစ်၍။ဝိညာဏကွန်ခနောက်ဆုံးဟောတော်မူသည့်နှင့်လျော်စွာ။ အစဉ် အတိုင်း။ခန္ဓာ့ဖွဲ့။ ရုပကွန်ဆုံသည်။ ဝေဒနာ၏ ့။ မှိုဝဲးရာဖြစ်သော ကြောင့်။ ထမင်းပွဲးကော်အုပ်နှင့်တူ၏ ့။ ဝေဒနကွန်ခသည်။ ခံစား အပ် သောကြောင့်။ ပွဲးတော်ထမင်းနှင့်တူ၏ ့။သညကွန်ခသည်။ ဝေဒနာခံ စားခြင်း ၏ ့အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ပွဲးတော်ဟင်းလျာနှင့် တူ ၏ ့။ သခိါရကွန်ခသည်။ ခံစားခြင်းဌာပြုပြင် တတ်သော ကြောင့်။ စားတော် ကဲးနှင့်တူ၏ ့၊ ဝိညာဏကွန်ခ သည်၊ ခံစားခြင်းကို သိတတ် သောကြောင့်။ ပွဲးတော်ထမင်းကိုစားတတ်သောမင်းနှင့်တူ၏ ့။ ဟုဘာ ဇနဘောဇနဗျည္ဇန။ဘတ္တကရုက။ဘုဥ္ဇကဥပမာကိုရှာလေ။ ။ အထဝါ။ဝိညာဏကွန်ခ၏ ့။ဝတ္ထုဒွါရအာရုံအားဖြင့်တည်ရာဖြစ်သော ကြောင့်။ရုပကွန်ခသည်သူနာကဲးခိုသော စရပ်နှင့်တူ၏ ့။ ဒုက္ခဒုက္ခ။ ဝိပရိနာမဒုက္ခ။ သခိါရဒုက္ခ၏ ့အစွမ်းအားဖြင့်။ နာကျင်သောကြောင့်။ ဝေဒနာကွန်ခသည်။ အနာရောဂါနှင့်တူ၏ ့။ ကာမသညာရုပသညာစ သော့အားဖြင့် ရာဂသမ္ပယုတ္တဝေဒနာ၏ ့ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် သညာကွန်ခသည်အနာဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သောသလိပ် သည်းချေလနှင့် တူ၏ ့။ဝေဒနာကွန်ခဟူသောအနာ၏ ့ အကြောင်းရင်းဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း။ဝေဒနာဖြစ်စေခြင်းဌာဖြစ်ရင်တတ်သောကြောင့်၎င်း။သခိါရကွန်ခ သည်။အနာနှင့်မသင့်သောဥတုဘောဇနကိုမှိုဝဲးသုံးဆောင်သည်နှင့်တူ ၏ ့။ဝေဒနာကွန်ခဟူသော အနာရောဂါမှမကင်း မလွတ်သောကြောင့် ဝိညာဏကွန်ခသည်။ သူနာနှင့်တူ၏ ့ဟု။ဂိလာန။ သဝ်လ။ဂေလည်။ဂေ လည်သမုဋ္ဌာနာ။အသပ္ပာယသေဝန။ဂိလာနဥပမာတို့ကိုလည်းမှတ်၍ရှု လေ။ ။ခန္ဓာပြီး၏ ။ ။

အဝိသေသတောပန။အာယတနတော။အာသာနံ။တနနတော။အာ ယတသဒ။ နယနတောအာယတနံ။အာယတနန္တိ။ ဝေဒိဘင်္ဂံဟူ၍ပ ဒဏ္ဍနည်း။ ။အဝိစ။နိဝါသနဋ္ဌာနတ္ထေန။အာကာရတ္ထေန။သဉ္ဇာတိဒေ သတ္ထေန။ကာရကာတ္ထေနစ။အာယတနန္တိ။ ဝေဒိထင်္ဂံဟူ၍။ရှင်းနည်းတို့ ဖြင့်သမောဟဝိနောဒနီ။လာသောကြောင့်။ ။အာယါတန္တိ။ဥဒ္ဓ၊ဘန္တိ။ ယဒေန္တိ။ဝါယမန္တိ။ဥဿာတိ။အာယတနံ။ အဓိကရကာပြု။အာပုဇ္ဇ။

ယတဲ့ခေတ်ယုပစ္စည်း။ ။ဤရုပါရုံစသည်တို့နှိုက်။ခံစားခြင်းကိစ္စဖြင့် ထင်ခြင်း၊စဉ်ဆေခြင်း၊လှုံ့လှုပ်ခြင်းဖြစ်ရာဖြစ်၍။ဖြစ်ယသည်။ ၊ဒွါရာရမ္မဏောအယန္တိ။ ဂန္ဆတီ။ ပဝတ္တန္တိတိ အာယာ။ စိတ်စေတသိက်တို့သည်။ဒွါရကိုမှီ၍အာရုံနှိုက်ဖြစ်တတ်သောကြောင့်အာယမည်၏့။အာယသဒ္ဒါစိတ်စေတသိက်ဟော။ ။အာယေ။တနှန္တိ။ဝိတ္ထာရေန္တိတိ။ ဟနှ။ရှေးနှိုက်မဖြစ်သေးသော။စိတ်စေတသိက်ကို။ သိသာစွာနောက်နှိုက်ဖြစ်စေသည်ကို။ခဲ့ပြတ်၏့ဟူသတည်း။ ။အာယာနံ တနှ။အာယတနှ။ ။ဒုတိယတပ္ပုရိသ်။ ။သယန္တိ ပဝတ္တာန္တိတိနှ့။ ။အါယတံ။ နှ။အာယတနှ။ ။အာယတံ၊ရှည်ဖွာသော၊သံသာရဒုက္ခ်ံ။ကို။နှ။ဖြစ်စေတတ်သည်တည်း။ ။အာယတန္တိ။ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ဇတေဟိ။စိတ္တစေတသိကာတ်။အာယတနှ။ကရဏသာဓအာဟုဇ္ဇယတခေတ်ယုပစ္စည်း။ ။အာယတန္တိ။တိဋ္ဌန္တိ။ဇတ္ထာတိ။အာယတနှ ။အာယန္တိ။သမောသရန္တိ ဇတ္ထာတိအာယတနှ။ ။အာယတန္တိဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဇတ္ထစိတ္တစေတသိကာ တိအာယတနှ။ ။အာယတနဒွါဒသတွင်အဂ္ဂါတ်ကာယတနသည်။ မှလဖြစ်သည်။ပဌာနဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ဗာဟိရာယတနတို့၏့။ရှေးဦးစွာဟောတော်မူအပ်သည်။ ။အဂ္ဂါတ်ကာယတနတို့တွင်လည်း။သနိဒဿနလည်းဖြစ်။ သပ္ပဋိဃသည်းဖြက်သောရုပါရုံလျှင်။ အာရုံရှိသောကြောင့်။ထင်ရှားရကား။ စက္ခုကိုရှေ့။ တို့မှနေဝံနှိုက် သနိဒဿနမဖြစ်သပ္ပဋိဃသာဖြစ်သောကြောင့်၊ သောတဃာနဓာဂ္ဃာ ကာယတို့ကဲ့သို့ နောက် ဟောသည်။ ဝါ။ ဒဿနအနုဂ္ဂါဂိယ၊ သဝန အနုဂ္ဂါဂိယ၊၏့။ အကြောင်း၏့အဖြစ်ဖြင့်။ မျှားသော ကျော်ငှားရှိသောကြောင့်။ စက္ခုသောတကိုရှေ့၊ထိုနှစ်ပါးတွင်လည်း။ သုတထက်ဒိဋ္ဌသည်ဗလဝဖြစ်၍။ စက္ခုကိုရှေ့ဟောပြီးမှ။အစည်အုံတိုင်း ယာနဓာဂ္ဃာကာယတို့ကဲ့သို့ ပေါင်းတည်းနောက်နှိုက်ဟောသည်။ ။ငုံငြိုးယာနဓာဂ္ဃာကာယအားဖြင့်။သမ္မာဘာဂါဟာသုံးပါးကွင်။ အာရုံကိုလျှင်စွာယူတတ်သောကြောင့်။ ယာနကို။ထိုယာနနှင့် ပဒေသဝတ္ထိဟုဆိုအပ်သော။ အထက်အရပ်နှိုက်ဖြစ်ခြင်းတူ၍။ဓာဂ္ဃာကို။ထိုနောင်သဗ္ဗဒါနိကဓမ္မကိုပြုခြင်းငှာ။ ကာယာယတနကိုဟော တော်မူပြီးလျှင်။ ဒွါရနှင့်ဆိုရာအာရုံကို၊ အစည်အုံတိုင်းဟောတော်မူသည်။ ။အာရုံငါးပါးကိုပင်။အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့်။မနာယတနကိုနောက်၌ဟော။ မနကဲ့မှိတတ်သောမြတစိတ်နှင့်ဓမ္မ၏့။အ

ဖြစ်ဖြင့်တူသောဓမ္မာယတနကိုနောက်နှိုက်။ ဟောဟော်မူသည့်နည်းအတိုင်းအာယတနဖွဲ့ကြလေ။ "အစ္ဆရိတ္တိကာယတနခြောက်ပါးကို။မူဝ။ သုခ။အတ္တဟူသောအနှစ်သာရမှ ကင်းသောကြောင့်ထမင်း အဖျော်မဲ့သောရွာကဲ့သို့မှတ်။အစ္ဆရိတ္တိကာယတနတို့၌။မနာပအာဆင်း။အမနာပအာဆင်း။စသည်တို့ဖြင့်။ညှင်းဆဲးနှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်။ဗျာဟိရာယတနတို့ကို။ရွာကိုဖျက်တတ်သေါခိုးသူတို့ကဲ့သို့မှတ်။ဝါ။အစ္ဆရိတ္တိကာယတနတို့တွင်။စက္ခုကိုဖြေကဲ့သို့။ သောတကိုမိကြောင်းကဲ့သို့။ ဃာနကိုဌက်ကဲ့သို့။ဇိဝှာကိုဒိုမ်းခွေးကဲ့သို့။ကာယကိုတောခွေးကဲ့သို့။မနောကိုတောမျောဝံကဲ့သို့။ဗာဟိရာယတနခြောံပါးကို။ထိုခြောံဦးသောသင်္ဘာပါတို့၏. ကျက်စားရာအရပ်ကဲ့သို့မှတ်လေရှုလေ။ "ဖြေသည်ညီညွတ်သန့်စင်သောမြေပြင်နှိုက်။မမွေ့.လျော်။တမြက်ခြေးစု။ သစ်ရွက်ခြောက်ပုံ။ ချုံတို့နှိုက်သာမွေ့.လျော်သကဲ့သို့။စက္ခုသည်ဖြေဖြစ် သန့်စင်သောရွာအင်းပြင်ရွာနံ့သာတို့၌။ မမွေ့.လျော်။ဆန်းကြယ်ရွှတ်ထွေး။ ပန်းချီဆေးရေး။ရုပ်စုံတို့နှိုက်သာမွေ့.လျော်သောကြောင့်။စက္ခုသည်ဖြေနှင့်တူ၏။ ဒိကြောင်းသည်ရေဖြင့်ပြန့်ပြောသော၊တိန်သောမြစ်၌မမွေ့.လျော်။နက်သောမြစ်သို့သက်၍ အသံတရာစသည်ဖြင့်။ နက်သောရေစုရေဝဲနှိုက်သာမွေ့.လျော်သကဲ့သို့။သောတသည်ပြန့်ပြောသောအာရုံသာမည်နှိုက်။ မမွေ့.လျော်။ ကောင်းကင်အာကာ။နားတွင်းဝသို့ အမှိုပြုံရမှသာ။ မွေ့.လျော်သောကြောင့်။သောတဝိညာဏ်သည်ဒိကြောင်းနှင့်တူသည်။ ။ဃာနကိုသည်သစ်ပင်သစ်ခက်မြက်ပြိုးထက်နှိုက်နားနေ၍။မမွေ့.လျော်။ခဲးတပစ်။ခဲးနှစ်ပြစ် ခန့်၊ ကောင်းကင်သို့ပြန် ကျော်ရန် တက်ရမှ မွေ့.လျော်သကဲ့သို့။ ဃာနသည်။ ပကတိဂန္ဓသာမည်နှိုက် မမွေ့.လျော်။ ကောင်းကင်အာကာသကဲ့အှမှိရလျက် ဘိယောကြွသဖြင့်အနုံ့ကိုရှိုက်ရှုရမှ။မွေ့.လျော်သောကြောင့်၊ ဃာနသည်။ဌက်နှင့်တူသည်။ ။အိမ်ခွေးမည်သေါသုနက္ခသဉ်း၊ပကတိမြေပြင်၌မပျော်မမွေ့.လျော်၊ရွာတွင်းအိမ်တွင်းသို့ဝင်ပြိုးလျင်ခနေဝံကြား၌ ပြာက်ယက်၍အိပ်စက်ရမှမွေ့.လျော်သကဲ့သို့။ဇိဝှါသည်ပကတိရသာနှိုက်မမွေ့.လျော်ဂါမအစ္ဆာသယ။အာပေါ။သံနိသိတ၊ ရသးရုံကဲ့ခံစားရမှမွေ့.လျော်သောကြောင့်အိမ်ခွေးနှင့်တူသည်။သိဂ်ါလဟူ၍ဂုဏ်း။ခွေးအဟူ၍ဂုဏ်း။မြေခွေးဟူ၍ဂုဏ်း။ခေါ်ဆိုကြသောတောခွေးသည်။ပကကိလွင်၌မမွေ့.လျော်။ သုသာန်လုပ်တိုင်း

သင်းချိုင်းသို့သွား၍။လူသားကိုစားရမှမွေ့လျော်သကဲ့သို့။ကာယသည်
အနုပ္ပဒဒိဏ္ဍတောတောင်စဉ်သောဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့နှိုက်။ မမွေ့လျော်ဥပ္ပဒဒိဏ္ဍာ
ကဟုဆိုအပ်သောကိုယ်ကိုအလိုရှိသည်။ပထဝီဓါတ်ကိုမှီ၍။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ
ရုံကိုခံစားရမှ။ မွေ့လျော်သောကြောင့်။ ကာယသည်။တောခွေးနှင့်တူ
သည်။ ။လျပ်ပေါ်လှသောတောမျောက်သည်ဆွဲးလှမ်းမိသောသစ်ပင်
ဝဲပင် သစ်ခက်တခက်နှိုက်မမွေ့လျော်။ ဤမှထိုမှသစ်ပင်၊သစ်ကိုင်း
ပြောင်းလွဲ၍နေရမှ မွေ့လျော်သကဲ့သို့။ စိတ်ဟူသောမနောဝိညာဏ်
သည်။အာရုံပြုရာတခုမှဋ္ဌိ။မမွေ့လျော်အာရုံပြုရင်းမှလွတ်၍၊ပြောင်း
၍။ထိုမှဤမှအာရုံကိုလွှဲးပြောင်းတတ်သောကြောင့်။မနောသည်။ တော
မျောက်နှင့်တူသည်ကိုရှုလေသိလေ။ ။စက္ခုစတံ။အာယံတနဉ္စာတိ
စက္ခာယတနံ။လ။ဓမ္မာစတေ။အာယတနဉ္စာတိ။ဓမ္မာယတနံ။ ။အာယ
တနပြီး၏။ ။

ဓာတ္မွတ္သောနာမ။သဘာဝထွော။သဘာဝထွောနာမ။နိဿတ္တထွော်
နိဿတ္ထထွောနာမ။နိဿတ္တထွောနိဿတ္တထွောနာမ။ သုညတထွော။
သမောက်ရှု၍။ ဝေါဟာရသတ္တဝါမှဆိတ်ခြင်း။ ဝေါဟာရ အသက်မှ
ဆိတ်ခြင်းမျှသည်၊ဓါတ္မွထွတည်း။ ။ထိုကြောင့်ဓါရကံဓါတုဟု။ဘာ
ဝသာဓနပြု။ဝါ။အတ္တနောသဘာဝံဓါရေတိတိ။ဓါတု။ ။ရှုကျောက်
ဧငွေကျောက်တို့သည်ရွှေငွေကိုဖြစ်စေတတ်၏။ စိရင်တတ်၏။ဟူသ
ကဲ့သို့။လောကီဓါတ်တို့သည်၊ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ စိရင်တတ်သည်
လောကုတ္တရာဓါတ်တို့သည်။ ဒုက္ခ၏ပျက်စီးဖြင်းကိုစိရင် တတ်သည်
ဆောင်တတ်သည်။ ။ဝါ။သံသာရဒုက္ခံ။ဒဟတိတိဓါတု။ဒဟတိ။စိ
ရင်တတ်၏။တိုက်တွန်းတတ်၏။ဖြစ်စေတတ်၏။ ။ဝါ။ဓိယတေ။ဓါ
တု။ဝန်ကိုဆောင်သောသူတို့သည်။ဆောင်အပ်သောဝန်ကိုရွက်ဆောင်
အပ်သကဲ့သို့။သတ္တဝါတို့သည်ရွက်ဆောင်အံပ်သောကြောင့်။ဓါတ်မည်
၏။ ။ဝါ။ဓိယတိ။အနုဝိဓိယတိတိဓါတု။သံသာရဒုက္ခကိုစိရင်ကြောင်း
သည်ဓါတ်မည်၏။ ။ဝါ။ဓိယတိ။တိဋ္ဌတိ။ဌထွောတိ။ဓါတု။ ။သံသါ
ရဒုက္ခကိုထားရာအရပ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ စက္ခုစသည်တို့သည် ဓါတ်
မည်၏။ ။ဓါတ္မွထွာနဉ်ဝတ္ထုက။ဖြစ်သောဝိသဒ္ဒါဖြင့်ပွါး၍။ဝိဒဟတိစ
သည်ဖြင့်အဋ္ဌကထာဆရာတို့ဖြတော်မူသည်။ ။စက္ခုစတံ။ဓါတုစာ
တိစက္ခုဓါတု။ ။စက္ခုဓါတ်ကိုစဉ်မျက်နှာ။ရုပဓါတ်ကိုစည်လက်ခတ်

စက္ခုဝိညာဏ်ကိုစဉ်သံကဲ့သို့မှတ်။ဝါ။ကြေးမုံဖြင့်မျက်နှာရိပ်။ ။ကြံကြံသွစ်ယန္တရား။ကြံရေ။နံး။နံးသွစ်ယ်ယန္တရား၊ဆိ။ ။မီးပွတ်ခုံ၊မီးပွတ်တံ၊မီး။ ။ဥပမာဥပမေယျနွောဒ်။ကာယဓါတ်တိုင်အောင်ဆိ။မနောဓါတ်တွင်ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနိးကိုရှေ့ဘော်ပြော။သံပဋိစ္ဆိ၊ဉ်းနွေးကိုနောံတေါ်လိုက်ကဲ့သို့ဆိ။ဝေဒနာ၊ သညာ၊သင်္ခါရ၊သုခုမရုပ်သောဠသ။ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအသင်္ခတဓါတ်အားဖြင့်။နှစ်ဆယ်သောဓမ္မဓါတ်တို့ဝွင်။ဝေဒနက္ခန္ဓါကိုဆုညောင့်တကျင်ကဲ့သို့။သညက္ခန္ဓာနှင့်သင်္ခါရက္ခန္ဓါနှစ်ကို၊ဝေဒနာနှင့်ဂျဉ်သောကြောင့်ဆုးညောင့်တကျင်စုးချ် နာသောသူကဲ့သို့။တနည်းအားဖြင့်။ပုတ္တဓနံတို့၏သညက္ခန္ဓါကို။တောင့်တချ်။မရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သေါဆင်းရဲးဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်အချည်းနှည်းသောလောဘဆုပ်ကဲ့သို့ဂင်း။ဟုတ်မှန်စွာအာရုံကို။မယူနိုင်သောကြောင့်။ ဝေဒသမင်္ကဲ့သို့ဂင်း။မှတ်။သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ပဋိသန္ဓေဠပစ်ချတတ်သောကြောင့်။ မိုးကြိုးတွင်းသို့ပစ်ချတတ်သောယေဝံကျားကဲ့သို့ဂင်း။ ဒိုးသူကို။မင်းချင်းယောက်ကျားတို့သည်အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ဂင်းမှတ်။သုခုမရုပ်ဟူသေါရုပက္ခန္ဓါကို၊အထူးထူးဒိုပ်စက်ကြောင်း၊ဖြစ်သောကြောင့်သင်မှန်းစကဲ့သို့မှတ်။အာသင်္ခတဓါတ်ကိုသေခြင်းကင်းသောကြောင့်အမြဲတေ။အာမတ်ကဲ့သို့မှတ်။မနောဝိညာဏဓါတ်ကိုကား။အာရုံမမြဲးသောကြောင့်တောမျောက်ကဲ့သို့မှတ်လော။ ။ဓါတ်ပြီ့။ ။

အာယနဓါတ်တို့နိုက်။နိဗ္ဗာန်ကိုယူပါလျှင်ခဲ့ဒွဒ်ဓါတ်အာဘယ်ကြောင့်မယူသနည်းဟုမေး။ဘေဒါဘာဝေနိဗ္ဗာန်ခဲ့ဒွါသင်္ခါတနိသတံ။ဟုဆုံကြိုတ်အတိုင်းဖြေ။ ။သင်္ခါရဘေဒေါဝိနေသံနဘ္ဘိဟိ။မောပဟာမုဒ္ဓေးတို့၏.သင်္ခါရဘေဒမရှိခြင်းကိုဇကဲ့။ အဗျာဘိစာရအားဖြင့်ဆိုသကဲ့သို့ မဟုတ်။ အဗ္ဗနာဇဝဝန ဝါရေ ဇဝဘုတာဝိ ဘုတဘေဒေါ နတ္ထိဟု အဓေန ကဒ်္ခိုးး။ ဗျာဘိစာရအားဖြင့်။ ဆိုအပ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန္နကာလ ဝိမုတ္တိနိဗ္ဗာန်ဟူ၍ နှစ်ပါးမပြား။ ပစ္စုပ္ပန္နကာလဇမုတ္တိနိဗ္ဗာန်တပါးသာရှိသည်။အတိတကာလဝိမုတ္တိနိဗ္ဗာန်သာရှိသည်။အနာဂတကာလဝိမုတ္တိနိဗ္ဗာန်သာရှိသည်။ဗဟိဒ္ဓါနိဗ္ဗာန်သာရှိသည်။ဒုရနိဗ္ဗာန်သာရှိသည်။သုခုမနိဗ္ဗာန်သာရှိသည်၊ ပဏိတနိဗ္ဗာန်သာရှိသည်။ ဟိန နိဗ္ဗာန်မရှိ။ဣသိဘေဒမရှိ။အဘေဒသာရှိ၏.။ ရင်းသို့ဘေဒဖွင့်ကင်းသောကြောင့်၊သန္တိလက္ခဏာအစုတ်ရသ။ အဗျာကတပစ္စုပ္ပဋ္ဌာန်။ဝါ။ အနိ

ဝိတ္ထာပစ္စုပ္ပန္နာနံ။ရဟန္တာစရတိပဒဒ္ဒေနံတို့ဖြင့်။တင့်တယ်သော။အနိပ္ပန္နဓမ္မ
အသခ်ိတဓါတ်ဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သည်။ခန္ဓါဟူသေါရေတွက်ခြင်းမှလွတ်
၏။ ။ဒုက္ခံတေဘုမ္ဘက်ဝန်ံ။တဏှာသမုဒယောဘဝေ။နိရောဓါနာ
မနိဗ္ဗာနံ။မင်္ဂေါလောကုဉ္ဇရောမတော။ ။သင်္ခိုဟ်။ ။တေဘုမ္ဘကာသဒ္ဒါ
ဂေါဗလိဗဒ္ဓနဉ်းအားဖြင့်တဏှာချ၍ပေါသည်။တဏှာကိုအသိုးအခြား
ယူလွတ်ံဖြစ်သည်။ ။
ဒုက္ခံနိုက်။ဒု-သဒ္ဒါသည်၊ကုဆ္ဆိတအနက်ကိုပေါသည်။ဥပါဒါန်၏အာဝုံ
ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး များစွာသော ဘေးရန်တို့၏။ တည်ရာဖြစ်သော
ကြောင့်။စက်ဆုတ်ဘွယ်ရှိသည်ဟူလို။ ကုဆ္ဆိတောပုဂ္ဂလောဒုပဋ္ဌာဒ်။
ဒု-သဒ္ဒါကဲ့သို့တည်း။ ။ခံ-သဒ္ဒါသဉ်ကုဆ္ဆိတအနက်ပေါ်။ဥပါဒါနကွန်ဓာ
ပဉ္စကသ့်သည်။မိုက်သေဗာလပုထုဇနတို့ကြိုဆအပ်သော။နိစ္စသာရ။ဓုဝ
သာရ။ သုဘသာရ။ သုခ သာရမှ ကင်းသော ကြောင့် အချည်းနှီးရှိ
သည်။ ။အာကာသံခန်ဓိဝုစ္စတိနိုက်။ခံ-သဒ္ဒါကဲ့သို့တည်း။ဒုစတံ။ခံစာ
တိဒုက္ခံ။ ။ဒုကုဆ္ဆိတံ။ခံ။ဒုက္ခံ။ ။သစ္စ-သဒ္ဒါသည်။သစ္စံဘဏောနကုဇ္ဈေ
ယျနိုက်။ဝစီ-သဒ္ဒါဟူသောအနက်။သဇ္ဈန်္ဓိတာသမဏာဇြဟ္မဏာနိုက်။ဝိ
ရတိသစ္စာ ဟူသောအနက်။ နာနာပဝါဒိ ယာသေ။ ကုသလာဝေဒနာ။
ကဿဉ္စနသစ္စာဝဒန်္ဓိနိုက်။ဒိဋ္ဌိသစ္စာဟူသောအနက်။ ကဲဟိသစ္စံ။နဒုတိ
ယံနိုက်နိဗ္ဗာန်မဂ်ဟုဆိုအပ်သော ပရမတ္ထသစ္စာဟူသောအနက်။ စတုန်ံ
သစ္စာနံကာကိုကုသလာနိုက်အရိယာသစ္စာဟူသောအနက်။ ဤနိုက်ကား။
အရိယသစ္စာဟူသောအနက်နိုက်ဖြစ်၏။ ။သစ္စံ။အမှန်ကို။ဘဏော။
ဆိုရာ၏။ နကုဇ္ဈေယျ၊အမျက်မထွက်ရာ။ သစ္စေ။မုသာဝါဒမှကြဉ်ခြင်း
နိုက်။ဋ္ဌိတာ။ တဉ်ကုနိသော။သမဏာဇြဟ္မဏာ။ တို့သည်။ နာနာပဝါဒိ
ယာသေ။ အထူးထူးသောအယူရှိသောသူတို့၏။ အယူနိုက်။ကုသလာ။
လိမ္မာ၏။ဟု။ဝဒနာ။ဆိုအပ်လျက်။ကသ္စာ။ကြောင့်။ သစ္စံ။ငါ၏။အယူသာ
မှန်၏။ဟု။ဝဒန်္တိ။ဆိုကုန်ဘိသနည်း။ ။သစ္စံ။ပရမတ္ထသစ္စာသည်။ဇကံဟိ။
တပါးသောတဉ်း၊နဒုတိယံ။နှစ်ပါးမရှိ။စတုန်ံ။ကုန်သော။သစ္စာနံ။တို့တွင်
ကတိ။အဘယ်သစ္စာတို့သည်။ကုသလာ။ကုသိုလ်တို့နည်း။ ။ဝစီသစ္စာ
အရိယ-သစ္စာတို့တွင်။ဝစီ-သစ္စာကို။မောဂ္ဂလာန်၌။ ။သရတိအာယတိံ
ဒုက္ခံဟိံသတိတိသစ္စံ။အဝိတထံ။ ။သတတိအဝိတထံ။ဘဝတိတိသစ္စံ။ဝ
စနံ။ ။ဟုဆိုသည်။ဤအခုနိုက်ကား။သတနံ။သစ္စံ-ဟု။ဘာဝသာဓနပြု

လေ။သထ-ဓာတ်။ကု-ပစ္စည်း။မိ၊ဇ်၊ သဘော ပူသည်သာတည်း။ပူခြင်း မှတပါး။ငေးခြင်းမရှိသကဲ့သို့။ဒုက္ခသစ္စာ၏ သဘော။နိုပ်စက်တတ်သည် သာ။နိုပ်စက်ခြင်းမှတပါး။ မနိုပ်စက်ခြင်းမရှိ။ သမုဒယသည်။ဒုက္ခကို။ ဖြစ်စေတတ်သည်သာ။မဖြစ်စေခြင်းမရှိ။ နိရောဓသစ္စာသည်။ဝဋ်ဆင်း ရဲးမှထွက်မြောက်ရာမှန်သည်သာ။မထွက်မြောက်ရာမရှိ။မဂ္ဂသစ္စာသည်။ ဝဋ်ဆင်းရဲးမှထွက်မြောက်တတ်သည်သာ။ မထွက်မြောက်တတ်သော မဂ္ဂသစ္စာမရှိ။ဤသို့မှန်သည်။ မသွေတ်ယင်းသည်။လက္ခဏာရင်းမှ၊တပါး သို့မဖြောင်းသည်။ကောက်တည်း။ ။ဒုက္ခဆွေတံ။သမုဒယတို။ဒုက္ခသစ္စာ။ ပဟိဒိပုဇ္ဇပဒကမ္မဓံဝါရာယ်။ ။ပဆ္ဆာပိပနခန္ဓာ။ပရိနိပ္ပန္နာဝေဟာန္တို့။နောအ ပရိနိပ္ပန္နာ။သင်္ခတာဝနော အသင်္ခတာ။ အဝိစနိပ္ပန္နာပိဟောန္တိယေဝ။သ ဘာဝဓမ္မသုဟိ။ နိဗ္ဗာနမေဝေကံ။အပရိနိပ္ပန္နံ။ အနိပ္ပန္နဆွ။ နိရောဓသမာ ပတ္တိပန။ နာမပညတ္တိစကထန္တို့။ နိရောဓသမာပတ္တိ လောကီယ လော ကုတ္တရာတိဝါ။သင်္ခတ၊အသင်္ခတာတိဝါ။ ပရိနိပ္ပန္နအပရိနိပ္ပန္နာတိဟာ။နော ဝတ္တဗ္ဗာ။နိပ္ပန္နံပနဟောတိ၊သမာပဇ္ဇန်တော်။ သမာပန္နံတဗ္ဗတော။တထာ နာမပညတ္တိ။ သာပိဟိလောကီယာဒိဘေဒံ။ နလဘတိ။နိပ္ပန္နာပနဟော တိ။နောအနိပ္ပန္နာ။နာမဂဟနံဟိဂတ္ဝန်ဝဂတ္ဝာတိ။။သမ္မော ဂ္ဂဝိနော ဒနိအဋ္ဌကထာ။ရူပက္ခန္ဓာအာဒွင်္ဂ်။ ။ဒုက္ခသစ္စဆို့ဟိဋ္ဌပေတွာ။တက္ကဥ္စ ဝ။အနာသဝဓမ္မေစ။သေသာသဗ္ဗမမ္မာဇန်ဝဂတာ။ ။သမ္မောဟဝိနော ဒနိ။သံ့အာဇန်ဝဂတအာဒွင်္ဂ်။ ။မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာဝမ္မာ။သာမညဖလာနိစ။ ယဒနိစ္စံတံဒုက္ခန္တိဝစနတော။ သင်္ခါရဒုက္ခတာယဒုက္ခံ။နအရိယသစ္စံ။ နိရောဓောအရိယသစ္စံ။နဒုက္ခ ဇ္ဈတရံပနအရိယသစ္စန္တိယံ။သိယာဒုက္ခံ အနိစ္စတော။ နပနယသင်္ခတရိညာယ ဘဝဝိဇ္ဇာဘွစရိယံ ဝုသတိ။တ တထြေနာ။ သဗ္ဗာကာရေနပန။ ဥပါဒိဏ္ဏခန္ဓာပဆွက်။ ဒုက္ခဇ္ဈဝ။အရိယ သစ္စန္တု။အညတြတဏ္ဟာယ။မဂ္ဂံသမ္မယုတ္တာဓမ္မာ၊သာမညဖလာနိစ။ယသာ ပရိညတ္တံဘဝတိ။ ဇ္ဈာဘွစရိယံ ဝုသတိ။ တတာထြေနာ။ နဝဒုက္ခံ။အရိ ယသစ္စံ။ ။သမ္မောဟဝိနောဒနိ။သစ္စစတုက္ကအာဒွင်္ဂ်။ ။မဂ္ဂယုတ္တာဒမ္ မ်ဂ်ကဝိနိမုတ္တာ။ဖသာဒယောဖလဆဋ္ဌဝ။ သသမ္မယုတ္တန်။ဇတေစတ သိသဋ္ဌေဟိ။ဝိနိသတာဝိနိဗ္ဘုတာ။ နိ့ဗ္ဗိယာယတောပရိယာယတောပ နအညတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ။ မဂ္ဂင်္ဂ်မဂ္ဂပရိယာပန္နန်တိဝုတ္တတ္တာ။ဖလဓမ္မေ သု။သမာ ဒိဋ္ဌဓာဒိနံ၊ မဂ္ဂသဒ္ဒေ၊ ဇုတရေသဉ္ဉု။ မဂ္ဂဖလ သမ္မယုတ္တာနံ၊

သခီါရဒုက္ခသာမညေနာ။ဒုက္ခသစ္စေသင်္ကေတာသက္ကာယကာတုံ။ ။ဒိုကာ
ကျင်္လောကုတ္တရာစိတ်အံဘွင့်။ ။အရပ်ရပ်ကိုမျှော်၍။ ။ခန္ဓာငါးပါး
တို့သည်။ဥပါဒ်ဌာဘင်အဝိုင်းအခြားဖြင့်ပြီးသောတရားဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗန်။
အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုပြင်အပ်သောကြောင့်။သခီတ။အကြောင်း
တရားတို့သည်။ပြီးစေအပ်သောကြောင့်။နိဗ္ဗန်။ နိဗ္ဗာန်ကား။ဥပါဒ်ဌာဘင်
အဝိုင်း အခြားရှိသော တရား မဟုတ် သောကြောင့်။ အပရိ နိဗ္ဗန်။အ
ကြောင်းတို့သည် မပြီးစေအပ် သောကြောင့်။ အပရိ နိဗ္ဗန်။ နိရောဓ
သမာပတ်ကို။လောကီလောကုတ္တရာ။သခီတအသခီတ။ပရိနိဗ္ဗန်။အပရိ
နိဗ္ဗန်။ ဟုမဆိုသင့်။ ဝင်စားခြင်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်။ နိဗ္ဗန်သာဆိုသင့်
သည်။နာမပညတ်ကိုလည်း။လောကီလောကုတ္တရာ။သခီတအသင်္ခတ။ပရိ
နိဗ္ဗန် အပရိနိဗ္ဗန်မဆိုသင့်။ အပြည်မှည့်လို့သာသူတို့။ မှည့်ခြင်းဖြင့်ပြီး
သောကြောင့်။ နိဗ္ဗန်သာဆိုသင့်သည်။ နိဗ္ဗာန်လောကုတ္တရာစိတ်။စေတ
သိက်တို့မှဂုဏ်း။တဏှာမှဂုဏ်း။ကြွင်္ဂသောတရားတို့သည်။ဒုက္ခသစ္စာနှိုက်
ပါဝင်နည်း၊ဥပစာနည်းတို့ဖြင့်သွင်း၍သိလေ။စတုသစ္စဝိနိမုတ္တော်ညေယျော
နာမနုတ္ထိ။ ဟုအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသည်ကို့ထောံလေ။ ဥပါဒါနိယဝပ္ပမှန်
လျှင်။ဒုက္ခသစ္စာသာတည်း။ ။သမုဒယကို။သံဥဒေ။အယဟုပုဒ်ဖြတ်။ ။
သံသဒ္ဒါသည်။သမာဂမောသမေတံနှိုက်။သံကဲ့သို့သံယောဂအနှိုက်။ဥဒ
သဒ္ဒါသည်။ဥပ္ပန်ဥဒိတံနှိုက်။ဥဒကဲ့သို့ဥပ္ပတ္တိအနှိုက်။ အယသဒ္ဒါသည်။ဂိ
လာနုပဋ္ဌယနှိုက်။အယသဒ္ဒါကဲ့သို့ဘာဝရဏအနှိုက်နှိုက်ဖြစ်၏။သံယော
ဂဥဒ္ဒေါ။သမုဒေါ။ အဘွာနောဖသနိမ္မာဒနေ။အာယတိံပဝဇ္ဇကိတိ
အယော။ ။ဇေတိဖလံဇောသ္မာတိ။ပါ။အယော။ ။သမုဒဿ။အ
ယော။သမုဒယော။ ။အယောဇော။ပါ။ဥဒေါသမုဒယော။ ။သံဇော
တေါဥဒယေါ။သမုဒယေါ။ဟုပြု၍။တာဿတိ။ပရိတဿတိတိတဏှါဟု
သည်နှင့်အညီ၊အာရုံကိုတပ်တတ်သေါကြောင့်၊တဏှာမည်သောလော
ဘစေတသိက်သည်။သမုဒယသစ္စာမည်သည်။ယင်းတဏှာသည်ဒုဝိဇ္ဇာ
စသည်တို့နှင့်တကွဖြစ်လျက်။အဝိဇ္ဇာစသည်တို့ကို။ သမုဒယမဆို။တ
ဏှာကိုသာသမုဒယဆိုသည်မှာ။ တဏှာ။ဒုက္ခသစ္စာကိုဖြစ်စေခြင်းဌ။
ဝိသေသကရဏဖြစ်သောကြောင့်ဆိုသည်။သမုဒယမည်သော တဏှာ
သည်။ဘဝသစ်ကိုပေးသည်ဖြစ်စေ။မပေးသည်ဖြစ်စေ။ပုနဗ္ဘဝိကမည်
၏၊ထို့ကြောင့်သာပနေသာပုနဗ္ဘဝသဒ္ဒါယိကာဝိအဇ္ဇိအဒ္ဒါယိကာပ်။

ပုနဒ္ဓဝါယသံဝတ္တနီကာဝိအံ့ထို့။ အသံဝတ္တနီကာဝိ။ ဒိန္နာယပဋိသန္ဓိယာ ဥပဓိဝေပက္ကပတ္တာဝိ။သာပုနဒ္ဓဘံဒဒမာနာဝိ။အဒဒမာနာဝိ။ ပုနောဒ္ဓဝါယ။သံဝတ္တမာနာဝိအသံဝတ္တနီကာဝိ။ဒိန္နာယပဋိသန္ဓိယာ။ ဥပဓိဝေပက္ကပတ္တာဝိ။ပေါန ဘ္ဘဝိကာဇောတိနာမံလဘံတိ။ဟုသမုဒယသမ္ဘာဝိဘင်းအာဘွင့်သမောဝယ်ထာသည်။ ။ကရ္ဈာသည်။သူတပါး၏့။ဒုက္ခကို ပယ်နိုင်သည်ဖြစ်စေ။မံပယ်နိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ပယ်လိုသောအချင်းအရာ အားဖြင့်ဖြစ်သောကြောင့်။ကရ္ဈာမည်သကဲ့သို့ဆင်း။ အကုသိုလ်စေတနာဒွါဒသတို့သည်၊ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေနိုင်သည်ဖြစ်စေ၊မဖြစ်စေနိုင် သည်ဖြစ်စေ။အာဝံစယ၏့။ အခြင်းအရောအားဖြင့်ဖြစ်သော ကြောင့်။အာစယသာမည် မည်သကဲ့သို့ဆင်း၊ ပုနဗ္ဘာမည်၏။ သမုဒယသာမည်၏။ နိရောဓနိုက်။နိတပုဒ်။ ရောတပုဒ်ဖြတ်။နိရုဇ္ဈနံ၊နိရောဓော။ ။နိပုဗ္ဗရ ဓေါတ်ဏပစ္စည်း။နိရုဇ္ဈတိဇ္ဇော်ဘ်။နိရောဓော။ ၊နိရုဇ္ဈာဘိဝံတေနာ တိဒုရောဓော။ဟုပြုရိ ပြုစဉ်ဂိုသည်၊ ။နိသဒ္ဒါအဘာဝံ။ရောဓသဒ္ဒါစာ ရံကံဒိပေတိ။တသ္မာအဘာဝေါ်။ ၎ငါသံသာရဒုခရက သဒ်ါတသ။ ဒုက္ခရောခံသ။သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာသမဓိဂတောဘိ။ တသ္မာသံသာရဒုခ ရကသဒ်ါတသ။ဒုက္ခရောခသ။အဘါဝေါဂေါတိ။တပ္ပတိပက္ခတ္တာဒ္ဒိ နိုရောဓော်။ ဝုစ္စတိ။ ဟုသမောနိုဘ်။ လောသည်အတိုင်း။ဘံသရာနိုက် ဖြစ်တော်သည်ဟုဆိုအပ်သော။ဆင်ခြေးဖြစ်ခြင်း၏့ ကြောင်းဖြစ်သော အလုံးစုံသောဂတိ၄ဆိတ်သည်၏့ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရောဓဆိုသည်။ဝါ။ နိဗ္ဗာနံကိုရသည်။ သိသည်ဂ်ိသော်၊ ဇ်ုံသိသောပုဂ္ဂိုလ်နိုက်။ သံသရာ နိုက်ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သောဆင်းခြေးဖြစ်ခြင်း၏့။ မဂ်ိခြင်သည်ဖြစ်၏့။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဒုက္ခ၏့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်နိရောဓဆိုသည်၊ ။နိသဒ္ဒါအဘာဝတ္ထေ။ရောဓသဒ္ဒါစ်ရ ကတ္ထေ။ အဘာဝေါဒတ္ထေရေါသဟုတိ။နိရောဓော။နိမ္ဗာသကံကဲ့သို့။ဓါ တ္ထုတ္ထေဝိဂ္ဂဟသမာသ်။ ။ဤအဒ်ဒါဘဓါတ်နိုက်၊သံသရာဝန်ဆင်းရဲ ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ဖြစ်ခြင်း၏့ မဂ်ိရာဖြစ်သည်။ဝါ။ နိအာဘာဝေါဂေါ တဿိ နိုဂ္ဂဟေန။ဟေတုဘူတော၊ပုဂ္ဂလသသနိရောဓသာတိဒုရောဓော၊ ။ နိဗ္ဗာနံကြောင့်ပုဂ္ဂိုလ်အားဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏့ မဂ်ိဆိုလိုသည်။ ။ချုပ် ခြင်းကိုနိရောဓမ်ဆို။ ပဋိသန္ဓေခန္ဓာ၏့ ။ ဖြစ်ခြင်းမဂ်ိခြင်းကိုနိရောဓဆို သည်၊ရောဂနာဘ်ို၏့။ဒုတိနိုက်။ဘဂ်ဝူဏောကိုကား၊ ၎နောင်ပဋိသန္ဓေမ

ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်ချုပ်သောကြောင့်။ ဖလူပစ္စာရအား
ဖြင့်။ နိရောဓဆိုအပ်၏။ မကွဲမဟုတ်။ နိရောဓသမာပတ်ဟူရာနိုက်လည်း
စိတ်စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့၏။ ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်ကို။ နိရောဓဆို
သည်။ချုပ်ခြင်းကိုနိရောဓမဆို။ ။မဂ္ဂသဒ္ဒါ၏။အင်္ဂုတ္တရဋီကာကိုသမော်ဦး
မဘွင့်ရကား။ အထနိပ်ိုန္ဒတိဒုက္ခေသေမဂ္ဂါဝိသုဒ္ဓိယာနိုက်။ဥပါယအာ
နုက်။မဂ္ဂပစ္စယေနပစ္စယောနိုက်။ သဟဇာတဥပထမ္မကအာနုက်။ အဘိ
ဓမ္မာကထာမဂ္ဂံ။ ဒေဝါနုံသမ္မ ဝတ္တာယိနိုက်။ ကမ္မအာနုက်။ ဒုဒ္ဓါနမဂ္ဂံ
ပဒိုပ္ပန္နောဒ္ဓ။ ဝိထိအာနုက်။ ရူပူပပတ္တိပဒေမဂ္ဂံဘာဝေတိ။ဒ္ဓ။ စျာနုဟူသော
အာနုက်။စသည်ဖြင့်အဏ္ဏုဒ္ဒါရကိုများစွားဆိုလျှင်လည်းဆိုသင့်ရာ၏။ ။
ကိုလေသေမာရေတိတိမော။နိဗ္ဗာနုံဂစ္ဆတိတိဂေါ။ ။မောစ။သော
ဂေါစ်တိမဂ္ဂေါ။ ပြုပြီးလျှင်။အဋ္ဌကထိုနိအဋ္ဌကထာကော။ သွားယံစတုရက်
ကာဝိယသေနာ။ ။ပဋ္ဌာန်းကဝိယတူရိယံ။အင်္ဂါမတ္တာမေဝေါတိ။အင်္ဂါ
ဝိနိမုတ္တောနတ္ထိ။နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိမဂ္ဂိယတိ။နိဗ္ဗာနုံဝါ။မဂ္ဂတိ။ကိလေသေ
ဝါ။ မာရေန္တောဂစ္ဆတိတိမဂ္ဂေါ။ ဟုသမောအဋ္ဌကထာကိုရှု၍။မဂ္ဂင်အာ
စိတ်ကိုဂုဏ်း။ မင်္ဂအပေါင်းကိုဂုဏ်း။ မဂ္ဂသစ္စာဟုသိလေ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
တွင်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပတို့သည်ဝိဇ္ဇာ။အကြင်းခြောက်ပါးသည်
စရဏာ။ ။ရှေးနှစ်ပါးသည်ဝိပဿနာ။အကြင်းခြံပါးသံသည်သ
မထ။ ။ရှေးနှစ်ပါးသည်။ပညက္ခန်ဓ။ အလယ်သုံးပါးသည်။ သီ
လက္ခန်ဓ။ နောက်သုံးပါးသည်။ သမာဓိခန်ဓ။ ။သမာဝါစာ။
သမာအာဇီဝ တို့သည်ဝစီကံ။ သမာ ကမ္မန္တ။သမာအာဇီဝတို့သည်
ကာယကံ။အကြင်းငါးပါးသည်မနောကံ၊မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပြည့်စုံလျှင်အဓိ
ပညာသိက္ခာ၊ အဓိသီလသိက္ခာ။အဓိစိတ္တသိက္ခာအားဖြင့်။သိက္ခာသုံးပါး
ပြည့်စုံပြီ။ ။ဒုက္ခသစ္စာလမ္ဓဒယသစ္စာတို့ကိုသိမြင်ခဲသောကြောင့်။
ဂန္ထိရ။နိရောဓသစ္စာမဂ္ဂသစ္စာတို့ကိုနက်နဲသောကြောင့်ဒုဒ္ဒသ။ ဟုမှတ်
လေရှုလေသိလေ။ ။သစ္စာ၏အနက်-၁၆-ချက်ကား။ ။ဒုက္ခသဒ်
ဠနဋ္ဌော။သဒိတဋ္ဌော။သန္တာပဋ္ဌော။ဝိပရိဏာမဋ္ဌော။ဇာမရဏစ္ဆာရောဒုက္ခ
သ။ဒုက္ခဋ္ဌော။တာဏ၊အဝိတထ၊အနညထ၊ ။သမုဒယသ။အာယူ
ဟနဋ္ဌော။နိဒါနဋ္ဌော။သံယောဂဋ္ဌော။ ဗလိ်ဗာဓဋ္ဌော့။ ဇာမရဏစ္ဆာရော
သမုဒယသ။သမုဒယဋ္ဌော။တာဏ၊ အဝိတထ၊အနညထ၊ ။နိရော
ဓသ။ နိသရဏဋ္ဌော။ဂိဂေဂကဋ္ဌော။ အသင်္ခတဋ္ဌော။ အမတဋ္ဌော။ဇာမရ

စတ္တာရောနိရောဓသဿနိရောဓဋ္ဌာ။တထာ။အဝိတထာ။အနညထာ။ ။
မဂ္ဂသဿနိယျာနဋ္ဌာ။ဝေဘတ္တဋ္ဌာ။ဒဿနဋ္ဌာ။ အဓိပတေယျဋ္ဌာ။ဣ
မေစတ္တာဒေရာမဂ္ဂသဿ။မဂ္ဂဋ္ဌာ။တထာ။အဝိတထာ။အနညတာ။ ။ပါဠိ
တော်။ ။ဒုက္ခသစ္စာ၏။ဒုက္ခသစ္စာနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။နှိပ်စက်
တတ်သေါသဘော။အဲ့ကြောင်းတရားတို့သည်။အညီအညွတ်ရောက်၍။
ပြုပြင်အပ်သော။ဇရာမရဏာအားဖြင့်နှစ်ပါးသောအပြားတို့ဖြင့်။ဖေါက်
ပြန်တတ်သောသဘော။ဒုက္ခသစ္စာ၏။ဒုက္ခသစ္စာသဘောဖြစ်ကုန်သော
ဤသေးပါးတို့သည်။မှန်ကုန်၏။မဆွတ်မယွင်းဖြာ်ကုန်၏။ နှိပ်စက်တတ်
သောသဘောမှတပါး။မနှိပ်စက်တတ်သေါအချင် အရာမှကင်းကုန်၏။
သမုဒယသစ္စာ၏။ဒုက္ခသစ္စာကိုဖြာ်စေခြင်းသဘော။ဒုက္ခကိုညွှန်ပြသကဲ့
သို့ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြာ်ခြင်းသဘော။ဝန့်ဆင်းရဲဒုက္ခဉာဏ်စေခြင်းသဘော။
မဂ်ဖိုလ်ကိုမရစေခြင်းငှါ ပိတ်ပင်ခြင်းသဘောဖြာ်ကုန်သော။ ဤလေး
ပါး တို့သည်မှန်ကုန်၏။မဆွတ်ယွင်းကုန်။ ဒုက္ခကိုဖြာ်စေခြင်းမှတပါး။
မဖြာ်စေသောအချင်းအရာမှကင်းကုန်၏။နိရောဓသစ္စာ၏ ဝန့်မှထွက်
မြောက်ရာသဘော။သမုဒယမှဆိတ်တတ်သောသဘော။အကြောင်းတ
ရားလေးပါးတို့သည်။ မပြုပြင်အပ်သောသဘော။ သေခြင်းကင်းသော
သဘော်ဖြာ်ကုန်သော။လ။မဂ္ဂသစ္စာ၏။ဝန့်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်ခြင်း
သဘော။နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်းသဘော။သမ္မ သတ်တရားတို့ကိုဦးဖိုးရခြင်း
ကိုပြုတတ်သောသဘောဖြစ်ကုန်သော။ ဤလေးပါးတို့သည်။မဂ္ဂသစ္စာ
၏။ မဂ်သဘောတို့သည်မှန်ကုန်၏။ မဆွတ်မယွင်းသောသဘောဖြာ်
ကုန်၏။သံသရာဝန့်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်တတ်သောသဘောမှတပါး။ မ
ထွက်မြောက်တတ်သောအချင်းအရာမှကင်းကုန်၏။ ။ဒုဋ္ဌသစ္စာ၏ပိဋ္ဌနဋ္ဌ
ကား။သဘောအားဖြင့်ထင်လင်းသိအပ်သေါအချင်းအရာပင်တည်း။သ
မုဒယသစ္စာ၏။ဇာ ယဟနဋ္ဌကိုမြင်သဖြင့်ဒုက္ခသစ္စာ၏။သဒိတဋ္ဌသည်
မဂ္ဂသစ္စာ၏။ကိလေသါဟူသေါပူပန်ခြင်းမှကင်းသည်ကိုမြင်သဖြင့်ဒုက္ခ
သစ္စာ၏။သန္တာပဋ္ဌသည်။နိရောဓသစ္စာ၏။ဇရာမရဏာနှစ်ပါးဖြင့်ဖေါက်
ပြန်ခြင်းမှကင်းသည်ကိုမြင်သဖြင့်။ဒုက္ခသစ္စာ၏။ဝိပရိဏာမဋ္ဌသည်၊ထင်
လင်းသိသာရှိသည်။ဤသို့နေ့သစ္စာသုံးပါးကိုထောက်၍။မြော်၍။ဖြင့်၍။သို
၍။ဒုက္ခသစ္စာ၏သဒိဘဋ္ဌ။သန္တာပဋ္ဌဝိပရိဏာမဋ္ဌသည်။ အာဇီဘာဝနာ
ကာရ။ထင်လင်းပွာသောအချင်းအရာရှိသည်ဖြာ်၍။ ။သမုဒယသစ္စာ၌

လည်းအာယုဟာနဒ္ဓသည်သဘာဝအားဖြင့်ထင်းလင်းသေါသဇ္ဈောတည်း။ ဒုက္ခသစ္စာ၏ပိဋ္ဌနဒ္ဓကိုဖြင်သဖြင့်။သမုဒယသစ္စာ၏နိဒါနဒ္ဓသည်။နိရောဓသစ္စာ၏။သံဝိယောဂဒ္ဓကိုဖြင်သဖြင့်။သမုဒယသစ္စာ၏။သံယောဂဒ္ဓသည်မဂ္ဂသစ္စာ၏နိယျာနဒ္ဓကိုဖြင်သဖြင့်။သမုဒယသစ္စာ၏။ဗလိဗေါဓဒ္ဓသည်။ထင်လင်းစွာဖြစ်၏။ ။နိရောဓသစ္စာနှင်းကဲ့။နိသဲရဏဒ္ဓသည်။သဘာဝအားဖြင့်ထင်လင်း၏။ သမုဒယသစ္စာ၏။ အဝိဝေကဒ္ဓကို ဖြင်သဖြင့်နိရောဓသစ္စာ၏ ဝိဝေကဒ္ဓသည်။မဂ္ဂသစ္စာ၏။ သပ္ပုစ္ဆယ အကြောင်းဖြစ်သောသဒ္ဓါတဒ္ဓကိုဖြင်သဖြင့်။အပစ္စယသဘောရှိသောနိဗ္ဗာန်၏။အသဒ္ဓါတဒ္ဓသည်။ဒုက္ခသစ္စာ၏။မရဏသဘောကိုဖြင်သဖြင့်။နိရောဓသစ္စာ၏။အမတဒ္ဓသည်။ထင်လင်းသိသာစွာဖြစ်၏။ ။မဂ္ဂသစ္စာ၏။နိယျာနဒ္ဓသည်။ဆဘာဝအားဖြင့်ထင်သင်းစွာဖြစ်၏။ သမုဒယသစ္စာ၏။နိဗ္ဗာန်ကိုရကြောင်းဟုတ်သည်ကိုဖြင်သဖြင့်။မဂ္ဂသစ္စာ၏။နိဗ္ဗာန်ကိုရကြောင်းဖြစ်သောဟေတွတ္ထသည်။အလွန်ဆိပ်မွေ့သောနိရောဓသစ္စာကိုဖြင်သဖြင့်မဂ္ဂသစ္စာ၏။နိဗ္ဗာန်ကိုဖြင်တတ်သောဒဿနဒ္ဓသည်။အစိုးမရဒုလိဒ္ဓကဲ့သို့ဆင်းရဲလှစွာသောဒုက္ခသစ္စာကိုဖြင်သဖြင့်အစိုးရခြင်းကိုပြုတတ်သောမင်းနှင့်တူစွာသော။မဂ္ဂသစ္စာ၏။အဓိပတေယျဒဒ္ဓသည်။ ထင်လင်းသိသာစွာသောအချင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်၏။ ဟုသိအပ်သည်။ ။ထိုကြောင့်သင်္ခေပဝဏ္ဏနာနိုင်။ ။ပဌမံသကလက္ခဏမေကပဒံ။ဒုတိယာဒိပဿနိဒဿ နတောသမနိဗုနိမာသမဒ္ဓသနိဒ္ဓ။ ဝိဘင်္ဂေကမတောပဒ္ဓမေနဝိနာ။ ဟူ၍ သဂိဏ်း လေးဂိဏ်း တို့ဖြင့် တံဆာ ဆင်အပ်သောတောဒ္ဓကဂါထာကိုမိန့်ဆိုလေသတည်း။ ။ဒုက္ခသစ္စာသည်ဆောင်အပ်သောဝန်နှင့်တူသည်။ သမုဒယသစ္စာသည်။ ဝန်ကိုပေးသောသူနှင့်တူသည်။နိရောဓသစ္စာသည်။ ဝန်ကိုချသည်နှင့်တူသည်။ မဂ္ဂသစ္စာသည်။ ဝန်ကိုချခြင်း၏အကြောင်းနှင့်တူသည်။ ဝါ။ရောဂါနှင့်ဒုက္ခသစ္စာ။ ရောဂါဖြစ်ကြောင်းအစာနှင့်သမုဒယ။ ရောဂါပျောက်ခြင်းနှင့်နိရောဓ။ ရောဂါပျောက်ကြောင်း ဆေးကောင်းနှင့်မဂ္ဂသစ္စာတူသည်။ဝါ။ ငတ်မွတ်ခြင်းနှင့်ဒုက္ခသစ္စာ။မြိုးကောင်းခြင်းနှင့်သမုဒယသစ္စာ။ ဝပြောခြင်းနှင့်နိရောဓသစ္စာ။မြိုးစွာခြင်းနှင့်မဂ္ဂသစ္စာကူသည်။ ဝါ။ရန်သူ။ ရန်၏အရင်း။ ရန်ကိုပယ်ခြင်း။ ရန်ကိုပယ်ကြောင်းလုံလတို့နှင့် အစဉ်အတိုင်းတူကြသည်။ဝါ။ဝိသရုက္ခ။ရုက္ခမူလ။မူလဋ္ဌဒ။ ဥပါယနှင့်တူကြသည်။ဝါ။ဘ

ယမ္ဟလ။ နိဗ္ဗာယ။နိဗ္ဗာယူပါဃနှင့်တူကြသည်။ဝါ။ဤမှာဘက်ကပ်းဝဲဩ
စာ။ကိုမှာဘက်ကပ်း။ထိုကပ်းသို့ရောက်ကြောင်းလှေနှင့်တူကြသည်ဟု
ဥပမာဥပမေယျနှောလေ။ဆိလေယူလေ။ ။သစ္စာလေးပါးတွင်
ဩဇဋ္ဌာဂိက ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ သူခပ်ဆိပ်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသော
ကြောင့်၎င်းဆိလွယ်သည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခသစ္စာကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ
သည်။ထိုဒုက္ခ၏,အကြောင်းကိုပြခြင်းငှာ။ သမုဒယသစ္စာကိုအခြားမဲ့၌.
ဟောတော်မူသည်, အကြောင်းတရားချုပ်လျှင်။ မဖြစ်လျှင်။ အကျိုး
လည်းမဖြစ်ဖြိုဟုပြခြင်းငှာ။ထို့နောက်နိုက်နိရောဓသစ္စာကို။ထိုနိရောဓ
ကိုဆိကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းတရားကိုပြခြင်းငှာ။ အဆုံးနိုက်မဂ္ဂ
သစ္စာကိုဟောတော်မူသည်။ ။ဝါ။ဘဝသခ္ဒါတပ်မက်မောသောသူတို့
အား။ထိတ်လန့်စေခြင်းငှာ။သံဝေဂညာဏ်ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ဟိရိ်ဩတ္တပ္ပ
ပြဋ္ဌာနိုးသော။ဉာဏ်ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ဒုက္ခသစ္စာကိုရှေးဦးစွာ။ဆိုဒုက္ခကို။သူ
တပါးသည်မပြုဖြင့်၊သမုဒယသည်ပြုဖြင့်၏။ဖြစ်စေ၏ဟုဆိုစေခြင်းငှာ
နောက်နိုက်သမုဒယကို။အကြောင်းရှိသောဆင်းရဲဒုက္ခဖြင့်။ နိုပ်စက်ရ
ကား။ သံဝေဂညာဏ်သို့ရောဝံသောစိတ်ရှိသဖြင့်။ ဒုက္ခမှထွက်ရာလွတ်
ရာကိုရှာသောသူတို့အား။ဒုက္ခမှလွတ်ရာကိုပြလို၍။ နောက်၌နိရောဓကို
ထိုနိရောဓကိုဆိကြောင်း၊နိရောဓသို့ရောက်ကြောင်းဓမ္မကိုပြခြင်းငှါမဂ္ဂ
ကိုအဆုံးနိုက်ဟောတော်မူသည်။ ။ဆိခဲကြိုးလေးပါး။ဆိခက်ကြိုး
လေးပါးဟူ၍။ဆိရိုးဆိစဉ်ရှိသည်,ဆိကြောင်းကိုအါးသစ်ကြစေလသေး။
သစ္စံ သတ္ထောပဋိသဒ္ဓိ။ ပစ္စယာ ကာရဓမေဝစ။ ဒုဒ္ဒသာစ တုရောဓမ္မာ။
ဒေသေတုဉ္စသုဒုက္ကရာ၊ ဟုအဋ္ဌကထာတို့နိုက်လာသည်နှင့်အညီ။သစ္စာ
ကိုဂုဏ် သတ္ထုဝါကိုဂုဏ်း၊ ပဋိဘာနဉာဏ်ကိုဂုဏ်း။ ပဋိဘာသမုပ္ပါဒ်ကိုဂုဏ်း။ဆိ
ခဲလွှသောကြောင့်။ဆိခဲကြိုးလေးပါးမည်၏၊ သူတပါးကို ဟောခက်လွှ
သောကြောင့်။ခက်ကြိုးလေးပါးမည်၏ဟု။ ခက်ကြိုးလေးချက်ခက်ကြိုး
လေးပါးသို့ အဝင်အပါ စတုသစ္စာကိုကောင်းစွာ။သင်ကြားလေ့ကျက်
ဆောင်ရွက်လျှင်၊အမှန်မုချ။ ပဉ္စက္ခဒသာမံဒိဋ္ဌဖြစ်မှ အတိဒုလ္လဘဖြစ်
သောသဒ္ဓမ္မသဝနကိုပြည့်စုံစေရသော်အကျိုးရှိကြမည်။ မာတိကာကိုအ
လျှင်းမသိသူတို့အါးငင်း။အလွန်ထင်စွာသိသောပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့အား
ငင်း။ ဤကျမ်းသည်ကျေးဇူးမထင်လေရာ။ ပါဠိအဏ္ဏဝိနှစ်ယ တို့နိုက်။
ဖိုးဇဉ်းဝိုးဝါးယုံမှားရှိသောအာစာရကုလပုတ္တာတို့အား။ကျေးဇူးမျှားရာ

ဏီ့၊ ဥပမာကား။ စကူးမဲ့သေသူအားငင်း။ အံလွန်ကြည်လင်သောစကူး
နှင့်ပြည့်စုံသောသူအားငင်း။ ကြေးမုံ။ မျက်မှန်။ မျက်ကွင်းသည်ကျေးဇူး
ကင်းရာဏီ့။ စကူးနှင့်ပြည့်စုံလျက်။ မှုံမွဲငါးသူတို့အားကျေးဇူးများသက့ဲ
သို့တည်း။ ။ဤမာတိကာကြေးမုံမည်သောနိသျသစ်ကျမ်းနှိုက်။ အစစွာ
ခြောက်ပါးသောတိုက်ကို။ အကြိမ်ကြိမ်သုံးသတ်လျှင်။ အထက်ကိုသုဝိ
ညာယဉ်ဖြစ်ရာသတည်း။

အစစွာသောခြောက်တိုက်ပြီးပြီ။

(၇) ဝိတက်ဏီ့ အခြားမဲ့နှိုက်ဝိတိတိုက်ကို။ လ။ ပီတိသဟဂတာ။
ပီတိနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ပီတိသဟဂတာ။ ပီတိနှင့်ကျေပျာဒဂကနိ
ရောဓကောလမ္ဘတာ။ ဇာဝဝတ္ထုကဏီ့။ အစွမ်းဖြင့်။ ဒိုးနှောကုန်သော။ပီ
တိသဟဂတာ။ ပီတိနှင့်ကျေပျာဒကနိရောဓ။ ဇကောလမ္ဘတာ။ကေဝတ္ထု
ကဏီ့ အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်။ ကုန်ဏီ့။ သုခ
သဟဂတာ၊ သုခဝေဒနာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ လ။ဥပေက္ခာသဟဂ
တာ။ကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်။ကုန်ဏီ့။ ။ပဌမကံ။ပီတိသ
ဟဂတ်စိတ်ငါးဆဲ့တခု။ ပီတိ။ဒေါသ။ ဇာသာ၊ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ၊ဝိစိ
ကိစ္ဆာကြည့်သောစေတသိက်ဆယ့်တစ်သရဏီ့။ ခန္ဓာလေးပါး။အာယ
တနနှစ်ပါး။ဓာတ်နှစ်ပါး။သစ္စာသုံးပါး၊ သစ္စာသုံးပါးကား။လောကီပိတိ
သဟဂတ်စိတ်နှစ်ဆဲ့နှစ်ခု။လောဘကြည့်သောစေတသိက်-ပဌစ္စတ္တာလီ
သသည်။ဒုက္ခသစ္စာ။ လောဘသည်သမုဒယသစ္စာ။ မဂ်ပီတိသဟဂတ်
စိတ်တဆဲ့နှစ်ခုနိုက်ရှိသော။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးခုနစ်ပါးသည်။မဂ္ဂသစ္စာ။ကြွင်း
သောမဂ်စိတ္တာ၊ပြါဒ် နှစ်ဆဲ့ရှစ်ခု။ ဖိုလ်စိတ္တာ၊ပြါဒ် သုံးဆဲ့ခြောက်ခုသည်၊
သစ္စာဝိမုတ်။ ။ဒုတိယကား။ဝေဒနာပုဒ်ပဌမပဒအတိုင်း။ ။တတိယ
လည်းဝေဒနာတိုက်တတိယပဒအတိုင်းမင်။ ။အာဒိလဒ္ဓ။သုခသဟဂတ်
ကာယဝိညာဏ်စတုဇ္ဇစျာနစိတ်။ကောဒသအားဖြင့်။တဆဲ့နှစ်ပါးသော
စိတ်တို့ဒ်ရှိသောသုခတဆဲ့နှစ်ခု။ ဥပေက္ခာသဟဂတ်စိတ်ငါးဆဲ့ငါးခုဒ်ရှိ
သော။ဥပေက္ခာဝေဒနာငါးဆဲ့ငါးခု။ဒုက္ခသဟဂတ်စိတ်သုံးခုနိုက်ရှိသေါ
ဒုက္ခဝေဒနာသုံးခု။စေတသိက်ဗာဝီသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ။ နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသော
ကြောင့်။သပ္ပဒေသတိုက်။ ။ပီတိတိုက်ပြီး၏။ ။

(၈) ပီတိတ်က်ဏီ့ အခြားမဲ့နှိုက်။ဒဿနတိုက်ကို။လ။ဒဿနေနပ

ဟာတဗ္ဗာ။သောတာပတ္တိမဂ်သည်ပယ်အပ်ကုန်သေခ။ ဓမ္မာ။တို့သည်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ။အထမမဂ်သုံးဆသည်ပယ်အပ်ကုန်သော။ဓမ္မာ တို့သည်။နေဝဒဿနေန။ နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ။သောတာပတ္တိမဂ် သဉ်ပယ်အပ်သည်လည်းမဟုတ်၊အထက်မဂ်သုံးပါးတို့သည်ပယ်အပ် သည်လည်းမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်။ ကုန်ဏ့်။။ပဌမ ကား။သောတာပတ္တိမဂ်သည်။အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်ပယ်အပ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂ တသမ္ပယုတ် စိတ်လေးခု။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ်တခု။ မာန။ဒေါသ။ ဣဿာသာ။ မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စကြဉ်သော။ စေတသိက်၁၁ဝိသ။ သောတာ ပတ္တိမဂ်သည်။ တနေ့ကရအားဖြင့်ပါယ်အပ်သော။ အပါယဂမနိယဖြစ် သော။ ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ ဒေါသမူစိတ်နှစ်ခု။ ဒိဋ္ဌိစရိက်ဆ္ဆာ ကြဉ်သော။ စေတသိက်ပဉ္စဝိသရုတ်တို့။ ခန္ဓာလေးပါး။အာယတနဓါတ် သဘ္ဘာနှစ်ပါး စိဖြစ်ကုန်၏။ အကုသိုလ်စိတ်တဆဲ့တခု။ လောဘ ကြဉ် သောစေတသိက်ဆယ့်သုသည်။ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။လောဘသည်။ သမုဒယသစ္စာမံည်၏။ ။ဒုတိယကား။သကဒါဂါမိမဂ်သည်။တနေ့ကရ အားဖြင့်ပယ်အပ်သော။ရုံ့ရင်းသောဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု။ ဒေါသမူ ဒွေး။အနာဂါမိမဂ်သည်။ အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်သော။ ကာမရာဂနှင့်သမ္ပ ယုတ်ဖြစ်သော်။ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်စတ်လေးခု။ဒေါသမူဒွေးဝိစိကိစ္ဆာကြဉ် သော။စေတသိက်ပဉ္စဝိသ။အရဟတ္တမဂ်သည်။အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်သေါ ရုပရာဂ။ အရုပရာဂနှင့်။ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ် စိတ် လေးခု။ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ်တခု။ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။ဣဿာသာ၊မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော်။ စေတသိက်၎ကဝိသရုတ်တို့။ ခန္ဓာလေးပါး။အာယ တနဓါတ်သဘ္ဘာနှစ်ပါးစိ။အကုသိုလ်စိတ်ဆဲ့နှစ်ခု။လောဘကြဉ်သော။စေ တသိက်စတုဝိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာ။လောဘသည်၊သမုဒယသစ္စာ။ ။ တတိယကား။ကုသိုလ်၎ကဝိသ။ဝိပါက်ဆဉ်'သ၊ ကိရိယာဝိသ၊စေတ သိက်အဌတိ'သ။ရုပ်အဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရုတ်တို့။ခန္ဓာငါးပါး။အာယတနတဆဲ့ နှစ်ပါး။ဓါတ်တဆဲ့ရှစ်ပါး။သစ္စာသုံးပါး၊သစ္စာသုံးပ ါးကာ။ လောက်ကု သိုလ်သဘ္ဘရသ။ လောကိုင်ဟိုက်၊ ဗံဉ်'သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ၊ စေတ သိက်အဌတိ'သ။ ရုပ်အဌဝိသသည်၊ ဒုက္ခသစ္စာ။နိဗ္ဗာန်သည်၊ နိရောဓ သစ္စာ၊မဂ်စိတ်လေးခုနှိုက်ရှိသော၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။ခုနှစ်ပါး။သ။မဂ္ဂသစ္စာ။

ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ကိုးခု။ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့ခုနှစ်ခုသည်။ သစ္စာဝိမုတ်။အာဒိလဒ္ဓ။နိပ္ပဒေသတိုက်၊

ဒဿနတိုက်ဖြိုး၏။

(၉) ဒဿနတိုက်၏အာချားမဲ့နိုက်။ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုတိုက်။လ။ ဒဿနေနပဟာ တဗ္ဗဟေတုကာ။ သောတာပတ္တိ မဂ်သည် ပယ်အပ်သောဟိတ်ရှိကုန်သော။ ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ။ အထက်မဂ်သုံးပါး သည်ပယ်အပ်သောဟိတ်ရှိကုန်သော။ ။နေဝ ဒဿနေန။နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ။ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သောဟိတ်ရှိသည်မဟုတ်။ အထက်မဂ်သုံးပါးတို့သည်။ ပယ်အပ်သောဟိတ်ရှိသည်မဟုတ်ကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်။ ကုန်၏။ ။ပထမကား။သောတာပတ္တိမဂ်သည်။အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်တခု။မာန ။ဒေါသ။ဇာသာ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်နိုက်ရှိသော၊ မောဟသည် ကြွင်အပ်သော။စေတသိက်ဇာဝိသ။သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ တနုကရာ အားဖြင့်။ခေါင်းပါးခြင်းကိုပြုသောအားဖြင့်။ ပါယ်အပ်သောအပါယဂမနိယဖြစ်သော။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ဒေါသမူဒွေး။ဒိဋ္ဌိစိကိစ္ဆာကြွင်သော။ စေတသိက်ပဉ္စဝိသရှိ၏။ ဒဿနတိုက်ပဌမအတိုင်း ခန္ဓာအာယတနဓါတ်သစ္စာ။ ။ဒုတိယကား။သကဒါဂါမိမဂ်သည်။တနုကရာအားဖြင့်ခေါင်းပါးခြင်းကိုပြုသောအားဖြင့်။ပယ်အပ်သော။ရုံ့ရင်းသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ဒေါသမူဒွေး။အနာဂါမိမဂ်သည်။အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်သော။ ကာမရောဂနှင့်သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ် စိတ်လေးခု။ဒေါသမူဒွေး။ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကြွင်သော။စေတသိက်ပဉ္စဝိသ။ ။အရဟတ္တမဂ်သည်။ အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်သော။ရူပရာဂ။အရူပရာဂနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်တခု။ ဒိဋ္ဌိဒေါသ။ဇာသာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌မောဟသည် ကြွင်အပ်သော။စေတသိက်ဧကဝိသရှိ၏။ဒဿနတိုက်ဒုတိယအတိုင်း။ ခန္ဓာအာယတနဓါတ်သစ္စာ။ ။တတိယကား။ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။မောဟမူဒွေးနိုက်ရှိသောမောဟ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရှိ၏။ ဒဿနတိုက်။ တတိယပဒ အာ

တိုင်း။ ခန္ဓာအာယတနဓါတ်သစ္စာ၄ဖွဲ့ရတွင်။ မောဟမှုန်းနှိုက်ရှိသော မောဟကို။သိခြင်းရကွန်း။ဓမ္မာယတနဓမ္မဓါတ်။ဒုက္ခသစ္စာဟိသွင်းသည် သာထူးသည်။အာဒိလဒ္ဓနာမတိုက်။နိပ္ပဒေသတိုက်။

ဒဿနပဟာတဗ္ဗဟေတုတိုက်ပြီး၏။

(၁၀) ဒဿနဟေတုတိုက်၏အခြားမဲ့နှိုက်။အာစယဂါမိတိုက် အာစယဂါမိနော။ရုတိပဋိသန္ဓေသို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ။ အပစယဂါမိနော။နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ။နေဝါစယနာပစယဂါမိနော။ ရုတိပဋိသန္ဓေသို့ ရောက်ကြောင်းလည်းမဟုတ်။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းလည်းမဟုတ်ကုန်သော။ဓမ္မာ။တရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန်၌။ကုန်၏။ပဌမကား။အကုသိုလ်စိတ်ဖွါးဒသ။ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ။စေတသိက်မွေပညာသရ၏။ ။ခန္ဓာလေးပါး။အာယတနဓါတ်သစ္စာနှစ်ပါးစီ။ ။ဒုတိယကား။မဂ်စိတ်လေးခု။စေတသိက်ဆယ်ဆို့ သံရ၏။ခန္ဓာငုပါး။အာယတနဓါတ်၂ပါးစီ၊သစ္စာတပါး။သစ္စာကား။မဂ် စိတ်လေးခုဌိသော။သမာဒိဉ်အစစ်ရှိသော။သေးတာပတ်မဂ်၂ပါး။လ။ အရဟတ္တမဂ်ခုနစ်ပါးသည်။ မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြွင်းသောမဂ်စိတ်ငါးပါးနှစ်ဆဲ့ ကိုးရသည်။သစ္စာဝိဓုတ်။ ။တတိယကား။အဏာဂတာဓမ္မာအတိုင်း အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသတိုက်။ ။

(အာစယဂါမိတိုက်ပြီး၏)

(၁၁) အာစာယဂါမိတိုက်၏အခြားမဲ့၌။သေက္ခတိုက်။သေက္ခာ။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်(၇)ယောဝံတို့၏ဥဿာဖြစ်ကုန်သော။ ။အသေက္ခာ။ရဟန္တာ တို့၏.ဥဿာဖြစ်ကုန်သော။ ။နေဝသေက္ခာနာသက္ခာ။သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်(၇) ယောက်တို့၏.ဥဿာလည်းမဟုတ်။ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏. ဥဿာလည်းမ ဟုတ်ကုန်သော။ခမ္မာ။တို့သံည်။သံဒိဇ္ဇန်၌။ကုန်၏။ ။ပဌမကား။ ။အရ ဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်သောလောကုတ္တရာစိတ်ခုနစ်ခု-စေတသိက်ဆယ်ဆို့သရ ၏။ခန္ဓာလေးပါး။အာယတန။ဓာတ်နှစ်ပါးစီ၊သစ္စာတပါးသာ။ ။ဒုတိ ယကားအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ခွာခု။စေတသိက်ဆယ်ဆို့သရ၏။ ခန္ဓာလေး ပါးအာယတနဓာတ်နှစ်ပါးစီ။ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ခွါ-ခဲ့ခဲ့ခုနစ်ရ သည်။သစ္စာဟူသောဇရေအတွက်မှလွတ်၏။ ။တတိယကား။ ။

သေါကိုစိတ်ကေသိတိ။စေတသိက်ဒွေပညာသရုပ်အင္ဂဝိသနိဗ္ဗာန်ရ၏။
ခန္ဓာငါးပါး။ အာယတနတဆဲ့ခုစ်ပါး။ ဓါတ်တဆဲ့ခုစ်ပါး။သစ္စာ-သုံးပါး
ဖြစ်ကုန်၏့။ ။အာဒိလဒ္ဓနာမနိပ္ပဒေသတိက်။ ။

(သေက္ခတိက်ပြီး၏့)

(၁၂) သေက္ခတိက်၏့အချားမဲ့နိုက်။ ပရိတ္တတိက်။ပရိတ္တာ။နည်း
သောအာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ။မဟဂ္ဂတာ။ဖြတ်သည်၏့အဖြစ်သို့
ရောက်ကုန်သော။ ။မဟဂ္ဂတာ။ဖြတ်သောစျာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည်ရောက်အပ်ကုန်သော၊ ။အပ္ပမာဏာ။နိုင်းရှည်ခြင်းကိုပြုတတ်
သောရာဂအစရှိသော ကိလေသာတို့၏့ ဆန့်ကြင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော၊
ဓမ္မာ။ဟိုသည်။သံဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏့။ ။ပဌမကား။ ။ကာမစိတ်။စတု
ပညာသ။စေတသိက်ဒွေပညာသ။ ရုပ်အင္ဂဝိသရ၏့။ခဒ္ဓာ။ ငါးပါး။အာ
ယတနတဆဲ့နှစ်ပါး။ဓာတ်တဆဲ့ခုစ်ပါး။သစ္စာသုံးပါး။ ။ဒုတိယကား။
မဟဂ္ဂုတ်စိတ်။သင်္ဂြိဝိသ။စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ခန္ဓာလေးပါး။ အာယ
တနဓာတ်နှစ်ပါးစိ။သစ္စာတပါး။ ။တတိယကား။လောကုတ္တရာစိတ်ခုစ်
ခု။စေတသိက်ဆယ်တိံသ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏့,။ခန္ဓာလေးပါး အာယတနဓာတ်
သစ္စာ။နှစ်ပါးစိ။ ။

(ပရိတ္တာတိက်ပြီး၏့။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသတိက်။)

(၁၃) ပရိတ္တတိက်၏့အခြားမဲ့နိုက်။ပရိတ္တာရမ္မဏာတိက်။ပရိတ္တာ
ရမ္မဏာ။ပရိတ္တာတရားလျှင်အာရုံရှိကုန်သော။ပရိတ္တာရမ္မဏာ။ ကာမတ
ရားကိုအာရုံပြုကုန်သော။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ။မဟဂ္ဂုတ်တရားလျှင်အာ
ရုံရှိကုန်သော။မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ။မဟဂ္ဂုတ်တရားကိုအာရုံပြုကုန်သေ
အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ။ အပ္ပမာဏာတရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ အပ္ပမာ
ဏာရမ္မဏာ။အပ္ပမာဏာ တရားကိုအာရုံပြုကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံ
ဝိဇ္ဇနီ။ကုန်၏့။ ။ပဌမကား။ပရိတ္တာတရားကိုမြဲသောအားဖြင့်အာရုံ
ပြုသော။ နွေးပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်၊မနောဓာတ်သုံးခု။သန္တီရဏသုံးခု။မ
ဟာဝိပါက်စိတ်ခုစ်ခု။ဟသိတုပ္ပါဒစိတ်တစ်ခု။ အားဖြင့်ကာမဇဝန်။ဟု
ဆိုအပ်သော။နှစ်ဆဲ့ငါးပါးသောစိတ်။စေတသိက်တဆယ်တိံသ။ ။ပ
ရိတ္တာတရားကိုအာရုံပြုခိုက်။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းမ

ဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု။မဟာကိရိယာစိတ်ရှစ်ခု။အာဘိညာဏ်နွေးအား
ဖြင့်သုံးဆဲ့တပါးသော။ကာမာဇနေကနိစိတ်။ အပ္ပမညာကြည်သောစေ
တသိက်ပညာသရဏ်၂။ခန္ဓာလေးပါး။အာယတနှစ်ပါး။ ဓာတ်အားဖြင့်
ရှစ်ပါး။သစ္စာအားဖြင့်နှစ်ပါး။ ပရိဇ္ဈာရမ္မဏကံနှစ်ဆဲ့ငါးပါး။အနေကံ
သုံးဆဲ့ဘပါးအားဖြင့်။ပုရိဇ္ဈာရမ္မဏစိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါးသည်။ဝိညာ
ဏကိစ္စခုနှာ။လ။စက္ခုဝိညာဏ်နွေးသည်။စက္ခုဝိညာဏဓာတ်။လ။ကာယ
ဝိညာဏ်နွေးသည်။ ကာယဝိညာဏ ဓာတ်။ပဋ္ဌာနွာရာဝဇ္ဇနိုး သမ္မဋိ
ဆိုင်းနွေးသည်။မနောဓာတ်ကြွင်းဒသါပရိဇ္ဈာရမ္မဏစိတ်-လေးဆဲ့သုံး
ခုသည်။မနောဝိညာဏဓာတ်စေတသိက်ပညာသသည်မွေဓာတ်။လ။ပ
ရိဇ္ဈာရမ္မဏစိတ်။ငါးဆဲ့ခြောက်ပါး။ လောဘကြွည်သောစေတသိက်ဇ
ကုနပညာသသည်။ဒုက္ခသစ္စာ။သောဘသည်သမုဒယသစ္စာ။ ။ဒုတိ
ယကား။ ။မဟဂ္ဂုတ်တရားကိုမြဲသောအားဖြင့်အာဇံပြုသောမ
ဟဂ္ဂုတ်ဇကံဟုဆိုအပ်သောဝိညာဏဆွယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝသညာ
နာသညာယတနစိတ်သုံးခု။စေတသိက်တိ သ။။မဟဂ္ဂုတ်တရားကိုအာ
ရုံပြုခိုက်ဖြစ်ကုန်သော။မ ဟဂ္ဂုတ် အနေကံဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်
ဒွါဒသ။မနေးဒွါရ ဝဇ္ဇနိုး။ မ ဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။ မဟာကိရိယာ ရှစ်ခု။
အာဘိညာဏ် နွေးအားဖြင့် သုံးဆဲ့တပါးသောစိတ်။ ဝိရတိအပ္ပမညာ
ကြည့်သောစေတသိက်သတ္တရှစ္ဆာသ်သရဏ်၂။ခန္ဓာလေးပါးအာယတန
ဓါတ်သစ္စာနှစ်ပါးစီ။မဟဂ္ဂတာရမ္မဏစိတ်။ သုံးဆဲ့ခုနစ်ခုသည်။ဝိညာ
ဏကိစ္စခုနှာ။မနာယတနမနောဝိညာဏဓါတ်ဆို။ ။တတိယကား။ ။
အပ္ပမာဏတရားကိုမြဲသောအားဖြင့်။အာရုံပြုသော။ အပ္ပမာဏဇကံဟု
ဆိုအပ်သောလောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်ဆယ့်သ။ အပ္ပမာဏ
တရားကို။အာရုံပြုခို က်ဖြစ်သော။အပ္ပမာဏအနေကံဟုဆိုအပ်သော။ မ
နောဒွါရဝဇ္ဇနိုး။မဟာကုသိုလ်သမ္မယုတ်စိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါးသည်။ မဟာ
ကိရိယာညာဏသမ္မယုတ်စိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါး။အာဘိညာဏ်နွေးအားဖြင့်။ဆဲ့တပါး
သောစိတ်။ဝိရတိ၊ အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက်တေတ္တိ သရဏ်၂။
ခန္ဓာအာယတနဓါတ်သစ္စာနှစ်ပါးစီ၊အပ္ပမာဏာရမ္မဏစိတ်တဆဲ့ကိုးခု
သည် ဝိညာဏကိစ္စခုနှာ။မနာယတနမနောဝိညာဏဓါတ်ဆို။ ။တတိယကား။ ။
အပ္ပမာဏတရားကိုမြဲသောအားဖြင့်။အာရုံပြုသော။ အပ္ပမာဏဇကံဟု
ဆိုအပ်သောလောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်ဆယ့်သ။ အပ္ပမာဏ
တရားကို။အာရုံပြုခို က်ဖြစ်သော။အပ္ပမာဏအနေကံဟုဆိုအပ်သော။ မ
နောဒွါရဝဇ္ဇနိုး။မဟာကုသိုလ်သမ္မယုတ်စိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါးသည်။ မဟာ
ကိရိယာညာဏသမ္မယုတ်စိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါး။အာဘိညာဏ်နွေးအားဖြင့်။ဆဲ့တပါး
သောစိတ်။ဝိရတိ၊ အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက်တေတ္တိ သရဏ်၂။
ခန္ဓာအာယတနဓါတ်သစ္စာနှစ်ပါးစီ၊အပ္ပမာဏာရမ္မဏစိတ်တဆဲ့ကိုးခု
သည် ဝိညာဏကိစ္စခုနှာ။မနာယတနမနောဝိညာဏဓါတ်ဆို။ ။တတိယကား။ ။
အပ္ပမာဏတရားကိုမြဲသောအားဖြင့်။အာရုံပြုသော။ အပ္ပမာဏဇကံဟု
ဆိုအပ်သောလောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်ဆယ့်သ။ အပ္ပမာဏ
တရားကို။အာရုံပြုခို က်ဖြစ်သော။အပ္ပမာဏအနေကံဟုဆိုအပ်သော။ မ
နောဒွါရဝဇ္ဇနိုး။မဟာကုသိုလ်သမ္မယုတ်စိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါးသည်။ မဟာ
ကိရိယာညာဏသမ္မယုတ်စိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါး။အာဘိညာဏ်နွေးအားဖြင့်။ဆဲ့တပါး
သောစိတ်။ဝိရတိ၊ အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက်တေတ္တိ သရဏ်၂။
ခန္ဓာအာယတနဓါတ်သစ္စာနှစ်ပါးစီ၊အပ္ပမာဏာရမ္မဏစိတ်တဆဲ့ကိုးခု
သည် ဝိညာဏကိစ္စခုနှာ။မနာယတနမနောဝိညာဏဓါတ်ဆို။ ။တတိယကား။ ။
အပ္ပမာဏတရားကိုမြဲသောအားဖြင့်။အာရုံပြုသော။ အပ္ပမာဏဇကံဟု
ဆိုအပ်သောလောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်ဆယ့်သ။ အပ္ပမာဏ
တရားကို။အာရုံပြုခို က်ဖြစ်သော။အပ္ပမာဏအနေကံဟုဆိုအပ်သော။ မ
နောဒွါရဝဇ္ဇနိုး။မဟာကုသိုလ်သမ္မယုတ်စိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါးသည်။ မဟာ
ကိရိယာညာဏသမ္မယုတ်စိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါး။အာဘိညာဏ်နွေးအားဖြင့်။ဆဲ့တပါး
သောစိတ်။ဝိရတိ၊ အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက်တေတ္တိ သရဏ်၂။
ခန္ဓာအာယတနဓါတ်သစ္စာနှစ်ပါးစီ၊အပ္ပမာဏာရမ္မဏစိတ်တဆဲ့ကိုးခု
သည် ဝိညာဏကိစ္စခုနှာ။မနာယတနမနောဝိညာဏဓါတ်ဆို။ ။တတိယကား။ ။

စိတ်တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့ရာနစ်ရသည်။သစ္စာဝိမုတ်။ ။အာဒိလဒ္ဓနာမတိုက်။ သပ္ပဒေသ။နိပ္ပဒေသ၊နှစ်ပါးတို့တွင်။ ပညတ်တရားကိုမြဲသောအားဖြင့် အာရုံပြုသော။ ပညတ်ဇကော်ဟုဆိုအပ်သော။ အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ်။သုံးခု။အာကိဉ္စညာယတနစိတ်သုံးခု။ အဘိညာဏ်ဆွေးမှ တပါးသော။ရူပါဝစရစိတ်တဆဲ့ငါးခု။စေတသိက်ပဉ္စတိုသ။ ပညတ်တရားကိုအာရုံပြုခိုက်ဖြစ်သော။ပညတ်အနေကံဟုဆိုအပ်သော။အကုသိုလ်နွေးဒသ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။ မဟာကိရိယာရှစ်ခု။အာဘိညာဏ်ဆွေးအားဖြင့်။ သုံးဆဲ့တပါးသောစိတ်။ဝိရတိ။ကြည်သောစေတသိက်။ဇကုနပညာသ။ရုပ်အဒ္ဓဝိသ။နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်ဇသော။ကြွင်းသေါပရမတ္ထတရားရှိသောကြောင့်။သပ္ပဒေသတိုက်မည်၏။ ။

ပရိတ္တာရမ္မဏာတိုက်ပြီး၏။

(၁၄) ပရိတ္တာရမ္မဏာတိုက်၏။အခြားမဲ့နှိုက်။ဟိနတိုက်။ ။ ဟိနာ။ယုတ်ကုန်သော။မဇ္ဈိမာ။အလယ်ဖြစ်ကုန်သော။ ။တနည်း။ ။ မဇ္ဈိမာ။အယုတ်၊အမြတ်တို့၏၊ အလယ်နှိုက်ဖြစ်ကုန်သော။ ပဏီတာ မြတ်ကုန်သော၊ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်။ရှိကုန်၏။ ။သံကိလိဋ္ဌတိုက် အတိုင်းကောက်။ ။

ဟိနတိုက်ပြီး၏။

(၁၅) ပိတိသဟဂတာဓမ္မာ။သုခသဟဂတာဓမ္မာ။ဥပေက္ခာသဟဂတာဓမ္မာ။ ။ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာဓမ္မာ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဓမ္မာ။ နေဝဒဿနေနန့်နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဓမ္မာ။ ။ဒဿနေန။ပဟာတဗ္ဗာဟေတုကာဓမ္မာ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဟေတုကာဓမ္မာ။ နေဝဒဿနေန။နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဟေတုကာဓမ္မာ။ ။အာစယဂါမိနော ဓမ္မာ။အပစယဂါမိနောဓမ္မာ။နေဝါစယ။နာပစယဂါမိနောဓမ္မာ။ ။ သေက္ခာဓမ္မာ။အသေက္ခာဓမ္မာ။နေဝသေက္ခာနာသေက္ခာဓမ္မာ။ ။ပရိတ္တာရမ္မဏာဓမ္မာ။မဟဂ္ဂတာဓမ္မာ။အပ္ပမာဏာဓမ္မာ။ ။ပရိတ္တာရမ္မဏာဓမ္မာ။မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာဓမ္မာ၊အပ္ပမာဏာရမ္မဏာဓမ္မာ။ ။ဟိနာဓမ္မာ။မဇ္ဈိမာဓမ္မာ။ ပဏီတာဓမ္မာ။။ဤကားနှစ်ပါးသေါတိုက်တို့၌။အကျဉ်းဖြစ်သေါရှာဘွယ်ကား။ ။ပိတိသဟဂတတိုက်။ပဌမပုဒ်သဉ်။အထူးဝိသေသ။ဒုတိယ။တ

တိယပုန်တို့ကား။ဝေဒနာတိုက်ဦးဟေါ်ခဲ့ဖြိုးဖြစ်၍။အထူးဝိသေသမထုတ်ပြားသော် လည်း။စတုတ္ထဈာန်။ ဇကာဒသသုခ သဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်စိတ်။တခုအားဖြင့်။တဆဲ့နှစ်ပါးသောစိတ်ဦးရှိသေ၏။သုခသည်နိုဗ္ဗိတိကသုခမည်၏။ ။ကြွင်းသောသုံခသဟဂုတ်စိတ်ငါးဆဲ့တခုနှိုက်ရှိသောသုခသည်။ သဗ္ဗိတိကသုခမည်၏။ ဟုသုခအပြားကိုသိစေလို၍။ဟောတော်မူသည်။သဗ္ဗိတိကသုခတက်။နိုဗ္ဗိတိကသုခသည်။ အထူးဝိသေသ။သိမ်မွေ့၏။ဟုသိစေခြင်းငှာဟောတော်မူသည်။ ဗိတိသည်မနသိကသုခနှင့်သဘာဂဓမ္မတည်း။ထို့ကြောင့်။ကာယိကသုခဖြစ်သော။ကာယဝိညာဏ် နှင့်မဂ္ဂင်္ဂ။စတုတ္ထဈာန်။ ဇကာဒသနှိုက်။ သဘာဂဖြစ်ညားသော်လည်း။ ဘာဝနာဖြင့်။ဗိတိကိုပယ်လေသောကြောင့် မဂ္ဂင်္ဂ။ဗိတိသဟဂတာဟူရာနှိုက်။ဗိတိစေတသိက်တပါးတည်း သာရှိသည်။သမ္မယုတ်ဗိတိမရှိသောကြောင့်။မဝင်ကြည်လေ။ ။သုခသဟဂံတာမှ။ကြင်သေါသုခပေါင်းခြံဆယ်သုံးရတွင်။စတုတ္ထဈာန်ဇကာဒသ။သုခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်စိတ်အားဖြင့်၊ဒုပါးသောစိတ်ဦးရှိသေါနိုဗ္ဗိတိကသုခသည်။သုခပေါင်းတဆဲ့နှစ်ရကိုချန်လှပ်၍။ငါးဆဲ့တပါးသောသဗိတိက။သုခတို့သည်တိုက်နှိုက်ဝင်သည်။နိုဗ္ဗိတိကသုခကိုတိတ်မရင်ထုတ်။ ။ဗိတိယဝါသဟ။ကေဂ္ဂဟိဒ။ကေနိရောဓ။ကောလမ္ဘဏာ။ ကေဝဋ္ဋ၊ကဘာဝံ။ဂတာတိ။ဗိတိသဟဂတာ။ ။အကြင်တရားတို့သည်။ဗိတိနှင့်။အဖြစ်အာရုံအဖိုတူသည်၏၊ အဖြစ်သို့ရောက်တတ်သောကြောင့်။ ဗိတိသဟဂတာ။ ။သုခါယသဟ။ကေဂ္ဂဟိဒ။ကေရောဓ။ကောလမ္ဘဏာ။ကေဝဋ္ဋ၊ကဘာဝံဂတာတိ။သုခသဟဂတာ။ ။ဥပေက္ခာယသဟ။ကေဂ္ဂဟိဒ။ကေနိရောဓ။ကောလမ္ဘဏာ။ ကေဝဋ္ဋ၊ကဘာဝံဂတာတို့။ဥပေက္ခာသဟဂဂတာ။ ။ဥပေခါဟုဗိသံယောဂ။ဥပေက္ခာဟုသသံယောဂနှစ်ချက်သင့်သေခါ။သေက္ခာ။သွာခါဒုတာ၊။သွက္ခါတော၊။တိဿထေရော။တိဿဘွဲ့ရောကဲ့သို့။ ။ပိနယတိတိဗိတိ။အာရုံကိုချစ်နှစ်သက်တတ်သောကြောင့်ဗိတိမည်၏၊ထိုဗိတိသည်။ဆဒ္ဒကာဗိတိ၊ခဏိကာဗိတိ၊ဩက္ကန္တိကာဗိတိ၊ဥဗ္ဗေဂါဗိတိ၊ဖရဏာဗိတိ၊ဟူ၍ ၅ါးရှိသဉ်တွင်။ထိုဒွိကျက်သိုးမွေးညှင်းထရုံမျှဖြစ်သောဗိတိသည်၊ဆဒ္ဒကာဗိတိ။လျပ်စစ်ပြက်သကဲ့သို့။ တခဏသာဖြစ်သောဗိတိသည်၊ခဏိကာဗိတိ။သမုဒ္ဒရာကမ်းနှိုက်သို့ငင်းတန်းပိုးပျက်သကဲ့သို့။ကိုယ်ဝယ်ဗိတိသက်၍သက်၍၊ပြက်သည်ကား။ဩက္ကန္တိ

ကဗိတိ။ ကိုယ်ကိုအထက်သို့ဆောင်၍။ ကောင်းကင်သို့ ပျံကြွစေနိုင်သောဗိတိသည်။ဥမ္မေဂါဗိဂိ။ဝါဂွမ်းကိုဆိပေါ်နှံ့သကဲ့သို့ဂုဏ်း။တောင်ဂွမ်းတောင်ခေါင်းနှိုက်ရေပြေ့သကဲ့သို့ဂုဏ်း။သားရေအိပ်နှိုက်လေပြည့်သကဲ့သို့ဂုဏ်း။ကိုယ်အလုံးပြည့်သော်ဗိတိသည်။ဖရဏာဗိတိ။ ။သုခယတိတိသုခံ။ ချမ်းသာခြင်းကိုပြုတတ်။ သက်သာရာရှိသည်ကိုပြုတတ်သောကြောင့်သုခ။သုဋ္ဌုံကာယစိတ္တာဇာဓာဝံခါဒတိ။ခဏတိတိသုခံ။ ။အကြွင်းဝေဒနာသည်။ကိုယ်စိတ်၏ကျင်နာခြင်းကိုတူးဖြိုတတ်၏။ ။ဗိတိသည်။ သုခနှင့်မကင်းကောင်း။ သုခကား။ ဗိတိနှင့်တကွလည်းဖြစ်ကောင်း၏။ကင်း၍လည်းဖြစ်ကောင်း၏။ထိုသုခသည်။ကာယိကသုခ။စေတသိကသုခနှစ်ပါးပြား၏။ ။ဇုဋ္ဌာဂုံကိုရသောအခါနှိုက်။နှစ်သက်ခြင်းသည်ပီတိ။ ရသောဇုဋ္ဌာဂုံကိုခံစားခြင်းသည်။ သုခထင်ရှား၏။ခရိုးဒွေ့ရေတ်သော ယောက်ျားသည်။ တောအုပ်နှိုက်ရောက်ကို မြင်သော်လည်းကောင်း။ရေရှိ၏ဟုကြားသော်ဌင်း။နှစ်သက်ခြင်းသည်။ပီတိထင်ရှား၏။ ရောကိုသုံးဆောင်၍ချမ်းသာခြင်းသည်။သုခထင်ရှား၏။ ။ဇုဂ္ဂနံ။ ဇုဂ္ဂဿ။သုခဒုက္ခဿနံ။ဥပေတာယတ္တာအဝိဂုဒ္ဓါ။ဇုဂ္ဂဿ။ဥပေက္ခဿ။ ။ဥပပတ္တိတော။ယုတ္တိတော။ဇုဂ္ဂတိတိဥပေက္ခဿ။ထိုဥပေက္ခာသည်။ဆဋ္ဌကံ့ပေက္ခာ။ဗြဟ္မဝိဟာရုပေက္ခာ။ဗောဇ္ဈင်္ဂံ့ပေက္ခာ။ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ။ပါရိသုဒ္ဓုပေက္ခာ။သဒ်ါရုပေက္ခာ။ဝိပဿနုပေက္ခာ။ဝိရိယုပေက္ခာ။ ဝေဒနုပေက္ခာဟူ၍ဆယ်ပါးတို့တွင်။ဇုဂ္ဂဓိဏာသဝေါဘိက္ခု။"စက္ခုနာရူပံဒိသွာနေဝ သုမနောဟောတိ။ နဒုမ္မနောဥပေက္ခ ကောစဝိဟရတိ။ သတောသမ္ပဇာနော။ဟူ၍ရဟန်အာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ခြောက်ဖွါရှိုက်။ဇုဋ္ဌအနိဋ္ဌ ဖြစ်သောအာရုံခြောက်ပါး ထင်ခြင်းသို့ရောက်သည်ရှိသော်။ စင်ကြယ်စွာသောသဘောအားဖြင့်။လစ်လူသာရှုတော်မူ၏။ ဝမ်းဗြောက်ခြင်းနှလုံးမသာခြင်းမရှိဟုဟောတော်မူရာ၌ကား။ဆဋ္ဌကံ့ပေက္ခာ။ ။ဥပေက္ခသဟဂတေနစေတသာ။ ဇကံဒိသံဖရိတွာဝိဟရတိဟူ၍သုဒိတဒုကိုဒိတ။သတ္တဝါအပေါင်းတို့နှိုက်လစ်လူရှုခြင်းနှင့်။ဟုဟောတော်မူရာ၌။ဗြဟ္မာဝိဟာရုကာ။ဥပေက္ခာသံဗောဇ္ဈင်္ဂံဘာဝေတိ။ ဝိဝေကနိဿိတံ။ ဟူ၍ သဟဇာတ်တရားတို့ကို။ လစ်လူရှုဖြင့်ဟုဟောတော် မူရာနှိုက်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဥပေက္ခာ။ ။ယာပနဆန္ဒာဒိသု။ယေဝါဒနကေသု။အာဂတာသဟဇာတာနံ။သမာဒါနဟိတဘူတာ။ ဥပေက္ခာ။ အယံတတြမဇ္ဈတ္တုပ္ပါ

ပေကျွာဟု။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဝယ်ဖွင့်သည့်နှင့်အညီ။ယေဝါယနကအားဖြင့်၊ ၀ိ
သောသမထုတ်မှု၍။ဟောသေါဒေသနာတော်၌။လာသေါသဟစောတဓမ္မ
တိုကို။ကောင်းစွာထား၍ဆောင်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥပေကွာသည်။
တတြမ္ဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ။ ။ဥပေက္ခာကောစဝိဟာရတိဟု၍။မြတ်သော
သုခ၌သေါလည်း။သုခ၏အသင်းအပင်းသို့မကြစေဟုဟေါတော်မှုရာ၌။
ဈာနုပေက္ခာ။ ။ဥပေက္ခာပါရိသုဒ္ဓိ။စတုတ္ထ ဈာနံဟု၍အလုံးစုံသော
ဆန့်ကြင်ဘက်တရားတို့မှ။စင်ကြယ်သော ဆန့်ကြင်ဘက်တရားတို့မှ
ငြိမသက်သောကြောင့်။ ကြခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။ ဖြစ်သောရှုခြင်းဂို၏
ဟုဟောတော်မှုရံု၌။ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေက္ခာ။ ။ယသုဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပေက္ခာ
၆ပါးသည်။တရားကိုယ်အားဖြင့်၊တတြမ္ဇ္ဈတ္တတာစေတသိက်တပါးပင်
တည်း။အခိုက်အတန့်အားဖြင့်။သတ္တ၀ါတဝေယ်ဝဆည်းကို။ကုမာဂ်ရ။ယု၀
ထေရ။သေနာပတိ။ရာဇာဟူသကဲ့သို့။အခိုက်အတန့်အားဖြင့်မျှားသည်။
ကတိသဒ်ါရုပေက္ခာ။သမာဓိ၀သေနဥပ္ပဇ္ဇတ္တိ။ ကတိသဒ်ါရုပေက္ခာ။ သ
မာဓိ၀သေနဥပ္ပဇ္ဇတ္တိ။ကတိသဒ်ါရုပေက္ခာ။ဝိပဿနာ၀သေနဥပ္ပဇ္ဇတ္တိ။
အဋ္ဌသဒ်ါရုံပေက္ခါ။သမာဓိ၀သေနဥပ္ပဇ္ဇတ္တိ။ဒသသဒ်ါရုပေက္ခါ။ဝိပဿ
နာ၀သေနဥပ္ပဇ္ဇတ္တိ။ အဘယ်မျှသောသဒ်ါရုပေက္ခာသည်၎င်း။ အဘယ်
မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောသဒ်ါရုပေက္ခာသည်၎င်း။ သမာဓိအားဖြင့်ဖြစ်
သနည်း။ ဝိပဿနာအားဖြင့်ဖြစ်သနည်း။ ၄စ်ပါးသောသဒ်ါရုပေက္ခာ
သည်။ သမာဓိအားဖြင့်။ ဆယ်ပါးသောသဒ်ါရုပေက္ခာသည်။ ဝိပဿ
နာအားဖြင့်ဖြစ်၏ဟု ဟောတော်မှုရာ၌။သဒ်ါရုပေက္ခာ။ ယင်းသဒ်ါရု
ပေက္ခာနှင့် ဝိပဿနုပေက္ခာ။ ဤ၄စ်ပါးတို့သည်။တရားကိုယ်အားဖြင့်
ပညာစေတသိက်တပါးပင်တည်း။ကိုယ့အားဖြင့်သာ၄စ်ဖါးပြား၏သည်။။
အိမ်တွင်းသို့ရောက်သောမြွေကို။ ခံရင်းခွဖြင့်ဖိုင်လျော၍။ မြွေလေလော။
မြွေမဟုတ်လေလော။ဟုစုံစမ်းလျှင်။လည်ရစ်သုံးဆင့်ကိုမြင်သော်။ မြွေ
ဟုတ်၏။ဟုသိသောယောကျ်ားသည်။ မြွေကိုလွတ်ရာသို့။ပြစ်ခွင့်ကိုရာ
ကြီလေရာ၏။ ထိုခဏ၌မြွေဟုတ်၏ဟု သိသောကာလ။ထောက်သောခ
ရင်းကိုမြှောက်ခြင်း၌။မြွေကိုလွတ်ရာသို့။ ပစ်ခွင့်ကိုကြိုရာသောကာလ
နှိုက်၊လျစ်လျူသာအာရုံပြုသကဲ့သို့။သဒ်ါရုတရားကို။ ရှု၍သိုမ်းဆည်း
ခြင်းနှိုက်။ယောဂါ၀စရပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တအားဖြင့်။ တော
ဘုမ္မကသဒ်ါရုကို။ မီးတောံကဲ့သို့ထင်သဖြင့်တတ်စွမ်းခြင်းကင်းလျင်

သခ်ၤါရမ္ဘလွတ်,လိုသေသ်။ သခ်ၤါရကိုအံ့ာရုံပြုခြင်းကား။ လျစ်လျူသာ
တည်း။ ။ယာပနကာလေနကာသံဉပေက္ခာနိမိတ္တံ့။ မနသိကရောတိ။
အခါခပ်သိမ်း။မလွံမယုတ်သောလုလွဖြင့်လုလွပြု၏့။ဟုပေ်ာတော်မူရာ
နိုက်ဝိရိယပေက္ခာ။ ။ယသ္မိံသမယေကာမာဝစရံ၊ကုသလံစိတ္တံ့ဉပ္ပန္နံ
ပေ်ာတ်ိ။ဉပေက္ခာသဟဂတံ။ ပဋ္ဌာ်အကြင်အခါ ဉပေက္ခာ သဟဂုတ်
ကာမာဝစရ စိတ်သည်ဖြစ်၏့။ ဟုပေ်ာတော်မူရာနိုက် ဝေဒနာစေတ
သိက်သည်ဝေဒနုပေက္ခာ။ ။ဤသို့သရုပ်အာ်းဖြင့်။ဉပေက္ခာဆယ်ပါး။
တရားကိုယ်အာ်းဖြင့်တကြမ္ဘတ္တာ။ ပညာ၊ဝိဒိုယ၊ဝေဒနာဟူ၍ဂုပါး
ရှိသည်တွင်။ဤအရာနိုက်ဝေဒနုပေက္ခာကိုပေ်ာတော်မူသည်။

ဝိတိတိက်နိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏့။

(၈) ဒသနတိက်နိုက် ဒသနအရသည်။နဒ္ဓဂိတ ဝါဒိတ၊ ဝိသု
ကဒသနာနိုက်။ နဒ္ဓဂိတဝါဒိတကိုထောက်၍။ ပဋ္ဌဝိညာဏ ဒသန။
တပေါစပြုဟ္မစရိယဆ္ဌ၊ အဂိယသစ္စာနဒသနံနိုက်၊ အဂိယသစ္စာနကို
ထောက်၍။ မနောဝိညာဏဒသနံဟူ၍၊ဒသနအထူးကို။ သိအပ်သ
ကဲ့သို့၊ ဂေါတြဘူ၏့။ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်းသည်။ ကိလေသာကိုပယ်
ခြင်း ကိစ္စမပြီးသောကြောင့်။ ဒသနသာမည်၊ မဂ်၏့ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်
ခြင်းကား။ ကိလေသာ ကိုပယ်ခြင်း ကိစ္စကိုပြီးစေလျက်။ မြင်သော
ကြောင့်။ဝိသေသဒသနဟူ။ပ ဉာတပ္ပဋိသဒ္ဓါကိုထောက်၍သိအပ်သည်
ဂေါတြဘူသည်အာသဝက္ခယ၏့အာ်းရုံဖြက်၍၊ အာရမ္မဏိကဖြစ်သောအာ
သဝေါတရားတို့နှင့်အာ်းအာရမ္မဏိကအာ်းဖြင့်စပ်ရကြ်းအလိုအတိုင်း
ကိလေသာကိုမပယ်နိုင်။ ဥပမာကာ်းကျဉ်မသည်။ သခင်နှင့်ကျေ်းဇူး
စာ်းကျေ်းဇူးရှင်၏့၊ အဖြစ်ဖြင့်စပ်ရကာ်းအလိုရှိတိုင်း ပြုခွင့်မရသကဲ့သို့
တည်း။ဝါ။ လျောက်တင်ရန်ကိစ္စရှိ၍။ မင်းသို့ရှေ်ရှသွာ်းသောယောကဲ့
ကျာ်းသည်။ ဆင်ဖြူတက်စီး၍။ဉယျသည်သို့ထွက်တော်မူသော မင်းကဲ့
လမ်းနိုက်ဝေ့ွဖြင်ညား သေ်လည်း သင်လျောက်လိုသောကိစ္စ။ မပြီး
သောကြောင့်မင်းကဲ့။ မတွေ့မမြင်ခဲ့ရဟူဆိုသကဲ့သို့။ ဂေါတြဘူသည်
နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သေ်လည်း။ ကိလေသံ ပဓာ်ယနကိစ္စ မပြီးသောကြောင့်။
ဒသနမမည်။ ဂေါတြဘူသာဒသနမ မြဲည်သည်မဟုတ်။ ဖိုလ်ဇော။
ပစ္ဆဝေက္ခဏာဇောတို့လည်း။ဒသနမမည်သည်သ၊တည်း။မဂ်လေ်းပါး

လုံးပင် ကိုလေသံကိုပါယ်လျက် ဒီဇွဲနှိုက်ကိုမြင်သောကြောင့်။ ဒဿနမည်ရာ၏။ ဟူညွှန်းဆို။မမည်ရာအာဘဝင်ကြောင့်နည်း ဇာထက်မက်သံးပါးကို ဘာဝနာသဒ္ဒါဖြင့်။ ဘာဝနာမက်ဟူဟောလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ထို့ကြောင့်သောတာပတ္တိမဂ်တပါးသာ။ ဤအရာနှိုက် ဒဿနမည်သည်၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်သည်မြင်အပ်ပြီးသောတရားတို့ကိုထပ်၍။ မြင်သောကြောင့်။ အထက် မဂ်သုံးပါးတို့သည်။ ပွါးသည့်မည်၏။ဘာဝနာမည်၏။ "ထို့ကြောင့်ပဌမမဂ္ဂေန"ဒိဋ္ဌိဇွဲဘာနေဝဘာဝနာဝသေနပဝတ္တနတော"ဥာဒိုမဂ္ဂတ္တာယံ။ ဘာဝနာတွေဝဂ္ဂတိ။နဒဿနန်တို့။ဟုမဆိုသာရမည်။သာနှိုက်ဆိုသည်။ "မဂ်လေးပါးတို့၏ပယ်စဉ်ကို။ မှတ်လွယ်စေခြင်းငှာ။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်ကိုလေးလွှာ။ဒေါသမူမွေးကို သုံးလွှာ။ပြုရာ၏။ လွှာဟန်ကား အပါယဂမနိယဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုစိတ္တုပ္ပာဒ်တလွှာ။"ပဌမ" "ရုံ့ရင်းသောဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုစိတ္တုပ္ပာဒ်တလွှာ။ဒုတိယ" "ကာမရာဂနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုစိတ္တုပ္ပာဒ်တလွှာ။တတိယ။ "ရူပရာဂအာရုပရာဂနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်တလွှာ။စတုတ္ထ။ "အပါယဂမနိယဖြစ်သောဒေါသမူခွေးစိတ္တုပ္ပာဒ်တလွှာ။ပဉ္စမ။ "ရုံ့ရင်းသောဒေါသမူခွေးစိတ္တုပ္ပာဒ်တလွှာ။ဒုတိယ။ "သိဒ်ဆွေ့သောဒေါသမူခွေးစိတ္တုပ္ပာဒ်တလွှာ။တတိယ။ "သောတာပတ္တိမဂ်သည်အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်သောဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုစိတ္တုပ္ပာဒ်စိတ္တုပ္ပာဒ်ဝိဒ်ကိုစွန့်သဟဂုတ်ဆဉ္စုပ္ပာဒ်။ပဏမဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပာဒ်။ "သကဒါဂါဒိမဂ်သည်ကား။တနုကရအာဖြင့်။ ပယ်အပ်သောဒုတိယ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပာဒ်။ဒုတိယဒေါသမူခွေးဝိတ္တုပ္ပာဒ်။ "အနာဂါဒိမဂ်သည်အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်သော။ တတိယဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပာဒ် တတိယဒေါသမူခွေးစိတ္တုပ္ပာဒ်။ . "အရဟတ္တမဂ်သည်အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်သောစတုတ္ထဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပာဒ်"ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပာဒ်။ ။ ဤသို့အစဉ်အတိုင်းပယ်သည်။ထို ကြောင့်သပြိုဟန်နှိုက်။ "သောတာပတ္တိမဂ္ဂဲ့ဘါဝေတွာ။ဒိဋ္ဌဝိစိကိစ္ဆာပဟာနေန။ပဟိနာပါယဂမနေနိသတ္တက္ခတ္တုံ၊ ပရမောသောစဘာပနဲ့ နာမတေဘဝ်။ သကဒါဂါဒိမဂ္ဂဲ့ဘာဝေတွာ။ ရာဂဒေါသမောဟာနံ။ တနုကရတ္တာ။ သကဒါဂါဒိနာမကောတို့။သကိဲ့ဒေဝတ္တံမံသောကံဒေဝါဝါဒိုဘွာ။ အနာဂါဒိမဂ္ဂဲ့ဘာဝေတွာ။

ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ မနဝသေသပဟာနေန။ အနာဂါမိနာမဟောတိ။
အနာဂတ္တိာဇာတိ။ အရဟတ္တံဘာဝေတွာ။ အနဝသေသကိလေသပ
ဟာနေန။အရဟာနာမဟောတိ။ ဒိဏာသဝေါလောကေ အဂ္ဂဒက္ခိဏေ
ယျောဟုဆိုသည်။ ။အထက်မဂ်သုံးပါးတို့သည်။သောတာပတ္တိမဂ်
သည်။မြင်အပ်ပြီးသောနိဗ္ဗာန်ကိုသာ။ထပ်၍မြင်သည်ဖြစ်သောကြောင့်။
အမြင်ပွားသည်ဟုဘာဝနာသဒ္ဒါဖြင့်ဟောတော်မူသည်။ထိုအထက်မဂ်
တို့၏။ ရှေးဖြစ်သောဝေါဒါန်။နောက်ဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဇောတို့
သည်။ ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းကိစ္စမရှိသောကြောင့်။ဘာဝနာမမည်။ ။
ပထမပဒ။ဒုတိယပဒမှလွတ်သောတရားတို့သည် တတိယပဒနိဿိတ်ဝင်
ကုန်၏။ ။ကာယဝကိ်ဒိနံပန။ဧဝံပဟာနံဝေဒိတဗ္ဗံ။ပါဏာတိပါ
တောအဒိန္နဒါနံ။မိစ္ဆာစာရော။မုသါဝါဒေါ။ပိသုဏဝါစာ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ။
ဣမေတာဝဒသ။သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန။ ။ဖရုသဝါစာဗျာပါဒေါတိ။
ဒွေ ။အနာဂါမိမဂ္ဂေန။အာဘိဏှာ။သမ္ဖပ္ပလာပေါတိဒွေ။အရဟတ္တမဂ္ဂေန
ဟုမနောရထပူရကိအဋ္ဌကထာကိုရှု၍။ အကုသလကမ္မပထတို့တွင်။
ဤကမ္မပထကို။ဤမဂ်ပယ်သည်ဟုသိလေ။ ။အနိစ္စကိုနိစ္စ။ဒုက္ခကို
သုခ။အနတ္တကိုအတ္တ။အသုဘကိုသုဘ။ဟုဝိပ္ပလ္လာသဝတ္ထု၊လေးပါး။တပါး
ပါးနှိုက်။သညာဝိပ္ပလ္လာသ။စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသ။ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသအားဖြင့်အခြင်း
အရာသုံးပါးစီဖြစ်၍။တဆဲ့နှစ်ပါးသောအာကာရတို့တွင်။ သူငယ်သည်
ရွှေကိုရသည်နှင့်တူသေါသညာဖြင့်။ဖောက်ပြန်ခြင်း။ရွာနေယေဝံကျား
သည်ရွှေကို ရသည်နှင့်တူသောစိတ်ဖြင့် ဖေါက်ပြန်ခြင်း။ ရွှေပန်းတိမ်
သည်သည်။ရွှေကိုရသည်နှင့်တူသောဒိဋ္ဌိဖြင့်ဖေါက်ပြန်ခြင်း။သုံးပါးတို့
တွင်။သညာအဲ့ဒါးဖြင့်အနိစ္စကို-နိစ္စ။အနတ္တကို-အတ္တ။ဟူ၍ဖေါက်ပြန်ခြင်း
နှစ်ပါးကိုလည်းကောင်း။စိတ်အားဖြင့်အနိစ္စကို-နိစ္စ။အနတ္တ-ကို။အတ္တ။
ဟူ၍ဖေါက်ပြန်ခြင်းနှစ်ပါးကိုလည်းကောင်း။ဒိဋ္ဌိအားဖြင့်။အနိစ္စ-ကိုနိစ္စ။
ဒုက္ခကို။သုခ။အနတ္တကို-အတ္တ။ အသုဘကိုသုဘဟူ၍။ ဖေါက်ပြန်ခြင်း
လေးပါးကိုလည်းကောင်း။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်ပယ်၏။ ။သညာ
အားဖြင့်အသုဘကို။သုဘဟူ၍လည်းကောင်း။စိတ်အားဖြင့်အသုဘကို။
သုဘဟူ၍ လည်းကောင်း။ ဖေါက်ပြန်ခြင်းနှစ်ပါးကို။ သကဒါဂါမိမဂ်
သည်။ခေါင်းပါးစေ၏။အနာဂါမိမဂ်သည်လည်းနှစ်ပါးကိုပယ်၏။ ။
သညာအားဖြင့်။ဒုက္ခကို။သုခဟူ၍လည်းကောင်း။ စိတ်အားဖြင့်ဒုက္ခကို

သုခဟူ၍လည်းကောင်း။ဖေါက်ပြန်ခြင်းနှစ်ပါးကို။ အရဟတ္တမဂ်သည် ပယ်၏၊။ ။ငွေ့ပန်စိတ္တာကိစ္စသဒ္ဒလဒ္ဓါနေ။ ဒိဋ္ဌဝိရတိတာယ။အ ကုသလသညာယ။သကကိစ္စသဗ့သဝကာလေ။ သညာဝိပ္ပလ္လာသော ဝေဒိတဇ္ဈော။ဒိဋ္ဌဝိရတိတဒ်သဝ။အကုသလစိတ္တသ။သကကိစ္စသ။ ဗသဝကာလေ။စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသော။ဒိဋ္ဌသမ္မယုတ္တစိတ္တော။ဒိဋ္ဌဝိပ္ပလ္လာသေါ။ တသ္မာသဗ္ဗဒုဗ္ဗလော သညာဝိပ္ပလ္လာသော။ တတောဗလဝ တရောဝိတ္တ. ဝိပ္ပလ္လာသော။ သဗ္ဗဗလဝတရော။ဒိဋ္ဌဝိပ္ပလ္လာသော၊ ။သာရဏ္ဍဒိပကိ ဋိကာကိုရှာ၍။ ဝိပ္ပလ္လာသကိုပါယ်ခြင်းကဲ့သိလေ။ ။ဒဿနေနပဟာ တဗ္ဗာတိ။ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ။ ။အလုတ္တတတိယာတပ္ပ။ရိသ်။ ။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ။ ။ဒုင်းတပ္ပ။ ရိသ်။ ။နေဝဒဿနေန။နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ။တထာ။ ။ အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒဿနတိုက်နိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏၊။

.(၉) ။ဒဿနေပဟာတဗ္ဗဟေတုတိုက်နိုက်၊ ။သောတာပတ္တိ မဂ်သည်၊ ပါယ်အပ်သည်လည်းဖြစ်စေ။ ဟိတ်ရှိသည်လည်းဖြစ်စေ။ အင်္ဂါနှစ်ပါးညီစေ။ထို ကြောင့်။ လောဘမူနိုက်ဟိတ်နှစ်ပါးတွင်။လော ဘဟိတ်သည်အညုပုဒ်သို့ဝင်ခိုက်။မော ဟသည်ကဟ်ား။ မောဟသည်၊ အညုပုဒ်သို့ဝင်ခိုက်။လောဘသည်၊ ကဟ် ဖြစ်သင့်သည်။ဒေါသမူဒွေး လည်းနည်းတူဖြစ်သောကြောင့်။ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗော။ပေ။တူ။ဝေတေ သံအင်္ဂါတိဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကာပြီ။ ။ဝေတသံ။ထိုဒိဋ္ဌဂ တသမ္မယုတ်စိစိကိစ္ဆာသဟဂတ်ဧကုပ္ပါဒ်။ အပါယဂမနီယဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌဂတသမ္မယုတ် ဒေါသမူဧကုပ္ပါဒ်တို့အား။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗော။ သောတာပတ္တိ မဂ်သည် ပယ်အပ်သော။ ပေ။တူ။ဟိတ်သည်။ အင်္ဂါ။ ရှိ၏၊။ ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗော ။ပေ။တူ။ ဝေတသံအင်္ဂါ ဝသိ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ။ပေ။တူကာ။ ။ဝေတသံ။ထိုမျှ ရင်း သောဒိဋ္ဌဂတစိတ္တသမ္ပယုတ်။ ဒေါသမူဒွေး၊ကာမရာဂနှင့်သမ္မယုတ်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌဂတစိတ္တသမ္ပယုတ်ဆိပ် မြွေ့သော ဒေါသမူဒွေး။ ရူပရာဂအာရူပရာဂ နှင့် သမ္မယုတ်ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌဂတစိတ္တသမ္ပယုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ် စက္ကုဝိဉ္ဉာဏ်တို့ အား။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗော၊အဆုံးက်မဂ်သုံးပါးသည်ပယ်အပ်သော။ ပေ။တူ။သည်။အင်္ဂါ။ရှိ၏၊။ ။အလုဒ္ဓစတုက္ကဈာနဟုဒ်သမျှသော် ။ဤ နိုက်အဆုက်မဂ်သုံးပါးတို့သည်။ပယ်အပ်သောဟိတ်လည်းမှန်စေ။ပယ်

အပ်သောဟိတ်ရှိသည်လည်း၊ မှန်စေဟု။ အင်္ဂါနှစ်ပါးညီမှပေါသော
ကြောင့်။ ။မောဟမူးနွေးနှိုက်ရှိသောမောဟသည်။ဟိတ်ကားမှန်၏။
ဟိတ်ဘော်ရှိသေါတရေားမဟုတ်ခဲ့ရကား။ပယ်အပ်သေါဟိတ်ရှိသောတ
ရားဟု။မဆိုသင့်သောကြောင့်။ဒုတိယပုဒ်နှိုက်မဝင်။ ။ဒဿနေနပ
ဟာတဗ္ဗော။ ပေါတူနေဝအတ္ထိ။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗော။ ပေါတူ။နေ
အတ္ထိဇောသနှိုနေဝဒဿနေန။နဘာဝနာယ။ပဟာတဗ္ဗပေါတူကာ။။
ဟုစတုတ္ထဝဿဝဟုဇိဟိအလုတ္တာသမာသ်ပြု။ဇောသံ။ထိုကုသိုလ်ဇကဝိသ
ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ ကိရိယာဝိသ။ စိတ္တုပ္ပါဒ်။ မောဟမူးနွေးနှိုက်ရှိသော
မောဟ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်တို့အား။ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗော။သော၊ပေါ
တူ။သည်။နေဝအတ္ထိ။ရှိ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗော။သော။ပေါတူ။သည်။
နအတ္ထိ။မရှိ။ဟူတိ။ကြောင့်။ ။ဤဝစနတ္ထဖြင့်-ဒဿနေန။ နေဝပဟာ
တဗ္ဗော။ဘာဝနာယ။နပဟာတဗ္ဗော။ဇောသံပေါတူတိ။ နေဝဒဿနေ
နေ။နဘာဝနာယ၊ပဟာတဗ္ဗပေါတူကာ။ဟူသောဆဋ္ဌဝဟုဇိဟိသမာသ်
ကိုနစ်စေအပ်၏။ထိုစကားမှန်၏။ရုပ်-နိဗ္ဗာန်-အတိတ်-စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌၊
ဟိတ်မရှိသောကြောင့်။ ကုသိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာတို့နှိုက်။ ဟိတ်ရှိငြား
သော်လည်း။ ပယ်အပ်သောဟိတ်မဟုတ်သောကြောင့်ဂုဏ်း။ ပယ်အပ်
သောဟိတ်မရှိဟုဆိုအပ်၏။ ။အကယ်၍ဆဋ္ဌဝဟုဇိဟိပြုငြားအံ့။အ
ပေါတူကဝမ္မတို့နှိုက်။ဟိတ်မရှိသောကြောင့်။ အပေါတူကဝမ္မဖြစ်သော
အဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ရုပ်။နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ဤပုဒ်နှိုက်မဝင်ရာရောက်ခဲ့သည်
ကုသိုလ်ဝိပါက်။ ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့တွင်လည်း။ ဟိတ်မှကြွင်းသော
သမ္မယုတ်တရားတို့ကို။ဒဿနမဂ်။ ဘာဝနာမဂ်တို့သည်။ ပယ်ကုန်၏။
ဟုဆို၍လည်းရောက်သတည်း။ ။ဟိတ်တရားတို့ကို။ဒဿနမဂ်။ဘာ
ဝနာမဂ်၊တို့သည်မပယ်ဟုဆို၍လည်းရောက်ခဲ့သည်။ သဟိတ်တရား
၏။ဟိတ်ကို။ နေဝဒဿနေန။ ပဟာတဗ္ဗ။နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ။ ဟု
ဘုရားမြတ်စွာဟောတော်မူသည်ဟူ၍ဆို၍လည်းရောက်ခဲ့တော့သည်။
ထို့ကြောင့်။ဆဋ္ဌကိုနစ်စေအပ်၏။

ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုတိုက်နှိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၁၀) အာစယဂါမိတိုက်၌။အာစယသန္ဒါသည်။ပဋိသန္ဓေစုတိ
ဂတိအားဖြင့်ဖြာ်သောခန္ဓာကိုဟောသည်။ ။ကမ္မကိ၊လေသေဟိ။အာစ

ယတိတိအာစယော်ဘ။ ။ယောဓမ္မော။အကြင်စုတိ-ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ဖြစ်
တတ်သောခန္ဓာတရားကို။ကမ္မကိလေသေဟိ။သည်။အားစိယတိ။ဆဉ်း
ဝ်ားအပ်၏။ ။အာစယံဂစ္ဆန္တီတိအာစယဂါမိနော။ ။အာစယံ။ကံကိလေ
သာတို့သည်ဆည်းဝ်ားအပ်သောခန္ဓာဝံသို့။ဂစ္ဆန္တီ။ကုန်၏။ ။သုဒ္ဓိကဖွာ၂ည
ပစာအားဖြင့်ကုသိုလ်အကုသိုလ်ရ။ ။အာစယံဂစ္ဆန္တီဇတေဟိတိအာစ
ယဂါမိနော။ကရဏာသံဝဓ်။ကုသိုလ်အကုသိုလ်မရွေ့ရ၏့။ ။အာဘစယံဂါ့
မေန္တီတိအာစယဂါမိနော။ ။ပေတကတ္ဘာ၂သာဓ်ဂုဝင်းရ။ ။တနည်းအား ဖြင့်
အါစိနဂါမိပုဒ်ကြီ။ ။အါစိန ဟ္ဘာဟုတွါဂစ္ဆန္တီပဝတ္တန္တီတိအါစိနဂါမိနော်။
ယေဓမ္မော။တို့သည်။ပဝတ္တံ့။သော။ကိလေသဓာတ်။ကိလေသာ့ကို။အာစိ
နဟ္ဘာ။ဆည်းဝ်ားကုန်သည်။ဟုတွာ။၍။ ဂစ္ဆန္တီပဂတ္တာနီ။ ဖြစ်တတ်ကုန်
၏့။ ။ပန်းဂံဆရာသည်။အုင်္ဂျပ်ကိုအဆင့်ဆင့်ပွါးစေသည်။.ဆည်း
ဝ်ားသည်ဟူသကဲ့သို့။ကိလေသါကိုပွါးစေသည်။ဆည်းဝ်ားသည်ဖြစ်၍။
အာစိနဂါမိနဟုဂ္ဂိုလ်လျက်။နိဂုတ်အားဖြင့်။အာစယဂါမိနောဟုဂ္ဂိုသည်။ ။
အံပေတံစယာကိအပစယော။ ။ယေအာသဒိတခမ္မာ။တို့သည်၊စယော။
စုတိပဋိသန္ဓေမှ။အပေတံ။ကင်းသည်တည်း။ ။ပဋ္ဌမိအဏ္ဏယိဘောသ
မာသေါယံ။နိဗ္ဗာန်ရ။ ။အပစယံဂစ္ဆန္တီတိအပစယဂါမိနော။ ။ယေဓမ္မော။
အကြင် မဂ်လေးပါး တရားတို့သည်၊ အပစယံ။နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ
ကတွာ။အာရုံပြု၍။ဂစ္ဆန္တီ။သွားတတ်ဖြင့်တတ်ကုန်၏့။ ။ဂေါတြဘူ
ဓော။ပဋ္ဌဝေဂ္ဂဏာဓော။ဖိုလ်ဓောတို့သည်။ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်ငြား
သော်လည်း။ကိစ္စလေးပါးကိုပြီးစေလျက်။ မဖြစ်သောကြောင့်အာရုံပြု
သည်မမည်။ မဂ်တို့သာလျှင်ဒုက္ခသစ္စာကိုပိုင်းခြား၍ဆိုခြင်း။သမုဒယ
သစ္စာကိုပယ်ခြင်း။ နိရောဓသစ္စာကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်း။ မဂ္ဂသစ္စာကို
ပွါးစေခြင်းဟူသော ကိစ္စလေးပါးကိုပြီးစေလျက်။အါရုံပြုသောကြောင့်
မဂ်ကိုသာအာရမ္မဏကဂရုဟုဂ္ဂါ၌ဆို။ထို့ကြောင့်မူလဋီကာ၌။ ။အာ
ရမ္မဏံကတွာတိဇ္ဈာဒိ။ စတုက်ိစ္စသာဓနဝသေနအာရမ္မဏကဂရုံသဒ္ဓါ
ယဝုတ္တံတိဝေဒိတဗ္ဗံ၊ဟုမိန့်ပြ။ ။တနည်းအားဖြင့်။အပစိနဟ္ဘာဟုတွာ
ဂစ္ဆန္တီတိအပစယဂါမိနော၊ ။ပန်းဂံဆရာသည်ပွါးစေသောအုင်္ဂျ။
ဆဉ်းဘူးသောအုင်္ဂျပ်တို့ကို။ဖျက်ဆီး၍သွားသောယောဂျီးကဲ့သို့။အ
ကြွင်းမဂ်ဂပါးတို့သည်။ဖြစ်တိုင်းသောကိလေသာကိုဖျက်ဆီး၍။ နိဗ္ဗာန်
သို့သွားတတ်သောကြောင့် အပစိနဂါမိနမည်ကုန်သည်။နိဂုတ်အိန်ဉ်းအါး

ဖြင့်အပစယဂါမိဉ်နောဟုရှိသည်။။နေဝါစယဂါမိနောစသော်။နာပစယဂါ
မိနေါစာတိ။နေဝါစယနါပစယဂါမိနေါ။ ။အကုသလကမ္မမရဒွိစ္ဆရဟိတံ
အပါယဘုမ္မိယံပဋိသန္ဓိံဇနေတိ။ပဝတ္တိယံပနသဗ္ဗံပိန္ဒါဒသဝိဓံ။ သတ္တာ
ကုသလာပါကာနိသဗ္ဗတ္ထာဝိကာမလောကေ။ရူပလောကေစယ ထာရ
ဟံဝိပစ္စတိ။ ။သဗ္ဗတ်။ ။ဥဒ္ဓစ္စရဟိတန်။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ။ စေတနာရ
ဟိတံ။ဇကောဒသဝိဓံ။အကုသလကမ္မံ။ ။ဒိကာကျော်။ ။အဘိညာစေတ
နာပနေတ္ထုပရတောဝိညာဏသပစ္စယော။နဟောတိတိနဂဟိတာ။ ယ
ထာစအဘိညာစေတနာ။ဇဝံဥဒ္ဓစ္စစေတနာပိနဟောတိ။တသ္မါသါဝိဝိဉာ
ဏာသဲ။ပစ္စယဘာဝေအပနေတဗ္ဗာ။ ။သမောပဒိစ္စသ်မပ္ပါဒ်အဖွင့်။ ။ရု
ထိပဒိသန္ဓေသို့ရေဝံကြောင်းသည်။ဇနကသတ္တိဥပထမ္ဘကသတ္တိဖြင့်ရေဝံ
ကြောင်းဟူ၍နှစ်ပါးရှိသည်တွင်။ဇနကသတ္တိဖြင့် ရေဝံကြောင်းမဟုတ်
သည်ကိုရည်၍သဗ္ဗိုဟ်ဦဥဒ္ဓစ္စရဟိတံဟုဆိုသည်။အကြောင်းနှစ်ပါးတို့
ဖြင့်ဆိမ်းရုံး၍အာစယဂါမိတိက်ဦဟောတော်မူသည်။ဥပမာကား။ မိမိ
ကိုယ်စွမ်းရေဖြင့်။ရွာကိုဖျက်ဆီးတတ်သော်။ ခိုးသူတကျိပ်တယောံ။ခိုး
သူတို့၏ အလိုသို့လိုက်၍။ အားပေးအားမျှော်ဇထံပံ့ပံ့တတ်သော ခိုးသူ
တယောံ။ပေါင်းတကျိပ်နှစ်ယောံသော်။ဂါမဃာတက စောရတို့သည်
စေါရစါရင်းသို့သ်ါ။ပါဝင်ကုန်သကဲ့သို့။ထိုပဒိသန္ဓေကိုဇနကသတ္တိဖြင့်
ရော်ကြောင်းဖြစ်သော်။အကုသိုလ်စေတနာတဆဲ့တပါး။ ကဏ္ဍဝမ္မဂရှ
ဝမ္မအားဖြင့်။သဘာဂဖြစ်သော်။ပဒိသန္ဓေဇနကသတ္တိမှကင်းသော်၊ ဥပ
ထမ္ဘကသတ္တိမျှဖြစ်သော်။ဥဒ္ဓစ္စစေတနာနှင့်တကွ။အကုသိုလ်ဒွါဒသစေ
တနာတို့သည်။အပစယဂါမိစာရင်းသို့ဝင်ကုန်၏့။ ။ဗျာဓိဟူသည်။စု
တိ၏အကြောင်းဖြစ်၏့။နိစုတိ၏့အကြောင်းမဟုတ်။အကုသိုလ်ဒွါဒသ
တို့သည်ဌင်း။လောကိကုသိုလ်သတ္တရသတို့သည်ဌင်း။ တောဘုမ္မကဝဋ်
၏့အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။အာစယဂါမိသာဖြစ်၏့။ အပစယဂါ
မိမဖြစ်။ ။ကရောတိပရဒုက္ခေသတိ။သာဂုနံဟဒယခေဒံ။ဇနေတိကိုရ
တိဝါ။ဝိက္ခိပတိပရဒုက္ခံကိနာတိ ဝါ။ဟိံသတိ။ကိရတိဝါ။ ဒုက္ခိတော
သူ။ပသာရိယတိတိကရဏာ။ ။သာပရဒုက္ခဒုပနယနလက္ခဏာ။
တာယဟိပရဒုက္ခံ။အပနိယတုဝါ။မာဂါ။ကဒါကာရေနပဝတ္တာဘိ။ဟုဒို
ကာကျော်နှိုက်။သူတပါး၏့ဒုက္ခကိုပယ်သည်ဖြစ်စေ။ မပယ်သည်ဖြစ်
စေ။ပယ်သောအချင်း အရာအားဖြင့်သာဖြစ်သောကြောင့်။ သနားခြင်း

သည်ကရုဏာမည်၏့ဟူသကဲ့သို့။ အကုံသိုလ်ဒွါဒသံလောကိုကူသိုလ်
ဉ်ဟုရသတို့သည်။ ပဒိုသန္ဓေကိုမပေးသည်ဖြစ်စေ ပေးသည် ဖြစ်စေ။
ပေးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်သာဖြစ်သည်။ တဏှာသည်ဘဝသစ်ကို
ပေးသည်ဖြစ်စေမပေးသည်ဖြစ်စေ၊ပေးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်သာ
ဖြစ်သောကြောင့်။ပေါနဿ်ဟုဂိကမည်သကဲ့သို့။ ဥဒ္ဒစ္စစေတနာဟူသောအ
ကုသိုလ်သည်။အာစယဂါမိသာမည်၏့။ ။ပဒိုသန္ဓေကိုမပေးသော်'
လည်း။အင်္ဂါလိမာလမထေရ်သည်။ လူစဉ်ကပြုအပ်သောပါဏာဝိပါ
တဒေါသဓော စေတနာ။ သောရေယျမထေရ်သည်။ လူစဉ်က အင်္ဂုဇ်
ကစ္ဆာယနထေရ်နှိုက်။ တပ်စွပ်းသော လောဘဓော စေတနာ။ များစွာ
သောဗြဟ္မဲဇ် ထေရ်တို့သည်။ ဘုရားဟုတ်၏့လော။ မဟုတ်ဖူလောဟ
တွေးတောယုံမှားကြသောဝိစိကိစ္ဆာ ဓောစေတနာ။ ဓောတိကထေရ်
သည်။လူစဉ်ကပြုအပ်သောမဟာကုသိုလ်ဓောစေတနာ။ ဤသို့စသည်
ဖြင့်။များစွာသောအကုသိုလ်ဓောစေတနာ။လောကိုကုသိုလ်ဓောစေတ
နာတို့သည်။အာစယဂါမိနောနှိုက်သာဝင်ကုန်၏့။ ။

အာစယဂါမိနိုပ္ပဓေသတိုက်နှိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏့။

(၁၁) သေက္ခတိုက်၌။ထိကျွာသုဓောတာတိသေက္ခာ။ ။ပုဂ္ဂလာ
ဓိဋ္ဌာန်ဒေသနာနည်း။ သုံးပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့နှိုက်ဖြစ်သည်ဟု။ဓောတ
ကဒ္ဓိတ်ပြု။ ။ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်ဒေသနာနည်းအား ဖြင့်။သေက္ခာနံဇေတေတိ
သေက္ခာ။သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ချန်ယောက်တို့၏ဥစ္စာဟု။ ဏှဒံတဒ္ဓိတ်ပြု။ ။
သယမေဝသိက္ခန္တိတိသေက္ခာ။ယေပုဂ္ဂလာ။တို့သည်။အပရိယောသိတ
သိက္ခတ္တာ။ မပြီးသေးသောအကျင့်ရှိသောကြောင့်။ သယမေဝ။အလိုထိ
ပင်လျှင်။သိက္ခန်္တိ။ကျင့်ဆဲးဖြစ်ကုန်၏့။ ။လဟုကနည်း။ ။သိက္ခိတဗ္ဗာ
တိသေက္ခာ။ ယာအဓိသီလာဒိသိက္ခာ။ အကြင်အဓိသီလသိက္ခာကို။ သိက္ခိ
တဗ္ဗာ။ကျင့်အပ်၏့။ ။နတ္ထိသေက္ခာဇေတသန္တိအသေက္ခာ။ ။ဇေတ
သုံပုဂ္ဂလာနံ၊တို့အား။ ဥပရိမဂ္ဂဇ္ဈာယဲ့။ အထက်မဂ်အထိုင်ဌာ။သေက္ခာ။
ကျင့်အပ်ကုန်သောတရားတို့သည်။နတ္ထိနသန္တိ။ ကုန်။နအက္ခရာအဘာ
ဝဆိုး၀ါ။နသေက္ခာအသေက္ခာဟူ၍ပြု။နကားဝဒ္ဓိအနက်။ ။အသေက္ခ
သဒ္ဒါအရဟတ္တဖိုလ်ဟော။ ။သေက္ခ-သေခ။အသေက္ခ-အသေခ။နှစ်ထွေ
သင့်သည်ချည်း။ဒွေးဘေ၌။ပုဒ်ပြည့်၊ အာဂတ်။အာဒေသ။ တို့သည်၊အ

နက်အထူးမရှိ။ ဝါစာသိလိဒ္ဓသာမျှားသတည်း။ နေဝသေက္ခာစသာနာ
သေက္ခာစာတိ။နေဝသေက္ခာနာသေက္ခာ။ ။စတ္တာရောပနမဂ္ဂုဖ္ဘဒါ။ဇ
ကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ဟုသ်ကြိုဟ်ဒ္ဓလါသဉ်အတိုင်း။ဇကစိတ္တက္ခဏာဒ္ဓဖြစ်၍
မဂ္ဂဒ္ဓာနိဋ္ဌုလ်သည်။ဘေဒမရှိ။တပါးစီသာတည်း။ ။ဖလဒ္ဓာနိကားသော
တပါဒန်နှစ်ဆဲ့လေး။သကဒါဂါမ်တဆဲ့နှစ်။အနာဂါမ်လေးဆဲ့ရှစ်။ရဟန္တာ
တဆဲ့နှစ်။ဖလဒ္ဓာနိပေါင်းကိုးဆဲ့ခြောက်။ မနောရထပူရဏီမည်သော။
အဂ်ုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာအလို။ ။ရေတွက်ဟန်ကား။ ။သဒ္ဓါဓုရ။ဒုက္ခုပဋိ
ပဒါဒန္ဓာဘိညာဇကေဖ်ဇသောတာပန်။ ။သဒ္ဓါဓုရ။ဒုက္ခုပဋိပဒါခိပ္ပါ
ဘိညာ၊ဇကေဖ်ဇသောတာပန်။ ။သဒ္ဓါဓုရသုခပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာဇက
ေဖ်ဇသောတာပန်။ ။သဒ္ဓါဓုရသုခပ္ပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာဇကေဖ်ဇသောတာ
ပန်။ ။ဟူ၍သဒ္ဓါဓုရနှိုက်လေးပါး။ ။ပညာဓုရနှိုက်လည်းဤနည်းအ
တူလေးပါး။ပေါင်းဇကေဖ်ဇသောတာပန်ဂုစ်ပါး။ ။ထို့အတူကောလံ
ကောလသောတာပန်ဂုစ်ပါး။ ။ထို့အတူသတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန်
ဂုစ်ပါး။ ။ဂုစ်ပါးသုံးလိစတုဝိသသောတာပန်ပြုံးပြု။ ။သုညတဝိမောက္ခ
ဒုက္ခုပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညသကဒါဂါမ်။ ။သုညတဝိမောက္ခဒုက္ခုပဋိပဒါ
ခိပ္ပါဘိညသကဒါဂါမ်။ ။သုညတဝိမောက္ခသုခပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညသ
ကဒါဂါမ်။ ။သုညတဝိမောက္ခသုခပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညသကဒါဂင်။ဟူ၍
သုညတကိုအရင်းပြု၍၊ရေတွက်သည်လေးပါး။ ။ထို့အတူအပဏိဟိ
တဝိမောက္ခကိုအရင်းပြု၍။ရေတွက်သည်ဒလေးပါး။ ။လေးပါးသုံးလိ
ပေါင်းဆွါဒသသကဒါဂါမ်ပြုံးပြု။ ။အဝိဟာဘုံ၌အသ်ီရပထမအနာ
ဂါပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။ ။အသ်ီရဒုတိယအနာဂါပရိနိဗ္ဗာယိအနာ
ဂါမ်။ ။အသ်ီရတတိယအနာဂါပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။ ။အသ်ီရဥ
ပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။ ။အသ်ီရဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိပရ
နိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။ ။သသ်ီရပထမအနာဂါပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။ ။
သသ်ီရဒုတိယအနာဂါပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။ ။သသ်ီရတတိယ
အနာဂါပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။။သသ်ီရဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။။
သသ်ီရဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။ ။ဟူ၍အနာ
ဂါမ်ဆယ်ပါး။ ။ထို့အတူအာတပ္ပာဘုံ၌ဆယ်ပါး။ ။သုဒဿာဘုံ၌ဆယ်
ပါး။ ။သုဒဿီဘုံ၌ဆယ်ပါး။ ။အကနိဋ္ဌဘုံ၌ကား။ဥဒ္ဓံသောတမရှိ
သောကြောင့်။အသ်ီရဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိ။သသ်ီရဥဒ္ဓံသေါ

တအကနိဋ္ဌဂါမိနှင့်ပါးကိုနုတ်၍။အနာဂါမ်ရှစ်ပါး။ပေါင်းအနာဂါမ်အုပ်ဋ္ဌ
စတ္တာလိသပြီးပြီ။ ။သည်တဝိမောက္ခဒုက်ခပဋိပဒါဒန္ဓဝဘိညရဟန္တာ
လ။အပဏိဟိတသုခပဋိပဒါဝိပ္ပါဘိညရဟန္တာ။ဟူ၍ရဟန္တာပေါင်းဒွါဒ
သပြီးပြီ။ ။ဖလဋ္ဌာနပေါင်းဆန၀တိရေတွာက်လေ။ ။ထိုတွင်အရဟတ္တ
မဂ်ဖြစ်သဖြင့်။ကိလေသာတို့သည်။ နောင်တဖန်ဖြစ်ခြင်းမရှိသောအား
ဖြင့်ကုန်ခြင်းသည်ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်။ရဟန္တာတို့၏စုတိချုပ်သဖြင့်နောင်
တဖန်ခန္ဓာဖြစ်ခြင်းမရှိသောအားဖြင့်။ ခန္ဓာအကြွင်းကုန်ခြင်းသည်။ခန္ဓာ
ပရိနိဗ္ဗာန်မည်၏။ပညာယပရိနိဗ္ဗာန်မျိုးနှစ်ပါးကိုဆိုလေ။ ။လုံ့လမပြုမူ၍။
ကမ္မာတရာ၏အကွင်းဒွါ။ကိလေသာကုန်သောအနာဂါမ်သဉ္ဇ။အသင်္ခါရ
ပထမအနာဂါပရိနိဗ္ဗာယိ။ လုံ့လမပြုမူ၍။ ကမ္မာနှစ်ရာ၏အတွင်းဒွါ။ကို
လေသာကုန်သောအနာဂါမ်သည်။အသင်္ခါရဒုတိယအနာဂါပရိနိဗ္ဗာယိ
လုံ့လမပြုမူ၍။ ကမ္မာလေးရာ၏အတွင်းဒွါကိလေသါကုန်သောအနာဂါမ်
သည်အသင်္ခါရတတိယအနာဂါပရိနိဗ္ဗာယိ။လုံ့လပြုမှကိလေသာကုန်
ဈာန်သသင်္ခါရဟူ၍သိလေ ထိုစကားကိုလည်းအဝိဟာဘုံကိုရည်၍ဆို
အပ်၏။အာတပ္ပါစသောအဆက်ဘုံတို့ဒွါလည်း။နှာ။လေးရာ။ရှစ်ရာစ
သည်ဖြင့်အနာဂါပရိနိဗ္ဗာယိပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ခွဲချမ်းချွေမှတ်လေ။ ။ဥဒ္ဓံ
သောတ်အကနိဋ္ဌဂါမိ။ဟူရာဒွါ။ဥဒ္ဓံသေါတအကနိဋ္ဌဂါမိ။နဥဒ္ဓံသေါတ
အကနိဋ္ဌဂါမိ။ ။ဥဒ္ဓံသောတ။နအကနိဋ္ဌဂါမိ။ ။နဥဒ္ဓံသောတ။နအကနိဋ္ဌ
ဂါမိ။ ။ဟုလေးပါးပြားသော်သည်း။အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့်။ဥဒ္ဓံသော.
တအကနိဋ္ဌဂါမိဒွိသပြိုတ်လေ။ ။ပဌမသပနကပ္ပသတမတ္တကေ။ပါပု
ကာတိ။အယံပဌမအနာဂါမဖလပဋိပဒါဝိဘာဝယိ။ ယဒိဧဝံအသက္ကောဇ္ဈာ။ ဒွိန္နံ
ကပ္ပသတာနံ။ မတ္တကေပါပုကာတိ။ အယံဒုတိယော။ အပရော ဧဝံ
အသက္ကောဇ္ဈာ။စတုန္နံကပ္ပသတာနံ။မတ္တကေပါပုကာတိ။ အယံတတိ
ယော။ဟုမနောရထပူရဏီအဋ္ဌကထာ အတ္ထိုင်းအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှတ်လေသိလေ၊ ဥပ ဘဏ္ဍဟူသည်ကား။ ရောက်ရာဘုံနှိုက်အ
သက်တန်း၏. ထက်ဝက်သို့ရောက်မှ ကိလေသာကုန်သည့် အနာဂါမ်
တည်း။ ။ယေပုဂ္ဂလာအဋ္ဌသတံပသံဋ္ဌာ။ဟူသောပရိတ်ကြီးပါဠိတော်
၏. အဖွင့်အဋ္ဌကထာနှိုက်၊အဓိယာဒ္ဓသတံကိုရေတွက်ဟုန်ကား။ ။
သဒ္ဓါဓုရ ဒုက္ခပဋိပဒါဒန္ဓာ ဘိညာ ဧကဗီဇီ။လ။ သဒ္ဓါဓုရသုခပဋိပဒါ
ဒ္ဝိဇာဘိညာဧကဗီဇီသောတာပန်။ ။ဥပသနာဓုရဒုက္ခပဋိပဒါဒန္ဓာ

ဘိညဉ်ကေဗ်ဓ။လ။သောတာပန်ဟူ၍။ကေဗ်ဓသောတာပန်ရှစ်ပါး။ ။ထိုအတူကောလံကောလသောတာပန်ရှစ်ပါး။ ။ထိုအတူသကဒါဂါးပရမသောတာပန်ရှစ်ပါး။ ။ပေါင်းသောတာပန်စတုဝိသတိ။ ။သဒ္ဓါဓုရဒုက္ခပဋိပဒါဒန္ဓါဘိညာ၊ကာမသကဒါဂါမိ။လ။ဝိပဿနာဓုရသုခပဋိပဒါခိပ္ပာဘိညာကာမသကဒါဂါမ်ဟူ၍။ကာမသကဒါဂါမ်ရှစ်ပါး။ထိုအတူအဂ္ဂပသကဒါဂါမ်ရှစ်ပါး။ ။ထို့အတူအဂ္ဂပသကဒါဂါမ်ရှစ်ပါး။ ။ပေါင်းသကဒါဂါမ်စတုဝိသတိ။ သဒ္ဓါဓုရအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ် သဒ္ဓါဓုရဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗါယိအနာဂါမ်။သဒ္ဓါဓုရအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။သဒ္ဓါဓုရသသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမ်။သဒ္ဓါဓုရဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ်ဟူ၍ငါးပါး။ ထို့အတူဝိပဿနာဓုရအနာဂါမ်ကိုခွဲးဝေ့၍ငါးပါးအပေါင်းအဝိဟာဘုံနှိုက်အနာဂါမ်တဆယ်။သုဒ္ဓါဝါသသုဒဿသီဘုံနှိုက်လည်းတဆယ်စိ။အကနိဋ္ဌဘုံနှိုက်။ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိမရှိသေါကြောင့်။သဒ္ဓါဓုရနှင့်ပညာဓုရအကနိဋ္ဌဂါမိဥဒ္ဓံသေါတ။ နှစ်ပါးနှုတ်၍ရှစ်ပါး။ပေါင်းအနာဂါမ်အဋ္ဌစတ္တာလီသ။ ။သဒ္ဓါဓုရဈာနလာဘိရဟန္တာ။ သဒ္ဓါဓုရအဈာနလာဘိရဟန္တာ။ ပညာဓုရဈာနလာဘိရဟန္တာ။ပညာဓုရအဈာနလာဘိရဟန္တာ ဟူ၍ရဟန္တာလေးပါး။ ။သဒ္ဓါဓုရသောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန်။ဝိပဿနာဓုရသောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန်ဟူ၍။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန်နှစ်ပါး။ ထို့အတူသကဒါဂါမိမဂ္ဂဌာန်နှစ်ပါး။ ထို့အတူအနာဂါမိမဂ္ဂဌာန်နှစ်ပါး။ ထို့အတူအရဟတ္တမဂ္ဂဌာန်နှစ်ပါး။ပေါင်းမဂ္ဂဌာန်ရှစ်ပါး။ ။ဤသို့သောတာပန်နှစ်ဆဲ့လေးပါး။သကဒါဂါမိ။၂ ၄ပါး။အနာဂါမိလေးဆဲ့ရှစ်ပါး။ ရဟန္တာလေးပါး။ မဂ္ဂဌာန်ရှစ်ပါးကိုပေါင်းသော်အဋ္ဌသတ်ဖြစ်သတည်း။ ။အထူးထူးသောနည်းတို့ဖြင့်။ဆန်းကြယ်ပေသော။ ကြည်ညိုဘွယ်သော။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။အစုအဝေးဖြင့်ဆိုလျှင်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်တစုံ။ သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်တစုံ။အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်တစုံ။အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်တစုံ။ ထို့ကြောင့်။စတ္တာရိပုရိသယုဂါနိဟု။ပရိတ်တော်၌ဟောတော်မူသည်။ ။သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်ပြီးသည့်၏နောံ၌၊ပဋိသန္ဓေတကြိမ်နေ၍။ရဟန္တာဖြစ်စွမ်းနိုင်သော။ ဥက္ကဋ္ဌသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဧကဗီဇမည်၏။ ။သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်ပြီးသည့်၏နောက်။နှစ်ကြိမ်ဖြစ်စေ။သုံးကြိမ်ဖြစ်စေ။ လေးကြိမ်ဖြစ်စေ။ငါးကြိမ်ဖြစ်စေ။ ခြောက်ကြိမ်

ဖြစ်စေ။ပဒိုသန္ဓေနေပြီးမှ။ရဟန္တာဖြစ်စွမ်းနိုင်သော။မင်္ဂြိမသောတာပုန်
သည်။ကော်လံကောလမည်၏။ကောလံကောလဟူသည်။ ကုလတော
ကုလစဆိုသည်။ကုလတောကုလဟူသည်။ဘဝတော်ဝံဆိုလိုသည်။ ။
သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်ပြီးလျှင်။ ပဒိုသန္ဓေခုနှစ်ကြိမ်ဝေမှ။ ရ
ဟန္တာဖြစ်စွမ်းနိုင်သော။ ဩမကသောတာပန်သည်။သတ္တာဒ္ဓတ္တုပရမ
သောတာပန်မည်၏။ အကြွင်းပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လူ့ပြည်၌သောတာပန်အ
ဖြစ်သို့ရောက်၍။သေလွန်သော်ကာမာဝစရနတ်ပြည်သို့ကဲ့။ တကြိမ်ပဒို
သန္ဓေနေ၏။တဖန်ကာမာဝစရနတ်ပြည်မှစုတေ၍။ လူ့ဘုံ၌တကြိမ်ပ
ဒိုသန္ဓေနေ၏။ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။စုံဆန့်လူးသာလူ့ပြည်။ကာမာဝစရ
နတ်ပြည်။အရောအားဖြင့်ခုနစ်ကြိမ်ပဒိုသန္ဓေနေ၍။ရဟန္တာဖြစ်ပြီးလျှင်
ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော။သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သာယူလေ။ ။ဤသို့အကြိမ်
ရေတွက်ပုံကဲ့သို့ဆိုလေ။ ။ထို့ကြောင့်ဓမ္မသင်္ဂဏီကာလေးကုထု
ရာစိတ်အဘွင့်နှိုက်။ ။တစ္ဆာယံအဓိပ္ပာယော။ဧကဝါရံကာမာဝစရဒေ
ဝေသူ။ ဧကဝါရံမနုဿသူတိ။ ဧဝံပိသကုပဝတ္တိဝသေန။ဧတေသုဧ
ကိသောဧဉပပတ္တိယာနာယံပရိယ္ဆေဒေါ။ ။ဟုမိန့်အပ်၏။သောတာ
ပတ္တိသို့ရောက်ပြီးသည်၏။နောက်နှိုက်။သဘင်္ဂစိတ်ခြင်းစသောကာမဂုဏ်
စည်းစိမ်နှိုက်။ပျော်ပါး၍မေ့လျော့ငြားသော်လည်း။လူ့ပြည်နတ်ပြည်အ
ရောအားဖြင့်ခုနစ်ကြိမ်ကလွန်၍။ ပဒိုသန္ဓေမနေပြီ။ထို့ကြောင့်။နတောဘ
ဝံအဋ္ဌမမဘဝဒိယန္တိဇာတိသံဃေ၊ ဟုရတနသုတ်နှိုက်ဟောတော်မူသည်။
ဤနတောဘဝံ အဋ္ဌမမဘဝဒိယန္တိ ဟူသောစကားကို။ ကာမာဝစရဘုံကို
သာရည်၍ဟောအပ်၏။ဖြဟ္မာဘုံ၌ကား။အကြိမ်များစွာပင်နေသော်လည်း
တကြိမ်မည်၏။ ။ထို့ကြောင့်အနုဋီကာလောကုတ္တရာကုသိုလ်စိတ်အ
ဘွင့်၌။ ။ယံပနနတောဘဝံအဋ္ဌမမဘဝဒိယန္တိ တိဂုတ္တံ၊တံပိကာမာဝစရဘ
ဝံယေဝသန္ဓာယဟ ဉ။မဟဂ္ဂတဘဝါနံပရိယ္ဆေဒေါနတ္ထိတိဝဒန္တိ။ဟု ဖြင့်နှ
အပ်၏။ ။သေသိတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌၊သကဒါဂါမိဖိုလ်ဟူဆိုအပ်သေ။
ဒုဋ္ဌသံယောဇနာ။ဗုဒ္ဓဝိကဒိတိစသော သုံမှားခြင်းရှက်ပါးဟူဆိုအပ်သော။
ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနာ။ ဂေါသိလဂေါဇာတစသောသီလဇွတပရ မာသ
သံယောဇနာ အားဖြင့်။ သံယောဇနာ သုံ ပါး။ အပါယ် ပဒိုသန္ဓေ။ မာဘု
ယာတကစသောအာဘိဇ္ဈာနဓံ့ကဲ့ကိပါးတို့ကဲ့ပါယ်၏ ။ထို့ကြောင့်သော

တာ့ပန်အရိယာတို့သည်။ဘဝါဘဝသို့ဇောက်သေသ်ဆည်း။သုဂတိဘဝသို့သာရောက်သည်မှတ်လေ။ ။

သေက္ခတိက်နိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၁၂) ပရိတ္တာတိက်နိုက်ပရိတ္တာသဒ္ဒါသည်။ ပရိတ္တ်တမ္ဘကာမဟေစသည်တို့နိုက်ကဲ့သို့။ဘယာဒိတာယနရက္ခနအနက်ကိုမလို။ထက်ဝန်းကျင်မှပိုင်းဖြတ်အပ်သောဝတ္ထုသည်ပရိတ္တာဟု၏။ ။ပရိတ္တ်ဂေါမယပိဏ္ဍာ်စသည်နိုက်ကဲ့သို့။ ဇာပ္ပကအနက်ကိုလိုအပ်၏။ ဤကာမတရားတို့သည်။ အရေအတွက်အားဖြင့်။ မဟဂ္ဂုတ် တရားတို့ထက် များညားသေသ်လည်း။ အာနုဘော်နည်းသောကြောင့် ပရိတ္တာမည်ကုန်၏။ပရိတောဒုတ္တိ်ခဏ္ဍိတံဝိယအပ္ပာနုဘာဝန်ပရိတ္တံ။ဒိုကာကျော်။ ။ပရိတ္တာဝိယာဘိပရိဘ္ဘာ။ ။ဥပမာတဒ္ဓိတ်။ ။ယေဝမ္မာ။တို့သည်။ပရိတ္တာဝိယ။အနည်းငယ်နှင့်တူကုန်၏။ဇာတ်၊ကြောင့်။ ။အာနုဘော်နည်းတိုင်းကိုမလို။ ဝတ္တိ ဆွာအား:ဖြင့်။ကာမာဝစရဓမ္မကိုရည်၍ ပြုသောကြောင့်။ ကာမာဝစရဓမ္မကိုသာပရိတ္တာဟုဆို။ထို၊ကြောင့်။ ကာမာဝစရဓမ္မာနုမေတံအဓိဝစနံ။ဟုအဋ္ဌသာလိနိပဒန်သည်။ ။မဟဂ္ဂတာကိုမဟန်ဘဲဂတာဟုဖြင်။မဟာဇနေနာနိုက်။မဟန်ကဲ့သို့ဇဟုအနက်။ မဟာထေရောနိုက်ကဲ့သို့။ဝမ်းအနက်စသည်ကား။ဤနိုက်မလို။ဥတ္တမအနက်ကိုသာ။ဤနိုက်လိုအပ်သည်ဖြစ်၍။ ။မဟတ္တံဥတ္တမံဂတာတိမဟဂ္ဂတာ။ ။မဟန္တေဟိဂတာတိမဟဂ္ဂတာ။ဟုဒုတိယာတပ္ပုရိသ်။တတိယာတပ္ပုရိသ်ပြု။ ။ယေကုသလာ။ အကြင်ကုသိုလ်တို့သည်။ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနတာယစ။ ကိလေသာကိုခွါတတ်သည်၏, အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။ဝိပုလဖလတ်ာယစ။ ပြန့်ပြောသောအကျိုးကို ပေးတတ်သည်၏, အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။ ဒိဃသန္တာနတာယစ။ ရှည်လျားသောသန္တာန်ရှိသည်၏,အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း မဟဂ္ဂတံဥတ္တမံ။သို့။ဝိပါက်ကိရိယာ၊ရ၊ ။ယေဝမ္မာ။အကြင်တရားတို့သည်။မဟန္တေဟိ။ဥတ္တမေဟိ။ဖြတ်သောဆန္ဒ။ ဝိရိယ။စိတ္တပညာတို့နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ဝါ။ စျာနလာဘိတို့သည်။ဂတာ။ ရောက်အပ်ကုန်၏,။ဇာတိ။ကြောင့်။မဟဂ္ဂါတ်စိတ္တုပ္ပာဒ်သတ္တ ဝိသလုံး၊ရ။ ။ ရာဂစသောကိလေသာတို့သည် နှိုင်းရှဉ်ခြင်းကို ပြုတတ်သောကြောင့် ပမာဏမည်၏,။တောင်ခြေရင်းနိုက်။ သစ်ရွက်ပုတ်ရည်စုဝေး၍။ ဖြစ်

သောရေနက်ရေမည်းသည်။ခြေပဓိးဒူးပဆစ်။နှစ်ခုံမျှံရှိပါလျက်။ အလံတရာနက်ယောင်ထင်ရသည်။လှုနကနဖြင့်တောက်၍။တိုင်းထွာမှ။တိမ်နက်ကိုသိရသကဲ့သို့။ပုထုဇဉ်သောတရာပန်စသည်တို့ကို။ အထူးမထင်နိုင်ရှိခဲ့လျက်။ရာဂဒေါသဖြစ်ခြင်းဖြင့်တိုင်းထွာ၍။ သိဖြင်ရာသည်။ ရေ၏ပမာဏကိုလှုနကနဖြင့်။သောတာပန်စသည်တို့၏။ပမာဏကဲ့သို့ရာဂစသောသည်ဖြင့်တိုင်းထွာရသည်။ လောကုတ္တရာမဖြတ်ကား။ ရာဂစသောပမာဏကိုလေသာမရှိ။ထိုကိလေသာတို့၏။ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍။အပ္ပမါဏမည်ကုန်၏။ဝိုကြောင့်။ ။နတ္ထိပမာဏံတေသန္တိ။အပ္ပမာဏာ။ အာသည်အဘာဝတ္ထေ။ ။ပမာဏာသပဒိပဂ္ဂဲ။အပ္ပမာဏာ။အာသည်ပဒိပဂ္ဂတ္ထေ။ ။တေသံ။ထိုလောကုတ္တရာတရားတို့အား။အာရမ္မဏတေတာဝါအားဖြင့်၎င်း။သမ္ပယောဂတောဝါ၊သမ္ပယုတ်အားဖြင့်၎င်း။ပဓံမာဏံ။နိုင်းရှည်ခြင်းကိုပြုတတ်သောရာဂစသောတရားတို့သည်။နတ္ထိ။နသန္တိ။ကုန်။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ။ ။

ပရိဘူတိုက်နှိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏

(၁၃) ပရိဘူအာရမ္မဏတိုက်၌။ပရိဘူံအာရမ္မဏံတေသန္တိ။ပရိဘူတာရမ္မဏာ။ ။ပရိဘူ'။ကာမတရားတည်းဟူသော။အာရမ္မဏံ။အဂါရုံသည်။ ။မဟဂ္ဂတံအာရမ္မဏံတေသန္တိ။မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ။ ။အပ္ပမာဏံ။အာရမ္မဏံတေသန္တိ။အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ။ ။ပထမပုဒ်နှိုက်အပ္ပမညာကိုကြဉ်သည်မှာ။ အပ္ပမညာဒွေးသည်။ သုခိတသတ္တဝါပညတ်။ဒုက္ခိတသတ္တဝါပညတ်ကိုသာ အာရုံပြုနိုင်သည်။စိတ်သည်ကာမတရားကိုအာရုံပြုသည်ဖြစ်၍။ အာရုံပြုသောကြောင့်မဂ်ဉာဏ်၍။ကြဉ်သည်။ ။ဤပထမပုဒ်၌လောကီဒေရတိသည်ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထု၊ဟူသောကာမတရားကိုအာရုံပြုသောကြောင့်။ ကြဉ်ဘွယ်မရှိ။ဒုတိယပဒ၌။အပ္ပပညာဒွေးဝိရတိသုံးပါးတို့ကိုကြဉ်သည်မှာ၊အပ္ပမညာဒွေးသည်သတ္တဝါပညတ်ကိုအာရုံပြုသည် မဟဂ္ဂုတ်တရားကိုအာရုံမပြု။ လောကိဝရတ်သည်။ ဝိရမိတဗ္ဗ ဝတ္ထုဟူသောကာမ တရားကိုအာရုံ ပြုသည်။ စိတ်သည် မဟဂ္ဂုတ်တရားကို အာရုံပြုသံည်ဖြစ်၍။ အာရုံပြုသောကြောင့်။ အပ္ပမညာ ဝိရတိတို့ကို ကြဉ်သည် တတိယပုဒ်နှိုက် အာရုံပြုသောကြောင့်၊အပ္ပမညာကိုသာကြည်လေ။လောကုတ္တရာဝိရတိသည်။ ၎ကဲ့

နိဗ္ဗာန်ကို။အာရုံပြုသောကြောင့်ကြည်ဘွယ်မရှိ။ ။အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ။ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။ မဟာကိရိယာ ရှစ်ခုမနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်တခု။ အဘိညာဏ်ဒွေးအားဖြင့်သုံးဆဲ့တပါးသော စိတ်တို့သည်။ ပညတ်ကို အာရုံပြုခိုက် ပညတ္တာ ရမ္မဏာ။ကာမဝမ္မကို အာရုံ ပြုခိုက်ပ ရိတ္တာရမ္မဏာမည်၏့။ ထိုသုံးဆဲ့တပါးသောစိတ်တို့သည် မဟဂ္ဂုတ်တ ရားကိုအာရုံ ပြုခိုက်။ မဟဂ္ဂတာ ရမ္မဏာ။ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း။ မဟာကု သိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်လေးခု။မဟာကိရိယာ ညာဏသမ္ပယုတ်လေးခု အဘိညာဏ်ဒွေးအားဖြင့်။ကောဒသစိတ်တို့သည်။အပ္ပမာဏဝမ္မကိုအာ ရုံ ပြုခိုက်အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ။ ။ပဋ္ဌိသပရိတ္တာမှီ။ဆစတ္တာလိသမဟဂ္ဂ တော။ကေဝိသတိဝေါဟာရေ။အဋ္ဌနိဗ္ဗာနဂါမိစရေ။ ။ဟုသဲ့ကြိုတ်ကိုရှု ၍ဒွေးပဋ္ဌိညာဏ်တဆယ်။မနောဓာတ်သုံးခု။သန္တီရဏစိတ်သုံးခု။မ ဟာဝိပါက်စိတ်ရှစ်ခု။ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်တခု။ အားဖြင့်နှစ်ဆဲ့တပါးသော စိတ်တို့သည်။ပရိတ္တာရမ္မဏာကဲ့။ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ်သုံးခု။နေဝ သညာနာသညာယတနစိတ်သုံးခုအားဖြင့်။ခြောက်ခုသေစိတ်တို့သည်။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ။ကဲ့။ရူပါဝစရစိတ်တဆဲ့ငါးခု။ အာကာသာနဉ္စာယ တနစိတ်သုံးခု။ အာကိဉ္စညာယတနစိတ်သုံးခုအားဖြင့်။ နှစ်ဆဲ့တပါး သောစိတ်တို့သည်။ပညတ္တာရမ္မဏာကဲ့။ မဂ်စိတ်လေးခုဖိုလ်စိတ်လေး ခုအားဖြင့်လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုသည်။အပ္ပမာဏာရမ္မဏာကဲ့။ ။အ ဘိညာဏ်ဒွေးမှတပါးသောရူပါဝစရစိတ်ဝဆဲ့ငါးခု။အာကာသာနဉ္စာ ယတနစိတ်သုံးခု။အာကိဉ္စညာယတနစိတ်သုံးခုတို့သည်။ပညတ္တာရမ္မ ဏာကဲ့ဖြစ်၍။ တိုက်မှတ်စင်စစ်။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်။မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။မဟာကိရိယာရှစ်ခု၊အဘိညာဏ်ဒွေးတို့သည် အနေကံဖြစ်၍။ပညတ်ကိုအာရုံ ပြုခိုက်သာ၊ တိုက်မှတ်ဖြစ်သတည်း ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာနတို့ကား။ အနာရမ္မဏာဓမ္မဖြစ်၍။ တိုက်ရုတ်ကဲ့ဖြစ် သတည်း။ ။အာကာသာနဉ္စာယတနကုသလံဝိညာဏဉ္စာယတနကု သလသည်။ အာရမ္မဏာပစ္စယေနပစ္စယောစသည်ဖြင့်ပဋ္ဌာန်းပညတ်ရ၌။ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ။အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ်သုံးခုတို့သည် ကောင်းကင်ပညတ်ကိုအာရုံ ပြုသည်။ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်စိတ် သည်။အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ဟူသောမဟဂ္ဂုတ်ကိုအာရုံပြု သည်။ ။ဝိညာဏဉ္စာယတနဝိပါက်လည်း။အာကာသာနဉ္စာယတန

ကုသိုလ်ဟူသောမဟာဂွတ်ကိုအာရုံပြုသည်။ ။ဝိညာဏဆွယတနကို ရိယာမှုကား။အာကာသာနဆွယတနကုသိုလ်။အာကာသာနဆွာယတန ကိရိယာဟူသောမဟာဂွတ်ကိုအာရုံပြုသည်။ ။အာကိဉ္စညာယတနစိတ် သုံးရတိုသည်။နတ္ထိဘောပညတ်ကိုအံ့ာရုံပြုကြသည်။ ။နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသိုလ်စိတ်သည်။ အာကိဉ္စညာယတနကုသိုလ်ဟူ သောမဟဂွတ်ကိုအာရုံပြုသည်။ နေဝသညာနာသညာယတန ဝိပါက် သည်လည်း။ အာကိဉ္စညာယတနကုသိုလ်ဟူသော မဟဂွတ်ကိုပင် အာရုံပြုသည်။ နေဝသညာနာသညာယတနကိရိယာမှုကား။ အာကိဉ္စ ညာယတနကုသိုလ်။အာကိဉ္စညာယတနကိရိယာဟူသောမဟဂွတ်ကို အာရုံပြုသည်ဟုချားနားသေချာစွာသိလေ။ ။အာဒိလဒ္ဓသဒ္ဒေသ။ ။

ပရိတ္တာရမ္မဏာတိက်ိုက်ရှင်ဘွယ်ပြီး၏။

(၁၄) ဟိနတိက်၌။အကုသိုလ်ဒွါသစိတ္တုပ္ပါဒ်သည်ကြက်သ ရေကိုစွန့်တတ်သောကြောင့်ဂုဏ်း။ မတင့်တယ်မသာအားဖြင့်ဖြစ်တတ် သောကြောင့်ဂုဏ်း ယုတ်သည်၏, အစွမ်းအားဖြင့်ဂုဏ်း။ ဖြစ်တတ်သော ကြောင့်ဟိနမည်၏။ ယင်းသို့အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်ဟိနမည်လျှင်။ တတ္ထဂုဏ္ဍာဘိဓမ္မတ္ထဂါ။စတုဓါပရမတ္ထတောဟုသ[illegible]ဟ်ဒ္ဓပရမတ္ထတ [illegible] လေးပါးဟုဆိုသည်။အကုသိုလ်စိတ်စေတသိက်သည်ပရမတ္ထမဆိုသင့် အံ့လော့မေး။ ။ပရမောဉ္ဇ်ာမေါအဝိပဓိတောအတ္ထောပရမတ္ထော။ ။ဉ် ကါကျော်။။အဝိပဓိ၊တာတိ၎ေတနဉ္ဇ်ာမဘာဝသဟကုံဒေသတိ။။ မကိသာရမဉ္ဇ္ဇ။။ ။အဝိပရိတာဘာဝတော၎ပရမောပထောနောအတ္ထော တိပရမတ္ထော။။အနုဒိကာတို့ကိုထောက်၍စိတ်စေတသိက်ချင်းဒိဗ္ဗာန်တို့ ကိုပရမတ္ထဟုဆိုသည်မှာ။စိတ်သည်အာရမ္မဏဝိဓာနနသဘော။ဖဿ သည်။ဖုသနသဘော၊လ။ပညာသည်ပကာရဝိဓာနနသဘော။ဇုပ်သည် ရုပ္ပနသဘော။နိဗ္ဗာန်သည်သန္တိသဘောရှိသည်၊ ထိုသဘောမှဖေဝံပြုန် သောအားဖြင့်။အဝိဓာနနစသောသဘောမဖြစ်ပြီ။ဒိဓိတို့ကိုလျော်လျားဖြင့် ဂုဏ်းသူတပါးတို့၏.လုံးလဖြင့်ဂုဏ်း။သဘောရင်းကိုမစွန့်၊ထိုကြောင့်ဖြတ် ၏.ပရမတ်မည်၏.ဟုဆိုသင့်၏.။ ကြိတိက်၌ဟိနဓမ္မာဟူသည်မှာ။တ ဏ္ဍာဝမ္မဖြစ်၍ဂုဏ်း။ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါက ဓနကသတ္တုရှိ၍ဂုဏ်း။ ဟီနဟု ဟောတော်မူသည်။မဟေါ်ကြောင့်ဟုဆိုလျှင်၊ရုပ္ပတိတ်ရုပ်။ရုပ်သည်ဖေဝံ

ပြန်တတ်သောကြောင့်။ရုပ်မည့်၏ ဟူသောစကားနှင့်မဆန့်ကျင်ခဲ့လေ
မေး။ ။မဆန့်ကျင်ဟုဖြေ။ ။အဘယ်ကြောင့်နည်း။သမုတိပညတ်
တို့တွင်ဤငွေကျေးသံစသည်တို့သည်။ခိုင်မာခက်ထန်သော သဘော
ရှိသည်ဆိုသော်လည်း။ကာလမြင့်ကြာသော်ငင်း။တစုံတခုပယောဂနှင့်
ရောနှောသော်ငင်း။ခိုင်မာခြင်းမှပေါက်ပြန်၍။ ပြောင်းပြောင့်ခြင်းစသည်
ဖြင့်ဖြစ်တတ်သည်။ရုပ်ပုနသဘောရှိသော်ရုပ်သည်။ဥပါဒ်ဌီဘင်တို့နှင့်။
ရုပ်ပုနသောဘကိုမစွန့်။မိမိ၏.ရုပ်ပုနသဘောရင်း အတိုင်းသာပေါက်ပြန်
မြဲပေါက်ပြန်သည်။လျော်လျားငင်း။သူတပါးတို့၏.။လုံ.လဖြင့်ငင်းပေဝံ
ပြန်ခြင်းသဘောရင်းကိုမစွန့်ဒသေကြောင့်ပရမတ်ဟူ၏သည်။ထို.ကြောင့်
ရုပ်တိတိရုပံနှင့်မဆန့်ကျင်ဟုဖြေ။ သိရိ.ဟာတိ စဇတိတိဟိနော။။ဟိန
ဥက္ကဉ်ဉာနံမဇ္ဈာဘဝါတိမဇ္ဈိမာ။ ။ပကဒ္ဓဘာဝံနိတာတိပဏိတာ၊အာ
ဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ။ ဟိနတိက်နိုက်ရှာဘွယ်။

အလယ်ရှစ်တိက်နိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၁၅) ဟိနတိက်၏အခြားမဲ့နိုက်။ဒိဆ္ဆ ဥာနိယတာ။ပေါက်ပြန်
သောသဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၏။ရုတိ၏အခြားမဲ့နိုင်း။ အကျိုးပေးသည်
၏အစွမ်းဖြင့်မြဲကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်၊ကုန်၏။ ။သမ္မဇ္ဇာနိယ
တာ။မပေါက်မပြန်သောသဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဒိဒိ၏အခြားမဲ့နိုက်
အကျိုးပေးသည်၏အစွမ်းဖြင့်မြဲကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်၊သံဝိဇ္ဇန်၊ကုန်
၏။အနိယတာ။ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်မြဲကုန်သော။ဓမ္မာ။ တို့
သည်။သံဝိဇ္ဇန်၊ကုန်၏။ ။ပထမကား။နိယတဒိဆ္ဆာဒိဦကံ၏အစွမ်း
ဖြင့်ဖြစ်သော။ဒိဦကတသမ္မယုတ်စိတ်လေးခု။သတ္တမဇော။ ။မာန။ဒေါ
သ။ဇာသာ။မဆ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိဒိကိဆ္ဆာ၊ကြဉ်သော စေတသိက်၄ကဝိ
သ။ မာတုဃာတက။ ပိတုဃာတက။ ဒုဋ္ဌစိတ္တုပ္ပါဒက။ သံဃဘေဒက၊အားဖြင့်။ ပဏ္ဍာနဉ္ဆရိယကံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်
ဖြစ်သောဒေါသမူဒွေး။သတ္တမဇော။ ။ပိတိ၊လောဘ။ဒိဦ။မာန။ဝိဒိကိဆ္ဆာ
ကြဉ်သော စေတသိက် ဗာဝိ သရ၏။ ခန္ဓာလေးပါး။ အာယတနဓါတ်
သစ္စာနှစ်ပါးစိ။လ။ အကုသိလ်စိတ်ခြောက်ရဲသည်။ ဝိညာဏကွန္ဓာ။လ။
အကုသိလ်စိတ်ခြောက်ခု။လောဘကြဉ်သော စေတသိက်စတုဝိသသဉ်
နုက္ခသစ္စာ။လောဘသည်။သမုဒယသစ္စာ။ ။ဒုတိယကား။မဂ်စိတ်

လေးရ။စေတဆိုက်ဆတ္တိ့သ။ ခန္ဓာအားဖြင့်လေးပါး။ အာယတနဓါတ် နှစ်ပါးစိ။သစ္စာတပါးသာ။ ။တတိယကား။နိယတဝိစ္ဆာဒဒ္ဒိုကံ၏အ စွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော။ဒဒ္ဒိုဂတသမ္ပယုတ်။ သတ္တမဓောမ္မတပါး။ ပစ္စာနှစ်ရှိ ယကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သောဒေါသမူ။ သတ္တမဓောမ္မလည်း တပါး သော။ အကုသိုလိစိတ့်ဒွါဒသ။ လောကီ ကုသိုလ်သတ္တရသ။ ဝိပါက် ဆတ္တိ့သ။ကိရိယာဝိသ။စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရ ၏။ခန္ဓာငါးပါး။အာယတနတဆဲ့နှစ်ပါး။ဓါတ်တဆဲ့ရှစ်ပါး။ သစ္စာသုံးပါး ဖြစ်ကုန်၏။သ။သစ္စာသုံးပါးကား။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ။ လော်ကီဝိပါက်ဇတ္တိ့သ။ကိရိယာဝိသ။ လောဘကြဉ်သော စေတသိက်ဥကပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာ။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ။နိဗ္ဗာန်သည်။ နိရောဓသစ္စာ။ မိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့ပုနှက် ဆုသည်။သစ္စာဟူသောအရောအတွက်မှလွတ်၏။အါဒိလဒ္ဓနဝမာတိက်။နိဂ္ဂ ဒေသတိက်မည်၏။ ။

(၁၄) မိန္ဆာတ္တာတိက်၏အခြားမဲ့၌။မင်္ဂါရမ္ဘဏတိ။လ။မင်္ဂါ ရမ္ဘဏာ။မင်္ဂလျှင်အာဓံရှိကုန်သော။ဂါ။မင်္ဂကိုအာဓံပြုကုန်သော။ ဓမ္မာ။ တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန္တိ။ ကုန်၏။ မင်္ဂဟေတုကာ။ မင်္ဂ-ဟု ဆိုအပ်သောအ ကြောင်းရှိကုန်သော။ ။မင်္ဂသဟေတုကာ။မင်္ဂနှင့်ဥသောဟူ၏။မင်္ဂနှင့် ဖြစ်သောဟိတ်ရှိကုန်သော။ ။မင်္ဂသမ္ပယုတ္တာ။မင်္ဂတည်းဟူသောဟိတ် ရှိကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန္တိ။ကုန်၏။ ။မင်္ဂါဓိပတေနာ။မင် ဟုဆိုအပ်သောအာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းရှိကုန်သော၊ ။မင်္ဂါဓိပတိ နော။မင်္ဂဟုဆိုအပ်သောသဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်းရှိကုန်သော။ ။မင်္ဂါ ဓိပတိနော၊ မင်္ဂလျှင်သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းရှိကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့ သည်။သံဝိဇ္ဇန္တိ။ကုန်၏။ ။ပဏမပုဒ်၏အရကား။သေဘောပကာမင် ကိုအာရုံပြုသော။ သေတ္တာဝံပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း မဟဂ္ဂ သိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးကုသိုလ်အဘိညာဏ်စိတ်ဟု။ ။ သေတာပတ္တိမဂ်။ သကဒါဂါမိမဂ်တို့ကိုအာရုံပြုသော။ သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်၏။မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း။မဟဂ္ဂကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေး ခုကုသိုလ်အဘိညာဏ်။ • ။သေတာပတ္တိမဂ်၊သကဒါဂါမိမဂ်အနာ ဂါမိမဂ်တို့ကိုအာရုံပြုသော အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏။ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း။မ ဟဂ္ဂကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခုကုသိုလ်အဘိညာဏ်။ ။

မဂ်လေးပါးတို့ကို အာရုံပြုသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ မနောဒ္ဓါဂုဝဇ္ဇနိုး စိတ်တခု။ မဟာကိရိယာ ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ် လေးခု။ ကိရိယာအာဘိညာဏ်စိတ်တခု။ဝိရတိ။ အပ္ပမညာကြဉ်သော။ စေတသိက်တော်တို့သ-ရ၏။ ။ခန္ဓာလေးပါး။အာယတန ဓာတ်နှစ်ပါး၏။သစ္စာတပါး။လ။ မဂ္ဂါရမ္မဏာစိတ်တဆဲ့တခုသည်။ဝိညာဏကွန္ဓာမည်၏။လ။မဂ္ဂါရမ္မဏာ စိတ်တဆဲ့တခု။ စေတသိက်တော်သသည်။ ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။လ။ သတည်း။ ။မဂ္ဂဟေတုကာဓမ္မာဟူသောဒုတိယပုဒ်နှိုက်။ပဌမအနုက် ယောဇနာနည်း၏။အရကား။မဂ်စိတ်လေးမျိုး။မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြဉ်သောစေ တသိက်။အဋ္ဌဝိသ-ရ၏။ ။ဒုတိယယောဇနာနည်း၏။အံရကား။မဂ်စိတ် လေးခု။စေတသိက်ဆယ်တို့'သ-ရ၏။ ။တတိယယောဇနာနည်း၏။အရ ကား။မဂ်စိတ်လေးခု။အဓိပတိဟာကြဉ်သောစေတသိက်ပဉ္စတို့'သ-ရ၏။။ ထိုတရားတို့သည်။ခန္ဓာလေးပါး။အာယတန ဓာတ်နှစ်ပါး၏။သစ္စာတပါး လ။ မဂ်စိတ်လေးခုနှိုက်ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ လ။ သမ္မာသမာဓိ ဟူဆိုအပ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး-ခုနစ်ပါး။လ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။ ခုနစ်ပါးသည်။ မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲ့ကိုးခု သည်။ သစ္စာဟူသောအရေအတွက်မှလွတ်၏။လ။သတည်း။ ။မဂ္ဂါဓိပတိ နောဓမ္မာ ဟူသော တတိယပုဒ်၌၊ ပဌမအနုက် ယောဇနာ နည်း၏။အရ ကား။သောတာပတ္တိမဂ်ကို အလေးအမြတ်အားဖြင့်အာရုံပြုသော။သော တာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဟာကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။သကဒါ ဂါဓိမဂ်ကိုအလေးအမြတ်အားဖြင့်အာရုံပြုသောသကဒါဂါဓ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဟာကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ ။အနာဂါဓိမဂ်ကိုအလေး အမြတ်အားဖြင့်။အာရုံပြုသောအနာဂါဓ်ပုဂ္ဂိုလ်၏မဟာကုသိုလ်ညာဏ သမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ အရဟတ္တမဂ်ကိုအလေးအမြတ်အားဖြင့်အာရုံပြု သောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ မဟာကိရိယာညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ဝိ ရတိအပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်တော်တို့'သ-ရ၏။ ။ဒုတိယယော ဇနာနည်း၏အရကား။မဂ်စိတ်လေးခု။ဝိဒိယသည်။အဓိပတိပစ္စည်းတပ် ခိုက်။ ဝိဒိယကြဉ်သော စေတသိက်ပဉ္စတို့'သ။ ဝိမံသသည်။ အဓိပတိ ပစ္စည်းတပ်ခိုက်။ဝိမံသကြဉ်သောစေတသိက်ပဉ္စတို့'သ-ရ၏။ ။တတိ ယယောဇနာနည်း၏အရကား။ ။ဝိဒိယသည်အဓိပတိပစ္စည်းတပ်ခိုက် ဝိဒိယရ၏။ဝိမံသသည်။အဓိပတိပစ္စည်းတပ်ခိုက်ဝိမံသရ၏။ခန္ဓာလေးပါး

အါယတနဓါတ်သစ္စာနှစ်ပါးစိ။ခန္ဓာကား။စေတသိက်ဆတ္တိသ်ိတ်ိတွင်။
ဝေဒနာသည်။လ။မဂ္ဂါဓိပတိစိတ်တဆဲ့နှစ်ခုသည်။ ဝိညာဏကွန္ဓါမည်
၏။လ။လောကီမဂ္ဂါဓိပတိစိတ်ရှစ်ခု။ စေတသိက်တေတ္တိ်သသည်။ဒုက္ခ
သစ္စာ။မဂ်စိတ်လေးခုဒ္ဓိသော။လ။အရဟတ္တမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။ခုနစ်ပါးသည်၊
မဂ္ဂသစ္စာ။ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တာ၂ပ္ပဒါနှစ်ဆဲ့ကုံးခုသည်။ သစ္စာမှလွတ်၏့။
လ။သတည်း။ ။အာဒိလဒ္ဓနာမတိက်မည်၏။သပ္ပဒေသနိပ္ပဒေသတိက်
အားဖြင့်နှစ်ပါးတိ်ိတွင်။ မဂ်ကိုအာရုံမပြုနေ။ အကုသိလ်စိတ်ဒွါဒသ။မ
နောဒွါရာဝဇ္ဇန်းမှတပါးသော။ အဟိတ်စိတ်သတ္တရသ။ မဟာကုသိုလ်
ညာဏ သမ္မယုတ်စိတ်လေးခု။ မဟာဝိပါက်စိတ်ရှစ်ခု။ မဟာကိရိယာ
ညာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ အဘိညာဏ်းဒွါးမှတပါးသောရူပစိတ်တ
ဆဲ့ငါးခု၊ အရူပစိတ်တဆဲ့နှစ်ခု။ဖိုလ်လေးခု။ စေတသိက်ဆွေး ပဉ္စာသ။
မဂ်ကိုအာရုံမပြုခိုက်။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ မဟာကုသိုလ်။ မဟာကိရိယာ
ညာဏသမ္မယုတ်စိတ်လေးခုစိ။အဘိညာဏ်ဆွေး။ စေတသိက်အဋ္ဌတိ်
သ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သောကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား၌
သောကြောင့်။သပ္ပဒေသတိက်မည်၏။ ။

မဂ္ဂါရမ္မဏာတိက်ပြီး၏။

(၁၇) မဂ္ဂါရမ္မဏာတိက်၏အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပန္နတိက်ကို။လ။ဥပ္ပန္နာ
ဥပါဒ်။ပ္ဒ်။ဘင်အားဖြင့်။ခဏတ္တယသို့ရောံဆဲဖြစ်ကုန်သေ။ဓမ္မာ။တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန်း။ကုန်၏၊အနုပ္ပန္နာ။ဥပါဒ်ပ္ဒ်ဘင်အားဖြင့်။ခဏသုံးပါးသို့ရော်ပြီး
လည်းမဟုတ်၊ရော်ဆဲသည်းမဟုတ် ကုန်သော။ဓမ္မာ။ တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်း။
ကုန်၏။ဥပါဒိနော။ဖြာ်ပြီးသောအကြောင်းတစိပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
မည်တ်ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်ဒသော။ဓမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်း။ကုန်၏။ ။ပဌမကား
ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သေါ်ိတ်တခုယုတ်ကုံးဆယ်။စေတသိက်ဆွေးပညာသ။ရုပ်
အဋ္ဌဝိသရ၏။ခန္ဓာငါးပါး။အါယတနတဆဲ့နှစ်ပါး။ဓါတ်တဆဲ့ရှစ်ပါး။သ
စ္စာသုံးပါး။လ။ကြွင်းသေါစိတ်နှစ်ဆဲ့ခြောံခုသည်။မနောဝိညာဏဓါတ်မည်
၏။လ။လောကီစိတ်ကေသိတ်။ လောဘကြွင်သေ စေတသိက်ဆေကပ
ညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည်ဒုဿသစ္စာ၊လောဘသည်။ သမုဒယသစ္စာ။မဂ်
စိတ်သေးခုနှိုက်ရှိသော။လ။သတည်း။ဒုတိယကား။ အနာဂတ်ဖြစ်သော
အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ကုသိုလ်စိတ်ကေဝိသ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ စေတ

သိက်ဒွေးပညာလ။စိတ္တာဇရုပ်သတ္တာရသ။ ဥတုဇရုပ်ပန္နရသ။အဟာရဇရုပ်စုဒ္ဒသ-ရ၏။ ။ခန္ဓာငါးပါးအာယတနဆန္ဒစပါး။ဓာတ်ခွစ်ပါး။ သစ္စာသုံးပါး။ဥပါဒိဏ္ဏာတိက်ဒုတိယပဒနှင့်အလားတူပြီ။ ။တတိယကား။ အနာဂတ်။ ဝိပါက်ဆတ္တိ့သ၊စေတသိက်အဋ္ဌတိ့သ။ကမ္မဇရုပ်ဝိသ-ရ၏။ ခန္ဓာငါးပါး။သဒ္ဒါယတနမှတပါးသောအာယတနဆဲ့တပါး။သဒ္ဒဓာတ်မှတပါးသောဓါတ်တဆဲ့ခွစ်ပါး။သစ္စါတပါးသာ၊ဥပ္ပါဒိဏ္ဏာတိက်ပဋမပဒနှင့်အလားတူပြီ။ ။အာဒိလဒ္ဓ။နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသတိက်မည်၏။

ဥပ္ပန္နတိက်ပြီး၏။

ဥပ္ပန္နတိက်၏အခြားမဲ့နိုက်။ အတိတတိက်ကို၊လ။ အတိတာ။အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ဝမ္မာ၊တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်။ကုန်၏။ ။အနာဂတာ။ အနာဂါတ်ဖြစ်ကုန်သော။ဝမ္မာ။တို့သည်၊သံဝိဇ္ဇန်။ကုန်၏။ ။ပစ္စုပ္ပါနာ။ပစ္စုပ္ပါန်ဖြစ်ကုန်သော။ဝမ္မာ။တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန်။ကုန်၏။ ။ပထမကား။ ၊အတိတ်ဖြစ်သောစိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ဧစေတသိက်ဒွေပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ ခန္ဓာငါးပါးအာယတနတဆဲ့ခွစ်ပါး။ ဓာတ်တဆဲ့ခွစ်ပါး။သစ္စာသုံးပါး၊ ။ဒုတိယကား။ ။အနာဂါတ်ဖြစ်သော။ စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက်ဒွေပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ-ရ၏။ ခန္ဓာငါးပါးအာယတနတဆဲ့ခွစ်ပါး။ ဓါတ်တဆဲ့ခွစ်ပါး။သစ္စါသုံးပါး။။တတိယကား။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာဖြစ်သောစိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။စေတသိက်ဒွေပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ ခန္ဓာငါးပါးအာယတနတဆဲ့ခွစ်ပါး။ ဓာတ်တဆဲ့ခွစ်ပါး။သစ္စာသုံးပါး၊ဖြစ်ကုန်၏။အာဒိလဒ္ဓနာမတိက်၊နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော။ ကြွင်းသောပရမတ္ထ တရာ့ရှိသော၊ကြောင့်။ သပ္ပဒေသတိက်မည်၏။

အတိတတိက်ပြီး၏။

အတိတတိက်၏အခြားမဲ့နိုက်။အတိတာရမ္မဏာတိက်ကို။လ။ အတိတာရမ္မဏာ။အတိတ်တရားကိုအာရုံပြုကုန်သော။ ။အနာဂတာရမ္မဏာ။ အနာဂတ်တရားကိုအာရုံပြုကုန်သော။ဝမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်။ကုန်၏။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။ပစ္စုပ္ပါန်တရားကိုအာရုံပြုကုန်သော။ဝမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်။ကုန်၏။ ။ပထမကား၊အတိတ်တရားကိုမြဲသောအားဖြင့်အာရုံပြုသော။ ဝိညာဏဆွဲငယ

တနှစ်တ်သုံးခု။ နေ့ဝသညာနံ့ာသညာ ယတ့ာနှစ်တ်သုံးခု။ စေတသိက်
တိ်သ။ အတိက်တရားကိုအာရုံပြုခိုက်။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ကာမဓော
တရုယုတ်သုံးဆယ်။ တဒါရုံဂေါဒသ။ အာဘိညာဏ်ဒွေး၊ဝိရတီ။အပ္ပ
မညာ။ ကြဉ် သော စေတသိက် သတ္တ်စ်ထ္ထာ လိသရု၏။ ခန္ဓာ လေး
ပါး။ အာယတန ဂါတ်သ္ဘာန္နှစ်ပါး၏။ အတိတာရမ္မဏာ စိတ်လေးဆဲ့
ကိုးခု။ လောဘ ကြဉ်သော စေတသိက် ဆစတ္ထာ လိသ သည်။ ဒုက္ခ
သစ္စာ။ လောဘသည်။ သမုဒယသစ္စာ။ လ။ ကည်း။ ။ဒုတိယ
ကာဝး။ ။အနာဂတ်တရားကိုအာရုံပြုခိုက်။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ကာမဓောတ
ရုယုတ်သုံးဆယ်။ တဒါရုံဂေါဒသ။အာဘိညာဏ်ဒွေး။ အပ္ပမညာကြဉ်
သော။စေတသိက်ပညာသရု၏။ခန္ဓာလေးပါး။အာယတနဂါတ်သ္ဘာန္နှစ်
ပါးစိ။လ။အနာဂတာရမ္မဏာစိတ်လေးဆယ်သုံးခုသည်။ ဝိညာဏာဇာန္ဓာ
မည်၏။လ။အနာဂတာရမ္မဏာစိတ်။ လ။လောဘကြဉ်သော စေတသိက်
ဂေါနှ ပညာသသည်၊ ဒုက္ခသစ္စာ။လောဘသည်။ သမုဒယသစ္စာ။လ။
တ်ည်း။ ။တတိယကာဝး။ ။ပစ္စုပ္ပန်တရားကိုမြဲသောအားဖြင့်အာရုံ
ပြုသော။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်။မနောဂါတ်သုံးခု။ဆန္ဒ။ဝိတိ။ ဝိဂိုယ
ကြဉ်သော။အညသမာန်းစေတသိက်တဆယ်။ပစ္စုပ္ပန်တရားကိုအာရုံပြု
ခိုက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ကာမဓောတရုယုတ်သုံးဆယ်။ တဒါရုံဂေါ
ဒသ။အာဘိညာဏ်ဒွေး။အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်ပညာသရု၏။ ။
ခန္ဓာလေးပါး။ အာယတနှစ်ပါး။ဂါတ်အားဖြင့်ရှစ်ပါး။ သစ္စာအားဖြင့်
ကား။နှစ်ပါးသာတည်း။ ပဂိုဏ္ဏာရမ္မဏာဝမ္မာအတိုင်း့ဖွဲ့။ အာဒိလဒ္ဓနာမ
တိတ်မည်၏။ ပညတ်တရားကိုမြဲသောအားဖြင့်အာရုံပြုသောအာကာ
သာနဉ္စာယတနစိတ်သုံးခု။အာကိဉ္စညာယတနစိတ်သုံးခု။ ။အာဘိညာဏ်
ဒွေးမှတပါးသောရူပါဝစရစိတ်တဆဲ့ငါးခု။စေတသိက်ပဉ္စတိ်။ ။
ပညတ်တရားကိုအာရုံပြုခိုက်။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။
မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု။ မဟာကိရိယာစိတ်ရှစ်ခု။ အာဘိညာဏ်ဒွေး။
ဝိရတိကြဉ်သော စေတသိက်။ဂေါနှပညာသ။ အပ္ပမာဏတရားကိုမြဲ
သောအားဖြင့်၊ အာရုံပြုသောလော ကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။ စေတသိက်
ဆတ္တိ်သ။ ။အပ္ပမာဏတရားကိုအာရုံပြုခိုက်။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းမဟာ
ကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု၊မဟာကိရိယာညာဏသမ္ပယုတ်
စိတ်လေးခု၊အာဘိညာဏ်ဒွေး။ဝိရတိအပ္ပမညာကြဉ်သော။ စေတသိက်

တေတ္တိံသ။ရပ်အဋ္ဌဂိသ။ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သောကြွင်းသော ပရမတ္ထတာရားရှိသောကြောင့်။သပ္ပဒေသတိုက်မည်၏။

အတိတာရမ္မဏာတိုက်ပြီး၏။

(၂၀) အတိတာရမ္မဏာတိုက်၏အခြားမဲ့၌။အဏ္ဏတ္တာ။မိမိကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော။စ၀ါ။ကိုယ်တွင်း၌ဖြစ်ကုန်သောဝမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇတိ။၏။ဗဟိဒ္ဓါ။အပ၌ဖြစ်ကုန်သော။အဏ္ဏတ္တာဗဟိဒ္ဓါ။အဏ္ဏတ္တာဗဟိဒ္ဓနိုက်ဖြစ်ကုန်သော။ဝမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇတိ။ကုန်၏။ ။ပထမကား။အဏ္ဏတ္တာသဏ္ဌာန်၌ဖြစ်သေ။စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။စေတသိက်ငွေးပညာသ။ရပ်အဋ္ဌဂိသရုပ်။ခန္ဓာငါးပါး။အာယတနတဆဲ့နှစ်ပါး။ဓာတ်ဝေဆဲ့ရှစ်ပါး။သစ္စာသုံးပါး။ ။ဒုတိယကား။ ။ဗဟိဒ္ဓါသဏ္ဌာန်နိုက်ဖြစ်သောစိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက်ငွေးပညာသ။ ရပ်အဋ္ဌဂိသ။နိဗ္ဗာန်ရုပ်။ခန္ဓာအာယတန။ဓာတ်။သစ္စာကုန်ဖြစ်ကုန်၏။ ။တတိယကား။ ။အဏ္ဏတ္တာသဏ္ဌာန်။ဗဟိဒ္ဓါသဏ္ဌာန်။နှစ်ပါးဖြစ်ကုန်သောစိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက်ငွေးပညာသ။ရပ်အဋ္ဌဂိသ-ရုပ်၏။ခန္ဓာ။အာယတန၊ဓာတ်ကုန်။ နိဗ္ဗောဓမ္မတပါး။သစ္စာသုံးပါး။ အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသတိုက်မည်၏။ ။

အဏ္ဏတ္တာတိုက်ပြီး၏။

(၂၁) အဏ္ဏတ္တာတိုက်၏။အခြားမဲ့နိုက်။အဏ္ဏတ္တာရမ္မဏာတိုက်ကိုလ။အဏ္ဏတ္တာရမ္မဏာ။ အဏ္ဏတ္တာသဏ္ဌာန်နိုက်ဖြစ်သောတရားတို့ကိုအာရုံပြုကုန်သော။ ။ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ဗဟိဒ္ဓသဏ္ဌာန်နိုက်ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့ကိုအာရုံ ပြုကုန်သော။ အဏ္ဏတ္တာ ဗဟိဒ္ဓါ ရမ္မဏာ။ အဏ္ဏတ္တာဗဟိဒ္ဓသဏ္ဌာန်နှစ်ပါးနိုက်ဖြစ်ကုန်သော။တရားတို့ကိုအာရုံပြုတတ်ကုန်သော။ဝမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇတိ။ကုန်၏။ ။ပထမကား။အဏ္ဏတ္တာတရားကိုမြဲသောအားဖြင့်အာရုံပြုသော ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ်သုံးခု။ နေ၀သညာနာသညာယတနစိတ်သုံးခု။စေတသိက်တိသ။ အဏ္ဏတ္တာတရားကိုအာရုံပြုခိုက်။ကာမစိတ်စတုပညာသ။အဘိညာဏ်ငွေး။ဇာသသ။အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်ဇကုနပညာသရုပ်၏။ ခန္ဓာလေးပါး။အာယတနနှစ်ပါး။ဓာတ်အားဖြင့်ရှစ်ပါး။ သစ္စာနှစ်ပါး။လ။ အဏ္ဏတ္တာရမ္မဏာစိတ်ခြောက်ဆဲ့

လျှင်ရှစ်ပါး။လ၊အင်္ဂါတ္တာရမ္မဏစိတ်ခြောံဆဲ့နှစ်ခု။လေါဘကြဉ်သောစေ
တသိက်အဋ္ဌစတ္တာလီသသည်။ဒုက္ခသဟွာ။လေါဘသည်သဓုဒယသစ္စာ
မဲ့ည်ဏ်။။လ၊တည်း။။ဒုတိယကား။။ဗဟိဒ္ဓတရားကိုမြဲးသောအားဖြင့်အာ
ရုံပြုသော အဘိညာဏ်ဒွေးမှတပါးသော။ ရူပစိတ်တဆဲ့ငါးခု။အာကာ
သာနဉ္စာယတနစိတ်သုံးခု။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။စေကသိက်အဋ္ဌတိ
သ။ဗဟိဒ္ဓတရားကိုအာရုံပြုခိုက်။ကာမစိတ်စတုပညာသ။ အဘိညာဏ်
ဒွေး။ မစ္ဆရိယကြဉ်သောစေတသိက်ဇကေပညာသရဏ်။။ ခဒ္ဓာလေးပါး၊
အာယတန နှစ်ပါး၊ ဓာတ်ရှစ်ပါး သစ္စာသုံးပါး။ ဗဟိဒ္ဓါရုမ္မဏာစိတ်ရှစ်
ဆယ်သည်။ဝိညာဏ်ကဉ္စန်စ။လ။လောကီဗဟိဒ္ဓါရုမ္မဏာစိတ်ခုနစ်ဆဲ့နှစ်ခု
လောဘကြဉ်သောစေတသိက်ပညာသသည်။ဒုဂ္ဂသဟွာ။လောဘသည်
သဓုဒယသစ္စာ။မဂ်စိတ်လေးခုဒ္ဓိရိသော။လ။မဂ္ဂသစ္စာ။လ။သတည်း။ တ
တိယကား။အင်္ဂါတ္တာတရားဗဟိဒ္ဓတရားကိုအာရုံပြုခိုက်။ကာမစိတ်။စတု
ပညာသ။အဘိညာဏ်ဒွေး။ ဇာသသာ။မစ္ဆရိယ။ အပ္ပမညာကြဉ်သောစေ
တသိက်အဋ္ဌစတ္တာလီသ-ရဏ်။။ခန္ဓာလေးပါး။လ။အင်္ဂါတ္တာဗဟိဒ္ဓါရုမ္မဏာ
စိတ်ငါးဆဲ့ခြောက်ခုသည်။ ဝိညာနဉ္စာယတနမည်ဏ်။လ။ သပ္ပဒေသတိက်။
နိပ္ပဒေသ တိက်အားဖြင့်နှစ်ပါးတို့တွင် အာကိဉ္စညာယတန စိတ်သုံးခု။
စေတသိက်တိ သ။ ထိုအာကိဉ္စညာယဇနစိတ်သုံးခုတို့ဏ်။ အာရုံဖြစ်
သောနတ္ထိဘော ပညတ်ကိုအာရုံပြုခိုက်။ အကုသိုလ်စိတ်တဆဲ့နှစ်ခု။ မ
နောဒ္ဓါရာဇ္ဇနိုးစိတ်တခု။မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု။ မဟာကိရိယာစိတ်
ရှစ်ခု။အာဘိညာဏ်စိတ်နှစ်ခု ဝိရတိအပ္ပမညာ။ ဇာသသာ၊မစ္ဆရိယ။ ကြဉ်
သောစေတသိက် ပဋ္ဌစတ္တာလီသ။ရုင်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာနဟု ဆိုအပ်သော
ကြွင်းသောပရမတ္ထတရားရှိသည်ဏ်အဖြစ်ကြောင့်သပ္ပဒေသတိက်မည်
ဏ်။ ။

အင်္ဂါတ္တာရုမ္မဏာတိက်ပြီးဏ်။

(၂၂) အင်္ဂါတ္တာရုမ္မဏာတိက်ဏ်။အခြားမဲ့နိုက်။သနိဒဿနတိက်
ကို၊လ။သနိဒဿန။ သပ္ပဋိဃာ။ မြင်ခြင်းထိပါးခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်
သော။ဝါ။မြင်အပ်သည်ဏ်။အဖြစ်။ ထိပါးအပ်သည်ဏ်။ အဖြစ်နှင့်တကွ
ဖြစ်ကုန်သော။ ။အနိဒဿနသပ္ပဋိဃာ။မြင်ခြင်းမရှိထိပါးခြင်းနှင့်တ
ကွဖြစ်ကုန်သော။ ။ဝါ၊မြင်အပ်သည်ဏ်။အဖြစ်မရှိ၊ထိပါးအပ်သည်ဏ်။

အံဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ။အနိဒဿနအပဋိဃာ။ဖြင့်ခြင်းထိပါး ခြင်းမရှိကုန်သော။ဝါ။ ဖြင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်လည်းမရှိ။ ထိပါးအပ် သည်၏ အဖြစ်လည်းမရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ။တို့သည်၊သံဝိဇ္ဇနီ။ ကုန်၏။ ပဌမကား။ရူပါဂုံ။ရ၏။ ရူပကွဲနွာရူပါယတန။ရူပဓါတ်ဒုက္ခသစ္စါတပါး စီသာတည်း။ ။ဒုတိယကား။ရူပါဂုံကြဉ်သော်သြဠာရိကရုပ်၎ကာဒသ ရူပကွဲနွာတပါး။အာယတနဓါတ်ကုံးပါးစီ။ဒုက္ခသစ္စာတပါး။ ။တတိ ယကား။စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက်ဆွေပ့ညှာသ။ သုခုမရုပ် သောဋ္ဌသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ခန္ဓာငါးပါး။ အာယတနနှစ်ပါး။ ဓါတ်ခုစ်ပါး။ သစ္စာလေးပါး။အာဒိဃဋ္ဌနိပ္ပဒေသတိုက်မည်၏။ ။

သနိဒဿနတိုက်ပြီး၏ ။

(၁၅) ဓဝဒနာတိုက်။ဝိတက္ကတိုက်။ဝိတိတိုက်။ဥပ္ပဒန္နတိုက်။ပ ရိဿာရမ္ဘဏတိုက်။ အကိတတိုက်။အဝိတာရမ္ဘဏတိုက်၊မဂ္ဂါရမ္ဘဏ တိုက်။အဇ္ဈတ္တာရမ္ဘဏတိုက်အားဖြင့်သပ္ပဒေသ။ကိုးတိုက်။ ။အကြွင်း နိပ္ပဒေသ။ ။မိန္ဆုတ္တနိယဘာဝမ္ဘာ။သမ္ဆုတ္တနိယတာဝမ္ဘာ။အနိယတာဝမ္ဘာ မဂ္ဂါရမ္ဘဏာဝမ္ဘာ။မဂ္ဂဇောတ္ထကာဝမ္ဘာ။မဂ္ဂါဓိပတိနောဝမ္ဘာ။ ။ဥပ္ပန္နာဝမ္ဘာ။ အနုပ္ပန္နာဝမ္ဘာ။ဥပ္ပါဒိနောဝမ္ဘာ။ ။အတီတာဝမ္ဘာ။အနာဂတာဝမ္ဘာ။ပစ္စုပ္ပန္နာ ဝမ္ဘာ။ ။အတီတာရမ္ဘဏာဝမ္ဘာ။အနာဂတာရမ္ဘဏာဝမ္ဘာ။ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္ဘ ဏာဝမ္ဘာ။ ။အဇ္ဈတ္တာဝမ္ဘာ။ဗဟိဒ္ဓါဝမ္ဘာ။အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဝမ္ဘာ။ ။အဇ္ဈတ္တာ ရမ္ဘဏာဝမ္ဘာ။ဗဟိဒ္ဓါရမ္ဘဏာဝမ္ဘာ။အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္ဘဏာဝမ္ဘာ။ ။သနိ ဒဿနသပ္ပဋိဃာဝမ္ဘာ။အနိဒဿနသပ္ပဋိဃာဝမ္ဘာ။အနိဒဿနအပ္ပဋိဃာ ဝမ္ဘာ။ ။ဟူသောခုစ်ပါးသောတိုက်တို့တွင်။မိန္ဆုတ္တတိုက်နှိုက်။မိန္ဆုတ္တါ ကို။မိန္ဆာအတ္တာဟုဖြတ်။မိန္ဆာသဒ္ဒါ။ ဝိဂ္ဂဟိတဆွဲ။အတ္တသဒ္ဒါသည်။ အတ္တ ဘာဟူသောအနက်။ကိုယ်ဟူသောအနက်။သဘောဟူသောအနက်တို့ နိုက်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယပဌမက္ခရာသဒိသဒ္ဒေဘေဒ်နှင့်-အတ္တာဟု ဂ္ဂိသင့် သည်။သမ္မဉ္ဇာနိယတာဟူရာနှိုက်လည်း။သမာအတ္တာဟုဖြတ်။ ။ဩဇ္ဈ ပဌမက္ခရာ။ သဒိသဒ္ဒေဘေဒ်နှင့်။မ္မ။ ဒုတိယပဌမက္ခရာသဒိသဒ္ဒေးဘေဒ် နှင့်အတ္တာဟုပုဒ်ဒုနတည်း။ ။မိန္ဆာ။အတ္တာ။ဇေတသဒ္ဒိမိန္ဆတ္တာဟု။စ တုတ္ထဝိဘတ္တိဟိုပြီ။ ။ထုတရားတို့အား။ပေါက်လွဲးပေါက်ပြန်။မမှန်ချတ် ဆျင်သောသဒ္ဒာကဲ့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုကြောင့်မိန္ဆတ္တာ။ ။မိန္ဆတ္တာစ

တေနိယတာစာတိ။မိန္ဆတ္တာနိယတာ။ ။ဤဘဝရတိ၏အခြေးမဲ့နိုက်။အကျိုးပေးခြင်းမြေးသောကံတို့သည်။အနန္တရိယကံမည်၏။ထိုပဋ္ဌာနန္တရိယံကံငါးပါးတို့တွင်။တပါးသောဗလဝကံအကျိုးပေးလျှင်။ အကြွင်းကံလေးပါးတို့သည်၊အဟောသိကံမည်၏။တို့ကြောင့်မူလဒိုကာနိုက်။ ။အနေကသုအနန္တရိယေသုတေသု။ယံတတ္ထဗလဝံဝိပစ္စတိ။နဗ္ဘုတရာနိတိကေန္တဝိပါကဇနကတာယ။ နိယတတာ။ နသက္ကာဝတ္ထုန်။ ဝိပါကဒါနေသတိတိအာဟာဟုမိန့်ပြီ၊ ။လူဇာတ်ဖြစ်သောသူသည်။လူဇာတ်ဖြစ်သော မိခင်ရင်းကို သတ်လျှင်။ မာဝုဃာတကကံ ထိုက်သည်။ ဝိတုဃာတက ကံနည်းတူ။ လူဇာတ် ဖြစ်သော သူသည် လူဇာတ်ရဟန္တာကိုဃတ်မိလျှင်အရဟန္တဃာတကကံ။ ။သင်္ဃတွေ့ထင်ရှားမြတ်စွာဘုရားကို သွေးစိမ်း တည်အောင်ပြုလျှင် လောဟိတုပ္ပါဒကံ။ရဟန်းသည်။ဥတ္တိကံ။ဥတ္တိဒုတိယကံ။ဥတ္တိစတုတ္ထကံ။ အပဓေသကွနကံတို့တွင်၊ တပါးပါးသောကံ တို့ဖြင့်သင်္ဃာကို။ နှာဉ်းနှစ်ရဖြာအောင်သင်းခွဲမိလျှင်၊သံဃဘေဒကကံထိုက်သည်။ ။လူတို့ကသင်္ဃာကိုသင်းခွဲလျှင်သံဃဘေဒကကံမထိုက်။ မဟာသာဝဇ္ဇဖြစ်သော ပိသုကဝါစာကံသာထိုက်သည်။ ။သံဃာဘေဒကကံတပါးသည်အဝိဒူဇိုရောက်ဇစတတ်၏။အကြွင်းကံလေးပါးမှာအပါယ်ဝဲရောက်ထင်တို့တွင်အမှတ်မရှိ။တထပ်ထပ်သို့ရောက်စေတတ်၏။ ။နိယတမိန္ဆာဒဠှံကံဟုသည်ကား။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ။အကိရိယဒိဋ္ဌိ။ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိအပ္ပကို ယူခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့်၊ နိယ်ဗျပကတ္တာအဋ္ဌကထာနိုက်။ ယာဝမိန္ဆာဒိဋ္ဌိ။ နိယတာတိ။ အဇာတုကဝါဒ။ အကိရိယဝါဒ။ နတ္ထိကဝါဒသူ။အညတြာဟုမိန့်သည်၊ ။မိန္ဆာဒိဋ္ဌိအပ္ပကိုမစွန့်ဓိသေးသောသူသည်။ နိယတ မိန္ဆာဒိဋ္ဌိမည်၏။ မှားသောအပ္ပကို အနည်းငယ်သောကာလပတ်လုံးငင်း။ကြာပြင့်ဖွဲ့သောကာလပတ်လုံးငင်း။ ပဋိဉ္ဉားသော်လည်း။ မသေမီထိုမိန္ဆာအပ္ပကိုစွန့်၍။ သမ္မာအယူနိုက် တည်ဖြစ်သမျှ၊ နိယတမိန္ဆာဒိဋ္ဌိကံထိုက်သည်ဟု။ မဆိုအပ်။ ပဋ္ဌာနဋ္ဌကထာတွင် ထိုက်သောဒေါသမူသတ္တမဟော၊ နိယတမိန္ဆာဒိဋ္ဌိကံထိုက်သော သောဘမူ၊သတ္တမဟောတို့သည်၊ဥဗ္ဘပဋ္ဌပေဒနိသကံဖြစ်၍၊ ဤဘဝဟူသော အခြေးမဲ့ဖြစ်သော၊ ဒုတိယဘဝဋ္ဌအကျိုးကို ပေးသည်ဖြစ်သောကြောင့်။ သတ္တမဟောကိုသာ။ ပထမပဒနိုက်ကောက်သင့်သည်။ ပဋိပဿေး

အလယ်ဖေါင်းချက်တို့သည်၊ တတိယပဒနှိုက်ဝင်သည်။ အနန္တရိယကံ
ငါးပါးကိုပြုသူတို့နှိုက်။ တပါးအကျိုးကိုပေးလျှင်လေးပါးသောက်တို့
သည်။အဟောသိကံဖြစ်၏။ထိုအဟောသိကံဖြစ်သေါဒုဗ္ဗလကံတို့သည်စင်
စစ်အားဖြင့်အကျိုးကို မပေးသော်လည်းပေးရလျှင်။ဒုတိယဘဝ၌။ပေး
ခွင့်ကာလဖြစ်သောကြောင့်။ပထမပဒ၌ပင်ဝင်ကုန်၏ဟုသိလေ။ ။ဗလ
ဝတာအနန္တရိယေန။ဝိပါကေဒိန္နေ။အဝိပစ္စမာနာနပြီ။အနန္တရိယာနံဖလ
ဒါနေ။နိယတသဘာဝါ။ အနန္တရိယသဘာဝါစပဝတ္တိတိ။ အတ္ထနောသ
ဘာဝေန။ ဖလဒါနနိယ မေနေဝ။နိယတတာ။ အနန္တရိယတာစ ဝေဒ
တဇ္ဇာ။မှလဒိုကာရိတ်ကိုထောက်။ ။ဣဒေကစ္စောပုဂ္ဂလော။သမ္မန္နာဂ
တော။ ဧကန္တ ကာလကေဟိ။ အကုသလေဟိ။ ဝေံပုဂ္ဂလော။သကိ်နိ
မုဂ္ဂါဝဟောတိ။ ။ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်။ ။ကေန္တကာလကေ
ဟိတိ။နတ္ထိကဝါဒ။အဟေတုကဝါဒ။အကိရိယဝါဒ။သဿတဒိဋ္ဌိ။နိယ
တမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝဖွေဟိ။သမ္မန္နာဂတော။ ။ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာ။ ။
နတ္ထိဒိန္နန္တိ အာဒိနာနယေန။ဝိပရိတဒဿနံ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ထွေပနနတ္ထိကာ
ဟေတုကအကိရိယဒိဋ္ဌိယေဝကမ္မပထဘေဒေါ။ ။ဋီကာကျော်။ ။
အလ္လုပေးခြင်းစသည်၏။အကျိုးမရှိဟုအကျိုးကိုတားမြစ်ခြင်း။ ဆင်းရဲး
ချမ်းသာကိုတားမြစ်စေကြောင်း။ တရားမရှိဟုအကြောင်းကံကို တား
မြစ်ခြင်း။အကျိုးအကြောင်းကိုတားမြစ်ခြင်းတို့တွင်။ တပါးပါးကိုတား
မြစ်သောအယူသည်။ကမ္မပထဖြစ်သည်။ ကမ္မပထဟူသည်။ အပါယ်
ပဋိသန္ဓေကိုပေးနိုင်၏ဆိုလိုသည်။ ။သာမဏေတို့။လိင်ထိုက်ကြောင်း
အင်္ဂါဆယ်ပါးတွင်။မိန်းဒိဋ္ဌကောဟောတိဟူရာနှိုက်ကား။ ။သဿ
တဒိဋ္ဌိအယူ။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအယူတို့တွင်။ တပါးပါးကိုယူသည် ရှိသော်။
လိင်ထိုက်သည်ဟု။မိန်းဒိဋ္ဌိကပိဋ္ဌေသေဝနယော။သဿတုစ္ဆေဒါနဉ္ဆိ။
အညတရဒိဋ္ဌိကောအပဋိနိဿဋ္ဌန်ဆဲ့ဝစ။နဲ့သေတဇ္ဇောဟုဝိနည်းမဟာ
ဝါအဋ္ဌကထာနှိုက်မိန့်သည်။ ။ကံကိုမြစ်လျှင်ဝိပါက်ကိုမြစ်သည်
လည်းမည်၏။ထို့ကြောင့်။ သုသဳလက္ခံအဋ္ဌကထာ၌။ တတ္ထကမ္မံပဋိ
ဗာဟန္တေနာဝိ။ဝိပါကောပဋိဗာဟန္တေနာဟောတိ။ ဝိပါကံပဋိဗာဟန္တေ
နာပိ။ကမ္မံပဋိဗာဟိတံဟောတိ။ဣတိသဗ္ဗံတေ။အတ္ထိတော။ ဥဘယအ
ဓိပ္ပာယကာ။ အဟေတုကဝါဒါစေဝ။ အကိရိယဝါဒါ။ နတ္ထိကဝါဒါစ
ဟောန္တိ။ဟုမိန့်သည်။နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ။ ပဋ္ဌာနအနန္တရိယကံတပါးသော

ကံဖြစ်တုန်သော၊ ဓောရုန်ချက်တို့တွင်။ ပထမဓောသည်။ အကြောင်း ညီညွတ်လျှင်။ယရုပစ္စက္ခအာဒ္ဒာဘောန္ဓိက်အကျိုးကိုခံစားသည်၏အစွမ်း ဖြင့်ထိအပ်သောကြောင့်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံမည်၏။ ဇဏဝဒိဋ္ဌဓမ္မကံ သည်ဖြိုသောအခါမှစ၍။ရုန်ရက်တွင်းန္ဓိက်။ပေးတတ်သည်။ ဒုဇ္ဇလကံ သည်ယရုဘဝန္ဓိက်ပင့်ကြာမြင့်မှ အကျိုးပေး တတ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ န္ဓိက်။အကျိုးမပေးလျှင်အဟောသိကံဖြစ်၏။ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မကံကား။ သစ်ပင်· ငယ်သည်။အပွင့်မျှကဲ့သာဖြစ်စေနိုင်၍။အသီးကိုမဖြစ်စေ နိုင်သကဲ့သို့။ ပဝတ္တိန္ဓိက်အဟိတ်ဝိပါက်မျှကိုသာ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ပဋိသန္ဓေအကျိုး ကိုမဖြစ်စေနိုင်။အံ့ဆွသာဓကဖြစ်သောသတ္တမဓောသည်။ဇဏဝဖြစ်မှု။ ပစ္စုပ္ပန်ရုတို၏အခြားမဲ့န္ဓိက်။ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်၏။ဒုဇ္ဇလဖြစ်သေ သတ္တမဓောသည်။မိဒိ၏ဒုဇ္ဇလဖြစ်၍ငင်း။ကံတပါးသည်တားမြစ်၍ငင်း။ ပစ္စုပ္ပန်ရုတို၏အခြားမဲ့န္ဓိက်။ပဋိသန္ဓေကိုမဖြစ်စေနိုင်လျှင်အဟောသိကံ ဖြစ်၏။ ။နဟိဇကေနကမ္မေန။အနေကာသုဓောတိ သု။ပဋိသန္ဓိဟောတိ ပဝတ္တိဝိပါကောပန။ ဓောတိသတေ။ဓောတိသဟသေသဝိဟောတိ။ ဟုဋ္ဌိ ကာကျော်လာသည်နှင့်အညီ။ပထမဓော။သတ္တမဓောတို့မှ ကြွင်းသော ယရုဘဝန္ဓိက်ဖြစ်သောအလယ်ဓောငါးချက်။စေတနာတို့သည်။ပစ္စုပ္ပန် ဘဝမှလည်းတပါးသော။ဒုတိယဘဝမှလည်း တပါးသောဘဝတို့ဒိုက်၊ ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိဝိပါက်ကို။အကျိုးပေးခွင့်ရလျှင်တခုသောဓောသည်တ ကြိမ်သောပဋိသန္ဓေကံဖြစ်စေခြင်း။အကြိမ်များစွာသောပဝတ္တိ အကျိုး ကံဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။အကျိုးပေးသောကံဖြစ်သောကြောင့်။အပရာပရိယ ဝေဒနိယကံမည်၏။တတိယဘဝမှသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့မရောက်မီအတွင်း။ အစဉ်အတိုင်းငါးကြိမ်ရင်း။ အစဉ်အတိုင်း မဟုတ်မူ၍ရင်း။ပဋိသန္ဓေ ငါးကြိမ်စဉ်အောင်အကျိုးပေးတတ်၏။ မပေးခဲ့လျှင်အဟောသိကံမည် ၏။ ။တတောဒိဋ္ဌဓမ္မတော်စေ၊ဥပပဇ္ဇတောစ။ဟုအဟိဒါနိန္ဒ်ချက် ဋိကာကျော် မပွင့်မဆို။ တတောဥပပဇ္ဇတောဟူ၍။ အဟိဒါနိတချက် သာ။ဋိကာကျော်ပွင့်လျက်။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှလည်းတပါး။ ဒုတိယဘဝမှ လည်းတပါးဟူသောစကားကိုဆိုရာ၌။ညွှတ်ဝယ်လင်းကြောင်းကား။။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝရုတို၏အခြားမဲ့န္ဓိက်။ ယရုပစ္စုပ္ပန်ဘဝပြုခဲ့သော သတ္တမ ဓောသည်အကျိုးပေးသည်မှန်ကား၊ကဲ့ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံတည်း။ ။ ယရုပစ္စုပ္ပန်ဘဝပြုခဲ့သောသတ္တမဓော။အကျိုးမပေးလျှင်။ အတိတ်ဖြစ်

သော ရှေးရှေးသောဘဝက။ အပရာပရိယဝေဒနိယကံတို့သည်၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝစုတိ၏နီးကပ်အခြားမဲ့နီးကပ်။အကျိုးပေးသည်။ထိုပေးသောအပရာပရိယကံတို့သည်။ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယနှင့်ဒုတိယဘဝဝယ်ပေးပုံ။ တူခဲ့သောကြောင့်။သဒိသဥပပဇ္ဇဝေဒနိယတည်း။ဥပပဇ္ဇတောစ။အပါဒါန်ကိုဆိုခဲ့လျှင်။ ထိုသဒိသဥပပဇ္ဇဝေဒနိယဆိုဘွယ်ရှိသော်ကံကို။ တားမြစ်ရာကြသောကြောင့်။နှစ်ချက်မဆိုပဲးလျက်။ တချက်သာဆို၏. ဟုညွှာ၏ဝယ်လင်းလေ။ ။ကမ္မံကရိယမာနမေဝ။တယောကောဠာသေ။ပူရေတိသတ္တာသုစိတ္တေသု ကုသလာဝါအကုသလာဝါ။ ပဋ္ဌမဇဝနစေတနာဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနိယံ နာမဟောတိ။ တံဇ္ဈာမည်ယော အတ္တဘာဝေနဝိပါကံဒေတိ။ တထာအသင်္ကွောန်။ အဟောသိကမ်ံ။နဟောသိကမ္မဝိပါကော။အတ္ထိကမ်ံ။နတ္ထိကမ္မဝိပါကော။ ဘဝိသတိကမ်ံ။ နဘဝိသတိကမ္မ ဝိပါကောတိ။ ဇ္ဈာမသတိ ကသဝသေန။ အဟောသိ ကမ်ံ နာမဟောတိ။ အတ္ထသာဓကော။ သတ္တမဇဝနစေတနာ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယံနာမ။တံအနန်တရော။အတ္ထဘာဝေ။ဝိပါကံဒေတိ။တထာအသင်္ကွောန်။ ဝုတ္တနယေန။အဟောသိကမ်ံနာမဟောတိ။ ဥဘိန္နမန်တရော။ပဋ္ဌဇဝနစေတနာ။အပရာပရိယဝေဒနိယံနာမဟောတိ။ တံအနာဂတော။ ယဒါဩကာသံလဘတိ။တဒါဝိပါကံဒေတိ။ သတိသံသာရပဝတ္တိယာ။ အဟောသိကမ်ံနာမနဟောတိ။ ။မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။ ။အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာတို့၌လာသောပါဠိ။ ။အတ္ထသာဓကာပန။သတ္တမဇဝနစေတနာ။သန္ဓိဋ္ဌာပကစေတနာ။ယထာဝုတ္တနယေန။ပဋိလဒ္ဓဝိသေသာ။ အနန်တရအတ္ထဘာဝေ။ ဝိပါကဒါယိနီ။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယံနာမ။သာစ ပဋိသန္ဓိဒတ္ထာဝ။ ပဝတ္တိဝိပါကံဒေတိ။ပဋိသန္ဓိယာပန အဒိန္နာယ။ ပဝတ္တိဝိပါကံ ဒေတိတိနတ္ထိ။စုတိအနန်တရံဟိ။ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယသဒြကာသော။ ။ဒီကာကျော်။ ။ဇကပိတ္တာဒါနသို့ဟိဇကောစေတနာ။ ဒွေပဋိသန္ဓိယေနဒေတိပုဗ္ဗပဆ္ဆိမစေတနာနံဝသေန။သတ္တာကွတို့။သင်္ဂဂွ သတ္တာကွတို့သေဒ္ဓိကွလေနိပ္ပဇ္ဇော။ ။သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ။ အာဂန်တုကသူဋ္ဌေးဂါထာ။ ။ဤဒုံအဋ္ဌကထာဋီကာတို့နီးကပ်။လာသည်ကိုရှု၍။ဂရုကကံကိုပြုသောသူတို့သည်။ဒုတိယဘဝနီးကပ်အပါယ်ပဋိသန္ဓေမှ။ လွတ်စိမ့်သောဌာ။ မြင့်မိုရ်တောင်ပမာဏရှိသောစေတီကို။ များစွာတည်ထားခြင်းစသဖြင့်။ဒုပ်သံယောကုန်။ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့်လုပ်ကျွေးခြင်းကဲ့။ ပြုသော်

လည်း။ မဲ့လွတ်သော။ သတ္တမ်ဓောဟူသောဥပပဇ္ဇဝေဒနိယ ကံသည်။ မရွှေပဋိသန္ဓေကိုပေး၏။ ပဋိသန္ဓေကိုပေးလျှင် ပဝတ္တိအကျိုး ကိုလည်းပေး၏။ သတ္တမဓောသည်။ တရွက်သာဖြစ် သောကြောင့်။ ပဋိသန္ဓေတကြိမ်ကိုသာဖြစ်စေ၏။ ပဝတ္တိအက်ိုးမှာ၊ အနည်းအများအ ကျိုးကိုသာမထိုင်းခြားအပ်။အနိယတသာတည်း။ အလယ်ဓောငါးချက်တို့ကား။ ပဋိသန္ဓေဟူသောအကျိုးကိုပေးသည်ဖြစ်စေ။ မပေးသည်ဖြစ်စေ။ ပဝတ္တိအကျိုးကိုပေးနိုင်၏။အကြိမ်နည်းမျှားကို။မထိုင်းခြားအပ်အနိယတပင်တည်း။ ဓောငါးကြိမ်ဖြစ်သောကြောင့်။ တဓောလျှင်တကြိမ်ဖြစ်၍။ ငါကြိမ်း။ပဋိသန္ဓေကိုပေး၏။အကြိမ်များစွာပဝတ္တိအကျိုးကိုပေး၏။ မပေးခဲ့သော်အဟောသိကံဖြစ်၏။ ။ပဌမဓောသည်။ဒိဋ္ဌဓမ္မလည်းဖြစ်သင့်၏။အဟောသိကံလည်းဖြစ်သင့်၏။ ။မဂ်လေးဆသည်။ဂရုကကုသိုလ်ကံ။ထိုမဂ်ကားမိမိ၏အခြားမဲ့နီးကပ်။ဖိုလ်ဟူသောအကျိုးကိုအခါမလင့်ပေး၏။ ထို့ကြောင့်။ အကာလိကောဟုဓမ္မဂုဏ် ခြောက်ပါးတွင်တပါးပြု၍ဟောတော်မူသည်။ ။မဂ်သည်သမ္မတ္တနိယတ။ ။နှိုယတာတိအနိယတာ။ ။အာဒိလဒ္ဓိနိပ္ပဒဿ။ ။

(မိန္ဆတ္တာတိက်နိုက်ရုဘွယ်ပြီး၏။)

(၁၆) မဂ္ဂါရမ္မဏာတိက်။ မဋ္ဌမပဒနိုက်။ နိဗ္ဗာနံမဂ္ဂတိဂဝေသတိတိ။မဂ္ဂေါ။ မဂ္ဂဓါတ်ကပစ္စည်း။ဝါ။ ကိလေသေမာရေတိတိ။ မာရေန္တော။ ။နိဗ္ဗာနံဂန္ဆတိတိဂေါ။ ။မာရေန္တောစ။သော။ဂေါစာတိ။ မဂ္ဂေါ။ ။မာရေန္တဂ။ဂိုလိုလျက်။ဝဏ္ဏနာသ။ဝဏ္ဏာဂမ။နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့်။မဂ္ဂဂိုသည်။ ။ကတ္တုသာဓ။ကမ္မဓာယ်း။နှစ်ဝိကပ်လုံးပင်။မဂ္ဂင်ဂုစ်ပါးရ။ ။မဂ္ဂေါဇဝအာရမ္မဏံဇတေသန္တိ။မဂ္ဂါရမ္မဏာ။ ။ဇတေသံ။ ထိုမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံး။မဟာကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။မဟာကိရိယာညာဏသမ္ပ ယုတ်စိတ်လေးခု။ ကုသိုလ်အဘိညာဏ်ကိရိယာအဘိညာဏ်တို့အား။ဤဝစနတ္ထနှင့်အညီ။မဂ်လျှင်အာရုံဂိုကုန်သော။ဝါ။ မဂ်ကိုအာရုံပြုကုန်သောဟု၊ ယေါဇနာသည်။အောံအောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။အထက်အထက်သောမဂ်ကိုမရုဘူးသောကြောင့်။ အာရုံမပြုနိုင်ရကား။ ခွဲ၍ကောက်သည်။ ဒုတိယပဒနိုက်။ မဂ်ဟူဆိုအင်သောအကြောင်းဂိုကုန်သော။ဟုပထမသောဇနာနည်း၏။ အရဂ်ကိုမဂ္ဂေါဟောတ္ရ

ဇတေသန္တိ။မဂ္ဂဟေတုကာ။ဟ္ရူ၍စတုဏ္ဏံဇဟုဗ္ဗိဟိပြဲ။ ။ဟေတုသဒ္ဒါ
သည်။မူလဟိုက်ကိုမဟော။ပစ္စယအနုက်ကိုဟောသည်။ မဂ္ဂေါသည်။
ဟေတုနှင့်တူလျှက်။လိင်္ဂထွေ။ ။မဂ္ဂင်္ဂစ်ပါးသည်။မဂ္ဂပစ္စယ။ကြွင်းသော
မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။မဂ္ဂပစ္စယုပ္ပန္နဲ့ပစ္စယကိုမဟော။ပစ္စယုပ္ပန္နကိုသာ
ဟေါသေါကြောင့်။မဂ္ဂင်္ဂစ်ပါးကဲ့ကြဉ်သည်။ ။ဇတေသံ။ထိုမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်
နှစ်ဆဲ့ကိုးခုတို့အား။မဂ္ဂေါ။မဂ်ဟုဆိုအပ်သော။ဟေတု။အကြောင်းသည်
အတ္ထိ။ဇ်ါ့။ ။မဂ်နှင့်ဂ္ဂဉ်သေါဟိတ်ဂ္ဂိုကုန်သေါဟု။ ဒုတိယယေါဇနာနည်း၏
အရကို။မဂ္ဂေနသမ္မယုတ္တာဟေတု။မဂ္ဂဟေတု။ ။တတိယာတပ္ပုရိသ်။ ။
မဂ္ဂေါပဂတ္တာဟေတု။မဂ္ဂဟေတု။သတ္တမီတပ္ပုရိသ်ပြု၍။အလောဘဟိတ်
အဒေါသဟိတ်အမောဟဟိတ်ရစေပြီး၍။မဂ္ဂဟေတု။ ။ဟေတုဇတေ
သန္တိ့မဂ္ဂဟေတုကာ။ဟုစတုဏ္ဏံဇဟုဗ္ဗိဟိပြဲ။ ဟေတုသဒ္ဒါအလောဘ
အဒေါသအမောဟဟိတ်ဟော။ ။မဂ်နှင့်ဂ္ဂဉ်သေါဟိတ်ဟူသည်ကား။
အလောဘအဒေါသအမောဟဟိတ်တို့တည်း။ အလွန်တင်ဂ္ဂားစွာဆို
ဉီးအံ့။မဂ္ဂဟေတုကာ။မဂ်ဟုဆိုအပ်သောအကြောင်းဂ္ဂိုကုန်သော။ဝါ။တ
နည်းကား။ မဂ္ဂဟေတုကာ။ မဂ်နှင့်ဂ္ဂဉ်သေါဟိတ်ဂ္ဂိုကုန်သော။ဝါ။တ
နည်းကား။ မဂ္ဂဟေတုကာ။ မဂ်နှိုက်ဖြစ်သေါဟိတ်ဂ္ဂိုကုန်သော။ဝါ။တ
နည်းကား။မဂ္ဂဟေတုကာ။မဂ်တည်းဟူသေါဟိတ်ဂ္ဂိုကုန်သော။ ။ဤသို့
လေးနည်းယောဇနာ၍။ပဌမယောဇနာနည်းနှိုက်။မဂ်စိတ်လေးခု။မဂ္ဂင်
ဂ္ဂစ်ပါးကြဉ်သေစေတသိက်အဋ္ဌဝိသ။ ။ဒုတိယတတိယယောဇနာနဉ်း
ဒွ်။မဂ်စိတ်လေးခု။စေတသိက်ဆဋ္ဌိံသ။ ။စတုဏ္ဏယေါဇနာနည်းဒွ်။
မဂ်စိတ်လေးခု။ အမောဟကြဉ်သေစေတသိက်ပဉ္စတိ'သရဇ်။ဤသို့
သာကောက်။ ။ထိုတွင်။အဏ္ဏယောဇနာနည်းအားဖြင့်လေးနည်းဖြစ်
ငြားသော်လည်း။ဒုတိယ။ တတိယယောဇနာနည်းနှစ်ပါးဒွ်။ အရကေဝံ
တူသေကြောင့်ဂုဏ်းနည်းနှစ်ပါးကိုတခုတည်းပြု၍နည်းသုံးပါးဝင် ဖြစ်
သည်။နိက္ခေပကဏ္ဍပါဠိတော်ဒွ်လည်း။ နည်းသုံးပါးကိုသာဟောတော်
မူသည်။အဋ္ဌကထာဆရာမူကား။ နိက္ခေပကဏ္ဍပါဠိတော်ဒွ်။ တတိယ
နည်းကို။ပဌမနည်းနှိုက်။ဟေတုအရဂ္ဂစ်ပါး။ဤတတိယနည်းသုံးပါးဖြစ်
၍။ပဌမနည်းနှင့်။ဟိတ်များခြင်းကူသေကြောင့်။ဤမာတိကာဇ်။အဖွင့်
အဋ္ဌသာလိနီ။အဋ္ဌကထာဒွ်တတိယကို။ဒုတိယ။ ။နိက္ခေပကဏ္ဍပါဠိ
တော်နှိုက်ဒုတိယနည်းကို။ ဤမာတိကာအဖွင့်အဋ္ဌကထာဒွ်။ တတိယ

နည်းပြု၍။ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။ ဤမျှသာထူးသည်။ ။ထို့ကြောင့်မာတိ
ကာအဖွင့်အဋ္ဌသာလိမ့်။ အဋ္ဌကထာ၌။ ။အဋ္ဌဂ်ိဳကောဒိမင္ဂေါပနွယ
ဌေနု။ဇေတသံဟောတူတိ. မဂ္ဂဟေတူ၊ကာ။ ၊မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာဝါဟေတူ။
မဂ္ဂေဝါဟောတူတိ။ မဂ္ဂဟေတူ။ တေဇေတော၀ံဟေတူတိ။ မဂ္ဂဟေတူ
ကာ။ ။သမာဒိဇ္ဈိသယံမဂ္ဂေါစေဝဟောတူစ။ဇ္ဈာတိမဂ္ဂေါဟောတူ။ဇ
တေသန္တိ၀ိ။မဂ္ဂဟောတူကာ။ ။ဟူ၍ဖွင့်သည်။ဂင်း၏အဖွင့်ဖြစ်သော
မူလဋီကာ၌လည်း။ ။ပရိပုဏ္ဏမဂ္ဂကိစ္စတ္တာ။ဒတ္တာရော်အဓိယ မဂ္ဂါင-
ဇ္ဈာဓမဂ္ဂါတိဝုတ္တာ။ ပဋ္ဌယဌေနာတ်။ မဂ္ဂပဋ္ဌယဌေန။ နိဂ္ဂေါပကဏ္ဍဟိ
ယေမဂ္ဂပဋ္ဌပံ။လဘန္တိ"နုပနုသယံမဂ္ဂပဋ္ဌယဘာဝံဂစ္ဆန္တိ။ တေမဂ္ဂဟော
တူကာတိဒဠံသဘုံအဓိယမဂ္ဂသမဂ်ိဳသ။ မဂ္ဂင်္ဂါနိဋ္ဌပေတွာတိ်အာဒိ
ဝုတ္တံ။ယောပနတဿော အဓိယမဂ္ဂသမဂ်ိဳသ။ ဇလောဘောဇဒေါ
သောအမောဟော။ ဇ္ဈာမေဓမ္မာမဂ္ဂ ဟေတူတိ အာဒိနယောဝုတ္တော။ တံ
ဒဿေသဘုံ။ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာဝါတိ အာဒိဝုတ္တံ။ အဓိယမဂ္ဂသမဂ်ိဳသ။
သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်္ဂါစေဝဟေတုစာတိအာဒိနာပနုဝုတ္တနိယံ ဒဿေသတုံသမ္မာ
ဒိဋ္ဌိသယန္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထပနဇသဂ်ိဟိတသဂ်ဏ္ဍနုဝဿေန။ ပဋိပါ
ဋိယာ တဿေဝဝုတ္တာ။ ဟေတုဇဟုတာဝဿေန တတိယောနုယော။ဇ္ဈာဝ
ဒုတိယော်နုယောဝုတ္တော။ ။ဟူပိန့်အပ်ပြီ၊ ။ဓမ္မသဂ်ဏီနိဂ္ဂေါပကဏ္ဍာ
ပါဠိကော်၍လည်း။ ကတမေဓမ္မာမဂ္ဂဟောတုကာဇဓိယမဂ္ဂသမဂ်ိဳသ
မဂ္ဂင်္ဂါနိဋ္ဌပေတွာတိ။သမ္မယုတ္တောဝဒဒနုဂ္ဂဟဏ္ဍော။လ။ဝိညာဏက္ခန္ဓော။
ဇ္ဈာမေဓမ္မာမဂ္ဂဟေတုကာအဓိယမဂ္ဂသမဂ်ိဳသသမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂေါစေဝေါ
တုစ။သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဋ္ဌပေတွာတိ သမ္မယုတ္တော ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ လ။ဝိညာ
ဏက္ခန္ဓောဇ္ဈာမေဓမ္မာမဂ္ဂဟေတုကာအဓိယမဂ္ဂသမဂ်ိဳသဇလောဘော
အဒေါသောအမောဟော။ ဇ္ဈာမေဓမ္မာမဂ္ဂဟေတူတိ သမ္မယုတ္တောဝေဒ
နာက္ခန္ဓော။လ။ဝိညာဏက္ခန္ဓော။ဇ္ဈာမေဓမ္မာမဂ္ဂဟေတုကာ။ဟူ၍ဖွင့်။ဂင်း
အဖွင့်အဋ္ဌကထာနိဂ်ိဳလည်း။ ။မဂ္ဂဟေတုကန်ဒ္ဒေသေ။ပဋ္ဌမနယေန။
ပဋ္ဌယဌေန။ပေါတုနာမဂ္ဂသမ္မယုတ္တာကံဝနံ ခန္ဓာနံသဟေတုကာတာဝေါ
ဒဿိတော။ဒုတိယနယေန။မဂ္ဂဘူတေနသမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတေနဟေတုနာ
သေသမဂ္ဂင်္ဂါနံသဟေတု ကာတာဝေါ ဒဿိတော။ တတိယနယေန
မဂ္ဂေဥပ္ပန္န ဟေတုဟိသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သဟေတုကာတာဝေါ ဒဿိတော
တိဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ဟူ၍ဂင်းပိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ။ဒုတိယနည်းနိဂ်ိဳ။

မဂ်နှင့်ဂ္ဂါညီသေါဟိတ်။မဂ်နိုက်ဖြစ်သောဟိုက်ရှိသေ၊တရားတို့ကိုဟော တော်မူသောကြောင့်။ဝေဒနာတိုက်နိုက်ဝေဒနာကိုကြဉ်ရသကဲ့သို့။ မဂ် စိတ်လေးခု။ ဟိတ်သုံးပါးကြဉ်သော စေတသိက်တွေ့ိသ ကောက် သင့်သည်မဟုတ်လောဟူမူ။မကောက်သင့်။အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ကား။ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာဟေတုကတိုက်နိုက် လောဘဒေါသမော ဟဟိုက် တို့ကိုံ။ မကြဉ်ရသကဲ့သို့။ အညမညံသမ္ပယုတ္တ သဘောရှိ သင့်သောကြောင့်မကြဉ်ရဖြိဟူလို။ ။ထို့ကြောင့်နိက္ခေပကဏ္ဍအာ ဠကထာ၏အဖွင့်မှလဒ္ဓိကာနိုက်။ ။ယထာဟိတိကိသံယောဇနာနိ ဒဿတွာ။တဒေကဋ္ဌာသောဘော ဒေါသောမောဟော ဇာမေဓမ္မာ ဒဿနေန။ပဟာတဗ္ဗဟေတူတိဝိသုံပဟာတဗ္ဗဟေတူနိယာမေတွာ။တ ဒေကဋ္ဌာစကိ လေသာတိ။ အာဒိဝစနေန လောဘဒေါသ မောဟာစ အညမညသဟဇေကဋ္ဌာ။ အညမညသမ္ပယုတ္တာသင်္ခါရဂ္ဂဟဏတ္ထာစ။ ဒဿနေနပ ဟာတဗ္ဗဟေ တုကာတိဒဿီ တာဟောန်။ ဝေဓိဝါဒိအ လောဘာဒယောဇာမေဓမ္မာ။ မဂ္ဂဟေတူတိနိယမိတာပိ အညမညသမ္ပ ယုတ္တာသင်္ခါရဂ္ဂဟဏတ္ထာပဋိသန္ဓိဝစနေန ။မဂ္ဂ ဟေတုကာတိ၊ဒဿီဘာဝေါတိသိဒ္ဓံ ဟောတိသမ္ပာဒိဋ္ဌိ ယာပိအမော ဟောတိဝုတ္တာယမဂ္ဂဟေတုကဘာဝဒဿနံ။ ။ဟူ၍ဂုဏ်း။ ။ ယသ္မာပနမဂ္ဂဟေတူတိဇ္ဈာနာအညေနသာဓာရဏာပဓိယာယေန။ယေ သံမဂ္ဂဟေတုဘာဝေါသမ္ဘဝတိ။ တေသဇ္ဈမဂ္ဂဟေတူတိ ဒဿေတွာ တံသမ္ပယုတ္တာနံတေသံ အညေသဉ္စမဂ္ဂဟေကုက ဘာဝဒဿနတ္ထောဝ တတိယောနယော။တသ္မာတတ္ထ အမောဟောတိပိဝုတ္တံ။ နဟိသောမဂ္ဂ ဟေတုနဟောတိတိ။ ။ဟူ၍ဂုဏ်းမိန့်အပ်၏။ ။ဤနိုက်တတိယနည်း ဟူသည်လည်း။ မာတိကာအဖွင့်အဋ္ဌကထာနိုက်။ဒုတိယနည်းပင်မှတ် လေ။ ။မဂ်နိုက်ဖြစ်သောဟိုက်ဟူသည်မှာလည်း။သဟဇာတပစ္စယ အညမညပစ္စယသမ္ပယုတ္တပစ္စယသတ္တိကိုယူလေ။ ။အဋ္ဌကထာအလို အားဖြင့်။ဤဒုတိယနည်းနိုက်။ ..။တတိယနယေနမဂ္ဂဉ္စုန်ဟောတူတိ သမာဒိဋ္ဌိယာသဟေတုကဘာဝေါဒသိတောတိဝေဒိတဗ္ဗော။ဟူသေါ နိက္ခေပကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ။ ။အဋ္ဌကိုကမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ။ လောဘာဒေါသ သဒ္ဓါတေဟိမဂ္ဂဟေတုဟိမဂ္ဂံသမ္မယုတ္တာခဋ္ဌ သေသ မဂ္ဂင်္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိနံ။သဟေတုကာဝဒဿနတော။ တိဏ္ဏံနယာနံအသင်္ခိ

တာသင်္ကန်းဝတ်ပုံသေနာတိဝုတ္တံ။ ။ဟူသောမာတိကာစအဖွင့်အနှိုင်ကာ
ပါဠိတို့ကိုထောက်၍၊မင်္ဂလာဒီပနီ ကြည်သော စေတသိက်စတုတိ်သ။ကိုကောက်ယူသင့်သည်။ မဟုတ်လျှင်ဟူမှု မ
ကောင်းသင့်။အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။၅၂ပါဠိတို့ဖြင့်။ မဂ္ဂင်၅စ်ပါး
ဖြင့်သမ္မယုတ်တရား၏ သဘောတူက။သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့်။ကြွင်းသောမဂ္ဂင်
ခုနှစ်ပါး၏။ သဘောကုကအလောဘ။အဒေါသဟိတ်နှစ်ပါးဖြင့် သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိ၏၊သဘောတူကမည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူခြင်းသည်။ နည်း
သုံးပါးတို့တွင်။ ပဌမနည်းဖြင့်မဂ္ဂင်၅စ်ပါး ကျန်၍။ တတိယနည်းဖြင့်။
သမ္မာဒိဋ္ဌိမှကြွင်းသောမဂ္ဂင်ခုနစ်ပါး။ ပါဝင်သဖြင့်သမ္မာဒိဋ္ဌိကျန်၍။ ဒု
တိယနည်းဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပါဝင်သဖြင့် ၅စ်နည်းဖြင့် မသက်ိုက်မရေ
တွက်အပ်သော၊တရားကိုနောက်နောက်နည်းဖြင့်။သက်ိုဟ်ရေတွက်၍။
သဘောတူကမည့်ကြောင်းကိုသာပြသည်။အလောဘအဒေါသတို့သာ၊
မဂ္ဂဟေတု မည်၍။ ထိုမဂ္ဂဟေတုနှင့် ယှဉ်သော တရားတို့ကိုပေး
သောအရာဖြစ်၍အလောဘအဒေါသကြဉ်သော စေတသိက်စတုတိ်
သကိုသာကောက်ရမည်ဟူ၍။ပြသောပါဠိမဟုတ်။ အကယ်၍စောဒ
ကဆရာဆိုတိုင်းဖြစ်ခဲ့အံ့။ နိဂ္ဂုပကထ္ထာပါဠို တော်၌၊ အဂိယမဂ္ဂသ
မင်္ဂီသံ၊အသေါဘေါအဒေါသေါအမေါဟေါ။ဤမေမ္မာမဂ္ဂေတုဟူ
သောစကားကိုပေးတော်မမူရာ။ပေးလည်းပေးတော်မူပြန်ခဲ့သည်။
အကယ်၍။ မဂ္ဂဟေတုနှင့်ယှဉ်သောတရားကို ပေးသောအရာဖြစ်၍
ကြဉ်သင့်သည်ဖြစ်အံ့။နိဂ္ဂုပကထ္ထာပါဠိတော်ပင်။ပဌမနည်း၌။ ။အဂိယ
မဂ္ဂသမင်္ဂီသမဂ္ဂင်္ဂါနိဒ္ဒေသေကွာ။ဟူ၍ဂုင်း။ ။တတိယနည်း၌။အဂိယ
မဂ္ဂသမင်္ဂီသသမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂေါစေဝဟေတုစ။သမ္မာဒိဋ္ဌိ်ဒေသေကွာ။ဟူ၍
ဂုင်း။ဟေါတော်မူသကဲ့သို့။၅၂၌လည်း။ဒေသေကွာသဒ္ဒါနှင့်ဟောတော်မူရာ
သည်။ပေးလည်းပေးတော်မမူခဲ့။ ထို့ကြောင့်မဂ္ဂဟေတုကအရာကို။
ဟိတ်သုံးပါးလုံးယူ၍၊ ဂုင်းဟိတ်သုံးပါးကိုမကြဉ်ပဲ့စေတသိက်ဆယ်ပွဲ်
သ။ဟူ၍၊သာကောက်ယူအပ်၏။ ။တတိယနည်းနိုက်အကယ်၍၊။မဂ္ဂ
ဟေတုပုဒ်ကို။မဂ္ဂေဋ္ဌိတာဟေတုဟူ၍။ မဂ္ဂေါလောပသတ္တာမိတဗ္ဗ။ရိသ်
သမာသ်ကိုကြဉ်သည်ရှိသေ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို သာမရရာ။ ဒုတိယပုဒ်နိုက်
မဂ္ဂဟေတု၏၊အရာဖြစ်သော။အလောဘ။အဒေါသ။ အမေါဟ။ဟိတ်သုံး
ပါးလုံးကိုရရာသည်၊အဂိယမဂ္ဂသမင်္ဂီသသမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂေါစေဝဟေတု

စ။ဟူးသာ။နိဂ္ဂေါပကာဏ္ဍော ဟိုဠိတော်နှင့်လည်း။ဆန့်ကြင်ရာသည်။ထို့ကြောင့်သတ္တမိတပ္ပါ။ရိသ်မကြိုမှု၍့။ မဂ္ဂါဟေတုဇတော်သန္တိမဂ္ဂဟေတုကာ။ ဟူသောစတုတ္ထိဇဟုဗိဟိသမာသ်ကြီ၍့။ မဂ္ဂဟေတုကာ။ မဂ်တည်းဟူသောဟိဘ်ရိကုန်သော ဟုအနက်ယောဇနာ၍့။မဂ္ဂဟေတုအာရကို။သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုသာယူအပ်၏့။။ထို့ကြောင့်ယခင်ပြဆိုခဲ့ပြီးသောပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာတို့နှင့်။သင့်တင့်ညီညွတ်သေါဝိနိစ္ဆယကိုသိ။မဂ်တည်းဟူသောဟိတ်ရိကုန်သော်ဟု။တတိယယောဇနာနည်း၏့အာရကို၊မဂ္ဂါဟေတုဇေတသန္တိမဂ္ဂဟေတုကာဟု စတုတ္ထိဇဟုဗိဟိပြု။ ။သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်မဂ်တည်းဟူသောဟိတ်ဖြစ်သည်။ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိရှိသောစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသာဟောသောကြောင့်။အဓိပ္ပာယဟုကိုသာကြည်သည်။မဂ္ဂါဓိပတိနောဓမ္မာတွင်။ အဓိကားတွာပစ္စယဋ္ဌေနှင့်တကွ အာဘိဘဒေနဋ္ဌ ဥပသံးရပုဒ်။ပတိကား။ ပဝတ္တေနဋ္ဌ။။အဓိအာဘိဘဝိတွာပဘတိပဝတ္တတိတိအဓိပတိဟုပြု။ ယောပစ္စယော၊ သည်။ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မေ။တို့ကို။အဓိအာဘိဘဝိဘွာ။နှိပ်စက်၍့။ပတတိပဒတ္တတိ။၏့။ ။ဆန္ဒဝိမံသအားဖြင့်။သဟဇာတာဓိပတိနှစ်ပါးတွင်။ဆန္ဒသည်ဆန္ဒာဓိပတိပဋ္ဌည်းဖြစ်ခိုက်နှိုက်။ကြွင်းသောသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို။ပဋ္ဌယုပ္ပန်ဖြစ်စေခြင်းသည်။နှိပ်စက်သည်ဟူ၏့။ ပညာသည်။ ဝိမံသာဓိပတိပဋ္ဌည်း တပ်ခိုက်နှိုက်လည်း။ကြွင်းသောသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို။ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်စေ၏့။ ပဋ္ဌည်းမဖြစ်စေခြင်းသည်ပင်။နှိပ်စက်သည်မည်၏့။မဂ်စိတ်လေးချင်္ဂါ၊ပြုန်တို့သည်၊အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း တပ်သောအခါနှိုက်။ မဟာကုသိုလ် မဟာကိရိယာညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးချစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စယုပ္ပန်သါဖြစ်စေခြင်းသည်။နှိပ်စက်သည်မည်၏့။လောကဒွိတည်းကိုဝဒြိုးနှိပ်စက်တတ်သကဲ့သို့မဟုတ်။မဂ္ဂါဓိပတိနောဓမ္မာ။မဂ်ဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဓိပတိ ပဋ္ဌည်းရှိကုန်သော။ ပဒုပဒ္ဓမဟေယောဇနာနည်း၌။ဂွင်ရှစ်ပါးသည်။ မဂ်ဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းတည်း။ထို ပစ္စည်းကိုအသေးအမြတ်အားဖြင့် အာရုံပြုတတ်သော။ မဟာကုသိုလ် မဟာကိရိယာ ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်။ ဝိရတိအပ္ပမညာကြည့်သော။စေတသိက်တို့ကား။အာရမ္မဏာဓိပအိပစ္စယုပ္ပန်တည်း။ပဋ္ဌည်းကိုမဟော။ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုသာဟောသည်။ ။မဂ္ဂါအဓိပတိဇေတသန္တိမဂ္ဂါဓိပတိဟု။စတုတ္ထိဇဟုဗိဟိပြု။ ။ဇေတသံ။ထိုမဟာကုသိုလ်။မဟာကိရိယာ။

ညာဏာသမွယ်တ်'စိုက်ပျိုးတိုအား၊မင်္ဂါ။ မင်ဟုဆိုးအင်သောအာရမ္မ
ဏာဓိပတိပစ္စည်းသည်၊အတွဲ။ရှိ၏။ ။အဒိယသာဝကေဟိုးတွေ
ဝံနာမင်္ဂ်ဳဂရုံကတွာပစ္စဝေက္ခဏာကာလေးအာရမ္မဏာဓိပတိလည်းတဲ့။ ဟု
အဋ္ဌကထာ လာသည်နှင့်အညီ။ မိမိတို့၏မင်ကိုသာ၊ မိမိတို့အလေးအ
မြတ်ပြုနိုင်သောကြောင့်ခဲ့း၏ကော်သည်၊ ။မင်သည်စိုရမိဘဗွဝဆွေ၊
မဲကုတ်သေါကြောင့်။စိုရတိမရှင်၊။မင်သည်သူ့ကပါညာတ်မဟုတ်သေါ
ကြောင့်အဲ့မညာမရှင်ဦနိုင်။ကြဉ်လေ။ ။မင်ဟုဆိုအင်သောသဘာ
တာဓိပတိပစ္စည်းသည်ရှိကုန်သောဟု ဒုတိယယောဇနာနည်း၌။မင်စိတ္တုပ္ပါန်
တို့၏၊အတွင်းနှိုက်ရှိသော။သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာဝါယ မဘို့သည်။မင်ဟုဆို
အပ်သောသဘာတာ ဓိပတိပစ္စည်း မည်ကုန်၏၊။ ကြွင်းသော မင်
စိတ္တုပ္ပါန်တို့သည်။သဘာတာဓိပတိပစ္စယဖြစ်မည်ကုန်၏၊။ပဉ္စဉ်းကို
မဟော။ ပစ္စယဘူတ်ကုသာ ဟောသည်၊ အဓိပတိ ဧကောဝသဒ္ဒတဲ့။ဟု
သင်္ဂြိုဟ်ပါဠိကိုရှု၍။နှစ်ပါးတပြိုင်နက်အဓိပတိဟုဆိုပစ္စည် မတော်ရကား၊စိုရိ
ယံသည်အဓိပတိဘပ်ခိုက်စိုရိယကြဉ်လေ၊ ။စိမံသာဓိပတိတင်ခိုက်။စိ
မံသကြဉ်ဦလေ။ ။ထိုနှင့်လျော်စွာ၊မင်္ဂါအဓိပတိဧတေသနှင့်မင်္ဂါဓိပတိ
ဟု။စိုရိယကိုရည်၍၊တကျက်။ မင်္ဂါအဓိပတိဧတေသနှင့်မင်္ဂါဓိပတ်ဟု။
စိမံသကိုရည်၍၊တကျက်။ စဘုန့်ဧဟုဖြိုပြု၊ ဧတေသံ။ ထိုစိဒိုယမှ
ကြွင်းသောမင်စိတ္တုပ္ပါန်တို့အား၊ ဧတေသံ။ထိုစိမံသမှကြွင်းသောမင်
စိတ္တုပ္ပါန်တို့အား၊မင်္ဂါ။မင်ဟုဆိုအပ်သော။ ဓဓိပတိ။သဟာတာဓိပ
တိ။ပစ္စည်းသည်အာဏ်ရှိ၏၊။ ။မင်္ဂါဓိပတိစ။မင်္ဂါဓိပတိစ။မင်္ဂါဓိပတိ
နောဟု၊ဧကေသေသနည်းဧဘာတေမဟုသည်ဟုဆိုလေ။ ။မင်လျှင်သဘ
ာတာဓိပတိ ပဉ္စည်းဖြစ်ကုန်သေးဟု၊ တတိယယောဇနာနည်းနှိုက်။
မင်စိတ္တုပ္ပါန်တို့၏၊ အကျင်းနှိုက်ရှိသေးဝိဒိယသည်၊ မင်သည်းဖြင်၏၊
စိရိယာဓိပတိဟုကိုအပ်သော။ သဟာတာဓိပတိလည်းဖြင်၏၊။ကြွင်း
သောစိတ္တုပ္ပါန်တို့ကား၊ပဉ္စယုဇ္ဇနာတည်း၊ ပဉ္စည်းကဲသာ။ဤဒြေါတော်
မှသည်၊ပစ္စယုဇ္ဇနာကိုမဟောထိုး၊ကြောင့် ။စိဒိုယတပါဠိကိုးစိရိယ-ရ၏၊
ဟူသတည်း၊စိမံသနည်းကား။ ။မင်္ဂါဧဝအင်္ဂါဓိပတိ။မင်္ဂါဓိပတိးဧရိယကဲ့
သာရည်သည်။ ။မင်္ဂါဧဝအဓိပတိ၊မင်္ဂါဓိပတိ စိမံသကိုရည်သည်သည်
မင်္ဂါဓိပတိစ။မင်္ဂါဓိပတိစ မင်္ဂါဓိပတိ။ ။ဧကေသေသနည်းဧဘာတော်
မှသည်ဟူလို၊ ။ဤဒြေါဒသအာကာသဝါဒီစေဒ။ညာဏာစိ ယုတ္တာကာမာ

ဝစရဇဝနာနိဇစတိလောကုတ္တရဝဇ္ဇိတသဗ္ဗလဗ္ဘဏာနိ။စသေါသဂြိဟ်
ပါဠိကို နှုလုံး သွင်း၍။ မဂ်ကိုအာရုံမပြုနေ။အာကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ မ
နောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းမှတပါးသောအဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။မဟာကုသိုလ်ကိရိယာ
ဉာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။မဂ်ကိုအာရုံမပြုခိုက်။အာဘိဉ္ဉာဏ်ဒွေစိတ္တုပ္ပါဒ်။
အနာဂရမ္မဏာ ဖြစ်သော။ ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့် သပ္ပဒေသအာဒိ
လဒ္ဓ။

မဂ္ဂါရမ္မဏာတိက်နှိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၁၇) ဥပ္ပန္နတိက်နှိုက်။ဥပါဒတောပဌာယ။ယာဝအာဂါဥဒ္ဓံ။
ဥပ္ပန္နာဂတာ။ပဝတ္တာတိဥပ္ပန္နာ။ဟုအဋ္ဌကထာကိုရှု၍ဥဒ္ဓံပန္နာတိ။ဥပ္ပန္နာ
ဟုဒုတိယာတပ္ပုရိသ်ပြု။ ယေဓမ္မာ။တို့သည်"ဥဒ္ဓံ။ အထက်သို့။ ပန္နာ-ဂ
တာ-ပဝတ္တာ။ဖြစ်ကုန်သည်။ပေါာန်္။ကုန်၏။ ။ဇာတိ။ကြောင့်။ဥပ္ပန္နာ။
၏။ ။ဖြစ်ဆဲး-တည်ဆဲး-ပျက်ဆဲး-နာမ်ရုပ်ရ၏။ ။ဤတပ္ပုရိသ်နှိုက်။ဇာ
တိသဒ္ဒါနှင့်-အဋ္ဌကထာရှိသည်။ စိတ္တစ္ဆ။ တံဥပ္ပါဒေါစာတိစိဉ်းပ္ပါဒေါ
ဟုဋီကာကျော်နှိုက်။တပ္ပုရိသ်ဒွန်သမာသ်ဝယ်။ဇာတိသဒ္ဒါရှိသည်။ဤသို့
စသည်ဖြင့်-အဋ္ဌကထာဋီကာတို့နှိုက်။သမာသ်၊တဒ္ဓိတ်၊ကိတ်၊ဝစနတ်
တို့ဝယ်၊ဇာတိ-သဒ္ဒါရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့်။ကံ၊ကတ္တား၊ဟိတ်၊ စုံလင်
စွာဖြစ်ခြင်းအကျိုးရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘာဝသာဓနနှိုက်လည်း။ ဇာတိ သဒ္ဒါ
ထည့်လိုလျှင်၊ထည့်သင့်၏။ မထည့်သေ်လည်း၊အပြစ်မရှိ။ သဒ္ဒါငယ်
တို့နှိုက်။ ဓါတွတ္ထောဝသိယာဟေတု၊ပစ္စယတ္ထောဆိယာဖလံ။ ဒွိန္နံဇာန
နတ္ထံယေဝ။ဇာတိသဒ္ဒေါပယုဇ္ဇတေ၊ဟုဆိုသည်ကား။ညာဏဝတ္ထုနအကျိုး
ကိုပြ၊စေသည်ဟုမှတ်။ ။ဒုတိယပဒနှိုက်။ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထောတိဥပ္ပန္နာ။ဥပ္ပဇ္ဇတီ
တိဥပ္ပန္နာ။ ။ဥပ္ပန္နာဝ။ဥပ္ပန္နာဝ။ဥပ္ပန္နာ၊နဥပ္ပန္နာတို့။အနုပ္ပန္နာဟုပြု။ ။ခဏ
သုံးပါးသို့ရောက်ပြီး။ရောက်ဆဲး၊မဟုတ်သောကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ကို
ရိယာ၊စိတ္တုပ္ပါဒ်၊တိဓရင်ရ၏။ ။တတိယပဒနှိုက်။ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိတိဥပ္ပါဒ
နောဟုပြု။ ။ဥပပုဇ္ဇ-ပဒဓါတ်-ကိ-ပစ္စည်း။ ။ယေဓမ္မာ။အကြင်အ
ကြောင်းဖြစ်သောကံ။ပြည့်စုံသောကြောင့်၊ မလျှတ်ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သော။
ဝိပါက်ကဒုတ္တာရုပ်တရားတို့သည်။ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ။ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ဇာတိ။
ကြောင့်။ ။အကြောင်း၊ကံ၊မပြည့်စုံသော။ ဝိပါက်ကဒုတ္တာရုပ်တို့သည်
ဥပ္ပါဒမမည်။ထို့ကြောင့်၊ဋီကာနှိုက်။ အနာဂတာဝိပါကာကဒုတ္တာရုပါ

နိုးအတိတေအနာဂတေဝါကဲမွေးပုဂိမနိပ္ပန္နေဝဥပ္ပဒ်ိသန္တိ။ နာနိပ္ပန္နေတိ။ ပရိနိဋ္ဌိတကာရဏော။ ကဒေသာနေဝဟောန္တိ။တဿ။ တာနိအစသဲ။ဥပ္ပဒ်ိသန္တိတိ။ဥ္ပါဒိန္နောဓမ္မာတိ။ဝုစ္စန္တိ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဖြစ်ဆဲးမဟုတ်ခဲ့သော်။ အတိက်အနာဂတ် ဖြစ်သောတရားကို။ ဒုတိယပဒန္ဒိုက်။ ဟောသင့်သည်ဟူငြားအံ့။မဟောသင့်။အာဘယ်ကြောင့်နည်း။ ။သဒေဝကံ။သမာရကံ။ကဲ့သို့။ဂေါဗလိဗဒ္ဓနည်းအားဖြင့်။တတိယပဒန္ဒိုက်သိုးခြားဟောလတ္တာ့ သောတရားကိုချန်၍သာ။ဒုတိယပဒဟောနိုင်သည်။ ။ဥပ္ပန္နဟူသည်ဝတ္တမာနဥပ္ပန္နဟူ။ဘုတ္တာဝိဂတဥပ္ပန္နဟူ။ သြကာသကတဥပ္ပန္နဟူ။ ဘူမိဌဥပ္ပန္နဟူ။ ဟူ၍သေးပါးတွင်။ ခဏဟူယဘူရောက် ဆဲးသည်။ဝတ္တမာနဥပ္ပန္နမည်၏။ ကုသိုလ်ကံ၊အကုသိုလ်ကံ ဟူသောဓောတ်ရှသည်။ ချုပ်လျှင်တခါရုံဖြာ်ခြင်းသည်။ဘုတ္တာဝိဂတဥပ္ပန္နမည်၏။ ဤဒွိကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့သည်။ မိမိချုပ်ပြီးမှ အကျိုး၏။ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘုတ္တာဝိဂတဥပ္ပန္နဟူ၍ဆိုသောနည်းသည်လည်း။ ဘုတ္တာဝိဂတဥပ္ပန္နဒွိဝင်၏။ ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်၏။အကျိုးကိုတားဖြစ်၍။မိမိအကျိုး။ ပေးနွှင့်ကိုပြု၍။ အကျိုးပေးသည်တိုင်အောင်ရှင်း။ အကုသိုလ်ကံသည် ကုသိုလ်၏အကျိုးပေးခြင်းကိုတားဖြစ်၍။ မိမိ၏ အကျိုးပေးနွှင့်ကိုပြု၍ အကျိုးပေးသည်တိုင်အောင်ရှင်း ဖြစ်ခြင်းသဘောသည်။ သြကာသကတဥပ္ပန္နမည်၏။ အတိတ်ခန္ဓာငါးပါး။ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါး။ အနာဂတ်ခန္ဓာငါးပါးသည်။ ဝိပဿနာဘူမိမည်သတည်း။ထိုခန္ဓာတို့နှိုက်။ ကံနိုးသောမဂ်ဖြင့်မပယ်ရသေးသော။ ကိလေသာတို့ကို။ ပစ္စုပ္ပန်အတိတ်အနာဂတ်ကိလေသာဟူ၍မဆိုအပ်။ ဝိပဿနာဘူမိနှိုက်ဖြစ်သောကြောင့် ဘူမိလဒ္ဓဥပ္ပန္နမည်၏၊ဟုဆိုအပ်၏။ ။တနည်းအားဖြင့်။သမုဒါစာရဥပ္ပန္နအာရမ္မဏာဝိဂဟိတဥပ္ပန္နဟု။ အဝိက္ခမ္ဘိတဥပ္ပန္နဟု။အသမုဿာဒိတဥပ္ပန္နဟု။ဟူ၍လေးပါးရှိသည်တွင်။ဝတ္တမာနဥပ္ပန္နသည်။သမုဒါစာရဥပ္ပန္နမည်၏။ ။ကြည့်ရှု၍ အာရုံကိုတကြိမ်ယူခြင်းသည်။ အာရမ္မဏာဝိဂဟိတဥပ္ပန္နမည်၏။ ။သမာပတ်ရှစ်ပါးဖြင့်။မပယ်အပ်သေးသောကိလေသာသည်။အဝိက္ခမ္ဘိတဥပ္ပန္နမည်၏။ ။မဂ်လေးပါးတို့ဖြင့်မပယ်ရသေးသောကိလေသာသည်။အသမုဿာဒိတဥပ္ပန္နမည်၏။ ဟုဆို။ ။ဥပ္ပန္နလေးပါးတွင်။ပထမပဒန္ဒိုက်။ဥတ္တမာနဥပ္ပန္နကိုဟောတော်မူသည်။ ဝတ္တမာန်ဟူသည်။ ပစ္စုပ္ပန်တည်း။ ထိုပစ္စုပ္ပန်သည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန်။ သမယပစ္စုပ္ပန်။

အာဒိပစ္စုပ္ပန်။သန္တံတိပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍လေးပါးတည်း။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ခဏပစ္စုပ္ပန်ကိုပထမပဒဋ္ဌိက်။ ဟောတော်မူသည်။ ဒုတိယပဒဖြင့်အနာဂတ်ကာလဋ္ဌိက်။ ဓမ္မကိုဟောတော်မူသည်။ ။နိဗ္ဗာနံနပတ္တာဇ္ဇ ။ဥပ္ပဒိန်ပ။အနုပ္ပန်ဖိ။ဥပါဒိတိဝိ။ပါဠိတော်။ ။အယံပနတိကေ၁။ဖိန္နံအာဒါနံဝသေန။ပုရေတွာဒဿိတော၁။ ။အဋ္ဌကထာ။ဘို့ကိုထောက်၍။နိဗ္ဗာန်သည်တိက်ရတ်။အာဒိလဒ္ဓသပ္ပဒေသတိက်မည်၏့။

ဥပ္ပန်တိက်ဋ္ဌိက်ရှာဘွယ်ပြီး၏့။

(၁၈) အတိတတိက်ဋ္ဌိက်။အတိတာဂင်္။အတိဇ္ဇတာ၊ဟုဖြတ်။ ။ဇ္ဇတိဇေတိအယတိ။အဉ္ဇနောသဘာဂံပါပုဏာ့တိတိဇ္ဇတော်ဝါ။။ဇ္ဇတိဒ္ဒအယံတိခဏာဇ္ဇယံ။ပါပုဏာတိတိဒ္ဓံတော၁။ ။ဇ္ဇတောဟုတ္တာ။အတိက္ကန်၁တိ။ အတိတာ။ ပိပိသဘောသို့ရောက်၍သည်းကောင်း။ခဏတ္တယသို့ရောက်၍ဂင်္လွန်သည်။ ။အချမ်းဖြင့်မှုပ်စက်သူအားပူသောအရိုးအာဇ္ဇဖြစ်အံ့။ယိဘသဘောသည်လွန်၏့။အပုဋ္ဌိပ်စက်သူအား။ဇသောအရိုးအာဇ္ဇဖြစ်အံ့။ဥဏ္ဍသည်လွန်၏့။ ။ဥပါဒိကို။ဒွိသည်လွန်၏့။ဒွိကိုဘင်သည်လွန်၏့။သဘာဝအတိက်။ခဏအတိက်တို့ဝင်။ခဏာတိတသည်၍အတိက်ဋ္ဌိက်လိုရင်း။ဇ္ဇတာတိ၊ရှိလိုလျက်။ နိရုတ္တိနည်းဖြင့်ပြန်၍အတိတာရှိသည်။။အာဂန္ဆိဝ္ဆတိအာဂတာ။ ။ရေဝံပြီးသည်ကားအာဂတာ။။အာဂန္ဆတိတိအာဂတာ။ ။ရောက်ဆဲးသည်အာဂတာ။ ။အာဂတာစ။အာဂတာစ။အာဂတာ။ ။ရောက်ပြီးရောက်ဆဲး။ ။နအာဂတာတိ။အနာဂတာ။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာကို။ပဘိဥပ္ပန္နာဟုဖြတ်။ ။တံတံကာရဏံပဋိစ္စ။ဥပ္ပန္နာတိ။ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ။ပတိသဒ္ဒါပဋိစ္စအနက်ဟော။ ။အာဒိလဒ္ဓ။နိဗ္ဗာန်ကြွင်း၍။သပ္ပဒေသ။

အတိတတိက်ဋ္ဌိက်ရှာဘွယ်ပြီ၏့။

(၁၉) အတိတာဂရမ္မဏဝိက်ဒွ်။အတိတံအာဂရမ္မဏံဇေတာသို့အတိတာဂရမ္မဏာ။ ။ဒုတိယတတိယာနည်းတူ။ ။အတိတာဂရမ္မဏဇေကံကား။ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်-ဒ်ပါက်-ကိရိယာအားဖြင့်စိတ်သုံးရ။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်လည်း သုံးရအားဖြင့်ခြောံရ။ အနေကံကားမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း။ကာမဇောတရယုတ်သုံးဆယ်၊တဒါရုံဇကာဒသ

အာဘိညာဏ် ဒွေးအားဖြင့်။ လေးဆဲ့သုံးပါး။ နှစ်စုပေါင်း-လေးဆဲ့ကိုးသည်။အာတိတာဂရမ္မဏစိတ်တည်း။ ။အနာဂတာဂရမ္မဏမှာဇကန်မရှိ။ အာတိတာဂရမ္မဏ အနေကန်လေးဆဲ့သုံးပါးသောစိတ်သည်ပင်။ အနာဂတာဂရမ္မဏစိတ်တည်း။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာဂရမ္မဏဇကန်ကား။ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်။ မနောဓာတ်သုံးခုအားဖြင့်။ တဆဲ့သုံးပါး။အနေကန်မှာ။အာတိတာဂရမ္မဏအနေကန်ဖင်တည်း။နှစ်စုပေါင်းငါးဆဲ့ခြောက်သည်-ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏစိတ်တည်း။ ဤပညတ္တာရမ္မဏဇကန်ကား။ အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ်သုံးခု။ အာကိဉ္စညာယတန စိတ်သုံးခု။ အာဘိညာဏ်ကိစ္စတပ်သောစိတ်မှတပါးသော။ရူပါဝစရစိတ်တဆဲ့ငါးခုအားဖြင့်။နှစ်ဆဲ့တပါးအနေကန်မှာ။ အတီတာဂရမ္မဏစိတ်လေးဆဲ့သုံးခုပင်တည်း။နှစ်စုပေါင်းခြောက်ဆဲ့လေးပါးသည်။ပညတ္တာရမ္မဏစိတ်။ ။အပ္ပမာဏာရမ္မဏဇကန်ကား။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။အနေကန်ကား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။မဟာကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ မဟာကိရိယာညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။အာဘိညာဏ်ဒွေးအားဖြင့်။ တဆဲ့တပါး။နှစ်စုပေါင်း အပ္ပမာဏာရမ္မဏစိတ်တဆဲ့ကိုးခုတည်း။ ။အတိတ်ဖြစ်သောဝိရမိတဇ္ဇဝဇ္ဇ္ဇ္

ဘော်သမာသပြု။ ။ယေဓမ္မာ။တို့သည်။အတ္တာနံ။မိမိကိုယ်ကို။အဓိကိစ္စ။ စွဲ၍။ပဝတ္တနိ်။ကုန်၏။ ။အစ္ဆရိတ္တလေးပါး၌တွင်။အာရုံခြောက်ပါးသည် ဂေါစရဂ္ဂါတ္တာ။ မိမိတို့၏။ကိုယ်တွင်းနှိုက်ဖြစ်သော။ အသိုးအခြားသော ရုပ်နာမ်တို့သည်။ နိယကဂ္ဂါတ္တာ။ အစ္ဆရိတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးသည်။ အစ္ဆရိတ္တ ဂ္ဂါတ္တာ။ ဘုရားရှင်သည် အစိုးရ တော်မူအပ်သော။ ဖလသမာပတ်သည်။ ဝိသယဂ္ဂါတ္တာ။ထိုတွင်။ဤတိက်ဒ္ဓနိယကဂ္ဂါတ္တာကိုဟောတော်မူသည်။ ။ထို့ကြောင့်အတ္တာနော သန္တာနေပဝတ္တာ။ပဋိပုဂ္ဂလိကာဓမ္မာ အစ္ဆရိတ္တာတိဝေဒိတဗ္ဗာ။ဟုအဋ္ဌသာလိနီပါန့်အပ်ပြီ။ ။ဗာဟိရေပ ဝတ္ထာဗဟိဒ္ဓါ။ ဗာဟိရေ။ မိမိကိုယ်တွင်းမှ အပနိ်ုက်။ ပဝတ္တာ။ဖြစ်ကုန်သော။ကုန်ဆုံးယဗဒ္ဓအနိဆုံးယဗဒ္ဓတရားတို့တည်း။ ။အစ္ဆရိတ္တာဒဇဗဟိဒ္ဓါ စာတိအစ္ဆရိတ္တာဗဟိဒ္ဓါ။ ။အစ္ဆရိတ္တနိုက်ဖြစ်သောတရားတို့သည်။တဘန် ဗဟိဒ္ဓ-သို့ မပြောင်း။ ဗဟိဒ္ဓ-နိုက် ဖြစ်သော တရားတို့လည်း။ တဘန် အစ္ဆရိတ္တာသို့မပြောင်း။ မိမိတို့ဖြစ်ရာနိုက်ချုပ်သည်။ နိဗ္ဗာနဟူမူကား။ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းမရှိသော်လည်း။ အစ္ဆရိတ္တိက ဓမ္မမဟုတ် သောကြောင့်ဗဟိဒ္ဓပုဒ်နိုက်ဝင်သည်။ရုပ်နာမ်တို့သည်။ အစ္ဆရိတ္တလည်းဖြစ်ဗဟိဒ္ဓလည်းဖြစ်ဟူမရှိမှီ။ သဒ္ဒါသုပစာရအားဖြင့်သမ္ပယုတ္တာနံဖြစ်သကဲ့သို့ဆိ။အာဒိလဒ္ဓနိုပ္ပဒေသ။

—ooo—

အစ္ဆရိတ္တာတိက်နိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

 အစ္ဆရိတ္တာရမ္မဏာတိက်နိုက်။အစ္ဆရိတ္တံအာရမ္မဏံ။ဇောတော

သနို့။အဇ္ဈတ္တာရုံမဟာ။ ။ဒုတိယပဒတဘိယပဒနှုန်းတူ။ ။ပဌမပဒနိုက်။ဇာသသာသည်။သူတပါးစီးစိမ်ကိုအာရုံပြု၍။ ညှူဝူသေးကြောင့် အဇ္ဈတ္တကာရုံနိုက်မရှည်ကြည့်လေ။ ။ဒုတိယပဒနိုက်မန္ဆရိယသည်။မိမိစည်းစိမ်ကိုအာရုံပြုသောကြောင့်။ဗဟိဒ္ဓါရုံနိုက်မဖြစ်သင့်ကြည့်လေ။ ။တတိယပဒနိုက်ဇာသသာလည်းအဇ္ဈတ္တကို၊မန္ဆရိယသည်းဗဟိဒ္ဓကုံ၊အာရုံမပြုနိုင်ကြ။အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓနှစ်ပါးစုံကို။ သဒိသနည်းဖြင့် ဟောကောင်းပြကောင်းအာရုံပြုကောင်းသောဓမ္မကိုသာ။တတိယနိုက်ဝင်သင့်သည်ဖြစ်၍။နှစ်ပါးလုံးကိုကြည့်လေ။ ။အဇ္ဈတ္တာရုံဟောဇကံကားငါညာနုဆွယ်တနစိတ်သုံးခု။နေ့ဝသညာနာသညာယတနစိတ်သုံးခုအားဖြင့်ခြောက်ပါး။ အနေကံကား။ကာမစိတ်စတုပညာသအာဘိညာဏ်ဒွေးအာ ဖြင့်ငါးဆဲ့ခြောက်ပါးနှုတ်ရုပေါင်းခြောက်ဆဲ့နှစ်ပါးတည့်။ ။ဗဟိဒ္ဓါရုံဇောကံကား။အာဘိညာဏ်ကိုစွတတ်သောစိတ်မှတပါးသော ရူပါဝစရတ်တဆဲ့ငါးခု။အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ်သုံးခု။ လောကုတ္တရာစိတ်၄ုံခုအားဖြင့်။နှစ်ဆဲ့ခြောက်ခု။ အနေကံကား။ အဇ္ဈတ္တအနေကံငါးဆဲ့ခြောက်ပါးပင်တည်း။နှစ်ရုပေါင်းရှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးတည်း။ ။အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရုံဇောဇာ ကံဟူ၍မရှိ။အနေကံမှာအဇ္ဈတ္တအနေကံငါးဆဲ့ခြောက်ပါးပင်တည်း။ ။ အာကိဉ္စာယတနစိတ်သုံးခုတို့သည် ၎င်း။ စိတ်တို့၏အာရုံဖြစ်သော၊ နတ္ထိဘောပညတ်ကို အာရုံပြုခိုက်ဖြစ်သော်လည်း။ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည် သည်းကောင်း။ တိက်မှတ်အနာဂမ္မာကိုကဖြစ်သောရုပ်နဗ္ဗာန်တို့သည်၊ တင်ကြမှတ်မှတ်လေ။ ။အာကိဉ္စညာယတနံနဝတ္တဗ္ဗံ။အဇ္ဈတ္တာရုံမဟာနိုဝါ။ ဗဟိဒ္ဓါရုံမဟာနိုဝါ။အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရုံမဟာနိုဝါ။ ။ပဒဘာဇနိုပါဠိတော်၊ ။ အဇ္ဈတ္တဘဝမ္မာ။ ပဂမမတ္တတောစ။ အာကိဉ္စညာ ယတနာရုံမဟာသည်၊ အဇ္ဈတ္တဘာဝပို့။ ဗဟိဒ္ဓဘာဝပို့၊အနုဇာနိတ္ထာ။ အာကိဉ္စညာယတနံ စတ္တဗ္ဗံ'။ အဇ္ဈတ္တာရုံမဟာနိုဝါတိအာဒိဝုတ်တံ့၊ တတ္ထနကေဝလံ၊ တဒေဝနဝတ္တဗ္ဗာရုံမဟာ။တာသပနအာဝဇ္ဇနဒ္ဒါ။ဥပစာရစိတ္တာနိုဝါ။ တာသအာဘဝ္ဘ ဏာသ။ပဋိဘဂကွဏစိတ္တာနိုဝါ။ တဒသသအသာဒနာဒိဝသနပဋိဘာ နိ။အကုသလစိတ္တာနိုဝါ၊နဝတ္တဗ္ဗာရုံမဟာနော။တာနိပန။တဿိဒုဒ္ဒေသနဝဟောနိုတိ၊ဝိသုံနဝုတ္တာဒိ၊။အဋ္ဌကထာ။အာဘိညာဏ်ဒွေးသည်၊ဥဒ္ဒေသိဝါသအာဘိညာဏ်။ အနာဂတံသအာဘိညာဏ်ကိုစွအားဖြင့်နတ္ထိဘောပညတ်ကိုအာရုံပြုခဲ့ရကား၊တိုက်ရိုက်အဋ္ဌကထာမလာသော်လည်း၊တိုက်

မုတ်ဟုသိသင့်ပြီ။။ယေဘံကျားတဇော်သည်။အရပ်ဝေါပါးသို့သွါးစဉ်။ခ
ရီးလယ်၌။သိမ်ဝယ်စဉ်းဝေကြဲသေါရဟန်းတို့ကိုကြဉ်၍ပြီးမှ။အရပ်တ
ပါးသို့သွားမြဲးသွားခြင်း။ပြန်လာပြီးလျှင်။ထိုယေဘံကျားမပြန်မီ။ စည်းဝေး
သောသံဃာတော်တို့သည်။ကိစ္စပြီမ်းသဖြင့်။ အသိုးအ့ခြားကျောင်းသို့
ကြွလေကုန်၏။သိမ်နှိုက်သံဃာမရှိမှ။ပြန်လာသောယောက်ကျားသည်။
သိမ်သို့ကြည့်ရှုသောရဟန်းတပါးကိုမျှမမြင်လျှင်။ ဤသိမ်နှိုက်ရဟန်း
သဃံာမရှိဟူ၍သာ။ အာရုံပြုသည်။ဤမျှလောက်သော စည်းဝေးသော
သဃံာတို့သည်။သေလေသလော့ရှင်လေသလော။ အရပ်တပါးသို့သွား။
လေသလောစသည်ဖြင့် အာရုံမပြုသကဲ့သို့။ အာကိဉ္စညာယတန ဈာန်
သည်။အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်ကိုအာရုံမပြုကာမျှသာတည်း။ထို့
ကြောင့်အာကိဉ္စညာယတနဈာန်စိတ်ကို။အဋ္ဌကထာအာရုံလည်းမဆိုသည်
ဗဟိဒ္ဓါရုံလည်းမဆိုသာ။ အဋ္ဌကထာဗဟိဒ္ဓါရုံဟူ၍ လည်းမဆိုသာ သော
ကြောင့်။တိက်မှတ်ဖြစ်စေသည်။ စေ့စေ့နှစ်လုံးသွင်း၍။ ကြိုကြိုးကြိုလေ
ကုန်။အာဒိလဒ္ဓသပ္ပဒေသ။

အဋ္ဌကထာရမ္မဏာတိက်နှိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၂၂) ဒသနတိက်နှိုက်သဟနိဒသနေနပဝတ္တန်ဟိသနိ
ဒသနာ။ဟုသပဘုဇ္ဇပဒ။ဇဟုဗ္ဗိဟိပြု။ ။နိဒသိတဇ္ဇန်။နိဒသနံ။ယံဂျ
ပါယတနံ။ကို။စက္ခုဝိညာဏော။သည်။နိဒသိတဇ္ဇံ။ရှုအပ်၏။ကြည့်အပ်
၏။မြင်အပ်၏။ဣတိ။ကြောင့်။ ။ကမ္မသာဓန၊နိပုဗ္ဗ၊ဒိသဓါတ်။ယုပစ္စည်း
ကတွ့ထွကိရိယာမှာ။စက္ခုဝိညာဏ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုကောက်။ကမ္မထွကိရိ
ယာမှာ။ ရူပါရုံ၏။ အာရမ္မဏပစ္စယ သတ္တိကို။ ဌာနုပစာကောက်။
ယုပစ္စည်း၏အရက်ဌာနုဖြင့်မှတ်အပ်သောသတ္တိမဟုဖြစ်သော။ ရူပါရုံ
ကိုကောက်။ ။နိဒသနသဘာဝေါ။နိဒသနံ။ ။ဥတ္တရလောပ
ဆဒ္ဒိတပ္ပ။ရိသ်။ရူပါရုံ၏။အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိရ၏။ ။သဟနိဒသ
နေနယေပဝတ္ထုန်တိ။ သနိဒသနံ။ ။သဟပုဗ္ဗပဒဗဟုဗ္ဗိဟိ။ယေဝမ္မာ။
တို့သည်။နိဒသနေန။မြင်အပ်သည်၊ကြည့်အပ်သည်။ ရှုအပ်သည်၏အ
ဖြစ်နှင့်။သဟ။ကွ။ပဝတ္ထုန်။ကုန်၏။ဣတိ။ ၊သဟ၏အရမ္မာရူပါရုံ

ဏ်။ "အာရမ္မဏာပစ္စယသတ္တိကိုကောက်။ "ယံဟူသော်အညပုဒ်ဏ်။ "အ
ရုကို"သတ္တိမနှဲဖြစ်သော"ရူပါဂုံကိုကောက်။ "ဖြင့်အပ်သောသဘော
ကား"ရူပါဂုံမှနှိုပြီ"ဖြင့်အပ်သောအဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်တတ်သေးဏ်။ "ဟူရာ
ဝယ်"တကွဏ်။ အဓိကား"အဘယ်နည်း။ ဒေဝဒတ်နှင့်တကွမြို့သို့ဝင်ဏ်။
ဟူလျှင်။ တကွဏ်။ အရကောကာလိကဟုဂို့ သည်မဟုတ် တုန်လော။
စောဒနာ။ "ကျောက်ကြီးကျောက်ငယ်"နှစ်လုံးတို့တွင်"ကျောက်လုံး
ငယ်သည်"သိသာပုဂ္ဂိုလ်ကမည်ဏ်။ "သိလာပုဂ္ဂိုလ်ကသာသဓိဂုံ"ဟူရာဝယ်
သိလာပုဂ္ဂိုလ်ဏ်။ အရနှင့်။ သဓိဂုံဏ်။ အရသည်၊ မခြားမနား။ "မပြားသ
ကဲ့သို့ဖြင့်။ ရုက္ခသာခါ"ရုက္ခသာသာခါ"ဟုသဖွယ်။ ဆဋ္ဌီပြုယုဂ်တို့နှင့်
ရုက္ခဏ်။ အရနှင့်။ သာခါဏ်။ အရသည်"မပြားသကဲ့သို့ဖြင့်။ အဝေါဒကို
ဘေဒကဲ့သို့ပြု၍။ အဘေဒဘေဒုပစာရနည်းဖြင့်။ ဟောတော်မူသော
ကြောင့်"သနိဒဿနာဓမ္မာဒ္ဒါ"ရူပါဂုံတပါးသည်ပင်၊ သဟဏ်အရ"နိဒဿ
နဏ်။ "အရမ္ဘတ်"အညံကတွာဝုဒ္ဓ ံ"ယထာသိလာပုဂ္ဂိုလ်ကသာသဓိဂုဏ်"ဟု
အနုဒ္ဒိကာကိုရွ"အဘေဒဘေဒုပစာ။ ဘေဒအဘေဒုပစာဟူ၍နှစ်ပါး။ ပရ
မတ္ထအဘေဒဘေဒုပစာ။ ပညတ္တိအဘေဒအဘေဒုပစာဟူ၍ နှစ်ပါးတို့
တွင်။ ဤနိုက်အဘေဒဘေဒုပစာဟူ၍ဋ္ဌင်း။ ပရမတ္ထအဘေဒဘေဒုပစာ
ဟူ၍ဋ္ဌင်းဆိ။ "ပဒိဟနုံ။ပဒိဃော်"ပဒိဃောဝိယာတိ။ပဒိဃော"။ "
ယေါပဒိရဒေါ။အကြင်ရှေးရှုတော်ဒိခြင်းသည်။ပဒိဃောဝိယ။ထိပါးသ
ကဲ့သို့တည်း"။ "ဣတိ"။ "သဟပဒိဃောဝုတ္တန်တိ"သပ္ပဒိဃော"။ ဩ
ဋ္ဌောရိကမျှပ်ရ"။ "သနိဒဿနာစတေ"သပ္ပဒိဃောစာတိသနိဒဿနသပ္ပ
ဒိဃော"။ "ရူပါယတနရဏ်။" "နတ္ထိဒဿနံဇေတသန္တိ"အနိဒဿနာ"။
ရူပါဂုံမှတပါးသောရုပ်ရဏ်။" "အနိဒဿနာစတေ"သပ္ပဒိဃောစာတိ"။
အနိဒဿန သပ္ပဒိဃော"။ ဝိသေသနပုဗ္ဗပဒကမ္မဓရည်း။ ရူပါဂုံမှတပါး
သောဩဋ္ဌောရိကရုပ်"ဇကောဒဿရ" နှစ်ပါးစုံကိုပယ်၍"တတိယပဒကိုသိ
အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ"။ "

နိဒဿနတိက်နိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။"

တိကမာတိကာကို၊ ခြောက်တိုက်တရပ်။ ရှစ်တိုက်တရပ်။
တဘန်ရှစ်တိုက်တရပ်။ခြား၍ရေးသည်ပြီးပြီ။

(၂၃) တိကမာတိကာကိုဟောတော်မူသည်၏၊ အခြားမဲ့၌။

ဒုကမာတိကာကိုဟောတော်မူ၏။ တိုဒုကမာတိကာနှုတ်။ ပန်းပွင့်ချင်း ချင်းငုံး။ ရနံ့ချင်းချင်းငုံး။ စပ်သောပန်း ထွဋ်ပန်း ချက်ပန်းလက်ကို။ မာလာဂေါစ္ဆကဟုဆိုအပ်သကဲ့သို့ငုံး။ ပန်းတို့၏အပေါင်းကို။ မာလာဂေါစ္ဆကဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ငုံး။ ဟောတုဓမ္မာစသောကျမ်းချင်းချင်းငုံး။ ဟောတုစသောသဘောချင်းချင်းငုံး။ စပ်သောနှစ်ပါးသောဂေါစ္ဆကဲ့။ အချင်းချင်းမစပ်။ ဒုကသာမညအားဖြင့်ဂွေးချယ်၍။ ဂေါစ္ဆကတို့၏အကြားနှိုက်ထားအပ်သော။ မဟန္တရဒုက်အောက်ငယ်သောကြောင့်။ စူဠန္တရဒုက်တို့ထက်ကြီးသောကြောင့်။ မဟန္တရဒုက်။ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက။ ကိလေသဂေါ စ္ဆက။ သံယောဇနဂေါစ္ဆက။ ဂန္ထဂေါ စ္ဆက။ မဟန္တရဒုက်။ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက။ ကိလေသဂေါစ္ဆက။ ဝိဇ္ဇိဒုက်အားဖြင့်တဆဲ့သုံးပါးသော်ပရိစ္ဆေဒရှိသော။ ဒုကအရေအတွက်အားဖြင့်။ တရာသေါဂဏန သင်္ချာရှိသော။ သပ္ပဒေသနိပ္ပဒေသအားဖြင့်။ ဟေတု။ အာသဝ။ သံယောဇနဂန္ထ။ ဩဃ။ ယောဂ။ နိဝရဏ။ ပရာမာသ။ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက၊ ဟူ၍။ ကိုးပါးသေားထိုဒုက်တို့၏။ အဆုံးအဆုံးဌ။ သုံးပါးသုံးပါးသောဒုက်တို့ သည်သည်းကောင်း။ မဟန္တရဒုက်တွင်။ စိတ္တာသမုယုတ္တဒုက်။ စိတ္တာသံသဋ္ဌဒုက်သည်သည်းကောင်း။ ဤနှစ်ဆဲ့ကိုးပါးသောဒုက်တို့သည်။ သပ္ပဒေသ။ ကြွင်းသော ခုနစ်ဆဲ့တပါးသော ဒုက်တို့သည်။ နိပ္ပဒေသဟူ၍ နှစ်ပါးသောပရိစ္ဆေဒရှိ၏။ ။ထိုတွင်။ဟောတုဂေါစ္ဆကကို။ ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုဟောတုဂေါစ္ဆကနှိုက်တုံသည်လည်း။ ဟောတုဒုက်။ သဟေတုကဒုက်။ ဟောတုသမုယုတ္တဒုက်။ ဟောတုသဟေတုကဒုက်။ ဟောဟုဟောတုသမုယုတ္တဒုက်။နဟောတုသဟေတုကဒုက်။အားဖြင့်ခြောံပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်။ဟောတုဒုက်ကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုဌ် လည်း။ပဌမပဒ။ဒုတိယပဒ။အားဖြင့်။နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်။ ပဌမပဒကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ဟောဟုနိကာယ်။ ဟောတုဓမ္မာ။ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင်ဒုတိယပဒကိုဟောတော်မူ၏။ ကား။ နဟောတုဓမ္မာဟူသည်တည်း။ ။ဟောတု၊ တိက်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ။ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇာနိ။ လ။ နဟောတု။ ဟိတ်မမည်ကုန်သေ။ ဓမ္မာ။ လ။ ပဌမကား။ လေါဘ၊ ဒေါသ။ မောဟ။ အလောဘ။ အဒေါသ။ အမောဟ။ ဟူသောဟိတ်ခြောံပါး၏။ သဒိ္ဓါရကွန္ဒာဓမ္မာယတနဓမ္မဓါတ်။ သစ္စာသုံးပါးကား။ လေါကိသဟိတ် စိတ်ခြောံဆဲ့သုံးခုဌ်ရှိသေလောဘမှတပါးသေါဟိတ်ငါးပါးသည်။ ဒုက္ခ

သစ္စာ။ လောဘဟိတ်သည်။ သမုဒယသစ္စာ။ မဂ်စိတ်လေးချင်္ဂါရှိသော။ အ
မောဟဟိတ်တည်းဟူသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဟုဆိုအပ်သော။ သောတာ
ဂတ္တိမဂ်တပါး။ သကဒါဂါမိမဂ်တဂါး။ အနာဂါမိမဂ်တပါး။ အရဟတ္တ
မဂ်တပါးသည်။ မဂ္ဂသစ္စာမည်၏့။ မဂ်စိတ်လေးချင်္ဂါရှိသော။ အလောဘ။ အ
ဒေါသ။ အမောဟ။ ဇိုလ်လေးချင်္ဂါရှိသော။ အလောဘ။ အဒေါသ။ အမောဟ
သည်သစ္စာဟူသောအရေအတွက်မှလွတ်၏့။ လ။ သတည်း။ ။ဒုတိယ
ကား။ စိတ်တချယုတ်ကိုးဆယ်။ ဟိတ်ခြောက်ပါး ကြင်သေစေတသိက်ဆ
စတ္တာလီသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏့။ ။ခန္ဓာငါးပါး။ အာယတနတဆဲ့နှစ်
ပါး။ ဓါတ်တဆဲ့ခြစ်ပါး။ သစ္စာသုံးပါးကား။ လောကီစိတ်၄ကသိတိ။ စေ
တသိက်ဆစ္ဆာလီသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသသည်။ ဒုက္ခသစ္စာ။ နိဗ္ဗာန်သည်။ နိရော
ဓသစ္စာ။ မဂ်စိတ်လေးချင်္ဂါရှိသောသမာဒိဋ္ဌိမှတပါးသော။ သောတာ
ပတ္တိမဂ်ချနစ်ပါး။ ခြောက်ပါး။ လ။ အရဟတ္တမဂ်ချနစ်ပါး။ ခြောက်ပါးဆည်း
မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ ချနစ်ချ။ ဇိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့
လေးချသည်။ သစ္စာမှလွတ်၏့။ လ။ ဟေတုဝမ္မာ။ နောဟေတုဝမ္မာဟူ၍ဟော
တော်မူအပ်သော။ ဤသဒ္ဒါ၏့ အဓိပ္ပာယ်သည်။ ပရမတ္ထတရားလေးပါးကို
နှစ်ချပြု၍။ ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဒုက်မည်၏့။ အဓိဒိလဒ္ဓ
နာမဒုက်။ သဗ္ဗလဒ္ဓနာမဒုက်အားဖြင့်နှစ်ပါးတို့တွင်။ အစဒ္ဓိတည်သော
ဟေတုသဒ္ဒါဖြင့်။ ဟေတုဒုက်ဟူ၍ ရအပ်သောအဓိပ္ပာယ်ရှိသောကြောင့်။
အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက်။ သဗ္ဗဒေသနိဗ္ဗာဒေသဒုက်အားဖြင့်၊ နှစ်ပါးတို့တွင်။
ကြင်းသောပရမတ္ထတရားမရှိသည်၏့ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာဒေသဒုက်
မည်၏့။ ။

ဟေတုဒုက်ပြီး၏့။

(၂၄) ဟေတုဒုက်ကို။ လ။ ပဋ္ဌမပဒကို။ ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ
၏့။ ကား။ သဟေတုကာဓမ္မာ။ လ။ အဟေတုကာဓမ္မာ။ သ။ သဟေတုကာ
သမ္မယုတ်ဟိတ်ရှိကုန်သော။ လ။ အဟေတုကာ။ သမ္မယုတ်ဟိတ်မရှိ
ကုန်သော။ လ။ ပဋ္ဌမကား။ သဟိတ်စိတ်၄ကသတ္တတိ။ မောဟမူဒွေးခွ်။
မောဟကြည်သောစေတသိက်ဒွေးပညာသရ၏့။ ။ခန္ဓာလေးပါး။
အာယတနှစ်ပါး။ ဓါတ်နှစ်ပါး။ သစ္စာသုံးပါးကား။ လောကီသဟိတ်။
စိတ်ခြောက်ဆဲ့သုံးချ။ လောဘကြည်သော၊ စေတသိက်၄ကပညာသ

သည်၊ဒုက္ခသစ္စာ။လောဘသည်။်သံမုဒယသံစ္စာ။ မဂ်စိတ်လေးခုနှိုက်ရှိသောသမာဒိဋ္ဌိ။လ။ ရှစ်ပါးချန်စ်ပါးသည်။ မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ကိုးခု။ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့ချန်စ်ခုသည်၊ သစ္စာမှလွတ်တဲ့။ ။ဒုတိယကား။အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ဆန္ဒကြည်သော်အညသမာန်းစေတသိက်ဒွါဒသ။ မောဟမူဒွေးနှိုက်ရှိသော်။မောဟ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရဲ့။ ။ခန္ဓာအာယတနဓါတ်ကုန်။သစ္စာနှစ်ပါး။ကား။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။အညသမာန်းစေတသိက်ဒွါဒသ။ မောဟမူဒွေးဒွိ မောဟ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာ။နိဗ္ဗာန်သည်။နိရောဓသစ္စာ။လ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်ဲ့။ ။သဟေတုကဒုက်ပြီး့။

(၂၅) သဟေတုကဒုက်ကို။လ။ဟေတုသမ္မယုတ္တာ။ဟိတ်နှင့်ရှဉ်ကုန်သော။ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ။ဟိတ်နှင့်မရှဉ်ကုန်သော။ ။ကောံပုံသဟေတုကဒုက်အတိုင်း။ ။ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်ပြီး့။

(၂၆) သဟေတုကဒုက်ကို။ လ။ဟေတုသဟေက ဒုက်ကိုကား။ ဟေတုစေဝဓမ္မာသဟေတုကာစ။လ။သဟေတုကာစေဝဓမ္မာ။နစဟေတု။တည်း။ ။ဟေတုစေဝ။ဟိတ်လည်းမည်ကုန်သော။သဟေတုကာစသမ္မယုတ်ဟိတ်လည်းရှိကုန်သော။လ။ပဌမကား။ မောဟမူဒွေးဒွိမောဟကြဉ်သောဟိတ်ခြောက်ပါးရဲ့။သဝိါရဂ္ဂဲ့ဒွါဝမ္မာယတနဝမ္မဓါတ်သစ္စာသုံးပါး။ဟေတုဝမ္မာနှင့်နည်းတူ.ဖွဲ့။ ။ဒုတိယကား။သဟိတ်စိတ်ဇကသတ္တတိ။ ဟိတ်ခြောံပါးကြဉ်သောစေတသိက်ဆစတ္တာလီသရဲ့။ ခန္ဓာလေးပါးအာယတနဓာတ်သစ္စာနှစ်ပါးစိ။ သစ္စာနှစ်ပါးကား။လောကီသဟိတ်စိတ်ခြောက်ဆဲ့သုံးခု။စေတသိက်ဆစတ္တာလီသသည်၊ဒုက္ခသစ္စာ။မဂ်စိတ်လေးခုဒွိရှိသေ။သမာဒိဋ္ဌိမှတပါးသော။သမ္မာဝါစာ။လ။သမာသမာဓိဟူဆိုအပ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ်ခုနစ်ပါးခြောက်ပါး။ လ။ချုနစ်ပါးခြောက်ပါးသည်မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ချုနစ်ခု။ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးဆဲ့လေးခုသည်။သစ္စာမှလွတ်ဲ့။ လ။သတည်း။ အာဒိလဒ္ဓ။အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြဉ်သောအညသမာန်းဒွါဒသ။ မောဟမူဒွေးဒွိမောဟ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်ဲ့။

ဟေတုသဟေတုကဒုက်ပြီး့။

(၂၇) ဟောဟုသဟော်တုံးဟဲ့ဒုဂ်ကို့။လ။ဟေ့တူ့။ဟေ့တူသမွယ်ဟုတ္တ
ဒုက်ကို့။ဟော်။လ။ဟေ့တူစေဝ။ကုန်သော်။လ ဟေ့တူသမွယ်ဟုတ္တာစေဝ။
ဟိတ်နှင့်လည်းရှဉ့်ကုန်သော်။နစဟော်တူ့။ဟိတ်လည်းမမည်ကုန်သော်။
"ဟေ့တူသဟေ့တူကဒုဂ်အတိုင်းကောက်။

ဟေ့စုဟေ့တူသမွယ်ဟုတ္တဒုက်ပြီး၏့။

(၂၈) ဟေ့တူဟေ့တူသမွယ်ဟုတ္တဒုက်ကို့။လ။နဟေ့တူသဟေ့တုက
ဒုက်ကိုဟော်။လ။ကား။ "နဟော်တုခါပနမွော်။သဟေ့တုကာဝိဟူသည်
တည်း။ထို့နောင်ဒုတိယပဒကိုငဲ့ခဲတော်မူ၏့။ ဟောဟန်ကား၊အဟေ
တုကာဝိဟူသည်တည်း။နဟေ့တုခါပန။ဟိတ်မမည်ကုန်သေ။ သဟေ
တုကာဝိ။သမွယ်တ်ဟိတ်သည်းရှိကုန်သော်။ဝမွော်။ တို့သည်။သံဝိဇ္ဇနီ့။
ကုန်၏့။ "နဟော်တုခါပန်းဟိတ်မမည်ကုန်သော်းအဟေ့တုကာဝိ၊သမွ
ယ်တ်ဟိတ်လည်းမရှိကုန်သော်၊ဝမွော်။လ။ပဌမကား။ သဟိတ်စိတ်ငါက
သဇ္ဈတိ။ဟိတ်ခြေဝံပါးကြည်သော်။စောသိက်ဆစဇ္ဈာလိသရ၏့။အာ
ယတနခါတ်သဠါန္ဒြိယ်ပါးဗိ။ဟေ့တူသဟေ့ကုက်ဒုဂ်၏့။ဒုတိယပဒနှင့်
တူပြီ။ "အဟေ့တုကာဝိ။ဟူသော်ဒုတိယပုဒ်၏့အရကား။အဟိတ်စိတ်
အဌါရယ၊ဆန္ဒကြည်သော်အညသမာန်းစေတသိက်ဒုါဒသ။ရုပ်အဌဝိသ။
နိဗ္ဗာန်ရ၏့။ခန္ဓာအာယတနဓာတ်ကုန်။သဠာန္ဒြိယ်ပါး။သဟေတုကာဒုဂ်
၏့။ဒုတိယပဒနှင့်တူပြီ။ မေဟမူခေါ်ဦးဦမော်။ မပါသည်သာထူး၏့။
အာဒိသဒ္ဓနာမဒုဂ်၊သ။ဟိတ်ခြေဂ်ပါးဟူဆို။ပ်သော်။ ကြွင်းသော
ပရမတ္ထတရားရှိသောကြောင့်၊သူ့ဒသဒုဂ်မည်၏့။"

နဟေ့ဘုသဟေ့တုကဒုဂ်ပြီး၏့။"

ဟေ့တုဝမွော်။ နဟော်တုခမွော်။ပဌမဒုဂ်။သဟေ့တုကာဝမွော်။ အဟေ့တု
တုကာဝမွော်။ဒုတိယဒုဂ်။ "ဟေ့ဘုသမွယ်ဟုတ္တာဝမွော်။ဟေ့တုဝိပ္ပယုတ္တာ
ဝမွော်။တတိယဒုဂ်။ "ဤသုံးဒုဂ်သည်သဒ္ဓါဒုဂ်၊ "ဟေ့တုစေဝဝမွော
သဟေ့တုကာစ။သဟေ့တုကာစေဝဝမွောနစဟေ့တု။စဘုဏ္ဍဒုဂ်၊
ဟော်တုစေဝဝမွောဟော်တုသမွယ်ဟုတ္တာစ။ဟေ့ဘုသမွယ်ဟုတ္တာစေဝဝမွောန
စဟေ့တု။ပဌမဒုဂ်။ "နဟော်တုခါပနဝမွောသဟေ့တုကာဝိ၊အဟေ
တုကာဝိ။ဆဒ္ဓါဒုဂ်။ "ဤသုံးဒုဂ်သည်မိဿကဒုဂ်၊ "သဒ္ဓါဒိသ

ကဒုက်တို့ကိုမေါင်းခြင်း။ခြောက်ပါးသောမူလဒုက်တို့တွင်။ ပဌမဒုက်ကို ဒုတိယဒုက်နှင့်ရှင်းခြင်း။ဟေတုစေဝဓမ္မာသဟေတုကာစ။ သဟေတုကာ စေဝဓမ္မာ နစဟေတုဟူသော့တုထွဒုက်ကဲ့သို့ ဟေတုစေဝ့ဓမ္မာအာ ဟေတုကာစ၊ အဟေတုကာ စေဝဓမ္မာ။ နစဟေတုဟု သမ္ဘဝဒုက် ကိုထုတ်၍ ပဌမပုဒ်၏အရကား။ မောဟမူဒွေးဒွိမောဟရှိ၏။ဒုတိယ ပုဒ်၏အရကား။အဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရှိ၏။ခန္ဓာအာယတနဓာတ် သစ္စာဖွဲ့လွယ်ပြီ။ပဌမဒုက်ကိုတတိယဒုက်နှင့်ရှင်း၍။ဟေတုစေဝဓမ္မာ။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာစ။ဟေတုသမ္ပယုတ္တာစေဝဓမ္မာ။နစဟေတု။ဟူသော်ပဌမဒုက်ကဲ့သို့။ဟေတုစေဝဓမ္မာ။ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာစ။ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝဓမ္မာ။နစဟေတုကာ။ဟုသမ္ဘာဒုက်ကိုထုတ်အပ်၏။ပဌမပုဒ်၏အ ရကား။မောဟမူဒွေးနှိုက်မောဟရှိ၏။ဒုတိယပုဒ်၏အရကား။အဟိတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ရုပ်နိဗ္ဗာန်လည်းကောင်းရှိ၏။ ။ခန္ဓာအာယတနဓါတ်သစ္စာ သုံ့ပြည်ယူ။ ။နဟေတုဓမ္မာ။သဟေတုကာဝိ။ အဟေတုကာဂိတိ သိဒွေ။နဟေတုခေါပနဓမ္မာတိအာဒိပုတ္တံ့။ခေါပနာတိဇ္ဈာနံဝုတ္တံ့။တသ္မာဝ သေနအာသံတိရေကအဆွေသက်ဟိတောတိဝေဒိတဗ္ဗောဟူသော။အဋ္ဌ ကထာပါဠိတော်နှင့်အညီ၊ဆိုအပ်ပြီးသော်သမ္ဘာဒုက်နှစ်ဒုက်တို့သာဖြစ် သင့်သည်မဟုတ်သေး။နဟေတုခမ္မ်ာသဟေတုကာဝိ။အဟေတုကာဝိ။ဟု ဆဋ္ဌဒုက်ဖြစ်သကဲ့သို့။ဟေတုဓမ္မာသဟေတုကာဝိအဟေတုကာဝိ။ဟူ သောသမ္ဘာဒုက်သည်လည်းကောင်း။ ။နဟေတုဓမ္မာသဟေတုကာ ဝိ။အဟေတုကာဝိဟုဆဋ္ဌဒုက်ဖြစ်သကဲ့သို့။နဟေတုမ္မော။ဟေတုသမ္ပ ယုတ္တာဝိ။ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ဟူသောသမ္ဘာဒုက်သည်ထည်းကောင်း။ ဖြစ်သင့်၏,ဟုအတိုရေကအနက်ကိုပြောတ်သော။ခေါပနဟူသေါသဒ္ဒါ လွန်ကိုဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ၊အနက်လွန်အားဖြင့်ထုတ်အပ်သော ဗျတိရေက အတိရေကဒုက်တို့တွင်။ ဟေတုဓမ္မာသဟေတုကာဝိဟူ သော။အတိရေကာမ္ဘာဒုက်ပဌမပုဒ်၏အရကား။မောဟမူဒွေးဒွိမော ဟကြည်သော ဟိတ်ခြောံပါးရှိ၏။ ဒုတိယပုဒ်၏အရကား။ မောဟမူ ဒွေးဒွိဂိသေါမောဟရှိ၏။ ။ဒုတ်ယသမ္ဘာဝဒုက်လည်းဤအတူတည်း။ ။ဤ သို့အဋ္ဌကဆောဖြသည်ကိုနည်းယူ၍၊ဤမှတ်ထုံမှ။ရောဂုက်၍။ဒုက်ဖြစ်သင့် လျှင်။ထုတ်ခဲ့သေသ်။မူလဒ္ဒိုကာ။အနုဒ္ဒိုကာနည်းတို့တွင်။တခုခုသောနည်း ဖြစ်မြဲတည်း။ ။ဟေတူ ဓမ္မာဟူ၊ တူဒ္ဒိုဒ္ဒိဒယနှင့်ဝါကျ။ ဟေတု

ဓမ္မာဟု တုန်ိုက် ဥရသနှင့် သမဝံသ်။ ဂိုသင့် သည်ချည်း။ ဟေတု သည်။ဟေတုဟေတု။ဥတ္တမဟေတု။ပစ္ဆယဟေတု။သာဓိရဏဟေတု ဟု၍၊ဟေတုလေးပါးတွင်။ဟိတ်ခြောက်ပါးသည်။ဟေတုဟေတုမည် ၏။ကုသိုလ်သည်ဥတ္တမဟေတုမည်၏။အကြောင်းတရားမှန်သမျှသည် ပစ္ဆယဒေတုမည်၏။ အဝိဇ္ဇာစသောဟိတ်သည်။ သာဓိရဏဟေတု မည်၏။ထိုလေးပါးတို့တွင်။ဤဒွေဟေတုဟေတုကဲ့သို့အပ်၏။ ။ဟေတု သဒ္ဒါသည်။ပစ္ဆယအနက်ကိုမဟော။မူလအနက်ကိုဟောသည်။ ။ဟိ တိ။ပဝတ္တတိဖလံဒေတေနာတိ။ဟေတု။ပဋိညာဉ်ပဉ်သည်အမြစ်ကိုအမှီ ပြုသကဲ့သို့။သမ္မယုတ်တရားတို့သည်။မူလပေါတုကိုအမှီပြုသည်။ ။ သဟေတုကဒုက်နိုက်။ ဒုက်ယပုဒ်ဝယ်။ မောဟမူကိုကြည်သည်မှာ။ တောင်ဖွေးရှိသောသူတို့ကိုသာခေါ်သည်။ တောင်ဖွေးကို မခေါ်သကဲ့ သို့။ဟိတ်ရှိသောတရားကိုသာဟောသည်။ဟိတ်ကိုမပေါ။ ထိုမောဟ မူဒွေးနိုက်ရှိသောမေါဟဟိတ်ကားရှဉ့်ဖက်ဟိတ်မရှိသောတရားတည်း ဟိတ်ကားမည်၏။ဟိတ်ရှိသောကရားမမည်။ ။သဟေတုကသဒ္ဒါ သည်။ ဓနုကသဟေတုက။ သမ္မယောဂသဟေတုကဟူ၍ပါးဝွင်။ စိတ္တဓရုပ်တို့သည်။ ဓနုကသဟေတုက။ သမ္မယုတ်ဒိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ သမ္မယောဂသဟေတုက။ ဤနိုက်သမ္မယောဂသဟေတုကကဲ့ လိုအပ် ၏။ ။သဟေတုကဒုက်နှင့်အဓိပ္ပါယ်တူလျက်။ ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်ကဲ့ ဟောတော်မူသည်မှာ။ ဒေသနာတော်ကိုတန်းဆာဆောင်သောအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။တနည်းအားဖြင့်။သဟေတုကာဓမ္မာဟုဟောတော် မူလျှင်ဆိုသောနှတ်။ ဟေတုသမ္မယုတ္တာဓမ္မာဟုဟော၌ သိသောနှတ်။ ပရိသတ်တို့၏အလိုအားလျော်စွာဟောတော်မူသည်။ တနည်းအားဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ် အထူးဝိသေသမဟုတ်သော်လည်း။ ပုဒ်အနက်ကိုဝိ သေသဖြစ်၍။ဟောတော်မူသည်။ဒေသနာဝိလာသေနပန။ဘထာဗုဒ္ဓါဇ္ဇာ နံဝါ။ပုဂ္ဂလာနံ။အာရှာသယဝသေနံ ဝုဇ္ဈာ။ ။အဒ္ဓကထာပါဠိ။ ။ဓမ္မာနု နုတ္တာဘာဝေဝိဟိ။ပဒဇ္ဇနာနုဇ္ဇနံ။ဒုကဲ့ရံဝုစ္စတိ။ ။ဒုကာပါဠိ။ ။ ဇေတေနပကာရဏဲရာပေက္ခံ။ဒုကဲ့ရဝစနံတံဒသေတိ။ ။အနုဒုကာ ပါဠိ။ ။ဂါထာကသဒ္ဒါသည် သဒ္ဒါအနက်အားဖြင့်အချင်းချင်းစပ်သော ဒုကအပေါင်းနိုက်။ထင်လင်းဆိသာသော။အနိမ္မုန္နပါဠိဝဒိက ဒိပါတ်ပုဒ် ဖြစ်၍၊ခါတ်ပစ္စည်းကြိုဆို၍၊ကိတ်ဝိဂြိုဟ်မပြုကောင်း၊ပန်းချက်ပန်းလက်

ကိုဟောသောပုဒ်ရင်းတည်း။ ။ထိုကြောင့်ဂေါဿကမိဝါတိဂေါဿကံ ဟုဥပမာတဒ္ဓိတ်ပြု။ ။ဟေတုစသောဂေါဿကောစာတိ။ဟေတု ဂေါဿကော။

ဟေတုဂေါဿကနိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၂၉) ဟေတုဂေါဿကကိုဟောတော် မူသည်၏။အခြားမဲ့နိုက် စုဥ္စနဲ့ရဒုက်ကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုစုဥ္စနဲ့ရဒုက်နိုက်လည်း။ သပ္ပစ္ဆယ ဒုက်။သဒ်တဒုက်။ သနိဒသနဒုက်။ သပ္ပဋိဃဒုက်ရူပိဒုက်။ လောကိ ယဒုက်။ ကေနစိဝိညေယျဒုက်အားဖြင့်ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တို့တွင်။ သပ္ပစ္ဆယဒုက်ကို။ ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒွလည်း။ ပဌမပဒ။ ဒုတိယပဒတို့တွင်။ ပဌမပဒကို။လ။သပ္ပစ္ဆယာဓမ္မာတည်း။ ထိုနောင် ဒုတိယပဒကိုကား။အပ္ပစ္ဆယာဓမ္မာတည်း။ ။သပ္ပစ္ဆယာ။ ကံ၊စိတ်၊ဥတု၊ အာဟာရဟူသောအကြောင်းတရားလေးပါးတို့နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ။လ။ အပ္ပစ္ဆယာ။ကံ၊စိတ်၊ဥတု အာဟာရဟူသော အကြောင်း မရှိကုန်သော။လ။ပဌမကား။စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက်ဒွေး ပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ ခန္ဓာအာယတနဓါတ်ကုန်။ နိရောဓသစ္စာမှ တပါး။ သစ္စာသုံးပါး။ဒုတိယကား။ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ နိဗ္ဗာန်သည်၊ခန္ဓာဟူ သော အရေအတွက်မှလွတ်၏။ ဓမ္မာယတနဓမ္မဓါတ်နိရောဓ သစ္စာ အားဖြင့်။တပါးစီဖြစ်ကုန်၏။ ။အာဒိလဒ္ဓနိဗ္ဗဒေသ။

သမ္ပစ္ဆယဒုက်ပြီး၏။

(၃၀) သပ္ပစ္ဆယဒုက်ကိုဟေါတော်မူသည်၏။အခြားမဲ့၌။သဒ် တဒုက်ကို။သဒ်တာ။အကြောင်းတရားလေးပါးတို့သည်ပြုပြင်အပ်ကုန် သော။အသဒ်တာ။ အကြောင်းတရားလေးပါးတို့သည်မပြုပြင် အပ်ကုန် သောသပ္ပစ္ဆယဒုက်နှင့်တူပြီ။

အသဒ်တဒုက်ပြီး၏။

(၃၁) အသဒ်တဒုက်၏။အခြားမဲ့နိုက်။ သနိဒသနဒုက်ကို။ လ။သနိဒသနာ။မြင်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ဝါ။ မြင်အပ်သည်၏။ အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ။အနိဒသနာ။ မြင်ခြင်းမရှိကုန်သော

ဝါ။ဖြင်အပ်သည်၏.အဖြစ်နှင့်တကွမဖြစ်ကုန်သော။ ။ပဌမကား။ရှုပါ
ခဲ့ရ၏.။ ။ရှုပက္ခန္ဓာ။ရှုပါယတန။ရှုပဓါတ်။ဒုက္ခသစ္စာတပါး။ဒုတိယ
ကား။ပိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ ဧစတ်သိက်ဒွေးပညာသ။ ရှုပါရုံကြဉ်
သော။ချပ်သတ္တဝါသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏.။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏.။
သနိဒသနဒုက်ပြီး၏.။

(၃၂) သနိဒသနဒုက်ကိုပေးတော်မူသည်၏.အခြားမဲ့.၌။
သပ္ပဋိဃဒုက်ကို၊ဇော၊သပ္ပဋိဃသ။ ထိပါးခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ဝါ။
ထိပါးအပ်သည်၏.အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ဝါ။ ထိပါးအပ်သည်
နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ။အပ္ပဋိဃသ။ထိပါးခြင်းမရှိကုန်သော၊စ်ါ။ထိ
ပါးအပ်သည်၏.အဖြစ်မရှိကုန်သော။ဝါ။ ထိပါးအပ်သည်နှင့် တကွမ
ဖြစ်ကုန်သော၊ပဌမကား။ သြဠာဂရိကရုပ်ဒွါဒသရ၏.၊ ခန္ဓာတပါး။အာ
ယတနဆယ်ပါး။ဓါတ်ဆယ်ပါး။ဒုက္ခသစ္စာတပါး။ ။ဒုတိယကား။စိတ်
တရုယုတ် ကိုးဆယ်။ ဧစတသိက်ဒွေးပညာသ။ သုခုမရုပ်သောဠသ။
နိဗ္ဗာန်ရ၏.။ခန္ဓာငါးပါး။အာယတနနှစ်ပါး။ဓါတ်ရှစ်ပါး။သစ္စာလေးပါး။
လွယ်ပြီ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏.။ ။သပဋိဃဒုက်ပြီး၏.။ ။

(၃၃) သပ္ပဋိဃဒုက်ကိုပေးတော်မူသည်၏.အခြားမဲ့.နှိုက်။
ရူပီဒုက်။လ။ရူပီနော။ဖေါက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော၊ ။အရူပီနော။
ဖေါက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိကုန်သော။ ။ပဌမကား။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏.။
ခန္ဓာတပါး။အာယတနတဆဲ့တပါး။ဓါတ်တဆဲ့တပါး။သစ္စာတပါး။ ။ဒု
တိယကား။စိတ်တရုယုတ်ကိုးဆယ်။ ဧစတသိက်ဒွေးပညာသ။နိဗ္ဗာန်ရ
၏.။ခန္ဓာလေးပါး။အာယတနနှစ်ပါး။ဓါတ်ရှစ်ပါး။ သစ္စာလေးပါး။အာဒိ
လဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏.။ ။ရူပီဒုက်ပြီး၏. ။

(၃၄) ရူပီဒုက်၏.အခြားမဲ့.နှိုက်။လောကိယဒုက်ကို။လ။လော
ကိယာ။ပျက်တတ်ဖြစ်တတ်သောဝန်ဆင်းရဲးဟုဆိုအပ်သော။ သဒ်ါရ
လောကနှိုက်အကျိုးဝင်သည်၏.အဖြစ်ဖြင့်။ ပျက်တတ်သောဝန်ဆင်း
ရဲးဟုဆိုအပ်သော၊ သဒ်ါရလောကနှင့်ရှဉ်ကုန်သော။ လောကုတ္တရာ။
ပျက်တတ်သောဝန်ဆင်းရဲးဟုဆိုအပ်သောသဒ်ါရလောကနှိုက်အကျိုး
ဝင်သည်၏.အဖြစ်ဖြင့်။ ပျက်တတ်သော ဝန်ဆင်းရဲးဟု ဆိုအပ်သော။
သဒ်ါရလောကမှထွက်မြောက်တတ်ကုန်သော။ ။ပဌမကား လောကိုင်တ်

ကောသိတိ။စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရုံ့။ ။ခန္ဓာအာယတနဓာတ်သစ္စာလွယ်ပြီ။ ။ဒုတိယကားလောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။ ဧရတသိက်ဆတ္တိ်သနိဗ္ဗာန်ရုံ့။အာဒိလဒ္ဓနိဗ္ဗဒေသနုက်။

လောကိယဒုက်ပြီးရုံ့။

(၃၅) လောကိယဒုက်ကို ဟောတော်မူသည်ရုံ့။အခြားမဲ့၌။ ကေနစိဝိညေယျဒုက်ကို။လ။ ကေနစိဝိညေယျာ။ စက္ခုဝိညာဏ်အစရှိသေ။တစုံကခုသောစိတ်သည်သိအပ်ကုန်သော။နဲကေနစိဝိညေယျာ။ စက္ခုဝိညာဏ်အစရှိသေ။တစုံတခုသောစိတ်သည်မသိအပ်ကုန်သေ။။ ပဋ္ဌမကဲ့။စက္ခုဝိညာဏ်သည်။သိအပ်သောရူပါရုံရုံ့။ခန္ဓာအာယတနဓာတ်သစ္စာတပါး။ဒုတိယကား။စက္ခုဝိညာဏ်သည်မသိအပ်သောစိတ်တခုရုပ်ကိုးဆယ်။စေတသိက်ဆွေးပညာသ။ ရူပါရုံမှတပါးသောရုပ်သတ္တဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရုံ့။ခန္ဓာငါးပါး။ ရူပါယတနရုပ်ဓာတ်မှတပါးသော။အာယဘနတဆဲ့တပါး။ဓာတ်တဆဲ့ခုနစ်ပါး။ သစ္စာလေးပါးဖြစ်ကုန်ရုံ့။လွယ်ပြီ။တနဉ်းအားဖြင့်၊သောတဝိညာဏ်သည်၊သိအပ်သောသဒ္ဒါရုံသည်၊ပဋ္ဌမပုဒ်ရုံ့အရ။စိတ်စေတသိက်သဒ္ဒါရုံကြဉ်သေါရုပ်နိဗ္ဗာန်သည်။ဒုတိယပုဒ်ရုံ့အရ။ ။တနဉ်းအားဖြင့်။ ဃာနဝိညာဏ်သည်။သိအပ်သောဂန္ဓာရုံသည်၊ပဋ္ဌမပုဒ်ရုံ့အရ။ဃာနဝိညာဏ်သည်။မသိအပ်သောစိတ်စေတသိက်ဂန္ဓာရုံမှတပါး၊သောရုပ်နိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုတိယပုဒ်ရုံ့အရ၊ ။ဇိဝှါဝိညာဏ်သည်။သိအပ်သောရသာရုံသည်။ပဋ္ဌမပုဒ်ရုံ့အရ။ ဇိဝှါဝိညာဏ်သည်၊ မသိအပ်သောစိတ် စေတသိက် ရသာရုံမှတပါးသောရုပ်နိဗ္ဗာန်သည်။ဒုတိယပုဒ်ရုံ့အရ။ ။ကာယဝိညာဏ်သည်။သိအပ်သောဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်ပဋ္ဌမ။ ကာယဝိညာဏ်သည်။မသိအပ်သောစိတ်စေတသိက်။ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံမှတပါးသော။ ရုပ်နိဗ္ဗာန်သည်။ဒုတိယပုဒ်ရုံ့အရ။ ။မနောဓာတ်သုံးခသည်၊ သိအပ်သောပဉ္စာရုံသည် ပဋ္ဌမပုဒ်ရုံ့အရ။ ။မနောဓာတ်သုံးခသည်။မသိအပ်သောစိတ်စေတသိက်ဂေါစရရုပ်ခုနစ်ပါးမှတပါးသော။ ရုပ်နိဗ္ဗာန်သည်ဒုတိယပုဒ်ရုံ့အရ၊ ။သန္တီရဏာသုံးခ။မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု။ဟသိတုပ္ပါဒ်သည်သိအပ်သော၊ကာမစိတ်စတုပညာသစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည်။ပဋ္ဌမပုဒ်ရုံ့အရ။ ။သန္တီရဏ-မဟာဝိပါက်-ဟသိတုပ္ပါဒ်သည်။မသိအပ်သောမ

ဟင်္ဂုတ်လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုတိယပုဒ်၏အရ။ ။အာကုသိလ်စိတ်ဒွါဒသမဟာကုသိလ်ညာဏစိပ္ပယုတ် မဟာကိရိယာညာဏစိပ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။သိအပ်သေ၊လေ၊ကိုဝိတ် ၎ကေသိတိစိတ္တုပ္ပါဒ် ရုပ်အဋ္ဌဝီသသည်။ပဌမ။ အကုသိလ်မဟာကုသိလ်မဟာကိရိယာညာဏစိပ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၊မသိအပ်သော၊လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန် သည်ဒုတိယပုဒ်၏အရ။ ။မဟာကုသိုလ်ညာဏစိပ္ပယုတ်စိတ်လေးရစိတ္တုပ္ပါဒ်ကုသိုလ်အဘိညာဏ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်သိအပ်သော။အရဟာတ္တမဂ်အရဟာတ္တဖိုလ်ကြဉ်သောစိတ်ရှစ်ဆဲ့ရာနှစ်ရစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသနိဗ္ဗာန်သည်။ပဌမံ။ ။မဟာကုသိုလ်အဘိညာဏ်ကုသိုလ်သည်။မသိအပ်သောအရဟာတ္တမဂ်အရဟာတ္တဖိုလ်သည်။ ဒုတိယပုဒ်၏အရ။ ။ဝိညာဏဋ္ဌာယတနစိတ်သုံးရာသည်။ သိအပ်သောအာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ပဌမ။ ။ဝိညာဏဋ္ဌာယတနစိတ်သည်။ မသိအပ်သောအာကာသာနဉ္စာယတန။ကုသိုလ်ကိရိယာမဟုတ်ပါးသောရှစ်ဆဲ့ရာနှစ်ရသောစိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ဒုတိယပုဒ်၏အရ။ ။နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်သုံးရာသည်သိအပ်သောအာကိဉ္စညာယတနကုသိုလ်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ပဌမ။ ။နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်သည်၊မသိအပ်သောအာကိဉ္စညာယတန၊ကုသိုလ်ကိရိယာမဟုတ်ပါးသောရှစ်ဆဲ့ရာနှစ်ပါးသောစိတ္တုပ္ပါဒ်။ရုပ်အဋ္ဌဝီသနိဗ္ဗာန်သည်။ဒုတိယပုဒ်၏အရ။ ။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ရာသည်။သိအပ်သောနိဗ္ဗာန်သည်။ပဌမ။ ။လောကုတ္တရာစိတ်သည်။မသိအပ်သောစိတ်ဧစတသိက်မျှင်သည်။ ဒုတိယပုဒ်၏အရတည်း။ ။ကေနဋ္ဌိဝိညေယ္ယဒုက်သည်။အာဒိလဒ္ဓိနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။မနောဒွါရာဝဇ္ဇနမဟာကိရိယာညာဏသမ္မယုတ်စိတ်လေးရကိရိယာအဘိညာဏ်စိတ်တရားဖြင့်။ခြောက်ပါးသောစိတ်မှာသိအပ်သောတရားချည်းဖြစ်၍၊ ဒုက်ဖဲ့ရာမပါ။ သာဝေသသဒေဝနာတည်း။ ။အာကာသာနဉ္စာယတနစသည်တို့သည်။သိအပ်သောပညတ်ဟူသည်မှာ။ ပရမတ္ထတရားမဟုတ်၍။ ဟောတော်မူဘွယ်မရှိ။

ကေနဋ္ဌိဝိညေယ္ယဒုက်ပြီး၏။

ဤနိုက်ရှာဘွယ်ကား။

သဟပဋ္ဌယေနယေပဝတ္တန်တိ၊သဋ္ဌယာ။ယေစမ္မာ။တို့သည်။ပဋ္ဌယေ

နှ။ ဒီဒိကိုယ်ကိုပြီးစေတာတ်သောအံ့ကြောင်းနှင့်။သဟ။ တကွ။ပဝတ္တာန်။ ကုန်၏။ ဣတိ။ကြောင့်။ ။ပစ္စယသဒ္ဒါ။နိပ္ပါဒကပစ္စယဟော။ ။နတ္ထိပစ္စယောဇေတသန်။အပစ္စယာ။ ။ဇေတသံ၊ထိုနဗ္ဗာန်ဟူသောအာသင်္ခတံတရားတို့အား။ပစ္စယော။အကြောင်းသည်။နတ္ထိ။ ။နိဗ္ဗာန်တရုတ်တည်းလျက်။ဗဟုဝုစ်အားဖြင့် ခပစ္စယာဟုဟောတော်မူသည်မှာ။ ။ထိုစအပစ္စယာအသင်္ခတာတိ။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော။ အပါနိဆိုတဖြင့် ပရိစ္ဆေဒဝသေနမာတိကာ ဌပနတောတိဝေဒိတဗ္ဗော၊ဟု။ မူလဋီကာလာသောကြောင့်။ပဒဘာဇနီဖြင့်မဆုံးဖြတ်အပ်သေးသောအနက်ကို။ မာတိကာထားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ဗဟုဝုစ်ဟောတော်မူသည်။ ။တနည်းအားဖြင့်။ အဗဟုတ္တာသတိယော၀။အတ္တာနိစဂရုသုစ။ပရိစ္ဆေဒါရဟာစ္ဆေဒေ။ ဇာတ္ယာဒိသုဗဟုဘာ၀ေ၀။ ။ဟူသောသဒ္ဒါသာရတ္ထဇာလိနီ။လာသည်နှင့်အညီ။ ပိုင်းခြားထိုက်သောတရားကိုပိုင်းခြားသောကြောင့်၊ ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ဟောသည်ဟူ၍ဆိုသင့်၏။ဗဟုဝစနဒေသနာသောတန္တိုက် ကျ၍ဟောတော်မူသည်ဟူ၍ဆိုသေ်မသင့်။ကေနစိပနဒေသနာသောတေ ပါတဝေသနှ။ဗဟုဝစနပရေယောဂေါတိဝဒန္တိ။ တံနဂေဟတဗ္ဗံ။နဟိဘဂ၀ါ။ သတိသမ္ဘဝညရဟိတာ။ ဓမ္မံဒေသေတိ။ယုတ္တံပိနဒိသာတိ၊ဟုသဒ္ဒါနိုင်ကို ရှု။ ပစ္စယေဟိသမာဂတ်ဘာကတာတိ။သင်္ခတာ။ယေမ္မော။တို့ကို။ပစ္စယဟိ။ တို့သည်။သမာဂတ်ဘာ။ရောက်၍။ကတာ၊ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ။ ။နသင်္ခတာတိ။အသင်္ခတာ။ ။သပ္ပစ္စယသဒ္ဒါဇနကပစ္စယဟော။ ။သနိဒဿနသဒ္ဒါသည်။ဘာ၀ပဋ္ဌာနပုဒ်တည်း။ ။တိက်ဖွဲ့၍။ဟောလျှင်။ ကျတ်လတ္တံ့သော။ နတ်တို့အား ဟောပြီးတရားကို။ ဒုက်ဖွဲ့၍။ဟောလျှင် ကျတ်လတ္တံ့သော နတ်တို့အား။ ဤဥဒ္ဒေါဟောတော်မူသည်။ဒဿနတိက်နိုက်ဆိုပြီးသည်အတိုင်းသိလေ။ပဋိစ္စသဒ္ဒါသည်။ ပဋိစ္စသမ္မယုတ္တံ။ဟူသောပုဒ်နိုက်၊ကတ္တုသာဓနဖြစ်သကဲ့သို့။ဤနိုက်မဖြစ်။ဘာ၀သာဓနသာ၊ဤနိုက်ဖြစ်သင့်သည်။ထိုခိုက်ခြင်းဟူသည်မှာ။စက္ခုပသာဒသည်။ရူပါဂုံနှင့်။ ဥပါဒ်ခြင်းပြိုင်ဖိသည့်ကို ရည်၍ဆိုသည်။ ။အယဉ္စနိသျာသေနစ။သမ္ဘဏ္ဍာနံ၊အမ္ဘဏ္ဍာနဉ္စ။ပဋိမခဘာ၀ေါယေ၀။ဗျာပါဒါဒိဝိကာရပစ္စယာနံ့ရသဟိတေသု။စက္ခာဒိနံဝိသယေသု၊ဝိကာရပုတ္တိ။ ။ဟုအဋ္ဌသာလိနီကိုရှု။ ။အဝိနိဘောဂ၀သေန။ ရူပံဇေတသံအထြေတိ။ ရူပိနော။ ။အသင်္ခတိတဒ္ဓိတ်။ ။ဇေတသံ။ထိုရုပ်တို့အား။အဝိနိ

ဘောဂဝသေန။အဖိးအခြားမခွဲးဝေကောင်းသည်ဏ့် အစွမ်းအားဖြင့်။ ရှုပံ။ရှုပါယတနသည်။ဝါ။အဋ္ဌကလောပ်ရုပ်သည်။အထွိ။ဏ့် ဣတိ။ ။ရှုပံနို့ရှုပါယတနံ။ပထဝိအာဒိဝါ။ဟုဒိုကာကိုရှု။ ။အဝိနိဘောဂဝသေန။နထွိဖ်ေတသံရှုပန်ို့။အရှုဝိနေဝ။ဝါ။ ။ရုပ္ပနံရှုပံ။ ။ဖေါက်ပြန်ခြင်းသဘောသည်ရုပ်။ ။နံရှုပံအရှုပံ။ ။ယေနာမဓမ္မာ။တို့သည်။ရှုပ်နေသိတဥဉ္ဇစသောဝိရောဓိပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ ဖေါက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်။နှ။ မဖြစ်ကုန်။ဣတိ ဥဘေတ္ထ။ဂိသ်။ ။အသထွိတဒ္ဓိတ်ပြုလျှင်။ရှုပါယတနရှိသောရုပ်တရားကိုသာ ဟောသည်။ဝါ။အဋ္ဌကလောပ်ရှိသောရုပ်တရားကိုသာဟောသည်ဖြစ်၍။ ရှုပါယတနသည်လွတ်ဏ့်။ ဝါ။အဋ္ဌကလောပ်သည်လွတ်ဏ့် ဟုဆိုခြားအံ့ ရှုပံဏ့် အရကို။ သဒ္ဒါယတနစသည်တို့ဖြင့်။လှည့်လည်၍ပယူသေး။ ။လောကိယာဓမ္မာနိုင်ငံ။လောကသည်သတ္တလောက။သင်္ခါရလောက။ ဟုလောကသုံးပါးရှိသည်တွင်။သေါကုတ္တရာမှတပါးသေါ။ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်နှင့်ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓသန္တာန်သည်။သတ္တလောက။ ။ရူပါဒံစသောအနိုဋ္ဌိယ ရုပ်အပေါင်း။အနိုဋ္ဌိယဗဒ္ဓသန္တာန်သည် သြကာသလောက။ ။ထိုလောကနှစ်ပါးသည်။သင်္ခါရလောက။ ။ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတာယ။မဂ္ဂဖလာနံသတိပဋ္ဌာန်လုဒ္ဓနပလုဒ္ဓနဉ်ကွ။တော်ဘုရားကမေးနံယော။ လောကောတိအာဓိပ္ပါတတ္တာ။နထွိလောကဘာဝပဒ္ဓနံ။တထေးဟ်။ လောကုတ္တရုတိဝုတ္တာ။ ဟုလောကုပ္ပတ္တိကျန်းကိုရှု။ ။သတ္တလောကကို။ လောကိယဓမ္မာနိုင်ငံ။ ပုညာပုညာနိ။တပ်ိပါကောစာတိ။လေါကေးဟု။အဓိကရုဏာသာဓနပြု၍။လောကဓာတ်။ ဏာပစ္စည်းကြီ။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ကတ္တုထွကောက်၊တိုဒိတ္တုပ္ပါဒ်ဏ့်။တည်ရာသတ္တဝါတို့ဏ့်။သတ္တိကုအဓိကရဏထွကောက်။သက္ကဝါအပေါင်းကိုဏာပစ္စည်းဏ့်။ အရကောက်သြကာသလောကသည်းအဓိကာဓာရဏာပင်တည်း။ ။သင်္ခါရလောကကို ကား။ ။လောကောဝုစ္စတိ၊လုဒ္ဓနပလုဒ္ဓနဉ်ကွနဉ်းနဲ့ဟုအဋ္ဌသးလိနိလာသောကြောင့်။ လုဒ္ဓတိပလုဒ္ဓကိတိလောကော။လုဒ္ဓတိပလုဒ္ဓတိပျက်တတ်ဏ့်။ပေးလေ။ ။သြလုဒ္ဓတိခေါတေအာနန္ဒပဒိသာပလုဒ္ဓနိုင်ခေါတေအာဝုသောအာနန္ဒ။နံခမ္မာယော။ ။ကသပသံယုတ်ပါဠိတော်ဏ့် အဖွင့်ဖြစ်သေါ။သြလုဒ္ဓကိတိ၊ပလုဒ္ဓကိုကိုဒ္ဓတိ။ဟူသော်အဋ္ဌကထာလုဒ္ဓ။ဝိနာသေပဋ္ဌ ။ ။လဒ္ဓနိုတိစသည်ဂို့သေဝံလေ။

စုံတိုက္ခဏေလုပ္ကြတိ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေပလုပ္ကြတိဟူသေကာ္ဝဲယနဝတ္ထု
နာကား။ ၎င်းကျမ်းတို့နှင့်မညီ၊ ဓာတ္ထဥ္ဇာဒအနေက္ထဖောဟူပြီး အံ့။ မ
သင့်နေတည်း။ ဤသို့ကဟ္ကုသာ့ခနေပြုပြီးမှ။ လောကေနယဏ္ဍာတိလော့
ကိယာဟု။ နိယုတ္တာတဒ္ဓိတ်ပြု။ ။ဤနိုက်သခ်ါရလောကကိုဟော
တော်မူသည်၊ ။လောကုတ္တရာတိတိ။လောကုတ္တရာ။ကတ္တုသတ်။ ။
ဝါ။ လောကဒတာ ဥတ္တရာတိ။လောကုဒ္ဒရာ။ ။ပဒ္မမိတပ္ပုရိသ်။ ၊
လောကတော။လောကမှ၊ဥတ္တရာ၊ထွက်တတ်သည်တည်း။ ။ကေနစိ
ဝိညေယျဒုက်နိုက်တတိယပဒဝယ်။နကေနစိဟု။အစဒ္ဓိနှင့်၎င်း။ကေန
စိနဝိညေယျာဟုအလယ်ဒ္ဓိနှင့်၎င်းပါဠိတော်ရှိသည်။သင့်သည်ချည်း။
။ ။ယသုကောက်ခဲ့သည်မှာ။ပေးတေဓမ္မာ။စက္ခုဝိညေယျာ။နတေဓမ္မာ၊
သောတဝိညေယျာ။ ။ဃာဝါပနတေဓမ္မာ။သောတဝိညေယျာ။နတေ
ဓမ္မာ။ စက္ခုဝိညေယျာ။ ဟုပါဠိတော်ကိုရှု၍။ရှေ့ဝ်ကျသည်ပဋ္ဌမပဒ
ကို။နောက်ဝါကျသည်၊ ဒုတိယပဒကိုပြတော်မူသည်ဟု အဋ္ဌကထာ
ဆရာဖွင့်တော်မူသည်နှင့်အညီ၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ ကတ္တား။ရူပါဂုံ
သည်ကံ။စက္ခုဝိညာဏ်သည်အဓိရမ္မဏကိုက ရူပါဂုံသည်အဓိရမ္မဏဟုပ
ဋ္ဌမပဒနိုက်ကောက်သည်။ ။စက္ခုဝိညာဏ်သည်ကတ္တား။စိတ်စေတ
သိက်။ရူပါဂုံမှတပါးသောရုပ်သတ္တဝါ။နိဗ္ဗာန်သည်ကံ။။စက္ခုဝိညာဏ်
သည်အာရမ္မဏကိုက။ ရူပါဂုံမှတပါးသောရုပ် စိတ် စေတသိက် နိဗ္ဗာန်.
သည်၊အာရမ္မဏဟူ၍၊ ကတ္တားတူကံအကွဲအပြားအာရမ္မဏကိုကဲ့တူ။
အာဂုံသာအကွဲအပြားပြု၍ ကောက်သောနည်းတည်း။ ။မူလဋီကာ၌
ကား။ ။ကေနစိဝိညေယျာဓမ္မာ၏ အဓိကို။ စက္ခုဝိညာဏ်သည်သိ
အပ်သောရူပါဂုံ၏။ နကေနစိဝိညေယျာဓမ္မာ၏အဓိကို။ သောတဝိ
ညာဏ်သည်မသိအပ်သောရူပါဂုံပင်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့်ကတ္တားအ
ကွဲအပြား။ကံတူ။အာရမ္မဏိကကအကွဲအပြားအာဂုံဘူကောံတော်မူ၏။ ။
စက္ခုဝိညာဏာဒိနိယထာက္ကမံရူပါဂုံဒိကေကာသာလမ္ဗဏာဒေနဝ၊ စသော
သဂြိုဟ်၊အာရမ္မဏာသင်္ဂဟကိုနှုတ်လုံးလွှင်း၍။ကောက်သောနည်းကို သိ
ထေ။ ။ထိုအာရမ္မဏာသင်္ဂဟဒ္ဒါညာဏာသမ္ပယုတ္တကာမာဝစရကိရိယာ
နိဓစဝ။ ကိရိယာအဘိညာဝေါမ္ဟပ္ပနဇ္ဇောတိ။ သဗ္ဗတ္ထာပိသဗ္ဗာလမ္ဗဏာနိ။
ဟူသော ပါဠိကဲ့ဒိုကာကျော်နိုက်။ ။သဗ္ဗတ္ထာပိသဗ္ဗာ လမ္ဗဏာနိ
တိ။ ပရိတ္တာ မဟဂ္ဂတ သဗ္ဗလောကုတ္တရ ပညတ္တိ ဝေသေန။ သဗ္ဗတ္ထာ

ပါသဗ္ဗာလမ္ဗဏာနိ။ နပန အာကုသလာဒယောဝိယ။ ပဒဒသိလမ္ဗဏံ
နိ့တိအတ္ထော၊ ကိရိယာဇဝနာနတ္တံရံဟိ။ သဗ္ဗညုတ ညာဏာဒိဝသပ္ပ
ဝတ္တိယံ့။ဝေါဋ္ဌဗ္ဗါနသဒ။ တံတံပုဂ္ဂလဇ္ဈာရိကဝသပ္ပဝတ္တိယံ။ နစကိဉ္စိအ
ဂေါစရံနာမအတ္ထိ။ ။ဟာဖွင့်တော်မူသည်နှင့်အညီ။နိဗ္ဗဒသသဗ္ဗဖြစ်
၍။ဒုတိယပဒကောဂ်ရုန်မရှိသောကြောင့်။မနောပွဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာနုမဟာကိရိ
ယာညာဏသမ္ပယုတ်ကိရိယာ အာဘိညာဏ်သည်။ သိအပ်သောဟူ၍
ရင်း။မသိအပ်သောဟူ၍ရင်း၊ဝိသေသနမပြုထိုက်၍။ထိုစိတ်ခြောက်ပါး
ကိုချန်၍။ဟောတော်မူသည့်ဒုက်ခဖွဲတော်မူသည်၊ဟူနှစ်လုံးသွင်း။ ။ဗု
ဒ္ဓေမဏိ။ ဟူသောပုဒ်နိုင်ငံ။ ဗုဒ္ဓသဒ္ဒါသည်။ ဥသျှောင်ကြင်ကိုဟော
သည်။ဗုဒ္ဓကံ့ပေါ်။ ဟူသောပုဒ်နိုင်ငံ၊ဗုဒ္ဓသဒ္ဒါသည်ငယ်သောအနက်
ကိုဟောသည်။ဤနိုင်ငံလည်းငယ်သောအနက်ဟော။ ။မဟံ့ဘဂဝရ
ဒုက်ခောက်ငယ်သောကြောင့်။ ဟောတုဂေါစ္ဆကနှင့်အသဝဂေါစ္ဆက
တို့၏။အလယ်နိုင်ငံရင်း။ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓဘဂဝရဒုက်
မည်သည်။အဘဂဝရသဒ္ဒါ၏။အနက်အဓျာယ်းတွင်။ဤနိုင်ငံဟေမဏ္ဍအနက်ကဲ့
အဘဂဝရသဒ္ဒါဟောသည်။ ဗုဒ္ဓေဝစသော။အဘဂဝရောစာတိ။ဗုဒ္ဓဘဂဝရော။ ။
ဗိနံသမ္ဗုဟောဒုကော၊ဗုဒ္ဓဘဂဝရောစသောဒုကောစာတိ။ဗုဒ္ဓဘဂဝရဒုကော။။

ဗုဒ္ဓဘဂဝရဒုက်နိုက်ရှာဒွယ်ပြီး၏။

(၃၄) ဗုဒ္ဓဘဂဝရဒုက်ကိုဟောတော်မူသည်၏။အခြားမဲ့နိုင်ငံ။ အာ
သဝဂေါစ္ဆကကိုဟောတော်မူ၏။ထိုအာသဝဂေါစ္ဆကနိုင်ငံလည်း။ အာ
သဝဒုက်။သာသဝဒုက်။ ။အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်။ ။အာသဝသာ
သဝဒုက်။အာသဝအာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တသာသဝ
ဒုက်။ ။အာဒုဖြင့်ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုခြောက်ပါးတို့တွင်။ အာ
သဝဒုက်ကို။ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ထိုနိုင်ငံလည်း။ပဌမပဒ။ ဒုကိ
ယပဒ။အာဒုဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်။ ပဌမပဒကိုရှေးဦးစွာဟော
တော်မူ၏။ ဟောဟုနိကာဒု။လ။အာသဝါ။ ဘဲအာဒုဖြင့်။ ဘဝက်တ်ဍုင်
အောင်။ခမ္မအာဒုဖြင့်၊ဂေါတ္တြဘုဟူတိုင်အောင်။ယိုစိုးတတ်ကုန်သော။ ဝါ။
ကြာမြင့်စွဲထုံအပ်သော။ ဒုရက်နှင့်တူကုန်သော။ဝါ။အာသဝမည်ကုန်
သော။လ။နောအာသဝါ၊ကုန်သော၊ဝါ။မတူကုန်သော၊ဝါ၊ မမည်ကုန်
သော။လ။ပဌမကာဒု။ ။လောဘဒိဋ္ဌိမောဟဟူဆိုအပ်သောအာသဝ

တရားကိုယ်။သုံးပါးရဏ်္။ခန္ဓာအာယတနဓါတ်တပါးစိ။သစ္စာအားဖြင့်
နှစ်ပါးဟူသော်ကား။ဒိဋ္ဌိမောဟသည်ဒုက္ခသစ္စာ။လောဘသည်။သမုဒ
ယသစ္စာ။လ။သတည်း။ ။ဒုတိယကား။ ။စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။
အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သော။စေတသိက်ဂကြုနပညာသ။ရုပ်
အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရဏ်္။ ။ခန္ဓာအာယတနဓါတ်ကုန်။သစ္စာသုံးပါး။ အာ
ဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်္။ ။အါသဝဒုက်ပြီးဏ်္။

(၃၇) ထိုနောင်သာသဝဒုက်ကို။ လ။ သာသဝါ။ အာသဝေါ
တရားတို့ဏ်္။အာရုံဖြစ်ကုန်သေါ။လ။အနာသဝါ။အာသဝေါတရားတို့ဏ်္။
အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ပဋ္ဌမကား။သောကိစိတ်ဂကာသိတိ။စေတသိက်
ဆေးပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရဏ်္။ ခန္ဓာလေးပါး အာယတနတဆဲ့နှစ်ပါး။
ဓါတ်တဆဲ့ရှစ်ပါး။သစ္စာနှစ်ပါး။ ။ဒုတိယကား။ ။လောကုတ္တရာ
စိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်ဆတ္တိံသ။ နိဗ္ဗာန်ရဏ်္။ ခန္ဓာအာယ တနဓါတ်
သစ္စာဖွဲလေ အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်္။ ။သာသဝဒုက်ပြီးဏ်္။

(၃၈) သာသဝဒုက်ဏ်္။အခြားမဲ့နိုက်အာသဝသမ္မယုတ္တာဒုက်
ကို။လ။အာသဝသမ္မယုဘ္ဘာ။ အာသဝနှင့်ရဉ်ကုန်သော။လ။ အာသဝဝိပ္ပ
ယုတ္တာ။အာသဝနှင့်မရဉ်ကုန်သော။လ။ပဋ္ဌမကား။ ။အကုသိုလ်စိတ်
ဒွါဒသ။ဒေါသမူဆွေး။မောဟမူဆွေးနိုက်။မောဟကြဉ်သော စေတသိက်
သတ္တဝိသရဏ်္။ ခန္ဓာအာယတနဓါတ်သစ္စာဖွဲ့လေ။ ဒုတိယကား။ကု
သိုလ်ဂကဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ စေတသိက်အဋ္ဌ
တိံသ။ဒေါသမူဆွေး။မောဟမူဆွေးနိုက်မောဟ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရဏ်္။
ဖွဲ့လေ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်္။

အာသဝသမ္မယုတ္တာဒုက်ပြီးဏ်္။

(၃၉) ထိုနောင်အာသဝဒုက်ကိုဟော။လ။အာသဝါစေဝ။အါ
သဝလည်းမည်ကုန်သော။သာသဝါစ။ အာသဝေါတရားတို့ဏ်္။ အာရုံ
လည်းဖြစ်ကုန်သော။လ။ သာသဝါစေဝ။အာသဝေါတရားဏ်္။ အာရုံ
လည်းဖြစ်ကုန်သော။နောစအာသဝ့ါ။အာသဝလည်းမမည်ကုန်သော။
လ။ပဋ္ဌမကား။ ။လောဘဒိဋ္ဌိမောဟမူဟုဆိုအပ်သောအာသဝတရား
ကိုယ်သုံးပါးရဏ်္။ ။ဖွဲလေ။ ။ဒုတိယကားလောကိစိတ်ဂကာသိတိ။အာ
သဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သေါစေတသိက်ဂကြုနပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိ

သရဏ်။ ။ဗဲ့လေ။ ။အာဒိံလဒ္ဓ။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခဲ့။ စေတသိက်ဆတ္တိံသ။နိဗ္ဗာန်ကြင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသ။

အာသဝဒုက်ပြီး၏။

(၄၀) ထိုနောင်အာသဝ။အာသဝသမ္မယုတ္တဒုက်ကိုပေါ။လ။ အာသဝါစေဝ။ကုန်သေံ။အာသဝသမ္မယုတ္တဉစ။ကုန်သော။လ။ အာသဝသမ္မယုတ္တာစေဝ။ကုန်သော။နောစအာသဝါ။ အာသဝလည်းမမည်ကုန်သော။လ။ပဌမကား။လောဘမူရာဂစိတ်ရှိသောလေးဘဒ်ဖြင့်။ မောဟမူဟုဆိုအပ်သော။အာသဝတရားကိုယ် သုံးပါး၏။ ။ဗဲ့လေ။ ။ဒုတိယကား။အာကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြည်သော်စေတသိက်စတုဝိသ၏။ ။ဗဲ့လေ။ ။အာဒိလဒ္ဓ။ကုသိုလ်၎က်ဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ကိရိယာဝိသ။ စေတသိက်အဋ္ဌက်သ။ဒေါသမူဒွေ့ဒ္ဓ။ မော။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော။ကြင်းသောပရမတ္ထတရား ရှိသေ်မကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်ပြီး၏။

(၄၁) ထိုနောင်အာသဝဝိပ္ပယုတ္တသာသဒုက်ကို။လ။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာခေါပနဓမ္မာ။သာသဝါဝိ။ဟူသည်တည်း။ ။ထိုနောင်ဒုတိယပဒကို။ပ။ဝေတဗ္ဗာ၏။ ။ဝေ။ကုန်ကား။အနာသဝါဝိ။ဟူသည်တည်း။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာခေါပနအာသဝနှင့်မစပ်ဦးကုန်သော။သာသဝါဝိ။အာသဝတရားတို့၏။အဝေ့ဝိသည်းဖြစ်ကုန်သော။ဓမ္မာ။တို့သည်သံဝိဇ္ဇန်၏။ကုန်၏။ ။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာခေါပန။ကုန်သော။အနာသဝါဝိ။အာသဝတရားတို့၏အာဝဲ့သည်းမဟုတ်ကုန်သော။ဓမ္မာ။ တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်၏။ကုန်၏။ ။ပဌမကား။သောကိုကုသိုလ်သဘင်္ဂရသလောကိုဒါပါက်ဗဟုတ်သ။ကိရိယာဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌဝိသ။ ဒေါသမူဒွေ့။ မောဟမူဒွေ့ဒ္ဓ်။။မော။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ ။ဗဲ့လေ ။ဒုတိယကား။သောကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်ဆတ္တိံသ။နိဗ္ဗာန်ခု၏။ ။ဗဲ့လေ။ ။အာဒိလဒ္ဓ။အာကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ ဒေါသမူဒွေ့။ မောဟမူဒွေ့ဒ္ဓ်။။ မော။ကြင်းသောစေတသိက်သတ္တရဝိသ။ကြင်းသောကြောင့်။ သပ္ပဒေသဒုက်။

အာသဝေါဝိပ္ပယုတ္တဒုက်ပြီး၏။

သဒ္ဓဒုက်သုံးပါး။မိဿကဒုက်သုံးပါးကို။ခြေားနဲသားစွဘမနဲ့ဒွါရန်ဒ္ဓ်။ ထင်စေပြီးမှ။ သမ္ဘဝဒုက်ကိုထုတ်ရ၏။ သမ္ဘဝဒုက်ကို ဒုက်ပဉ်းဟူ၍

လည်းခေါ်ကုန်၏တဲ့။ ။ပဌမဒုက်ခဆို့။ပဌမပုဒ်ကို။တ်တိယဒုက်ခ၏တဲ့။ပဌမပုဒ်နှင့်ရှင်၍။အာသဝါစေဝဓမ္မာ။အာသဝသမ္ပယုတ္တာစဟူ၍ဋ္ဌင်း။ ။ပဌမဒုက်ခ၏တဲ့။ဒုတိယပုဒ်ကို။တတိယဒုက်ခ၏တဲ့။ပဌမပုဒ်နှင့်ရှင်၍။ အာသဝသမ္ပယုတ္တာစေဝဓမ္မာ။ နောစအာသဝါ။ဟူ၍ဋ္ဌင်း။ ပဌမဒုက်ဖြစ်သကဲ့သို့။ပဌမဒုက်ခ၏တဲ့။ပဌမပုဒ်ကို။တတိယဒုက်ခ၏တဲ့။ဒုတိယပုဒ်နှင့်ရှင်၍။အာသဝါစေဝဓမ္မာ။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာစ။ဟူ၍။ပဌမပဒဋ္ဌင်း။ ။တတိယဒုက်ခ၏တဲ့။ဒုတိယပုဒ်ကို။ပဌမဒုက်ခ၏။ဒုတိယပုဒ်နှင့်ရှင်၍။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာစေဝဓမ္မာ။နောစအာသဝါဟူ၍။ဒုတိယပဒဋ္ဌင်း။သမ္ပယုဒက်သဉ်ဖြစ်၏တဲ့။ ပဌမပဒ၏တဲ့။အရကားဒေါသမူဒ္ဓေး။မောဟမူဒ္ဓေးနှိုက်။မောဟရ၏တဲ့။ ။ဖွဲ့။ ။ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ ကိရိယာဝိသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏တဲ့။ ။အာဒိလဒ္ဓအကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒံသ။ဒေါသမူဒ္ဓေး။ မောဟမူဒ္ဓေးနှိုက်။ မောဟကြဉ်သော။ စေတသိက်သတ္တဝိသ။ကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တဓမ္မာသာသဝါပိ။ ။အာနာသဝါတိပိ။ ။ဟုဟော ဂေတမ်မူလျှင်ပြီးကောင်းလျက်။ သဒ္ဓါဓိကာအတ္ထောဓိကော ဟောတိဟူသော။ပရိဘာသာနှင့်အညီ၊အလွန်ကိုပြခြင်းငှါ။ ခေါပနဟူသောသဒ္ဒါလွန်ကို။ဟောတေမ်မူ၏။ထိုခေါပနဟူသောသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော။ ဝိအတိဂရက။ဗျတိရေကဒုက်တို့တွင်။တတိယဒုက်ခ၏။ ဒုတိယပဒကို။ ဒုတိယဒုက်ခ၏။ပဌမပဒနှင့်ရှင်၍။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာဓမ္မာ။သာသဝါဝိဟူ၍၊ပဌမပဒသည်၏။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာခေါပနကိုလိုက်စေ၍။ ဒုတိယဒုက်ခ၏တဲ့။ဒုတိယပဒကိုထုတ်သဖြင့်။ အနာသဝါပိ။ ဟူ၍ဒုတိယပဒသည်၏။ဖြစ်သဖြင့်။ဆဋ္ဌဒုက်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ။ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပဒကို။ ဒုတိယဒုက်ခ၏။ပဌမပဒနှင့်ရှင်၍။နောအာသဝါဓမ္မာသာသဝါပိဟူ၍၊ပဌမပဒသည်၏။နောအာသဝါဓမ္မာကိုလိုက်စေ၍။ဒုတိယဒုက်ခ၏၊ဒုတိယပဒကိုထုတ်သဖြင့်။အနာသဝါပိဟူ၍။ ဒုတိယပဒသည်လည်းကောင်း။ ဖြစ်သဖြင့်သမ္ပယုတ်ဒုက်သည်ဖြစ်၏။ ။ထိုသမ္ပယုဒုက်။ပဌမပုဒ်၏အရကား။ လောကီစိတ် ၎ကောသိတိအာသဝတရားကိုယ် သုံးပါးကြဉ်သောစေတသိက်၎ကုန်ပညာသရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ ။ဖွဲ့လေ။ ။အနာသဝါပိဟူသေ။ ဒုတိယပုဒ်၏။အရကား။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုစေတသိက်ဆတ္တိံသ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။ဖွဲ့လေ။ ။အာဒိလဒ္ဓ။အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြွင်းသေ

ကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။ပဌမဒုက်၏။ ပဌမပဒကိုတတိယဒုက်၏။ပဌမပဒနှင့်ဂျဉ်၍အာသဝါမျှ။အာသဝသမ္မဃုတ္တာဝိ။ဟူ၍။ ပဌမပဒသည်လည်းကောင်း။အာသဝါမျှဉ်ကိုလိုက်စေ၍။တတိယဒုက်၏။ ဒုတိယပဒကို.ထုတ်သဖြင့်။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ဟူ၍။ဒုတိယပဒသည်လည်းကောင်း။ဖြစ်သဖြင့်။သမ္မာဒုက်သည်ဖြစ်၏။ ။ပဌမကား။လောဘမူစိတ်ဂျစ်ခုနှိုက်ဂို့သောအာသဝတရားကိုယ်သုံးပါး၊ရ၏။ ။ဒုတိယကား။ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေးနှိုက်ဂို့သောမောဟရ၏။ ။ဖွဲ့လေ။ အာဒိလဒ္ဓ။ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သောစေတသိက်ငံကုန်ပညာသ။ရုပ်အဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသေါကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။ဤနည်းနှင့်တူစွဲ။နောအာသဝါခေါပနဓမ္မာ။ အာသဝသမ္မဃုတ္တာဝိ။ ။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာဝိဟူသောသမ္ဗန္ဓဒုက်သည်လည်းဖြစ်၏။ ။ပဌမကား။ အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ဒေါသမူဒွေး။ မောဟမူဒွေးနှိုက်ဂို့သောမောဟကြဉ်သော။ စေတသိက်သဘ်ဝိသရ၏။ ။ဒုတိယကား။ လောကိကုသိုလ်သဘ်ဝရသ။သောကိဝိပါက်ဗဘ်ဘ်သ၊ကိရိယာစိတ်ဝိသ။စေတသိက်အဌဝိသ၊ဒေါသမူဒွေးမောဟမူဒွေးနှိုက်ဂို့သောမောဟ။ ရုပ်အဌဝိသရ၏။ ။ လောကုတ္တရာစိတ်ဂျစ်ခုစေဘသိက်ဆဘ်ဘ်သ၊နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသေါကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။ဒုတိယဒုက်၏။ပဌမပဒကိုပဌမဒုက်၏။ ပဌမပဒနှင့်ဂျဉ်၍ဂုင်း။ဒုတိယပဒနှင့်ဂျဉ်၍ဂုင်း။ သာသဝါဓမ္မာ။အာသဝါဝိ။ ။နောအာသဝါဝိ။ဟူသောသမ္ဗန္ဓဒုက်သည်လည်းဖြစ်ကောင်း၏။ ။ ။ပဌမကား။အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါး၊ရ၏။ ။ဒုတိယကား။ ။ သောကိစိတ်ကေသိတိ။ အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးဘ်ဉ်သောစေတသိက် ငံကုန်ပညာသ။ ရုပ်အဌဝိသရ၏။ လောကုတ္တရာစိတ်ဂျစ်ခု၊

နိဗ္ဗာန်ကြွင်းဒေသာကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်။ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းတို့နှင့်။
လျော်စွာ။အာသဝေသမ္မယုတ္တာဓမ္မာအာသဝါပိ။ ။နောအာသဝါပိ။ ။
ဟူသောသမ္ဆွေဝဒုက်သည်လည်းဖြစ်ကောင်း၏။ ။ပဌမကား။လေါဘ
မူစိတ်ဂစ်ချန်ဂ်ိုက်ရှိသောအာသဝေတရားကိုယ်သုံးပါးရ၏။ဒုတိယကား။
အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ အာသဝေတရားကိုယ်သုံးပါး ကြဉ်သောစေတ
သိက်စတုဝိသရ၏။ ။ကုသိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်။ဒေါသမူ
ဒွေး။ မောဟမူဒွေးနှိုက်ရှိသောမောဟ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ကြွင်းသော
ကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်။ ။ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းတို့နှင့်လျော်စွာ။အာ
သဝေပြယုတ္တာဓမ္မာ။အာသဝါပိ။ ။အနာသဝါပိ။ ။ဟူသောသမ္ဆွေ
ဒုက်ဆယ်လည်းဖြစ်ကောင်း၏။ ။ပဌမကား။ဒေါသမူဒွေးနှိုက်မော
ဟရ၏။ ။ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ဝိပါက်ဆတ္တိ်သ။ကိရိယာ
ဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။အကုသိုလ်
စိတ်ဒွါဒသ။ဒေါသမူဒွေး။ မောဟမူဒွေးနှိုက်ရှိသော မောဟကြဉ်သော
စေတသိက်သဉ္ဇာဝိသ။ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။
အာသဝတ္တိ်။ သန္ဒဒ္ဓိတိ အာသဝါ။ ယေလောဘာဒယော။ တို့သည်၊
အာသဝတ္တိ်။သန္ဒဒ္ဓိတ်။စီးတတ်ကုန်၏။ ဝါ။ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ။အာပုဇ္ဇ
သုခေတ်အာ ဟူသောဥပသာရသည်ခေတွထွာနုဝတ္တုက။ စီးတတ်၏။
ဟူသည်ခေစီးသကဲ့သို့မဟုတ်။ ခြောက်ပါးသောဒွါရမှ။ ဆဒ္ဒါရိက
စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်ဖြစ်သဖြင့်။အာရုံခြံပါး၌။သါယာသေါသူတို့အား။
ဖြစ်ကုန်သည်ဟုဆိုသည်။'ထိုကြောင့်သခေတ်သည်။ပဝတ္တနထွ။ ။ဝါ။
ဓမ္မတော။ယာဝဂေါတြဘုံ။ ဩကာသတောယာဝဘဝဂ္ဂံ။ သဝတ္ထိတိ
အာသဝါ။ ။အာပုဇ္ဇသုခေတ်၊အာဟူသောဥပသာရပုဒ်သည်။အဝဇ
အနက်။ ။ယင်းအဝဇသည်ကိရိယာကိုအပပြု၍။ အာပါဒုလိပုတ္တံဒေ
ဝေါဝုဋ္ဌော။၌ကဲ့သို့။အနာဘိဝဇအဝဇ။ကိရိယာကိုအတွင်းပြု၍။အာဇြိဟ္မ
လောကာသဒ္ဒါအဋ္ဌာဂ္ဂတောနှိုက်ကဲ့သို့။အာဘိဝဇအဝဇ။ တို့တွင်။ဤ၌
အာဘိဝဇအဝဇ။ ။ဝါ။ အာသဝ သဒ္ဒါသည် မူဒုရက် သီးဟောဖြစ်
၍။အာသဝါဝိယာတိ။ အာသဝါဟု။ဥယ်မာတဒ္ဓိတ်ပြု။ ကြာမြင့်စွာထုံ
အပ်သောမူဒုရက်သီးကို။အာသဝဟုလောက၌။ဆိုအပ်သကဲ့သို့။အစမ
ထင်သံသရာကာလပတ်လုံးထုံအပ်သောကြောင့် လောဘဒိဋ္ဌိမောဟ
တို့သည်။အာသဝနှင့်တူရကား။ အာသဝမည်ကုန်၏။ဟုမှတ်လေသိ

ထေ။ ။ထို့ကြောင့်မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ ပုဂိုမာဘိက္ခဝေကောဠိ။နပညာယတိ။အဝိဇ္ဇာယ။ဣတောပုဗ္ဗေ၊အဝိဇ္ဇာနာဟောသိ။ ။ပုဂိုမာဘိက္ခဝေ။ ကောဠိနပညာယတိ။ ဘဝတဏှာယ။ဣတောပုဗ္ဗေဘဝတဏှာနာဟောသိ။ပုဂိုမာဘိက္ခဝေ။ကောဠိနပညာယတိ။ ဘဝဒိဋ္ဌိယာ။ဣတောပုဗ္ဗေဘဝဒိဋ္ဌိနာဟောသိ။ ။စသည်ကိုဟောတော်မူ၏။ ။ဘိက္ခဝေ။တို့။အဝိဇ္ဇာ။မောဟသည်။ဣတော။ဤကာလမှ။ပုဗ္ဗေ။ရှေး၌။နာဟောသိ။မဖြစ်ဘူးလေ။ဣတိ။သို့။အဝိဇ္ဇာယ။မောဟသည်။ဣတော။ဤကာလမှ။ပုဗ္ဗေ။ရှေး၌ဖြစ်သေါကောဠိ။အစွန်းသည်။နပညာယတိ။မဆင်။ ။ဘိက္ခဝေ။တို့။ဣတော။မှ။ပုဗ္ဗေ၌၊ဘဝဂဏှာ။လောဘသည်။နာဟောသိ။လေ။ဣတိ။သို့။ဘဝတဏှာယ။၏။ပုဂိုမာကေဒိ။သည်။နပညာယတိ။မဆင်။ဘိက္ခဝေ။တို့။ဣတော။မှ။ပုဗ္ဗေ၌ဘဝဒိဋ္ဌိသည်။နာဟောသိ။လေ။ ဣတိ။သို့။ဘဝဒိဋ္ဌိယာ။၏၊ပုဂိုမာကောဠိ။ရှေအစွန်းကို။နပညာယတိ။မဆင်နိုင်။ဝါ။မသိဒ်ကောင်း။ဝါ။မသိဆိုက်။ဝါ။မသိနိုင်။ ။အဲယတံ။သံသာရဒုက္ခံသဝန်္တိ။ဝဆုန်္တိတိ။အာသဝါ။ ။အာသည်။အာယတအနက်ဟော။ ။သုခေါတ်သည်။ဝဆုနအနက်ဟော။သံသာရဝဋ်ဒုက္ခကိုရှည်စွာပါး၊စေတတ်သေါကြောင့်။အာသဝဟုဆိုသည်။ ။နအာသဝါတိ။အနာသဝါ။ ။သဟာအာသဝေဟိ။ယေပဝတ္တန္တိတိသါသဝါ။မိမိကိုယ်ကိုအာဇံပြုသေါအါးဖြင့်။ဖြစ်သေါအာသဝဓမ္မတို့နှင့်တကွဖြစ်သေါကြောင့် သာသဝဟုဆိုသည်။သမ္မယုတ်တရားတို့နှင့်တကွဖြစ်သေါကြောင့်။သဗ္ဗေတုကဆိုလိုကဲ့သို့မဟုတ်။အာသဝသမ္မယုတ္တာပုဒ်စသည်တို့မှာ ကုဂေါဆွကဒ္ဒ။ပြသေါနည်းကိုရှု၍သိ။ ။ဟေတုဂေါဆွကနိုင် ကဲ့သို့နာအာသဝါခေါပန်ဓမ္မာ။သာသဝါပိ။ ။အနာသဝါပိ။ ။ဟုဟောတော်မူကောင်းပါလျက်။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာခေါပန်ဓမ္မာ။ သာသဝါပိ။အနာသဝါပိ။ ။ဟုဟောတော်မူသည်မှာ၊ သမ္မယုတ်အားဖြင့်သာသဝဓမဖြစ်၊ ။အာရုံအာရုံမှကိုကအားဖြင့်ဖြာ၍။ဝိပ္ပယုတ်အားဖြင့်၊ သာသဝဖြာသည်ဟုပြုတော်မူလို၍။ဟောတော်မူသည်။ ။အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကား။ ။သဗ္ဗေတုကဆိုလျှင်၊ သမ္မယုတ်အားဖြင့် တကွဖြစ်သေါဘိတ်ကို ။ ။သာသဝဆိုလျှင်အာရုံအာရုမှကိုကအားဖြင့်။ တကွဖြစ်သည်ကဲ့ပုဂိုမည်ဆိုလိုသည်။အာသဝဂေါဆွကနိုင်သမ္ဘာရုက်ကား။ အာသဝါစဝဓမ္မာအာသဝဝိပ္ပယုတ္တာစ။ ။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တဓမ္မာ။ နောစအာသ

ဝါ။ ။ဟုသမ္ဘဝဒုက်ဘဒုက်။ ။နောစအာသဝါခမ္မာ။သာသဝါဝိ။ ။ အနာသဝါဝိ။ဟု ဗျတိရေကသမ္ဘဝဒုက်။ ။အာသဝါစေဝမ္မော။အာသဝဝသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ဟု ဗျာတိရေကသမ္ဘဝဒုက်။ ။သာသဝါခမ္မာ။အာသဝသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ဟု ဗျာတိရေကသမ္ဘာဒုက်။ ။သာသဝါခမ္မာအာသဝါဝိ။ ။နောအာသဝါဝိ။ဟု ဗျာတိရေကသမ္ဘဝဒုက်။ ။အာသဝသမ္မယုတ္တာခမ္မာ။အာသဝါဝိ။ ။နောအာသဝါဝိ။ဟု ဗျာတိရေကသမ္ဘဝဒုက်။ ။အာသဝသမ္မယုတ္တာခမ္မာ။သာသဝါဝိ။ ။ နောအာသဝါဝိ။ ဟု ဗျာတိရေကသမ္ဘဝဒုက်။အားဖြင့်ဂုစ်ဒုက်တည်း ။

အာသဝဂေါ့ဆကန္ဒိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၄၂) အာသဝဂေါ့ဆကကိုဟောတော်မူသည်၏။ အခြာမဲ့နှိုက်။ သညောဇနဂေါ့ဆကကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုသညောဇနဂေါ့ဆကန္ဒိုက်လည်း။သညောဇနဒုက်။ ။သညောဇနိယဒုက်။ ။သညောဇနိယသမ္မယုတ္တာဒုက်။ ။သညောဇနသညောဇိနိယဒုက်။ ။သညောဇနသညောဇနသမ္မယုတ္တာဒုက်။ ။သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာဒုက်။ ။အားဖြင့်ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ တို့ဘွင်။ သညောဇနဒုက်ကိုဂျူးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။လ။ သညောဇနာ။ သံယောဇဉ်မည်ကုန်သော။ လ။ နောသညောဇနာ။သံယောဇဉ်မမည်ကုန်သော။လ။ပဌမကား။လောဘ။ဒေါသ။မောန။ဒိဋ္ဌိ။ဝိစိကိစ္ဆာ။ဣ သောမဿရိယ။မောဟာ။ ဟုဆိုအပ်သော။ သံယောဇဉ်တရားကိုယ်ရှစ်ပါးရ၏။ ။သဒိါရကွန္ဓာ။ ဓမ္မာယတန။ဓမ္မဓါတ်။သစ္စာနှစ်ပါးကား။ လောဘမှတပါးသောသံယောဇဉ် ဆုနစ်ပါးသည်။ဒုက္ခသစ္စာ။လောဘသည်။သမုဒယသစ္စာ။မည်၏။လ။ သတည်း။ ဒုတိယကား။စိတ်တဆယ့်တ်ကိုးဆယ်။ သံယောဇဉ်တရားကိုယ်ရှစ်ပါးကြဉ်သောစေတသိက်စတုစတ္တာလီသ။ရုပ်အဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။ ဖွဲ့လေ။ ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်။ ။ သညောဇနဒုက်ပြီး၏။

(၄၃) ထိုနောင်သံယောဇနိယဒုက်ကို။လ။ သံယောဇနိယာ။သံယောဇဉ်တရားတို့၏။ အာရုံဖြစ်ကုန်သော်။လ။အာသံယောဇနိယာ။ ကုန်သော။ပဌမကား။လောကိစိတ်ဇကောသိတိ။ စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ ရုပ်အဌဝိသ၏။ ။ဖွဲ့လေ။ ။ဒုတိယကား။သောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ရု။

စေတဆိုက်ဆတ္တိ်သ။နိဗ္ဗာန်ရဏ်္ဍ။ ။ဖွဲ့လေ။ ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ ဒုက်မည်ဏ်္ဍ။ ။ သံယောဇနိယဒုက်ပြီးဏ်္ဍ။

(၄၄) သညောဇနိယဒုက်ဏ်္ဍ။. အခြားမဲ့နိုက်။ သညောဇနသမ္မ ယုတ္တဒုက်ကို။လ။သညောဇနသမ္မယုတ္တာ။ဝဲယောဇဉ်နှင့်ဂဉ်ကုန်သော လ။သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ။ သံယောဇဉ်နှင့် မဂ္ဂဉ်ကုန်သော။လ။ ပဌမ ကား။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်နိုက်။ မောဟကြဉ် သော။စေတဆိုက်သတ္တဝိသရဏ်္ဍ။ ။ဖွဲ့လေ။ ။ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဇ ကဝိသ။ဝိပါက်ဆတ္တိ်သ။ကိရိယာဝိသ။စေတဆိုက်အဋ္ဌတိ်သ။ဥဒ္ဓစ္စသ ဟဂုတ် စိတ်နိုက် မောဟ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရဏ်္ဍ။ ။ဖွဲ့လေ။ ။ အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်္ဍ။ ။သညောဇနသမ္မယုတ္တဒုက်ပြီးဏ်္ဍ။

(၄၅) ထိုနောင်။သညောဇန။ သညောဇနိယဒုက်ကို။ လ။ သညောဇနာစေဝ။ သံယောဇဉ်လည်းမည်ကုန်သော၊လ။ ပဌမကား။ လောဘ၊ဒေါသ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ဇ္ဈသာ။မစ္ဆရိယ၊ မောဟဟူဆို အပ်သော့၊သံယောဇဉ်တရားကုယ်ရှစ်ပါးရဏ်္ဍ။ ။ဒုတိယကား။လော ကိစိတ်ကောသိတိ၊ သံယေါဇဉ်တရားကိုရှစ်ပါးကြဉ်သေးစေတဆိုက် စတုစတ္တာလိသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရဏ်္ဍ။ ။အာဒိလဒ္ဓ။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ် ခု။စေတဆိုက်ဆတ္တိ်သ။နိဗ္ဗာန်ကြင်းသေးကြောင့်။ သပ္ပဒေသဒုက်မည် ဏ်္ဍ။ ။သညောဇန-သညောဇနိယဒုက်ပြီးဏ်္ဍ။

(၄၆)ထိုနောင်။သညောဇန။သညောဇနသမ္မယုတ္တဒုက်ကို၊လ။ သညော ဇနာစေဝ။ကုန်သော။ သညောဇနသမ္မယုတ္တာ။ ကုန်သော။သ ။သညော ဇနသမ္မယုတ္တာစေဝ။ သော။နောစသညောဇနာ။ကုန်သော။လ။ ပဌမ ကား။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌မောဟကြဉ်သော။လောဘ၊လ။မောဟ။ဟု ဆိုအပ်သောသံယောဇဉ်တရားကိုယ်ရှစ်ပါးရဏ်္ဍ။ ။ဒုတိယကား။အကု သိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ သံယေါဇဉ်တရားကုယ်ရှစ်ပါး ကြဉ်သောစေတ သိုက်ကောနဝိသရဏ်္ဍ။ ။အာဒိလဒ္ဓ။ ။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ဝိပါက်ဆတ္တိ်သ။ ကိရိယာစိတ်ဝိသ၊စေတဆိုက်အဋ္ဌတိ်သ၊ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌မောဟ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊နိဗ္ဗာန်ကြင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်္ဍ။

သညောဇန-သညောဇနသမ္မယုတ္တဒုက်ပြီးဏ်္ဍ။

(၄၇) ထိုနောင်။ သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တဒုက်၊ သညောဇနိယ

ဒုက်ကို။လ။ သညျောဇနဝိပ္ပ ယုတ္တာ ခေါပန သံယော ဇဉ်နှင့် မရှဉ်
ကုန်သော။ သညျောဇနိယာပိ။ သံယောဇဉ်ဏ်။ အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်
သော။ သံယောဇန ဝိပ္ပ ယုတ္တာ ခေါပန။ သော။ အသညျော ဇနိယာ
ပိ၊သံယောဇဉ်ဏ်။အာရုံလည်းမဟုတ်ကုန်သော။လ။ပဌမကား။ ။လော
ကိုကသိုလ်သတ္တရသ။လောကီဝပါက်ဇာတ်သ်။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။စေ
တသိက်အဋ္ဌတိ်သ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်နှင့်။ ၎မောဟ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။
ရဏ်။ ။ဒုတိယကား။ ။လောကုတ္တရောစိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်ဆတ်သ်။
နိဗ္ဗာန်ရဏ်။ ။အာဒိလဒ္ဓ။အာကသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌။
မောဟကြဉ်သောစေတသိက်။သတ္တဝိသ။ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသ
ဒုက်မည်ဏ်။ ။သညျောဇန-ဝိပ္ပယုတ္တာဒုက်ပြီဏ်။

ပဌမဒုက်ကို။တတိယဒုက်ဏ်။ပဌမပုဒ်နှင့်ရှဉ်၍။သံယောဇနာစေဝ
ဓမ္မာ။သံယောဇနသမ္မယုတ္တာစ။ ။သံယောဇန-သမ္မယုတ္တာစေဝဓမ္မာ။
နောစသံယောဇနာဟူသော ပဌမဒုက်ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူတတိယ
ဒုက်ဏ်။ဒုတိယဒုက်နှင့်ရှဉ်၍။ သံယောဇနာစေဝဓမ္မာ။ သံယောဇနဝိပ္ပ
ယုတ္တာစ။ ။သံယောဇနဝိပ္ပယုတ္တာစေဝဓမ္မာ။နောစသံယောဇနာဟူ
သောသမ္ဘာဒုက်သည်ဖြစ်သင့်ဏ်။ ။ပဌမကား။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌
မောဟရဏ်။ ။ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ဝိပါက်ဆတ်သ်။ကိရိ
ယာစိတ်ဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ရဏ်။ ။အာဒိ
လဒ္ဓ။ အာကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ ဥဒ္ဓစ္စဋ္ဌိဂ်သော။ မောဟကြဉ်သောစေတ
သိက်သတ္တဝိသ။ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်။

သံယောဇနဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။သံယောဇနိယာပိ။ ။အသံယောဇနိယါ
ပိဟူသောတော်၊မူလျှင်ပြီ၊ကောင်းလျက်။သဒ္ဒါဓိကာအဆ္ထာဓိကောဟေါ
တိ။လ။ ဗျာဘိရေကဒုက်ကိုတွင်။ ဒုတိယဒုက်ကို၊ တတိယဒုက်ဏ်။ဒု
တိယပုဒ်နှင့်ရှဉ်၍သံယောဇနဝိပ္ပယုတ္တာဓေါပနဝမ္မာ။သံယောဇနိယာပိ
အသံယောဇနိယာပိ ဟူသောဆဋ္ဌဒုက်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ထို့အတူဒုတိယ
ဒုက်ကို။ပဌမဒုက်ဏ်။ဒုတိယနှင့်ရှဉ်၍၊နောသံယောဇနာဝမ္မာ။ သံယော
ဇနိယာပိ။ ။အသံယောဇနိယာပိဟူသောသမ္ဘာဝဒုက်သည်လည်းဖြစ်
ဏ်။ ။ပဌမကား။လောကိစိတ်ဇကဒသိတိ။သံယောဇဉ်တရားကိုယ်ရှစ်
ပါးကြဉ်သောစေတသိက်စတုစတ္တာလီသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသရဏ်။ ။ဒု
တိယကား။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။ စေတသိက် ဆတ်သ်။ နိဗ္ဗာန်

ရဏ်္ဍ။ ။အာဒိလဒ္ဓသံယောဇဉ်ဝဋ်ရားကိုယ်ရှစ်ပါး ကြွင်းသော ကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်။ ။တတိယဒုက်ဏ်္ဍ။ ။ပဒ္မမပုဒ်ကို။ ပဒ္မမရုက်နှင့် ရှဉ်၍။ သံယောဇနဝဓမ္မာ။ သံယောဇနသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။သုဒ္ဓယောဇနဝိပ္ပ ယုတ္တာဝိ။ ဟူသော သမ္ဘဝဒုက်သည်လည်း ဖြစ်ဏ်္ဍ။ ။ပဒ္မမကား။ ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂုတ်စိတ်ဒွိရှိသော်မော ပဟာကြဉ်သော၊ သံယောဇဉ်တရားကိုယ်ရှစ် ပါးရဏ်္ဍ။ ။ဒုတိယကား။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်နှိုက်ရှိသောမော ပဟာရဏ်္ဍ။ ။ အာဒိလဒ္ဓ။ စိတ်တရယုတ်ကဲ့ဆယ်၊ သံယောဇဉ်တရားကိုယ်ရှစ်ပါးမှ တပါးသော်။ စေတသိက်စတုစတ္တာလီသ၊ ရုပ်အဒ္ဓဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသော် ကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်။ ။တတိယဒုက်ကို။ ပဒ္မမဒုက်ဏ်္ဍ။ ။ဒုတိယဒုက် နှင့်ရှဉ်၍။ နောသံယောဇနဝဓမ္မာ။ သံယောဇနသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။သံယောဇန စတုဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ ဟူသော သမ္ဘဝဒုက်သည်လည်း ဖြစ်ဏ်္ဍ။ ။ပဒ္မမကား။ အကုသိလ် စိတ်ဒွိဒသ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်နှိုက်ရှိသောမော ပဟာကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဂိသရဏ်္ဍ။ ။ဒုတိယကား။ ကုသိလ်ဇကဝိသ။ ဝိပါက် ဆဋ္ဌိသ။ ကိရိယာဝိသ။ စေတသိက်အဒ္ဓတိသ။ ရုပ်အဒ္ဓဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရ ဏ်္ဍ။ ။အာဒိလဒ္ဓ၊ သံယောဇဉ်တရားကိုယ်ရှစ်ပါးကြွင်းသောကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက်။ တတိယဒုက်ဏ်္ဍ။ ဒုတိယကို။ မဒ္ဓမဒုက်နှင့်ရှဉ်၍။ သံ ယောဇနိယာဓမ္မာသံယောဇနသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။သံယောဇန ဝိပ္ပယုတ္တာ ဝိ။ ဟူသော သမ္ဘဝဒုက်သည်လည်း ဖြစ်ဏ်္ဍ။ ပဒ္မမကား၊ အကုသိလ် စိတ်ဒွိဒသ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်နှိုက်ရှိသောမော ပဟာကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဂိသရဏ်္ဍ။ ။ဒုတိယကား။ လောကိကုသိုလ်သတ္တရသ။ လောကီ ဝိပါက်ဗာဒ္ဓသ်သ။ ကိရိယာဝိသ။ စေတသိက်အဒ္ဓတိသ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်နှိုက်ရှိသောမော ပဟာ။ ရုပ်အဒ္ဓဝိသရဏ်္ဍ။ ။အာဒိလဒ္ဓ။ လော ကုတ္တရစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက်ဆဋ္ဌိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသော၊ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက်။ ။ပဒ္မမဒုက်ကို၊ ဒုတိယဒုက်ဏ်္ဍ။ ပဒ္မမနှင့်ရှဉ်၍သံယော ဇနိယာဓမ္မာ။ သံယောဇနဝဝိ။ ။နောသံယောဇနဝဝိ။ ဟူသော။ သမ္ဘဝ ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်ဏ်္ဍ။ ။ပဒ္မမကား၊ သံယောဇဉ်တရားကိုရှစ်ပါး ရဏ်္ဍ။ ။ဒုတိယကား။ လောကီဇတ်ဂကောသိတ်။ သံယောဇဉ်ရှစ်ပါး ကြဉ်သော၊ စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ။ ရုပ်အဒ္ဓဝိသရဏ်္ဍ။ ။အာဒိလဒ္ဓ လောကုတ္တရ။ စိတ်၊ ဗျာဒိနိဗ္ဗာန် ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသ။ ပဒ္မမ ဒုက်ကိုတတိယဒုက်ဏ်္ဍ။ ပဒ္မမဒုနှင့်ရှဉ်၍သံယောဇနိယာဓမ္မာ၊

သံယောဇနာဝိ။ ။နောသံယောဇနာဝိ။ ။ဟူသော်သမ္မာဒုက်သည် လည်းဖြစ်၏။ ။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်နှိုက်ရှိသောမောဟကြဉ်သော။ သံယောဇဉ်တရားကိုယ်ရှစ်ပါးရှု၏။ ။ဒုတိယကား။အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ။သံယောဇဉ်ရှစ်ပါးကြဉ်သောစေတသိက်၌ကုန်ဝိသရှု၏။ ။ အာဒိလဒ္ဓ။ကုသိုလ်၌ကဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ ၎စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ဥဒ္ဓစ္စနှိုက်ရှိသောမောဟ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ကြွင်း သောကြောင့်။သပ္ပဒေသ။ ။အာဒိလဒ္ဓ။ပဋ္ဌမဒုက်ကို။တတိယဒုက်၏။ ဒုတိယဒုက်နှင့်ရှည်၍။သံယောဇနဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။သံယောဇနာဝိ။ ။ နောသံယောဇနာဝိ။ဟူသောသမ္မာဒုက်သည်လည်းဖြစ်၏။ ။ပဋ္ဌမကား။ဥဒ္ဓစ္စနှိုက်ရှိသောမောဟရှု၏။ ။ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာစိတ်တို့ပြာဒိ၊ရုပ်၊နိဗ္ဗာန်ရှု၏။ ။အာဒိလဒ္ဓ။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ဥဒ္ဓစ္စနှိုက်ရှိသော မောဟာကြဉ်သော စေတသိက်သတ္တာဝိသကြွင်း သောကြောင့်သပ္ပဒေသ။ ။သညောဂါသညုတ္တိံ။သံယောဂါ။သံယုတ္တံဟူသကဲ့သို့၊သညောဇနာ။ သံယောဇနာဟူနိဂ္ဂဟိတ်ကိုညပြု၍ဂင်း ည-မပြုမူ၍ဂင်း။ ရှိသင့်သည်ချည်း။ ။အာဘိဓမ္မာနည်းနှိုက်။လောဘ။ ဒေါသ။မောဟ။ဒိဋ္ဌိ။မာန။ဝိစိကိစ္ဆာ။ဇာသသာ။ မစ္ဆရိယ။ဟုသံယောဇဉ် တရားကိုယ်ရှစ်ပါးအကျယ်ဆယ်ပါး။ ။သုတ္တံနည်းနှိုက်။ဇာသသာ မစ္ဆရိယကို နှုတ်၍။ ဥဒ္ဓစ္စကိုသွင်း၍ တရားကိုယ်ခုနစ်ပါး။ အကျယ် ဆယ်ပါး။ ။နည်းနှစ်ပါးပေါင်းလျှင်အကျဉ်းကိုးပါး။အကျယ်အားဖြင့် နှစ်ဆယ်။။လော၊ဒေါ၊မော။ဒိ။မာ၊နှင့်၊ဝိ။ဇာ၊မစ်၊ဘိဓမ္မာ။။ဇာ၊မစ်၊ပယ်ကြ ဥဒ္ဓစ္စ။သွင်းခံသုတ္တံမှာ။ ။သံယောဇဉ်ကြဉ်နဝ။ဝိဆဝိတ္ထာရာ။ ဝန်းသို့ သံယောဇန်တိ။သံယောဇနာ။ ။ပုထုဇဉ်သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှောင်ဖွဲ့တတ်သောကြောင့်သံယောဇနမည်ကုန်သည်။ ။သံယောဇ နာနံ။ဟိတာတိ။သံယောဇနိယာ။ ။ဟုဟိတ။တဒ္ဓိတ်ပြု၍။သံယော ဇဉ်တရားတို့၏။အာရုံပြုခြင်းသောမဂ်ခံ၊စေ။ ။အာဆုံးဒုက်နှိုက်ဟောထ ကေါဏ္ဍကဆဋ္ဌဒုက်ကဲ့သို့။ နောသညောဇနာခေါပနစသည်ဖြင့်မပေါ ခြင်း၏။အကြောင်းကို။အာသဝကေါဏ္ဍက်၌။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော စကားကို နည်းယူ၍။သိလေအပ်၏။ ။သညောဇနကေါဏ္ဍက။ ။

သညောဇနကေါဏ္ဍကနှိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၄၈.) သံယောဇနဂေါ့ဆွကကိုဟောတော်မူသည်၏.အခြားမဲ့နွိုက်ဂန္ဓဂေါ့ဆွကကိုဟောတော်မူ၏.။ထိုနွိုက်လည်းဂန္ဓဒုက်။ ။ဂန္ဓနိုယဒုက်။ ။ဂန္ဓသမ္မယုတ္တဒုက်။ ။ဂန္ဓဂန္ဓနိုယဒုက်။ ။ဂန္ဓ။ဂန္ဓသမ္မယုတ္တဒုက်။ ။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တဂန္ဓနိုယဒုက်။ ။အားဖြင့်ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏.။ထိုခြောက်ပါးတို့တွင်။ဂန္ဓဒုက်ကို။လ။ ဂန္ဓာ။ဂန္ဓမည်ကုန်သော။နော်ဂန္ဓာ။ဂန္ဓမမည်ကုန်သော။လ။ပဌမကား။ လောဘ။ဒေါသ။ ဒိဋ္ဌိ၊ဟူဆိုအပ်သော။ဂန္ဓတရားကိုယ်သုံးပါးရ၏.။ ။ဒုတိယကား။ စိတ်တရ ယုတ်ကိုးဆယ်။ ဂန္ဓသုံးပါး ကြဉ်သော စေတသိက်ငါးကုန်ပညာသ။ရုပ်အဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏.။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏.။ ။

ဂန္ဓဒုက်ပြီး၏.။

(၄၉) ထို.နောင်ဂန္ဓနိုယဒုက်ကို။လ။ ဂန္ဓနိုယာ။ဂန္ဓ၏.။အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ လ။အဂန္ဓနိုယာ။ဂန္ဓ၏.။ အာရုံ မဟုတ်ကုန်သော။လ။ ပဌမကား။လာကိစိတ်။ ဂကောသိတ်။ စေတသိက်ဒွေ.။ပညာသ။ ရုပ်အဌဝိသရ၏.။ ။ဒုတိယကား။လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒနိဗ္ဗာန်ရ၏.။ အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ။ ။

ဂန္ဓနိယဒုက်ပြီး၏.။

(၅၀) ထို.နောင် ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာဒုက်ကို ။လ။ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာ။ဂန္ဓနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။လ။ ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ။မယှဉ်ကုန်သော။လ။ ပဌမကား။လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ဒေါသမူဒွေးဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခုနှိုက်ရှိသောလောဘ။ ဒေါသမူဒွေးနှိုက်ရှိသောဒေါသကြဉ်သော။ စိစိကိစ္ဆာမူတပါးသော။စေတသိက်ပဌဝိသရ၏.။ ။ဒုတိယကား။မောဟမူဒွေး။ကုသိလ်ကောဝိသ။ ဝိပါက်ဆယ်တို့သ။ကိရိယာဝိသ။ လောဘဒိဋ္ဌိမာန။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ်။ကုက္ကုစ္စ။ထိနမိဒ္ဓ။ ကြဉ်သောစေတသိက်တစေတ္တာလိသ။ ။လောဘမူ။ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုနှိုက်ရှိသောလောဘ။ ဒေါသမူဒွေးနှိုက်ရှိသောဒေါသ၊ရုပ်အဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏.။ ခန္ဓာငါးပါး။အာယတနတဆဲ့နှစ်ပါး။ဓါတ်တဆဲ့ရှစ်ပါး။သစ္စာလေးပါးတည်း။ ။ သစ္စာလေးပါးကား။မောဟမူဒွေး။လောကီကုသိုလ်သစ္စာရသ။ ဝိပါက်ဆယ်တို့သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ စေတသိက်တစေတ္တာသ်သ။ ဒေါသမူဒွေးနှိုက်ရှိသော၊ဒေါသ။ ရုပ်အဌဝိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာ။ ဒိဋ္ဌဂတ ဝိပ္ပယုတ်

စိတ်လေးခုန်ကို ရှိသောသောဘသည်။ သမုဒယသစ္စာ၊ နိုင့်ခွာန်သည်နိ
ရောဓသစ္စာ။ မဂ်စိတ်လေးခုန်ကို ရှိသော။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး-ချနစ်ပါးသည်
မဂ္ဂသစ္စာ။ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ကိုးခု။ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံးခုနှစ်ခု
သည်သစ္စဝိမုတ်။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။

ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တဒုက်ပြီး၏။

(၅၁) ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တဒုက်၏။အခြားမဲ့နိုက်။ဂန္ဓ။ဂန္ဓနိယဒုက်
ကို။လ။ဂန္ဓာဓေစဝ။ ဂန္ဓလည်းမည်ကုန်သော။ဂန္ဓနိယာစ။ ဂန္ဓ၏အာဝုံ
လည်းဖြစ်ကုန်သော။လ။ ဂန္ဓနိယာဓေစဝ။ ဂန္ဓ၏အာဝုံလည်း ဖြစ်ကုန်
သော။နောစဂန္ဓာ။ကုန်သော။လ။ ။ပဌမကား။လောဘ။ဓေါသ။ဒိဋ္ဌ။ဟု
ဆိုအပ်သောဂန္ဓ။တရားကိုယ်သုံးပါး၏။ ။ဒုတိယကား။လောကိ
စိတ်ဓကောသိတိ။ ဂန္ဓတရားကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သောဓေတသိက်။ဓကုန
ပညာသ။ရုပ်အဌဝိသာရ၏။ ။အာဒိလဒ္ဓ။လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိုင့်ခွာန်
ကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။

ဂန္ဓဂန္ဓနိယဒုက်ပြီး၏။

(၅၂) ဂန္ဓ။ဂန္ဓနိယဒုက်၏။အခြားမဲ့နိုက်။ဂန္ဓ။ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တ
ဒုက်ကဲ့။လ။ဂန္ဓာဓေစဝ။ ကုန်သော။ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာစ။ ဂန္ဓနှင့်လည်းရှဉ်
ကုန်သော။လ။ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာဓေစဝ။ကုန်သော။နောစဂန္ဓာ။ဂန္ဓလည်းမ
မည်ကုန်သော။လ။ ။ပဌမကား။ဒိဋ္ဌဂတသမ္ပယုတ်စိတ်သေးခုဒ်ရှိသော
လောဘ။ဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သော။ဂန္ဓတရားကိုယ်နှစ်ပါး၏။လ။ သစ္စာနှစ်
ပါးကား။ဒိဋ္ဌသည်။ဒုက္ခသစ္စာ။လောဘသည်။သမုဒယသစ္စာ။ ။ဒုတိယ
ကား။လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဓေါသမူဓွေး။ဂန္ဓတရားကိုယ် သုံးပါးကြဉ်
သောဓေတသိက်တေဝိသရ၏။ ။အာဒိလဒ္ဓ။မောဟမူဓွေး။ကုသိုလ်
ဓကေဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိ'သ။ ကိရိယာစိတ်ဝိသ။လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ဓေါသ။
ဇာသာ။မဿရိယာ၊ကုက္ကုဋ္ဆ။ထိနမိဒ္ဓကြဉ်သော။ ဓေတသိက်တေစတ္တာလိ
သ။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခုန်ကိုရှိသော။လေါဘ။ဓေါသမူဓွေးနိုက်ရှိ
သော ဓေါသ။ ရုပ်အဌဝိသ။ နိုင့်ခွာန် ကြွင်းသောကြောင့် သပ္ပဒေသ
ဒုက်မည်၏။

ဂန္ဓဂန္ဓသမ္ပယုတ္တဒုက်ပြီး၏။

(၁၃) ဂန္ဓ။ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာဒုက်ဂ္ဂါ့အခြားမဲ့နိုက်။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ။ ဂန္ဓနိယဒုက်ကို။လ။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာခေါပန။ကုန်သော။ဂန္ဓနိယာပိ။ဂန္ဓ၏ အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။လ။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာခေါပန။သော။အဂန္ဓနိယာပိ။ကုန်သော။လ။ ။ပဌမကား။မောဟမူဌေး၊လောကိုကုသိုလ်သတ္တရသလောကိုဝိပါက်ဇာတ်တို့သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။လောဘဒိဋ္ဌိ။မာန။ဒေါသ။ဇူသာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ထိနမိဒ္ဓ။ကြည့်သောစေတသိက် တေစတ္တာသိသ။ ။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခုနိုက်ရှိသောလောဘ၊ဒေါသမူဌေးနိုက်ရှိသောဒေါသ။ ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရုဏ့်။ ။ဒုတိယကား။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုစိတ္တုပ္ပါဒ်နိုဗ္ဗာန်ရုဏ့်။အာဒိလဒ္ဓ။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ဒေါသမူဌေး။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ် လေးခုရှိသောလောဘ။ ဒေါသမူဌေးဒွိရှိသေါဒေါသ။ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သေါစေတသိက်ပဌဝိသကြွင်၊သေါကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်ရုဏ့်။

ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာဂန္ဓနိယဒုက်ပြီးရုဏ့်။

ပဌမဒုက်ကို။တတိယဒုက်ရုဏ့်။ပဌမနှင့်ရှင်ခြင်း။ပဌမဒုက်ဖြာ်သကဲ့သို့ ဂန္ဓာစေဝမ္မာ။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာစ။ ။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာစေဝမ္မာ။နောစဂန္ဓာဟူသော်သမ္မာဒုက်သည်ဖြာ်ရုဏ့်။ ။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုနိုက်ရှိသောလောဘ။ဒေါသမူဌေးနိုက်ရှိသောဒေါသ။ အားဖြင့်ဂန္ဓတရုးကိုသိ နှာ်ပါးကိုပဌမပုဒ်ရုဏ့်အရကောာ်။ ။မောဟမူဌေး။ကုသိုလ်ဇောဝိသ။ဝိပါက်ဆတ္တိ်သ။ကိရိယာဝိသ၊လောဘ။ဒိဋ္ဌိ။မာန။ဒေါသ။ဇူသာ၊မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ ထိနမိဒ္ဓကြည့်သောစေတသိက်ဇတစတ္တာသ်သ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ကိုဒုတိယကောာ်။ ။အာဒိသဒ္ဓ။လောဘမူဇိတ်ရှစ်ခု။ဒေါသမူဌေး။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုနိုက်ရှိသောလောဘ၊ ဒေါသမူဌေးနိုက်ရှိသောဒေါသ။ ကြည့်ဆောစေ်တသိက်။ပဌဝိသ။ ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသ။ ။ခေါပနသဒ္ဒါလွန်ဖြင့်ပြအပ်သောဗျတိရေကသမ္မာဒုက်ကား။ ။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာခေါပနစမ္မာ။ဂန္ဓနိယာဝိ။ ။အဂန္ဓနိယာဝိ။ဟုအဋ္ဌမဒုက်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ။နောဂန္ဓစမ္မာ။ဂန္ဓနိယာဝိ။ ။အဂန္ဓနိယာဝိ။ဟုဗျတိရေကသမ္မာဒုက်လံ်သုံးဖြာ်ရုဏ့်။ လောကိုင်တ်ဇကဝိသတိ၊ ဂန္ဓသုံးပါးကြည့်သောစေတသိက်ဇကနပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသကို ပဌမကောာ်။ ။သောကုတ္တရစိတ္တုပ္ပါဒ်နိုဗ္ဗာန်ကိုဒုတိယကော်။ ။

အာဒိလဒ္ဓ။ဂန္ဓတရားကိုယ်သုံးပါးကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသ။ ။ နောဂန္ဓဓမ္မာ။ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာဝိ၊ ။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာဝိ၊ဟူသေးဗျတိုင့်ရဲ့ ကသမ္ဘာဝဒုက်လည်းဖြစ်၏့။ ။လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ဒေါသမူဒွေး။ဂန္ဓ တရားကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သောစေတသိက်ဝိသကိုပဋ္ဌမကောက်၊ ။ မောဟမူဒွေးကုသိုလ်ဧကဝိသ။ဝိပါက်ဆတ္တိ်ဘာ။ကိရိယာဝိသ။လေါဘ ဒိဋ္ဌိ။မာန။ဒေါသ။ဇာသာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ထိနမိဒ္ဓ။ ကြဉ်သောစေတ သိက်တေစတ္တာလိသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ကို ဒုတိယကောက်။ ။အာ ဒိလဒ္ဓ။ဂန္ဓတရားကိုယ်သုံးပါးကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသ။ဂန္ဓဓမ္မာ။ ဂန္ဓသမ္မယုတ္ကာဝိ။ ။ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ဟူသောဗျတိရေကသမ္ဘာဝ ဒုက်လည်းဖြစ်၏့။ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုနှိုက်ရှိသော။ လောဘ။ဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုအပ်သောဂန္ဓတရားကိုယ်နှစ်ပါးကိုပဋ္ဌမကောက်။ ။ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ်လေးခုနှိုက်ရှိသော။လောဘ။ ဒေါသမူဒွေးနှိုက်ရှိသော ဒေါသ ဟုဆိုအပ်သော။ ဂန္ဓတရားကိုယ်နှစ်ပါးကိုဒုတိယကောက်။ ။အာဒိ လဒ္ဓ။စိတ်တဆုယုတ်ကိုးဆယ်၊ဂန္ဓတရားကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သောစေတ သိက်ဧကုနပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသ ဒုက်။ ။ဂန္ဓနိယာဓမ္မာ။ဂန္ဓာဝိ။ ။နောဂန္ဓာဝိ။ဟူသောဗျတိရေက သမ္ဘာဝဒုက်လည်းဖြစ်၏့။ ။ဂန္ဓတရားကိုယ်သုံးပါးကိုပဋ္ဌမကောက်။ ။ လောကိစိတ်ဧကောသိဘ်။ဂန္ဓတရားကိုယ်ကြဉ်သောစေတသိက်ဧကုန ပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသကိုဒုတိယကောက်။ ။အာဒိလဒ္ဓ။လောကုတ္တ ရာစိဘ်ကုသိုလ်ပြာဒ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။ဂန္ဓ သမ္မယုတ္ကာဓမ္မာ။ဂန္ဓာဝိ။ ။နောဂန္ဓာဝိ။ ။ဟူသော။လ။၏့။ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္မယုတ်စိတ်လေးခုနှိုက်ရှိသော။လောဘ။ဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးကိုပဋ္ဌမကော်။ ။ လောဘမူရှစ်ခု။ဒေါသမူဒွေး။ ဂန္ဓသုံးပါးကြဉ်သော။ စေတသိက်တေဝိ သကိုဒုတိယကောက်။ ။အာဒိလဒ္ဓ။လောဘမူဒွေး။ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိ်သ။ကိရိယာစိဘ်ဝိသ။လောဘဒိဋ္ဌိ။မာန။ဒေါသ။ဇာသာ။ မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ထိနမိဒ္ဓ။ကြဉ်သောစေတသိက်တေစတ္တာလိသ။ ။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုနှိုက်ရှိသောလောဘ။ ဒေါသမူဒွေးနှိုက်ရှိသော ဒေါသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသ။ ။ဂန္ဓဝိပ္ပ ယုတ္ကာဓမ္မာ။ဂန္ဓာဝိ။နောဂန္ဓာဝိ။၏့။ ။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုနှိုက်ရှိ သောလောဘ။ ဒေါသမူဒွေးနှိုက်ရှိသောဒေါသအားဖြင့်နှစ်ပါးကိုပဋ္ဌမ

ကောက်။မောဘာမှုံးဒွေးကုသိုလ်ကောဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ကိရိယာဝိ
သ။လောဘ။ဒိဋ္ဌိ။မာန။ဒေါသ။ဇာသာ။မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စထိန။မိဒ္ဓ။ကြည်
သောစေတသိက်စတ္တာလိသ။နိဗ္ဗာန်ကိုဒုတိယကောက်။ ။အါဒိလဒ္ဓ။
ထောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ဒေါလမူဒွေး။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုနှိုက်ရှိသော။
လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေးဒွိရှိသော ဒေါသကြည်သောစေတသိက်။ ပဋ္ဌဝိသ
ကြွင်းသောကြောင့်၊ သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။သမ္ဘဝဒုက်ပေါင်းရှစ်
ဟိး။ ။ဒန္ဓာဇဒုတိယဘဝ်ချာထနှင့်။ဝဂ္ဂဘဲ-နကိုတင်၍။ဂဲဘဲဟုရွတ်။ ။
ဒန္ဓဇစတုထ္ထဇ္ဈာဝ်နှင့်။ ဂဲဘဲဟူ၍ဂင်း။ မရွဒဇအာဂူရ-ဒွ ဝယ်မရွဒဇဏာ
ဒူဝဂ္ဂဘဲနှင့်ဂဏ္ဍာဟူ၍ဂင်းရှိတတ်၏။ ။ဝန်းသို့။ဂဲဘဲဆိ။ ။ဃဒွေဆိတိ။
ဂဲဘဲ။ ။ယေဇမ္မာ။တို့သည်။ဝန်းဆို့။နိုက်။ ပုဂ္ဂလ။တို့ကို။ဂဲဘဲဆိ။ဃ
ဒွေဆိ။စုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့်နှိပ်စက်တတ်ကုန်၏။ ။ဂဲဘဲဟိ။ဂဆို
တဗ္ဗာတိ။ဂဲဘဲနိယာ။ ။ဂဲဘဲဟိ။တို့သည်။အာရမ္မဏာကရဏာဝဆေန။
ဖြင့်။ဂဲဘဲဘဗ္ဗာ။စပ်အပ်ကုန်၏။ ။ဂဲဘဲဓာတ်။အနိယပစ္စည်း။ ။ဂဲဘဲဆို
ဒုပ္ပမဒ္ဓံ။ကတ္တာ။ဝေဝေဆိတိ။ဂဲဘဲ။ ။ဒုပ္ပမဒ္ဓံ။လွတ်နိုင်ခဲသည်ကဲ့။
ကတ္တာ။ပြု၍။ဂဲဘဲဆို။ဝေဝေဆို။ရစ်ပတ်တတ်ကုန်၏။ ။နာမကာယ
ဖြင့်။ရူပကာယကဲ့ဖွဲ့ဆုံဖြင်း၊ပစ္စုပ္ပန်ကာယဖြင့်။အနာဂါတ်ကာယကို
ဖွဲ့ဖြင်းစသံဖြင့်လွတ်နိုင်ခဲသည်ကဲ့ပြု၍ ရစ်ပတ်တတ်သည်။ ။သဒ္ဒ။
ဂဲဘဲ။သဒ္ဒမ္မော။ ။ဟူသောသဒ္ဒနိတိကဲ့ရှု၍။ဒန္ဓဇ- ဓနှင့်သာလိုသည်၊ ။
အဒ္ဓကူရာဂကေပါဒါ။ စတ္တာရောပါဒါကောဂါထာ။ ဂါထာစေကောမ
ထောဂဲဘဲ။ ဂဲဘဲဗဘတ္တံ့သဒ္ဒကူရော။ ။စသည်တို့နိုက်။ကျမ်းဟော
ဂဲဘဲကား။ ။အဓိပ္ပာယ်။ဂဲဘဲတိ။သုစေတိ၊ပကာသေတိတိ။ဂဲဘဲ။
ဂဲဘဲယတိ။ ရစိယတိအနုပုနပ္ပုနံ့ဘဝိယတိ၊ ဖေတနာတိ။ဂဲဘဲ။ ။ဂဲဘဲ
ယန်း။အနုပုဗ္ဗံ့။ရစိယန်း။ထွေးတိ။ဂဲဘဲ။ ။ဂံညာဏံ့။ဓာရေတိတိ။
ဂဲဘဲ။ ။ဂိရန်း။ဥစ္စာဂိယန်း။ထွေးတိ။ဂေါ။ ။ဂိယန်း။ဥစ္စာဂိယန်း။
ဖေတနာတိဂေါ။ ။နာနာအတ္ထ့။ဓာရေတိတိ။ဖေ။ ။ဂေါစသော။
ဓေယျာတိ။ဂဲဘဲ။ ။ဟုပညာဂိတို့ပြုအပ်သောဝစနအထွက်ကိုရှု၍။ဒန္ဓဇ
စတုထ္ထဇ္ဈာနှင့်ဂဲဘဲဂိသင့်သည်၊ ။ဂဲဘဲဂေါစ္ဆကနိုက်။ရှုတွယ်ပြီး၏။

(၁၄) ။ဂဲဘဲဂေါစ္ဆကကိုဟောင်းတော်မူသည်၏။ အခြားမဲ့နိုက်။ဩ
ဃဂေါစ္ဆကကိုဟောတော်မူ၏။ထိုနိုက်။ဩဃဒုက်။ ။ဩဃနိယဒုက်
ဩဃသမ္မယုတ္တာဒုက်၊ဩဃဩဃနိယဒုက်။ဩဃဩဃသမ္မယုတ္တာဒုက်

သြဃဝိပ္ပယုတ္တာ၊ သြဃနိယာဒုက်အားဖြင့်ခြေဝံပါး။ လ။ သြဃာ။သြဃ
မည်ကုန်ဒသာ။နောသြဃာ။သြဃမမည်ကုန်သော။လ။ ။ပဋ္ဌမကား။
လောဘဒိဋ္ဌိ။မောဟဟုဆိုအပ်သော။သြဃတရားကိုယ်သုံးပါးရ၏။ ။
ဒုတိယကား။ ။သြဃသုံးပါးမှဘပါးသော။ စေတသိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရ
၏ ။အာဒိလဒ္ဓ။နိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။သြဃဒုက်ပြီး၏။ ။
(၁၅) ထို့ကြောင့်သြဃနိယဒုက်ကို။လ။သြဃနိယာ။သြဃ၏။အာရုံ
ဖြစ်ကုန်သော။အနောဃာနိယာ။သြဃ၏အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။လ။ ။
ပဋ္ဌမကား။လောကိစိတ်စေတသိက်ရုပ်ရ၏။ ။ဒုတိယကား။လော
ကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ရ၏။အာဒိလဒ္ဓနိဗ္ဗဒေသဒုက်မည်၏။

သြဃနိယဒုက်ပြီး၏။

(၁၆) သြဃနိယဒုက်၏။အခြားမဲ့၌။သြဃသမ္မယုတ္တာဒုက်ကို
လ။သြဃသမ္မယုတ္တာ။သြဃနှင့်ရှည်ကုန်သော။လ။သြဃဝိပ္ပယုတ္တာ။သြ
ဃနှင့်မရှည်ကုန်သော။လ။ ။ပဋ္ဌမကား။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ဒေါသမူ
ဒွေး။မောဟမူဒွေးနှီးက်။မောဟကြဉ်သောစေတသိက်သတ္တဝိသရ၏။ ။
ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ ကိရိယာဝိသ။ စေတ
သိက်အဋ္ဌတိံသ။ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေးနှီးက်။ မောဟ။နိဗ္ဗာန်ရ၏။
အာဒိလဒ္ဓ။နိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။

သြဃသမ္မယုတ္တာဒုက်ပြီး၏။

(၁၇) ထိုနောင်းသြဃ၊သြဃနိယဒုက်ကို။လ။သြဃာစေဝ
ကုန်သော။သြဃနိယာစ။သြဃ၏အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။လ။ ။
ပဋ္ဌမကား။လောဘဒိဋ္ဌိ။ မောဟ။ဟုဆိုအပ်သော။ သြဃတရားကိုယ်
သုံးပါးရ၏။ ။ဒုတိယကား။လောကိစိတ်ဇကဿတိ။သြဃဘရားကိုယ်
သုံးပါးကြဉ်သော စေတသိက်ကုန်ပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ အာဒိ
လဒ္ဓ။ လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ကြောင်းသောကြောင့်၊သပ္ပဒေသဒုက်
မည်၏။

သြဃသြဃနိယဒုက်ပြီး၏။

(၁၈) ထိုနောင်။ သြဃသြဃသမ္မယုတ္တာဒုက်ကို။လ။ သြဃာ

စေဝ။ကုန်သော။ ဩဃသမ္မယုတ္တာစ။ကုန်သော။လ။ ။ပဋ္ဌမကာ။
လေါဘမူစိတ်ဂ္ရစ်ခဉ္ဇ်ဂ္ဂိသေါ။လေါဘ။ဒိဋ္ဌိ။မေါဟ။ဟုဆိုအပ်သေါဩဃ
တရား၏ယ်သုံးပါး၊ကြဉ်သော၊စေတ်သိက်စတုဝိသရ၏့။ ။အာဒိလဒ္ဓ
ကုသိုလ်၏ကေဝိသ၊ဝိပါက်ဆတ္တိ'သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ၊စေတသိက်အဋ္ဌ
တိ'သ။ဒေါသမူဗွေး၊မော်ဟမူဗွေး၌ဂ်ိသေါမော်ဟ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်
ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသ။ ။ဩဃ-ဩဃ-သမ္မယုတ္တာဒုက်ပြီး၏့။
(၅၉) ထို့နောင်ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာ။ဩဃနိယာဒုက်ကို။လ။ဩဃဝိပ္ပ
ယုတ္တာခေါပန။ဩဃနှင့်မရှဉ်ကုန်သော။ ဩဃနိယာပါ။ဩဃ၏့အာ
ရုံလဉ်းဖြစ်ကုန်သော။သ။အနောဃနိယာပါ။ဩဃ၏့အာရုံလဉ်းမဟုတ်
ကုန်သော။လ။ပဋ္ဌမကာ။ သောကိုကုသိုလ်သတ္တရသ။ လောကိုဝိပါက်
ဗာဆ္တိ'သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိ'သ။ဒေါသမူဗွေး။မော
ဟမူဗွေး၌ရှိသော မောဟာ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ ၏့။ ။ဒုတိယကာ။လောကုတ္တ
ရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ရ ၏့။ ။အာဒိလဒ္ဓ၊အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ဒေါသ
မူဗွေး။မော်ဟမူဗွေးနှိက်ရှိသောမော်ဟကြဉ်သော။ စေတသိက်သတ္တဝိ
သကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏့။

ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာဩဃနိယာဒုက်ပြီး၏့။

ပဋ္ဌမဒုက်ကို။တတိယဒု က်၏့။ပဋ္ဌမပုဒ်နှင့်ရှဉ်၍။ပဋ္ဌမဒုက်ဖြင်သက့်
သို့။ဩဃာစေဝခမ္မာ။ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာစ။ ။ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာစေဝခမ္မာ။
နောစဩဃာ၊ဟူသောသမ္ဘာဒုက်သည်ဖြင့်၏့။ဒေါသမူဗွေး။ မောဟမူ
ဗွေးနှိက်ရှိသော မောဟကုံပဋ္ဌမကော။ကုသိုလ်ဖကေဝိသ၊ဝိပါက်
ဆတ္တိ'သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိ'သ၊ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်
ကိုဒုတိယကောက်။အာဒိလဒ္ဓ၊အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ဒေါသမူဗွေး။မော
ဟမူဗွေး၌ရှိသောမော်ဟကြဉ်သော။စေတသိက်သတ္တဝိသ။ကြွင်းသော
ကြောင့်၊သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏့။ ။ဣတိရေကသမ္ဘာဒုက်ကား။ဆဋ္ဌဒုက်
ကဲ့သို့။နောဩဃာဝမ္မာ၊ဩဃနိယာပါ။ အနောဃနိယာပါ။ ဟူသောဣတိ
ရေက။ဝိအတိရေကသမ္ဘာဒုက်သည်လည်းဖြစ်၏့။ ။နောအာသဝါဝမ္မာ။
အာသဝါပါ။အနာသဝါပါနှင့်နည်းတူကော်။ ။ဩဃာမူဗွာ။ဩဃသမ္မ
ယုတ္တာပါ။ ။ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာပါ။ဟူသောဣတိရေက၊သမ္ဘာဒုက်သည်
လည်းဖြစ်၏့။ နောအာသဝါဝမ္မာ၊အာသဝသမ္မယုတ္တာပါ။ အာသဝဝိပ္ပ

ယုတ္တာပိန့်နည်းတူကောက်။ ။ဩဃနိယာဓမ္မာ။ဩဃာသမ္မယုတ္တာပိ ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာပိလည်းဖြစ်၏။ ။သာသဝါဓမ္မာ။အါသဝသမ္မယုတ္တာပိ။ အာသဝ ဝိပ္ပယုတ္တာပိန့်နည်းတူ။ ။ဩဃနိယာဓမ္မာ။ဩဃဒေပိ။ ။နောဩဃာပိ၏။ သာသဝါ ဓမ္မာ။ အာသဝါပိန့်တူ၏။ ။ဩဃသမ္မယုတ္တာဓမ္မာ။ဩဃာပိ။ ။နောဩဃာပိ။လည်းဖြစ်၏။ အာသဝသမ္မယုတ္တာဓမ္မာ။ အါသဝါပိ။ နောအာ သဝါပိ နှင့်တူ၏။ ။ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ဩဃာပိ။ နောဩဃာပိ ဖြစ်၏။ ။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာဓမ္မာ။အာသဝါပိ။ ။နောအာသဝါပိနှင့်တူပြီ။ ။မြစ်သမုဒ္ဒရာဝဲသည်သင်္ဘာဝါတို့ကို။လွှမ်းမိုး၍ ဆောင်တတ်သည်။ အောက်သို့နစ်စေတတ်သည်။ထို့ကြောင့်ဝဲဩဃမည်သည်။လောဘဒိဋ္ဌိ။မောဟတို့သည်။ သင်္ဘာဝါတို့ကိုသံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှုက်။ နစ်စေတတ်သောကြောင့်ဝဲဩဃနှင့်တူရကား။ ။ဩဃာဝိယောဂီ။ဩဃာဟု။ဥပမာတဒ္ဓိတ်ပြု။ အဝပုဗ္ဗဟာနဓာတ်ရပစ္စည်း။ ။ကာမတဆဲ့တဘုံနှိုက်။ ကါမဂုဏ်ကိုဗဟပ်သောသောဘသည်။ကာမဓါဝယ်။ရူပအရူပဘုံဝယ်။ရူပဈာန်အရူပဈာန်နှိုက်ဂုဏ်း။သဿတဒိဋ္ဌိအယူနှိုက်ဂုဏ်း။ တပ်သောလောဘသည်။ဘဝေါဃ။ ။ဒိဋ္ဌိခြောက်ဆဲ့နှစ်ပါးနှိုက်။ သက်ဝင်သောအယူသည်။ ဒိဋ္ဌောဃ။ ။သစ္စာလေးပါးကိုမသိခြင်းစသော၅စ်ပါးသောဓမ္မာနတို့နှိုက်။ဖုန်းလွှမ်းတတ်သောမောဟသည်။အဝိဇ္ဇောဃ။ ။ဩဃန္တိ ဝန်းသို့ ဩသိဒါပေါ်နိုတိ။ဩဃာ။ ။ယေဓမ္မာ။တို့သည်။သင်္ဘော။တို့ကို။ဝန်းသို့ ။၌။ ဩဃန္တိ။ဩသိဒါပေန္တိ။နစ်စေတတ်ကုန်၏။ ။ဩဃဓာတ်ဏာပစ္စည်း ဟေတုကတ္တုသာဓ်။ ။အာသဝ။ဩဃ။ယောဂစသည်တို့ကို။ဝေဏော ယျဂ္ဂါသယ။ဒေသနာဝိလာသအားဖြင့်ဟေါတော်မူသည်။တရားကိုယ် အတူတူ။ ။ဝါ။ပန်းပဲကိစ္စ။ပန်းတိမ်ကိစ္စ။လက်သမားကိစ္စတတ်သေါ ကြောင့်။တယောက်သောသူကိုအထူးထူးသောအမည်ဖြင့်။ ခေါ်သကဲ့သို့အထူးထူးအပြားပြား၊ကိစ္စတတ်သည်ကိုစွဲ၍။ အထူးထူးသောဒေသနာဖြင့်ပညတ်တော်မူသည်။ ။ဩဃဟိ။အတိက္ကမိတဗ္ဗာတိ။ဩဃနိယာ။ ။ယေဓမ္မာ။တို့ကို။ အာရမ္မဏံကတ္တာ။ ၍။ဩဃဟိ။ တို့သည်။ အတိက္ကမိတဗ္ဗာ။လွန်အပ်ကုန်၏။ ။ဩဃဂေါ့စ္ဆကဒ္ဒရွာဝယ်ပြီး၏။ ။

(၄၀) ဩဃာဂေါ့စ္ဆကကိုဟောတော်မူသည်၏။အခြားမဲ့၌။ယောဂဂေါ့စ္ဆကကိုဟောတော်မူ၏။တို့နှိုက်လည်း။ယောဂဒုက်။ ယောဂနိ

ယဒုက်။ယေါဂသမ်မယုတ္တာဒုက်။ယောဂ။ယောဂနိယဒုက်။ယောဂ။ယေါဂသမ္မယုတ္တာဒုက်။ယေါဂဝိပ္ပယုတ္တာ။ယောဂနိယဒုက်အာဒိဖြင့်ခြောက်ပါး အပြားဂ္ဂါ၏။တိဏ်တွင်။ယောဂဒုက်ကို။လ။ယောဂါ။ယေါဂမည်ကုန်သေါ။ လ။နောယောဂါ။ကုန်သော။လ။ ။ပဌမကာ။သောဘဒ္ဒိ။မောဟတာရာကိုယ်သုံးပါးရ၏။ ။ဒုတိယကာ။ဓိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ယောဂကာရာကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သောစေတသိက် ၎ကုန်ပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ'နိဗ္ဗာန်ရ၏။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။ယောဂဒုက်ပြီး၏။

(၆၁) ထို့နောင်ယောဂနိယဒုက်ကို။လ။ယောဂနိယာ။ယောဂ၏အာရုံဖြစ်ကုန်သော။လ။အယောဂနိယာ။ယောဂ၏အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ လ။ ။ပဌမကံ့ာ။လောကိစိတ်၎ကသိတိ။စေတသိက်ဒွေးပညာသ့။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ ။ဒုတိယကာ။ လောကုတ္တရာစိတ်ဂုစ်ခု။ စေတသိက်ဆယ်တို့'သ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။

ယောဂနိယဒုက်ပြီး၏။

(၆၂) ထို့နောင်ယောဂသမ္မယုတ္တာဒုက်ကို။လ။ယောဂသမ္မယုတ္တာ။ယောဂနှင့်ဂုဉ်ကုန်သော။လ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ။ယောနှင့်မဂုဉ်ကုန်သော။ ။ပဌမကာ။အကုသိလ်စိတ်ဒွါဒသ။ဒေါသမူဒွေး။ မောဟမူဒွေး။ မောဟမူဒွေးကိုဂုိသော မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တရဝိသရ၏။ ။ ဒုတိယကာ။ ကုသိုလ်၎ကဝိသ။ ဝိပါက်ဆယ်တို့'သ။ ကိရိယာစိတ်ဆဝိသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိ'သ၊ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေးဒွ်ဂုိသောမောဟ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။

ယောဂသမ္မယုတ္တာဒုက်ပြီး၏။

(၆၃) ထို့နောင်ယောဂ။ ယောဂနိယဒုက်ကို။လ။ပဌမကာ။ လောဘဒ္ဒိဋ္ဌိမောဟဟုဆိုအပ်သော။ယောဂတရာကိုယ်သုံးပါး၏။ ။ ဒုတိယကာ။လောကိစိတ်၎ကသိတိ။ ယောဂတရာကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သော။ စေတသိက်၎ကုန်ပညာသ့ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ အာဒိလဒ္ဓ၊လောကုတ္တရာစိတ်ဂုစ်ခု။ စေတသိက်ဆယ်တို့'သ၊ နိဗ္ဗာန်ကြင်းသောကြောင့်။ သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။

ယောဂ-ယောဂ-နိယဒုက်ပြီး၏။

(၆၄) ထို့နောင်ယောဂ။ယောဂသမ္မယုတ္တာဒုက်ကို။လ။ယောဂါစေဝ။ကုန်သော။ယောဂသမ္မယုတ္တာစ။လည်းရှည်ကုန်သော။လ။ပဌမကား။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု နှိုက်ရှိသော။ လောဘဒိဋ္ဌိမောဟဟုဆိုအပ်သော။ယောဂတရားကိုယ်သုံးပါးရ၏။ ။ဒုတိယကား။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ယေါဂတရားကိုယ်သုံးပါးကြည်သော။စေတသိက်စတုဝိသရ၏။ အာဒိလဒ္ဓ။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိ်သ။ ကိရိယာစိတ်ဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သ။ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေးနှိုက်ရှိသောမောဟ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။

ယောဂ-ယောဂ-သမ္မယုတ္တာဒုက်ပြီး၏။

(၆၅) ထို့နောင်ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ။ ယောဂနိယဒုက်။လ။ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာခေါပန။ ကုန်သော။ ယောဂနိယာဝိ။ကုန်သော။လ။ ။ပဌမကား။ လောကိကုသိုလ် သတ္တရသ။ လောကိဝိပါက်ဗာတ္တိ်သ။ကိရိယာဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သ။ ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေးနှိုက်ရှိသောမောဟရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ ။ဒုတိယကား။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။ စေတသိက်ဆတ္တိ်သနိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။အာဒိလဒ္ဓ။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေးနှိုက်ရှိသော။ မောဟကြွင်းသောစေတသိက် သတ္တဝိသကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။

ယောဂ-ဝိပ္ပယုတ္တာ-ယောဂ-နိယဒုက်ပြီး၏။

ပဌမဒုက်ကို၊တတိယဒုက်နှင့်ရှည်၍။ ယောဂါစေဝမ္မာ။ယောဂသမ္မယုတ္တာစ။ ။ယောဂသမ္မယုတ္တာစေဝမ္မာ၊နောစယောဂါဟု။ ပဌမဒုက်ကဲ့သို့။ယောဂါစေဝမ္မာ။ ယုတ္တာဝိပ္ပယုတ္တာစ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာစေဝမ္မာ၊နောစယောဂါ။ဟုသမ္ဘာဝဒုက်ဖြစ်၏။ ။ကေဝံပုံနှင့်တကွ။ ဗျတိရေကသမ္ဘာဝဒုက်တို့သည်။ အာသဝဂေါဓကနှင့် တူပြီ။ ကာမဘဝ။ရူပဘဝ။အရူပဘဝ။ ဟူသောတေဘူမကဝဋ်။ ကိလေသကမ္မဝိပါက်ဟူသောသံသရာဝဋ်။ခန္ဓာ။အာယတန။ဓာတ်တို့၏။အစဉ်မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟူသေ။ယန္တရားစက်၌။ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံ၏။အကျိုးနှင့်သတ္တဝါတို့ကိုရှည်စေတတ်သောကြောင့်။ ယောဂ။စ။ဘဝ။ယောနိ။ ဂတိတို့တွင်ရှေးဖြစ်သော ဘဝ-ယောနိ-ဂတိတို့နှင့်နေ့ဖြစ်သောဘဝ။

ယောနှ-ဂတ်တိတ္ထိကို။ ရှင်စေတတ်သောကြောင့်။ ယောဂ့။ ။ဝန္ဒိသ်ဲ့။ ယော ဓေန္တိတိယောဂါ။ ။ဘဝယန္တကော။ ယောဓေန္တိတိယောဂါ။ ။ဝန္ဒိသ်ဲ့။ ဝံန္ဒိဆင်းရဲးန္ဒိုက်။ သတ္တော။ တို့ကို။ ယောဓေန္တိ။ ရှင်စေတတ်ကုန်၏။ ။ ဘဝယံန္တကော။ ဘဝကြီးယ်ဟူသော်ယန္တရားန္ဒိုက်။ ဝါ။ ကမ္မဝိပါကေန။ ယောဓေန္တိတိယောဂါ။ ။ကံ၏အကျိုးနှင့်။ သတ္တဝါတို့ကို ရှင်စေတတ်သောကြောင့်။ ယောဂမံညကုန်၏။

ယောဂကေါဆွကန်္ကိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၆၆) ယော်ဂကေါဆွကကိုဟောတော်မူသည်၏။ အခြားမဲ့န္ဒိုက်။ နိဝရဏကေါဆွားကိုဟောတော်မူ၏။ထိုန္ဒိုက်လည်း။ နိဝရဏဒုက်။ နိဝရဏိယဒုက်။ နိဝရဏသမ္မယုတ္တဒုက်။ နိဝရဏနိဝရဏ်ိယဒုက်။ နိဝရဏနိဝရဏိယသမ္မယုတ္တဒုက်။ နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တနိဝရဏိယဒုက်အားဖြင့်ခြောက်ပါး။ လ။ နိဝရဏာ။ နိဝရဏမည်ကုန်သော။ လ။ နောနိဝရဏာ မမည်ကုန်သော။ လ။ ပဌမကား။ လေါဘ။ ဒေါသ။ ထိနမိဒ္ဓ။ ဥဒ္ဓစ္စ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ မောဟ။ ဟုဆိုအပ်သော။ နိဝရဏတရားကိုယ်ရှစ်းပါးရ၏။ ။ ဒုတိယကား။ နိဝရဏတရားကိုယ်ရှစ်ပါး။ ကြွင်းသောစိတ်စေတသိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရ၏။ အာဒိလဒ္ဓ။ နိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။ နိဝရဏဒုက်ပြီး၏။ ။

(၆၇) ထိုနောင်နိဝရဏိယဒုက်ကို။ လ။ နိဝရဏိယာ။ နိဝရဏာ၏။ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ လ။ အနိဝရဏိယာ။ နိဝရဏာ၏။ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ လ။ ပဌမကား။ လောကိစိတ်စေတသိက်ရုပ်ရ၏။ ဒုတိယကား။ လောကုတ္တရာစိတ်စေတသိက်နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ။ ။

နိဝရဏိယဒုက်ပြီး၏။

(၆၈) ထိုနောင် နိဝရဏာသမ္မယုတ္တဒုက်ကို။ လ။ နိဝရဏာသမ္မယုတ္တာ။ နိဝရဏာနှင့်ရှင်စေကုန်သော။ နိဝရဏာဒမ္မယုတ္တာ။ မရှင်စေကုန်သော။ လ။ ပဌမကား။ အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသစေတသိက်သဟဇာတရ၏။ ။ ဒုတိယကား။ ကုသိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။ အာဒိလဒ္ဓ။ နိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။ နိဝရဏာသမ္မယုတ္တဒုက်ပြီး၏။

(၆၉) ထိုနောင်နိဝရဏ။ နိဝရဏာသမ္မယုတ္တဒုက်ကို။ လ။ ပဌမကား နိဝရဏတရားကိုယ်ရှစ်ပါး၏။ ဒုတိယကား။ နိဝရဏတရားကိုယ်

ရှစ်ပါးမှတပါးသော။လောကီစိတ္တုပ္ပါဒ်ရှိ။အာဒိလဒ္ဓ။ လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသော့ကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်ရှိ့။ ။

နိဝရဏာ။နိဇာသမ္မယုတ္တနုက်ပြီးဂါ့။

(၇၀) ထိုနောင်နိဝရဏာ။နိဝရဏ်ယဒုက်ကို။လ။ပဌမကား။ နိဝရဏာရှစ်ပါးရှိ။ ဒုတိယကား။ နိဝရဏာရှစ်ပါးမှာ။ တပါးသော။ အာကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ရှိ။ ။အာဒိလဒ္ဓ။ကုသိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရဲပ်။နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်ရှိ့။

။နိဝရဏာနိဝရဏ်ယဒုက်ပြီ့ဂါ့။

(၇၁) ထိုနောင် နိဝရဏာဝိပ္ပယုတ္တာ နိဝရဏ်ယဒုက်ကို။ လ။ ပဌမကားး။ လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ။ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိ်သ။ ကြိာဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရှိ့။ ။ဒုတိယကား။ ။ လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ရှိ့။ အာဒိလဒ္ဓ။ အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်ရှိ့။

နိဝရဏာဝိပ္ပယုတ္တာနိဝရဏ်ယဒုက်ပြီးဂါ့။

ဤဗျာဂိရေကသမ္ဘာဝဒုက်ကား။ ။နိဝရဏာဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။နိဝရဏ်ယာဝိ။ ။အနိဝရဏ်ယာဝိ။ကဲ့သို့။နောနိဝရဏာဝမ္မာ။နိဝရဏ်ယာဝိ။ ။ အနိဝရဏ်ယာဝိ။လည်းဖြစ်ရှိ့။ ။ပဌမကား။လောကီဗိတ်ကောသိတိ။ နိဝရဏာရှစ်ပါးကြဉ်သောစေတသိက်စတုစတ္တာလိသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရှိ့ ဒုတိယကား။လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ရှိ့။ အာဒိလဒ္ဓ။နိဝဓဏာရှစ်ပါးကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်ရှိ့။ ။နောနိဝရဏာဝမ္မာ။ နိဝရဏာသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။နိဝရဏာဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။လည်းဖြစ်ရှိ့။ ။ပဌမကား။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ နိဝရဏာမှတပါးသော။ စေတသိက်ငကျနဝိသရှိ့။ ။ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်ရဲပ်နိဗ္ဗာန်ရှိ့။ အာဒိလဒ္ဓ။နိဝရဏာကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်။ ။နိဝရဏ်ယာဝမ္မာ။နိဝရဏာသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။နိဝရဏ်ာဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။လည်းဖြစ်ရှိ့။ ။ ပဌမကား။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ စိတ္တုပ္ပါဒ်ရှိ့။ ။ဒုတိယကား။လော ကီကုသိုလ်လောကီဝိပါက်။ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်။ရဲပ်ရှိ့။အာဒိလဒ္ဓ။လော

ကုဏ္ဍရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ကြောင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်။ ။နိဝရဏိယာဒမ္မာ။နိဝရဏာဝါ။ ။နောနိဝရဏာဝါ။လည်းဖြစ်၏။ ။ပဌမကား နိဝရဏ်ာရှစ်ပါး၏။ဒုတိယကား။နိဝရဏမှတပါးသောလောကီစိတ္တုပ္ပါဒ်။ရုပ်ရ၏။ ။အာဒိလဒ္ဓ။လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်။နိဗ္ဗာန်ကြောင်းသောကြောင့်။ သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။နိဝရဏသမူဃာတမ္မာ။နိဝရဏာဝါ။နောနိဝရဏာဝါ။လည်းဖြစ်၏။ ပဌမကား။နိဝရဏာရှစ်ပါး၏။ ဒုတိယကား။ ။နိဝရဏမှတပါးသောလောကီစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရုပ်ရ၏။ ။အာဒိလဒ္ဓ။သောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်။ နိဗ္ဗာန်ကြောင်းသောကြောင့်။ သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။နိဝရဏသမူဃာတမ္မာ။နိဝရဏာဝါ။နောနိဝရဏာဝါ။လည်းဖြစ်၏။ ပဌမကား။နိဝရဏာရှစ်ပါး၏။ ဒုတိယကား။နိဝရဏမှတပါးသောအကုသိလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ရ၏။ ။အာဒိလဒ္ဓ။ကံ့သိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်ကြောင်းသောကြောင့်၊ သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။စိတ်ကံနိဝါရေန်။ပရိယောဒါနန်တိ။နိဝရဏာ။ဒယမ္မာ။တို့သည်။စိတ်ကံ။က်။နိဝါရေန်။ ပရိယောဒါနန်။ မြေးရှက်တတ်ကုန်၏။ဝါ။ ဝိတ်ပင်တတ်ကုန်၏။ ။ဣာနဒိဝသေနဉ္ဉုန်ကုသလင်တံ။နိဝါရေန်။ နိသေဓေန်တိ။နိဝရဏာ။ ။ပညာစက္ခုံ။အာဝရဏ်။ပဒိုဏ္ဍာဒေန်တိ။နိဝရဏာ။ ။ကာမရာဂ်ငါးပါးနှိုက်။ လွှဲနိုင်းတပါမက်ခြင်း ကာမဆွဲခဲ့။နိဝရဏာ၊ဤသူသည်။ ငါ၏,အကျိုးမဲ့ကံယဉ်ပြုဆဲ၊ ရှေးကပြုဘူးပြီး၊ နောင်ပြုလတ္တံ့ဟု မိမိကိုယ်ကံစွဲ၍။ ပန္နုပ္ပန်အတိတ်အနာဂတ် နှိုက်ဒေါသဖြစ်ခြင်းသုံးပါး။ဤသူသည်။ငါ့ဖြတ်နှိုးလေသူ၏အကျိုးမဲ့ကံယဉ်ပြုဆဲ။ ရှေးကပြုဘူးပြီ။ နောင်ပြုလတ္တံ့ဟု ဒိဋ္ဌိကိုယ်ကံစွဲ၍။ ပန္နုပ္ပန်အတိတ်အနာဂတ်နှိုက်။ အာမဋ္ဌက်ထွက်ခြင်းသုံးပါး။ ဤသူသည် ငါ၏,ရန်သူအား အကျိုးစီးပွားကိုယခုဆောင်ဆဲ။ ရှေးကလည်းဆောင်ဘူးပြီ။နောင်လည်းဆောင်လတ္တံ့ဟု။ဝေဒိုပုဂ္ဂိုလ်ကုစွဲ၍။ အမျက်ဒေါသဖြစ်ခြင်းသုံးပါးအားဖြင့် အာဃာဝတ္ထုဆယ်ပါး၊ ခလုတ်ထိခြင်းဆူးငြိခြင်းတို့နှိုက် ဖြစ်သောအမျက်ဒေါသဟူ,ဆိုအပ်သော အဋ္ဌာနကောဓနှင့် တကွ ဆယ်ပါးသောဒေါသသည်။ ဗျာပါဒနိဝရဏာ၊ ။ထိနဉ်မိဒ္ဓ သည်။သမ္မယုတ်တရားတို့ကို။တွန့်တိုသည်၏,အဖြာဖြာသို့ရောက်စေခြင်း ကိန္ဓလည်းတူကြသည်။ဖြင်းဒိ။ ငိုက်မည်းခြင်း၏, အကြောင်းဟူသော အာဟာရလည်း တူကြသည်။ဝိဒိုယပဒုပဒ္ဒူ။လုံ,သ၏,။ဆန့်ကြင်ဘက်

ခြင်းဃည်းတူကြသည်ဖြစ်၍။ ထိုနေ့စေတသိက်မိဒ္ဓစေတသိက်နှစ်ပါးကို တပါးတည်းပြု၍။ဟောအပ်သောထိုနမိဒ္ဓနိဝရဏာ။ "ဥဒ္ဓစ္စနှင့်ကုက္ကုစ္စ တို့သည် ငြိမ်သက်ခြင်းကို။ ပြုခြင်းကိစ္စတူကြသည်။ ညာတိဗျာသနစ သော။အကြီးအစဉ်ဟူသောအကြောင်းတူကြသည်။ သမာဓိ၏။ပဋိပက္ခ တည်ကြည်ခြင်း၏။ ဆန့်ကြင်ဘက်ခြင်းတူကြသည်ဖြစ်၍။ စေတသိက် နှစ်ပါးကို တပါးတည်း ဟောတော် မူအပ်သော ဥဒ္ဓစ္စ။ ကုက္ကုစ္စနိဝရဏာ။ "ဂ္ရစ်ပါးသောဌာနနှိုက် ညာတိဗျသနစသော အကြီးအစဉ်ဟူသောအကြောင်းတူကြသည်။သမာဓိ၏။ပဋိပက္ခ။တည်ကြည်ခြင်း၏။ ဆန့်ကြင်ဘက်ခြင်း တူကြသည်ဖြစ်၍။ စေတသိက် နှစ်ပါးကို တပါးတည်းဟောတော်မူအပ်သောဥဒ္ဓစ္စ။ကုက္ကုစ္စနိဝရဏာ။ "ဂ္ရစ်ပါးသော ဌာနနှိုက် ယုံမှားခြင်းသည် ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏာ။ "စတုသစ္စာစသည်ကို။ ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟစေတသိက်ဟူ ဆိုအပ်သော မောဟသည် အဝိဇ္ဇာ နိဝရဏာ။ အားဖြင့် ပညတ်သို့ တင်သည် ခြောက်ပါး။ တရားကိုယ်ဂ္ရစ်ပါးကိုသေချာစွါသိလေ။အဌာနကောဓဟူသည်အပါယ် ပဋိသန္ဓေကိုမပေးတတ်သောဒေါသတည်း။ ။

(နိဝရဏာဂေါစ္ဆကနှိုက်ဂ္ဂါဘွယ်)

နိဝရဏာဂေါစ္ဆကကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့နှိုက်။ပရာမာသ ဂေါစ္ဆကကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုပရာမာသဂေါစ္ဆကနှိုက်ကား။ ။ ပရာမာသဒုက်။ ။ပရာမဋ္ဌဒုက်။ ။ပရာမာသ။သမွယုတ္တဒုက်။ ။ ပရာမာသ။ပရာမဋ္ဌဒုက်။ ။ပရာမာသဝိပွယုတ္တ။ပရာမဋ္ဌဒုက်။ ။အားဖြင့်ငါးပါးသာတည်း။ ။

(၇၂) ။လ။ ပရာမာသာ။ မှားသောအားဖြင့် သုံးသတ်ကုန်သော။ဝါ။ ပရာမာသမည်ကုန်သော။လ။ နောပရာမာသာ။ မမည်ကုန်သော။သ။ပဋမကား။ ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ဟူဆိုအပ်သော။ပရာမာသတရားကိုယ်တပါးရ၏။ ။ဒုတိယကား။ ။ပရာမာသတရားကိုယ်တပါးမှ။တပါးသောစိတ်စေသိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရ၏။ အာဒိလဒ္ဓနိပွဒေသဒုက်မည်၏။

ပရာမာသဒုက်ပြီး၏။

(၇၃) ထိုဇနာင် ပရာမဋ္ဌဒုက်ကို။လ။ မှားသော အားဖြင့်သုံး

သတ်တတ်သောတရားတို့သည်။ မှားသောအားဖြင့် သုံးသတ်အပ်ကုန်သော။ဝါ။ပရာမာသ။ဏ်။ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။လ။အပရာမဋ္ဌာ။ မဟုတ်ကုန်သော။ထ။ ပဌမကား။ လောကိစ်တ်ကောသိတိ။ စေတသိက်ငွေးပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရုဏ်။ ။ဒုတိယကား။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်ဆယ်တို့'သ။နိဗ္ဗာန်ရုဏ်။လ။အာဒိလဒ္ဓနိဗ္ဗာနဒသဒုက်မည်ဏ်။

ပရာမဋ္ဌဒုက်ပြီး၏.

(၇၄) ထိုနောင်ပရာမာသ။ သမ္မာသုဘ္ဘဒုက်ကို၊လ။ပရာမာသသမ္မယုဘ္ဘာ။ပရာမာသနှင့်ရှင်ကုန်သော။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ။ပရာမာသနှင့်မရှင်ကုန်သော။လ။ပဌမကား။ဒိဋ္ဌဂတသမ္မာသုတ်စိတ်လေးခု။ဒိဋ္ဌိမာန။ဒေါသ။ ဇာသာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ကြည်သောစေတသိက်ဝိသရုဏ်။ ။ဒုတိယကား။ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ ဒေါသမူဒွေးမောဟမူဒွေး။ကုသိလ်ဇောဝိသ။ ဝိပါက်ဆယ်တို့'သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ၊ဒိဋ္ဌိကြည်သောစေတသိက်ငါးကပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရုဏ်။ ။ အာဒိလဒ္ဓ၊ဒိဋ္ဌိကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်။

ပရာမာသသမ္မယုတ္တဒုက်ပြီး၏.

(၇၅) ထိုနောင်ပရာမာသ။ ပရာမဋ္ဌဒုက်။လ။ပရာမာသောစေ၀၊ ပရာမာသလည်းမည်ကုန်သော။ပရာမဋ္ဌာစ။ ပရာမာသဏ်။ အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။လ၊ပဌမကား။ဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သောပရာမာသတရားကိုယ်တပါးရုဏ်။ ။ဒုတိယကား၊ လောကိစ်တ်ကောသိတိ။ပရာမာသတပါးကြဉ်သောစေတသိက်ငါးကပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသရုဏ်။ အာဒိလဒ္ဓ။ လောကုတ္တရာစိတ္တာ၂၊နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်။

ပရာမာသ၊ပရာမဋ္ဌဒုက်ပြီး၏

(၇၆) ထိုနောင်ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ။ပရာမဋ္ဌဒုက်ကို။လ။ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာခေါပန၊ကုန်သော။ပရာမဋ္ဌာပိ။ကုန်သော။လ။အပရာမဋ္ဌာပိ။ ကုန်သော၊လ၊ပဌမကား။ ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု၊ ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေး။ လောကိကုသိုသ်သတ္တရသ။ လောကိဝိပါက်ဇတို့'သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ ဒိဋ္ဌိကြည်မသောစေတသိက်ငေကပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌ

ဝိသခဂ္ဂါ။ ။ဒုတိယကား။လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ရဖွယ်။ ။အာဒိလဒ္ဓ။ ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ မာန။ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာ။ကြဉ်သေါစေတသိက်ဂကေဝိသ။ကြွင်းသေါကြောင့် သပ္ပဒေသနာက်မည်ဂါ။ ။

(ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တပရာမဋ္ဌဒုက်ပြီးဂါ။)

ဗျဘိရေကသန္တာဝဒုက်ကား။ ။နောပရာမာသာဓမ္မာ။ပရာမဋ္ဌာဝိ။ ။အပရာမဋ္ဌာဝိ။ဟူသောသန္တာဝဒုက်လည်းဖြစ်ဂါ။ လောကိစိတ်ဂကသိတိ။ ဒိဋ္ဌိကြဉ်သောစေတသိက်ဂကေပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသကို။ပဋမကောက်။ ။လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ကိုဒုတိယကောက်။ ။ အာဒိလဒ္ဓ။ ပရာမာသတပါးကြွင်းသောကြောင့်။ သပ္ပဒေသဒုက်။ ။ နောပရာမာသ သမ္မယုတ္တာဝိ။ ။ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ လည်းဖြစ်ဂါ။ဒိဋ္ဌိ ဂတသမ္မယုတ်လေးခု။ ဒိဋ္ဌိကြဉ်သော စေတသိက်ဂကေဝိသကို ပဋမကောက်။ ။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု။ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေး ကုသိလ်ဝိပါက်။ကိရိယာ။ ဒိဋ္ဌိကြဉ်သောစေတသိက်ဂကေပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ကို၊ဒုတိယကောက်။ အာဒိလဒ္ဓ။ဒိဋ္ဌိကြွင်းသောကြောင့်။ သပ္ပဒေသဒုက်။ ။ပရာမဋ္ဌာဝဓမ္မာ။ပရာမာသသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ လည်းဖြစ်ဂါ။ ။ဒိဋ္ဌဂတသမ္မယုတ်လေးခု။ဒိဋ္ဌိကြဉ်သောစေတသိက်ဝိသကိုဒုတိယကောက်။ ။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု။ ဒေါသမူဒွေး။ လောကိကုသိုလ်။ လောကိဝိပါက်။ ကိရိယာ။ ဒိဋ္ဌိကြဉ်သောစေတသိက်ဂကေပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသကိုဒုတိယကောက်။ အာဒိလဒ္ဓ။ လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်၊နိဗ္ဗာန်။ ဒိဋ္ဌိကြွင်းသောကြောင့်။ သပ္ပဒေသဒုက်။ ။ပရာမဋ္ဌာဝဓမ္မာ။ ပရာမာသာဝိ။ ။နော ပရာမာသာဝိ။ လည်းဖြစ်ဂါ။ ပရာမာသတပါးကို။ ပဋမကောက်။ ။လောကိစိတ်။ ပရာမာသကြဉ်သောစေတသိက်ဂကေပညာသ။ ရုပ်ကိုဒုတိယကောက်။ အာဒိလဒ္ဓ။လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်။ ။ဟေတုဂေါစ္ဆကာဒီနံ။ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက ပဂိဏေယျာသာနာနံ နဝန္နံ။ဂေါစ္ဆကာနံ။ ပဂိဏေယျာသာနံ။တယောတဂေယျာ။ ။ပရာမာသောနဝတ္တွေဗ္ဗော။ ပရာမာသ သမ္မယုတ္တာတိဝိ။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာတိဝိ။ ။ဟုအဋ္ဌကထာကိုရှု၍ဒိဋ္ဌိ-ဒုက်မတ်ထုတ်မှသာအဋ္ဌကထာနှင့်

လည်းညီသည်။ဒိဋ္ဌိသည်တပါးတည်းဖြစ်၍။မိမိသည်မိမိနှင့်ရှည်၏.ဟူမ
ဆိုသင့်သောသဘောလည်းထင်လင်းသည်။ ။ပရာမာသတပါးတည်း
ကိုဇဟုဝစ်ဖြင့်ဟောသည်ကား။ အတိတ်ဩကာသစသည်ကိုရည်၍။
ဟောသည်။တခုသောပစ္စုပ္ပန်ဩကာသကိုရည်၍။ ဟောသည်ဆိုလို
လျှင်။သမုဒါယုပစာဟုသိ၀ါလ။ဥပစာနည်းသုံးဆယ်ချောက်ပါးနိုက်။ဂု
ဏုပစာကိုဖြေးနုပစာသို့သွင်း၍။ထိုနေရာနိုက်။သမုဒ္ဒေကဒေသုပစာကို။
အခြားထုပ်သတည်း။ထိုကြောင့်သဉ္ဇာသံဝိပ်ကျမ်းနိုက်။ ။ဝေဒနာဒိသု
ပေကသို့'။ခန္ဓသန္ဒေါတုရုဋ္ဌိယာသမုဒ္ဓေကဒေသသုသမုဒ္ဓါဒိရ၀ေါယ
ထာ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ပရာမာသာစေ၀ဓမ္မာ။ပရာမာသသမ္မယုတ္တာစ။ ။ပရာ
မာသသမ္မယုတ္တာစေဒခမ္မာ၊နောစပရာမာသာ။ဟူ၍တပါးသောနှက်ကဲ့
သို့မထုပ်သည်မှာ။လျှာသည်လျှာကို လျက်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသ
ကဲ့သို့။ မိဠ္ဍတပါးတည်းသည်။ဒိဋ္ဌိနှင့်ရှဉ့်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသော
ကြောင့်တည်း။ ။ပရာမာသတော။အာမသန္တိတိ။ပရာမာသာ၊ ။ယေ
၀မ္မာ။ တို့သည်။ပရာမာသတော။မှားသောအားဖြင့်။ အာမသန္တိ။စွဲလမ်း
တတ်ကုန်၏.။ ။အနိစ္စကိုနိစ္စ။ဒုက္ခကိုသုခ။အနတ္တကိုအတ္တ၊အသုဘကို
သုဘဟူ၍။မှားသောအား ဖြင့်ပေါက်ပြန်သောအားဖြင့်။ မဟုတ်မမှန်
သောအားဖြင့်သုံးသတ်တတ်စွဲလမ်းတတ်သောကြောင့်။ပရာမာသမည်
သည်။ ထိုပရာမာသမည်သော တရားသည်စွဲလမ်း အပ်သောကြောင့်
ပရာမဋ္ဌမည်သည်ဖြစ်၍။ ပရာမာသေဟိ၊ပရာမသိတဇ္ဇာတိ ပရာမဋ္ဌာ
ဟုပြုသော၀စနထွေနည်းသည်၊သုခ၀ိညေယျ၊ဖြစ်၍မဆိုပြီ။ ။

(ပရာမာသင၀ါ၌ကနိဂ္ဂဟဝတ္ထုယ်ပြီး၏)

ပရာမာသင၀ါ၌ကကိုဟောတော်မူသည်၏.အခြားမဲ့နိုက်။မဟာသ
ရဒုက်ကိုဟောတော်မူ၏.။ . ။ထိုနိုက်လည်း သာရမ္ဘကာဒုက်။ ။
စိတ္တာဒုက်။ စေတသိကဒုက်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်။ စိတ္တသံသဋ္ဌ ဒုက်။
စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်၊စိတ္တသဟဘူဒုက်။စိတ္တာနုပရိ၀တ္တိဒုက်။စိတ္တသံသဋ္ဌ၊
သမုဋ္ဌာနဒုက်။ စိတ္တသံသဋ္ဌ၊သမုဋ္ဌာန။ သဟဘူဒုက်။စိတ္တသံသဋ္ဌ၊သမု
ဋ္ဌာနာနုပရိ၀တ္တိဒုက်၊အာရုတ္တိကဒုက်၊ဥပါဒါဒုက်၊ဥပါဒိဏ္ဏာဒုက်အားဖြင့်
တဆယ်လေးပါးအပြားရှိ၏။တို့တွင်၊အာရမ္မဏာဒုက်ကိုရှေးဦးစွာဟော
တော်မူ၏။တို့နိုက်လည်းပဋ္ဌမပဒ။ဒုတိယပဒအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။
တို့တွင် ပဋ္ဌမပဒကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏.။ ။

(၇၇) သာရမ္ဘဏာဝ၊အာဂုံပြုခြင်းရှိကုန်သော။ အနာရမ္ဘဏာ။ အာဂုံပြုခြင်းမရှိကုန်သော။ပဌမကား။ စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိက်ဒွေးပညာသရဏ်။ ဒုတိယကား။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ရဏ်။ ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ။ (သာရမ္ဘဏဒုက်ပြီး၏)

(၇၈) ထိုနောင်စိတ္တဒုက်ကို။သ။ စိတ္တာ။စိတ်မည်ကုန်သော။ နောစိတ္တာ၊စိတ်မမည်ကုန်သော။ ပဌမကား။စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ် ရဏ်။ ။ဒုတိယကား။စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊နိဗ္ဗာန်ရဏ်.။ အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ။ (စိတ္တဒုက်ပြီး၏)

(၇၉) ထိုနောင်စေတသိကဒုက်ကို၊လ။ စေတသိက။စေတသိက်ဟုည်ကုန်သော။နောစေတသိက။ကုန်သော။ ပဌမကား။ စေတသိက်ဒွေးပညာသရဏ်.။ ။ဒုတိယကား။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရဏ်။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ။ ။ (စေတသိကဒုက်ပြီး၏.)

(၈၀) ထို.နောင်စိတ္တသမ္မယုတ္တဒုက်ကို။ လ။ စိတ္တသမ္မယုတ္တာ စိတ်နှင့်ဂျင်ကုန်သော။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့်မဂျင်ကုန်သော။ ပဌမကား။စေတသိက်ဒွေးပညာသရဏ်.။ ဒုတိယကား။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ရဏ်.။အာဒိလဒ္ဓ။ စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်ကြွင်းသောကြောင့်။ သပ္ပဒေသနာကျမည်ဏ်.။ ။ (စိတ္တသမ္မယုတ္တာဒုက်ပြီး၏.)

(၈၁) ထိုနောင်စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်ကို။လ။ စိတ္တသံသဋ္ဌာ။ စိတ်နှင့်နီးနေးကုန်သေး၊နောစိတ္တသံသဋ္ဌာ။စိတ်နှင့်မနီးနေးကုန်သော။စိတ္တသမ္မယုတ္တာဒုက်နှင့်တူပြီ။ ။ စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်ပြီ.၏.

(၈၂) ထို.နောင်၊စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်ကိုဟော။လ။ နောစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ။မဖြစ်ကုန်သော။ပဌမကား။ စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ စိတ္တဇရုပ်သတ္တရသရဏ်.။ ခန္ဓာလေးပါး။ အာယတန ခြောက်ပါး။ ဓာတ်လည်းခြောက်ပါးသင်္ဂဟသုံးပါး။ ။ဒုတိယကား။ စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်၊ကမ္မဇရုပ်ဝိသ။ဥတုဇရုပ်ပန္နရသ။ အဟာရဇရုပ်ဝုဋ္ဌသ။ နိဗ္ဗာန်ရဏ်.။ခန္ဓာနှစ်ပါး အာယတနတဆယ်နှစ်ပါး။ဓာတ်တဆယ်ရှစ်ပါး။သင်္ဂဟနှစ်ပါး။အာဒိလဒ္ဓ။ နိပ္ပဒေသဒုက်။ ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်ပြီး၏.

(၈၃) ထိုနောင်စိတ္တသဟဘူဒုက်ကို၊လ။ စိတ္တသဟဘူနော။ စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။နောစိတ္တသဟဘူနော။မဖြစ်ကုန်သော။ပဌမကား။ စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ဝိညတ်ဒွေးရဏ်.။ ။ခန္ဓာလေးပါး။

အာယတနဒုတိယပါဠိ။ ဓာတ်လည်းတပါဠိ။သစ္စာသုံးပါဠိ။ ။ဒုတိယကား။ စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ ဝိညတ်ဒွေးမှတပါးသောရုပ် ဆဋ္ဌိသမုဋ္ဌာန်ရ၏၊ခန္ဓာနှစ်ပါး။အါယတနဓာတ်ကုန်၊သစ္စာနှစ်ပါး၊စေတသိကာဝမ္မာနှင့် တူစွာဖွဲ့ဆိုလေ။အာဒိဇဋ္ဌ၊နိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။

(စိတ္တသဟဘူဒုက်ပြီ၏.)

(၈၄) ထိုနောင်စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက်ကို။ လ။စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော။စိတ်သို့အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်တတ်ကုန်သေ၏။နောစိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော။ ကုန်သော။စိတ္တသဟဘူဒုက်နှင့်တူပြီ။ (စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက်ပြီး၏)

(၈၅) ထိုနောင်စိတ္တသံသဋ္ဌ။သမုဋ္ဌာနဒုက်ကို။လ။စိတ္တသံသဋ္ဌ သမုဋ္ဌာနာ။စိတ်နှင့်လည်းနီးနော် စိတ်ကြောင့်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နောစိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ၊စိတ်နှင့်လည်းမနီးနော်။ စိတ်ကြောင့်လည်း မဖြစ်ကုန်သော။စေတသိကဒုက်နှင့်တူပြီ။

(ဧကတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနဒုက်ပြီး၏.)

(၈၆) ထိုနောင်စိတ္တသံသဋ္ဌ။သမုဋ္ဌာန။ သဟဘူဒုက်ကို။လ။ စိတ္တသံသဋ္ဌ။သမုဋ္ဌာနသဟဘူနော။ စိတ်နှင့်နီးနော်။ စိတ်ကြောင့်လည်း ဖြစ်။ စိတ်နှင့်လည်းတကွဖြစ်ကုန်သော။ နောစိတ္တသံသဋ္ဌ။သမုဋ္ဌာနသဟဘူနော။ကုန်သော၊စေတသိကဒုက်နှင့်တူ၏.။

(စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘူဒုက်ပြီး၏.)

(၈၇) ထိုနောင်စိတ္တသံသဋ္ဌ၊သမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိဒုက်ကို။လ။ စိတ္တသံသဋ္ဌ။ သမုဋ္ဌာနာ နုပရိဝတ္တိနော။ စိတ်နှင့်လည်း နီးနော်။ စိတ်ကြောင့်လည်းဖြစ်၊စိတ်သို့လည်းအစဉ်လိုက်ကုန်သေ၊စေတသိကဒုက်နှင့်တူ၏.။ ။ (စိတ္တသံသဋ္ဌ၊သမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိဒုက်ပြီး၏)

(၈၈) ထိုနောင်အဏ္ဏတ္တိက ဒုက်ကို။လ။ အဏ္ဏတ္တိကာ၊ ကုယ်တွင်းသန္တာန်နှိုက် ဖြစ်ကုန်သော။ ဗာဟိရာ၊ အပသန္တာန်နှိုက် ဖြစ်ကုန်သော။ပဋ္ဌမကား။စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်၊ပသာဒရုပ်ငါးပါးရ၏.။ခန္ဓာနှစ်ပါး။ အာယတနဓာတုခြောက်ပါး၊ဓာတ်တဆယ်နှစ်ပါး။ သစ္စာတပါး။လ။ ဒုတိယကား။ စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ ပသာဒရုပ်မှတပါးသော၊ ရုပ်

တေဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ရဏ်။ ။ခန္ဓာလေးပါး။ အာယတနခြောက်ပါး။ ဓာတ်လည်းခြောက်ပါး။သစ္စာလေးပါး။အာဒိလဒ္ဓိ။နိပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်။

(အဏ္ဏာတ္တိကဒုက်ပြီး၏။)

(၈၉) အဏ္ဏာတ္တိကဒုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏။အခြားမဲ့၌ဥပါဒါဒုက်ကို။လ။ဥပါဒါ။ မှီ၍သာဖြစ်တတ်ကုန်သော။ နောဥပါဒါ၊မှီ၍သာဖြစ်တတ်ကုန်သည်။မဟုတ်ကုန်သော။လ၊ပဌမကား။ဥပါဒါရုပ်။စတုဝိသရဏ်။ခန္ဓာတပါးသာ။အာယတနဓာတ်ဆယ်ပါးစိ။ဒုက္ခသစ္စာတပါး။ ။လ။ဒုတိယကား။ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက်နွေးပညာသ။ ဘူတရုပ်လေးခု။နိဗ္ဗာန်ရဏ်။ခန္ဓာငါးပါး။ အာယတနသုံးပါး။ ဓာတ်ကိုးပါး။သစ္စာလေးပါးအာဒိလဒ္ဓ။နိပ္ပဒေသ။ (ဥပါဒါဒုက်ပြီး၏။)

(၉၀) ဥပါဒါဒုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏။ အခြားမဲ့နှိုက် ဥပါဒိဏ္ဏာဒုက်ကို။လ။ဥပါဒိဏ္ဏာ။ အာရုံပြုသောအားဖြင့်တဏှာဒိဋ္ဌိဟိုသည်။ ကပ်အပ်သောကံသည်။အကျိုး၏။အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော။ အခုပါဒိဏ္ဏာ။တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကပ်အပ်သောကံသည်။ အကျိုး၏။ အဖြစ်ဖြင့်မယူအပ်ကုန်သော။လ။ ပဌမကား။ လောကိဝပါက်ဇာတ်ဘိုသ။ စေတသိက်ပဉ္စတိုသ။ ကမ္မဇရုပ်ဝိသရဏ်။ ။ဒုတိယကား။အကုသိလ်စိတ်ဖွါဒသ။ ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ ဖိုလ်စိတ်လေးခု။စေတသိက်နွေးပညာသ။စိတ္တဇရုပ်သတ္တရသ။ ဥတုဇရုပ်ပန္နရသ။အာဟာရဇရုပ်စုဒ္ဒသ။ နိဗ္ဗာန်ရဏ်။ အာဒိလဒ္ဓိနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။

(ဥပါဒိဏ္ဏာဒုက်ပြီး၏။)

ဤတဆဲ့လေးဒုက်တို့တွင်။စိတ္တာသံသဋ္ဌ ဒုက်နှိုက်။ ပဌမပုဒ်၏။ အဂ္ဂ ဝယ်။စိတ္တဇရုပ်သည်။ ဝင်ကောင်း ဆံ့လော ဟူငြားအံ့။ မဝင်ကောင်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ တကွဖြစ်ခါမျှဖြင့်။ နှီးနှောယောမမည်။ကေဠာဒ။ ဇကေနဓော၁။ကောသမ္ဘကာ။ကေဝဋ္ဋကအားဖြင့် နှီးနှောခြင်းသည်သာလျှင်။ဤနှိုက်သံသဋ္ဌမည်ကောင်းသော ကြောင့်တည်း။ ယေသံရုပါနံ။ စိတ္တံသဟဇာတပစ္စယောဟောတိ။တေသံစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ။ သုဝိညေယျနာနတ္တနိ။ နိရန္တရဘာဝါနုပဂမနံဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟုမူလဋီကာနှိုက်။ ရေနွေးနှင့်။ ရေသည်မှာ၊ နွေးသကဲ့သို့။ ထူးခြား ကွဲပြားသည်ကိုမထိ နှိုင်

အောင်။ ရောနှောခြင်းသို့ရောက် မှသာလျှင်။ သံသဋ္ဌ မည်၏.ဟု၊ ပြ
တော်မူသည်ဖြစ်၍ မဝင်ကြောင်းကိုသိ။ ။စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ပုဒ်ဝယ်၊
ဝိညတ်ဒွေးသးလျှင်စိတ္တဇဖြစ်၍။ ကောက်ရုပါသည်။ ထိုဝိညတ်
ဒွေးမှတ်ပျက်သောတဆယ်.ငါးပါးသဲသံရုပ်တို့ကို။ကမ္မဇအာဟာရဇဉတု
ဇတို့နှိုက်ဖြစ်သင့်ရကား ဒုတိယပုဒ်နှိုက် ကောက်ရသည်၊ ။အဋ္ဌကထာတို့
ကဒုက်နှိုက်အဋ္ဌကထာလေးပါးပြားသည်တွင်၊ အာရုံသာမညသည်။ဂေါစ.
ရအဋ္ဌကထာ။ ဗဟိဿဇာန်နှိုက်ဖြစ်သောတရားမှန်သမျှသည်။ နိယကအဋ္ဌကထာ။
စက္ခာယတန။သောတာယတန။ ဃာနာယတန၊ ဇိဝှါယတန။ ကာယာ
ယတန။ မနာယတံနတို့သည်။ အဋ္ဌကထာအဋ္ဌကထာ။ ဖလသမပါတ်သည်။ဝိ
သယအဋ္ဌကထာဟူ၍ လေးပါးခွဲချာနှိုက်။ အဋ္ဌကထာအဋ္ဌကထာကဒုက်နှိုက်။ ပေါ
တော်မူသည်။တိကမာတိကာနှိုက်ကား။ နိယကအဋ္ဌကထာကို ပေးတော်မူ
သည်၊ဟုအထူးကိုသိ။ ။သဟအာဟာရမ္ဘဏော ပဝတ္တန္တိတ်၊သာရမ္ဘ
ဏာ၊ ။သဟပုဗ္ဗပဒဇဟုံဟိ။ ။နတ္ထိအာရမ္ဘဏံဧတေသန္တိ၊ အနာ
ရမ္ဘဏာ။ ။အာရမ္ဘဏံ စိဒ္ဓိကိတ်.ဒိဋ္ဌာ။ အာရုံကဲ့သိတတ်သော
ကြောင့်စိတ်မည်၏.။ ။အာရုံကဲ့သိခြင်းသည်။ သညာ၏.သိခြင်း။
ဝိညာဏ်၏.သိခြင်း။ ပညာ၏.သိခြင်းဟူ၍သုံးပါးရှိသည်၊သူငယ်သည်
ရွှေကိုရ၍၊ ရွာနေယောဝံကျားကိုပေးသည်။ ဘိုးယောဝံကျားသည်၊ ရွှေပ
တိန်ကဲ့ပြသည်။ဟူရာနှိုက်သူငယ်သည်။ဝါသောအဆင်းမျှကဲ့သိသည်။
ရွာနေယောဝံကျားကား။ဝါသောအဆင်ကဲ့ရင်း။ရွှေ၏.အဖြာကဲ့ရင်း။သိ
သည်၊ ရွှေပတိန်သည်ဖြာမှကား။ဝါသောအဆင်းကဲ့ရင်း။ရွှေ၏.အဖြာ
ကိုရင်း။ကိုးမျိုးရှေဆယ်မျိုးရှိရွှေကိုရင်း။သိသည်နှင့်ကွဲပြားသည်
သူငယ်၏.သိခြင်းကဲ့သို့။ ဝိညာဏ်သည်ရွာနေယောဝံကျား၏.သိခြင်းကဲ့
သို့။ ပညာသည်ရွှေပတိန်သည်၏.သိခြင်းကဲ့သို့၊ သိပုံထူးမြတ်သောအ
ဖြစ်ကိုရွှေလေ။ ။စေတသိနံယုတ္တာ။ စေတသိကံ။စေတသိ၊စိတ်နှိုက်နှိ
ယုတ္တာ။မကွေမကွာရှိသည်တည်း၊ စေတသိက်။သည်၊ စိတ်သည်မိုး
နှင့်တူ၏.။စေတသိက်သည်မိုးရောင်နှင့်တူ၏.၊ ။စိတ္တေနသံသဋ္ဌာ။စိတ္တ
သံသဋ္ဌာ။ ယေဓမ္မာ။ တို့သည်။စိတ္တေန။နှင့်။သံသဋ္ဌာ။ ဥပါဒါဒ္ဓမ္မာဘင်တိုင်
အောင်နှိုးနှောကုန်သည်တို့ဟုဆိုသည်း။ ။စိတ္တဇာစျပ်တို့သည်။စိတ်နှင့်ဥပါဒ
ကမျှနှိုးနှောနိုင်သည်။ဘင်္ဂက္ခဏတိုင်မနှိုးနှောသောကြောင့်။ဤဟွာသံသဋ္ဌ
ပုဒ်နှိုက်ဝိတ္တဇာစျပ်မဝင်။ ။စိတ္တေန။သံသဋ္ဌာတိ၊ ဧတ္ထဘသံသဋ္ဌာ။

သမုဒ္ဒရာဟန်။ ငတေ့နာတိ။သမုဒ္ဒရာနာ။ ။စိတ္တ သမုဒ္ဒေနံငတေ့သန်။စိတ္တ သမုဒ္ဒါနာ။ ။သဟာဘဝန်္တိတိ။ သဟာဘူနော။ စိတ္တေနသဟာဘူနော စိတ္တသဟာဘူနော။ ။အနုပရိဝတ္တန်္တိတိ။အနုပရိဝတ္တိနော။ယေဝမ္ဟိ။တိုသည် အနုပရိဝတ္တန်။ စိတ်သို့အစဉ်တိုက်လိုက်၍။ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဤတိ။ ကြောင့်။အနုပရိဝတ္တိနော။အနုပရိဝတ္တိနောမည်၏။ ။စိတ္တသံသဋ္ဌာစ။ တေ။စိတ္တသမုဋ္ဌာနာစာတိ။ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ။စိတ္တသံသဋ္ဌာစ။တေ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာစ။စိတ္တသဟာဘူနေဝေစာဘိ။ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟာဘူနော။ ။စိတ္တသံသဋ္ဌာစ။တေစိတ္တ သမုဋ္ဌာနာစ။စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော ဝေစာတိတဆာ။ ။အဏ္ဏတ္တသဒ္ဒါ။အဏ္ဏတ်ကသဒ္ဒါတို့သံည် အနက်တူ၏. အတ္တာနံ။အဓိကိစ္စ။ပဝတ္တန်္တိဟိ။အဏ္ဏတ်ကာ။ ။ဥပါဒိယန်္တိတိ။ဥပါဒါ။ ကတ္တုံယောဓနံ။ ယေဝမ္ဟိ။တိုသည်။ ဥပါဒိယန်္တိ။ မဟာဘုတ်ကိုမှီ၍ဖြစ် တတ်ကုန်၏။ ။နဥပါဒိယန်္တိတိ။နောဥပါဒါ။ ။နောဥပါဒါကို။နဥပါ ဒါဟုဖြတ်။ ။မဟာဘုတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သောရုပ်သည်ဥပါဒါရုပ်မည်၏ဟု ဆိုသော်။ဤကံမဟာဘုတံပဋိစ္စ။တယောမ ဘာဘုတာ။တယောမဟာဘူ တေပဋိစ္စ။ဤကံမဟာဘူတံ။ စသောပါဠိတော်၌။မဟာဘုတ်ကိုပင်မှီကဲ့ သောကြောင့်။မှီသောအခိုက်။ ဥပါဒါရုပ်မည်ကောင်းအံ့.လော့။ဟူငြား အံ့.။မမည်ကောင်း။ ။အဘယ်ကြောင့်နည်းမိမိတို့သည်။အခြင်းခြင်းကို မှီရုံမျှသာ သတ္တိရှိသည် မဟုတ်။ ဥပါဒါရုပ်တို့၏.လည်း မှီရာဖြစ်သော သတ္တိရှိသောကြောင့်တည်း။ ဥပါဒါရုပ်တို့ကား၊မဟာဘုတ်ကိုမှီတတ် သောသတ္တိသာရှိသည်။ မှီရာဖြစ်သောသတ္တိမရှိသောကြောင့်ဥပါဒါမည် ၏ဟုသိ။ ။တဏ္ဍာဒိဠ္ဍဟိ။ဥပေတေန။ ကမ္မုနာအာဒိဏ္ဏာ။ဥပါဒိဏ္ဏေ။ ။ယံ ဓမ္မစာတံ။ အကြောင်တရားကို။ တဏ္ဍာဒိဠ္ဍဟိ။တို့ဖြင့်၊ကမ္မုနာ။သည်။အာ ရမ္မဏာ ကရဏာဝသေန။ အာဂုံပြုသည်၏.အစွမ်းအားဖြင့်။ အာဒိဏ္ဏာ။ယူ အပ်သည်တည်း။ ။တဿိဒံ။ ။စိတ္တဒုက်ဋ္ဌိက်။ စိတ္တာဝမ္ဘာ၏.အရ ဖြစ်သော။စိတ်သည်။ ဒွါဒသာကုသလာနေဝံ။ ကုသလာနေကဝိသတိ။ ဆတ္တိံသေဝ ဝိပါကာနှ။ ကြိယာစိတ္တာနိဝိသံတိ။ ။စတုပညာသဝေ ကာမေ။ ရူပေပနှရသိရိပေး။ ဒိတ္တာဒိဠ္ဍါဒသာရူပေ။ အဋ္ဌဓာနုတ္တာရေတ ထော။ ။ဟုလက်သန်းအဋ္ဌကထာနှင့်ဒေသည်၊ဇာတိဘေဒအားဖြင့်။ရေဝွက် လျှင်လည်း။ ကျေနုနဝုတိ။ ဟုမြဲဘေဒအားဖြင့်ရေတွက်လျှင်လည်းကျေနု နဝုတိတည်း။ ။ဟိသို့ဆိုအပ်လျက်အကြယ်တရားနှစ်ဆဲ့တပါးဟုဝေ

ဘန် တော်မူကြသည်မှာ။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု ရှိသည်တွင်းတခုခု သောစိတ်ကို။စျာန်အင်္ဂါတို့နှင့်ရှည်သောအားဖြင့် ပဋ္ဌမစျာန်ဒုတိယစျာန် တတိယစျာန်စတုတ္ထစျာန်ပဉ္စမစျာန် တို့နှင့်တူစွာပြု၍ငါးပါးငါးပါးစီဝေဘန်၍ ။လောကုတ္တရာစိတ်ကိုလေးဆယ်ပြုသဖြင့်လောကီစိတ်ဇောသိတို့နှင့်ပေါင်းလျှင်။ တရုံးနှစ်ဆဲ့တပါးဟုဝေဘန် တော်မူကြသည်။ ။ဝိတက္ကဝါဒီ ဖြစ်သော စောဒကဆရာသည် စေဒနာလိုမူ။ ။ဝိတ်ဟူသည် တပါးသာတည်း။ သောမနဿဝေဒနာဒိဋ္ဌိ သမ္မယောဂစသောအား ဖြင့်သာ တရုယုတ် ကိုးဆယ်ဟူ၍ဂုဏ်း။ တရုံးနှစ်ဆဲ့တပါးဟူ၍ဂုဏ်း။ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြသည်။ မူလမဟုတ်ထိုကြောင့် နာဝ်တေပညာသဟူရာန္ကိုက်။ ဝိတ်တရု။ စေတသိက်ငါးဆဲ့နှစ်ခုအား ဖြင့်တေပညာသဖြစ်သည်။ကောန်အားဖြင့်ဝိတ်ဟူသည် တရုတည်းသာမဟုတ်လောဟုဆို။ ။စောဒကဆရာသင်သည်။ ကာသမ္ဘကခန္ဓကန္ကိုက်လာသောမူကုထိကကဲ့သို့ ဗျည္ဇနဆာယာဖြင့်အဏ္ဏကိုတားမြစ်ခြင်းသည်မသင့်။ ဒွေပနာဖသော့ဝါ။ဝေဒနာဝါ။သညာဝါ။စေတနာဝါ။ ဇိဏ္ဏာနိဝါ။ကေတောဉ်ပ္ပဒ္ဓနကာနိနာမနဏ္ဍိ။ဟုဥပရိပဏ္ဏာသ။ အဋ္ဌကထာအနုပဒသုတ်၏အဖွင့်ကိုရှုရမည်။ စိတ်အများမရှိလျှင်များစွာသောစိတ်တို့သည်။ တကြိုင်နက်မဖြစ်ကုန်ဟုံ အဋ္ဌကထာမဆိုရာ။ ထိုအဋ္ဌကထာကို။ မသိမမြင်ရာရောက်တေ့ာမည်။ ။အရဟတ္တမိုလ်စိတ်သည်။ ပုထုဇ္ဇနတို့နှင့်လည်း။ ဆက်ဆံရာ ရောက်တေ့ာမည်။ အာရမ္မဏာသင်္ဂဟန္ကိုက်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာစိတ် စသောအပြားကို။ ဝေဘန်ခြင်းသည်လည်း။ နိရတ္ထကဖြစ်ကေ့ာ်မည်။ ယထာဓမ္မသာသနာတော်ဖြစ်သောစိဉ္စယမဂိုက်ကျမ်း၏ ဓမ္မဝါရတွင်။ယံစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ၊နေ၁။ ။ယံဝါပနစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊နေ၁။ ။စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့်။ဒေသနာစက်န္ကိုက်။ ပုတ်ခပ်ခြင်းကိုပေးရာလည်းရောက်တေ့ာ်မည်။ ။နာဝ်တေပညာသကို ရေတွက်ရာန္ကိုက်။ တရုယုတ်ကိုးဆယ်သောစိတ်ကို။အာရမ္မဏာဝိဇာနနသဘောအားဖြင့်တူ၍။ တပါးရေတွက်သည်။ ဖသတရုယုတ်ကိုးဆယ်ကိုဖုသနသဘောအားဖြင့်တူ၍၊တပါးရေတွက်သည်။ လ။ ပညာစေတသိက် လေးဆဲ့ခုနှစ်ပါးကို ပဇာနနသဘောအားဖြင့်တူ၍။ တပါးရေတွက်သည်။ ၊ပရိသတ်လေးပါးရှစ်ပါးကိုရေတွက်ရာန္ကိုက်။လူမျိုးတရုံတပါးကိုမနုဿဇာတိအားဖြင့်တူ

၍။တပါးသာရေတွက်သကဲ့သို့သိသင့်သည်။ ထို့ကြောင့်စိတ်သည်တပါးတည်းမဟုတ်။ ။သောမနဿ သဟဂုတ် ဒိဋ္ဌဂတသမ္ပယုတ်အသခ်ါရိကစိတ်ကဲ့။ သောမနဿသဟဂုတ်ဒိဋ္ဌဂတသမ္ပယုတ်သဆခ်ါရိက စိတ်တဲ့။လ။ အရတ္တဖိုလ် စိတ်တဲ့ယုတ်အားဖြင့်တဲ့ယုတ်ကိုးဆယ်ဟု။ဤကဲ့သို့မဲ့ချစိတ်ဒြပ်သီးခြားရှိသည်သာတည်း။ဟုဖြေ။ ။လောကုတ္တရာစိတ်ကို။လေးဆယ်ပြုဟန်ကား။ ဈာနလာဘီဖြစ်သော။ဝိပဿနာယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋ္ဌမဈာန်ကိုဝင်စားပြီး၌။ တေဘူမကသခ်ါရိကို။အနိစ္စ၊ဒုက္ခ။အနတ္တဟုရှုလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ။ဝိပဿနာဖောဖြစ်၏့။ထိုဖောနောင်။သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်သည်ဖြစ်၏့။ ။ဝင်စားသောပထမဈာန်သည်။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာဖော၏့,အလွန်နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ပါဒကဈာန်မည်၏့။ဝိပဿနာဖော၏့အခြေဖြစ်သောကြောင့်ပါဒကဈာန်ဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏့။ ။သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ပထမဈာန် မဟုတ်ငြားသော်လည်း။ ဝင်စားသော်ပထမဈာန်နှိုက်။ ဝိတက်ဝိစာရပီတိသုခဧကဂ္ဂတာဟူသောဈာန်အင်္ဂါရှိသကဲ့သို့။ဝိတက်စသောအင်္ဂါငါးပါးစုံရှိရကား။ ပထမဈာန်နှင့်တူသည်ကိုစွဲ၍။ ပထမဈာန်သော်တာပတ္တိမဂ်စိတ်မည်၏့။ဟုသိလေ။ ။ဒုတိယဈာန်ကိုဝင်စားပြီး၍ ဝိပဿနာရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော။ မဂ်သည်ဒုတိယဈာန်ဟူသော ပါဒကဈာန်ကဲ့သို့ ဝိစာရစသော အင်္ဂါလေးပါးရှိရကား။ ဒုတိယဈာန်သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်မည်၏့။ စသည်ဖြင့်ပဉ္စမဈာန်သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်တိုင်အောင်သိလေ။ ။အထက်မဂ်သုံးပါးတို့၌၌သည်းနည်းတူ။ဖိုလ်စိတ်တို့မှာ။မဂ္ဂါနုကူလပဝတ္တိ။ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ မဂ်ကိုဆိုလျှင်ဖိုလ်ကိုလည်း ဆိုသည်မည်၏့။ ။ဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ဈာန်ကိုမဝင်စားမူ၍ ဝိပဿနာရှုသောဈာန်တို့တွင်။ပထမဈာန်ကို။ပထမဈာနံအနိစ္စံ။ဒုက္ခံ။အနတ္တံ။ဟုဝိပဿနာရှုခြင်းသည်။ပထမဈာန်ကိုသုံးသတ်သတ်သည်မည်၏့။ ထိုအခါဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာဖောဖြစ်၏့။ထိုနောင်သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်သည်ဖြစ်၏့။ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်စိတ်သည်သမထိတ ဖြစ်သော ပထမဈာန်နှင့် ဝိတက်စသော အင်္ဂါငါးပါး ရှိခြင်းတူသောကြောင့်။ပထမဈာနသောတာပတ္တိမဂ်စိတ်မည်၏့.ဟုဆို။ ။ဒုတိယဈာနတတိယဈာနစတုတ္ထဈာနပဉ္စမဈာန်တို့တွင်။တခုခုကိုသုံးသတ်၍။ ရဟသော မဂ်သည်သည်း။ ဒုတိယဈာန် စသည်တို့နှင့် အင်္ဂါတူသော

ကြောင့်။ ဒုတိယစျာနသောတာ ပတ္တိမဂ် ·စသည်မည်၏.။ ။အကြောင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပထမစျာန်ကိုဝင်စားပြီး၍။ ဒုတိယစျာန်ကိုသုံးသတ်သဖြင့်။မဂ်ကိုဖြစ်စေအံ့။ သမထိတစျာန်နှင့်တူစွာ။ အင်္ဂါလေးပါးရှိသောမဂ်စိတ်သည်ဖြစ်၏.။ ။ဒုတိယစျာန်ကိုဝင်စားမြဲး၍။ ပထမစျာန်ကိုသုံးသတ်သဖြင့်။ မဂ်ကိုဖြစ်စေအံ့။ ပါဒကဖြစ်သောဒုတိယစျာန်နှင့်တူစွာသာလျှင်။အင်္ဂါထေးပါးရှိသော။ ဒုတိယစျာနသောတာပတ္တိမဂ်စိတ်ဖြစ်၏.။ ။အောက်အောက်စျာန်ထက်။အထက်အထက်ရှာန်သည်၊ဗလဝဖြစ်သောကြောင့်။ဝင်စားသောစျာန်မြတ်လျှင်။ဝင်စားသောစျာန်နှင့်တူသောမဂ်ကိုရသည်။သုံးသတ်သောစျာန်မြတ်လျှင်။ သုံးသတ်သောစျာန်နှင့်တူသောမဂ်ကိုရသည်။ ။ယသုဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းစုကား။ပုဂ္ဂလဋ္ဌာသယမဂ္ဂိုရာန်္ဒိုက်အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ။အဟောဒေတာ။မေ။ ပထမစျာနသဒ္ဒိသော။ မင်္ဂါပဆွတ်ကောဒေါ။ ဒုတိယစျာနာဒိသုပါ။ အညတရသဒ္ဒိသော။ စက္ခုရဂ်ါဒိဘေဒေါ။ ဘဝေယျာတိ။ဇဝံယောဂါဝစရသော။ ဥပ္ပန္နဋ္ဌာသယောသာလျှင်။အင်္ဂါထေးပါးရှိသော။ ဒုတိယစျာနသောတာပတ္တိမဂ်စိတ်ဖြစ်၏.။ ။အောက်အောက်စျာန်ထက်။အထက်အထက်ရှာန်သည်၊ဗလဝဖြစ်သောကြောင့်။ဝင်စားသောစျာန်မြတ်လျှင်။ဝင်စားသောစျာန်နှင့်တူသောမဂ်ကိုရသည်။သုံးသတ်သောစျာန်မြတ်လျှင်။ သုံးသတ်သောစျာန်နှင့်တူသောမဂ်ကိုရသည်။ ။ယသုဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းစုကား။ပုဂ္ဂလဋ္ဌာသယမဂ်

ဝင်စားသောဈာန်နှင့်တူစွာ။ အကျင်းပါးရှိသောမဂ်ကိုရလို၏။ ဟူပုဂ္ဂလဏ္ဍာသယဖြစ်အံ့။ ရသောမဂ်သည်၊ ပထမဈာန် သေးတားပတ်တိုမဂ်ဖြစ်၏။ ။ငါသည်မဂ်ကိုရသည်ရှိသော်၊ သုံးသတ်သောဈာန်နှင့် တူစွာ၊ အကျင်းပါးရှိသောမဂ်ကိုရလို၏။ ဟူဆန္ဒဖြစ်အံ့၊ ရသောမဂ်သည်ဒုတိယဈာန်သောတာပတ်တိုမဂ်သည်ဖြစ်၏။ ။ပါဒကနှင့်၊ သမသီတအနုလောမ။ ။ဒုတိယဈာန်ကိုဝင်စားပြီး၍။ပထမဈာန်ကိုလက္ခဏာရေးဖြင့် သုံးသတ်သော်။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဇော၏အဆုံးနှိုက်၊ သောတာပတ်မဂ်စိတ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုမဂ်မဖြစ်မီက။ သမသီတနှင့်တူသောမဂ်ကိုရလို၏။ ဟူ၍ဂင်း။ ပါဒကနှင့်တူစွာသောမဂ်ကိုရလို၏။ ဟူ၍ဂင်း။ ဆန္ဒဖြစ်အံ့။ တိုဆန္ဒအားလျော်စွာသောမဂ်ဖြစ်၏။ ။ပါဒကနှင့်သမသီတပဋိလောမ။ ။ဤနည်းအတူကခရသောဈာန်ကို ဝင်စားပြီး၍။ တခုခုသောဈာန်ကိုသုံးသတ်၍ဖြစ်စေသောမဂ်တို့၌။အဏ္ဏာသယဂ္ဂိရာသို့လိုက်၍ဆုံးဖြတ်လေ။ ။အဏ္ဏာသယမရှိသည်ဖြစ်စေ။ရှိသည်ဖြစ်စေ။သောတာပတ်တိုမဂ်စိတ်ကခ။စေတသိကသတ္တတိ သရသည်။ထိုစေတသိက်တို့သည်။နိယတယောဂိစေတသိက်တို့တည်း။ ပါဒကဈာန်နှင့်တူစေလိုသည်။သမသီတဈာန်နှင့်တူစေလိုသည်ဟု။ပုဂ္ဂလဏ္ဍာသယဖြင့်လျှင်ပင်။ဝိတက်ကင်းခြင်း။ ဝိစာရကင်းခြင်း။ ပီတိကင်းခြင်း။ သုခကင်းခြင်း ဖြစ်ရသည်ရှိသော်။ အနိယတ စေတသိက်ဟု။ ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ကောင်း အံ့လေဟု မေး။ ။မခေါ်ဝေါ်အပ်၊အဘယ်ကြောင့်နည်း။အလုံးစုံကို သိတော်မူတတ်သောဘုရားသဗ္ဗညုသည်။နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်နှိုက်။ တခုခုကိုမျှ မသိသော်လည်း သဗ္ဗညုကသာမည်၏။ သို့ပါဒကသမသီတတို့နှင့်တူစွာဖြစ်ခိုက်မရှည်သော်လည်း။နိယတယောဂိသာမည်၏။ဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ကောင်းသည်။ ။ဤစကားစကားဈာန်ကိုဝင်စားခြင်း သုံးသတ်ခြင်းမရှိရာ၌အဆုံးအဖြတ်။ ။ဈာန်ကိုရလျက်၊ဈာန်ကိုမဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်။မိမိရသောဈာန်ကိုမသုံးသတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။ဈာန်မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်။ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။သဗ္ဗညုသဒိ်ရာအနီဈာစသည်ဖြင့်၊ဝိပဿနာရှု၍ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဇော၏။အဆုံး၌ဖြစ်သောမဂ်သည်ပဋမဈာနသောတာပတ်တိုမဂ်စိတ်မည်သည်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဇောသည်။သောမနဿဝေဒနာတည်း။ ထိုဝေဒနာနိယမဖြင့် သောတာပတ်တိုမဂ်ကိုလည်း။ပဋမဈာနသေါတာပတ်တိုမဂ်ဟူ၍သိသိအပ်

သည်ဖြစ်မတာဘတည်း။ "မဟာဂွတ်ဈာန်နွေက်၊ အောံအထက်ဗလဝဂွေးချယ်သကဲ့သို့။ မင်္ဂကိုမဂွေးချယ်ဒေပ်။ လောကတ္တရာတရား ဟူသမျှသည်။ သဏ္ဌာသုခုမ ပကိတချည်းတည်း။ ပဋ္ဌမဈာနမင်္ဂကိုရလျှင်ထည်း။ ဒိဋ္ဌိကဒ်ကိုပယ်၏။"လ။ ပဋ္ဌမဈာနသောတာပတ္တိမင်္ဂကိုရလျှင်လည်းဒိဋ္ဌိကဒ်ကိုပါယ်၏။" ."စတ္တာရောပနမင်္ဂပ္ပါဒါ၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ။ " နှင့်အညီတကြိမ်သာဖြစ်ခဲလ့ရှိသည်။အကြိမ်များစွာဖြင်ခြင်းကိစ္စမရှိ။ " ဇိဃဲးကြိုးစက်ကဲ့သို့သော။ ဥပမာဖြင့်ဂုကျယ်ကိုဆိုလေ။ "စေတသိကဒုက်နွေက်စေတ့သိက်သည်။ဥက္ကဋ္ဌနဲည်းအားဖြင့် ဧကုပ္ပါဒ။ဧကိုရော ဝ။ဧကာလမ္ဘဏ။ ဧကဝတ္ထုကဟု။ သမ္မယေါဂလက္ခဏာလေးပါး။ထြဲမကအါးဖြင့်အရှုပဘုံ၌ဧကဝတ္ထုကလက္ခဏာမရှိသေးကြောင့်၊သုံးပါးနှင့်ညီသော တရားသည်။ စေတသိက်မည်သည်။ ဇညတ်ဒွေးမှတပါးသောစိတ္တဇရုပ်တို့သည်။ စိတ်နှင့်ဧကုပ္ပါဒလက္ခဏာတပါးသာရှိသောကြောင့်စေတသိက်မမည်။ဝိညတ်ဒွေးသည်။ ဧကာလမ္ဘဏလက္ခဏာမရှိသောကြောင့်စေတသိက်မမည်။ အမှတ်မရှိတဆသောစိတ်၏။ဥပါဒ်နှင့်ပြိုင်၍။ ဖြစ်သော တဆဲ့မှနစ်ချက် မြောက်သောစိတ်၏။ ဘင်နှင့်ပြိုင်၍ချုပ်သောကမ္မဇရုပ်သည်လည်း ဧကာလမ္ဘဏလက္ခဏာမရှိသောကြောင့်စေတသိက်မမည်။ "စေတသိက်တို့၏။သရုပ်သဘာဝကား။ " ဖသ။လ။ ပညြွန်အားဖြင့်။ ငါးဆဲ့နှစ်ပါးတည်း။ "အာရမ္မဏံဖုသတိတိဖသေားယောဒမ္မောသည်။အာရမ္မဏံ။ ကဲ့။ဖုသတိ။တွေ့ကတ်၏။" "ဝါ။တွေ့သကဲ့သို့ဖြစ်တတ်၏။"ဇုတိ။ထိကြောင့်။ "အာရုံကိုတွေ့တတ်၏။ဟုဆိုသော်လည်းမူချမတွေ့တတ်။ တွေ့တတ်သကဲ့သို့သာဖြစ်သည်။ တယောက်သောသူ။ ချဉ်သိးစားသည်ကို၊ တယောက်ကမြင်လျှင်ချဉ်သကဲ့သို့သာဖြစ်သည်။သစ်ပင်ဖျားနှိက်။ အနေမသင့်သူကိုမြင်သော်၊မြေပြင်နှိ ်တည်သော ယေဝံကျားသည်ဒူးပဆစ်တု ံ၍။ ဒီမိုပင်နေသကဲ့သို့ဖြစ်သည်၊ ဟူဥပမာဆောင်၍၊အာရုံကိုတွေ့သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းသည်ဖဿမည်၏။ဟုဆို။ "အာရမ္မဏရသံ။ဝေဒယတိ။ အနုဘဝတိတိ၊ဝေဒနာ။ "ယာဒမ္မဒေတိ၊ဝါသည်။အာရမ္မဏရသံ။ကဲ့။ဝေဒယတိ။အနုဘဝတိ။အစိုးတရခံစားတတ်၏။ဇုတိ၊ "ဝေဒနာမှကြွင်းသောသမ္မယုတ်တရားတို့သည်လည်း။ဒိဝါတို့၏။"သမ္မယုတ္တ။ ကိရွှအားလျော်စွာ။ခံစားခြင်းရှိသော်လည်း။အစိုးတရမခံစား။ မင်း၏စာ့တော်ကဲသည်။

အလေး အပေါ့ကိုစုံစမ်းရုံမျှသာ။ ဟင်းဇ္ဈာ့အရသာကိုခံစားသည့်နှင့်တူသည်။ဝေဒနာမှကာဟင်းဇ္ဈာ့အရသာကိုအစိုးတရခံစားသောပြည့်ရှင်မင်းကဲ့သို့။ခံစားတတ်သည်ဟုဆို။ ။ထိုဝေဒနာသည်ဒွေမာဘိက္ခဝေ။ ဝေဒနာ။သုခါဒုက္ခာ။ ဟူသောသုတ္တံပါဠိတော် နည်းအားဖြင့် အပြစ်ရှိသောဥပေက္ခာဝေဒနာကိုဒုက္ခန္တိက်။ အပြစ်မရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို။သုခန္တိက်သွင်း၍၊သုခဝေဒနာဒုက္ခဝေဒနာအားဖြင့်နှစ်ပါးပြား၏။ ။ အာဘိဓမ္မာနည်းနှိုက်။ အနုဘဝနလက္ခဏာအားဖြင့်သုံးပါး။ဇာန္ဒြိယတော့အားဖြင့်ငါးပါးပြား၏။ ။သညံကတွာဇနာတိတိ။သညာ။ အမှတ်ကိုပြု၍သိတတ်သောကြောင့်သညာ။ သိကာမတ္တမဟုတ်အမှတ်ကိုပြု၍သိတတ်သည်။မှတ်၍ထိုးတတ်သည်၊ယင်သို့ဖြစ်လျှင်။လက်သမားစသော်သူတို့သည်။ဤနှိုက်ထွင်းအပ်ဖြတ်အပ်၏ဟု။အမှတ်ကိုယခုပြုစင်ဆဲဆဲနှိုက်ယခုမှတ်ခြင်းသည်။နောင်ထွင်းလိုဖြတ်လိုသောအခါ။သိစိမ့်သောအခြင်းအရာကို၊ ယူ၍မှတ်သောကြောင့်သညာမည်တန်စေ။ နောင်အခါနှိုက်သိသောသညာကား။သညာမမည်ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ဟူငြားအုံး၊နောင်အခါနှိုက်သိသောသညာသည်လည်းထိုနောင်သညာ၏။ အခြင်းအရာကိုယူ၍ ဖြစ်မြဲဓမ္မတာတည်း။ တိုကြောင့်သညာမည်၏။ ညာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ်နှိုက် နောင်သိလတ္တံ့သောအခြင်း အရာကိုယူ၍။ သညာဖြစ်လျှင်သညာပြဋ္ဌာန်း၏။ဝိညာဏ်မပြဋ္ဌာန်း။ ။နောင်သိအံ့သောအခြင်းအရာကို။မယူသောအခါဝိညာဏ်ပြဋ္ဌာန်း၏။ ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်တို့နှိုက်သညာဖြစ်လျှင် ထိုသညာနှင့်တကွသော။ ထိုဝိညာဏ်သညာတို့သည်မပြဋ္ဌာန်းကုန်။ ပညာသာပြဋ္ဌာန်း၏့။ ။စေတတိ။သမ္မယုတ္တာဓမ္မေ။အဘိသန္ဓဟာတိတိစေတနာ။ ။ယာဓမ္မာတိ။သည်။သမ္မယုတ္တာဓမ္မေ။မိမိနှင့်ရှည်သောတရားတို့ကို။စေတတိ။အဘိသန္ဓဟာတိ။ အာရုံ၌စေ့ဆော်တတ်၏။ဝါ။မိမိကိစ္စနှိုက်စေ့စပ်တတ်၏။ ။မကောင်းမှု၏့အာရာနှိုက်။အယက်ချက်သောသူသည်၊ မိမိလည်းသောက်မျိုသည်။ သူတပါးကိုလည်းသောက်မျိုစေသည်။ ။ကောင်းမှု၏့အာရာနှိုက်တပည့်ကြိုးသည်။မိမိလည်းစာပေသရဏ္ဏာယ်သည်။ ကြွင်းသောတပည့်ငယ်တို့ကိုလည်း သရဏ္ဏာယ်စေသည်။ ထိုကဲ့သို့ကောင်းမှုမကောင်းမှုတို့နှိုက်။တပည့်ကြိုးစသော သူတို့ကဲ့သို့ စေ့ဆော်တတ်သည်။ ။ဇကံ။ အဂ္ဂံအာရမ္မဏံဇုမသာတိဇကဂ္ဂံ၊ ။ဇုမသ။ဤစိတ်အား။ဇကံ။

တရသော။အဂ္ဂံ။အဇရမ္မတံ။ အာရုံသည်။အတ္ထိ။ဏ်။ ။ကေဂ္ဂသသဘံသ ဝေါ။ကေဂ္ဂတာ။ ။လေမတိုက်ရာအရပ်နှိုက်၊စိုက်ထွန်း သံသီးလျှံသည် တနေရာ တည်းနှိုက်တည်၍ ငြိမ်သက်ခြင်းကဲ့သို့၊ မတုံမလှပ်သောအဖြစ်သည်ကေဂ္ဂတာမည်ဏ်။ ။ဇိဝန်္တိ။ကေတေန။ သမ္မယုတ္တာဝမ္မာတိဇိဝိတံ။ ။သမ္မယုတ်တရားတို့ဏ်။ တည်တန့်နိုင်ကြောင်းဖြစ်သည်။ ။ဇာန္ဒတိဇာသရိယံကရောကိတိဇာန္ဒြိယံ ။ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို၊အစိုးရတတ်ဏ်။ သမ္မယုတ်တရားတို့ကိုစောင့်ရှောက်တတ်ဏ်လည်းဟူ။ ။ဇိဝိတန္ဒြေတံ။ ဇာန္ဒြိယန္တြာတိ။ဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ ။ပိပိနှင့်တကွဖြစ်သော သမ္မယုတ်တရားတို့ကိုရှင်အောင်စောင့်ရှောက်ခြင်းဌလည်းအစိုးရသည်။ ပိပိနှင့်သမ္မယုတ်ဖြစ်သောတရားတို့ရှင်ကြောင်းလည်း ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပမာအားဖြင့်ဆိုလျှင်၊ကြာရိမှရေသည်ကြာကုံစောင့်ရှောက်နိုင်သည် ရေရှိဆဲဖြစ်လျှင်၊ကြာသည်မညှိုးမွန်းနိုင်သကဲ့သို့။သမ္မယုတ်ဖြစ်သော နာမ်တရားရှိမှလျှင်။ ဇိဝိတိန္ဒြေစောင့်ရှောက်နိုင်သည်၊ဇိဝိတိန္ဒြေရှိလျှင် သမ္မယုတ်ဖြစ်သောနာမ်တရားလည်း မပျက်စီးဲတည်နိုင်သည်ဟုဆို။ သဟဇာတာနုပါလနေအဓိပ္ပာယောဂေန။ဟုဋ္ဌကာ။ ။ယောအရူပိနံ။ ဝမ္မာနံ။အာယူဇ္ဇီတိသဏ္ဍိတိယပနာယာပနာ။ ။ဝမ္မသင်္ခါပါဠိကိုရှု၍ နာမ်ကိုသံ၁ စောင့်တတ်ဏ်။ဟုဆို။ ။မနဉ္ဇီ'ကာရောတိ။ မနသိကာရော။ ။မနသ္မိံ။စိတ်နှိုက်။ကာရော၊အာရုံပြုခြင်းတည်း။ဏ္ဍတိ။ထို့ကြောင့် မနသိကာရော။မနသိကာရမည်ဏ်။ ။ပုဗ္ဗင်္ဂမံဝါသညာဏံ။ဟူသောအလုပ်ဆယ်မျိုးသမာသ်ကဲ့သို့ဌင်း။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရောဟူသော အလုပ်ဆယ်မျိုးသမာသ်ကဲ့သို့ဌင်း။ အလုပ်ဆယ်တပ္ပုရိသ်သမာသ်ဖြင့်ပြီးသောအမည်။ ၊မနသိကာရသည်အာရမ္မဏပဋိပါဒကမနသိကာရ။ ဝိထိပဋိပါဒကမနသိကာရ။ဇဝနပဋိပါဒကမနသိကာရဟူသုံးပါးတွင်။အာရုံကိုထင်စေတတ်သောမနသိကာရ စေတသိက်သည်။ အာရမ္မဏပဋိပါဒက။ ဝိထိဘိတ်ကိုထင်စေတတ်သောပဉ္စဒ္ဝါရာဝဇ္ဇနံးစိတ်သည်၊ ဝိထိပဋိပါဒက။ ဇောကိုထင်စေတတ်သောမနောဒ္ဝါရာဝနံဇ္ဇံးစိတ်သည်။ဇဝနပဋိပါဒက။ ။ မနသိကာရဖြင့်နှလုံးသွင်းမှ အာရုံထင်သည်၊ ပဉ္စဒ္ဝါရာဝဇ္ဇနံး စိတ်ဖြင့် ရှေစိတ်မှနောက်စိတ်ကို၊အထုံးပြုလျှင်၊ပဉ္စဒ္ဝါရာဝိထိဖြစ်သည်။မနောဒ္ဝါရာဝဇ္ဇနံးဖြင့် ရှေစိတ်မှနောက်စိတ်ကို အထုံးပြုလျှင်။ မနောဒ္ဝါရာဝိထိဇောဖြစ်သည်၊မနသိကာရစေတသိက်သည်။အာဇဝနိုဖြင်းတို့ကဲ့တည်

တည်တတ် ဖြစ်စိမ့်သောငှာ။ နှလုံးသွင်းသောရထာ းဇာဝိနိုးနှင့်တူသည်ဟု
ဆိုသေး။ ။ယခုဆိုခဲ့ပြီးသောစေတသိက်နှစ်ပါးတို့သည့်အလုံးစုံသော။
စိတ်တို့နှိုက်ကျင့်သည်။အလုံးစုံသောစိတ်တို့အား။ ဆက်ဆံသည့်ဖြစ်၍။
သဗ္ဗေသံစိတ္တာနံသာဓာရဏာတိ။သဗ္ဗစိတ္တေဟိသာဓာရဏာ။သဗ္ဗစိတ္တေ
သာဓာရဏာ။ဟုတပ္ပါ။ရိသ်ပြီ။ ။ဝိတက္ကေတိသမ္မယုတ္တာဓမ္မေ။အာရမ္မဏံ။
အာဘိနိရောပေတိတိဝိတက္ကော။ယောသက်ေ်ပါ။သည်။သမ္မယုတ္တာဓမ္မေ။
တို့ကို။အာရမ္မဏံ။သို့။ ဝိတက္ကေတိ။အာဘိနိရောပေတိ။တင်တတ်၏့။ ။
မင်းကျွမ်းဝင်သော ယောက်ကျားကို မှီ၍။ တောတွင်းသားသည်။ နန်း
တော်သို့ဝင်နိုင်သည်နှင့်အလားတူစွာ။ ဝိတက်ကိုမှီ၍။သမ္မယုတ်တရား
တို့သည့်အာရုံသို့ရောက်နိုင်သည်ဟုမှတ်။ အကုသလပက္ခနှိုက်။ကာမဝိ
တက်ဗျာပါဒဝိတက်ဝိဟိ ံသဝိတက်ကုသလပက္ခနှိုက်။နိက္ခမဝိတက်အ
ဗျာပါဒ ဝိတက်။အဝိဟိ ံသဝိတက်ဟုပြော်း၏့။ ဤးပဥ္စဝိညာဏ်စသော
ဝိတက်မရှည်သောစိတ်တို့သည်။ ထိုစိတ်တို့၏့။ရှေ့နောက်အတို့နှိုက်။
ဝိတက်နှင့်ရှည်သောစိတ်အစည်နှင့်တစပ်ထည်း သန့်တိဝါ့ရအားဖြင့်
ပရိစယအာဟုတကွလေ့ကြက်ကြသည်ဖြစ်၍။ ပကတူပနိသျပစ္စည်းကို
ရလေသောကြောင့်၊ဝိတက်၏့အာနုဘော်အားဖြင့်အာရုံသို့တက်နိုင်ကြ
သည်။တောတွင်းသားသည်မင်းကျွမ်းဝင်ယောက်ကျားနှင့်အဝါတူတကွ
ပရိစယဖြစ်၍၊မင်းကျွမ်းဝင်သောယောက်ကျားမပါဝဲလည်းနန်းတော်
သို့ ဝင်နိုင်သကဲ့သို့မှတ်။ တနည်းကား။ ။ဤပဥ္စ ဝိညာဏ်တို့သည်
ဝတ္ထုနှင့်အာရုံထိပါးခြင်းကြောင့်အာရုံသို့တက်နိုင်သည်။ ဒုတိယစျာန်
စသည်တို့မှာအောက်အောက်နှိုက်။ဖြစ်သောဘဝနာ၏့အစွမ်းကြောင့်
အာရုံသို့တက်နိုင်ကြသည်။ ။ဝိစရတိသမ္မယုတ္တာဓမ္မေဇေတနာတိ။ဝိ
စာရော။အာရုံ၌ သမ္မယုတ်တရားတို့ကိုစေ့စပ်ကြောင်းသုံးသပ်ကြောင်း
တရားသည်။ဝိစာရ။ ဝိတက်။ဝိစာရတွင်။ ဝိတက်ကား ခေါင်းလောင်း
ထိုးသစ်စအသံကဲ့သို့ထင်သောအားဖြင့်၊အာရုံနှိုက်ကျခြင်းသဉ္ဇဝိတက်
ခေါင်းလောင်းသည်ကြည်းဟိုးသံကြေးညှင်းသံကဲ့သို့ဆိပ်မွှေ့သေါအား
ဖြင့်အာရုံနှိုက်သုံးသပ်စေ့စပ်ခြင်းသည်ဝိစာရ။ ။ဝါ။ကောင်းကင်သို့။
ပျံတတ်သောဂုက်၏့။အတောင်ကိုခတ်ခြင်းကဲ့သို့ အာရုံ၌တူ့လှုပ်ခြင်း
သည်။ဝိတက်။ကောင်းကင်သို့တက်ပြီးသောဂုက်၏့။အတောင်ကိုဖြန့်၍
ခဲခြင်းကဲ့သို့သိပ်မွှေ့သော ဖြစ်ခြင်းသည်ဝိစာရ။ ကြာတောသို့ရွှေ့ရွှပျံ

သောဝိတုံး။ ကြာတောဇ္ဈ်ိုအထက်နှိုက် ညက်ညက်လည် သောဝိတုံး တိုဖြင့်လည်း ဥပမာဆောင်။ ကးယစိတ္တုံပိန္ဒယတိ။ တဇ္ဇေဂိတိ ဝိတိ။ ကံုယ်စိတ်ကိုရောင့်ရဲစေတတ်ဇ္ဈ်ိုဟူ၍ဆိုင်း။ကးယစိတ္တုံ။ပိန္ဒယတိ။ဝဇ္ဈေ တိတိုး။ဝိတိ။ကိုယ်စိတ်ကိုပွားစေတတ်ဇ္ဈ်ိုဟူ၍ဆိုင်း။ပီတိကိုသိအပ်သည် ထိုပီတိသည်ခန္ဓကဝိတိစသည်ဖြင့်ပြားပါန်ကံု။ပီတိတိုက်ဦးဆိုခဲ့ပြီး။ ။ အဓိမုစ္စနတ္ထေ။ အဓိမော်ဇကွာ။ ။အဓိမုစ္စန်။ အာရုံကိုဆုံး ဖြတ်ခြင်း တည်း။ဇုတ်။ထိုသို့အာရုံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း ပမုခသာသတ္တိကြောင့်။ အဓိ ဖောဇကွာမည်၏။ ။ဘာဝသာဓန။ ။ပြေနှိုက်ဖြစ်ထင်းသောတံခါး ရံသည်ရင်း။ တံခါးတိုင်သည်လည်းကောင် ခြံဖြိုခိုင်ခန့်သကဲ့သို့။တည် တန့်သောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသည်။ဒ ဒဖောဇကွ။ထိုအဓိဖောက္ခ သည်။ မိ ဆ္ဆာမိဖောက္ခ။ သမာဓိဖောက္ခဟူ နှစ်ပါ းပြား၍သည်။မာခလိ ဂေါသာလစသောသူတို့ကို။အလုပ်အကျွေးခံသည်။မကုံမလွတ်တည် တန့်ပွာကိုးကွယ်နိုင်ခြင်းသည်၊ မိဆ္ဆာဓိဖော ဉ္ဇ။ ။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကျေး ဇူးရှင်ဟုရားဖြတ်ပွာကို၊ အမျိုးကောင်းသ ဘို့သည် တည်တန့်ပွာကိုး ကွယ်နိုင်ကြသည်ကား။သမာဓိဖောက္ခ။ဆ နည်း။ ။ဝိရာနံဘာဝေါ တိ။ဝိရိယံ။ဝါ။ဝိရိယာနံကမ္မံတိ၊ဝိရိယံ။ဝါ။ ဒ နာဇ္ဈရယ်တဇ္ဇန်။ ဝိရိယံ။ ရဲရင့်သောသူတို့၏.အဖြစ်။ ရဲရင့်သောသူတ်ု၏.အမှု။သင့်တင့်သောအ ဆိအရင်ဖြင့်ဖြာ်ခေအပ်၏.။ထိုကြောင့်ဝိရိပ နည်၏.။ သမ္မယုတ်တရား တို့ကိုမဆုတ်နစ်စေခြင်းငှါ ထောက်ပန့် ်သောလက္ခဏာရှိရကား ဗိုလ်ချေတို့ကို။အားပေးတတ်သောဗိုလ်မှူး။ ်ခြင်းကိုမပြုစေခြင်း ငှာ။ထောက်သောကျားနှင့်တူ၏ ဟုသိသေ ။ ။ဆန္ဒနဲ့ဆန္ဒော။ဆန္ဒနံ။ အာရုံဖြင့်ဆလိုခြင်း။ ဇုတ်။ထိုပို့အလိုခြင်းဟူသော သဘ္ဘော်ကြောင့်။ ဆန္ဒော။ဆန္ဒမည်၏.။ အာရမ္မဏေန။ အဘ္ဘိ ဘာလက္ခဏောဟုဒိကာ လာသောကြောင့်။အရိက်မှောင်နှိုက် ဥဇုဘာ ယူလိုသော ဦးသူတို့၏.။ လက်ကိုဆန့်ခြင်းကဲ့သို့။ဒါနဝတ္ထုကိုပွန့်လုံ သါသူသည်။ ဒါနဝတ္ထုကို ယူလိုသောငဲ့ကွက်ခြင်းမျှသည်ဆန္ဒ၊ ။ပ သွတ်အင်သောမြားကိုယူ အံ့သောဌာလေးသမားသည်လက်ကိုဆန့် ကဲ့သို့။ဒါနဝတ္ထုကို ပွန့်လို လှူလိုသောသူသည်၊ ဒါနဝတ္ထုကိုယူလိုသောငဲ့ကွက်ခြင်းမျှသည်၊ဆန္ဒ၊ လောဘမဟုတ်ဟုမှတ်၊ ။ယခုဆိုခဲ့ပြီးသောစေတသိက်ခြောက်ပါး တို့သည်ပြိုးပြင်းသောစိတ်တဇ္ဇာတ်တို့နှင့် ညီသောကြောင့်။

ပကာရေနကိုဏ္ဍာတိ။ ပကိဏ္ဍာကာဟူ၍တပ္ပုရိသ်ပြု။ ။သဗ္ဗစိတ္တာသာဓာရဏာနှင့်။ ပကိဏ္ဏကဲကဲ့ ပေါင်းသင်္ဘေရသ။ ထိုစေတသိက်တေရသတို့သည်။ သောဘဏစိတ်၌ရှည်လျှင်သောဘဏ စေတသိက်ဖြစ်၏့။ ။အသောဘဏစိတ်၌ရှည်လျှင်။ အသောဘဏစေတသိက်ဖြစ်၏့။ ယင်းသို့ဖြစ်၍အသောဘဏစိတ်သည်။ အညီ့၏အရဖြစ်ခိုက်။ သေါဘဏစိတ်သည်အပါဒါန်။ ။သေါဘဏစိတ်သည်ပင်အညီ့၏အရဖြစ်ခိုက်။ အသောဘဏစိတ်သည်။ အပါဒါန်ဖြစ်သော ကြောင့်။ အညစ။ အညစ။ အညေ့၊ ။အညေ့သံ။ သမာနာတိ။ အညသမာနာဟု။ တပ္ပုရိသ်ပြု။ အညသမာန်းရာသိပြီးပြု။ ။အာရမ္မဏေမေယျတိတိမောဟော။ ။ အာခုံကိုယူငြားသော်လည်း။ ဖေါက်ပြန် သောအားဖြင့် ယူတတ်သော ကြောင့်။ ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်ပင်မည်၏့။ ထိုမောဟသည်။ လက္ခဏာနှုန်း သန်းခေါင်အခါ။ မိုးသည်းမှောင်ကျဆဲ။ တောအုပ်၏့။ အလယ်အားဖြင့်အင်္ဂါလေးပါးစုံသော်မှောင်သည်။ အလိုရှိအပ်သောဝတ္ထုကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သကဲ့သို့၊ အလိုရှိအပ်သောသစ္စာလေးပါးကို။ ဖုံးလွှမ်းတတ်သောသဘောရှိ၏့။ ။နဟိရိယတိ။ နလဇ္ဇတိတိအဟိရိကော။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ရ။ အဟိရိကသဘာဝေါတိဇအဟိရိကံ။ ။အဟိရိကစေတသိက်ရ။ နဟိရိယတိ နလဇ္ဇတိတိ။ အဟိရိကော။ ။ဓမ္မသမ္ပယုဂရ။ ။အဟိရိကသဘာဝေါတိ။ အဟိရိကံ။ ။အဟိရိကစေတသိက်ရ။ ဘောအနက်၌။ ဏျပစ္စည်းကို။ က-ပြု၍ဒွေးဘော်ဆောင်။ အဟိရိကွဖြစ်၏့။ က-တလုံးကိုချေ၍ အဟိရိကပြီးသည်။ ။ထိုအဟိရိကသည်။ ကာယဒုစရိုက်စသည်တို့မမှက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏့။ ဥပမာကား။ ရွာတွင်းသူတို့၏့။ ဝက်သည်၊ မစင်ကိုစားခြင်းမှမမှက်သကဲ့သို့တည်း။ ။နဩတပ္ပတိတိအနောတပ္ပံ။ ။ထိုအနောတပ္ပသည် ကာယဒုစရိုက်စသည်ကိုပြုခြင်းမှ။ မထိပ်မလန့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသည်။ ဥပမာကား။ ဖိုးဖလံကောင်သည်။ မီးတောက်သို့ဆင်းခြင်းမှ။ မထိတ်လန့်သကဲ့သို့တည်း။ ။ဥဒ္ဓံဓုနာတိ။ ကမ္မတိတိ။ ဥဒ္ဓစ္စံ။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ရ။ ။ဥဒ္ဓတသဘာဝေါတိ။ ဥဒ္ဓစ္စံ။ ဥဒ္ဓစ္စစေတသိက်ရ။ ။ထိုဥဒ္ဓစ္စသည်စိတ်၏့မငြိမ်သက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏့။ ဥပမာကား။ ကျောံခဲအခွံခဲတို့ဖြင့်ပစ်အပ်သော ပြာပုံသည် အထက်သို့ ပြိုလွင့်သကဲ့သို့။ မငြိမ်မသက်လေသတည်း။ လုဇ္ဇတိတိလောဘော။ ယောဓမ္မော။ သည်။ အာရမ္မဏံ။ ကို။ လုဇ္ဇတိ။ တပ်မက်မောတတ်၏့။ ဝါ။ လွှမ်းယူတတ်၏့။ ဝါ။

ငြိတွယ်တတ်၏။ ထိုလောဘသည်အာရုံန္ဒိုက်။ ကင်ငြိတတ်သည်။ ဥပ
မာကား။မျောက်နဲ့စေးသည်မျောက်မွေးကိုကပ်ငြိသကဲ့သို့တည်း။ အာ
ရုံန္ဒိုက်စိတ်၏။ အလိုရှိကာမတ္တာသည်။.ဆန္ဒ။ အာရုံန္ဒိုက် တပ်မက်မော
ခြင်းသည်လောဘ။ ။မိန္ဆာပသတိတိဒ္ဒိ။ ။ယါဓမ္မဇောတိ။သည်။
မိန္ဆာ။မှားသောအားဖြင့်။ပသတိ။ ဖြင်တတ်၏။ရှုတတ်၏။ ။နွားတို့
၏။အကျင့်ဟူသောဂေါဝတ။နွားတို့၏။အလေ့ဟူသောဂေါသိလဖြင့်သံ
သရာဝဋ်ဆင်းရဲမှငင်ကြွယ်ခြင်းဖြစ်၏။ဟူ၍ငါ၏။အယူသာမှန်၏။ဤမှ
တပါးသော။ မဇ္ဈိမာပဋိပါတ်ဟူသော အကျင့်တို့ကား မမှန်ဟူ၍ဂင်း။
အချည်းနည်းသာဟူ၍ဂင်း။နွားလုံးသွင်းခြင်း လာဇ္ဇဏာဂိုသော ကြောင့်။
မီးတောင်မီးလျှံကိုဖွေတောင်ဟုထင်မှားသော ပိုးနုံကောင်နှင့်တူ၏။ ဟု
မှတ်။။ပညာသည်ဟုတ်မှ စွာဆိုမြင်သည်။ ဒိဋ္ဌိကားမဟုတ်မမှန်ဆိုမြင်
သည်။။သေယျာဟမဿိ တိအာဒိနာ ။မညတိတိ။မါနော၊အာ ။ငါသည်။
သေယျော။သူတပါးတက်မြတ်သည်။အသ္မိ ။၏။ဇာတိအါဒိနာ။ဤသို့စသည်
မညတိ။အော်ဝံမေတတ်၏။ ။သေယျသာဘိက္ခဝေသေယျောဟမဿိ
သဒိသောဟမဿိ။ ဟိန္နောဟမဿိ။ သဒိသသော၊ သဒိသောဟမဿိ
သေယျောဟမဿိ။ ဟိန္နောဟမဿိ။ ဟိနသသဟိန္နော ဟမဿိ။ သေ
ယျောဟံမဿိ။ သဒိသော ဟံမဿိ'တိမညတိ။ ဟုကားတော်မူသော
ကြောင့်။သေယျ။သဒိသ။ဟိန။မံန်သုံးပါးသည်။တပါးပါးနှိုက် သုံးပါးစီ
ပြားရကား။ ။မာန်ကိုးပါးဖြစ်သည်။ သေယျပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သော ပြည့်
ဝှင်မင်းသည်။ ပြည် သူတို့ထက် ငါသည်မြတ်၏ ဟုမာန်ပြုခြင်းသည်။
သေယျသသေယျော၊ ။ပြည့်ဝှင်မင်းသည်ပြည်သူတို့နှင့် ငါသည်တူ
၏။ဟုမါန်မှုခြင်းသည်၊သေယျသသဒိသော။ ။ပြည့်ဝှင်မင်းသည်ပြည်
သူတို့အောက်။ ငါသည်ယုတ်၏။ ဟုမာန် မှုခြင်း သည် သေယျ သ
ဟိန။ ။မူးမတ်စသောသဒိသမင်္ဂလာမပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊မာန်။ ။စတ္တာ
လ ဒလိဒ္ဓစသောဟိနပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။မာန်တို့၌လည်း ဤကိုးမြို့ဆိုလေ။ ၊
သေယျနှိုက်သေယျမာန်။သဒိသနှိုက်သဒိသမာန်၊ဟိနနှိုက်။ဟိနမာန်တို့
ကား။ယာဝဇာဝမါန်တည်း၊အကြွင်းဖြစ်သောမါန်တို့ကား။အယာဝဇာဝ
မာန်မည်၏။အယာဝဇာဝမာန်ကို။သောတာပတ္တိမဂ်ပယ်သည်။ယာဝဇာ
ဝမာန်ကို၊အရဟတ္တမဂ်ပယ်သည်၊ ။ပုဗ္ဗကာလံပရေဟိသဒိသံ။အတ္တာ
နံဒဿတိ။အပရကာလံအတ္တာနံသေယျ'ဒဿတိ။ပရေဟိနေဒဟတိ။ ၊

ဟုမနောရထပုရကိုအဋ္ဌကထာနိုက်။ သတ္တဝါတို့အားရှေးဦးစွာသဒ္ဒါသ
မာန်ဖြစ်တတ်ကြောင်းကိုပြသည်။အကျဉ်းအားဖြင့်မါနသံုးပါး့။မကျဉ်း
မကျယ်အားဖြင့်။ မာန် ကိုးပါး။ အကျယ်အားဖြင့် အလွန်များဏ့်။ထို
ကြောင့်သမောဒ္ဓိ။ ဇာတိမာန်ဂေါတ္တမာန်။ အာရောဂျမာန်။ လာဘမာန်။
သက္ကာရမာန်။စသည်တို့ဖြင့်မာန်အများကိုပြဟော်မူသည်။ ။ဒုဿတိတိ
ဒေါသော။ ။ယောကောဓော။သည်။ အတ္တာနဥ္စ။ကိုဌင်း။ပရဥ္စ။ကိုဌင်း။
ဒုဿတိ။ဖျက်ဆီးတတ်ဏ့်။ ။ထိုကြောင့်မုလပဏ္ဏာသဒ္ဒကထာနိုက်
အယံကောဓော။ပဋိမံဥပ္ပဇ္ဇန်တော။စိတ္တဝိသမပ္ပတ္တောဂဟောတိ။တသ္မိံခ
ဏေအနိဋ္ဌဟိတော။ဝစီဒွါရမုခရိကုဋ္ဌနံပါပေတိ။ တဒါအနိဋ္ဌဟိတော။
ဟနုသန္ဓြောပနံပါပေတိ။ တဒါအနိဋ္ဌဟိတောဖရုသဝါစာနိ ဆ္ဆာရဏံ
ပါပေတိ။တဒါအနိဋ္ဌဟိတော။ ဒိသာဝိလောကနံပါပေတိ။ တဒါအနိဋ္ဌ
ဟိတော။အာကာသုနပဒါဂဟနံ ပါပေတိ။ တဒါအနိဋ္ဌဟိတော။ ပါဏိနာ
လေသုဒဏ္ဍ သတ္ထာဒိပရ မသနံပါပေတိ။ တဒါအနိဋ္ဌဟိတော။လေ့သု။
ဒဏ္ဍ။သတ္ထာဒိနိပါတနံပါ ပေတိ။တဒါအနိဋ္ဌဟိတော။အတ္တာဃာနံတပိ။ပ
ရဃာတနံပါပေတိ။ဟုနိုသည်။ ။အနုဿံ မေအစရိ။အစရိဿ။အစ
ရိသတိ။ ။ပိယာသေ။အနုဿံ အစရိ။အစရိဿ။ အစရိသတိ။ ။
ဝေရိယာမေအာဿံ။အစ ။အစရိဿ။အစရိသတိ။ ။ဓိဓိကိုယ်ကိုစွဲ
၍။ရန်ငြိုးဖွဲသည်သံုးပါး။ ဓိဓိမြတ်နိုးသောသူကိုစွဲ၍။ရန်ငြိုးဖွဲသည်သံုး
ပါး၊ရန်သူကိုစွဲ၍သံုးပါး။ ပါဝိုးအာဃာတဝတ္ထုကိုးပါးနှင့်တကွ။အဋ္ဌာ
နကောဓအားဖြင့် ဆယ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သောဒေါသ
သည်။ လွင်ကနဖြင့်ခပ်ပြင်းသောမြေပေါက်ကဲ့သို့ကြမ်းတမ်းသောအား
ဖြင့်ပြစ်မှားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏့။ ။ဣဿတိတိဣဿာ။ကာလသံုးပါး
၌ဖြစ်သော သူတပါးစည်းစိမ်ကိုအာရုံပြု၍ပြု။စိုးခြင်းသည်၊ဣဿာမည်
၏့။မ ဆွေရိးသံကို။မာအ ဆွေရိယံဟုဖြတ်။ ။ဣဒံအ ဆွေရိယံအညောသံမာ
ဟောတု၊မယ္ဘမေဝဟောတုတိ။ပဝတ္တံ။မ ဆွေရိယံ။ ။အာမရောအာသ
အတ္ထိတိအာမရောအာမရောတိ ဂဟိတော။ တပေါအမရတပေ့။ဟု
မဇ္ဈေလောပ။ ပဋမာတပ္ပုရိသ်ကဲ့သို့ဝုင်း။ဗဟွံသရတီဂတောတိအာဒိ
သု။ ဣတိလောပဋ္ဌာနေသု၊ ပဋမာတပ္ပုရိသေလ ဣတိအက္ခရသမူ
ဟာဒိသုဒဿနီ။ဟူ၍သုတ္တန်ဒေသဋ္ဌလာသည်ကိုဌင်းရှု၍တပ္ပုရိသ်ပြု။ ။
အထဝါ။ မ ဆွေရိယတိတိမ ဆွေရော။မ ဆွေရိသ ဘာဝေါ။ မ ဆွေရိယံဟု

ပြု။ ။ခေါက်ရာဌာနက်။ မန္တရိယသူဌေးတို့ကဲ့သို့။ရပြီး။ရဲဆဲ ရလတ္တံ့ သော်
မိဒိစည်းစိမ်ကို။ ရှိရှက်ခြင်းလက္ခဏာသည်။ မန္တရိယမင်္ဂလာ။ဘေဒငါး
ပါးတွင်။ ။ကျောင်းဒ္ဓဇင်း။ပရဝုဏ်ဒ္ဓဇင်း။သစ်ပင်ဒ္ဓဇင်း။ရင်္ဘဒ္ဓဇာနစသည်
နှိုက်လည်းကောင်းနေသျှင်။ လာဘ်လာဘကုဋ္ဌမ်းသာစွဲးရတတ်သော
ကြောင့်။ထိုနေရာသို့သူတပါးကိုမလားစေလို။ လားလျှင်လည်း အလျှင်အ
မြဲသွားစေလိုသည်ကား။အာဝါသမန္တရိယ။ ။ဒိုက်ရန်ပြင်းခံခြင်းဖြစ်ရာ
သောကြောင့်မလာစေထိုသျှင်အာဝါသမန္တရိယမဟုတ်။ ။မိဒိတို့။အလုပ်
အကျွေး ဒါယကာသည်ဒုင်း။မိဒိတို့။ ဆွမျိုးတို့သည်ဝင်း။သူတပါးသို့
ဆည်းကပ်ခြင်းကို။မထိုလားသည်ကား။ကုလမန္တရိယ။သူယုတ်သို့သွား
၍။ဆည်းကပ်ခြင်းကိုအထိမခံသည်မှာ။ကုဋေမန္တရိယမဟုတ်။ ။ပစ္စည်း
လေးပါးကိုသိသဝန်တုပဋိဂ္ဂါလ်တို့ရမည်ကို။ မရစေထိုခြင်းသည်း လာဘ
မန္တရိယ။ ။သဒ္ဓါဒေယျကိုဖျက်ဆီးတတ်သောသူ။ပုတ်သုတ်ခြင်းသို့ပင်
ရောက်သင်္ကန်းသည်းသူတပါးကိုမပေးတတ်သောသူတို့အား မရစေလို။
သူတော်ကောင်းတို့သာရပါဓစဟုဓိတ်ဖြစ်သောသူအား။ ဟိဘမန္တရိယ
မဟုတ်။ ။သူတပါးအဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုဝင်း။သူတပါးရုပ်ကိုယ်လက္ခဏာ
စုံသည်ကိုဝင်း။ ထောမနာသံကြားလျှင်အလိုမရှိခြင်းသည် ဝဏ္ဏမန္တရိ
ယ။ ။ခဲရပ်ဖြစ်သောပရိယတ္တိဓမ္မကိုဝင်း ဟိဠိကျမ်းဂန်ကိုဝင်း။သူတ
ပါးတို့အားမသိစေလိုခြင်းသည်။ဓမ္မမန္တရိယ။ဂုဏ်ရည်ကို ချခါပုတ်ကွာ။
ဂုဏ်ဒိုဂ ဘို့။ပြုတတ်သောသူတို့အား။ဤသူတို့ကိုသိစေခဲ့။မလျှော့သုခုမ
ဓမ္မကို။ချဲ့ချားလတ်တွင်ဟု။ မသိစေခြင်းသောစိတ်ဖြစ်သည်ကား။ ပုဂ္ဂိုလ်
ကိုရှု၍ဓမ္မာနုဂ္ဂဟအားဖြင့်။မပြုသည်မည်၏။ဓမ္မမန္တရိယမမည်။ ဤနှုန်းညှဉ်
သိမ်ငှေ့သောတရားကို။ တတ်လျှင်ဤသူသည် ပ.ဘ.ဒ.နှ ၂၂၃ ပျက်စီး
လတ္တံ့ဟု။ မပြုမပြောမပေးသည်ကား။ ဓမ္မကိုမျှော်၍ ပြုသည်ဖြစ်
သောကြောင့်။ဓမ္မာနုဂ္ဂဟမည်၏။ဓမ္မမန္တရိယမမည်။ ဤစကားကဲ့ဤ
သူသိလျှင်။ငါတို့၏အယူဝါဒကိုဖျက်ဆီးနိုင်လတ္တံ့ဟု မပြုမပြောခြင်း
ဓမ္မမန္တရိယဟုမှတ်။ကုန်ဆုံးတတ်။ကတတ်နိုး။ကုဂတတ်။ ။ကုန်ဆုံးဝံ့စက်ဆုပ်
အပ်သောဒုစရိုက်သုစရိုက်အမှုကို။ကတတ်ပြုအပ်သည်တည်း။ဇာတိ။ထို
ကြောင့်။ကုတတ်။ကုတမည်၏။တည်ရှိသိ။ ကုကတသဒ္ဒါဝေါ။ကုကွ
စွဲ။ကုကတသ။စက်ဆုပ်အပ်သော။ဒုစရိုက်သုစရိုက်၏။ဟ။စက်ဆုပ်
အပ်သော။ ဒုစရိုက်သုစရိုက် အမှုကိုအာခံပြု၍ဖြစ်သော နှလုံးမသာ

ယာသော်သူ၏။ ဘာဝေါ်အဖြစ်တည်း။ကုက္ကုစ္စံ။အဖြစ်။ ။ကုက္ကုစ္စံ
နာမ။အကတကလျာဏသဿ။ကတပါပသတပ္ပစ္ဆယာ။ဝိပ္ပဋိသာရော။ ။
စေတသောအဂ္ဂပသမောတိ။ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စသော်တံ။အဓိဝစနံ။ ။မ
နောရဋ္ဌပူရဏ်အဒ္ဓကထာနှင့်အညီ။ ငါသည်ယမန်နေ့စသည်တို့ကသူ
စရိုက်တရားကိုအားမထုတ်မိခဲ့။မပြုမကျင့်မိခဲ့။ ထိုသို့မပြုမကျင့်ပဲနေခဲ့
ပ်ခြင်းသည်စက်ဆုပ်ဖွယ်တည်းဟုအောက်မေ့၍နှစ်လုံးမသာယာခြင်း
ပူပန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ငါသည်ယမန်နေ့စသည်တို့ကဒုစရိုက်
ကိုပြုကျင့်ခဲ့ဖြီ၊ ထိုသို့ပြုကျင့်ခဲ့ခြင်းသည်စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိစွ တကားဟု
နှလုံးမသာယာခြင်းပူပန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ကုက္ကုစ္စမည်၏။ ။
မပြုခဲ့ မိုသောသုစရိုက်။ ပြုခဲ့ဖြီးသောဒုစရိုက်တို့သည်။ စက်ဆုပ်အပ်
သည်သာဖြစ်သောကြောင့်ကုကတမည်၏၊ထိုကုကတကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်
သောစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုလည်း။ ဥပစာအားဖြင့်ကုကတဟုဆိုအပ်၏။ ကုက
တနှင့် ကုက္ကုစ္စဟူသည်အာဘူတ။ ။ပြုဖြီးသောဒုစရိုက်မှ။ ကုကဇာ
မည်တန်စေ။ သုစရိုက်မှာစက်ဆုပ်အပ်သောအမှုမဟုတ်ပဲလျက်။ အ
ဘယ်ကြောင့် ကုကတဆိုအပ်လေသနည်းဟူငြားအံ့။ ။ဝေါဟာရဝိ
သယောသဒ္ဒါ။နေကန္တပရမတ္ထတော။ဟူသောပရိဘာသာနှင့် အညီ။
သဒ္ဒါဟူကလောကဝေါဟာရသာ။ပရမတ္ထမဟုတ်လောကန္တိုက်။မပြုမိ
ခဲ့။ လစ်လပ်ခဲ့သည်ကို။ ရှုံ့ဖွယ်ရှိစွ။ ဟုံခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရိုးရှိသည်ဖြစ်၍။
ထိုခေါ်ဝေါ်ဆိုရိုးသို့လိုက်သဖြင့်။ ကုကတသဒ္ဒါကိုပောဝတော်မူသည်ဖြစ်
သောကြောင့်။ သုစရိုက်သည်စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော်လည်းပြုသင့်
လျက်။မပြုမိခဲ့။ လစ်လပ်ခဲ့ခြင်းသည်။ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိသည်။ ထိုလစ်
လပ်ခြင်းဟူသော စက်ဆုပ်ဖွယ်ကုကတကို။ သုစရိုက်နှိုက်ကာရဏာပ
စ္စာအားဖြင့်တင်စား၍။ကုက္ကုစ္စဟုဟောတော်မူသည်။ ။သိက္ခာကာမ
တာ။မေခနေကုက္ကုစ္စံဝဝေဇ္ဇတိ။ဟုနေတို့။အဒ္ဓကထာလာသောကြောင့်
သိက္ခာ ကာမယောင်ဆောင်၍ လူတို့ကိုလှည့်ပတ်တတ်သော ကုက္ကုစ္စ
ကိုသတိပြုကြလေ။ ။စေတသောဝိပ္ပဋိသာရောတိ။ကတာကတသ်။
သာဝဇ္ဇာနာဝဇ္ဇသ်ဝါ။ အဘိမုခဂမနာဝိပ္ပဋိသာရောနာမ၊ယသ္ဆာပနေ
သော။ကတံဝါပါပံ။ အကတံကရောတိ။အကတံဝါ။ကလျာဏံ။ကတံန
ကရောတိ။တသ္မာဝိရူပေါ။ကုန္ထိတောဝါ။ ပဋိသာရောတိ။ဝိပ္ပဋိသာရော။
သောပနစေတသော်။နသတ္တာသသာတိညာပနတ္ထံ။ စေတသောဝိပ္ပဋိသာ

ရောတိုဝတ္တုံ။ အဲယမသဿဘာဝနိဒ္ဒေသော။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံပနုကုက္ကုစ္စံ။ အာရဂ္ဂဝိဝ။ ကံသပတ္တံ၊မနံဝိလိ။ မာနမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿာမနောဝိလေခေါတိ။ဝုတ္တံ။အယမဿကိစ္စနိဒ္ဒေသော။ယံပနဝိနယေ။ ။အထခေါအာယသ္မာသာရိပုတ္တော။ဘဂဝတောပဋိက္ခိတ္တံ။ အနုဇာသိတွာ။အာဝါသဆပိဏ္ဍံ၊ပရိဘုဉ္ဇိဆုံတိ။ကုက္ကုစ္စယန္တော။ နပဋိဂ္ဂဟေသိတိ၊ကုက္ကုစ္စံအာဂတံ။နတံနိဝရဏံ။ နဟိအရဟာတော။ဒုဋ္ဌုမယာဇ္ဈတ်ကတန္တိ။ဝေဝံအနုတာပေါအတ္ထိ။ နိဝရဏပဋိဂ္ဂါပကံ၊ ပနေတံကမ္မတိနဇာလ္မေက်တိ။ဝိမံသနသဒ်ါတံ။ ဝိနုယကုက္ကုစ္စံနာမ။ ။အဋ္ဌသာသ်နိကိုဂ္ဂ၍။ကုက္ကုန်မဖြစ်သင့်သည်ကိုလည်းမှတ်လေ။ ကျွန်မသည်အရှင်၏။ ။အလိုသို့လိုက်ရသဖြင့်။စိတ်ရှိတိုင်းပြုခွင့်မရသကဲ့သို့။ ကုက္ကုန်ရှိသောသူသည့်ကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့်ကိုမရ။ ။ထိနဲနံထိနံ၊ ။မိဒ္ဓနံမိဒ္ဓ'။ထိုစေတသိက်နှစ်ပါးတို့သည်အညမညအဝိဇာဟနဓမ္မတို့တည်း။ ။သဘာဝံ။ငါစိန်ခွေ့သော။ ဒုက်ခ္ခ တကိလမတိ။ ဇေတာယဘာတိ။ စိက်ခ္ခွာ။ဒိဂတာ။စိက်ခ္ခွာ။ ဇုမိသောတံ။ ဝိမိကိခ္ခွာ။ ။ဇုမိသော။ ဤယုံမှားခြင်းအား။စိက်ခ္ခွာ။ဆေးကုခြင်းနှင့်တူသော ညာဏ်သည်။ဝါ။ ဆေးနှင့်တူသောညာဏ်သည်၊ဝါ။ဆေးသမားနှင့်တူသောညာဏ်သည်။ဝိဂတာ၊ကင်း၏၊ဇုဘိ။ခြောင့်။ ။မြတ်စွာဘုရား။တရား၊တော်။ သံဃာ၊တော်။ သိက္ခာသုံးပါး၊သန္ဓာလေးပါး၊ရှေးစွန်းနောက်အစွန်း။ ရှေ့နောက်အဆုံး။ ပဋိသန္ဓေသမ္ပယုတ်၊ အာဒိဖြင့်နှစ်ပါးသောဒွေနိုက်။ဟုတ်၏.လော။ မဟုတ်ခဲလောဟုသံသယဖြစ်ခြင်းနိုက်ရပ်၍။ လမ်းဟုတ် မဟုတ်ကို ယုံမှားသော ဝေယျာက်ဟူး၊ကဲ့သို့။ ယုံမှားဝေဖွေးတောခြင်းသည်ဝိစိကိစ္ဆာမည်၏.။ ။အကုသလရာသီပြီးပြီ။
သဒ္ဒါဟတိတိသဒ္ဓါ။ ။ဘုရား။တရား။သံဃာ။ကမ္မဖလတို့နှိုက်ဝံ။ယုံကြည်ခြင်းသည်သဒ္ဓါ၊မည်၏၊ထိုသဒ္ဓါသည်အာဂမ၊အဓိဂမ၊ဩကပ္ပနပသာဒသဒ္ဓါဟူသေးပါးပြား၏.။ ။ဘုရားလောင်းတို့အား၊ဗျာဒိတ်ခံသည်မှစ၍။ လာသောသဒ္ဓါ။ အဓိဃမဂ်ကဲ့ရ၍။ ဖြစ်သောသဒ္ဓါသည် အဓိဂမ။ မတုံမလွှတ်သင့်ဝင်ယုံကြည်သောသဒ္ဓါသည်ဩကပ္ပန။ ။ကြည်လင်ရုံမျှသောသဒ္ဓါသည်၊ပသာဒဟုခေါ်စည်အတိုင်းသိ။စကြဝဠတေးမင်း၏.။ ပဋ္ဌာမြားရတနာသည်။ ခဲ့နောက်ကကြည်လင်စေသကဲ့သို့။သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ကြည်လင်ခြင်းသည်၊ သဒ္ဓါ၏.။ ပဋ္ဌာမြားနှင့် တကွတည်သောရေသည်။နောက်ခြင်းမရှိသကဲ့သို့။ သဒ္ဓါတရားနှင့်တကွဖြစ်သော

သမ္မယုတ်တရားတို့သည်။ နောက်ကျေးခြင်း မရှိသည်သာတည်း။ သရဏာဂုံ သတိ၊ ။သရဏံ။ အောက်မေ့ခြင်း။ ဇာတိ၊ ထိုသို့ အောက်မေ့ခြင်းဟူသောသတ္တိကြောင့်။သတိ။မည်၏။ ။ဘာဝသာဓန။ ။ သတိသည်၊ ဝိဝိလည်း အောက်မေ့တတ်၏။ ဝိဝိနှင့် တကွ ဖြစ်သော သမ္မယုတ်တရားတို့ကိုလည်း။ အောက်မေ့စေတတ်၏။ စကြာမင်း၏။ ဘဏ္ဍာဝိုးသည်။မင်း၏။ ဤဥ ဆင် မြင်းတို့ကို။ ဝိဝိလည်းအောက်မေ့သည် စကြာမင်းကိုလည်းအောက်မေ့စေသည်ဟူသကဲ့သို့။ကြားဖြင့်စွာ ကပြုခဲ့ဘူးသည်ကိုသတိသည်အောက်မေ့နိုင်၏။သမ္မယုတ်တရားတို့ကို လည်း့ကောင်း အောံမေ့စေတတ်၏။ ဝိဒိယလွန်လျှင်ဥဒ္ဓစ္စ။ သဒ္ဓါလွန် လျှင်မျာဂ။အာဒုံးလွန်လျှင်ဓါသ။ အစားလွန်လျှင်ဘပ။အမှတ်လွန်လျှင် မောဟ။ဤသို့စသည်ဖြင့်ဆိုရိုးရှိသည်။ သတိမပါ။သတိကား။ပင်းလျာ တိုင်းနှိုက် ဆားကိုအလိုရှိအပ်သကဲ့သို့ဖြစ်၍။ သတိစွဲဟဲဟိုက္ခဝေ ဆဗ္ဗတ္ထိကံဝဒါမိ။ဟုဟောတော်မူသည်။ အပမာဒေါအမတံပဒံကိုဥထံ၍။အကျိုးကိုသိ။ဟိရိယတော။ဟိရိ။ရှိသေလေ့ကျသော သူ၏အနိုးအပါး နှိုက်ဝတ်သစ်စင်းလစ်ဖြစ်သောသူကဲ့သို့ရှက်ခြင်းသည်ဟိရိ။ ။သြတ္တပ္ပတော။သြတပ္ပ။ ။ချမ်းဇရာနှိုက်သာမွေ့လျော်သောသူသည်။ပူသောဒေသကိုတွေ့သကဲ့သို့။ထိတ်လန့်ခြင်းသည်သြတ္တပ္ပ။ထိုတရားနှစ်ပါးတို့သည်။ အညမညအဓိစ္စဟာနမဖြတ်ရှိတည်း။ ။အမျိုးကောင်း၏။ဆွေးမသည်။ ဝိဝိကိုကိုယ်ငဲ့၍ဝိန္ဓာစာရမှရှောင်သကဲ့သို့။ဒုစရိုက်မှရှက်ခြင်းသည်။ဟိရိ။ချမ်းဇရာနှိုက်သာမွေ့လျော်သောသူသည်။ ပူသောဒေသကိုတွေ့လျှင် ထိတ်လန့်သကဲ့သို့ဇင်း။ပြည့်ဟံဆါမသည်။သူတပါးစက်ဆုပ်ကြမည်မှ ကြောက်လန့်၍။ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းစသောအညစ်အကြေးမှရှောင်သ ကဲ့သို့ဇင်း။ဒုစရိုက်မှထိတ်လန့်ခြင်းသည်။သြတပ္ပ။ တနည်းကား။ ။ ကာယဒုစရိုတာဒိဟိ။ဟိရိယတိ၊ ဇိကုစ္ဆတိတိဟိရိ။မကောင်းမှုမှရှက် ခြင်းဂုံရှာခြင်းသည်ဟိရိ။ ။ဟိရိသည်။အစ္ဆရိကသမုဋ္ဌာန်။အတ္တာဓိပတိ လဒ္ဓာသတ္တာစသဏ္ဌာတိ။သပ္ပဋိဿဝလက္ခဏာရှိ၏။ဇာတိ။ ဝယ။သူရ ဘာဝ။ ဇာဟ္ဂုသန္ဓ။တို့တွင်။ အမျိုးမြတ်သောသူသည်မိမိ၏။ ဇာတိကို ဆင်ခြင်၍ ငါသို့သောဇာတိနှင့်ပြည့်စုံသောသူသည်။ တငါသည်တို့ပြု ကျင့်လေ့ရှိလော။ငါးကိုဖမ်းခြင်းစသောအမှုကိုပြုခြင်းငှါမသင့်ဟုဇာ တိကို ဆင်ခြေ၍။ မကောင်းမှုကို။ မပြုသောသူသည်။ ဟိရိကိုဖြစ်စေ

နိုင်သည်မည်၏။"သူ၏အသက်ကိုသတ်ခြင်း။ သုတပါး၏ဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်းသည်။သူငယ်တို့ပြုကျင့်သောအမှုတကား။ငါဆိုသောအရွယ်ကြီးသောသူသည်ပြုကျင့်၍မသင့်မလျော်ကဲ့ပတ်ဟု၊ အရွယ်ကဲ့ဆင်ခြင်၍မကောင်း မှုမှကြဉ် ခြင်းသည်။ ဝယအားဖြင့်။ ဟိရိကိုဖြစ် စေသည်မည်၏။"မကောင်းမှုဒုစရိုက်ဟူသည်ကြောက်တတ်သောဒုဇ္ဇလပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ပြုကျင့်ကြသောအမှုသာဖြစ်သည်။ ငါဆိုသောကြောင့်၊ဤ'ထိုတ်လန့်ခြင်းကင်းသောခံရင့်သော။သူရဘာဝနိုက် တည်သောသူသည်ပြုကျင့်၍မလျောက်ပတ်ခြင်းဟုမကောင်းမှုကြည်ခြင်းသည်။သူရဘာဝအားဖြင့်ဟိရိကိုဖြစ်စေသည်မည်၏။ "မကောင်းမှုကဲ့ ပြုခြင်းမည်သည်ကား။ ကြားဘူးနှားဝ။ မရှိသော အန္ဓဗာလတို့၏။ အမှုတ်တည်း။ ငါဆိုသော ပညာရှိဗဟု သုတဟုဂ္ဂိုလ်သည်ပြု၍။ မလျောက်ပတ်ရာဟုဆင်ခြင်၍။ မကောင်းမှုမှ ကြည်ခြင်းသည် ဗာဟု သန္ဓားဖြင့်ဟိရိကိုဖြစ်စေသည်မည်၏။ "ဤအကြောင်းလေးပါးတို့ကုန်၊ တပါးပါးကိုဖြစ်စေ၍၊ မိမိစိတ်နိုက်ရှက်ခြင်းကဲ့သို့၍။ မကောင်းမှုကဲ့မပြုလျှင်ဟိရိ။ "အင်္ဂုတ္တရာဓိပတိဖြစ်ခြင်းနည်းကား။ ဤသာသနာတော်နိုက်။ အမျိုးကောင်းသား ဖြစ်သောငါသည်။ သဒ္ဓါပဗွဇိတ၊ ဂုဏ်ရေတို့သုတသမ္ပန်။ ဖြစ်သောငါသည်။မကောင်းမှုကဲ့ပြု၍။မသင့်မျော်၊မိမိကဲ့ယ်ကို။ရိုသေစွာအကြီးအမြတ်ပြု၍။မကောင်းမှုကြည်ခြင်းသည် အင်္ဂုတ္တရာဓိပတိအားဖြင့်၊ဟိရိကိုဖြစ်စေ၏။ "အမျိုး ကောင်းသားသည်ကြင်ကြိုးကြင်ငယ်စွန့်လိုသည်ရှိသော်။ ရက်သော်သူကဲ့ဖြင့် ယူင်၊ရက်ခြင်းသို့ရောက်သဖြင့်တွန့်၍ သားဒေသကဲ့သို့။ မကောင်းမှုကဲ့ပြု၍ခြင်းမှရက်သောအခြင်းအရာသည်။ကို ယ်သို့သက်၍မပြုခြင်းသည်လင်္ဂသဘာဝသဏ္ဌာတာအားဖြင့်ဟိရိကိုဖြစ်စေ၏။ ဥပမာအားဖြင့်မစင်ကြယ်သောဇမြေသောသံတွေ့ခဲကဲ့သို့ပညာရှိသူသည်။စက်ဂုတ်သောကြောင့် မကိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ "အမျိုးကောင်းသားသည် ဒါဒိ၏စာတ်ကြီးမြတ်ခြင်း၊မြတ်စွာဘုရား၏မြင့်မြတ်ခြင်း၊ဓါယဒ္ဓမြင့်မြတ်ခြင်း၊သင်္ဃသုံးဘော်မြင့်မြတ်ခြင်းတို့ကိုဆင်ခြင်၍။ ရိုသေမှုဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသဖြင့်။ဟိရိကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ သပ္ပဋိသဝလက္ခဏာအားဖြင့်ဖြစ်သောဟိရိတည်း။ "ကာယ ဒုစ္စရိုတာဒီဟိ၊ ဩဠာရိကေဟိ၊ ဥဒ္ဓစ္စသင်္ကိလေသိကေဟိ၊ သြဠာရိကေဟိ" ။"ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးမှလွဲတတ်သနဲတတ်သေးကြောင့်၊ သြဠာရိ

ဗဟိဒ္ဓသမုဒ္ဒာန်။လောကာဓိပတိဘယသဘာဝသတ္တိုတို့။ဝဇ္ဇာဘိရုက
ဘယဒဿာဝိလက္ခဏာ။ ရှိသော်သြပုတ္တာနိုင်္ဂဿ်။ အကယ်၍ ငါသည်မ
ကောင်းမှုကိုပြုငြားအံ့။ပရိသာတ်လေးပါးတို့နိုင်္ဂဿ်။ကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြစ်သတ္တံ့။
မြို့သူ မြို့သား တို့သည်။ မစင်ကို ရှောင်သကဲ့သို့။ သတင်းသုံးဘော်တို့
သည်။ရှောင်ကြဉ်ကုန်လတ္တံ့။ တကားဟူပြင်ပသူတို့ကိုမျှော်၍။မကောင်း
မှုကိုပြုရမည်မှ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်ဗဟိဒ္ဓသမုဒ္ဒာန်။ ။ဤလောက၌။
တန်းခိုးဣဒ္ဓိရှိသေါဒိဗ္ဗစက္ခု။ပရစိတ္တဝိဇာနန။ပုဂ္ဂိုလ်တို့သဉ္ဇာအလွန်များ
၏့။ ငါသည်မကောင်းမှုကိုပြုငြားအံ့။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုကုန်လတ္တံ့သဒ္ဓါ
ပဋိဇ္ဈတ်တဖြစ်ပါလျက် မကောင်းမှုနှင့်ရောနှောဘိသည်။ ဟုဆိုကုန်ရာ၏့
တကဝ်းဟုထိတ်လန့်သဖြင့်ဒုစရိုက်မှ။ကြဉ်ခြင်းသည်လေ၊ကာဓိပတိ။ ။
အပါယ်ဘေးမှကြောက်၍။မကောင်းမှုကိုမပြုခြင်းသည်။ ဘယဿဘဝါဝ
သမ္ဘုတ္တိတာ။ ။ဥပမာကား။ ရဲးရဲးတောက်သောသံတွေခဲကိုလောင်အံ့
သည်မှကြောက်၍ပညာရှိသူသည်။မကိုင်သကဲ့သို့တည်း။ ။မိမိကိုယ်
ကိုမိမိပင် စွပ်စွဲ ခြင်း။ သူတပါးတို့က စွပ်စွဲခြင်း။ ဒဏ် ဒောင့်ခြင်း။ အ
ပါယ်လားခြင်းအားဖြင့်။ အကြောင်းလေးပါးကိုစွဲ၍။အပြစ်ကိုရှာသဖြင့်။
မကောင်းမှုမှ ထိတ်လန့်ခြင်းသဘောသည်ဝဇ္ဇာဘိရုက ဘယဒဿာဝိ
လက္ခဏာ။ ။ထိုဟိရိသြတ္တပ္ပတို့သည်။ သမုတိနတ်။ ဥပပတ္တိနတ်။ဝိ
သုဒ္ဓိနတ် တို့တွင်။ ဝိသုဒ္ဓိနတ် ဖြစ်သော ရဟန္တာ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါသမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓတို့သည်။ကိုယ်တော်တိုင်အမြဲသုံးစွဲသေါတရားဖြစ်သောကြောင့်
ဒေဝဓမ္မမည်၏ဟု။ ကေနိပါတ်ဒေဝဓမ္မဇာတ်တော်နိုင်္ဂဿ်။ ။ဟိရိသြတ္တပ္ပ
သမ္ပန္နော။ သုက္ကဓမ္မသမာဟိတော။သန္တောသပ္ပုရိသောလောကေ။ဒေဝ
ဓမ္မောတိဝုစ္စတိ။ ။ဒေဝဓမ္မမည်ခြင်းကိုဟောတော်မူသည်။ ။လော
ကကို စောင့်တတ်သောကြောင့်။ လောကပါလမည်၏့။ ဟုအင်္ဂုတ္တိရ်
ပါဠိတော်နိုင်္ဂဿ်ဟောတော်မူသည်။ ဟိရိသြတ္တပ္ပကိုယ်နိုင်္ဂဿ်မတည်မူ။အ
ဓိအဘာ။ဓိကြီးဓိထွး။နှစ်မ။ဦးရီး။ဆရာ။ရိုသေတိုက်သူ။စသည်မထင်ရ
ကားလောက၏့။ချော့ရွက်ခြင်းဖြစ်၏့။ ထိုကြောင့်ဟိရိသြတ္တပ္ပကို။ မိမိ
ကိုယ်၌။အထပ်ထပ်ထိပါးစေ။မပြတ်ထိုးပါးစေ။ ။နှလောဘော။အလော
ဘော၊အာရုံ၌မကပ်ငြိခြင်းသည်။အလောဘ။ရေပေါ်သည်။ပိန်းဗက်၌ဂုဏ်း
ကြာရွက်နိုင်္ဂဿ်ဂုဏ်းမကပ်ငြိသကဲ့သို့။ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ကာမဂုဏ်
နိုင်္ဂဿ်။ မကပ်ငြိသကဲ့သို့။ ထိုထိုအာရုံကာမဂုဏ်တို့နိုင်္ဂဿ်။ မကပ်ငြိခြင်း

လက္ခဏာသည်။အဲလောဘ။ ။နဒေါသော။အဒေါသော။ ။အာဆေးခင် ပွန်းကောင်းသည် ပြစ်မှားခြင်းကင်းသကဲ့သို့။ အဒေါသသည်ပြစ်မှား ခြင်း၏။ဆန့်ကြင်ဖက်ဖြစ်ရကား။ပြစ်မှားခြင်းမှကင်းခြင်းလက္ခဏာသည် အဒေါသ။မဇ္ဈေဒ္ဓိတောအတ္ထာသဘာဝေါ ဇေတသောတိ။မဇ္ဈတ္တာ။ ။ ဇေတသော။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။မဇ္ဈေ။ အလယ်နှိုက်။ဒ္ဓိတော။ တည်သော။ အတ္ထာသဘာဝေါ။သတ္တောသည်။အတ္ထိ။၏။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ရ။ ။မဇ္ဈတ္တာသ ဘာဝေါ။မဇ္ဈတ္တတာ။ ။စေတသိက်ရ။ ။တသုတေသု။မဇ္ဈတ္တတာ တတြမဇ္ဈတ္တတာ။ ။အာလုဉ္ဆသတ္တာဒိတပ္ပ။ရိသ်။ကတြသဒ္ဒါတာရုကြေ သည်။ ။အစိးအနင်းအသွားအလာညီမျှသော အာဇာနည်မြင်းနှစ်စီး ကိုလျစ်လျ။ရွဲသောရထားထိန်းကဲ့သို့။သမ္မယုတ်တရားတို့ကိုလျစ်လျ။ရွ ခြင်းလက္ခဏာသည်။တတြမဇ္ဈတ္တတာစေတသိက်ရ။ ။ကာယသာ ပသာမ္ဘနံ။ကာယပသဒ္ဓိ။စိတ္တသပသာမ္ဘနံ။ စိတ္တပသဒ္ဓိ။ ။ဝေဒနာ သညာသင်္ခါရတို့သည်။ နာမကာယ။ ထိုသင်္ခါရတို့ကြောင့် ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်သည်ရူပကာယ။ထိုနာမကာယရူပကာယတို့၏။ ။ပုပန်ခြင်းမှ ငြိမ်းခြင်းသည်သာလျှင်ကာယပသဒ္ဓိ။စိညာဏကွန်၏။ပုပန်ခြင်းမှ။ ငြိမ်းခြင်းသည်စိတ္တပသဒ္ဓိ။ ။ကာယသလဟုတာ။ကာယလဟုတာ။ စိတ္တသလဟုတာ။စိတ္တလဟုတာ။ ။ကာယသမုဒုတာ။ကာယမုဒု တာ။စိတ္တသမုဒုတာ။စိတ္တမုဒုတာ။ ။ကာယသကမ္မညတာ။ကာယ ကမ္မညတာ။ စိတ္တသကမ္မညတာ။စိတ္တကမ္မညတာ။ ။ကာယသာပါ ဂုညတာ။ကာယပါဂုညတာ။စိတ္တသပါဂုညတာ။စိတ္တပါဂုညတာ။ ။ ကာယသဇုကတာ။ကာယုဇုကတာ။ စိတ္တသဇုကတာ။စိတ္တုဇုကတာ။ ။အစုံအစဲ့အား။ဖြင့် ခြောက်ပါး။သောစေတသိက်တို့ထွင်။ ကိုယ်၏.ဂုဏ်း။စိတ်၏.ဂုဏ်း။ပုပန်ခြင်းကိုပြုတတ်သောဝတ်လေးပါးမည်သို့ မည်တတ်ခြင်း။လေ-သည်းချေ-သလိပ်ပျက်ခြင်းစသော အကြောင်းကင်း လျှင်ပသဒ္ဓိနှစ်ပါးဖြစ်သည်။ ။ကိုယ်စိတ်လေးလံခြင်းကိုပြုတတ်သော အကြောင်းကင်းလျှင်။လဟုတာနှစ်ပါးဖြစ်သည်။ ။ကိုယ်စိတ်ခက်တ ရေ့ကိုပြုတတ်သောအကြောင်းကင်းလျှင်မုဒုတာနှစ်ပါးဖြစ်သည်။ ။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးအမှန်ကို။ မကောင်းသည်ကိုပြုတတ်သောအကြောင်း ကင်းလျှင်ပါဂုညတာနှစ်ပါးဖြစ်သည်။ ။ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏.ကောက် ကျစ်ခြင်းကိုပြုတတ်သောအကြောင်းကင်းလျှင်၊ ဥဇုကတာနှစ်ပါးဖြစ်

သည်။ ။ယဇာကိုမှီ။ပနေတာ။ကာယစိတ္တာနုံ။ သာရမ္မာဒိကရဓာ
တုကွောဘာပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနာ။ ။ဟုဋိကာကျော်ကို။ ။
သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက်။ ။သမာဝဒန္တိ။ဇတာယတိ။သမာ
ဝါစာ။ ။ဇတာယ။ဓမ္မဇာတိယာ။ဤတရားသဘောဖြင့်။သတ္တာ။တို့သည်
သမိ။အာသင့်အားဖြင့်။ဝဒန္တိ။ဆိုတတ်ကုန်၏။ဇာကိတဆွဲ။ထိုသို့အာသင့်
အားဖြင့်ဆိုကြောင်းဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။သာဓမ္မဇာတိ။သည်။သမာ
ဝါစာ။မည်၏။ ။သမ္မာပဝတ္တောကမ္မန္တော။သမ္မာကမ္မန္တော။ ။
သမ္မာအာဇီဝန္တိ၊ဇတေနာတိ။သမာအာဇီဝေါ။ ။သမ္မာ။ကောင်းစွာ
အာဇီဝန္တိ။ အသက်မွေးတတ်ကုန်၏။ ။ဒုစ္စရိတေဟိ။အာရကာ။ရမ
တိတိ။အာရတိ။ ။ဒုစ္စရိတေဟိဝိနာရမန္တိတိ။ဝိရတိ။ ။ဒုစ္စရိတ
တော။ပဋိနိဝတ္တာဟုတ္ဝာ။ဒုစ္စရိတေဟိ။ရမန္တိတိပဋိဝိရတိ။ ။တနည်း
ကား။ ။အာရတိပုဒ်ကို။ဥပသာရလောင်းစွက်၍။ အာရတိဝိရတိ။
ပဋိဝိရတိဟုဆိုသည်။ ဒုစရိုက်မှကြည်ဖြဴခြင်းသည်။ ဝိရတိစေတသိက်
တည်း။ ။ဝစီဝိညတ်ကြောင့်ဖြစ်သောဒုစရိုက်ဟူ၍။ ဝစီတောပဇ္ဇော
ဒုစ္စရိတံ။ဝစီဒုစ္စရိတံ။ ။ပြု။ ။ဝါ။ ။ဝစီဝိညတ်သည်။ ပြုဖွယ်အပ်
သောဒုစရိုက်ဟူ၍လည်း။ ။ဝစီယာနိပ္ပာဒိတံ။ဒုစရိတံဝစီဒုစ္စရိတံ။
ပြု။ ။စိုးမင်းရာဇာ။မင်းညီမင်းသား။မှူးမတ်စသောသူတို့သည်။ မိမိတို့
၏။ စွမ်းရေသတ္တိကိုပြုလို၍မသာဝါဒ။ စသောဝစီဒုစရိုက်ကို။ပြောဆို
ခြင်းသည်။အသက်မွေးလိုသောအဖြောင့်းမရှိသောကြောင့်။ နအာဇီဝ
ဟေတုကဝစီဒုစရိုက်မည်၏။ထိုဒုစရိုက်မှ ကြည်ခြင်းသည်။ သမာကမ္မန္တဝိရတိမည်၏။
ဥစ္စာကိုရှာသော ရှေးနှစ်ရုပ်။ သူတပါး၏ ချစ်သူကိုဖျက်ဆီးတတ်
သောဂုံးတိုက်ယောဝံကျား။ ကြမ်းကြုတ်သောစကားကိုဆိုတတ်သော
အာဏာသားယောက်ကျား။ သဘင်သည်ယောက်ကျားတို့သည်။ စာ
ရန်ဝတ်ရန်အသက်မွေးရန်။သားမယားကျွေးရန်စသည်တို့၏။အလိုဠာ

စစီဒုစရိုက်ကို ပြောဆိုကြသည်ကား "အာဇီဝဟေတုက စစီဒုစရိုက်မည်၏။" တိုဒုစရိုက်မှကြည်ခြင်းသည်။ သမာအာဇီဝဝိရတီတည်း။ တဝါသည်။"မုဆိုး၊ ခိုးသားထားပြု။ ကြွာခိုသောယောက်ကျားတို့သည် အသက်မွေးလို၍ကာယဒုစရိုက်ကို"ပြုကုဉ်သည်ကား။မိန္ဆွာအာဇီဝဟေတုကဒုစရိုက်မည်၏၊ .ထိုဒုစရိုက်မှကြည်ခြင်းသည် သမာအာဇီဝဝိရတီမည်၏။" "ကာယဒွါရေပနဝိတိက္ကမော။ အာဇီဝဟေတုကောပိ အတ္ထိ။နအာဇီဝဟေတုကောပိ။ တထာဒိဒွါရေ။တတ္ထယံဇ်ရေ့။ ရာဇမဟာမတ္တော။ခိန္နံဝပသူတာ၊သူရဘာဝံဒဿနေ့ာ။မိဂံဝါ။ ဗန္ဓဒုဟနံဝါ။ ပရဒါရဝိတိက္ကမနံဝါ ကရောန်။ ဇာဒံအကုသလံ ကာယကမ်မံနာမ ။တာတောဝိရတိပိ။သမ္မာကမ္မန္တောနာမ။ "ယံပန၊နာဇီဝေဟေတုကံ။စတုဿိဓံ၊ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ဘာသန်၊ဇာဒံအကုသလံ။ဝစီကမ်မံနာမ။တဝေတော်ဝိရတိပိ၊သမာဝါစာနာမ။ ၊ယံပနအာဇီဝဟေတု။နေသာဒမဿုဗန္ဓဒဏ္ဍာဒယောပါဏံဟနန်၊အဒိန္နံအာဒိယန်၊ ၊မိဆ္ဆာစာရံစရန်၊ အယံမိစ္ဆာအာဇီဝေါနာမ၊တဇေတာဝိရတိ။သမ္မာအာဇီဝေါနာမ။ ၊ယံပိလဉ်ဂဟေတွာ။မုသာဘဏန်၊ပေသုညံ၊သမ္ဖပ္ပလာပိ။ ဖရုသေ။ပဝဇ်ဇန်၊အယံဝမိစ္ဆာဇီဝေါနာမ။တ၊တာဝိရတိ၊သမ္မာအာဇီဝေါနာမ။ "ဟုအဋ္ဌကသာလိနိုကိုရှု၍ခြားနားစွာသိ။ "သူငယ်တို့သည်ခြုပရှက်တို့ကဲ့သတ်သည်ရှိသေ၊ မိစ္ဆာကမ္မန်။ထိုမိစ္ဆာကမ္မန်မှ" ကြည်လျှင်သမ္မာကမ္မန်တ်ဝိရတိ။ သူငယ်တို့သည်စားထိုသေ၊ကြောင့်။ ဖွတ်ပစ်တ်ကဲ့သတ်သည်ရှိသေ၊မိစ္ဆာဇီဝ။ထိုမိစ္ဆာဇီဝမှရှောင်ကြဉ်သေ၊သမာအာဇီဝဝိရတိ။ "လျပ်ပေါ်သောသူတို့သည်ပြက်ရယ်ထိုး၍၊ မုသာဝါဒစကားကိုဆိုသည်ရှိသေ၊ မိစ္ဆာဝါစာ၊ထိုမိစ္ဆာဝါစာမှ"ကြဉ်လျှင်သမာဝါစာ။ "လျပ်ပေါ်သောသူတို့သည်။ ဥစ္စာကိုထို၍။မဟုတ်မမှန်သက်သေခံလျက်ချုတ်ယွင်းသောစကားကိုဆိုလျှင်မိစ္ဆာဇီဝ။ထိုမိစ္ဆာဇီဝမှကြဉ်လျှင်သမာဇီဝ။ "ယင်းသို့ဖြစ်သည်ကိုနှလုံးသွင်း၍။ သမာအာဇီဝဝိရတိဟူသည်ကား။ အသိးအခြားမရှိ၊အသက်မွေးလို၍၊ပြုသောဒုစရိုက်ရန်ပါးမှကြဉ်ခြင်းကိုသိလျှင်သမာအာဇီဝဝိရတိဟုသိ။ "အာဇီဝေါနာမေသ။ပါဠိယင်ကြောနဲထို။ ဝါစာကမ္မန္တောသုဂဟီတောစဝေဘာတိ။ တဥ္စဒိပကာရတ္တာ။ ဟုအဋ္ဌသာလိနိုကိုရှု။ "ဝိရတိသည်သောကိန္နိုက်အသိးအသိ။ တရုစိသောစိတ်ဖြင့်ပြီးသည်။ လောကုတ္တရာန္နိုက်တပြိုင်နက်ဖြစ်သည်။ ထိုဝိရတိ

သည်သမ္မတ္တာဝိရုတိ။သမာဒါနဝိရုတိ။ သမုဒ္ဆေဒဝိဂုတိဟု။ သုံးပါးပြားသည်တွင်။ စက္ကနလုလင်ကဲ့သို့ရောက်သော ဝတ္ထုမှာရှောင်ကြည်လျှင် သမ္မတ္တာဝိရုတိ။ ဝမ္မသာနဒါယကာကဲ့သို့ဆောက်တည်ပြီးသော သိလအားဖြင့်ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုမှာကြည်ခြင်းသည်သမာဒါနဝိရုတိ။အရိယာမဂ်ဖြင့်အကြွင်းမဲ့ဖြတ်၍။ကြည်ခြင်းသည်သမုဒ္ဆေဒဝိုရုတိဟုခွဲးဝေ၍။သမာကမ္မတ္တဲနှိုက်သုံးပါး။ သမာဝါစာနှိုက်သုံးပါး။ သမာအာဇီဝနှိုက်သုံးပါးဖြစ်ရကားဝိရုတိကိုးပါးတို့တွင်သမ္မတ္တာဝိရုတိသမာဒါနဝိရုတိ တို့သည် ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုကိုအာရုံပြုသည်။သမုဒ္ဆေဒဝိရုတိသည်။နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသည်။ ။ပဉ္စသိက္ခာပဒါကဲ့သသာစေဝ။ဟုပဒိုသန်္ဓိဒါ မဂ်နှိုက်လာသောကြောင့်။လောကီဝိရုတိသည်ကုသိုလ်သာတည်း။ ။သဟံပတိ။ ဖြဟ္မာမင်းသည်။မြတ်စွာဘုရားကိုတရားဟောတော်မူပါဟုတောင်းပန်ခြင်းသည်။ ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုကိုအာရုံပြု၍။ ဒုစရိုက်မှကြည်သည်မဟုတ်သောကြောင့်။သမာဝါစာမဟုတ်။စကားသာမည်မဟုတ်သောကြောင့် သမ္မာဝါစာဇည်းမဟုတ်။ သုဘာသိတာဝါစာသာ ဆိုသင့်သည်ကို။မြွေးမြိုစွာမှတ်၊သမာဝါစာကိုဆုံးဖြတ်တတ်စေ။ ။ပရဒုက္ခံ။ကိရုတိ။အပနေတိတိကရုဏာ။ ။သူတပါးတို့၏။ ဆင်းရဲးကိုပါယ်သောသနားခြင်းသည်ကရုဏာမည်၏။ ။မောဒနီသတ္တာဇေတာယာတိ။မုဒိတာ။ ။ဇေတာယ၊ခမ္မဇာတိယာ။ဖြင့်။သတ္တာ။ တို့သည်။မောဒနီ။ သူတပါးချမ်းသာကို။ဝမ်းမြောက်တတ်ကုန်၏။ • ။အပ္ပမာဏာသတ္တာအာရမ္မဏာဘူတာဇေတာသနီ။အပ္ပမညာ။ ။ဇေတာသံ။ထိုတရားတို့အား။အပ္ပမာဏာ။အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော။အာရမ္မဏာဘူတာ။အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော သတ္တာ။သတ္တာဝါတို့သည်။သနီ။ကုန်၏။ ။ထိုကရုဏာမုဒိတာတို့ကဲ့သို့အတိုင်း မသိသောသတ္တာဝါပညတ်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်သော။ဝမ်းနှိုက်သန္ဓေတည်သောသားကိုချစ်မြတ်နိုးသောမိခင်ကဲ့သို့။သတ္တာဝါအပေါင်းကိုချစ်မြတ်နိုးခြင်း ထက္ခဏာရှိသော။ အဒေါသ စေတသိက်တည်းဟူသောမေတ္တာ။ အိမ်ထောင်သိုးခြားဖြစ်သော သားကြီးနှိုက် လျစ်လျူရှုသော။မိခင်ကဲ့သို့သတ္တာဝါအပေါင်းကို လျစ်လျူရှုခြင်းလက္ခဏာရှိသော တတြမဇ္ဈတ္တာတာ စေတသိက် တည်းဟူသော်။ ဥပေက္ခာတို့ကို ယူ၍။ ဖြဟ္မစိုရ်ယတရားလေးပါးဖြစ်သည်။ ။တို့တွင်မေတ္တာကိုမိဒတိဆိုနေဟံကရောတိတိမေတ္တာ။ ။မိဒ္ဓတိ။ဆိုနေဟတိတိမေတ္တာ။ ဟုပြု၍

ရေသည်သူယုတ်သူမြတ်တို့အား။ အညိုအမျှစွတ်စိုစေသကဲ့သို့။သုခိတာ
ဒုက္ခိတတို့အား။အညိုအမျှချစ်ခင်ခြင်းသည်မေတ္တာမည်၏.ဟုဆို။ ။
ဥပေတာ။ဇူကွာ။ဥပေက္ခာ။ ။ဥပပုတ္တိတော။ဇူကွတိတိ။ဥပေက္ခာဟု
ပြု၍။အလယ်နှိုက်တည်သောအားဖြင့်ရှုတတ်ခံစား၊တတ်သောသဘော
သည်။ဥပေက္ခာမည်၏.ဟုဆို။ ။ထိုလေးပါးသောအပ မည်သို့ကို။
မြတ်သောပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာစသောသူတော်သူမြတ်တို့၏.။နေရာဖြစ်
၍။ဖြိုဟွာနံ။ဥတ္တမာနံ။ဝိဟာရာတိ၊ဖြိုဟွဝိဟာရာဟုပြု။ ။ပကာရေန။
ဓာနာတိတိပညာ။ ။ဇူနဒ္ဒိတိဇူသဒ္ဓါယင်ကရောတိတိ။ဇူန္ဒြိယံ။ပညာစ။
သာ။ဇူန္ဒြိယဥစ္စာတိ။ပညိန္ဒြိယံ။ ။တောဘမ္ဟက။သဒ်ါရတို့သည်။အနိစ္စ။
ဒုက္ခ။အနတ္တဟုသာမညအားဖြင့်၎င်း။ ဤကားနာဝ်။ဤကားရုပ်ဟုဝိသေ
သအားဖြင့်၎င်း။ ဆိတတ်သောကြောင့်ပညာ။ ။ဝါ။လက္ခဏ၊ရသ၊
ပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနတို့ဖြင့်အပြားအားဖြင့်ဆိတတ်သောကြောင့်ပညာ။ ။
ထိုတရားသည် သမ္မယုတ္တဓမ္မတို့ကိုအဂိုးရတတ်သောကြောင့်။ ဇူန္ဒြေ
လည်းမည့်ရကား။ပညိန္ဒြေစေတဆိုက်နှင့်တူ၏.။ ။သောဘဏရာသိ
ဖြိုး၏.။ချဉ်သိုးစါးသဉ်ကုံမြင်သေါတယောံသေါသူ၏.။တံတွေးဖြစ်ခြင်း
ကဲ့သို့အာရုံ၏.သဘောကိုတွေ့ခြင်းလက္ခဏာရှိသောဖဿ စေတသိက်
ကောင်းမြတ်သောဘောဇ္ဈင်တည်းဟူသော။ အရသာကို။စားသောမင်း
ကဲ့သို့အာရုံတည်းဟူသောအရသာကဲ့ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသောဝေ
ဒနာစေတသိက်။ ။လက်သမား၏သည်။နောင်သိကြောင်းဖြစ်သော
အမှတ်ကိုပြု၍သိသကဲ့သို့။အာရုံ၏.သဘောကိုအမှတ်ပြု၍သိခြင်းလက္ခ
ဏာရှိသောသညာစေတသိက်။ ။တပည့်ကြီးလက်သမားကြီးစသော
သူတို့ကဲ့သို့အာရုံနှိုက်သမ္မယုတ်တရားတို့ကို စေ့ဆော်ခြင်းလက္ခဏာရှိ
သောစေတနာစေတသိက်။ ။လေမတို့ကဲရာအရပ်နှိုက် စိုက်ထွန်း
သောမီးလျှံကဲ့သို့ တရတည်းသောအာရုံကိုသာ ယူသည်ဖြစ်၍၊ တည်
ကြည်ခြင်းမပျံ.လွင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော၊ကဂ္ဂတာစေတသိက်။ ။
ကြာရိုးစသည်ကိုစောင့်ရှောက်သောရေကဲ့သို့ သမ္မယုတ်ဖြစ်သောနာဝ်
တရားတို့ကို။ စောင့်ရှောက်ခြင်း အစိုးရခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဇီဝိ
တိန္ဒြေစေတသိက်။ ။မြင်းတို့ကိုအညီအညွတ်ဖြစ်စေခြင်းငှာနှလုံးသွင်း
သောရထားထိန်းကဲ့သို့။ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို၊ နှလုံးသွင်းခြင်းလက္ခ
ဏာရှိသောမနသိကာရစေတသိက်။ ။ကောင်းကင်သို့ပျံတက်သော

ဌက်၏့အတောင်ကိုခပ်ခြင်းကဲ့သို့။သမ္မယုတ်တရားတို့ကို။ အာရုံသို့ရှေ့
ရှုတင်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောဝိတက်စေတသိက်။ ။ကောင်းကင်ဝယ်
အတောင်ကိုဖြန့်၍။ဝဲသေါဌက်၏ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့ခြင်းကဲ့သို့။အာရုံကို
ငြိမ်သက်စွာသုံးသတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောဝိစာရစေတသိက်။ ။တံ
ခါးခုံကဲ့သို့မတုံမလှုပ်တည်တန့်ခြင်းရှိသဖြင့်။အာရုံသဘောကိုဆုံးဖြတ်
ခြင်းလက္ခဏာရှိသောအဓိမောက္ခစေတသိက်။ ။အိမ်ဟောင်းကိုခိုင်
စေခြင်းငှာ။ ထောက်သောတိုင်သစ်ကဲ့သို့ဂုဏ်း။ စစ်သည်ကိုအားပေး
သောဗိုလ်မှူးကဲ့သို့ဂုဏ်း၊သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ထောံပံ့ခြင်း လက္ခဏာ
ရှိသောဝိရိယစေတသိက်။ တောအုပ်နွံကျရောက်ရာ၌မြင်၍နှစ်သက်သော
သူကဲ့သို့။အာရုံကိုနှစ်သက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောပီတိစေတသိက်။ ။
ပစ်လွတ်အပ်သောမြားကို။ ယူလိုသောလေးသမား၏ ဆန္ဒသောလက်
ကဲ့သို့။အာရုံ၏သဘောကိုပြုလိုခြင်းမျှသာလက္ခဏာရှိသောဆန္ဒစေတ
သိက်။ ။အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောမြောင်ကဲ့သို့အာရုံ၏သဘောကို
ဖုံးလွှမ်းခြင်းသဘောရှိသောမေါဟစေတသိက်။ ။ရှာသူတို့၏ဝက်သည်
မစင်ကိုစားခြင်းမှ၊ မရှက်သကဲ့သို့ဒုစရိုက်ကို ပြုခြင်းမှ မရှက်ခြင်းသ
ဘောရှိသောအဟိရိကစေတသိက်။ ။ပိုးဖလံသည်မီးတောက်သို့ဆင်း
ခြင်းမှ မလန့်သကဲ့သို့။ဒုစရိုက်ကိုပြုကျင့်ခြင်းမှ မလန့်ခြင်း သဘောရှိ
သော အနောတ္တပ္ပ စေတသိက်။ ။ကျောက်ဖြင့် ခပ်မိသောပြာကဲ့သို့
မငြိမ်သက်ခြင်းသဘောရှိသောဥဒ္ဓစ္စစေတသိက်။ ။မြေဝဲနဲ့စေးကဲ့သို့
ကပ်ငြိခြင်း သဘောရှိသော လောဘစေတသိက်။ ။မီးတောက်ကို
ရွှေတောင်ဟု ထင်မှားသောပိုးနှံကောင်ကဲ့သို့မမှန်သောအားဖြင့်ဖြင်
ခြင်းသဘောရှိသောဒိဋ္ဌိစေတသိက်။ ။မြင့်သောတံခွန်မှန်ကင်းကဲ့သို့
မိမိကိုယ်ကိုငါသာလျှင်ဖြတ်၏ဟုအထင်သို့ထောင်လွှားခြင်းသဘော
ရှိသောမာနစေတသိက်။ ။လှင်ကန်ခပ်မိသောမြွေဟောက်ကဲ့သို့။ကြမ်း
ထမ်းသောအားဖြင့်ပြစ်မှားခြင်းသဖြစ်သောဒေါသစေတသိက်။ ။
မြတ်စွာဘုရားနှိုက်။ ငြ။စူတတ်သော ဒိဋ္ဌိတို့ကဲ့သို့ သူတပါးတို့နှိုက်။
စည်းစိမ်ရှိသည်ကိုငြ။စူခြင်းသဘောရှိသော ဇာသာစေတသိက်။ ။
ခေါက်ရာဌက်သည်ငါ၏့ဥစ္စာ။ငါ၏့ဥစ္စာဟုံမည်လျက်။သူတပါးကိုဝန်
တိုသကဲ့သို့။မိမိစည်းစိမ်ကိုရှိဝှက်ခြင်း သဘောရှိသော မစ္ဆရိယစေ
တသိက်။ ။ကျွန်မ၏့။ပူပန်ခြင်းကဲ့သို့ပြုပြီးသေါဒုစရိုက်။မပြုမိသောသုစ

ရိုက်တို့ကြောင့်စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသဘောရှိသောကုက္ကုစ္စစေတသိုက်။ ။ လမ်းနှစ်ဖြာ၌။တွေးတောယုံမှား သောယောဇဉ်ကျားကဲ့သို့။ တွေးတောယုံမှားခြင်းသဘောရှိသောဝိစိကိစ္ဆာစေတသိုက်။ ။စကြာဝဠာတေးမင်း၏ ပထွဏ်မြေးရတနာသည်။ရေနောက်ကိုကြည်လင်စေတတ်သကဲ့သို့။သမ္မယုတ်တရားတို့ကို။ ကြည်လင် စေတတ်သော သဒ္ဓါစေတသိုက်။ ။ စကြာ ဝဠာ မင်း၏. ဘဏ္ဍာ စိုးသည်။ စကြာမင်းကို အမှတ် ရစေ။ အောက်မေ့စေသကဲ့သို့ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို။အောက်မေ့စေခြင်းသဘောရှိသောသတိစေတသိုက်။ ။အဇ္ဈတ္တကိုင့်သောအမျိုးကောင်း၏။ ချွေးမကဲ့သို့။ ဒုစရိုက်မှကင်းခြင်းသဘောရှိသော ဟိရိစေတသိုက်။ ။ ပြည့်တန်းဆာမကဲ့သို့ဟိဒ္ဓကိုင့်၍။ ဒုစရိုက်မှလန့်ခြင်းသဘောရှိသော ဩတ္တပ္ပစေတသိုက်။ ။ရဟန္တာကဲ့သို့အာရုံနိုက်။မကပ်ငြိခြင်းသဘောရှိသောအလောဘစေတသိုက်။ ။အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကဲ့သို့။မပြစ်မှားခြင်းသဘောရှိသော အဒေါသစေတသိုက်။ ။ဇက်လက်အသွား အနှင်းညှိညှတ်သော မြင်းတို့နိုက်။လျှပ်လျှ။ရှုသော ရထားထိန်းကဲ့သို့။ သမ္မယုတ် တရားတို့ကို။ လျှပ်လျှ။ရှုခြင်းသဘောရှိသော။တတြ မရှုတ္တာတာစေတသိုက်။ ။ဝဒနာသညာသင်္ခါရတို့၏. ပူပန်ခြင်းမှငြိမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသောကါယပဿဒ္ဓိစေတသိုက်။ ။ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ပူပန်ခြင်းမှငြိမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသောစိတ္တပဿဒ္ဓိစေတသိုက်။ ။စေတသိုက်တို့၏ပေါ့ပါးစွာဖြစ်ခြင်းလျှင် လက္ခဏာရှိသောကာယလဟုတာစေတသိုက်။ ။စိတ်၏. ပေါ့ပါးစွာဖြစ်ခြင်းလျှင်လက္ခဏာရှိသောစိတ္တလဟုတာစေတသိုက်။ ။စေတသိုက်တို့၏. နူးညံ့စွာဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောကာယမုဒုတာစေတသိုက်။ ။စိတ်တို့၏. နူးညံ့စွါဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောစိတ္တမုဒုတာစေတသိုက်။ ။စေတသိုက်တို့၏အမှုနိုက်ကောင်းသည်၏အဖြာဖြာလျှင်လက္ခဏာရှိသောကာယကမ္မညတာစေတသိုက်။ ။ စိတ်တို့၏. အမှုနိုက်ကောင်းသည်၏. အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိသောစိတ္တကမ္မညတာ စေတသိုက်။ ။စေတသိုက်တို့၏. နာကြင်ခြင်းမှငြိမ်းသဖြင့်လေ့လာစွာဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကာယပါဂုညတာ စေတသိုက်။ ။စိတ်တို့၏. နာကြင်ခြင်းမှငြိမ်းသဖြင့်လေ့လာစွာဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောစိတ္တပါဂုညတာစေတသိုက်။ ။စေတသိုက်တို့၏. ဖြောင့်စွာဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောကာယဇုကုတာစေတသိုက်။ ။စိတ်တို့

ဏ်ဖြောင့်စွာဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောစိတ္တုဇ္ဇုကတာစေတသိက်။ ။ အသက်မွေးကြောင်း မဟုတ်သော။ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးမှ ရှောင်ကြည်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောသမ္မာဝါစာစေတသိက်။ ။အသက်မွေးကြောင်း မဟုတ်သောကာယဒုစရိုက် သုံးပါးမှရှောင်ကြည်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောသမ္မာကမ္မန္တစေတသိက်။ ။အသက်မွေးကြောင်းဖြစ်သောဝစီဒုစရိုက်လေးပါး။ ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးမှ။ရှောင်ကြည်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောသမ္မာအာဇီဝစေတသိက်။ ။ရောဂါကပ်ရောက်သော သူငယ်နို့ဂ်။ချစ်ခင်ခြင်းရှိသောမိခင်ကဲ့သို့။ဒုက္ခိတသတ္တဝါပညတ်ကို့။အာရုံပြု၍။သနားခြင်းလက္ခဏာရှိသောကရုဏာစေတသိက်။ ။ဝတ်စားပြည့်စုံလျက် စိတ်တိုင်းကျမွေ့လျော်ပျော်ရွှင်သော။ သားငယ်ကိုဖြင်၍။ ဝမ်းမြောက်သောမိခင်ကဲ့သို့။သုခိတသတ္တဝါပညတ်ကိုအာရုံပြု၍။ ဝမ်းမြောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ မုဒိတာစေတသိက်။ ။သဒ္ဒါ။ ဝိ။သသအပြား။ နာမ်ရုပ်အပြားလက္ခဏာ။ရသ။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ပဒဋ္ဌာန်အပြားအားဖြင့်အလုံးစုံကိုသိမြင်ခြင်း၌။ အစိုးရခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ပညိန္ဒြေ စေတသိက်အားဖြင့် ငါးဆဲ့နှစ်ပါးသော။ စေတသိက်တို့သည်။ စေတသိကာဓမ္မာဟူသေ၊ပုဒ်၏အရ။ ။သန်္ဃဝိဇ္ဇမာနံ။နိဘာရိတွာ။ရူပိယတိ။ပကာသိယတိတိ။သရူပံ။ဟူသည်နှင့်အညီ။ထင်ရှားရှိသည်ကိုထုတ်၍ပြသောကြောင့်သရုပ်မည်၏။ ။စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက်နို်က်။ဝိညတ်ဒွေးဟူရာနို်က်။ကမ္မဇပထဝိကို့။ ထိုခိုက်ကြောင်းဖြစ်သောစိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏။အခြင်းအရာသည် ကာယဝိညတ်။ ကမ္မဇပတာဝိကို့။ထိုခိုက်ကြောင်းဖြစ်သောကမ္မဇပထဝိဓာတ်၏။အခြင်းအရာသည်ဝစီဝိညတ်။ ။ထိုဝိညတ်တို့သည်ဥပါဒ်၊ဋ္ဌီ၊ဘင်၊မရှိခဲ့တကား။ အသို့လျှင်ဓာတ်သို့ အစဉ်လိုက်နို်င်အံ့နည်း ဟူငြားအံ့၊ ။ကာယဝိညတ္တိသဒ်္ဒါတေ။ အာတိက္ကာ မာဒိဇနကစိတ္တာ ဇဝါယော ဓတ္ထွာ ဝိကကလာပသဿ။ ဝိကာရာ ဘူတော သန်္ဃဋ္ဌနာဒိနံ။ သဟာကာရိကာရဏာဘူတော။ စောပနာကာယ ဘာဝတော။ ကမ္မာပဝတ္တိမုခဘာဝတောစကာယဒွါရသဒ်္ဒါတောကမ္မဒွါရေ။ ။ဝစီညတ္တိသဒ်္ဒါတော။ ဝစီဘေဒကရပဿာဂ သမုဋ္ဌာပကစိတ္တာသမုဋ္ဌာန်။ပထဝီဓာတ္ထွာဝိကကလာပသဿ။ ဝိကာရာဘူတော။ စောပနာဝါစာဘာဝတော။ကမ္မာနံပဝတ္တိမုခဘာဝတောစ။ဝစီဒွါရသဒ်္ဒါတော။ကမ္မဒွါရေ။ ။ ဋီကာကျော်။ ။ကမ္မဇပထဝိကို့။ ထိုခိုက်ကြောင်းဖောဆနစ်ကြိမ်တို့တွင်

သတ္တမဇော်ကြောင့်ဖြစ်သောစိတ္တဇအဋ္ဌကလိပ်၏ အတွင်းနှိုက်ဝါယော ဓာတ်၏ အခြင်းအရာသည်။ကာယဝိညတ်။ ။ဝါယောဓာတ်ခုပ်မဟုတ် ထိုအာကာရဝိကာရသည်။စိတ္တဇအဋ္ဌကလိပ်ကဲ့သို့စိတ္တာသမုဋ္ဌာန်စစ်မ ဟုတ်။ ။ကမ္မဇပထဝီကိုထိခိုက်ကြောင်းဖြစ်သောစကားပြောဆိုလိုသော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကလာပ်၏ အတွင်း၌ ဝါယောဓါတ်ပထဝီ ဓါတ်တို့၏ အချင်းအရာမျှသည်ဝစီဝိညတ်။ပထဝီဓာတ်ခုပ်မဟုတ်။စိတ္တ ဇအဋ္ဌကလာပ်သည်ကော်သမုဋ္ဌာန်မည်သကဲ့သို့ စင်စစ်ကော်သမဟုတ် ထိုဝါယောဓာတ် ပထဝီဓာတ်တို့၏ အခြင်းအရာသည်ဝိညတ်ဒွေးဖြစ် ရကား။ဥပါဒါဒ္ဓိဘင်ကော်သမဂ္ဂိသော်လည်းဝိညတ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တာပ္ပါဒါဒ်တံ့ည်ဆဲခဏတွင်ယခုသန္ဓိသေးဝိညတ်ကိုရကောင်းသောကြောင့်သ မုဋ္ဌာပကဓာတ်၏ အမည်ကိုသမုဋ္ဌာပိယခွဲတင်စား၍ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဟုဟော တော်မူသည်။ ။ထိုကြောင့်ကော်ပ္ပါဒ။ကောနိရောဓ။လက္ခဏာဖြင့်ဝိညတ် ဒွေးသည်စေတသိကပသင်္ခါရဖြစ်ရာသောကြောင့်။ကော်လမ္ဘကဿဒ္ဒါဖြင့် ဝိညတ်ဒွေးကိုစင်စစ်သည်ဟုဒိကာကျော်ခွဖွင့်သည်။ ကစိတ္တကဋ္ဌကာ ယကဖြစ်သော။ ဝိညတ်ဒွေးကို။ သတ္တရသာယကဖြစ်သော။ မျပ်တို့နှင့် ပေါင်း၍။ ကလာပ်ဖွဲသည်မှာ။ ယေဘုယျနည်းအားဖြင့်ဖွဲသည်ဆရာ နည်းတည်း။ ။ ။မဟန်တရဒုက်နိုက်ရှာဘွယ်ပြီး၏။

(၉၁) မဟန်တရဒုက်ကို ဟော တော် မူသည်၏။ အချားမဲ့နိုက်။ ဥပါဒါ နဂေါ့ဆွကကိုဟော တော်မူ၏။ ထိုနိုက်လည်း။ ဥပါဒါနဒုက်။ ဥပါဒါနိုယဒုက်။ ဥပါဒါနသမွယတ္တဒုက်။ ဥပါဒါနဥပါဒါနိုယဒုက်။ဥပါ ဒါနဥပါဒါနသမွယတ္တဒုက်။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တဥပါဒါနိုယဒုက်အားဖြင့် ခြောက်ပါး။လ။ဥပါဒါန၁။ဥပါဒါနိမည်ကုန်သော။ နော့ဥပါဒါန၁။မမည် ကုန်သော၊လ။ ။ပဌမကား့လောဘ။ဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သောဥပါဒါန်တရား ကိုယ်နှစ်ပါးရ၏။ ဒိဋ္ဌိသည်ဒုက္ခသစ္စာ။သေါဘသည်သမုဒယသစ္စာ။လ ဒုတိယကား။စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ ဥပါဒါန်တရားကိုယ်ကြဉ် သော စေတသိက်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။အာဒိသဒ္ဓါနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။

ဥပါဒါနဒုက်ပြီး၏ ။

(၉၂) ထိုနောင်၊ လ။ ဥပါဒါနိယာ။ ဥပါဒါန်၏ အာဇုံဖြစ် ကုန် သော။အနုပ္ပါဒါနိယာ။ မဖြစ်ကုန်သော။ပဌမကား့။ ဒုလောကိစိတ်စေတ

သိက်ရုပ်ရုဏ်။ဒုတိယကား။လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ရုဏ်။အာဒိလဒ္ဓ
နိပ္ပဒေသနာက်။ ။ဥပါဒါနိယနာက်ပြီးဂျီ့။
(၉၃) ထိုနောင်။လ။ဥပါဒါနသမ္မယဟူသော။ကုန်သော။ ဥပါဒါန၀ိပ္ပ
ယုတ္တာကုန်သော။ ပဌမကား။ လောဘမူစိတ်ဂွစ်ခု။ ဒိဋ္ဌဂတ၀ိပ္ပယုတ်
၄-ချဉ်ဂွိသေ။ထောဘ၊ဒေါသ၊ ဇာသ၊ မစ္ဆရိယ၊ကုက္ကုစ္စ၊၀ိစိကိစ္ဆါကြဉ်
သော။စေတသိက်ဗါ၀ိသရုဏ်။ ။ဒုတိယကား။ဒေါသမူဒွေးမောဟမူဒွေး
ကုသိုလ်ဇကေ၀ိသ၀ိပါက်ဆတ္တိ်သကိရိယာ၀ိသ။ လောဘဒိဋ္ဌိမာနကြဉ်
သောစေတသိက်ဇကုန်ပညာသ။ဒိဋ္ဌဂတ၀ိပ္ပယုတ်၌ဂွိသောလောဘရုပ်
အဒ္ဓါ၀ိသ။နိဗ္ဗာန်ရုဏ်။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသနာက်။ ။
ဥပါဒါနာသမ္မယုတ္တာဒုက်ပြီးဂျီ့။
(၉၄) ထိုနောင်။လ။ဥပါဒါနာစေ၀။သော။ဥပါဒါနိယာစ။သော
လ။ဥပါဒါနိယာစေ၀။ သော။ နောစဥပါဒါနာ။သော။လ။ ပဌမကား
လောဘဒိဋ္ဌိရုဏ်။ ။ဒုတိယကား။လောကိစိတ်ဇကောသိတိ။ဥပါဒါန်.နှစ်
ပါးမှတပါးသောစေတသိက်ရုပ်ရုဏ်။ အာဒိလဒ္ဓ။ လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ကြောင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသဒုက်မည်ဂျီ့။ ။
ဥပါဒါနဥပါဒါနိယဒုက်ပြီးဂျီ့။
(၉၅) ထိုနောင်။ လ။ ဥပါဒါနာစေ၀။ သော။ဥပါဒါန သမ္မုပ
ယုတ္တာစ။သော။ ။ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာစေ၀။သော။ နောစဥပါဒါနာ။
သော။လ။ပဌမကား။ဒိဋ္ဌဂတသမ္မယုတ်နိုက်ဂွိသောလောဘဒိဋ္ဌရုဏ်။ ။
ဒုတိယကား။လောဘမူစိတ်ဂွစ်ခု။ဥပါဒါနိ်.နှစ်ပါးကြဉ်သောစေတသိက်
၀ိသရုဏ်။ အာဒိလဒ္ဓ။ ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေး။ ကုသိုလ်ဇကေ၀ိသ
၀ိပါက်ဆတ္တိ်သ၊ကိရိယာ၀ိသ၊ သောဘဒိဋ္ဌိမာနကြဉ်သောစေတသိက်
ဇကုန်ပညာသ။ ဒိဋ္ဌဂတ၀ိပ္ပယုတ်နိုက်ဂွိသော လောဘ၊ ရုပ်အဒ္ဓါ၀ိသ။
နိဗ္ဗာန်ကြောင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသ။ဒုက်မည်ဂျီ့။ ။
ဥပဒါနဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာဒုက်ပြီးဂျီ့။
(၉၆) ထိုနောင်။လ။ဥပါဒါန၀ိယုပ္ပတ္တာခေါပန။သော။ဥပါဒါနိယာ
၀ိ။သော။ ။နဥပါဒါနိယာ၀ိ။သော်။လ။ပဌမကား။ဒေါသမူ။မောဟမူ။
လောကိကုသိုလ်။ လောကိ၀ိပါက်ကိရိယာစိတ်လောဘ။ဒိဋ္ဌိမာနကြဉ်
သော။စေတသိက်ဇကုန်ပညာသ။ ဒိဋ္ဌဂတ၀ိပ္ပယုတ်၌ဂွိသော လောဘ

ရုပ်အဌဂိသ့ရဏ်။ ။ဒုတိယကား။ ငလောကတွေ့ချစိတ်ကူးပြောဒိန်ဗျာန် ရဏ်။ ။အာဒိလဒ္ဓ။လောဘမူဂ္ဂစ်ခ။ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်နိုက်ဂိုသော။လောဘ ငဒေါသ။ဇာသာ၊မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော။ စေတသိက် ဗာဝိသံကြွင်းသောကြောင့်၊သပ္ပဒေသနာက်မည်ဏ်။ ။

ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တဥပါဒါနိယဒုက်ပြီးဏ်။

ပဌမဒုက်ကဲ့သို့ဥပါဒါနာစေဝမ္မော။ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာစ။ ။ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာစေဝ ဓမ္မာ။နောစဥပါဒါနာ။ ။ဟုသမ္မာဒုက်ဏ်.ပဌမကား။ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်နိုက်ဂိုသော။လောဘ၊ဥပါဒါန်တပါးရဏ်။ ။ ဒုတိယကား။ငဒေါသမူဂ္ဂေး၊မောဟမူဂ္ဂေး။ ကုသိုလ်ဝိပါက်။ကိရိယာစိတ် လောဘဒိဋ္ဌမာနကြဉ်သောစေတသိက်ငကုန ပညာသ။ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရဏ်။ အာဒိလဒ္ဓ။လောဘမူဂ္ဂစ်ခ။ဒေါသ။ဇာသာ မစ္ဆရိယ၊ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌဂတဝိပ္ပယုတ်နိုက်ဂိုသော။လောဘကြဉ်သော။ စေတသိက်ဗာဝိသ ကြွင်းသော့ကြောင့်။သပ္ပဒေသ။ ။ဗျတိရေကသမ္မာဝဒုက်ကား။ ။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာဓမ္မာ။ဥပါဒါနိယာဝိ။အနုပ္ပါဒါနိယာဝ်။ ။နောဥပါဒါနာဓမ္မာ။ဥပါဒါနိယာဝိ။အနုပ္ပာဒါနိယာဝိ။ ။ဥပါဒါနာဓမ္မာ။ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ ။နောဥပါဒါနာဓမ္မာ။ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ ။ဥပါဒါနိယာဓမ္မာ။ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာဝိ။ ။ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ ။ဥပါဒါနိယာဓမ္မာ ဥပါဒါနာဝိ။ ။နောဥပါဒါနာဝိ။ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာဓမ္မာ။ဥပါဒါနာဝ်။ ။နောဥပါဒါနာဝိ။ ။ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာဓမ္မာ။ဥပါဒါနာဝိ၊ ။နောဥပါဒါနာဝိ။ ။ အားဖြင့်ခုနစ်ပါး သောဗျတိရေကသမ္မာဝဒုက်တို့သည်ဖြာဂ်ကုန်ဏ်။ ။ အကောက်သိသင့်ဖြ။ကြီ၍ကောံ။ ။ဘုသံအာဒိယန္တိတိ။ဥပါဒါ။ ။ ယေဓမ္မာ။တို့သည်။အာရမ္မဏ်၊ကို့။ဘုသံ။ ပြင်းစွာ။အာဒိယန္တိ။ယူတတ် ကုန်ဏ်။ ။ဖါးကိုဖြေခဲ့သကဲ့သို့အါခုံကိုမြှားစွါယူတတ်သေါလောဘသည် ဥပါဒါန်။ဥပမိကား။ ဝန်တိုခြင်းသည်မစ္ဆရိယ။လွန်စွဲဝန်တိုခြင်းသည် ကဒရိယဟူသကဲ့သို့။ ကာမဂုဏ်ငါးပါးနိုက်တပ်မက်မောခြင်းသည်။ လောဘ။ လွန်စွာတပ်မက်ငံမောခြင်းသည် ဥပါဒါန်မည်သတည်း။ ။ ကာမတဆဲ့တဘုံနိုက်ကပ်မက်မောသောလောဘသည်၊ကာမုပ္ပာဒါန်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ခြောက်ဆဲ့နစ်ပါးကုစွဲလမ်းခြင်းသည်၊ဒိဋ္ဌုပ္ပာဒါန်။ဂေါဆိလ

ဂေါဝတန္ဓါးတို့ဂြို့အလေ့။နွါးတို့ဂြို့အကျင့်ဖြင့်သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲးမှစင်ကြယ်ဂြို့ဟုစွဲးလမ်းခြင်းသည်။သိလမ္ဗတုပ္ပဒါန်။သင်္ကာယဒိဋ္ဌိအယူကိုစွဲလမ်းခြင်းသည်အင်္ဂဝါဒုပ္ပဒါန်။ ။ထိုသင်္ကာယဒိဋ္ဌိအများကိုသုတ်နှိ်ကဒုက်သို့ရောက်မှုဆိုမည်။ ။

(ဥပါဒါနဂေါ ဆွ ကဋ္ဌရှာဘွယ်ပြီး၏.)

(၉၇) ဥပါဒါနဂေါ ဆွ ကကိုဟောတော်မူသည်၏. အခြားမဲ့၌၊ကိဓလသဂေါ ဆွကကိုဟောတော်မူ၏.။ ။ထိုနှိုက်လည်း။ကိလေသဒုက်။သံကိလေသိကမှုက်။သံကိလိဋ္ဌဒုက်။ ကိလေသသမွယုတ္တဒုက်။ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက်။ ကိလေသသံကိလိဋ္ဌဒုက်။ ကိလေသ။ကိလေသ သမွယုတ္တဒုက်။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တ။ သံကိ လေသိကဒုက်အားဖြင့်ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏.။လ။ ကိလေသာ။ပူပန်စေတတ်ကုန်သော။ ။ကိလေသာ။နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ။ကိလေသာ။ကိလေသာမည်ကုန်သော။လ။ နောကိလေသာ။ မမည်ကုန်သော။လ။ ပဌမကား။ လောဘ။ဒေါသ။မောဟ။မာန။ဒိဋ္ဌိ။ဝိစိကိစ္ဆာ။ထိန။ဥဒ္ဓစ္စ။ အဟိရိက။အနောတ္တပ္ပ။ဟုဆိုအပ်သော ကိလေသာဆယ်ပါးရ၏.။ ။ဒုတိယကား။စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ကိလေသာဆယ်ပါးကြဉ်သော။စေတသိက်ဆိုးစတ္တာလီသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏.။အာဒိလဒ္ဓ၊နိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏.

(ကိလေသဒုက်ပြီး၏.)

(၉၈) ထို့နောင်သံကိလေသိက ဒုက်ကို။လ။ သံကိလေသိကာ။ပူပန်စေတတ်သောကိလေသာတို့ကိုရခြင်းငှာ ထိုက်ကုန်သော။ဝါ။နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာတို့ကိုရခြင်းငှာထိုက်ကုန်သော။ အသံကိလေသိကာ။ မထိုက်ကုန်သော။လ။ ပဌမကား။လောကီစိတ်၉ကောဓိတိ။စေတသိက်ဆိုးပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏.။ ။ဒုတိယကား၊လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ရ၏.။ အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏.။ ။

သံကိလေသိကဒုက်ပြီး၏.

(၉၉) ထိုနောင်သံကိလိဋ္ဌဒုက်ကို။လ။ သံကိလိဋ္ဌာ။ပူပန်စေတတ်သောကိလေသာတို့သည်။ပူပန်စေအပ်ကုန်သော၊ဝါ။နှိပ်စက်တတ်

သောကိလေသာတို့သည်။နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ ။အသံကိလိဋ္ဌာ။ပူပန်စေတတ်သောကိလေသာတို့သည်။ မပူပန်စေအပ်ကုန်သော်။ဝါ။နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည်။မနှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။လ။ ပဋ္ဌမကား။အကုသိုလ်စိတ်ဒုါဒသ။စေတသိက်သတ္တရိသရုံ့။ ။ဒုတိယကား။ ကုသိုလ်စိပါက်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရုံ့။အာဒိလဒ္ဓ နိပ္ပဒေသနုက်မည်ရုံ့။

(၁၀၀) ထိုနောင် ကိလေသသမူယုတ္တာ ဒုက်ကို။လ။ ကိလေသသမူယုတ္တာ၊ ကိလေသာနှင့်ဂျဉ်ကုန်သော။ ကိလေသစိပ္ပယုတ္တာ၊ကိလေသာနှင့်မဂျဉ်ကုန်သော။သံကိလိဋ္ဌာစေဝ။ ကုန်သော။နေဝစကိလေသာကိလေသာလံ့ည်းမမည်ကုန်သော။လ။ ပဋ္ဌမကား။ကိလေသာဆယ်ပါးရုံ့။ ။ဒုတိယကား။အကုသိုလ်စိတ်ဒုါဒသ၊ကိလေသဆယ်ပါးကြည်သောစေတသိက်သတ္တရိသရုံ့။ အာဒိလဒ္ဓ။ ကုသိုလ်စိပါက်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်းသောကြောင့်သပ္ပဒေသနုက်။ ။

ကိလေသသမူယုတ္တာဒုက်ပြီး၏

(၁၀၁) ထိုနောင် ကိလေသသံကိလေသိကာဒုက်ကို။လ။ ကိလေသာစေဝ။ ကိလေသာလည်းမည်ကုန်သော။ သံကိလေဆိကာစ။ ပူပန်စေတတ်နှိပ်စက်စေတတ်ကုန်သော၊ ကိလေသာတို့ကိုရဖြင်းငှာထို့ကုန်သော။လ။ပဋ္ဌမကား။လောဘ။ဒေါသ။မောဟ။မာန။ဒိဋ္ဌိ။ဝိစိကိစ္ဆာ။ထိန။ဥဒ္ဓစ္စ။ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပဟူဆိုအပ်သော ကိလေသာတရားကိုယ်ဆယ်ပါးရုံ့။ဆိုခြ။ဆိုလေ။ ။ဒုတိယကား။လောကိုစိတ်၄ကာသိတိ။ကိလေသာတရားကိုယ်ဆယ်ပါးကြည်သော စေတသိက်ဒွေးစတ္တာလီသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရုံ့။လ၊အာဒိလဒ္ဓဒုက်မည်ရုံ့။သပ္ပဒေသ။ ။တို့တွင်။ လောကုတ္တရာစိတ်၄စ်ချ။ စေတသိက်ဆယ်တို့သနိဗ္ဗာန်ဟူဆိုအပ်သောကြောင့်၊သပ္ပဒေသနုက်မည်ရုံ့။

ကိလေသသံကိလေသိကာဒုက်ပြီး၏။

(၁၀၂) ထိုနောင်ကိလေသသံကိလိဋ္ဌဒုက်ကို။လ။ကိလေသာစေဝ။ ကိလေသာလည်းမည်ကုန်သော။သံကိလိဋ္ဌာစ။ပူပန်စေတတ်နှိပ်စက်စေတတ်ကုန်သော၊ ကိလေသာတို့သည်၊ပူပန်စေအပ်နှိပ်စက်စေအပ်ကုန်

သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ လ။ဏ်္ဍ။ သံကိုးဒ်ဌာစေဗ်။ ပူပန်စေတတ်နှိပ်စက်စေတတ်ကုန်သောကိလေသာတို့သည်။ပူပန်စေအပ်နှိပ်စက်စေအပ်ကုန်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။လ။ဏ်္ဍ။ပဌမကား။လေါဘ။ လ။အဓနာပ္ပဟုဆိုအပ်သေကိလေသါတရားကိုယ်ဆယ်ပါးရ၏။ဆိုမြဲဆိုလေ။။ဒုတိယကား။အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ ကိလေသာတရားကိုပါ်ကြဉ်သောစေတသိက်သတ္တရသ-ရ၏။လ။အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက်မည်ဏ်္ဍ။သပ္ပ။လ။တို့်တွင်။ ကုသိုလ်ကေဝိသ။ဝိပါက်ဆတ္တိ်သ။ ကိရိယာဝိသ။စေတသိက်အဒ္ဓတိ်သ။ ရုပ်အဒ္ဓဝိသ။နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော။လ။ကြွင်းသော်ကြောင့်။ သပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်္ဍ။ (ကိလေသသံကိလိဋ္ဌဒုက်ပြီး၏။)

(၁၀၃) ထိုနောင် ကိလေသကိလေသသမ္မယုတ္တဒုက်ကို။လ။ ကိလေသသံကိလိဋ္ဌဒုက်နှင့်အတူကောက်လေ။ဒုက်ရတ်လည်းတူပြီ။

ကိလေသကိလေသသမ္မယုတ္တဒုက်ပြီး၏။

(၁၀၄) တိုနောင်ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ။သံကိလေသိကဒုက်ကို။လ။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာခေါပန။ကိလေသာနှင့်လည်းမရှဉ်ကုန်သော။သံကိလေသိကါဝိ။ကိလေသာကိုရခြင်းငှာလည်းထိုက်ကုန်သော။အသံကိလေသိကာဝိ။သော။ပဌမကား။လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ။ လောကီဝိပါက်ဇတ္တိ်သ။ ကိရိယာဝိသ။စေတသိက်အဒ္ဓတိ်သ၊ ရုပ်အဒ္ဓဝိသရ၏။ ။ဒုတိယကား။ လောကုတ္တရာ စိတ္တုပ္ပါဒ်နိဗ္ဗာန်ရ၏။ အာဒိလဒ္ဓ။အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြွင်းသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်ဏ်္ဍ။

(ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တ။သံကိလေသိကဒုက်ပြီး၏။)

ဗျတိရေကဒုက်ကား။ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာဝမ္မာ။ သံကိလေသိကာဝိ။အသံကိလေသိကာဝိ။အသံကိလေသိကာဝိ။ဟုဖြစ်သင့်သည်လည်းတပါး။ ။နောသံကိလေသါဝမ္မါ။သံကိလိဋ္ဌာဝိ။အသံကိလိဋ္ဌါဝိ။ဖြစ်သင့်သည်လည်းတပါး။ ။နောသံကိလေသာဝမ္မာ။ကိလေသသမ္မယုတ္တာဝိ။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ဖြစ်သင့်သည်လည်းကပါး။ ။သံကိလေသာဝမ္မာ၊သံကိလိဋ္ဌာဝိ။အသံကိလိဋ္ဌာဝိ။ဖြစ်သင့်သည်လည်းတပါး။ ။သံကိလေသိကာဝမ္မာ ကိလေသသမ္မယုတ္တာဝ်ဝိ။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ ဖြစ်သင့်သည်လည်း

တပါး။သံကိလိဒ္ဓာဝ်ဓမ္မာ ကိလေသာပိ။ နောကိလေသာပိ။ဖြစ်သင့်သည် လည်းတပါး။ ။ကိလေသသမ္ပယုတ္တာဝ်ဓမ္မာ ကိလေသာပိ။နောကိလေသာပိ။ ဖြစ်သင့်သည် လည်းတပါး။. အားဖြင့်ခုနစ်ပါးသော ဗျတိရေကသမ္ဘာဒုက်တို့ကိုထုတ်၍ကောက်လေအပ်၏့။ ။စိတ္တံ ကိလိသတိ။ ဥပတပ္ပတိ။ ဇေတဟိ့တိ။ကိလေသာ။ ။စိတ္တံ ကိလိသတိဗာဓတိ။ ဇေတဟိတိ။ကိလေသာ။ ။စိတ်ကိုပူပန်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း စိတ်ကိုနှိပ်စက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ကိလေသာမည်၏့ဟူ၊က ရဏာသာဓနပြူ။ဝါ။စိတ္တံ ကိလိယတိ။တဝိုယတိကိလေသာ။ ။စိတ္တံ ကိလိယတိဗာဓိယတိတိကိလေသာ။ ။ဇေတဟိ။တို့သည်။စိတ္တံ။ကို။ ကိလိယတိ။တဝိုယတိ။ပူပန်စေအပ်၏့။ဇုတိ။ထိုသို့ပူပန်စေတတ်သော သတ္တိကြောင့်။ကိလေသာ။မည်၏့။အဝုတ္တကမ္မသါဓနဖြစ်၍၊ဝါကျနှိုက် အပ်ပေသည်။ ဇုတိလှန်သောအခါ။တတ်နှင့်လှံသည်၊ ။ကိလေသာ ဆယ်ပါးသည်အာရုံပြုအပ်သည်ကိုနှိပ်စက်တတ်သည်ဟုဆိုသည်။ ။ ကိလေသာနှင့် ဂျဉ်သည်ကို။ ကိလေသာကိုရဖြင်းဌာ ထိုက်သည်ဟုဆို သည်။ ။ကိလေသာတို့သည်သုတ္တန်နည်းအဘိဓမ္မာနည်းဟုအထူးအ ချားမရှိပြီ။ တရားကိုယ်ဆယ်ပါးဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ။အာရုံ။ကာလ။ သန္တာန်အံ့ားဖြင့်ပွားများ၍တထောင့်ငါးရာရှိသည်။ပွားများ(၁၅၀၀)။ ။ လောကိုစိတ်ဇောသိတိကိုအာရမ္မဏာဝိဇာနနအားဖြင့်တူ၍။တပါးယူ။ လေါကိုဖဿဇောသိတိကိုလည်း။ဖုသနသဘောအားဖြင့်တပါးပယူ။လ လောကိုပညိန္ဒြေ၊ သုံးဆဲ့ကိုးရာကို။ ပဇာနနသဘောအား ဖြင့်တပါးယူ ၍။နာဝ်တေပညာသ။ ။နိမ္မနုရုပ်အင္မာရဏ၊ အာကာသဓာတ်တပါး။ လက္ခဏာရုပ်လေးပါးတို့တွင်။ဥပစယနှင့်သန္တတိကိုပေါင်း၍။ ဇာတိရုပ် တရယူ။ ဇရတာအနိစ္စတာဖြင့်လက္ခဏာရုပ်သုံးရာကိုယူ၍ရုပ်ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်နာဝ်ပေါင်း ခုနစ်ဆဲ့ငါးပါး။ အင္ဂါတ္တသန္တာန် ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်အား ဖြင့်။သန္တာန်နှစ်ပါးနှင့်မြောက်လျှင်း တခုဲ့ငါးဆယ်ဖြစ်သည်။ထိုတခုဲ့ ငါးဆယ်ကို။ကိလေသာဆယ်ပါးနှင့်မြောက်ပြန်လျှင်၊တထောင့်ငါးရာ ဖြစ်သတည်း။အနုဒိကာနည်း။ ။ခုနစ်ဆဲ့ငါးနာဝ်ရုပ်ကား၊နှစ်ပါးဆယ် တွေ့မြောက်ပွားရေသေ့။ ကိလဲသာစက်။သုံးထောဝက်ဟု၊ ပညာ ရှိတို့ဆိုရိုးရှိသည်။ ။

(ကိလေသဂေါ ဆ္ဆကန္ဒိက်ရှာဘွယ်ပြီး၏..)

ကိလေသဂါန္ဆကကိုဟောတော်မူသည်၏့ အကြောင်းမဲ့နှိုက်။ပိဋ္ဌဒုက် ကိုဟောတော်မူ၏့။ ထိုနှိုက်လည်း။ဒဿနေန။ပဟာတဗ္ဗဒုက်။ ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဒုက်။ ။ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုဒုက်။ ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဟေတုဒုက်။ ။သဝိတက္ကဒုက်။ ။သဝိစာရဒုက်။ ။သပိတိကဒုက်။ ။ပိတိသဟဂတဒုက်။ ။သုခသဟဂတဒုက်။ ။ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်။ ။ကာမာဝစရဒုက်။ ။ရူပါဝစရဒုက်။ ။အရူပါဝစရဒုက်။ ။ပရိယာပန္နဒုက်။ ။နိယျာနိကဒုက်။ ။နိယ်တဒုက်။ ။သဥ္ဇတ္တရဒုက်။ ။သရဏဒုက်။အားဖြင့် တဆဲ့၅၈ပါးအပြားရှိ၏။ လ။ (၁၀၅) ဒဿနေန။ ပဟာတဗ္ဗာ။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်ပယ်အပ်ကုန်သော။ ။နဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ။မပယ်အပ်ကုန်သော။ ပဌမကား။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်အ ကြင်းမဲ့ပယ် အပ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ ဝိစိကိ ဆ္ဆာ သဟဂုတ် စိတ်တခု။ မာန။ ဒေါသ။ ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စကြဉ်သောစေတသိက်၈ခုဝိသရဂ်၏့။ ။သောတာပတ္တိမဂ်သည်။တနေ့ကရအား ဖြင့်သာပယ်အပ်သော။ဝါ။ ၎ကဒေသအားဖြင့်ပယ်အပ်သော။ အပါယဂမနိယ ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ဒေါသမူဿေး။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိဆ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်ပဉ္စဝိသရဂ်၏့။ ။ခန္ဓာလေးပါး။အာယတနာနှစ်ပါး။ဓါတ်နှစ်ပါး။သစ္စာနှစ်ပါး။ဖွဲလေ။ ။ဒုတိယကား။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်ပယ်အပ်သည်မှတပါးသော။ အပါယဂမနိယမဟုတ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ဒေါသမူဿေး။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ စင်စစ်မပယ်အပ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်တခုကသိုလ်ဇကဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ဒိဋ္ဌိ-ဝိစိကိဆ္ဆာကြဉ်သော။ စေတသိက်ပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရဂ်၏့။ ။ဖွဲလေ။ ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်။ ။(ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဒုက်ပြီး၏့)။ (၁၀၆) ထိုနောင်ဘာဝနာယ၊ပဟာတဗ္ဗဒုက်ကို။လ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ။အထက်မဂ်သုံးပါးသည်ပယ်အပ်ကုန်သော။ နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ။ကုန်သော။လ။ပဌမကား။ သကဒါဂါမိမဂ်သည်တနေ့ကရအားဖြင့်ပါယ်အပ်သော။ ဩဠာရိကဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ဒေါသမူဿေး။အနောဂါမိမဂ်သည်။ အကြင်းမဲ့ပယ်အပ်သောကာမရာဂနှင့်သံယောဇဉ်ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ ဒေါသမူဿေး။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိဆ္ဆာမှတပါးသော။စေတသိက်ပဉ္စဝိသ။အရဟတ္တမဂ်သည်အ

ကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်သော။ ရူပရာဂ။ အရူပရာဂနှင့်သမွယုတ်ဖြစ်သော။ဒိဋ္ဌိ
ဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်တခု။ဒိဋ္ဌိ။ ဒေါသ။ဇာသော။
မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာမှတပါးသောစေတသိက်၎ကဝိသရ၏။ ။
ပွဲလေ။ ။ဒုတိယကား။အထက်မဂ်သုံးပါးတို့သည်ပါယ်အပ်သည်မှ၊
တပါးသော အပါယဂမနိယဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။
ဒေါသမူလစိတ်နှစ်။ အထက်မဂ်သုံးပါးတို့သည်။ ၎ကဲ့သို့မပယ်အပ်သော။ဒိဋ္ဌိ
ဂတသမွယုတ်စိတ်လေးခု။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်တခု။ ကသိုဏ်၎က
ဝိသ။ဝိပါက်ဆယ်တို့သ။ကိရိယာစိတ်ဝိသ။ စေတသိက်နှစ်ဆယ်ပညာသ။ရုပ်
အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏။လ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်။

(ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဒုက်ပြီး၏။)

(၁၀၇) ထိုနောင်ဒဿနေန။ပဟာတဗ္ဗဟေတုဒုက်ကို၊လ။ပဋ္ဌမ
ကား။သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ အနဝဿဒါးဖြင့်ပယ်အပ်သော၊ဒိဋ္ဌိ
ဂတသမွယုတ်စိတ်လေးခု။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်တခု၊မာန။ ဒေါသ။
ဇာသော။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာစိတ်နှင့်ဂိုသောမောဟသည်ကြွင်
ဆယ်သော့စေတသိက်ဗာဝိသ။ သောတာပတ္တိမဂ်သည် တဒေကဋ္ဌအား
ဖြင့်ပါယ်အပ်သော။ အပါယ ဂမနိယမဟုတ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်
စိတ်လေးခု။ဒေါသမူလစိတ်နှစ်။ဝိစိကိစ္ဆာကြွင်သော့စေတသိက်ပဉ္စဝိသရ၏။၊
ပွဲလေ။ ဒုတိယကား။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ပယ်အပ်သောဟိတ်ဂို
သည်မှ။တပါးသော။ အပါယဂမနိယမဟုတ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်
စိတ်လေးခု။ဒေါသမူလစိတ်နှစ်။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ၎ကဲ့အားဖြင့်မ
ပါယ်အပ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်တခု၊ ကသိုဏ်၎ကဝိသဝိပါက်
ဆယ်တို့သ။ကိရိယာဝိသ။ဒိဋ္ဌိဇဆိကိစ္ဆာမှတပါးသော၊ စေတသိက်ပဉ္စဝါ
သ။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်နှင့်ဂိုသောမောဟ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏
လ။အာဒိလဒ္ဓ။နိပ္ပဒေသဒုက်။ ။

(ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာဟေတုဒုက်ပြီး၏.)

(၁၀၈) ထိုနောင်ဘာဝနာယ။ပဟာတဗ္ဗဟေတုဒုက်ကို။လ။ပဋ္ဌမ
ကား။ သကဒါဂါမိမဂ်သည်။ တနုကရအားဖြင့် ပယ်အပ်သော။ ဩ
ဠာရိကဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်-ဒိတ်လေးခု၊ ဒေါသမူလစိတ်နှစ်။ အနာ

ဂါဒိမဂ်သ့ည်။ အာနဝသေသအံ့ားဖြင့် ပယ်အပ်သော။ ရူပရာဂ။ အရူ
ပရာဂနှင့် သမ္မယုတ်ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ ဥဒ္ဓစ္စသ
ဟဂုတ်စိတ်တခု။ဒိဋ္ဌဓေါသ။ဇွာသဲသာ။မဿ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိ ဆ္ဆာ။ဥဒ္ဓစ္စ
သဟဂုတ်စိတ်နှိုက် ဂ္ဂိသော မောဟသည် ကြဉ်အပ်သော။ စေတသိက်
ဂကေဝိသရ၏။ ။ဒုတိယကား။အထက်မဂ်သုံးပါးသည်ပယ်အပ်သော
ဟိတ်ဂ္ဂိသည်မှ တပါးသော။ အပါယ ဂမနိယ ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပ
ယုတ်စိတ်လေးခဲ့။ဓေါသမူဠေး။ အထက်မဂ်သုံးပါးသည် ဂကေ့ကွာအားဖြင့်
မပါယ်အပ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ်စိတ်လေးခု။ဝိစိကိ ဆ္ဆာစိတ်တခု။
ကုသိုလ်ဂကေဝိသ၊ဝိပါက်ဆတ္တိ ံသ။ ကြိယာဝိသ။စေတသိက်ဒွေးပညာ
သ။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်နှိုက်ဂ္ဂိသောမောဟ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏။
အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်။

(ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဟေတုဒုက်ပြီး၏။)

(၁၀၉) ထို့နောင်သဝိတက္ကဒုက်ကို။လ။ သဝိတက္ကော။ဝိတက်နှင့်
တကွဖြစ်ကုန်သော။ဝါ။ဝိတက်ဂ္ဂိကုန်သော။ အဝိတက္ကော။ကုန်သော။လ။
ပဋ္ဌမကား။ သဝိတက်စိတ်ငါးဆဲ့ငါခု။ ဝိတက်ကြဉ်သော စေတသိက်
ဂကေပညာသရ၏။ ခန္ဓာအာယတာနဓာတ်လွယ်ပြီ။ သစ္စာသုံးပါးကား။
လောကီသ ဝိတက္ကစိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခု။ လောဘကြဉ်သောစေတသိက်
ဂကေပညာသသည့်ဒုက္ခသစ္စာ။ လောဘသည်။သမုဒယသစ္စာ။ မဂ်သဝိ
တက္ကစိတ်လေးခုနှိုက်ဂ္ဂိသော။သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ခုနစ်ပါး။လ။အ၊ရ
ဟတ္တမဂ်ခုနစ်ပါးသည်။မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။နှစ်ဆဲ့ဂုစ်ခု
ဇိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။သုံးဆယ်ခြောက်ခုသည်သစ္စဝိမုတ်။ ။ဒုတိယကား။
အဝိတက္ကစိတ်ခြောက်ဆဲ့ခြောက်ခု။ ဝိတက်ဂ္ဂိတပါးသော။ စေတသိက်
သတ္တတိ ံသ။သဝိတက္ကစိတ်ငါးဆဲ့ငါးခုနှိုက်ဂ္ဂိသော၊ဝိတက်ငါးဆဲ့ငါးခု။
ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရ၏။ခန္ဓာငါးပါး။အာယတနတဆဲ့နှစ်ပါး။ဓါတ်ဝဆဲ့
နှစ်ပါး။ သစ္စာသုံးပါးကား၊ လောကီအဝိတက္ကစိတ် သုံးဆဲ့လေးခု။စေတ
သိက်စတ္တတိ ံသ။ လောကီဝိတက်လေးဆဲ့နှစ်ခု။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည်ဒုက္ခ
သစ္စာ။နိဗ္ဗာန်သည်နိရောဓသစ္စာ။ မဂ်အဝိတက္ကစိတ်တဆဲ့ခြောက်ခုနှိုက်
ဂ္ဂိသော။သမာသက်ပွဲမှတပါးသော။သောတာပတ္တိမဂ်ခုနစ်ပါး။လ။အရ
ဟတ္တမဂ် ခုနစ်ပါးသည်ဂုင်း။ မဂ်ပဋ္ဌမဈာန် စိတ်လေးခုနှိုက် ဂ္ဂိသောဝိ

တက်စေတဆိုက်ဟုဉ်းဟူသော။ သမာသကိပ္ပ မဂ္ဂင်ဟုဆိုအပ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ်တပါး။လ။ အရဟာတ္တမဂ်တပါးသည်လည်းကောင်း။ မဂ္ဂသစ္စာကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပာဒ်။ နှစ်ဆဲ့ကိုးခု၊ ဇိုလ်စိတ္တုပ္ပာဒ်သုံးဆဲ့ခြောက်ရသည်ဂင်း။ဇိုလ်ပဋ္ဌမစျာန်လေးဆန္ဒိုက်ဂို့သော။ ဝိတက်စေတဆိုက်လေးရသည်ဂင်း။သဗ္ဗဂိမုတ်။လ။အာဒိလဒ္ဓိနိဗ္ဗဒေသဒုက်။

သဝိတက္ကဒုက်ပြီး၏။

(၁၁၀) ထိုနောင်သဝိစာရဒုက်ကို။လ။ပဋ္ဌမကား။သဝိစာရခြောက်ဆဲ့ခြောက်ခု၊ဝိစာရမှတပါးသော စေတသိက်ဂကပညာသရ၏။ ခဒ္ဒါအာယတနခံတ်ဖွဲ့။လွယ်ပြီ။သစ္စာသုံးပါးကား။ လောကီသဝိစာရစိတ်ဂါးဆယ်။လောဘကြဉ်သောစေတသိက်ဂကပညာသသည်။ဒုက္ခသစ္စာလောဘသည် သမုဒယသစ္စာ။ မဂ်သဝိစာရစ်တ်ရှစ်ဆန္ဒိုက် ဂို့သော။ သောတာပတ္တိမဂ်ရှစ်ပါး ဆုနှစ်ပါး။လ။ အရဟတ္တမဂ်ရှစ်ပါး၊ ဆုနှစ်ပါး သည်မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပာဒ်နှစ်ဆဲ့ရှစ်ခု။ ဇိုလ်စိတ္တုပ္ပာဒ်သုံးဆဲ့ခြောက်ရသည် သစ္စဝိမုတ်။ ။ဒုတိယကား။ အဝိစာရစိတ်ဂါးဆဲ့ဂါးခု။ဝိတက်ဝိစာရမှတပါးသော၊စေတသိက်ဆယ်ဂို့သော။ သဝိစာရစိတ်ခြောက်ဆဲ့ခြောက်ခုသော၊ဝိစာရစေတသိက်ခြောက်ဆဲ့ခြောက်ခု ရပ်အဋ္ဌဝိသာ။နိဗ္ဗာန်ခု၏။ ခဒ္ဒါအာယတန ခတ်လွယ်ပြီ။ သဗ္ဗာသုံးပါးကားလောကီဝိစာရစိတ်သုံ ဆဲ့တရု၊ စေတသိက်တေတ္တဲ့သ။လောကီဝိစာရစေတသိက်ဂါးဆယ်။ရပ်အဋ္ဌဝိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာမည်၏. နိဗ္ဗာန်သည်နိရောဓသစ္စာမည်၏၊ ။မဂ်အဝိစာရစိတ်တဆဲ့နှစ်ဆုနှစ်ဂို့သော သောတာပတ္တိမဂ်ဆုနှစ်ပါး။လ။အရဟတ္တမဂ်ဆုနှစ်ပါးသည်မဂ္ဂသစ္စာမည်၏. ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ရှစ်ခု၊ ဇိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သုံ ဆဲ့ဂါ ဆုသည် လဉ်းကောင်း။လောကုတ္တရာသဝိစာရစိတ်ဘဆဲ့ခြောက်ဆုနှစ်ဂို့သော ဝိစာရစေတသိက်တဆဲ့ခြောက်ဆုသည်လည်းကောင်း၊ သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှလွတ်၏. ။လ။အာဒိလဒ္ဓိနိဗ္ဗဒေသဒုက်။ ။

(သဝိစာရဒုက်ပြီး၏.)

(၁၁၁) ထိုနောင်။ သဝိတ်ကဒုက်ကို။လ။ပဋ္ဌမကား။ ဝိတိသဟဂုတ်စိတ်ဂါးဆဲ့တဆု၊ဝိတိ၊ဒေါသ၊ဧကသဿ၊ မစ္ဆရိယ၊ကုက္ကစ္စ။ ဝိဒိကိစ္စာ

ကြဉ်သေစေတသိက်ဆစတ္တာဃဒိသရဏ်။ ဖွဲလေ။ဒုတိယကား။အဝိတိ
ကစိတ်ခန္ဓာစယ်။ပိတိကြဉ်သေစေတသိက်ဇကေပညာသ။ ပိတိသဟ
ဂုတ်စိတ်ငါးဆဲ့တခဋ္ဌိရိသေ။ ပိတိငါးဆဲ့တခ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရဏ်
လ။သစ္စာလေးပါးကား။ လောကိအပိတိကစိတ်ငါးဆဲ့လေးခု။ လောဘ
ကြဉ်သေစေတသိက်ဇကေပညာသ။ လောကိပိတိန္ဓာစ်ဆဲ့ဒုစ်ခု။ရုပ်အဋ္ဌဝိ
သသည်ဒုက္ခသစ္စာ။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ။နိဗ္ဗာန်သည်နိရောဓ
သစ္စာ။မဂ်အပိတိကစိတ်ဂုစ်ခုန္ဓိက်ရိသေ၊သေါတာပတ္တိမဂ်ဒုနစ်ပါး။လ
သည်။မဂ္ဂသစ္စာ။ ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တာ၂ပ္ပါဒ်ဒုနစ်ဆဲ့ခုနစ်ပုံး။ ဗိုလ်စိတ္တာ၂ပ္ပါဒ်
သုံးဆဲ့လေးပါးသည်လည်းကောင်း။လောကုတ္တရာပိတိသဟဂုတ်စိတ်။
ဒုစ်ဆဲ့လွှးခုန္ဓိက်ရိသော။ ပိတိသဟဂုတ်စိတ်ဒုစ်ဆဲ့ လေးခုသည်လည်း
ကောင်း။ ။သစ္စဝိမုတ်။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။

(သပိတိကဒုက်ပြီး၏။)

(၁၁၂) ထိုနောင်။ပိတိသဟဂတဒုက်ကို။လ။ ပိတိသဟဂတာ။
နပိတိသဟဂတာ။ ဟုသဒ္ဒါသာထူးခြားသည်။ သပိတိကဒုက်နှင့်အဏ္ဏ
တူပြီ။ (ပိတိသဟဂတဒုက်ပြီး၏။)

(၁၁၃) ထိုနောင်။သုခသဟဂတဒုက်ကို။လ။သုခသဟဂတာ။သု
ခဝေဒနာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။နသုခသဟဂတာ။ကုန်သော။လ။ပဋ္ဌမ
ကား။ သုခသဟဂုတ်စိတ်တေသဋ္ဌိ။ဝေဒနာ။ ဒေါသ။ဇ္ဈာသာ။ မစ္ဆရိယ။
ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာ။ကြဉ်သေစေတသိက်ဆစတ္တာဃဒိသရဏ်။ ။ဖွဲလေ
လွယ်ပြီ။ ။ဒုတိယကားဒုက္ခသဟဂုတ်သုံးခု။ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်။
ငါးဆဲ့ငါးခု။ပိတိကြဉ်ဆေါစေတသိက်ဇကေပညာသ။သုခသဟဂုတ်စိတ်
တေသဋ္ဌိဒ္ဓိရိသော။သုခဝေဒနာခြောက်ဆဲ့သုံးခု။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရဏ်။ ။
ခန္ဓာအာယတနဓာတ်သစ္စာကုန်။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်။

(သုခသဟဂတဒုက်ပြီး၏)

(၁၁၄) ထိုနောင်။ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တဒုက်ကို။လ။ ဥပေက္ခာသ
ဟဂတာ။ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ နဥပေက္ခာသဟဂ
တာ။ ကုန်သော။လ။ ပဋ္ဌမကား။ဥပေက္ခာဝေဒနာ ငါးဆဲ့ငါးခု။ဝေဒနာ။
ပိတိ။ဒေါသ။ဇ္ဈာသာ။မစ္ဆရိယ၊ကုက္ကုစ္စ။ကြဉ်သေါစေတသိက်ဆစတ္တာ

ထိသရဇ္ဈ်။ခန္ဓာသုံးပါး။အါယတန-၁၂စ်ပါး။ဓါတ်-၁၂စ်ပါး။သစ္စာသုံးပါး။ ။ ဒုတိယကား။သုခသဟဂုတ်စိတ်တေသင်္ဘ။ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ်သုံးခု။ဝိစိကိ ဆ္ဆာကြဉ်သော စေတဆိက်ဇကေပဉ်ညာသ။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ငါးဆဲ့ငါးခု။ ပိတိကြဉ်သောစေတဆိက်ဇကေပညာသ။ သုခသဟဂုတ် စိတ်တေသင်္ဘိန်ိုက် ဂိုသော။ သုခဝေဒနာခြောက်ဆဲ့သုံးခု။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရဇ်။ ။ခန္ဓာအာယတနခာတ်သစ္စာကုန်။အာဒိလဋ္ဌနိ၂ဒေသဒုက်။

(ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်ပြီး၏.)

(၁၁၅) ထို.နောင်ကာမာဝစရာ။ ကာမာဝစရ မည်ကုန်သော။ နကာမာဝစရာ။မမည်ကုန်သော။လ။ပဋ္ဌမကား။ကာမာဝစရစိတ်စတ္ပ ပညာသ။စေတဆိက်ဒွေးပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ ။ဒုတိယကား။ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာစိတ်သုံးဆဲ့ငါးခု။ စေတသိက်အဋ္ဌတိ ဲသ။နိဗ္ဗာန် ရ၏. ။အာဒိလဋ္ဌနိ၂ဒေသဒုက်။

(ကာမာဝစရဒုက်ပြီး၏.)

(၁၁၆) ထိုနောင်ရူပါဝစရဒုက်ကို။လ။ပဋ္ဌမကား။ရူပါဝစရစိတ် တဆဲ့ငါးခု။စေတဆိက်ပဉ္စတိ ဲသရ၏. ။ ။ဒုတိယကား။ကာမဇ်တ်။အ ရူပစိတ်။ လောကုတ္တရာစိတ်။ စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏.အာဒိလဋ္ဌနိ၂ဒေသဒုက်မည်၏. ။

(ရူပါဝစရဒုက်ပြီး၏.)

(၁၁၇) ထိုနောင် အရူပါဝစရဒုက်ကို။လ။ အရူပါဝစရစိတ်တ ဆဲ့၁၂စ်ခု။စေတဆိက်တိ ဲသရ၏. ။ ။ဒုတိယကား။လ။ ကာမစိတ်။ရူပ စိတ်။လောကုတ္တရာစိတ်။စေတသိက်၊ ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရ၏။အာဒိလဋ္ဌနိ၂ဒေသ ဒုက်။

(အရူပါဝစရဒုက်ပြီး၏.)

(၁၁၈) ထိုနောင်။ပရိယာပန္နဒုက်ကို။လ။ ပရိယာပန္နာ။ဝဋ်တရား ၁၂က်။အကျိုးဝင်ကုန်သော။အပရိယာပန္နာ။မဝင်ကုန်သော၊ လောကီယ ဒုက်၁၂ဉ်တူပြီ။

(ပရိယာပန္နဒုက်ပြီး၏.)

(၁၁၉) ထိုနောင်။နိယျာနိကဒုက်။လ။ နိယျာနိကာ။ဝဋ်ဆင်းရဲးမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။အနိယျာနိကာ။ဝဋ်ဆင်းရဲးမှထွက်

ဖြောက်ကြောင်းမဟုတ်ကုန်သော။လ။ပဌမကား။ မဂ်စိတ်လေးခု။စေတသိက်ဆယ့်တို့သရဂ်။ ။ဒုတိယကား။လောကီစိတ်ကေသိတိ။ဖိုလ်စိတ်လေးခု။စေတသိက်နှစ်ပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရဂ်။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်။ (နိယျာနိကဒုက်ပြီး၏။)

(၁၂၀) ထိုနောင်နိယတဒုက်ကို။လ။နိယတာ။စုတိ၏။အချားမဲ့နှိုက်ငင်း။မိမိ၏။အခြားမဲ့နှိုက်ငင်း။အကျိုးပေးခြင်းမြဲကုန်သော။အနိယတာ။မမြဲကုန်သော။လ။ ပဌမကား။နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက်၏။ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။သတ္တမဇော။ ဒေါသ။ဇာသာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောစေတသိက်ဂေါဝိသ်။ ။မာတုဃာတက။ ပိတုဃာသက။ အရဟန္တဃာတက။ လောဟိတုပ္ပါဒက။သံဃဘေဒက်အားဖြင့်။ အနန္တရိယကံ ငါးပါးတို့၏။ အစွမ်းအား ဖြင့်ဖြစ်သော။ဒေါသမူဒွေး။သတ္တမဇော။ပိတိလောဘ။ဒိဋ္ဌိ။ မာန။ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော။စေတသိက်ဗာဝိသ။ ။မဂ်စိတ်လေးခု။စေတသိက်ဆယ့်တို့သရဂ်။။လ။သစ္စာသုံးပါး။ကား။အကုသိလ်စိတ်ခြောက်ခု။လောဘကြဉ်သောစေတသိက်စတုဝိသသည်။ဒုက္ခသစ္စာ။လေါဘသည်သမုဒယသစ္စာမည်၏။မဂ်စိတ်လေးခုနှိုက်ဂိသော။သမာဒိဋ္ဌိ။ လ။ဂုစ်ပါးခုနှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ။ကြင်းသော။မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲ့ကိုးခု။သစ္စဝိမုတ်။လ။သဟဉ်း။ ။ ဒုတိယကား။နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက်၏။ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော။ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ သတ္တမဇောမှတပါးသော။ ပဋ္ဌာနန္တရိယကံ၏။ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောဒေါသမူဒွေး။သတ္တမဇောမှလည်းတပါးသော။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊လောကီဝိပါက်ဗတ္တိ်သ။ကြိယာဝိသ။စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ရဂ်။ အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်။ (နိယတဒုက်ပြီး၏။)

(၁၂၁) ထိုနောင်သဉ္ဇာရဒုက်ကိုဟောတော်မူ၏။လ။သဉ္ဇာရာဓိမိထက်လွန်မြတ်သော တရားရှိကုန်သော။ အနုဇ္ဇာရာ။ ဓိမိထက်လွန်မြတ်သောတရားမရှိကုန်သော။လောကီယဒုက်နှင့်အကောက်တူပြီ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။ ။(သဉ္ဇာရဒုက်ပြီး၏။)

(၁၂၂) ထိုနောင်သရဏာဒုက်ကို။လ။သရဏာ။ငိုကြွေးမြည်တန်းကြောင်းဖြစ်သော။ရာဂဒေါသစသောကိလေသာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော အရဏာ။ငိုကြွေးမြည်တန်းကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ရာဂဒေါသစသောကို

လေသာမရှိကုန်သော။ လ။ပဌမကား။ အံ့ကုသိုလ်စိတ်ဖွါးဒသ။ စေတ
ဆိုက်သတ္တုဝိသရ၏။ ။ဖွဲ့လေ။ ။ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။
ဝိပါက်ဆတ္တိ်သ။ကိရိယာဝိသ။ စေတဆိုက်အင်္ဂတိ်သ။ ရုပ်အင်္ဂဝိသ။
နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။ဖွဲ့လေ။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒ်ဒသဒုက်မည်၏။ ။

(သရဏဒုက်ပြီး၏.)

ဤတဆဲ့ရှစ်ဒုက်တို့တွင်။ဒသနေန။ ပဟာတဗ္ဗဒုက်နိုက်။စတ္တာရော
ဒိဋ္ဌဂတဝိ်ယုတ္တာ။ လောဘသဟဂတ စိတ္တုပ္ပာဒါ။ ဆွေဒါမနဿသ
မာဂတစိတ္တုပ္ပာဒါ။ ဆွမေခမ္မါဆိယာ။ဒသနေနပဟာတဗ္ဗာ။ဟုဝိဘင်း
ပါဠိတော်ရှိသည်ကိုဂုင်း!။။ကတမေဓမ္မာ။နဒသနေနပဟာတဗ္ဗာ။ဥဒ္ဓစ္စ
သဟဂတာ။စိတ္တုပ္ပာဒါ။လ။ နိဗ္ဗာန်။ ။ဆွေမေဓမ္မာ၊ စသည်ဖြင့်၊ 'ဝိဘင်း
ပါဠိတော်ရှိသည်ကိုဂုင်း။ထောက်ရှု၍ကုန်စင်အောင်ကောက်၊ ။ဘာ
ဝနာယပဟာတဗ္ဗဒုက်နိုက်လည်း၊ စတ္တာရောဒိဋ္ဌဂတဝိ်ယုတ္တာ။လော
ဘသဟဂတ စိတ္တုပ္ပာဒါ။ ဆွေဒါမနဿသဟဂတ ဒိတ္တုပ္ပာဒါ။ ဆွမေ
ဓမ္မာဆိယဲ်။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ။ ဆိယာနဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ။
ကတမေဓမ္မာ။ နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ။ စတ္တာရောဒိဋ္ဌဂတဝိ်ယုတ္တာ
စိတ္တုပ္ပာဒါ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတာ၊ စိတ္တုပ္ပာဒါ။ လ။ နိဗ္ဗာန်။ ဆွမေ
ဓမ္မာ၊နဘာဝနာယ။ ပဟာတဗ္ဗာ။ ဟုဝိဘင်းပါဠိတော်ကို ထောက်ရှု၍။
ကုန်စင်အောင်ကောက်။ ။ကာမာဝစရဒုက်နိုက်။ကာမကို။ကာမေ
တိတိ။ကာမေ။ပြု၊ယာတက္ကာ။သည်။ဝတ္ထုကာမ်။ဝတ္ထုကာမကို။ကာ
မေတိ။တောင့်တတတ်၏. ။ကာမတက္ကာရ၊ ။ကာမေဇ္ဈအာဝစရ
တိအာရမ္မကကရဏဝသေနာတိ။ကာမာဝစရံ။ ။ဇ္ဈစတုပညာ
သဝိခစိတ္တုပ္ပာဒေ။ နိုက်။ သဘာဝတအားဖြင့် ကြည့်လည်ရာဖြစ်သည်မ
ဟုတ်။အာရဏကရဏအားဖြင့် ကြည့်လည်ရာဖြစ်သောကြောင့် အာရမ္မ
ဏဝသေန။ဟုဝိသေသနလောင်းချိသမ္ဘန်။ ။ဝါ။ကာယိယတိတိကာ
မော။ ။ယောဒေသော။ အကြည့်ကာမတဆဲ့တဘုံကို၊ တက္ကာယ။
သည်၊ကာယိယတိ၊အလိုရှိအပ်၏. ။ကာမတဆဲ့တဘုံရ။ ။ကာမေ
ယေဆုယျေန၊အဝစရတိတိကာမာဝစရံ။ ။ကာမာဝစရိတ်စတုပ
ညာသရ၊ကာမေအဝစရတိဆိုသောကြောင့်ကာမဒိတ်သည် ရှုပဘုံအ
ရှုပဘုံ၌ဖြစ်ခိုက်။ ကာမာဝစရမမည်ဟူ၍ အဗျာဒိတဒေါသရောက်ရာ

သည်။ရူပစိတ်အရူပစိတ်တို့သည်၊ကာမဘုံနှိုက်ဖြစ်ခိုက်။ကာမာဝစရမည်၏၊ဟုံ၊အဗျာပိတ ဒေါသရောက်ရာသည်။ထိုဒေါသနှစ်ပါးကိုပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ယောဂုယောနထည့်၍သမ္မနှံ။ ။စစ်တိုက်ဆင်သည်စစ်မြေနှိုက်ကြဉ်လည်ရကား။စစ်ဆင်တွင်သည်။ရံခါ မြို့ရွာသို့ရောက်သော်လည်းစစ်ဆင်ဟူသောအမည်ကိုမစွန့်သကဲ့သို့။ ကာမာဝစရဟူသောအမည်ကိုမစွန့်သတည်း။သမုဒ္ဒ၏၊စသောလူမိန်းမ၌ဖြစ်သော၊ဘူရိဒတ်စသောတို့ရ ဆွေနှိုးသည်။လူမမည်၊တို့ရ ဆွေနှိုးသာမည်သကဲ့သို့၊ကာမမျိုးတဏှာ၏ကြဉ်လည်ရာဖြစ်သောစိတ်သည်၊ရူပအရူပဘုံသို့ရောက်ငြားသော်လည်း။ ကာမာဝစရသာမည်၏။ ။ထိုကာမာဝစရစိတ်သည်။သောမနဿသဟဂတ်၊ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်၊ အသင်္ခါရိကစိတ်တ ၈။လ။ဉပေက္ခာသဟဂတ်။ဉဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ်တ၈အားဖြင့်။ အကုသိုလ်စိတ်ဖွါဒသ။ ဉပေက္ခာသဟဂတ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်တ၈။လ။ သောမနဿသဟဂတ်။ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်တ၈အားဖြင့်။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသသောမနဿသဟဂတ်။ ညာဏသမ္ပယုတ်၊ အသင်္ခါရိကစိတ်တ၈။လ။ ဉပေက္ခာသဟဂတ်။ ညာဏဝိပ္ပယုတ်သသင်္ခါရိကစိတ် တ၈အားဖြင့်။ ကါမာဝစရသောဘဏ်စိတ်စတုဝိသ။ ။အစရစပေါင်းစတုပညာသ။။ထိုစိတ်တို့သာ-ကာမာဝစရမည်သည်မဟုတ်။ ဘူတပ္ပသာဒဝိသယာဘာဝေါဟဒယမိစ္ဆာဝိ။စသောဂါထာတို့နှင့်အညီနှစ်ဆဲ့ ၅စ်ပါးသောရုပ်တို့သည်လည်း။ကာမတဏှာ၏ကြဉ်လည်ရာဖြစ်၍။ကာမာဝစရမည်သည်သာတည်း။ ။တို့တွင်။ပထန္တိ။ပတိဋ္ဌာဟန္တိ။ဇာတ်သဟဇာတရူပါနိတိပထဝီ။ ။ကြမ်ထမ်းခက်တရောဂိုခြင်းလက္ခဏာနှင့်ငြည့်စုံသောပထဝီဓာတ်သည်။ သဟဇာတဖြစ်သောရုပ်တို့၏၊ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်ပထဝီမည်၏။ဖြေကြိုးသည်သစ်ပင်စသည်တို့၏။ တဉ္ဉရာဖြစ်သကဲ့သို့။ တည်ရာဖြစ်သတည်း။ထိုပထဝီသည်။ပရိမဏ္ဍတရားလေးပါးမှတပါးသောသတ္တဝါတို့ကဲ့သို့ဝမဟုတ်။သဘာဝမျှဖြစ်သောကြောင့်။ဓာတ်လည်းမည်သည်ဖြစ်၍ပထဝီဓာတ်။ ။အာပေတိသဟဇာတရူပါနိ။ပဿဒ္ဓိရတိတိအာပေါ။ ။တကွဖြစ်သောရုပ်တို့ကိုဖြန့်တတ်၏။ ။အပ္ပာယတိ။ဗြူဟတိသဟဇာတရူပါနိတိ။အာပေါ။ ။စွတ်စိုခြင်းပြောင်းပြေ့ခြင်း ဖွဲ့ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ အာပေါဓာတ်သည်။တကွဖြစ်ဖက်ရုပ်တို့ကိုပွါးစေတတ်သောကြောင့်အာပေါ။ ။

တေဇော်တိသဟဇာတရူပါနိုပရိပါစေတိတိ။တေဇော်၊ ၊သဟဇာတ်ရုပ်တို့ကိုရင့်စေတတ်သောကြောင့်၊ တေဇော။ဝါ။ တေဇောတိုသဲသေတို့ဥဆွာဝေပတိသဟဇာတရူပါနိုတိ။တေဇော။ ။မိုးစသည်တို့၏အခိုး။ အဝေ့ဝတည်းဟူသောဥဏ္ဍတေဇောသည်ဂင်း။ လောကန်ရက်ငရဲ။ရေ၏အခိုးအဝေ့ဝတည်းဟူသော။ သိတတေဇောသည်ဂင်း။ရင့်ခြင်းကျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသကဲ့သို့။သိတဥဏ္ဍတေဇောသည်။ တကွဖြစ်ဖက်ရုပ်တို့ကိုပူလောင်စေတတ်ရင့်စေတတ်၏။ထိုကြောင့်တေဇောမည်၏။ ။ ဝါယတိ၊ဒဿနဿရုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေနဘူတသဃိဘဝံပါပေတိတိ။ဝါယော။ ။ယောရူပသဘာဝေါ။သည်။ဒဿနဿရုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေန။ ရှေးဖြစ်နှင့်သောရုပ်မှတပါးသောဒုရုပ်နှိုက်တကွဖြစ်ဖက်ဖြစ်ဇသောရုပ်တို့၏။ဖြစ်အံ့သောအကြောင်း၏။အဖြစ်အားဖြင့်၊ဘူတသဃိဘဝံ။မဟာဘူတ်လေးပါးအပေါင်းကို။ ဝါယတိ။ ပါပေတိ။ လွှပ်ရှားခြင်းသို့ရောက်စေတတ်၏။ ။ထောက်ပန့်ခြင်းလက္ခဏာ၊လွှပ်ရှားခြင်းလက္ခဏာရှိရကား။တပါးသောအရုပ်နှိုက် ဖြစ်အံ့သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ အခြားသောရုပ်ကလာပ်နှိုက် ရှိသောမဟာဘူတ်အပေါင်းကိုအခြား သောရုပ်ကလာပ်သို့ရောက်စေတတ်၏။ထိုကြောင့်ဝါယောဓာတ်။ ၊ထိုဓာတ်လေးပါးတို့သည်။ ။မဟန္တာပါတုဘါဝေတာ။မဟာဘူတသာမညတော မဟာပရိဟါရတော။မဟာဝိကါရတော။မဟန္တဏ္ဍာဘူတဇ္ဇာစ။မဟာဘူတာ။ဟုဝိသုဒ္ဓိမဂ်လာသည် နှင့်အညီ။ ရာထောင်သောင်းသိန်းသန်းမက။များလှစွာသောရုပ်ကလာပ်အပေါင်းတို့၏၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ပ္ပဒေသအပေါင်းအပြန်ပြန်ရှိသေ့ဖြင့်မိရှဲတောင်စကြာဝဠာတောင်။မြေကြီးဟူသောအနုဝါဒိယ္ယသဲ့ဘာနိုင်္ဂုံး။ ကြီးမားသည်၊လိပ်၊ငါး နတ် အသူရာ။ ဟူသော ဥပါဒိယ္ယသဲ့ဘာနိုင်္ဂုံး။ ကြီးမားသည်ဖြစ်၍၊ ထင်ရှားသောကြောင့်။မဟာဘူတ်မည်၏။၊ ထိုကြောင့်။မဟန္တာဟုတွာ၊ပါတုဘူတာတိမဟာဘူတာ။ဟုပြု။ရွှေငွေမဟုတ်သော။အင်္ဂဒဲခဲကျောက်ခဲကို။ရွှေငွေဟုတ်လေဟန်။ ပဏ္ဏာမြေးမဟုတ်သောရေကို၊ပဏ္ဏာမြေးဟုတ်လေဟန်၎က်မဟုတ်သောလူကို၊၎က်ဟုတ်လေဟန်၊ဘီလူးမဟုတ်သေ၊လူကို။ဘီလူးဟုတ်လေဟန် ပြုတတ်သောမျက်လှည့်သည်ကဲ့သို့။မိမိတို့သည်။မပြု၊မည်မဖွဲ့ပဲလျက်၊ ပြုဟန်ညှိဟန်ဖွဲ့ဟန်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့ဖြင့်၊ ပြုတတ်သောကြောင့်၊များစွာသောမဟုတ်မှန်သောသဘော၏တည်ရာဖြာ၍လည်း

မဟန္တရခအာ ဘွား။တော။မဟာဘူတော။ ။မဟန္တာနိ ဘွား။တာနိဇေဋ္ဌာတိ။ မဟာဘူတော။ဟူ၍လည်းပြု။ ။မိမိတို့ဘို့။ ဇာတိအားဖြင့်၊ အထူးထူး အထွေထွေ။များစွဲသာဖြစ်တတ်သော်ကြောင့်။မဟာဘူတမည်သော။နှင့် ဘီလူးတို့သည်။ဆတ္တာဝါတို့ကိုဖမ်းစားလျှင်။သတ္တာဝါတို့၏။ကိုယ်တွင်းရှိ တည်သည်သည်းမဟုတ်။ သတ္တာဝါတို့ကဲ့ဗို့၍။မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် သကဲ့သို့။ဓာတ်လေးပါး တို့သည်။တပါး၏။အတွင်းနှိုက်။တပါးထိုးထိုး လည်းမဟုတ်၊အပနှိုက်တည်သည်လည်းမဟုတ်။တပါးသည်၊တပါးကို ဗို၍၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်သောကြောင့်။ မကြီ ဘည်နိုင်အောင်ဖြစ် တတ်သောကြောင့်။ဇာတိဝသေနမဟန္တာဘူတာတိ။မဟာဘူတာ။ ။ မဟာဇူတာဝိယာတိမဟာဘူတာဟူ၍လည်းပြု။ ။မဟာဘူတမည် သောဘီလူးမတို့သည်။မိမိတို့၏။ကြောက်မက်ဖွယ်ကိုဖျောက်၍၊တတ် မက်ဖွယ်သော အဆင်းသန္ဓာန် လက်ခြေ၊ အင်္ဂလယ်ကြီးငယ်ဟူသော များစွာသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဖွဲ့ညှပ်သကဲ့သို့။ဇာတိပုရိသတို့၏။ ကိုယ်နှိုက်။ ကဋ္ဌဋ္ဌ။ပဋ္ဌဝိရဏာ။ ဇိရဏာ။ ဝိထွန်အံ့ဏာ။ ဟူသောကြောက် မက်ဖွယ်ကိုဖျောံ၍၊တင့်တယ်ဟန်ကိုပြတတ်သောကြောင့်။မဟန္တာနိ ဇေတသူတိ၊ မဟာဘူတာ။ဟူ၍လည်းပြု၊ များစွာသောနေ့တို့ပက်လုံး။အာ ဝတ်တန်းဆာ။အစိရေစာစသည်တို့ဖြင့်။ဖြစ်စေအပ် သောကြောင့်လည်း မဟာဘူတဟုဆိုအပ်သတည်း။ထို့ကြောင့်။မဟဗ္ဗဟိဘူတာနိ။မဟာ ဘူတာနိ။မဟာပရိဟာရာနိပါဘူတာဒိတိမဟာဘူတာနိဟူပြု၍လေ။မဟာ ဝိကာရေနဘူတာတိ မဟာဘူတာဟူ၍ လည်းပြုအပ်သည်။ အတယ့် ကြောင့်။နည်းဟူမူ။ ။အနုပ္ပာဒိဏ္ဏာသန္တာန်၌။တေဇောဓာတ်ပေါ်ပြန်သ ဖြင့်။မြေကြီးမှသည်၊ဖြာဟွာပြည့်တိုင်အောင်မီးလျှံတက်သည်။အာပေါ ဓာတ်ပေါက်ပြန်သဖြင့်။စကြာဝဠာကုန်ဘဆိန်းလုံးမြေမြေကြေသည် ဝါယောဓာတ်ပေါက်ပြန်သဖြင့်။စကြာဝဠာကုန် တဆိန်းလုံးဖယိုဖရိ ရှိသည်။ ။ဥပ္ပာဒိဏ္ဏာကသန္တာန်နှိုက်။ ကဋ္ဌမုခဖြစ်ခဲသဖြင့်ခက်တရော် ရှိသောသူကို။ဆေးဝါးမန္တရားဖြင့်တားမြစ်နိုင်၏။ ပထဝီဓာတ်ပျက်သ ဖြင့်။ခက်တရော်ရှိသောသူကိုဆေးဝါးမန္တရားတို့ဖြင့်မတားမြစ်နိုင်။ ။ ပုတိမုခဖြစ်ခဲသဖြင့်လျင်စွာပုတ်၍။ယင်မဲတသဲသဲစောက်သော်။ဆေး ဖြင့်တားမြစ်နိုင်သေး၏။အာပေါဓာတ်ပျက်၍ပုတ်လျင်မတားမြစ်နိုင်။ ။ အင်္ဂါမုခဖြစ်ခဲလျင်၊ လွန်စွာပူလောင်၏။ ဆေးဖြင့်တားမြစ်နိုင်သေး၏။

တေဇောဓာတ်ပျက်သဖြင့် အဆစ်အဝိုင်းပြတ်ခဲ့လျှင်၊ ဆေးဖြင့်မတား မြစ်နိုင်။ ။သတ္တုမရခမြွေခဲသဖြင့် တကဲ့ယိုလုံးပျက်ရာသည်။ ဆေးဖြင့် တားမြစ်နိုင်ရာ၏။ ။ ဝါယောဓာတ်ပျက်သဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် အရိုးအ ကြောအသားပြတ်ရာသည်။ဆေးဖြင့်မတားမြစ်နိုင်။ ။ထိုသို့သဘော ကြောင့်။မဟာဝိကာရေနဘူတာတိ။မဟာဘူတာ။ဟူ၍လည်းပြုလေ။ ။ အားကြီးစွာသောလုံ့လဖြင့် ဆိပ်းဆည်းအပ်သောကြောင့်မဟာန္တ။ပရ မတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသောကြောင့်၊ဘူတ။ထိုကြောင့်။မဟာဘူတဟူ ၍လည်းဆိုအပ်သည်။ဓာတ်လေးပါးသည်လူတို့နှိုက်ရှိလျက်။ ဝိပ္ပလ္လာသ ကြောင့်အလွယ်တကူ မဆိပ်းဆည်းနိုင်။ ကြီးစွာသောလုံ့လဖြင့်သာ။ ဆိပ်းဆည်း နိုင်လေသည်။ ။ထို့ကြောင့်မဟတာ ဝ်ယာဒေနပရိဂ္ဂ ဟေတဇွါနိတိ။မဟန္တာနိ။ဘဝန္တိတိ။ဘူတာနိ။မဟန္တာနိုစတာနိဘူတာ နိစာတိ။ မဟာဘူတာနိ။ဟူပြုလေ။ ။ထိုမဟာဘူတလေးပါးရဲ့မိတတ် သောကြောင့်။ ဥပါဒါန်မည်သောရုပ်တို့တွင်။ စက္ခုသည်မဲသစက္ခု။ ပညာစက္ခုဟုနှစ်ပါးပြားသည်။ ပညာစက္ခုသည် ဗုဒ္ဓစက္ခု။ သမန္တ စက္ခု။ညာဏစက္ခု။ ဒိဗ္ဗစက္ခု။ဓမ္မစက္ခု။ ဟုငါးပါးအပြားရှိ၏။ မဲသ စက္ခုသည်။သမ္မာရစက္ခု။ပသာဒစက္ခုဟုနှစ်ပါးပြား၏။ မျက်ရိုးတွင်း နှိုက်မျက်ပြူမျက်နှက်တို့သည်မဲသက္ခု။ မျက်နှက်ဝန်း၏အလယ်နှိုက်။ ရှေးရှုတည်သောသူ၏။ ကဲ့ယ်သည့်နောနှိထဝင်လောက်ကောင်းသောအရပ် နှိုက်။သန်းဥခေါင်းပမာဏရှိသော။မျက်လွှာရှေနှစ်လွှာကိုနှံ့၍တည်သော ရုပ်သည်ရှိ၏။ထိုရုပ်သည်ရှုပါရုံကိုမြင်ခြင်းဌာနလိုရှိသေးရှုပတရာ လျှင်အကြောင်းရှိ၊သါကံကြောင့်ဖြက်သော။မဟာဘူတ်ကိုကြည့်စေခြင်း လက္ခဏာရှိသောကြောင့်စက္ခုပသာဒမည်၏။ ။စက္ခုဂ်ဝိညာဏဓာတ် တံဟုတွာသမရိသမံအာဝိက္ခန္တံ ဝိယဟောတိတိ။စက္ခု။ ဒုက္ခုဝိညာဏ် ၏။တည်ရာဖြစ်၍ညှိညှတ်သည်မညှိညှတ်သည်ကို။ပြော်ကြားသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်သော ကြောင့်စက္ခု။ ။ဝ်။စက္ခုတိုရုပံ အသဒ္ဒန္တံ ဝိယ ဟောတိတိ၊စက္ခု။ ရုပါရုံကိုသာယာသကဲ့သို့ဖြစ်တတ်သောကြောင့် စက္ခု။ ။ဝါ၊စက္ခုတိရုပံဝိဘာဝေတိဝိ၊စက္ခု။ ရုပါရုံကိုထင်စွဲပြတတ် သောကြောင့်စက္ခု။ ။သမ္မာရနှး၏အတွင်းနှိုက်။ ဒိသေးနုသေသက် ယာရစ်သည်၍ဘည်သော၊ ကြေးနီသက်စွပ်ကွင်းသဏ္ဌာန်ရှိသောမွှေး ညှင်းကိုနှံ့၍တည်သောရုပ်သည်ရှိ၏။ ထိုရုပ်သည်သဒ္ဒါရုံကိုကြားခြင်း

ဌာဏအလိုရှိသော။ သဒ္ဒတဏှာလျှင်။ အကြောင်းရှိပေသော၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သောမဟာဘုတ်ကိုကြည်လင်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ထိုကြောင့်သောတပသာဒမည်၏။ သောတဝိညာဏဉ်တံဟုတွာသုဏာတိတိ။ သောတံသမ္ပာရ။ နာခေါင်း၏အတွင်းနှီက်။ ဆိတ်ခွာသဏ္ဌာန်ရှိသောအရပ်ကိုနှံ့၍တည်သောရုပ်သည်ရှိ၏။ ထိုရုပ်သည်။ ။ဂန္ဓဝံကိုနှန်းခြင်းဌာအလိုရှိသော။ ဂန္ဓတဏှာလျှင်အကြောင်းရှိသောကံကြောင့်ဖြစ်သော။ မဟာဘုတ်ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိသောကြောင့်။ ဃာနပသာဒ။။ဃာယတိဂန္ဓောပါဒါနံကရောတီတိ။ဃာနံ။ ။ဃာယတိဂန္ဓောပါဒါနံကရောတိ။ဂန္ဓဝံကိုယူခြင်းကိုပြုတတ်၏။ ။ဃာဂန္ဓောပါဒါန။ဟုဇကကမ္မရကောသန်းကြီး။ ဆိုသောကြောင့်။ဃာဓာတ်သည်။ပကတိဓာတ်ပင်တည်း။နာမဓာတ်မဟုတ်။ ။သမ္ပာရ။လျှာ၏။ ။အလယ်နှီက်။ကြာဇွက်ဖြူးဖြတ် သဏ္ဌာန်ရှိသောအရပ်ကိုနှံ့၍ တည်သောရုပ်သည်ရှိ၏။ ထိုရုပ်သည်။ ။ရသဝံကိုလျက်ခြင်းဌာအလိုရှိသောသူ၏။ ရသတဏှာလျှင်အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သောမဟာဘုတ်ကိုကြည်စေခြင်းလက္ခဏာရှိသောကြောင့်။ ဇိဝှါပသာဒ။ ။ဇိဝှါကို။ဇိဝိတံ။အဝှါဟုဖြတ်။ ။ဇိဝိတံအဝှါယတီတိ။ဇိဝှါ။ ။ယံရွှံပ်။သည်။ဇိဝိတုံ။အသက်ရှည်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဇိဝိတမည်ကောင်း သောအဟာရဖြစ်သောအရသာကို၊အဝှါယတိ။ ထိုအရသာ၌ညှတ်သောအားဖြင့်ခေါ်တတ်၏။ ဇိဝိတဝှါဟုရှိလိုလျက်။နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့်။ ဝိတပုဒ်ကိုဖြုတ်၍၊ ဇိဝှါဟုရှိသည်။ ။ဆံပင်မွေးညင်း-ခြေသည်းလက်သည်းဖျား-အရေခွံကျောက်။သွားကမ္မဇဇတေဇောဓာတ်။ တည်ရာအရပ်မှကြွင်းသော။ကိုယ်အလုံးကိုနှံ့၍ ဖြစ်သေါရုပ်သည်ရှိ၏။ထိုရုပ်သည်။ ။ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုတွေ့လိုသောဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာလျှင်အကြောင်းရှိသော ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုကြည်စေခြင်းလက္ခဏာရှိသောကြောင့်။ကာယပသာဒ။ ။ကုဆိတာပါပဓမ္မာအယန္တိပဝတ္တိုဇိုဏ္ဏောတိ။ကာယော။ ။ဇိဏ္ဏ။ဣကာယနြိန္ဒ်။ ။ကုဆိတာနံကောသာဒီနံအာယောပတိဋ္ဌာနန္တိ။ကာယော။ ။စက်ဆုပ်ဖွယ်သောဆံပင်မွေးညင်းစသည်တို့၏၊ကည်ရာဖြစ်သည်။ ။ပသာဒေန္တိမဟာဘူတာဇေတေနာတိ။ ပသာဒေါ။ ။မဟာဘုတ်ကြည်လင်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ပသာဒရုပ်မည်၏။ ။ပသာဒရုပ်တို့ကား။ အတ္တအနာဝိလဘာဝကျမ်းဆိုရှိရကား။ ကြည်လင်ခြင်းမျှသာလက္ခဏာ

ရှိသည်။သဒ္ဓါစေတဆိုက်ကဲ့သို့ယူ၍ကြည်ခြင်းမဟုတ်။ ။ငွေ့.ပိုက်ချိ
ပိုးတတ်သောအထိန်း။ ရေချိုခြင်းကိုပြုတတ်သောအထိန်း။ တံဆာဆင်
တတ်သောအထိန်း။ ရပ်ခပ်တတ်သော အထိန်းတော် လေးယောက်တို့
သည်။ မင်းသားကိုကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။ ပထဝီ။အာပေါ။ တေဇော။ဝါ
ယောတို့သည်။ ပသာဒကိုကျေးဇူးပြုကြသတည်း။ ။တို့တွင်ကာယ
ပသာဒသည်။ကိုယ်အင်္ဂလုံးကိုနှံ့၍ တည်သည်ဆိုသော်။အခြားရုပ်တို့နှင့်
ရောနှောလေသလောမေး။မရောနှောဟုဖြေ။ ။တောင်ရိပ်သည်အခြား
သစ်ပင်ရိပ်တို့ကို နှံ့လျက်အခြား အရိပ်တို့နှင့်။ မရောသကဲ့သို့တည်း။
ကာယပသာဒသည်။ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုမှီသည့်၊ ကာယပသာဒ။က
လာပ်ဖွဲရောပါသော ရုပ်ကိုးပါးတို့လည်း။ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုပင်မှီကြ
သဉ္ဇြာဂ်၍။အမှီတူပါလျက်၊ လက္ခဏာချင်းမတူကြ၍။မရောနှောဂုန်။ထို.
ကြောင့်။အမှီမတူလက္ခဏာမတူကုန်သော။ တပါးသောရုပ်တို့နှင့်ရော
နှောခြင်းမရှိသည်သာတည်း။ ။ပုတ်သင်ငယ်သည်အစာကို။မရဲလျှင်
ချောက်သွေ့.သော အဆင်းရှိသည်။ အစာကဲ့ရဲလျှင် ဝိန်းစိန်းဗိုရိ။ ညို
သောအဆင်းဖြင့် ပေါက်ပြန်လျက် ပြတတ်သကဲ့သို့။ အကြောင်းအာ
လျော်စွာ။ အဆင်း၏.ပေါက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်၍။ ဝိဒိ၏.စိတ်သာယာ
သောအလိုကိုလည်းကောင်း။ မသာယာသော အလိုကိုလည်းကောင်း။
ထင်စွာသောအဆင်းဖြင့်ပေါက်ပြန်လျက်ပြတတ်သောသဘာသည်။
ရှုပါရုံမည်၏.။ရှုပယတိဘဒယင်္ဂတဘာဝံပကာသေဟိတိ။ရှုပ်။ ။ဘ
ဒယင်္ဂတဘာဝံ။စိတ်နှိုက်ဖြာသောအလိုကို၊ ။ရှုပါရုံသည်၊စက္ခုပသာ
ဒကို။ထိပါးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏.။ ။စိတ္တဇေတဆိုကဟ်အာလွှဲယ
တိတိ၊ အာလမ္ဗဏ်။ စိတ်ဇေတသိက်တို့သည်။ ဒွဲအပ်သော။ ထို့ရှုပါရုံ
သည်အာလမ္ဗဏ်။ ။အာရမ္မဏဟုမဒွေဇရှင်ဂိမှ။ ။စိတ္တဇေကသိ
ကာနိအာဂတ္ဆာရမ္မဏ်ဒွေဆွာတိ အာရမ္မဏ်။ဟုပြု၍စိတ်ဇေတသိက်တို့
သည်။အာရုံနှိုက်လာ၍၊မွေ့.လျော်ရာဖြာသောကြောင့်၊အာဠံမည်၏.၊ဟု
သိပေ။ ။ရှုပမေဝအာရမ္မဏ်။ရှုပါရမ္မဏ်။ ။ရှုပမေဝ။အာဆင်းသည်
ပင်။အာရမ္မဏ်။အာရုံမည်သည်တည်း။ရှုပါရမ္မဏ်။သည်။ ၊သဒ္ဒါယတိ
ကထိယတိတိ။သဒ္ဒါ။ယေးစိတ္တဇေသဒ္ဒါ၊ ကို။သဒ္ဒါးတိ။ ၊ပြောဆိုအပ်
၏.။ဝ်။ ကြွားအပ်၏.။ ။ဧတ္တဇေသဒ္ဒကဲ့သဒ္ဒါယတိ ကထိယတိနှင့်တ
ချက်။သဒ္ဒါယတိ။ သုယျတိနှင့်တချက်ပြု၊ ။ဥတုဇေသဒ္ဒကို။သဒ္ဒါယတိ

သုယျတိတိသန္ဒါသို့တချက်သာပြု။ ။သန္ဒါရုံသည့်သောတပသာဒကို ထိပါးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ။ဂန္ဓိယတိအတ္တနော ဝတ္ထုံသုစေတိတိ၊ ဂန္ဓေါ။အတ္တနောဝတ္ထုံ။မိမိ၏။ဗိုးကြဖြစ်သောပန်းနံ့သာကို။ဂန္ဓေတိသုစေတိ။ပြုတတ်၏။ ။ဝါ။ကုံးတိုက်သကဲ့သို့ပြုဂတ်၏။ ။ဂန္ဓာရုံသည့်။ဃာနပသာဒကို ထိပါးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ။ရသေန်တံသတ္တာအသိဒ္ဓန်တိ ရသော။တံ။ထိုအရသာကို။သတ္တာ။တို့သည်၊ရဒ်သန်အသာဒန်။သာယါတတ်ကုန်၏။ ။ဝါကျအခိုက်နှိုက်၊ရသံဟူသောကံကို။အာချာတ်ကိုရိယာမဟော။ သတ္တာဟူသော ကတ္တားကိုသာ ဟောသည်။ပုဒ်ပြီးလျှင် ကတ္တားကိုမဟော။ရသံဟူသောက်ကိုသာ။ကိတ်ပစ္စည်းဟောသည်ကို စွဲ၍။အဝတ္ထုကမ္မသာဓနဖြစ်ရကား။ဝါကျဒ္ဓတတ်။ ဇူတိ၊လွန်သောအခါ အပ်နှင့်လွန်မြဲရသာရုံသည်၊ဇိဝှာပသါဒကိုထိခိုက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ။ ဖုဆိယတိတိ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ဖုဆိယတိ။ထိအပ်၏။ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်။ကာယပသါဒကိုယ်ထိပါးခြင်းလက္ခဏာရှိသည်။ ။ဖောဋ္ဌဗ္ဗါရုံဟူသည်ကား တရားကိုယ်အားဖြင့်။ပထဝီတေဇောဝါယေါဟူ၍။သုံးပါးသေါဘုတ်တို့၏အပေါင်းတည်း။ အာပေါဓာတ်သည်။ အလွှဲ့ဆိပ်မွှေ့သောကြောင့်။ ထိပါးခြင်းဌာနတ်ကောင်းရကား။ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံမမည်။ ။ရေနှိုက်ဖြသော သဘောကိုတွေ့ပါသည်။အာပေါဓာတ်မဟုတ်လောဟုငြားအံ့၊ မဟုတ်အဘယ့်ကြောင့်နည်း။အာပေါဓာတ်သည်။ စွတ်စိုပြောင်းပြေ့။ ပေါင်းဖွဲ့ခြင်းလက္ခဏာရှိသည်။ဖြခြင်းလက္ခဏာမရှိ။တေဇောသာဖြသည်ဖြစ်ရကား။ရေနှိုက်ဖြသောသဘောကို။တွေ့သည်မှာသိတတေဇောဓာတ်ဟုမှတ်လေ။ ။

ထိုတေဇောဝါယေါပထဝီတို့သည်။ရူပါဝစရဘုံနှိုက်ဖြစ်သောအခါ။ ကာယပသာဒကို ထိပါးခြင်းလက္ခဏာမရှိရံကား။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမထိုက်ဖြဟ္မာကြီးသည်။ ဘုရားအလောင်းဖွားတော်မူသောအခါစသည် တို့၌လက်ပန်းပေါက်ခပ်ခြင်းကိုပြု၍၊ယူဇနာတသေါင်းတိုင်တိုင်။လက်ပန်းပေါက်ခပ်သံနှံ့၏။ ဟူရာ၌လည်းလက်ခြင်းမထိ။ ရှုယ်ကာမျှနှိုက်။ ဖြဟ္မာကြီး၏. တံခိုးအားဖြင့်သာ။စိတ္တပစ္ဆယ။ ဥတုဇသဒ္ဒဖြစ်၍။ယူဇနာတသေါင်းနှံ့သည်။ဆရာနည်း။ ။ဂါဝေါစရန်ဝေ့ထွာတိ။ဂေါစရံ။ဝေ့ထွေဤရပ်ခုနစ်ပါးနှိုက်။ဂါဝေါ။ စက္ခုန္ဒြေစသော ဇူန္ဒြေငါးပါးတို့သည်။ စရန်။ကျက်စားတတ်ကုန်။ ။ဂေါ။ဂေါတော။ဘူမျံဝစနေ။ စသော

ကေကွဲရကောသနိုက်လာသောအနက်တို့တွင်။ဤနိုက်ဇာခြေဟူသောအနက်ကိုးကေါသဒ္ဒါပေဟာ၏။ "ဇာထိုယာဘာဝေါ။ဇာထိတ္တ'။ဇာထိုယာ။ပိမ္ဗ၏။ဘာဝေါ။အဖြစ်တည်း။ဇာထိတ္တံဟု။ဇာကာရန္တနှင့်ဂိုလိုလျက်။ဇာကိုအပြု၍ဇာထိုးတ္တံဂိုသည်။ "ထိုဇာထိုဘာဝရုပ်သည်၊ကာယပသာဒကဲ့သို့။ကိုယ်အလုံးကိုနှံ့၍တည်ယသည်။ ဇာထိုဘာဝရုပ်သည်။ဇာထိုလိင်။ဇာထိုနိပိတ္တ၊ဇာထိုကုတ္တ။ဇာထိုအာကပ္ပ၊ထက္ခဏာဂိုဂ်၏။ "လက်ခြေသေးခြင်းသဏ္ဌာန်သည်ပိန်းမဟုသိကြောင်းဖြစ်၍။ဇာထိုလိင်။ပြိုးရယ်ခြင်းစသည်ကား။ဇာထိုနိပိတ္တ။မနုးစကောဖြင့်ကစားခြင်းသည်။ဇာထိုကုတ္တ။သွားဟန်ထိုင်းဟန်စသည်ကဲ့။ဇာထိုအါကပ္ပ။အဋ္ဌကထာ၏အလို။ "လိင်ံဟထ္ထာဒိသဏ္ဌာနံ။နိပိတ္တ'ပိဟိတါဒိကံ။ကုတ္တ'သုပ္ပါဒိနာကိဠာ။အာကပ္ပါဂမနာဒိကံ၊ဟုအဋ္ဌကထာနိုက်အကျယ်ပြုသောစကားကို။အကျည်အားဖြင့်ဒိုကာဆရာဂါထာဖွဲ့သည်။ "ဒိုကာအလိုကား။ "ပိန်းမတို့၏အင်္ဂါစောတ်သည်။ဇာထိုသိဂ်။ပိန်းမသံ။ပိန်းမတို့၏။ အလိုဆန္ဒသည်နိပိတ္တ။မသန့်ရှင်းသောသွားခြင်းရပ်ခြင်းထိုင်ခြင်းအိပ်ခြင်းအမှုအရာတို့သည်။ဇာထိုကုတ္တ။အထက်ကိုမသန့်ရှင်းခြင်း။ဓအံဖြစ်သောကိုယ်၏သန့်ရှင်းခြင်း။လက်ခြေသေးငယ်ခြင်းတို့သည်။ဇာထိုအာကပ္ပ။ ဒိုကာကျော်ဆရာ၏။ အလိုတော်။ဟုရိသဿဘာဝေါ။ဟုရိသတ္တ'။ "ဟုရိသဘာဝရုပ်သည်လည်း။ကာယိန်းကဲ့သို့ပင်။ကိုယ်အလုံးကိုနှံ့၍တည်သည်။ "ကိုယ်အလုံးကိုနှံ့၍တည်သောဓမ္မရုန်ပါးဟုဝိသဒ္ဒါမဂ်ဒီပနီလာသည်။ "ဇာထိုဘာဝ။ပုမ္ဘာဝ။ကါယပသါဒ။လောဟိတ။ဓိဝိဘိဝန္ဒြိ။အဓဒ္ဒါသည်းခြေ။သုတ်အါးဖြင့်ရုန်ပါးတည်း။ထိုကြောင့်၊အုဠ်ကေျာင်းဆရာတော်သည်၊ "ဘောပသာဒ။ငံသေးဟိတ။ဇီဝသည်းခြေသုတ်၊ကိုယ်လုံးနှံ့ဖျာ၊တဉ်လေရာ၊ကျပ်းလာမြဲမှန်ထုတ်၊ဟုဆိုတော်မူသည်။ "ထိုရုပ်တို့သည်ကိုယ်အလုံးကိုနှံ့၍တည်သော်လည်း။တပါးနှင့်တပါးမဟုတ်ကြကုန်။ဥယဉ်ဉိုက်၊သစ်ပင်ဂိုပ်ခြင်းမရောက်ကြသကဲ့သို့တည်း။ "ဟုရိသဘာဝရုပ်သည်။ဟုရိသငယ်ဂ်။ဟုရိသနိပိတ္တ၊ဟုရိသကုတ္တ။ဟုရိသအာကပ္ပ၏၊အကြောင်း၏၊အဖြစ်လျှင်လက္ခဏာဂိုဂ်၏။ "လက်ခြေသဏ္ဌာနသည်။ဟုရိသလိင်ဂ်၊ပြိုးရယ်ခြင်းစသည်ကား။ဟုရိသနိပိတ္တ။ ထင်းပိုးထွန်တို့ဖြင့်ကစားခြင်းသည်၊ ဟုရိသကုတ္တ၊သွားရပ်၊လျောင်းထိုင်ဟန်သည်၊ ဟုရိသအာကပ္ပ၊အဋ္ဌကထာဆရာ၏၊အလိုတော်။ "ဒိုကာဆရာ၏၊အလိုဖြာ။ယေဝံကျားတို့၏၊အင်္ဂါစောစ်သည်

ပူဂိသလိဂ်။ယောဂ်ကျားသံ၊ ယောဂ်ကျားဇ၊်ို့အလိုဆန္ဒသည်။ပူဂိသနိ
ဝိတ္တာ။ သမ်နှဉ်းစွာ၊သွား၊ ရပ်၊လျောင်း၊ ထိုင်ခြင်းအမှုအရာသည်။ပူဂိသ
ကုတ္တာ။အထက်ဖြစ်သေါကိုယ်သနှဉ်းခြင်း။ အောံဖြစ်သောကုယ်ဇ၊်။မ
သနှဉ်းခြင်းသည်။ပူဂိသအာကပ္ပ။ဟူဆို၏။ ။ဘဝတိဇေတနာအာဘိဓာနံ
ဇဒ္ဓိစာတိ။ဘာဝေါ။ ။ဇေတနာ။ကာရဏောနာ၊ဤဘာဝရုပ်ဟူသောအ
ကြောင်းဖြင့်။ အာဘိဓာနဉ္စ။ဇာတိသဒ္ဒါ။ ပူဂိသသဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း။
ဇဒ္ဓိစ။ ဇာတိသဒ္ဒါ၏အနက်။ပူဂိသသဒ္ဒါ၏. အနက်ကဲ့သိသောညာဏ်
သည်လည်းကောင်း။ဘဝန္တိ။ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ။သန္တိစိတ္တာစေတ
သိကာဇေါ်ဘာတိ၊ ဇပ္ပေါ်။" ။ဇော်။ဤဟဒယရုပ်နှိုက်။စိတ္တုစေတသိကာ။
စိတ်စေတသိက်တို့သည်။ဝသန္တိ။နေတတ်ကုန်၏။ ။ကိုဘာဝရုပ်တို့
သည်။ ပဂိုဝတ္တာနသဘောရှိသည်။ အခြားရုပ်တို့နှင့်မတူ။ ယောက်ကျား
သည်မိန်းမဖြစ်သည်။မိန်းမလည်းယောက်ကျားဖြစ်ပြန်သည်။သောရေ
ယ။သူဌေးသားသည်။ကစ္စာယနထေရ်အားစိတ်ပြစ်မှား၍။မိန်းမဖြစ်ဘူး
သည်။ နောင်တဘန်ကံတော့၍။ ယောဲကျားဖြစ်သည်။ ဇာတိလိဂ်သည်
ဟိန။ပူဂိသလိဂ်သည်။ဥတ္တမ။ဇာတိဘောကိုရသည်ကား။ဒုဗ္ဘလကုသိုလ်
ကြောင့်။ပူဂိသဘောရသည်ကား။ ဗလဝကုသိုလ်ကြောင့်၊ ဇာတိဘာဝ
ရုပ်ကွယ်သည်မှာ။ ဒုဗ္ဘလအကုသိုလ်ကြောင့်။ ပူဂိသဘာဝကွယ်သည်
မှာ။ဗလဝအကုသိုလ်ကြောင့်ဟူ၍။ အဋ္ဌသာလိနီ။သမောဟဝိနောဒနီတို့
နှိုက်လာသည်ကိုသိ။ ။ဇာတိဆ္ဒါကဲ့သာ။ ပဋိသန္ဓေ အခါနှိုက်ဖြစ်
စေအပ်၏.။ထိုဇာတိဆ္ဒါသည်ပဝတ္တိနှိုက်။ ဇာတိလိဂ်နိမိတ္တာကတ္တာအာကပ္ပ
တို့ကိုဖြစ်စေ၏။ မျိုးစေ့သည်သစ်ပင်ကိုဖြစ်စေသကဲ့သို့တည်း။ဇာတိဆ္ဒါ
ကိုမျက်စိဖြင့် မမြင်ထိုက်။ မနောဝိညာဏ်ဖြင့်သာ မြင်ထိုက် သိထိုက်
သည်။ဇာတိစသည်ကို။စက္ခုမနောနှစ်ပါးဖြင့်သိမြင်ထိုက်၏.။ပူဂိသဘာ
ဝနည်းတူ။ ။ကမ္မာဘိုးနှိုက်ပဝတ္တိဝယ်။ ဘာဝရုပ်ဖြစ်သည်နောက်မှ။
ပဋိသန္ဓေ အခါနှိုက်ဂုင်း။ ပဝတ္တိ အခါနှိုက်ဂုင်း၊ ဖြစ်သော ဇာတိလိင်
ပူဂိသလိင်တို့သည်။ပြန်၍လည်းလှည့်၍ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်။ဘိက္ခု။
နိသည်ပူဂိသဖြစ်ခြင်း။ဘိက္ခုသည်ဇာတိဖြစ်ခြင်းဝိနည်းပါဠိတော်နှိုက်ရှိ
သည်။ ။ဥဘတောဗျည်းဟူသည်နှိုက်ဇလည်း။လိင်နှစ်ပါးတပြိုင်နက်မ
ဖြစ်။တပါးစီသာဖြစ်သည်။ ဇာတိဥဘတောဗျည်းသည်။ မိန်းမနှိုက်ရာဂ
စိတ်ဖြစ်သော်၊ ပူဂိသဗျည္ဇနထင်ရှားစွာ ဖြစ်၏.။ နဂိရိုရင်း ဇာတိဗျည္ဇန

သည်၊မထင်ရှား၊သေးငယ်ရှိ၌က်လေ၏.။ ပုရိသဉာဏတောဗျည်းသည် ယောက်ကျားနိုက်။ ရာဂစိတ်ဖြစ်သော်။ ဇာတ်ထိုဗျည္ဇနထင်ရှားစွင်ဖြစ်၏.၊ နဂိုရှိရင်းပုရိသဗျည္ဇနသည်၊မထင်မရှား၊ သေးငယ်ရှိ၌က်လေ၏.ဟုအ ဒ္ဓသာနိ အထွက်။ ။ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိ ညာဏဓာတ်တို့၏.။ မှိရာဟူသော လက္ခဏာရှိ၏.။ ။ဟဒယမေဝ ဝတ္ထု။ ဟဒယ ဝတ္ထု။ ။ဟဒယ မေဝ။ နှလုံးသား၏ အတွင်းနိုက် တည်သောဒဲအနက်အားဖြင့်။ဟဒယမည်သောရုပ်သည်ပင်။ဝတ္ထု။ စိတ် စေဟသိက်တို့၏.။ဘာည်ရာမှိရာတည်း။ ။ထိုရုပ်သည်ပဒုမာကြာပုဒ္ဓ အပေါ်အဖတ်။ ပွင့်ချပ်ကို့ခါပြိုးလျှင်။ ဆော်ထိုးထားသကဲ့သို့၊ ရင်ခြင့်၏ အောက်နိုက်တွဲလျားကျ၏.ပြင်နိုက်ပြေပြစ်၏.။ အတွင်းနိုက်သပွတ်ခါး အုကဲ့သို့ရှုတ်ထွေး၏.။ ပညာရှိတို့အားအဖျားနှစ်ချသုံးချရှိ၏.။ပညာမဲ့သူ တို့အားအဖျားတ ချည်နှန်ယောင်ရှိ၏.။ ထိုနှလုံးသား၏.။ အတွင်းနိုက်ပုံး ညှက်ဇစ်ခန့် လောက်သောအတွင်းနိုက်။ တလက်ဆွယ်းခဲမျှ သောသွေး သည်ရှိသတဲ့တ်။ထိုသွေးကိုမှီ၍ဖြစ်သောရုပ်သဉ်။ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မည် ၏.။ဟဒယသဒ္ဒါသည်။ စိတ်ဟော။ ဝတ္ထုသဒ္ဒါ။ မှိရာဟော။စိတ်၏.မှိရာ ဖြစ်၍ထိုရုပ်သည်ဟဒယဝတ္ထုမည်သည်။ထိုသို့ဟဒယဝတ္ထုမည်သော ရုပ်၏.။ နှံ့ရာဖြစ်သောသွေးသည်။ ရာဂစရိုက်ရှိသူတို့အား။ လယ်ခေါင် ရယ်းပွင့်ကဲ့သို့နိ၏.။ဒေါသစရိုက်ရှိသောသူတို့အား။ထောက်ရှာသိုးမျှည့် သကဲ့သို့နာ်မည်း၏.။ မောဟစရိုက်ရှိသောသူအား။ သားဆေးရည်ကဲ့ သို့ဖျော့ဖျော့နိ၏.။ဒိတာ်စရိုက်ရှိသောသူတို့အား။ကုလားပဲပြုတ်ရည်ကဲ့ သို့မပြုမပြာရှိ၏.။သဒ္ဓါစရိုက်ရှိသောသူတို့အား။မဟာလွှခါးပွင့်ကဲ့သို့ ရွှေရောင်ဝါရောင်ရှိ၏၊ပညာစရိုက်ရှိသောသူတို့အါး။ပတ္တမြားမျက်ကဲ့ သို့ပြိုးပြိုးပြက်အရောင်ရှိ၏.။ ။နိမြန်းရာဂ။ဒေါသမြည်းငြား။သားဆေး ရည်မောဟ။ဝိတက္ကကုလားပဲရည်။ ဝါသည်သဒ္ဓါ။ပညာပြိုးပြက်။ဇော တမျက်သို့။ထိန်လက်ရောင်လျှံထင်သတည်း။ ။ဟုပညာရှိတို့စပ်ဆိုသည်၊ ။ဇိဝန်ကို သဟဇာတဓမ္မာဇေတနာဘိဇိဝိတံ။ ။ဇေတန။ဤရုပ်ဖြင့်။ သဟဇာတဓမ္မာ၊ အတူတကွဖြစ်သောရုပ်တရားတို့သည်။ ဇိဝန်ကို။အသက်ရှင်တတ်ကုန်၏။ဤတို့၊ထိုသို့ရှင်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် တံ၊ထိုရုပ်သည်။ဇိဝိတံ၊၏.။ဤဒ္ဒတို့။ဤသဒိုယံကာဇရတိတို့။ဤန္ဒြိယံ။ ၊ ယောရုပဓမ္မော၊သည်။ ကမ္မဇရုပေါ၊ကမ္မဇရုပ်တို့ကို၊ ဤန္ဒြိကိုဤသဒိုယံ

ကာရေတို့။ အစိုးရခြင်းကိုပြုစေတတ်၏။ဣတိ။ကြောင့်။ တံရုပဓမ္မံ။ သည်။ဣန္ဒြိယံ။၏။ကာသိကရာဇာနာမ။ရဇ္ဇံကာရေသိ။ ဟူရာနှိုက်။မင်းသည်ပြည်သူပြည်သားတို့ကို။ မင်း၏အဖြစ်ကိုပြုစေတတ်သောကြောင့် တဘန်ပြည်သူပြည်သားတို့က။ မင်း၏အဖြစ်သို့ရောက်အောင်ပြုကြရပြန်သဖြင့်။အစိုးရလေသကဲ့သို့။အကြင်ရပ်သည်။ ကမ္မဇရုပ်တို့ကိုအစိုးရစေတတ်သောကြောင့်။ကမ္မဇရုပ်တို့က။ အစိုးရအောင်ပြုပြန်သဖြင့်။ အစိုးရသည်ဟုကာရိုက်ပစ္စည်းနှင့်ရှည်ပုံကိုသေချာစွာသိ။ ။ဇိဝိတန္ဒြေတံဣန္ဒြိယန္တိ။ဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ ။ဇိဝိဘိန္ဒြေမည်သောရုပ်သည်။ကမ္မဇရုပ်တို့ကိုစောင့်ခြင်းအစိုးရခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ။ကမ္မဇရုပ်ကိုခဏငယ်ပေါင်းငါးဆယ်ခန့်။ ကာလပတ်လုံးတည်အောင်စောင့်သည်။ငါးဆယ်မပြည့်မိမချုပ်ရအောင်အစိုးရသတည်း။ ။ကမ္မဇရုပ်ကို။ကံပြုပြင်၍ဖြစ်ပါလျက်။ ဇိဝိတိန္ဒြေစောင့်ရှောက်သည်။ အစိုးရသည်ဟုဆိုခြင်းသည်မသင့် တန်ရာဟူငြားအံ့၊ ။အာဟာရဇရုပ်တို့အားအာဟာရကို ဖြစ်စေကြောင်း ဖြစ်သောအာဟာရသည်။ ထင်ရှားရှိ သကဲ့သို့ ကမ္မဇရုပ်ကို ဖြစ်စေကြောင်း ဖြစ်သောကံသည်။ ထင်ရှားမရှိခဲ့ရကား ဇိဝိတိန္ဒြေသာ။စောင့်ခြင်းအစိုးရခြင်းကို ပြုသည်ဖြစ်၍။သင့်မြတ်သောစကားဖြစ်၏။ကိုယ်အလုံးကိုနှံ့၍တည်သောဆန်စပါးသောဓမ္မတို့ထွင်။ ဇိဝိဘိန္ဒြေမည်သောရုပ်မှာ။ကမ္မဇတေဇော၏။တည်ရာအရပ်ကိုလည်းနှံ့၍တည်သည်။အကြွင်းခြောက်ပါးမှာ။ ကမ္မဇတေဇော၏။တည်ရာအရပ်ကိုမနှံ့။ ။အကဗလံပိကဗလံကရိယတိတိ။ ကဗလီကာဟာ။ ။ယံဩဇံ။ကို။အကမ္မလံပိ။ အဆုပ်အခဲမဟုတ်သော်လည်း။ဝါ။ အလုပ်အလွေ့မဟုတ်သော့်လည်း။ ကဗလံ။အဆုပ်အခဲ့ကို။ဝါ။အလုပ်အလွေ့ကို ကရိယတိ။ပြုအပ်၏။ ။ဘောဇည်ခဲ့ဘွယ်သည်။နဂိမ္ဟလကား။အဆုပ်အခဲမဟုတ်။ သုံးဆောင်လိုမှု၊ အဆုပ်အခဲပြုထိုက်သောကြောင့်။ကဗလီကာရမည်၏။ထိုကဗလီကာရမည်သော ဘောဇည်ခဲဘွယ်နှိုက်တည်သော။ဩဇာရုပ်ကို။ဌာနူပစာအားဖြင့်။ ကဗလီကာရဟုဆိုသည်။ ။ နကဗလာဝင်္ဆဒကံစသည်နှိုက်။ ထမင်းလုံးကိုကဗလ။ အာလောပေအာလောပပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံစသည်နှိုက်။ ထမင်းလုပ်ကို။ အာလောပဟုဆိုသည်ဖြစ်၍။ကဗလသဒ္ဒါ။အာလောပသဒ္ဒါတို့သည်။ဝေဝုတ်ပုဒ်တို့တည်း။အဘူတတက္ကောဖြစ်ရကား။အ-ကို၌-ပြု၍ကဗလီကာရဟုရှိသည်

အာဟရိယ၊တိတိ၊အာဟာရော။ ။ယံဩဇံကို၊အာဟရိယတိ။ မျိုအပ်၏,။ ။ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ကိုမျိုအင်သောကြောင့်။ အာဟာရမည်သည်။ ထိုခဲဘွယ်ဘောဇဉ်နိုက် တည်သောဩဇာကို၊ ဌာနုပစာအားဖြင့်အာဟာရခေါ်သည်။ ။ဩဇာဌမွကရုပ်။ အာဟရတိတိ၊အာဟာရော့ဟုတနည်းပြု၍၊ ဩဇာရုပ်လျှင်ရှစ်ခုတို့၏,။ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သောရုပ်ကို ဆောင်တတ်သောကြောင့်။ ဩဇာရုပ်သည်ပင်၊ အာဟာရုပ်ဟုမှတ်ချမှတ်အပ်ထိအပ်၏,။ ။ကဗဠိကာရအာဟာရ ဝတ္ထုသည်ရုံ.ရင်း၏,။ ကမ္မဇတေဇောဟူသောပူးလောင်ခြင်းဘေးရန်ကိုပယ်တတ်၏,။ ကမ္မဇတေဇောကိုမစောင့်ရှောက်နိုင်။ ။ဝတ္ထုနိုက်တည်သေ-ဩဇာကားထိပ်မွေ.၏,။ ကမ္မဇတေဇောကိုစောင့်ရှောက်နိုင်၏။ ကမ္မဇတေဇောဟူသောပူးလောင်ခြင်း ဘေးရန်ကုမပယ်တတ်၊ ဝတ္ထုနှင့်ဩဇာဂုံးပေါင်းဓိမျှ၊ဘေးရန်ကုံးလည်.ပယ်နိုင် စောင့်လည်းစောင့်နိုင်၏,၊ ရုံ.ရင်းသော ဝတ္ထုနှင့် တကွဖြစ်လျှင်၊ ထိပ်မွေ.သော။ ဩဇာကို ထိလွယ်ရာသောကြောင့်။ ကဗဠိကာရော အာဟာရော့ အာဟာရတော်မူ သည်၊ ။ဆာယာရုက္ခသဒ္ဒသ။ဟုဆိုအပ်သောအရိပ်စောင့်ဘိုလူးသည်။ အရိပ်သို့ဝင်သူကိုဖမ်း၍၊ခြေချင်းခတ်လှဲထားပြီးလျှင်၊ဓိဓိဓိမာနုန်းကာစံစားု၏,။ ဆာမွတ်သော်။ ဓိဓိထားသောသူ၏,။ ဥရဗ္ဘရင်းကိုကိုက်၏,။ နာကြင်၍ဟစ်အော်သံကို ကြားသောသူတို့သည်၊ ဒုဇ္ဇနရဲကသူ့ဂိုခြေသည်ဟူ၍၊လာကြလျှင်ကိုက်ခြင်းကိုလွှတ်၍၊လာတိုင်းလာတိုင်း၊သောသူကို၊ဘိုလူးဖမ်းစီးပြီးလျှင်၊ဒုဓိဓိမာနုန်း စံစားမြဲစံစား၍နေ၏,ဟူသကဲ့သို့ ဝမ်းတွင်းနိုက်ကမ္မဇတေဇောဟူသောဘိုလူးသည်၊ ဘောဇဉ်ခဲဘွယ်၊ ဝမ်းတွင်းနိုက်မဂ္ဂိုလျှင်။ဝမ်းရေလွှာကိုစွဲသမ်း၍ယူ၏,၊ ပူစေတတ်၏,။ ။ အစာပေးသော့ရေပေးလေ့စသည်ဖြင့်သဖွယ်ဝါတို့ကဲ့မြည်တန်းစေ၏,၊ အစာကိုမျှို၍ ဝမ်းတွင်းသို့ရောက်လျှင်၊ ဝမ်းရေသွားလွှတ်၍၊ကမ္မဇတေဇောသည်၊ ဘောဇဉ်ခဲဘွယ်ဟူသော အစာဝတ္ထုမှာတ်ဝင်းကိုပယ်၏,၊ ထိအခါသဖွယ်ဝါတို့သည်၊တည်ကြည်စွဖြစ်၏,၊ထိကမ္မဇဘေဇောဟူသော၊ဘိုလူးသည်ဘေးရန်မည်၏,၊ထိဘေးရန်တို့ကဗဠိကာရအာဟာရဝတ္ထုကိုပယ်နိုင်သည်၊ ။ထိုတေဇောကိုဩဇာစောင့်နိုင်သည်၊ ဩဇာနှင့်တကွသောဝတ္ထုသည်၊ ဩဇာလက္ခဏောကဗဠိကာရော အာဟာရော၊ဥပထမ္ဘနုပဠုပဠဒနေ၊ ကဗဠံကတွာ၊အာဟာရိတဗ္ဗဝတ္ထုပ

ဒဋ္ဌာနေဝတိ။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။အဋ္ဌသာလိနီ။ ရူပကာယ်ဇိဝိတိန္ဒြေတို့နှင့် သင့်မြတ်ခြင်း လက္ခဏာဗဟိဒ္ဓ ဩဇာထောက်ပန့်လျှင် အစ္ဆရာဇနိုက်ဂို သောဩဇာသည်။ အာဟာရဇအဋ္ဌကလာပ်ကို ဆောင်ခြင်းရသ။ ရူပကာယဇိဝိတိန္ဒြေကို ထောက်ပန့်ခြင်း ပစ္စုပ္ပဋ္ဌာန်။အလုပ်ပြု၍။ မျိုအပ်သောဝတ္ထုလျှင်အလွန်နိုးသေါအကြောင်းဂို့။ ။ကမ္မဇိဒပစ္စယေဟိ။နိမ္မဇိဒယကေတိနိမ္မန်း။ပထဝိဓာတ်အစ။ အာဟာရဇရုပ်အဆုံးဂိုသော။တဆဲ့ ဂုစ်ပါးသောရုပ်တို့သည်။ကံ၊စိတ်၊ဥတု၊အာဟာရ၊ဟူသော အကြောင်း တရားတို့သည်၊ပြီးစေအပ်သောကြောင့်။နိမ္မန္နရုပ်မည်ဂို့။ ။ရူပဘူတံရူပန်တို့။ရူပရူပံ။ ယံအဋ္ဌာရသရူပဇာတိ။ သည်။ရူပဘူတံ။ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောဂိုသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ရူပံ။ရုပ်တည်း၊ဇာတိ၊ထို့ကြောင့်။ရူပရူပံ။မည်ဂို့။ တပ္ပ။ရိသ်၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသာ ရုပ်မည်သည်။ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောဂို့တည်ရာဖြစ်၍၊ ပထဝိစသောအဋ္ဌာရသဓမ္မကို။ရူပရုပ်ဟုဆိုသည်။မြင်းသရိက်ရောဂါသည်။အရိသမည်သည်။ထိုမြင်သရိက်ရောဂါဂိုသူကို။အဒိသသေါဟုခေါ်သကဲ့သို့တည်း။ ။ညိုသောအဆင်းသည်။နိလမည်ဂို့။ ထိုသို့သောအဆင်းဂို့တည်ရာ မှိရာဖြစ်သောကြောကို။နိလုပ္ပလဟုဂုဏ္ဌပစာအားဖြင့်ခေါ်သကဲ့သို့။ ရုပ္ပနဂုဏ်နှင့်ဂျည်ခြင်းကြောင့်။ ရူပရူပံဟုရူပသဒ္ဒါတရုလောင်းစွက်၍။ ဂုဏ္ဌပစာအားဖြင့်။ရူပရုပ်ခေါ်သည်။ ။ကာယိကဒုက္ခစေတသိကဒုက္ခဟူသေါဒုက္ခစစ်ကို။သိစေခြင်းငှာ။ ဒုက္ခဒုက္ခဟု။ဒုက္ခသဒ္ဒါတရု လောင်းစွက်သကဲ့သို့။နိမ္မန္နရုပ်ဟူသောရုပ်စစ်ကိုသိစေခြင်းငှာ။ ရူပသဒ္ဒါတရုလောင်း၍။ရူပရူပံဟုဆိုသည်။ ။အာကာသဓာတ်စသော။ဆယ်ပါးသောရုပ်တို့ကား။ရုပ္ပနသဘောမရှိပဲလျက်။ တဒ္ဓမ္မပစာအားဖြင့်သာ။ရူပအမည်ကိုရသည်ဖြစ်၍။ ရူပသာမည်သည်။ရူပရူပံမမည်။ ။နကာသိယတိတိ အာကာသော။ ။ဧယာဓမ္မော။ကို။ နကာသိယတိ။ မရေးချစ်အပ်။ဣတိ။ ကြောင့်။ ။အကိုအာဒိဃပြု၍။အာကာသရှိသည်၊ ။အာကာသမေဝ ဓာတု။အာကာသဓာတု။ ။ကောင်းကင်သည်ပင်။သဒ္ဒါသဘောဇိဝ သဘောမှဘိတ်သောကြောင့်။အာကာသဓာတ်မည်ဂို့။ ။ပရိစ္ဆိန္နနံ။ ပရိစ္ဆေဒေါ။ ။ပရိစ္ဆိန္နနံ။ပိုင်းခြားခြင်း။ ။ဘာဝသာဓန။ ။ထွန်ဖြင့် မရေးအပ်ကည်ဖြင့်လည်း မချစ်အပ်သော။ အဓိဋ္ဌာကာသကောင်းကင်။ကသိုဏ်းဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော ပရိစ္ဆိန္နာကာသကောင်းကင်ကို။

ဤအရာဌိုက်။ အာကာသဓာတ်ဟူမဆို။ ကမ္မဇကလာပ်စိတ္တဇကလာပ်။ ဥတုဇကလာပ်တို့၏။ အကြားအကြားဌိုက်ရှိသော။ ပရိစ္ဆေဒအာကာသကို အာကာသဓာတ်ဟုဆိုသည်။ ။ကာလဟါနဲ့ ပရိစ္ဆေဒလက္ခဏထွား နကလာပင်္ဂံ။ ။စသောသဗ္ဗိုဟ်ပါဠိကိုရှု၍၊ တခုတခုသောရုပ်၏အကြားဌိုက်။ အာကာသဓာတ်မရှိသင့်၊ ကမ္မဇကလာပ်-ကိုးစဉ်းတွင် တစဉ်းနှင့် တစဉ်း၏, အကြားဌိုက် အာကာသဓာတ်ကိုးချရှိသည် ဟုဆို။ စိတ္တဇကလာပ်စသည်တို့၌လည်းကလာပ်ကြားဌိုက်သာ။ အာကာသဓာတ်ကိုယူ။ အာကာသဓာတ်သည်၊ ကလာပ်ခြင်းမရောက်စေရ။ ပိုင်းခြားခြင်းမျဉ်းခြစ်ရကား။ ပရိစ္ဆေဒရုပ်လည်းမည်၏။ ။ပရိစ္ဆိန္နတိုတိ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြားသကဲ့သို့ ဖြတ်တတ်သောကြောင့် ပရိစ္ဆေဒ။ကတ္တု၊ ရုပ်။ ။ပရိစ္ဆိဇ္ဇတိဘိပရိစ္ဆေဒေါ။ထိုထိုရုပ်ကလာပ်တို့သည်၊ ပိုင်းခြားအပ်သောကြောင့်။ ပရိစ္ဆေဒဟုကမ္မသာဓနလည်းပြုသင့်၏။ ။စလမာနကာယေနအဓိပ္ပာယံဝိညာပေတီတိ။ကာယဝိညတ္တိ။ ။စလမာနကာဒယနဝိညာပေတီတိ။ကာယဝိညတ္တိ။ ။လုပ်ရှားသောဒီဃီ၏။ ကိုယ်အစိတ်ဖြင့်မိဒီအလိုကိုဆိုစေတတ်သည်၊ သူတပါးတို့လုပ်သောကိုယ်အစိတ်ဖြင့်သူတပါးတို့၏, အလိုကို မိဒီဆိုအပ်သည်လျှင်ကာယဝိညတ်။ ။ရှေသို့တက်ခြင်းစသည်ကိုဖြစ်စေတတ်သော။ သင်္ဃာမဓောကြောင့်ဖြစ်သောစိတ္တဇဓာတ်၏, အခြင်းအရာဖြစ်၍။ ရုပ်ကိုခိုင်စေခြင်း၏။ အခကြောင်း၏, အဖြစ်လျှင်လက္ခဏာရှိ၏, ။ကာယဝိညတ်ဟူသည်ကား။ ရှေသို့တက်ခြင်းနှဲ့သို့ဆုတ်ခြင်းတည့်တည့်ကြည့်ခြင်း။ တစောင်းကြည့်ခြင်း ကွေးဆန့်ခြင်းကဲ့ပြုလိုသောစိတ်။ ဓောရုန်စ်ကြွဝဲတွင်။ သင်္ဃာမဓောသည်ဖြစ်စေအပ်သော၊ အဋ္ဌကလောင်ဌိုက်ပါသော၊ ဝါယောဓာတ်၏, အချင်းအရာသည်။ ကာယဝိညတ်မည်၏။ ဝါယောဓာတ် စစ်စစ်မဟုတ်။ ။ဇဝိဝိညတ် ဟူသည်ကား။ စကား ဆိုလိုသောဇဝိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောအဋ္ဌကလောပ်ဌိုက်၊ ပါဒသာစိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏, ။ကမ္မဇပထဝီဓာတ်ကို၊ ထိမှုက်ကြောင်းဖြစ်သောအချင်းအရာသည်ဇဝိဝိညတ် ပထဝီဓာတ်စစ်စစ်မဟုတ်။ ။ထိုကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်တို့သည်၊ ကောဓစိတ္တသမုဋ္ဌာနပထဝီဓာတ်ဝါယောဓာတ်ကဲ့မှီ၍သော်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်မည်သည်။ ကောဓစိတ္တသမုဋ္ဌာန်မဟုတ်။ ဒိတ္တသဟာဘုဒုက်ခ်ိုလည်း။ ယောဝစိတ္တံတါဝပညာယနဝေတါ။ ဇူဒေမေဝမွယံဝုတ္တံ။ နပ၊ နတံဒိတ္တသဟာ

ဘူဏာဝိယ။ဝေဒနာဒယေါဝိယစဥ်ပုဒ်တို့တိ။စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတာယဒိ။ဧသော ဝနယော။ယံဝစိတ္တံတာဝ။ပညာယနတောဧဝ။ဟေတံနွယံ။စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိဝုတ္တံ။ဟုအဋ္ဌသာလိနီဋီကာ။ ပိန့်သည်ဖြစ်၍။အကျိုးရင်းမဟုတ် အကျိုးဖျားတည်း။ဝိညတ္တိနွယံစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိဝုတ္တံ။ဟုအဋ္ဌသာလိနီဋီကာမန့်သည်ဖြစ်၍။ အကျိုးရင်းမဟုတ် အကျိုးဖျားတည်း။ ဝိညတ္တိနွယံ စိတ္တဇမဟု ဆိုသော်လည်း။ အကျိုးရင်း။စိတ္တဇရုပ်ကြောင့်။ စိတ္တဇဆို သည်။ စိတ်သို့အစည်လိုက်တတ်၏။ ဟုဆိုသည်။ စေတသိက်ကဲ့သို့။ ဥပါဒ်၊ဋ္ဌိတ၊ဘင်၊ဖြင့်မလိုက်တတ်။ စိတ်ဖြစ်ခိုက်သာ ဝိညတ်ကိုရကောင်းသည်။စိတ်ချုပ်လျှင်။ ဝိညတ်ကိုမရကောင်းပြိုဖြစ်ရက်ဘး။ ဇနကစိတ်၏ ဥပါဒ်၊ဋ္ဌိတ၊ဘင်၊ကိုစွဲ၍ဝိညတ်ကို။ ဥပါဒ်၊ဋ္ဌိတ၊ဘင်၊ရှိသကဲ့သို့ဟောတော်မူ သည်ဝိညတ္တိဒသကကလာပ်ဖွဲ့ရာဌာနကား။ယေဘုယျနည်းအားဖြင့်။ သတ္တရသာယုကရုပ်များ၍။ဝိညတ်သည်အပ္ပကဖြစ်၍ကလာပ်ဖွဲ့ရုပါသည်။ ဆရာနည်း။ ။သဝိညာဏကသဒ္ဒသခ်ီတဝါစာယ။အဓိပ္ပာယံ။ဝိညာ ဏေတိတိ။သယဉ္စုတာယဝိညာယတိတိ၊ဝစီဝိညတ္တိ။ ။ယာဝမ္မဇာတိ။ သည်။ သဝိညာဏကသဒ္ဒသခ်ီတဝါစာယ။ သဝိညာဏကသဒ္ဒဟုဆို အပ်သော စကားသံဖြင့်။ အဓိပ္ပာယံ။ ဝိမိအလိုကို။ ဝိညာဏေတိ။သိစေ တတ်၏။သယဉ္စု။ ဝစီဝိညတ်ဟူသော ဝိမိကိုယ် ကိုလည်း။ ဟာယ။ ထိုစကားသံဖြင့်။ ဝိညာယတိ။ သိအပ်၏။ ဇာတိ။ ထိုကြောင့်။ သာဝမ္မ ဇာတိ၊ သည်။ ဝစီဝိညတ္တိ။ မည်၏။ ။စကားဆိုလို သော သူ၏။ သတ္တမ ဇောကြောင့်ဖြစ်သော။ ပထဝိဓာတ်နှင့် ကမ္မဇပထဝိ ထိခိုက် ကြောင်းဖြစ်သော။ စိတ္တဇပထဝိဓာတ်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာ သည်။ဝစီဝိညတ်ဖြစ်ရကား။မနောဝိညေယျသာ။စက္ခုဝိညေယျမဟုတ် ကာယဝိညတ်မှာ သတ္တမဇောကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၏။ ဝိကာရ။ဝစီ ဝိညတ်မှာ။ပထမဇောစသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၏။ဝိကာရဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာတော်အလို။ဋီကာဆရာကား။ သတ္တမဇောကြောင့်ဖြစ် သောရုပ်၏။ ဝိကာရဝစီဝိညတ်ကိုဆို၏။ ။လဟုနောဘာဝေါ။ လဟုတာ။လဟုနော။စိတ္တဇဥတုဇအာဟာရဇနိပ္ဖန္နမဟာဘူတ်ပေါ့ပါး သည်၏။ဘာဝေါ။တည်း။ ။ရူပဿလဟုတာ။ရူပလဟုတာ။မုဒုနော ဘာဝေါ။မုဒုတာ။မုဒုနော။စိတ္တဇဥတုဇအာဟာရဇနိပ္ဖန္နမဟာဘူတ်နူး ညံ့သည်၏။ဘာဝေါ။ဘည်း။ ။ရူပဿမုဒုတာ။ရူပမုဒုတာ။ ။ကမ္မ

ညဿဘာဝေါ။ကမ္မဇညတာ။ကမ္မညဿ။ စိတ္တဇဥတုဇအာဟာရဇနိပ္ပန္နမဟာဘုတ်တို့၏.။အမှုန်ိုက်ကောင်းသည်၏.။ ဘာဝေါ။တည်း။ လေးလံခြင်းကိုပြုတတ်သော ဓာတ်ချောက် ချားခြင်း၏. ဆန့်ကျင် ဘက် ဖြစ်သောအံကြောင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်၍။ အနာကင်း သောသူ၏. ကိုယ်လက်ပေါ့ပါးခြင်းကဲ့သို့။ပေါ့.ပါးသည်ကားလဟုတာ။ ကြမ်းထမ်းခြင်းကိုပြုတတ်သော။ ဓာတ်ချောက် ချားခြင်း၏. ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သောအံကြောင်းဖြစ်၍၊ နှိပ်နယ်ပြီးသောသားရေကဲ့သို့၊ နူးညံ့ခြင်းဖြစ်သည်မှာ၊ မဒုတာ၊ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှု၏.၊မဒကောင်းခြင်းကိုပြုတတ်သော။ ဓာတ်ချောက်ချားခြင်း၏.။ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍၊ ထွေပြီးဦးပြီးသောဇွန်စင်ကို။ တံဆာပြုလုပ်ခြင်းနှိုက်။ ကောင်းခြင်းကဲ့သို့။ အမှုန်ိုက်ကောင်းခြင်းသည်၊ကမ္မညတာ။ ။ကမ္မဇရုပ်နှိုက်၊ဤရုပ်သုံးပါး၊ကဲ့မရဏသင့်၊အဘဲ့ကြောင့်နည်း။ကမ္မဇသည်၊ အတိတ်အကြောင်းကဲ့ဲသည်။ ဤရုပ်သုံးပါးကားပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုဲ့သောကြောင့်တည်း။ ၊ဝိညတ်ဒွေနှင့်တကွ။ လဟုတာမဒုတာကမ္မညတာရုပ်တို့သည်၊ မဟာဘုတ်နှိပ်နှိုရုပ်တို့၏.။ ဝိကာရမျှသာဖြစ်၍၊ ဝိကာရရုပ်မည်သည်၊ အသံးအခြားသောရုပ်မဟုတ်၊ဝိကာခဏဲ့၊ဝိကာခေါ်။ ၊ဥပစယနံ၊ဥပစာသော၊ဥပစယနံ၊ဇ်ဂုံးဦးပွာဖြစ်ခြင်း။ ဥပစယော၊ဇ်ဂုံးဦးပွာဖြာ်ခြင်း။ ။သမ္ဟတ်ခြာဟုတ္တာ။တနိယတေ၊သနံ့တဲ့။ ။သမ္ဟန်ခြာဟုတ္တာ၊အဆင့်ဆင့်ရှုပ်သည်ဖြစ်၍။တနိယတေ၊ကျယ်ခြင်း။ဝါ၊ပြန့်ပွါးခြင်း။ ။ဂန္ထသေယျကာတို့ကား။ပဋိသန္ဓေ၏.။ဥပါဒ်ဒ္ဒစ၍။နဝမသတ္တာဒေတို့၏.၊အတွင်းနှိုက်ဖြာ်သောရုပ်တို့၏.၊ဂင်း။ ဒသမသတ္တာဒေတို့၏.။ အစတရာဂ်ဒွဲဖြာ်သောရုပ်တို့၏ဂင်း။ဥပါဒ်သည်၊ဥပစယမည်၏.။ ။ဥပသန္ဒါပထမအနာဂ်ေ ာ။ ။ထိုဥပစယမည်သောရုပ်တို့၏.၊နောဲ့နှိုက်ဖြစ်ကုန်သောရုပ်တို့၏.။ဥပါဒ်သည်သနံ့တိ။ ။ဝါ။ဥပစယံ၊သနံ့တဲ့၊ဟူသည်၊ရုပ်၏.ဥပါဒ်တဆက်၊ဝေကောယဂ္ဂါ သသယအား၊ဖြင့်၊နှစ်ပါး၊ ာဒေါတော်မူသည်၊ ။သံသေဒဇ၊ ထြပပါတိကဥဂ္ဂါလိတို့အား၊ပဋိသန္ဓေနှင့်ဥပါဒ်သောရုပ်၏.၊ဥပါဒ်သည် ဥပစယ၊ပထမဘဝင်မှစ၍နေ့ဲ့နေ့ဲ့သောဒတ်တို့နှင့် ဥပါဒ်သောရုပ်တို့၏.။ဥပါဒ်သည်သနံ့တိမည်၏.၊ ။ဖိရကဲ့၊ဒရာ၊ဒရာဇဝဒတာ။ ။နိပ္ပန္နရုပ်တို့၏.၊ရုပ်ခြင်းလက္ခဏာသည်၊ဒရာရုပ်မည်၏.။ ။နိဗ္ဗတ္တဝဘာဝေန၊ နဗ္ဘုတိတိ၊အနိဗ္ဗ၊နိဗ္ဗတ္တဝဘာဝေန။မြဲသည်မ၊ဖြစ်ခြင်း၏. အဖြာ်ဖြင့်၊

နဂ္ဂစ္ဆတိ။မံသိအာပ်။ဣတိ။ထိုကြောင့်။ ။အနိစ္စာဘာဝေါ!။အနိစ္စတာ!။ ။ဣဒါတိ။ တပစ္ဆည်းကိုစပြု၍။နွေးဘော်ဆောင်။ကမ္မဇရုပ်တို့သည်ခဏေခဏေသ မရွှာပေတိ။ဟုသ ပြို ဟ်လာသည်ဖြစ်သောကြောင့်စိတ်တို့၏။ ခဏငယ် တိုင်းခွကမ္မဇရုပ်ကိုရသည်။စိတ္တကွဏတွင်။ဥပါဒက္ခဏ်၌။စိတ္တဇရုပ်ကို ရ။ဥတုဇရုပ်အာဟာရဇရုပ်တို့ကား။ဥတုအာဟာရတို့၏။ ဦတိကွဏ၌ ရ၏။ဥတုဇအာဟာရဇရုပ်ဖြစ်သေ။ဥပါဒ်ကို။ဝါ။ဇာတိရုပ်တရုကို။ဥပ စယသန္တတိအာမည်နှစ်ပါးဖြင့်ဟောတော်မူသည်ကို။ကောင်းစွာသိသ ဖြင့်။ထိုထိုမျှားစွာသောရုပ်တို့၏ရင့်ခြင်းပျက်ခြင်းကို။ဇရတာအနိစ္စတာ ဟုသိလေရာသတည်း။ ။လက္ခိယတိ။ဧတေနာတိ။လက္ခဏံ။ဧတေန။ဤ ရုပ်လေးပါးဖြင့်။ လက္ခိယတိ။ မှတ်အပ်၏။ ။ဝိသုံပစ္စယေဟိနဒိပ္ပန္နာ တိ။အနိပ္ပန္နာ။ ။ယေရူပဓမ္မာ။တို့ကို။ဝိသုံ။အသီး၊ ပစ္စယေဟိ။ကဲ့စိတ် ဥတုအာဟာရအကြောင်းတို့သည်။နဒိပ္ပန္နာ။မပြိုးစေအပ်ကုန်။ ။ကပ္ပ။။ ရိသ်။ ။နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ။အနိပ္ပန္နရုပ်ဒသ။ ပေါင်းသော်ရုပ်အဋ္ဌဂိသ တို့တွင်။ဝါယောဓာတ်သည်။ဇလရုပ်။အာပေါဓါတ်သည်သမ္ဘဝရုပ်။ဥပ စယသန္တတိတို့သည်ဇာတိရုပ်။ ဇရတာအနိစ္စတာတို့သည် ရောဂရုပ်။ ဟုသိလေ။ ။ရူပါဝစရဒုက်နိုက်။ရူပေတဏှာရူပံ။ဥပ္ပာရူလောပတပ္ပ။။ ရိသ်။ ။ရူပံအာဝစိရတိဇ္ဇောတိရူပါဝစရံ။ဝါ။ရူပေအာဝစရဇ်တိတိရူပါ ဝစရံ။ ။ရူပါဝစရနိုက်ဖြစ်ခိုက်သောကာမစိတ်။အရူပစိတ်တို့၏ဂုဏ်း။ တပါးဘုံနိုက် ဖြစ်ခိုက်သော။ ရူပါဝစရစိတ်တို့၏ဂုဏ်း။ အတိဗျာပိတ ဒေါသ။အဗျာပိတဒေါသကိုစင်စေခြင်းငှာ။ယောဘုယျနဟုဆောင်။ ။ သမင်မ-မွေး်သော။ဇာသိသိကံရသေ.သည်။ လူမျိုးနိုက်သာဝင်သကဲ့သို့။ ကာမဘုံနိုက်ဖြစ်သော်လည်း။ ရူပါဝစရစိတ်သည်။ရူပါဝစရသာမည် ၏။ သရုပ်ကား။ဝိတက်၊ဝိစာရ'ပီတိ။သုခ။ဧကဂ္ဂတာ။ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပထမဈာန် ကုသိုလ်စိတ်တရ။လ။ ဥပေက္ခာ၊ဧကဂ္ဂတာ၊ တဉ်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ကိရိယာစိတ် တရုအားဖြင့်။ တဆဲ့ငါးပါးသော။ စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်ရူပါဝစရ။ ။အရူပါဝစရဒုက်နိုက်။ဥပေက္ခာဧကဂ္ဂ တာတဉ်းဟူသေါ။ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော။အါကါသာနဉ္စာ ယတနကုသိုလ်စိတ်တံရ။လ။ ဥပေက္ခာဧကဂ္ဂတာတည်း ဟူသောဈာန် အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ။နေဝသညာနာသညာယတန ကိရိယာ

စိတ်တရအာဒးဖြင့်၊ထဆဲ့နှစ်ပါးသောစိတ္တုပ္ပာဒ်သည်၊အာရုပါဝစရ။ ။

(ပိဋ္ဌိနက်နိုက်ရှာဘွဲ့ယ်ပြီး၏.)

ပါပဂရဟိတာ။ပတိရုပတာယ။ပရဝန္ဓဒုနုပသိတာ။ဝဇ္ဇေတိ။ ။ဝမ္မ ပရိဗန္ဓပရိဟာရကာမရဒေန။ဝမ္မမစ္ဆရိယံဝဇ္ဇေတိ။ ။ဝမ္မဒေသနာဘိရတိမုခေန။ဘဿရောမတာဝဇ္ဇေတိ။ ။နေက္ခမ္မအဋ္ဌကထာ။ ။မယံဒေါဘိက္ခဝေ၊ ယောနိသေသမနသိကာရော၊ ယောနိသောသမပဓါနာ။အနုတ္တရာသမ္ပေါ ဓိ၊အနုပ္ပတ္တာ။အနုတ္တရာဝိမုတ္တိ၊သန္ဆိကတာ။တုမှဒါဒေါဘိက္ခဝေ၊ယော နိသောမနသိကာရော၊ယောနိသောသမပဓါနာ၊အနုတ္တရာသမ္ပောဓိ၊အနု ပါပုဏာဃံ၊အနုတ္တရာဝိမုတ္တိ'သန္ဆိကရောထ။ ။ပါဠိတော်။ ။ဥဘ တောဒဏ္ဍကေနစါဝိဘိက္ခဝေ။ကကစေနစောရာ။အင်္ဂမင်္ဂါနိ။သြက္ကန္တေ ယျုံ၊ တတြာဝိယောမနောပဒေါသေယျ၊ နမေသော၊တေနသာသနံက ရောတိ။ ။ကကရူပမာသုတ် တို့ကဲ့နာခံကျင့်ကြံရင်း အတိုင်းပြည့် စုံစေ၍၊ ရှုကြည့်ပို့ချသင်ကြားမှတ်သားသဖြင့်။ ခန္ဓာအာယတနဓာတ် သစ္စာနိုက်လိမ့်မှာသော၊ ကလျာဏပုထုဇ္ဇာနအဖြာဖြာမှသည်။ အထက်သို့ သာတက်ကြစေသတည်း။ ။

(အဘိဓမ္မာမာတိကာပြီးပြီ)

မာရ်ငါးပါးထွင်။ဒေဝပုတ္တမာရ်ကိုမာရ်မင်း၏၊ဥဿာဒဇလ၊ပရိ သဇလကိုပျက်ဆီးခြင်း၊မာရ်မင်း၏အာဏာဖြာသောကာမဓာတ်ကို၊လွှန် ခြင်းအားဖြင့်ကိလေသမာရ်ကိုအာဏာတ္တမဂ်၏။ သမုဒ္ဓေဒအားဖြင့်။အ ဘိသင်္ခါရမာရ်ကိုအာဇ်၏အဖြစ်သို့တဘန်မရောက်စေခြင်းအားဖြင့်ခန္ဓ မာရ်ကို၊နောင်ခန္ဓာဖြာကြောင်းဖြစ်သော်၊အဝိဇ္ဇာတဏှာကိုပယ်သဖြင့် မစ္စုမာရ်ကို။ စုတိနောင်ပဋိသန္ဓေမနေပြီဟုဆိုင်းခြား၍သိသော်အား ဖြင့် ချိုးဖျက်အောင်မြင်ပေတော်မူသော၊ ဇိနမဟာကာရုဏိက သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သည်၊သာဝကတို့ကိုလည်း၊မာရ်ကိုပေအောင်စေတော်မူပြီး၍၊ဌာနဲ့ရက နှင့်လျော်စွာ၊အနှင့်အခါကိုရှု၍၊ အရှင်ဒုနေပေးတော်မူသော၊ သာဝက တို့ထွင်၊ဇေတဒဂ္ဂဲဘိက္ခဝေ၊မဓသံသာဝကာနံ၊ဘိက္ခူနံ၊မဟာပညာနံ၊ယဒိ ဒံသာဒိပုဏ္ဏော၊ ဟုဆေရဝဂ္ဂဒေကနိ ပါတိအာဒိဂြိုဟ်နိုက်၊ ရွှေကိုယ် တော်မြတ်၏အောက်၊သာဝကရဟန်းတို့၏အဆက်၊ ပညာတော်ဇေတ

ဒုက်ရ။ သာရိပုဏ္ဏားမရင်သွေးတရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော။အာ
ရှင်သာရိပုတ္တရာ။မဟာထေရ်မြတ်သည်။အာဘိဓမ္မိကရဟန်း။တို့သည်။
သုတ္တံသို့ရောက်လျှင်။မည်သို့မည်ဝပင်မပန်း။ ခွဲးချမ်းလိမ္မာသိသာလွယ်
စေခြင်းအကျိုးငှာ။အဂ်ုတ္တရနိကာယ်။ဇကနိပါတ်ဒုက္ကနိပါတ်။သင်္ဂီတိ
သုတ်၊ ဒသုတ္တရသုတ်တော်မှ။ ပေါင်းရုံး၍။ဗုဒ္ဓဘာသိတ။ နယဖြင့်ထား
တော်မူသောသုတ္တန်တမာတိကာကို။တရားသောနိက္ခေပကဏ္ဍနှိုက်။ပြီးဆုံး
အောင်ဝေဘန်တော်မူသည်။ ထိုသုတ္တန်တမာတိကာသည်။ ဝိဇ္ဇာဘာဂိ
ဒုက်။လ။ခယေညာဏဒုက်။ အားဖြင့်လေးဆဲ့နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။တို့တွင်။
ဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုက်ကို။ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။တို့နှိုက်လည်း။
(၁၂၃) ပထမပဒ။ဒုတိယပဒအားဖြင့်။နှစ်ပါးပြား၏"ထိုတွင်ပဌမ
ပဒကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ဟောဟန်ကား။ဝိဇ္ဇာဘာဂိနောဓမ္မာ။ ဟူ
သည်တည်း၊ထိုနောင်ဒုတိယပဒကိုဟောတော်မူ၏။ဟောဟန်ကား။အဝိဇ္ဇာ
ဘာဂိနောဓမ္မာဟူသည်တည်း။ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော။သမ္ပယုတ်၏အစွမ်းဖြင့်
ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးသို့ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော။ဝါ၊ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၏အစုဥဖြစ်
ကုန်သော။မျှနိသတ္တာနိဇိဝသဘါဝါ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန်၏။ ။အဝိဇ္ဇါဘါ
ဂိနော။သမ္ပယုတ်၏။အစွမ်းဖြင့်သစ္စာလေးပါးကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သောမော
ဟလေးပါးသို့ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော။ဝါ။မောဟအစုနှိုက်၊ဖြစ်ကုန်
သော။လ။ပထမကား။ ။ဝိပဿနာညာဏ်။မနောမယိဒ္ဓိညာဏ်။ဇာန်ဒ္ဓိ
ဝိဓညာဏ်ဒိဗ္ဗသောတညာဏ်။ပရစိတ္တဝိဇာနနညာဏ်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနု
သတိညာဏ်။ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏ်။အာသဝက္ခယညာဏ်တည်းဟူသောဝိဇ္ဇာ
ရှစ်ပါးနှင့်ရှင်သော။မဟာကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ မဟာ
ကိရိယာညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။အာဘိညာဏ်ဒွေး။ အရဟတ္တမဂ်
စိတ်တခု။အမောဟကြည်သောစေတသိက်သတ္တတိ သရုပ်၏။ခန္ဓာလေး
ပါး။အာယတနဓာတ်သစ္စာနှစ်ပါးစိ။ ။ဒုတိယကား။အကုသိုလ်စိတ်
ဒွါဒသ။ မောဟကြည်သော စေတသိက်ဆယ်ပါးရုပ်၏။ ခန္ဓာအာယတန
ဓာတ်သစ္စာဖွဲ့လေ။ ။အာဒိလဒ္ဓဒုက်။ မဟာကုသိုလ်မဟာကိရိယာ
ညာဏ သမ္ပယုတ် အာဘိညာဏ် အရဟတ္တမဂ်စိတ် မှတပါးသော။
ကုသိုလ်သောဌာန၊ဝိပါက်ဆယ်ပါး။ကိရိယာသောဌာန။စေတသိက်အ
ဌာတိ သ။မဟာကုသိုလ်ကိရိယာအာဘိညာဏ် အရဟတ္တမဂ်တို့နှိုက်ရှိ
ဇသောအမောဟ။အကုသိုလ်စိတ်နှိုက်ရှိသောမောဟ။ဝိပဿနာညာဏ်

ကိစ္စမတတ်ခိုက်၊မောဂကသိုလ်မဟာကိရိယာညာဏ သမ္ပယုတ်စိတ် စေတဆိုက်ရပ်နိဗ္ဗာန်ကြောင်း သောကြောင့်၊ သပ္ပဒေသရက်မည်၏။ ။

(ဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုက်ပြီး၏။)

(၁၂၄) ထိုနောင်၊လ။ဝိဇ္ဇ။ပမာ။လျှပ်စစ်နှင့်တူကုန်သော။ ။ဝဇိရူပမာ၊ဇိုးယိ်းကြိုးစက်နှင့်တူကုန်သော။ ။ပဌမကား၊အောက်မဂ်သုံးပါးဌိသောပညာရ၏။ ။ဒုတိယကား အရဟတ္တမဂ်နှင့်ဌိသော ပညာရ၏။စိတ်တရယုတ္တာကိုးဆယ်။ မဂ်စိတ်လေးခုနှင့်ဌိသော ပညာကြည့်သောစေတဆိုယ်ဖွေးပညာသ။ရပ်နိဗ္ဗာန်ကြောင်းသည်။ ။

(ဝိဇ္ဇ၊ပမာဒုက်ပြီး၏။)

(၁၂၅) ထိုနောင်။လ၊ဗာလာ။သူဇိုက်တို့နှင့်တည်ကုန်သော။ ပဏ္ဍိတာ၊ပညာရှိတို့နှင့်တည်ကုန်သော၊လ။ ။ပဌမကား အကုသိုလ်ဖွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်ရ၏။ ။ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဇောကစိသ၊စိတ္တုပ္ပါဒ်ရ၏။ ပဟိုက်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်။ရပ်နိဗ္ဗာန်ကြောင်း။လ။ ။

(ဗာလဒုက်ပြီး၏။)

(၁၂၆) ကဏ္ဍာ။မည်ကုန်သော၊ဝါ၊အပါယ်ငရဲ။ဘုန်းနှည်းခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။လ၊သုဇ္ဇာ ဖြစ်ကုန်သော၊ဝါ၊သုဂတိချမ်းသာဘုန်းကြီးခြင်း၏အကြောင်းရှိကုန်သော။လ၊ဗာလဒုက်နှင့်တူပြီ။လ။ ။

(ကဏ္ဍဒုက်ပြီး၏။)

(၁၂၇) တပနိယာ။ ပဗ္ဗ၊ပ္ပါန်သံသရာတို့နှင့်၊ပူပန်ခြင်းတတ်ကုန်သော။အတပနိယာ၊မပူပန်ခြင်းတတ်ကုန်သော၊ဗာလဒုက်နှင့်တူပြီ၊ ။

(၁၂၈ (ဆဇိဝစနာ၊ သဒ္ဒါမှုကဲ့ကြိုးအမှုပြု၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ သဒ္ဒပညတ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ဝါ၊ နာမ၊နာမကမ္မ၊ နာမဇေယျ၊နာမနိရုတ္တိ၊နာမဗျဉ္ဇန၊နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ဝါ။ အနက်နှိုက်ညွှတ်တတ်သော၊ အမည်အနက်နှိုက်သွတ်သည်ဖြစ်၍ပြုအပ်သောအမှု၊ အနက်နှိုက်သွတ်သည်ဖြင့်၍၊ သဘောရာ၊အနက်နှိုက်ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ဆိုခြင်း၊ အနက်နှိုက်သွတ်သည်ဖြစ်၍ပြုခြင်း။

အနက်၌ညွတ်သည်ဖြစ်၍။ ဂြိုးရှသောသဒ္ဒပညတဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇတ်။ကုန်၏။ ။အဓိဝစနပထာ။အဓိဝစန၏အ ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝမ္မာ။တို့သည်။သံဝိဇ္ဇတ်။ကုန်၏။ ။ပဋမကား။သုဏာနာတို့၏။အာသိပညာအားတတ်သော။သဒ္ဒပညတ်ရ။ ထိုသဒ္ဒပညတ်ဟူသည်။အဝယဝနှင့်မကင်း ကောင်း သောကြောင့် သဝိညတ္တိက။ဝစီဘေဒသဒ္ဒါကိုယူအပ်သတည်း။ ထိုသဒ္ဒါသည်။ရူပက္ခန္ဓာ။သဒ္ဒါဓါတ်ဒုက္ခသစ္စာအားဖြင့်တပါးသာဖြစ်သတည်း။ ။ဒုတိယကား။ ဝဒန်အပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။အာသိပညာအားကျေးဇူးပြုတတ်သောအဆုပညတ်ရ၏။ထိုအဆုပညတ်သည်။အကြောင်းနှင့်မကင်းကောင်းသောကြောင့် စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။စေတသိက်ဆွေးပညာသ။ ရုပ်အဒ္ဓဖိသ။နိဗ္ဗာန်ဟူသောအကြောင်းတို့ကိုယူအပ်၏။ ခန္ဓာအာယတနဓာတ် သစ္စာကုန်ဖွဲ့။အာဒိလဒ္ဓနိပ္ပဒေသဒုက်။ ။ (အဓိဝစနဒုက်ပြီး၏။)

(၁၂၉) နိရုတ္တိ။ ထုတ်၍ ဆိုအပ်သော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ။နိရုတ္တိ ပထာ။ထုတ်၍ ဆိုအပ်သော။ သဒ္ဒပညတ်၏။အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ။ပညတ္တိ။အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော သဒ္ဒပညတ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ။ပညတ္တိပထာ။အပြားအားဖြင့်သိစေတတ်သော သဒ္ဒပညတ်၏။ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ။နိရုတ္တိဒုက်. ပညတ္တိဒုက်တို့သည်။အဓိဝစနဒုက်နှင့်လည်းတူပြီ။ ။

(နိရုတ္တိပညတ္တိနှစ်ဒုက်ပြီး၏။)

(၁၃၀) နာမဉ္စ။ညွတ်ခြင်းကိုပြုတတ်သေါတရားသည်လည်း။ဝါ။ ညွတ်တတ်သောတရားသည်လည်း။ဝါ။ညွတ်စေတတ်သောတရားသည် လည်း။အဆို။ဂို၏။ ။ရူပဉ္စ။ဖောက်ပြန်တတ်သောတရားသည်လည်း ။ဝါ။ဆန့်ကြင်ဘက်တို့ကြောင့် ဖေဝံပြန်ခြင်းသို့ရောက်တတ်။ ဆန့်ကြင် ဘက်တရားတို့သည်။ဖောက်ပြန်စေအပ်သောတရားသည်လည်း။အဆို။ ၏။ ။ပဋမကား။စိတ်စေတသိက်နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။ဒုတိယကားရုပ် ရ၏။သဗ္ဗလဒ္ဓနိပ္ပဒေသ၊နာမရူပဒုံက်။

(နာမဒုက်ပြီး၏။)

(၁၃၁) အာဝိဇ္ဇာစ၊ သမ္မာလေးဟါးကို ဇုံးလွှမ်းတတ်သောဓမ္မ ဟာသည်လည်း။ဝ။ သမ္မာ လေးဟါးကို မဆိခြင်းသည်လည်း၊ ဝ။ သိ အပ် ဆည်ကို၊ မဆိခြင်းသည်လည်း။ဝ။ မဆိအပ် သည်ကို ဆိခြင်း သည်ထံည်း။အတ္ထိ၊ဏ်. ။ဘဝတဏှာစ၊ ဘဝကိုတောင့်တတတ်သော လောဘသည်၊ဝ။ ဘုဝန်ိုက်တပ်မက်သော လောဘသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ။ဏ်. ။ပဌမကား။မောဟရဏ်. ။ ။ဒုတိယကား။လောဘရဏ်. ။စိတ်တရ .ယုတ်ကိုးဆယ်၊မောဟလောဘကြဉ်သော၊ စေတဆိက်ပညာသ၊ ရုပ် အဒ္ဓရိသ။နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။ (အဝိဇ္ဇာဒုက်ပြီး၏.)

(၁၃၂) ဘံဝဒိဋ္ဌိစ။မြဿည်၏.အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောမှားလောအာ ယူဆည်လည်း။ဝ။မိမိသည်ဌင်း။လောကသည်လည်းဌင်း။မြ၏ဟူ၊ပေဝံ ဖြန်သောအယူသည်လည်း။အတ္ထိ၊၏၊ဝိဘဝဒိဋ္ဌိစ။မိမိသည်ဌင်း။လောက ဆည်ဌင်း။ပျက်စဲလတ္တံ့.ဟူပေါက်ဖြန်သော အယူသည်လည်း။အတ္ထိ၊၏။ ပဌမကား။ ဘဝဒိဋ္ဌရ။ ဒုတိယကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌရ။ စိတ်တရ ယုတ်ငါး ဆယ်။ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ဝိဘဝဒိဋ္ဌိမှတပါးသော၊ စေတဆိက်ဒွေးပညာသ၊ ရုပ် အဒ္ဓရိသနိဗ္ဗာန်ကြွင်း။ (ဘဝဒိဋ္ဌိဒုက်ပြီး၏.)

(၁၃၃) သဿတဒိဋ္ဌိစ။မိမိသည်ဌင်း။လောကသည်ဌင်းမြ၏ဟူ သော မိန္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊၏. ။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစ။မိမိသည်လည်း ကောင်း။ လောကသည်လည်းကောင်း။ပျက်စီးလတ္တံ့.ဟူသော မိန္ဆာအ ယူသည်လည်း။အတ္ထိ။၏. ။ပဌမကား။ သဿတဒိဋ္ဌိကိုကောက်၊ဒုတိယ မှာ။ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကိုကောက်။ သဿတဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမှတပါးသော၊စိတ်စေ တဆိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။ (သဿတဒိဋ္ဌိဒုက်ပြီး၏.)

(၁၃၄) အန္တဝါဒိဋ္ဌိစ။မိမိကိုယ်သည်ဌင်း၊လောကသည်ဌင်း။အ ဆုံးရှိ၏.ဟူသောမိန္ဆာအယူသည်လည်း။အနန္တဝါဒိဋ္ဌိစ၊ မိမိသည်ဌင်း၊ လောကသည်ဌင်း။အဆုံးမရှိဟူသောမိန္ဆာအယူသည်လည်း၊ အနန္တဝါ ဒိဋ္ဌိ၊အနန္တဝါဒိဋ္ဌိရ၊ ထိုဒိဋ္ဌိမှကြွင်းသောစိတ် ဆေတသိက် ရုပ်နိဗ္ဗာန် သည်၊ဒုက်မှတ်မည်၏. ။

(အန္တဝါဒိဋ္ဌိဒုက်ပြီး၏.)

(၁၃၅) ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိစ၊ ရှေးဆက်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်သော၊ မိန္ဆာ အယူသည်ဇည်း။အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိစ၊နောက်အဆက်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်သော

ဒိန္ဆာအယူသည် သည်း။ပုဗ္ဗန်ဘာနုဒိဋ္ဌနှင့်အပရန်ဘာနုဒိဋ္ဌကို့ကောက်။ထို ဒိဋ္ဌမှကြွင်းသော။စိတ်စေတသိက်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်သည်ဒုက်မုတ်။ ။

(ပုဗ္ဗန်ဘာနုဒိဋ္ဌဒုက်ပြီး၏.)

(၁၃၆) အဟိရိကစ္ဆ။ စက်ဆုပ်အပ်သောဒုစရိုက်ဆယ်ပါး၌။ မ စက်ဆုပ်တတ်။ ရှက်အပ်သောဒုစရိုက်ဆယ်ပါး၌။ မရှက်တတ် သော သဘောသည်လည်း။အနောတ္တပ္ပစ္ဆ။လန့်အပ်သောဒုစရိုက်ဆယ်ပါး၌။မ လန့်တတ်သောသဘောသည်လည်း။အဟိရိကနှင့်၊အနောတ္တပ္ပကိုကောင်း တိုမှကြွင်းသောစိတ်စေတသိက်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်သည်။ဒုကမုတ်။ ။

(အဟိရိကဒုက်ပြီး၏.)

(၁၃၇) ဟိရိစ။သည်ဂုဏ်း၊ဩတ္တပ္ပစ္ဆ။သည်လည်းကောင်း။ဟိရိ နှင့်ဩတ္တပ္ပကိုကောက်။ ထိုမှကြွင်းသောစိတ်စေတသိက်။ ရုပ်နိဗ္ဗာန် သည်။ဒုက်မုတ်။ ။ (ဟိရိဒုက်ပြီး၏.)

(၁၃၈) ဒေါဝစ္ဆသတာစ။ ဆုမ္ဘခက်သောစကား ရှိသောသူ၏. အမှု၏.အဖြစ်သည်လည်း။ပါပမိတ္တတာစ။ရုပ်မာသောအဆွေခင်ပွန်းရှိ သောသူ၏.အဖြစ်သည်လည်း။ ။ပဌမကားဘုရားတရားတော်နှင့်အညီ ကိုဆုံးမလျှင်။ မရှိသေပြုကျင့်သောအခါ။ ဒေါသမူးဒွေးစေတသိက်ဗဟိဒ် သရဏ်၏. ။ ။ဒုတိယကား။ရုပ်မာသောအဆွေခင်ပွန်းသို့ဆည်းကပ်သော အခါ။လောဘမူစိတ်ဂုစ်ဆ။မောဟမူစိတ်နှစ်ဆ။ စေတသိက်တဝိသရဏ် ထိုအခါနှိုက်ဖြစ်သောလောဘမူ မောဟမူတို့မှ။ တပါးသောစိတ်စေတ သိက်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်ဒုက်မုက်မည်၏.။

(ဒေါဝစ္ဆသတာဒုက်ပြီး၏.)

(၁၃၉) သောဝစ္ဆသတာစ။ ဆိုလွယ်ဆုံးမသောစကားရှိသော သူ၏.။အမှု၏.အဖြစ်သည်လည်း။ ကလျာဏပဋိတ္တိတာဝစ။ ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသောသူ၏. အဖြစ်သည်လည်း။ ။ပဌမကား။ တရား တော်နှင့်အညီ။ ဆိုဆုံးမလျှင်ရှိသေစွာ။နာခံသောအခါ။မဟာကုသိုလ် စိတ်ဂုစ်ဆ။မဟာကိရိယာစိတ်ဂုစ်ဆ။ ဝိရတိအပ္ပမညာကြဉ်သော။စေတ သိက်တေတ္တိံသရဏ်၏. ။ ။ဒုတိယကား။အဆွေခင်ပွန်းကောင်းသို့။ဆည်း

ကပ်သောအခါ။မဟာကုသိုဏ်စိတ်ဉှစ်ခု၊ မဟာကိရိယာဇောတ်ဉှစ်ခု၊ဝိရတိအပ္ပမညာကြဉ်ငံသာ။စေတသိက်တော်တို့သရဏ်။ ။ထိုအခါနှိုက်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကိရိယာမှကြင်းသော။ စိတ်စေတသိက် ၎ပ်နှိုင့်ဖွာန်သည်။ဒုက်မုတ်။ ။ (သော်ဝစ္ဆသတာဒုက်ပြီး၏.)

(၁၄၁) အာပတ္တိကုသလတာစ၊အာပတ်နှိုက်လိမ္မာသော သူ၏. အဖြစ်သည်လည်း။အာပတ်ပြုကုသလတာစ။ အာပတ်မှထင်ဖြဲ့ခြင်းဌိလိမ္မာသောသူ၏.အဖြစ်သည်လည်း။အာပတ်ကိုဆိခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော။မဟာကုသိုဏ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု၊ မဟာကိရိယာညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခုနှိုက်ဂှိသောပညာကုံပဌမကောက်၊ အာပတ်မှထင်ပြောက်ခြင်းကိုဆိစွမ်းနိုင်သော။မဟာကုသိုလ်ကိရိယာညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်နှိုက်ဂှိသော။ ပညာကိုဒုတိယကောက်၊ထိုမှကြင်းသောစိတ်စေတသိက်ရပ်၎ဖွာန်သည်။ဒုက်မုတ်။ ။

(အာပတ္တိကုသလဒုက်ပြီး၏.)

(၁၄၂) သမာပတ္တိကုသလတာစ။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်လေးပါး။ အရူပါဝစရဈာန်လေးပါး အားဖြင့်။ ဉှစ်ပါးသောသမာပတ်နှိုက်လိမ္မာသောသူ၏.အဖြစ်သည်လည်း၊ သမာပတ္တိကုသလတာစ၊ သမာပတ်မှထခြင်းဌိ၊ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ သမာပတ်ဉှစ်ပါးကို ဆိခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော။ မဟာကုသိုလ်မဟာကိရိယာညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခုနှိုက် ဂှိသောပညာကုံပဌမ။သမာပတ်မှထခြင်းကို။ ဆိစွမ်းနိုင်သောမဟာကုသိုလ် မဟာကိရိယာ ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်နှိုက်ဂှိသောပညာကို၊ဒုတိယကောက်၊ကြင်းသောစိတ်စေတသိက်၊ရပ်၎ဖွာန်သည်၊ဒုက်မုတ်။ ။

(သမာပတ္တိကုသလဒုက်ပြီး၏.)

(၁၄၃) ဓာတုကုသလတာစ၊ခါတ်တဆဲဉှစ်ပါးနှိုက်၊လိမ္မာသော သူ၏အဖြစ်သည်လည်း။ မနသိကာရကုသလတာစ၊ ဓာတ်တဆဲဉှစ်ပါးကိုနှလုံးသွင်းခြင်းဌိ၊လိမ္မါသေါသူ၏.အဖြစ်သည်လည်း။ ၎ပ္ပမဂ္ဂဝင်တ်တဆဲဉှစ်ပါးကို ဆိနိုင်သောမဟာကုသိုလ် မဟာကိရိယာညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်ထေးရ၊အဆိညာဏ်ငွေး၊ မဂ်စိတ်လေးမှနှိုက်ဂှိသောပညာရ

၏။ ။ဒုတိယကား။ ဓာတ်တဆဲ့ ၅စ်ပါးကိုနှသုံး သွင်းနိုင် သော။ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကိရိယာ ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်အဘိညာဏ်ဖွေး။ မဂ်စိတ်လေးခုဖွဲ့ရှိသောပညာရှ၏။ ထိုမှတပါးသောစိတ်၊ စေတသိက်ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဒုက်မှတ်။ (ဓာတုကုသလဒုက်ပြီး၏။)

(၁၄၄) အာယတနကုသလတာစ။ အာယတနတဆဲ့နှစ်ပါးနှိုက် လိမ္မာသောသူ၏။ အဖြစ်သည်လည်း။ ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ကုသလ တာစ။တဆဲ့နှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှိုက်လိမ္မာသောသူ ၏။အဖြစ်သည်လည်း။ဓာတုကုသလဒုက်နှင့်နည်းတူကောက်။ ။

(အာယတနကုသလဒုက်ပြီး၏။)

(၁၄၅) ဌာနကုသလတာစ။ အကြောင်းဟုတ်သည်၌လိမ္မာသော သူ၏အဖြစ်သည်လည်း။အဌာနကုသလတာစ။အကြောင်းမဟုတ်သည် နှိုက်လိမ္မာသောသူ၏။အဖြစ်သည်လည်း။ ။ပဌမကား။စက္ခုပသာဒ သည်။ စက္ခုဝိညာဏ်၏။ နိသျအကြောင်းတည်း။ သရက်စေ့သည်သ ရက်ပင်ပေါက်ခြင်း၏။ အကြောင်းတည်း။စသည်ဖြင့်အကြောင်းဟုတ် သည်ကိုသိစွမ်းနိုင်သော။မဟာကုသိုလ်ညာဏ သမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ မဟာကိရိယာညာဏ သမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု။ အဘိညာဏ် ဖွေးနှိုက်ရှိ သောပညာရှ၏။ ။ဒုတိယကား။စက္ခုပသာဒသည်။သောတဝိညာဏ် ၏အကြောင်းမဟုတ်။ သရက်စေ့သည်ထန်းပင်ပေါက်ခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်စသည်ဖြင့်။ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို။ သိစွမ်းနိုင်သောမဟာ ကုသိုလ် ကိရိယာ ညာဏသမ္ပယုတ် အဘိညာဏ် ဖွေးတို့နှိုက် ရှိသော ပညာရှ၏။ ထိုမှကြွင်းသောစိတ်စေတသိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်သည်ဒုက်မှတ်။

(ဌာနကုသလဒုက်ပြီး၏။)

(၁၄၆) အင်္ဂဇေါစ။ ဖြောင့်မတ်သောသူ၏အဖြစ်သည်လည်း။ မဒ္ဒ ဝေါစ။နူးညံ့သောသူ၏အဖြစ်သည်ဆည်း။ ။ပဌမကား။ကာယုဇ္ဇုက တာစိတ္တုဇ္ဇုကတာရှ၏။ ။ဒုတိယကား။ ကာယမဒ္ဒုတာစိတ္တမဒ္ဒုတာရှ၏။ ထိုစေတသိက်တို့မှတပါးသောစိတ်စေတသိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။

(အင်္ဂဇဝဒုက်ပြီး၏။)

(၁၄၇) ခန္ဓိစ၊သည်းခံခြင်းသည်လည်း။သောရဒ္ဓမ္မ၊ကောင်းသော အမှုနိုက်မွေ့.လျော်သောသူ၏. အဖြစ်သည်လည်း။ ။ပဌမကာ။အဒေါ သပြဋ္ဌာန်းသောမဟာကုသိုလ်မဟာကိရိယာဉာဏ်ခရစိတ္တုပ္ပာဒ်ရ၏.။ ။ ဒုတိယကါ။သိလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသောမဟာကုသိုလ်မဟာကိရိယာဉာဏ် ခုလောကုတ္တရာစိတ်ဂုဏ်ခု။အဘွဲ့မညာဒွိုးကြဉ်တော စေတသိက်ဆတ္တိ သရ၏.။ သည်းခံခြင်းအဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်ကိရိယာဉာ တပါး။သိလပြဋ္ဌာန်းသောမဟာကုသိုလ် ကိရိယာဉာလည်းတပါး။သော။ လောကိစိတ်၎ကာသိတိ။စိတ္တုပ္ပာဒ်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြင်း။

(ခန္ဓိဒုက်ပြီး၏)

(၁၄၈) သာခလျှဉ်။ပြေးပြေပြစ်ပြက်ချက်နှက်သက်ဇယ်သောစကား ရှိသောသူ၏,အဖြစ်သည်လည်း။ ပဋိသန္ဓေဝေ၊စ။ပဉ္စည်းအာဒိသဖြင့်အ ဋ္ဌဆစပ်ပြုခြင်းတရား၊စကားဖြင့်၊ အဝဲ့အစပ်ပြုခြင်းသည်သည်း။ ။ ပဌမကာ။ သာယာချိုငှဲးသော စကားကဲ့ထိုသောအခါ။မဟာကုသိုလ် ဂုဏ်ခု။မဟာကိရိယာဂုဏ်ခု စိတ္တုပ္ပာဒ်ရ၏.။ ။ဒုတိယကာ။သောကဝတ် ပျံ။ဌာပြုသောအခါမဟာကုသိုလ်ဂုဏ်ခု။ မဟာကိရိယာဂုဏ်ခု စိတ္တုပ္ပာဒ် ရ၏.။ ထိုအခါဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပာဒ်၌ တပါးသော ဒိတိဒုတိယကိုမရှိ နိဗ္ဗာန်ကြင်း။ (သာခလျှဉ်ဒုက်ပြီး၏.)

(၁၄၉) ဇုန်ဒြယသုဇာတ်ဒွါရတာဝ၊ခြောက်ပါးသော ဇာခြိုတို့ နှိုက်။ မစောင့်ရှောက်သောတံခါးရှိသောသူ၏.ဇာဖြစ်သည်လည်း။ ။ ဘောဇနေအမတ္တညုတာဝ။ ပဉ္စည်းကိုခံခြင်းသုံးသောင်ခြင်းတို့နှိုက်။အ တိုင်းအရှည်ကိုမသိသောသူ၏.အဖြစ်သည်လည်း။ ။ပဌမကာ။သော ဘမူစိတ်ဂုဏ်ခု၊ဒေါသမူဒွိုး၊စေတသိက်ဆဋ္ဌိသရ၏.။ ။ဒုတိယကာ။ လောဘမူစိတ်ဂုဏ်ခု။ မော ဟမူစိတ်နှစ်ခု။ ဆေတသိက်ဆောင်သရ၏.။ကု သိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာဉာဏ်ခုပြဋ္ဌာန်းသောကြင်း။ ။

(ဇုန်ဒြယဒုက်ပြီး၏.)

(၁၅၀) ဇုန်ဒြယသုဇာတ်ဒွါရတာဝ၊ ဇုန်ဒြခြောက်ပါးတို့နှိုက်။ လုံခြုံစွာစောင့်ရှောက်အပ်သောတံခါးရှိသောသူ၏.အဖြစ်သည်လည်း။ ဘောဇနေမတ္တညုတာဝ၊ ဘောဇဉ်ကိုခံခြင်းသုံးဆောင်ခြင်းနှိုက်၊ အ

တိုင်းအာရုညကိုသိသေးသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ။ပဌမကား။မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု။မဟိကိရိယာစိတ်ရှစ်ခု။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သရ၏။ ။ဒုတိယကား။ဘောဇ္ဈင်္ကိုပဋိဂ္ဂဟနအတိုင်းအာရုည်ပရိဘုဥ္ဇနအတိုင်းအာရုည်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍။ သုံးဆောင်သောအခါ။ မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု။ မဟာကိရိယာစိတ်ရှစ်ခု။ ဝိရတိအပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်တေတ္တိံသရ၏။ ။မဟာကုသိုလ်မဟာကိရိယာမှတပါးသော။လောကီစိတ်ခြောက်ဆဲ့ငါးခု။ စေတသိက်ဒွေးပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။ ။

(။ဣန္ဒြေယသုဂတ္တာဒုက်ပြီး၏။)

(၁၅၁) မဂ္ဂသစ္စာ။ လွတ်သောသတိရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။အသမ္မဇညဉ်။ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိသောပညာမရှိသေးသူ၏အဖြစ်သည်လည်း။ ။ပဌမကား။သတိ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ။ စေတသိက်သတ္တရသရ၏။ ။ဒုတိယကား။ ပညာ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ။ စေတသိက်သတ္တဝိသရ၏။ကုသိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။လ။ ။

(မဂ္ဂသစ္စာဒုက်ပြီး၏။)

(၁၅၂) သတိစ။အောက်မေ့ခြင်းသည်လည်း။သမ္မဇညဉ်။ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိခြင်းသည်လည်း။ ။ပဌမကား။သတိရ၏။ ။ဒုတိယကား။ပညာရ၏။သတိပညာမှ တပါးသောစိတ်စေတသိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။လ။ ။ (သတိဒုက်ပြီး၏။)

(၁၅၃) ပဒိုသဒ်ါနဗလဉ်။ဆင်ခြင်ခြင်းစသည်၌။ မတုံမလွဲပ်သည်ဖြစ်၍။ ဆင်ခြင်နိုင်သောပညာအားသည်လည်း။ ဘာဝနာဗလဉ်။ဝိရိယကိုအရင်းပြုသဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ကိုပွါးစေခြင်းနှိုက်။ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သောမတုံမလွဲပ်ခြင်းသည်လည်း။ ။ပဌမကား။ပညာရ၏။ ။ဒုတိယကား။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သရ၏။ ။အကုသိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာပညာမှတပါးသောစေတသိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။လ။ ။

(ပဒိုသဒ်ါနဗလဒုက်ပြီး၏။)

(၁၅၄) သမထောစ။ ကသိုလ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့ကို။ ပြပ်စေတတ်သောသမာဓိသည်သည်း။ ဝိပဿနာစ၊ တောဘုမ္မကသဒ်ဂါ ရတို့ကို၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူ၍တော်ဝိပဿနာပညာသည်လည်း။ ။ ပဌမကား။ သမာသမာဓိရ၏။ ။ဒုတိယကား။ ပညာရ၏။ စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ သောဘကစိတ်နှိုက်ရှိသောကဋ္ဌတာ။ ပညာတို့မှတပါး သောစေတသိက်ပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌကဿနှစ်ပွားနှင်း သောကြောင့်သပ္ပဒေသ။သမထဝိပဿနာဒုက်သည်။သဗ္ဗသင်္ခါနာမ၊လ။ ။

(သမာဓဒုက်ပြီး၏.)

(၁၅၅) သမထနိမိတ္တဟူ၍နော်နောက်သေးသမထ၏။အကြောင်းဖြစ်သောရှေးရှေးသောသမာဓသည်လည်း။ပဋိဘာဂနိမိတ္တဟူ၍၊ နောက်နောက်သောလုံ့လ၏။အကြောင်းဖြစ်သောရှေးရှေးသောလုံ့လသည်လည်း။ ။ ပဌမကား။နောက်နောက်သောသမထ၏အကြောင်းဖြစ်သောရှေးရှေးသောသမ်ထဟူဆိုအပ်သောသမာဓိရ၏။ ။ဒုတိယကား။နောက်နောက်သောလုံ့လ၏။အကြောင်းဖြစ်သောရှေးရှေးသောလုံ့လဟူဆိုအင်သောသမာဓိ ဝါ ယမရ၏။စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်၊ သမ္မာသမာဓိ၊သမ္မာဝါယမတို့ မှကြွင်းသော စေတသိက်ဥးပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နှိပ်ခွန်ကြွင်း။လ။ ။

(သမထနိမိတ္တဒုက်ပြီး၏.)

(၁၅၆) ပဋိသေးစ။သမ္မယုတ်တရားတို့ကို၊ ပြီးမြောက်သောက် ပုံတတ်သောလုံ့လသည်လည်း။ဧကဂ္ဂတာ ဟူ၍ပြုံလွှင့်သော်တည်ကြည် သောသမာဓိသည်သည်း၊ ။ပဌမကား၊ သမာဝ်ယမရ၏။ ။ ဒုတိယကား၊ သမ္မာသမာဓိရ၏၊ သမ္မာဝ်ယမ၊ သမ္မာသမာဓိမှတပါး သော။စိတ်စေတသိက်ခုပ်နှိပ်ခွန်ကြွင်း။လ။ (ပဋိသေးဒုက်ပြီး၏)

(၁၅၇) သီလစင်ပကြွေစ၊ သီဆ၏။ ပျက်စီးခြင်းသည်သည်း၊ ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်စ။အယူ၏ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း။ ။ပဌမကား၊ အာကုသိုလ်စိတ်နှစ်ဆယ်စေတသိက်သဗ္ဗဒါဝ၏။ ။ဒုတိယကား၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရ၏၊ ကုသိုလ်ဒါပါက်ကိရိယာဧကဂ္ဂတာ၊ ဝီရိယိန္ဒြေနှင်းကြွင်း။လ။

(သီလဒုက်ပြီး၏.)

(၁၅၈) သိလသမ္မဒါစ။သိလ၏ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်း။ဒိဋ္ဌိသမ္မဒါစ။အာယူ၏ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်း။ ။ပဌမကား။ မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု။ မဟာကိရိယာစိတ်ရှစ်ခု။ စေတသိက်အဋ္ဌတိ်သရ၏။ ။ဒုတိယကား။ သမာဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သောပညာရ၏။ အကုသိုလ်စိတ်ဋ္ဌါဒသ။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ မဟာဝိပါက်စိတ်ရှစ်ခု။ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်ကိုးခု။ လောကုတ္တရာ စိတ်ရှစ်ခု။ ပညာမှတပါးသော စေတသိက်ဇကောပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။လ။

(သိလသမ္မဒါဒုက်ပြီး၏.)

(၁၅၉) သိလဝိသုဒ္ဓိစ။အထူးသဖြင့်သိလ၏စင်ကြယ်ခြင်းသည်လည်း။ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိစ။အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သောအာယူသည်လည်း။ ။ပဌမကား။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။ စေတသိက်ဆုတ်ံသရ၏။ ။ဒုတိယကား။ကမ္မသကတညာဏ်။ သစ္စာနုလောမညာဏ်ဟု ဆိုအပ်သောဝိပဿနာ ညာဏ်။မဂ်ညာဏ်ဖိုလ်ညာဏ်ရ၏. ။ကမ္မသကတညာဏ်၊ သစ္စာနုလောမ ညာဏ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဝိပဿနာညာဏ်မှတပါးသော။လောကီစိတ်စေတသိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။လ။ ။

(သိလဝိသုဒ္ဓိဒုက်ပြီး၏.)

(၁၆၀) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခေါပန။အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်တတ်သောအာယူသည်လည်း။ယထာဒိဋ္ဌိသစပဓာန်။အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သောအာယူအားလျော်သော လုံးလသည်လည်း။ ။ပဌမကား။ကမ္မဿကတညာဏ်။ သစ္စာနုလောမိကညာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိပဿနာညာဏ်။မဂ်ညာဏ်။ဖိုလ်ညာဏ်ရ၏. ။ဒုတိယကား။ကမ္မဿကတညာဏ်။ သစ္စာနုလောမိကညာဏ်။ မဂ်ညာဏ်။ ဖိုလ်ညာဏ်။ အားဖြင့်လေးပါးသောညာဏ် အားလျော်သော။ မဟာကုသိုလ် မဟာကိရိယာ လောကုတ္တရာစိတ်တို့နှင့်ကိုက်ရိသောဝိရိယရ၏။ညာဏဝိရိယမှတပါးသောစိတ်စေတသိက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကြွင်း။လ။ (ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဒုက်ပြီး၏.)

(၁၆၁) သံဝေဇနိယေ သုဒ္ဓါနေသု။ ဇာတိဇရာ ဗျာဓိမရဏာဟူသေါဇအကြောင်းတို့ကြောင့်။သံဝေဂေါစ။ထိတ်လန့်ခြင်းသည်လည်း။သံဝိဂ္ဂသ။ ထိတ်လန့်ခြင်းမှ။ ယောနိသောပဓာန္စ။ အသင့်အားလျော်သ

ဖြင့်လုံးလပြုခြင်းသည်ထည်း။ ။ပဌမကား။ဓာတိဓရဏျာဓိမရဏာ
တို့မှ ထိတ်လန့်သောအခါ။မဟာကုသိုလ်သညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးရ
နှိုက်ရှိသောပညာရုံ၏.။ ။ဒုတိယကား။ ကုသိုလ်ဧကဝိဿ။ဖိုလ်စိတ်
ထေးခုတို့နှိုက်ရှိသောဝိရိယရုံ၏။သံဝေဂညာဏ်။ဓာတိဓရဏျာဓိမရဏာ
တို့မှထိတ်ထန့်သောအခါ။ မဟာကုသိုလ်။ မဟာကိရိယာညာဏသမ္ပ
ယုတ်စိတ်။ဖိုလ်စိတ်တို့နှိုက်ရှိသောဝိရိယ။ ထိုမှတပါးသောစိတ် စေတ
ဆိုက်၊ရုပ်၊နိဗ္ဗာန်ကြောင်း။လ။ (သံဝေဇနိယဒုက်ပြီး၏.)
(၁၆၂) ကုသဓလသုခမြေသူ၊ကုသိုလ်ဓမ္မတို့နှိုက်၊အသံတူဦတာ
စ၊မရောင့်ရဲးသောသူ၏.အဖြစ်သည့်လည်း။ ပဝေနဘူ ။ကုသိုလ်ကိုပွား
စေခြင်းငှာလုံ.လပြုခြင်းနှိုက်၊အပ္ပတိဋိဝတ္တိတာစ၊မဆုတ်မနှက်၊မတွန့်မ
လိပ်သောသူ၏.အဖြစ်သည့်လည်း။ ။ပဌမကား။ကုသိုလ်ဧကဝိသ
စေတဆိုက်အဌတိ်သရုံ၏.။ ။ဒုတိယကား၊ကုသိုလ်ဧကဝိသနှိုက်ရှိ
စသော၊သမာဝါယာမရုံ၏.။ အကုသိုလ်ဝိပါက်ကိရိယာဒ်တွေ့ပုဒ်၊ ရုပ်
နိဗ္ဗာန်ကြောင်း။လ၊ ။ (ကုသလဓမ္မဒုက်ပြီး၏.)
(၁၆၃) ဝိဇ္ဇာစ။မောဟကိုဖျက်ဆီး၍ ထင်ဖြင့်သိသောစွဲပြုတတ်
သောအဲ့မောဟသည့်လည်း၊ဝိမုတ္တိစ၊ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောဒိဝရုံ
တို့မှ၊ကောင်းစွဲလွတ်တတ်သေသိမပါတ်ရှစ်ပါး။အားထုံးစုံသေကိလေ
သာတို့မှ လွတ်သောနိဗ္ဗာန်သည့်လည်း။ ။ပဌမကား။ပုဗ္ဗေနိဝါသ
ညာဏ်၊ရတုပပါတညာဏ်၊အာသဝက္ခယညာဏ်ရုံ၏.။ ။ဒုတိယကား၊
မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုး၌၊မဟဂ္ဂုတ်ကိရိယာဘုံး၌၊ စေတဆိုက်ပဌမ်တို်
သနိဗ္ဗာန်ရုံ၏.။ ။ကာမစိတ်စတုပညာသ။ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်ကိုး၌၊
လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ရ၊ဝိဇ္ဇာသုံးပါးမှတပါးသောစေတဆိုက်ဒွေးပညာ
သ၊ရုပ်အဌဝိသနိဗ္ဗာန်ကြောင်းသည်း၊လ။ (ဝိဇ္ဇာဒုက်ပြီး၏.)
(၁၆၄) ခယညာဏ်၊ ကိလေသာကုန်ခြင်းကိုပြုတတ်သောမဂ်.
ညာဏ်သည့်လည်း။အတ္ထိ၏.၊ အနုပ္ပါဒညာဏ်၊ ထိုထိုမဂ်တို့သည့်
ပယ်အပ်သောကိလေသာတို့၏.၊ တဘန်မဖြစ်ခြင်းအဆုံးနှိုက်ဖြစ်သော
ဖိုလ်လေးခုနှိုက်ရှိသောညာဏ်သည့်လည်း။အတ္ထိ၏.၊ ။ပဌမကား။
မဂ်စိတ်လေးခုနှိုက်ရှိသောပညာရုံ၏.။ ။ဒုတိယကား။ဖိုလ်စိတ်လေး
ခုနှိုက်ရှိသောပညာရုံ၏.၊ခန္ဓာအာယတနဓာတ်သစ္စာ၊ဒဲ့တတ်အောင်ဖွဲ့
ကြလေ။ ။စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ မဂ်ညာဏ်ဖိုလ်ညာဏ်မှတပါး

သော။စေတသိက်ငွေးပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သောကြောင်း သောပရုမတ္ထတရားရှိသောကြောင့်။သပ္ပဒေသဒုက်မည်၏။သုတ္တန်ကလေးဆဲ့နှစ်ဒုက်တို့တွင်။ နာမရူပဒုက်။သတိသမ္ပဇညဒုက်။ သမထဝိပဿနာဒုက်။အားဖြင့်သုံးပါးသောဒုက်သည်။သဗ္ဗလဒ္ဓနာမဒုက်၊အကြောင်းသုံးဆဲ့ကိုးဒုက်သည်။အာဒိလဒ္ဓ။အဓိဝစနဒုက်။နိရုတ္တိဒုက်။ ပညတ္တိဒုက်နာမရူပဒုက်။အားဖြင့်လေးပါးသောဒုက်သည်။နိပ္ပဒေသဒုက်။ အကြောင်းသုံးဆဲ့ရှစ်ဒုက်သည်။သပ္ပဒေသ။ ။ (သုတ္တန်အဋ္ဌကထာပြီးပြီ)

ကုသိုလိုက်အကုသိုလ်ကံတို့သည်။ကမ္မမည်ကုန်၏။ထိုတွင်ကုသိုလ်ကံသည်။မိမိပြုသောကံဖြစ်စေ။သူတပါးတို့ပြုသောကံဖြစ်စေ။အကျိုးမဲ့ကိုဖျက်ဆီး၍။အကျိုးရှိသည်ကိုပြုတတ်သေကြောင့်။သကကံမည်၏။ အကုသိုလိုကံသည်။မိမိပြုသောကံဖြစ်စေ။ သူတပါးတို့ပြုသောကံဖြစ်စေ။အကျိုးစီးပွါးကို ဖျက်ဆီးတတ်။ အကျိုးမဲ့ကိုပြုတတ်သောကြောင့် နောသကကံမည်၏။သကမည်သောကံကိုပြုအပ်၏။နောသကမည်သောကံကို။မပြုအပ်ဟုဆိုသောညာဏ်သည်။ ကမ္မသကတညာဏ်တည်း။ မဂ်၏ရှေ့ဆို ဖြစ်သော ပရိကံကို။ ဥပစာအနုလုံ။ ဂေါတြဘူ ဇောတို့သည်။သစ္စာနုလောမညာဏ်တည်း။ထိုညာဏ် နှစ်ပါးသည်၊ဝိပဿနာညာဏ်မည်၏။ ။အဓိဌာနဇ္ဈဝ်။ဝိကုပ္ပနဇ္ဈဝ်။မနောမယဇ္ဈဝ်။ညာဏဝိပ္ပါရဇ္ဈဝ်။သမာဓိဝိပ္ဖါရဇ္ဈဝ်။ကမ္မဝိပါကဇဇ္ဈဝ်။ပုညဝတောဇ္ဈဝ် ဝိဇ္ဇာမယဇ္ဈဝ်။ သမာပယောဂပစ္စယဇ္ဈာနဇ္ဈဝ်။အားဖြင့်။ဇ္ဈဝ်ဆယ်ပါးတို့တွင်။ အဓိဌာနိဒ္ဓိ။ဝိကုပ္ပနိဒ္ဓိ။မနောမယိဒ္ဓိ။ဤသုံးပါးတို့သည်။ဇ္ဈဝ်ဝိဓအာဘိညာဏ်မည်၏။ဒိဗ္ဗစက္ခု။ဒိဗ္ဗသောတ၊ဇ္ဈဝ်ဝိဓပရစိတ္တဝိဇာနန။ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ။ အာသဝက္ခယအားဖြင့်ခြောက်ပါးသောညာဏ်သည်။အာဘိညာဏ်မည်၏။ကမ္မဿကတညာဏ်၊ဘာဝနာမယာညာဏ်။အာဘိညာဏ်မည်သောခြောံပါးသောညာဏ်အားဖြင့် ရှစ်ပါးသောညာဏ်တို့သည်။ ။ဝိဒဒ္ဓိ။ဇာနနဋ္ဌိတိ။ ဝိဇ္ဇာဟူသည်နှင့်အညီ။ သိတတ်သောကြောင့် ဝိဇ္ဇာမည်ကုန်၏။ ဝိဇ္ဇာနှင့်သမ္မယုတ္တဖြစ်သောတရားတို့သည်။သမ္မယုတ္တဝေသနဝိဇ္ဇံဘဇနဋ္ဌိတိ၊ဝိဇ္ဇာဘာဂိနောနှင့်အညီ ဝိဇ္ဇာသို့သမ္မယုတ် အားဖြင့်ဆည်း ကပ်တဲတ်သောကြောင့် ဝိဇ္ဇာဘာဂိယမည်၏။ ။ပဒ္မောန်းပါဠိတော်နိုက်။ ဇ္ဈဝ်ဝိဓ။စေတောပရိယ။ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ။ယထာကမ္မုပဂ။အနာဂတံသ။ဒိဗ္ဗစက္ခု။ဒိဗ္ဗသောတ

အဟိညာဏ်ဟူ။ချုံးပါး။ဖြေသင်္ကာမိပါဦးတော်နှိုက်။ဒိဗ္ဗစက္ခု။ဒိဗ္ဗသောတ။ဆိုဋ္ဌိပရိဉာဏ်ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်။ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ အာသဝက္ခယဟူ။ အဘိညာဏ်ခြောက်ပါးဘို့တွင်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်ကဲ့ချုန်လှပ်၍၊လောကီအဘိညာဏ် ငါးပါးကိုသာ အဘိညာစနာမ။ ဆိုဋ္ဌိဝိဝဏ်၊ဒိဗ္ဗသောဘဏ်။ပရစိတ္တဝိဇာနနာ။ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု။တိပဋိဟာရ။ ဟုသာပြိုပယ်နှိုက်မိန့်သည်။ တနည်းအားဖြင့် ဝိဇ္ဇာဟူသည်၊ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး တွင်တပါးသည်ဝိဇ္ဇာမည်၏၊"ဝိဇ္ဇာသမ္မယုတ္တာခမ္ဘတ်သည်ဝိဇ္ဇာဘာဂိယမည်ကုန်၏၊" "သမ္မယုတ္တာခမ္မသည်ဤဒုက်နှိုက်လိုရင်း။ "ကတမေဝမ္မာဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ဝိဇ္ဇာဟာသမ္မယုဉ္ဇာခမ္မာဇွေမခမ္မာဒိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ကတမေခမ္မာအဝိဇ္ဇာဘာဂိနောအဝိဇ္ဇာယသမ္မယုတ္တာခမ္မာ။ဇွေမခမ္မာအဝိဇ္ဇာဘာဂိနော။ "ပဒဘာဇနီယဝိပါဠိတော်" "ဇွေခပနသမ္မယုဉ္ဇာခမ္မာအမိဇ္ဇတာဂုဏ်း။အဋ္ဌကထာ၊ "ဒုက္ခသစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟ။ သမုဒယသစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ၊ နိရောဓသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟ။မဂ္ဂသစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်လေသောမောဟ၊အားဖြင့်မောဟလေးပါးသည်အဝိဇ္ဇာ။ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့်သမ္မယုတ်ဖြာကိလေသတရားတို့သည်အဝိဇ္ဇာဘာဂိယ၊ "ဒိဋ္ဌိသံယောဇနာကိလေသာ။ ဂုဏ်သေသောကုသလကမ္မပထဓမ္မကို။ မရဏအပ်သောကြောင့်။ မောဟသည်အဝိဇ္ဇာမည်၏။ နှ-ကို အ-ပြု၍။ဝိဇ္ဇာတွင်နှကို-ဓ ပြု၍။ဒွေးဘော်ဆောင်၊ဝ်၊ အဒိဋ္ဌိ၊ဝိဇ္ဇာတိအဝိဇ္ဇာ။မရဏအပ်သော အကုသလကမ္မပထတရားတို့ကြောင့်၊ မောဟသည်။အဝိဇ္ဇာမည်၏။ "အဒဋ္ဌယတွင် ဝဋ္ဌယကဲ့ချေ၍။ဇွေတွင်နှကိုဓပြု၍ ဒွေးဘော်ဆောင်သည်။ဟူလို။ "အဝိဇ္ဇာဝ၊ အဝိဇ္ဇာဝ။အဝိဇ္ဇာ၊ကောသသတဒ္ဒိတ်။ဝိဇ္ဇာ။ဥပမာဇတသာဘိ၊ဝိဇ္ဇာ။ပမာ။စတုဏ္ဏံဟဟူ၏။ "ဥပမဏ္ဍလေးပါးတွင်၊ဥပမိယတိ၊ဇနေနဘိ၊ဥပမာဇောလျှပ်စစ်သည်။နှိုင်းနှဉ်းကြောင်းဖြစ်ရကား။ဥပမာဇာ။ အောက်မဂ်သုံးပါးနှိုက်ရှိသောပညာသည်၊ဥပမိယတောတိ၊ဥပမာဇောနှိုင်းနှဉ်းအပ်သောကြောင့်၊ ဥပမေယျာ၊ လျှပ်စစ်၏။ နှောင်ကဲ့ဖြတ်ခြင်း ဂုဏ်နှင့်၊ အောက်မဂ်သုံးပါးနှိုက်ရှိသောပညာရှ၏။ မောဟကဲ့ဖြတ်ခြင်းဂုဏ်တို့သည်။တူသည်၏။အဖြစ်ဖြင့်စပ်ခြင်းသည်၊ဥပမိယတော၊ဥပမာ။ "ယထာဝိယ၊ သေယျထာစသော နိပါတ်ပုဒ်တို့သည်၊ ဥပမာကဲ့ဖြတတ်သောကြောင့်၊ "ဥပမံဒေါတောတိ၊ ပကာသေတိတို့။ ဥပမာဒေါတ

ကော။ပြု၍မှတ်။ ။တထာ။စသည်ကား။ဥပမေယျဇောတက။အပ
သိဒ္ဓမုပမေယျံ။ ပသိဒ္ဓမုပမာကံ။ သဒိသဂုဏာ သမ္ပန္နော။ တောသန္တော၊
ဥပမာသိယာ။ ။ဥပမာနောပမေယျာနံ။သဒိသဝတ္ထောပမာမတာ။ဝိယာ
တိသဒ္ဒါဇောတေတိ။ဥပမါနောသဒိသန္တိ။ ။ဟုဂါထာကိုရှု။ ။မျက်စိအ
မြင်နှင့်ပြည့်စုံသောယေဘံကျားသည်။ဖိုးယင်မှောင်ကျဆဲ၌။ခဏီးသွားသော်
ရိုက်သေါကြောင့်သမ်းကိုမမြင်။လျှပ်စစ်ရောင်ဖြင့်မှောင်ပျောံလျှင်လမ်း
ကိုမြင်၍။တဘန်သွားသော်။မှောင်ကျ၍လမ်းကိုမမြင်ပြန်။လျှပ်စစ်ရောင်
ဖြင့်မြင်ပြန်၏။။မှောင်ကျ၍လမ်းကိုမမြင်ပြန်၊ လျှပ်စစ်ရောင်ဖြင့်လမ်းကို
မြင်ပြန်လေ၏။။ ဟူ၍သောတာပတ္တိမဂ်၏ အလိုဌာ။ ဝိပဿနာရှုသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။မောဟလွှမ်း၍ လမ်းကိုမမြင်သကဲ့သို့သစ္စာကိုမမြင်။လျှပ်
စစ်ရောင်ဖြင့် လမ်းကိုမြင်သကဲ့သို့။ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်သ
ဖြင့်သစ္စာကိုမြင်လသော်။သကဒါဂါမိအလိုဌာအားထုတ်ပြန်၏။။ဤသို့စ
သည်ဖြင့်ဥပမာနှင့်နှီးနှော၍သိလေ။ ။ဖိုးကြိုးစက်သည်၊ကျောက်ဖြာ
ကျောက်တောင်။ စသည်ကိုဖြတ်လေလျှင်။ ထိုနေရာသည် ဟဘန်ပက
တိ။မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့။ အရဟာဇ္ဈာမဂ်သည်။ အဝိဇ္ဇာစသော ကိလေသာ
ကိုဖြတ်လေပြီးသည်၏နောက်၌။တဘန်အဝိဇ္ဇာစသည် တို့သည့်မဖြစ်ပြီ။
ထို့ကြောင့်။ဝဇိရံဥပမါတေသါတိ။ဝဇိရုပမါ။ ။ဟု၊စတုတ္ထဇ္ဈာဝဟုဒ်ဟိ
ပြု၍သိ။ ။ဗာလန္တိ အာသသာသပသာသမတ္တေနာတိ။ဗာလာ။ ။ထွက်
သက် ဝင်သက် ရှိက်ရှုကာမျှဖြင့် အသက်ရှည်တတ်၏။။ ပညာအား
ဖြင့်အသက်မရှည်တတ်သောကြောင့်ဗာလ။ ။အတ္ထာဟိတပရဟိတေနွေ
အတ္ထေ။ဗာလန္တိ။မုယ္ဘန္တိ။နဇာနန္တိ တိ၊ဗါလာ။မိမိအကျိုး စီးပွားသုတပါး
အကျိုးစီးပွားနှစ်ပါးတို့ကိုမသိတတ်သောကြောင့်ဗာလ။ ။ဇာဓေစေဝ
သမ္ပရာယေစနွေအတ္ထေ။ဗာလန္တိတိဗာလာ။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသရာအကျိုး
နှစ်ပါးကိုမသိတတ်သောကြောင့်ဗာလ။ ။ဗာလေဠ္ဂါတာတိဗာလာ။ ။
ပရမတ္ထဖြစ်သောအကုသိုလ်စိတ်တို့ပြောဒ်သည်။ဓိုက်တတ်သောဗျာပါရမ
ဂိုသော်လည်းဗျာပါရဂိုသောလူဓိုက်နိုက်။တည်တတ်သော ကြောင့်ဌာ
နုပစာအားဖြင့်။ဗါလဟုဟောတော်မူသည်၊ ။ပဏ္ဍာတိဓာနာတိတိပဏ္ဍာ။ ။
ပညာရှိ၊ ။ပဏ္ဍာယသင်္ခါတာဂတာပဝတ္တာတိပဏ္ဍိတာ။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ။ ။
ပဏ္ဍာတိ။ဒွေအတ္ထေဇာနာတိတိ။ပဏ္ဍိတာ။ ။ပဏ္ဍိတေသု။ဠ္ဍိတာတိ။
ပဏ္ဍိတာ။ ။အပါယပဒုဿန္ဒေဟုသည်ကဏ္ဌာတိဇာတိမည်၏။။ ထို

ကဏ္ဍာဘိဓာတိ၏။ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်ကဏ္ဍာမည်၏။ ။သုဂတိဘဝသည်သုက္ကာဘိဓာတိမည်၏။ ထိုသုက္ကာဘိဓာတိ၏. အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်သည်သုက္ကာမည်၏။ ပြုထိုက်သိသောဒုစရိုက်တို့ သည်လည်းကောင်း။ မပြုထိုက်သိသောသုစရိုက်တို့ သည်လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပူပန်စေတတ်၏။ ငါသည်သုစရိုက်ကို မပြုသိခြင်းဟာပူပန်၏။ ငါသည်သုစရိုက်ကိုမပြုသိခဲ့ပါတကားဟုပူပန်၏။ ထိုသို့ပူပန်စေတတ်သောအကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ ဇာစေ၀။ဆမ္ဗရာယေ၀။ကပဉ္စိတိ၊တ္ဝဒိယာပြု။တပ၀ေတ်၊အဒိယပရွှည်းအပ္ပကအားဖြင့်။အဒိုယပစ္ဆည်သည်။ ကတ္တုသောခနွိုက်ဖြစ်၏.ဟုဆိ၊ ။နတပဒိယာ၊အတပ္ပဒိယာ။ ။အဓိ၀စနသဒ္ဒါသည်၊နာမ၀ိစက၊ရင်းနာမသည်၊သာမညနာမ၊ဂုဏနာမ။ကိတ္တိမနာမ။ဩပပါတိကနာမ။ဟုလေးပါးဖြာသည်။မဟာသမတဟုသောအမည်နာမသည်။ ကမ္မာဒိုးက၊လူအများတို့သမုတ်၍ထားသော စကားရင်းကိုပွဲ၍ ဖြစ်သော၊ အမည်မှဖြစ်သောကြောင့်၊သာမညနာမ်။ ။၀မ္မကထိကဟုသောနာမ်သည်။ တရား ဟောတတ်သော ဂုဏ်ကြောင့်ဖြစ်ရကား။ ဂုဏနာမ်၊သူငယ်ကို အမည်မှည့်ထိုသော်၊ ဆွေမျိုးညာ တိဘို့သည်၊ ကြိုဆ၍ တိသမှည့်ကြို့။ တိသတွင်စေဟု။ ပြော်ကြားသဖြင့်။ဖြစ်သောအမည်သည် ကိတ္တိမနာမ်။ရှေးရှေးသောကမ္မာ၌၊လ ဒေး၊တောင် ဟုသော၀ေါဟာရသည်နောက်နောက်ကမ္မာတိုင်အောင်၊ကျွေးချက်၍၊စဉ့ သူရိယ၊ပဗ္ဗတဟုဖြစ်သောအမည်သည်၊ဩပပါတိကနာမ်မည်၏. ။နာမ်၊အမည်၊ အဓိ၀စနံ၊အမည်။နိရုတ္တိ၊အမည်၊ပညတ္တိ၊အမည်၊ ၀ေ၀စ်ပုဒ်တို့တည်းအထူးဝိသေသအားဖြင့်သဒ္ဒါသို့ထိုက်၍ခွဲမှ။ သိဂိ၀ဏ္ဏောဝဒေ၀ဏ္ဏော ဟူရာနိုက်၊ ကြက်သရေကို့ပွား၀ေတတ်၊ ဥစ္စာကို ပွား၀ေတတ်သောကြောင့်၊သိဂိ၀ဏ္ဏက၊ဝေ၀ဏ္ဏကမည်သည်မဟုတ်၊သဒ္ဒါမှကိုအကြိုးပြု၍၊ သိဂိ၀ဏ္ဏက၊ဝေ၀ဏ္ဏကသဒ္ဒါကို၊ အဂိုအသေပြု၍သား၊သိဂိ၀ဏ္ဏက၊ဝေ၀ဏ္ဏကဟုခေါ်သည်၊ ထိုကြောင့်၀စနံအဓိကိုဂ္ဂ ပ၀တ္ထုန်တိ၊ အဓိ၀စနာဟုဒုတိယအဂျယိဘာဂ်းပြု၊ယေနာမာ၊အကြင်အမည်တို့သည်၊ အဓိ၀စနံ၊ သိဂိ၀ဏ္ဏကဇ၀ဂိုသောသဒ္ဒါကို အဓိကိုဂ္ဂ၊ အကြိုးပြု၍၀ါ၊အဂိုအသေပြု၍၀ါ၊ဖွဲ့လင်း၍ ။သဒ်ါယတိတိသဒ်ါ၊သဒ်ါယတိ၊ခေါ်အပ်ပြောဆိုအပ်၏.။ ဇာတိ၊ကြောင့်၊သဒ်ါ၊သဒ်ါမည်၏. ။သမညယတိတိ၊သာ

မည်သာ။ကောင်းစွာသိအပ်သောကြောင့်သမည်သာ။ ။ငါဟုခေါ်အပ်၊ငါဖြစ်၊ ကိုယ်ဟုံခေါ်အပ်။ သူတပါးဟုခေါ်အပ်။သူတပါးဖြစ်၊ ။ကိုယ်ဟုခေါ်အပ်။ သိအပ်သည်။ပုဂ္ဂိုလ်။လူ။လူငယ်။ဒဋ္ဌာ။ပဌ။ဝိဒ။ဗိဇ္ဇောဟာန္။ဝိဟာရ ပရိဝေဏာ။ဒွါရ။ဝါတပါန္။ စသောမျှားစွာသောအကြောင်းတို့ဖြင့်ခေါ် အပ်ပြောအပ်သိအပ်သောကြောင့် သခ်ါမည်ဖြစ်၊။ရဒ္ဓိနာဝ်တည်း။ ။ သဇ္ဈဝဓမ္မာ။အဓိဝစနပထာတိ။အဓိဝစနသ။ နောပထဓမ္မောနာမနိုတ္တိ ဟုအဒ္ဓသာလိနိလာသောကြောင့်။အဓိဝစန်၏။အကြောင်းမဟုတ်သော ဓမ္မမရှိဟုသိ။ ။အဓိဝစနသပထာ။အဓိဝစနပထာ၊ဟုပြု၍အကြောင်း တရားခန္ဓာ ငါးပါးကိုရစေ။ ။ကာရဏံနိဟရိတ္ထာ။ဥတ္တိ။နိရုတ္တိ။ ။ ကာရဏ်ံ။အကြောင်းကို။ နိဟရိတ္ထာ၊ ထုတ်၍။ ဥတ္တိကထံနံ။ ဆိုခြင်း တည်း။ ။ပစ္စယေတိ သခ်ါရိယန္တိတိ။ သခ်ါရာ။ ယေဓမ္မာ။တို့ကဲ့။ပစ္စ ယေဟိ၊ အကြောင်း ဘရားတို့သည်။ သခ်ါရိယန္တိ။ ပြုပြင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ထို့ကြောင့်။တေဓမ္မာ၊တို့သည်။သခ်ါရာ။သခ်ါရမည်ကုန်၏။ ။ အနိတ္ထနာဝ်သည်။နိရုတ္တိတည်း။ ။ပကာရေနညာပေတိတိပညတ္တိ။ ယာဓမ္မဇာတိသည်။ ပကာရေန။သဒ္ဒါအပြားအားဖြင့်။ညာပေတိ၊သိစေ တတ်၏။တက္ကော။ဝိတက္ကော၊ကပ္ပေါ။သက်ပ္ပေါဟုသဒ္ဒါအပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သည်။ ။နာမဟူသည်ကား။ သာမညနာဝ်။ ဂုဏာနာဝ်။ ကိတ္တိမနာဝ်။ သြပပါတိကနာဝ်။ အားဖြင့်သေးပါး သောနာဝ်ကိုဆိုသ တည်း။ ။စတုဗ္ဗိဓံနာမံ။ဇကံနာမမေဝဟောတိ။နာမကမ္မန္တိ။နာမကာရ ကံ။နာမထေယျန္တိ။နာမဒ္ဓေယျံ။နိရုတ္တိတိနာမနိရုတ္တိ။ဗျဉ္ဇနံတိနာမဗျဉ္ဇနံ။ ယသ္မာပနေတံအတ္ထံဗျဉ္ဇေတိ။တသ္မာဇဝံဂုတ္တံအဘိလာပေါတိ။နာမာဘိ လာပေါစ။ ။နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့်၊ အနက်နှိုက်ညွတ်တတ်သောစိတ် ကြောင့်ဖြစ်သောအကျွမ်းဝင်အစည်သည်နာမ။အနက်နှိုက်ညွတ်သည်ဖြစ် ၍။ပါအပ်သောအကျွမ်းဝင်အစည်သည်နာမကမ္မ။ အနက်နှိုက်ညွတ်သည်ဖြစ် ၍။ထားအပ်သောအကျွမ်းဝင်အစည်သည်။ နာမထေယျ။မိမိ၏။အကြောင်း ဖြစ်သောအနက်ကိုထုတ်၍။ဆိုအပ်သောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောအကျွမ်းဝင် အစည်သည်နာမနိရုတ္တိအနက်ကိုပြတတ်သောအကျွမ်းဝင်အစည်သည်။နာ မဗျဉ္ဇန။ မိမိသည်ပေါအပ်သောအနက်သိုဝှက်ရှိသည်ဖြစ်၍။အနက်ကို ပေါတတ်သောစိတ္တဇအကျွမ်းဝင်အစည်သည်။ နာမာဘိလာပဟူဆရာတို့ ဆိုရိုးကိုဆိအပ်၏။ ။မျှပ္ပတိတိခေါဘိက္ခဝေ။ရုပံ။ဟူရာနှိုက်။ ရုပံသည်။

နာမနာမကမ္မ။နာမ္ဍထေယျမဉ်၏။ရုပ္ပတိဘား။နာမနိရုတ္တိ၊နာမတ္ထုန။နာမာဘိလာပမည်၏။ ဟူ၍လည်းသိအပ်၏။ ။နာမပညတ်မှလွတ်သောဝမ္မမရှိ၊ထိုကြောင့်ဖဿဝေဒနာ၊နိဒ္ဒာန်၊ သဉ္ဇေပင်၊ပေါက်ပင်။ စသည်ဖြင့်နာမပညတ်ဖြစ် သည်။အမည်ကိုမသိသောသစ်ပင်သည်၊ အနဓိကဟုနာမပညတ်ဖြစ်သည်သာတည်း။နာမရူပဒုက်ခ်၌၊နာမသန္ဓါသည်၊နာမကရဏ္ဍ။နာမဌ္ဍ။အနုက်ကြောင့်နာမမည်၏။နာမကွန်လေးပါးတွင်၊ဝေဒနာသည်။ ဓိဓိအမည်ကို ဓိဓိပင်ပြုသည်။ ဖဿသည်။ ဓိဓိအမည်ကို ဓိဓိပင်ပြုသည်။နိဒ္ဒာန်သည်ဓိဓိအမည်ကဲ့ဓိဓိပင်ပြုသည်၊ စကြာဝဠာကောင်သည်လည်းကောင်း၊နက္ခတ်၊လ၊ နေ၊တို့သည်လည်းကောင်း။ဓိဓိတို့၏။ အမည်ကဲ့ဓိဓိတို့ပင်ပြုကြသည်။ တစုံတယောက်သောသူက၊သင်သည်ဝေဒနာမည်ပါသော့။နေ၊လ၊နက္ခတ်၊ မည်ပါသေးဟုံ၊အမည်ကိုယူစေခြင်းကိစ္စမရှိ။ သြပါပါတိကပညတ်နိုင်ငံ။ကြကုန်သည်ဖြင့်၍။ ဖဿစသောအမည်ရှိကြကုန်လျှင်။နာမကရဏတ္ထတည်း။ ။နာမကွန်လေးပါးတွင်တပါးပါးသည်၊ အာရုံသို့ဖန်ရှုတွယ်တဲတ်သောကြောင့်၊နာမနသတ္တိကဲ့ရသည်။ဓိဓိသည်၊အာရုံသို့ဖန်ရှုတဲတ်။ဓိဓိသို့အာရုံမဟုတ်သောကြောင့်၊ရာဇာနဲးသည်လူပေါင်သို့ဖြတ်သည်လူကိုရဲဘန်းပေါင်သို့ဖြတ်စေသည်။ လူသည်ရာဇာနဲးပြုထိုသောစိတ်သို့ဖြတ်သည်၊ရာဇာနဲးကဲ့လူစိတ်သို့ဖြတ်စေသည်ဟု၏ သို့၊အညမညနမနသတ္တိကိုလည်း၊ရသဉ္ဇ၊နိဒ္ဒါနကဲ့။အာရုံမဟုတ်ပတိပဋ္ဌည်ကောဖြစ်၍အနဝဇ္ဇဝမ္မဘို့ကို။ဓိဓိသို့သဖြတ်စေတတ်သောကြောင့်၊နာမဌ္ဍသာရှိသည်။ ။နာမကရဏဲနာမံ။ ။အတ္ထာနိစမ္ဘဏနာမေတိတိနာမံ၊အတ္ထဿနာဒမတိတိနာမံ၊ရုပ္ပတိတိရူပံ။ ။နာမဌ္ဍရူပဌ္ဍနာမရူပံ။ ။အဝိန္ဒာဟုသည်၊အဝိန္ဒိယံဝိန္ဒာဘိတိအဝိဇ္ဇာ၊ဝိန္ဒိယံနဝိန္ဒတိတိအဝိဇ္ဇာ။အဝိန္ဒိယဝိန္ဒာဟုရှိထိုလျက်၊နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့်အဝိဇ္ဇာဟုရှိသည်၊ ဝါ၊ဝိန္ဒိယ အဝိန္ဒာဟုရှိထိုလျက်နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့်အဝိဇ္ဇာ၊ရှိသည်။ ။သင်္ခါလေးပါးကဲ့ဓုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟသည်အဝိဇ္ဇာ၊ ။ကာမရူပ အရူပဘဝကိုတောင့်တတတ်သောတဏှာသည်၊ ။ဘဝနိသဿာဝဲဌနိ ဆွေးတိဘဝေါ။ ။တသ္မာတိတိ တဏှာ၊ တပ်တတ်သောကြောင့်၊ သောဘသည် တဏှာမည်၏၊ ဘဝတဏှာ၊ အဘဝတဏှာ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိသည်။ လေးပါးပြား၏၊ဘဝဝသေနဥ္ဇဒ္ဓိမာနာ-ဒိဋ္ဌိ-ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ။ဝိဘဝေါ

နိုက်။ ဝိသဒ္ဒါသည်။ ဥစ္ဆေဒအာနုက်ဟော။ ။ဥစ္ဆေဒဝသေန-ဥပ္ပဇ္ဇိ
မာနဒိဋ္ဌိ-ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ။ ။ခန္ဓာငါးပါးကိုအတ္တဟုယူ၍လည်းကောင်း။
လောကဟုယူ၍လည်းကောင်း။ အတ္တသည်ပျက်လတ္တံ့။လောကသည်
ပျက်လတ္ထံ့ဟုယူခြင်းသည်။ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုဝိဘဝဒိဋ္ဌိသည်။ရုန်စ်
ပါးအပြားရှိ၏။ ။ဘဝနိဋ္ဌဒုက်။သဿတဒိဋ္ဌိဒုက်။ အနန္တဝါဒိဋ္ဌိဒုက်။
ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိဒုက်တို့နိုက်။ ခြောက်ဆဲ့ငုစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိကိုလည်းကောင်း။
သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိငုစ်ဆဲ့ကိုးပါးကိုလည်းကောင်း။အနုလောမခန္တိညဏ်ကို
လည်းကောင်း သိလျှင်မပင်မပန်း။ သိရာသောကြောင့်။ ဒိဃနိကာယ်
ဖြစ်သော။ သုဿိလက္ခဲ့ဖြဟ္မဇာလသုတ်။ပါဠို-အဋ္ဌကထာဋ္ဌအကျဉ်း
ထိုဋိကာနိုက်အကျယ်ဝေဘန်သည်ကို။ အကျဉ်းအားဖြင့်။ဤသို့ဆိအပ်
၏။ ။ကတမေစတေဘိက္ခဝေ။ဂန္ဓိရာဒုဒ္ဒသာ-ဒူရနုဗောဓာ။ သန္တာ
ပဏီတာ။ အတက္ကာဝစရာပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ။ ယေတထာဂတောသယံ
အာဘိညာသစ္ဆိကတ္တာပဝေဒေတိ။ ။စသောကထေတုကမျတာပုဗ္ဗာ
၏။ ဇာဖြေဖြစ်သော။ ။သန္တိ ဘိက္ခဝေဧကသမဏဗြဟ္မဏာ။ပုဗ္ဗန္တံ
ကာပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော။ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘအနေကဝိဟိတာနိ။အဓိမုတ္တိပဒါနိ။
အာဘိဝဒန္တိ။အဋ္ဌာရသာဟိဝတ္ထုဟိ။ ။စသောဝိသဇ္ဇနာဒေသနာတော်
နိုက်။ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိကဆဲ့ရှစ်ပါး။အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိလေးဆဲ့လေးပါးတို့တွင်။
ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိသည်။သဿ
တာဝါဒတ္ထုလေးပါး။ ၊ကေစ္စသတာဝါဒတ္ထုလေးပါး။ (အန္တာနန္တိက
ဝါဒတ္ထုလေးပါး။ ။အမရဝိက္ခေပဝါဒတ္ထုလေးပါး။ ။အဓိစ္စသမုပ္ပန္န
ဝါဒတ္ထုနှုန်စ်ပါး၊ ပေါင်းတဆဲ့ရှစ်ပါးတို့တွင်။ ခန္ဓာငါးပါးကို။ အတ္တဟု၍
လည်းကောင်း။ လောကဟု၍လည်းကောင်း။အမှားယူ၍အတ္တလောက
သည်အမြဲတည်၏။သတ္တဝါတို့သည်။ တဘဝမှသည်။တဘဝသို့။ ဇွေ
ရကုန်၏။ဟုယူသောသဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်ဟန်ကား။ ။ဘဝတဆိန်းမျှသါ
မြင်သော-အာဘိညာဏလာဘဒိဋ္ဌိသည်။ ဒိဓိမြင်တိုင်း ခန္ဓာကိုယ်လည်း
မြဲ၏။ဟုယူ၏။ ။ဆယ်ကမ္ဘာတိုင်အောင်မြင်သောသူသည်ဒိဓိမြင်
တိုင်းသော ခန္ဓာကိုယ်လည်း။ မြဲ၏။ဟုယူ၏။ ။ကမ္ဘာ-လေးဆယ်
တိုင်အောင် မြင်သောသူသည်။ ဒိဓိမြင်တိုင်းသာမြဲ၏ဟုယူ၏။ ။
လှင်ကန်တောင်ဝှေးဖြင့်ရေကို။ စုံစန်း၍သက်ဆင်းသကဲ့သို့။ ဆင်ခြင်
တွေးဆ၍။ ဒိဿာအယူကို။ ယူကုန်သော။ အနုသတိကတိုဏ်း။ ဇာတိ

သရတိထွိ၊ဗျာနဘ့ိညာဏလာဘိတိထွိ။ သုဒ္ဓ-တိထွိတို့၏၊ တွေးဆ၍ ယူသေးဆယူ၊ ။ဤကား။ သဿတဒိဋ္ဌိဝတ္ထုသေးပါးတည်း။ ။ အနှိုသော သတ္တဝါ သဝိါရသည်မြဲ၏။ အနှိုသော သတ္တဝါသဝိါရသည် မမြဲဟူသော၊ အယူကို ယူသော။ ကေစ္စသဿတ ဒိဋ္ဌိလေးပါးဖြစ်ဟန်ကား။ ။ကမ္ဘာပျက်သည်ရှိ သော်သတ္တဝါတို့သည်၊ များသောအားဖြင့် အာဘဿရဘုံနှိုက် ဖြစ်ကုန်၏.၊ ထိုဗြဟ္မာတို့သည် ကမ္ဘာတည့် ပြန်လတ်သော် ၊အောက်ဘုံနှိုက် ငှားဦးစွာ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတယောဝံတည်း ငြိုးငွေ့သည်ဖြစ်၍၊ငါနှင့် အတူဖြစ်စေခြင်း၏.ဟု တောင့်တသောအခါတယောက်သောဗြဟ္မာဖြစ်ထ၏.၊နောက်ဖြစ်လာ သောဗြဟ္မာသည်။ထိုလူ.ဘုံမှစုတေပြန်၍၊လူ.ဘုံနှိုက်ပင်ဖြစ်ပြန်လေ၏. ဗျာန အာဘိဉာဏ်ရ၍ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ ဒိဋ္ဌိသို့အမြဲမတည်ခြင်း။ လက်ဦးဗြဟ္မာကြီး၏၊တည်ရစ်ခြင်းကိုမြင်၍-အနှိုကားမမြဲ။အနှိုကားမြဲ၏.ဟုမိန့်သောအယူကိုယူ၏၊ ။အချင်းချင်းအမျက်ထွက်၍-စုတေသော မနောပဒေါဘိက နတ်တို့သည်။ ထိုအတူ-လူ.ဘုံနှိုက်ဖြစ်၍၊ ဗျာန်အာဘိ ဉာဏ်ရ၍ဆင်ခြင်သော်။ ဒိဋ္ဌိ၏.အမြဲမတည်ခြင်း။ အကောဒ်ဖြစ်သော နတ်တို့၏အမြဲတည်ရစ်ခြင်းကိုမြင်၍ အနှိုကားမမြဲ။အနှိုကားမြဲ၏.ဟု၊ ဒိန္ဓာအယူကိုယူ၏.။ ။နာဝ်ရုပ်တရားကိုဆင်ခြင်သောရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ သည်။ရုပ်၏.ပျက်ခြင်းကိုသာမြင်၍၊စိတ်စေတဆိုက်တို့၏ပျက်ခြင်းကို မမြင်ကုန်သည်ရှိသော်၊ဌက်တို့သည်။သစ်တပင်ကိုစွန့်၍ သစ်တပင်ကို နားဆကဲ့သို့။ ရုပ်တရားပျက်သည်ရှိသော်၊ စိတ်-စေတဆိုက်တို့သည်၊ တပါးသို့ပြောင်း လေကုန်၏.။ရုပ်ကားမမြဲ။ နာဝ်ကားမြဲ၏.ဟု-ဒိန္ဓာအယူကို၊ယူ၏.၊ ။ဤကားကေစ္စသဿတသေးပါးတည်း။ ။အဝိုင်းအခြားအဆုံးရှိသည်မရှိသည်ကိုစွဲ၍၊ ယူသောအန္တာနန္တိကဒိဋ္ဌိလေးပါးဖြစ်ဟန်ကား။ ။ကသိုဏ်းပဌဝီဘာဂနိမိတ်ကို စကြာဝဠာအဆုံးတိုင်အောင်၊မပွားစေမူ၍၊ အဝိုင်းအခြားဖြင့်သာလျှင်ပွားစေ၍၊ ငါပွားအင် သောပဌဝီဘာဂနိမိတ်သည်၊အဆုံးရှိ၏၊ ။စကြာဝဠာတိုင်အောင်သာ ပဌဝီဘာဂနိမိတ်ကိုပွားစေ၍၊ အဝိုင်းအခြားမရှိသောဘာဝနာဖြင့်၊အတ္တ လောကသည်အဆုံးမရှိဟုယူ၏.၊အထက်အောက်ကိုအဝိုင်းအခြားဖြင့် ပွားစေ၍၊ဒိဋ္ဌိလာကာအဝိုင်းအခြားမရှိ၊ကြီးပွားသောကသိုဏ်းဘာဝနာ ကိုအားထုတ်၍အတ္တလောကသည် အဆုံးလည်းရှိ၏.၊ အဆုံးလည်းမရှိ

ဟု-ယူ၏။ ။စုံစမ်းဆင်ခြင်သေနှလုံးဖြင့်သာ။အဆွတ်လောကသည်အ ဆုံးရှိ သည်လည်း မဟုတ်။ မရှိသည်လည်း မဟုတ်ဟု၊ ပညတ်သော တက္ကဝိဓံသအာယူကိုယူ၏။ ။ဤကားအနှာနှိုက်ဝယ်လေးပါး တည်း။ ။ကုသိုလ်အကုသိုလ် သဿတ ဥစ္ဆေဒတို့ ကိုမေး သည်ရှိ သော်အတတ်မဆိုနိုင်ခြင်းကြောင့်အတတ်မဆိုပဲ့။ ပျံလွှင့်သောစကား ကိုဆိုသော။ အမရာဝိက္ခေပ လေးပါး ဖြစ်ဟန်ကား။ အကြင် ရဟန်း ပုဏ္ဏား တို့သည်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်အမှန်။ မသိပဲလျက် ပြောခြေ သော်။ မုသာဝါဒဖြစ်၍ နတ်ရွာမဂ်ဖိုလ်၏, အနှောင်ယဉ်ဖြစ်ရာ ခြေ၏။ အနှောင်ယဉ် ဖြစ်ရာခြေ၏ဟု။ ထိတ်လန့်ခြင်း ကြောင့် ကုသိုလ်ဟူ၍ လည်း ကောင်း။ အကုသိုလ် ဟူ၍လည်း ကောင်း။ ငါမဆို။ ပျံ့လွင့် သောစကားကိုဆိုခြင်းဟူသောပဋိမအာယူ၊ ။ကုသိုလ်ကိုမေးသည် ရှိသော်ဟုက်တိုင်းပြောမိသော်။ သူတပါးခြိုးမွှမ်းသဖြင့်ဆန္ဒရာဂဖြစ်ရာ ၏။မဟုတ်သဖြင့်ဖြေလျှင်။ ကဲ့ရဲ့သောကာလဒုဒ္ဒါသသပတိဃာတ။ ဒေါ ဒွိဖြစ်ရာ၏ဟု။စက်ဆုပ်၍ပျံ့လွင့်သော စကားကိုဆိုခြင်းဟူသာဒုတိ ယအာယူ။ ။ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုမေး၍ဖြေသည်ရှိသော်။ပညာရှိတို့စိ စစ်၍မေးသောကာလ၊ ငါစွန့်နိုင်ရာ။ မစွန့်နိုင်သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းဝိဃာ တ။ဝိပ္ပဋိသာရိဖြစ်က။ နတ်ရွာမဂ်ဖိုလ်၏, အနှောင်ယဉ်ဖြစ်ရာ၏, ဟုစက် ဆုပ်၍။ပျံ့လွင့်သောစကားကိုဆိုခြင်းတည်းဟူသောတတိယအာယူ။ ။ ပရလောကရှိသလော့။မရှိသလော့မေးသော်။ အတတ်မဆိုခြင်းကြောင့် ရှိ၏,ဟူ၍လည်းငါမဆို။မရှိဟူ၍လည်းငါမဆိုဟုပျံ့လွင့်သော အလွန် ဇိဂ်မဲသောစတုဏ္ဍအာယူ။ ။ဤကားအမရာဝိက္ခေပဝဏ္ဏုလေးပါ။ ။အတ္တ လောကသည်အကြောင်းဖြစ်သောကုသိုလ် အကုသိုလ်မရှိပဲဖြစ်၏။ဟူ သောအဓိစ္စသမုပ္ပန္နဖြစ်ဟန်ကား။ ။အသညသတ်မှ။စုတေ၍လုဘုံနှိုက် ဖြစ်၍။သမာပတ်ရှစ်ပါးကိုရ၍။အောက်မေ့ဆင်ခြင်သော်အသညသတ် ဘုံနှိုက် ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ ထိုတက်အလွန်ရွှေရွှေကိုလည်း ကောင်းမမြင်၍ အကြောင်းကင်းသဖြင့် အတ္တလောကသည်ဖြစ်၏, ဟူ သောပဋမဗ္ဗာန။ ။စုံစန်းဆင်ခြင်သော်တက္ကိပဋိုလ်တို့သည်။အဝိဇ္ဇာ သဒ်ါရတို့ကြောင့်ဖြစ်ခြင်းကိုမသိ၍။အတ္တလောကသည်အကြောင်းမရှိ အလိုလိုပင်ဖြစ်၏, ဟူသောဒုတိယဗ္ဗာန။ ။ဤကားအဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝဏ္ဏု နှစ်ပါး။ ။ဤနှစ်ပါးကိုတွင်ပဗ္ဗမဗ္ဗာနနှိုက်အသညသတ်ဘုံကိုသာဒေ

သနာထိသပဒ္ဓာနဖြို၍ ဥပဇ္ဈာဏာနည်းဖြင့်ဟောဖော်မူသည်၊ ဤဘဝနှိုက်ခန္ဓာအစဉ်ကိုအောက်မေ့၍မမြင်ကုန်သောသူတို့ကိုလည်းယူအပ်ကုန်၏့၊ ထိုကြောင့်အဋ္ဌကထာဌ်၊ ဆိသည်သဖြာတိ။ ဒေသနာထိသမေတန်ဆို၊ဟုဆိုသတည်း။ ၊ဤသို့လျှင်ပုဗ္ဗဘာနုဒ္ဒိသည်၊ဌာနဟူသောဝယ္ဆုံးအားဖြင့်တဆဲ့ရှစ်ပါးတည်း။ ။အပရဘာနုဒ္ဒိလေးဆဲ့လေးပါးကိုဖြလို၍၊ ။သန်ဆိဘိက္ခဝေ၎ကသမဏာဇြဟ္မဏာအပရန္တာကပ္ပိကာအပရန္တာနုဒ္ဒိနောအပရန်ဆံ အာရဗ္ဘအနေကဝိဟိတာနိ ဒဓိမတ္တိပဒါနိအာဘိဘဝန်ဆို၊စတ္တာလိသာယဝဏ္ဏ။ဟိ။ ။စသောဒေသနာကိုဟောတော်မူသည်။ ။အနာဂတ်နှိုက်ဖြဂ်သောအဘို့ကိုအစဉ်လျောက်၍၊ဖြစ်သောမိန္ဆာဒိဒ္ဒိအမြင်သည်၊ အပရန္တာနုဒ္ဒိမည်၏့၊ ထိုအယူသည်သည်ဝါဒတဆဲ့ခြောံပါး။ ၊အသည်ဝါဒရှာ်ပါး၊နေဝသည်နှါသည်ဝါဒရှစ်ပါးဉ ဆ္ဆဒဝါဒ-နှစ်ပါး၊ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒငါးပါး။ ၊ပေါင်းလေးဆဲ့ဆေးပါးတည်း။ ။စုတေသည်မှနောံနှိုက်ဖြ၏၊ မသေ၊သညာရှိ၏့.ဟုယူခြင်းရှိသော-သညာဝါဒ တဆဲ့ခြောက်ပါးဟူသော်ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနှင့်ပြည့်စုံသောရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်၊ ကသိဏ်းရပ်ကိုအဋ္ဌဟုယူ၍-ကသိဏ်းရပ်ကိုပြုသောသညာကိုလည်း၊သညာဟုယူ၍အတ္တာသညာသည်ရပ်ရှိ၏့၊ ။စုတေသည်မှအထက်နှိုက်ဖြ၏၊ဟုအဋ္ဌဘောကို ပညတ်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း၊ ကြံဆ၍သော၊ ဒိဗ္ဗိအထင်မှုဖြင့်၊သေသည်၏့. အထက်နှိုက်ဖြ၏့.၊သညာရှိ၏ဟုပညတ်သောခုပိသည်ဝါဒ။ ၊အရုပဆမာပတ်ကို၊အတ္တဟုံ ယူ၍ ထိုသမာ ပတ်နှိုက် ဖြစ်သော၊သညာကိုထည်းဆညာဟုယူ၍၊သေသည်၏့.အထက်နှိုက်အဋ္ဌသညာဆည်ဖြ၏့. ရပ်မရှိ၊ သညာရှိ၏့.ဟု အဋ္ဌဘောကို၊ ပညတ်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏့ ထည်းကောင်း။ ကြံဆ၍သုံ၊ ထိုအတူအဋ္ဌဘောကိုပညတ်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း။ ပညတ်သောအရုပိသည်ဝါဒ။ ။အတ္တာသည်ရပ်ထည်းရှိ၏့.၊ရပ်လည်းမရှိ၊သညာရှိ၏၊သေသည်မှအထက်နှိုက်ဖြ၏့.၊ဟုသောရုပိစအရုပိသည်ဝါဒ၊ ၊ကြံဆ၍ရပ်ရှိသဉ်ထည်းမဟုတ်၊ မရှိသဉ်လဉ်းမဟုတ်သေသုည်၏့.နောံဒ္ဓဖြ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော။ နေဝရုပိနာရုပိသည်ဝါဒ၊ ။နောံဒ္ဓအံ့ဘာနတ်ကဝါဒဒ္ဓ၊ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊အဆုံးအဝိုင်းအခြားရှိ၏့.။ သေသည်မှအထက်နှိုက်ဖြ၏့.ဟုပညတ်ကုန်သောသူတို့၏့.၊အဋ္ဌဝါသည်ဝါဒ၊ ၊အဆုံးအဝိုင်းအခြားမရှိသေး

သည်မှ အထက်နိုက်မြင်၏။ ပညာရှိ၏့ဟုပညတ်ကုန်သော သူတို့၏့။ အနန္တဝါသည်ဝါဒ။ ။အဆုံးအဝိုင်းအခြားလည်းရှိ၏့။အဆုံးလည်းမရှိ၊သေသည်မဟုတ်မြင်၏။သညာလည်းရှိ၏့ဟု၊ ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏့။အန္တဝါအနန္တဝါသည်ဝါဒ။ ။အဆုံးအဝိုင်းအခြားလည်းမရှိ။ အဆုံးလည်းမရှိသည်လည်းမဟုတ်မြင်၏့။ သညာလည်းရှိ၏့ဟုပညတ်ကုန်သောသူတို့၏့။ နေဝန္တဝါနာဝန္တဝါသည်ဝါဒ။ ။သမာပတ်ဝင်စားသောအားဖြင့်။ တခုတည်းသောသညာရှိသော အတ္တသည်ဖြစ်၏့။ သေသည်မှအထက်နိုက်မြင်၏့ဟု အတ္တကိုပညတ်ကုန်သော သူတို့၏့။ ဧကတ္တသည်။သည်ဝါဒ။ ။သမာပတ်ဝင်စားသောအားဖြင့်။အထူးထူးသောသညာရှိသောအတ္တသည်ဖြစ်၏့။သေသည်မှနောက်နိုက်မြင်၏့ဟု။ အတ္တကိုပညတ်ကုန်သော သူတို့၏့။နာနတ္တသည်ဝါဒ။ ။ငယ်သောကသိဏ်း၏့အစွမ်းအားဖြင့်။ ငယ်သော။နည်းသော ပညာရှိသောအတ္တသည်ဖြစ်၏့ဟု။ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏့။ပရိတ္တသည်ဝါဒ။ ။ကြီးသော ကသိဏ်း၏့ အစွမ်းအားဖြင့်။ကြီးသော။မျှားသော ပညာရှိသော အတ္တသည်ဖြစ်၏့။ဟုပညတ်ကုန်သောသူတို့၏့။အပမာဏသည်ဝါဒ။ ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်။စတုတ္ထဈာန်အဆုံးမရှိသောဈာန်၌။ သုခဟူသောအင်္ဂါရှိသောကြောင့်။ထိုဘုံနိုက်ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ကိုမြင်၍။ စင်စစ်ချမ်းသာသောအတ္တသည်ဖြစ်၏့။ သေသည်မှအထက်နိုက်မြင်၏့ဟု။ ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏့။ဧကန္တသုခိသည်ဝါဒ။ ။ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်ငရဲနိုက်ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ကိုမြင်၍။စင်စစ်ဆင်းရဲသောအတ္တသည်ဖြစ်၍။ သေသည်၏့အထက်၌မြင်၏့ဟု။ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏့။ ဧကန္တဒုက္ခိသည်ဝါဒ။ ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်။မနုဿဘုံနိုက်ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ကိုမြင်၍။ စင်စစ်ချမ်းသာဆင်းရဲနှစ်ပါးရှိသောအတ္တသည်ထင်၏့။သေသည်၏့အထက်နိုက်မြင်၏့သညာရှိ၏့ဟုပညတ်ကုန်သောသူတို့၏့။သုခိဒုက္ခိသည်ဝါဒ။ ။ ဇဝဟပ္ပဓိုလဘုံနိုက်။ဥပေက္ခာဖြင့်ပဋိသန္ဓေနေသောကြောင့်။ ထိုဘုံနိုက်ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ကိုမြင်၍။ ဆင်းရဲချမ်းသာမဟုတ်သောအတ္တသည်ထင်၏့။သေသည်မှအထက်နိုက်မြင်၏့။သညာရှိ၏့ဟုပညတ်ကုန်သောသူတို့၏့။အဒုက္ခမသုခသည်ဝါဒ။ ။ဤသို့သည်ဝါဒတဆဲ့ခြောက်ပါးဖြစ်သတည်း။ ။အာသည်ဝါဒနိုက်။သေသည်၏့အထက်နိုက်။အတ္တသည်မြင်၏့။သညာမရှိယူခြင်းဖြစ်သော အာသည်ဝါဒသည်။ရှစ်ပါးတည်း။ ။

သေသည်မှနောက်နှိုက်၊အတ္တလောကသည်ရှိ၏.။သညာမရှိဟု၊ပညတ်
ကုန်သောသူတို့၏။ရုပ်ရှိ၏.။ သညာမရှိဟူသော၍ပါအသည်ဝါဒ။ ။
အတ္တသည်၊ရုပ်မရှိ၊နံ့ရှိ၏.။ထိုအတ္တသည်မြဲ၏.။သညာမရှိဟူသောအ၍
ဝိသည်ဝါဒ။ ။ရုပ်ရှိသည်လည်းဖြစ်သောရုပ်မရှိသည်လည်းဖြစ်သော
အတ္တသည်ရှိ၏.။ထိုအတ္တသည်မြဲ၏၊သညာမရှိဟူသော၍ပါစအ၍ဝိစအ
သည်ဝါဒ။ ။ရုပ်ရှိသည်လည်းမဟုတ်၊မရှိသည်လည်းမဟုတ်သောအတ္တ
သည်ရှိ၏.။ထိုအတ္တသည်မြဲ၏.။သညာမရှိဟူသော။ ။နေဝ၍ပါနာ၍ပ
အသည်ဝါဒ။ ။အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသောအတ္တသည်ရှိ၏.။ထိုအတ္တ
သည်မြဲ၏.။သညာမရှိဟူသောအန္တဝါသည်ဝါဒ။ ။အပိုင်းအခြားအ
ဆုံးမရှိသော်အတ္တသည်ရှိ၏.။ ထိုအတ္တသည်မြဲ၏.။ သညာမရှိဟူသော
အန္တဝါသည်ဝါဒ။ ။အဆုံးရှိသည်လည်းဖြစ်သော အတ္တသည်ရှိ၏.။
ထိုအတ္တသည်မြဲ၏.။သညာမရှိဟူသော၊အန္တဝါအသည်ဝါဒ။ ။အဆုံးရှိ
သည်လည်းမဟုတ်။ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော။ အတ္တသည်ရှိ၏.။
အတ္တသည်မြဲ၏.။သညာမရှိဟုယူသောနေဝန္တဝါနာဝန္တဝါအသည်ဝါဒ။။
ပေါင်းအသည်ဝါဒရှစ်ပါး။ ။နေဝသညီနာသည်ဝါဒရှစ်ပါး ဟူသည်
ကား။ ။သေသည်မှ၊နေဝံကာလ၌အတ္တလောကသည်ရှိ၏.၊ မြဲ၏.အတ္တ
လောက်၏.သညာရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ မရှိသည်လည်းမဟုတ်ဟု၊မှား
သောအားဖြင့်ယူခြင်းတည်းဟူသော။ဝါဒတည်း။ ။ထိုဝါဒသည်အသ
ညီနှိုက်ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ရုပီအတ္တနောသညီနာသညီ။ ။အရုပီနေဝ
သညီနာသညီ၊ ။ရုပီစအရုပီစနေဝသညီနာသညီ။ ။နေဝရုပီနာရုပီ
နေဝသညီနာသညီ။ ။အန္တဝါနေဝသညီနာသညီ၊ ။နေဝန္တဝါနေ
ဝသညီနာသညီ။ ။အန္တဝါစအန္တဝါစနေဝသညီနာသညီ။ ။နေ
ဝန္တဝါနာဝန္တဝါ။နေဝသညီနာသညီ။ ။ပေါင်းနေဝသညီနာသညီရှစ်
ပါး။ ။ဥဒ္ဓေဒဒီဋ္ဌိ၊ခုနစ်ပါးဟူသည်ကား။ ။ဒီဗ္ဗစက္ခုဖြင့်အတ္တဘော
ကိုကြည့်သည်ရှိသေ၏။စုတိမျှကိုသာမြင်၍၊ စုတိနောင်ပဋိသန္ဓေကိုမြင်
ခြင်းငှာ၊ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့်၊ ခန္ဓာပြောင်းသည်ရှိသော်သတ္တဝါတို့
သည်၊ပြတ်၏.ဟူ၍ဟည်းၚကာင်း။ ရုပ်နံ့၏.ဆဘောက၊ စုံစမ်းကြံစည်
လေ့ရှိသောတိတ္ထိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစ်ပင်မှကြွေကျသော သစ်ရွက်တို့
သည်၊တဘန်မချောက်မရှင်ပြီ၊ ပြက်စီးဆဲသို့သတ္တဝါတို့သေသည်ရှိ
သော်၊နောက်နှိုက်မဖြစ်ပြီ၊ပြတ်လေကုန်၏.ဟူ၍၊ ပညတ်လေကုန်၏.၊

တိုနှစ်ယောက်သောသူတို့၏ဒိန္ဓာအယူတည်း။ ။ထိုဥစ္ဆေဒဝါဒိသည် လုဘုံနိုက်။အဓိအဘာတို့၏သုတ်သွေးကြောင့်ဖြစ်သောအတ္တဘောသည် ရုတေသည်ရှိသော်ပြောက်၏ပြက်၏ဟုယူသောမာတာဝိတုကသမ္ဘဝ ရှုပိ။ ။နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်နိုက်ဖြစ်သောအဟာရလျှင်အံစာရှိသေါ် အတ္တဘောသည်သာလျှင်ပြတ်၏ဟူသော။ဒိဗ္ဗကဗဠိကာရာဟာရသက္ခ ရှုပိ။ ။ရူပဘုံနိုက်ဈာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသောအင်္ဂါကြီးငယ်နှင့်ပြည့်စုံသော အတ္တဘောသည်သေသည်ရှိသော်ပြတ်၏ဟူသော။မနောမယိဒ္ဓိ။မဟိ ဒ္ဓိယရှုပိ။ ။အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံနိုက်။ ဈာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ ကောင်းကင် ပညတ်လျှင်အာရုံရှိသော။ ရုပ်မရှိနံမျှသာဖြစ် သောအတ္တ ဘောသည်သေသော်ပြတ်၏ဟူသော။ အာကာသာနဉ္စာယတနဥဿဒ။ ဝိညာနဉ္စာယတနဘုံနိုက်ဖြစ်သော။ အတ္တဘောသည်သေသော်ပြတ် ဟူသော။ဝိညာနဉ္စာယတနဥဿဒ။ ။အာကိဉ္စညာယတနဘုံနိုက်ဖြစ် သောအတ္တဘောသည် သေသော်ပြတ်၏ဟူသော အာကိဉ္စညာယတန ဥဿဒ။ ။နေဝသညာနာသညာယတနဘုံနိုက်ဖြစ်သောအတ္တဘောသည် သေသော်ပြတ်၏ဟူသောနေဝသညာနာသညာယတနဥဿဒ။ ။ပေါင်း ဥဿဒခုနှစ်ပါး။ ။ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒဟူသည်ကားဖြက်မှောက်နိုက်ဒုက္ခ ငြိမ်းခြင်းသည်။နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမည်၏ဟူသောဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနအယူတည်း။ ။ ထိုအယူသည်။ကာမဘုံနိုက်။ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကိုခံစားလျက်ကိုယ် စိတ်၏ချမ်းသာခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ထိုသူသည်မျက်မှောက်သောအတ္တ ဘောနိုက်။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်၏ဟု။ယူသောဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ။ ။ထို တက်ပဋ္ဌမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောအတ္တဘောသည်ဒုက္ခငြိမ်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏ဟု။ယူသောဝါဒ။ ။ထိုတက်ဒုတိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောအတ္တ ဘောသည်။သုခဖြစ်၏။ငြိမ်းချမ်း၏ဟု။ယူသောဝါဒ။ ။ထိုတက်တ တိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောသူသည်။ငြိမ်းချမ်း၏ဟု။ယူသောဝါဒ။ ။ထို တက်စတုတ္ထဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသေါသူသည်။ငြိမ်းချမ်း၏ဟု။ယူသေါဝါဒ။။ ပေါင်းဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ-ငါးပါး။ ။ဤသို့လျှင်သည်ဝါဒတဆဲ့ခြောက် ပါး။ အသည်ဝါဒရှစ်ပါး။ နေဝသည်။နာသည်ဝါဒရှစ်ပါး။ ဥစ္ဆေဒဝါဒ ခုနစ်ပါး။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒငါးပါးအားဖြင့် အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိလေးဆဲ့လေး ပါးဖြစ်သတည်း။ ။ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိတဆဲ့ရှစ်ပါး၊အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိလေး ဆဲ့လေးပါးအားဖြင့်။ဟက္ကဝါဒပေါင်းခြောက်ဆဲ့နှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။ ။

ထိုချောက်ခဲ့နှစ်ပါးတို့တွင်၊သဿတဒိဋ္ဌိ၊ဆဓိစ္စသမ္မပ္ပဒိဋ္ဌိဥဉ္ဆဒိဋ္ဌိ နှိုက်၊ယထာရဟာဒ်ကြိုးဝင်သော၊ ကရောတောနှ ကရိယတိပါပံ၊ဟူ၍ ပါဏာတိပါတစသောမကောင်းမှုကံသည်မရှိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကံ ထည်းမရှိဟု၊ကံကိုမြစ်သော ပုရာဏကသဿပစသောသူ၊ကုသိုလ်အကု သိုလ်ကံတို့၏၊ အကျိုးသည်မရှိသေးလျှင်သတ္တဝါတို့သည်ပျောက်ဖို့ဟူ သောဥဉ္ဆအာယူရှိသောအဓိတကေသကမွှလစသောသူ၊ကံကိုလည်း ကောင်း၊ ကံ၏အကျိုးကိုထည်းကောင်း၊ မြစ်သောမာခလိဂေါသာလ၊ စသောသူတို့၏၊ အဟေတုကဝါဒ၊ အကိရိယဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒသည်၊ ကမ္မပထဖြစ်၏၊ ကြိုးသောဇာပြစ်ရှိ၏၊ ထိုကြောင့်သုသိလက္ခနအဋ္ဌက ထာသာမညသုတ်ဆဖွင့်တွင်၊ ။တတ္ထပုရာဏောကရောတောနှကရိယ တိပါပဏ္ဍိဝဒေ္ခာကမ္မံပဒီဗာဟတိ အဓိတောကာယသ ဘေဒါဥဆိဇ္ဇ တိတိဝဒေ္ခာ၊ဝိပါကံပဒီဗာဟတိ။ မာခလိနတ္ထိဟေတုကဏ္ဍိဝဒေ္ခာ ဥဉာယဿိ၊ပဒီဗာဟတိ။ တတ္ထကမ္မံပဒီဗာဟဒေ္ခနာဝိဝိပါကော၊ ပဒီဗာ ဟိတောဟောတိ၊ ဝိပါကံပဒီဗာဟဒေ္ခနာဝိ။ ကမ္မံပဒီဗာဟိတံဟောတိ ဇ္ဈတိသဒ္ဒေဟေဝဓအတ္ထတောဥဉာယပဒီဗာဟကာ၊အဟေတုကဝါဒါစေ ဝအကိရိယဝါဒါနတ္ထိကဝါဒါစဟောန္တိ၊ ဟုပိန်သတည်း။အာဘိဓမ္မတ္ထဝိ ဘာဝနီဒီကာ၌နတ္ထိဒိန္နိကဿ အာဒိနာနယေနဝိပရိတဒဿနံ၊ ပိရွှာဒိဋ္ဌိတ္ထေ ပန။နတ္ထိကအဟေတုကအကြိယာဒိဋ္ဌိယေဝ၊ကမ္မပထဆေဒေါ။ ။ဟူ၍ သုံးပါးသောဒိဋ္ဌိတို့၏၊ ။ကမ္မပထသို့ရောက်ကြောင်းကိုလည်း၊ကောင်း။မူ လငှိကာနှိုက်လည်း။နတ္ထိဒိဋ္ဌါဒယောဇဝဟိ၊ကမ္မပထာပတ္တာကမ္မနှိုဟူ၍ လည်းကောင်း။ ပဂ္ဂသပညတ်ပါဠိတော်နှိုက်လည်း။ ။ဇူဒေကဿော ပဂ္ဂလောသမ္မဒေဝဂတော။ ဇကေန့ကာလကေဟိ အကုသလေဟိ၊ငံပဂ္ဂ လော၊သကိ်နိမုဂ္ဂါဝဟောတိ၊ဟူ၍လည်းကောင်း။ပဂ္ဂသပညတ်အဋ္ဌ ကထာ၌လည်း။ ။ကေန့ကာလကေဟိတိ၊နတ္ထိဝါဒအာ တုကဝါဒ အကိရိယဝါဒသဒ်ါတေဟိနိယတဒိ ဿာဒိဋ္ဌိဝမ္မေဟိ၊သမ္မဒေဝဂတော။ ။ ဟုပိန်သတည်း။ ။ထိုကြောင့်၍သုံးပါးကို၊နိယတယုသည်ဖြစ်ဆုံး၊နိယ တဒိ ဿာဒိဋ္ဌိမည်ထေကုန်၏၊ ။သာမဏေတို့လိင်ဖြန်ရာသောအင်္ဂါကို ဟောတော်မူရာ၌ မိဿာဒိဋ္ဌိအယူဟူသည်ကား။သဿတဒိဋ္ဌိဥဉ္ဆဒိဋ္ဌိ နှစ်ပါးတို့တွင်၊တပါးပါးကိုယူ၍၊မပွန်ထိုသောသူကိုရည်၍ ဟောတော် မူသည်၊ထိုးကြောင့်၊ဝိနည်းမဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌က၊ ။မိဿာဒိဋ္ဌိကဟို

ဇသေဝနယောဘ။ သဿ တုဇ္ဈေဒါနညှိ။ အညတရဒိဋ္ဌကောဃလ။ အပ္ပဋိ
နိဿဇ္ဇနောဘဝ။ နာသေတဗ္ဗောတိ။ ဟူ၍မိန့်လေသည်။ ။ဤသို့လျှင်
ခြောက်ဆဲ့ နှစ်ပါး သော။ ဒိဋ္ဌိအကြောင်းကို။အကျယ်အားဖြင့် သိအပ်၏.
ခြောက်ဆဲ့နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိတို့၏.အမွှန်ဖြစ်သော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှစ်ဆဲ့ကိုး
ပါးကား။မိန္ဆာဒိဋ္ဌိယာဘိက္ခဝေ။သမန္နာဂတောဘ။သုတ္တာကာယသဿတော
ဒါပရမ္မရဏာဘ။အပါယံဒုဂ္ဂတိ•ဝိနိပါတံနိရယံဥပပဇ္ဇန္တိ။ဘိက္ခဝေတို့။မိန္ဆာ
ဒိဋ္ဌိ•ယာ။မျိုးသေါအယူနှင့်၊သမန္နာဂတာ။ပြဉ္ဇ်ကုန်စုံသေါ။သုတ္တာ။သုတ္တ
ဝါတို့သဉ်။ကါယသဿ။ကိုယ်၏။ဘေဒါ။ပြက်ခြင်းကြောင့်။မရဏာ။သေ
ခြင်းမှ။ပရံ။နောက်နိုက်။နိရယံ။ ချမ်းသာခြင်းကင်းသော။ဝိနိပါတံ။ပြက်
စီး၍ကျရာဖြစ်သော။ဒုဂ္ဂတိ•။မသူတော်တို့၏.လားရာဖြစ်သော။အပါယံ
အပါယ်လေးဘုံ၌။ဥပပဇ္ဇန္တိ။ဟု။ ။ဤပါဠိတော်နိုက်။အဟေတုကဝါဒ။အ
ကိရိယဝါဒ။နတ္ထိကဝါဒတို့ကိုယူလျှင်သာ။အယူမှားသည်ဟု။မယူအပ်
ခန္ဓါငါးပါးကို။မိမိကိုယ်ဟု။ယူခြင်းမှတ်ခြင်း။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှစ်ဆဲ့ကိုး
ပါးလည်းအယူ မှား သည်ဟု။မှတ်အပ်သည်သာလျှင်တည်းဟု။ ပြုခြင်း
ငှာ။အင်္ဂါတို့ရှိအပ္ပကထာနိုင်္ဂါ။ ။ဤမသို့ သုတ္တော။မိန္ဆာဒိဋ္ဌိယာဘိက္ခဝေ။
သမန္နာဂတာတိ ဝစနတော။ အနှစ်မသော။ ဝိသတိဝတ္ထုကာ။ သက္ကာယ
ဒိဋ္ဌိ ဉပါဒါယ။ဒိဋ္ဌိနာမ။သင်္ခါဉပနေတုံသမတ္ထောနတ္ထိ။ ကောနိရယသို့
ယေဝ။နိမုဇ္ဇာပေတိတိဝုတ္တံ။ဟုမိန့်တော်မူသည်။ ။ဤသို့သုတ္တော။
ဤအင်္ဂါတို့ရှိပါဠိတော်နိုက်။ မိန္ဆာဒိဋ္ဌိယာသမန္နာဂတာတိဝစနတော။
မှားသောအယူနှင့်ပြည့်စုံသောသူဟူ၍။ သာမညသာဟောတော်မူသော
ကြောင့်။အနှစ်မသော။အယုတ်သဖြင့်။ဝိသတိဝတ္ထုကာ။နှစ်ဆယ်အပြား
ရှိသော။သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ကိုရှိ၏.ဟူသော အယူကို။ဉပါဒါယ။စွဲ၍။သင်္ခံ။
သုဂတိဘုံသို့။ဉပနေတုံ။ဆောင်ခြင်းငှာ။ သမတ္ထော။စွမ်းနိုင်သော။ဒိဋ္ဌိနာ
မ။မှားသော အယူမည်သည်။ နတ္ထိ။မရှိ။ ကောနိ။စင်စစ်။ နိရယသို့
ယေဝ။ငရဲစသောအပါယ်၌ သာလျှင်။ နိမုဇ္ဇာပေတိ။ နှစ်မွန်းစေတတ်
၏။ဣတိ။သို့။ဝုတ္တံ။ဟောအပ်၏။ ။အယူမှား၏ဆိုသည်ကား။ငါ၏ကို
ဟု။ယူမှတ်သောသက္ကာယဒိဋ္ဌိမျှသော်လည်း။ သုဂတိသို့။မပေါ်စေနိုင်။
ငရဲစသော အပါယ်နိုက်သာလျှင်။ နှစ်မွန်းစေတတ်၏.။ဟူလိုသည်။ဒိဋ္ဌိ
ခြောက်ဆဲ့နှစ်ပါးတို့၏.။ အမွှန်ဖြစ်သောသက္ကာယဒိဋ္ဌိ အပြားနှစ်ဆယ်
ဟူသော်ကား။ ။ရူပံအတ္တတော။သမနုပဿတိ။ ။ရူပဝန္တံဝါ။အတ္တာနံ။ ။

အတ္တာနိဝါ။ရူပံ။ ။ရူပဆိုဝါ။အတ္တာနံ။ ။ရူပံ။ရူပက္ခန္ဓာကို။အတ္တာတော၊ ဒိဒိကိုယ်အား၊ဖြင့်၊သမန္နုပဿတိ။ရှု၏။ ။အတ္တာနံ။ဒိဒိကိုယ်ကို။ရူပဝန်ဝါ။ရုပ်ရှိ၏။ဟူ၍လည်း။သမန္နုပဿတိ။ရှု၏။ ။အတ္တာနိဝါ၊ဒိဒိနှိုက်မှလည်း။ရူပံ။ရုပ်ရှိ၏။ဟူ၍၊သမန္နုပဿတိ။ရှု၏။ ။ရူပဆိုဝါ၊ရုပ်နှိုက်မှလည်း။အတ္တာနံ။ဒိဒိကိုယ်ကိုရုပ်ရှိ၏။ဟူ၍။သမန္နုပဿတိ။ရှု၏။ ဒီးရောင်သည်ပင်၊ဒီးမည်၏။ဒီးသည်ပင်၊ဒီးရောင်မည်၏။ဟုထင်မှား၊သကဲ့သို့ ရုပ်သည်ပင်ကိုယ်မည်၏။ကိုယ်သည်ပင်ရုပ်မည်၏ဟူ၍ငင်း။ ။အဂိုရှိသောသစ်ပင်ဟူသကဲ့သို့။ရုပ်ရှိသောကိုယ်။ ။ပန်းနှိုက်ရုန်ရှိ၏ဟူသကဲ့သို့။ကိုယ်နှိုက်ရုပ်ရှိ၏။" ။ကျုပ်ထဲနှိုက်ဝဆွေမျိုးကို။ရှာသကဲ့သို့။ ကိုယ်နှိုက်၊မျိုးရှိသည်ကိုရှု၏။ဟူ၍။ ။ရူပက္ခန္ဓာနှိုက်အခြင်းအရာ လေးပါး။ ။ဝေဒနာ။အတ္တာတော၊သမန္နုပဿတိ။ ။ဝေဒနာဝန်ဝါ အတ္တာနံ။ ။အတ္တာနိဝါ။ဝေဒနံ။ဝေဒနာဝါအတ္တာနံ။ ။အနက်ဂျေးနည်းအတူ။ ။ဝေဒနာကို။ဒိဒိကိုယ်အား၊ဖြင့်ရှု၏။" ။ဒိဒိကိုယ်ကိုဝေဒနာရှိ၏။ဟုရှု၏။" ။ဒိဒိကိုယ်နှိုက်မှလည်း၊ဝေဒနာရှိ၏။ဟုရှု၏။" ။ဝေဒနာနှိုက်ဒိဒိကိုရှု၏။" ။ဝေဒနက္ခန္ဓာနှိုက်လေးပါး။ ။သညံအတ္တာတောသမန္နုပဿတိ သညာဝန်ဝါ၊အတ္တာနံ။ ။အတ္တာနိဝါသညံ။ ။သညာယဝါအတ္တာနံ။ ။ တိ။ ။သညက္ခန္ဓာနှိုက်လေးပါး။ ။သင်္ခါရေအတ္တာတော၊သမန္နုပဿတိ။ ။ သင်္ခါရဝန်ဝါ။အတ္တာနံ။ ။အတ္တာနိဝါသင်္ခါရေ။ ။သင်္ခါရေသုဝါ အတ္တာနံ။ ။သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှိုက်လေးပါး။ ။ဝိညာဏံအတ္တာတောသမန္နုပဿတိ။ ။ဝိညာဏာဝန်ဝါ။အတ္တာနံ။ ။အတ္တာနိဝါဝိညာဏံ။ ။ ဝိညာဏဆိုဝါအတ္တာနံ။ ။ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှိုက်လေးပါး။ ။ဤသို့ လျှင်ခန္ဓာငါးပါးတွင်၊တပါးပါးနှိုက်၊ လေးပါးလေး ပါးစီဖြစ်၍၊အချင်း အရာနှစ်ဆယ်ရှိကုန်၏။ ထိုနှစ်ဆယ်တို့တွင်တပါးတပါးဖြင့်၊ခန္ဓာငါး ပါးကို၊ကိုယ်ဟူ၍ ယူမှားခြင်းသည်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်၏။ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိသောသူတို့အား။ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏။အချားမဲ့နှိုက်၊ သုဂတိဘဝသို့၊ မရောက်နိုင်ရာဟု၊ဟောတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ငကိုယ်မဟုတ်၊ ခန္ဓာငါး ပါး။အစုမျှသာဟူသောအနတ္တ သညာကိုပွါးစေသဖြင့်၊ ကိုယ်ဟူသော ယူမှတ်ခြင်း။သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို၊မမဲ့မလျော့ပါယ်အပ်၏။အနတ္တသညာ ကိုလည်း။အဖန်တလဲလဲ၊ ပွါးစေအပ်၏။ထိုအနတ္တသညာသည်၊သာသနာတော်တွင်းနှိုက်သာရှိသည်၊သာသနာပသောကာလနှိုက်မရှိ၊သမျှ

ဟာဝိနောဒနိဋ္ဌိကာန္ဒိက်။ ။အနုတ္တလက္ခဏံဝိနာဇာတ္ဒုပ္ပါဒါနုပညာယတိ။ ဇာတ္ဒုပ္ပါဒေယံဝပညာယတိ။ ။အနုတ္တလက္ခဏံ။အနုတ္တလက္ခဏာ။သည်။ ဇာတ္ဒုပ္ပါဒါ။ဘုရားဖြစ်ရာသာသနာတော်တွင်းမှ၊ဝိနာ။ကင်း၍။ နုပညာယတိ။မထင်နိုင်၊ ဇာတ္ဒုပ္ပါဒေယံဝ။ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ သာသနာတော်တွင်းနိုက်သာလျှင်။ပညာယတိ။ထင်နိုင်၏ဟု၍။မိန့်သည်ကို။နှလုံးသွင်း၍။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှကင်းအောင်။အနတ္တာသညာကိုနှလုံးသွင်းရာသည်။ ။ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်ခြောဆဲ့နှစ်ပါးသော။ ဒိဋ္ဌတို့ကိုပေါင်းသည်ရှိသော်။ တေသဋ္ဌဒိဋ္ဌိဟုဆိုသည်၊ ထိုကြောင့်သုတ္တန်ပါတ် အဋ္ဌကထာ။ သက္ကာယဝိသတိပုဆ္ဆာအဖွင့်တွင်။ ။သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ။သဟဇြိဟွဇာလေ ဂုဏ္ဍာဒ္ဒါသဋ္ဌိဂတာနိ။ဂဟေတွာတေသဋ္ဌိဟောန္တိ။ဟုဆိုထသည်။ ။ အနုလောမခန္တိညာဏ်လေးဆယ်။ဝိပဿနာညာဏ်နှစ်ရာပွါးများ၀ေဘန်ခြင်းကို။ ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်ကျမ်း။ ဝိပဿနာကထာတိုင်။ သောတံဘိက္ခဝေဘိက္ခုကိုဋ္ဌိသခ်ါရံနိဆ္ဆတောအနုပဿနွော အနုလောမိကာယခန္တိတ္တာသမန္နာဂတောဘဝိသတိ။ နေတံဌာနံဝိဇ္ဇတိတိ။ စသည်ဖြင့်။ နိဗ္ဗိဒ်ကျင်းနိုက်။ အနုလောမ။ သမထနိယမသို့။ မရောက်စသည်ဖြင့် အကျယ်ပေါတော်မူသည်။မဟာနိဒ္ဒေသကျမ်းနိုက်လည်းပေါတော်မူသည်။ထိုသို့ပေါတော်မူတိုင်း။ အနုလောမခန္တိညာဏ် လေးဆယ်။ ဝေဘန်ခဲ့စိတ်ခြင်းကို။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းတွင်။ ကျယ်ဝန်းစွာဆိုသည်ကို။ ပါဠိအနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်ဆိုလျှင်။အလွန်ကျယ်ဝန်းသည်ဖြစ်၍သိသာရုံ မျှသာပြုပေအုံ့။ ။အနိစ္စတော။ ။ဒုက္ခတော။ ။ရောဂတော။ ။ဂဏ္ဍတော။ ။ သလ္လတော။ ။အဃတော။ ။အာဗာဓတော။ ။ပရိတော။ ။ပရိလောကတော။ ။ဇ္ဇုတိတော။ ။ဥပဒ္ဒဝတော။ ။ဘယတော။ ။ဥပသဂ္ဂတော။ ။စလတော။ ။ပဘင်္ဂုတော။ ။အဓုဝတော။ ။အာတာဏ တော။ ။အလေဏတော။ ။အသရဏတော။ ။ရိတ္တတော။ ။တုစ္ဆတော။ ။သုညတော။ ။အနတ္တတော။ ။အာဒီနဝတော။ ။ဝိပရိဏာမဓမ္မတော။ ။အသာရကတော။ ။အဃမူလတော။ ။ဝဓကတော။ ။ဝိဘာဝတော။ ။သာသဝတော။ ။သင်္ခတတော။ ။ မာရာမိသတော။ ။ဇာတိဓမ္မတော။ ။ဇရာဓမ္မတော။ ။ဗျာဓိဓမ္မတော။ ။မရဏဓမ္မတော။ ။သောကဓမ္မတော။ ။ပရိဒေဝဓမ္မတော။ ။ ဥပါယာသဓမ္မတော။ ။သံကိလေသိကဓမ္မတော။ ။ပဋိကူလေအနိစ္စ

တောပသဿနဲ့ဘာ။ အနုသောဝိကံခန္ဓိ ဇဒိုလဘတိ။ ။အနိစ္စတော။ ။ပထောကဒုတာ။ ။စလုတော။ ။ပဘင်္ဂါတော။ ။အဓုဝတော။ ။ဝိပရိဏာမဓမ္မတော။ ။အာသုရဏတော။ ။ဝိဘဝတော။ ။သင်္ခိတတော။ ။မရဏဓမ္မတော။ဟူ၍ခန္ဓာငါးပါးတွင်တပါးတပါးဖြစ်ဆယ်ခုဆယ်ခုပြု၍ငါးဆယ်သောအနိစ္စာနုပဿနာညာဏ်သည်ဖြစ်၏။ ။ပရိတော ။ပရိဇ္ဇာတော။ ။တုစ္ဆတော။ ။သုညတော။ ။အနတ္တာတော။ ။ဟူ၍ခန္ဓာငါးပါးတွင်။တပါးတပါးနှိုက်ငါးပါး ငါးပါးစီပြု၍စီးဖြန်းခြင်းသည်၊ နှစ်ဆဲ့ငါးပါးသော။ အနတ္တာနုပဿနာညာဏ်သည်ဖြစ်၏။ ကြွင်းကုန်သောဒုက္ခတော်။ ။ရောဂတော။ ။အစဉ်သောနှစ်ဆဲ့ငါးပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်ခန္ဓာငါးပါးတွင်။ တပါးတပါးနှိုက် နှစ်ဆဲ့ငါးပါး စီ ပြု၍ စီးဖြန်းခြင်းဖြင့်၊တရားနှစ်ဆဲ့ငါးပါးသော။ဒုက္ခာနုပဿနာညာဏ်သည်ဖြစ်၏။" "ဤအလုံးစုံကိုပင်။ အနုလောမညာဏ်ဟူ၍ဆိုသည်၊ ဤငါးဆယ်သောအခြင်းအရာကိုပင်။ ဂြိုးဆရာတို့လည်းထုတ်နှုတ်၍။ ဘာဝနာလေးဆယ်ဟုသမုတ်လေ့ကြကုန်၏။" ဤငါးဆယ်တွင်။ခန္ဓာငါးပါးဖြင့်မြောက်ပွားချီ။ အနိစ္စာနုပဿနာညာဏ်ငါးဆယ်။ အနတ္တာနုပဿနာညာဏ်နှစ်ဆဲ့ငါးပါး။ ဒုက္ခာနုပဿနာညာဏ်တရားနှစ်ဆဲ့ငါးပါးကိုပေါင်းသော်။ဇပဿနာညာဏ်နှစ်ရာဖြစ်၏ဟုမှတ်ရာ၏ ။ ။သဿတဝေသနပဝတ္တာဒိဋ္ဌ။သဿတဒိဋ္ဌ။ ။ဥစ္ဆိန္နဒိဋ္ဌသတ်တိဉ္ဆေဒေါ။ ။ယောအတ္ထဘာဝေါ။အကြင်အတ္ထဘောသည်၊ဥစ္ဆိန္နဒိဋ္ဌသတ်။ဖြတ်လတ္တံ့။ ။ဥပဓိဆိဒါဝတ်။ကပစ္ဆည်း။ဤအရာနိုက်ကပစ္ဆည်းအနာဂတ်၊ ။ဥဇ္ဇုဇ္ဇုဓဝေသနပဝတ္တာဒိဋ္ဌ။ဥဇ္ဇုဇ္ဇုဓဒိဋ္ဌ။ ။ခန္ဓာဟူသောအတ္ထဘောသည်။ခန္ဓာဟူသောလောကသည်။အဆုံးရှိ၏ဟု ပယူခြင်းသည်။အနာဂတ်ဒိဋ္ဌိ၊အတ္ထဘောသည်လောကသည်။အဆုံးမရှိဟုပယူခြင်းသည်၊ အနာဂတ်ဒိဋ္ဌိ။ ဤအစွန်းသို့ထိုက်သော အားဖြင့်စွဲလမ်းခြင်း သည်၊ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ နောက်အစွန်းသို့လိုက်သောအားဖြင့်စွဲလမ်းခြင်းသည်၊အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ။ ။အနာဂတ်ဝေသနဒိဋ္ဌိ၊အနာဂတ်ဒိဋ္ဌိ။ အနာဂတ်ဝေသနဒိဋ္ဌိ၊အနာဂတ်ဒိဋ္ဌိ၊ ။ပုဗ္ဗန္တံအနုဂတာဒိဋ္ဌိ၊ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ၊အပရန္တံအနုဂတာဒိဋ္ဌိ၊ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ၊အဟိရိကအနောတ္တပ္ပ၊ ဟိရိသြတ္တပ္ပတို့ကိုငံ့စေတဆိကဒုက်နိုက်၊ဆိုသောနည်းကိုလည်းဆိ၊ပါဠိတော်ကိုလည်းဆောင်၊ပါဠိတော်ကား၊ ။နေမေတ်ကွေဝေသုက္ကာဝမှာ၊လောကံပါလေ့ကို၊ကတမေနေ၊ ဟိရိစသြတ္တပ္ပ၊ဇာမေ

ခေါဘိက္ခပေ။နွိသဲက္ကာဓမ္မာ။လောကံနုပါလေယျံ။နုယိဝေညာယေထ။ မာတာတိဝါ။ပိတာတိဝါ။မိါတုဆ္ဆာတိဝါ။မာတုလာနိတိဝါ့။အါစရိယါတိဝါ။အာစရိယဘရိယာတိဝါ။ ဂုရုနံဒါယာတိဝါ။သံဘေဒံလောကောအာဂမိဿ။ယထာအဓေ့ဒကာ။ကုက္ကုရာ။သောဏသိင်္ဂါလာ။ယဿဘာစ ခေါ ဘိက္ခဝေ။ ဇာမေနွိသဲက္ကာဓမ္မာ။ လောကံပါလေန္တိ။ တဿပညာယန္တိ့။ မာတာတိဝါ။လ။ဂုရုနံဒါယာတိဝါ။ ။ဒုကအာင်္ဂါတြိရ်ပါဠိတော်။ ။ဒုက္ခံဝစော။တေသ်ံ။ဝိပ္ပဋိကုလဂါဟိမ်္ဂ။ဝိပ္ပစ္စနိကာလာတေ။အနာဒရေ။ပုဂ္ဂလေတိ။ဒုဗ္ဘစော။တာသကမ်ံ။ဒေါဝစ္ဆာသံ။ တဿဘာဝေါ။ ဒေါဝစ္ဆသတာ။ ။ဟုအဒ္ဓသာလိနိလာသောကြောင့်။ဒုက္ခံဝစော။ဇတသ်ံတိ။ဒုဝစော။ ။ဟုသတ္တမီဇဟုဗ်ိဟိပြု၍။နှောင့်ရှက်သောအယူ။ ဩဝါဒ၏။ဆန့်ကျင်ဘက်ဒွိသာယာသောသဘော။ မရိသေခြင်းအလေ့နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ရစေ။ ။ဒုဗ္ဘစ္ဆသကမ်ံ။ဒေါဝစ္ဆသံ။ ။ကမ္မကဒ္ဓိတ်။ ဆုံးမခြင်းဌာခက်ခဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏့။ အမှုအရာရစေ။ ။ ဒုဗ္ဘမ္မသ သဘာဝေါ။ ဒေါဝစ္ဆသတာ။ ။အကြောင်းရင်း ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ရစေ။ ။ဘာဝတဒ္ဓိတ်ဒွိဓမ္မတာ။ ၊ပါပါမိတ္တာယသသာတိ။ပါပမိတ္တာ။စတုတ္ထဇ္ဈာဗ်ိဟိ။ ။ပါပမိတ္တသဘာဝေါ။ပါပမိတ္တတာ။ ။ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိတာယသုဋ္ဌုဝစောအသ်ံတိ။ သုဝစော။ သုဝစ္ဆသကမ်ံ။ သေါဝစ္ဆသံ။သောဝစ္ဆသသဘာဝေါ။သေါဝစ္ဆသတာစ။ဂေဝစနေနဝ။အကုဇ္ဈတ္တာ။သာဂုတိဝစနကရဏတာတိအတ္ထော။ ။ပရိတ်တော်ကြီးအဋ္ဌကထာ။ ။သဟဓမ္မိကတို့သည်ဘုရား၌၏့ပညတ်တော်မူသောသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပြ၍ဝတ္ထုကြုံကြ၍။ အာပတ်သို့တင်၍။ ဤသို့ဖြင့်ရေဝံသည်။လျှင်မြန်စွာဒေသနာကံပြုလော။ ဂုဠာနကံပြုလောဟု တိုက်တွန်းသည်ရှိသော်။ထိုတိုက်တွန်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ မရိမသေပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ဒေါဝစ္ဆ။ဒုဗ္ဘစ္ဆမည်၏့။သေါဝစ္ဆကိုကောင်းပြန်၍သိ။ ။ကလျာဏာဓိမုတ္တာယသသါတိ။ကလျာဏဓိမုတ္တာ။ကလျာဏဓိမုတ္တသဘါဝေါ။ကလျာဏဓိမုတ္တတာ။ ။သိလမရှိသောမိတ်ဆွေသည်။ပါပမိတ်။သိလရှိသောမိတ်ဆွေသည်။ကလျာဏမိတ်။ ။မာတိ့ကာနိန္ဒေသအားဖြင့်။ပါရာဇိက၊သံဃာဒိသေသ။ပါစိတ္တိယ။ပါဋိဒေသနိယ။ဒုက္ကဋ။ဟုဝါးပါး။ ။ဝိနယနိန္ဒေသအားဖြင့်ပါရာဇိက။ သံဃာဒိသိသ်။ ထုလ္လစ္စယ။ပါစိတ်။ ပါဋိဒေသနိ။ဒုက္ကဋ်။ဒုဘ္ဘာသိ။ဟုခုနစ်ပါးတို့ကိုဝတ္ထုနှင့်တကွအဓိုင်းအခြား

ကိုထိသောညာဏ်သည်၊အာပတ္တိကုသလတာမည်၏.။ ။ကမ္မဝါစာ
နှင့်တကွအါပတ်မှထမြောက်ခြင်း၏။အဝိုင်းအခြားကိုထိသော်ညာဏ်
သည်၊အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာမည်၏.။ ။ဝိနာဝိစဂ္ဂေန၊အာပန္နိ
တဗ္ဗတ္တာ၊အစိတ္တကာနိ။ဝိဇ္ဇတိသတိ၊အကုသလေနဝ၊အာပန္နိတဗ္ဗတ္တာ
လောကဝဇ္ဇာနိ၊အဝေသသါနိသစိတ္တကာနိပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနိငဝ၊ ဝတ္ထု၊ကို
ထိသောစိတ်ဖြင့်သာသင့်သောအာပတ်သည်၊ သစိတ္တကအာပတ်မည်
၏၊ဝတ္ထု၊ကိုမထိသော်လည်း။ သင့်သောအာပတ်သည်၊ အစိတ္တကအာ
ပတ်မည်၏၊အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်၊သင့်သေါသစိတ္တကအာပတ်၊ ဝတ္ထု၊ကို
ထိသောအဘိုးခွ်၊အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်သာ၊ သင့်သောသစိတ္တကအာပတ်၊
ဤနှစ်ပါးသည်လောကဝဇ္ဇအာပါတ်မည်၏၊ထိုမှကြွင်းသောကုသိုလ်အ
ဗျာကတဖြင့်သင့်သောသစိတ္တကအာပတ်၊ဝတ္ထု၊ကိုထိသေါဘဲဘိုးခွ်လည်း
ကုသိုလ်အကုသိုလ်အဗျာကတဖြင့်၊သင့်သောအစိတ္တကအာပတ်၊ဤနှစ်
ပါးသည်ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇမည်၏၊ ဟုထိခြင်းသည်အာပတ္တိကုသလတာမည်
၏.။ ။ထိုကြောင့်ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌၊ ။ယသ္မာအစိတ္တကပက္ခေ
စိတ္တံ အကုသလမေဝဟောတိ၊တံလောကဝဇ္ဇံ၊သေသံပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ။ဟု
၍သာသည်၊ ။ဂုဏ်းအဖွင့်သာရတ္ထဒီပဏီဋီကာ၌၊ ။တတ္ထယသ္မာသစိတ္တ
ကသမ္ဘိက္ခာပဒဿ၊ စိတ္တံ အကုသလမေဝဟောတိ၊တံလောကဝဇ္ဇံ၊
ယသ္မာသစိတ္တကာ စိတ္တကပက္ခသဟိတဿ အစိတ္တကဿစသစိတ္တက
ပက္ခေစိတ္တံ အကုသလမေဝဟောတိ၊ တံပိသုရာပါနာဒိလောကဝဇ္ဇတ္တာ၊
ဇာမမတ္ထံ သဠိတ္တာတွာ ဒဿေတုံယသ္မာသစိတ္တကပ ကေ့စိတ္တံအကု
သလမေဝဟောတိ၊တံလောကဝဇ္ဇံ နာမာတိဝုတ္တံ၊ ။ဟုပိန်အပ်၏.။ ။
ဇာနာနိနာပန္ဒိသာဒိတိဝုဂ်နိကျိပ္ပံကတွါဒေသိတာ၊ဂဏနုပဂါကာ၊ ဒေသိ
တဂဏနံဥပေတိ၊ပါရာဇိကသ္မာအဂ်နဟောတိ၊တဿာယာကော်အာပန္နာ
ဝုဂ်နိကျေပံကတွာ ဒေသေတွာ၊ပုန်ကိလေသဝသေနအာပဇ္ဇတိ၊ပုန်ဒေ
သေတိ၊ဝေဝံအဋ္ဌဝတ္ထူနိပုဂ္ဂလေ့ပိ၊ပါရာဇိကာနဟောတိ၊ယာပုန်အာပဇ္ဇိ
တွာ၊ပုန်ပိအညံ ဝတ္ထု၊ အာပန္နိသာဒိတိ၊ သဉ်ဿသာဟာ ဝဒေသေတိ၊
တာသသာအာပတ္တိနဂဏနုပိကာဒေသိတာပိအဒေသိတာဟောတိ၊ဒေ
သိထဂဏံနဂ္ဂတိ၊ ပါရာဇိကသော်သဝ အဂ်ံဟောတိ၊ အဋ္ဌမေဝတ္ထု၊မှိ
ပဂိုပဏ္ဏာမတ္တော၊ပါရာဇိကာဟောတိ၊ ။ဘိက္ခု။နိဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ ။
ပါရာဇိကလွတ်သင့်သည်၏.အဆုံးအဖြတ်၊ ။မလွတ်သင့်သည်၏.

အာဆုပ်းအဖြတ်နှိုက် သိသောဥာဏ်သည်လည်း။အာ၊ဟုတ်ကို ဝဋ္ဌာနကုသလတာ။။ရူပါဝစရစတုက္ကစျာန်လေးပါးအရူပစျာန်လေးပါးအါးဖြင့်ရှစ်ပါးသောကုသိုလ်သည်။ ကုသိုလ်သမာပတ်ရှစ်ပါး။ ထိုအတူကိရိယာစျာန်သည်ကိရိယာသမာပတ်ရှစ်ပါးတည်း။ ထိုသမာပတ်ကိုရခြင်းငှာ။ ပရိကံနှင့်တကွဝင်စားခြင်းကိုသိသောဥာဏ်သည်။သမာပတ်ကိုကုသလတာ။။ ။နေ-လ-နက္ခတ်။ ဤမျှသောအချိန်၌ထဆုံး။ ဟုနှုတ်သွင်းသည့် အတိုင်းမချွတ်မယွင်း။ သမာပတ်မှထခြောက်နှိုင်သောဥာဏ်သည်။ ,သမာပတ်ကိုကုသလတာ။ ။ဝိသတိဒုကား။ ။အဋ္ဌာရသဓာတ်ကိုဆင်ခြင်ခြင်းနှစ်လုံးသွင်းခြင်း။နာခံခြင်းဆောင်ခြင်း၏ အပိုင်းအခြားကိုသိသောဥာဏ်ဘည်ဓါတ်တို့ကိုနှစ်လုံးသွင်းနိုင်သည်ကား။ဓါတုမနသိကာရ။ ။ အာယတနနှိုက်လည်းနည်းတူသိ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်နှိုက်။ ။သစ္စံသဏ္ဌောပဒိုသဒ်။ ပစ္စယာကာရမေဝစ ။ဒုဒ္ဒသာစတုရောမ္မာ။ဒေသေတုံစသုဒုက္ကရာ။ ။တသ္မာအညတြအာဂမာဓိဂမသတ္ထာဟိ။နသုကရာ။ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒသ။အတ္ထဝဏ္ဏနာတိပရိတုလယိတ္ထာ။ ။ဝတ္ထုကာမောအဟံအာဒု။ ပစ္စယာကာရဝဏ္ဏနံ။ပတိဋ္ဌနာဓိဂန္ဆာမိ။အဋ္ဌကထာဂါဠ္ဟော ဝသာဂရံ။ ။ဟုသမောဟ ဝိနောဒနိလာသည်နှင့်အညီ။ အရိယာမဂ္ဂတပါးသော သူတို့သည်။ ထောက်ရာတည်ရာ မရှိနိုင်အောင်။သိခက်မြင်ခက်သည်ဖြစ်၍။ ပုဗ္ဗာပရအစည်မပြတ်သောဆရာနည်း။အာကျဉ်းကိုသာပြမူ။ ။အဝိဇ္ဇာ။သင်္ခါရ။ဝိညာဏ်။ နာမ်ရုပ်။ သဠာယတန။ ဖဿ။ဝေဒနာ။တဏှာ။ ဥပါဒါန်။ ဘဝ။ဇာတိ။ ဇရာ။မရဏာ။သောက။ ပရိဒေဝ။ ဒုက္ခဒေါမနဿဥပါယာသ။ ဟုဆိုအပ် သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်နှိုက်။ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏ်။ အင်္ဂါကဆဲ့နှစ်ပါး။ အခြင်းအရာ နှစ်ဆယ်။ အစပ်သုံးပါး၊ အလွှာလေးပါး။ဝဋ်သုံးပါး။ မူလနှစ်ပါးရှိသည်တွင်။အဝိဇ္ဇာနှင့်သင်္ခါရနှစ်ပါးသည်။အတိတ်ကာလ။ ဝိညာဏ်။နာမ်ရုပ်။သဠာယတန။ဖဿ။ဝေဒနာ။တဏှာ။ဥပါဒါန်။ ဘဝ။အားဖြင့်ရှစ်ပါးတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ။ ဇာတိနှင့်ဇရာမရဏာတို့သည်။အနာဂတ်ကာလဟူ၍အဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသည်။ ။အဝိဇ္ဇာ။သင်္ခါရ။ဝိညာဏ်။နာမ်ရုပ်။သဠာယတန။ဖဿ။ဝေဒနာ။တဏှာ။ ဥပါဒါန်။ ဘဝ။ဇာတိ။ဇရာမရဏာသောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿဥပါယာသဓါတိတို့။အကျိုးရင်းမဟုတ်။အကျိုးဆက်အကျိုးဖျားသာဖြစ်သောကြောင့်ဂုဏ်း။ ဇရာမရဏာနှင့်အနိဋ္ဌာဂုံခြင်းတူကြသောကြောင့်ဂုဏ်း။

အင်္ဂါသိမ်းခြဲးမယူသွင့်ဇရာမရဏာနှိုက်ဆွင်းလေ။ ။အဝိဇ္ဇာ၊သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ဥပါဒါန်၊ဘဝ၊ဤငါးပါးသည်၊အတိတ်အကြောင်း။ ။ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာ၊ဤငါးပါးသည်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး။ ။ တဏှာ၊ဥပါဒါန်၊ဘဝ။အဝိဇ္ဇာ။သင်္ခါရ၊ဤငါးပါးသည်ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း၊ ဝိညာဏ်။ နာမ်ရုပ်။သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာ၊ဤငါးပါးသည်၊ အနာဂတ်အကျိုး၊ ။အတိတ်အကြောင်း တည်း။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတည်း။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတည်း၊ အနာဂတ်အကျိုးတည်း။ ဟုလေးလည်း။ ဤကားအခြင်းအရာနှစ်ဆယ်တည်း။အနာဂတ်အကျိုးသည် ဖြစ်ဆဲသို့ရောဲ့ သောအခါ။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်သည်မည်၏။ ၎င်း၏အကြောင်းသည်၊ အတိတ်မည်၏။ယင်းသို့ဖြစ်၍စက်ရာတ်ကဲ့သို့အစအဆုံး မထင်နိုင် သောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသိလေ။ ။အဝိဇ္ဇာ။ တဏှာဥပါဒါန်တို့သည်ကိလေသာငါး။ကမ္မဘဝ။သင်္ခါရတို့သည်၊ကုသိုလ်၊ဥပပတ္တိဘဝ၊ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာ။ဇာတိ၊ဇရာ။မရဏာတို့သည်၊ဝိပါက်ဝဋ်။ ။အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာတို့သည်မူလ၊ ။ယခုဆိုအဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာမယဖနာဘိ။ပုညာဘိသင်္ခါရာ၌။ဇရာမရဏာနေမိ၊အါသဝသမုဒယမယဖနာအကျွေနဝိဇ္ဇာတဏှာ တိဘဝရောဂသမျိုးယါဒဲထိုး။ အနာဒိကာလပ္ပဝတ္တိ။သံသါရစက်၊တသာအနေန၊ဗေါဓိမဏ္ဍဒိရိုးပါဒေဟိ၊သိလပထဝီယံ။ ပတိဋ္ဌာယသဒ္ဓါဘဏ္ဍေန။ကမ္မကဿကော်၏ ညာဏဖရသုံ၊ဂဟတွေ။ သပ္ပေအနုဟတာတိ၊အာရုံးတဏှာဝဲအရင်း။ ။အထဝါ။ သံသာရစက္ကနိ်။အနမတဂ်'။သံသာရဒုံ့ဝုန်ဘဲ။ဝေသဿဏဆွဲနာတိ မှလင်္ဂာ။ဇရာမရဏာနေမိ'။ ပရိယာသနိုးတွား။ လေသဒ္ဒါဝမျှာအရာ အဝိဇ္ဇာမှလကင်္ဂာ။ဇရာမရဏာပရိယာသိုးတွာဝ။ ။ဟုသဒ္ဒါဘဝဒိနော ဒနိ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရဏား။သံသာရစက်ရထား၏ကုဒ္ဒါးမြတ်ဗွာ ချိုးဖျက်တော်မူ၏။ အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော၊စက်ပုံတောင်းသဉ်ရအာ ကန်။ဇရာမရဏာဆက္ကပ်၊ အါသဝသမုဒယဝဋ်ရိုး ဂ်ိုသောဒဒါဝသုံးပါး၊ရ ထား၊အိမ်နှိုက်၊အစမဆင်လည်တက်သောသံသာရ၊စက်သွည်း၊ဘီး၊ကဲ့၊ ဗေဒဖိမဆို့ငှန်းကိုး၊ဝိရိယခြေတော်ရုံဖြင့်၊သိလပထဝီနှိုက်ရပ်တော်မူ၍ သဒ္ဓါတော် ဤလက်ဖြင့်၊ဇရ ဘုတ်မင်္ဂလာဝဲတင်းပုဆိန်ကဲ့၊ကုဋ်ဝဲ၍ဟူသော ဘိသင်္ခါရစသော အကန့်တို့ကဲ့၊ တားဘန်းကြင်းဖဲ့၊ချို့ဝဲတော်မူတတ် သောကြောင့်၊ဇရာဟဲ့ဂုတ်နှင့်ပြဲသွဲ့ရတော်မူ၏။ဟူဆောမဒါသည်၊ ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် သမန္တပါသာဒိကအဋ္ဌကထာတို့နှိုက်။အာသဝသမုဒယကို။ ဝင်ရိုး။ အဝိဇ္ဇာတဏှာကိုစက်ပုံတောင်း။သခ်ၤါရဥပါဒါန်ကမ္မဘဝကိုအာကန့်။ဇရာမရဏာကိုအကွပ်။ဝိညာဏ်နာမ်ရုပ်။သာဠာယတန။ဖဿဝေဒနာကို။ရထားပြု၍ခန္ဓာအာယတနဓာတ်ကိုစက်လှည်းဘီးပြု၍ချိုးဖျက်တတ်သောကြောင့်။ အရဟံဂုဏ်နှင့်ပြဋိဘုံကြောင်းကို ထောမနာသည်။ သင့်မြတ်လှသောနည်းကောင်းနည်းမွန်တို့တည်း။ ။အတိတ်အကြောင်းနှင့်ပစ္စုပ္ပန်။ အကျိုးတစပ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနှင့်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတစပ်။ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းနှင့်အနာဂတ် အကျိုးတစပ်။ အားဖြင့်အစပ်သုံးပါး။ ။အဝိဇ္ဇာတဏှာဥပါဒါန်တို့သည်။ကိလေသဝဋ်။ ။ဘဝဋ်အကမ္မဘဝ။ဥပပတ္တိဘဝဟုနှစ်ပါးခြားသည်တွင်။ကမ္မဘဝ တစိတ်နှင့်သခ်ၤါရသည်။ ။ဥပပတ္တိဘဝတစိတ်နှင့်။ဝိညာဏ်နာမ်ရုပ်သဠာယတန။ဖဿ။ဝေဒနာဇာတိဇရာ။မရဏာတို့သည်။ဝိပါကဝဋ်။ သတ္တဝါတို့အား။ ရှေ့အဖွဲ့နှိုက်။ အဝိဇ္ဇာမူလ။နောက်အဖွဲ့နှိုက်။တဏှာအဝိဇ္ဇာမူလ။အားဖြင့်နှစ်ပါး။။ထိုမူလနှစ်ပါး ပျက်လျှင်ချုပ်လျှင် မဖြစ်ဖဝ်ဂိလျှင်။ဝဋ်တရားပြတ်၏ ။ဇရာမရဏာတို့ဖြင့်။တွေဝေအပ်။နှိပ်စက်အပ်သော သတ္တဝါတို့အား။အါသဝေါဖြစ်ခြင်းကြောင့်အဝိဇ္ဇာဖြစ်သည်။အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သခ်ၤါရဖြစ်သည်။ ဤသို့သော အဆက်ဆက်နည်းဖြင့်။ အကြောင်းအကျိုးစပ်၍။အစမထင်နိုင်သောဝဋ်တရားသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မည်၏။ ဟုသိသောဉာဏ်သည်။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာမည်၏။ ။အဝိဇ္ဇာဟူသည်။သတ္တုနှန်းအားဖြင့်။ဒုက္ခသစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟ။လ။မဂ္ဂသစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟ။ဟုလေးပါး။ ။အာဘိဓမ္မာနည်းအားဖြင့်။သတ္တုနှန်းကိလာသောမောဟ ဇလေးပါးနှင့်တကွ။လွန်လေပြီးသောခန္ဓာ၊အာယတန။ဓာတ်ဟူသောရှေ့အစွန်းကို။ မသိတတ်သောမေါဟ။လာလတ္တံ့သောခန္ဓာအါယတနဓါတ်ဟူသော၊နောက်အစွန်းကို မသိတတ်သော မောဟ။ ရှေ့နောက် အစွန်းနှစ်ပါးကို မသိတတ်သော မောဟ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိတတ်သော မောဟအားဖြင့်။ လေးပါးလောင်းစွက်၍ရှစ်ပါးသောမောဟသည်အဝိဇ္ဇာမည်၏။ ။ဝိန္ဒိယံနဝိန္ဒတိတိအဝိဇ္ဇာ။ အလိုကိုပြည့်စုံစေတတ်သောကြောင့်။ရအပ်သောသုစရိုက်ဆယ်ပါးကိုမရတတ်။ ။အဝိန္ဒိယံဝိန္ဒတိတိ၊အဝိဇ္ဇာ။အလိုကိုမပြည့်စေတတ်သောကြောင့်။ မရအပ်သောဒုစရိုက်ဆယ်ပါးကိုရတတ်

အဝိဒိတံကရောကိုတိအဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခသစ္စာစသည်တို့ဇော်။ ပိဋ္ဌနဲဋ္ဌစသည်
ကိုမဆိခြင်းကို၊ ပြုတတ်သောကြောင့်၊ အဝိဇ္ဇာ။ ။သင်္ခါထံ၊ အဲဘိသင်္ခါ
ရောဇိတိသင်္ခါရာ။ ။ထိုသင်္ခါရသည်၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာဟု၊
ဟောတော်မူသောသင်္ခါရ။ သင်္ခတသဒ္ဒါဖြင့်လာသောသင်္ခါရ၊ ဟုပါဠို
တော်နည်းနှစ်ပါးပြား၍သည်ထွင်၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၊
အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဟူ၍သုံးပါး၊ ကာယသင်္ခါရဝစီသင်္ခါရစိတ္တသင်္ခါရ
ဟူ၍သုံးပါး၊ ပေါင်းခြောက်ပါးသည်၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ သင်္ခါရာ၌၊ ဟော
တော်မူသောသင်္ခါရတည်း။ ။အနိစ္စာဝတသင်္ခါရာ၊ စသည်တို့၌၊ သပစ္စ
ယဝမ္မကိုသင်္ခါရဟုံဆိုသည်ကား၊ သင်္ခါတသင်္ခါရတည်း၊ အဋ္ဌကထာ၌
ကား၊ နည်းသုံးပါးတွင်၊ ကမ္မနိပ္ဖတ္တာတေဘူမကာ၊ ရူပါရူပဝမ္မာအဘိ
သင်္ခါတသင်္ခါရာတိဝုစ္စတိ။ ဟုအဋ္ဌကထါတို့နှိုက်ဆိုသောအင်္ခါရသည်
အဘိသင်္ခါတသင်္ခါရ၊ ။တေဘူမကကုသလာကုသလစေတနာ။ အ
ဘိသင်္ခါရဏာသင်္ခါရောတိဝုစ္စတိနှိုက်။ အဘိသင်္ခါရဏာသင်္ခါရ၊ ။
ကာယိကဉ္စေတသိကံပနဝိရိယံပဃါဂါဘိသင်္ခါရောတိဝုစ္စတိနှိုက်၊ ပ
ယောဂါဘိသင်္ခါရ။ ။ဟုသင်္ခါရသုံးပါးပြား၍သည်၊ ဤနှိုက်အဘိသင်္ခါ
ရဏာသင်္ခါရကိုဟောတော်မူသည်၊ ။ဝိဇာနာတိတိဝိညာဏံ၊ နမ
တိတိနာမံ၊ ရုပ္ပတိတိရူပံ၊ အာယေတနာတိ၊ အာယတဉ္စနယတိတိ၊ အာ
ယတနံ၊ ဖုသတိတိ၊ ဖဿော၊ ဝေဒယတိတိဝေဒနာ၊ ။ပဋိတသတိတိ
တဏှာ၊ ဥပါဒိယတိတိဥပါဒါနံ၊ ဘဝတိ၊ အာဝဟတိတိ စာတိဘဝေါ၊
ဖနနံဇာတိ၊ ဇိရဏံဇရာ၊ မရဏန်ဂ်ိုတေနာတိမရဏံ၊ သောစနံ၊ သော
ကော၊ ပရိဒေဝနံ၊ ပရိဒေဝေါ၊ ဒုက္ခယတိတိဒုက္ခံ၊ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိဝသေနဝေါ၊
ဒွေဝေါဝဏတိတိဒုက္ခံ၊ ဒုမနသဘာဝေါ၊ ဒေါမနသံ၊ ဘုသောအာယာ
သော၊ ဥပါယာသော၊ ။သမေဝေါ၊ ။ဘဝသည်၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၊
ဟုနှစ်ပါးပြား၍သည်တွင်၊ အနဲဝဂတ်ပဒီသဒ္ဒါကို ဖြစ်စေတတ်သေးယ
ခုဘဝနှိုက်ပြုအပ်သောလောကီကုသိုလ်အကုသိုလ်စေတနာသည်၊ ကမ္မ
ဘဝ၊ ။အောက်နှိုက်သင်္ခါရကား၊ အတိတ်ဘဝကစေတနာကိုသင်္ခါရ
ဆိုသည်၊ အာယတိံ ပဒီသဒ္ဒါယာပစ္စယာစေတနာကမ္မဘဝေါ၊ ဟူရိမကမ္မ
ဘဝဆိုံ၊ ဇာဓပဒီသဒ္ဒါယာ၊ ပစ္စယာစေတနာ၊ သင်္ခါရာတိဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ။
ဒိကာကျော် ။ကမ္မံဘဝတိဇ္ဇောတိ၊ ကမ္မဘဝေါ၊ ဟူရိမောစ သော၊
ကမ္မဘဝေါစာတိ၊ ဟူရိမကမ္မဘာဝေါ၊ တဆိုံ အတိဇေတ၊ ကမ္မဘာဝဋ္ဌာန

ဘူတ။အတ္တဘာဝေတိအင်္ဂြေဇ်။တသပဝတ္တိယာတို့။ သမ္ဘဒ္ဓေါ။ဇာ္ဇဝေပဋိ သဒ္ဓိယာတိ။ဇာဝဇာဇမတ္တိ။ပစ္စုပ္ပန္နဘဝေ။နိဗ္ဗတ္တိယာပဋိသန္ဓိယာ။ ။မ ကိသာရမဏ္ဍုသာ။ ။ဥပပတ္တိဘဝသည်။ကမ္မဘဝ။ဂ္ဂုပဘဝ။အရ္ဂုပဘ ဝ။သညီဘဝ။အသညီဘဝ ။။နေဝသညီနာသညီဘဝ။ ။ဧကဝေါကာရ ဘဝစတုဝေါကာရဘဝ။ပဉ္စဝေါကာရဘဝ။ ။ဟာကိုးပါးပြားဏ္ဍ။ ။ ကာမဝိပါက်။ဝေတဝိသ။ ဝိရတိအပ္ပမညာ ကြဉ်သောစေတသိက်။တေ တ္တိ့သ။ကမ္မဇရုပ်ဝိသသည်ကာမဘဝ။ ။ရူပဝိပါက်ငါးခု။စက္ခုဝိညာဏ် နှေးသောတဝိညာဏ်နှေး။ သမ္ပဋိစ္ဆိုဏ်းနှေး။ သန္တီရဏာသုံးခု။ စေတ သိက်ပဉ္စတိ့သ။ဇာတိဘါဝ။ပုမ္ဘာဝ။ဃာနာဒိပ္ပယမ္ဘတပါးသေါ။ကမ္မဇ ရုပ်ပန္နရသသည်ရူပဘဝ။ ။အရူပဝိပါက်လေးခု။စေတသိက်တိ့သ သည်။အရူပဘဝ။ ။နေဝသညာနာသညာယတန ဝိပါက်မှတပါး သောလောကိဝိပါက်ဇောတိ့သ။စေတသိက်ပဉ္စတိ့သ။ကမ္မဇရုပ်ဝိသ သည်သညီဘဝ။ ။ဇီဝိတနဝကသည်အဋ္ဌကထာနည်းဇီဝိတဆက္ကသာဉ် ဋီကာနည်းအားဖြင့်သညီဘဝ။ နေဝသညာနာသညာ ယကနဝိပါက် စိတ်တခု။စေတသိက်တိ့သသည်။နေဝသညီနာသညီဘဝ။ ။အသညီ ဘဝသည်။ဇောဝေါကာရဘဝ။ အရူပဘဝသည်။စတုဝေါကာရဘဝ ကာမဘဝနှင့်။ ရူပဘဝတို့သည်။ ပဉ္စဝေါ ကာရဘဝ။ ဇာတိသည် ရုပ်ဏ့်.ဇာတိ။နာမ်ဏ့်.ဇာတိဟု။ နှစ်ပါးပြားသည်တွင်။ နိမ္မနရုပ်အဋ္ဌာ ရသဏ့်.။ ဖြစ်ဆဲသည်ရုပ်ဏ့်ဇာတိ။ ။နာမကွန္ဓာတို့ဏ့်. ဖြစ်ဆဲသည် နာမ်ဏ့်ဇာတိ။ဇရာမရဏာလည်းနှစ်ပါးစိပြားဤနိမ္မနရုပ်နာမကွန္ဓာတို့ဏ့်။ ရင့်ခြင်းပြက်ခြင်းကိုဆိ။ ။ခန္ဓာဖွဲ့သော်ရုပ်ဏ့်.။ဇာတိဇရာမရဏာတို့ကို။ ရူပကွန္ဓာ၊နာမ်ဏ့်.။ဇာတိ။ဇရာ။မရဏာတို့ကို။သဒ်ါရကွန္ဓာဖွဲ့ရမည်။စိတ် စေတသိက်ဟူသောနာမ်အားလျော်စွာ၊ နာမကွန္ဓာလေးပါးဖွဲ့ကောင်း ပါသည်ဟုဆိုညွှန်းခဲ့။ ဇာတိဇရာမရဏာတို့သည်။ အခိုက်အတန့်မျှဖြစ် ကုန်ဏ့်.။ ကောင်းသောရုပ်ထွေမဟုတ်သော ကြောင့်။ ဝေဒိယန။ သညာန နဝိဇာနန။ကောင်းသောရုပ်ကိစ္စဖြင့်။ မယုတ်အပ်သောကြောင့်။ အနေကဏ အားဖြင့်သဒ်ါရကိစ္စသာ ယုတ်အပ်သောကြောင့်။သဒ်ါရကွန္ဓာသာဖွဲ့လေ နိသထ္ထဓမ္မသဘောကိုမလွန်နိုင်ခြင်းကြောင့်ဓမ္မာယတနဓမ္မဓါတ်ဖွဲ့လေ။ ထိကြောင့် မှုလဋီကာနိုက်။ ဝေဒိယန သညာန ဝိဇာနနေဟိ။ ဇောဏ အရုပကိစ္စေဟိ။အဂယှမာနာနိ။ သဒ်ါတာဘိသဒ်ါတေန။အနေကဏ

ပရမတ္ထကိုးပွေန။ကဏ္ဍကိုတိသင်္ခါရဂုဏ်ခန္ဓာဓမ္မာသဘာဝါနိ။ ။ဟုမိန့်အပ်ပြီ။ ။ဌာနသဒ္ဒါသည်ကာရဏာအနက်ပေး။တိဌတိဟလံဌတေနာတိဌာနံ။အကျိုးဖို့တည်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ဌာန။ ။အကြောင်းနှိုက်လိမ့်မာသည်ကား။ဌာနကောသလ္လညာဏ်။ ။ကောသလ္လသဘာဝေါ၊ကုသဃတာ၊ဌာနကာရဏေကုသလတာ၊ဌာနကုသလတာ။ ။စကွဲ၊ ပသာဒသည်၊ ရူပါရုံကိုအာရုံပြုတတ်သောစက္ခုဝိညာဏ်၏အကြောင်းသဏ္ဌာန်လည်းဟုတ်၏။ စသည်ဖြင့်ဆိုခြင်း။ အမ္မာဒယော့ တာဇာဒိနံဥပပတ္တိယာတိဇဝမဇ္ဈောဝေဒိတဇ္ဈော၊ ဟုအဋ္ဌကထာ လာသောကြောင့် သရက်စေ့သည် သရက်ပင်၏အကြောင်း။ထန်းစေ့သည်ထန်းပင်၏။အကြောင်းစသည်ဖြင့်ဆိုခြင်းသည် ဌာနကောသလ္လ။စကွဲ၊ပသာဒသည်၊ သောတဝိညာဏ်၏ပေါတ္တမဟုတ်ပစ္စယမဟုတ်ဟုဆိုခြင်း။ သရက်စေ့သည်ထန်းပင် ပေါက်ခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်ဟု ဆိုခြင်းသည်။အဋ္ဌ ာနကော လ္လ၊ ဖြောင့်မတ်ခြင်းသည်၊အဇ္ဇဝ။နူးညံ့ပြေပြစ်သောသူ၏အဖြာသည်မဒ္ဒဝ၊ မနူးညံ့သည်၏အဖြစ်သည်အမဒ္ဒဝ။ ဥဇုနောဘာဝေါအဇ္ဇုံ။ မုဒုနောဘာဝေါမဒ္ဒဝံ။ ။သည်းခံခြင်းသည်ခမန၊အဓိဝါသန၊ ဟုသာမည၊ ဇဝေသန္နာပါးလည်းခဲသင့်၏။ပရိယာယ်ပုဒ်ယူ၍တပါးတည်းသည်းဖြာသင့်၏။ ။ခမံခန္တိ ဒသဟိအင်္ဂါသဝတ္ထူဟိ။ အင်္ဂါသဝေဒေဒုဝေဒနာဒိဟိ၊ ဝိဘာဝဝန္တေဝါ။ သတ္တေအာသုကာန္တောဝိယ၊ အပသာဒေန္တောဝိယ စ၊ အဓိဝါသေတိအာဓိပ္ပာယေဝ။ ။ပရိတ်တော်ကြီးအဋ္ဌကထာ။ ။ခမနဝသေနခန္တိ၊ခမနာကာရောခမနတာ၊ အဓိဝါသေန်တိ။ တောယဇ္ဇာမနာဥပဓိအာရောပေတွာ၊ ဝါသေန်တိ၊ နပဒုဿာဒန်တိနပဋိဃာတိကတာယ တိဌန်တိတိ၊အဓိဝါသနတာ။ ။နိက္ခေပကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ၊ ။ခန္တိတိတထ္ထကတမာခန္တိယာခန္တိခမနတာ။အဓိဝါသနတာ။အစေတ္တိကံ၊အနဿုရောပေါ။အတ္ထမနာစိတ္တာသာတိ၊ ဝံဝုတ္တာအုဓိဝါသနခန္တိ၊ ။သုတ်ပါဠိယျအဋ္ဌကထာ။ ။အတ္ထနော၊ဥပရိကံထွာဝါသေတိတိ အဓိဝါသနံ။ ။ခမတိတိ၊ခန္တိ။ ။သုခဒုက္ခကိုသည်းခံသည်ကား၊ခန္တိ။ ။ခမနခန္တိ၊အဓိဝါသနခန္တိတို့သည်ဝေဝုစ်ပုဒ်တို့တည်း၊ ။ကုသိုလ်ကောင်းမှုနှိုက်ပွေ့လျော်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ဆာဒ်ဝဋ္ဌမကသိသနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်သောရုပ္ပ၊ ။သူတပါးတို့ဒေါမနဿဖြစ်ဖွယ်သော စကားကိုပယ်

၍ကဏ္ဍသုခဖြစ်ပုံယ်ရှိသော။ အနက်အဓိပ္ပာယ်။ ကောင်းမွန်ချို့သော။ သူတပါးတို့ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော စိတ်ဒုက္ခမဲ့သာစွာ ဝင်ကောင်းသော။ စကားကို ဆိုခြင်းသည်သာခလျှံး ။ပြည်ကြီးသူပြည် ကြီးသားတို့ သည်မျောင်ကလေး။အမိကလေးစသည်ဖြင့်။ ချိုသာစွာပြောဆိုသကဲ့ သို့တည်း။မာတုပိတုစသည်ဖြင့်နားခံသာအောင်ဖခါ်ကြခြင်းသည်။ ပဋိ သန္ဓေရတိ။နိရန္တရံကရောတိတိ။ပဋိသန္ဓေရော။ ။အကြားအပေါက် မထင်အောင်စေ့စပ်တတ်သောကြောင့်။ ပဋိသန္ဓေရဆိုသည်။ ထိုပဋိ သန္ဓေရသည်။ အာမိသပဋိသန္ဓေရ။ ဓမ္မပဋိသန္ဓေရဟု နှစ်ပါးရှိသည် တွင်ဆွမ်း၊သက်နိုး၊ကျောင်း၊ဆေး၊တို့ဖြင့်အစဉ်အစဆက်ပြုခြင်း၊ပေးကမ်း ထောက်ပံ့ခြင်းသည်။ အာမိသပဋိသန္ဓေရ၊ အကယ်၍အာဂန္တုလာအံ့ ခရီးဦးကြိုဆိုရာသည်။ ။သပိတ်သင်္ကန်းကိုလှမ်းယူရာသည်။နေရာခင်း ခြင်းရပ်ခပ်ခြင်း၊ ခြေဆေးခြင်း၊ နှုတ်ဆိုလိမ်းကျံခြင်းကို ပြုရာသည်။ ထောပတ်၊တင်လဲ၊ပေးခြင်း၊ သော်ရေကိုပေးခြင်း၊တည်းခိုရာကျောင်း ကိုသုတ်သင်ခြင်းဖြင့်၊ဤကဒေသအာမိသပဋိသန္ဓေရဖြစ်ပြီ။ ။ညဈမ်း အခါတိုင်လျှင်၊သတင်းငယ်သောအာဝါသိကသည်၊ခစားခြင်နေရာသည် အရာမဟုတ်ကုန်လျှင်။ပုဏ္ဏားမပြုမထုတ်ရာ။ ။အဂ္ဂဉ်ဘုရားသည်။အာ ဘယ်မျှသောနိကာယ်ကိုဆောင်သနည်းဟုဂရုဏာဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်မမေးမူ၍။ အဂ္ဂဉ် ၏ဥပဋ္ဌာယ်။ အဂ္ဂဉ်၏အာစရိယသည်။ အဘယ်ကျမ်းဂန်ကိုသုံးသတ် တော်မူသနည်းဟုမေးမြန်းပြီး၌။ဖြန့်ဝံရလျှင်ပုဏ္ဏားကို ထုတ်သင့်၏။ ဖြန့်ဝံအံ့ထင်တိုင်းမဖြန့်ဝံခဲ့မူ။ ချိုသာစွာအဖြေကို။မိမိသည်ဖြေပြော လျှင်။ကဒေသဓမ္မပဋိသန္ဓေရဖြစ်ပြီ။ ။အခေါဒိပေယျစကွာ။နိ။ယဂ မဏ္ဍဒသောဘိယျော။ဝနမဂ္ဂေဒူလေလသာ။နစိတ္တသဝသံဝဒေ။ ။ စသည်၏ပဋိပက္ခအားဖြင့်စကွာန်အစ။ မနိန်အဆုံးရှိသောခြောက် ပါးသောဇာန်တို့နိုက်။မလုံစေအပ်သောတံခါးရှိသောသူ၏အဖြစ်သည် ဇာန်ဃယသုအဂုတ္တာဒါရတာ။ ။ဘောဇဉ်နိုက်ခံခြင်း၏။အတိုင်းအရှည်၊ သုံးဆောင်ခြင်း၏။ အတိုင်းအရှည်ကိုမသိခြင်းသည်။ ဘောဇနေအမ တ္တညုတာ။ ။စကွာန်းကိုစောင့်၏။ဟူရာနိုက်။ စကွာပသာဒရပ်သည် စိတ်မဟုတ်သောကြောင့်မဖြင်တတ်၊ စကွာဝိညာဏ်သည်။စကွာပသာ ဒမဟုတ်သောကြောင့်မဖြင်တတ်။ စကွာပသာဒနှင့်ရုပါရုံတို့၏။ဥပါဒ် ခြင်းဖြိုင်မိလျှင်စကွာပသာဒကိုမိသောဗိတ်သည် ရုပါရုံကိုဖြင်လေ၏။

စက္ခုရှုပံနဝဿတို့အစိုင်္ဂကတ္တာ။ စိတ္တံနပဿတိ၊အစက္ခုက်ကတ္တာ။ဒွါ
ရာရမ္မကာသံဃဒူနေနုပန်။ပသာဒဝတ္ထေနဝတ္ထု၊ကေနစိတ္တေနပဿတိ၊
ဣဒ္ဓိဆိပ္ပဒေနသာဝနုနာဝိဇ္ဈတိတိအာဒိသုဝိယ။ သမ္ဘာရကထာနာမဟော
တိ။ ။ဟုနိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့်ကိုရှု၍၊ထေးဖြင့်ပစ်၏.ဟုဆိုသောသမ္ဘာ
ရစကားကဲ့သို့၊ စက္ခုဖြင့်မြင်၏.ဟုသမ္ဘာရကထာသားဖြစ်သည်။ ။
စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်ရှုပါရုံကိုမြင်လျှင်။ မိန်းမယောက်ကျား ဟူသောအာ
ကြောင်းကြောင့်။ဆန္ဒရာဂ၊ မိန်းမယောက်ကျားတို့၏.။တင့်တယ်စွဖတ
ကားဟုဆန္ဒရာဂတို့၏.အစွမ်းဖြင့် လောဘဖောက်မိမဖြစ်စေခြင်းကိုမပြု
ခြင်း။သေါတဃာနဒ်ဂ္ဂါကာယမနတို့၌။နည်းတူစွာလောဘကိုမပြုခြင်း
သည်။ဇုန္ဒြေယသုဂုဏ္ဘာဒွါရတာ။ ။ရူပါရုံသည်စက္ခုပသာဒသာဏ
ခြင်းသို့ရောက်လျှင်ဘဝင််စရဏ၊ ဘဝင််ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်၊ စက္ခု
ဝိညာဏ်၊သံပဋိစ္ဆိုဏ်း၊သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌောတိုင်အောင်၊သံဝဏ၊အသံဝဏ
မနဉ်းချယ်သင့်၊ဖောရုနစ်ကြိမ်၊ စောသည့်ဂိုသေသ်အကုသိုလ်ဖောဖြစ်ခဲ့
အုံ။အသံဝဏမည်၏၊ကုသိုလိဖောဖြစ်ခဲ့အုံ၊သံဝဏမည်၏။ ။ဘောဇနေမတ္တ
ညုတာဟူသည်ကား၊ကခြေသည်တို့သည်၊ကခြင်းသိခြင်းကိုလွန်စွာပြုနိုင်
ထို၍၊စား့သကဲ့သို့၊ပျော်ရွှင်လိုသောစိတ်ဖြင့်မစား၊မင်းမင်း၏မှူးမတ်တို့
သည့်ငါဟူသောမာန် ငါယောက်ကျားဟူသောမာန်ပွား၍စိုလို၍စား့သ
ကဲ့သို့၊မာန်ရစ်လို၍မစား။ ပြည့်ထံဆာမတို့သည်လက်ဆစ်ခြေဆစ်ပြေ
ပြစ်စေထို၍ထောပတ်တင်လဲးကိုစား့သကဲ့သို့၊အဆစ်အစပ်ပြေပြစ်စေ
လို၍၊မစား။ လက်ပွေ့.လက်ပန်းသမားတို့သည်၊ အသားအရေပွားများ
စေထို၍၊ ငါးအမဲးကိုစား့သကဲ့သို့၊ အရေအသားကိုတံဆာဆင်ထို၍မ
စား။ ။ဇုမ သကာယသဿဒိတိယာ၊ယာပနာယ၊ဝိဟိံသုပရတိယာ၊
ဖြိဘ္ဘစရိယာ နုဂ္ဂဟာယ၊ ဇုတိပုရာနဉ္စဝေဒနံပဋိဟင်္ခါမိ။ နဝဉ္စဝေဒနံန
ဥပ္ပါဒေသာမိ၊ယတြာစမေဘဝိသတိ၊ အနဝဇ္ဇတာစ၊ဖာသုဝိဟာရော
စ၊ ။ဣဒ်ရှစ်ပါးသောဇုဒမတ္ထိကအတ္ထိဌာသာ၊ စားခြင်းနိုင်အတိုင်းအ
ရှည်ကိုဆိခြင်းတပါး။ ။ခံယူခြင်းနိုင်အတိုင်းအရှည်ကိုဆိခြင်းတ
ပါး။ဣဒ်နှစ်ပါးတို့သည်ဘောဇနေမတ္တညုတာမည်၏၊ယာပနာယာတိ၊ဇိဝိ
တိန္ဒြိယသဆယာပနဋ္ဌာယ၊ ဝိဟိံသုပရတိယာတိ၊ဝိဟိသ်ာအဘုတ္တာပစ္စ
ယာဥပဇ္ဇကခုဒ္ဒါ။ ။ပုရာဏဉ္စဝေဒနံပဋိဟင်္ခါမိတိပုရာဏာဝေနာနာမ၊
အဘုတ္တာပစ္စယာဥ်္ဇနကဝေဒနာ၊ ။နဝဉ္စဝေဒနံနဥ္ပါဒေသာမိတိ၊

နဝဝေဒနာနာမ။ဒုတိဘုတ္တပစ္စယဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ။ ။နိက္ခေပကဏ္ဍော အဖွင့်။ ။စတ္တာရောပဒ္ဓအာလောပေ။အာဘုတ္တာဥဒကံဝိဝေ။အလံဖာသု ဝိဟာရာယ။ပဟိတတ္တ ဃာတိက္ခုဒေနာ။ ။မနုဿဿသဒါသတိမတော။ ပိတံဇာနတောလဒ္ဓဘောဇနံ။ တန္နကာဘာဝန္တိ ဝေဒနာ။ သကိုက်ဖိရန်တို့ အာဟုပါလယံ။ ။သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိကော်။ ။စားသင့်ရာဝမ်း တွင်းသို့ရောက်သော် အစာသစ်ကို၊ငါးစု-စု၊တစုပိုးစားသည်။တစုကို တောဇောဓာတ်မီးလောင်သည်။ တစုကြင်ကြိုးဖြစ်သည်းတစုကြင်ငယ် ဖြစ်သည်။တစုအသွေးအသားဖြစ်သည်ဟုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋ္ဌကထိသည်။ ။ပိုးစား လောင်းမီးကြင်ကြိုး ကြင်ငယ်။ တသွယ်သွေးသား။ ဖြစ်ထေငြားသည်။ ငါးပါးအစာခွဲဝေတည်း။ဟုပညာဂိတိဋီကာသည်းဆိုသည်။ ။မဋ္ဌသစ္စံဟု သည်တရားကိုယ်အားဖြင့်အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့တည်း။ ။မိန္ဓာ သက်ပ္ပါဒယောဝိယာတိမိန္ဓာသတိနာမ။ ပါဠိုယေကြော။ဧကောဝိဓမ္မော နတ္ထိ။ အတိတံပန။စိန္တာယတော။ပဝတ္တာနံ။စတုန်းပါ။အကုသလခန္ဓာနဧမတံအဓိဝစနံ။ ။မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။ ။လွတ်သောသတိရှိသော သူ၏အဖြစ်သည် မဋ္ဌသစ္စာတည်း။ ။မဋ္ဌသစ္စနိဒ္ဒေသအာသတိတိ။ သတိဝိရဟိတာစတ္တာရောခန္ဓာ။ ဟုနိက္ခေပကဏ္ဍော်ကိုရှု၍။ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် နည်းအားဖြင့်သိ။ ။အသမ္ဘဇည်ဟူသည်မောဟတည်း။မိမိ၏အစိုးအ ပွား။သူတပါး၏အစိုးအပွား။ပစ္စုပ္ပန်အစိုးအပွား။ တမလွန်အစိုးအပွား ကိုအပြားအားဖြင့်မသိခြင်းသည်အသမ္ဘဇည်။ ။ဤဒွိလည်းပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် နည်းပင်တည်း။ ၊သတိစွါယံဘိက္ခဝေသဇ္ဇတ်ကိုးဝဒါဠိဟုပေါ်တော် မူသောကြောင့်။ဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်နှိုက်။ အလုံးစုံသောခြေရာတို့သည်။ ဆင်ခြေရာ၌ပေါင်းခြင်းသို့ရောက်၏ဟူသကဲ့သို့အလုံးစုံသောကျင့်ဝတ် ဓမ္မစသည်တို့သည်သတိ၌ပေါင်းခြင်းသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍။သတိကိုအ ခါခပ်သိမ်းအလိုရှိအပ်၏။ ။အာရမ္မဏံသရတိတိ။သတိ။ ။ယောပုဂ္ဂ လောဟုအဒ္ဓကထာတည့်၍ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်နည်းမှတ်။ ။သမ္ဘဇာနာတိတိ သမ္ဘဇည်။ ။ဤနှိုက်လည်းယောဂ္ဂလောဟုအဒ္ဓကထာထည့်၍ပုဂ္ဂလာ ဓိဋ္ဌာန်နည်းမှတ်။ ။ဇိလိတရားတို့ကိုဆင်ချွတ်ခြင်း။ လျစ်လျူ။ရှုခြင်းတို့ နှိုက်မတုံမလှုပ်ခြင်းသည် ပဋိသခ်ါနဗလ။ ဝိဂိုယကိုအရင်း ပြုသဖြင့် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကိုပွားစေခြင်းသည်ဘာဝနာဗလ။ ။ပစ္စနိကဓမ္မေသ မေတိတိ။သမဇ်ထော်။ ။ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို။ငြိမ်းစေတတ်သော

သမာဓိသည်သမထ။ ။အနိစ္စာဒိဝသေန၊ဝိဝိဓေနအာကာရေန၊ ပဿ
တိတိဝိပဿနာ၊ သဒ်ါရဓမ္မတို့ကို၊အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆောင်းဖြင့်ဆထူး
ထူးအပြားပြား၊ဆိတ်တ် မြင်တတ် ရွတတ် သေါပညာသည်၊ဝိပဿနာ၊
ဤသမထသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စအစရှိသော တရား့ကို
ငြိမ်းစေသောအခြင်းအရာကိုယူ၍။နောက်သမထ၏. အကြောင်းဖြစ်ရ
ကား။သမထဆေဝဒိဒိတ္တ ။ဟုပြု။ ။ပဋိဘဟုသည်ဝိဒိုယတည်း၊ ။
ပဋိဏ္ဌာတိတိ၊ပဋိဘော။ ။သမ္မယုတ်တရား့တို့ကိုခြိုးငြှောက်တတ်
သောကြောင့်ပဋိဘ။ ။ဒုဝိဉ္ဉာကိတိ အဝိဇ္ဇာပေါ်။ ။မပြုနိုလွှင့်
တတ်သောကြောင့်အဝိဇ္ဇာကျွပ။ ။သိလသမဝိဒ္ဓိဏာဝိဇ္ဇာတ္တ။ ။
ဒိန္ဓာဝေဒိဒ္ဓ်။ ဒိန္ဓာဒိဒ္ဓ်။ ဒိန္ဓာဇေဝ၊ ပညာကဲ့ဖျက်ဆီးတတ်သော့ တရား
အစုသည်ပင်၊ဒိဒ္ဓ်၊ကောင်းမှုနိုးငြှေ့.လျော့ခြင်းသည် သိလကဲ့ပြည့်စုံ
စေတတ်သောကြောင့်သိလသမ္ပဒါမည်၏.။ ပညာပြည့်စုံခြင်းသည်၊အ
ယူခြောင့်မတ်တတ်သောကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါမည်၏.။ စင်ကြယ်သော
သိလသို့ရောက်သောသိလအရှုသည်။သိလသမ္ပဒါမည်၏. သိလသဝိ
သုဒ္ဓိ၊သိလဝိသုဒ္ဓိ။ သိလနှင့်ဝိသုဒ္ဓိတို့သည်နှစ်ပါးမဟုတ်၊ သိသဟု
သည်ထည်းဒုစရိုက်မှ။ စင်ကြယ်ခြင်း တသ်း။ ငါသုဒ္ဓိဟုသည်လည်းဒုစ
ရိုက်မှစင်ကြယ်ခြင်းကသ်း။အဘေးဒဘေးဒုပစာ့အာ ဖြင့်ဆ ်တ ။ဂိုသ်
ပြု။ ။သိသသမ္ပဒါဟုသသ်ထည်.နည်းတုဟုဆိုငြားမသ်သည်း သိသဝိ
သုဒ္ဓိဟုသည်မှာ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသိလကဲ့ဆိုသည်။ သိလသမ္ပဒါ
ကား၊ဝိသုဒ္ဓိဆန်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်ကဲ့ဆိုသသ်။ ဤကာ.အထူး ဒိဋ္ဌိဝိ
သုဒ္ဓိခေါပန။ ယထာဒိဋ္ဌိသပတ်ဝန်ဟုသသ် ကား၊ နာမရူပဝဝတ္ထာန်
သဒ်ါရပရိစ္ဆေဒညာဏ်။ ကမ္မသကတ ညာဏ် ဟုသောဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ။
ကောင်းသောအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏. ပညာနှင့်ရှုဦးသောဥယတို့ကဲ့ဆို
သည်။ ။ဓာတိဓရာဗျာဓိမရဏောဟိသံဒိဋ္ဌတိတ်သံဝေါ၊သောဟ
ရိဿြဿ်ဟုပပဒ္ဓာနပညာ၊ဆကြင်ဟိဒိဿြဿ်ဟုပြဒ္ဓါန်းသဉည်.ဏ်သုည်။
ဓာတိဓရာဗျာဓိမရဏောဟိ၊တို့မှ၊သံဝိဒ္ဓတ်၊ထိတ်လန့်တတ်၏. ။ သံ
ပုဗ္ဗဝိဓါတ်၊စလနဟုကြား။သံဝေဓန်၊သံဝေါ၊ဟုဘာဝသာဓနပြု၍
လည်း၊ညာဏ်ကိုယူ၊ ။သံဝေဓနိယဒ္ဓာနဟုသည်၊ဓာတိဓရာဗျာဓိမ
ရဏတို့ပင်တည်း။ ။သံဝိဂ္ဂသစယောနိသောပဓါန်၊ဟုသည်ကား။
သံဝေဂညာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏. အသင့်အားဖြင့်လုံ.ထုပြုခြင်းတည်း။ ။

အသနဲ့ဒွိတာဟူသည်ကား။ ကုသိုလ်ကိုပြု၍မရောင့်ရဲး။ တင်းမက်နှ
ခြင်းတည်း။ ။အပဋိနိဝတ္တနတာစပခေါနဘိုံ။ဟူသည်ကား။ရဟန့်ဘာမ
ဖြစ်သမျှနောက်သို့မဆုတ်အားထုတ်ခြင်းနှိုက်။မတွန့်မတိုခြင်းတည်း။ ။
ဝိဒတိ ဇာနာတိတိဝိဒ္ဒာ။ အထူးသဖြင့်သိတတ် သောကြောင့်ပညာကို
ဝိဒ္ဒာဆိုသည်။ ။ကိလေသေဟိဝိသေသတောရဇ္ဈတိတိ၊ ဝိရဇ္ဇတိ။ကို
လေသာတို့မှအထူးသဖြင့်လွတ်သောကြောင့်။ဝိရဇ္ဇတိ။ ။ခယေပဝတ္တုံ
ညာဏံ။ခယေညာဏံ။ခယေ။ ကိလေသာကုန်ခြင်းကိုပြုတတ်သောအရ
ဟတ္တမဂ်ညာဏ်နှိုက်။ပဝတ္တံ့။ ဖြစ်သော။ညာဏံ။ ညာဏ်တည်း။ခယေ
ညာဏံ။ညာဏ်။ ။အနုပ္ပါဒေညာဏံ။ဟူသည်ကား။ပဋိသန္ဓေ၏တဘန်
မဖြစ်ရာသောအရဟတ္တဖိုလ်နှိုက်ဂိုသော။ပညာတည်း။ ။ဒွါစတ္တာလီသ
ဠ်ကား။ ။အာရဒ္ဓဝီရိယကြမထ။ယုဉ္ဇတိဇုဠသာသနေ။ ဓုနာထမစ္ဆုနော
သေနံ။နဒ္ဒါဂါရံငကုဉ္ဇရော။ ။ဟုဖြတ်စွာဘုရားသည်။ ။မစ္ဆုမာရ်
ကိုစစ်သည်နှင့်တကွဖျက်ဆီးကြစေဟု။ ဆုံးမတော်မူသောကြောင့်။ဗာရ
ယတ္တိကာနိရိုး။ကနေပေါင်ကို။ ကောင်းစွာပြည့်စုံစေ၍။ပဋိပတ်ရေကြည်
ရေးတည်သဖြင့်။ပဋိဝေဓကြာမျိုးမောက်မြဖြစ်သည်။ ။ထိုကြောင့်
သင်ကြားခြင်းပို့ချခြင်းတို့နှိုက်။ အနိစ္စဒုက္ခ။ အနတ္တဟုသာဥကို။ စီးနင်း
တော်မူခြင်းနှိုက်။မလစ်မလပ်ကြပါစေနှင့်။အနိစ္စံ။အနိစ္စလက္ခဏံ။ဒုက္ခံ
ဒုက္ခလက္ခဏံ။ အနတ္တာအနတ္တလက္ခဏံ။ အယံဝိဘာဂေါဝေဒိတဗ္ဗော။
တတ္ထအနိစ္စန်ခန္ဓပဉ္စကံ။ ကသ္မာဥပါဒဝယညာတတ္ထာဘာဝေါ။ဟုတ္တွာ
အဘာဝတောဝေါ။ ဥပါဒဝယညတ္ထံ အနိစ္စလက္ခဏံ။ဟုတ္တွာအဘာဝ
သဒ်ိဂါတော။အာကာရဝိကာရောဝေါ။ ။ယဒနိစ္စံတံဒုက္ခန္တိ။ဝစနတော
ပန။တဒေဝခန္ဓာပဉ္စကံ။ဒုက္ခံကသ္မာအဘိဏှသမ္ပဋိပီဠနတော။ အဘိဏှ
သံပဋိပီဠနာကာရောဒုက္ခလက္ခဏံ ယံဒုက္ခံတံအနတ္တာတိဝစနတော။တ
ဒေဝခန္ဓာပဉ္စကံ။အနတ္တာကသ္မာအဝသဝတ္တနတော၊အဝသဝတ္တနာကာ
ရံအနတ္တလက္ခဏံ။ ။ဟုသမောဟာဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာလာသောကြောင့်
ခန္ဓာပဉ္စကကိုအနိစ္စဒုက္ခအနတ္တာဟု။ မဂ္ဂမှ၍ငါးပါးသောဂါဇရမှ။အပ
ဖြစ်သောန္ဒါးကြောင်းသားကဲ့သို့ဖြစ်လေရာ့သည်။လက္ခဏာရေးသို့တင်
ပြမှ။နွားနို့အရသာကိုခံစားရသောနွားမှင်ကဲ့သို့ဖြစ်ရာသည်။စကြာရတ
နာ၏။အဂ္ဂါဖြစ်စေ။ဇ္ဈာနိန်းဇ္ဈာအိမ်ဠ်။ စံစားသည်ဖြစ်စေ။ဇ္ဈာကျောင်း
ကြီးကိုဝိုးအုပ်ရသည်ဖြစ်စေ။တဏှာ၏။အလိုသို့လိုက်ရလျက်။ တဏှာ

ဒါသအဖြစ်မှထည်းမလွတ်ခဲ့ရကား။ ။ငါတကားဟုကျူံးဝါးဘွယ်မ
ရှိ၊ မိမိကိုယ်ကိုမအို၊ မနာ၊ မသေဖိဝ်သောဌာ၊ လုပ်ကျွေးငြားသော်လည်း
ဝိပရိဏာမသဘောကိုမစွန့်သိုသောခန္ဓာပဉ္စကား၊ပုတိကးယကို၊ ဖြတ်နှိုး
တော်မမှုံကြသင့်။ ။စတုဇရပ်တို့၏၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို နှစ်လုံးသွင်း
ထိုးထွင်း၍မဆိသောဇ့ကြောင့်ရေအယဉ်နှင့်တူသောရုပ် အယေသန္တာန်
တို့ဖြင့်ဗုံးလွှမ်း၍အနိစ္စကိုမထင်၊မပြတ်ဥပါဒ်၊ဋ္ဌိ၊ဘင်၊ ဖြင့်နှိပ်စက်ခြင်း
ကိုနှလုံးမသွင်းသောကြောင့် လေးပါးသောဓာတုရိယာပထဖြင့်ဗုံးလွှမ်း၍
ဒုက္ခကိုမထင်မမြင်၊ အထူးထူးသောဝေတ်ထေးပါးကိုဝေဘန်ခြင်းကိုနှ
လုံ မသွင်း။ထိုးထွင်း၍မဆိခြင်းကြောင့်။ဘဇ္ဇတိယန၊ ရုပ်စဉ်တခဲနက်
ဗုံးလွှမ်း၍၊အနတ္တကို မထင်ဥဒယဗ္ဗယညာဏ်ဖြစ်လျှင်၊ သန္တတိပျက်
၏။အနိစ္စလက္ခဏာထင်၏။ ။ဥပါဒ်ကို ဋ္ဌိနှိပ်စက်၏။ဋ္ဌိကို ဘင်နှိပ်စက်
၏။ဟုနှစ်လုံးသွင်းမှ၊ဓာတုရိယာပထကိုခွါမှ၊ဒုက္ခလက္ခဏာထင်၏။ဝေတု
ကိုဝေဘန်၍၊ ဃနတခဲနက်ကိုဖျက်မှ၊ အနတ္တလက္ခဏာထင်၏။ ။
အနိစ္စ။ အနိစ္စလက္ခဏာ။ ။ဒုက္ခ၊ဒုက္ခလက္ခဏာ။ ။အနတ္တ၊အနတ္တ
လက္ခဏာ၊အခြားစီကည်း။ ။အနိစ္စဘိဇ္ဇနလက္ခဏဲ၊အဂ္ဂဝရသံ၊အဋ္ဌာ
နဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ဝိပရိတနာမရူပပဒဋ္ဌာနံ။ ။ဖျက်ခြင်းသဘောဖြစ်
ရင်းအတိုင်းအမြဲမတည်ခြင်းကိစ္စ။ ထောက်ရာတည်ရာမ ဟုတ်ဟု၊အ
ဘန်ဘန်ညာဏ်နှိုက် ထင်မြင်သောအခြင်းအရာ၊ ဖျက်ဆဲဖြစ်သောနာမ်
ရုပ်လျှင်အလွန်နှိုးသော အကြောင်းရှိ၏။ ။ဒုက္ခ စိတ္တာသခမနလက္ခ
ဏံ၊ကုသလစိတ္တာနံ၊အသံဘောဂရသံ၊ကုသလစိတ္တာနံ၊မိလာပနပစ္စုပ
ဋ္ဌာနံအနိစ္စပဒဋ္ဌာနံ၊ စိတ်၏သည်း မခံနိုင်ခြင်းသဘော၊ ဓကောင်းသော
စိတ်ကို မခံစားနိုင်ခြင်းကိစ္စ။ ဓကောင်းသောစိတ်ကို၊ ညှိုးနွမ်းစေတတ်
သည်ဟု၊ညာဏ်နှိုက်ထင်မြင်စေသော အခြင်းအရာ။နာမ်ရုပ်တို့၏၊ပျက်
စီးခြင်းလျှင်အလွန်နှိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏၊ ။အနတ္တ၊အနတ္တသည်
လက္ခဏံ၊ အနိစ္စဆိတာနုဂမနဘာဝရသံ၊ အနိဿဇိယဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ။
အနိစ္စဒုက္ခပဒဋ္ဌာနံ၊ကိုယ်ဟူသောအဖြစ်မှဆိတ်ခြင်းသဘော၊ အထိမရှိ
ရာသို့ရောက်သည်၏၊အဖြစ်ဟူသောကိစ္စ၊ အဖိုးမရသည်၏၊အဖြစ်နှိုက်
ထင်မြင်စေသောအခြင်းအရာ၊ ။အနိစ္စဓမ္မဒုက္ခဓမ္မလျှင်အလွန်နှိုးသော
အကြောင်းရှိ၏၊ ။မိမိကိုယ်ကိုပြုပြင်၍၊ ကျွေးမွေးရှိသေးပါလျက်၊
တင်းမတိမ်သော၊မိန်းမကဲ့သို့မဖြစ်စေအံ့ဟု၊ နှလုံးသွင်း၍ ငဲ့ကွက်ခြင်း

ကင်းမှ။ အမတသုံခကိုရလွယ်မည်။ ယောက်ကျား တယောက်သည်။ စိတ်တိုင်းကျမိန်းမတယောက်ရ၍။ စားရန်ဝတ်ရန်ဆင်ရန်ပန်းတံဆာ စသည်တို့ဖြင့်၊ ပြည့်စုံစေလျက်အိမ်နှိုက်နေစေ၏။ ထိုမိန်းမသည်။ မိန်းမလွန်ပြု၍၊ သူတပါးနှင့်ပေါင်းဖက်၏။ ဖောက်ပြန်၏၊ ယောက်ကျားသိလျင်ငါသည်ထိုမိန်းမနှင့်ထိုက်လျော် တော်လျှင်အောင် မပြုချေသောကြောင့်။ ဖေါက်ပြန်သည်ဟုထင်မှတ်၍။ ရှေးပြုစုပေးကမ်းလုပ်ကျွေးရင်းထက်၊ နှစ်ဆတက်သော အစားအစာတို့။ ပန်ဆင်ရန် တံဆာစသည်တို့ဖြင့်ပြည့်စုံစေ၏။ ထိုမိန်းမသည်ကျူးလွန်ဖောက်ပြန်သော၊ မိန်းမလွန်အာကျင့်ကိုကျင့်ပြန်၏။ ယောက်ကျားသိလျင်။ ငါသည် အတိုင်းတက်အာလွန်ပြုပါလျက်၊ ဤမိန်းမပျက်သည်ကျူးလွန်ခြင်းကိုသာ ပြုကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဤအိမ်နှိုက်နေစေ၍မလျော်အကျိုးမဲ့ကိုသော်လည်း ငါတို့အားပြုရခြေသည်ဟု။ ပဂိုသတ်တို့၏ အားထုတ်လယ်နှိုက် လင်ခန်း မယားခန်းဖြတ်၍ အိမ်သို့မဝင်လင့်ဟုနှုတ်ထုတ်၏။ ဤမိန်းမသည်ထိုယောက်ကျားနှင့်အတူနေခွင့်ကိုမရ၍၊ တော်ရာလျော်ရာယောက်ကျားနှင့်ပေါင်း၍။ သွားလာလှည့်ပတ်ရသည်။ လင်ဘောင်းယောက်ကျားဖြင့် သော်လည်းဒါမနာသမဖြစ်။ ဤသူယုတ်မာမ၏။ လက်မှ။ ငါလွတ်ပေပြီးဟု။ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသာ ဖြစ်သကဲ့သို့။ သပ္ပုရိသတို့သည်။ အတ္တဘာဝကို။ စိတ်တိုင်းကျမိန်းမကဲ့သို့။ ရေချိုးခြင်း၊ ရပ်ခပ်ခြင်း၊ ထမင်းစားခြင်း။ သဘင်ရှုခြင်း၊ စသည်ဖြင့်၊ မိမိတို့ကိုယ်ကိုလုပ်ကျွေး ခြင်းဖြင့်။ ပြဋ္ဌံစုံစေလျက်အနာပေါက်ခြင်းကိုကဲ့ခဲခြင်းစသည်ဖောက်ပြန်သော။ အတ္တဘောကိုနှစ်ဆတက်ပြုစုပေးကမ်းသည်နှင့်တူသော ဆေးသမားလက်သည်တို့ဖြင့်ပြုစုပါသော်လည်း၊ သည်းချေပျက်၍။ ထုံကြဉ်ခြင်းစသည်ဖြင့်ဖောက်ပြန်လေ့ရှိသော အတ္တဘောကို။ မငဲ့မကွက်နှုတ်ထုတ်သကဲ့သို့ပြု၍ ငါသည်အတ္တဘော၏။ ကျွန်မဟုတ်၊ စာရင်းငှါးလည်း မဟုတ်၊ သံသရာ၌သင့်ကိုသာငါလုပ်ကျွေးရသည်။ အဘယ်အကျိုး ရှိသနည်းဟုဆို၍။ သမာဝါယမကို။ အကြိုးပြုလျက်။ မင်္ဂဖြင့်ကိုလေသာကိုကုန်စေမူ။ အတ္တဘောဖေဝံပြန်သော်လည်း။ ဒေါမနဿမဖြစ်။ ခန္ဓာအတ္တဘောကို လုပ်ကျွေးရခြင်းမှလွတ်ပေပြီဟု။ သောမနဿသာဖြစ်လေရာသတည်း။ ။အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့ကို။ သုံးစုစုလျင်၊ နှစ်စုသောသတ္တဝါတို့သည်။ အရောင်အဆင်း၌ကြည်ညိုနှစ်သက်ကုန်၏။ ငါးစုစုလျင်။ လေးစုသော သတ္တဝါတို့သည်သာယာသော

အသံခြိုးမွမ်းသောအသံနှိုက် ကြည်ညှိနှစ်သက်၏၊ ဆယ်စု-စုလျှင်ကိုးစု သော သတ္တဝါတို့သည်၊ ခေါင်းပါးပြိုးခြံသောအကျင့်နှိုက်ကြည်ညှိနှစ်သက်၏့။ အစုတထောင် ဖြစ်စေ၊ အစုတသိန်း ဖြစ်စေ၊ စုလျှင်တစုထား။ ။သိလသမာဓိစသောဓမ္မနှိုက် ကြည်ညှိနှစ်သက်၏။ရင်းသို့ ဖြစ်၍၊ အလွန်နှစ်သက်နှိုင်ခဲသော ဝမ္မကို၊သပ္ပုရိသတို့သည် နှစ်သက်မြတ်နိုးအားကြိုးစုံမက်လေ့ကျက်ကြဦးရှုနှလုံးပြုတော်မူကြစေသတည်း။

ရတနာပုံနေပြည်တော်ကြီးကို ထီးနန်းအစဖွာတည်ထောင်တော်မူသောသာသနဒါယကာမင်းတရားကြီး၏့၊လက်ယာမဟေသီအဂ္ဂဒေဝီဆည်။သဒ္ဒါသိုက်ဟိ၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာ၊ အဋ္ဌသာလိနီ၊ ဋီကာကျော်၊သမောဟဝိနောဒနီ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာစသည်တို့၌၊ ဝလဉ္ဇနအားကြိုးသောသူဖြစ်လျက်။ ကုသလသူ ဝမ္မသူ အသင်္ခေ့ပ္ပတာဟူ သည်နှင့်အညီ၊ ကုသထဝမ္မနှိုက်ရောင့်ရဲးတော်မမူ၍၊ ခါးဝယ်အမှေးတော်ထမံး၊ဒါယကာဇမောင်ခိုင်ကိုစေလွှတ်၍၊ ကြည့်ရှုရန်ရေးတော်မူပ် ဟု၊ တိုက်တွန်းခြင်းကိုအရင်းပြုသဖြင့်၊ မြို့ပြင်ကြီးစာတိ။ စကားပင်ကျောင်းဆရာဟု၊ထင်ရှားသော။ အရှင်စန္ဒိမာသည် ရေးသားသော မာတိကာကြေးမုံမည်သောနိဿယသစ်သည်။၁၂၃၃ ခုတနှစ်ကူးဆန်း(၁၀)ရက်စနေ။နှစ်ဆန်း၁-ရက်နေ့။နံက်-၁ချက်တီးအချိန်ဝယ်ပြီးသကဲ့သို့၊ သတ္တဝါတို့၏၊အစီးအပွါးသည်ပြီးကျစေသတည်း။ ။ဤပုညကြောင့်နိဗ္ဗာန်သုခကိုဇကဲ့သို့ မဂ်ညာဏ် ဖိုလ်ညာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက် ပြုရစေသတည်း။ ။



ရှေးဒုတိယမင်းဆရာတော်ကြီးစိရင်သည့်ဝေဿန္တရာဇာတ်ကထာချီး

နမောတဿဘဂဝတောအရဟတောသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ။

ကု-ဂေ-မ္ဗာဝိ-ဥ-ဖက်လို့။သံ-တက်-ကယ်ဝိ-ဒ္ဒ-ဟော။အာ-သေက်-တွင်-ပ-နှစ်ခု။နှောမှုမသွေ။ ဟိ-မိ-မ-ပနှေမှာ။ တိ-နှစ်ထွေအစ်-ဒွေး။ ဒဿနံဇာဝိ-တိက်-ကို့။ခဲကျိပ်လို့တွေး။ ။

မာတိကာတိက်စဉ်ချီး

ဟော-ရှုဒ္ဓော-အာသဝ-နှင့်။သံယောဇ-ဂန္ဓေ။ သြဃ-ယောဂါနှင့်။နိ-ပရာ-မဟာန်-နှော၊ဟောတဲ့-ဥပါ။ကိလေသော-နေဝံမှာဝိဒ္ဒိ။ဆဲ့သုံးသင်္ချိနှင့်။ဒုက်-စဉ်လေမှန်မလွဲအောင်။စွဲတော့သတိ။ ။

ဒုက်စဉ်ချီး

—o—

လေးသစ္စာငုံအာပွင့်လို့။ခုနစ်ဆင့်မြောက်သည့်ဂါ။တို့ဆရာကိုယ်တော်ဖျား။ဟောကြားတဲ့စာ။ ခုနစ်ဖြာဘိဓမ္မာမည်ဆန်းလို့။ သုံးကျမ်းမြောက်သညာတော်။ ဓာတ်ကျမ်းတွင်ခေါ်။ဂန္ထိရုနက်ကျော်သည်။ သဘောတော်ခက်ခဲ။ညာဏ်နှသည်စာသင်မှာ။နားမဝင်မျောက်အုန်းရုန်း။

ဖြစ်ပင်လယ်ဗွေထဲမှာ။ရှေးနောက်လွဲမြောက်တောင်ဝေ။ မာလိန်မှုး အာထင်မှား၍။ သဘော်ရှင်-ကိုကုလားငယ်တို့။ သွားခက်ကြပေ။ကြိုန်းသေတတ်သည့်ဖန်နတ်ခေန။ ရွှေအိမ်မြောင်သူဟောက။ရှေးနောက်လော ဘယ်မကျန်။ ပုတ်-လေး-ပစ်-မှန်။ ဇကနိသည့် ပုံသန္ဓာန်လို့။ အိမ်မြောင်သမျှာန်ဆိုဦးအုံ့လေး။ ။

(၁) ပဌမသုအသည်းမှာ- မှတ်ဘွယ်နည်းမခက်ပါ။ မာတိကာတဆေ၀။ကျမ်းပြီလေရာ။ ။

(၂) ဒုတိယသုအချာမှာ။ ရပ်ခန္ဓာတ-ချိုနှင့်။ စိတ်တချို့ရလေရာ။ပုဒ်ဟောရပါ။ရပ်ယေစွဲသုအမှာမှာ။တူခန္ဓာဓာတ်အာကွဲလို့၊ရပ်ထဲတွင်သူနှင့်သူ။မြဲမရှပယူ။ဓာတ်သာကွဲလို့။အကြွင်းတူ။စိတ်ယေစွဲမူ။ စိတ်ခြင်းသာထည့်လေး။ ။

(၃) ဓမ္မာဖလတန- ဆိုတဝက်ကိုမှ။ ဟောချက်ကယ် ထွေလာ။ ဓာတ်အာတုခန္ဓာပြားသည့်၊ ဝေဒနာသညာများနှင့်၊ သင်္ခါရတရားသုရ မာ။နိဗ္ဗာန်ပါသူတို့ခြင်းမှ။သည့်လည်ကာပြန်ခါသွင်းစွဲရင်းသေချာ။နည်း တတိယသုအလာကို၊ သဒိတ်ခါအိပ်ခါ။ ကုန်ကုန်ဖွင့်ထို။ကရားနှင့်မှော် သလိုး၊ပေါ်ထိုက်သကို။ ဖုံးပွက်ကယ်တဲမသို။ သမညိုကျိန်းသေထဲ လေး။

(၄) သဘော်ဂါပါအိပ်မြောင်ပြလိုက်မည်၊ မြင်ကြမှတ်သေချာ၊ဝေဒ နာသင်္ခါရနှင့်၊သုခုမသဒ္ဒါ။တစိတ်ရရာ၊သည့်နယ်ပုန်ကိုမှပေါ်ထုတ်ရ ပါ။ ယေနှစ်ဖြာယည်ဆန်းထို။ စွဲလမ်းမှာသူနှင့်သူ-သုံးပါးလုံးတူ၊သွတ် ထုယ်လဲထို။စွဲရင်းတူ၊စရည်တူဖြေရှိုးမှို။ နည်းလေးမျိုးသုအကြောပွဲချိန်ချိန် ခံ၊အိပ်မြောင်မှမသွေထုပ်သည့်၊မြင်ကန်မှန်လွန်လှလေး။

(၅) ငါးခန္ဓာစုံမတွေ့ထို၊ တစ်-နှစ်-သုံး-ဒသ-ရလေရာ၊ စိတ်သု ဂိမာဆံမနှာသည့်။ပုန်ဟောရပါ၊သုံးပါးလုံးမတူရာကို။ ယေနှစ်ဖြာပွေ ရာစွဲထိုမခက်ခဲဖြစ်ရာ၀-ယေအာသာ၊နည်းပဋ္ဌမသုအချာကို၊နိဗ္ဗာသသာ ဩဇာထိုက်ကဲ့လေး။

(၆) ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာပ်သက်သက်မှ။ မရောမရှက်ဆဋ္ဌမှာ၊ ရုပ်နိဗ္ဗာန် နာပ်ပင်ရောသေလည်း၊ ဝိပွယောရရာ၊ဖြက်ချုပ်ကယ်တူစွာသည်၊အာ ရုံကပါမှိရာမျှထို။ဓါတ်၊ကာလ၊ဘုံ၊သဗ္ဗညုဉာန်တူထေးပါးနာပ်၊သမ္မယုတ် ကယ်မြင်ကန်၊မရှုမှန်ဘော်လွန်းလှလေး။

ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာပ်သဘောနှင့်၊ ဝိပွယေါကန်ယူ၊နာပ်ခန္ဓာတူကတဲကို၊ ဘုံသဗ္ဗညုဉာန် ကာလကွဲထို။ ဖာတိလဲ မပြိုင်မှု၊ မှိအာရုံ တူမဟုတ်သည့်၊ ဖြစ်ချုပ်မတူ။ သည် နာပ်စုမှာ၊ ဝိပွယုတ်ယူ၊ရုပ်ခြင်းထို.တူ။ နိဗ္ဗန္နနှင့်၊ ရုပကွန္ဓာ သဘာဝါ။ ဝေဒနာဝေဒနာခြင်းနှင့်၊ သုဝိညာဏ်။ ဝိညာဏ် ခြင်းမှာ၊လျှင်းမရရာ။သင်္ခါရမှာသနှင့်သာ၊သဘောနှစ်ဖြာ၊ဆံမနှာထို့ သမ္မယောဂကေဟိစိမှာ၊စေတဆိုက်ခံရသမ္ဘကိုဟော၊ ။ဝိပွယောဂ ကေဟိစိမှာ၊ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာပ်သက်သက်နှင့်၊နာပ်ရောရှက်ပုန်ကမှု၊စေတ ဆိုက်ယူ၊နာပ်ခံသည့်ပုန်ကမှု၊ခမ္ဘာတ်တူ၊ရုပ်နိဗ္ဗာန်ထည့်လေး။

(၇) စိတ်ဝိညာဉာဘ်သက်သက်နှင့်၊သမ္မယုတ်စွက်သည့်ပုန်အနေ့၊ သတ်ဝိညာဏ်ကေကောနှင့်၊နိဿသာသမ္မယောသည့်၊စေတဆိုက်ခံ သည်သဘောကိုမှ၊ သဗ္ဗညုရှင်ပင်ဂါဟောပြခဲ့ပေ၊ နည်းသတ္တမေ၊

သတ်ဝိညာဏ်ကောကနှင့်။ သမ္မယုတ်ကုန်မဆန်။ လုံးစားကွက်ကျန်။ သည်နှယ်ပုဒ်စေတသိက်ခံကို။ စိန္တေယျ့ရောင်ကွင်းလို။ စွဲရင်းနှင့်သမ္မယုတ်ကို။ ယေတေအလို။ ဒုတိယယေတေအလိုမူ။ ဝိပ္ပယုတ်ဆိုခြင်းမသွေရှင်လေး။

(၈) ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သက်သက်နှင့်။ နာမ်ရောရှက်ဝိပ္ပယုတ်တဲ့။ ကဝလံနာမ်ကို စွဲသော်လည်း။ သမ္မယုတ်တဲ့။ သူတို့ထဲက။ နိသေသံအကုန်စွဲကိုမှ။ ဟောမြဲကောန်။ အဋ္ဌမနည်းသုအကြိမ်မှာ။ ဝိပ္ပယုတ်တဲ့ယောစွဲသို့။ မခက်ခဲဖြစ်ရာ။ နတ္ထိဆျည်းပါ။ နည်းမောဃသည်ပုဆ္ဆာမှာ။ သမ္မယုတ်ရရာဟောဘူးရှင်လေး။

(၉) နဝမမှာနံတဆျိုကို။ ဟောရန်ဘို့ပုံသေ။ ယေးနှစ်ဖြာသမ္မယုတ်ထဲက။ လှည့်လည်ကာပြန်လှန်စွဲ။ မြဲလှမသွေ။ စယောစွဲသုအနေကို။ စိတ်သေသေခန္ဓာရနှင့်ဓါတ်အာယတနဖွဲ့ကာ။ ဖြေရိုးကျမ်းလာ၊ နည်းနဝမသူ့အဆျာမှာယုန်ထင် ခါကြောင် မမှတ်နှင့်တော့။ ရာပြတ်လိုကုန် ကုန်ဆိမ်းသည်။ကျိန်းသေသတော။ ။

(၁၀) ပွေရှုတ်လိန်နည်းဆယ်ဝမှာ။ခက်စရစုပုံ။နည်းဆဋ္ဌဟောရန်ပုဒ်ကိုတဲ့။စွဲထုတ်အကုန်။ယေနှစ်ဝလုံးစုံမှာ။ ဆဋ္ဌပုံဝိပ္ပယုတ်စွဲလို့။စယေစွဲရရာမှာ၊ဖြေမြဲမှတာ။ သည်နယမှတ်စရာမှာ။ ငယ်နှိုင်ပါခေါင်းမြီးခြုံတည့်လေး။ ။

(၁၁) ဇကောဒသမဟောရန်ပုဒ်မှာ။ စတုထ္ထနည်းတူလုံးစုံ။ယေစွဲပါ၊ ရက်ခါသဲ့။ ရှိမဲ့ချက်ကုန်။ဆဋ္ဌနည်းဖြေပုံမှာချိန် အာရုံညာဏ်သွင်းလို့တရားမင်းမိန့်တော်မှာ။ဖြေရိုးကလာ။ညာတဝ-သီးတရောကို။ ထည်ကိုင်ခါဆုတ်လိုက်ကဲ့လေး။ ။

(၁၂) ဆဲ့နှစ်တန်သူ့ မူလမှာ။ နည်းနဝမတူလုံးစုံ။ ယေစွဲပါတူမလွတ်သည့်။ချွတ်စွပ်သည့်ပုံ။သန္ဓိဋ္ဌာန်များကြည့်ယုံသည့်။ ဖြေပုံမှာအဋ္ဌမနှင့်။ ယွင်းမနွထွေလာ။မိုးကြိုးပြစ်စွာ။ခြေသိမ်းခေါင်းပိုက်သူ့အမှာမှာ။မှတ်ဘွယ်ရာလွယ်လွန်းလှလေး။ ။

(၁၃) ပဋ္ဌမဟောရန်ပုဒ်က။ဩဇဋ္ဌာရုပ်စွဲရာ-ဇွဲ့-ယေ-မှာ။ဝိညာဏ်စွဲဗာဝိသဟောကြဲရသည်။ ယေစွဲမှာသုစိတ်ရည်မှာ။ နည်းငါးမည်တူမနွလို့။ဆဋ္ဌနည်းဖြေသလို့။ဟောရသကို့။ တေရသမသုအဆိုမှာလွယ်မဲ့လိုခက်လွန်းလှလေး။ ။

(၁၄) ရဒ္ဒသမ္ဘေဘာရဂုဟာဒိမ္မာ။ အဌမနဉ်းတူလုံးစု ။ယေစွဲပါတူမသွေးသဉ်း၊ ဖြေးမွေးသည့်ပုံ၊ ဖြေရန်ဘို့ငွေကြိုလျင်။ ပဌမပုံစိတ်ဇော်နှင့် သဘောတော်သွေမထွန်။ မြေထက်ခတ်မှန်။ ဆိန်းထေးသောင်းနှက်စံကို၊ ထက်ရွှေညာဏ်ခွာထွစ်ထို၊ အနှစ်ကယ်မြေဆီကို။ ပေးဌသလို၊ ဓာသင်နှများလူပျိုကို၊ နှစ်ဆီကိုကျွေးထိုက်ကဲ့လေး၊ ။

ထောင်ရာကျော်ရှစ်ဆယ်ဝေ့ထို၊ ငါးခုပြဉ်သက္ကရာ။ လအါသဋ္ဌခတ္တာ ပွင့်ထို၊ ဆန်းရက်သင့်ပုဏ္ဏမာ။ ကျားမင်းရက်ဟ၊ တဆဲကိုးရွာမရှာမှာ၊ ဆညာတော်ယဉ်ဆန်းထို။ ဒုတ်လမ်းစိန်ဘွဲ့ယေျာ်၊ သုံးလုမျက်ဖျော်၊ သမီပူပစာယော်သည်၊ နဲ့ဝမ်းတော်မည်သီးနှင့်၊ တိုက်ကြီးဒိဟာန္ဒ၊ မြတ်မျိုးမဟေ၊ ရွှေထံမင်းပုံမသွေသည်၊ ထက်ညာကြေမြတ်နှင့်၊ နှစ်ဦးစုံသာသနာ၊ ပွဲဖြိမ့်မြိမ့်ငြာ။ သူငယ်တို့မှတ်လွယ်စွာအောင်၊ အိမ်မြောင်စာညှန်းလိုက်ကဲ့လေး၊ ။

စာအိမ်မြောင်သူညွှန်းလို့။ ထောင့်ယွန်းကွ.မလည်၊ ဟုတ်တိုင်းမှန် ဓိပ္ပာယ်ရများဆိုကြသည်၊ သည်ကုသိုလ်ထူးလည်ကို၊ နိဗ္ဗာန်ပြည်ရွှေနန်းသို့။ မင်္ဂလမ်းတော်မှန်မမှားရအောင်၊ ရောက်ရစေသား။ ၊

ဓာတုကထာဒုတ်ထွမ်းချိုးပြီး၏

ဂုကျောင်းဆရာတော်စိရင်သည့်
ဓာတုကထာ
သံပေါက်

—(ဂ)—

နမော်တဿဘဂဝတော်၊ ။သစ္စာသေးဆင့်၊ ဂုံအာပွင့်၊ ယွင့်သည်တို့မှန်ကင်း။ ။ ရနစ်ဝါမြောက်၊ ဘုန်းတော်တောက်၊ ရောင်ခြေခံတဝင်းဝင်း။ ၊ ကျမ်းဘိဝမ္မာ၊ ဇေဿနာ၊ အောင်ချာနိဗ္ဗု။သွင်း။ ၊ သုံးကျမ်းမြောက်ထွင်း၊ ဓာတုဝင်း၊ လွန်လျင်ခက်ခဲ့ရင်း။ ၊ ယေ-ဝေတ-စွဲဆို၊ ဟောပုန်ကုံ၊ မှတ်ထိုက်အကျဉ်း။ ၊ ပဌမနဲ့၊ မခက်ခဲ၊ ဟောမြဲမာတိကာ၊ ၊ဝဝဏ္ဏာန်လည်းရစေပါ၊ ၊ စိတ်ဇည်းထွဲ၊ ရုပ်တွဲ၊ ဟောဘို့ဒုတိယာ၊ ၊

စိတ်လုံးရုပ်လုံး။ရုပ်နာမ်လုံး။မသုံးဤနယာ။ ။
ဩဠာရိကာ။ပေါသောခါ။သေသာရုပ်ကုန်စွဲ။ ။
ရုပ်သုခုမာ။ပေါသောခါ။ဩဠာရိကာတွင်၍စွဲ။ ။
သဏ္ဌာဝိညာဏ်။ပေါတုံပြုန်။ကြွင်းဆဝိညာဏ်အကုန်စွဲ။ ။ဒုတိယနည်းထိုးတင်ပွဲ။ ။

နည်းတတိယ။ပေါပုဒ်ပြု။ဓမ္မာယတန-တစိတ်ထဲ။ ။ခန္ဓာမတူရာ၌၍စွဲ။ ။

ဝေဒနာသညာ။သင်္ခါရ-သုခုမရုပ်-နိဗ္ဗာန်-ရုရာ။ပေါသောခါ။ချင်းတို့ချင်းသာလည်၍စွဲ။ ။နည်းတတိယမခက်ခဲ။ ။
ဝေဒနာတစိတ်။ သင်္ခါရတစိတ်။ သုခုမတစိတ်။ သဒ္ဒတစိတ်-ရုရာ။ပေါသောခါ။ချာစတုဇ္ဈ။သုံးပါးလုံးတူရာ။ယေ-စွဲကြ။ ။
သုခဝေဒနာ၊ ပေါသောခါ။ ကြွင်းဝေဒနာရှေ့-ယေ-စွဲ။ ပေါင်းသုခဝေဒနာ-စသည်ကား၊နောက်-ဒယ-စွဲ။ ။
သမုဒယ-စသည်-သင်္ခါရာ။ပေါတုံခါ။ ကြွင်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာရှေ့-ယေ-စွဲ။ပေါရင်းသမုဒယစသည်ကားနောက်-ယေ-စွဲ။ ။
ဇာတိနိရောဓစသည်သုခုမာ။ ပေါသောခါ။ကြွင်းသုခုမာရှေ့-ယေ-စွဲ။ပေါရင်းဇာတိနိရောဓစသည်ကားနောက်-ဒယ-စွဲ။ ။
သဒ္ဒါတစိတ်ရုရာ။ပေါသောခါ။ကြွင်းသဒ္ဒါရှေ့-ယေ-စွဲ။ ။
နည်းစတုဇ္ဈာ။ဂန္ဓိရာ။ဤခါနှန်းသိမ်းပွဲ။ ။
နည်းပဉ္စမ။ပေါပုဒ်ပြု။ဒုဟကင်းစေပါ။ ။
ငါးခန္ဓာ-ယေ။စုံမတွေ့။ တစ်-နှစ်-သုံး-လေး-ရလေရာ။ ။
ခန်-အာ-မတူ။ခေတ်-မတူ။စွဲယူ-ယေ-နှစ်ဖြာ။ ။
ရုပက္ခန္ဓာ။ပေါသောခါ။ဝိညာဏ်ရှေ့-ယေ-စွဲ။ရုပ်-ဝေဒနာ၊သညာသင်္ခါရ-နိဗ္ဗာန်-ကား။နောက်-ယေ-စွဲ။ ။
ဩဠာရိကာ။ ပေါသောခါ။ ဝိညာဏ်-ဝေဒနာ-သညာ-သင်္ခါရ-နိဗ္ဗာန်၊ကား။ရှေ့၊ယေ၊စွဲ။ပေါရင်းဩဠာရိကရုပ်ကား။ နောံ၊ယေ၊စွဲ။ ။
သုခုမရုပ်ပါရာ။ပေါသောခါ။ဝိညာဏ်ကိုသာရှေ့-ယေ-စွဲ။ဝေဒနာသညာ-သင်္ခါရ-နိဗ္ဗာန်တို့ကား။နောက်-ယေ-စွဲ။ ။
ဝေဒနာ- သညာ-သင်္ခါရ-ထိုက်ရာ။ ပေါသောခါ။ ဩဠာရိက။

ဝိညာဏ်ရှေ-ယေ-စွဲ။ ဝေဒနာ သညာ-သင်္ခါရ-ရုပ်- နိဗ္ဗာန်တို့ကား။ နောက်-ယေ-စွဲ။ ။

ဝိညာဏ်ရရာ။ဟောသောခါ။ရုပ်ဝေဒနာ။ သညာ-သင်္ခါရ-နိဗ္ဗာန်-ကား။ရှေ-ယေ-စွဲ။ဟောခင်း၊ဝိညာဏ်ကား။နောက်-ယေ-စွဲ။ ။

နာမကွန္ဓာလေးပါးရရာ။ဟောသောခါ။ဩဇဋ္ဌကရုပ်ကား။ရှေ-ယေ စွဲ။ဟောရင်းနာမကွန္ဓာလေးပါးကား။နောက်-ယေ-စွဲ။ ။နည်းဥပမာ။ ဂန္ဓိရာ။ဤခါဘိသိုက်ပွဲ။ ။

ငါးခန္ဓာ-ယေ။မရုံတွေ့။ဟော-ယေ-ဆဋ္ဌမာ။ ။

ဂျည်မဂျည်သင့်။ထောက်ရှုခြင့်။ဟောသင့်ပုဒ်တို့ခင်းသာ။ ။

ရူပကွန္ဓာ။ဟောသောခါ။သမ္မယုတ်မှာနဖြစ်ထုတ်။ ။

နာမကွန္ဓာလေးပါး။စိတ်-အာယတန-ဓာတ်-တို့ကား။ရှေးဝိပ္ပယုတ်၊ စေတသိက်-အာယတန ဓာတ်-တို့ကား။နောက်ဝိပ္ပယုတ်။ ။

ဝေဒနာ-သညာ-သင်္ခါရ။ ထိုက်ရာ။ဟောသောခါ။ နာမကွန္ဓာ-သုံးပါး-စိတ်-အာယတန-ဓာတ်-တို့ကား။ရှေသမ္မယုတ်။ ။

အရှိုသင်္ခါရကွန္ဓာ။ဓမ္မာယတန၊ဓာတ်ဘို့ကား။နောက်သမ္မယုတ်။ ။

ထြင်္ဂါရိကရုပ်ကား။ရှေဝိပ္ပယုတ်၊ ။

သုခုမ်ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကား။နောက်ဝိပ္ပယုတ်၊ ။

ဝိညာဏ်ထိုက်ရာ။ဟောသောခါ။ကြွင်းနာမကွန္ဓာသုံးပါးကားရှေးသမ္မယုတ်။ ။

ဓာတ်ဓမ္မာယတန။ဓမ္မဓာတ်တို့ကား။နောက်သမ္မယုတ်။ ။

ထြင်္ဂါရိကရုပ်ကား။ရှေဝိပ္ပယုတ်၊ ။

သုခုမရုပ်နိဗ္ဗာန်ကား။နောက်ဝိပ္ပယုတ်။ ။

နာမကွန္ဓာ။ဟောသောခါ။သမ္မယုတ်မှာနဖြစ်ထုတ်။ ။

ထြင်္ဂါရိကရုပ်ကား။ရှေဝိပ္ပယုတ်။ ။

သုခုမရုပ်-နိဗ္ဗာန်-ကား။နောက်-ဝိပ္ပယုတ်။ ။

နိဗ္ဗာန်-နှင့်ရုပ်၊ရုပ်ချင်းရုပ်။သမ္မယုတ်။ဝိပ္ပယုတ်။မဆိုသင့်၊ ။

သဗ္ဗညုဝိညာဏ်သူတို့ချင်းနှင့်၊ငါးဝေဒနာသူတို့ချင်းလည်း။အချင်းချင်း သမ္မယုတ်-ဝိပ္ပယုတ်မဆိုသင့်၊ ။ဆဋ္ဌ-နည်းသုအာကျွင့်၊ ။

ပေါသိခက်ခဲ၊ဆဋ္ဌနဲ့၊ကျွမ်းကြဲကုန်လင့်၊ ။

သဗ္ဗာနည်းဝယ်၊ကျဉ်းမှတ်ဘွယ်၊အလွယ်မခက်ခဲ။ ။

နာမက္ခန္ဓာ။ထဲတွင်သာ။ရှည်ရာရှေ့-ယေ-စွဲ။ ။
မရှည်သည့်နာမ်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်။အမှန်နောက်-ယေ-စွဲ။ ။
ဝိပ္ပယုတ်သာ၊ရလေရာ။ဟောပါအဋ္ဌမ။ ။
ရုပ်ထိုက်လေရာ။ဟောသောခါ။နာမက္ခန္ဓာရှေ့၊ယေ၊ရ၊ ။
ဝေဒနာသညာ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။ ဟောသောခါ။ ရုပ်-နိဗ္ဗာန်သာရှေ့-
ယေရသတ္တိဝိညာဏ်။ဧကေကံ။ဟောပြန်၍သို့မှတ်။ ။
ကြွင်းသတ္တိဝိညာဏ်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်။အမှန်စွဲသတတ်၊ ။
သောဘဏရှည်ရာ။ဟောပြန်ခါ။အသောဘဏာ။ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကိုစွဲ။ ။
အသောဘဏရှည်ရာ။ဟောသောခါလည်း။ဂုဏ်းနဲ့။ ။
နည်းအဋ္ဌမာ။ဟောနည်းမှာ။၍ခါအောင်လံဝဲလတ်ပြီး။ ။
နဝမနည်းမှာ။ယေ-နှစ်ဖြာ။ပြန်ခါလှန်ခါ။လှည့်လည်စွဲ။ ။
သမ္ပယုတ်ရမှသာလဲ။ဟောရမြဲ။ ။
စေတသိက်ရှည်ဟန်။ဝဝဏ္ဏာန်။ပြန်လှန်ရွရွကြေစေသော။ ။
ဒသမနည်းမှာ။ဟောပုဒ်လာ။ယူပါအဋ္ဌမနည်းအတိုင်း။ ။
ဝိပ္ပယုတ်သာ။ရလေရာ။ချဲ့ပါဉာဏ်ကသိုဏ်း။ ။
မရှည်သင့်ရာ။ယေ၊နှစ်ဖြာ။သင့်ရာဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်း။ ။
ဧကာဒသမ။ဟောနည်းပြ။စတုဏ္ဏနည်းတချက်တည်း။ ။
ဒွါဒသမ။ယင်းနယ။နဝမနည်းတူမကွဲ။ ။
ငါးခန္ဓာလုံး။စုံမသုံး။ဟောထုံးတေရသာ။ ။
ပဋ္ဌမထဲ။ရှေ့၊ယေ၊စွဲ။အမြဲတူသည်သာ။ ။နဝံမူလွဲမလား။ ။
စုဒ္ဒသမ။ဟောနည်းပြ။အဋ္ဌမနည်းတူလုံးစုံ။ ။
ယေ၊တေ၊အစွဲ၊မခက်ခဲ။ဟောမြခေါင်းမြီးခြုံ။ ။
တဆဲ့လေးခွင်။ဓာတုဝင်။ဤတွင်နည်းမျိုးစုံလတ်ပြီ။ ။

ဂုဏ်ကျော်ဆရာတော်စိရင်သည့်ဓာတုကထာသံပေါက်ပြီး၏။

ဒုတိယလန်းဆရာတော်ဘုရားစီရင်သည့်
ဓာတုကထာချိုးသင်ခန်းစာ
အဖြေ၊

—(၀)—

နမောတဿဘဂဝတော၊ ။ငါးခန္ဓာတည်ထောင်စတို့၊ယာဝဂါရဏာသဘာဝ၊ဟောပြရာမည်တော်ဆန်း။ ၊ဓာတ်ကျမ်းတွင်လာ၊ဥက္ကဋ္ဌနည်းဆဋ္ဌဝါနာမံတော်မည်ဆန်း။ ဟို့မန္ဒဇာသင်ငယ်မှာ။ နားမလယ်၊ ပွေ့ရွတ်တဲ့ကျမ်း။ ။တောင်ဝဘူ ဗွေချက်သို့၊ ရတနာစုံမက်လို့၊ တက်ရှာတဲ့ကိုပဇာ။နတ်သိန္ဓောဝင်ခါပူး။ ရွှေးသောက်သည့်တာ၊နတ်စိန်းဆေးပေါင်္ကာပေးသည်ခါ။ ဘယာကင်းလို့၊ထိုထိုရာရာကျန်မကြွင်းအောင်၊စိန်ဒိုလာမြသထင်းကို။ ဆောင်ကြဉ်းပမာ။နတ်စိန်းဆေးမှောက်ဇာကို၊ ပေါင်္ကာပေးခဲ့လေး။ ။

ဘုန်းကံယ်တော်ဒုတ်လန်းက၊ပြည့်နှန်းတဲ့အိမ်မြောင်စါ၊လက္ခဏာသဘာဝ။ထိရရုံသာ။သရုပသဘိုဂ်ာမှာ။ပြောတ်ဆာမှင်ဆံခြေသို့၊ဒုမေဓါသမ္ဘာဆေးတို့။ထွေးရွတ်ပွေချာ။ ဆံခြေထွေးသည်ပြောတ်ဆာကို။ သခေါပါပြောခဲ့လေး။ ။

(၁) ပဋ္ဌမဟောရန်ပုဒ်မှာ။သရုပ်ရကျ သဝန်းစွာ၊ ဒိသောသာကျန်မရှိသည့်။ကောဋ္ဌိလသာ။ ။ပဋ္ဌမနယ ။

(၂) ဒုတိယဟောရန်မှာ။ ဒသ၊အာ ဓာတ်၊မှာရ၊ သတ်ဒသ ဓာ။သတ်၊ဇွန်ကြိုပဒိဋ္ဌာ။ တိတ်၊နှစ်ဖြာ၊ရက်မှာ၊သုံး။ ပေါင်းရုံးသဆိုဂ်၊ဒွေတာထိသ၊သုအလာကို၊ဆေးကဗျာချယ်ထိုက်ကဲ့လေး။ ။ဒုတိယနယ

(၃) တတိယ၊ သုနည်းမှာ၊ သုံးခုစီချည်း၊ ခန်၊ သစ္စာ၊ ဇွန်ခြေဆဲ့ခြောက်ပါး။များထိကြရာ။ ဆဲ့လေးသိပဒိဋ္ဌာ။ဒွေးပဋ္ဌာန်ဗျာန်ကံစ၊ မဂ္ဂတိုင်သာ။ ဖသာခြောက်၊ဒုက် တာထိသာ။ ပေါင်းသဆိုဂ်ကိုးဆယ်ရှင့်လေး၊ ။တတိယနယ။ ။

(၄) နည်းလေး၊သွယ်သစ္စာဒွေး။ သရုပ်ရေရေးဆဲ့ငါးဇွန်၊ ပဒိဋ္ဌာကောဒ၊တွေးဆညာဏ်ဘိုန်၊ဒွေးပဋ္ဌာန်းအပွဇွန်၊ငါးမုဒိန်ရှင်ပင်ပြသည်၊ ဗိုလိဗောဏ္ဏင်မဂ္ဂင်၊ ဖသာလေးသွယ်၊ ဒုက်တိသ် ဒိုဂုံးချယ်လျှင်၊ ချနစ်ဆယ်၊ပယ်တစ်ရှင့်လေး။ ။စတုဏ္ဏနယ။ ။

(၅) ပဋ္ဌမနည်းပါဠိမှာ။ဝေတ်၊ အာ၊ခံကျန်မရှိသည်။သစ္စာတြိဗာဝိ ဇ္ဇာန်။ပဋိစ္စာတေး ဝိသ၊ဟောပြမှုနိန်။ချိန်အာရုံညာဏ်သွင်းတော့။နောင်ခ ပင်းနိသေသာ။ ဖသတိုင်ကျန်မလတ်သည့်။ တေစတ်တိတ်မှာ။ ဒုက် မှာတရာ။ စွန်းသာဆဲငါး။ ပေါင်းတရှဲငါးဆယ်စွန်ကို။ ညာဏ်တံခွန် ထူစိုက်လိုလွှား။ ။ပဋ္ဌမနယ။ ။

(၆) နည်းဆဋ္ဌသည်အချက်မှာ။ယွင်းမကွက်ခန္ဓာစုံ။ငေါ်စိရှောင် နောင်စတုမှာ။ ဂိုမှုချက်ကုန်။ ပဋိစ္စပေါပုံဝယ်။ တရပယ်နှစ်ဆယ်ရ သည်၊ထိုသည်နောင်နည်းသေသ။ ဖသတိုင်ရုံ။နစဂုဏ်ရောင်စုံကျင်း သည်။တရားမင်းမိန့်မှာပန်။သတ်တာလိတိုက်မှာရသည့်။ငကုနာတရာ မှု။ဒုက်ကအာမှန်။ လေးဆဲဂုစ်ဒိုသတံကို။ လက်ရှေညာဏ်။သာလှန်းကွဲ ထေး။ ။ဆဋ္ဌနယ။ ။

(၇) သတ္တာမေသည်နယမှာ။ ဟောရသည်လေးခန္ဓာ။အာ၊ငကော၊ ဝေတ်မှာသတ်။ မြဲမှတ်သေချာ။ ဇုန်၊နှစ်ဖြာပဋိစ်၊ သုံးငယ်နှင့်။ သတ်၊ ဖသာ။တိုက်မှာ၊သုံး။နောက်ဆုံး၊ဒသာ။ပေါင်းသုံးဆဲ့ခုနစ်ဖြာမှာ၊နိသေ သာကျန်ဘုးဂုဏ်ထေး။ ။သတ္တာမနယ။ ။

(၈) ပေယျာလဂုစ်လဉ်နည်းမှာ။သစ္စာခန်ကျန်မဆည်းသည်။ငေါ် စိယုတ်နည်း၊ဝေတ်၊ဒိဝ်၊အာ၊။ပဋိစ္စာတေဝိသငယ်နှင့်။ ဖသတိုင်နိသေ သ။ဟောကြွလေရာ။ ခြောက်ဆဲ့လေးတိုက်အလာ။ ဒုက်တရာခြောက်ဆဲ့ သုံး။ပေါင်းရုံးသချိုး။ နှစ်ဆဲ့လေးစွန်းသည်သာ။ပုဒ်၊ သုံးရာညာဏ်သက် လှိုဟော။ ။အဋ္ဌမနယ။ ။

(၉) ယထာကြာမာအစဉ်ဂြုံ။ကိုးချခြောက်နည်းအလို။ဝေတ်၊အါ ခန်၊တူမခွ။နည်းသတ္တလို။ဘုန်းမသိုသစ္စာဒွိငယ်နှင့်။ စုဒ္ဒသာဇာန်ဒြိမှာလ။ ဒွါဒသာနောင်ပဋိ။မှတ်သိစေလို။ ယွင်းမယို့။နောင်ထိုထိုကျန်မဂ္ဂါပြိဘူ့။ ပုဒ်ဂုစ်လိတိုက်မှာသိလေတော့။ ဆပညာ၊ဒုက်မှာဂို။ဟောဘိရွှေကိုယ်။ ပေါင်းတရှဲနှစ်ဆယ်ပို။ယင်းနဂိုလွယ်လွန်းလှလေး။ ။နဝမနယ။ ။ (၁၀-၁၁-၁၂-၁၃-)တေရကြဉ်ဆယ်ကိုစ။လေးနယထကြမံ။ခြောက် လေး-နဝါ-ဋ္ဌ-ငယ်နှင့်။ရွှေးမျှမဆန်။သည်နယမှတ်ဘို့ရန်မှာ၊ဘုံနှစ်တန် အာဏာစိုးပေတဲ့။ ဝတိန်ပိုင်စက်တန်းခိုးနှင့်။ ကြိုးပစ်သည်ဟန်။နည်း တရ-ပုဒ်ဟောရန်မှာ။ ဝေတ်-အာ-ခန်-ငကော-ကို-နှင့်။တြို-ဇုန်-နဝိ- ဂို။ဇုဒ္ဓါဂေါန်။လေးဆဲ့တစ်၊တိုက်၊အမှန်။ဒုက်၊ဟောရန်ဝယ်။ချနစ်ဆယ်

သုံးသွယ်ကဲ့ချွဲ့၊ သုခမိန်ဥာဏ်မလဲ့စေနှင့်၊ ခက်ဆစ်ဖွေ့သည်နဲ့ကို၊ ခဲထိုးကြိတ်ဘွယ်၊ ပေါင်းတရုံသုံးဆယ်ကို။ ဇာသင်ငယ် လူပြိန်းတို့ထွေး။

တေရသမနယ။ ။

(၁၄) ထောင်နှစ်ရာ၅၈၆ဆယ်ရ၊ ဒွေးပုဏ္ဏသက္ကရာ၊ မြဆိတ်ဂါဌေရင်ဂါတ်ကယ်နှင့်၊ တောင်ဖြတ်မေ၊ယုဂန်ပွန်းဆီက၊ ဝိတြာဌေကြယ်ဝန်း။ ထွန်းသည့်မာသာ၊ဆန်း(၃)ရက်ပြော်ဝင်နာဂါမှာ၊ ရောင်တောဇာတိန်ထိန်ဝင်းထို့၊ မြနန်းစံညီနောင် ကျင်းပါတဲ့၊ မြို့ရွာဘုံရန်လုံတွင်းမှာလ၊ ဇာတိသံဌေရှိုင်မင်းက၊ သုံးဝါဖိုင်ဦးပဉ္စင်း၊ ကျင်းပစိမံ၊ နတ်စိန်းဆေးကဗျာသံကို၊ ဥုပ်မကွာန်ဆော်ထိုက်ကဲ့ထေး။ ။

(၁၅) နတ်စိန်းမှော်သူသွင်းလို့။ ပျောက်ဂျင်းတဲ့ဝေဒနာ၊ စိန်နီလာသန္တာဝစကို၊ မျာ၊ရကြရာ၊သည်ကုသိုလ်ရေဖြာကို၊ နန်းအောင်ချာ၊ထိုမှာကမ်းကိုလ။ ဗေဒင်ဥာဏ်နာဝါဆန်းငယ်နှင့်၊ မြဲန်းရစေသော။ ။

ဝတုကထာချီးအဖြေပြီး၏.ဂျင့်

ဘုံနိုက်ပုဂ္ဂိုလ်ရအချီး

—(၀၀)—

နမောတဿ။လ။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ။မြတ်စိန်နှင်စိန်ကဲ့ယျင်ယနှင့်ဝမ္မတဲ့သဃ်ာ၊လက်ဆယ်ဖြာဦးထိပ်ဖိုး။ဂိုဒိုး၏.ဗျာ၊ ဇာနိဋ္ဌာပယ်ခွာညစ်ကျေး။ဒုက္ခငယ်အဆုံရာယ်နှင့်။မာန်ရောဂါဟူသမျှ။ကင်းမှုရဝေး။ ။

(၁) ပါယ်လေးရွာဘုံဗိမာန်။ ဒုဂ္ဂတိကော၊နောင်လာသူဇာသင်ထွင်ယ်တို့။ စွဲမှတ်ကြပါ၊စတုမဟာဗမဿနသနှင့် ၊ဤဌာနဘုံနှစ်ဖြာမှာ။ ဒုက္ခိသာပယ်လိုက်တော့မင်း။ . ။

(၂) ထက်နတ်ရွာဘုံပဉ္စမှာ၊ မှန်ထွာသည့်ပုဂ္ဂိုလာ၊ဒု-မပါ-သု-ခွာကင်း။ကြွင်းတကျိပ်သာ၊ပဌမဈာန်အစနှင့်၊ ဝေဟပ္ဖလတိုင်အောင်သာ၊ ဘုံဆယ်ဖြာမယွင်း။ဒု-သု-ဒ္ဒိ-ခွါလို့၊ကြွင်းသေသာနဝ-ကိုးကို၊ ချီးမွတ်တော့မင်း။

(၃) နတ်သုဒ္ဓါဘုံငါးမှာ၊ ပေ့ါပါးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမ်ဖိုလ်အစ၊ နှယ်တက်ကို၊ကြိုတဲ့ဆို-စာကိုယ်နှင့်ခလွဲ၊ ထက်သန်းဒိုကာနှင့်၊အဋ္ဌကထာသင်ဟာကျမ်းမှအထဲ။ ။

(၄) နာမ်မရှည်သည်သတ်မှာ။ မှတ်ပါကွဲသေချာ။ရောက်တဲ့သူစံ
ပျော်ထို။ဖေဖေမပါတကိုယ်ရေး။တွေးခက်လှပါ။သုဂတိသာ။မှန်စွာမရ၍
ပါဠိအာဂုံနှင့်။မယုံလျှင်ဋီကာထဲမှာ။ခွဲလိုယူကြ။ ။
(၅) ရုပ်မပါအရူပ၊လေးဝတဲ့ဘုံမှာ။ဒု၊သု၊နိုကြည့်ပြန်၍။သေါတာ
ပန်မဂ္ဂဋ္ဌာ။ ဝေးကရောင်ဆွဲ။ကြွင်းသေသာအဋ္ဌာတိတိ။ခဲနစ်ကယ်၊အရိ
ယာနှင့်။ပုထုဇဉ်တိဟိတ်သွင်းလျှင်။ယင်းရှစ်ယောက်ရှိ။ ။
(၆) ပုဂ္ဂလာဝါကရား၊စကားတဲ့ချိုသာ။ညာဏ်နှကဝိန္ဒာရှိ။ပျိုက
ဗျာလကိုဘတန်း၍၊ဆန်းလိုက်သည့်တာ။သောတုဇနာ။နောင်လာလူများ။
သတိသမ္ဗဇ္ဈင်နှင့်။သိလိုလျှင်ဤနယကို။စွဲမှတ်ကြလော။ ။
(၇) မြယုဂန်တောင်ဗျားက။ မင်းလေးပါးပျော်စံရာ။ပြိုင်မမှီ။လေး
လိစု။ ဘုံစတုမှာ။ချင့်ယူဇနာလုဂ္ဂါပြည်က။ လေးလိသောင်းငယ်နှင့်။
ထောင်ပေါင်းငယ်နှစ်တန်ကျ။း။ထူးပေဒဋ္ဌာန။ ။
အထက်ကိုနည်းတူယူလေ။ ။
(၈) ထက်နတ်ပြည်နိပ္ပဓာငယ်နှင့်။ ပဉ္စမစျာန်တိုင်အောင်ထိရင်
လ။ ယူဇနာသုဗ္ဘကိန်း။ ငါးသိန်းကပို။ငါးသန်းဆို။မြင့်မိရ်တာဘွဲ့။ရှစ်
ထောင်စွန်းငယ်နှင့်။ နှခင်းသာယာလှ။ထူးပေဒဋ္ဌာန။ ။ဗြဟ္မဘုံကုန်
အောင်ဂုဏ်းနည်း။ ။အောက်ရုပ်ကယ်လုဂ္ဂါက။ နေဝတဲ့ထက်သည်ာ။
မယောက်နိုင်သိုးခေါင်ဝေး။လေးဘုံထိပ်ချာ၊ချင့်ယူဇနာ-လိုရာပြဉ်က။
တြိန်သည်ာနှင့်။သောပဉ္စာကောသတ်။မြမှတ်သင့်လှ။ ။

ဘုံနိုက်ပုဂ္ဂိုလ်ရအချိုးပြီး၏ရှင့်

ဓာတုကထာချိုးအဖြေ

(၁) ပဋ္ဌမ၊သုအသည်းမှာ။ မှတ်ဘွယ်နည်းမခက်ပါ။မာတိကာ
တထေဝဟောကြလေရာ။ ။ပဋ္ဌမနည်းပြီး၏။ ။
(၂) ဒုတိယ၊သုအချာမှာ။ ရုပ်ခန္ဓာတချိုနှင့်။စိတ်တချိုရလေရာ၊
ပုဒ်၊ဟောရပါ၊ရုပ်ယေ၊စွဲ၊သုအမှာမှာ။တူခန္ဓာ၊ဓာတ်၊အာ၊ကွဲလို။ရုပ်ထဲ
တွင်သူနှင့်သူ။မြမရချယူ။ဓာတ်သာကွဲလိုအကြွင်းတူ။စိတ်၊ယေ၊စွဲမူ။စိတ်
ခြင်းသာတည့်လေး။ ။
(၃) အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဤဒုတိယနည်းနိုက်ဟောအပ်သောပုဒ်
သည်။အဋ္ဌ ဆဲ ရမာတိကာ။ဗါဟိရမါတိကာဒ်။ရုပ်ကိုရယောပုဒ်။စိတ်ကို

ရသောပုဒ်တို့ကိုသုဟောအပ်သည်၊စေတသိက်ရသောပုဒ်၊ နိဗ္ဗာန်ရ
သေါပုဒ်တို့ကိုမဟောအပ်၊ရှင်ထဲ၊စိတ်ထဲကပင်ဟောခြားသော်ထည်း။
ရူပက္ခန္ဓာစသော ရုပ်အကုန်ရသောပုဒ်၊ဝိညာက္ခန္ဓာ၊ မနာယတန၊မ
နိန္ဒြေ၊ဝိဇ္ဇာဓမ္မါစသော ဝိဟ်အကုန်ရသောပုဒ်တို့ကိုလည်းမဟော၊စက္ခာ
ယတန၊စက္ခုဝါတ်၊စက္ခုန္ဒြေ၊အသညိဘဝ၊သပဒိဃါဓမ္မါစသေါရုပ်ထဲ
ကတပါး၌ပါးစသေါအစိတ်အစိတ်သေါရသေါပုဒ်၊စက္ခုဝိညာဏဝါတ်
စသောစိတ်ထဲက၊တပါး၊၌ပါး၊ သုံးပါးစသောစိတ် ဟ၍သာရသော
ပုဒ်တို့ကိုသာ၊ ဤဒုတိယနယနှိုက်ဟောအပ်၏။ ထို့ကြောင့်(ဒုတိယ-သု-
အဿာမှာ။ရုပ်ခန္ဓာတ၍၊၌င့်၊စိတ်တ၍၊ရဏရာပုဒ်ဟောရပါ)ဟုဟော
ပုဒ်ကိုပြတော်မူ၏။ ။ယေ-စွဲ။တေ-စွဲသောအခါနှိုက်၊ ရုပ်ကဒေ၍၊ယေ စွဲ
လျှင်။ရုပ်ထဲတွင်သာရှာ၍။ စွဲတတ်သောကြားပုဒ်၌င့်။ စွဲအပ်သောကံ
ပုဒ်အရ၊တရား၌ပါး။ ခန္ဓာတ၍၊အာယတန ဝတ်ကွဲအောင်စွဲ၊ စိတ်
စေတသိက်နှိုက်မစွဲအပ်။စိတ်ကဒေ၍ ယေ၊စွဲလျှင်၊ စိတ်ထဲထွင်သာရှာ
၍၊စွဲတတ်သော၊ကြားပုဒ်၌င့်။ စွဲအပ်သောကံ ပုဒ်အရ တရား၊၌ပါး။
ခန္ဓာ၊အာယတန၊တ၍စေ၍။(ဝတ်ကွဲအောင်စွဲ၊ ရုပ်စေတသိက်နှိုက်မစွဲ
အပ်၊ထို့ကြောင့် (ရုပ် ယေ စွဲသူ.အမှာမှာ၊ တ၍ခန္ဓာ ဝတ်၊ အာ၊
ကွဲထို့။ရုပ်ထဲတွင်သူ၌င့်သူ၊မြဲမရှယူ။ ဝတ်သောကွဲထို့အကြောင်းတူ။စိတ်၊
ယေ၊စွဲမူ။စိတ်ချင်းသာတည့်လေး။) ဟုယေ၊စွဲ တေ၊စွဲကိုပြတော်မူ
ထေား၏ (တူခန္ဓာ-ဝတ်-အာ-ကွဲထို့နှိုက်) ခန္ဓာတူအာယတန
ဝတ်ကွဲဆိုလိုသည်၊ ဝတ်သာလွှဲ၍.အကြောင်းတူနှိုက်၊ ဝတ်သာကွဲ၍.၊
ကြောင်းသောခန္ဓာ၊အာယတန၊ တူစေဆိုလိုသည်။ (ရုပ် ယေ၊စွဲသူ.အ
မှာမှာ။ တူခန္ဓာဝတ်သာကွဲထို့၊ရုပ်ထဲတွင်သူ၌င့်သူ၊ မြဲမရှယူ) ဟူ
သောစကားဖြင့်၊ရုပ်က ယေ၊စွဲအပ်သောတရားကိုပြတော်မူ၏။၊(ဝတ်
သာကွဲထို့အကြောင်းတူ၊ စိတ်ယေစွဲမူစိတ်ချင်းသာတည့်လေး။) ဟုသော
စကားဖြင့်၊စိတ်က၊ယေ စွဲအပ်သောတရားကိုပြတော်မူ၏။၊ ၊.
(၂) ဤဒုတိယ-နယနှိုက်။သင်္ဂဟိတေနအသင်္ဂဟိတံ၊ဟူသောပုဒ်၌
သင်္ဂဟိတေနအသင်္ဂဟိတံ၌ အသင်္ဂဟိတံဟူဆိုထိုလျက်၊အသင်္ဂဟိတ
တပုဒ်ကိုချ၍.၊သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ၊ဟူဆိုလေသည်၊သင်္ဂဟိတေ
နဟူသောပဌမပုဒ်ဖြင့်၊ စွဲတတ်သောကြားပုဒ်အရတရား၌င့်၊စွဲအပ်
သောကံပုဒ်အရတရား၊၌ပါး၊ ခန္ဓာတူသည်၏.အဖြစ်။ခန္ဓာအာယတန

တူသည်၏အဖြစ်ကိုပြအပ်၏။အသက်ဟိတံဟူသေဒုတိယပုဒ်ဖြင့်စွဲတတ်သောကတ္တားတရားနှင့်။ စွဲအပ်သောကံပုဒ်အရတရား၊နှစ်ပါး။အာယတနဓာတ်ကွဲသည်၏အဖြစ်။ဓာတ်ကွဲသည်၏ အဖြစ်ကိုပြအပ်၏့။ကြေလေသေအသက်ဟိတံဟူသောတတိယပုဒ်ဖြင့်။ယေ၊စွဲ၊တေ၊စွဲ၍ရအပ်သေါတရားနှိုက်။ခန္ဓာအာယတနဓာတ်။ မရေတွက်အပ်သည်၏့အဖြစ်ကိုပြအပ်၏့။ ။တနည်းကား။ ။ကြေလေသေအသက်ဟိတံဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ယေ၊စွဲ၊တေ၊စွဲ၍ရအပ်သောတရားနှိုက်။ပု ဏ္ဏာဝိသဒ္ဓနာကိုဆိုအပ်၏့။ ။ဥဒါန်းဂါထာကို။နှုတ်တက်ရအောင်ဆောင်၍။ဥဒါန်းဂါထာတွင်ပါသော။တရားအတိုင်းသာစစ်၍ဟောလေ။ ။စက္ခာယတန၊စက္ခုဝိညာဏဓာတ်တို့ဂါ။ ယေစွဲ၊ တေ၊စွဲ၊ပုံကိုဆိုခဲ့ပြီးသော။ အာဓိပ္ပာယ်နှင့်တိုက်၍ပြောလေ။ ။ဒုတိယနယပြီး၏့ရှင့်။ ။

(၃) ဓမ္မာယတနဆိုတဝက်ကိုမှ။ဟောချက်ကယ်ထွေလော။ဓာတ်အာ၊တူ။ ခန္ဓာပြားလို။ဝေဒနာ၊သညာ၊များနှင့်။ သခ်ါရတရား၊သုခမဉ။ နိဗ္ဗာန်ပါသူတို့ချင်းမှ။လှည့်လည်ခါပြန်လှန်သွင်း။စွဲရင်းသေချာ။နည်းတတိယသူ့အလာကို။သပိတ်ခါအိမ်ခါအကုန်ဘွင့်လို့၊ကရားနှင့်မှောက်သလို။ဟောလိုက်သကို။ဖုံးအုပ်ကိုထဲမသို့၊သမာ·ည်ကျိန်းသေတဲ့လေး။ ။

(၃) အဓိပ္ပာယ်ကား။ ၊တတိယနယနှိုက်ဟောအပ်သောပုဒ်သည်။ ။အင်္ဂါအံ့ရမာတိကာ။ဗာဟိရမာတိကာနှိုက်။ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတ်ထိုက်သော။ ဝေဒနာကန္ဓာ၊သညာကန္ဓာ၊သခ်ါရကန္ဓာ၊သမုဒယ၊နိရောဓ၊မဂ္ဂသစ္စာ၊စသော။ဓမ္မာယတန၊အစိတ်၊အစိတ်အဆို့သာရသေါပုဒ်။ဟောတုဓမ္မာစသော။ ဓမ္မာယတနတဆို့သာရသော။ ပုဒ်တို့ကိုသာဟောအပ်၏့။ ဓမ္မာယတနထိုက်သောအလုံး စုံသောစေတသိက်၊သုခမရုပ်၊နိဗ္ဗာန်တို့ကိုတပေါင်းတည်း။ ဓမ္မာယတနနေနယေဓမ္မာစသည်ဖြင့်မဟောအပ်။ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မာယတနထိုက်သောအဆို့သာဖြစ်သောပုဒ်ကိုပြုလို၍၊ (ဓမ္မာယတန ဆို့တဝက်ကိုမှ။ဟောချက်ကယ်ထွေလော) ဟုဆိုတော်မူလေသည်။ယေစွဲ၊တေစွဲ၊သောအခါနှိုက်။ ဓမ္မာယတနထိုက်သော။ ဝေဒနာ၊သညာ၊သခ်ါရ၊သုခမ၊ရုပ်၊နိဗ္ဗာန်၊တရား(၅)ပါးတို့နှိုက်သာ စွဲအပ်၏့။ ထိုငါးပါးတို့တွင်လည်း။ ဝေဒနာဟောပုဒ်ဖြစ်၍။စွဲတတ်သောကတ္တားအရအာနေကံ်။ကြွင်းသောသညာသခ်ါရ၊သုခမ၊ရုပ်၊နိဗ္ဗာန်၌။သညာဟောအပ်သောပုဒ်ကနေအံ့။ကြွင်းသောဝေဒနာသခ်ါရ၊

သုခုမရုပ်နိဗ္ဗာန်နှိုက်။သခ်ါရ ေဘာပုဒ်ဖြစ်အံ့၊ကြွင်းသောဝေဒနာ၊သညာ သုခုမရုပ်၊နိဗ္ဗာန်၌၊သုခုမရုပ်ဟောပုဒ်ဖြစ်အံ့၊ ကြွင်းသောဝေဒနာသညာ သခ်ါရနိဗ္ဗာန်နှိုက်။နိဗ္ဗာန်ကနေ၍၊ယဖွဲ့အံ့၊ကြွင်းသောဝေဒနာ၊သညာ၊ သခ်ါရ၊သုခုမရုပ်နှိုက်။စေတသိက်ကနေ၍၊ယေ၊ဖွဲ့အံ့၊ကြွင်းသေါသုခုမ ရုပ်၊နိဗ္ဗာန်နှိုက်။သခ်ါရ၊သုခုမရုပ်က နေ၍၊ယေဖွဲ့အံ့၊ကြွင်းသောဝေဒနာ သညာ နိဗ္ဗာန်နှိုက်။ ခန္ဓာကွဲအာယတနတရာ၊ ဓာတ်တရာဖြစ်အောင်အချင်း ချင်း။ဖလယ်သွတ်သွင်း၍။ စွဲအပ်ကုန်၏.။ထိုကြောင့် (ဓာတ်၊အာတု ခန္ဓာပြား၏။ဝေဒနာ သညာများနှင့်၊သခ်ါရတရား သုခုမာ၊နိဗ္ဗာန်ပါသူ တို့ချင်းမှာ၊ထသ့်လ်ညီကာပြန်ထနိသွင်း။စွဲရင်းသေချာ)ဟုယေ၊ဖွဲ့၊တော် စွဲအပ်သည်၏.အဖြစ်ကိုပြတော်မူ၏.။ (ဓာတ် အာ၊တုခန္ဓာ၊ပြား၏) နှိုက်၊ခန္ဓာပြား၍၊အာယတနာတု ဓာတ်တု ဆိုလိုသည်၊ဝါစာသံလိုရှုဖြစ် အောင်သာ(ဓာတ်၊ အာတု ခန္ဓာ ပြား၏)ဟု ဆိုလေသည်။ ။ဤတတိယ၊ နည်းနှိုက်ထည်း။ အသင်္ခါတနသင်္ခါတံသင်္ခါတိုဆိုလိုလျက်။ ဆင်္ခါတ တုပန်ကုချေ၍။ အသင်္ခါတနသင်္ခါတိ ဟုဆိုလေသည်။ အသင်္ခါတန ဟုသေါပဒ္မမပုဒ်ဖြင့်။ကတ္တားအရတရား၌ ကံအရတ ရား၊ခန္ဓာမတုကြသည်၏. အဖြစ်ကိုပြအပ်၏.။ သင်္ခါတံဟုသေးငှတိ ယပုဒ်ဖြင့်။ကတ္တားအရတရား၌ကံ၊ရတရား၊အာယတနခတ်တုကြ သည်၏.အဖြစ်ကိုပြအပ်၏.။ ကြေလေသေသင်္ခါတံဟုသေ်တတိယ ပုဒ်ဖြင့်၊ယေ၊ဖွဲ့၊တေ၊ဖွဲ့၍ ရအပ်သောတရား၌၊ ရတွက်အပ်သောခန္ဓာ အာယတနဓာတ်တို့ကို။ ပုန္နာဝိသဒ္ဓနာပြုအပ်၏.။ ဤနိုက်လည်း၊ဥဒါန်း ဂါထာအတိုင်းစစ်၍ဟော်၊လေ။ဝေဒနာကွဲခန္ဓာ၊သညာကွဲခန္ဓာ သမုဒယသမ္ဘာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ ဓိဝိဟိန္ဒြေစတသိက ဓမ္မာတို့ကိုဖြစ် စသော ပုဒ်တို့ကို။ ယေ၊ဖွဲ့၊တေ၊ဖွဲ့ပုံကဲ့သို့ခဲ့ပြီး သေးအဓိပ္ပါယ်နှင့်တူကြ၍ပြောလေ၊ ။

တတိယနယပြီး၏.နှင့်၊ ။

(၄) သဝေါဝပါအိမ်မြောင်ပြလိုက်မည်၊ခြုံမှတ်ကြသေးသော်၊ဝေဒ နာသခ်ါရနှင့်၊ သုခုမသဒ္ဒါတစိတ်ရရာ၊ သည့်နယ်ပုန်ကုန်မှာသောဆုတ် ကြပါ၊ ယေ၊ .နှစ်ပြာယဉ်ဆန်းထို၊ စွဲလန်းမှာသူနှင့်သူ၊ သုံးပါးလုံးတူ၊ သွတ်ထယ်လဲလှိုစွဲရင်းတူ၊စ ်ယေ ဘူဖြေရှိုးမှို၊နည်းဂမျိုးသဒ်ကြီး၊ဥဒါန်း မြိုဲ့ည်း၊အိမ်မြောင်ပြမသွေထုန်သည်၊ခြုံကောန်မှန်လွန်းလှလေး၊ ။

(၄) အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဤစတုဆ္ဆနယနှိုက်၊ ဟောဒ်ပဒ်သောပုန်

သည်။အဿ နဲ့ ရမာတိကာ။ဗာဟိရမာတိကာနှိုက်။တစိတ်သာဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊သခ်ါရ၊သုခုမရုပ်၊သဒ္ဒါတည်း။အဘယ်သို့တစိတ်ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ဝေဒနာစေတသိက်တခုတည်းဖြစ်လျက်အနုဘဝန။ ဤနှိုင်ယ ဘေဒတို့၏အစွမ်းဖြင့်။သုခိန္ဒြေ၊ဒုက္ခိန္ဒြေ၊သောမနဿိန္ဒြေ၊ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိ န္ဒြေဟု။ တစိတ်၊ တစိတ်ဖြစ်ကုန်၏။ သခ်ါရသည်လည်း။ သရေဒယသစ္စာ၊မဂ္ဂသစ္စာ၊သတိန္ဒြေ။ အဝိဇ္ဇာ၊သခ်ါရဟောတူ။ အစရှိသည်တို့၏။ အစွမ်းဖြင့်တစိတ်၊ တစိတ်ဖြစ်ကုန်၏။ သုခုမရုပ်သည်လည်း။ ဤထိုန္ဒြေစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။တစိတ်၊ တစိတ်ဖြစ်ကုန်၏။ သဒ္ဒသည်၊ ဒေါသမူဒွေးသည်ပြုပြင်အပ်သောဝိပ္ပလ္လာသ။စိတ္တဇပရိဒေဝ သဒ္ဒ။ ဒေါသမူဒွေး။အရူပဝိပါက်၊လေးခု။ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်(၁၀)ရဟန္တာ တို့ရတိကြဉ်သော-၇၃-ခုသောစိတ်တို့သည်။ ပြုပြင်အပ်သောစိတ္တဇ သဒ္ဒ။ဖိုးသံ၊ဝမ်းသံ၊စသော။ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ဥတုဇသဒ္ဒတို့၏၊အ စွမ်းဖြင့်။အစိတ်အစိတ်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့အစိတ်၊ အစိတ်ဖြစ်သောပုဒ် ကိုသိဟေါအပ်၏။အလုံးစုံသောဝေဒနာကွန်ဋ္ဌာ။သခ်ါရကွန်ဋ္ဌာ၊သုခုမရုပ် သောဋ္ဌသ။ စေတသိက် ဒွေပညာသ။ သဒ္ဒါယတနသဒ္ဒဓာတ်တို့ကိုမ ဟောအပ်။ ထိုကြောင့်(ဝေဒနာသခ်ါရနှင့်၊ သုခုမသဒ္ဒါတစိတ် ရရာ။ သည်နှယ်ပုဒ်ကိုမှ ဟောထုတ်ကြပါ)ဟုဟောပုဒ်ကိုပြတော်မူ၏။ထိုဟေါပုဒ်သည်။အကျဉ်းဖြစ်လျက်။အကျယ်ကိုဖြင်လွယ်၍။ဘဘော်ဒန္ဓိက် ပါသောအိမ်ဖြောင်သဘွယ်ဖြစ်လေရကား။ (သဘော်ပါအိမ်ဖြောင် ပြလိုက်မည်။မြို့မှတ်ကြသေချာစွာ)ဟုဥပမာစကား ဖြင့်ပြတော်မူ၏။ ယေ၊စွဲ။ တေ၊စွဲသောအခါနှိုက်။ပဌမ၊ယေ၊ကို။ ခန္ဓာ၊အာယတနဓာတ်၊ သုံးပါးတူအောင်။ အစိတ်တခုသာဖြစ်သောဝေဒနာ၊သခ်ါရ၊သုခုမရုပ်၊ သဒ္ဒါက၊ယေ၊စွဲအံ့။ ကြွင်းသောအစိတ်ဖြစ်သော၊ဝေဒနာ၊သခ်ါရသုခုမ ရုပ်၊သဒ္ဒါတို့ကိုစွဲတတ်သောကတ္တားတရားနှင့်။ စွဲအပ်သော၊ကံ၊ပုဒ်အရ တရားသည်။ဝေဒနာ၊ဝေနာချင်း။သခ်ါရ၊သခ်ါရချင်း။သုခုမရုပ်၊သုခုမ ရုပ်ချင်း။သဒ္ဒါ၊သဒ္ဒါချင်းဖြစ်၍။ခန္ဓါတူ၊အာယတနဓါတ်တူဖြစ်၏။ဒုတိယ၊ ယေ၊ ကိုကား။ ပဌမ၊ယေ၊ စွဲ၍ရအပ်သော၊ကံ၊ ပုဒ်၏၊ဇရေတရားကို။ ကတ္တားပြုစွဲတတ်သောတရားကိုထား၍။ ပဌမကတ္တားအရ။ တရားကိုစွဲ အပ်သောကံပုဒ်ပြု၍။စွဲရင်းဖြစ်သောကတ္တား၏၊အရဖြစ်သောတရားကို လည်၍။ ပြန်လှန်စွဲအပ်၏။ စွဲဟန်ကား။ ။သရေဒယသစ္စာကိုစွဲတတ်

သော ကတ္တားကိုထုံး၍၊ သမုဒယသစ္စာမှတပါးသော သဒ်ါရက္ခန္ဓာ (၄၉)ခုကို စွဲအပ်သောကံပုဒ်ကိုထား၍၊ခန္ဓာအာယတနဝဘံ၊သုံးပါး ထုံးတူအောင်၊ ပဌမ-ယေ-စွဲပြီးလျှင်၊ သဒ်ါရက္ခန္ဓာ-၄၉-ခုကိုတဘန် ကတ္တားပြု၍၊ ဒုတိယ-ယေ-ကို စွဲရင်းဖြစ်သော သမုဒယ သစ္စာသို့ လည်၍၊ ခန္ဓာအာယတနဝတ်-သုံးပါးလုံး တူအောင်စွဲပြန်ရာ၏.၊ ဖြေ သောအခါ၌ကား၊စ၊ယေ အဘိုင်း၊ ယေ တွက်သောခန္ဓာအာယတနဝတ် ကို၊ယေ၊ထွက်အပ်သောအတိုင်းဖြေ။ထို.ကြောင့်၊ (သည်ယေ-၂ဖြာ ယဉ်ဆန်းထိုစွဲလမ်းမှာသူနှင့်သူ၊ သုံးပါးလုံးတူ၊သွတ်ထုယ်လဲလို့၊စွဲရင်း တူ။ စယေ-တူဖြေရိုးမို.) ဟုယေ-နှစ်ဖြာစွဲအပ်သည်၏.၊ အဖြစ်ကိုပြ တော်မူ၏။(' စွဲလမ်းမှာသူနှင့်သူ)ဟူသောစကားနှိုက်၊တစိတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ဝေဒနာခြင်း။သဒ်ါရ သဒ်ါရချင်း၊ သုခမဂ္ဂပါ၊သုခမဂ္ဂပဲချင်း။ သဒ္ဒ၊သဒ္ဒချင်း။အချင်းချင်းသာ-ယေ-စွဲအပ်သည်ဟူလိုသည် (သုံးပါး လုံးယူ) ဟူရာနှိုက်၊ခန္ဓာအာယတနဝတ်တို့ သုံးပါးလုံးတူဟူလိုသည် (သွတ်ထုယ်လဲလို့စွဲရင်းတူ)နှိုက်၊ပဌမ ယေ-စွဲသောကံ-ပုဒ်အရတရား ကိုကတ္တားအတွင်းသို့၊ သွတ်ပြန်သွင်းပြန်ထားပြန်၍၊ စွဲရင်းဖြစ်သော တရားကိုပင်ဒုတိယ-ယေ-စွဲအရထားလိုသည်။(စ၊ယေ၊တူဖြေရိုးမို့)ဟူ သောစကားကြီးနယ်၌ကြေးသေးသေးသိသိဟိုတံ၊ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ပုစ္ဆာပြဲ သောအခါ၊ဝိသဇ္ဇနာကိုအစဉ်ခံသော-ယေ-၌၊သိသိဟိုတံအတိုင်းဖြေဟူ ထိုသည်။ "ဤနယနှိုက်လည်းသိသိဟိုတေနသိသိဟိုတံ၊သိသိဟိုတံ၊ဟုဆို ထိုလျက်၊သိသိဟိုတ-တပုဒ်-ဟုချေ၍၊သိသိဟိုတေနသိသိဟိုတံဟုဆိုလေ သည်၊ပဌမသိသိဟိုတေနဟူသောပုဒ်ဖြင့်ပဌမ၊ယေ-နှိုက်စွဲတတ်သော တရားနှင့်စွဲအပ်သောတရား။ ခန္ဓာအာယတနဝတ်၃-ပါးလုံးတူသည် ၏.အဖြစ်ကိုပြအပ်၏.၊သိသိဟိုတံဟူသောတတိယပုဒ်ဖြင့်၊ဒုတိယ၊ယေ နှိုက်စွဲတတ်သောတရားနှိုက်၊စွဲအပ်သောတရား၊ ခန္ဓာအာယတနဝတ် ၃-ပါးလုံးတူသည်၏.အဖြစ်ကိုပြအပ်၏.၊ကြေးသေးသော သိသိဟိုတံဟူ သောပုဒ်ဖြင့်၊ဒုတိယ၊ယေ အရဖြစ်သောတရားနှိုက်၊တစမ္ဘာကတိဟိ ခန္ဓေဟိကတိယာယတနေဟိကတိဟိခာတုဟိသိသိဟိတာစသည်ဖြင့်၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကိုပြအပ်၏. ၊ဥဒါန်းဂါထာအတိုင်းစစ်လေ၊ ။

စတုဏ္ဏာနယပြီး၏.ဂျင်း ။

(၅) ငါးခန္ဓာစုံမတွေ့လို့၊ တစ်နှစ်သုံးထောင်၊ခုနှစ်လေး၊ စိတ်သုခ

မာဆံမန္နော။ပုဒ္ဓဟောရပါ။ သုံး၊ပါးလုံးမတူရာကို။ ယေ၊နှစ်ဖြာဖွေရှာစွဲ
လိုမခက်ခဲဖြစ်ရာ။စ၊ယော၊အာလာ။နဉ်းပဉ္စမသုအချာမှာ။နိသေသာညွှန်း
လိုက်ကဲ့လေး။ ။
(၅) အဓိပ္ပါယ်ကဲ့ဘး။ ။ဤပဉ္စမနယနိုက်။ ဟောအပ်သောပုဒ်
သည်ကား။အဇ္ဈတ္တရမာတိကာ။ဗာဟိရမာတိကာ၌။ ဓနဓာတုပါးသာရ
သောပုဒ်။ ဓန္ဓနှစ်ပါးသာရသောပုဒ်။ ဓန္ဓသုံးပါးသာရသောပုဒ်။ ဓန္ဓ
လေးပါးသာရသေါပုဒ်တည်း။ဒုက္ခသစ္စာ၊ကိလာဘ၀၊အဗျာကတစသေါ
ဓန္ဓာငါးပါးလုံးရသောပုဒ်တို့ကိုမဟောအပ်။ ထိုကြောင့်။(ငါးဓန္ဓာစုံမ
တွေ့လို။ တစ်၊နှစ်၊သုံး၊လေး၊ရလေရာစိတ်သုခမာဆံမန္နော။ ပုဒ်ဟောရ
ပါ)ဟုဟောပုဒ်ကိုပြတော်မူ၏။(စိတ်သုခမာဆံမန္နောပုဒ်ဟောရ
ပါ)ဟူသောစကားဌ၊ယေစွဲ၊တေစွဲသောအခါ။ ယေ၊နှစ်ပါးလုံး၏အရ
ဖြစ်သောတရားဌ။စိတ်နှင့်သုခမရုပ်တွဲလိုမနေ။စိတ်နှင့်သုခမရုပ်မဆက်
ဆံ။ စိတ်ကကြွားနေလျှင်။ သုခမရုပ်ကံနေ၏။ သုခမရုပ်ကကြွားနေလျှင်။စိတ်ကံနေ၏။တပေါင်းတည်းမဖြစ်နိုင်။ ထိုသို့တပေါင်းတည်းမဖြစ်နိုင်၍။စာသင်သားတို့အား။ယေစွဲ၊တေစွဲရဲရဲဉာဏ်ပိုင်စေခြင်းငှါ။
(စိတ်သုခမာဆံမန္နောပုဒ်ဟောရပါ)ဟူသောစကားကိုဆို တော်မူပြန်
လေသတည်း။ ရှုပကွန္ဓာကနေ၍၊ယေ။စွဲလျှင်။ဝိညာဏကွန္ဓာကိုစွဲ။ သို့မှ
စွဲတတ်သောတရားနှင့်။စွဲအပ်သောတရားခန္ဓာအာယတန ဓာတ်သုံးပါး
လုံးမတူမည်။ဝေဒနာသညာသင်္ခါရတို့ကိုစွဲလျှင်။သုခမရုပ်နှင့်ခန္ဓာမညီ
သော်လည်း။ ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတ်နိုက်ညီကုန်၏။ ရှုပကွန္ဓာကား။စွဲ
တတ်သောကြွားပုဒ်တည်း။ ဝိညာဏကွန္ဓာကား။စွဲအပ်သောကံပုဒ်
တည်း။ ဒုတိယ၊ယေ၊စွဲသောအခါနိုက်တဘန်၊ကံ၊ပုဒ်ဖြစ်သော။ ဝိညာ
ဏကွန္ဓာကို၊ကြွား၊ထားပြန်၍။ ထိုဝိညာဏကွန္ဓာနှင့်။ခန္ဓာအာယတန
ဓာတ်၃၊ဟေါလုံးမတူအောင်။ အလုံးစုံသောရုပ်ဝေဒနာ။ သညာသင်္ခါရ
နိဗ္ဗာန်ကိုပြန်၍။ထိုဒုတိယ၊ယေ၊အရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါရနိဗ္ဗာန်ကို
အာဘယ်ခန္ဓာ၊အာဘယ်အာယတန၊အာဘယ်ဓာတ်တို့ဖြင့်မရေတွက်အပ်
သနည်း။ဟုပုစ္ဆာပြု။ ဝိသဇ္ဇနာပြုသောအခါနိုက်၊ဒုတိယ၊ယော၊ စွဲသော
အခါ၊စွဲတတ်သောကြွားပုဒ်။ ပဌမ၊ယော၊စွဲသောအခါ။ ပဌမ၊ယော၊အ
ရုစွဲအပ်သော၊ကံ၊ ပုဒ်အရုတရားနိုက်အကျိုးဝင်သောခန္ဓာအာယတန
ဓာတ်ဖွဲ့သောအတိုင်းဖြ။ပဉ္စမနယနိုက်။ဒုတိယ၊ယော၊စွဲပြန်သောအခါ

စွဲရင်းတရားကိုလည်းကောင်း၊ စွဲရင်းမှတပါးသော တရားကိုထည်း
ကောင်း၊ပြုနိုကုန်သည်၊စတုတ္ထနယနိုက်မှကား။ စွဲရင်းတွင်သာဒုတိယ
ယေကိုပြုနိသည်။ ရုပ်နိုက် ဩဇဋ္ဌမကရုပ်၊ သုခုမရုပ်ကိုဌင်း၊စိတ်၊
ဝေဒနာ၊သညာရ၊နိဗ္ဗာန်၊ကိုထည်းကောင်း။ ထိုတရားတို့နိုက် ခန္ဓာ၊အာ
ယတန၊ဓာတ်၊ မည်ကြအောင် နှလုံးထား၍စွဲလေ၊(သုံးပါးလုံးမတူရာကို၊
ယေ နှစ်ဖြာဖွေရှာစွဲထို့)ဟူသောစကားနိုက်၊ပဌမ ယေ၊စွဲသောအခါ
နိုက်လည်း၊ကတ္တားပုဒ်နှင့်ကံပုဒ်အရတရား။ ခန္ဓာ အာယတန၊ဓာတ်၊ဒု၊
ပါးလုံးမတူကြောင်း၊ဒုတိယ ယေ၊စွဲသောအခါနိုက်လည်း၊ ကတ္တားပုဒ်
နှင့်ကံပုဒ်အရ။ တံရား နှစ်ပါး။ ခန္ဓာ၊အာယတန၊ဓာတ်၊ဒု၊ ပါးလုံးမတူ
ကြောင်စွဲ ဟူထိုသည်။(မခက်ခဲဖြေစရာ။ စယေ အလာ)ဟူသော စ
ကား။နိုက်။ဒုတိယ။ယေ အရတရားနိုက်၊ အသင်္ဂဟိတနယဖြစ်၍၊မရေ
တွက်အပ်သောခန္ဓာအာယတန၊ဓာတ်တို့ကို၊ပုဗ္ဗာပြုသောအခါနိုက်၊ပဌ
မ။ယေ၊အရတရားနိုက်။အာကျိုးဝင်သောခန္ဓာ အာယတန၊ဓာတ်၊ဂို့သေ
အတိုင်းဖြေဟူထိုသည်။ဤနယဌိလည်း။အသင်္ဂဟိတံတပုဒ်ကြောသည်၊ပဌ
မအသင်္ဂဟိတံဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ပဌမ။ယေ စွဲသောအခါ၊စွဲတတ်-စွဲအပ်
သောတရားနှစ်ပါး။ခန္ဓာ အာယတန၊ဓာတ် သုံး ပါး လုံး၊တူသည်၏၊
အဖြစ်ကိုပြုအပ်၏၊ဒုတိယအသင်္ဂဟိတံဟူသေပုဒ်ဖြင့်၊ဒုတိယ ယေ စွဲ
သောအခါ။ ကံ၊ကတ္တား တရားနှစ်ပါးသည်၊ ခန္ဓာ အာယတန၊ဓာတ်၊
သုံး၊ပါးလုံးမတူသည်၏၊အဖြစ်ကိုပြုအပ်၏။ ကြောလေသောအသင်္ဂဟိတံ
ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ဒုတိယ ယေ၊အရတရားဌိ၊ပုဗ္ဗာဝိသဉ္ဇနာပြုအပ်၏၊၊

ပဌမနယပြီး၏၊၊

(၆) ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်းသက်သက်နှင့်၊ မရောရှက်ဆဌမှာ၊ရုပ်နိဗ္ဗာန်
နာမ်ပင်ရောသေ်လည်း၊ဂို့ယောရရာ၊ဖြစ်ချုပ်ကယ်တူစွာသည်၊အာ
ရုံပါမှိရာမျှလို၊ဓာတ် ကာလ ဘုံ၊သန္တာန်၊တူ လေးပါးနာမ်၊ သမ္မယုတ်
ကယ်မြင်ကန်၊မရှုမှန်တော်လွန်းလှ၊လေး။ ၊ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သဘောနှင့်
ဝိပ္ပယောကန်ယူ၊ နာမ် ခန္ဓာ တူကွဲကဲကို၊ဘုံ၊သန္တာန်၊ ကာလ-ကွဲထို၊
ဓာတိလဲမပြိုင်မူ မှိအာရုံဆူမဟုတ်သဉ္ဇ၊ဖြစ်၊ချုပ် မတူ၊သည်နာမ်ရုမှာ
ဝိပ္ပယုတ်ယူ၊ရုပ်ခြင်းထို့ ထုနိဗ္ဗာန်နှင့်၊ ရုပကွန္ဓာသဘာဝါ၊ ဝေဒနာဝေဒ
နာခြင်းနှင့်၊သုဝိညာဏ်ဝိညာဏ်ခြင်းမှာ၊လျှင်းမရယာ၊ သင်္ဂဟိရမှာ၊ဆ
နှင့်သာ၊သဘော်နှစ်ဖြာဆံမနှောထို့၊သမ္မယောဂကဟိုဝိမှာ၊စေတဆိုက်

ခံရသမျှကိုဟော။ ။ဝိပ္ပယောဂကေဟိစိမှာ။ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သက်သက်နှင့်။နာမ်ရောဂကိပုဒ်ကမူ။စေတသိက်ကိုယူ။ နာမ်ရသည့်ပုဒ်ကမူ။ ဓမ္မဓာတ်တူ။ရုပ်နိဗ္ဗာန်ဘည့်လေး။ ။

(၄) ဤဆဋ္ဌနယနိုက်။ ခဲခက်နက်နဲသောအဓိပ္ပာယ်ကို။ သိလွယ်စေခြင်းငှာမှတ်ပုံကိုရေးလိုက်အံ့။ ။ရုပ်နိဗ္ဗာန်သည်။သမ္မယုတ်လည်းမဟုတ်။ ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်။ရုပ်-ရုပ်-ချင်းသမ္မယုတ်လည်းမဟုတ်။ ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်။ဝေဒနာ-ဝေဒနာချင်း-သမ္မယုတ်လည်းမဟုတ်။ ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်။သညာ-သညာ-ချင်း။ သမ္မယုတ်လည်းမဟုတ်။ ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်။သင်္ခါရ-သင်္ခါရချင်း။ သမ္မယုတ်လည်းမဟုတ်။ ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်။ဝိညာဏ်-ဝိညာဏ်ချင်း။သမ္မယုတ်လည်းမဟုတ် ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်။ ရုပ်နှင့်နိဗ္ဗာန်။ရုပ်-ရုပ်-ချင်း။ ဝေဒနာ-ဝေဒနာချင်း။သညာ-သညာ-ချင်း။သင်္ခါရ-သင်္ခါရ-ချင်း။ ဝိညာဏ်-ဝိညာဏ်-ချင်း။နှစ်ပါးလုံးမဟုတ်ဆိုသည်မှာ။အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ သတ္တဝါတို့သည်။ သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့်။ ထိုတရားတို့နှိုက်သမ္မယုတ်လော။ဝိပ္ပယုတ်လော။ ဟုယုံမှားခြင်းပသက်မရှိကြ၍။ ရှင်တော်ဘုရားလည်း။သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူ။ ထို့ကြောင့်။သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်-၂-ပါးလုံးမဟုတ် ဟုဆိုသတည်း။ ဘုရားတို့မည်သည်ကား။ သတ္တဝါပသက်ရှိသောအရာနှိုက် သာဟောတော်မူသည်။ မရှိသောအရာနှိုက်ဟောဘတော်မမူ။သင်္ခါရ-သင်္ခါရ-ချင်း။သမ္မယုတ်လည်းမဟုတ်။ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်ဟုဆိုခဲ့သောအရာနှိုက်။ ပိမိနှင့်တကွဖြစ်တော်ဖြစ်ဘက်-ရ-ရ-သမျှသောသင်္ခါရကွန္ဓာမှတပါးသော၊ဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက်မဟုတ်သော။ ကြွင်းသင်္ခါရနှင့်သာသမ္မယုတ်လည်း မဟုတ်။ ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်။ ဟုဆိုခဲ့သောအရာနှိုက်။ ပိမိနှင့်တကွဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက်ရရသမျှသောသင်္ခါရကွန္ဓာမှတပါးသောဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက်မဟုတ်သော။ ကြွင်းသောသင်္ခါရနှင့်သာ၊သမ္မယုတ်လည်း မဟုတ်၊ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်ဟုဆိုခဲ့သောအရာနှိုက်။ ပိမိနှင့်တကွဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက်ရရသမျှသင်္ခါရကွန္ဓာမှတပါးသော. ဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက် မဟုတ်သော။ ကြွင်းသောသင်္ခါရနှင့်သာ။ သမ္မယုတ်လည်းမဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်ဟုဆိုသည်။ ပိမိနှင့်တကွဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက်သင်္ခါရကား သမ္မယုတ်ဖြစ်၏။ဘနည်းကား။သင်္ခါရကွန္ဓာ(၅၀)သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်

နှစ်ပါးလုံးမဟုတ်၊သခီါရကွဲနှာ(၅၀)တို့ကွင်းဖသေဖသေချင်း။ စေတ
နာစေတနာချင်း။ပံ့ပိုးပညာချင်း။သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်နှစ်ပါးလုံးမဟုတ်၊
ဖသေနှင့်စေတနာ၊ဖသေနှင့်ဇကဋတာ၊ဖသေနှင့်ဇိဝိတိန္ဒြေ။လ။ဖသေနှင့်
ပညာတို့မှာ၊သမ္မယုတ်အရာလည်း၏။ သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်၊ နှစ်ပါးလုံး
မဟုတ်သောအရာလည်း၏။ ဝိညာဏ်-ဝိညာဏ်ချင်း။ သမ္မယုတ်ဝိပ္ပ
ယုတ်-နှစ်ပါးလုံးမဟုတ်ဆိုခဲ့သော်အရာ၌၊စက္ခုဝိညာဏ်စက္ခုဝိညာဏ်
ချင်း။ထ။မဉ်နောဝိညာဏ်မနောဝိညာဏ်ဟူ၍သော၊သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်နှစ်
ပါးလုံးမဟုတ်သည်။စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်ကြွင်းသောဆဝိညာဏ်၊သောတ
ဝိညာဏ်နှင့်ကြွင်းဆဝိညာဏ်။လ။ မနောဝိညာဏစေတ်နှင့်ကြွင်းသော
ဆဝိညာညတို့မှာ။ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်၏။ ။သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်မဟုတ်သော
အရာကားပြီး၏။ ။

ရုပ်နှင့်နာမကွန္ဓာလေးပါး။ ဝိပ္ပယုတ်ဇကန်။နိဗ္ဗာန်နှင့်နာမက္ခန္ဓာလေး
ပါး။ဝိပ္ပယုတ်ဇကန်ဖြစ်၏။ ရုပ်နှင့်နာမကွန္ဓာ-လေးပါး၊အဘယ်ကြောင့်
ဝိပ္ပယုတ်ဇကန်မည်သနည်း။ဟူမူကား။ ။သင်္ဂဟဝါတို့ပယ်ကင်္ကွဲ၍။ရုပ်
နှင့်နာမကွန္ဓာ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကို။ ရှင်တော်ဘုရားကောဏ္ဍညတော်မှ
သေါကြောင့်။ဝိပ္ပယုတ်ဇကန်ဆိုသတည်း။သဠာယတနဝါဟို့သည်၊အဘယ်သို့ပ
သက်ဂိုသံနည်းဟူမူကား။ ။ခွင်ဖူးခဲ့ပြီတို့သည်၊ ပဋိသန္ဓေနောင်။ပဋမဘာ
ဝင်မှစ၍၊ပဝတ္တိရတိုင်အောင်၊ ခဏုပ္ပဇ္ဇတိဘင်္ဂ တိုင်အောင်၊ ဒုဒ္ဒါပမ္ဘဝိညာဏ်-ဘဝင်ရုပ်နှင့်နာ
တို့၏၊ရုပ်ကြည့်သော။ ဖြစ်ဘင်းဖြစ်တိုင်းသောဇတ်တို့၏။ ဥပါဒါဆဲဖြစ်
၍ဖြစ်၏။တနည်းကား ဖြစ်ဘင်းဖြစ်တိုင်းသောစိတ်တို့၏၊ဥပ်ဒ်နိုက်ပါ
ကုန်၏။ဘ၊စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်၏၊ ကမ္မဇရုပ်သည်လည်း၊ပဋိသန္ဓေဂါကာ
ရပဒိုသန္ဓေနာ၊မကွဲနှင့်တကွဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့တကွဖြစ်ကုန်သော
ရုပ်တို့သည်။ ဒဏ္ဍကူဇာတ်ဆဲ့ပုနဖ်ချက်။ ခဏာယင်ဂါးဆဲ့ တချက်ခန့်
တည်၍။အမှတ်မရှိတရုတ်သော်ဇာတ်နှင့်ပြိုင်၍၊တကွပျက်ကုန်၏။ ဤသို့
နွေးဟူသောစိတ္တဇရုပ်သည်။စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သောဇတ်၏၊
ထိုသို့စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ခြင်း။ တကွပျက်ခင်းရှိ၍၊ အဆုံးသောသတ္တဝါ
ကား။ရုပ်နှင့်နာမကွန္ဓာလေးပါး။သမ္မယုတ်ဖြစ်၏၊ ဟုထင်ကုန်သည် အ
ရှိုးသောသတ္တဝါကား၊ရုပ်နှင့်နာမကွန္ဓာလေးပါး၊သည်၊အဆုံးတုတ သ
ေဘတုတ၊အာရမ္မဏ၊ သဘာရမ္မဏစသည်တို့၏၊အဖြာဖြာ့ဖြင့်ဖြစ်ယုတ်ဖြစ်
၏၊အရှိုးသောသတ္တဝါကား၊သမ္မယုတ်၊ဝိပ္ပယုတ်-နှစ်ပါးလုံးပင်ဖြစ်ကုန်

ဏ်။ အခ္ခိုသော သတ္တဝါကား။ နှစ်ပါးလုံးမဖြစ်ဟု ပသက်ဂ်ိုကြကုန်ဏ်။
ဘုရားမြတ်စွာသည်လည်း။ သတ္တဝါတို့ဤပသက်ဂ်ိုသောအရောဂ်။ရပ်နှင့်
နာမကွန္ဓာဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကို၊ဤဓာတုကထာ ဆဋ္ဌနယသမန္တပါ
သာဒိကပဋ္ဌာန်းကျမ်း၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်းနိုက်။ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကို။
ပေါတော်မူကုန်ဏ်။ထိုကြောင့်ရပ်နှင့်နာမကွန္ဓာ၊ဝိပ္ပယုတ်ဇကေနဟုဆို
ကုန်သည်။ နိဗ္ဗာန်နှင့်နာမကွန္ဓာလေးပါး။ ဝိပ္ပယုတ်ဇကေန ဆိုသည်မှာ။
နိဗ္ဗာန်သည်။အာရုမ္မဏိကဓမ္မော၊နာမေတိတိ။နာမံ။ ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်
အညီ။စိတ်စေတသိက်၊ဖြစ်ကုန်သောအာရုမ္မဏိကတရားတို့ကို။မိမိသို့
အာရုံပြုကုန်သောအဖြစ်ဖြင့်။ညွတ်စေတတ်သောကြောင့်။ နာမ်မည်ဏ်။
စိတ်စေတသိက်နိဗ္ဗာန်လည်းနာမ်။ ဤသို့နာမ်ခြင်းတူ၍အခ္ခိုသောသတ္တဝါ
ကားသမ္မယုတ်ဖြစ်ဏ်။ဟုထင်ရှားကုန်သည်။အခ္ခိုသောသတ္တဝါကား။စိတ်
စေတသိက်ကား။အဋ္ဌကထာတို့ကတရား။နိဗ္ဗာန်ကားဗဟိဒ္ဓတရားစသည်တို့ဏ်။
အဖြစ်ဖြင့်၊ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ဏ်။ဟု။ သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အဖြစ်နိုက်။ပသက်ဂ်ို
ကြကုန်ဏ်။ဤသို့ပသက်ဂ်ိုကြသောအရောနိုက်။ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကို။
ဘုရားမြတ်စွာလည်းပေါတော်မူကုန်ဏ်။ထို့ကြောင့်၊နိဗ္ဗာန်နာမကွန္ဓာ
လေး-ပါး။ဝိပ္ပယုတ်ဇကေနဆိုကုန်သည်။ ။ဝိပ္ပယုတ်ဇကေန်ပြီးဏ်။ ။

နာမကွန္ဓာ-လေးပါးတို့ဝတ္ထု၌ ဝေဒနာနှင့်ကြွင်း သုံး-ပါး။ သညာနှင့်
ကြွင်းသုံးပါး။ သင်္ခါရနှင့်ကြွင်းသုံးပါး။ ဝိညာဏ်နှင့်ကြွင်းသုံးပါး။ သမ္မ
ယုတ်လည်းဖြစ်ဏ်၊ဝိပ္ပယုတ်လည်းဖြစ်ဏ်။ အဘယ်သို့သမ္မယုတ်ဖြစ်သ
နည်းဟူမူကား။တကွဖြစ်ခြင်း။တကွချုပ်ခြင်း။ တူသောအာရုံ။တူသော
ဒိရာ။ ဤသမ္မယောဂလက္ခဏာ-လေးပါးနှင့်ညီမည်။ ဘုံလည်းတူမည်။
သန္တာန်သည်းတူမည်။ကာလလည်းတူမည်။ ဓာတ်လည်းတူမည်။ဤအာ
ကြောင်းနှင့်ပြည့်စုံက၊သမ္မယုတ်ဇကေနဖြစ်ဏ်။ အဘယ်သို့ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်
သနည်းဟူမူကား။ သမ္မယောဂလက္ခဏာ လေးပါးနှင့်မညီသောကြောင်း
သမ္မယောဂလေးပါးနှင့်ပင်ညီသောလည်း။ဘုံကွဲသောကြောင်း။ သန္တာန်ကွဲ
သောကြောင်း။ကာလကွဲသောကြောင်း။ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ဏ်။ဘုံမှာကား။ကာမဓာတု၊
အာရုပဓာတုကိုယူ။ သန္တာန်မှာ။သူ့သန္တာန်။ငါ့တို့သန္တာန်ကိုယူ။ကာလမှာ။
ပစ္စုပ္ပန်အတိတ်အနာဂတ်ကိုယူ။ ဓာတ်မှာ။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်အဗျာ
ကတ။အဟိတ်-သဟိတ်ဓာတ်ကိုယူ။ ၊ကေဟိစိတ္တရာမှတ်ပုံကား။
ကေဟိစိသည်။သဗ္ဗယုတ်ကေဟိစိ။ ဝိပ္ပယုတ်ကေဟိစိ။ဟုနှစ်ပါးအပြား

ရှိ၏.။ ။ဟောပုဒ်သည်လည်းရုပ်နာင်-နှစ်ပါး။အပြားရှိ၏.။ ။ပဟာပုဒ်ကရုပ်ဖြစ်လျှင်။ ငံကဟိစိမှာသမ္မယုတ်မရှိ၊ ဝိပ္ပယုတ်ကေဟိစိသာရှိသည်၊ထိုဝိပ္ပယုတ်ကေဟိစိတို့လည်း၊စေ့တဆိတ်ကိုထုတ်၊ ။ပဟာပုဒ်ကနာမ်ဖြစ်လျှင်။ ကေဟိစိမှာသမ္မယုတ်၊ ကေဟိစိလည်းရှိ၏.။ဝိပ္ပယုတ်ကေဟိစိလည်းရှိ၏.၊သမ္မယုတ်ကေဟိစိကို၊ ရရသမ္မစေတဆိတ်ထုတ်၊ဝိပ္ပယုတ်ကေဟိစိကိုသုခုမရုပ်၊နိဗ္ဗါန်ကိုထုတ်၊ခန္ဓာကထုတ်လျှင်သဒ်ါရက္ခန္ဓာ၊ အာယတနကထုတ်လျှင်။ ဓမ္မာယတန၊ဓာတ်ကထုတ်လျှင်၊ဓမ္မဓါတ်ထုတ်။ ဤဆိုခဲ့သေါမှတ်စုအဓိပ္ပါယ်အတိုင်း။ဝေဒနက္ခန္ဓာစက္ခာယတနစက္ခုဝိညာဏဓာတ်။ သမုဒယသစ္စာတို့ကို၊ သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်ကေဟိစိထုတ်၍၊ဟောပုံကိုရွတ်၍ပြောပါ။ ။အိပ်မြောင်စာချိုးဦးအဓိပ္ပာယ်ကား (ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သက်သက်နှင့်၊မရောရှက်ဆဌမံ့ာ) ဟူသောစကားနှိုက်၊ ဤဆဌနယနှိုက်ဟောတော်မူသောတရားသည်၊ ရုပ်လည်းရုပ်သက်သက်။ နိဗ္ဗာန်လည်းနိဗ္ဗာန်သက်သက်၊ နာမ်းလည်းနာမ်သက်သက်၊အရှက်အတင်မရှိ၊ကေဟိစိရှည်၍ဟောတော်မူ၏.။ရုပ်နှင့်နိဗ္ဗာန်၊ရုပ်နှင့်နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။နိဗ္ဗါန်နှင့်နာမက္ခန္ဓာငါးပါး။မရောရှက်ဟူထိုသည်။ဤရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သက်နှင့်၊မရောရှက်ဆဌမှာ၊ဟူသောစကားဖြင့်၊ဓမ္မာယတနဓာတ်ဒုက္ခသစ္စာစသောရုပ်နာမ်နိဗ္ဗာန်ရောသောဓုဒ်တို့မှတပါး။ ရုပကွန္ဓာစသောသက်သက်ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်မရောသောပုဒ်တို့ကို။ဤဆဌနယဒွ်။ ဟောအပ်သည်၏.အဖြစ်တည်းဟူသောဟေဝပုဒ်ကိုပြသောစကားတည်း။ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်ပင်ရောသော်လည်း၊ဝိပ္ပယောရုရာဟူသောစကားနှိုက်။ရုပ်နှင့်နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။နိဗ္ဗာန်နှင့်နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ဝိပ္ပယုတ်ရောရှက်သေ်လည်း။ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်၏.ဟူလိုသည်။ ဖြစ်ချုပ်ကယ်တူစွာသည်။လ။ မူလတော်မှန်လွန်းထွလေး။ဟူသောစကားနှိုက်။ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးသည်။ သမ်မွယောဂလက္ခဏာနှင့်။ ညှိသော်ထည်းကောင်း၊ဇာတ်တူသော်လည်းကောင်း။ ကာလတူသော်ထည်းကောင်း။ ဘုံတူသော်လည်းကောင်း၊ သန္တာန်တူသော်ထည်းကောင်း၊ ဤသို့အကြောင်းနှင့်ပြည့်စုံသော်သမ္မယုတ်ကေနှဖြစ်၏ဟူလိုသည်၊ ။ဒုတိယဆဌိ၊ ။ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သဘော်ဒနှင့်၊ဝိပ္ပယောကေနယူ၊ဟူသောစကားနှိုက်၊ရုပ်နှင့်နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊နိဗ္ဗာန်နှင့်နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ဝိပ္ပယုတ်-ကေနဖြစ်၏.ဟူလိုသည်။ ။ပဌမဆဌိုးနှိုက်၊ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်ပင်ရောသော်

လည်း။ဝိပ္ပယောဓရာ။ ဟုဆိုခဲ့ပြီးလျက်။ ဒုတိယအချီးစကားနှိုက်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သဘောနှင့်ဝိပ္ပယောဓကနယူဟု။တဘန်ထပ်၍ဆိုခြင်းသည်။ဤဆဋ္ဌနယနှိုက်။ဟောကော်မူသော်တရားနှိုက်။ ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်ရောရှက်သောအရာရှိ၏။ထိုသို့ပင်ရောရှက်သေ်လည်း။ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်၏။ဟု။ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကို။ သာမညသာဆိုသောစကားတည်း။ ဓကန်ဖြစ်သည်ကိုမဆိုခဲ့သေး။ဤဒုတိယစကားနှိုက်မူကား။ ဓကန်ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုဆိုသောစကားဟု မှတ်အပ်၏။ နာမ်ခန္ဓာတူကဲ့သို့။ ဘုံသန္တာန်ကာလကွဲလို။ ဇာတိလဲမပြိုင်မူ။မြိအာရုဏ်တူမဟုတ်သည့်၊ဖြစ်ချုပ်မတူ။သည်နာမ်ရုပ်ဝိပ္ပယုတ်ယူ။ ဟူသောစကားနှိုက်။နာမကာခန္ဓာလေးပါးသည်။ သမ္ပယောဂလက္ခဏာ လေးပါးနှင့်။ မည်သော်လည်းကောင်း။ ဘုံကွဲသော်လည်းကောင်း။ ကာသကွဲသော်လည်းကောင်း။ ဇာတ်ကွဲသော်လည်းကောင်း။ ဘုမ္မဝိပ္ပယုတ်။သန္တာန်ဝိပ္ပယုတ်။ ကာလဝိပ္ပယုတ်။ဇာတိဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်၏။ဟူလိုသည်။ရုပ်ချင်းထို့တူနိဗ္ဗာန်နှင့်ရုပကာခန္ဓာသဘာဝါဝေဒနာ။ ဝေဒနာချင်းနှင့်။ သုဝိညာဏ်ဝိညာဏ်ခြင်းမှာ။ လျင်းမရရာဟူသော စကားနှိုက်။ ရုပ်ချင်းဟုသာ မည်ဆိုသောစကားဖြစ်၍။ လောကိုဗိတ်ကေသိတိ။ စေဟသိက်ဓွေးပညာသ။ ရုပ်အာဠဝိသ။ ဟုဆိုအပ်သောအပေါင်းဖြစ်သော ဝိယရုပ်။သာတရုပ်ကိုလည်းကောင်း။ ရုပ္ပနလက္ခဏာရှိသော။ အစိတ်ဖြစ်သော ရုပ်အာဠဝိသကိုလည်းကောင်း။ယူအပ်၏။ ထိုရုပ်သည်ရုပ်ချင်း။ သမ္ပယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အလျင်းမရ။ထိုအတူရုပ်နှင့်နိဗ္ဗာန်လည်း။ သမ္ပယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အလျင်းမရ။ရုပ္ပနလက္ခဏာရှိသောရုပကာခန္ဓာဘွဲ့ကောင်းသောရုပ်အာဠဝိသလည်း။ ရုပ်၊ ရုပ်ချင်းချင်း။သမ္ပယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အလျင်းမရ။ဝေဒနာ။ဝေဒနာချင်း။ သညာသညာချင်း။ သခ်ါရသခ်ါရချင်း။ ဝိညာဏ်ဝိညာဏ်ချင်း။သမ္ပယုတ်ဝိပ္ပယုတ်-နှစ်ပါးမဟုတ်။ သမ္ပယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အလျင်း မရသာဟူသည်။ဤနှိုက်ဝေဒနာဝေဒနာခြင်းနှင့်။ သုဝိညာဏ်ဝိညာဏ်ခြင်း၊လျင်းမရသာ။။ ဟုဆိုခြင်းသည်။နည်း-၄၀-နှိုက်လိမ္မာတော် မူသည်ဖြစ်၍။နာမကာခန္ဓာလေး-ပါးနှိုက်။မိဂပဒဝလဉ္ဇနနည်းအားဖြင့်သာအစအဆုံးကိုပြတော်မူလေသည်။ သခ်ါရမှာသနှင့်သာ။သဘောနှစ်ဖြာဆံမနှောလို။ဟူသောစကားနှိုက်။ သခ်ါရကာခန္ဓာဘွဲ့ကောင်းသောသမုဒယသစ္စာစသောပုဒ်ကိုဟောသောအခါ။သမုဒယသစ္စာနှင့်တကွဖြစ်သောခန္ဓာအလို။ သ

မုဒယသဒ္ဒာ။ဝေဒနာသညာမှတပါး။ စေတသိက်ငါးတို့နှစ်သအာယတန
ဓာတ်အလို၊ သမုဒယသစ္စာကြဉ်သော စေတသိက်ကေစိသကဲ့သာကေ
ဟိစိထုတ်လေသည်။ ထိုမှကြွင်းသောသဒ်ါရ(၃၀)တို့ကိုသမ္မယုတ်စိပ္ပ
ယုတ်အံ့ဖြစ်ဖြင့်၊ကေဟိစိမထုတ်၊ တကွဖြစ်သောတရားတွင်သာထုတ်
သောကြောင့်၊သန္နင်္ဘာန်းက်၊ဘာသည်သဟာအနက်လည်းရှိ၏.၊သဒ်ါရ
အကြွင်းရှိသောကြောင့်၊ သန္နင်္ဘာဒ်၊သသည်သေသအနက်လည်းရှိ၏.
တကွဖြစ်သောတရားကိုလည်း။ ကေဟိစိထုတ်အပ်သည်၊ကြွင်းသော
တရားကိုလည်း။ ကေဟိစထုတ်အပ်သည်ဟုသဘောနှစ်ဖြာမရှိကောင်း
တကွဖြစ်သောတရားတွင်သာကေဟိစိထုတ်အင်္၏၊ကြွင်းသောတရား
ကိုကေဟိစမဟုတ်အပ်ဟူထိုသည်၊သမ္မယေါဂကေဟိစမှါစေတသိက်
ခံရသမျှကိုဟော။ဟူသောစကားနှိုက်။ ဘာပုဒ်ကနာမ်ဖြစ်လျှင်ကေဟိ
စိမှာ။သမ္မယုတ်ကိုရရသမျှတကွဖြစ်သောစေတသိက်ကဲ့သာထုတ်ဟူ
တိုသည်၊ ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောရုက်ပုဒ်ကမူ။ စေတ
သိက်ကဲ့ဟူ။ဟူသောစကားနှိုက်။ ဘာပုဒ်ကရုပ်ဖြစ်လျှင်။ကေဟိစိမှာ
သမ္မယုတ်သာရှိကုန်၏.။ထိုဝိုယုတ်ကေဟိစိကဲ့။ သက်သက်သောရုပ်။
သက်သက်သေါနာမ်၊သက်သက်သောနိဗ္ဗာန်၊ရောရုက်ခဲ့သေါတရားအ
ပေါင်းတို့တွင်စေတသိက်ခေါ်ဝေါ်ပညာသက္ခါဟူတ်ရှိ၊နိဗ္ဗာန်ဒ်တ်ကဲ့
မထုတ်လင့်ဟူထိုသည်၊နာမ်ရသည့်ပုဒ်ကမူမြေခါတ်တူရုပ်နိဗ္ဗာန်ထည့်
လေ။ဟူသောစကားဌ်၊ဘာပုဒ်ကနာမ်ဖြစ်လျှင်၊ ကေဟိဝိဒ္ဒယုတ်ကဲ့
ဝမ္မါယတနဝမ္မခါတ်တူဖြစ်သေါစေတသိက်သဘူရမရုပ်နိဗ္ဗာန်တို့တွင်သရ
မရုပ်နိဗ္ဗာန်ကဲ့သါထုတ်။စေတသိက်ကဲ့မထုတ်လင့်ဟူထိုသည်၊ဝမ္မခါတ်
တူဟူသောစကားဖြင့်။ ဩဒ္ဒါဒိကစင်စေ၏.၊ဤဆဌနယအောက်နှိုက်။
ဟောအပ်ပြီးသောပဌမနယတို့ဌ်ခြမ်းအင်္၏သောတရားအထူးကဲ့မထုတ်
မူ၍၊သာမညစကားဖြင့်၊ခန္ဓာအစရှိသောတရားတို့၏.၊ပုဒ်ဆုံးဝိသဇ္ဇနာန
နည်းကိုအကျယ်ပြကုန်၏.၊ ၊ဆဌမနယပြီး၏.ဌ်၊ ၊ .
(၇) စိတ်ဝိညာဏ်နာမ်သက်သက်နှင့်၊သမ္မယုတ်ပွက်သည့်ပုဒ်အ
နေ၊ သတ်ဝိညာဏ်ကေကေကာနှင့်။ ဒုဇ္ဇသာသမ္မယောသည့်၊စေတ
ဆိုက်ခံသည်ဆဘောကိုပ္ပ၊သဗ္ဗညုံဌ်ဝင်ပင်ဂေါဟောပြခဲ့ပေ၊ နည်းဆဏ္ဍ
မေ၊သတ်ဝိညာဏ် ကေကေကာနှင့်၊ သမ္မယုတ်ကုန်မဆန်းစားကွက်
ကျန်၊သည်နယ်ပုဒ်စေတသိက်ခံကဲ့၊ ဧဇ္ဇေယျ်ဌ်ခံကွင်းထိုး၊စွဲရင်းနှင့်

သမ္မယုတ်ကို။ယေ-တေ-အလို။ဒုဟိယယေ-တေ၊အလို့မူ။ဝိပ္ပယုတ်ဆိုခြင်းမသွေရှင့်လေး။ ။

(၇) အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဤသတ္တမနယနှိုက်။ဟောအပ်သောပုဒ်ကား။စိတ်ဝိညာဏ်။ ထိုစိတ်ဝိညာဏ်နှင့်ရှည်သော စေတသိက်။ဤနာမကွန်ဓာတရားသည်သာလျှင်။ ဟောပုဒ်ဖြစ်သည်။ရုပ်နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ်သည်။ဟောပုဒ်မဖြစ်ဟူလိုသည်။စိတ်ဝိညာဏ်နာမ်သက်သက်နှင့်။သမ္မယုတ်စွက်သည့်ပုဒ်အနေဟူသောစကားဖြင့်။ မနာယတနစသောစိတ်သက်သက်ရသောပုဒ်။ နာမကွန်ဓာစသော။ စေတသိက်သက်သက်ဖြစ်သောပုဒ်၊သုခါယဝေဒနာယသမ္မယုတ္တာဓမ္မါစသောစေတသိက်ရသောပုဒ်ကိုသာ၊ဤသတ္တမနယ၌။ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြတော်မူသည်ထိုသို့ဟောပုဒ်ကိုပြသောစကားနှိုက်သမုဒယသစ္စာစသေ်စေတသိက်သက်သက်ဖြစ်သောပုဒ်နှိုက်။ ။သမုဒယသစ္စာနယဓမ္မာသမ္မယုတ္တာ။ တေဟိခမ္မေဟိယေဓမ္မာဝိပ္ပယုတ္တာ။တေဓမ္မာကတိဟိခန္ဓေဟိကတိကာယတနေဟိ။ကတိဟိဓာတူဟိဝိပ္ပယုတ္တာတေ ဓမ္မာနကေဟိစိခန္ဓေဟိနကေဟိစိအာယတနေဟိ။နကာဟိစိဓာတုဟိဝိပ္ပယုတ္တာ။ ။ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝိပ္ပယုတ္တေဟိနထိုဟူ၍ဂုင်း။ဤသို့စာညီဖြင့်ဟောအပ်သည်ရှိသော်။သတ်ဝိညာဏ်၌မရှည်သောစေတသိက်ဖြစ်၍။ နကေဟိစိနထိုသာဖြစ်သောကြောင့်မသင့်။ဝေဒနက္ခန္ဓာစသေါသတ်ဝိညာဏ်ဓာတ်နှင့်ရှည်သောစေတသိက်။အဓိမောက္ခစသေါအလုံးစုံသေါမနောဝိညာဏဓါတ်နှင့်ရှည်သောစေတသိက်။ ။ရဟန်တို့အားအခိုယ်အတန့်သည်အာပါတ်မလောက်သောကြောင့်။အဇ္ဈောဟာရိကဆိုသကဲ့သို့။အဓိမေါက္ခသည်။ဝိစိကိစ္ဆာနှင့်မရှည်သော်လည်း။ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသောမနောဝိညာဏဓာတ်တပါးသာကြွင်းသောကြောင့်။ကျန်သည်မယူစာလော်က်။ အနည်းမျှသာဖြစ်သည်။ ။စကားချပ်။ ။ဤစေတသိက်စသည်တို့သာ။ ခန္ဓာအာယတနဓါတ်တို့၌နကေဟိစိရှိသော်လည်း။ ဓါတ်နှင့် ဝိပ္ပယုတ်ရကောင်းသောကြောင့်။ ဟော၍ဖြစ်ကောင်းလေသည်။ ထိုသို့မဟောအပ်သောစေတသိက် ။ဟောအပ်သောစေတသိက်ကဲ့ပြုပြုန်လို၍။ သတ်ဝိညာဏ်ကေကောနှင့်။နိသေသာသမ္မယောသည့်။ စေတသိက်ခံသည်သဘောကိုမှ။သဗ္ဗညုရှင်ပင်ဂေါဟောပြခဲ့ပေ။နည်းသတ္တမေသတ်ဝိညာဉ်ကေကောနှင့်။သမ္မယုတ်ကုန်မဆန်။ လုံးစားကွက်ကျန်။သည်နှယ်ပုဒ်စေတ

သိက်ခံကို၊ ဝိနေ့ယ့ျ၍ရောင်ကွင်းထို။ ဟ့ုမြတ်စွာဘုရားဟော့တော်မူ
သည်၏.အဖြစ်ကို၊ပြတော်မူသည်းထိုစကားအဓိပ္ပါယ်ကား။ ၊မြတ်စွာ
ဘုရားသ့ဉ်း၊သင်္ဃမနယဒ္ခိ၊စေတသိက်ထဲကဟောတော် မူသော်လည်း
ဝေဒနက္ခန္ဓာစသောသတ္တရိညာဏဓာတ်နှင့်ရှည်သော စေတသိက်၊အဓိ
မောက္ခစသောတပါးပါးသော၊ အလုံးစုံသော ဝိညာဏ်နှင့်၊ ရှည်သော
စေတသိက်ကိုသာ၊ ဟောတော်မူလေသည်၊ သဒ္ဒနယမဂ္ဂ စသောတ
စိတ်တဒေသဖြစ်သော၊ မနောဝိညာဏ ဓာတ်နှိုက်၊ ရှည်သောစေတ
သိက်တို့မူကား။တလုံးစား၊တကွက်ကျန်ဆိုသကဲ့သို့ဖြစ်၍၊ ဟောတော်
မမူ၊ရောင်ရှားပယ်၍ထား၊တော်မူကဲ့လေသည်၊ဟူလိုသည်၊ ၊စွဲရင်း
နှင့်သမွယုတ်ကိုယော-တေအထို၊ ဒုတိယယော-တေအလိုမူ၊ ဝိပ္ပယုတ်ဆို
ခြင်းမသွေရှင်းထေး။ ၊ဟူသောစကားနှိုက်၊ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဝေဒနာ
စသည်တို့ကနေ၍ယော-တေ-စွဲသောအခါ၊ထိုဝေဒနာနှင့်သမွယုတ်ဖြစ်
သောစိတ်ကျနေဝုတိစေတသိက်၊ ကျနေပညာသက်၊တနည်းကား၊ထို
ဝေဒနာနှင့်သမွယုတ်ဖြစ်သော၊ သညာသင်္ခါရဝိညာဏ်ကိုသမွယုတ်စွဲ
၍၊ဒုတိယယောစွဲပြန်သောအခါ၊ ထိုသညာသင်္ခါရဝိညာဏ်ကိုရင်း၊ရှေး
စွဲရင်းဝေဒနာကိုလည်းကောင်း။စွဲတတ်သောပုဒ်တွင်းသို့သွတ်သွင်းပြန်
၍၊ဝိပ္ပယုတ်ကိုစွဲဟူလိုသည်။ စွဲရင်းနှင့်သမွယုတ်ကို ယော-တေ-အလို၊
ဟူသောစကားဖြင့်၊ ဒုတိယယော စွဲသောအခါ၊ပဌမ-ယော-အရတရား
အတွင်းသို့၊ စွဲရင်းတရားကိုလည်းသွင်း။ စွဲပြန်အပ်သည် အဖြစ်ကိုပြ
တော်မူ၏.၊ ထိုဒုတိယယောတကိုမူ ၊ဝိပ္ပယုတ်ဆိုခြင်းမသွေရှင်းထေး။ဟူ
သောစကားဖြင့်၊ပဌမ-ယော-ကိုသမွယုတ်၊ ဒုတိယယောကိုဝိပ္ပယုတ်စွဲ
အပ်သည်၏.အဖြစ်ကိုပြတော်မူ၏.၊ ဒုတိယ-ယော-တွင်ဆိုခြားသော်
လည်း၊အဝုတ္ထာဆိဒ္ဓိနည်းဆားဖြင့်ပဌမ-ယော-ကိုလည်းသမွယုတ်စွဲအပ်
သည်၏.အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏.၊ ၊သတ္တာမ-နည်းနှိုက်၊တေဟိဝမ္မေဟိ-
အစွဲကို၊ ထုတ်ရင်းပုဒ်နှင့်တကွ စွဲခြင်းသည်၊ အနိယတဆန့် သကဲ့သို့
ထင်ဘွယ်ရှိ၏၊ထိုသို့ထင်သော်လည်း၊ပါဠိတော်နှိုက်၊ထိုသို့သောပုဒ္ဓာ
၏.၊ဝိသဇ္ဇနာကိုမြင်သဖြင့်ထည်းကောင်း။ ဇာမိနာနယေန၊သဗ္ဗထ္ထပုဒ္ဓာ
ယ၊ဥဒ္ဒေတပဒေနဝ၊သိဒ္ဓေဝိပ္ပယုတ္တာနံဝသေနအတ္ထောဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟူ
သောအဋ္ဌကထာပါဠိကိုမြင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဘာန်သည်၏အဖြစ်
ကိုသိဆပ်၏.၊ ၊ သတ္တာမနယပြီး၏.ရှင့်၊ ၊

(ဂ) ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သက်သက်နှင့်။ နာမ်ရောဂ့ကိ်ဝိပ္ပယုတ္တံ့။ကေဝလံနာမ်ကိုစွဲသေ်သည်း။ သမ္မယုတ္တံသူတို့ထဲက။ နိသေသံအကုန်စွဲကိုမှ ဟောမြဲကန်။အဋ္ဌမနည်းသုအကြိမ်မှာ။ ဝိပ္ပယုတ္တာ်ယေ-စွဲလို့။ မခက်ခဲဖြေစရော။နထြိချည်းပါ။နည်းမေ့ာစသည်ပုစ္ဆါမှာ။သမ္မယုတ်ရရာဟောဘူးရှင့်လေး။ ။

(ဂ) အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ်သက်သက်နှင့်နာမ်ရောဂ့ကိ်ဝိပ္ပယုတ္တာ်။ဟူသောစကားဖြင့်။ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်။နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့်ရုပ်။ဝိပ္ပယုတ် ဂေနဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသောစကားတည်း။အေါက်ဆဋ္ဌနယနှိုက်ဝိပ္ပယုတ်ဂေနကိုပြပြီးလျက်။ဤအဋ္ဌမနယနှိုက်ပြပြန်သည်ကား။ ဤအဋ္ဌမနယနှိုက်ဝိပ္ပယုတ်ဂေနကိုမှတ်၍။ယေ-တေ-စွဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။အစွဲလွတ်စေခြင်းငှာ။ဝိပ္ပယုတ်ဂေနကိုပြခြင်းသည်လည်း။ နိဒဿနနည်းအားဖြင့် သာပြလေသည်။ ဝိပ္ပယုတ်ဂေနကိုသာမှတ်အပ်သည်မဟုတ်။သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်-နှစ်ပါးလုံးမဟုတ်သောတရားကိုဂင်း။ဘုမ္မဝိပ္ပယုတ်။ သန္တာနဝိပ္ပယုတ်။ ကာလဝိပ္ပယုတ်။ ဇာတိဝိပ္ပယုတ်။ ဟူသောဝိပ္ပယုတ်လေးပါးကိုဂင်း။မှတ်အပ်စွဲအပ်ကုန်သည်။တနည်းကား။ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာ်မ်သက်သက်နှင့်နာမ်ရောဂ့ကိ်ဝိပ္ပယုတ္တာ်။ဟူသောစကားဖြင့်။ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်။နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့်ရုပ်။ဝိပ္ပယုတ် ဂေနဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသောစကားတည်း။အေါက်ဆဋ္ဌနယဌိုက်ဝိပ္ပယုတ်ဂေနကိုပြပြီးလျက်။ဤအဋ္ဌမနယနှိုက်ပြပြန်သည်ကား။ ဤအဋ္ဌမနယနှိုက်ဝိပ္ပယုတ်ဂေနကိုမှတ်၍။ယေ-တေ-စွဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။အစွဲလွတ်စေခြင်းငှာ။ဝိပ္ပယုတ်ဂေနကိုပြခြင်းသည်လည်း။ နိဒဿနနည်းအားဖြင့် သာပြလေသည်။ ဝိပ္ပယုတ်ဂေနကိုသာမှတ်အပ်သည်မဟုတ်။သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်-နှစ်ပါးလုံးမဟုတ်သောတရားကိုဂင်း။ဘုမ္မဝိပ္ပယုတ်။ သန္တာနဝိပ္ပယုတ်။ ကာလဝိပ္ပယုတ်။ ဇာတိဝိပ္ပယုတ်။ ဟူသောဝိပ္ပယုတ်လေးပါးကိုဂင်း။မှတ်အပ်စွဲအပ်ကုန်သည်။တနည်းကား။ရုပ်နိဗ္ဗာန်နာမ

သိုထ်အထုံးစံကိုလည်းကောင်း။ ဘုမ္မဒိပပ္ပံယတ်ဖြစ်သော်ကာမဝစရအာ
စရိသည်ကား၊ယေစွဲသောအခါ၊ရူပအရူပလောကုတ္တရာစသည်ကိုလည်း
ကောင်း၊သန္တာန်၌ပြုယုတ်ဖြစ်၏သာ။ ·အဋ္ဌကထာမှာအစရိသည်က၊ယေစွဲ
သောအခါ။ဗဟိဒ္ဓမှာအစရိသည်ကိုလည်း၊ကောင်း။ ကာလဒိပ္ပံယုတ်
ဖြစ်သော၊အတိတာအစရိသည်က၊ယေ၊စွဲသော်အခါ၊အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်
ကိုထည်းကောင်း။ နိသေသာအကြွင်းမရှိအောင်။ စွဲအပ်သည်၏အဖြစ်
ကိုပြုသော၊စကားတည်း။ အဋ္ဌမနည်းသုအကြွံမှာ ဒိပ္ပံယုတ္တံ·ယေစွဲလို၊
မခက်ခဲဖြေစရာနှင့်ထိုက်သည်ပါ။ဟူသောစကား၌။ ဤအဋ္ဌမနယ၌ဒိပ္ပံယုတ်
ကိုယေစွဲ-ယေအရတရားကိုသမ္မယုတ်ဖြစ်သောကြောင့်ဟူသော်တရားမရှိ
ရကား။ဝိသင်္ခနာနှင့်ထိုက်သည်ဖြစ်၍၊ မခက်ခဲဟူလိုသည်။နည်း
မောဃသည်ပုစ္ဆာမှာ။သမ္မယုတ်ရရာ·ဘာကြောင့်လေး။ ။ဟူသောစ
ကားနှိုက်။ ဤအဋ္ဌမနယသည်မောဃဘိုရဖြစ်သည်။သမ္မယုတ်ရရှိ၌
ဟောတော်မမူ။ဟူလိုသည်၊ ။ဥဒါန်·ကောက်ချက်ဆောင်၍·ကြေး။။
အဋ္ဌမနယပြီး၏·ဖွင့်၊ ။

(၉) နဝမမှာနာဝိတက္ကိ။ဟောနိုင်ကို·ကြေး။ယေ-နှုတ်ဖြာသမ္မယုတ်
ထဲကလွှဲသည်သည်ကား ပြုနိုင်နိုင်ခဲသဖြင့်။ ။ယေ-ခဲသောအနေနှင့်။ဤတ်
သေသေခန္ဓာ-ယ-နှင့်။ခေတ်-အာယတန၊ ခဲ့ကာဖြစ်ရိုးကျင်းလာ၊နည်း
နဝမသုအချာကိုယုနိုင်ထင် ကာကြောင်မှတ်နှင့်၊ ရပြုတ်လိုကုန်ကုန်
ဆိပ်းသည်ကျိန်းသေသဘော၊ ။

(၉) အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ။ဤနဝမနယနှိုက် ဇာတအင်္ဂသောပုဒ်
သည်။နာမ်ဖြစ်သောပုဒ်သဘတည်း။ခုပကွန္ဓာ၊ စက္ခာယတနစသောချုပ်
ဖြစ်သေါပုဒ်းဟုမဟောဘဲ၊ဤနဝမနယနှိုက်၊ဇာတပုဒ်နာမ်ဖြာသော်သည်း။
သမ္မယုတ်မရကောင်းသော်ဖြစ်၍ဟူသော နာဝိသမ္မယုတ်၊အကြွင်းမရှိ
သောသမ္မယုတ်မရကောင်း သောနာမ်ခုပ်၊သန္ဓာယ စနကုသောဝေဒနာ
အစရှိသောပုဒ်၊ဤပုဒ်တို့ကဲ့လည်း မဟာဇင်၊ သမ္မယုတ်ရကောင်းရှိ
ကောင်းကြွင်းကောင်းသေး၊ ဇာနနာ သညာသင်္ခါရ ဝိညာဏ်။မ
နာယတနသဒ္ဓါဒိညာဏဇာတ်အစရှိသောအဆို့သောနာမ်ကုသ၊ ဟ
အပ်သည်၊နဝမမှာနာဝိတက္ကိ။ဟောခဲ့နိုင်ကို·ကြေသေ။ ဟူသောစကားသည်၊
ဟောပုဒ်ကိုပြုသောစကားတည်း။ယေ-နှစ်-ဘဲ-သမ္မယုတ်ရဲကားထွည့်
လည်ကာပြုနိုင်နိုင်စွမ်းမြဲလှမသော်၊ဟူသောစကားနှိုက်၊ပစ္စုပ္ပန်ယစွဲသော

ခါ။သမ္မယုတ်ဖြစ်သော စကားကိုစွဲ၍၊ ဒုတိယ။ ယောကိုသမ္မယုတ်ဖြစ်သောစွဲရင်းကိုပြန်၍စွဲဟူလိုသည်။စယေစွဲသူ့အနေ။ စိတ်သေသေခန္ဓာယ-နှင့်။ ဓာတ်အာယတနဖွဲ့ကာဖြေရိုးကျမ်းလာ။ ဟူသောစကား နှိုက်။ ဒုတိယယေ-အရတရားကိုအာဘယ်ခန္ဓာ။အာဘယ် အာယတန။အာဘယ် ဓာတ်နှင့်ရှိသည်သနည်းဟုမေးသောအခါ။ စယေ-အရ တရားနှိုက်ဖြစ် ထိုက်သောခန္ဓာအာယတန ။ဓာတ်။ဖွဲ့သည့်အတိုင်းဖြေဟူလိုသည်။ ။

နဝမနှယ-ပြီး၏ရှင့်။ ။

(၁၀) ပွေရှိတ်လိမ်နည်း ဆယ်ဝမှာ။ ခက်စရှုးစုပုံ။နည်းဆဋ္ဌာဟောရနိပုဒ်ကိုစွဲထုတ်အကုန်။ယေ-နှစ်ဝလုံးစုံမှာ ဆဋ္ဌပုံဝိပ္ပယုတ်စွဲလို။ စယေစွဲပဲရာမှာဖြဖြခမ္မတာ။သည်နယမှတ်စရာမှာ။ငယ်နိုင်ပါခေါင်းမြီးခြိုတည့်လေး။ ။

(၁၀) အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဤဒသမနယနှိုက်။ဟောပုဒ်ကား။ဆဋ္ဌနည်းကဟောခဲ့သောပုဒ်ပင်တည်း။ဟူလိုသည်။ပွေရှိတ်လိမ်နည်းဆယ်ဝမှာ။ဟူသောစကားဖြင့်။ ဤနယမှာ ဝိပ္ပယုတ်-ယေ-စွဲရာသောပုဒ်များ၍။အရှိတ်ရှိတ်အလိမ်လိမ်ရှိလေရကား။ခက်ခဲ၏ဟူလိုသည်။နည်းဆဋ္ဌာဟောရနိပုဒ်ကိုစွဲထုတ်အကုန်။ဟူသောစကားဖြင့်။ဟောပုဒ်ကိုပြုတော်မူ၏။ယေ-နှစ်ဝလုံးစုံမှာ။ ဆဋ္ဌပုံဝိပ္ပယုတ်စွဲလိုဟူသောစကား၌။ ယေ-နှစ်ယေတို့တွင်ပဋ္ဌမယေကိုဆဋ္ဌနည်းနှိုက် ဟောအပ်သောဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားနှိုက်စွဲ၍။ ဒုတိယ။ယေ။ကိုသည်း။ ပဋ္ဌမယေအရတရားနှင့်ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားကိုပင်စွဲဟူလိုသည်။စယေ။စွဲခရာမှာ။ဖြဖြခမ္မတာ။ဟူသောစကားနှိုက်။ဒုတိယ-ယေ-အရ တရားကို ပုဏ္ဏာဝိပ္ပယုတ်မေးသောအခါ-စ-ယေ--စွဲ၍ ရအပ်သောတရားနှိုက်။ ဖြစ်ထိုက်သောခန္ဓာအာယတနရှိသည်အတိုင်း။ဝိပ္ပယုတ်ဝိသဋ္ဌနာကဲ့ပြု။ဟူလိုသည်။ ။

ဒသမ-နယ-ပြီး၏ရှင့်။ ။

(၁၁) ဇကောဒသမဟောရနိပုဒ်မှာ။စဘုဏ္ဏနည်းတူလုံးစုံ။ယေ-စွဲပါယက်ခါသဲ့။ရှိမဲ့ချက်ကုံ။ ဆဋ္ဌမနည်းဖြပုံမှာ။ချိန်အာရုံဥာဏ်သွင်းလို။တရားမင်းမိန့်တော်မှာ။ ဖြရိုးကလာ။ ဥာဏတဝင်းတရာကို။ လည်ကိုင်ကာဆုပ်လိုက်ကဲ့လေး။ ။

(၁၁) အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဤဇကောဒသမနယနှိုက်ဟောပုဒ်သည် စတုဏ္ဏနယနှိုက်ဟောခဲ့သောဒွေးသစ္စာပန္နသိုဒြယာအစရှိသောပုဒ်ပင်

တည်း။ယေ-စွဲသော အခါလည်း။ စတုဇ္ဈနယကအတိုင်းခန္ဓာအာယတ
နဓာတ်သုံးပါးလုံးတံ့သောတရားကိုပင်အတ္တြင်းမဲ့စွဲ၍။ ရသောတရား၌
သမ္မယုတ္တ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပုစ္ဆာပြုသောအခါ ပညာဖြင့်နှိုင်း
ချိန်ဆင်ချင့်၍ဆဌနယဖြေသိအံ့တိုင်း။တိဟိခန္ဓေဟိဇကေနာယတနေ
နသမ္မယုတ္တာဟူ၍ထည့်းကောင်း။သမ္မယုတ္တာတိနဇ္ဈတ္တိဟူ၍ငင်း။ဤသို့အစ
ရှိသည်ဖြင့်။ တရားမင်းဖြေတော်မူသောဖြေရိုးအတိုင်း။ ဝိသဇ္ဇနာပြုဟူ
ထိုစသည်။ ။ ကောဒသမနယပြီး၏.ရှင့်။ ။

(၁၂) ဆဲ့နှစ်တန်သူ.မှလမှာ။ နည်းနဝမတူလုံးစုံ၊ယေ-စွဲပါတူမ
မလွတ်သည့်။ ဆွဲဘ်စွပ်သည့်ပုံ။ သန္ဓိဋ္ဌာန်များကြည့်ယုံသည်၊ဖြေပုံမှာ
အဌမနှင့်။ယွင်းမသွေထွေလာ၊ မိုးကြိုးပက်စွာ။ ခြေဆိမ်းခေါင်းပိုက်သူ.အ
မှာမှာ။မှတ်ဘွယ်ရာလွယ်လွန်းတ့ုလေး။ ။

(၁၂) အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ဒွါဒသမနယဒွေဟာသောပုန်သည်လည်း
ဇအာဂက်နဝမ၊နယက။ဟောခဲ့ပြီးသော၊ရူပက္ခန္ဓာစတ္တာရောမနာယတန
မေဝစဝိညာဏဓာတုယောသတ္တ။ အစရှိသောပုန်တို့ပင်တည်း။ယေစွဲ
သောအခါလည်း။နဝမနယကဲ့သို့သမ္မယုတ်ဖြစ်သောတရားကဲ့အကုန်စွဲ
၊ထိုယေ-စွဲ၍ရသောတရားနှိုက်၊သင်္ခါတပုဒ္ဓာ၊အသင်္ခါတပုဒ္ဓာကို
ပြုသော်အခါ။ပဌမနယအတိုင်းခန္ဓာတပါး ခရတွက်အပ်လျှင်၊ ဇကေန
ခန္ဓေနသင်္ခါတာ။ ဇကေနခန္ဓေနအသင်္ခါတာ၊စသည်ဖြင့်ဝိသဇ္ဇနာပြု
ထိုသည်။ ။ ဒွါဒသမနယပြီး၏.ရှင့်။ ။

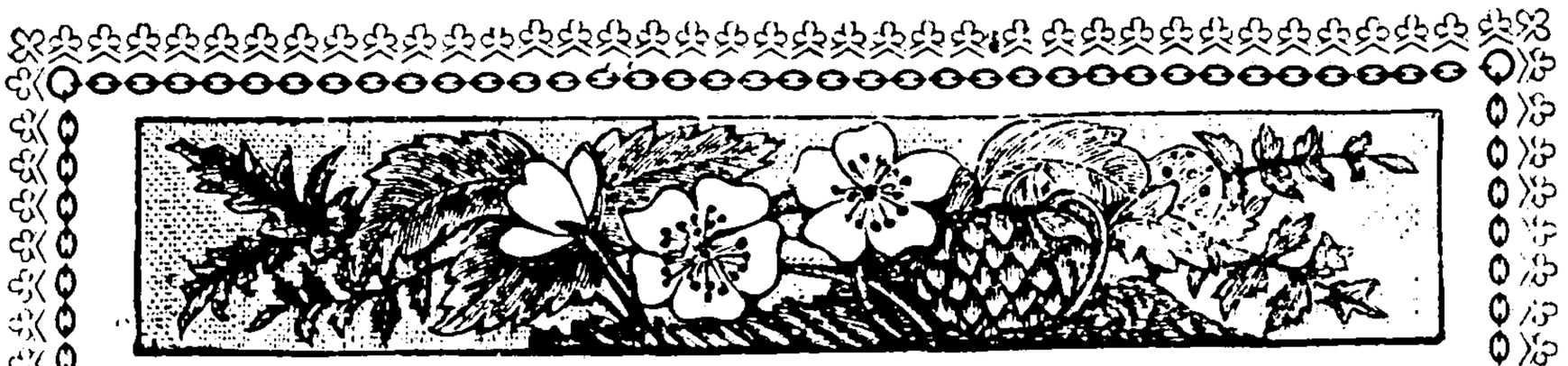
(၁၃) ပဌမနည်းဟောခရန်ပုဒ်က၊ သြဇာရုပ်နဲ့ရာ ရှေ့ယေ-မှာ။
ဝိညာဏ်စွဲ၊ဇာဝိသဟောကြရသည်၊ယေစွဲ-မှသုဝိတ်ရည်မှာ၊နည်းငါး
မည်တူမသွေထို့။ဆဌနည်းဖြေသထိုဟောရသကဲ့၊တေ၊သမသုအဆိုမှာ
လွယ်မထိခက်လွန်းလှ့ေထေး။ ။

(၁၃) အဓိပ္ပာယ်ကဲ့း။ ။ပဌမနယဟောရန်ပုဒ်က၊သြဇာ
ရုပ်စွဲရာ၊ရှေ့ယေမှာဝိညာဏ်စွဲ၊ ဇားဝိသ၊ဟောကြရသည်၊ ဟူသော၏
ကားဌ၊ဤတေးရသမနယဒွေဟောတော်မူအပ်သေါပုပ်သည်။ ပဌမံနည်း
ဒွေဟောခဲ့သောရူပက္ခန္ဓာနှင့်ဝိသဇ္ဇနာတူသောပုန်(၂၂)ပုန်၊အရူပဘဝ
နှင့်ဝိသဇ္ဇနာတူသောပုန်(၁၈)ပုန်အား၊ဖြင့်၊ ပေါင်း(၁၃၀)သောပုန်
တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့်ဝိသဇ္ဇနာတူသောပုန်(၂၂)ပါးဟူသော်ကား။
ရူပက္ခန္ဓာတပါး။ဓမ္မာယတနတပါး။ဓမ္မဓါတ်တပါး။ဇုတ္ထိန္ဒြေ၊ပုရိသိန္ဒြေ

ဓိဝိတိန္ဒြေ။ဟူ၍။ဣန္ဒြေသုံးပါး။နာမ်ရုပ်အသည်ဘဝကေဝါကာရဘာဝ ဇာတိဇရာမရဏဟူ၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှိုက်ခြောက်ပါး။ရူပီနောဓမ္မာဟူ၍။စက္ခုန္ဒြေရဒုက်တပါး။အနာရမ္မဏောစိတ္တ။စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ။ စိတ္တသံသဋ္ဌ စိတ္တသမုဋ္ဌာန၊ စိတ္တသဟဘူစိတ္တာနုပရိဝတ္တိ။ ဇာတိရဉ္ဇပါဒါန်ဟူ၍။မဟန္တရဒုက်နှိုက်-ကိုးပါး။ ဤသို့လျှင်(၂၂)ပါးဖြစ် သတည်းအရှုပဘဝနှင့်။ ဝိသဋ္ဌနာတူသောပုဒ်(၁၈)ပါးဟူသော်ကား။ အရှုပဘဝ။ နေဝသညီ။နာသညီဘဝ။ စတုဝေါကာရဘဝဟု။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှိုက်သုံးပါး။ဇာဒ္ဓိပ္ပါဒ်တပါး။ တိက်နှိုက်ကုသလာဓမ္မာ အစရှိသော။နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလုံးရသောပုန်။ နာမက္ခန္ဓလေးပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ရသောပုန်-(၄၁)ပါး။ဂေါစ္ဆကနှိုက်(၄၂)ပါး။ အရှုပိနောဓမ္မာလောကုတ္တရာဓမ္မာဟူ၍။စုဒ္ဒသဓရဒုက်နှိုက်နှစ်ပါး။သာရမ္မဏာဓမ္မာဟူ၍။မဟန္တရဒုက်နှိုက်တပါး။ ပိဋ္ဌိဒုက်နှိုက်လည်းနာမက္ခန္ဓာ- လေးပါးလုံးရသောပုဒ်။နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့်တကွနိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ်။ တဆဲ့ရှစ်ပါး။ဤသို့လျှင်တဆဲ့ရှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။ဤပုဒ်တို့ကိုပဋ္ဌမနယနှိုက်ဟောခဲ့ပြီ။ ။ဤတေရသမနည်းနှိုက်လည်း။အောက်ကပဋ္ဌမနယနှိုက်ဟောခဲ့သောဝိညာဏ်စွဲဇာဝိသဿဒ္ဓာရိကရုပ်နှိုက်စွဲသောပုဒ်(၁၀၈)ပုဒ်တို့ကိုဟောအပ်၏့ ဟောပုဒ်ကိုပြဲသောစကားတည်း။ ။-ယေစွဲမှသူ့စိတ်ရည်မှာ။နည်းငါးမည်တူမစွလို့။ဟူသောစကားနှိုက်။ယေ-စွဲသောအခါ။ ပဋ္ဌမနယအာတိုင်းစွဲဟူလိုသည်။ ဆဋ္ဌနည်းဖြေသလို့။ ဟောရသကို့။ဟူသောစကားနှိုက်။ယေစွဲသောတရားနှိုက်။ သမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်မေးသောအခါ။ဆဋ္ဌနယအာတိုင်းဖြေ၍ဟောဟူလိုသည်။ ။တေရသမနယပြီး၏့ဂုဏ်။ ။
(၁၄) စုဒ္ဒသမဟောရုနပုဒ်မှာ။အဋ္ဌမနည်းတူလုံးစုံ။ယေ-စွဲပါ။တူမသွေသည့်။ မြွာမွေးသည့်ပုံ။ဖြေရန်ဘို့ဝတ္တုကျူလျှင်။ပဋ္ဌမဘုံစိတ်ဇောနှင့်။သဘောတော်သွေမလွှနဖြေလင်ခတ်မှန်။ သိန်းလေးသောင်းနှက်စံကို။ လက်ရွေးညာဏ်ခွါလွှစ်လို့။ အနှစ်ကယ်ဖြေဆိုကို့။ ပေးဌသလို့။စာသင်နူများလူပြိုကို့။နှစ်ဆိုကိုကြွေးလိုက်ကဲ့လေး။ ။
(၁၄) အဓိပ္ပါယ်ကား။ဤစုဒ္ဒသမနယဌီဟောပုဒ်သည်။ပဋ္ဌမနယဌီဟောခဲ့သောဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတ်စသည်တို့မှတပါး။ခန္ဓာငါးပါးအစရှိသောတရားဖြစ်၍။အဋ္ဌမနယနှင့်အလုံးစုံတူ၏။ ဟူလိုသည်။ယေစွဲသောအခါနှိုက်လည်း။အဋ္ဌမနယကဲ့သို့ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားကိုပင်စွဲအဋ္ဌမ

နယန္ဒိုက်စွဲသကဲ့သိုပ့ဉ်မထူးပြီးအဌမနယအဌမယေစွဲ၍၊ စုံဒ္ဒသမယေစွဲသည်။ အမျာမွေးသကဲ့သို့ဖြစ်၍ဟူထိုသည်းယေစွဲ၍ ရသေတရားန္ဒိုက်ပုဆွိပြုသောအခါ။အဌမနယအတိုင်းပင်ရေတွက်အပ်သော၊ခန္ဓါအာယတနဒေတ်။မရေတွက်အပ် သောခန္ဓာအာယတနဒေတ် ထိုက်သည်အတိုင်းဟုဖြေလိုသည်။ ။စုဒ္ဒသမနယ။ ဆဌနယတို့ဒ္ဒိုက်ယေစွဲမဂ္ဂိ။ ဒုတိယနယ။တတိယနယ။ဆဌနယ။ ဇကောဒသမနယ။ဒွါဒသမနယ။တေရသမနယ။စုဒ္ဒသမနယ။ ဤသုနစ်ဂုသောနယတို့ဒ္ဒိုက်။ ယေ-တယေ-သာဂ္ဂိသည်။ထိုမှကြွင်းသော။စတုတ္ထနယ။ပဉ္စမနယ။သတ္တမနယ။နဝမနယဒသမနယ။ဤငါးနယ်တို့ဒ္ဒိုက်။ယေ-နှစ်ယေ-သာဂ္ဂိသည်။ ။

ဂျေးဒုက်လန်းဆရာတော်ဘုရား ကြိုးစိုရင်သည့်၊ခေတ္တကထာ
အာချိုးနှင့်တကွ။ဌင်းအဖြေအဓိပ္ပါယ်
ဤတွင်၍.ပြီးပြီ၊ ။



(အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ)

တော်သံသမဂ္ဂါဝိသင်္ခနာ

———oOo———

နမောတဿဘဂဝတောအရဟတောသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

(၁)သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမတုလံ။သသဒ္ဓမ္မဂဏုတ္တမံ။အာဒ်ဝါဒိယဘာသိသံ အာဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟံ။ ။ဟူသောဂါထာတွင်။အာဒိဝါဒိယမှာ။ ။ယောအာဒံအာဘိဓိသေသေနဝန္ဒာမိတိအာဘိဝါဒိယဟူ၍။ဘာသိသံပုဒ်၌ငဲ့ခြင်းစပ်ခြင်းကင်းသည့်အခါ။ပဋ္ဌာနပုဒ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ဝစနတ္ထကို။ မကောသာရမည်။သာ၌ပြအပ်၏။ ပုဗ္ဗကာလေကကတ္တုကာနံတုနတွာနတွာဝါဟူသောသုတ်ဖြင့်၊ အပဋ္ဌာနကိရိယာဝိသေသနနှိုက်။ တွာပစ္စည်းကိုစိုရင်သောကြောင့်။ငဲ့မကောသာရမည်။သါနှိုက်။ပဋ္ဌာနကိရိယာ၏အဖြစ်ဖြင့်ပြုအပ်သော။အာဘိဝါဒိယ၏။သာဓကပါဠိတော်သည်အာဘယ်နည်း။ ။ပဋ္ဌမပုဒ္ဓာနှိုက်။တွာပစ္စယနှင့်ပုဒ်၏။ပဋ္ဌာနကိရိယာ၏အဖြစ်ကုပြုအပ်လတ္တံ့သောပါဠိတော်ကိုဖြင့်။သိအပ်၏။ ။ဒိသွာပဒံသန္ဓာမနုပဓိကံ။ အာကိဉ္စနံကာမဘဝေအသတ္တာံ။ အနုညတာဘာဝိံအနုညနေယျာံ။တသ္မာနယိဒ္ဓေနဟုတေအရဟ္တိံတိ။ ။မဟာဝါမဟာခဒ္ဒကပါဠိတော်။ ။ယသ္မာ။အကြင်ကြောင့်။သင်္ခါ။ငြိမ်သက်စွာထသော။ အနုပဓိကံ။ဥပဓိမရှိရာဖြစ်ထသော။အာကိဉ္စနံ။ရာဂစသော ကြောင့်ကြမရှိရာဖြစ်ထသော။ကာမဘဝေ။ဘဝတဏှာသည်။လိုအပ်တောင့်တအပ်သောဘဝသုံးပါး၌။အသတ္တာံ။ကပ်ငြိခြင်းကင်းရာဖြစ်ထသော။အနုညာတာဘာဝိံ။ဇာတိဇရာမရဏတို့၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ ပေါက်ပြန်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းမရှိထသော။အနုညနေယျာံ။မိမိသည်ပွားအပ်သောမဂ်မှတပါးသောတရားတို့ဖြင့်မသိအပ်ထသော။ပဒံ။ နိဗ္ဗာန်ကို။ဒိသွာအနှဿံ။ ဖြင်ငြို။တသ္မာ။ထိုကြောင့်။ယိဒ္ဓေ။ ယဇ်ကြိုးပူဇော်ခြင်း၌။နအရဟ္တိံ။ မမွေ့.လျော်။ဟုတော။ ယာဇ်ငယ်ပူဇော်ခြင်း၌။နအရဟ္တိံ။မမွေ့.လျော်။ ။ယသ္မာဤဒိသံပဒံအနှဿံ။ တသ္မာနယိဒ္ဓေနဟုတေအရဟ္တိံ။ ။ဟူ၍ဂုဏ်းအနှက်ထာနှိုက်၊ဒိသွာဟူ

သော။တွေ့ပစ္စယသုတ်ပုဒ်ကို။အဒ္ဒသံဟု၍ဗဒ္ဓေနကိရိယာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ဘွင့်ပြအပ်၏.။ ။ဤဂါထာ၌ကား၊တိ်သုဘဝေသုအလဂ္ဂတာယကဲ့မဘဝံ၊စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြခြင်းကြောင့်၊ ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊အရူပဘဝအား၊ဖြင့်၊သုံးဟိုးသောဘဝကို၊ ဤအရာ၌ကား၊ကာမဘဝဟု၍ထိုအပ်၏.။ကာမတဆဲ့တဘုံကိုသာ၊ကာမဘဝဟု၍မထိုအပ်။ ။ယေါစဗုဒ္ဓံသရဏံဂတော။နသောနိရယံဂတိ်ာ။နသောတိရစ္ဆာနယောနိ်ံဂတိ်ာ။နသောပေတ္တိဝိသုယံဂံတွာ။ ။အင်္ဂါဂ္ဂရုရဒိကာယပါဋိတေဝ်။ ။ယောစ။အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ထည်း။ ဗုဒ္ဓံ။မြတ်စွာဘုရားကို၊သရဏံ၊ ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ခြင်းသို့။ဂတော။ရောက်၏.။သေ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊နိရယ်၊ငရဲသို့။နဂတိ်ာ။မလား၊ရပြီ။ သော။ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တိရစ္ဆာနယောနိ်ံ၊တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့။နဂတိ်ာ။ မလား၊ရပြီ။သော။ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ပေတ္တိဝိသယ်ပြိတ္တာဘုံသို့။နဂတိ်ာ။မထား၊ရပြီ။ ။ဤပါဋိတေဝ်နိုက်၊ဂတိ်ာ၊ဟူသော။ပုဒ်သည်။ပဋိသန္ဓေနကိရိယာပုဒ်ဖြစ်၍။ကိရိယာတပါး၊သို့သွား၍မစပ်ရပြီ။ ။ဂုဏ်ဝိသေသရဒိကာစကားအစဉ်ကို အဋ္ဌကထာ ၎ကာစသည်တို့၌ဘွင့်ပြသည်ကိုတွေ့မြင်ဘူးသည်မရှိ။ ။

ဝါနတော နိက္ခန္တတ္တာနိဗ္ဗာနံ၊ ။ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့်ထဏ္ဍာမှထွက်ခဲ့မြော်သောကြောင့်၊ နိဗ္ဗာန်မည်သောဟူ၍ပြဆိုအပ်၏.။ယင်းသို့ပြုရာဝစနတ္ထ၌၊တဏ္ဍာ၏.။ အာရုံမှထွက်မြောက်သောတရား၊သည်၊နိဗ္ဗာန်မည်သည်ဖြစ်ခဲ့လျှင်။ မဂ်လေးပါး၊ဖိုလ်လေးပါး တရားတို့သည်လည်း၊ တဏ္ဍာ၏.အာရုံမှထွက်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ နိဗ္ဗာန်မည်ခဲ့ရာ၏.။ယင်းသို့မဟုတ်။ တဏ္ဍာ၏.သဟဇာတ်အဖြစ်မှ။ ထွက်မြောက်သောတရားသည်၊နိဗ္ဗာန်မည်သည်ဖြစ်လျှင်၊လောဘသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်စိတ္တဇရုပ်မှတပါး။အလုံးစုံသောပရမတ္ထတရားတို့သည်၊နိဗ္ဗာန်မည်ခဲ့ရာ၏.။ တဏ္ဍာ၏.။သမ္မယုတ်အဖြစ်မှထွက်မြောက်သောတရားသည်၊နိဗ္ဗာန်မည်သည်ဖြစ်လျှင်၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်မှတပါး။ ကြွင်းသောပရမတ္ထတရားတို့သည်၊နိဗ္ဗာန်မည်ခဲ့ရာ၏.၊မေး။ ။

နတာဝ ဗျန္တီဟောတိ ယာဝ ကမ္မံနဝိယတိ၊ ဟူသော ပါဋိတေဝ်ဖြင့်၊ ငရဲသူသက္ကဝါတို့အဲ့ဝး။ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ ဝိပါက်နာမကွန်ဒကဓုတ္တာရုပ်တို့.ကိုဖြစ်စေတတ်သောကံသည်၊ဥပါဒ်ဒို ဆင်မှ ကင်းပြီးဖြစ်သော်လည်း။ ပကတ္တဝနိဿယ နာနက္ခဏိက

ဖွပစ္ဆယသတ္တိအားဖြင့်မကုန်သေး။ထင်လျားရှိသေး၏။ ထိုမျှထောက် သောကာလပတ်လုံး။စုတေခြင်းမည်သည်မရှိဟူ၍ပြတော်မူအပ်သော ကြောင့်ဂုဏ်း။မရဏာဟုတ္တိလေးပါး၌တွင်။ကံကုံ၍ သေခြင်းကိုပြုသဖြင့် မသေမိအတွင်း။ ဂုဏ်းဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကဋ္ဌာရုပ်တို့ကိုဖြစ်စေတတ် သောကံသည်ပကတူပနိဿယနာနက္ခဏိကကဇ္ဇပစ္ဆယသတ္တိအားဖြင့် ထင်လျားရှိသည်၏.အဖြစ်ကို ဆိအပ်သောကြောင့်ဂုဏ်း။ရဟန္တာဝုဋ္ဌိ၊လ်တို့၏.ဥပါဒိမည်သောခန္ဓာငါးပါးသည်။ ထင်လျားရှိသေ၌ကာလပ်တ်လုံး။ဂုဏ်းဥပါဒိမည်သောခန္ဓာငါးပါးတို့ကဖြစ်စေတတ်သောကံသည်။ ဥပါဒ်၊ဋ္ဌိ၊ဘင်၊အားဖြင့်။လွန်ပြီးဖြစ်သော်လည်း။ပကတူပနိဿယနာနက္ခဏိကကဇ္ဇပစ္ဆယသတ္တိအားဖြင့်ထင်လျားရှိသည်မည်၏။ ။မူလဋီကာဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စနိဒ္ဒေသအဘာဇ်၌။ ။ကမ္မသဟဇာတာပုန္ဗ္ဘဝံဒေတိ။ကမ္မသဟာယဘူတာတဒဿဇာတာ။ပုန္ဗ္ဘဝံသံဝတ္တေတိ။ဒုဝိဓါပိပုန်ပဋိသန္ဓိဘဝေနိပ္ပတ္တေတိတေနေဝါဟာ။ပုန်ဗ္ဘဝသဒ္ဒါယိကာပိတိအာဒိဟူ၍ပိန့်ဆိုအပ်သောပါဠိဖြင့်။ လောဘသဟဂတ်ကံနှင့်တကွဖြစ်သောတဏှာသည်။ဘဝသစ်ကိုပေးတတ်၏။ ဒေါသမူစေတနာ။မောဟမူစေတနာ။လောကိုကုသိုလ်စေတနာတို့နှင့်။တဏှာသည်သဟဇာတ်မဖြစ်မူ၍။သဟကာရိကာရဏာအဖြစ်ဖြင့်။ဘဝသစ်ကိုဖြစ်စေ၏.။'ယင်းသည်ပြအပ်ပြီးသောနှစ်ပါးသောတဏှာသည်။အဘန်ဘန်ဘဝသစ်ကိုဖြစ်စေ၏. ဟူ၍ပြအပ်သောကြောင့်။ အရဟာတ္တမဂ်သည်။ နောင်အခါအဘန်ဘန်ဖြစ်ထိုက်သော တဏှာနုသယကို ပယ်အပ် သတ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ထိုပယ်အပ်သတ်အပ်ပြီးသောတဏှာသည်။ဥပါဒ်၊ဋ္ဌိ၊ဘင်၊အားဖြင့်ရဟန္တာဝုဋ္ဌိ၊လ်တို့၏. သန္တာန်၌ကဖြစ်ခြင်းမရှိသော်လည်း။ ဥပါဒိမည်သောခန္ဓာငါးပါးတို့ကိုဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်။သဟကာရိကာရဏာဖြစ်သော်လည်း။ တဏှာသည်။ပကတူပနိဿယပစ္ဆည်းအားဖြင့်။ထင်လျားရှိသည်မည်၏.။ ။ထိုကြောင့်။ရဟန္တာဝုဋ္ဌိ၊လ်သည်။ အနုပါဒိသေသပရိနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီအတွင်း။ ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောကံနှင့်။သဟကာရိကာရဏာပကတူပနိဿယဖြစ်သောတဏှာမှ။မထွက်မြောက်သေးဖြစ်သည်။ဂုဏ်းခန္ဓာအစဉ်၌ဖြစ်ပွါးသော။မဂ်လေးပါး၊ဖိုလ်လေးပါးတရားတို့သည်လည်း။ခန္ဓာအစဉ်နှိုက်ဖြစ်ပွါးခြင်းကြောင့်။ ယင်းသည်ဆိုအပ်ပြီးသောတဏှာမှမထွက်မြောက်သေးဖြစ်သည်။ ။အကြင်အခါအနုပါဒိ

သေဿပရိနိဗ္ဗာနဝဒ့တ်ဖြင့်ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၏့။ ထိုအခါဥပါဒိမည်သောခန္ဓာ
ငါးပါးကိုဖြစ်စေတတ်သောကံသည်။ ကုန်ပြီးသည်ဖြစ်၍ငင်း။ကံနှင့်သ
ဟကာရိကာရဏပကတူပနိဿယဖြစ်သောတဏှာသည်လည်း။ကုန်
ပြီးသည်ဖြစ်သောကြောင့်ငင်း။ တဏှာမှနိဗ္ဗာန်သည်ထွက်မြောက်သည်
မည်၏့။ထိုကြောင့်၊ ။တဏှာကတမံဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ။ယော
တဿယေဝတဏှာယအဿသဝိရာဂနိရောဓော။စာဂေါပဋိနိဿဂ္ဂါ
မုတ္တိအနာလယော။လ။ဇာဒံဝုစ္စတိဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ။ ။ဟူ၍ဥ
ပါဒိမည်သော ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်စေတတ်သောကံနှင့်၊ သဟကာရိ
ကာရဏ ပကတူပ နိဿယ ဖြစ်သောတဏှာ၏့။ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်
သည်ဖြစ်၍ငင်း။ တဏှာမှနိဗ္ဗာန်၏့ ထွက်မြောက်သည်၏့ အဖြစ်ကို
ဟောတော်မူအပ်၏့။ ထိုကြောင့်။ ဝါနတောနိဒ္ဒေသံ နိဗ္ဗာနံ။ဟူသော
ဝစနတ္ထကိုပြုအပ်၏့။နတ္ထိဝါနံဇ္ဈောတ်နိဗ္ဗာနံဟူသောဝစနတ္ထဋ္ဌလည်း။
၍နည်းအတူတည်း။အာရမ္မဏကတဏှာ၊သဟဇာတပစ္စည်းဖြင့်သော
တဏှာ။သမ္မယုတ္တပစ္စည်းဖြင့်သောတဏှာသုံးရပ်ဖြင့်၊ဝေဒနာခြင်းကို
ပြုအပ်သည်။ပကတူပနိဿယကဏှာဖြင့်ဖြခြင်းကိုပြုအပ်သည်။ ။
၍ကားအဖြေစကားတည်း။ ။

၍အံ့ဘွယ်ရှိက်ဆောင်အပ်သော။ယောတာသယေဝဆဏှာယအသေ
သဝိရာဂနိရောဓောဟူသေ၍ပုနိ၏့အနက်ကို၊ဖြေဆိုဖော်ပြီးသောဝိသဇ္ဇ
နာ၏့။ဒဋ္ဌိကမ္မအကျိုးငှာကျည်းမူပြုပေအံ့။ ။တဏှာသည်၊ဒိတ္ထ
မတဏှာ။ပရိယုဋ္ဌာနတဏှာ။ အနုသယတဏှာ၊ဝိပါက နာမက္ခန္ဓာအစ
ရှိသောဒုက္ခသစ္စာကိုဖြစ်ပွားစေတတ်သောကံနှင့်။သဟကာရိကာရဏ
ဖြစ်သော်ပကတူပနိဿယတဏှာအားဖြင့်သေးပါး၊အပြားရှိ၏့။ထိုလေး
ပါးတို့တွင်။သုတပါးတို့၏့။ ဥပ္ပာကဲ့ရိုးယူစေခြင်း၊ အဂမနီယဝတ္ထုတို့
နှိုက်သွားလာခြင်း အစရှိသောအားဖြင့်၊ ကာယဒွါရဝိညတ်နှိုက်
လွှန်ကျူးခြင်းဖြစ်သောတဏှာသည်၊ဝိတိက္ကမတဏှာမည်၏့။ကာယဒွါရ
ဝစီဒွါရတို့နှိုက်လွှန်ကျူးခြင်းသို့မရောက်မူ၍။မနောဒွါရဒွိသာဖြစ်သော
အဘိဇ္ဈာအစရှိသောတဏှာသည်၊ပရိယုဋ္ဌာနတဏှာမည်၏့။အကြင်မျှ
လောဘသောကာဇဝတ်လုံး၊မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေး၊ထိုမျှသောကာလသော
ကာဇဝတ်လုံး၊ အကြောင်းကိုရသည်ရှိသော်၊ အာဘုန်ဘန် ဖြစ်ခြင်း
ငှာထိုက်သည်ဖြစ်၍၊ မဂ်သည်သင်္ဘအပ်သောတဏှာသည်၊အနုသယ

တဏ္ဍာမည်၏။ ။ထိုလေးပါးသောတဏ္ဍာတို့ကိုတွင်။ ဝိုတိက္ကမတဏ္ဍာ။ပရိယုဋ္ဌာနတဏ္ဍာတို့ကို၊သုတ္တန်ဘာဇနီနည်း။ အရိယသစ္စာသဒ္ဒါနှင့်ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သံခိတ္တေနပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ။ဟူသောပါဠိတော်နှင့်အညီ။အကျည်းအားဖြင့်။ဥပါဒါန်၏။ အာရုံဖြစ်သော။ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်။ ဒုက္ခမည်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခအရိယသစ္စာနှိုက်သွင်းယူအပ်၏။အရိယသဒ္ဒါနှင့်မစပ်မူ၍။ စတ္တာရိသစ္စာနိအစရှိသည်ဖြင့်။ဟောတော်မူအပ်သော။ သုတ္တန်ဘာဇနီနည်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီနည်း။ 'သစ္စယဓိကံအစ ရှိသည်၌မူကား။ ပရိယုဋ္ဌာနတဏ္ဍာစသည်တို့သည်။ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ သမုဒယသစ္စာမည်၏။ အတ်တ်ဘဝနှိုက်အကျုံးဝင်သည်ဖြစ်၍။ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာအစရှိသော။ဘဝသစ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောကံနှင့်။ သဟကာရိကာရဏာဖြစ်သော။ပကတူပနိဿယတဏ္ဍာကို။ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာနှိုက် သွင်းယူအပ်၏၊ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာနိဒ္ဒေသနှိုက်။ဟောတော်မူအပ်သော။ ကံနှင့်သဟကာရိကာရဏာဖြစ်သေါတဏ္ဍာကို။ဤဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စနိဒ္ဒေသနှိုက်။သွင်းယူအပ်သည်ကိုပြခြင်းငှာ။ တဏ္ဍာယဟူ၍သာ မည်ဟောတော်မမူပဲ။ တဟူသောပဒိုနိဒ္ဒေသနှင့်တကွ။ ယောတဿာယေဝတဏ္ဍာယ။ ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်၏၊ ။ဟဿာယေဝဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စနိဒ္ဒေသနှိုက်။ပေါနိုင်္ဂဟိုဝိ ကာဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ပြအပ်သော။အတိတ်ဘဝနှိုက် အကျုံးဝင်သော။ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာတဏ္ဍာကိုသာလျှင်။ညွှန်ပြတော်မူသည်။ဇဝသဒ္ဒါဖြင့်။ကြွင်းသောပရိယုဋ္ဌာနတဏ္ဍာစသည်တို့ကိုကန့်တော်မူသည်။ ဤအရာတွင်လိုအပ်သည်ဖြစ်၍။တ။သဒ္ဒါဖြင့်ညွှန်အပ်သောတဏ္ဍာ။ မလိုအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဇဝသဒ္ဒါဖြင့်နစ်စေအပ်သောဘဏ္ဍာမရှိလျှင်။ တဿာယေဝဟူသောသဒ္ဒါကို။ ဟောတော်မူခြင်းနှိုက်အကျိုးမရှိရာ။ အကျိုးမရှိပဲလျက် အနပ္ပကာ ကိုသာ။ ဘုရားဟောတော်မူသည်မရှိဖြစ်သည်။ ။ဤကားတဿာယေဝဟူသောပုဒ်၌တဟူသောပဋိနိဒ္ဒေသဖြင့်။ ညွှန်အပ်သောတဏ္ဍာ၊ဇဝသဒ္ဒါဖြင့်ကန့်အပ်သောတဏ္ဍာတို့၏။ အထူးအပြားကိုအကျဉ်းအားဖြင့်ပြအပ်သောစကားတည်း။ ။ခယံဝိရာဂံအမတံပဏီတံ။ ယဒဒ္ဓကါသကျမုနိသမာဟိတော။နတေနဓမ္မေန သမတ္တိကိဒ္ဓိ။ဣဒမ္ပိဓမ္မေရတနံပဏီတံဇေတနသဒ္ဓေနသုဝတ္တိဟောတု။ ။ဟူသောရတနသုတ်ပရိတ်တော်နှိုက်။ အမတံ

ဟူသောသဒ္ဒန္တရသန္နိဋ္ဌာန်ကြောင့်။ ဗိရာဂံဟူသောပုဒ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုယူ အပ်သကဲ့သို့။ဤအတိုက်၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ၏။ နိဒ္ဒေသဖြစ်သည် ထဉ်းတကြောင်း၊ဝိရာဂသဒ္ဒါ၏နိရောဓသဒ္ဒါနှင့်တကွတည်သည်လည်း တကြောင်းဖြစ်၍။ ဝိရာဂသဒ္ဒါဖြင့်နိဗ္ဗာန်ကိုယူအပ်၏။ ထိုကြောင့်၊ရင်း အဘွင့်ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာအစရှိသည်တို့နှိုက်။ ။အသေသဝိရာဂနိရောဓောတိအာဒိနိနိဗ္ဗာနဉ်ဝေစနာနေဝ။ နိဗ္ဗာနညှိအာဂမ္မတဏ္ဍာအသေသ ဝိရဇ္ဈတ်နိုဂ္ဂဟ်တိ။ တသ္မာတံတသာ ယေဝတဏ္ဍာယအသေသဝိရာဂ နိရောဓောတ်ဝုစ္စတိ။ဟူ၍။ဝိနှဲ့ဆိုတော်မူအင်ကုန်၏။ ။ဝိရဇ္ဈတိဇ္ဈောတိ ဝိရာဂေါ။နိဂုံဇ္ဈတိဇ္ဈောတိနိရောဓော။ဝိရာဂေါစသေါနိရော ဓောစာတိ ဝိရာဂနိရောဓော၊ဟူ၍ဝိရာဂသဒ္ဒါ။နိဒ္ဒေသဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့ဝိကရဏသာ ဓနဝစနထွက်ပြုပြီး၍။'ကမ္မဓာရယ်သမာသ်ငစနထွပြုအပ်၏။ဝိရာဂနိ ရောဓ၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓ။ ဥပ္ပါဒနိရောဓအားဖြင့်။ သုံးပါးသောနိရောဓတို့ တွင်။ဝိရာဂသဒ္ဒါဖြင့်။ ကြွင်းဒသာ၊အနုပ္ပါဒနိရောဓ။ ဥပ္ပါဒနိရောဓတို့ကဲ့ သို့စေအပ်၏၊ဒုင်းနှိုးရောဓသုံးပါးတို့၏၊အထူးကား၊ ဥပါဒက္ခဏသို့ရောက် သည်ဖြစ်၍။ ရုပ်နံတရားတို့၏၊ချုပ်ခြင်းဟူသောဘင်္ဂခဏသည်၊ဥပ္ပါဒနို ရောဓမည်၏။အနုသယကိလေသာတို့၏မဂ်သည်သတ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ထဘန်ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓမည်၏။ ရာဂေါမေစဏ္ဍော ဝဇ္ဇောအစရှိသေါဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်ဥတော်တို့နှိုက်။ရာဂေါ မေစဏ္ဍောဟူသောပုဒ်တို့ဖြင့်။ရာဂစသည်တို့၏။မဂ်ဖိုခြင်း၏၊အကြောင်း ကိုပြုတတ်သောအရိယမဂ်ကိုယူသကဲ့သို့ဤအရာနှိုက်လည်း။ သရုပ်တ ရားကိုယ်အားဖြင့်အနုသယကိလေသေတို့၏၊ နောင်တဘဝနှိမဖြစ်ခြင်း ကိုပြုတတ်သောအရိယမဂ်ကဲ့၊အနုပ္ပါဒနိရောဓဟူ၍ပနှုအင်၏၊ဝိရာဂနို ရောဓနှိုက်မှကား။နိဗ္ဗာန်ဟူသေးပြအင်သောသရုပ်ဂိုဖြာ၊ ။ယောတဏ္ဍာ။ အကြင်တဏ္ဍာကို၊ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စန်၊ဒု က္ခသမုဒယအရိယ သစ္စံဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ဖြို၊ တသာယေဝတဏ္ဍာယ၊ထို ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စံဟူ၍ဟေါတော်မူအင်သောတဏ္ဍာသည်သာ လျှင်၊ဝိရာဂနိရောဓောဟူသောပုဒ်နှိုက်၊ခေါဘွဆွတွင်စပ်၊မူသဒ္ဒိကာဆ ရာအလို၊ ။ဝါ။ထိုဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာတဏ္ဍာ၏သာလျှင်၊ဝိရာ ဂနိရောဓောဟူသောပုဒ်နှိုက်၊ပစ္စယဆွတွင်စပ်၊သဒ္ဒါကျမ်းဆရာတို့အာ လို၊ယောအသေသဝိရာဂနိရောဓော၊အကြင်အကြွင်းမဲ့ကင်းရာချုပ်ရာ

ဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သည်။ဤသို့အနက်ပေး။ ။

တဏ္ဍကတမံဒုက္ခနိရောဓအရိသစ္စံ။ဟူသော်၊ ငြိဖြင့်။ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာကို။ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍။ ယောတသော်ဒုက္ခသည်အသဘဝိရာဂနိရောဓော။ ဟူ၍ဟောတော်မူသင့်လျက်။ ယောတသာယေဝတဏ္ဟာယဟူ၍ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ မေးရာတပါးဖြေရာတခြားရှိရာသည်မဟုတ်လော်ဟူ၍။ စောဒနာဘွယ်ရှိသည်။ဂုဏ်းစောဒနာကိုဖြေလိုသောအဋ္ဌကထာဆရာသည်။ယောတသာယေဝတဏ္ဟာယဟူတိဇ္ဇေ ယောတသော်ဝ ဒုက္ခသာတိဝတ္တုဇ္ဇေ ယသ္မာ သမုဒယနိရောဓေဝေ ယထာပဟာ။ ။ယထာပိမူလေအနုပ္ပန္နေဝေ။ ဒဋ္ဌေဆိန္နောပိရုက္ခော။ ပုနဒေဝရုဟတိ၊ ဧဝံပိတဏ္ဟာနုသယေအနုဟတေ နိပ္ပတ္တိတိ ဒုက္ခမိဒံပုနပ္ပုနံဟိ။ တသ္မာတံဒုက္ခနိရောဓံဒေသေန္တော သမုဒယနိရောဓေနဒေသေတုံဝေမာဟ၊ ။ဟူ၍ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာနှိုက်ဖွင့်ဆိုအပ်၏။ ။ယောတသယေဝတဏ္ဟာယတိဇ္ဇေ။ ဤယောတသာယေဝတဏ္ဟာယဟူသောပါဠိ၌ယောတသော ဒုက္ခသာတိ။ယောတသော်ဒုက္ခသ၍ဟူ။ဝတ္တုဇ္ဇေ။ ဟောအပ်သင့်လျက်။ယသ္မာ။အကြင်ကြောင့်။ သမုဒယနိရောဝေဝ။သမုဒယသစ္စာချုပ်သော်သာလျှင်။ဒုက္ခံ။ဒုက္ခသည်။ နိရုဇ္ဈတိ။ချုပ်၏။အာညထာ။သမုဒယသစ္စာ၏။ချုပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းမှတပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။နောနိရုဇ္ဈတိ။မချုပ်။ ယထာဟာ။ဘုရားအာဘယ်ကဲ့သို့ဟောတော်မူသနည်းဟူမူကား။ယထာပိမူလေ။လ။ပုနပ္ပုနန္တိ။ဟူ၍။အာဟ။ဟောတော်မူ၏။ မူလေ။အမြစ်သည်။အနုပ္ပန္နေဝေစ။ ချတ်ဖြတ်ခြင်းဟူသောဘေးရန်မရှိသော်ငင်း။ဒဋ္ဌေစ။ မြဲမြံနေသော်လည်းကောင်း။ ဆိန္နောပိ။ဖြတ်အပ်သော်လည်း။ရုက္ခော။သစ်ပင်သည်။ပုနဒေဝ။တဘာန်သာလျှင်။ရုဟတိယထာပိ။ပေါက်ရောက်ပြန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ။ဤအတူ။တဏ္ဍာနုသယော။ တဏ္ဍာနုသယကို။ အနုဟတေ။အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်မနှုတ်ဒုပ်မသတ်အပ်သည်ရှိသော်။ဣဒံပိဒုက္ခံ။ဤဇာတိအစရှိသောဒုက္ခသည်ဇည်း။ပုနပ္ပုနံ။ အဘာနိဘာန်။နိပ္ပတ္တိတိ။ ဖြစ်၏။တသ္မာ။ထိုကြောင့်။ တံဒုက္ခနိရောဓံ၊ထိုဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို။ ဒဿေန္တော၊ပြတော်မူလို သောဖြတ်စွာဘုရားသည်။ သမုဒယနိရောဓေန။ သမုဒယသစ္စာ၏.ချုပ်ခြင်းဖြင့်။ဒဿေတုံပြတော်မူခြင်းငှာ။ဧဝံဣဒံဝစနံ။ဤယောတသာယေ

ဝတ္တကျွဲယအသေသဝိရာဂနိရောဓေါ။ဟူသေါစကားကို၊အါဟား။ဟော
တော်မူ၏.။ ဤအဋ္ဌကထာနိုက်။ တဏှာနုသယကိုအရဟတ္တမဂ်ဖြင့်မ
ပယ်အပ်သည်ရှိသော်၊ဇာတိစသောဒုက္ခသည်၊အဘန်ဘန်ဖြစ်၏.ဟူ၍
ဖြဆိုသော်။ တဏှာနုသယေ အနုဟတေနိပ္ပတ္တိဒုက္ခမိဒံပုဗ္ဗေနာဒိ၊ဟူ
သောသာဓကပါဠိတော်ဖြင့်။ ယောတသာဒယေတဏှာယဟူသော
သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်နိုက်။တဏှာ၏.သရုပ်တရားကိုယ်၊သမုဒယနိရောဓေ
နဟူသောသံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာနိုက်၊သမုဒယ၏.သရုပ်တရားကိုယ်ကို
တဏှာနုသယကဲ့ပယ်သောအရိယ်အရောင်ရှိ၏.။ ။

တနည်းကား။ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမုဒယသစ္စာကိုပယ်ပြီးဖြစ်
သည်ကို၊ အရဟာသမုဒယ သစ္စံပဓာတိဏ္ဍ၊ ဟူ၍ဟောတော်မူခြင်း
ကြောင့်။ တဏှာနုသယဟူသောသမုဒယသစ္စာကိုပါယ်ပြီးဖြစ်သောရ
ဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏.၊သန္တာန်၌ဖြစ်ပွါးသေါဥပါဒိမည်သောခန္ဓာငါး်ပ်းသည်
အကျိုးဖြစ်သောဒုက္ခအရိယသစ္စာဖြစ်လျက်။ အကြောင်းဖြစ်သောသမု
ဒယသစ္စာကဲ့ရာသည်ဖြစ်၍။လျည်းပါးခြင်းဖြစ်ရာသည်၊သို့လျည်းပါး
ခြင်းကိုနှစ်ဝေခြင်းငှါ။ယောတဉ်းသေဝဒုက္ခသုဟူ၍ဟောတော်မမူဘဲ၊
ယောတဉ်းသာယေဝ တဏှာယအသေသဝိရာဂ နိရောဓောဟူ၍ဟော
တော်မူအပ်၏။ယင်းသို့ယောတသာယေဝ တဏှာယဟူ၍ဟောတော်
မူခြင်းကြောင့်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏.သန္တာန်နိုက်တဏှာနုသယကင်းပြီး
သော်လည်း။ ဥပါဒိမည်သောခန္ဓာငါးပါးသည်၊ ၎င်းဥပါဒိမည်သော
ခန္ဓာငါးပါးကိုဖြစ်စေတတ်သောကံနှင့်။သဟကာရီကာရကဖြစ်သော
ပကတူပနိဿယတဏှာသည်။သမုဒယအရိယသစ္စာဖြစ်၍မကုန်သေး
ထင်လျှားရှိသေး၏.။အကျိုးဖြစ်သောဒုက္ခအရိယသစ္စာ၏.ချုပ်သည်နှင့်
တပြိုင်နက်။အကြောင်းဖြစ်သောပကတူပနိဿယတဏှာသည်လည်း။
တပြိုင်နက်ချုပ်သည်ကိုဆိုစေအပ်၏.၊ ဤပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာစကားအစည်
သည်၊ အဋ္ဌကထာဒေကာစသည်တို့နိုက်၊ ဘွင့်ဆိုသည်ကိုတွေ့ဖြင်ဘူး
သည်မရှိ။ ။

(၃) ဇာမာနိပဋ္ဌဝိရုပါဝစရံကုသလစိတ္တာနိ ဟူသောပုဒ်၌ဖြာအပ်
သောရုပါဝစရ ကုသိုလ်ဈာန်သာမညကိုဝေဘန်ရာ၊၄၅စ်ပါးသောကဆို
ကါယတနုဏှါန်သည်၊အဘယ်သို့သေါ်အကြောင်းကြောင့်၊အဘိဘာယ

တနဈာန်မည်သနည်း။ ၎င်းအဘိဘာယတနဈာန်ကို။အာဘယ်ဝိထိနိုင်ကာ ရအပ်သနည်းမေး။ ။

(၅၅) အာဘိဘဝတိတိအာဘိဘူ။ ပရိကမ္မံညာဏံဝါ။အာဘိဘူအာယတနံဇေတသ္သာတိ အာဘိဘာယတနံ။ ဟူသောဓမ္မသင်္ကိုဋိကာနိုင်ကြ အပ်သောဝစနတ္ထနှင့်အညီ။ ၅စ်ပါးသော ကသိဏာယတနဈာန်သည်။ ကသိုင်းအာရုံကိုနိုပ်စက်တတ်သော။ပရိကံညာဏ်ဟူသောအကြောင်း ၅ိုသောကြောင့်အာဘိဘာယတနမည်၏။ တနည်းကား။အာဘိဘဝိတဗ္ဗံအာရမ္မဏာသင်္ခါတံအာယတနံဇေတသ္သာတိအာဘိဘာယတနံ။ ဟူ၍ယခင်ဋိကာ၌ပြအပ်သောဝစနတ္ထနှင့်အညီ။ ၅စ်ပါးသောကသိဏာယတနဈာန် သည်နိုပ်စက်အပ်သော။ကသိဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသောအာရုံ၅ိုခြင်း ကြောင့်။အာဘိဘာယတနမည်၏။ တနည်းကား။ အာရမ္မဏံအာဘိဘဝနတောအာဘိဘူစတံအာယတန ဥပယောဂိနံသုခဝိသေသာနံ။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေနမနာယတန ဓမ္မာယတနဘာဝတောစာတိပိသသမွယုတ္တံဈာနံ။အာဘိဘာယတနံဟူ၍။ ယခင်ဋိကာနိုင် ပြအပ်သော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ။ သမွယုတ် တရားနှင့်တကွသော။ ၅စ်ပါးသောကသိဏာ ယတနဈာန် သည်။ ကသိုင်းပဋိ ဘာဂနိမိတ်အာရုံကို။ နိုပ်စက်တတ်သည်ဖြစ်၍ ။ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်၏။ ချမ်းသာခြင်းအထူးတို့၏။တည်ရာဖြစ်သည်လည်း တကြောင်း။ မနာယတန ဓမ္မာယတန ဖြစ်သည်လည်းတကြောင်းများ ကြောင့် အာဘိဘာယတနမည်၏။ ။၅စ်ပါးသောကသိဏာယတန ဈာန်သည်။အာဘယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့်။ အာဘိဘာယတနဈာန် မည်သနည်းအမေးနိုင်အဖြေစကားပြီး၏။

တတ္ထညာဏဟ္တရသ ယောဂါဝစရသ ပထဝီကသိဏာဒိအာရမ္မ ဏံအာဘိဘဝိတ္တာ ကိလေသေအပ္ပနာနိုပ်တ္တာနေ ဘာရောတိ ပဋိပဿနာသဒိ ဝိတ္တာပြတ္တိတောဥဒ္ဓံဒုတိယတတိယဝိထိယံ စတုဏ္ဏပဉ္စဓဝိထိယံဝါပဋိ လဒ္ဓဈာနမဘိဘာယတနံနာမ။ ။ဟူ၍အာဘိဘာယတနဈာန်၏ဖြစ်ရာ ဝိထိကိုပြဆိုသောအာဘိဓမ္မတ္ထဝိကာသနိဋီကာ။ ။အနက်ကား။တတ္ထ တိုအာဘိဘာယတနဈာန်ဝိမောက္ခဈာန်တို့တွင်။ ညာဏဟ္တရသ။လွန် ကဲသောညာဏ်ရှိသော။ ပထဝီကသိဏာဒိအာရမ္မဏံ။ပထဝီကသိုင်း အစရှိသောအာရုံကို။အာဘိဘဝိတ္တာ။နိုပ်စက်၍။ဇ္ဈာ။ ဤပထဝီကသိုင်း အစရှိသောအာရုံနိုင်။ အပ္ပနာနိုပ်တ္တာနေ။ အပ္ပနာကိုဖြစ်စေခြင်းဌ။ မယ္ဟ

ငအား။ ဘာရော။ ဝံသည်၊ ကိ့အတ္ထိ၊အတိမ္မာဂ္ဂိအံ့နည်းဏ္ဍတိ၊ ဤသို့၊ ပဒိပ္ပန္နသ၊ကျင့်သော်၊ ယောဂါဝစရသ၊ ရောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိမိတ္တာပ္ပတ္တိတော၊ကသိဏ်းပဋိဘာဂ့နိမိတ်ဖြစ်သည်မှ၊ဥဒ္ဓ့်၊အထက်၌ ဒုတိယ်တတိယဝိထိယံဝါ။ဒုတိယဝိထိတတိယဝိထိ၌သော်၎င်း။စတုတ္ထ ပဉ္စမဝိထိယံဝါ။ စတုတ္ထဝိထိပဉ္စမဝိထိ၌ကသော်၎င်း၊ ပဋိလဒ္ဓဈာန်၊ ရအပ်သောဈာန်သည်၊အဘိဘာယတနံနာမ။အဘိဘာယတနမည်၏။ ၊ ဤဒိုကာဆရာအထိုအား၊ဖြင့်အဘိဘာယတနဈာန်သည်၊ ကသိဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်သည်မှ၊အထက်ဖြစ်သေကာ၊ဆဋ္ဌ။အာဒိကမ္မိကဖြစ်သေ၊ ဒုတိယဝိထိ တတိယဝိထိ၌သော်၎င်း အာဒိကမ္မိကဖြစ်သောစတုတ္ထဝိထိပဉ္စမဝိထိ၌ကသော်၎င်းဖြစ်၏.ဟူ၍ဆိုအပ်၏.။ ။ကေစိပနအာဘိဘာယတနံနာမ။ဝဏ်ဘာဝပ္ပတ္တာမေဝနေတရဏ်ဆိုဝဒန်ကို၊ တံတေသံမတိမတ္တာံ။ ။စသည်ဖြင့်။ဝသီဘော်ဆိုရောံသောကသိဏာယတနဈာန်သည်သာလျှင်၊အဘိဘာယတနမည်ကြောင်း။ဝသီဘော်ဆိုမရောံသောဈာန်သည်။အဘိဘာယတနမမည်ကြောင်းနှင့်၊ကေစိဆရာတို့ပြဆိုအပ်၏.။ထိုပြဆိုအပ်သောစကားကို။ဝသီဘော်ဆိုရောက်သေါအပ္ပနာ၏.။ကသိဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်သည်မှ၊လွန်စွာဝေးသည်လည်းတကြောင်း။ ။ သဟနိမိတ္တာပ္ပါဒနေနဝေဖြဏ်အပ္ပနံဒိပ္ပတ္တေတိ၊ ။ဟူသောအဋ္ဌကထာစကားနှင့်ဆန့်ကျင်သည်လည်းတဝကြောင်း။ ဝသီဘော်ဆိုရောက်သောဈာန်သည်။ နှိပ်စက်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကိုဲ့ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍၊ ဝသီဘော်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ရှိသေစွာဝင်စားခြင်းငြာစွမ်းနိုင်သည်ဏည်းတကြောင်း။များကြောင့်၊ မသင့်ဟူ၍ပယ်ပြီးလျှင်၊ ဝသီဘော်ဆိုမရောက်သော။ဂျီးဦးစွာဖြစ်ပွားသော။ အပ္ပနာသည်သာလျှင်အဘိဘာယတနမည်၏.။ဟူ၍ဆိုးဖြတ်အပ်၏.။ ။

ယင်းသို့ဒီကာဝါဒ၊ကေစိဝါဒအား၊ဖြင့်၊ထူးပြားကျရာသင့်မသင့်ကို၊ ကတဒေမဝမ္မာကုသလော၊ ယသ္မိ့သမယေ ရူပဉ္စပတ္တိယာမဂ္ဂ့ဘာဝေတိ၊ အနုတ္တိ့အရူပသညီဗဟိဒ္ဓါရူပါနိပဿတိပရိတ္တာနိ၊တာနိအဘိဘုယျဓါနာမိပဿာမိတိ၊ဧဝိဒ်ဈာဝေကာမေဟိ၊ပ၊ပဌမံ ဈာနံဥပသမ္ပဇ္ဇဝိဟရတိ။၊ ဟူသောဓမ္မသင်္ဂဟိပါဠိတော်၊ အဋ္ဌတ္တိ့အရူပသညီတိ၊အလောဘိတာယဝါအနုဏ္ဍိကထာယဝါအဋ္ဌတ္တာရူပေပရိကမ္မသညာဝိရဟိတော၊ ဗဟိဒ္ဓါရူပါနိပဿတိတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါအဋ္ဌသုကသိဏေသုသုကတပရိကမ္မတာယပရိ

ကမ္မဝသေနစေဝအပ္ပနာဝသေန စတာနိဗဟိဒ္ဓါအဋ္ဌကထာသုရှပါ
နိပဿတိ။ပရိတ္တာနိတိ။အဝဆိတာနိ။ တာနိအဘိဘုယျာတိယထာနာမ
သမ္ပန္နဂဟဏိကောကဒ္ဓန္ဆုမတ္တံဘတ်လဘိတွာ ကိ်ဏ္ထေ ဘုဉ်ိတဗ္ဗံ
အတ္ထိတိသံဃဆိတွာဧကကဗလမေဝကရောတိ။ ဧဝမေဝညာဏုတ္တရိ
ကေါပုဂ္ဂလောဝိသဒဉာဏောကိ်ဏ္ထေပရိတ္တကေအာရမ္မဏောသမာပဇ်ိ
တဗ္ဗံအတ္ထိ။ နာယံမမဘာရောတိတာနိရှပါနိအဘိဘဝိတွာသမာပဇ်တိ
သဟနိမိတ္တုပ္ပာဒေနေဝေတ္ထ အပ္ပနံနိပ္ပဇ်တေ တိတိအင်္ဂေါ။ ။ဟူ
သောဌင်းပါဠိတော်အဘွင့်အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကထာကိုဖြင့်ဆိအပ်၏။ ။
ကတမေ။ အာဘယ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ။ တရားတို့သည်။ ကုသလာ။
ကုသိုလ်မည်ကုန်သနည်း။ယသ္မိံသမယေ။အကြင်အခါနှိုက်။ရူပုပ္ပတ္တိ
ယာ။ရူပဘဝနှိုက်ဖြစ်ခြင်း၏။မဂ္ဂံ။အကြောင်းဖြစ်သောစျာန်ကို။ဘာဝေ
တိ။ပွားစေ၏။ ။ အဋ္ဌကထာတွံအရှပသညိ။ အဋ္ဌကထာရှပ်နှိုက်ပရိကမ္မသညာမှ
ကင်းသည်ဖြစ်၍။ဗဟိဒ္ဓါ။အပနှိုက်။ရှုပါနိ။ ကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ရုပ်
တို့ကို။ပဿတိ။ပရိကံအပ္ပနာနှစ်ပါးစုံဖြင့်ရှုမြင်၏။ တာနိ။ထိုပရိကံအပ္ပ
နာအားဖြင့်ရှုမြင်အပ်သော မပွားအပ်သောကသိုဏ်း ပဋိဘာဂ နိမိတ်
ရုပ်တို့ကို။ဇာနာတိ။သိရှာ။ပဿာတိ။မြင်ရှာ။ ဣတိသို့။ အာဘိဘုယျာ။
နှိပ်စက်၍။ကာမေဟိ။ဝတ္ထုကာမကိလေသာကာမတို့မှ။ဝိဝိစ္စဝ။ဆိတ်
၍သာလျှင်။ပဋ္ဌမံ၊ဈာန်။ပဋ္ဌမဈာန်သို့။ဥပသမ္ပဇ္ဇ။ ရောက်၍။ဝိဟာရတိ။နေ
၏။ ။ဣကားပါဠိတော်အာနက်။ ။

အဋ္ဌကထာရှပသညိတိ။ အဋ္ဌကထာံအရှပသညိဟူသည်ကား။ အထာ
ဘိတာယဝါ။အဋ္ဌကထာရုပ်နှိုက်ရအပ်သေါဈာန်မရှိသည်၏။အဖြစ်ကြောင့်
ဌင်း။အနတ္ထိကတာယဝါ။အဋ္ဌကထာရုပ်၌ရအပ်သောဈာန်ရှိသေသ်လည်းဌင်း
ဈာကိုရှုခြင်းငှာအလိုမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။အဋ္ဌကထာရုပေ။အဋ္ဌကထာ
ရုပ်နှိုက်။ပရိကမ္မသညာဝိရဟိတော။ ပရိကမ္မသညာမှကင်းသည်ဖြစ်၍
ဗဟိဒ္ဓရှုပါနိပဿတိတိ။ဗဟိဒ္ဓရှုပါနိပဿတိဟူသည်ကား။ဗဟိဒ္ဓါ။အာ
ပနှိုက်။ အဋ္ဌသုကသိဏောသု။ ရှစ်ပါးသောကသိုဏ်းတို့နှိုက်။ကတပရိ
ကမ္မတာယ။ ပြုအပ်ပြီးသောပရိကံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိကမ္မဝ
သေနစေဝ။ပရိကံ၏အစွန်းဖြင့်ဌင်း။ အပ္ပနာဝသေနစ။အပ္ပနာ၏အစွမ်း
ဖြင့်ဌင်း။ဗဟိဒ္ဓါ။အပနှိုက်။ အဋ္ဌသုကသိဏောသု။ ရှစ်ပါးသောကသိုဏ်း
တို့နှိုက်။ တာနိရှပါနိ။ ထိုကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ရုပ်တို့ကို။ ။က

သိုဏ်းရပ်တို့ကိုအာ့မ်ိဳပြု၍ရအပ်သောပဋိဘာဂနိမိတ်ဆာရုံကို၊ ရုပ်ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်၏.' ။ပသဒတိ။ရှု၏.၊ ပရိယ်ဖွဲ့ဘုန်တိ ၊ပရိယ်ဖွဲ့ဘုန်ဟူသည်ကား။အဓ်ဓိုတာနိ။မပွ်ဲးအပ်ကုန်သော၊တါနိအာဘိဘုယျာတိ၊တာနိအာဘိဘုယျဟူသည်ကား။သမ္မန္နဂဟဏီကော၊ ကောင်းဆောဝပ်းဒီးဂိုသောယောဂ်ကျားသည်၊ကဒ္ဓဆ္ဆမြွာ်။တဟင်းချိုမှထောက်သော၊ ဘတ္တာ်၊အထမင်းကို၊ဃတိုတွာ။ရ၍။ဌေး"ဤတဟင်းချိုမှလောက်သော ထမ်မင်းနို်က်၊ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗာ်၊စား၊ထောက်သည်ကို်အထြိ၊အကြိမျာဂိုအံ့နည်း၊ ဇ္ဈာတိ။ဤသို့။သံဃသ်ုနိတွာ။ရုံးစု၍။ကေကဗလဓမဝ။တရုသေါထမင်းလုပ်ကိုသာလျှင်။ကရောတိယထာ၊ ပြုသကဲ့သို့။ဝေဓမဝ။ဤအတူသာလျှင်။ ညာဏုတ္တရိကော။ လွန်ကဲသောညာဏ်ဂိုဿာ။ ဒိသ္ဝညာဉ်ကော။စင်ကြယ်သောညာဏ်ဂိုသော။ပဂ္ဂဟသော။ ပဂ္ဂါလိသည်၊ပရိဂ္ဂဟကော။အနည်းငယ်သော။ဒေဏ္ဍအာ့ရမ္မဏကော။ ဤကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသောအာရုံနို်က်။သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ်။ ဝင်စား၊လောက်သည်ကို်အထြိ၊အကြိမျာဂိုအံ့နည်း။အယံ။ဤအနည်းငယ်သောကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိုင်တ်ဟူသောအာရုံနို်က်၊ဈာန်ကိုဝင်စား၊ခြင်းသည်။မမ။ငအား။နဘာဂရာ၊ဝံမလေး။ဇ္ဈာတိ။ဤသို့၊တာနိရုပါနိ။ထိုကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသောရုပ်တို့ကို၊အာဘိဘဝိထွဲ။နို်ပ်စက်၍။သမာပဇ္ဇတိ၊ဝင်စား၏၊နိမိတ္တုပ္ပါဒေနဝ။ကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ် ဖြစ်သည်နှင့်သာလျှင်။ သဟ၊တပြိုင်နက်။ဌေး"ဤကသိုဏ်းပဋိဘာဂ နိမိတ်ဟူသောအာရုံ၌။ အပ္ပနံ၊ အာ့နာကို၊နို့ဉ်ဇ္ဈာတိ။ ဖြစ်စေ၏.၊ဇ္ဈာတိအယံ၊ဤသည်ကား။အဌ္ဌာ။အနက်တည်း၊ဤကား၊အဌ္ဌကထာအနက်။ ။

ဗဟိဒ္ဓါရူပါနိပသဒတိ ဟူသောပါဠိတော်ဖြင့်။ ဗဟိဒ္ဓနို်က်၊ရှစ်ပါးသောကသိုဏ်း ပဋိဘာဂနိမိတ်ရုပ်တို့ကို။ ပရိကံ်အပ္ပနာနှစ်ပါးစုံဖြင့်ရှုသည်ကိုဖြတော်မူသဖြင့်၊ဌင်းရှစ်ပါးသောကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ရုပ်တို့နို်က်၊ရအပ်သောဈာန်ရှိသည်၏.။အဖြစ်ကိုဆိုစေတော်မူဃိုဏ်.၊တာနိအာဘိဘုယျ၊ပ၊ပထမဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇဝိဟရတိဟူသောပါဠိဖြင့်။ရအပ်ပြီးသောအပ္ပနာဈာန်၏.၊ အာရုံဖြစ်သော၊ကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသောရုပ်တို့ကို၊ ဤရအပ်ပြီးသောကသိုဏ်း ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသောအာရုံနို်က်၊ဈာန်ကိုဝင်းစားခြင်းသည်၊ ငအား၊ဝံမလေးဟု၊နှလုံးပိုက်သဖြင့်နို်ပ်စက်၍၊ ကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ထို

ကသိုဏ်း ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသောအာရုံနှိုက်။ အပ္ပနာဈာန်ကိုဝင်စား သည့်၏့အဖြစ်ကိုပြတော်မူ၏့။ ။ထိုကြောင့်။ရှစ်ပါးသောကသိုဏ်း ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသောရုပ်တို့၌။ ရှအပ်ပြီးသောစျာန်ရှိသော။ညာဏ်တွေ့ ရိကဝိသဒညာဏ်ပဂ္ဂိုလ်သည်။ ထိုကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ရုပ်တို့ကို နှိပ်စက်သောအားဖြင့်ပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်သည်နှင့် တပြိုင်နက်။အပ္ပနာ စျာန်ကိုဝင်စားရာ။ ၎င်းသမာပတ္တိဝထိနှိုက်ဖြစ်သော ကသိဏာယတနစျာန်သည်။ အဘိဘာယတနစျာန်မည်၏့။ဟူ၍မှတ်အပ်၏့။ ။ရှေးအပ် ပြီးသောပရိကံ်အပ္ပနာစျာန်၏့။ အာရုံဖြစ်သောကသိုဏ်း။ပဋိဘာဂနိမိတ် ဟူသောရုပ်ကိုနှိပ်စက်၍ ပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်သည်နှင့်တပြိုင်နက်စျာန် ကိုဝင်စား၏့ဟူသောအနက်ကိုပြတတ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါရူပါနိပသတိ။ တာနိအာဘိသုယျာနာဒါပသာဒိတိဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိ။ပ။ပထမံစျာန် ဥပသပ္ပဇ္ဇဝိဟရတိ။ ဟူသောပါဠိတော်။ ၎င်းအဘွင့်အဋ္ဌကထာနှင့်မညီ သောကြောင့်။ ဦးစွာအစအာဒိကမ္မိကဝိထိနှိုက်။ရှေးဦးစွာဖြစ်သောအပ္ပ နာသည်။အာဘိဘာယတနစျာန်မည်၏့။ဟူ၍မမှတ်အပ်။ ။ညာဏ်တွေ့ရိ ကောဝိသဒညာဏ်ကောဟူသောဟေတုအင်္ဂါဂဝိသေသနအဋ္ဌကထာ စကားဖြင့်။လွန်ကဲသောညာဏ်။စင်ကြယ်သောညာဏ်ရှိခြင်းကြောင့်။ ကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်သည်နှင့်အညီတပြိုင်နက်။စျာန်ကိုဝင်စား နိုင်သည်ဟူ၍။အဋ္ဌကထာနှိုက်မဆိုခြင်းကြောင့်။ ဝသီဘော်သို့ရောက် သောစျာန်ဆည်သာလျှင်။ အဘိဘာယတနမည်၏့.ဟူ၍ဆိုသောကေစိ ဆရာတို့၏့.စကားသည်လည်းမသင့်။ ။အဘိဘာယတနစျာန်သည်။ အဘယ်ဝိထိဒ္ဒြစ်သနည်းဟူသောအမေး၏့အဖြေစကားသည်ပြီး၏့။ ။ (၄) စျာနင်္ဂယောဂဘေဒေန။ကတွေကေကန္တေပဉ္စဓာ။ ဝုစ္စတာ နဲ့ဟူရံစိတ္တံ။ဟူသောဂါထာနှိုက် ပြအပ်သောလောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့ ၏့.။စျာန်နှင်။ဗောဇ္ဈင်။မဂ္ဂင်တို့၏့. အထူးအပြားကို။ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပသ နာညာဏ်သည်။အဘယ်သို့သောအင်ကြောင်းကြောင့်။အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့်မှတ်နိုင်ရာသနည်းအမေး။ ။

(၅၅) ဝိတက်ဝိစာရ။ပီတိ။သုခ။ဧကဂ္ဂတာဟူသောစျာန်အင်္ဂါငါး ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ရူပါဝစရကုသိုလ်ပဌမစျာန်ကို။ရှေးဦးစွာရအပ်သော ကြောင့်။ဝိစာရ။ပီတိ။သုခ။ဧကဂ္ဂတာဟူသောစျာန်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့် စုံသောရူပါဝစရ ကုသိုလ်ဒုတိယစျာန်ကို။နှစ်ကြိမ်မြောက်ရအပ်သော

ကြောင့်။ ဝိတိသုခ၊ ကေဂ္ဂတာဟူသော ဈာန်အင်္ဂ၊ သုံးပါးနှင့် ပြဋ္ဌိစုံသော ရူပါဝစရကုသိုလ်တတိယဈာန်ကိုသုံးကြိမ်မြောက်ရအပ်ကြောင်း။ သုခ၊ ကေဂ္ဂတာဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်ပြဋ္ဌိစုံသော ရူပါဝစရကုသိုလ်စတုတ္ထဈာန်ကိုထေးကြိမ်မြောက်ရအပ်ကြောင်း၊ ဥပေက္ခာ၊ ကေဂ္ဂတာဟူသော ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရူပါဝစရ ကုသိုလ်ပဉ္စမဈာန်ကို၊ ငါးကြိမ်မြောက်ရအပ်ကြောင်းနှင့်၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရူပါဝစရကုသိုလ်စတုတ္ထဈာန်ကား။ ဈာန်အင်္ဂါ ထူးပြားခြင်းနှိုက်ကား။ လျှည်းပါးဘွယ်မရှိဖြစ်သည်။ လေကုဋ္ဌရာကုသိုလ်စိတ်လေးခုတို့ထွင် တပါးတပါးသော်မှ်စိတ်သည်၊ တကြိမ်သာဖြစ်ခြင်းရှိသည်၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်။ သုံးကြိမ်မြောက်လေးကြိမ်မြောက်။ ငါးကြိမ်မြောက်ဖြစ်ခြင်းမရှိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်စသည်၌၊ ဖြစ်ခြင်းရှိလျှင်သာ၊ ပထမဈာန်နှင့်ရှဉ်သော၊ သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်။ ဒုတိယဈာန်နှင့်ရှဉ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်။အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဈာန်နင်း၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်တို့၏ အထူးအပြားကဲ့၊ ဆိုလွယ်ရန်အကြောင်းရှိသည်၊ တကြိမ်သာဖြစ်သော မဂ်စိတ်တို့နှိုက်။ ဈာန်နင်း၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်တို့၏ဆုံးပြတ်ခြင်း၏အကြောင်းကဲ့ဟူ၍ပါဠိတော်မြတ်သည်ရှိသော်လည်း။ ၎င်းတကြိမ်သာဖြစ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်အစရှိသည်တို့နှိုက်၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ကေဂ္ဂတာတည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ရှဉ်သော၊ သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ကေဂ္ဂတာဟူသောဈာန်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ရှဉ်သော၊ သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်။ အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဈာန်နင်း၊ ဗောဇ္ဈင်။ မဂ္ဂင်တို့၏၊ အထူးအပြားသည်။ ဤကြောင်းနှင့်ကင်း၍ထူးပြားခြင်းမရှိရာ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ မေးဘွယ်ရှိသည်၊ ၎င်းအမေးနှိုက်။ တိဝိဒုကရုဋ္ဌနာဂမထေရ်သည်၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေဖြစ်သော ဝင်စားအပ်သောပါဒကဈာန်သည်သာလျှင်။ မဂ်စိတ်တို့နှိုက်၊ ဈာန်နင်း၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်တို့၏ အထူးအပြားကိုမှတ်အပ်၏ ဟူ၍၊ မိန့်ဆိုတော်မူ၏၊ မောရဝါပိအာရပ်နှိုက်သတင်းသုံးနေသောမဟာဒတ္တထေရ်သည်၊ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်၊ ဈာန်နင်း၊ ဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင်တို့၏အထူးအပြားကိုမှတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာ၏၊ အာရုံဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါးအား လျှော်စွာ၊ မဂ်စိတ်တို့နှင့်၊ ဈာန်နင်း၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်တို့၏ အထူးအပြားသည်ဖြစ်၏ ဟူ၍၊ မိန့်ဆိုတော်မူ၏၊ ၊ ၊ တိဝိဒု

ကစူဠဒေဝဘယထေရ်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်၏.အလိုဟုဆိုအပ်သောအစ္ဆာသယသည်။စျာန်နှင်။ဗေဝစ္ဆင်။မဂ္ဂင်တို့၏.။ အထူးအပြားကိုမှတ်သည်ဖြစ်၍။ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အစ္ဆာသယအားလျော်စွာ။မဂ်စိတ်တို့၌။စျာန်နှင်။ဗေဝစ္ဆင်။မဂ္ဂင်တို့၏. အထူးအပြားသည်ဖြစ်၏.ဟူ၍။မိန့်ဆိုတော်မူအပ်၏.။မဟာအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ သခ်ါရုပေက္ခာညာဏ်ဟုဆိုအပ်သော။ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာညာဏ်သည်သာလျှင်။စျာန်နှင်။ဗေဝစ္ဆင်။မဂ္ဂင်အထူးကိုမှတ်သည်ဖြစ်၍။ မဂ်စိတ်တို့နှိုက်။စျာန်နှင်။ဗေဝစ္ဆင်။မဂ္ဂင်အထူးအပြားသည်ဖြစ်၏.ဟူ၍မိန့်ဆိုတော်မူကုန်၏.။

ထိုလေးပါး သောဝါဒတို့ကွင်း။ သမာဟိတောဘိက္ခဝေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် အညီ တည်ကြည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ တေဘူမကသခ်ါရတို့၏.ဟုတ်မှန်တိုင်းသော အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တလက္ခဏာ။နိဗ္ဗာန်၏.တထာလက္ခဏာကဲ့သိမြင်ရာသည်ဖြစ်၍။ စိတ်၏.တည်ကြည်စေခြင်းငှာ။ ဝင်စားအပ်သောစျာန်သည်။ မဂ္ဂံပဇ္ဇတိဇ္ဈာတေနာတိပါဒကံဟူသောဝစနဆုံးနှင့်အညီ။မဂ်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်၍ပါဒကစျာန်မည်၏.။သမသီတပဇ္ဇန်သမသီတံ။ဟူသောဝစနဆုံးနှင့်အညီ။ ဝိပဿနာညာဏ်သည်အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တအားဖြင့်။ သုံးသတ်အပ်သောလောကီခန္ဓာငါးပါးတရားသည်။သမသီတမည်၏.။ငအာ်းပထမစျာန်နှင့်တူစွာမဂ်ကိုရပါမူကား။ ကောင်းလေစွဟူ၍ လည်းကောင်း။ဒုတိယစျာန် အစရှိသည်တို့တွင်။ တပါးတပါးနှင့်တူသောမဂ်ကိုရပါမူကား။ကောင်းလေစွဟူ၍လည်းကောင်းဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏.အလိုသည် ပုဂ္ဂလစ္ဆာသယမည်၏.။ ။နိဗ္ဗိတ္တတောစေဝပဝတ္တံဇာတောစဝုဋ္ဌာ ကိတိဝုဋ္ဌာနံ။ဝုဋ္ဌာနံဂစ္ဆတိဇောယာတိဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ။ ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ။ သခ်ါရုပေက္ခာညာဏ်သည်။ နိဗ္ဗိုဒ္ဓပဝတ္တတရားနှစ်ပါးမှထသောမဂ်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိမည်၏.။ ။ဥပမာယထာ ဒိဓေကစ္စေအတ္ထံဇာနန္တိပဏ္ဍိတာ။ ဟူသောပရိဘာသာနှင့်အညီ။ အချို့သောပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပြအပ်သောဥပမာဖြင့်။အနက်ကိုသိရာသည်ဖြစ်၍။ ဆီမီးတည်းဟူသောအလှကိုလှသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ မလှမိန္ဒြေအဘိုးနှိုက်ဖြစ်သော။ ‘အလောဘ။အဒေါသ။အမောဟ။ဟူသောကုသိုလ်တို့နှင့်။ပါဒကစျာန်သည်တူ၏.။ ဒါနကုသိုလ်စေတနာ၏.အာရုံဖြစ်သော ဆီမီးရောင်ဟူသောရူပါရုံနှင့်။ သမသီတစျာန်သည်

တူ၏.။ ဤဆိုဒီးကိုလူခြင်းကြောင့်။ အသံကောင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံပါထို၏.။ ဟူ၍ထည်းကောင်း၊ ပညာကြီးခြင်းနှင့်ပြည့်စုံပ၍ထို၏.။ ဟံ့၍လည်းကောင်း။ တောင်ကသောအလိုဆန္ဒနှင့်ပုဂ္ဂလဏ္ဌာသယသည်တူ၏.။ ဒါန ကုသိုလ်စေတနာနှင့် ဝဋ္ဌာနဟိတိုဝပဒဿနာသည်တူ၏.။ ။ဤကား ၎င်းပုဏ္ဏာကိုဖြေဆိုရာဆိုလွယ်စေခြင်းငှာအရင်းခံစကားထည်း။ ။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂသပရိကမ္မံသောတာပတ္တိမဂ္ဂသဉပနိဿယ ပစ္စယနပ္ပစ္စယော။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂသပရိကမ္မံ သကဒါဂါမိမဂ္ဂသဉပနိဿယပစ္စယနပစ္စယော။ အနာဂါမိမဂ္ဂသပရိကမ္မံအနာဂါမိမဂ္ဂသဉပနိဿယပစ္စယနပစ္စယော။ အရဟတ္တမဂ္ဂသပရိကမ္မံအရဟတ္တမဂ္ဂသဉပနိဿယပစ္စယနပစ္စယော။ဟူသောပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ဖြင့်၊ သခီါရုပေက္ခာဟူသောဝဋ္ဌာနာဂါမိနုဝိပဿနာ ပရိကံသည်၊မဂ်လေးပါးကို ပကတူပနိဿယပစ္စယ သတ်ဖြင့်၊ကျေးဇူးပြုခြင်းဖြစ်ပွားစေခြင်းကိုဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဒါနစေတနာသည်၊ရဟန်းခါသအစုဂိုသောအကြောင်း ဆိုဒီးအစုဂိုသောအာရုံ၊ပုဂ္ဂိုလ်၏.အထိ ဆန္ဒဟူသောအကြောင်းကို ရဂြိုင်းကြောင့်၊ထူပြားသောအခြင်းအရာဖြင့်အကျိုးကိုဖြစ်စေသကဲ့သို့၊ဤအာဘူ၊ ဝဋ္ဌာနာဂါမိဝိပဿနာသည်၊ပါဒကံ။ သမသီတ။ ပုဂ္ဂလဏ္ဌာသယော။ ဟူသောအကြောင်းကိုရဂြိုင်းကြောင့်၊ဗျာနအာဂါငါးပါးနှင့်ဂျဉ်သောပဉ္စဒွါရိကမဂ်ဈာန်အာဂါလေးပါးနှင့်ဂျဉ်သောစတုရာဂံကမဂ်အစုဂိုသော အခြင်းအရာဖြင့်။လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့၏။ဈာန်နှင့်၊ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊မဂ္ဂင်တို့၏.အထူးအပြားကိုးတန်နှင့်၏.။ ။ဤကားအကျည်းအဖြတည်း။

သက္ခဝိပဿနာကပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်ပွားစေအင်သောမဂ်၊သမာပတ်ကို ရသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဈာန်ကိုအခြေမပြုမူ၍။ ဖြစ်ပွားစေအင်သောမဂ်။ ပထမဈာန်ကို အခြေပြု၍၊ ဦးပြုပြီးသောသခီါရတို့ကိုကိုးသိုက်သတ်သဖြင့်။ ဖြစ်ပွားစေအင်သောမဂ်၊ ဤသုံးရပ်သောမဂ်သည်၊ဝဋ္ဌာနာဂါမိနုဝိပဿနာဟူသောမှတ်ကြောင်းဖြင့်၊ပဌမဈာန်နှင့်ဂျဉ်သည်ဖြစ်၍၊ငါးပါးသောဈာန်အာဂါ၊ခုနစ်ပါးသောဗောဇ္ဈင်၊ဂုစ်ပါးသောမဂ်အာဂါရှိ၏.။ ။ပဌမကနည်းနှိုက်၊ဒုတိယဈာန်။ တတိယဈာန်။ စတုတ္ထဈာန်တို့ကိုအခြေပြု၍။ ဦးပြုပြီးသောသခီါရတို့ကိုးသိုက်သတ်သဖြင့်၊ဖြစ်ပွါးစေအင်သောမဂ်တို့ဖြင့်၊ဝဋ္ဌာနာဂါမိနုဝိပဿနာ ညာဏ်သည်၊ပါဒကဖြစ်သောဒုတိယဈာန်၊

တတိယစျာန်။ စတုတ္ထစျာန်တည်းဟူသော။ အကြောင်းထူးကိုရသည်
ဖြစ်၍။ ပါဒကစျာန်ဖြင့် လွန်သော အင်္ဂါတို့ကို။ ဝင်စားခြင်း ဌာအလို
မရှိသည်၏။ အဖြစ်တည်းဟူသော။ ဝိရာဂဘာဝနာဖြစ်သောကြောင့်။
ပါဒက စျာန်အားလျော်စွာ။လေးပါး သော အင်္ဂါရှိသော ဒုတိယစျာန်
သုံးပါးသော အင်္ဂါရှိသောသ တတိယ စျာန်။ သုခကေဝ္ဌတာဟူသော
နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ စတုတ္ထစျာန်။ သမ္မာသက်ပွမ္ပပါးသောတာ
ဝနှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ သဏ္ဌာဂ်ိကမင်္ဂဟူသော အကူးအပြား
ကိုမှတ်နှိုင်၏။ စတုတ္ထ စျာန်နှိုက်။ ပိတိ သမ္ပယောဇ္ဈင်မှ တပါးသော
ဆြောက်ပါးသောဇောဇ္ဈင်ဟူသောအထူးအပြားကိုမှတ်နိုင်၏။ ။ရှေး
အဘို့နှိုက်ဖြစ်ပွါးသော။လောဘ။ဒေါသ။မောဟ။အလောဘ။အဒေါသ။
အမောဟ။ ဟူသောအကြောင်းထူးကိုရသော။ဆိမိုးကိုလွှဆြင်းတည်း
ဟူသော။ ဒါနကုသိုလ်စေတနာသည်။အကျိုးပေးရာဘဝ၌။အကြောင်း
အားလျော်စွာ။လောဘ။ ဒေါသ။မောဟ။အလောဘ။အဒေါသ။အမော
ဟ။တို့၏။အားကြိုးစွာဖြစ်ခြင်းဟူသော အထူးအပြားကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့
သို့တည်း။ယင်းသည်ဖြအပ်ပြီးသောလေးပါးသောမဂ်တို့၏။ပုဗ္ဗဘာဂ၌
ဖြစ်ပွါးသော။မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို၊သော
မနသသဘင်္ဂုတ်မဟာကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်ဟူ၍ယူအပ်၏။ ။
ပဋ္ဌမစျာန်ကိုအခြေပြု၍။ ဖြစ်ပွါးစေအပ်သောမဂ်နှိုက်။ဥပေက္ခာ။ကေဝ္ဌ
တာ၏။အစွမ်းဖြင့်။ နှစ်ပါးသောစျာန်အင်္ဂါ။ ပိတိသမ္ပယောဇ္ဈင် မှတပါး
သောခြောက်ပါးသောဇောဇ္ဈင်။ သမ္မာသက်ပွမဂ္ဂင်မှတပါး။ ဆုနှစ်ပါး
သောမဂ္ဂင်တို့ကို။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာသည်။မှတ်ရာနှိုက်။ဆိုအပ်ပြီး
သောနည်းနှင့်အတူတည်း။ ။ဤပဋ္ဌမစျာန်၏။ ရှေးအဘို့နှိုက်ဖြစ်ပွါး
သောဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို။ ဥပေက္ခာသဘင်္ဂုတ်။ မဟာကုသိုလ်
ညာဏသမ္ပယုတ်ဟူ၍ယူအပ်၏။ ။ပါဒကစျာန်ဟူသောအကြောင်းထူး
ကိုရခြင်းကြောင့်။ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာသည်။ လောကုတ္တရာကုသိုလ်
တို့၏။စျာန်။ဇောဇ္ဈင်။ မဂ္ဂင်တို့၏။အထူးအပြားကို။ မှတ်သည်ကိုဆို
ရာစကားပြီး၏။ ။အကြင်ကြင်ပထမစျာန်အစရှိသော၊ သမာပတ်မှ
ထ၍ထိုထိုပဋ္ဌမစျာန်အစရှိသောသမာပတ်တရားတို့ကို။သုံးသပ်သဖြင့်။
ဖြစ်ပွါးစေအပ်သောမဂ်နှိုက်။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာညာဏ်သည်။သုံး
သတ်အပ်သော။ပဋ္ဌမစျာန်အစရှိသော။ အာရုံထူးကိုရခြင်းကြောင့်။သ

မဆိတဖြစ်သော၊အာရုံတရား၊အား၊လျှင်စွာ၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့၏ ဖျာနှင့်၊ဗောဇ္ဈင်၊မဂ္ဂင်၊ တို့၏ အထူးအပြား၊ကို၊ပဋ္ဌာန်ကစသော အခြင်းအရာဖြင့်မှတ်နိုင်၏ ဆိုခဲ့ကိုလျှသောဒါနကုသိုလ်စေတနာသည် ဆိုခဲ့လျှံဟူသောအာရုံကိုရခြင်းကြောင့်၊ အကျိုးပေး၊ရာဘဝနှိုက်၊အာရုံ အား၊လျှင်စွာ၊အဆင်းလှပခြင်းအထူး၊ကို၊ လွန်ကဲစွာဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့တည်း။ ။သမဆိတဖျာန်ဟူသောအာရုံထူး၊ကိုရခြင်းကြောင့်၊ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့၏၊ဖျာန်နှင်၊ဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင်တို့၏၊အာဆူးအပြား၊ကိုမှတ်သည်ကိုဆိုရာစကား၊ပြီး၏။ ၊ငါသည် ချစ်ပါး၊သောအင်္ဂါရှိသောမင်းသို့ရောက်ပါမူကား။ ကောင်းလေပြီဟူ၍ လည်း၊ကောင်း။ရှစ်ပါး၊သောအင်္ဂါရှိသောမင်းသို့ရောပါမူကား၊ကောင်း သေပြီဟူ၍လည်း၊ကောင်း။ဒါဒါ၏ ဇနိုဟူသောအင်္ဂါသဃအား၊လျှင်စွာ ပဌမဈာန်အစရှိသောတရား၊တို့၊ကို။ ဝင်စား၊သဖြင့်၊ အစေခြုပြု၍၊ ဒုတိယ ဈာန်အစရှိ၊သောတရား၊တို့ကိုသုံး၊သတ်သဖြင့်ဖြစ်ပွား၊စေအင်္ဂါသောမင်္ဂ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာညာ၊ဏ်သည်၊ အင်္ဂါသဃအား၊လျှင်စွာ၊လော ကုတ္တရာကုသိုလ်တို့၏၊ဖျာန်နှင်၊ဗောဇ္ဈင်၊မဂ္ဂင်တို့၏၊အထူးအပြား၊ကို ပဋ္ဌာန်ကဲ့သို့ ဖျာန်စသော အခြင်းအရာဖြင့်မှတ်နိုင်၏၊ ဆိုခဲ့ကိုလျှသော ဒါနကုသိုလ်စေတနာသည်။ အင်္ဂါသဃအား၊လျှင်စွာ၊ အဆင်းလှပခြင်း၊ပညာကြီး၊ထိုး၏။ ဆိုခဲ့လျှံဟူသောအင်္ဂါသဃအား၊လျှင်စွာ ပဌမဈာန်အစရှိသောတရား၊တို့ကို။ ဝင်စား၊သဖြင့်၊ အခြေ

(၅) ကျေပ္ပါဒနိရောဓာစ။ကောလမ္ဗဏဝတ္ထုကာ။အစဂ္ဂိသောစေ တဆိက်ဗိုင်းပထမဂါထာနိုက်။ စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ခြင်းတကွချုပ်ခြင်းဂို သေးတရားတို့သည်။ စေတဆိက်မည်၏. ဟူ၍ပြဆိုလျှင်။ ဝိညတ်နွေး သည်လည်းစိတ်နှင့်တကွဖြစ်ခြင်းတကွချုပ်ခြင်းဂိုခြင်းကြောင့်။ စေတ ဆိက်မည်ကဲ့ရာ၏. ။ ၎င်းဝိညတ်နွေးကိုနှစ်စေခြင်းငှာ။ ကောလမ္ဗဏ သဒ္ဒါကို။အာဂုင်အနုရုဒ္ဓါဆရာမိန့်ဆိုအပ်ကြောင်းနှင့်။ အာဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝ နိဒ္ဒိကာနိုက်ဖွင့်ဆိုအပ်၏. ကျေပ္ပါဒါကေနိရောဓာ။ ကေနိသယဉ်သဿ ဝုတ္တိနော။ဟူ၍တကွဖြစ်ခြင်း။ တကွချုပ်ခြင်း။ တကွဖိုရာသောရုင်တ ရားတို့သည်။တရုတည်းသောကလာပ်မည်ကြောင်းနှင့်။ ။ဤသို့ဟ် ဆဋ္ဌပရိစ္ဆေဒနိုက်ပြဆိုခြင်းကြောင့်။ ကာယဝိညတ်။ဝစီဝိညတ်တို့သည် လည်း။ဝိညတ္တိနဝကကလာပ်စသည်နိုက်။ ပါဝင်သည်ဖြစ်၍စိတ္တကွဏ ကာလနှင့်တူမျှမည်။မတူမျှမည်အမေး။ ။

(၁၅) အဋ္ဌာရသဝိဓမေတံရူပံသဘာဝရူပံ သလက္ခဏရူပံနိမ္မန္ဒ ရူပံသမသနရူန်စသဂ်ဟံဂစ္ဆတိ။ဟူသောအာဘိဓမ္မတ္ထသို့ဟ်ပါဠိဖြင့် ပထဝီဓါတ်အစဂ္ဂိသောတဆဲ့ ၇စ်ပါးသောရုပ်သည်သာလျှင်။ ဥပါဒ်ဌိ ဘင်ဟူသောလက္ခဏာအနိစ္စတာအစဂ္ဂိသောလက္ခဏာတို့နှင့်တကွဖြစ် ခြင်းကြောင့်။သလက္ခဏာရုပ်မည်၏. ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ကံစ်တ်ဥတု အာဟာရတည်း ဟူသောအကြောင်းတရားတို့သည်။ပြိုးစေအပ် သော ကြောင့်။ နိမ္မန္နရုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း။ သနိပ္ပရိယာယ အားဖြင့်ပြဆို အပ်၏။ဝိညတ်နွေးသည်။ဥပါဒ်ဌိဘင်ဟူသောလက္ခဏာ။အနိစ္စတာအစ ဂ္ဂိသောလက္ခဏာတို့နှင့်။ တကွဖြစ်ခြင်းမဂ္ဂိသောကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယ အားဖြင့်။အလက္ခဏာရုပ်မမည်။ ကံစိတ်ဥတုအာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားတို့သည်။မပြိုးစေအပ်သောကြောင့်။နိပ္ပရိယာယအား ဖြင့်။နိမ္မန္နရုပ်မမည်။တိုကြောင့်အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကထာနိုက်။ ။သာအ ဋ္ဌရုပါနိဝိယနစိတ္တာသမုဋ္ဌာနာ။ ။ဟူ၍မိန့်ဆိုအပ်၏. ။ ။သာ။ထိုဝိညတ် နွေးသည်။ အဋ္ဌရုပါနိဝိယ။အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တို့ကဲ့သို့။နစိတ္တာသမုဋ္ဌာနာ။ စိတ်ကြောင့်မဖြစ်။ယင်းသို့စိတ်ကြောင့်မဖြစ်သော်လည်း။ စိတ္တဇရုပ်တို့ ၏. ။ အချင်းအရာထူးဖြစ်သည်၏. အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဝိညတ်နွေး၏. ။ စိတ္တဇရုပ်မည်သည်၏. အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှာ။ ဝိညတ္တိနွယံ စိတ္တဇမေဝ၊ ဟူ၍အာဘိဓမ္မတ္ထသို့ဟ်ကျမ်းနိုက် မိန့်ဆိုအပ်၏. ။ ထို.

ကြောင့်၊ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာဒီကာ။ ။စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံရူပါနံဝိညတ္တိတာယ။သာပိစိတ္တသံမုဋ္ဌာနာနာမ။ ။ဟူ၍မိန့်ဆိုအပ်၏.၊စိတ္တသံမုဋ္ဌာနာနံ။စိတ်ယျင်ဖြစ်ကြောင်းကိုကုန်သော ၊ရူပါနံ၊ရုပ်တို့၏.၊ ဝိညတ္တိတာယ၊ ဝိညတ်ဟူသော အခြင်းအရာထူး၏.အဖြစ်ကြောင့်။ သာပိ။ထိုဝိညတ်သည်လည်း။ စိတ္တာသုမုဋ္ဌာနာနာမ။ စိတ်လျင်ဖြစ်ကြောင်းကိုသည်မည်သည်။ဟောတိ။ဖြစ်၏.။ ။ယင်းသို့ပြအပ်ပြီးသောအဋ္ဌကထာစကား တို့ဖြင့်။ ဝိညတ်နွေးသည်သလက္ခဏရုပ်၊ နိမ့်နှုန်ရုပ်မဟုတ်ခြင်းကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယအားဖြင့်၊ဥပါဒါဒိဘင်မှကင်းသည်ကဲ့ပြအပ်၏.။ ။ထိုဝိညတ်နွေး၏.။ ဥပါဒါဒိဘင်မှကင်းခြင်းကြောင့်။နိပ္ပရိယာယအား ဖြင့်။ စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ခြင်း။ တကွဝျပ်ခြင်းကိုသော။ တရားတို့ကဲ့ပြုခြင်းဟူ၍ ဆိုနှုတ်အပ်သော။ ကျော်ဒါဒိနိရောဓာ၊ ဟူသောပုဒ်နှင့်ဝိညတ်နွေးကိုကျော်ဒါဒိနိရောဓာမည်း၊ လေသလောဟူလျှည်းပါးရန်မကိုဖြစ်သည်၊ သို့လျှည် ပါးရန်မကိုဘဲလျ ဂ်ကျော်ဒါဒိနိရောဓသဒ္ဒါကိုအစွဲပြုသဖြင့်၊ ဇဝံဒိစ္ဆာနုပရိဝတ္တိနောဝိညတ္တိနွေယသသပသင်္ကာနသဏ္ဌာနိဝါရေတုံ။ ။ဟူ၍အဘိဓမ္မာဝိဘာဝနီဋီကာဒီကာဒိုက်ဖွင့်ဆို လျှည်းပါးခြင်းကြောင့်၊ အာဘ်မဖြစ်သကြိုတ်ဆဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဒိုက်ပြဆိုအပ်သော၊ ကျော်ဒါဒိကိုနိုရောဓကိုနိသယဝံသ ဘဝတ္တိနော။ဟူသောစကားဒိုက် ဥဒ္ဒါဟရိုရေ သေဒ္ဓါတို့၏. သာမညအားဖြင့်တူသည်ဆက်ဆန်သည်၏ အဖြာ်ကြောင့်။ဝိညတ်နွေး၏.။စိတ္တာဇကလာပ်တို့ဒိုက်။ ပါဝင်ခဲ့ရကား၊ စိတ္တာဇကကလာပ်နှင့်တူမှုမည်မကူမှုမည်၊ဟူသောအမေးကိုပြုအပ်သည်၊ ။ဝိညတ်နွေးသည်၊ နိပ္ပရိယာယအားဖြင့်။ ဥပါဒါဒိဘင်မရှိခဲ့ရကား။ စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ခြင်း။ တကွဝျပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့်၊ စေတသိကပရိစ္ဆေဒတွင် ကျော်ဒါဒိနိရောဓစဟူသောပုဒ်ဒိုက်ဆက်ဆန်လျှည်းပါးရန်မဂ်ဖြစ်သည်။ သဋ္ဌ၊ ပရိစ္ဆေဒတွင်ကျော်ဒါဒိကိုရောဓသဟူသောပုဒ်ဒိုက်လည်း၊ ဥဝိညတ်နွေးသည်၊ နိပ္ပရိယာယအားဖြင့်၊ ဥပါဒါဒိဘင်ကင်းသည်ဖြစ်၍၊ တကွဖြစ်ခြင်းတကွဝျပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့်၊ ဆက်ဆန်လျှည်းပါးရန် မဂ်ဖြစ်သည်၊ ။ဇိတ္တာနုပရိဝတ္တိနောဓမ္မာဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ ဝိညတ်နွေးသည်စိတ်နှင့်တူမှုသောကာလရှိ၏.ဟူ၍နှုတ်အပ်၏.၊ဝိညတ်နွေးသည်စိတ်နှင့်တူမှုသောကာလရှိသည်ဖြစ်၍၊ ကြွင်းသောရုပ်တို့နှင့်၊ တကွဖြစ်ခြင်းတကွဝျပ်ခြင်းမရှိသော်လည်း၊ စိတ္တဇကလာပ်တို့၏.အ

ထူး အပြားကို မှတ်ခြင်းငှာ။ ကာယဝိညတ္တိနဝကံ။ အစရှိသည် ဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ။

(၉) ဖဿောဝေဒနာသညာစေတနာဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ မနသိကာရောစေတိ။ဟူ၍ပြအပ်သော။ သဗ္ဗစိတ္တသာ ဓာရဏာစေတသိက် ဧနစ်ပါးတို့တွင်း ဇကြွတ်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယစေတသိက်တို့ကို။ဓါတုကထာ ပါဠိတော်ဖဿသတ္တကရာသိနှိုက်အာဘယ်ကြောင့်။ဘုရားဟောတော်မ အပ်သနည်းအမေး။ ။

ဇီဝိတိန္ဒြိယံပနေဿရူပဓမ္မာနဥ္စေဝ ဇီဝိတံ။ စိတ္တေကဋ္ဌ တာပနအာသမာဓိသဘာဝါသာမည သဒ္ဒေနေဝသာမညဝိသေသသဒ္ဒေ ဟိစသမာဓိသဘာဝါဝိဒသသဒ္ဒဝစနီယမညံဗျာပေတပ္ပံ နိဝတ္တေတ ပ္ပဓ္မနဿဇ္ဇိတိအနညဗျါပကနိဝတ္တကသါမညဝိသေသဒီပနတော်တသေ ဝဓမ္မသဘေဒဒီပကေဟိဝတ္တဗ္ဗာ။နသုခါဒိသဘာဝါဝေဒနာဒိဝိယဝတ္တ လက္ခဏာဝိပရိတေဟိသာမညဝိသေသသဒ္ဒေဟေဝ။ တသ္မာစိတ္တေကဋ္ဌ တာတိအယံသာမညသဒ္ဒေါအသမာဓိ သဘာဝေဝိသေသသဒ္ဒနိရာပေ ကွာပဝတ္တမာနော သယမေဝဝိသေသသဒ္ဒ မာပဇ္ဇိတွာအသမာဓိသ ဘာဝမေဝပကာသေယျ။ ဇာတရောစ သမာဓိသဘာဝမေဝါတ်ဒွိခ ဘိန္နာစိတ္တေကဋ္ဌတာအသာဓာရဏာ စေဝအပ္ပဝိသယာစာတိဇာဝဒွေ သံနအရဟတိ။အဘိန္နာဝိဝါဖသာဒိနံဝိယပါကဋ္ဌာဘါဝတောအည ဓမ္မနိသယေနဝတ္တဗ္ဗတောစသာဇီဝိတန္ဒြိနအရဟတိတိနဥဒ္ဓိဋ္ဌာတိ။ ။ ဓာဘုကတာမူလဋီကာ။ ။ပန။ဇကြွတ်ဇီဝိတိန္ဒြိယစေတသိက်တို့ ကိုဖသသတ္တကရာသိနှိုက် မဟောခြင်းအကြောင်းကိုဆိုဦးအံ့။ ဇီဝိတိ န္ဒြိယံ။ဇီဝိတိန္ဒြိကို။ရူပဓမ္မသာ။ ရုပ်နှင့်ရောသည် ဆက်ဆန့်သည် ၏။အဖြစ်ကြောင့်။ဇော်ဆို။ ဤအမျှနဲ့ရမာတိကာဥဒ္ဒေသ။ဖသသတ္တကရာ သိနှိုက်။နဝဇ္ဇံ့။မဟောအပ်။ဟူတိ။ဤသို့။ဝဲဒိတဗ္ဗံ။ဆိုအပ်၏။။ဖဿော ဝေဒနာအစရှိသည်ဖြင့်။သက်သက်နံ့တရာ ကိုပြသောအရာဖြစ်ခဲ့ရကား ရုပ်ဇီဝိ ဘိန္နာနှင့်ဆက်ဆန့်ရောနှောခြင်းကြောင့်။ဇီဝိတိန္ဒြိကိုအမျှနဲ့ရ မာဘိကာဥဒ္ဒေသဖဿသတ္တကရာသိနှိုက်မဟောအပ်။ ။ပန။စိတ္တေ ကဋ္ဌတာကိုမဟောခြင်း၏။ အကြောင်းကိုဆိုဦးအံ့။အသမာဓိသဘာဝါ။ သမာဓိသဘောမရှိသော။ဝါ။ သမာဓိဖိုလ်၏။အဖြစ်သို့မရောက်သော။ စိတ္တေကဋ္ဌတာ။စိတ္တေကဋ္ဌတာကို။ သာမညသဒ္ဒေနေဝ။စိတ္တေကဋ္ဌတာ

တည်းဟူသောသာမညသဒ္ဒါသည်သာလျှင်။ ဝတ္ထုဗွာ။ဟေးအင်္ဂါ့၊သ
မာဓိသဘာဝါ။ သံမာဓိသဟေဘာရှိသော။ ဝါ။သမာဓိဖိုလ်၏အဖြစ်သို့
ရောက်သော်။စိတ္တေကဂ္ဂတာ။စိတ္တေကဂ္ဂတာကို၊ညာမညဝိသေသသဒ္ဒေ
ဟိ။သံမညဖြစ်သော။စိတ္တေကဂ္ဂတာသဒ္ဒါ၊ ဝိသေသဖြစ်သော်သမာဓိ
ဗထစသောသဒ္ဒါတို့သည်။ဝတ္ထုဗွာစ။ဟောသင့်သော်လည်း။ ဝိသေသ
သဒ္ဒဝစနိယမည်။ သမာဓိဗလစသော ဝိသေသသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်
သောသမာဓိဖိုလ်မှတပါး၊သော။ဗျာပေတဗ္ဗဥ္စ။ စိတ္တေကဂ္ဂတာဟူသော
သာမညသဒ္ဒါသည်နှင့်စေ့အပ်သော အနက်ကို ညွှန်ကြားကောင်း။နိုင်ငြား
တဗ္ဗဥ္စ။သမာဓိဗလံစသော ဝိသေသသဒ္ဒါသည် နှစ်ခေါင်းသောအနက်
သည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ။မဂ္ဂါ။ဣတိတသဒ္ဒေ။ တို့ကြောင့်။ တသော
ဓမ္မသဒ္ဒ။ထိုသမာဓိဖိုလ်၏အဖြာဖြာသို့ရောက်သောစိတ္တေကဂ္ဂတာတဲ့နေးကို
သာလျှင်။ အနုညဗျာပကဒုဝတ္ထုကသာမညဝိသေသဒ်ပနတော။သမာဓိ
ဖိုလ်မှတပါး၊သောအနက်ကိုနှင့်စေတတ်သည် မဟုတ်သောစိတ္တေကဂ္ဂ
တာဟူသောသာမညသဒ္ဒါ။ သမာဓိဖိုလ်မှတပါး၊သောအနက်ကိုနှင့်စေ
တတ်သည်မဟုတ်သောသမာဓိဗလစသောဝိသေသသဒ္ဒါတို့၏၊ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်၊တသော ဓမ္မသဒ်။ ထိုသမာဓိဖိုလ်၏အဖြာဖြာသို့ရောက်သောစိတ္တေ
ကဂ္ဂတာ၏သာမညသဒ္ဒါ၊ သမာဓိဗလစသော ဝိသေသသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်
သောအထူးကိုပြတတ်သော။ သမာဓိဗလစသော သဒ္ဒါတို့သည်၊
ဝတ္ထုဗွာ။ဟောအင်္ဂါ၏ သုခါဒိသဘာဝါ။ သုခစသည် သဘောရှိသော
ဝေဒနာ။ ဝေဒနာကို၊ ဝုတ္တလက္ခဏာ ဝိပဿနာတေဟာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အ
နုညဗျာပကဒုဝတ္ထုကသာမညဝိသေသဒ်ပနလက္ခဏာနှင့်ပြန်ကွဲနိုင်သော၊
သာမညဝိသေသသဒ္ဒေဘေဒ။ ဝေဒနာဟူသော်သာမညသဒ္ဒါသုခအစ
ရှိသောဝိသေသသဒ္ဒါတို့သည်သာလျှင်၊ဝတ္ထုဗွာဝိ။ဟေးအင်္ဂါသဲ့သို့။
သာမညဝိသေသသဒ္ဒေဟိ။ ဒိဋ္ဌေကဂ္ဂတာဟူသောသာမညသဒ္ဒါ။သ
မာဓိဗလစသောဝိသေသသဒ္ဒါတို့သည်၊ဒဝတ္ထုဗွာ။မဟေ။အင်္ဂါ၊ကဲ့သို့
ထိုသို့ သမာဓိသဘောမရှိသော၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ။ သမာဓိသဘောရှိ
သောစိတ္တေကဂ္ဂတာအားဖြင့်နှစ်ပါးပြားခြင်းကြောင့်၊စိတ္တေကဂ္ဂတာဟု
အယံသာမညသဒ္ဒါ၊ ဝိတ္တေကဂ္ဂတာဟူသော်သာမညသဒ္ဒါသည်၊အ
သမာဓိသဘာဝေ၊ အသမာဓိသဘောမရှိသော စိတ္တေကဂ္ဂတာနှင့်၊
ဝိသေသသဒ္ဒါနိရာပေကျော၊သမာဓိဗလစသောဝိသေသသဒ္ဒါကဲ့ခြင်း

ကင်းသည်ဖြစ်၍။ပဝတ္တမာနော။ ဖြစ်သည်ရှိသေ၏။ဝါ။ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သယမေပ။ဒိဒိသည်ပင်လျှင်။ဝိသေသသဒ္ဒံ။ထူးသေါသဒ္ဒါ၏,အဖြစ်သို့ အာပဇ္ဇိတွာ။ ရောက်၍။အာသမာဓိသဘာဝမေဝ။ သမာဓိသဘောမရှိ သေစိတ္တေကဂ္ဂတာကိုသာလျှင်။ ပကာသေယျ။ပြုရာ၏,။ဇာတရောစ။ ၍မှတပါးသော သမာဓိဗလအစရှိသောသဒ္ဒါသည်ကား။ သမာဓိသ ဘာဝမေဝ။ သမာဓိသဘောရှိသေစိတ္တေကဂ္ဂတာကိုသာလျှင်။ပကာ သေယျ။ပြုရာ၏,။ဇာတိတသ္မာ။ထိုကြောင့်။ဒွိဓာ။အာသမာဓိသဘာဝ သ မာဓိသဘာဝဟူ၍နှစ်ပါးအာကို့အားဖြင့်။ ဘိန္နာ။ပြားသော။ စိတ္တေကဂ္ဂ တာ။စိတ္တေကဂ္ဂတာသည်။ အသာဓာရဏာစေဝ။အလုံးစုံသောစိတ်တို့ နှင့်မဆက်ဆနှံသည်လည်းကောင်း။ အပ္ပဝိသယာစ။နည်းသောအာရုံရှိ သည်လ်ည်းကောင်း။ ဟောတိ။၏,။ ဇာတိတသ္မာ။ ထိုကြောင့်။ဇာဓာ။ဤ အာဇာနာရမာတိကာဖသ သတ္တကရောသိဉ္ဇန္ဒေသနိုက်။ဉဇ္ဈေသံ။အကျဉ်း ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။နအာရဟာတိ။မထိုက်။ဝါ။တနည်းကား။အာဒိန္နာ ပိ၊အာသမာဓိသဘာဝသမာဓိသဘာဝအားဖြင့်မခွဲဝေအပ်သော်လည်း။ ဖသသာဒီနံ။ ဖဿအစရှိသောဇာရုးတို့၏,။ ပါကဋဘာဝိယ။ထင်ရှားသည်၏,အဖြစ်ကဲ့သို့။ပါကဋဘာဝတောစ။ထင်ရှားသည်၏အဖြစ် ၏,မရှိခြင်းကြောင့်ဂုင်း။ အညဓမ္မနိသယေန။ တပါးသောတရားလျှင် မှိရာရှိသဖြင့်။ ဝတ္ထာဇ္ဇတောစ။ဟောအပ်သည်၏,။ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း။သာစ ။ထိုစိတ္တေကဂ္ဂတာ သည်လည်းကောင်း။ ဇိဝိတန္ဒြ။ဇိဝိ တိန္ဒြေသည်လည်းကောင်း။ဉဇ္ဈေသံ။အာဇျဉ်းပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ နအာရဟာတိ။မထိုက်။ဇာတိတသ္မာ။ထိုကြောင့်။နဉန္ဒြိဋ္ဌာ။မညွှန်းပြအပ်။ ။ ဇာတိ။သို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။၏,။ ။ဤကားအနက်။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ။ဒွေးပဋ္ဌဝိညာဏ် တဆယ်။သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေး။ သန္တီရဏစိတ်သုံးခုအားဖြင့်တဆဲ့ခုနစ်ပါး သောစိတ်နှိုက်ရှိသောဇကဂ္ဂတာသည်။ ဘသမာဓိဗိုလ်အစရှိသည်၏,အ ဖြစ်သို့မရောက်ခြင်းကြောင့်။အာသမာဓိသဘာဝစိတ္တေကဂ္ဂတာမည်၏။ ကြွင်းသောခုနစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသောစိတ်တို့၌ရှိသောဇကဂ္ဂတာသည်။ သမာ ဓိဗိုလ်အစရှိသည်၏အဖြစ်သို့ရောဝံခြင်းကြောင့်။ သမာဓိသဘာဝစိတ္တေ ကဂ္ဂတာမည်၏,။ထိုနှစ်ပါးတို့ကိုတွင်။သမာဓိသဘာဝစိတ္တေကဂ္ဂတာကို စိတ္တေကဂ္ဂတာဟူသောသာမည်သဒ္ဒါသည်သာလျှင်။ဟောအပ်၏,။ ။

သုခဝေဒနာအစရှိသောပုဒ်တို့နှင့်ကဲ့သုခဲသဒ္ဒါသည်ဟောအပ်သောသုခ
ဝေဒနာမှဘပါးနှစ်စေအပ်သေါဒုတ္ထဝေဒနာဥပေက္ခာဝေဒနာသည်ရှိ၏.
ဝေဒနာသဒ္ဒါသည် လဉ်းသုခသဒ္ဒါသဉ်ဟောအပ်သောသုခဝေဒနာမှတ
ပါးနှဲ့ဇစအပ်သေါဒုက္ခဝေဒနာဥပေက္ခာဝေဒနာသည်ရှိ၏.၊သို့နှဲ့စေအပ်
နှစ်စေအပ်သေါအနက်ရှိခြင်းကြောင့်၊သုခဝေဒနာဟူသောနှစ်ပါးသော
သဒ္ဒါတို့သည်၊အညမံညဗျာဝဏ္ဍိန္နသာမညဝိသေသဖြစ်၍သုခဝေဒနာဟူ
သောအနက်ကိုဟောအပ်၏, ၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာဟူသော သာမညသဒ္ဒါ၊
သမာဓိဗဲလစသောဝိသေသသဒ္ဒါတို့သည်၊ သမာဓိသဘာဝစိတ္တေကဂ္ဂ
တာကိုဟောသင့်သေ်ဇသည်း၊ အညမညဗျာဝဏ္ဍိန္နသာမညဝိသေသ
သဒ္ဒါမဟုတ်သည်ဖြစ်၍၊သမာဓိဗသမ္ပယုတပါးနှဲ့စေအပ်နှစ်စေအပ်သော
တရားတို့၏.မရှိခြင်းကြောင့်၊ တိုသမာဓိသဘာဝစိတ္တေ ကဂ္ဂတာကို၊
သမာဓိဗလအစရှိသောဝိသေသသဒ္ဒါတို့သည်ဟောအပ်၏.၊ထိုကြောင့်
စိတ္တေကဂ္ဂတာဟူသောသာမညသဒ္ဒါသဉ်၊တဆဲ့ခုနှစ်ပါးသောစိတ်ဘို့
ဦး၊အသမာဓိသဘာဝစိတ္တေကဂ္ဂတာတရားကိုဟောအပ်၏, ၊ခုနှစ်ဆဲ့နှစ်
ပါးသောစိတ်တို့ဦး၊ သမာဓိသဘာဝစိတ္တေကဂ္ဂတာကိုဟောအပ်၏, သို့
ဟောအပ်သဉ်ဖြစ်၍ နှစ်ပါးသေ်အာဘို့အားဖြင့်ပြားသေါသမာဓိသဘာဝ
အသမာဓိသဘာဝစိတ္တေကဂ္ဂတာတို့တွင်၊ တပါ်,တပါးသေါစ်တ္တေကဂ္ဂ
တာသည်အလုံးစုံသောစိတ်တို့နှင့်ဆက် ဆန်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍၊နည်း
သောအရာရှိ၏.၊ထိုကြောင့်၊စိတ္တေကဂ္ဂတာစေတသိက်ကို၊ဤအဘိဓမ္မာတ်ရ
မာတိကာဖသသဿကရာသိဉဒ္ဒသဒ္ဓါမဟောဒအပ်။ ၊တနည်းကား
စက္ခုံစပဋိဗ္ဗဗုပေစဥပ္ပဇ္ဇတိစက္ခုဝဉာဏံတိဗ္ဗံ်သင််တ်ဖသေါအစရှိ
သဉ်ဖြင့်ဂင်း၊ စက္ခုသမ္ပယုသေသောတသမ္ပယုသေသာအစရှိသဉ်ဖြင့်ဂင်း၊
ဟေါတော်မူခြင်းကြောင့်၊မိရာအာရုံအားဖြင့်၊ဖသဝေဒနာအစရှိသည်
တို့သဉ်ထင်ရှားသကဲ့သို့၊သမာဓိသဘာဝ၊ အသမာဓိသဘာဝအားဖြင့်
မဝေဆန် အပ်သေ်လည်း၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာသည်၊ မိရာ အာရုံအားဖြင့်
မထင်ရှားခြင်းကြောင့်ဂင်း၊ စိတ္တသဒ္ဒါတိသံဒ္ဒါတိအဝဒ္ဒါတိအဓိသာဟ
တမာနသတာစိတ္တေကဂ္ဂတာဟူ၍၊ ဝမ္မသဂ်ော်ပါဠိတော်နှိုက်၊ တပါး
သောစိတ်ဟူသော တရားလျှင်မိရာရှိသောအားဖြင့်၊ ဟေါတော်မူအပ်
သောကြောင့်ဂင်း၊ဤအဘိဓမ္မာတိကာဖသသဿကရာသိဉဒ္ဒသဒ္ဓါ၊
ဇွန်းပြခြင်းဌာနမထိုက်၊ ၊ဧိစိဘိန္ဒြေဒည်လည်း၊ဝတ္ထုမိရာအားဖြင့်

ဖသဿအစရှိသောတရားတို့ကဲ့သို့။ မထင်ရှားခြင်းကြောင့်ဂုဏ်း။ အရှုပိနံ ဓမ္မာနံအယုဇ္ဈိတိယ ပနာ။ယာပနာဟူ၍ တပါးသောတရားလျှင်မှိရာရှိသောအားဖြင့်။ ဓမ္မသင်္ကိပါဠိတော်၌။ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့်ဂုဏ်း။ဤ ဘွဲ့ခံရမာတိကာဖဿသတ္တကရာသီဥဒ္ဒေသနိုင်၏။ ညွှန်းပြခြင်းငှာမထိုက်။ ။

(၇) ကတာကတဒုစ္စရိတာနုသောစနံလက္ခဏံ။ဟူ၍ကုဋ္ဌာန်စေတသိကလက္ခဏာကိုပြရာနိုင်၏။ ဒုစ္စရိတ၊အရ။ သရုပ်တရား ကိုယ်အဘယ်တရားနည်းအမေး။ ။

ရဟန်းတို့အားအကပ်ိုယဖြစ်သော။ ဂဏဘောဇနံကိုစားခြင်း။နေ့လွဲသောအခါနိုင်၏ဘောဇနကိုစားခြင်း။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးလျက်အတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ မပြုအပ်သော။ ဘောဇနကိုစားခြင်းအစရှိသော။ မကောင်းသဖြင့်လွန်ကြူး၍ပြုအပ်သောအကျင့်ဟူသမျှသည်လည်းကောင်း။လူတို့အားလည်းဒုစရိုက်ဆယ် ပါးဖြစ်စေ။သုစရိုက် ဆယ်ပါးမှ တပါးသောအကုသိုလ်တရာ ဖြစ်စေ။မကောင်းသဖြင့်လွန်ကြူး၍ ပြုကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ကတာကတ ဒုစ္စရိတာ အနုသောစန လက္ခဏံဟူ၍ ကုဋ္ဌာန်စေတသိကလက္ခဏာကိုပြရာဒုစ္စရိတဇ္ဈာ်။ အရသရုပ်တရားကိုယ်မည်ဇ္ဈာ်။ စေတိတော်အားဂိုဏ်းခြင်း။ စေတိရင်ပြင်၌တမျှက်လှည်းခြင်း အလှူပေးခြင်းအစရှိသောအလုံးစုံသော ကောင်းစွာပြုကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ကုဋ္ဌာန်စေတသိကလက္ခဏာကိုပြဆိုသောအရာနိုင်၏။ သုစရိုတဇ္ဈာ်။ အရသရုပ် တရားကိုယ်မည်ဇ္ဈာ်။ပြအပ်ပြီးသောကောင်း သောအကျင့်ကိုပြုမိကျင့်မိ။ငါသည်မကောင်းသောအကျင့်ကိုပြုကျင့်မိပြီဟူ၍။နောက်နိုင်အဘန်ဘန်ပူပန်ခြင်းတည်းဟူသော။ ကုဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်ဇ္ဈာ်။ ပြအပ်ပြီးသော စေတိအားဂိုဏ်းခြင်း။ စေတိတော် ရင်ပြင်နိုင်၏၊ တမြှက်လှည်းခြင်း။ အလှူပေးခြင် အစရှိသောကောင်း သောအကျင့်ကိုမပြုမိလျှင်။ ငါသည်ကောင်း သောအကျင့်ကိုမပြုခဲ့မိဟူ၍။ နောက်နိုင်အဘန်ဘန်ပူပန် ခြင်းတည်းဟူသောကုဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်ဇ္ဈာ်။ဝိစ္ဆာအယူအားဖြင့်အမျိုးတို့အကျင့်အားလျော်စွာ။စေတိတော်အားဂိုဏ်းခြင်းအစရှိသည်ကိုပြုကျင့်ခြင်းသည်။ဒုစရိုက်မည်ဇ္ဈာ်။ ပုတ်သင်အစရှိသော သတ္တဝါတို့ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသောအကျင့်သည်။ သုစရိတမည်ဇ္ဈာ်။ ။ဝိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စေတိတော်အားဂိုဏ်းခြင်း အစရှိသော။ အကျင့်ကိုပြုခဲ့မိ

လျှင်။ ငါသည်စေတီတော်ကိုဂိုဏ်းခြင်းအစဂိုသော။အကျင့်ကိုပြုအပ်ပြီ ဟူ၍နေ့နှိုက်အဘန်ဘန်ပူပန်ခြင်းတည်းဟူသောကုက္ကုစ္စသည်ဖြစ်၏။ မိန္ဆာအယူဂိုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ပုတ်သင်အစဂိုသေးသတ္တာဂါတို့ကိုသတ်ခြင်း အစဂိုသောအကျင့်ကိုမပြုခဲ့ပြီလျှင်။ငါသည်ပုတ်သင်အစဂိုသော သတ္တဝါတို့ကို။သတ်ခြင်းစသောကောင်းသောအကျင့်ကို။ မပြုခဲ့မိဟူ၍ နောက်နှိုက်အဘန်ဘန်ပူပန်ခြင်းဟူသော ကုက္ကုစ္စသည်ဖြစ်၏။သမားအယူဂိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သမာအာပတ္တိ၏. ။အစွပ်းအားဖြင့်ဒုစရိုက်မှကျောင်ကြဉ်ခြင်းသုစရိုက်ကိုပြုကျင့်ခြင်းဂိုသည်ဖြစ်၍။ နောက်နှိုက်မိန္ဆာအယူဂိုပြန်လျှင်။ကျောင်ကြဉ်ခဲ့ သောဒုစရိုက်ကံသုစရိုက်ထင်မှတ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ပြုကျင့်ခဲ့သော သုစရိုက်ကိုဒုစရိုက် ထင်မှတ်သဖြင့် လည်းကောင်း။ကုက္ကုစ္စဖြစ်၏. မိန္ဆာအာပတ္တိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နောင်အခါသမာအာပတ္တိရှိနှိုက်၊ကုက္ကုစ္စဖြစ်ခြင်းစသောအကြောင်းတို့ကို ပြုပြင်၍ဆိုအပ်၏. ။ ဒုစရိုက်ဖြစ်စေ။သုစရိုက်ဖြစ်စေ။ ပြုအပ်ပြီးသောအမှုကိုဒုစရိုက်ထင်မှတ်လျှင်၊ကုက္ကုစ္စဖြစ်၏. ။

ထို့ကြောင့်။ ။တတ္ထကတမံကုက္ကုစ္စံ။ အကုဗိယကုဗိယာသညိကာ။ကုဗိယအကုဗိယသညိတာ၊ အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇသညိကာ၊ဝဇ္ဇေအဝဇ္ဇသညိတာတိဝေ၍ ပံကုက္ကုစ္စံကုက္ကုစ္စာယနာကုက္ကုစ္စာယိတာဒ့ံစတသော။ဝိပ္ပဋိသာရောမနောဝိလေခေါဇ်ဝဏ္ဏကုက္ကုစ္စံ။ ။ဟူ၍မြတ်ကိုဟိဋ္ဌိတော်နှိုက်ဝေဘာဝတော်မူ၏. ။ ။တတ္ထအကုဗိယဝတ္ထုံနံကုဗိယသညိဟုတ္ထာ ။ပဒိဘုဉ္ဇကိ၊အကုဗိယမံသံကုဗိယ မံသသညိဟုတ္ထာ။ အစ္ဆမံသံ သုကရမံသန္တိ၊ ဒီပိမံသံဝါ။ ဝိဂမံသန္တိခါဒတိ၊ ကာလဝိတိဝတ္ထေကာသသညာယဟုဝါရေတွာအပဝါဒိတာသညာယ၊ ပတ္တဘိုံရဇနပတိရဇတပါဋိဂဟိတာ သညာယဘဉ္ဇတိ၊ ဧတံအကုဗိယံကုဗိယသညာယဝိ ဟိတ္ထကမံကရောတံနာမ၊အစဂိုသည်ဖြင့်အဋ္ဌကသားတော်နှိုအဋ္ဌကထာနှိုက်ဖွင့်ဆိုအပ်၏. ။ ဂဏ်ဘောဇနာဒေါ အကုဗိယဘောဇနံကုဗိယသညိဘုဉ်တွာပုနဇာနိုကွာကောင်ဒြဉ်သေးရိဟောတိအနဝဇ္ဇဉ္စတိုကွ၊ ဒဿနဧတိယဝန္ဒနာဒဝဝန္ဒသည် အကတွာကတွာစကောင်းအသဒ္ဓါ ဝိပ္ပဋိသာရိဟောတိ။ဟူ၍၊ ဂဉ်းအဖွင့်မှသဒိုကာနှိုက်ဒြဉ်ဆိုအပ်၏. ။ ။ ဂဏ်ဆောဇနာဒိအကုဗိယဘောဇနံ၊ ဂဏ်ဘောဇနိုအစဂိုသောအကုဗိ

ယဘောဇနံကို။ကပ္ပိယသညြိ။အပ်ဏ္ဍိဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘုဥ္ဇိတ္ဝာ။ စားပြီး၍။ ပုန။တဟံန်။ဇာနိတ္ဝာ။ အကပ္ပိယဘောဇနဟုဆို၍။ကောစိ။အ ချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပ္ပဋိသာရိ။နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်။ဟ့ာတိ။ ဖြစ်၏့။အနဝဇ္ဇ။အပြစ်မရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ဒဿနစေတိ ယဝန္ဒနာဒိ။ရဟန်းတို့ကိုဖူးမြင်ခြင်းစေတီတော်ကိုရှိခိုးခြင်းအစရှိသည် ကို။ဝဇ္ဇသညြိ။ အပြစ်ရှိ၏့ဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။အကတ္ဝာစ။ မပြုမူ၍ လည်းကောင်း။ကတ္ဝာစ။ပြုပြီး၍လည်းကောင်း။ကောစိ။အချို့သော။ အသဒ္ဓါမသဒ္ဓါသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ဝိပ္ပဋိသာရိ။နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည် ဟ့ာတိ။ဖြစ်၏့။ ။တိုဝကြောင့်။ပါဏာတိပါတအဒိန္နာဒါနံအစရှိသော်ဒုစ ရိုက်ဆယ်ပါးကိုသာဒုစရိုက်အရသရုပ်တရားကဲ့သို့ယ်ဟူ၍လည်းကောင်း ပါဏာတိပါတ ဝိရတိအစရှိသောဆယ်ပါးသော သုစရိုက်တရားကို သာ။ သုစရိတအရသရုပ် တရားကဲ့သို့ယ်ဟူ၍လည်းကောင်း။ ကုက္ကုစ္စ လက္ခဏာကဲ့ဖြစ်ရာ။ ကတာကတဒုဿရိတသုစရိတာ နှင့်သောစနှလက္ခဏံ ဟူသောပုဒ်နှင့်ကိမပဋိအပ်။ ။

(ဂ) ကာယစိတ္တဒုရထဘာဝုမသမလက္ခဏာအစရှိသည်ဖြင့်။ကာ ယပသဒ္ဓိစိတ္တပသဒ္ဓိ။အစရှိသောစေတသိက်တို့သည်။ကာယဒုရထ စိတ္တဒုရထတို့မှ ငြိမ်းသည်၏့အဖြစ်တည်းဟူသော။ လက္ခဏာရှိသည် အဖြစ်ကို။ အာဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာနှင့် ပြခြင်းငြောင့်ဂုဏ်း။ယဿဉာစ ဒွေဒွေဓမ္မာစ ဇာတောဟုတ္ဝာ ယထာသကံပဋိပဏ္ဍ ဓမ္မေဟာနဆိုဟူ သောပါဠိဖြင့်။ကာယပသဒ္ဓိစိတ္တ ပသဒ္ဓိအစရှိသောနှစ်ပါးနှစ်ပါး သောတရားတို့သည်။ အခြင်းခြင်းမိမိတို့၏့။ ဆန့်ကြင်ဘက်တရားကို သတ်ကြောင်းကိုပြအပ်သောကြောင့်ဂုဏ်း၊အလေသာ။အဒေါ်။သဒ္ဓေါ ဟု။တရားကိုရှိသည်ပယ်အပ်သောလေသာ။ ဒေါသ။မောဟအကုသိုလ် စေတသိက်တို့သည်။ ထင်ရှားသကဲ့သို့။ကာယပသဒ္ဓိ။စိတ္တပသဒ္ဓိ အစရှိသေါစေတသိက်တို့သည်။ ပယ်အပ်သတ်အပ်သေါကာယဒုရထ။ စိတ္တဒုရထ။ကာယဂရုတာစိတ္တဂရုတာ။ ကသိုဏ်းထင်ခြင်းတာ။စိတ္တထင်ခြင်းတာ။ ကာယ အကမ္မညတာစိတ္တအကမ္မညတာ။ ကာယအပါဂုညတာ၊ စိတ္တ အပါဂုညတာ။ ကာယဥကၠတာ။ စိတ္တဥကၠတာ။ ဟူသောအကုသိုလ် စေတသိက်တို့သည်၊ ရှိသင့်သည် မဟုတ်လော။ ဂုဏ်းစေ တသိက်

တဆဲ့နှစ်ပါးကို ထည့်၍၊ စေတဆိုက်ခြော်ဆဲ့လေးပါးကို၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ဆရာပြုသင့်သည်မဟုတ်လောအမေး။

ကာ့ယစိတ္တာနံ။အဂုပသမကရဉ္ဇဒ္ဓစ္စာဒိကိလေသ ပဒိုပက္ခဘူတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ဟူ၍မမြဲသက်ကို အဋ္ဌကထာနိုက်ပြခြင်းကြောင့်။ဥဒ္ဓစ္စလျှင်ပြဋ္ဌာန်း ခြင်းရှိသော၊ကိုဒလသွာတို့သည်နာမကာယ၏။ မငြိမ်သက်ခြင်းကိုပြု တတ်သောကြောင့်။ကာယဒရထမည်၏.။စိတ်၏.မငြိမ်သက်ခြင်းကိုပြု တတ်သော။စိတ္တဒရထမည်၏.ဟူမှတ်အပ်၏.။ ။ကာယဒိတ္တာနံဂရု ဘာဝက ရထိနမိဒ္ဓါဒိကိလေသ ပဒိုပက္ခဘူတာတိဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဟူ၍ဂျင်း အဋ္ဌကထာနိုက်ပိန့်ဆိုခြင်းကြောင့်။ ထိနမိဒ္ဓပြဋ္ဌာန်းသောကိလေသတို့ သည်၊နာမကာယ၏.လေးသည်၏.။အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောကြောင့်ကာ . ယဂရုတာမည်၏.။စိတ်၏.လေးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောကြောင့် စိတ္တဂရုတာမည်၏.ဟူ၍မှတ်ဏ်၏။ ။ကာယစိတ္တာနံထဒ္ဓဘာဝကရ ဒိဋ္ဌိမာနာဒိကိလေသပဒိုပက္ခဘူတာတိဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဟူ၍အဋ္ဌကထာနိုက်ပြ ဆိုခြင်းကြောင့်။ဒိဋ္ဌိမာနပြဋ္ဌာန်းသောကိလေသတို့သည်၊နာမကာယ၏ ခက်ထန်သည်၏.အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောကြောင့်။ ကာယသဒ္ဓါတာမည် ၏.။စိတ်၏.ခက်ထန်သည်၏.အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောကြောင့်။စိတ္တထဒ္ဓ တာမည်၏.ဟူ၍မှတ်အပ်၏.။ ။ကာယဒုက္ခာနံအကမ္မညဘာဝကရ ဝသေသနိဂရဏာပဒိုပက္ခဘူတာတိဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဟူ၍ဂျင်းအဋ္ဌကထာနိုက် ဆိုခြင်းကြောင့်၊ဥဒ္ဓစ္စထိနမိဒ္ဓကြွင်းသောနိဝရဏတို့သည်နာမကာယ ၏အမှုနိုက်မခန့်သည်၏.။ အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောကြောင့်၊ကာယအကမ္မ ညတာမည်၏.။ စိတ်၏.အမှုနိုက်မခန့်သည်၏.အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ကြောင့်၊စိတ္တအကမ္မညတာမည်၏ဟူ၍မှတ်အပ်၏။ ။ကာယစတ္တာဂေ လညကရဏသဒ္ဓေယျာဒိ ကိလေသ ပဒိုပက္ခဘူတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာဟူ၍ဂျင်း အဋ္ဌကထာနိုက်ပိန့်ဆိုခြင်းကြောင့်၊အသဒ္ဓေယျပြဋ္ဌာန်းသောကိလေသ တို့သည်၊နာမကာယ၏.ကျင်နာသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော.ကြောင့် ကာယဒေလညတာမည်၏.၊ စိတ်၏.ကျင်နာသည်၏.အဖြစ်ကိုပြုတတ် သောကြောင့်၊စိတ္တဒေလညတာမည်၏.ဟူ၍မှတ်အပ်၏.၊ ပသာဒဒုဿီယ ဋ္ဌာနေသုပသာဒဿပဒိုပက္ခဘူတံ အကုသလံအသဒ္ဓေယျံဟူ၍ဧမသက် ကိုအဘွင့်မှသဒိကာနိုက်၊ မိန့်ဆိုခြင်းကြောင့်၊ ကြည်သည်ခြင်းငှာထိုက် သောရတနာသုံးပါးဟူသောအရာတို့နိုက်သဒ္ဓါဇာရ၏ဆန့်ကျင်ဘက်

ဖြစ်၍ဖြစ်ငေ့သောအကုသိုလ်သည်။ အသဒ္ဓိယမည်ဇ၏ ဟူ၍မှတ်အပ်၏့။ တနည်းကား။ဒိဋ္ဌိမောဟသည်အသဒ္ဓိယမည်၏့။ ။ကာယစိတ္တာနံကုဋိလဘာဝကရမာယာသာဌေယျာဒိက်လေသပဋိ ပက္ခဘူတာတိဒုဋ္ဌုဟူ၍ဒုင်း။အဋ္ဌကထာနိုက်ပိန့်ဆိုခြင်းကြောင့်။မါယာသာဌေယျပြဋ္ဌာနံးသောကိလေသာတို့သည်။ နာမကာယ၏့ကောက်ကျစ်သည်၏့အဖြစ် ကိုပြုတတ်သောကြောင့်။ ကာယဝင်္ကတာမည်၏့၊ စိတ်၏့ကောံကျစ်သည်၏၊အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောကြောင့်။ စိတ္တုဇုကတာမည်၏ ဟူ၍မှတ်အပ်၏့။ ။မာယာသာဌေယျဟူသည်လောဘကိလေသာတည်း။ ။ယင်းသို့ဖြစ်၍။ကာယဒုစရိုတ စိတ္တဒုစရိုတအစရှိသောပယ်အပ်သတ်အပ်သောတဆဲ့နှစ်ပါးသောတရားတို့သည်။ပြဆိုအပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့မှတပါးမဟုတ်သည်ဖြစ်၍၊အသီးအခြားမရှိသင့်ပြီ။သို့အသီးအခြားမရှိသင့် သောကြောင့်။ ၎င်းတဆဲ့နှစ်ပါးကို ထည့်သဖြင့်။ စေတသိက်ခြောက်ဆဲ့ လေးပါးဟူ၍လည်း။ အဂ္ဂဉ်အနုရုဒ္ဓါဆရာ မပြုသင့်ပြီ၊၎င်းစကားကိုဥပမာဖြင့်ပြဦးအံ့။ ရူပဿလ ဟုတာမဒုတာ ကမ္မညတာဟူသော။ဝိကာ ရရုပ်ကင်းသည့်အခါ။ ရူပကာယ၏့ လေးသည်၏့အဖြစ် ရူပကာယ၏့ကျမ်းတန်းသည်၏့အဖြစ်။ ရူပကာယ၏့အမှုနိုက်မခန့်သည်၏့အဖြစ်တို့သည်။မဟာဘုတ်တို့၏့သဘာဝပင်ဖြစ်၍။၎င်းမဟာဘုတ်မှတပါးအသီးအခြားမရသင့်သောကြောင့်။ ရူပဿဂရုထဒ္ဓိတာအကမ္မညတာဟူ၍မပြုသကဲ့သို့။သဒ္ဓါအစရှိသောတရားတို့မှကင်းသည့်အခါ။ကာယစိတ္တတို့၏ ပူပန်သည်၏့အဖြစ်၊ လေးသည်၏့အဖြစ်အစရှိသည်တို့သည်။ကာယသောတို့၏့သဘာဝပင်ဖြစ်၍။ ၎င်းကိလေသာတို့မှအသီးအခြား မရသင့်သောကြောင့်။ ကာယဒုရုထ။ စိတ္တဒုရုထအစရှိသည်ဖြင့်။အသီးအခြားမပြုသင့်ပြီ။ ။လျောက်ပတ်သောစိတ်ဥတုအာဟာရကိုရခြင်းကြောင့်။ရုပ်တရားတို့၏့ပေါ့သည်၏့အဖြစ်နူးညံ့သည်၏့အဖြစ်အမှုဒ္ဓခန့်သည်၏့အဖြစ်တည်းဟူသောအခြင်းအရာထူးဖြစ်သည်ကိုသိ။ရူပဿလဟုတာမဒုတာကမ္မညတာဟူ၍ပြအပ်သကဲ့သို့သဒ္ဓါအစရှိသောတရားတို့နှင့်ရှင်ခြင်းကြောင့်။ကာယဒုစရိုတတို့၏့ပူပန်ခြင်းမှငြိမ်းသောအခြင်းအရာနူးညံ့သောအခြင်းအံ့ရာ စသောအားဖြင့်ဖြစ်သည်ကိုသာသဘာဝဝိသေသဖြစ်၍။ ကာယပဿဒ္ဓိ။စိတ္တပဿဒ္ဓိ။ ကာယလဟုတာ၊စိတ္တလဟုတာ။ကာယမုဒုတာ။ စိတ္တမုဒုတာ။ကာယကမ္မညတာ။

စိတ္တကမ္မညတာ။ ကာယပါဂုညာဒံ၊စိတ္တပါဂုညတာ၊ကာယဇ္ဇုဂတာ။ စိတ္တုဇ္ဇုဂတာ၊ဟူ၍ပြအပ်၏။" ။

စေတဆိကပရိဆ္ဆေဒနိ်ကိ်(၄)ရပ်သော ပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာသည်ပြီး၏.

(၄) အာလမ္ဗကာသင်္ဂဟနိ်ကိ်၊တတ္ထကတမာ၊ပဒိဘါကာပဒိသန်္တိ ဒါညာကော်သညာကံပဒိဘာဇာ ပဒိသန်္တိဒါဟူသောပါဠိတော်၊ ညာဏောသူတိပုဂိုလေအကုတိသညာကောသူ ဟူသောအဋ္ဌကထာ၁၄၄ကထာ၁၄၄ကြောင့်။ ပဒိဘာကာပဒိသန်္တိဒါကိ်ဆုတ်သော မဟာကုသိုလ်။ မဟာကိရိယာညာဏ်သည်။အဆွဲပဒိသန်္တိဒါညာဏ်။ခမ္မပဒိသန်္တိဒါညာဏ်။ နိဂ္ဂုတ်တိပဒိသန်္တိဒါညာဏ်သုံးပါးကိုသောအာဒုံပြုမည်လေ၁၊ အမေး။ ။

ညာဏောညာကံပဒိဘာနပဒိသန်္တိဒါ။ ။ပဒိသန်္တိဒါဝိဘင်း၊သုတ်တန်ဘာဇနိပါဠိတော်၊။ယေနညာဏောနတာနိညာဏာ်နိဒါနာတိ။ဇာမာနိညာဏာနိဇာဒမဆွဲဇေါတကာနိတိညာဏောသညာကံပဒိဘာနပဒိသန်္တိဒါ။။ ပဒိသန်္တိဒါဝိဘင်းအဘိခမ္မဘါဇနိပါဠိတော်၊ နိဂ္ဂုတ်တိပဒိသန်္တိဒါပဋိဘာ ရမ္မကာဓိသောပဒိသန်္တိဒါဆိယာပဋိဘာရမ္မကာ ဆိယာမဟာဂုတာ ရမ္မကာဆိယာအပ္ပမာဏာရမ္မကာ။ ။နိဂ္ဂုတ်တိပဒိသန်္တိဒါပဋိဘာနာရမ္မ ကာဒွေပဒိသန်္တိဒါ ဆိယာအကိတာ ရမ္မကာဆိယာ။ အနာဂတာရမ္မ ကာဆိယာပဋိဘာနာရမ္မကာ။ အဆွဲပဒိသန်္တိဒါဆိယာ။ အတိတာရမ္မ ကာဆိယါအနာဂတာရမ္မကာဆိယါပဋိဘာနာရမ္မာကာဆိယာနဝတ္တဗ္ဗါ အတိတာရမ္မကာတိပိအနာဂတာရမ္မကာတ်ပိပဋိဘာနာရမ္မကာတိပိ။ ။ နိဂ္ဂုတ်တိပဒိသန်္တိဒါဇဟိဒ္ဓါရမ္မကာတိသော ပဒိသန်္တိဒါဆိယာအဇ္ဈတ္တာ ရမ္မကာဆိယာဇဟိဒ္ဓါရမ္မကာဆိယာအဇ္ဈတ္တဇဟိဒ္ဓါရမ္မကာ။ ။ပဒိ သန်္တိဒါဝိဘင်းပညာပုဏ္ဏကပါဠိတော်၊ ။အနုက်ကား။ ။ညာဏော-သူ။ရှေညာဏ်သုံးပါးတို်နိ်၊ ညာဏ်။ဆိုသောညာဏ်သည်၊ပဒိဘာန ပဒိသန်္တိဒါ၊ပဒိဘာဏပဒိသန်္တိဒါမည်၏.၊ ။ဤကားသုတ်နှင့်ဘာဇနိ ပါဠိတော်၏.အနုက်။ ။ယနှ.ညာဏောန၊ အကြင်ညာဏ်ဖြင့်၊တာနိ ညာဏာနိ၊ထိုအဆွဲပဒိသန်္တိဒါညာဏ်၊ခမ္မပဒိသန်္တိဒါညာဏ်၊နိဂ္ဂုတ်တိပဒိ သန်္တိဒါညာဏ်တို်ကို၊ ဇာမာနိညာဏာနိ၊ ဤအဆွဲပဒိသန်္တိဒါညာဏ်၊

ဓမ္မပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်။ နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ် တို့သည်။ ဤဒမတ္တ ဓောတကာနိ။ဤမည်သောအာရုံ ဤမည်သောအာရုံတို့ကိုထွန်းပြတတ် သိတတ်ကုန်၏့။ဤတိ။ဤသို့။ဓာနာတိ။သိ၏။ ညာဏောသု။အထ္ထပဒိုသမ္ဘိ ဒါညာဏ်။ဓမ္မပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်။ နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်တို့နိုင်ကုန်။တံ ညာဏံ။ ထိုသိသောညာဏ်သည်။ ပဋိဘာနပဒိုသမ္ဘိဒါ။ပဋိဘာနပဒို သမ္ဘိဒါမည်၏့။ ။ဤကားအာတ်ဓမ္မာပါဠိတော်၏့အနက်။ ။

ဤပါဠိတော်နိုက်၊ပဋိဘာနပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်သည်။အထ္ထပဒိုသမ္ဘိ ဒါညာဏ်။ ဓမ္မပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်။ နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်တို့ကိုသိ သည်၏့အဖြစ်ကို။ ။ယေနညာဏေနတာနိညာဏာဒါနိဓာနာတိဟု သောပုဒ်ဖြင့်ပြအပ်၏့။ ။ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါညာဏ်သည်။အထ္ထပဋို သမ္ဘိဒါညာဏ်၏့။အာရုံဖြစ်သောအကျိုးတရားဓမ္မပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ် ၏့အာရုံဖြစ်သောအကြောင်းတရား။ နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်၏့အာရုံ ဖြစ်သောအကြောင်းအကျိုးနှစ်ပါးကိုပြတတ်သောဝစီဘေဒမာဂဓဘာ သာသဒ္ဒါတို့ကို။မသိမှု၍သက်သက် ရှေးညာဏ်သုံးပါးကို သာသိသည် မဟုတ်။စင်စစ်သေ်ကား။အထ္ထပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ် အကျိုးတရားတည်း ဟူသော။ အာရုံကိုထွန်းပြတတ် သိတတ်၏့ဟူ၍ဂုင်း။ ဓမ္မပဒိုသမ္ဘိဒါ ညာဏ်သည် အကြောင်းတရားတည်းဟူသောအာရုံကို။ ထွန်းပြတတ် သိတတ်၏့ဟူ၍လည်းကောင်း။ နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်သည်။ထိုအ ကြောင်းအကျိုးတရား နှစ်ပါးကိုပြတတ်သော ဝစီဘေဒမာဂဓဘာသာ သဒ္ဒါဟူသော အာရုံကိုသိတတ်၏့ဟူ၍ဂုင်း။ သိအပ်သောအကြောင်း အကျိုးဝစီဘေဒမာဂဓသဒ္ဒါအာရုံနှင့်တကွ။ ရှေးညာဏ်သုံးပါးတို့ကို။ ပဋိဘာဏ ပဋိသမ္ဘိဒါညာဏ်၏့ သိသည်၏့ အဖြစ်ကို။ ဤမာနိညာ ဏာနိ ဤဒမတ္ထဓောတကာနိတိ ဟူသောပုဒ်တို့ဖြင့် ပြအပ်၏့။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ ရူပါရုံကိုမြင်တတ်၏့ဟူ၍ဂုင်း။ သောတဝိညာဏ်သည်။သဒ္ဒါရုံကိုကြားတတ်၏့။ ဟူ၍သည်းကောင်း။ စက္ခုဝိညာဏ် သောတဝိညာဏ်တို့ကို။ မဟာကုသိုလိစိတ်သည်သိ အပ်၏့။ ။

ယင်းသို့သိရာ၌ကား်စက္ခုဝိညာဏ်၏့အာရုံဖြစ်သောရူပါရုံ။သောတ ဝိညာဏ်၏့ အာရုံဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံတို့ကိုမသိမှု၍ သက်သက်စက္ခုဝိ ညာဏ်သောတဝိညာဏ်တို့ကိုသာသိသည်မဟုတ်။ စင်စစ်သေ်ကား။

စကျွေးဝိညာဏ်ကိုလည်းသိ၏။ စက္ခုဝိညာဏ်၏အာရုံဖြစ်သောရူပါရုံကိုထည်းသိ၏။ သောတဝိညာဏ်ကိုထည်းသိ၏။ သောတဝိညာဏ်၏အာရုံဖြစ်သော၊ သဒ္ဒါရုံကိုထည်းသိ၏။ သို့ရူပါရုံသဒ္ဒါရုံတို့ကိုသိသော်ထည်း၊မဟာကုသိုလိစိတ်သည် စိက္ခွေးဝိညာဏ်ကဲ့သို့ဒဿနကိစ္စတတ်သည်မဟုတ်။သောတဝိညာဏ်ကဲ့သို့သဝနကိစ္စတပ်သည်မဟုတ်၊ ဤအတူအထွေပဒိုသန္တိဒါညာဏ်သည်ထည်း။ အကျိုးတရားကိုသိ၏။ဟူ၍ဂုဏ်း၊ဝမ္မပဒိုသန္တိဒါညာဏ်သည်၊ အကြောင်းတရားကိုသိ၏။ဟူ၍ဂုဏ်း။ နိဂုတ္တိပဒိုသန္တိဒါညာဏ်သည်။ ဝစီဘေဒမာဂဓဘာသာသဒ္ဒါကိုသိ၏။ဟူ၍ဂုဏ်း။ အထွေပဒိုသန္တိဒါညာဏ်၊ဝမ္မပဒိုသန္တိဒါညာဏ်၊ နိဂုတ္တိပဒိုသန္တိဒါညာဏ်တို့ကို ဆိုသည်ဆိုအဝဲ၏။" ။ ယင်းသို့သိသိရှိက်အဖွေပဒိုသန္တိဒါညာဏ်၏။အာရုံဖြစ်သောအကျိုးတရား၊ဝမ္မပဒိုသန္တိဒါညာဏ်၏။အာရုံဖြစ်သောအကြောင်းတရား၊ နိဂုတ္တိပဒိုသန္တိဒါညာဏ်၏။အါရုံဖြစ်သောဝစီဘေဒမဂဓဘာသါသဒ္ဒါတို့ကိုမဆိမှု၍၊သက်သက်သေါအထွေပဒိုသန္တိဒါညါဏ်၊မွေပဒိုသန္တိဒါညာဏ်။ နိဂုတ္တိပဒိုသန္တိဒါညာဏ်တို့ကို သာသိသည်မဟုတ်၊ဗင်စစ်သော်ကား အထွေပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်ကိုလည်းသိ၏။" အထွေပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်၏။ အာရုံဖြစ်သော။ အကျိုးတရားကိုလည်းသိ၏။၊ဝမ္မပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်ကိုထည်းသိ၏။၊ဝမ္မပဒိုသမ္မိဒါညါဏ်၏။အာရုံဖြစ်သောအကြောင်းတရားကိုလည်းသိ၏။၊ နိဂုတ္တိပဒိုသမ္မိဒါ ညာဏ်ကိုလည်းသိ၏။" နိဂုတ္တိပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်၏။အာရုံဖြင်သောဝစီဘေဒမာဂဓသဒ္ဒါကိုလည်းသိ၏။ သို့အကြောင်းအကျိုး ဝစီဘေဒမာဂဓသဒ္ဒါတို့ကို သိသော်လည်း၊ပဋိဘာဏပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်သည်၊အထွေပဒိုသမ္မိဒါ၊ဝမ္မပဒိုသမ္မိ၊နိဂုတ္တိ၊ပဋိသမ္မိဒါညာဏ်ကိုမူတပ်သည်မဟုတ်။ "ဤဥပမာနဥပမေယျ၌၊ မဟာကုသိုလိစိတ်နှင့် ပဘာဏပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်သည်တူ၏။၊ စက္ခုဝိညာဏ်သောတဝိညာဏ်တို့နှင့်၊အထွေပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်၊ဝမ္မပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်၊ နိဂုတ္တိပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်သည်တူ၏။၊ စက္ခုဝိညာဏ်သောတဝိညာဏ်တို့၏အာရုံဖြစ်သောရူပသဒ္ဒါတို့နှင့်၊ အထွေပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်ဝမ္မပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်နိဂုတ္တိပဒိုသမ္မိဒါညာဏ်၏အာရုံဖြစ်သော၊အထွေ၊ဝမ္မနိဂုတ္တိတို့သည်တူကုန်၏။ "ဤသို့အပ်ပြီးဆောနည်းဖြင့်ဒွေးဖြစ်သောပဋိသမ္ဘိဒါညာဏ်သုံးပါးနှင့်တကွ၊ ဂုဏ်းညာဏ်သုံးပါးတို့၏၊အာဇုံကိုပ

ဒိုဘာနပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်သည်သိ၏။ ပဒိုဘာနပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်သည်။ မဟဂ္ဂုတ်တရားကိုအာရုံပြုသံည်၏။ အဖြစ်ကံပြုတတ်သောမဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ။ ဗဟိဒ္ဓတရားကိုအာရုံပြုသည်၏။ အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာဟူသော ပညာပုဏ္ဏကပါဠိတော်ဝိတ္ထိနှင့် သုတ္တန်ဘာဇနီ။ အာဘိဓမ္မာ ဘာဇနီ ပါဠိတော်သည်။ အချင်းချင်းညီညွတ်ရာ၏။ ။ဇ္ဈာနိညာဏာနိဇ္ဈဒမတ္တေဖောတကာနိ။ဟူသောပါဠိတော်ကို။မရှုကြည့်မူ၍။ညာဏောသူ။ညာဏ်ဟူသောသုတ္တန်ဘာဇနီပါဠိတော်။ ယေနညာဏေနတာနိညာဏာနိဇာနာတိ။ ဟူသောအာဘိဓမ္မာဘာဇနီပါဠိတော်များကိုထောက်၍။ ပဒိုဘာနပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်သည်။ အတ္ထပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်။ဓမ္မပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်။ နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိညာဏ်သုံးပါးကိုသာသိ၏။ ၎င်းညာဏ်သုံးပါးတို့၏ အာရုံကိုမသိဟူ၍ယူခဲ့လျှင်။ လောကီဖြစ်သောပဒိုသမ္ဘိဒါ ညာဏ်လေးပါးသည်။ မဟာကူသိုလ်မဟာကိရိယာ ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်တို့နှိုက်သာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၎င်း။လောကုတ္တရာအတ္ထပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်သည်။မဂ်စိတ်၊ဖိုလ်စိတ်၊တို့ နှိုက်သာဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ပဒိုဘာနပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်၏အာရုံကို ပြုသော။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာဟူသော။ ပညာပုဏ္ဏကပါဠိတော်နှင့်။ညာဏောသုညာဏံပဒိုဘာန ပဒိုသမ္ဘိဒါဟူသောသုတ္တန်ဘာဇနီပါဠိတော်။ယေနညာဏေနတာနိညာဏာနိဇာနာတိ။ ဟူသောအာဘိဓမ္မာဘာဇနီပါဠိတော်သည်။ဆန့်ကျင်ရာ၏။ ။နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိဒါ။နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်သည်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ။ပရိတ္တာတရားဟူသောအာရုံရှိ၏။တိသေသါ။သုံးပါးကုန်သော်။ပဒိုသမ္ဘိဒါ။အတ္ထပဒိုသမ္ဘိဒါ။ဓမ္မပဒိုသမ္ဘိဒါ။ပဒိုဘာနပဒိုသမ္ဘိဒါတို့သည်။သိယာ။ရုံခါ။ပရိတ္တာရမ္မဏာကာမာဝစရတရားဟူသောအာရုံရှိကုန်၏။သိယာ။ရုံခါ။မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာဟူသောအာရုံရှိကုန်၏။သိယာ။ရုံခါ။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ။အပ္ပမာဏတရားဟူသောအာရုံရှိကုန်၏။ ။နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိဒါ။နိရုတ္တိပဒိုသမ္ဘိဒါညာဏ်သည်။ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။ ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဒါရုံလျှင်အာရုံရှိ၏။ ။ဒွေ။နှစ်ပါးကုန်သော။ပဒိုသမ္ဘိဒါ။ဓမ္မပဒိုသမ္ဘိဒါပဒိုဘာနပဒိုသမ္ဘိဒါတို့သည်။သိယာ။ရုံခါ။ အတီတာရမ္မဏာ။ အတိတ်တရားဟူသောအာရုံရှိကုန်၏။ သိယာ။ရုံခါ။ အနာဂတာရမ္မဏာ။အနာဂတ်တရားဟူသောအာရုံရှိကုန်၏။ သိယာ။ရုံခါ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။ပစ္စုပ္ပန်တ

ရားဟူသောအာရုံရှိကုန်၏.။အတ္ထပဒိုသန္တိဒါ။အတ္ထဟိုသန္တိဒါညာဏ်သည်။ဆိယာ။ရံခါ။်အတိကာရမ္မဏာ။ အတိတ်တရားဟူသော်အာရုံရှိ၏.။ ဆိယာ။ရံခါ။အနာဂတာရမ္မဏာ။ အနာဂတ်တရားဟူသောအာရုံရှိ၏.။် ဆိယာ။ရံခါ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။ ပစ္စုပ္ပန်တရားဟူသောအာရုံရှိ၏.။ဆိယာ။ ရံခါ။ အတိတာရမ္မဏာတိပိ။အတိတ်တရားဟူသောအာရုံရှိ၏.ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ဆိယာ။ ရံခါ။ အနာဂတာရမ္မဏာတိပိ။အနာဂတ်တ့ရားဟူသော အာရုံရှိ၏.ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ဆိယာ။ ရံခါ။ ပစ္စုပ္ပန္နာ ရမ္မဏာ တိပိ။ပစ္စုပ္ပာန်တရားဟူသောအာရုံရှိ၏.ဟူ၍လည်း ကောင်း။နဝတ္တဗ္ဗာ။မဆိုအပ်။ ။နိဂ္ဂဟိပဒိုသန္တိဒါ။နိဂ္ဂဟိပဒိုသန္တိဒါညာဏ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ဗဟိဒ္ဓတရား ဟူ၏သော အာရုံရှိ၏.။ တိ၏သော။သုံးပါးကုန်သော။ပဒိုသန္တိဒါ။ ပဒိုသမ္ဘိဒါတို့သည်။ဆိယာ။ ရံခါ။အဂ္ဂါရမ္မဏာ။ အဂ္ဂါတ်တရားဟူသောအာရုံရှိကုန်၏.။ဆိယာ။ ရံခါ။ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ ဗဟိဒ္ဓတရားဟူသောအာရုံရှိကုန်၏.။ဆိယာ။ရံခါ။ အဂ္ဂါတ်တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ အဂ္ဂါတ်တရား ဗဟိဒ္ဓတရား ဟူသောအာရုံရှိကုန်၏။

(၁၀) စေတောပရိယ အာဘိညာဏ်သည်၊ အာဘယ် ပစ္စုပ္ပန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သင့်မည်နည်းမေး။ ။

ယဆ္ဌာသက္ခတိပစ္စုပ္ပန္နဉ်အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နလေးဝပတတိ၊ တဆ္ဌာအဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ဝသေနတံပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာနိ့ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။အဒ္ဓသာလိနိဆ္ဆ ကထာ။ ။အနုဂ်ကား၊ ။ယဆ္ဌာအကြင်ကြောင့်။သက္ခတိပစ္စုပ္ပန္နဉ် သက္ခတိ ပစ္စုပ္ပန် သည်လည်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပ န္နလေ၀။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် နှိုက် သာလျှင်။ ပတတိ၊ ၀င်၏.။ တဆ္ဌာ။ ထိုကြောင့်။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် ၀သေန။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၏. အစွမ်းဖြင့်။ ၎တံ၊ ဤစေတော ပရိယအာဘိညာဏ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဓိတ်လျှင်အာရုံရှိ၏.ဆိုတိ၊ သို့။ ေ[illegible]တဗ္ဗံ၊ဆိအပ်၏.။ ။တရသောဧ၀ါဓနှင်္ဂသောဧ၀ံဝါရဒ္ဒ အာ[illegible]ဝင်သောစိတ်သည်၊ဤနောက်အား ဖြင့်ဖြစ်သော်လည်း။အစည်အား ဖြင့် တူသည်၏.အဖြစ့်ကြောင့်၊ သန္တာဘိပစ္စုပ္ပန်မည်၏.။ရုတိပဒို သဒ္ဒေဖြင့်ဝိုင်းခြားအပ်သော၊ တံ့ဆသောဘ၀နှိုက် အကျုံး၀င်သောစိတ် သည်၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်မည်၏.။ ဧစတောပရိယအာဘိညာဏ်သည်၊ခဏ ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊မဂ္ဂဝိထိဖလဝိထိမှတပါး၊သောမထို

အပ်သောလောကီဝတ္ထုအာရုံကို။ အာဝဇ္ဇနဉာဏ်တို့၏ အထူးထူးသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ စေတောပရိယ အာဘိညာဏ်သည်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောစိတ်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်၏။ ။ အဒ္ဓကထာဆရာ အလိုအားဖြင့်ပြဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်။ စေတော ပရိယအာဘိညာဏ်သည်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်၏၊ ဟုဖြေရာ၏။ ။

ကေစိခဏပစ္စုပ္ပန်စိတ္တံ စေတောပရိယညာဏဿ အာရမ္မဏံဟောတိတိဝဒန္တိ။ ။ဟူ၍ဂင်းအဒ္ဓကတာန်းကြ အပ်သောကေစိဝါဒ။ ။ကေစိ။ အချို့သောဆရာတို့သည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန်စိတ္တံ။ ခဏပစ္စုပ္ပန်စိတ်သည်။ စေတောပရိယညာဏဿ။ စေတောပရိယအာဘိညာဏ်၏၊ အာရမ္မဏံ။ အာရုံသည်။ ဟောတိ။ ဖြစ်၏။ ဣတိ။ ဤသို့။ ဝဒန္တိ။ ဆိုကုန်၏။ ၊ ဂင်းကေစိဆရာတို့၏ အလိုကိုပြခြင်းငှာ။ တဿာယံအဓိပ္ပာယော သိယာစေတောပရိယညာဏံလာဘိ။ အစရှိသောစကားတို့ကဲ့ မှုလဋ္ဌိကာဒွိအင်္ဂါအာနန္ဒာဆရာသဉ္ဇာတွင်ဆိုအပ်၏။ ထိုဘွင့်ဆိုအပ်သောစကားကိုဆောင်ယူခြင်း။ ဆောင်ယူအပ်သောစကားကိုအနက်ပေးဆိုခြင်း။ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြခြင်းကိုပြုလျှင်ကျယ်ရာသည်လည်းတကြောင်း။ သိနိုင်ခက်သည်လည်းတကြောင့်ဖြစ်၍အကျဉ်းအဓိပ္ပာယ်မျှကိုပြအံ့။ ။စေတောပရိယအာဘိညာဏ်ကို ရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သူတပါးတို့၏ စိတ်ကိုသိခြင်းငှာ။ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ပါဒကဈာန်ကိုဝင်စားပြီး၍။ ဝင်စားအပ်သောပါဒကဈာန်မှထသောအခါ။ အတိတ်စိတ်ကိုသိလို၏၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကိုသိလို၏၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အနာဂတ်စိတ်ကိုသိလို၏၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းကိုမပြုမူ၍။ စိတ်သာမညအားဖြင့်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ်ကိုသိလို၏၊ ဟူ၍ပရိကံကိုပြုအပ်၏။ ပရိကံကိုပြုပြီးလျှင်၊ တဘန် ပါဒကဈာန်ကိုဝင်စားအပ်၏။ ပါဒကဈာန်မှထသည့်အခါသာမညအားဖြင့်သာလျှင်။ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ကိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇနဖြင့်ဆင်ခြင်၏။ တိကျသုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပစာအနီးလုံးဂေါတြဘူဟူသော။ သုံးကြိမ်သောပရိကံဧောတို့၏ အခြားမဲ့နီးက်။ " ဒိဗ္ဗစက္ခုအာဘိညာဏ်ဖြင့်ရှုပါရုံကိုဖြင်သကဲ့သို့။ စေတောပရိယအာဘိညာဏ်ဖြင့်။ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ကိုထိုးထွင်း၍သိ၏။ မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်သည်ပရိကံဥပစာအနီးလုံးဂေါတြဘူ

ဟူသော ထေးကြိမ်သော ပရိက်ဓောတ္ရိ၏ အခြားမဲ့နှိုက်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအာဘိညာဏ်ဖြင့်။ ရူပါရုံကိုမြင်သကဲ့သို့စေတောပရိယအာဘိညာဏ်ဖြင့်။ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ်ကိုထိုး ထွင်း၍သိ၏။ ယင်းသို့သိရာ၌တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်ကိုစိတ်သာမညအားဖြင့်ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။မနောဒ္ဓါတုဝဇ္ဇနိုးစိတ်သည်။ ဧရှဉ်ဖြစ်၍ထင်ရှားရှိသောစိတ်ကဲ့အာရုံပြု၍ဖြစ်၏။ပရိက်စိတ်တို့သည်လည်း။ထိုထို၌ရှဉ်ဖြစ်၍။ထင်ရှားမရှိသေးတပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်သာမညအားဖြင့်အာရုံပြု၍။ စိတ်ကိုသိသောပရိက်ဓောကိစ္စတပ်သဖြင့်ဖြစ်ကုန်၏။စေတောပရိယအာဘိညာဏ်သည်လည်း ဧရှဉ်ဖြစ်၍ထင်ရှားရှိသောတပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏. စိတ်ကိုထိုးထွင်း၍သိသည်ဖြစ်၍ထိုတပါးဒေါပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်နှင့်တပြိုင်နက်တရေသေဉပါဒက္ခဏာဒ္ဓါသါလျှင်ဖြင်၏၊ထိုသို့ဖြင်ရာဒ္ဓါအာဝဇ္ဇနိုးပရိက်စိတ်တို့သည်တဲ့ရတည်းသောအဖြစ်၏. အစွမ်းအာဒိုးဖြင့်။ စိတ်အစဉ်ကိုပယ်ရှင်းကြောင့်၊ဆင်ခြင်ခြင်းအာပါ။သိအပ်သောစိတ်တို့သည်။ စိတ်သာလျှင်တည်း။ စေတောပရိယအာဘိညာဏ်သည်သိအပ်သော စိတ်သည်လည်း၊စိတ်သာလျှင်တည်း။ စိတ်မှတပါးသောတရားမဟုတ်ဖြာ၊ ထိုသို့အာဝဇ္ဇနိုးသည်ဆင်ခြင်အပ်သောအာရုံဖြစ်သောစိတ်။ ပရိက်ဓောတ္ရိသည် သိအပ်သောအာရုံဖြစ်သောစိတ်၊စေတောပရိယအာဘိညာဏ်သည်ပင်၊ထိုးထွင်း၍၊ သိအပ်သောအာရုံဖြစ်သောစိတ်တို့၏. ထူးမသာ။ အခြင်းအရာဖြင့်ဖြာသည်ဖြာ၍တပါးတည်း၏. အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ မဂ္ဂဇထိဖလဝိပဿနာတပါးသောအလိုမရှိအပ်သောလောကီ ဓောဝိထိအရာနှိုက်အာဝဇ္ဇနိုးဓောတို့၏. အထူးထူးသောအာရုံရှိသည်၏. အဖြစ်သည်မဖြစ်ပြီ။ ။

ပဋ္ဌာပ္ပန္နာရမ္မဏံ ပရိကမ္မံပဋ္ဌာပ္ပန္နာရမ္မဏာသေ စေတောပရိယညာဏသဿာသေဝနပစ္စယေနပစ္စယော။ဟူ၍ဆိုသော်၊ အတိတာရမ္မဏာဓိမ္မောပဋ္ဌာပ္ပန္နာရမ္မဏာသေမ္မဏာသ အာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော။အနာဂတာရမ္မဏာဓိမ္မောပဋ္ဌာပ္ပန္နာရမ္မဏာသေမ္မသာအာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော။ပဋ္ဌာပ္ပန္နာရမ္မဏာဓိမ္မောပဋ္ဌာပ္ပန္နာရမ္မဏာသေမ္မသာအာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော။ ။ဟူသောမာတိကာစကားတို့၏ဝိဘင်းတို့နှိုက်။ ။စေတောပရိယညာကေန အတိတာရမ္မဏာ ပဋ္ဌာပ္ပန်မ်ာ သမင်္ဂိသတ္တာ'အာနာတိအတိတာရမ္မဏာပဋ္ဌာပ္ပန္နာခန္ဓာစေတောပရိ

ယညာဏာဃသ အာဝဇ္ဇနာယအာဝဇ္ဇမဏပစ္ဆယေနပစ္ဆယော။ဟူ၍ဂုဏ်း။စေ
တောပရိယညာဏေနအနာဂတာ ရဇ္ဇမဏပစ္ဆုပ္ပန္နစိတ္တသမင်္ဂိသစိတ္တံ
ဇာနာတိ။အနာဂတာရဇ္ဇမဏာပစ္ဆုပ္ပန္နာ ခန္ဓာစေတောပရိယညာဏာသ
အာဝဇ္ဇနာယအာဝဇ္ဇမဏပစ္ဆယေနပစ္ဆယော။ဟူ၍ဂုဏ်း။ ။စေတောပရိ
ယညာဏေန ပစ္ဆုပ္ပန္နာရဇ္ဇမဏပစ္ဆုပ္ပန္နစိတ္တ သမင်္ဂိသစိတ္တံ ဇာနာတိ။
ပစ္ဆုပ္ပန္နာရဇ္ဇမဏာပစ္ဆုပ္ပန္နာ ခန္ဓာစေတောပရိယညာဏာသ အာရဇ္ဇမဏ
ပစ္ဆယေနပစ္ဆယော။ဟူ၍ဂုဏ်း။ ဟောတော်မူအပ်သောပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်
တို့ဖြင့်၊ စေတောပရိယအဘိညာဏ်၏, ခဏပစ္ဆုပ္ပန်ဟူသောအာရုံနှိုက်
ဖြစ်ခြင်းကိုသိအပ်၏။ခဏပစ္ဆုပ္ပန်မှဝေပါး သန္တတိပစ္ဆုပ္ပန်အင္ဂါပစ္ဆုပ္ပန်
ကိုပစ္ဆုပ္ပန်ဟူ၍။ ဤအရာနှိုက်ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ အတိတ်အနာဂတ်
ဖြစ်သောစိတ်တို့၏,လည်း။ပစ္ဆုပ္ပန်၏,အဖြစ်သို့ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ။
ပစ္ဆုပ္ပန္နော၀မ္မောပစ္ဆုပ္ပန္နာသ ဝမ္မသအနန္တရပစ္ဆယေနပစ္ဆယော။အစရှိ
သောစကားကိုဟော အပ်ရာသည်။ သို့ပစ္ဆုပ္ပန္နော ဝမ္မော ပစ္ဆုပ္ပန္နသ္မ
ဝမ္မသ အနန္တရပစ္ဆယေနပစ္ဆယော အစရှိသောစကားကို ဟောကား
မဟောအပ်။ သို့မဟောအပ်သောကြောင့်။ ဤအရာနှိုက်သန္တတိပစ္ဆုပ္ပန်
အင္ဂါပစ္ဆုပ္ပန်ကို။ပစ္ဆုပ္ပန်ဟူ၍မယူအပ်။ အဘိဝမ္မော မာတိကာနှိုက်လာ
သော။ပစ္ဆုပ္ပန်ဟူသေးပုဒ်၏။ အနက်ကိုသန္တတိပစ္ဆုပ္ပန်အင္ဂါပစ္ဆုပ္ပန်၏,
အဖြစ်ဖြင့်။တစုံတခုသေးပါဠိတော်နှိုက် ဟောတော်မူအပ်သော အရာ
မရှိ၊ ။သို့ဖြစ်၍ကစိဆရာတို့၏,အလိုကဲ့ပြုရာမူလဋီကာနှိုက်အရှင်
အာနန္ဒာဆရာသည်။ ဆောင်အပ်သောပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ကို ဆင်ခြင်
လျှင်။ စေတောပရိယအဘိညာဏ်သည်။ ခဏပစ္ဆုပ္ပန်ကိုအာရုံပြု၏,ဟု
ဖြေသင့်ရာ၏,။ ။

(၁၁) အကိဉ္စနသဘာ၀ေါအကိဉ္စညံ။ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်ပြအပ်
သောပထမာရုပ္ပိညာဏ်၏, မရှိသည်၏, အဖြစ်တည်းဟူသောအာ
ကိဉ္စညာယတနစျာန်၏, အာရုံဖြစ်သော နတ္ထိဘောပညတ်။ အနိစ္စာနု
ပဿနာညာဏ်သည်။ပထမာရုပ္ပိညာဏ်၏,ဖြစ်ပြီး၍။ မရှိသည်၏,အ
ဖြစ်တည်းဟူသောအနိစ္စလက္ခဏာကိုအာရုံပြုသည့်အခါ။အနိစ္စာနုပဿ
နာ၏အာရုံဖြစ်သော။ဟူတွာအဘာ၀ဋ္ဌေန ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ပြုအပ်သေါ
ပထမာရုပ္ပိညာဏ်၏,ဖြစ်ပြီး၍မရှိသည်၏, အဖြစ်တည်းဟူသောအနိစ္စ

တာပညာတော်။ ဤနှစ်ရပ်သောပညာတော်အားဆုံးသည်အဘာဝသာမညအား ဖြင့်ဆက်ဆက်နှင်းကြောင့်။ အာရမ္မကိုကဘာဝနာသည်၊ အဲ့ဆုံးပြုခြင်း အဘယ်သို့ထူးသနည်း။

ပရိကမ္မဘာဝနာအပ္ပနာဘာဝနာကြောင့်၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သောပထမာရုပ္ပဝိညာဏ်၏ အချင်းခပ်ဆိပ်းကင်းခြင်းမရှိခြင်းဟုဆိုအပ်သောအဘာဝသည်။ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သောနေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို ဝိညာဏသဏ္ဌပကာရံအဂေါဘတွာသင်္ကေးသင့်သဖြင့် ဝိဘာဝနံအဟု။ ။ဟူ၍ မူလဋီကာ၌လိုက်ပိန့်ဆိုအပ်၏။ အကိဉ္စညာယတနံ ကိုမူသိန။ အကိဉ္စညာယတနံဟူ သော်ကို ပါဠိဖြင့်၊ ဝိညာဏာသဲ။ ပထမာရုပ္ပဝိညာဏ်၏။ ကိုဆို။ တရုံတရုသော။ ပကာရံ။ ဖြစ်သောအခြင်းအရာ။ ပျက်သောအခြင်းအရာဖြစ်ပြီး၍မရှိသော အချင်းအရာအစရှိသောအပြားကို။ အဂေါဘတွာ။ မယူမူ၍၊ သဇ္ဇနသဇ္ဇံ အချင်းခပ်ဆိပ်း။ ဗိဘာဝနံ။ ပရိကမ္မဘာဝနာအပ္ပနာဘာဝနာကြောင့် ကွယ်ခြင်းချုပ်ခြင်းကို။ အာဟ။ မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ ။ပထမာရုပ္ပဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ပြီး၍။ မရှိသောအချင်းအရာထူးဟူဆိုအပ်သောအာကာရပညတ်သည်၊ အနိစ္စာနုပဿနာ၏၊ အာရုံဖြစ်သောအနိစ္စလက္ခဏာမည်၏။ ။ထို့ကြောင့်။ သမ္မာဟာရိနောဒနိဒ္ဒေကထာ၌ကား၊ အနိစ္စာလက္ခဏံဟုတွား။ အာဘာဝသင်္ခါတောအာကာရဝိကာရောဝါ။ဟူ၍သံဆိုအပ်၏။ ။ဂါ။ တနည်းကား၊ ဟုတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ အဘာဝသင်္ခါတော။ မရှိခြင်းဟူဆိုအပ်သော၊ အကာရဝိကာရော။ အချင်းအရာထူးသည်။ အနိစ္စာလက္ခဏံ၊ အနိစ္စာလက္ခဏာမည်၏။ ။အာကာသဉ္စာယတနဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ပထမာ ရုပ္ပဝိညာဏ်၏၊ မရှိခြင်းအဘာဝ ပညာတ်သည်၊ နတ္ထိဘောပညတ်ဖြစ်သည်၊ အနိစ္စာ နုပဿနာ၏၊ အာရုံဖြစ်သော ပထမာရုပ္ပဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ပြီး၍ မရှိသောအချင်းအရာထူးဟူ၊ ဆိုအပ်သောအနိစ္စလက္ခဏာသည်၊ အာကာရပညတ်ဖြစ်သည်ဟူ၍ အာရုံနှစ်ပါးတို့၏အထူးကိုဆိုအပ်၏။ ။အာကိဉ္စညာယတန ဘာဝနာသည်၊ ပထမာရုပ္ပဝိညာဏ်ဟူသောအာရုံကို အချင်းခပ်သိမ်း ကွယ်ချုပ်စေသောဘာဝနာဖြစ်၍၊ ရံခါမှ ပထမာရုပ္ပဝိညာဏ်ကို အာရုံပြု၍မဖြစ်ပြီ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဘာဝနာသည် ပထမာရုပ္ပဝိညာဏ် ဟူသောအာရုံကွယ်ချုပ်စေသောဘာဝနာမဟုတ်သဉ်ဖြစ်၍၊ ရံခါလက္ခဏတွဖြင့်သောပထမာရုပ္ပ

ဝိညာဏ်ကိုအာရုံပြု၏။ ရုံခါပထမဓာရုဖ္ပဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ပြီး၍မရှိသောအ
ချင်းအရာဟုဆိုအပ်သောအနိစ္စလက္ခဏာကိုအာရုံပြု၏။ ဤသို့လည်းအာ
ရမ္မဏကိစ္စာဒေနာနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကိုသိအပ်၏။ ။

ပဂိဏ္ဏကသင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒနိဂ်ိုး သုံးရပ်သော ပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာသည်ပြီး၏။

(၁၂) အတိမဟန္တာရုံဝိထိစသည်ကိုပြရာ။ မကြီသာရမဏ္ဍ။ သာဒ္ဓိ
လေးဆဲ့ကိုးချက်သော။ စက္ခုပသာဒတို့တွင်။ အတိဟာဘဝင်နှင့်အတူဉ
ပါဒ်ပြုင်သောစက္ခုပသာဒသည်။ ရူပါရုံနှင့်တူသောချုပ်ခြင်း ရှိသည်
ဖြစ်၍။ မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်ခဲ့ရကား။ စက္ခုဝိညာဏ်၏ ဓိရာဖြစ်ကြောင်း။ ၎င်း
အတိတဘဝင်မှာ၊ ပဋိလောမအားဖြင့်ပြန်၍ရေသည်ရှိသော်။ တရသမ
စိတ်၏ ဘင်မှစ၍။ ၎င်းအတိတဘဝင်၏။ အနန္တရစိတ်တိုင်အောင်။ သုံး
ဆဲ့ခုနစ်ချက်သော စက္ခုပသာဒတို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏ်၏ အာရုံဖြစ်
သော။ ရူပါရုံချုပ်သည်မှ။ ဝေးကာလနှိုက်ချုပ်ခဲ့ရကား။ မန္ဒာယုကဖြစ်
ခြင်းကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏ်၏ ဓိရာမဖြစ်ကြောင်း။ အတိတဘဝင်၏ ဋ္ဌိ
ခဏမှစ၍ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း၏ ဘင်တိုင်အောင်တဆဲ့တချက်သောစက္ခုပ
သာဒတို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော။ ရူပါရုံချုပ်သည်မှ။
နောက်ကာလနှိုက်ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အမန္ဒာယုကဖြစ်ခဲ့ရကား။ စက္ခု
ဝိညာဏ်၏။ ဓိရာမဖြစ်ကြောင်းကိုပြဆိုအပ်၏။ ယင်းသို့ပြဆိုအပ်သော
စက္ခုပသာဒတို့တွင်။ အတိတဘဝင်မှ။ ပဋိလောမအားဖြင့်ပြန်၍ရေ
သည်ရှိသော်။ တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်၏ဥပါဒက္ခဏမှစ၍။ အ
နန္တရဖြစ်သောစိတ်တိုင်အောင်၊ သုံဆဲ့ခြောက်ချက်သော။ မန္ဒာယုက
စက္ခုပသာဒတို့သည်လည်းကောင်း။ ယခင်ပြဆိုအပ်ပြီးသောတဆဲ့တ
ပါးသော။ အမန္ဒာယုက စက္ခုပသာဒတို့ သည်လည်းကောင်း။ စက္ခု
ဝိညာဏ်၏ဓိရာဖြစ်မည်၊ မဖြစ်မည်မျိုးကိုပါဠိတော်အားဖြင့်မည်သို့သိ
ရာအံ့နည်း။ ။

ပဉ္စဝိညာဏ်မှပဋိလောမအားဖြင့်ပြန်၍ရေသည်ရှိသော်။ တဆဲ့ခြောက်
ချက်မြောက်သောစိတ်၏။ ဥပါဒက္ခဏမှစ၍။ ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း၏ ဘင်
တိုင်အောင်မန္ဒာယုက။ အမန္ဒာယုက။ မဇ္ဈိမာယုကအားဖြင့် ပြားသော

အလုံးစုံသော။ငါးပါးသောပသာဒရုပ်တို့သည်။ ရှေးနှိုက်ဖြစ်၍ထင်ရှား ရှိခြင်းကြောင့်ပဋ္ဌပိညာဏ်အား။နိဿယ။ပုဂ္ဂလတ၊ဇွန်ဒြိယ။ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ။အဝိဂတ။ ဤခြောက်ပဒုယ သတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏.အဖြာက်ပြုခြင်းငှာ ။ကုသလတိက်ပညာဝါရဂဏန္နှိုက်။ ။နိဿယ ပုဂ္ဂလတ။ ဇွန်ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိ။အဝိဂတတို့ကဲ့ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်၏.။ ။အဗျာဂတဓမ္မာ အဗျာကတသမ္မာသနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။ပုဂ္ဂလတ၊ဇွန်ဒြိယပစ္စယေန။ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန။ အတ္ထိပစ္စယေန။အဝိဂတပစ္စယေန။ အတ္ထိပစ္စယေန။အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။ ပုဂ္ဂလတ၊ဇွန်ဒြိယပစ္စယေန။ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန။ အတ္ထိပစ္စယေန။အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။ သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဿ။ပ။ ဃာနာယတနံ ဃာနဝိညာဏဿ။ပ။ ဇိဝှာယတနံ ဇိဝှါဝိညာဏဿ။ပ။ ကာယာယတနံ၊ကာယဝိညာဏဿနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။ ပုဂ္ဂလတ၊ဇွန်ဒြိယ ပစ္စယေန၊ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန အတ္ထိပစ္စယေန၊ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။ဤကားဂုဏ်းကုသလတိက်ပညာဝါရဂဏန္နှိုက်၊ ကဲ့၏. အရသရုပ်ပါဠိတော်တည်း။ ။အကျဉ်းသောဆရာတို့သည်၊ ပဋ္ဌာန်းသည်ထိုနိက်အပ်သော၊ ငါးပါးသော ပသာဒရုပ်သည်သာလျှင်၊ ပဋ္ဌဝိညာဏ်၏.။အားဖုံဖြက်သောပဋ္ဌာန်းနှင့်တူမူသောချုပ်ခြင်းဂိုသည်ဖြက်၍ မပြုမာယကဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋ္ဌဝိညာဏ်တို့၏. ဒိရုဖြက်၏.။ ပဋ္ဌာန်းသည်မထိုနိက်အပ်သောငါးပါးသောပသာဒရုပ်တို့သည်။ ရှေ.နှိုက်ဖြစ်၍၊ပဋ္ဌဝိညာဏ်ဖြစ်သည်အခါ၊ထင်ရှားပင်ဂိုသော်လည်း၊ မန္ဒယကဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ပဋ္ဌဝိညာဏ်တို့၏.ဒိရုမဖြစ်ဟုဆိုကုန်၏.၊ ထိုဆရာတို့၏.စကားသည်၊ တစုံတရာသောပါဠိတော်အဋ္ဌကထာနှိုက်၊ လာသောအရာမဂိုသောကြောင့်ထင်း။ ရှေ့ခြောက်ပါးသောအာရုံတို့သည်၊ မထိုနိုက် အပ်သောဟုဒယဝတ္ထုသည်။ ရှေးနှိုက်ဖြစ်၍ထင်ရှားဂိုလျှင် အာရုံခြောက်ပါးတို့နှင့်တူသော၊ ချုပ်ခြင်းဂိုသည်ဖြစ်စေ၊တူသောချုပ်ခြင်းမဂိုသည်ဖြစ်စေ၊ မနေ့ာဝတ်၊မနေ့ာင်ညာကဝတ်တို့အား။ နိဿယ၊ပုဂ္ဂလတ၊ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ၊အဝိဂတ၊ဤငါးပါးသောပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်၊ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့်ထင်း။ ပြအပ်ပြီးသောပဋ္ဌာန်း ပါဠိတော်နှင့်၊ ဆန့်ကျင်သောကြောင့်ထင်းမသင့်၊

(၁၃) ကာမေဇဝဏ္ဏ သဏ္ဌာလမ္ဘကာဒံ။ နိယ့ဉ်မေဝါဲသတိဝိဘူတေ တိမဟာန္တေစဘဒါလမ္ဘကာဝိရိတံ။ ဟူသောဂါထာနိုက်တဒါရုံ၏ ဖြစ်ရာ အာရုံကိုပြသော်။ကုသလံအနိဗ္ဗဓေတာ။ဒုက္ခတော်။အနတ္တတော။ဝိပဿနာ်တို့ ကုသလေနိရုဒ္ဓေ ဝိပါကောတဒါလမ္ဘကတာ ဥပဓ္ဓိတိ။ဟူသောတိုက ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နှင့်။ လက္ခဏာရမ္မဏိကာယဒိဝိပဿနာဇဝနယတဒါ လမ္ဘကံနလဒ္ဓကိဟူသောမဟာအဋ္ဌကထာသည်။ ဆန့်ကျင်မည်။မဆန့် ကျင်မည်အမေး။ ။

ပဋ္ဌာနေပနသေက္ခာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါ ကုသလံအနိဗ္ဗဓေတာ ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿနာ်ကုသလေ နိရုဒ္ဓေဝိပါကေးတဒါ လမ္ဘကတာ ဥပဓ္ဓိတိတိဝဇနတောခန္ဓာရမ္မဏိကဝိပဿနာယတဒါလမ္ဘကံလဒ္ဓတိ တိဒဋ္ဌံ။ ။အဘိဓမ္မတ္ထဝိကာသနီဋီကာ။ ။ပဋ္ဌာနေပန။ပဋ္ဌာန်းကျမ်းဌ် ကား။သေက္ခာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါ။ပ။ တဒါလမ္ဘကတာဥပဓ္ဓိတိတိ။ဥပဓ္ဓိတိ ဟူ၍။ဝဇနတော။ဟောတော်မူသောကြောင့်။ ခန္ဓာရမ္မဏိကဝိပဿနာ ယ။ခန္ဓာလျှင်အာရုံရှိသောဝိပဿနာ၏။ အနတ္တ၏။ အခြားမဲ့ဌ်။တဒါလမ္ဘ ကံ။တဒါရုံကို။လဒ္ဓတိ။ရအပ်၏။ဣတိ။ဤသို့။ဒဋ္ဌံ။မှတ်အပ်၏။ ။တဒါ ရုံသည်။ဝိပဿနာညာဏ်၏အာရုံဖြစ်သော။ လက္ခဏတ္တယခန္ဓာတရားကို အာရုံပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သက်ဒ်တဗ္ဗခန္ဓာလျှင်အာရုံရှိသောဝိပဿနာ ဇောဏ်၏အခြားမဲ့နိုက်။ဖြစ်၏ဟူလိုသည်။ ။

တိကိလက္ခဏာနိတိသောစပညတ္တိယေါကုသလတိကေနလဒ္ဓတိ တိအဋ္ဌကထိယဝုတ္တာဒ္ဓာတ်ဏ္ဏံလက္ခဏာနံဓမ္မတောအဘာဝေနတံအာ ရဒ္ဓပဝုတ္တာယဝိပဿနာယတဒါလမ္ဘကာနိနလဒ္ဓတိ။ ။၎င်းအဘိဓမ္မတ္ထ ဝိကာသနီဋီကာ။ ။တိကိလက္ခဏာနိတိသောစ ပညတ္တိယောကုသ လတိကေနလဒ္ဓတိ။ နလဒ္ဓတိဟူ၍။အဋ္ဌကထာယ။ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌ ကထာနိုက်။ဝုတ္တာဒ္ဓာ။ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။တိဏ္ဏံ။ သုံးပါကုန် သော။လက္ခဏာနံ။အနိစ္စလက္ခဏာ၊ဒုက္ခလက္ခဏာ။ အနတ္တလက္ခဏာတို့ ၏။ဓမ္မတော။ ပရိမတ္တဓမ္မအားဖြင့်။ အဘာဝေန၊မရှိခြင်းကြောင့်။ တံ ထိုပရိမတ္တဓမ္မအားဖြင့်ထင်ရှားမရှိသောလက္ခဏာကို။အာရဒ္ဓ။အာရုံပြု ၍။ပဝုတ္တာယ။ဖြစ်သော်။ ဝိပဿနာယ။ဝိပဿနာ၏။အနတ္တ၏။အခြားမဲ့ နိုက်။တဒါလမ္ဘကာနိ။တဒါရုံတို့ကို။နလဒ္ဓတိ။မရအပ်ကုန်။ ။တဒါရုံ သည်။အနိစ္စလက္ခဏာ။ ဒုက္ခလက္ခဏာ။အနတ္တလက္ခဏာကို။ အာရုံမပြု

နိုင်ခြင်းကြောင့်။ထိုအနိစ္စလက္ခဏာ။ဒုက္ခလက္ခဏာ။အနတ္တလက္ခဏာကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောဝိပဿနာဇော်၏.။အခြားမဲ့နိုက်မဖြစ်ဟူလိုသည်။ ။

တနည်းကား။ လက္ခဏာလျှင်အာရုံရှိသော။ဝိပဿနာဇောသည်၊ ကာမာဝစရ တရားပင်ဖြစ်သော်လည်း။ ကြိုးသောအာနုဘော်ရှိသောကြောင့်။ ထိုလက္ခဏာရမ္မဏကိုကဝိပဿနာကိုသံစာသောအားဖြင့်တဒါရုံသည်အာရုံပြု၍မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ။လက္ခဏာရမ္မဏကိုကာယဝိပဿနာယတ္တဒါလမ္ဗဏံနလဿတိ။ ။ဟူ၍မဟာအဋ္ဌကထာနိုက်ပိန့်ဆိုအပ်၏.။ ။ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နိုက်ကား။လက်ဝဲတဖွဖြစ်သောကုသိုလ်လျှင်၊အာရုံရှိ.သောဝိဟာသနာဇော်၏.အခြားမဲ့နိုက်၊တဒါရုံဖြစ်ခြင်းကဲ့ပြုသည်၊ ။လက္ခဏာရမ္မဏကိုကာယဝိပဿနာယတတ္တဒါလမ္ဗဏံနလဿတိ ဟူသောမဟာအဋ္ဌကထာဋီကား။ လက္ခဏာလျှင်အာရုံရှိသော ဝိပဿနာကိုအာရုံပြု၍တဒါရုံ၏.မဖြစ်ခြင်းကဲ့ပြုသောအရာဖြစ်၍၊ပါဠိတော်နှင့်အဋ္ဌကထာသည်မဆန့်ကျင်၊ ။

ဝိဘင်္ဂသင်္ဂဟပဒီပဏ္ဍိတနိုက်၊နှာရပါလသော ပုဏ္ဏားဝိသုဒ္ဓိနာသည်ပြီး၏.

(၁၄) ကာမာဝစရဇော ဆုန်စ်ကြိမ်တို့တွင်၊ ပဌမဇောစေတနာသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံဖြစ်၍ပဋိသန္ဓေဘဝင်္ဂဖဿကျိုးကဲ့ဖြစ်စေသကဲ့သို့ဖြစ်သောဇောအစဉ်အားလျော်စွာ၊အလယ်ဇောငါးချက်စေတနာသည် ဒုတိယဘဝနိုက်။သဉ္ဇာမဇောစေတနာသည်၊ ဒုတိယဘဝ အစရှိသော၊ အမှတ်မရှိသောဘဝနိုက်၊ အကျိုးကို ဖြတ်စေသင့်မသည် မဟုတ်လေ့အာမေး။ ။

ပဋိသန္ဓိယာဇနကရပ္ပယဘာဝိနောဝိပါက သန်းနသအာနန္တရပစ္စယာဘာဝေန။ အန္တိမဇဝနစေတနာယ သုသဒ်တတ္တာသာသဟ္ဘမဇဝနစေတနာ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယာအာနန္တရိကာစဟာတိ၊ နအာပတိတဇဝနစေတနာဝိယ၊ဗလဝတာယာတိ ။မှသဒ္ဒိကား။ ။အနာဂ်ကား။ ။ပဋိသန္ဓိယာဒုတိယဘဝပဋိသန္ဓေအား။အနန္တရပစ္စယာဘာဝိနောအနန္တရသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုလေ့ရှိသော၊ ထိုပါဌ်းသည်ဟုသော၊

ဝိပက်အစဉ်အား။အနန္တရပစ္စယ ဘာဝေန။ အနန္တရပစ္စည်း၏.အဖြစ်
ဖြင့်။အန္တိမဇဝနေစေတနာယ။အဆုံးနှိုက်ဖြစ် သောဇောစေတနာသည်၊
သုသဒိတတ္တာ။ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သည်၏.အဖြစ်ကြောင့်။ သာသတ္တာ
မဇဝနေစေတနာ။ ထိုသတ္တမဇောစေတနာသည်။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယာစ။
ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံသည်လည်း ကောင်း။ အနန္တရိကာစ။ အနန္တရိယ
ကံသည်လည်းကောင်း။ပေါတိ။ဖြစ်၏.။အပတိတဇဝနေစေတနာဝိယ။
မကျသောအလယ်ဇောစေတနာကဲ့သို့။ ဗလဝတာယ။အားရှိသည်၏.
အဖြစ် ကြောင့်။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယာစ။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံသည် ၎င်း။
အာနန္တရိကာစ။အနန္တရိယကံသည်လည်း၎င်း။နပေါတိ။မဖြစ်။ ။
အဓိပ္ပာယ်ကား။ အလယ်ဇောငါးချက် စေတနာသည်၊ ဘဝင်နှင့်မနိုး
သည်ဖြစ်၍။မကျသေါဇောဖြစ်ခြင်းကြောင့်။အားရှိသကဲ့သို့။သတ္တမဇော
စေတနာသည်။ရှေးရှေးသောအာသေဝနပစ္စည်းကိုပင် ရသော်လည်း။
ဘဝင်နှင့်နိုးသည်ဖြစ်၍ကျသော။ ချုပ်သောပတိတဇော စေတနာဖြစ်
သောကြောင့်။အားမကြီး။ သို့အားမကြီးသော်လည်း၎င်းသတ္တမဇောစေ
တနာသည်။အခြားမဲ့လာလတ္တံ့သောဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓေအား အနန္တရ
သတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုလေ့ရှိသောဝိပက်အစဉ်အား။အနန္တရပစ္စည်း၏.အ
ဖြစ်ဖြင့်။ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သည်၏, အဖြစ်ကြောင့်။ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယ
ကံလည်းမည်၏။အနန္တရိယကံလည်းမည်၏။ဟူလိုသည်။ ယင်းသို့ဆိုအပ်
ပြီးသောအကြောင်းကြောင့်။သတ္တမဇောစေတနာသည်။ဥပပဇ္ဇဝေဒနိ
ယကံဖြစ်၍။ဒုတိယဘဝ၌အကျိုးကိုဖြစ်စေခဲ့ရကား။ ဇောဖြစ်စဉ်အား
လျော်စွာအလယ်ဇောငါးချက်စေတနာသည်၊ဒုတိယဘဝနှိုက်။သတ္တမ
ဇောစေတနာသည်။တတိယစသောဘဝ၌။အကျိုးကိုမဖြစ်စေနိုင်။ ။
ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံသည်။ဒုတိယဘဝ၌ပဋိသန္ဓေကို မဖြစ်စေနိုင်သည်
ရှိသော်။ပဝတ္တိအခါနှိုက်အကျိုးကိုမဖြစ်စေဟု။ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋ္ဌ
ကာနှိုက်ပြဆိုအပ်၏.။ ။

(၁၅) ယင်းသည်ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံသည်၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို
မဖြစ်စေလျှင်။ပဝတ္တိအကျိုးကိုဖြစ်စေမည်မဖြစ်စေမည်။အမေး။ ။

ထတြာနန္ဒယွာယံပုဂ္ဂလောဇ္ဈပါဏာတိပါတိအဒိန္နဒါယိ။လ။မိဆ္ဆာ
ဒိဋ္ဌိ။ ကာယသသဘေဒါ ပရမ္မရဏာသုဂတိံသဂ္ဂံလေးကံဥပပဇ္ဇတိ။
ပုဇ္ဇဝါသတံ ကဇ်ေဟာတိ ကလ္ပာဏ ကမ္မံ သုခဝေဒနိယံ။ ပဆ္ဆာ

စိသတံကတံဟာ တိကလျာကံ။ ဓမ္မသုခဝေဒနိယံ။ မရဏကာလေ စိသာဟေါတိ။သမါဒိဋ္ဌိသမင်္ဂါသမာဒိဏ္ဏာတေနသောကသဘေဒါ ပရမ္မရဏာသုဂ္ဂတိံသဂ္ဂံလောကံဥပပဇ္ဇတိ။ ယံစဝေါသောဏ္ဏဝေါကါ တိပါတိဟေါတိ၊အဒိန္နဒါယိဟောဘိ၊လ၊မိဿာဒိဋ္ဌိဟောတိ။တသဒိဋ္ဌေ ဝဝမ္မေဝိပါကံပဋိသံဝေဒေတိ၊ဥပပဇ္ဇဝါအပရေဝါပရိယာယေ။ ၊မဇ္ဈိမ နိကာယံဥပရိပဏ္ဏာသံမဟါကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်ပါဠိတော်။ ၊အနုက်ကဝး။ ၊ အခနန္ဓ။အာနန္ဒာ၊တတြ။ ထိုပါဏာတိပါတအစရှိသောဆယ်ပါးသော ဒုစရိုက်ရှိသည်ဖြစ်၍သေလွန်သည်အခါဒုဂ္ဂတိ ဘဝသို့လားသောပုဂ္ဂိုလ် ပါဏာတိပါတအစရှိသော၊ ဆယ်ပါးသောဒုစရိုက်ရှိလျက်၊သေလွန် သည်အခါသုဂတိဘဝသို့လားသောပုဂ္ဂိုလ်။ပါဏာတိပါတစိရတိအစ ရှိသောဆယ်ပါးသောသုစရိုက်ရှိသည်ဖြစ်၍သေလွန်သည်အခါသုဂတိ ဘဝသို့လားသောပုဂ္ဂိုလ်။ ပါဏာတိပါတစိရတိ အစရှိသောဆယ်ပါး သောသုစရိုက်ရှိလျက်၊ သေလွန်သည်အခါ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့လားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ဖြင့်။လေးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ယွာယံ၊ယောအယံ ပုဂ္ဂလော။အကြင်နှစ်ယောက်မြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ဇာဝ၊ဤပန္နုပ္ပန် ဘဝနှိုက်၊ပါဏာတိပါတိ။ သူတပါး၏.ဇီဝိတိန္ဒြေကိုလျင်စွာချခြင်းရှိ သည်၊ဟောတိ။ဖြစ်၏.။အဒိန္နာဒါယိ။ အရှင်သည်မပေး၊အပ်သောသူတ ပါး၏.ဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏.။လ၊မိဿာဒိဋ္ဌိ၊မှား သောအယူရှိသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏.။ကာယသ၊ခန္ဓာကိုယ်၏.။ဘေဒါ။ ပျက်စီးသည်မှ၊မရဏာ၊သေသည်မှ။ ပရံ၊နောက်ကာလနိ၊ဘဝ၊သုဂတိံ၊ ကောင်းသောသူတို့၏.လား၊ရာဖြစ်သော၊သဂ္ဂံ၊ ကောင်းသောသူတို့၏. သွား၊ရာဖြစ်သော၊ဝါ။ဘဝတဏှာ၏.ကပ်ငြိရာဖြစ်သော၊ဝါ။ မြတ်သည် ၏.အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊လောက်။ တမလွန်လောကသို့၊ဥပပဇ္ဇတိ။ ရောက်၏.၊အသ၊ထိုပါဏာတိပါတအစရှိသောဒုစရိုက်တရား၌ရှိသည် ဖြစ်လျက်၊သုဂတိဘဝသို့ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ပုဗ္ဗေဝါ၊ ရှေးအခါ၌ သော်မှလည်း။သုခဝေဒနိယံ။ကောင်း၊သောဝေဒနာကိုဖြစ်စေတတ်သော ၊ဝါ၊ကောင်းသောဇာတိကိုဖြစ်စေ တတ်သော၊ တံကလျာဏကမ္မံ၊ထို ကောင်းသောကံကို၊ ကတံ၊ပြုအပ်သည်၊ဟောတိ။ ဖြစ်၏.၊အသ၊ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ပဋိသန္ဓေဝါ၊ နောက်အခါနိုက်သော်မှလည်း။ သုခဝေဒနိယံ၊ ကောင်းသော ဝေဒနာကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ဝါ။ ကောင်းသောအကျိုး

ကိုဖြစ်စေတတ်သော။ တံလျာကာကမ္ဘံ။ထိုကောင်းသောကံကို။ကတံ။ ပြုအပ်သည်။ဟောတိ။ဖြစ်၏။ အာသ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။မရဏကာလော ဝါ။သေခါနီးသောကာလနှိုက်မှုလည်း။သမတ္တာ။ပြည့်စုံသော။သမာဒိဋ္ဌိ ကောင်းသောအယူကို။သမာဒိဏ္ဏာ။ကောင်းစွာယူအပ်သည်။ဟောတိ။ ဖြစ်၏။တေန။ထိုကြောင့်နှိုက်ပြုအပ်သော ကောင်းသောကံ ကြောင့်သော်၎င်း။ နောက်အခါနှိုက် ပြုအပ်သော ကောင်းသော ကံကြောင့် သော်၎င်း။ သေခါနီးသောအခါနှိုက်။ မိစ္ဆာအယူကိုပွန့်၍။ ပြည့်စုံစွာ ယူအပ်သော သမာအယူကြောင့်သော်လည်းကောင်း။သောပုဂ္ဂလော။ထိုနွစ်ယောက် မြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယဿ။ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ။ပျက်သည်မှ။မရဏာ။သေသည်မှ။ပရံနောက်နှိုက်။သုဂတိံ။ ကောင်းသော သူတို့၏၊ လားရာ ဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ။ ကောင်းသောသူတို့၏၊ သွားရာ ဖြစ်သော။ လောကံ။ တမလွန် လောကသို့။ ဥပပဇ္ဇတိ။ ရောက်၏။ စ။ ဆက်၍ပြဦးအုံ။ ယံယေနကမ္မေန။ အကြင်ပါဏာတိ ပါတအစရှိ သောကံဖြင့်။သောပုဂ္ဂလော။ထိုနွစ်ယောက်မြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ။ ဇာဝ။ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှိုက်။ ပါဏာတိပါတိ။သုအသက်ကို သတ်ခြင်းရှိ သည်။ဟောတိ။ဖြစ်၏။အဒိန္နဒါယိ။အရှင်မပေးဘဲယူသောသူတပါးတို့၏ ဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ဖြစ်၏။လ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။မိစ္ဆာအယူရှိ သည်။ဟောတိ။ဖြစ်၏။ တာသပါဏာတိပါတာဒိကမ္မသမာ။ ထိုပါဏာ တိပါတအစရှိသောကံ၏။ဝိပါကံ။အကျိုးကို။ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ။ မျက်မှောက် သောအတ္တဘာဝနှိုက်သော်မှလည်း။ပဋိသံဝေဒေတိ။ခံစားရ၏။ဥပပဇ္ဇ ဝါ၊ ဒုတိယဘဝစသို့ရောက်၍ မှလည်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ။ခံစားရ၏။အပ ရေ၊ ဒုတိယဘာဝမှတပါး၊သော။ ပရိယာယေဝါ။ တတိယဘဝအစရှိ သောအကြိမ်အလှည့်နှိုက်သော်မှလည်း။ပဋိသံဝေဒေတိ။ခံစားရ၏။ ။ ဤကားပါဠိတော်အနက်။ ။

အပရာပရိယဝေဒနိယကမ္မံ။ ဟူသောပုဒ်နှိုက်။ အပရေဝါပရိယာယေ။ ဟူသော်၎င်းပါဠိတော်ကို ထောက်လျှင်။ အပရေပရိယာယေဝေဒနိယ ကမ္မန္တိ။အပရာပရိယဝေဒနိယကမ္မံဟူ၍ဝစနဆုံးပြုအပ်၏။ အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနီဋီကာနှိုက်ကား၊အပရအပရဟူသောနှစ်ပါးသောပုဒ်ထင်မှတ် ၍။ဒိဋ္ဌဓမ္မကိုအပါဒါနံခံပြီးလျှင်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မတော အပရေအပရေဘဝန္တိအ ပရာပရိယံ၊ဟုဝစနဆုံးကိုပြုအပ်၏။ ။ဤကားပါဠိတော်ကိုဆောင်

ရာစပ်လျှင်းသဖြင့်။ အပရာပဒိယစေဒနိယံဟူသောပုဒ်၏ စေနထွက်ဖြစ်သတည်း။ ဤဆောင်အပ်သော ပါဠိတော်နှင့်၊ တတြဝုန္ဒယျသံပုဂ္ဂလောဇ္ဈဓပါဏာဂါတိပါတိအဒိန္နာဒါယိ၊လ၊မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ကာယသဘေဒါပရမ္မရဏာသုဂတိသဂ္ဂ်ဳလောကဥပပတ္တိတိ ဟူသော်ပါဠိဖြင့်။ ဤပစ္စုပ္ပါန်ဘဝ၌သူတပါး၏ အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသည်ကုံပြုသဖြင့်၊ပါဏာတိပါတကံအစရှိသောဒုစရိုက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊သေလွန်သည့်အခါသုဂတိဘဝသို့ရောက်သည်ကိုပြတော်မူအင်၏၊ ပုဇ္ဇဝါသတံကတံဟောတိကလျာဏကမ္မံသုခဝေဒနိယံ၊ပစ္ဆာဝါသတံကတံဟောတိကလျာဏကမ္မံ။သုခဝေဒနိယံ။ မရဏကာလေဝါသဟောတိသမာဒိဉ်သမတ္တံသမာဒိဏ္ဏာ။ တေနသောကာယသဘေဒါပရမ္မရဏာသုဂတိသဂ္ဂ်ဳလောကံ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ဟူသော်ပါဠိဖြင့်၊ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ကံသုအသက်ကိုသတ်ခြင်းအစရှိသည်ကုံပြုသဖြင့်။ပါဏာတိပါတကံအစရှိသောဒုစရိုက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်။သေလွန်သည့်အခါ။ သုဂတိဘဝသို့ရောက်သည်အရာမှာ၊ထိုပါဏာတိပါတကံအစရှိသော။ ဒုစရိုက်ကံမကြောင့်ရောက်သည်မဟုတ်၊စင်စစ်သော်ကား၊ ထိုပါဏာတိပါတကံအစရှိသောဒုစရိုက်ကိုပြုသည့်ခဏအခါ၌ပင်သော၊ သုခဝေဒနိယဖြစ်သောကုသိုလ်ကံကြောင့်ရသော်၊ သုခဝေဒနိယကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၊ သေခါနီး ကာလ၌ကိုပြုသည့်ရုပ္ပါဝစရကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၊ သေခါနီး ကာလ၌ကိုပြုသည့်ရုပ္ပါဝစရကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၊ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်သည်၏၊ အဖြစ်ကိုပြတော်မူအပ်၏၊ ယံစဝေါသောဋ္ဌပေါဏာတိပါဏာတိပါကိုဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိဟောတိ။လ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟောတိတသဒိဋ္ဌဝေဒဝေဒနီယပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ဥပပဇ္ဇဝါအပေရဝါပရိယာယေ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝနိုက်သူတပါး၏၊အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသည်ကုံပြုသဖြင့်။ပါဏာတိပါတကံအစရှိသောဒုစရိုက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ဒုစရိုက်ကိုပြုသည်မှာရှေး ကာလနိုက်ပြုအပ်သေးကုသိုလ်ကံ၊နောက်ကာလနိုက်ပြုအပ်သေး၊သုခဝေဒနိယကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၎င်း၊သေခါနီး ကာလနိုက်ပြုသည့်ရုပ္ပါဝစရကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၎င်း။ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်သည်၏၊ အဖြစ်ကိုပြတော်မူအပ်၏၊ ယံစဝေါသောဋ္ဌပေါဏာတိပါဏာတိပါကိုဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိဟောတိ။လ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟောတိတသဒိဋ္ဌဝေဒဝေဒနီယပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ဥပပဇ္ဇဝါအပေရဝါပရိယာယေ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝနိုက်သူတပါး၏၊အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသည်ကုံပြုသဖြင့်။ပါဏာတိပါတကံအစရှိသောဒုစရိုက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ဒုစရိုက်ကိုပြုသည်မှာရှေး ကာလနိုက်ပြုအပ်သေးကုသိုလ်ကံ၊နောက်ကာလနိုက်ပြုအပ်သေး၊သုခဝေဒနိယကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၎င်း၊သေခါနီး ကာလနိုက်ပြုသည့်ရုပ္ပါဝစရကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၎င်း။ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်သည်၏၊ အဖြစ်ကိုပြတော်မူအပ်၏၊ ယံစဝေါသောဋ္ဌပေါဏာတိပါဏာတိပါကိုဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိဟောတိ။လ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟောတိတသဒိဋ္ဌဝေဒဝေဒနီယပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ဥပပဇ္ဇဝါအပေရဝါပရိယာယေ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝနိုက်သူတပါး၏၊အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသည်ကုံပြုသဖြင့်။ပါဏာတိပါတကံအစရှိသောဒုစရိုက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ဒုစရိုက်ကိုပြုသည်မှာရှေး ကာလနိုက်ပြုအပ်သေးကုသိုလ်ကံ၊နောက်ကာလနိုက်ပြုအပ်သေး၊သုခဝေဒနိယကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၎င်း၊သေခါနီး ကာလနိုက်ပြုသည့်ရုပ္ပါဝစရကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၎င်း။ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်သည်၏၊ အဖြစ်ကိုပြတော်မူအပ်၏၊ ယံစဝေါသောဋ္ဌပေါဏာတိပါဏာတိပါကိုဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိဟောတိ။လ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟောတိတသဒိဋ္ဌဝေဒဝေဒနီယပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ဥပပဇ္ဇဝါအပေရဝါပရိယာယေ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝနိုက်သူတပါး၏၊အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသည်ကုံပြုသဖြင့်။ပါဏာတိပါတကံအစရှိသောဒုစရိုက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ဒုစရိုက်ကိုပြုသည်မှာရှေး ကာလနိုက်ပြုအပ်သေးကုသိုလ်ကံ၊နောက်ကာလနိုက်ပြုအပ်သေး၊သုခဝေဒနိယကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၎င်း၊သေခါနီး ကာလနိုက်ပြုသည့်ရုပ္ပါဝစရကုသိုလ်ကံကြောင့်သော်၎င်း။ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်သည်၏၊ အဖြစ်ကိုပြတော်မူအပ်၏၊ ယံစဝေါသောဋ္ဌပေါဏာတိပါဏာတိပါကိုဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိဟောတိ။လ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟောတိတသဒိဋ္ဌဝေဒဝေဒနီယပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ဥပပဇ္ဇဝါအပေရဝါပရိယာယေ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝနိုက်သူတပါး၏၊အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသည်ကုံပြုသဖြင့်။ပါဏာတိပါတကံအစရှိသောဒုစရိုက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ဒုစရိုက်ကို

အာကျိုးကို။ မျက်မှောက်သောအတ္တဘောနိုက်ခံစားရကြောင်း။ဥပပဇ္ဇ
ဝေဒနိယဖြစ်သောပါဏာတိပါတအစရှိသေကံ၏ အကျိုးကို။ဒုတိယ
ဘဝသို့ရောက်၍ခံစားရကြောင်း။ အပရာပရိယဝေဒနိယ ဖြစ်သောပါ
ဏာတိပါတအစရှိသောကံ၏ အကျိုးကို။ တတိယအစရှိသောဘစနိုက်
ခံစားရကြောင်းကိုပြတော်မူသဖြင့်။ပါဏာတိပါတအစရှိသော ဥပပဇ္ဇ
ဝေဒနိယနိုကံသည်။ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုမပေးသော်လည်း။ ပဝတ္တိအကျိုးကို
ပေးသည်ကိုပြတော်မူအပ်၏။ သို့ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနိုက်ပြုအပ်သောပါဏာ
တိပါတကံအစရှိသော။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံသည်။နှစ်ခုမြောက်သောဘ
ဝနိုက်သုဂတိပဋိသန္ဓေနေ သောပုဂ္ဂိုလ်အား အကျိုးကိုဖြစ်စေသည်၏
အဖြစ်ကိုပြတော်မူသောကြောင့်။ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယက ံသည်။ ပဋိသန္ဓေ
အကျိုးကိုမပေးသော်လည်း။ပဝတ္တိအကျိုးကိုပေး၏။ဟူ၍မှတ်အပ်၏။ ။
(၁၆) ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယက ံသည်။ ဒုတိယဘဝနိုက်။ပဋိသန္ဓေအ
ကျိုးကိုပေးလျှင်။ ဘဝတရာနိုက်သော်လည်း။ ပဝတ္တိအကျိုးကိုဖြစ်စေ
နိုင်ကြောင်းကို။အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာနိုက်ပြဆိုအပ်၏။ယင်းသည်
ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံသည်။ ဒုတိယဘဝနိုက်ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကိုဖြစ်စေ
လျှင်။ဘဝတရာနိုက်သော်လည်း။ ပဝတ္တိအကျိုးကိုအစည်လိုက်၍ပေး
နိုင်မည်မပေးနိုင်မည်အမေး။ ။

အတ္တသာ ဓိကာပနသတ္တမဇဝနစေတနာ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယ ံနာမ။တံ
အနန္တရေအတ္တဘာဝေဝိပါက ံဒေတိ။ ။ဟူ၍မိန့်ဆိုအပ်သောဝိသုဒ္ဓိ
မဂ်အင်္ဂကထာပါဠိဖြင့် ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယက ံသည်၊ ကာလအားဖြင့်။အ
ခြားမဲ့ဖြစ်သောဒုတိယဘဝနိုက်အကျိုးပေသည်ကိုပြခြင်း ကြောင့်၎င်း။
ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယက ံသည်။ ဘဝအရာတို့နိုက်ပဝတ္တိအကျိုးကိုပေးလျှင်။
အကျိုးပေးရာ ကာလအားဖြင့်။ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ အပရာပရိယက ံ
မည်ရာသောကြောင့်၎င်း။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယက ံသည်။ ဒုတိယဘဝနိုက်
ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေသော်လည်း။ဘဝအရာတို့နိုက်၊ ပဝတ္တိအကျိုးကိုမဖြစ်
စေနိုင်ဟူ၍မှတ်အပ်၏။ ။

ဝိတိမတ္တာသင်္ဃပရိန္ဓေဒနိုက်။သုံးရပ်သော
ပုန္နာဝိသဇ္ဇနာသည်ပြီး၏

(၁၇) လက္ခဏရပ်ဝေးသူတို့တွင်၊ ဥပစယသန္တာတိရုပ်တို့၏.၊သ
ရုပ်တရားကိုယ်မျာ်းသည်၊ ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာအားဖြင့် ဘံယ်သို့ထူး
ပြာ်းသနည်း။အမေး။ ၊

ယောအာယတနာနံအာစယော သောရူပသညူပစယော၊ ယောရူ
ပသညူပစယော၊သဉ္ဉာရူပသသတ္တိတို၊ ၊ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ၊ဥပ
စယသန္တာတိနိဒ္ဒေသေသု အာယတနာနန္တိအစေ့ကာဒသန်ံရူပါယတနာ
နံ။အာစယောတ်ိနိပ္ပတ္တိ၊ သောရူပသညူပစယောတိယောအာယတနာနံ
အါစယေါပုနပ္ပုနံနိပ္ပတ္တမာနာနံသောဝရူပသညူပစယောနာမဟောတိ၊
ဝစီတိအာဒ်ထွာ၊ဝ်ယောရူပသညူပစယေါသါရူပသသတ္တာတိယာဝေဝ်ဥပ
စိတာနံ်ရူပါနံဝစီ၊တတောဥတ္တရိတရံပဝတ္တိကာလေသော ရူပဉ်သသတ္တာ
တိနာမဟောတိ။ပတ္တိတိအာထွာ၊ နဒိတိရေခတကုပဿိ်ဟိဥဒကုဂ္ဂမ
နကာလေါဝိယ။အာစယောနိပ္ပတ္တိ။ ပရိပုဏ္ဏကာလေါဝိယဥပစယော
ဝစီ၊အာရွေဟ္ဏရိတွာဂမနကာလေါဝိယသတ္တာတိပဝတ္တိတိဝေဒိတဗ္ဗော
ဂဉ်းအဖွင့်အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ။အာယ
တနာနံ၊အခွဲနှင့်တကွတဆဲ့တပါးကုန်သော အာယတနတို့၏၊ယောအာ
စယော။အကြင်အစဖွာဖြဂ်ခြင်းသည်၊အဏ္ဍိ၊ဂ်ိ၏.၊ သောအာစယော၊ထို
အဘာနံဘံနံဖြစ်သောအာယတနတို့၏.ဖြစ်ပွားခြင်းသည်၊ ရူပသာ။ရုပ်၏
ဥပစယော။ဥပစယမည်၏.၊ရူပသာ။ပွားစီးပြြားသောရူ ်၏၊ ယောဥပစ
ယော။အကြင်ဖြစ်ခြင်းသည်၊အဏ္ဍိ၊ဂ်ိ၏.၊ သာ၊ထိုပွားစီးပြြားသောရုပ်၏.
ဖြစ်ခြင်းသည်၊ရူပသာ၊ရုပ်၏.၊ သန္တာတိ၊သန္တတိမည်၏.၊ ၊ဤကား
ပါဠိတော်၏.အနက်။ ၊

ဥပစယသန္တတိနိဒ္ဒေသေသု၊ဥပစယသန္တာတိနိဒ္ဒေသတို့နိုက်၊အာယ
တနာနိ၊အာယတနာနံ ဟူသည်ကား၊ အစေ့ကာဒသာနံ၊ အခွဲနှင့်တကွ
တဆဲ့တပါးကုန်သော၊ရူပါယတနာနံ၊ရုပ်အာယတနတို့၏၊အာစယော
တိ၊အာစ ယောဟူသည်ကား၊နိပ္ပတ္တိ၊ဖြစ်ခြင်းတည်း။သောရူပသ ဥပစ
ယောတိ၊သောရူပသညူပစယောဟူသည်ကား၊အာယတနာနံ၊ရုပ်အာ
ယတနတို့၏၊ယေါအာစယော၊အကြင်အစဖွာဖြစ်ခြင်းသည်၊အဏ္ဍိ၊ဂ်ိ၏
ပုနပ္ပုနံ၊အဘာနံဆန်၊နိပ္ပတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သောရုပ်အာယတနတို့၏.၊
သောဝအာစယော၊ ထိုဖြစ်ခြင်း သည်သာလျှင်၊ရူပသာ၊ ရုပ်၏၊ဥပစ
ယောနာမ၊ပွားစီးခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ဖြစ်၏၊ဝစီ၊ ပွစ်းစီးခြင်း၊

ဇာတိအယံ။ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပာ။အနက်တည်း။ ယောရူပသဒ္ဒ ဥပစ
ယောသာရူပသဒ္ဒသဉ္ဇာတိတို့။ သဉ္ဇာတိဟူသည်ကား။ဇဝံ။ ဤသို့။ဥပစ
တာနံ။ပွားကျန်ပြီးသော။ရူပါနံ။ ရုပ်အာယတနတို့၏။ယာဝဇ္ဈ။အကြင်
ဖြစ်ပွားခြင်းသည်။အတ္ထိ။ရှိ၏။ တဒေတာ။ထိုဖြစ်ပွားသည်မှ။ဥတ္တရိတရံ။
အထူးအားဖြင့် အထက်ဖြစ်သော။ ပဝတ္တိကာလေ။ပဝတ္တိကာလနှိုက်။
သာဝဇ္ဈ။ ထိုဖြစ်ပွားခြင်းသည်။ရူပသဒ္ဒ။ရုပ်၏။ သဉ္ဇာတိနာမ။ဖြစ်စဉ်
မည်သည်။ဟောတိ။ဖြစ်၏။ ပဝတ္တိ။ ဖြစ်စဉ်။ဇာတိအယံ။ဤသည်ကား။
အဇ္ဈော။အနက်တည်း။ဟိ။ဥပမာဖြင့်ထင်စွာပြဦးအံ့။နဒီတိရေ။မြစ်ကမ်း
ဌ်။ခတကူပသို့။တူးအပ်သောတွင်းနှိုက်။ဥဒကုဂ္ဂမနကာလေ၀ိယ။ ရေ
ထွက်သောအခါကဲ့သို့။နိပုတ္တိ။ရုပ်အာယတနတို့၏အစစွာဖြစ်ခြင်းသည်
အာစယေ။အာစယမည်၏။ပရိပုဏ္ဏကာလေ၀ိယ။ ရေပြည့်သောအ
ခါကဲ့သို့။၀ဇ္ဈ။ ရုပ်အာယတနတို့၏ပွားစီးခြင်းသည်။ဥပစယော။ဥပစ
ယမည်၏။ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ။ပြည့်လျှမ်း၍။ ဂမနကာလေ၀ိယ။သွား
သောအခါကဲ့သို့။ပဝတ္တိ။ရုပ်အာယတနတို့၏။ အစည်အားဖြင့်ဖြစ်ခြင်း
သည်၊သဉ္ဇာတိ။သဉ္ဇာတိမည်၏။ဇာတိ။ဤသို့။ဝေဒိတဗ္ဗာ။သိအပ်၏။ ။
ဤကားအဋ္ဌကထာ၏အနက်။ ။

ဥပစယောဟူသောပါဠိတော်နှိုက်။ဥမှစယသဒ္ဒါသည်။အာဒိအနက်
ဥပရိအနက် နှစ်ပါးကိုဟောသည်ဖြစ်၍။"ဥပအာဒိမှိစယော"ဥပစယော
ဥပရိစယောဥပစယော။ဟုဝစနတ္ထကိုပြု၍"ဥပစယကို။အာစယဥပစယ
အားဖြင့်နှစ်ပါးဝေဘန်အပ်၏။ "ဥပအာဒိမှိ။အစနှိုက်"စယော။ဖြစ်ခြင်း
တည်း။ဥပစယော။အစနှိုက်ဖြစ်ခြင်း။ "ဥပရိ။အထက်နှိုက်"စယော။
ဖြစ်ပွားခြင်းတည်း။ ဥပစယော။အတက်၌ဖြစ်ပွားခြင်း။ဤကားဝစနတ္ထ
အနက်။ "သို့ဖြစ်၍ဇာတိရုပ်တရားသည်ပင်။ အာစယဥပစယသဉ္ဇာတိ
အားဖြင့်သုံးပါးအပြားရှိ၏.။ထိုသုံးပါးတို့၏.အထူးကား။ မြစ်ကမ်းနား
တွင်တူးအပ်သောရေတွင်းနှိုက်။ဦးစွာအစရေ၏ထွက်ခြင်းကဲ့သို့။တဆဲ့
တပါးသောရုပ်အာယတနတို့၏။ဦးစွာအစဖြစ်ခြင်းဇာတိသည်အာစယ
မည်၏.။ ရေတွင်းနှိုက်ရေပြည့်သည်တိုင်အောင် တိုးပွားသဖြင့်ရေ၏.
ထွက်ခြင်းကဲ့သို့။ ပွားစီးသောတဆဲ့တပါးသော ရုပ်အာယတနတို့၏.။
ဖြစ်ခြင်းဇာတိသည်။ဥပစယမည်၏.။ ထွက်ပြီးသောရေ၏.ပြည့်လျှမ်း
၍စီးသွားခြင်းကဲ့သို့။ပွားစီးပြီးသောတဆဲ့တပါးသောရုပ်အာယတနတို့

ဏီ့၊ အစဉ်အားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းဓာတိသည်။သန္တတိမည်ဏီ့၊ ဤကားတဆဲ့ တပါးသောရုပ်အာဃတနှင့်ကိုမခွဝေမှု၍ အပေါင်းအားဖြင့်၊အာစယ ဥပစယသန္တတိတို့ဏီ့ သရုပ်အထူးအပြားကိုအကျဉ်း ပြသောစကား တည်း။ ။တဆဲ့တပါးသောရုပ်အာယ တနှင့်ကိုဝေဘန်၍ပြလျှင် တရုသောဘဝနိုက်။ ဦးစွာအစဖြစ်သောစက္ခာယတနဏီ့၊ ဖြစ်ခြင်းဓာ တိသည်။အာစယမည်ဏီ့၊ဦးစွာအစဖြစ်သောစက္ခာယတနဏီ့အစဉ်အား ဖြင့်တရုတိုင်အောင်ပွားစီး၍ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ၎င်းတရုတိုင်အောင်ပွားစီး သောစက္ခာယတနတို့ဏီ့ဖြစ်ခြင်းဓာတိသည်၊ ဥပစယမည်ဏီ့၊နောက် ကာလနိုက်မတိုးပွားမှု၍ တရုတရုသောစက္ခာယတနတို့ဏီ့၊ အစဉ် အားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းဓာတိသည်၊သန္တတိမည်ဏီ့၊ ။စက္ခာယတနသည်။တ ရာအာယ်ယုတ်သော်လည်းဖြစ်ရာ၏။ တရားတော်အလွန်သော်လည်း ဖြစ်ရာဏီ့။ သို့ဖြစ်ရာသော်သည်း၊အာစယ။ဥပစယ၊ သန္တတိတို့ဏီ့အ ထူးအပြားကိုသိုးစခြင်းပြာ။ ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့်၊ တရားဟူ၍ဆို အပ်ဏီ့။ ။ကြွင်းသည့်သောတာယတနအစရှိသည်တို့ဆိုသည်း၊အာစယ။ ဥပစယ။သန္တတိတို့ဏီ့၊အထူးအပြားကိုဤစက္ခာယတနနိုက်ဆိုအပ်ဖြား သောနည်းကိုမှီ၍သိအပ်ဏီ့။ ။ဤသို့လျှင်အာစယ၊ဥပစယ၊သန္တတိတို့ဏီ့ သရုပ်တရားကိုယ်ကဲ့ပြအပ်ပြီးသော်ပါဠိတော်အားဖြင့်သိအပ်ဏီ့။

အာဘိဓမ္မတ္ထဝိကာသနီဋီကာသာရတ္ထဒီပနီကာ၊ပဋိသန္ဓေစိတ်ဏီ့၊ဥပါဒက္ခဏ ဒီပကိရုပ်တို့ဏီ့၊ ဖြာဆဲ့ဓာတိသည့်ဇာစမည့်ဏီ့၊ ခုပါဝစနဖြင့် ဥာဝတို့ အားပဒီသနှစ်ချက်ဖြင့် တဆဲ့ရုနှင့်ရုပြောင်းသောဇာတ်တိုင်အောင်၊ရုပ် တို့ဏီ့၊ဖြာဆဲ့ဓာတိသည့်ဥပစယမည့်ဏီ့၊ကို၊ နောင်ရုပ်တို့ဏီ့၊ဖြစ်ဆဲ့ဓာ တိသည် သန္တတိမည့်ဏီ့။ ကာမဘဝစရဏီ့၊ သံသေဒဇဥပပါတ် လက္ခဏာတို့အား။ပဒီသနှစ်ချက်ဖြင့်၊ အဟာရဇရုပ်ဖြာဆဲ့သည် တိုင်အောင်၊ရုပ်တို့ဏီ့၊ဖြာဆဲ့ဓာတိသည့်၊ ဥပစယမည့်ဏီ့၊ကို၌နောက်ကာလနိုက် မတိုးပွားမှု၍ တရားတော်အလွန်သော်လည်း ဖြစ်ရာဏီ့။ ။ဤသို့လျှင်အာစယ၊ ဥပစယ၊သန္တတိတို့ဏီ့အထူးအပြားကိုသိုးစခြင်းပြာ။ ဥပလက္ခဏာနည်းအား ဖြင့်၊ တရားဟူ၍ဆိုအပ်ဏီ့။ ။ကြွင်းသည့်သောတာယတနအစရှိသည်တို့ဆိုသည်း၊ အာစယ။ ဥပစယ။သန္တတိတို့ဏီ့၊အထူးအပြားကိုဤစက္ခာယတနနိုက်ဆိုအပ်ဖြား သောနည်းကိုမှီ၍သိအပ်ဏီ့။ ။ဤသို့လျှင်အာစယ၊ဥပစယ၊သန္တတိတို့ဏီ့ သရုပ်တရားကိုယ်ကဲ့ပြအပ်ပြီးသော်ပါဠိတော်အားဖြင့်သိအပ်ဏီ့။

အာဘိဓမ္မတ္ထဝိကာသနီဋီကာသာရတ္ထဒီပနီကာ၊ပဋိသန္ဓေစိတ်ဏီ့၊ဥပါဒက္ခဏ ဒီပကိရုပ်တို့ဏီ့၊ ဖြာဆဲ့ဓာတိသည့်ဇာစမည့်ဏီ့၊ ခုပါဝစနဖြင့် ဥာဝတို့ အားပဒီသနှစ်ချက်ဖြင့် တဆဲ့ရုနှင့်ရုပြောင်းသောဇာတ်တိုင်အောင်၊ရုပ် တို့ဏီ့၊ဖြာဆဲ့ဓာတိသည့်ဥပစယမည့်ဏီ့၊ကို၊ နောင်ရုပ်တို့ဏီ့၊ဖြစ်ဆဲ့ဓာ တိသည် သန္တတိမည့်ဏီ့။ ကာမဘဝစရဏီ့၊ သံသေဒဇဥပပါတ် လက္ခဏာတို့အား။ပဒီသနှစ်ချက်ဖြင့်၊ အဟာရဇရုပ်ဖြာဆဲ့သည် တိုင်အောင်၊ရုပ်တို့ဏီ့၊ဖြာဆဲ့ဓာတိသည့်၊ ဥပစယမည့်ဏီ့၊ကို၌နောက်ကာလနိုက် မတိုးပွားမှု၍ တရားတော်အလွန်သော်လည်း ဖြစ်ရာဏီ့။ ။ဤသို့လျှင်အာစယ၊ ဥပစယ၊သန္တတိတို့ဏီ့အထူးအပြားကိုသိုးစခြင်းပြာ။ ဥပလက္ခဏာနည်းအား ဖြင့်၊ တရားဟူ၍ဆိုအပ်ဏီ့။ ။ကြွင်းသည့်သောတာယတနအစရှိသည်တို့ဆိုသည်း၊ အာစယ။ ဥပစယ။သန္တတိတို့ဏီ့၊အထူးအပြားကိုဤစက္ခာယတနနိုက်ဆိုအပ်ဖြား သောနည်းကိုမှီ၍သိအပ်ဏီ့။ ။ဤသို့လျှင်အာစယ၊ဥပစယ၊သန္တတိတို့ဏီ့ သရုပ်တရားကိုယ်ကဲ့ပြအပ်ပြီးသော်ပါဠိတော်အားဖြင့်သိအပ်ဏီ့။

အာဘိဓမ္မတ္ထဝိကာသနီဋီကာသာရတ္ထဒီပနီကာ၊ပဋိသန္ဓေစိတ်ဏီ့၊ဥပါဒက္ခဏ ဒီပကိရုပ်တို့ဏီ့၊ ဖြာဆဲ့ဓာတိသည့်ဇာစမည့်ဏီ့၊ ခုပါဝစနဖြင့် ဥာဝတို့ အားပဒီသနှစ်ချက်ဖြင့် တဆဲ့ရုနှင့်ရုပြောင်းသောဇာတ်တိုင်အောင်၊ရုပ် တို့ဏီ့၊ဖြာဆဲ့ဓာတိသည့်ဥပစယမည့်ဏီ့၊ကို၊ နောင်ရုပ်တို့ဏီ့၊ဖြစ်ဆဲ့ဓာ တိသည် သန္တတိမည့်ဏီ့။ ကာမဘဝစရဏီ့၊ သံသေဒဇဥပပါတ် လက္ခဏာတို့အား။ပဒီသနှစ်ချက်ဖြင့်၊ အဟာရဇရုပ်ဖြာဆဲ့သည် တိုင်အောင်၊ရုပ်တို့ဏီ့၊ဖြာဆဲ့ဓာတိသည့်၊ ဥပစယမည့်ဏီ့၊ကို၌နောက်ကာလနိုက် မတိုးပွားမှု၍ တရားတော်အလွန်သော်လည်း ဖြစ်ရာဏီ့။ ။ဤသို့လျှင်အာစယ၊ ဥပစယ၊သန္တတိတို့ဏီ့အထူးအပြားကိုသိုးစခြင်းပြာ။ ဥပလက္ခဏာနည်းအား ဖြင့်၊ တရားဟူ၍ဆိုအပ်ဏီ့။ ။ကြွင်းသည့်သောတာယတနအစရှိသည်တို့ဆိုသည်း၊ အာစယ။ ဥပစယ။သန္တတိတို့ဏီ့၊အထူးအပြားကိုဤစက္ခာယတနနိုက်ဆိုအပ်ဖြား သောနည်းကိုမှီ၍သိအပ်ဏီ့။ ။ဤသို့လျှင်အာစယ၊ဥပစယ၊သန္တတိတို့ဏီ့ သရုပ်တရားကိုယ်ကဲ့ပြအပ်ပြီးသော်ပါဠိတော်အားဖြင့်သိအပ်ဏီ့။

ကောင်း။နောက်နှိုက်ပွားစီး၍ဖြစ်သောတဆဲ့တပါးသောရုပ်အာယတန တို့၏.ဖြစ်ခြင်းဇာတိသည်။ဥပစယမည်၏.ဟူ၍လည်းကောင်း။မပွါးစီး မှု၍အစဉ်အားဖြင့်ဖြစ်သောတဆဲ့တ့ပါးသောရုပ်အာယတနတို့၏့။ဖြစ် ခြင်းဇာတိသည်။သန္တတိမည်၏.ဟူ၍လည်းကောင်း။ပြဿေါ။ယေသာအာ ယတနာနံအာစယေသာအစရှိသောပါဠိတော်။အာယတနာနန္တိအဇ္ဈတ္တာ ဒသန္နံရုပါယတနာနံ။ အစရှိသော။အဘွင့် အဋ္ဌကထာတို့နှင့်မညီ။ အာ ဘယ်သို့မညီသနည်းဟူမူကား။ဂန္ဓာသေယျကသတ္တဝါတို့အားပဋိသန္ဓေ ၏.ဥပါဒက္ခဏနှိုက်။ရုပ်တို့.၏ဖြစ်ခြင်းဇာတိသည်။ အာစယမည်သည် ဖြစ်လျှင်။စက္ခာယတန။ သောတာယတန။ဃာနာယတန။ဇိဝှာယတန။ သဒ္ဒါယတနတို့သည်။ဂန္ဓာသေယျကသတ္တာတို့ဝါအား။ပဋိသန္ဓေခဏ၌မ ရှိခြင်းကြောင့်။ထိုစက္ခာယတန၊ သောတာယတန။ဃာနာယတန။ဇိဝှါ ယတန၊သဒ္ဒါယတနတို့၏.ဖြစ်ခြင်းဇာတိသည်။အာစယမမည်ရာ။ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်မညီသောအခြင်းအရာကိုသိအပ်၏.။အာစယ။ဥပစယ။ သန္တတိ။အဖြေပြီး၏.။ ။

(၁၈) တေဇောဓာတုဠီတိပ္ပကာရဝ ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပံသမုဋ္ဌာပေ တိဟူသောဝါကျနှိုက်။ ပဋိသန္ဓေနှင့်တကွဖြစ်သော။ ကမ္မဇတေဇော ဓာတ်သည်။ ပဋိသန္ဓေ၏.ဠီခဏနှိုက်မိမိလည်းဠီသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဥတုဇရုပ်တို့ကိုဖြစ်စေနိုင်ရာနှိုက်။အကြောင်းကဲ့ပြခြင်းငှာ။ပဋ္ဌာဇ်တာ ဒိပစ္စယုပထမ္ဘသာဘေနဥတုဩဇာနံဠီတိက္ခဏေယေဝ ဗလဝဘာဝေါ တိအာဟ၊တေဇောဓာတုဠီတိပ္ပကာဝါတိအာဒိဟု။အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝ နီဋီကာနှိုက်။မိန့်ဆိုအပ်၏.။ ကမ္မဇတေဇောဓာတ်သည်။ ပဋိသန္ဓေစိတ် ၏.။အဘိုက်အတန့်တွင်ပဋ္ဌာဇာတအစရှိသောပစ္စည်းကိုရမည်၊မရမည် အပေး။ ။

ပဋ္ဌာဇာတပစ္စည်းသည်။ ပစ္စယုပ္ပန်မှနောက်ကာလနှိုက်ဖြစ်၍။ထင် ရှားရှိသဖြင့်သာလျှင်။ကျွးဖူးပြုကြောင်းကိုပဋ္ဌာန်း ပါဠိတော်ကသလ တိုက်ပညာဝါရဂဏနှိုက်။ ။ပဋ္ဌာဇာတဝိပွယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတတို့ တိကိုး။ဟူ၍ပေါတော်မူခြင်းကြောင့်။ပတမဘဝင်စိတ်သည်။ပဋိသန္ဓေ စိတ်၏.ဠီခဏနှိုက်မဖြစ်သေးသည်လည်းတကြောင်း။ထင်ရှားမရှိသည် လည်းတကြောင်းမျှားကြောင့်။ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်၏. ဠီခဏနှိုက်။ကမ္မဇ တေဇောဓာတ်သည်။ ပထမဘဝင် ဟူသောပဋ္ဌာဇာတ အစရှိသော

ပဋ္ဌာဇာတပစ္စည်းသည်။ ပစ္စယုပ္ပန်မှနောက်ကာလနှိုက်ဖြစ်၍။ထင် ရှားရှိသဖြင့်သာလျှင်။ကျွးဖူးပြုကြောင်းကိုပဋ္ဌာန်း ပါဠိတော်ကသလ တိုက်ပညာဝါရဂဏနှိုက်။ ။ပဋ္ဌာဇာတဝိပွယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတတို့ တိကိုး။ဟူ၍ပေါတော်မူခြင်းကြောင့်။ပတမဘဝင်စိတ်သည်။ပဋိသန္ဓေ စိတ်၏.ဠီခဏနှိုက်မဖြစ်သေးသည်လည်းတကြောင်း။ထင်ရှားမရှိသည် လည်းတကြောင်းမျှားကြောင့်။ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်၏. ဠီခဏနှိုက်။ကမ္မဇ တေဇောဓာတ်သည်။ ပထမဘဝင် ဟူသောပဋ္ဌာဇာတ အစရှိသော

ပစ္စည်းကိုမရဟူ၍မှတ်အပ်၏။ ။ထိုပဒိသန္ဓေစိတ်၏ဇွဲခလာနိုက်းပ
ထမဘဝင်ဟူသောပဏ္ဏာဇာတအစဝိုသောပစ္စည်းကိုရ၏ဟူ၍ပြသော
ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာမ၌၊ ဝိဘင်းမူလဋီကာနိုက်ကား၊နာဝင်တရားသည်
လျှင်မြန်သောချုပ်ခြင်းဂိုသည်ဖြစ်၍။ ဥပါဒက္ခဏဓ္မအားဂိုခြင်းကြောင့်
ဂင်းဥပါဒက္ခဏနိုက်စိတ္တဇရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း။ ရုပ်တရားသည်၊
နှေးသောချုပ်ခြင်းဂိုသည်ဖြစ်၍ ဥပါဒက္ခဏနိုက်အားဂိုကြောင်း၊ ဂမ္မဇတေ
ဇောဝေတ်သည်။ ပဒိသန္ဓေစိတ်၏ဥပါဒက္ခဏနိုက်၊ မိမိထည်းဥသို့ရောက်
သည်ဖြစ်၍။ဥတုဇရုပ်ကို ဖြဂ်စေနိုင်ကြောင်းကု၊အဋ္ဌကထာဆရာအလို
အားဖြင့်ပြအပ်၏။ ။အာဘဝမူဝဇ္ဇဝိဘာဝဒိုဋီကာနိုက်ကဲ့သို့၊ပဏ္ဏာဇာ
တအစဝိုသောပစ္စည်းကိုရခြင်းကြောင့် ဟူသောအကြောင်းစကားကဲ့
မပြအပ်။ ။

(၁၉) သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်။အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်နှဂ်ပါးတို့တွင်
သောဟူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကိလေသာတို့နှင့်တကွဖြဂ်ခြင်းကြောင့်၊ ကို
လေသာတို့မှကြွင်းသော၊ ခန္ဓာငါးပါးဂိုသောသဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို
အာဂုံပြုနိုင်မည်၊မပြုနိုင်မည်။ ဥပါဒိမည်သောဝိပါက်ကမ္မဇဥပါဒါန်
မရှိသော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို၊ ရဟန္တာပဒိုဋီလ်သည်၊ဝိပါက်ကမ္မ
ဇရုပ်နှင့်တကွဖြဂ်ခဲ့ရကား၊အာဂုံပြုသောအားဖြင့်ခံစားနိုင်မည်၊မခံစား
နိုင်မည်။အာမေး။ ။

နိဗ္ဗာန်သည်ကိလေသါတို့မှကုန်ခြင်း၏၊ကြောင်းဖြဂ်သောကြောင့်
သဥပါဒိသေသလည်းမည်၏၊ ဥပါဒါမည်သောခန္ဓာငါးပါးတို့၏၊ကင်း
ခြင်းချုပ်ခြင်း၏၊ အကြောင်းဖြဂ်သောကြောင့်။ အနုပါဒါသေသလည်း
မည်၏၊ လောကုတ္တိုလ်သည်။ကိလေသာဥပါဒါမရှိသော်သည်း။ ကို၊ထ
သောဥပါဒိန္ဓာပါးတို့၏၊ကုန်ခြင်း၏၊အကြောင်းဖြဂ်သောဒုဿီလကဲ့သို့အာဂုံ
ပြုနိုင်၏၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဥပါဒါမရှိသော်သည်း၊ ဂါပါးအာ
ရုံကြောင့် ရှိသော်လည်း၊ကိလေသာဥပါဒါန်မရှိသော်ကြောင့်၊ ချုပ်ခြင်းစွဲကြောင့်၊
ဖြဂ်သောဒုဗ္ဗိုဇ်ကဲ့သို့အာဂုံပြုနိုင်၏။ ။

ရှုပသက်ဟုပဝိဇ္ဇာနိုက်၊သုံးရပ်သောဒုက္ခ
ဝိသဇ္ဇနာသည်ပြီး၏။ ။

(၂၀) နိဗ္ဗါန်မှတပါးသောပရမတ္ထတရားတို့သည်။ကာလသုံးပါ
မှလွတ်ခြင်းမရှိသောကြောင့်။ မဂ်သည်သတ်အပ်။ပယ်အပ်သော။ အနု
သယကိလေသာတို့သည်။ ကာလသုံးပါးတို့တွင်အတိတ်ကာလနှိုက်အ
ကျိုးဝင်မည်။အကျိုးမဝင်မည်။အမေး။ ။

အနုရုပံကာရကံလဘိတ္ထာပုနပ္ပုနံ သပ္ပုသန္တာနေသုသေန္တိတိအနု
သယာ။ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ။ လျောက်ပတ်သောအကြောင်းကိုရ
သည်ဖြစ်၍။ အဘန်ဘန်သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်နှိုက်ဖြစ်ခြင်းငှာထိုက်
သောကိလေသာတို့သည်။ အနုသယကိလေသာမည်ကုန်၏။"ဤသို့အနု
သယကိလေသးကို သာမဂ်သည်သတ်အပ်၏။ အတိတ်ဖြစ်သောကိ
လေသာကိုလည်း။ခဏတ္တယသို့ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍"ကုန်ပြီးပျောက်ပြီးဖြစ်
သောကြောင့် မဂ်သည်မပယ်နိုင်။ အနာဂတ် ကိလေသာကိုလည်း။
ခဏတ္တယသို့'ရောက်လတ္တံ့သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားမရှိသောကြောင့်။မဂ်
သည်မပယ်နိုင်။ပစ္စုပ္ပန် ကိလေသာကိုလည်း။ ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲ
ဖြစ်၍။မပယ်နိုင်ဟူ၍မှတ်အပ်၏။ ။မဂ်သည်ပယ်အပ်သောအနုသယ
ကိလေသာတို့သည်။ကာလသုံးပါးဠအကျိုးမဝင်။ထို့ကြောင့်။သမ္မောဟ
ဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာတို့နှိုက်။ဧဝံဖဂ္ဂေါယေကိလေ
သေပဇဟတိ။တေအတိတာဝါအနာဂတာဝါပစ္စုပ္ပန္နာဝါတိ။နဝတ္တွဗ္ဗာ
ဟူ၍မိန့်ဆိုအပ်၏။ဝံ။ဤသို့။မဂ္ဂေါ။မဂ်သည်။ ယေကိလေသေ။အကြင်
အနုသယကိလေသာတို့ကို။ပဇဟတိ။ပယ်၏။ တေကိလေသာ။ထိုမဂ်
ဖြင့်ပယ်အပ်သောအနုသယကိလေသာတို့ကို။အတိတာဝါတိ။ ခဏတ္တ
ယသို့ရောံပြီးဖြစ်သော အတိတ်ကိလေသာတို့ဟူ၍ငင်း။အနာဂတာဝါ
တိ။ ခဏတ္တယသို့ရောက်လတ္တံ့သောအနာဂတ်ကိလေသာတို့ဟူ၍ငင်း။
ပစ္စုပ္ပန္နာဝါတိ။ခဏတ္တယသို့ရောံဆဲဖြစ်သော ကိလေသာတို့ဟူ၍ငင်း။
နဝတ္တွဗ္ဗာ။မဆိုအပ်ကုန်။ ။ဤဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကိုထင်ရှားသိစေ
ခြင်းငှါ။ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာတို့နှိုက်
ဆောင်အပ်သောသုံးပါးသောဥပမာတို့ထွင်။ မာတုဂါမ၏။သားမရ
စေတတ်သောဆေးကိုသောက်သောဥပမာဖြင့်ပြဦးအံ့။ ။

မာတုဂါမသည်။ရှေးဦးစွာဘွားဖြင်ပြီးဖြစ်သေါသားကြီးသည်လည်း
ပြေးသွားတတ်ပြီ။ နှစ်ကြိမ်မြောက် ဘွားဖြင်အပ်သော သားငတ်သည်
လည်း။ပုခက်တွင်းနှိုက်ရှိ၏။ ထိုအခါငင်းမာတုဂါမသည်။ သားမရစေ

တတ်သောဆေးကိုသောက်၏၊ ဂင်းဇသောက်အပ်သောဆေးသည်၊ ဂွေး ဦးစွာဘွားမြင်ပြီးသောသား ကြီးကိုလည်း သတ်သည်မဟုတ်၊ နှစ်ကြိမ် မြောက်ဘွားမြင်အပ်သောသား ငယ်ကိုလည်း သတ်သည်မဟုတ်။ အနာဂတ်ဖြစ်သောသားကိုထည်း၊ ဂင်းမာတုဂါမ၏ ငယ်နှိုက်ထင်းရှားရှိမရှိသေးသည်ဖြစ်၍သတ်နိုင်သည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဂင်းသားမရစေတတ်သောဆေးကို၊ မသေဝံသည်ရှိသော်၊ ယောဂကျား တို့နှင့်၊ ပေါင်းဘက်ခြင်းကြောင့်။ အဘန်ဘန်သားရခြင်းငှာထိုက်သောသဘောရှိ၏။ သားမရစေတတ်သောဆေးကိုသောက်အပ်သည်ရှိသော်ယောက်ကျား တပါးတို့နှင့်ပေါင်းဘက်သော်လည်းသားမရပြီ။ သို့ဖြစ်၍ သောက်အပ်သောဘဒ်းကိုမရစေတတ်သောဆေးသည်၊ ယောက်ကျားတပါးတို့နှင့် ပေါင်းဘက်ခြင်းကြောင့်။ အဘန်ဘန်သားမရခြင်းငှာ ထိုက်သောသဘောကိုပါယ်သကဲ့သို့၊ ဤအတူအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သန္တာန်၌ဖြစ်ပွါးစေအပ်သောအရိယာမဂ်ဟူသေါဆေးသည်သားကြီးနှင့်တူသောကင်းပြီးချုပ်ပြီးသောအတိတ်ကိလေသာကိုလည်းမပယ်နိုင်၊ သါးငယ်နှင့်တူသောဥပါဒါန်ဇာတ်အားဖြင့်ခဏသုံးပါးသို့ရောက်ဆဲဖြစ်သောပစ္စုပ္ပန်ကိလေသာကိုထည်းမပယ်နိုင်၊ မတုဂါမဝမ်းနှိုက်မရှိသေးသောသားငယ်နှင့်တူသေါခဏတ္တယသို့ရောဝံလတ္တံ့သည်ဖြစ်၍ မရှိသေးသောအနာဂတ်ကိလေသာကိုလည်းမပယ်နိုင်၊ အရိယာမဂ်ကိုမဖြစ်ပွားစေအပ်သည်ရှိသော်အကြောင်းတို့နှင့်ဝေးကွဲခြင်းကြောင့်ကိလေသာတို့သည်သတ္တဝါတို့၏၊ သန္တာန်၌အဘန်ဘန်ဖြစ်ရာ၏။ အရိယာမဂ်ကိုပွါးစေအပ်သည်ရှိသော်၊ အာရုံအစရှိသေါအကြောင်းတို့နှင့်ဝေးကွဲသော်လည်း ကိလေသာတို့သည်တဘန်မဖြစ်ပြီ၊ သို့ဖြစ်၍ အရိယာမဂ်သည်၊ အာရုံအစရှိသောအကြောင်းတို့နှင့်ဝေးကွဲသည်ရှိသော် သတ္တဝါတို့၏၊ သန္တာန်၌၊ အဘန်ဘန်ဖြစ်ခြင်းငှာထိုက်သောကိလေသာတို့ကုပယ်၏။"

(၂၁) ယင်းသို့အရိယာမဂ်သည်သတ်အပ်သောကိလေသာတို့သည်၊ အတိတ်အဂတ်ပစ္စုပ္ပန် ဟူသောကာလသုံးပါးမှ လွတ်သည်ရှိသော်၊ အဘယ်သို့သေါအံ့ကြောင်းကြောင့်၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာဓမ္မာ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗသဓမ္မသမာနဘာဂရပစ္စယေနပစ္စယော၊ အဇရှိသည်ဖြင့်တိကပဋိသန္ဓိဇနကဂင်း၊ ဤအဝါဒသုတ္တန်ပဌာတဗ္ဗာ တိတတိကတိ

ကပဋ္ဌာနိုးနိုးကိုင်ရင်း။ အတိတဒုဿနေန ပဟာတဗ္ဗ တိကတိ ကပဋ္ဌာနိုး နိုးကိုင်ရင်း။ အတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်ဟူသော သုံးပါးသော ကာလတို့၌ အရိယမဂ်လေးပါးသည်ပယ်အပ်သောကိလေသာတို့ကိုဟောအပ်လေ သနည်းမေး။ ။ယံပနပဋ္ဌာနေဒဿနေနပဟာတဗ္ဗောဓမ္မောဒဿနေနပ ဟာတဗ္ဗာသဓမ္မာသေ အနန္တရပစ္စယေနပစ္စယောတိ အာဒိနာတိကေ။ တထာဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာတိတိကတိကေ။အတိတဒဿနေနပဟာ တဗ္ဗတိကတိကေစတိသုကာလေသုဒဿနာဒိပဟါတဗ္ဗဝစနံကတံ၊တံ အတိတာဒိနံသံကိလိဋ္ဌတာယအပါယဂမနိယတာယစဒဿနာဒိပဟါ တဗ္ဗေဟိနိရတိသယင်္ကာဝုတ္တာနိဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီအာနုဋ္ဌိကာ။ ။ အာနက်ကား။ ။ပဋ္ဌဇေန။ပဋ္ဌာနကျမ်းနိုက်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗော ဓမ္မောဒဿနေနပဟါတဗ္ဗသဓမ္မသအနန္တရပစ္စယေနပစ္စယောတိအါ ဒိနာ။ပစ္စယောဤသို့အစရှိသောစကားဖြင့်။ တိကေစ။တိကပဋ္ဌာနိုးနိုက် ရင်း။ တထာ။ထို့အတူ။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာတိတတိကတိကေစ။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတိကတိကပဋ္ဌာနိုးနိုက်ရင်း။အတိတဒဿနေ နပဟာတဗ္ဗတိကတိကေစ။ အတိတဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတိကတိကပ ဋ္ဌာနိုးနိုက်ရင်း။တိသုကာလေသု။ ပစ္စုပ္ပန်အတိတ်အနာဂတ်ဟူသောကာ လသုံးပါးတို့၌။ယံဒဿနာဒိပဟာတဗ္ဗစနံ။ အကြင်သောတာပတ္တိမဂ် အစရှိသည်သည်ပယ်အပ်၏။ ဟူသောစကားကို။ကတံ။ ပြုတော်မူ အပ်၏။ ။တံဝစနံ။ထိုစကားကို။အတိတာဒိနံ။အတိတ်အစရှိသောကိလေ သာအကုသိုလ်တရားတို့၏။ ။သံကိလိဋ္ဌတာယစ။ကိလေသာတို့သည်နိပ် စက်အပ်ပူပန်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ အပါယဂမနိယတာယစ။ အပါယ်သို့လားစေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဒဿနာဒိပဟာတဗ္ဗေ ဟိ။သောတာပတ္တိမဂ်အစရှိသည်တို့သည် ပယ်အပ်သောတရားတို့နှင့်။ နိရတိသယင်္ကာ။အထူးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဝုတ္တံ။ဟောတော်မူ အပ်၏။ဣတိ။ဤသို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။မြတ်အပ်၏။ ။အရိယမဂ်သည်ပယ်အပ် သတ်အပ်သောကာလသုံးပါးမှ လွတ်သောအကုသိုလ်တရားတို့နှင့်။အ တိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သောအကုသိုလ်တရားတို့၏။ ကိလေသာ တို့သည်နိပ်စက်အပ် ပူပန်စေအပ်သည်၏။ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ အပါယ် သို့ဆောင်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် တာ နိယောဇဉ်သဓာနိစသည်တို့၌ကဲ့သို့။အတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော

အကုသိုလ်စာရားတို့ကို။ ဒုဿနေနပဟာတဗ္ဗာဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗါ
ဟူ၍ပေါ်ကော်မူအံပ်ကုန်၏။ ။
(၂၂) စိတ်ထခုယုတ်ကိုးဆယ်သည်၊ဝိညာဏ် ဝိညာဏကွန်ရှေ
အစရှိုးသာပါဠိတို့နှိုက်။ ဝိညာဏ်မည်သည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဓာတ်
တဆဲ့၅စ်ပါးကဲ့ပြုသော်အံရာနှိုက်။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရုဝဋ္ဌနိုးသမ္ပယုဒ်နှင့်း ၆ဖွဲးကို၊
ကာယ ဝိညာဏဓာတ်၏၊ အချားမဲ့နှိုက်ဝိညာဏာဝေဘုဟူ၍ ပြဆိုသင့်
လျော်အဘုယ်ကြောင့်မနောဓာတ်ဟူ၍ပြဆိုအပ်သးည်းကုမေး။ ။

ပဋ္ဌဒ္ဓါရုဝဋ္ဌနိုးသည်ဘဝင််စလနဟုဆိုအပ်သောမနောဓွဲ ရုပ်ထုက်
ခြင်းဟု၊ အကြောင်းပြုပ်သောကြောင့်၎င်း၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုးဉ်းဖွဲးသည်သန္နိုရ
ကာဟုဆိုအပ်သောမနောဓွဲ ရသို့ဝင်ရောက်း၏အကြောင်းပြုပ်သောကြောင့်
၎င်း၊တူသောမှိုရာဂိုးသောကြောင့်၎င်း အနုံးရအာဂိုးသောပစ္စည်းကို ရသည်
ဖြစ်၍၊တူသောမှိုရာဂိုးသောကြောင့်၏။ အနုံးရစသောပစ္စည်းမဖြုပ်ခြင်း
ကြောင့်၎င်း။ တူသောမှိုယာဂိုးသောစိတ်၏၊အနုံးရာသောပစ္စည်းဖြုပ်၍
တူသောမှိုရာဂိုးသောစိတ်၏၊ အနုံးရစဂိုးသောပစ္စည်းကိုမရခြင်းကြောင့်
၎င်း။ပဋ္ဌဒ္ဓါရုဝဋ္ဌနိုးသမ္ပဋိစ္ဆိုးဉ်းဖွဲးတို့သည်၊ ဝုဋ္ဌဗ္ဗိုးသောကြောင့်၎င်း။ အိ
ခြင်းကဲ့ဥာအထူးမှုကြောင်းသည်ဖြုပ်၍၊မနုနမတ္တာဒေဝဘုတို့၊မနောဓာတ်ဟု
သောဂစ်နဲ့ဥာအသိုးသိုးခြင်းမှုသောဖြုပ်ဂိုးသောကြောင့်ဒဲ့ရကား။မနော
ဓာတ်မည်၏။ ။ဤသိုးဆပ်ပြုိးသည်မှုပြုနိုးသောအားဖြင့် မနောဝိညာဏ
ဓာတ်မည်ခြင်း၏၊အကြောင်းကဲ့သိုအာဒိ၏။ ။ပဋ္ဌဒ္ဓါညာဏ်တို့သည်
ကား။မှိုရာဂဖွဲးအထူးဂိုခြင်းကြောင့်။ပဋ္ဌဒ္ဓါညာဏ်ဓါတ်ဟူသောအမည်
ကိုရ၏ ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဋ္ဌနိုးသမ္ပဋိစ္ဆိုးဉ်းဖွဲးတို့သည် ၂၃ဂိုးပါးသောဝိညာဏ
ဓာတ်တို့ကွင်း၊ထူးခြားသောသဘောခြင်း ကိစ္စနှင့်ဒွါရဝတ္ထုမှုသဘောကဲ့ပြုသောအာဂ္ဂ
သာဒိညာဏဓာတ်မမည်ကုန်သည်ဟုပညာတ်၏။ သည်းနှလုံးကြွေထ၊ပါးစပ်နှလုံးကြွေထားခဲ့သော အာဂန္တုကဘာဝနှင့်
လာသောဂိုသောတရားတို့ကဲ့ပြုသော၊ ဒုဿဓဲဒုဿဓာကွန်ရှေ အစရှိ
သောဓာတ်တို့နှိုက်ကားဝိညာဏ်မည်၏။ ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာဘိဝါဒနာဒိဒုတိယဝါရသုံးရပ်သော
ပဏ္ဏာဒသမဋီကာပြီး၏။

(၂၃) ရှေးရှေးသော ကာမ သုဂတိဘဝ။ ရူပဘဝတို့နှိုက်။ ဖြစ်ပွားစေအပ်သောသညာဝိရာဂ။ ရူပါဝစရကုသိုလ်ပဉ္စမ ဈာန်ပုညာဘိသင်္ခါရကြောင့်။ အသညသတ်ဘုံနှိုက်။ ဇိဝိဘနဝကကလာပ်ရုပ်မျှသာ။ ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိအခါတို့နှိုက်ဖြစ်၏။ ၎င်းဖြစ်ရာအသညသတ်ဘပန်နှိုက်။ ဝိညာဏ်။နာမ်။သဋ္ဌာယတနဲ။ဖဿ။ဝေဒနာ။ ဟူသောပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါးဖြစ်ခြင်းမှကင်းသည်။ ၎င်းအကျိုးတရားငါးပါးမှ ကင်းသဖြင့်။တဏှာ။ဥပါဒါန်။ကမ္မဘဝ။ဟူသောပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားတို့သည်။ဖြစ်ခြင်းမှကင်းကုန်သည်။သို့ဖြစ်၍။အတိတ်အကြောင်းသဉ်။ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်ခဲသော။ဝိညာဏ်စသည်နှင့်စပ်ခြင်းကင်းသည်မဟုတ်လော။ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးသည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းနှင့် စပ်ခြင်းကင်းသည်မဟုတ်လော။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကင်းသဖြင့်။အနာဂတ်အကျိုးနှင့်လည်းစပ်ခြင်းကင်းရာသည်ဖြစ်၍။အသညသတ်ဘုံမှစုတေ၊သောသတ္တဝါသည်။ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိအခါတို့နှိုက်ဖြစ်၏။ ။

သစ္စံသဏ္ဌာပနိသဠိ။ပစ္စယာကာရမေဝစ။ စတုရောမ္မာဒုဒ္ဒသာ။ ဒေသေတုံနစသုကရာ။ ။ဟူ၍သမ္မာဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာဝိသဒ္ဓိ မဂ်အဋ္ဌကထာတို့နှိုက် မိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ။ သစ္စာ။သင်္ကတ္တဝါ။ ပဋိသန္ဓေ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်။ဤလေးပါး၊သောတရားတို့သည်။ သိဖြင်နိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်၍။ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ဟောပြောခြင်းငှာခဲရင်းသောအရာဖြစ်သည်။ ။ထိုလေးပါးတို့တွင်။ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ္ဓတိ ဇတသ္မာတိပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါဟူသောဝစနဖြင့်အညီ။ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားသည်။ သခ်ါရအစရှိသောအကျိုးတရားတို့၏။ စွဲ၍ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မည်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ္ဓတိတိပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါဟူသောဝနဖြင့်အညီ။ သခ်ါရအစရှိသောအကျိုးတရားသည်။အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောကြောင့်။ ပဋိစ္စသပ္ပါဒ်မည်၏။ ။ထူးပြားဆန်းကျယ်နက်နဲသောတရားတော်ဖြစ်သောကြောင့်။ အကြောင်းအကျိုးနှစ်ပါးတို့ကိုခွဲဝေ၍။ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားသည်။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်မည်၏။ ဟူ၍လည်း ကောင်း။ သခ်ါရအစရှိသော အကျိုး တရားသည်။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နမည်၏။ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဟောပြာဘွင့်ဆိုသော အရာလည်းရှိ၏။ ။၍အရာနှိုက်မှကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ္ဓတိဇတသ္မာတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါဟူသော အပါ

ဒါနသာဒနဝစနထွေဖြင့်ရအပ်သောအဝိဇ္ဇာအစရှိသော်အကြောင်းတရား
ကိုလည်းကောင်း။ ပဒိမ္ဘသမုပ္ပဒ္ဓတိတိပဒိဋ္ဌသမုဒ္ဒါဒါဟူသောကတွေ့
သာဓန ဝစနထွေဖြင့်ရအပ်သော သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားကို
လည်းကောင်း။သာမညနိဒ္ဒေသနည်းဂေ့သေသနည်းအားဖြင့်၊ပဋိစ္စသ
မုပ္ပါဒ်မည်၏.ဟူ၍ဆိုလွယ်စေခြင်းငှာပြဆိုအပ်၏.။ ။ထိုပဋိစ္စသ
မုပ္ပါဒ်သည်။အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်။ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အားဖြင့်
နှစ်ပါးအပြားရှိ၏.။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်
လည်း။အတ္ထိဘာဝ။ဓရမာနအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်
မဂ်သည်မချုပ်စေအပ်သည်ဖြစ်၍၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသောတရား၏ရှိသည်
၏.အဖြစ်သည်။အတ္ထိဘာဝအနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မည်၏။ ။အဝိဇ္ဇာ
အစရှိသောတရား၏. ဥပါဒါန်ဦးဘင်အားဖြင့်တည်ဆဲ၏.အဖြစ်သည်၊ဓရ
မာနအနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မည်၏.။ ။ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ဆည်လည်း။အနုပ္ပါဒ။ အသေသနိရောဓအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏.။ထို
နှစ်ပါးတို့တွင်။မဂ်ဆေးပါးသည်။ ထို ဂ်သည်အား လျော်စွာပယ်အပ်
သောကိလေသာတို့၏. မဖြစ်ခြင်းအဘာဝသည်လည်းကောင်း။ ထိုကို
လေသာလျှင်အကြောင်းရှိသော၊သင်္ခါရအစရှိသောအကျိုးတရားတို့၏.
မဖြစ်ခြင်း အဘာဝသည်သည်းကောင်း။ အနုပ္ပါဒပဋိလော မပဋိစ္စသ
မုပ္ပါဒ်မည်၏။ ။အရဟတ္တမဂ်ကုရသည်မှ၊အထက်ဖြစ်သောနောက်
ကာလ၌က်။ပဒိဒ္ဓဝန်မစံမှိအတွင်း။ဝိပါက်ဖြစ်သော။ဝိညာဏ်၊နာမ်ရုပ်
သဠာယတန။ဖဿဝေဒနာတို့၏.ဆင်ခြားရှိခြင်းကြောင့်၊ထိုဝိပါက်ဖြစ်
သောဝိညာဏ်၊နာမ်၊ရုပ်၊ သဠာယတန။ဖဿ။ ဝေဒနာတို့ကိုဖြစ်စေ
တတ်သော။အတိတ်ဘဝ၌က်အကျိုးဝင်သောက်။ ထိုကံနှင့်သဟကာရိ
ကာရဏဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာတဏှာအစရှိသောကိလေသာတို့ကို၊အရ
ဟတ္တမဂ်သည် မပယ်အပ်၊ အနုသယဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာတဏှာအစရှိ
သောကိလေသာကိုသာ၊ အရဟတ္တမဂ်သည်ပယ်အပ်သို့၊သို့အရဟတ္တ
မဂ်သည်မပယ်အပ်သော၊အတိတ်ဘဝ၌က်အကျိုးဝင်သောက်၊အဝိဇ္ဇာ
တဏှာအစရှိသောအကြောင်းနှင့်တကွ၊ဝိပါက်ဖြစ်သော၊ဝိညာဏ်နာမ်
ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသောအကျိုးတရားတို့၏.အနုပ္ပါဒ
သေသပဋိနိဒ္ဒေသနဝေတ်ဖြင့်၊ ပဋိနိဒ္ဒေသနစံယူသည်အခါ။ အကြွင်းမဲ့ချုပ်
သည်၏.အဖြစ်သည်၊အသေသနိရောဓပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မည်၏၊

ထိုကြောင့်။ ။တာတြာဘိက္ခဝေဆုတံငါအရိယဲးသါဝကောပဋိန္ဓသမုပ္ပါဒ
မောသာဓုကံယောနိသောမနသိကရောတိ၊ ဣမသ္မိံသတိဣဒံဟောတိ။
ဣမသ္မာပ္ပါဒါဣဒံဥပ္ပဇ္ဇတိ။ဣမသ္မိံအသတိဣဒံနဟောတိ၊ဣမသ္မာနိရော
ဓာဣဒံနိရုဇ္ဈတိ။ ။အစရိသောစကားကိုသံယုတ္တနိကာယ်နိဒါန်ဝဂ်၌
ဟောတော်မူအပ်၏။ ။

အနက်ကား။ဘိက္ခဝေ။ရဟန်းတို့။တာတြာ၊ ထိုသုတဝါ။ အသုတဝါ
အားဖြင့်နှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ သုတဝါ။ ကြားသိအပ်သော
အာဂမ အဓိဂမရှိသော။ အရိယသာဝကော။ အရိယသာဝကသည်၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒမော်။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘုရားကဲ့သာလျှင်။သာခုကံ။ကောင်း
စွာ။ ယောနိသော။ အသင့်အားဖြင့်။မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။
ကိ'မနသိကရောတိ။ အာဘယ်သို့နှလုံးသွင်းသနည်းဟူမူကား။ဣမသ္မိံ
ဤအဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်းသည်။ သတိ သေသ်။ဣဒံ၊ဤသင်္ခါရအ
စရှိသောအကျိုးသည်။ ဟောတိ။ရှိ၏။ ဣမသ္မာ၊ဤအဝိဇ္ဇာအစရှိသော
အကြောင်း၏။ ဥပ္ပာဒါ။ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ဤသင်္ခါရ အစရှိသော
အကျိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဖြစ်၏။ ဣမသ္မိံ။ဤအဝိဇ္ဇာ အစရှိ သော အ
ကြောင်းသည်။ အသတိ။မရှိသေသ်။ဣဒံ။ ဤသင်္ခါရအစရှိသောအကျိုး
သည်။နဟောတိ။မရှိ။ဣမသ္မာ။ ဤအဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်း၏။ နို
ရောဓာ။ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ဣဒံ။ဤသင်္ခါရအစရှိသောအကျိုးသည်။နိရုဇ္ဈ
တိ။ချုပ်၏။ဣတိကားပါဠိတော်၏။အနက်၊ ။ဤပါဠိတော်နှိုက်။ဣမသ္မိံ
သတိဟူသောပုဒ်ဖြင့်။အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်း၏၊မဂ်သည်မချုပ်
စေအပ်သည်ဖြစ်၍၊ရှိသည်၏၊အဖြစ်တည်းဟူသော။ အတ္ထိဘာဝ။အဝိဇ္ဇာ
အစရှိသောအကြောင်း၏။ဥပါဒါန်ဘဝင်အားဖြင့်တည်ဆဲ၏အဖြစ်တည်း
ဟူသောဓရမာနကိုပြအပ်၏။ထို့ကြောင့်မူလပဋိကာန်းက်။ ။ဆတိတ်ဝ
ရမာနေ အနိရောဓ်တော်။ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဖွင့်ဖြစ်
သော။ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာမဟာဋီကာန်းက်။ ။နဓရမာနတံယေဝသန္ဓာယ
ဣမသ္မိံသတိတိဝုတ္တံ။ အထဧခါမဂ္ဂေနအနိရုဒ္ဓဘာဝန္တာတိဝိညာယတိ။
ဟူ၍လည်းကောင်း။ နတ္ထိဘာဝဝိရုဒ္ဓါအတ္ထိဘာဝေါ အနိရောဓောတိ
ဒဿိတံ။ ။ဟူ၍လည်းကောင်း။ ။နဣဇ္ဇတနအတ္ထလာဘမတ္တံဥပ္ပာဒေါ
တိအဓိပ္ပေတော။အထဧခါအနိရောဓသင်္ခါရတောအတ္ထိဘာဝေါစာတိ။ ။
ဟူ၍လည်းကောင်းမိန့်ဆိုအပ်၏။ သတိတံ။သတိဟူသည်ကား။ဓရမာ

နေ။ ခဏတ္တယသို့ရောက်သဖြင့်တည်ဆဲဖြစ်သည်ရှိ၏သော်၊ ဝါ။တနည်း ကားအနိစ္စရောဓိဟော။ မဂ်သည်မချုပ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဤမူလဒိုကာ နှိုက်။ ဓရမာနဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်း၏ခဏတ္တယ အားဖြင့်တည်ဆဲ၏။ အဖြစ်ဟုဆိုအံ့ပ်သော။ ဓရမာနပဒိုစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြအပ်၏။ အနိစ္စရောဓိတေဝါ။ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။မဂ်သည်မချုပ်စေအပ်သည်ဖြစ်၍။အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်း၏ခဏတ္တယမဟုတ်သော်လည်း။ရှိသည်၏။အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊အတ္ထိဘာဝပဒိုစ္စသမုပ္ပါဒ် ကိုပြအပ်၏။ ။ဓရမာနတံယေဝ။အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်း၏ ခဏတ္တယအားဖြင့်တည်ဆဲ၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊သန္ဓာယ။ ရည်၍။ဇူမ ဆို့ သတိတိဇူဒံဝစနံ။ ဇူမဆို့သတိဟူသော၌စကား ကို။ဘဂဝတာ။ မြတ်စွာဘုရားသည်။နဝတ္တာ။ဟောအပ်သည်မဟုတ်။ အထင်ခဲ့၊။စင်စစ်သော်ကားမဂ္ဂေန။မဂ်သည်။အနိစ္စဘာဝဥ္စ။မချုပ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။သန္ဓာယ။ရည်၍။ ဇူမဆို့သတိတိဇူဒံဝစနံ။ ဇူမဆို့သတိဟူသော၌စကားကို။ဘဂဝတာ။မြတ်စွာဘုရားသည်။ဝတ္တာ။ဟောအပ်သည်မဟုတ်အပ်၏။ဇူတိ။ဤသို့။ဝိညာယတိ။သိအပ်၏။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား။ဓရမာန ဘာဝအနိစ္စဘာဝ နှစ်ပါးကိုပင်။ဇူမဆို့သတိဟူသော အကြောင်း၏ ခဏတ္တယသို့ရောက်သဖြင့်မသိခြင်းအစရှိသော သဘောကိုရှုခြင်းမျှကို။ဥပ္ပာဒေါတိ ဥပ္ပာဒမဟု၍။နအဓိပ္ပေတော။မလိုအပ်။အထင်ခဲ့၊စင်စစ်သော်ကား။အနိစ္စရောဓသဒ်ါတော။ မဂ်ကြောင့်မချုပ်သည်ဟုဆိုအပ်သော၊ အတ္ထိဘာဝဝေါစ။ အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်း၏၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုထည်း။ ဥပ္ပာဒေါတိ။ဥပ္ပာဒမည်၏ဟု၍။အဓိပ္ပေတော။လိုအပ်၏။ ။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ဥပ္ပာဒါဟူသောပုဒ်နှိုက်လည်း။ ဓရမာန၊အတ္ထိဘာဝနှစ်ပါးကိုပင်။ လိုအပ်၏ဟူထိုသည်၊ ။ဇူမဆို့သတိဟူသောပုဒ်၊ ဇူမဆုပ္ပါဒါဟူသောပုဒ်တို့နှိုက်။ ဓရမာန။အတ္ထိဘာဝနှစ်ပါးကိုပြသ

ဖြင့်။ ဤဒေါတိဟူသောပုဒ်။ဤဒုံဠဟုတို့။ ဟူသောပုဒ်တို့နှိုက်လည်း။ ဝရမာနု။အထွိဆာဝကွန်ပါးကိုပြုအပ်၏။ ။ဤမယွိုအံ့သတိ။ဤဒုံနေဟော တိ။ဤမသဿနိရောဓာ။ဤဒုံနိုရုဏ္ဏတိ။ ဟူသောပုဒ်တို့နှိုက်လည်း။ ပြုန်သော အားဖြင့်။အနုပ္ပါဒဒ။အသေသနိဒရောဓကွန်ပါးကိုသိအပ်၏။ ။တနည်းကား။ ဤမသွိုသဘိဤဒုံဟောတိ။ဟူသောဝါကျဖြင့်။ အထွိဘာဝပဋိစ္စသမုပ္ပါ ဒကိုပြုအပ်၏။ ။ဤမသဃုပ္ပါဒါဤဒုံဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဟူသောဝါကျဖြင့်။ဝရမာန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကိုပြုအပ်၏။ ။ ဤမသွိုအသတ်ဤဒုံနဟောတိ၊ ဟူသောဗါ ကျဖြင့်။အနုပ္ပါဒပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြုအပ်၏။ ။ဤမသနိရောဓ။ဤဒုံနိုရုဏ္ဏ တိ၊ဟူသောဝါကျဖြင့်။ အဇသသိုရောဓပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြုအပ်၏။ ။ဤ သို့သည်းသိလွယ်စေခြင်းငှာဝေဘန်၍မှတ်ရာ၏၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါ ရာသင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ။ အစရှိသောသုတ္တန်တဘာဇနိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ဒေသနာတော်သည်ပြုအပ်ပြီးသော။အထွိဘာဝ၊ဝရမာနအားဖြင့်နှစ်ပါး သောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့ကိုပြုသော အနုလောမပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဒေသနာဖြစ်သည်ဟူ၍မှတ်အပ်၏။ ၎င်းအဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ။သင်္ခါ ရပစ္စယာဝိညာဏံ။အစရှိသောအနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိ၏ အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာကိုပြုသော အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်လည်း။ အဝိဇ္ဇာအစရှိ သောတရား၏ ခဏာဇွယအားဖြင့်တည်ဆဲဖြစ်သော။ ဝရမာနပဋိစ္စသ မုပ္ပါဒ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဘွင့်ပြအပ်သည်မဟုတ်။ မဂ်သည်မချုပ်စေ အပ်သည်ဖြစ်၍အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်၏ အဖြက်ဟုဆိုအပ်သော။အထွိဘာ ဝပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အားဖြင့်လည်းဘွင့်ဆိုအင်၏။။ထို့ကြောင့်။ ။အဝိဇ္ဇာ ဘာဝေဘာဝတောတိ အဝိဇ္ဇာပဒအထွိဘာဝေသင်္ခါရာနံဘာဝတော။နှ ဟိအဝိဇ္ဇာယအသတိကဒါစိသင်္ခါရာသမ္ဘဝေါနှိ။ဤဒါနိုတံအဝိဇ္ဇာယဘာ ဝံဒဿေသဇ္ဇော။ အညာဏံအပဟိနံဟောတိတိအာဒိ။တေနမဂ္ဂေနအနိ ရောဓေါဇ္ဈတဝဇ္ဇအဝိဇ္ဇာယအထွိဘာဝေါ။နှရေမာနံတာဒိဝေါတိဒဿေသတိ။ ။ ဟူ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏ အဘွင့်ဖြစ်သောပရမတ္ထမဉ္ဇူသာမဟာဋီကာနှိုက် ပိန့်ဆိုအံ့ပ်၏တို့။ ။

အဝိဇ္ဇာဘာဝေဘာဝတောတိ။ဘာဝတောဟူသည်ကား။အဝိဇ္ဇာယ အဝိဇ္ဇာ၏။အထွိဘာဝေ။ရှိသည်ရှိသော်၊ သင်္ခါရာနံ။သင်္ခါရတို့၏။ဘာ ဝတော။ရှိခြင်းကြောင့်။ဝါ။ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ဟိသစ္ဒံ။မှန်၏။အဝိဇ္ဇာယ။ အဝိဇ္ဇာသည်။ အသတိ၊မရှိခဲ့သော်။ဝါ။ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကဒါစိ။ရံခါ

သခ်ိၤရာ။သခ်ိၤရတို့သည်။နသမ္ဘဝန်ဲ့။မဖြစ်ကုန်။ဝါ။မရှိကုန်။ဣဒါနိ။ယ
ခုအခါနှိုက်။အဝိဇ္ဇာယ။အဝိဇ္ဇာ၏့။တံ်ဘာဝံ။ထိုရှိသည်ကို။ဗသေနဲ့ာ
ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။အညာဏံအပဟိနံဟောတို
တိ။ဟောတို။ဟူ၍။အာဟ။ပိန့်ဆိုပြီ။တေန။ ထိုအညာဏံအပဟိနံအစရှိ
သောစကား၌ဖြင့်။မဂ္ဂေန။ မဂ်ကြောင့်။အဝိဇ္ဇာယ။ အဝိဇ္ဇာ၏့။အနိရော
ဓေါ။ မချုပ်ခြင်းသံည်။ဇာ၀။ဤရာအနှိုက်။အဝိဇ္ဇာယ။ အဝိဇ္ဇာ၏့။အထို
ဘာဝေါ။ရှိသည်၏့အဖြစ်မည်၏့။ ရေမာနတာဇေါ၊ အဝိဇ္ဇာ၏့ခဏတွ
ယအားဖြင့်တည်ဆဲ၏့။အဖြစ်သည်သာလျှင်။အထို်ဘာဝေါ။ရှိသည်၏့
အဖြစ်သည်။နဖောတိ။မဖြစ်၊ဇာတိဇာမံအတ္ထံ။ ဤအနက်ကို။ဒဇေသတိ။
ဖြ၏့။ ။အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသခ်ိၤရာ။သခ်ိၤရပစ္စယာဝိညာဏံ။အစရှိသော
အာဘိဓမ္မာဘာဇနီ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်သည်။ဓရမါန့်ဖြစ်သော
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုပြသောအနုလောမ၊ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်
ဖြစ်သည်ဟူ၍မှတ်အပ်၏့။ အဝိဇ္ဇာယတွေ၀အသေသ ဝိရာဂနိရောဓော
သခ်ိၤရနိရောဓေါ။ အစရှိသောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာတော်သည်။အ
နုပ္ပါဒ၊အံသေသနိရောဓအားဖြင့်နှစ်ပါးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားက်ဲ့ပြ
သောပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်ဖြစ်သည်ဟူ၍မှတ်အပ်၏့။
ဤကားအသည်သတ်ဘုံနှိုက်ဘဝစပ်သောအခြင်းအရာကို ဖြဆိုရာသိ
လွယ်စေခြင်းငှာ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဒ္ဒါ၏့ဝစနတ္ထ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား
ကိုယ်။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပြား။ ၎င်းပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပြားကိုပြသောဒေသ
နာတော်အထူးအပြားတို့ကိုဆိုသောအရင်းခံစကားတည်း။ ။

(၂၄) အသည်သတ်ဘုံနှိုက်သတ္တ၀ါတို့အား။ခဏတ္တ့ယအားဖြင့်
တည်ဆဲဖြစ်သော။ ဝိညာဏ်။နာမ်။ရုပ်။ သဠာယတန။ဖဿ။ဝေဒနာ။
တဏှာ။ဥပါဒါန်။ ကမ္မဘဝတို့သည်မရှိသော်လည်း။မဂ်သည်မချုပ်စေ
အပ်သည်ဖြစ်၍။ အဝိဇ္ဇာသခ်ိၤရအစရှိသောဂရူးတို့၏့ရှိသည်၏့အဖြစ်
ကြောင့်။အဘိဓမ္မာဘဝအနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အားဖြင့်၊ဝိညာဏ်။နာမ်။
ရုပ်။သဠာယတန။ဖဿ။ဝေဒနာ။တဏှာ။ဥပါဒါန်။ကမ္မဘဝ၊တို့သည်ရှိ
ကုန်၏့။ထိုသို့ရှိသောကြောင့်။အတိတ်ဘဝနှိုက်အကျိုးဝင်သောအဝိဇ္ဇာ
သခ်ိၤရဟူသောအတိတ်ဓာတ်ကြောင်းသည်။ဝိညာဏ်။နာမ်။ရုပ်။သဠာယ
တန။ဖဿ။ဝေဒနာ။ဟူသောပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနှင့်စပ်သည်။၎င်းပစ္စုပ္ပန်အ
ကျိုးသည်။တဏှာ။ဥပါဒါန်။ ကမ္မဘဝဟူသောအကြောင်းနှင့်စပ်သည်။

ဂုဏ်းပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းသည်။ဓာတိ။ဓရော။ မရဏာဟူသောအနာဂတ်အ
ကျိုးနှင့်စပ်သည်ဖြစ်၍။ အသည်သတ်တုံမှုတောသော် သတ္တဝါသည်
ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုနိုင်။ ။မရဏာသန္နဓောဓိ့ဓမ္မာရုံကမ္ဘနိဒိတ်ကိုပြုသော
အရာတို့နိုက်။ ဓမ္မာရမ္မဏံပနအတိတဓမော။ ဟူ၍မိန့်ဆို ခြင်းကြောင့်
ဝတ္ထုရမ္မဏာပစ္စ ည်းကို။ မရဏာသန္နအခါရအပ်မည်ဓမေး။ မရအပ်
မည်အမေး။ ။

ဟဒယဝတ္ထုသည်။ကြေးဒွိဖြစ်၍ထင်ရှားရှိလျှင်။နေ ်နိုက်ဖြစ်သော၊မ
နောဓာတ်။မနောဝိညာဏဓာတ်တို့အား။နိသဇ္ဇာ။ပုဂ္ဂလဓာတ်။ဝိပ္ပယုတ္တ။
အတ္ထိ။ဒေဝိဂဟ ဤငါးပါးသောပဋိယသတ္တိတို့ဖြင့်ဂေ ်ခုံးပြု၏။ ပထမ
ဇောသည်။ဘဝင်ပုစ္ဆနဒွန်တကွဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထုကုဗ္ဗိ၏။ ဟူ၍
လည်းကောင်း၊မနောဓာတုဘဝန်းနှင့်တကွဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထုကုဗ္ဗိ၏
ဟူ၍လည်းကောင်း။ပထမဇောဓိ့၏ မြို့ရာဟဒယဝတ္ထုကိုဥပလက္ခဏာနည်း
နိဒဿနနည်းအား ဖြင့်။ပြုဆိုသော်စကား ဖြစ်သည်။ကြေးဒွိဖြစ်သောထင်ရှားရှိ
သော ဟဒယဝတ္ထုကိုမရှိဟူ၍ပြုသောစကား မကျက်ဖြစ်သည်။အကယ်
၍အခြားမဲ့ဖြစ်သောစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို သောကိုဖြစ်သည်
ဟူ၍ဆိုပြီးအံ့။စက္ခုဝယတန။သောတဝယတန။ဃာနဝယတန။ဇိဝှါယတန
တနှုကာယဝယတနတို့သည်ဖြစ်ကုန်သော်။ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်အားလုံး
ကိုပြုသောအရာနိုက်သည်း။ ပဉ္စဒွါရုံတို့သည်ထိုနိုင်းအင်သဉ်ဖြစ်၍။ ပဉ္စ
ဝိညာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော။ရူပါရုံ။ သဒ္ဒါရုံ။ဂန္ဓာရုံ။ရသာရုံ။ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ
တို့နှင့်။ဟူမျှသောချုပ်ခြင်းရှိသော၊စက္ခုဝယတန။သောတဝယတန၊ဃာ
နဝယတန၊ဇိဝှါယတန၊ကာယဝယတနကိုသည်။မှီ၍မဖယုကဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်၊ပဉ္စဝိညာဏ်၏ မြို့ရာဖြစ်၏ ဟူ၍ဆိုင်း။ပဉ္စဝိညာဏ်မှ ပဋိသေဓ
အားဖြင့်ပြန်၍ရေသည်ရှိသော်။တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သောစိတ်၏ဥပါ

ဒကွဇာမှစ၍။ပဋ္ဌာန်ဂါရုဝဒ္ဓနာန်း၏ဘင်တိုင်အောင်ဖြစ်သောများစွာသော ပဋ္ဌာယတနတို့တွင်၊မဇ္ဈိမာယုကမှတပါး။ ကြင်းသောပဋ္ဌာယတနတို့ သည်။ပဋ္ဌာရုံသည်မထိခိုက်ဒုပ်သောကြောင့်၎င်း။ပဋ္ဌာရုံနှင့်တူမျှသော ချုပ်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍။မနွာယုက။ အမနွာယုကဖြစ်ခြင်း ကြောင့်၎င်း။ ပဋ္ဌဝိညာဏ်အားနိဿယ အစရှိသောပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ကျေးဇူးမပြုဟူ၍ဆိုကုန၏။ထိုဆရာတို့၏စကားသည်။ပဋ္ဌဒ္ဓါရိကမရဏာသန္နဝိထိ၌ ပဋ္ဌာရုံသည်။ စုတိ၏နောက်ကာလနီးကပ်ချုပ်သည်ဖြစ်၍။မဇ္ဈိမာယုကမ ဟုတ်သောပဋ္ဌာယတနကို။ပဋ္ဌဝိညာဏ်သည်မှီ၍ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ တစုံတရာသောအာရုံတို့သည်။မထိခိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍။၎င်းအာရုံနှင့်တူ မျှဒဿ။ချုပ်ခြင်းမရှိသောဟဒယဝတ္ထုသည်။ ရှေးနီးကပ်ဖြစ်၍ထင်းရှား ရှိလျှင်။မနောဓာတ်။မနောဝိညာဏဓာတ်တို့အား။ နိဿယအစရှိသော ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့်၎င်း။စက္ခုသောတဃာနဇိ ဝှါကာယဟဒယဝတ္ထုဟူဆိုအပ်သော။ ခြောက်ပါးသောဝတ္ထုရုပ်တို့ သည်။ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်။မနောဓာတ်။ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ ကျေးဇူးပြုသောအရာနီးကပ်။ ၎င်းပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်။မနောဓာတ်။မနော ဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်သည်မှ၊ ခြောက်ပါးသောဝတ္ထုရုပ်တို့သည်။ရှေးဦး စွာဖြစ်ခြင်း။ ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်။မနောဓာတ်။ မနောဝိညာဏဓာတ်ဖြစ် သည်အခါ။ ထင်ရှားရှိခြင်း တည်းဟူသော။ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော် ဖြင့်။သိမြင်အပ်သော။ နိဿယစသောသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း၏။အ ကြောင်းအကျိုးစပ်ပါးမှတပါး။ ပဋ္ဌာရုံတို့သည်။ထိခိုက်အပ်ခြင်း။ပဋ္ဌာရုံ တို့နှင့်တူသောချုပ်ခြင်းရှိသည်ဟုဆိုအပ်သောအကြောင်းအကျိုးတို့ကို။ ထိသွင်းခြင်းငှာမလျှော်သော်ကြောင့်၎င်း။မသင့်။ ။ဤကားဝတ္ထုပဋ္ဌာ ရေဇာတပစ္စည်းကိုဆိုရာစကားတည်း။ ။

ဝတ္ထုာရမ္မဏာပစ္စည်းဖြစ်ဟံကား။အကြင်အခါအတိတဘဝင်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော။မိမိသန္တာန်နီးကပ်ဖြစ်သောဟဒယဝတ္ထုသည်၊ဘဝင်စလနဘင် ဝင်ုပဋ္ဌေဒဟူဆိုအပ်သော။ မနောဓွါရအာဝဇ္ဇန်းထင်ခြင်းသို့ရောက်၏။ထို အခါအတိတဘဝင်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုသည်။ မနောဓွါ ရာဝဇ္ဇာန်းကာမဇောတရုံယုတ်သုံးဆယ်။တဒါရုံဇောဒသ။အဘိညာဏ် ဒွေးတို့အား။ရှေးနီးကပ်ဖြစ်ခြင်း။ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်မှိရာအား ဖြင့်၎င်း။ အာရုံအားဖြင့်၎င်း၊ထိုက်သည်အား လျှော်စွာ။အာရမ္မဏာဓိပတိ။နိဿ

ယ။ဥပနိဿယ။ပုဂ္ဂလေဝါတ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။အဝိဂတ၊ ဤပစ္ဆယသတ္တိ တို့ဖြင့်ကျေးဇူးပြု၏.။ အတိတဘဝင်နှင့်အတူဥပါဒ်ဖြိုင်သဖြင့်။မနောဒ္ဒါရအား ထင်ခြင်းသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍။ အာဝဇ္ဇနဲ။ဧော။အာဘိညာဏ်။ တဒါရုံတို့၏.။အာရုံဖြစ်သော။ ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး။ကြွင်းသောရှေးဌိ ဖြစ်၍တင်ရှားရှိသောဟဒယဝတ္ထုတို့သည်။ အာရုံမဟုတ်ခြင်းကြောင့်၊ အာရမ္မဏာ။အာရမ္မဏော်ပဓိပတိ။ အာရမ္မဏူပနိဿယမှတပါး။နိဿယ။ ပုဂ္ဂလေဝါတ။ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။ အဝိဂတတ၌ငါးပစ္ဆယသတ္တိတို့ဖြင့်ကျေးဇူး ပြု၏.။ ။ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝတ္ထာရမ္မဏာပစ္ဆည်းကိုပဝတ္တိ အခါနှိုက်ရအပ်၏.။ ။သို့ပြုအပ်ပြီးသောဇနကြောင်းကြောင့်။ဝတ္ထာရမ္မ ဏာပစ္ဆည်းကို။မရဏာသန္နအခါနှိုက်မယူမူ၍၊ ပဝတ္တိအခါနှိုက်ယူအပ်၏ ထို.ကြောင့်ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာနှိုက်။ ။ဝတ္ထုံပဿယာတိပဝတ္ထုဝိဟိ ကကိရိယာဗျာဂတာနံ။ဥပ္ပတ္တိဒသနဿ ဂတ္တံ။ဟူ၍ဖြင်း။ ။ဝတ္ထုံဝိ ဟိကာဗျာဂတာနန္တိ ပဝတ္တိယံပုဂ္ဂလေတပစ္ဆယံသန္ဓာယဂတ္တံ။ဟူ၍ဖြင်း ပဝတ္တိအခါနှိုက်ပြဆိုအပ်၏.။ ။

(၂၅) ၎င်းဝတ္ထာရမ္မဏာပစ္ဆည်း၏.ပစ္ဆယုပ္ပါန်တွင်။အာဘိညာဏ်နွေးကိုရအပ်မည်မရအပ်မည်။ရအပ်လျှင်လည်းမဉ်သည့်အာဘိညာဏ် ဖြစ်မည်နည်းအမေး။ ။

ဝတ္ထာရမ္မဏာပစ္ဆည်း၏.ပစ္ဆယုပ္ပါန်တွင်။ ဘိညာဏ်နွေးကိုရအပ်၏.။ အာဘိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့တွင်။ဟဒယဝတ္ထုကိုအာရုံပြုသောအရာဖြစ် ၍။ဇာဒ္ဓိဝိဓအာဘိညာဏ်ကိုပဋိသေဓအပ်၏.။ ။ထို.ကြောင့်ပဋ္ဌာန်းဋီကာ၌။ ။ စိတ္တဝသေနကာယံပရိနာမယတော။ ဣဒ္ဓိဝိဓအာဘိညာယစအဋ္ဌာရသ သုယံကံဠအာရမ္မဏံ ပုဂ္ဂလောတံပေသေတီတိဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဟူ၍ဝိနှံ့ဆိုတော်မူအပ်၏.။စိတ္တဝသေန။စိတ်၏.အစွမ်းအားဖြင့်။ကာယံ။ ရူပကာယကို။ပ ရိနာမယတော်။ညွတ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ဣဒ္ဓိဝိဓအာဘိညာယစ။ဣဒ္ဓိ ဝိဓအာဘိညာဏ်၏.လည်း။အဋ္ဌာရသသု။ တဆဲ့ရှစ်ပါးသောနိပ္ပန္နရုပ်တို့ တွင်။ယံကံဠံ။အမှတ်မရှိသော။အာရမ္မဏံ။အာရုံသည်။ပုဂ္ဂလောတံ။ပုဂ္ဂလ ဿတပစ္ဆည်းသည်။ဟောတိ။ဖြစ်၏.။ဣတိ။ဤသို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။မှတ်အပ်၏.။ ။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝတ္ထုာရမ္မဏာပစ္ဆည်း။ မရဏာသန္နအခါ။အာ ဘိညာဏ်နွေးကိုမရသင့်ပြီဟူ၍။ပယ်ကုန်၏.။ ဣဒ္ဓိဝိဓအာဘိညာဏ်ကို ရသင့်ကြောင်းနှင့်ဘင်ဆိုသောကြောင့်။မရဏာသန္နအခါ။ဝတ္ထုာရမ္မ

ကာပစ္စည်းကိုမယူမူ၍။ပဝတ္တိအခါ၌။ဝတ္ထွာရမ္မကာပစ္စည်းကိုယူရာ၏။ ။
(၂၆) ရုပ်အာဟာရပစ္စည်းနှိုက်။ အစ္ဆိတ္တသင်္ခါန်။ကဲ့မဖရုပ်ဩဒါသည်။ဩဒနမကရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်မည်မဖြစ်စေနိုင်မည်အမေး။ ။
ကဲ့မသမုဋ္ဌာနရူပေသုဋ္ဌာနပဝတ္တာ ဩဒါအည်ဩဒနမကံသမုဋ္ဌာပေတိ။။ဟူ၍ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌မိန့်ဆိုခြင်းကြောင့်။အစ္ဆိတ္တသင်္ခါန်ကမဖရုပ်ဩဒါသည်။ဩဒနမကရုပ်ကလောပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်၏။ ဟူ၍အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့်မှတ်အပ်၏။"ဤမှတပါးလည်း။ "ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယောကဗဠီကာရော ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယသသကာယသသအာဟာ ရပစ္စယေနပစ္စယောတိဇ္ဈတ္ထ ဥပ္ပာဒိဏ္ဏုပ္ပာဒါနိယော။ကဗဠီကာရာဟာရော ကမ္မသမုဋ္ဌာနရူပံအာဟာရ ရဂတာဩဒါဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပာဒါနိယသသကာယသသာတိ။တသ္မာသကမ္မသမုဋ္ဌာနရူပကာဝိယသသ။ အာဟာရပစ္စယေန ပစ္စယောတိဇ္ဈတ္ထရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံဝိယ။ကဒုတ္တာရူပါနံအနုပါလနဥပထမ္ဘာနဝသေနပစ္စယော။နဓနကဝသေန။အစရိသောစကားကို။ဥပ္ပာဒိဏ္ဏုပ္ပာဒါနိယတိက်ပညာဝါရပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌အဋ္ဌကထာဆရာဘဝင်ဆိုခြင်းကြောင့်။ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ်တို့အား။စောင့်ခြင်းထောက်ပံ့ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။အစ္ဆိတ္တသင်္ခါန်၌ရှိသောကမ္မဇဩဒါသည်။ကြွင်းသေါကမ္မဇရုပ်အပေါင်းအား။ထောက်ပံ့တတ်၏။ဟူ၍ဌင်းတပါးသောဩဒနမကရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်၏ဟူ၍ဌင်း။ အဋ္ဌကထာဆရာအထိုအားဖြင့်သိအပ်၏။ ။ဖါးအစရိသည်ကိုမြှုပ်ပြီး၍တည်သော။ဖြွေအစရိသည်တို့ဟု။"ရူပကာယအာဝး။အသက်ရှိဆဲသော။ဖားအစရိသည်တို့၏။ကိုယ်၌။ကမ္မဇဩဒါသည်။ အာဟာရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ကျေးဇူးပြု၏ဟူဆိုသောဆရာတို့၏။စကားကို။ အသက်ရှိဆဲသောဖားအစရိသည်တို့၏။ကိုယ်နှိုက်။ကမ္မဇဩဒါသည်။တပါးသောဖြွေအစရိသည်တို့၏ရူပကာယအား။ အာဟာရသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုသည်၏။အဖြစ်ကို။ မပြီးစေနိုင်ဖြစ်သောကြောင့်။မယူအပ်ဟူသောအနုက်ကို။ ယုံပနမဏ္ဍူကာဒယောဂိလိတ္ထာဒ္ဒိတာနံ အဟိအာဒိနံကာယသဿဇီဝမာနကမဏ္ဍူကာဒိသရီရေဩဒါအာဟာရပစ္စယေနပစ္စယော့တိဝဒန္တိ။တံနဂဟေတဗ္ဗံ။နဟိဇီဝမာနကာသရီရေဩဒါအညသသရီရသဿအာဟာရပစ္စယတံသာဓေတိ။ ။ဟူ၍ဌင်း။ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယတိက်ပညာဝါရအဖွင့်ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ

နှိုက်ပြီနှံ့ဆိုအပ်၏။ ။ပန။ထိုမှတပါး။မဏ္ဍုကာဒယော။ ဖားအစရှိသည်ကို။ဂိသိတွာ။မြို့ပြီး၍။ဥိတာနံ။တည်ကုန်သော။ဒုဟိအာဒိနံ။မြွေအစရှိသည်တို့၏။ကာယသ။ရုပကာယအံ့သား။ ဇိဝမာနကမဏ္ဍုကာဒိသရိရေ။အသက်ရှိဆဲသော ဖားအစရှိသည်တို့၏ကိုယ်နှိုက်။ဩဇာ။ ကမ္မဇဩဇာသည်။အာဟာရပစ္စယေန။ အာဟာရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ပစ္စယော။ ကျေးဇူးပြု၏။ဇာတိ။ဤသို့။ယံဝစနံ။အကြင်စကားကို။ဝဒန္တိ။ဆိုကုန်၏။ တံဝစနံ။ထိုစကားကို။နဂေဟတဇ္ဇ်။ မယှအပ်။ကသ္မာ။အဘယ်ကြောင့် နဉ်းဟူမူကား။ဟိယသ္မာ။အကြင်ကြောင့်။ဇိဝမာနကသရိရေ။အသက်ရှိဆဲသော ဖားအစရှိသည်တို့၏ကိုယ်နှိုက်။ဩဇာ။ ကမ္မဇဩဇာသည်။အညသ။တပါး။သောသရိရ သ။မြွေအစရှိသည်တို့၏ကိုယ်အား။အာဟာရပစ္စယတံ။ အဟာရပစ္စယသာဘိုဖြင့်ကျေးဇူးပြုသည်၏။အဖြစ်ကို။နသာဓေတိ။မပြီးစေတတ်။တသ္မာ။ထို့ကြောင့်။နဂေဟတဇ္ဇ်။မယှအပ်။ဤကားအဋ္ဌကထာဆရာတို့၏။အလိုတည်း။ ။

ဂင်းဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယတိုက်ပညာဝါရအဋ္ဌကထာ၏အဘွင့်မှလွဲ ကာဠကား။အဋ္ဌကထာသဘောနှင့်ကမ္မဇရုပ်ဩဇာသည်ကြွင်း သောကမ္မဇရုပ်တို့အား။ထောက်ပံ့ဟတ်သောအားဖြင့်ဂင်း။ တပါး။သောဩဇာဋ္ဌမက ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောအါးဖြင့်ဂင်း။အါဟါရပစ္စယသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူး ပြုတတ်၏ဟူ၍အဋ္ဌကထာတို့နှိုက်။ ဘွင့်ဆိုတိုင်း သောနည်းဖြင့်ယူအပ်သည်ရှိသေ၏။ ။ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါ ဒါနိယောစ အနုပ္ပါဒိဏ္ဏအနုပ္ပါဒါနိယောစမ္မာဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယသမ္မသ အတ္ထိပစ္စယေနပစ္စယော။ ဟူသောပဿာဝါရဝိဘင်းနှိုက်၊ ပဋ္ဌာဇာတဋ္ဌကထိယမိသကပစ္စည်းကို သာဟာသင့်သည်မဟုတ်။ ပဋ္ဌာဇာတ အာဟာရမိသကပစ္စည်းကို လည်းဟောသင့်ရာ၏။ ။ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယောစအနုပ္ပါဒိဏ္ဏအနုပ္ပါဒါနိယောစမ္မာအနုပ္ပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယသမ္မသအတ္ထိပစ္စယေနပစ္စယော။ဟူသော ဤဒုတိယပညာကိုလည်း။ ပဋ္ဌာဇာတအာဟာရမိသကပစ္စည်း၏အစွမ်းအား ဖြင့်။မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောအပ်ရာ၏။စင်စစ်သော်ကား။မြို့အပ်ပြီးသောဖါးအစရှိသောဥပါဒိဏ္ဏုကအာဟာရ၏။ မဂ်ခဏ။ ဖိုလ်ခဏနှိုက်မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယော စအနုပ္ပါဒိဏ္ဏအနုပ္ပါဒါနိယော စမ္မာဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယသမ္မသအတ္ထိပစ္စယေနပစ္စယော။ဟူသောပဿာဝါရ၏ ဝိဘင်းနှိုက်။ပဋ္ဌာဇာတအာ

ဟာရမိသကပစ္စည်းကိုမဟောအပ်။ ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယောစအနုပ္ပါဒိဏ္ဏအနုပ္ပါဒါနိယော စဓမ္မာအနုပ္ပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒိနိယသဓမ္မသ အတ္ထိပစ္စယေနပစ္စယော။ ဟူသော၌ဒုတိယ ပဿာဝါရကိုလည်း မဟောအပ်ကြောင်းနှင့်ဘွင့်ဆိုအပ်၏။ ။ထိုကြောင့်မူလဋီကာဒေဘွင့်နှိုက်။ ။ တသ္မာ အဏ္ဍောဟတမေဝမဏ္ဍုကာဒိသရိရဂတံဥပါဒိဏ္ဏာဟာရံသန္ဓာယ ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိ ယောကဇဋ္ဌိကာရာ ဟာရော ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယာသသစ် အာနုပ္ပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယာသသစ ကာယသသ အာဟာရပစ္စယေနပစ္စယောတိ ဝဒန္တာနံဝါဒေါဗလဝတရော။ နဟိအဏ္ဍောဟတမတ္တာဝမဏ္ဍုကာဒယေးကုဆိုဝိထ္ထတံနကရောန်နစဗလံနဥပဓာယန်နစရူပဝိသေသေနဝိညာယတိတိ။ဟူ၍မိန့်ဆိုအပ်၏။ ။အနက်ကား။တသ္မာထိုသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်။ အဏ္ဍောဟတမေဝ။ မြှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။မဏ္ဍုကာဒိသရိရဂတံ။ ဖါးအစရှိသည်တို့၏၊ ကိုယ်နှိုက်တည်သော။ဥပါဒိဏ္ဏာဟာရံ။ဥပါဒိဏ္ဏအာဟာရကို။သန္ဓာယရည်၍။ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယောကဇဋ္ဌိကာရာဟာရော ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယသစအနုပ္ပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိ ယသသစကာယသသအာဟာရပစ္စယေနပစ္စယောတိ။ဥပါဒိဏ္ဏုပ္ပါဒါနိယော။လ။ပစ္စယောဟူ၍။ ဝဒန္တာနံ။ဆိုကုန်သောဆရာတို့၏။ဝါဒေါ။အယူသည်။ဗလဝတရော။အထူးသဖြင့်အားရှိ၏။ဟိသစ္စံ။မှန်၏။ အဏ္ဍောဟတမတ္တာဝ။ မြှုအပ်ပြီးခါမျှသာ လျှင်ဖြစ်ကုန်သော။မဏ္ဍုကာဒယော။ ဖါးအစရှိသည်တို့သည်၊ ကုန်ဆိုဝိထ္ထတံ။ ဝမ်း၏၊တောင့်တသည်၏၊အဖြစ်ကို။ နနကရောန်။ပြုတတ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဗလံ။ခွန် အားကို။ နစနဥ ပဓာယန်နိ။ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ရူပဝိသေသော။ရုပ်အထူးဟူ၍။နစနဝိညာယတိ။ဆိအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ။ဤဋီကာဆရာအလိုအားဖြင့်။အဏ္ဍဇတို့သန္ဓာန် ကမ္မဇရုပ်ဩဇာသည်၊ ဩဇာဋ္ဌမကရုပ်ကိုမဖြစ်စေတတ်။မြှုအပ်ပြီးခါမျှ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဖါးအစရှိသည်တို့၏၊ ကိုယ်နှိုက်တည်သောကမ္မဇဩဇာသည်။ကပါးသောမြွေအစရှိသည်တို့၏ကိုယ်နှိုက်။ဩဇာဋ္ဌမကရုပ်ကဲ့ဖြစ်စေ၏၊ဟူ၍မှတ်အပ်၏။ ။

(၂၇) ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်းသည်။ကြွင်းသည်ကမ္မဇရုပ်တို့အား ကျေးဇူးပြုသည်အခါ။ဇနကလောဥပထမ္ဘကလောအပေး။ ။

ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေသည်။ ဥပါဒက္ခဏကိုနှိုက်ကြွင်းသော။ကလာပ်တို့ကမ္မဇ

ရပ်တို့အား။ ဇနကသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့်၎င်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်းကို။ ပဋ္ဌာန်းကုသလတိုက်အစရှိသည်တို့၏။ ပဋိစ္စဝါရ။ သင်္ဂဟဝါရ။ ပစ္စယဝါရ။ နိဿယဝါရတို့၌။ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဟူ၍၊ မကိုသာရမည်။ သာဘွင့်ဆိုခြင်းကြောင့်။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်းသည်။ ဥပါဒကွဏအနိုက်။ ကြွင်းသောကလာပ်တို့ကမူဇရုပ်တို့အား။ ဇနကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏၊ ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ။ပဋ္ဌာဇာတာကုသလာဒန္ဓာစရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဥစ္စပုရေဇာတသမုဋ္ဌာနသကာယသအတ္ထိပစ္စယေနပစ္စယော။ ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သောပညာဝါရနိုက်။ ပဋ္ဌာဇာတာ။ ဤန္ဒြိယပိသကဖြစ်သောအတ္ထိပစ္စည်းကိုထောက်၍။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယသည်။ ဥဒ္ဓစ္စာနိုက် ကြွင်းသောကမူဇရုပ်တို့အား။ ဥပထမ္ဘကသတ္တိဖြင့်။ ကျေးဇူးပြုကြောင်းနှင့်။ အာဟိဝမ္ဘဂ္ဂ-ဝိဘာဝဝိဒိုကာနိုက်ဝဒ္ဒင့်ဆိုရကား။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယသည်။ ဥဒ္ဓစ္စာနိုက် ကြွင်းသောကလာပ်တို့ကမူဇရုပ်တို့အား။ ဥပထမ္ဘကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏၊ ဟူ၍ဆိုအပ်၏တို့။ ။

ပဋ္ဌာဝိသဇ္ဇနာသည်ပြီး၏

---

(၂၀) နဝသိဝတ္ထိကပဇ္ဇနိုက်ရအပ်သောစျာန်သည်။ သဝိညာဏကဥပမေယျပက္ခနိုက်။ ရသည်ဖြစ်လျှင်။ ကာယဂတာနုဿတိနိုက်။ သွင်းသင့်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ နဝသိဝတ္ထိကပဇ္ဇကို။ အသိုးအချားမဟေါသင့်သည်မဟုတ်လော။ အဝိညာဏကဥပမာနုပက္ခနိုက်။ ရအပ်သောစျာန်ဖြစ်လျှင်။ ဆယ်ပါးလောအာသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းနိုက်။ သွင်းသင့်သည်ဖြစ်၍။ ၎င်း။ နဝသိဝတ္ထိကပဇ္ဇကို။ အသိုးအချားမဟော်သင့်သည် မဟုတ်လော ဘဝမေး။ ။

သိဝတ္ထိကာနံပနအာဒိနဝါနုပဿနဝသေနဂတ္တာဂတ္တာ။ ဟူ၍မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်အဘွင့်ဖြစ်သော။ သုမင်္ဂလဝိလာသိနီအဋ္ဌကထာနိုက်ဘွင့်ဆိုခြင်းကြောင့်။ သိဝတ္ထိကပဇ္ဇဥပမေယျပက္ခသဝိညာဏကအာတ္ထိနိုက်။ အာဒိနဝါနုပဿနာညာဏ်ကိုယူအပ်၏။ အပ္ပနာစျာန်ကိုမယူအပ်။ ။

ဒသသုအသုဘေသုဂဟိ တေသုဒ္ဓတ်ံသာကာရေပဋိက္ကုလမနသိကာရ
စျာနဝသေနစေဇနဝသိ ဝတ္ထိကာဝဏ္ဏစျာနဝသေနစ။ ပဝတ္တာကာယ
ဂတာသတိဂဟိတာ။ ။ဟူသောအဒ္ဓသာလိနီပါဠ်ဖြင့်။သဝိညာဏာ
ကဖြစ်သော။ဒ္ဓတ်ံသာကာရန္ဒိုက် ပဋိကုလမနသိကာရစျာန် အသိးအာ
ချားပြအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်။ နဝသိဝတ္ထိကပဇ္ဇဥပမာနပက္ခအစိညာ
ဏကအာဘိန္ဒိုက်။ နဝသိဝတ္ထိက စျာန်ကိုယူအပ်၏။ ယင်းသည်နဝသိ
ဝ်ထိုကစျာန်ကို။ပဋိကုလမနသိကာရ၏အဖြစ်အားဖြင့်တူသောကြောင့်
ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်ဒ္ဓိုက်။အကြွင်းမဲ့သိမ်းကျုံးခြင်းငှာ။ ဆယ်ပါးသော
အာသဘစျာန်တို့ဖြင့်ယူအပ်၏။ သို့ဆယ်ပါးသောအာသဘစျာန်တို့ဖြင့်။
ပဋိကုလမနသိကာရအဖြစ်အားဖြင့်တူသဉ်ဖြစ်၍။ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်
ဒ္ဓိုက်။အကြွင်းမဲ့သိမ်းကျုံးခြင်းအကျိုးငှာ။ အဒ္ဓသာလိနီအဋ္ဌကထာဒ္ဓိုက်။
ပေါင်းယူအပ်သော်လည်း။အာဒိနဝါနုပဿနာညာဏ်၏။ ရှေးသွားဖြစ်
ခြင်းကြောင့်။နဝသိဝတ္ထိကစျာန်ကို ဆယ်ပါးသောအာသဘ စျာန်မှတပ
ပါးအသိးအချားဘုရားဟောတော်မူအပ်၏။ ။

(၂၉) အနိမိတ္တဝိမောက္ခကို။ သုညတဝိမောက္ခ။ အပဏိဟိတဝိ
မောက္ခတို့မှ။သိးသန့်ထူးပြားရအပ်သော။ သဘောရှိသည်ဖြစ်၍။ဤအ
ဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိဟ်ကျမ်းဒ္ဓိုက်ပြသည်ဖြစ်လျက်။အဘယ်ကြောင့်အနိမိတ္တ
ဝိမောက္ခကို။အဘိဓမ္မာဒ္ဓိုက်မဟောအပ်သနည်းအမေး။ ။

သသင်္ခါရနိမိတ်လျှင် အာရုံပြုသောအနိစ္စာ နုပဿနာညာဏ်သည်
ဂုဏ်း။သင်္ခါရနိမိတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်မဟုတ်ခဲ့ရကား။နိဗ္ဗိဒါဃာယအား
ဖြင့်။အနိမိတ္တဟူသောအမည်ကိုမရသည်ဖြစ်၍။ မဂ်၏ ရောက်ကြောင်း
၏ အရာဒ္ဓိတည်သဖြင့်။မိမိမဂ်အား။ အနိမိတ္တဟူသောအမည်ကိုမပေး
နိုင်ခြင်းကြောင့်။အဘိဓမ္မာဒ္ဓသနာတော်ဒ္ဓိုက်။ အနိမိတ္တမဂ်ကိုမဟော
အပ်။ ။ထိုကြောင့်အဒ္ဓသာလိနီအဋ္ဌကထာဒ္ဓိုက်။အနိမိတ္တဝိပဿနာ
ဟိသယံအာဂမနိယဒ္ဓာနေဒ္ဓတ္တာအတ္တနောမဂ္ဂဿနာမံဒါတုံနသက္ကော
တိ။ဟူ၍မိန့်ဆိုအပ်၏။ ။မူလဋီကာဒ္ဓိုက်လည်း။အနိမိတ္တမဂ္ဂဿပနဝိ
ပဿနာနိမိတ္တပဋိပက္ခာနဟေါတိ။သယံနိမိတ္တဂဟာဏာတောနိမိတ္တဂဟ
ဏာ။နိဝါရဏာဟိတဒဒ္ဓိုလောမမဂ္ဂေါဝိနနိမိတ္တာသ ပဋိပက္ခော။ ဟူ၍
မိန့်ဆိုအပ်၏။ ။ဟိသဒ္ဒ်။မှန်၏။အနိမိတ္တဝိပဿနာ။အနိမိတ္တဝိပဿနာ
သည်။သယံ။မိမိသည်။မိမိသည်။အာဂမနိယဒ္ဓာနေ။မဂ်၏ ရောဲကြောင်း

အရာနှိုက်။ ဌေတွာ၊ တဲ့ည်၍။ အတ္တာ၎်နာ။ မိမိ၏့။ မဂ္ဂသ။ မဂ်အား။ နာမံ၊ အနိ မိတ္တာဟူသောအမည်ကို။ ဒါတုံ။ ပေးခြင်းငှာ။ နသင်္ကော့တိ။ မစွဲမ်းနိုင်။ ပန။ ထိုမှတပါး။ အနိမိတ္တာမဂ္ဂသ။ အ.နိမိတ္တာမဂ်၏့။ ဝိပဿနာ။ ဝိပဿာနာ သည်။ သယံ။ မိမိသည်၊ နိမိတ္တာဂဟာဏတော၊ သခ်ါရုနိမိတ်ဟူသော အာရုံကို ယူခြင်းကြောင့်။ နိမိတ္တာဂဟာဏာနုဝါရတာ။ သခ်ါရုနိမိတ် ဟူသော အာရုံကိုယူခြင်းကို မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ နိမိတ္တာ ပဋိပက္ခာ။ သခ်ါရုနိမိတ်ဟူသောအာရုံ၏့ ဆန့်ကြင်ဘက်သည်။ နဟောတိ။ မဖြစ်။ ဇာတိတသ္မာ။ ထိုသို့အနိမိတ္တာမဂ်၏့ ဝိပဿနာသည်။ သခ်ါရုနိမိတ်ဟူ သောအာရုံ၏့ ဆန့်ကျင်ဘက်မဟုတ်သောကြောင့်၊ တဲ့ဒုနုလောမမဂ္ဂါ ဝိ။ ထိုအနိမိတ္တာဝိပဿနာနှင့်လျော်သောမဂ်သည်လည်း။ အနိမိတ္တာသ။ သခ်ါရုနိမိတ်ဟူသော အာရုံ၏့။ ပဋိပက္ခာ။ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။ နဟောတိမဖြစ်။ ။

(၃၀) သတ္တာကွတ္တုံသတ္တာသုပါရေသုကာမသုဂတိယံပဋိသန္ဓိဂဟဏံ ပရမံဇေတာသောတိသတ္တာကွတ္တုပရမော။ နပနအဋ္ဌမာဒိ ကာမဘဝါဂါ မိတိအဇ္ဈော။ ဟူ၍အာဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာနှိုက်။ သတ္တာကွတ္တုံ ပရမ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမသုဂတိဘုံနှိုက်ချန်စ်ကြိမ်ပဋိသန္ဓေနေ ကြောင်း။ ဂုစ်ကြိမ်မြောက်စသည်နှိုက်။ ကာမဘုံ၌ပဋိသန္ဓေမဖန်ကြောင်း ကိုပြအပ်သော်လည်း။ ဥဒါယိအာနန္ဒာအဝိတရာဂေါကာလံကရေယျ။ လ။ တေနစိတ္တာပသာဒေနသတ္တာက္ခတ္တုံဒေဝသုဒေဝရဇ္ဇံကရေယျ။ သတ္တာ ကွတ္တုံဇာမတ္တိုံ ယေဝဇမ္ဗု။ ဒိဝေမဟာရဇ္ဇံကရေယျ။ ဟူသောပါဠိတော် ဖြင့်။ သောတာပန်တည်။ ဂုဏ်အာနုဘာဝပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဤပစ္စုပ္ပာန်ဘဝနှိုက်။ ပရိနိဗ္ဗာန်မစံသည်ဖြစ်လျှင်။ ချန်စ်ကြိမ်တိုင်တိုင်။ နတ်ပြည်နှိုက်နတ်မင်း၏့ အဖြစ်ကိုပြုရာ၏့ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဇမ္ဗု။ ဒိပါကျွန်းနှိုက် ချန်စ်ကြိမ် တိုင်တိုင်မင်းပြုရာ၏့ ဟူ၍လည်းကောင်း။ မြတ်စွာဘုရားပြတော်မူခြင်း ကြောင့်။ သောတပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမသုဂတိဘုံနှိုက်၊ ချန်စ်ကြိမ် တက်အံ့လွန်ပဋိသန္ဓေနေရာသည်မဟုတ်လောအမေး။ ။

ဥဒါယိအာနန္ဒာအဝိတရာဂေါကာလံကရေယျ။ တေနစိတ္တာပသာ ဒေနသတ္တာက္ခတ္တုံဒေဝေသုဒေဝရဇ္ဇံကရေယျ။ သဂ်တ္တာက္ခတ္တုံ ဇာမတ္တိုံ ယေဝ ဇမ္ဗု။ ဒိပေမဟာရဇ္ဇံကရေယျ။ အဝိစဥဒါယိအာနန္ဒာဒိဒ္ဒေဝဓမ္မေပရိနိဗ္ဗာ ယိသာတိ။ ။တိကအာဂ်ုတ္တိုရ် ပါဠိတော်။ ။ဥဒါယိ။ ဥဒါယိ။

အာနန္ဒာ။အာနန္ဒာသည်။အဝိတရာဂေါ။မကင်းသောရာဂရှိသည်ဖြစ်၍။ ကာလံကရေယျ။သေငြားအံ့၊တေနစိတ္တပသာဒေန။ထိုလံ့ဘာဝတမေ၊ သုလဒ္ဓံဝတဖေ။အယံမေသက္ကာယော်ဝံမဟိဒ္ဓိကောဝံမဟာနုဘာဝေါ။ဟူ ၍စီတ်၏.ကြဉ်ခြင်းကြောင့်။သတ္တက္ခတ္တုံ။ခုနစ်ကြိမ်။ဒေဝေသု။နတ်ပြည် တို့၌ကို။ဒေဝရဇ္ဇံ။နတ်မင်း၏.အဖြစ်ကို။ကရေယျ။ပြုရာ၏.။သတ္တက္ခတ္တုံ။ ခုနစ်ကြိမ်။ ဇာမဆို့ယေဝဓမ္မာ။ဒိပေ။ဤဓမ္မာ။ဒိပါကျွန်းဒွိသာလျှင်။ မဟာ ရဇ္ဇံ။ကြီးစွာသောမင်း၏.အဖြစ်ကို။ကရေယျ။ပြုရာ၏.၊ဥဒါယိ။ဥဒါယိ။ အဝိစ။စင်စစ်သော်ကား။အာနန္ဒာ။အါနန္ဒာသည်။ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ။မျက်မြင်မှာဝံ သောအတ္တဘောဒိဋ္ဌသာလျှင်။ပရိနိဗ္ဗာယိသတိ။ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့။ ။

ကိံစာယတ္ထိအာဝုသောအာနန္ဒယဒိဝေါသတ္ထာဝံမဟိဒ္ဓိကော။ဇံဝံ မဟာနုဘာဝေါဟူ၍။ ဥဒါယိမထေရ်သည်ဆိုအပ်သောကြောင့်။အရှင် အာနန္ဒာမထေရ်၏.။ လာဘာဝတမေ စသည်ဖြင့်စိတ်၏. ကြဉ်ခြင်းဟူ သောပသာဒသည်။ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင်နတ်ပြည်နှိုက်။နတ်မင်း၏.အဖြစ် ကိုလည်း ကောင်း။ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင်။ ဤဓမ္မာ။ဒိတ်ကျွန်းနှိုက် ကြီးစွာ သောမင်း၏.အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ပေးစွမ်းနိုင်သည်၏.အဖြစ်တည်း ဟူသော။ဂုဏ်ကိုပြခြင်းငှာ၊ ဟောတော်မူအပ်သောဒေသနာတော်ဖြစ် သည်။ထို.ကြောင့်။အာနန္ဒာဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယိသတိ။ဟူ၍ဟော တော်မူအပ်၏.။သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ခုနစ်ဘဝထက်အလွန်ကာမ ဘုံနှိုက်ပဋိသန္ဓေနေရသောကြောင့်။ ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ သို့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမဘုံနှိုက်ခုနစ်ကြိမ်ထက် အလွန်။ပဋိ သန္ဓေနေရာသောကြောင့်။ ။သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏေန အာဘိသမိ၁ ရဝိညာဏသဒ္ဓိရောဓေနသင်္ခါရဝိပ္ပဟာဝံဒ္ဓပေတွာအနုမတဂ္ဂေသံသာရဝဋ္ဋေ ယေဥပဓွေယျုံ၊နာမရူပဥဇ္ဇေဒ်ထွေတေနိရုဒ္ဓါတိဂူပသမဿိအာထုံဂန်ဆိုအိ ပဋိပဿမ္ဘာဘိ။ဟူ၍ဂုဏ်း။ ။နတောဘဝံအဒ္ဓမမာဒိယတိ။ဟူ၍ဂုဏ်း။ ။ အဒ္ဓါနမေတံဘိက္ခဝေအနဝကာသောယံ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္မန္နာအဒ္ဓမံဟဝံ နိပ္ပဇ္ဇေယျနေတံဒ္ဌာနံဝိဇ္ဇတိ။ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်၏.။ ။သောတာ ပတ္တိမဂ္ဂဉာဏေန။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အာဘိသမိ၁ရဝိညာ ဏသ။ကာမဝိညာဏ်၏.။နိရောဓေန။ချုပ်ခြင်းကြောင့်။သတ္တာဘဝံ။လါ လတ္တံ့.သောခုနစ်ဘဝကို။ဒ္ဓပေတွာ။ထား၍။အနုမတဂ္ဂေ။သိအပ်သောအံ့ စမရှိသော။သံသာရဝဋ်နှိုက်။နှံ့ဝမ္ဘ။ နှဝမ်သည်လည်း

ကောင်း။ ရူပဋ္ဌ။ ရုပ်သည် သဉ်း ကောင်း။ ယေဒမ္မာ။ အကြင်နာဝမ်ရုပ်တရား တို့သည်။ ဥပဇ္ဇေယျုံ။ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဇေတေ။ ထိုဖြစ်ရာသောနာဝမ်ရုပ်တ ရားတို့သည်။ ဇေဋ္ဌ။ ဤသောတာပတ္တိမဂ်နှင့်။ နိရုဇ္ဈန်း။ ချုပ်ကုန်၏။ ဂူပ သမန်း။ ငြိမ်းကုန်၏။ အဏ္ဌံ။ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန်း။ ရောက်ကုန်၏။ ပဋိပ သဿ နိ။ ငြိမ်းကုန်၏။ ။ ဘော၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဒ္ဓမံ။ ရှစ်ခုမြောက်သောဘဝကို။ နအာဒိယန်း။ မယူကုန်။ ဘိက္ခဝေ။ ရဟန်းတို့ ယံယေနဋ္ဌာနေန ။ အကြင်သို့သော အကြောင်းဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိယာ။ သောတာ ပတ္တိမဂ်ပညာနှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံသောသေးတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဒ္ဓ မံ။ ရှစ်ခု၊ မြောက်သော၊ ဘဝံ။ ဘဝကို။ နိပ္ပဇ္ဇေယျ။ ဖြစ်ရ၏။ ဇေတံ။ ထိုဖြစ် စေခြင်း၏၊ အကြောင်းသည်။ အဒ္ဓါနံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ အနဝကာသော။ အခွင့်မဟုတ်။ ဇေတံဋ္ဌာနံ၊ ထိုဖြစ်စေခြင်း၏၊ အကြောင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ။ မရှိ။ ဤပြဿနာပြီးသောပါဠိ၊ တော်တို့ဖြင့်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမသု ဂတိခုနစ်ဘုံ၌။ ခုနစ်ကြိမ်ထက်အလွန်မပြီးသေဆွမနေသည်ကဲ့သို့အပ်၏။ ။ (၃၁) ဤသို့ပြဿနာပြီးသော ပါဠိတော်တို့နှိုက်။ ကာမသုဂတိယံ ဟူသောအာဓာရဝိသေသကိုမဟာမျှ၍။ သတ္တဘဝံဋ္ဌပေတွာဟူ၍ဆင်း။ နတောဘဝံ အဒ္ဓမမာဒိယန်တိဟူ၍ဆုံး။ ယံဒိဋ္ဌိယာသမ္ပန္နော အဒ္ဓမံဘဝံ နိပ္ပဇ္ဇေယျုနေ တံဋ္ဌာနံဝိဇ္ဇတိဟူ၍ဆင်း။ သာမညအားဖြင့် ဟောတော်မူ ခြင်းကြောင့်။ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရသည်မှ နောက်ကာလ၌၊ ရူပဘဝ။ အရူပဘဝတို့နှိုက်သော်လည်း။ ရှစ်ကြိမ်မြောက်သော ဘဝကိုဖြစ်စေ မည်၊ မဖြစ်စေမည်နည်း။ အဓေး။ ။

ဂင်းပုဏ္ဏာကိုရတနာပုံပဋမမြွိတည်နန်းတည် မင်းတရားကြီးသည်။ မဂ်လာအိမ်ဝတ်နှိုက်စံတော်မူသည်အခါ။ နောင်တော်ပုဂံမင်းသည်။ မဟာလောကဓံသီစေတီတော်ကိုထီးတင်ထွက်တော်မူရာ။ ပင့်ဆောင် အပ်သောဆရာတော်တို့တွင်။ ခင်မကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်။ သာ ဒေနာဝိုင် ဆရာတော်ဘုရားကိုမေး လျှောက်တော်မူရာ။ ခင်မကန်ဆရာ တော်ဘုရားကြီးသည်။ ယခင်ပြဿပြီးသောပါဠိတော်ကိုသာဓကပြု၍ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရသည်မှ။ အထက်ဖြစ် သောနောက်ကာလနှိုက်။ ရူပဘဝ။ အရူပဘဝ၌သော်လည်း။ ရှစ်ခုမြောက် သောဘဝကိုမယူကြောင်းနှင့်စာရေးသား၍။ မဟာလောကဓံသီစေတီသို့သွင်း ဘူးသည်။ ။ သာသနာဝိုင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်။ ။ အနာ

ထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိဝိသာခါဥပါသိကာ စူဠဒုက္ခဓမ္မဟာရထဒေဝ ပုတ္တာအနေကဝဏ္ဏဒေဝ ပုတ္တောသင္ကြောဒေဝရာဇာနာဂဒတ္တောဒေဝပုတ္တောတိ။ ဣမေဟိတ္ထကာဇနာဝန္ဒိတ္ဝာသယါဝန္ဒါဘိရတာ။အာဒိတေါပဋ္ဌာယဆဒေဝလောကေသော ဓေတ္တာအကနိဋ္ဌေဋ္ဌတ္တာပရိနိဗ္ဗာယိသန္တိ။ဣမေဓနုဂဟိတ္ထကာဇနာဝန္ဒိတ္ဝာသယါဝန္ဒါဘိရတာ။အာဒိတေါပဋ္ဌာယဆဒေဝလောကေသော ဓေတ္တာအကနိဋ္ဌေဋ္ဌတ္တာပရိနိဗ္ဗာယိသန္တိ။ဣမေဓနုဂဟိတ္ထကာဇနာဝန္ဒိတ္ဝာသယါဝန္ဒါဘိရတာ။ဟူသောပုဂ္ဂလပညာတ်အဋ္ဌကထာ။ ။အဋ္ဌမံဘဝံနိပ္ပဇ္ဇတ္တ.ယာနေတံဋ္ဌာနံဝိဇ္ဇတိတိကာမသုဂတိဘဝံယေဝသန္ဓာယဝုတ္တံ။ဟူ၍မိန့်ဆိုအပ်သောကေအာဂ်္ဂါတ္တိရိအဖွင့်။မနောရထပူရဏီအဋ္ဌကထာများကိုသာ၊သိဓကဆောင်ပြီးလျှင်။သေါတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။သေါတာပတ္တိမဂ်ကိုရသည်မှနော်ဂ်က်ကာလန္ဒိုက်။ ရူပဘဝ။ အ့ရူပဘဝဋ္ဌသော်ကား။ ဂ္ဂစ်ကြိမ်ဖြော်ဘဝစသည်ကိုယူကြောင်းနှင့်၊ရေးသားဖြဆိုတော့်မှသည်။။

ဂုဏ်းဆောင်အပ်သောသာဓကအဋ္ဌကထာတို့ဋ္ဌီကား။ ။အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ။အနာထပိဏ်သူဌေးလည်းကောင်း။ဝိသာခါဥပါသိကာ။ဝိသာခါသတင်းသည် မလည်းကောင်း။ စူဠဒုက္ခဓမ္မဟာရ ထဒေဝပုတ္တာ။ စူဠဒုက္ခဓမ်သားမဟာဓမ္မထနတ်သားတို့လည်းကောင်း။အနေကဝဏ္ဏဒေဝပုတ္တော။ အနေကဝဏ်နတ်သား လည်းကောင်း။ သင်္ကြောဒေဝရာဇာ။သိကြားနတ်မင်းလည်းကောင်း။နာဂဒတ္တောဒေဝပုတ္တော။နာဂဒတ်နတ်သားလံလည်းကောင်း။ ဇူတိ။ဣသိ။ ပြဿကာ။ ဣမျလောက်ကုန်သော။ဇူမေဓနာ။ဣပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ဝန်ဒိတ္ဝာသယာ။ဝန်ဦးကိုအလိုရှိကုန်၏.၊ဝန်ဦးဘိရတာ။ဝန်ဦးကိုမွေ့လျော်ကုန်၏.။ အာဒိတော။အစမှ။ပဋ္ဌာယ။စ၍။ဆဒေဝလောကေ။ ခြောက်ထပ်သောနတ်ပြည်တို့ကို။ သောဓေတွာ။သုတ်သင်၍။အကနိဋ္ဌေ။အကနိဋ္ဌဘုံ၌။ဇာတွာ။တည်၍။ပရိနိဗ္ဗာယိသန္တိ ပရိဗ္ဗာန်စံကုန်လတ္တံ့။ဇူမေ။ ဣပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ဇူဝ။ဣအရာဇ်ကိုက်။နဂဟိတာ။ သတ္တက္ခတ္တုပရမဟူ၍ မယူအပ်ကုန်။ ၊အဋ္ဌမံဘဝံနိပ္ပဇ္ဇတ္တေယျာနေတံဋ္ဌာနံဝိဇ္ဇတိတိဇူဒံဝစနံ။ အဋ္ဌမံဘဝံနိပ္ပဇ္ဇတ္တေယျာနေတံဋ္ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ဟူသောဣစကားကို။ကာမသုဂတိဘဝံယေဝ။ ကာမသုဂတိဘဝကိုသော်လျှင်။သန္ဓာယ။ရည်၍။ဝုတ္တံ့။ဟော်တော်မူအပ်၏.။ ။ဣကား၊ဆောင်အပ်သောအဋ္ဌကထာပါဠိတို့၏.အနက်။ ။

သာသနာဝိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်ရေးသားဖြဆိုအပ်သည့်စာကို။မင်္ဂလာအိမ်တော်သို့ ရေးသွင်းမည်ရှိရာ။ အင်းကန်းဆရာတော်ကစာရေးသွင်းလျှင်။ အာမွေသည်နှစ်ဦးဖြစ်၍။ ဆရာတော်ကြီးခြင်းဝိဝါ

ဒဖြစ်ပွားရန်ရှိကြောင်းနှင့်။လျှောက်ထားရှိသောကြောင့်။စာမသွင်းရှိနေသည်။ သို့ရှေးအခါနှိုက်ပင်။ ခင်မကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်။ ပါဠိတော်ကိုသာခကဆောင်၍။ သောဘာပနပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရသည်မှနောက်ကာလနှိုက်။ရူပဘာဝ။အရူပဘာဝနှိုက်သော်လည်း၊ရှစ်ကြိမ်မြောက်ပဋိသန္ဓေကိုမယူကြောင်းနှင့်၊ ရေးသားဖြဆိုအပ်သောစကား။သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်၊ အဋ္ဌကထာကို သာဓကဆောင်၍။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာ ပတ္တိမဂ်ကိုရသည်မှ နောက်ကာလနှိုက်။ ရူပဘဝ။အရူပဘာဝနှိုက် သော်ကား ရှစ်ကြိမ်မြောက်စသောပဋိသန္ဓေကိုယူ၏။ဟုရေးသားဖြဆိုအပ်သေါ ငကားနှစ်ရပ်သည်။ယခုတိုင်ကဲ့ပြားမညီကြသည်။ထိုနှစ်ရပ်ယောအယူဝါဒကိုဆင်ခြင်လျှင်။ ။သေးတိဏ္ဏံသံယောဇနေနံပရိက္ခယာသောတာပန္နောဟောတိ၊ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ နိယတောသံဗောဓိပရာယနော။ ဟူ၍သံယုတ္တနိကာယ်မဟာဝဂ်နှိုက်ဘုရားဟောတော်မူအပ်သောပါဠိတော်ဖြင့်။ကာမဘဝတည်းဟူသောဤမြာဘက်အတွိုနှိုက်ပဋိသန္ဓေကုဖြစ်စေတတ်သော်။ ကာမရာဂသံယောဇဉ်။ ပဋိဃသံယောဇဉ်။ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်နှစ်။သိလပွတပရာမာသသံယောဇဉ်။ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်ဟူဆိုအပ်သော ငါးပါးသောသြရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်နှစ်။သိသပွတပရာမာသသံယောဇဉ်။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်ဟူဆိုအပ်သော သုံးပါးသော သြရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့၏။ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အပါယ်လေးပါးသို့ကျခြင်းသဘောမရှိသည်။အထက်မဂ်သုံးပါးနှိုက်မြဲသည်။ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသည်ကိုဖြခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိသိလပွတပရာမာသ-ဝိစိကိစ္ဆာဟူဆိုအပ်သော။သြရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်တစိတ်ကိုသာ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်ကုန်စေခဲ့ရကား။ အပါယ်ဟူသောကာမ ဘဝတစိတ်မှထွက်မြောက်ခြင်း။ကာမသုဂတိဘဝနှိုက်ရှစ်ကြိမ်မြောက်ပဋိသန္ဓေကို မယူခြင်းဟူသော။ဘုံအဝိုင်းအခြား။ဘဝအဝိုင်အခြားရှိရာသည်။ထို့ကြောင့်ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်နှိုက်၊ ။ကတမောစပုဂ္ဂလော။သတ္တက္ခတ္တုံပရမောဋ္ဌဇေကဗ္ဗီဇီပုဂ္ဂလောတိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံပရိက္ခယာသောတာပန္နောဟောတိ။အဝိနိပါတဓမ္မောနိယတောသံဗောဓိပရာယနောသတ္တက္ခတ္တုံ ဒေဝေစမနုဿေစ သံဓာဝိတ္ဝာ သံသရိတ္ဝာဒုက္ခဿန္တံကရောတိ။အ

ယံဝုစ္စတိပုဂ္ဂလောသတ္တာကဋ္ဌတ္တာပရေမော။ ။ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်၏။။ ကတဒေမာစပုဂ္ဂံလော။အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ သတ္တာကဋ္ဌတ္တာပရေမော သတ္တာကဋ္ဌတ္တာပရမ သောတာပန်.မည်သနည်း။ ဗုဒ္ဓ၌ဤလောကနိုင်။ဧကစ္စော။အချို့သော။ပုဂ္ဂလော။ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။တိဏ္ဏံ။သုံးပါး၊ကုန်သော။ သညောဇနာနံ။ ဒဋ္ဌဝိစိကိစ္ဆာသီလပ္ပတပရာမာသ ဟူဆိုအပ်ကုန်သော ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့၏။ပရိက္ခယာ၊ကုန်ခြင်း၊ကြောင့်။သောတာ ပန္နော၊သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ဟေ၊တိ၊ဖြစ်၏။ အဝိနိပါတဓမ္မော။ အပါယ်သို့ကျခြင်းသဘောမရှိသည်။ နိယတော၊အထက်မဂ်သုံးပါး၌ မြဲသည်။သံဗောဓိပရာယနော။အထက်မဂ်သုံးပါး လျှင်လည်းလျော်းရာရှိသည်။ဟေတိ၊ဖြစ်၏။သေ၊ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။သတ္တာကဋ္ဌတ္တာ ဆုနစ်ကြိမ်။ ဒေဝေစ။ နတ်ပြည်နှိုက်လည်း ကောင်း။ မနုဿေစ။လူ ပြည်နှိုက်လည်း ကောင်း။ သံဓာဝိတ္ဝာ၊ပြေးသွား၍။ ဝါသရိတ္ဝာ၊ကျင် လည်၍။ဒုက္ခဿ။ဆင်းရဲ၏။အန္တံ။ဆုံးရာနိဗ္ဗာန်ကို။ကရောတိ၊ပြု၏။အ ယံပုဂ္ဂလော။ဤသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သတ္တာကဋ္ဌတ္တာပရမော။သတ္တာက္ခ တ္တာပရမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ဝုစ္စတိ။ဆိုအပ်၏။ ။ဤပါဠိတော်၌ တတ္ထကဋ္ဌတ္ထံဟူသောပုဒ်ကို။ သံဓာဝိတ္ဝာ။သံသရိတ္ဝာ။ဟူသောပုဒ်နှိုက် စပ်၍။လုပြည်နှတ်ပြည်အရောအား၊ဖြင့်ရနစ်ကြိမ်ကျင်လည်သည်ကိုပြု သဖြင့်။ရူပဘုံအရူပဘုံနှိုက်ရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ဤကာမ သုဂတိဘုံသို့မလားခြင်း၊ကြောင့်။မနုဿေ စဟူသောသမ္ပတ္တိယသမ္ပတ္တိ ကဗ္ဗသဒ္ဒါနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဒေဝေစဟူသောပုဒ်အရကို၊ကာမာဝစ ရနတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ကိုသာယူအပ်၏။ရူပါဝစရဘုံအရူပါဝစရဘုံ တို့ကိုမယူအပ်။သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်တစိတ်၊သောဩရမ္ဘာဂိယသံ ယောဇဉ်ကိုသာ ပယ်အပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ ရူပရာဂ။အရူပရာဂ။မာန။ ဥဒ္ဓစ္စ။ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥဒ္ဓစ္စဘာဂိယ သံယောဇဉ်တို့ကို မပယ်ခဲ့ရ ကား၊ရူပဘုံ။ အရူပဘုံတို့နှိုက် ဘဝအပိုင်းအခြားမရှိသော အရာဖြစ် သည်။သို့ဖြစ်၍ဤဆိုအပ်ပြီးလော။ ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာမဒေနာရဏ ဟူရကိုအဋ္ဌကထာ။ ရူပါရူပသုဂတိဘဝံပနသဉ္ဇာတိရတောပိပရံဂစ္ဆတိ တိဝဒန္တိအာစရိယာ။' ။ဟူ၍ဤဆိုအပ်သောအဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ စကားမျှားသည်။သင့်သောအရာပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍သိအပ်၏။ ။

နိရောဓေန ဇကံဘဝံ ဒဗ္ဗပေတ္တာကံ့ဝမဓာတုယာ။ ဒ္ဒိသုဘဝေသုယေဉ ပဉ္စေ့ယျုံ။ နာမဉ္စရူပဉ္စ။ဇေ့ထွေတေနိရုဒ္ဓိန်ဲ့ ရူပသမန်ဲ့အံ့ထွံဂန်ဆဲန်ိပဋိပသဿနာ်ဲ့။ ။ဟူသောပါဠိတော်ဖြင့်။ သြရန္တာဂိယသံယောဇဉ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်သည်။အနာဂ်ဳဓိ မဂ်ဖြင့် ချုပ်သည်ဖြစ်၍။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊တဆသော ဘဝ်ကိုပြုအပ်သော ကြောင့်။ခန္ဓာ။ အာယတန။ဓာတု။သစ္စ။ သင်္ခါရ။ဓမ္မ။ဣန္ဒြေယ။ဤခုနစ်ပါး သောယထိုက်ကျမ်းတို့နှိုက်။ သုဒ္ဓါဝါသာစဝန်ာနံ။ ဟူ၍ဟောတော်မူ သောပါဠိမရှိ။သုဒ္ဓါဝါသေပရိနိဗ္ဗာန်ာနံ။ဟူသောပ်ဒ်ဖြင့်။ ဓိဓိဇ်ဖြစ် ရာသုဒ္ဓါဝါသဘုံနှိုက်ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းကိုပြတော်မူအပ်သော်ကြောင့်ဂင်း အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။တဆသောဘဝကိုထား၍။ရူပဘုံ။ အရူပဘုံတို့ဒ္ဒ်ုန်စ်ကြိမ်ဖြောက်အစရှိသောပဋိသန္ဓေကိုယူမည်မယူမည်ကို့။အမေး။

အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပဘဝအရူပဘဝတို့နှိုက်နှစ်ကြိမ်ဖြောက် အစရှိသောပဋိသန္ဓေကိုယူ၏့။ ။ထိုကြောင့်သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌ ကထာဓမ္မဟဒယဝိဘင်းအဘွင့်၌။ ။ပဋ္ဌမစျာနဘူမိပ်ုဒ္ဓဂ္ဂေါအနာ ဂါမိနဝဂြိဟ္ဟလောကေသောဓေတ္တာမတ္တာကေဠိတော်ပရိနိဗ္ဗာတိ။ ။ ဟူ၍မိန့်ဆိုအပ်၏့။ ။ကတမောစပုဂ္ဂလောဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌ ဂါမိ။ဇူဓေကစ္စောပုဂ္ဂလောပဥ္စာနံသြရန္တာဂိယာနံသညောဇနာနံပဓိက္ခ ယာသြပပါတိကောဟောတိ။ အနာဝတ္တိဓမ္မောတသ္မာလောကာသော အဝိဟာစတော အာတပ္ပံဂစ္ဆတိ။အာတပ္ပာစတောသုဒသ်ံဂစ္ဆတိ။သု ဒသာစတောသုဒသ်ိဂစ္ဆတိ။သုဒသီယာစတောအကနိဋ္ဌံဂစ္ဆတိ။အ ကနိဋ္ဌအရိယမဂ္ဂံသစ္ဆိနေတိဥပရိဒ္ဓိမာနံသညောဇနာနံပဟာနာယ။အ ယံပုဂ္ဂလိပုဂ္ဂလောဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌဂါမိ။ ။ဟူ၍ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်နှိုက်ဘုရားဟောတော်မူအပ်၏့။ ။ပဋ္ဌမစျာနဘူမိယံ။ပဋ္ဌမ စျာနံဘုံနှိုက်။နိပ္ပဇ္ဇာ။ဖြစ်သော။အနာဂါမိ။အနဲာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။နဝ ဂြိဟ္ဟလောကေ။ကိုးထပ်သောရူပါဝစရဖြိဟ္ဟဘုံတို့ကို့။ သောဓေတ္တာ။ သုတ်သင်၍။မတ္တကေ။အထက်ဖြစ်သေါအကနိဋ္ဌဘုံနှိုက်။ဥဓေတာ။တည် သည်ဖြစ်၍။ပရိနိဗ္ဗာတိ။ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၏့။ဤကား။အဋ္ဌကထာ၏အနက်။ ။ ကတမောစပုဂ္ဂလော။အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ဥဒ္ဓံသောတောအက နိဋ္ဌဂါမိ။ဥဒ္ဓံသေါတအကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်မည်သနည်း။ဇူဓေ။ဤ လောကနှိုက်။ဇေကစ္စော။အချို့သေါ။ပုဂ္ဂလော။ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ပဋ္ဌန်း။ငါးပါး

ကုန်သော။ ဩဇာရှိယာနံ။ ကာမဂေါတ်ပဟူသော ဤမှာဘက်အဘို့နှိုက် ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ။ သံယောဇဉ်တို့ဖြတ်။ ပရိက္ခယာ။ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ဩပပါတိကော။ အောက်ဘဝဘို့နှိုက် ဖြစ်ခြင်းသည်။ အနာဝတ္တိဓမ္မော။ ဤကာမဂေါတ်သို့ပြန်လည်ခြင်းသဘောမရှိသည်။ ပေဟာတိ။ ဖြစ်ဖြတ်။ သော။ ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တသ္မာလောကာအဝိဟာ။ ထိုအဝိဟာဘုံမှ။ စုတော။ စုတေသည်ဖြစ်၍။ အာတပ္ပံ။ အာတပ္ပဘုံသို့။ ဂစ္ဆတိ။ ပဋိသန္ဓေနေသောအားဖြင့်သွား၏။ အာတပ္ပါ။ အာတပ္ပဘုံမှ။ စုတော။ စုတေသည်ဖြစ်၍။ သုဒဿံ။ သုဒဿဘုံသို့။ ဂစ္ဆတိ။ ပဋိသန္ဓေနေသောအားဖြင့်သွား၏။ သုဒဿာ။ သုဒဿဘုံမှ။ စုတော။ စုတေသည်ဖြစ်၍။ သုဒဿိံ။ သုဒဿီဘုံသို့။ ဂစ္ဆတိ။ ပဋိသန္ဓေနေသောအားဖြင့်သွား၏။ သုဒဿိယာ။ သုဒဿိဘုံမှ။ စုတော။ စုတေသည်ဖြစ်၍။ အကနိဋ္ဌံ။ အကနိဋ္ဌဘုံသို့။ ဂစ္ဆတိ။ ပဋိသန္ဓေနေသောအားဖြင့်သွား၏။ အကနိဋ္ဌေ။ အကနိဋ္ဌဘုံနှိုက်။ ဥပရိမာနံ။ အထက်နှိုက် ဖြစ်ကုန်သော။ သညောဇနာနံ။ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟာနာယ။ ပယ်ခြင်းငှာ။ အရိယမဂ္ဂံ။ အရိယမဂ်ကို။ သဉ္ဇနေတိ။ ဖြစ်စေ၏။ အယံပုဂ္ဂလော။ ဤအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌဂါမိ။ ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ဆိုအပ်၏။ ။ဤကဲ့သုံပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်၏အနက်။ ။ထိုပြဆိုအပ်ပြီးသောဓမ္မဟဒယဝိဘင်းအဘွင့်သမောဟဝိနောဒနီပါဠိဖြင့်အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖြိုဟ္မပါဂိသစ္စ အစရှိသော။ ကိုးထပ်သော ရူပါဝစရ. ဖြိုဟ္မဘုံနှိုက်ဖြစ်၍။ အကနိဋ္ဌဘုံနှိုက်ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်ကဲ့ပြဿဖြင့်လည်းကောင်း။ ပြအပ်ပြီးသောပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်ဖြင့်။ ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝိဟာ။ အတပ္ပါ။ သုဒဿာ။ သုဒဿီ။ အကနိဋ္ဌ။ ဟူသောသုဒ္ဓါဝါသဝါးဘုံတို့၌။ ဝါးကြိမ်ပဋိသန္ဓေနေသည်ကိုဆိုစေအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပဘဝအရူပဘဝတို့နှိုက်နှစ်ကြိမ်မြောက်အစရှိသော ပဋိသန္ဓေကိုယူ၏။ ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ။

(၃၃) ယင်းသို့အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပဘဝအရူပဘဝတို့၌။ နှစ်ကြိမ်မြောက်အစရှိသော ပဋိသန္ဓေကိုယူသည်ဖြစ်လျှင်။ ပြဆိုအပ်ပြီးသော။ ။အနာဂါမိမဂ္ဂညာဏောနအဘိသမ်ဒါရဝိညာဏာဿနိရောဓေနကံဘဝံဂမေပတွာ၊ အစရှိသေါပါဠိတော်။ သုဒ္ဓါဝါသေပရိနိဗ္ဗာန်နှာနံ၊ ဟူ

သောပါဠိတော်သည်းဓမ္မဟာဒယဝိဘင်းအာဘွင့်ဖြစ်သော။ သ့မောဟာ
ဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ။ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်များနှင့်ဆန့်ကျင်ရာသည်။
မဟုတ်လော။အမေး။ ။

အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏့ အကြိမ်များစွာ။ရူပဘဝနှိုက်သာလျှင်။ပဋိသန္ဓေ
နေသော်လည်း။အောက်ဖြစ်သော ကာမဘဝ်သို့မလာ်းသည်၏့အဖြစ်
၏့အစွမ်းအားဖြင့်။တရသောဘဝဟူ၍ယူအပ်၏့။ ။ထိုကြောင့်။မူလ
ဋီကာနှိုက်။ ။ကော်ဘဝန်ဖြိအနာဂါမိနောအနေ ကကွတ်ုးဖြတ်ထွေ
ဥပပဇ္ဇနဲသဟေဌာ အနာဂမနဝသေနဇေကော ဘဝေါတိဂဟေတွာ
ဝုတ္တံ။ ။ဟူ၍မိန့်ဆိုအပ်၏့။ ။အနက်ကား။ ။ကော်ဘဝန်ဖြိုးဒံဝစ
နံ။ကော်ဘဝ်ဟူသော၌စကားကို။အနာဂါမိနော။အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏့။
အနေကကွတ်ုးဖြ။အကြိမ်များစွာလည်း။တထွေဝ။ ထိုရူပဘုံအရူပဘုံ၌
သာလျှင်။ဥပပဇ္ဇနဲသ။ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကြောင့်။ဟေဌာ။အောက်ဖြစ်
သောကာမဘုံသို့။ အနာဂမနဝသေန။ မလာသည်၏့ အစွမ်းဖြင့်။ဇ
ကောဘဝေါ။ တရသောဘဝပင်တည်း။ ဖြိုတိဖြိုမံအထွေ်။၌အနက်ကို။
ဂဟေတွာ။ယူ၍။ဝုတ္တံ။ဟောတော်မူအပ်၏့။ ။ယင်းသို့မူလဋီကာတွင်
ဆိုအပ်သည်ဖြစ်၍။၌ကော်ဘဝ်ဒ္ဌပေတွာအစရှိသောစကားတော်သည်
သမောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ။ ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်ပါဠ်နှင့်မဆန့်
ကျင်။ ။သဒ္ဓါဝါသေပရိနိဗ္ဗုန်ဟူသော်၊ဟူသော။ယမိုက်ပါဠိတော်သည်။
သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ။ ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်တို့နှင့် မဆန့်
ကျင်သောအရာကို။ ။ကဘ္ဍာပနဇေတာယပါဠိယာသကလေပိသဒ္ဓါဝါ
သေဒုတိယပဒိသန္ဓိနဖြိုတိနဝိညာယတိတိ ဥဒ္ဒံသောတပါဠိသဇ္ဇာဝါ
ဒွေပိဟိပါဠိယောသံသန္ဒေတဇ္ဇာတိ။ ။ဟူ၍လည်းကောင်း။ ။သဒ္ဓါ
ဝါသေပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော်တိုဖြိုးသ ပဋိသန္ဓိကာနံအပဋိသန္ဓိကာနဥ္စ။ သဒ္ဓါ
ဝါသာနံတံတံဘူမိယံခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနဝသေနဝုတ္တာဒ္ဒိဝေဒိတဇ္ဇ'။ ။ဟူ၍
လည်းကောင်းမိန့်ဆိုအပ်သောမူလဋီကာပါဠ်ဖြင့်ဆိုအပ်၏့။ ။ကဘ္ဍာ
အာဘယ့်ကြောင့်။ ဇတောယပါဠိယံသာ။ ဤသဒ္ဓါဝါသာနံ တေသံတထွေ
ရူပကွန်ဓောစနုပ္ပဒ်ိုထွ။အစရှိသောပါဠိတော်။ သဒ္ဓါဝါသေပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော်။
အစရှိသောပါဠိတော်ဖြင့်။သကလေပိ။အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊သဒ္ဓါဝါ
သေ။သဒ္ဓါဝါသဘုံနှိုက်။ဒုတိယပဋိသန္ဓိ။နှစ်ကြိမ်မြောက်သောပဋိသန္ဓေ
သည်။နထွိ။မရှိ။ဖြိုတိ။ဤသို့။ နဝိညာယတိ။ မသိအပ်သနည်း။ဖြိုတိစေ။

ဤသို့ဆိုညားအံ့။ဥဒ္ဒဲသောတပါဋိသမ္ဘာဝါ။ ဥဒ္ဒဲသောတအနာဂါဝ်က်ံပြ
သောပါဋိ၏.ဂ်ါခြဲင်းကြောင့်။နဲ့ဝိညာယတိ။မသိအပ်။ ဟိသဒ္ဒဲ။မှန်၏.။ဒွေ
ပါ။နှစ်ရပ်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပါဋိယော။ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဋိတော်။ယ
ဓိက်ပါဋိတော်တို့ကို။သံသန္ဒေတဗ္ဗာ။နှိုးနှောအပ်ကုန်၏.။ ။သုဒ္ဓါဝါ
သေပရိနိဗ္ဗာန်အာနန္ဒိဇ္ဈာနံ။သုဒ္ဓါဝါသေပရိနိဗ္ဗာန်အာနံ ဟူသော၌စ.
ကားကို။သပဒိုသဒ္ဒါကာနုဗ္ဗ၊ပဒိုသန္ဓေနေခြင်း ဂ်ါသောအနာဂါဝ်ပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏.လည်းကောင်း။အပဒိုသဒ္ဒါကာနုဗ္ဗ။ ပဒိုသန္ဓေနေခြင်း မဂ်ါသောရ
ဟန်အာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏. လည်းကောင်း။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ။သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံတို့
တွင်။တံတံဘူမိယံ။ထိုထိုသုဒ္ဓါဝါသဘုံနှိုက်။ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနဝသေန။ ခန္ဓာ
ငြိမ်းသည်၏.အစွမ်းဖြင့်။ဝုတ္တံ။ဟောတော်မူအပ်၏.၊ဣတိ။ ဤသို့။ ဝေဒိ
တဗ္ဗံ။သိအပ်၏.။ ။အနာဂါဝ်ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်သော်လည်းမိမိဖြစ်ရာသုဒ္ဓါဝါ
သဘုံနှိုက်။တဘန်ထပ်၍မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ခန္ဓာငြိမ်းသည်၏အစွမ်းအား
ဖြင့်။သုဒ္ဓါဝါသေပရိနိဗ္ဗာန်အာနံဟူသော ဤစကားကိုတူရားဟောတော်မူ
ကြောင်းနှင့်။မူလဋီကာနှိုက်ဘွင့်ပြခဲ့ရကား။ ဤသုဒ္ဓါဝါသေပရိနိဗ္ဗာန်အံ့
ဟူသောပါဋိတော်သည်။ပြအပ်ပြီး သောသမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ
၊ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဋိတော်များနှင့် မဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍ညီညွတ်၏.ဟု
သိအပ်၏.။ ။

ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒနိုက်။ခြောက်ရပ်
သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာပြီး၏.

ဤသို့လျှင်စိတ္တသင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒနိုက်။ လေးရပ်သော ပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာ။
စေတသိကသင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒနိုက်။လေးရပ်သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာ။ ပကိဏ္ဏ
ကသင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒ၌။သုံးရပ်သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာ။ ဝိထိသင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒ
နိုက်။နှစ်ရပ်သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာ။ဝိထိမဂ္ဂသင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒနိုက်။သုံးရပ်
သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာ။ရူပသင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒနိုက်။သုံးရပ်သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇ
နာ။သမုစ္စယသင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒနိုက်။ သုံးရပ်သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာ။ပစ္စယ
သင်္ဂဟပရိစ္ဆေဒ၌။ငါးရပ်သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာ။ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ဂဟပရိစ္ဆေ
ဒနိုက်။ခြောက်ရပ်သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့်။စလင်းဆရာတော်ရေး
သားပြုပြင်စီရင်တော်မူအပ်သော။ သုံးဆဲ့သုံးရပ်သောပုဏ္ဏားဝိသဇ္ဇနာ
သည်ပြီး၏.။ ။

နမောတဿဘဂဝတောအရဟတောသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ။

(၁) ပဋိဗာဟံ-စက္ကဝိဒ္ဓံ။ ဝေဠိံ-ရဇ္ဇုံ-ဝေဓိံ-ဝဿိ။ ပါသာဒံ-သောပါဏံ-ပဒဓိံ။မဏ္ဍပံ။ပါကာရံနာမ။ ။

(၂) ပေါက္ခရာဏိဉ္စ-ဒေသကံ။နတ္ထာ-ကာသိ- တန္ဒိဿယံ။နာနာဂန္ဓသမာကိဏ္ဏံ။နိပုဏာဖုဇ္ဇဝိနိစ္ဆယံ။ ။

——oo——

'အာဟံ။ငါသည်။ပဋိဗာဟံ။မြားလျှင်မြားခြင်း-တိုက်ခမ်းဖြစ်အောင်-ကာဆီးနိုင်သော။ သရပဋိဗာဟာနမည်သော။ လေးအတတ်ကိုလည်း ကောင်း။စက္ကဝိဒ္ဓံ။မြားကို-စက်ဝန်းလည်အောင် ပစ်နိုင်သော၊စက္ကဝိဒ္ဓ မည်သော။ လေးအတတ်ကိုသည်းကောင်း။ ဝေဠိံ။မြားလျှင်မြားခြင်း-တိုင်ဖြစ်အောင်-ပစ်နိုင်သော။ သရဝေဠိမည်သော။ လေးအတတ်ကို လည်းကောင်း။ ရဇ္ဇုံ၊မြားလျှင်မြားခြင်း-ကြိုးဖြစ်အောင် - ပစ်နိုင်သော၊ သရရဇ္ဇုမည်သော။ လေးအတတ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝေဓိံ။မြားလျှင် မြားခြင်း-ထွင်းအောင်၊ပစ်နိုင်သော။သရဝေဓိမည်သောလေးအတတ် ကိုလည်းကောင်း။ဝဿိံ။မြားမိုးရွာအောင်-ပစ်နိုင်သော။သရဝဿ မည်သော။လေးအတတ်ကိုလည်းကောင်း။ ပါသာဒံ။မြားလျှင်မြားခြင်း ပြာသာဒ်ဖြစ်အောင်၊ပစ်နိုင်သော၊သရပါသာဒမည်သော။လေးအတတ် ကိုလည်း ကောင်း။ သောပါဏံ။ မြားလျှင်မြား ခြင်း- စောင်းတန်းဖြစ် အောင်၊ပစ်နိုင်သော။သရသောပါဏမည်သော။လေးအတတ်ကိုလည်း ကောင်း။ပဒဓိံ။ မြားလျှင်မြားခြင်း၊ကြာပဒုမာပွင့် ဖြစ်အောင်-ပစ်နိုင် သော။သရပဒုမမည်သော။လေးအတတ်ကိုလည်းကောင်း။မဏ္ဍပံ။မြား လျှင်မြားခြင်း၊မဏ္ဍပ်ဖြစ်အောင်၊ ပစ်နိုင်သော၊သရမဏ္ဍပမည်သော။ လေးအတတ်ကိုလည်းကောင်း။ပါကာရံနာမ။မြားလျှင်မြားခြင်း၊တံတိုင်း ဖြစ်အောင်၊ပစ်နိုင်သော။သရပါကာရမည်သော။လေးအတတ်ကိုလည်း ကောင်း။ပေါက္ခရာဏိဉ္စ။မြားလျှင်မြားခြင်း၊ ရေကန်ဖြစ်အောင်၊ပစ်နိုင် သော။သရပေါက္ခရဏီမည်သော။ လေးအတတ်ကိုလည်းကောင်း။ဒေ သကံ။ဟောတော်မူတတ်သော။ သုမန်စကြဝဠာသဇ္ဇညတရားကို။နတ္ထာ။

ဂိုဂိုဍိ ပြီး၍။ နာနာဂန္ဓသမာဂိတ္တာ။ အထူး ထူးသော၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဂန္ဓဗံဓံတို့ဖြင့်၊ ကျောပြွမ်းခြင်း ဂိုထသော။ နိပုဏာတ္ထဝိနိစ္ဆယံ။ သိမ်မွေ့သောပညာဂိုတို့၏။ သိမ်မွေ့သောညာဏ်ဖြင့်ဆိအပ်သော။ သိမ်မွေ့သောအနက် အဆုံးအဖြတ်ဂိုထသော။ တံနိသယံ။ ထိုဒဋ္ဌဓမ္မဓနုဂ္ဂဟ-သုတ်နိသျဂ်ကို။ ကာသိ။ ပြုပေအံ့။ ။

ဝေံမေသုတံကေံသမယံဘဂဝါသာဝတ္ထိယံဝိဟာရတိဓေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကသေအာရာမေ။ တတြခေါဘဂဝါ ဘိက္ခူ။အာမန္တေသိ ဘိက္ခဝေါတိဘဒန္တေတိတေဘိက္ခူ။ဘဂဝ တောပစ္စသေသာသုံ။ ဘဂဝါ ဘေဒဝေါစ။သေယျဿာပိဘိက္ခဝေစတ္တာရောဒဋ္ဌဓမ္မာဓနုဂ္ဂဟါသုသိက္ခိ တာကတာဟတ္ထာကတုပါသနာစတုဒိသာဋ္ဌိတာအသု။အထပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ၊ အဟံဇာမေသံစတုန္နံဒဋ္ဌဓမ္မာနံဓနုဂ္ဂဟာနံ သုသိက္ခိတာနံကတဟတ္ထာနံကတုပါသနာနံစတုဒိသာကဏ္ဍေခိတ္တေ အပ္ပတိဋ္ဌိတေပထဝိယံဂဟေတွာအာဟရိသာမိတိ။တံကိံ မညထဘိက္ခ ဝေဓဝနောပုရိသောပရမေနဓဝနေနသမန္နာဂတောတိအလံဝစနာယာတိ။ဂေကသေစေပိဘဂ္ဂေဒဋ္ဌဓမ္မသေ ဓနုဂ္ဂဟသသုသိက္ခိတသေ ကတဟတ္ထသေကတုပါသနသေကဏ္ဍံခိတ္တေ အပ္ပတိဋ္ဌိတံပထဝိယံ ဂဟေတွာအာဟာရေယျ၊ဓဝနောပုရိသောပရမေနဓဝနေနသမန္နာဂတောတိအလံဝစနာယ။ ကေါပနဝါဒေါ၊စတုန္နံဒဋ္ဌဓမ္မာနံဓနုဂ္ဂဟာနံသုသိက္ခိတာနံ၊ကတဟတ္ထာနံ ကတုပါလနာနန္တိ။ယထာဘိက္ခဝေတာသုပရိသသဓဝေါ။ယထာစစန္ဒိမသူရိယာနံဓဝေါ။ ယထာစယာဒေဝတာ စန္ဒိမသူရိယာနံပုဗ္ဗဏ္ဏတောဓဝနံ။တာသံဒေဝတာနံဓဝေါ။တတောသိဃ်တရံအာယုသခ်ီဂျာဝိယန္တိ တသ္မာတိဟဘိက္ခေဓဝဓဝေံသိက္ခိတဗ္ဗံ။ အပ္ပမတ္တာဝိဟရိသာမာတိ။ဧဝဝဏ္ဏိေဘိက္ခဝေသိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။ ။ဆဋ္ဌံ။ ။

ဂေါ၊ဤသို့။မေ။အာက္ယနုပ်သည်။သုတံ။ကြားအပ်၏။ကေံ။တပါးသေ သမယံ။အခါနိုက်။ ဘဂဝါ၊ဖြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ။သာဝတ္ထိ ပြည်နိုက်။ဓေတဝနေ။ခရီးတမင်းသား၏၊ဥယျာန်ရာဖြစ်သော။ အနာထ ပိဏ္ဍိကသေ။အနာထပိဏ်သူဌေး၏။အာရာမေ။အရာမ်၌။ ဝိဟရတိ။နေ တော်မူ၏။တတြခေါ။ထိုသို့နေတော်မူသောအခါနိုက်။ဘဂဝါ၊ဖြတ်စွာ

ဘုရားသည်။ဘိက္ခု။။ ရဟန်းတို့ကို။ဘိက္ခုဝေါတိ။ ရဟန်းတို့ဟူ၍။အာ
မန္တေထိ။မိန့်တော်မူ၏။ ဘဒ္ဒန္တေတိ။ ကောင်းပါပြီအံ့၌ဘုရားဟူ၍။
တေဘိက္ခု။။ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊မြတ်စွာ ဘုရားအား။ပစ္စု
သောသုံ၊ခွေးရှုနာကုန်၏။ဘဂဝါ။မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဧတံဝုစ္စတိ။ဤ
ဒဋ္ဌဓမ္မဓနုဂ္ဂဟာသုတ်ကို။ အဝေါစ။မိန့်တော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေါ။ရဟန်းတို့။
သေသျထာပိ။ဥပမါကါး။ကတုပါသနာ။ပြုအပ်ပြီးသောလေ့ကျက်ခြင်း
ရှိကုန်သော။ကတဟတ္ထာ။ ပြုအပ်ပြီးသောလက်နှိုက် လေးရှိကုန်သော်
သုသိက္ခိတာ။ကောင်းစွာသင်ပြီးဒသါလေးအတတ်ရှိကုန်သော။ဒဋ္ဌဓမ္မာ။
မြဖြိသောလေးရှိကုန်သော။ စတ္တာရောဓနုဂ္ဂဟာ။လေးသံမားလေးယောံ
တို့သည်။ စုတုဒ္ဒိသာ။ အရေပ်လေးမျက်နှာမှ။ဦ့်တာ။ တည်ကုန်သည်။
အာသန္ဒု။ဖြစ်ကုန်ရာ၏။အဝေ။ ဘိုလေးသမားလေးယောက်၊အရေပ်လေး
မျက်နှာသို့။ မြားကိုပစ်သောအခါ။ ငုရိသော။ယောက်ကျားသည်။
အာကဏ္ဍေါသည်။ ကတ္ထုပါသနာနံ။ ပြုအပ်ပြီးသောလေ့ကျက်ခြင်းရှိကုန်
သော။ကတဟတ္ထာနံ။ ပြုအပ်ပြီးသောလက်ဒွါလေးရှိကုန်သော။သုသိက္ခိ
တာနံ။ကောင်းစွာသင်ကြီးမသောလေးအတတ်ရှိကုန်သော။ဒဋ္ဌဓမ္မာနံ၊မြဖြို
သောလေးရှိကုန်သော၊ လေးသံမားလေးယောံတို့၏။ စတုဒ္ဒိသာ။ အရေပ်လေးမျက်နှာမှ။ဦ့်တာ။ မတည်ကုန်သေး။
ကဏ္ဍော။မြားတို့ကို။ဂဟေတွာ။ကောက်ယူ၍။ အာဟရိသာဝိ။ဆောင်
အုံ့။ဆွဲတိ။သို့၊အာဂစ္ဆေယျ၊လာရာ၏။တိက္ခဝေါ။ရဟန်းတို့။ဇဝနော။လျင်
မြန်သော။ငုရိသော။ယောက်ကျားသည်။ပရမေန။ လွန်ကဲသော။ဇဝနေ
နာ။လျင်မြန်ခြင်းနှင့်။သမန္နာဂတောတိ၊ပြည့်စုံ၏။ဟူ၍။ဝစနာယ။ဆိုခြင်း
ငှာ။အလံ။ ထိုကဲသည်မဟုတ်သော၊တံ။ ထိုစကားကို။ ကိံမညထ။အ
ဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ဣတိ။ ဤသို့မိန့်တော်မူသည်ရှိသော်။
ဘဝန်တော်။အရှင်ဘုရား။ကတ္ထုပါသနာသည်။ ပြုအပ်ပြီးသောလေ့ကျက်ခြင်းရှိ
သော။ကတဟတ္ထာသည်။ ပြုအပ်ပြီးသောလက်နှိုက်လေးရှိသော။ သုသိက္ခိ
တာသည်။ကောင်းစွာသင်အပ်ပြီးသော လေးအတတ်ရှိသော။ဒဋ္ဌဓမ္မာသည်။
မြဖြိသောလေးရှိသော၊ဇဝနသမ္ပန္နာပိသည်။လေးသမားတယောက်၏
လဲ့ည်း။မိမ္ဘူ။ပစ်အပ်သော။ပထဝီယံ။မြေကြီးနှိုက်။ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ။မတည်
သေးသော။ကဏ္ဍော။မြားကို။ဂဟေတွာ။ကောက်ယူ၍။စေအာဘာရေယျ။

အာကယ်၍ဆောင်ငြားအံ့။ဇဝံနော။လျှင်မြန်သော။ပုရိသော။ယေဝံကျား
သည်။ပရမေန။်လွန်ကဲသော။ဇဝံနေန။လျှင်မြန်ခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော
တို့။ပြည့်စုံ၏ဟူ၍။ဝစနာယ။ဆိုခြင်းငှာ။အလံ။ထိုက်၏။ကတ္တုပါသနာနံ
ပြုအပ်ပြီးသော လေ့ကျက်ခြင်း၌ကုန်သော။ ကတဟတ္ထာနံ။ပြုအင်ပြီး
သောလက်နှိုက်လေး၌ကုန်သော။သုသိက္ခိတာနံ။ကောင်းစွာသင်အပ်ပြီး
သောလေးအတတ်၌ကုန်သော။ဒဠ္ဟဝမ္မာနံ။ မြဲမြံသောလေး၌ကုန်သော။
စတုန္နံဝနုဂ္ဂဟာနံ။ လေးသမားလေးယောက်တို့၏။ ကောပနဝါဒေါ။အ
ဘယ်ဆိုဘွယ်ရှိအံ့နည်း။ဇာတိ။ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ။ရဟန်း
တို့။ယထာ။အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ တသ္မာပုရိသသ်။ထိုယေဝံကျား
အား။ဇဝေါ။လျှင်မြန်၏။ယထါစ။အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။စန္ဓိမသ္မိ
ရိယာနံ။လနေတို့အား။ဇဝေါ။လျှင်မြန်၏။ ယထာစ။အကြင်အခြင်းအရာ
ဖြင့်လည်း။ယာဒေဝတာ။အကြင်နတ်တို့သည်။ စန္ဓိမသ္မိရိယာနံ။လနေတို့
၏။ပုရတော။ရှေးမှ။ဓာဝနာယ။ပြေးသွားကုန်၏။ တာသံဒေဝတာနံ။ထိုနတ်
တို့အား။ဇဝေါ။လျှင်မြန်၏။ တတော။ထိုယောက်ကျားလျှင်မြန်ခြင်း။လ
နေတို့လျှင်မြန်ခြင်း။လ နေ ရှေ့မှပြေးသွားသောနတ်လျှင်မြန်ခြင်းတက်။
သိဃ်တရံ။အလွန်လျှင်မြန်စွာ။အာယုသင်္ခါရာ။ရှပ်သက်သင်္ခါရတို့သည်
ဒိယနှိ်။ကုန်ပျက်ကုန်၏။ဘိက္ခဝေ။ရဟန်းတို့။တာသ္မာတိဟ။ထိုကြောင့်။
အပ္ပမတ္တာ။မမေ့လျော့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ဝိဟရိသာမာတိ။နေကုန်အံ့ဟူ
၍။ဇံဝံ။သို့။သိက္ခိဘဗ္ဗံ။ ကျင့်ရာ၏။ဘိက္ခဝေ။ရဟန်းတို့။ ဇဝေါ့။ဤသို့
လျှင်။ဝေါ။သင်တို့အား။ သိက္ခိတဗ္ဗံ။ကျင့်ရာ၏။ ဇဝေါ့။ ဇာတိ။ဤသို့။အဝေါစ။
ပိန့်တော်မူ၏။ ။ဆဋ္ဌံ။ဥပမာသံယုတ်တွင်ခြောက်သုတ်မြောက်သော
ဒဠ္ဟဝမ္မဓနုဂ္ဂဟာသုတ်တည်း။ ။ဒဠ္ဟဝမ္မဓနုဂ္ဂဟာသုတ်ပါဠိအနက်ပြီး၏။ ။

ဆဋ္ဌေဒဠ္ဟဝမ္မာဓနုဂ္ဂဟာတိ ဒဠ္ဟဓနုနောဇာသာသာ။ ဒဠ္ဟဓနုနာမနွိသ
ဟာသထာမံဂုဏ်တိ။ နွိသဟာသထာမံနာမယာသ အာရောဝိတသာဇိ
ယာဒေဝနွာသုရသင်္ဂါမာဒီနံ ဘာရောဒဏ်ကောဂဟဏတ္ထာယ ယာဝကာဏ်ကွဲပ
မာဏာဥကွဲဗ်ာသသဟဘဝိကောဓုဏ်တိ။ သုသိက္ခိတာတိနွိဒသဝဿာနိ
အာစရိယ ကုလေဥဂ်ဟ်တသိပ်ပါ။ ကတဟတ္ထာတ်ယောသိပ်မေဝဥဂ်
ဏ်ာတိ။ သောကတ ပ်ာဇ်္ဇောနဟောတိ။ ဇာမေပနကတ ပ်ာတ်ထာစ်ဏ်ာ
ဝဆိဘာဝါ။ကတ္တုပါသနာတိ ချာဇကုလာဒိသုဒဿိတသိပ်ပါ။ တာသပုရိ
သသဇဝေါတိ ဇဝဂ္ဂပေါအညောပုရိသောနာမနဘူတပုဇ္ဇော။ ဗောဓိ

သတ္တာသေဝ ပနဇပနဟံသကာ'လောနာမအာသိ။တဒါဗောဓိသတ္တော စတ္တာရိကဏ္ဍာနိအာဟရိ။တဒါကိရသကဏိဋ္ဌာဘာတရောမယံဘာတိ ကသ္ဟရိယေနသဒ္ဓိ'ဇဝိသာမာတိဒ့အါဒရောစေသုံ။ဗေါဓိသတ္တောအာဟာ။ သ္ဟရိယောသိဃ်ဇဝေါနသင်္ခိသထတုမ္မေတေနသဒ္ဓိ'ဇဝိတုန်္ကိ။ တေဒု တိယပ္ပိတတိယပ္ပိတဆေဝတ္တာကေဒိဝသံဂစ္ဆဲဝမာ့တိယုဂန္ဓရ ပဗ္ဗတံ အာရုဟိတ္တာနိသိဒိ'သုဗေါဓိသတ္တောကဟံမေဘါတရောတိပုစ္ဆိတ္တာ။သ္ဟ ရိယေနသဒ္ဓိ'ဇဝိတုံဂတာတိဝုတ္တေ။ ဝိနသိသန္တိကပသိနဒုတိဟ အနုကမ္ပမာနော သယံပိဂတ္ဝါတေသံသန္တိကေနိသိဒိ။ဒုထသ္ဟရိယောဥဉ္စ ဆဉ်နဲ့ဒွေပါဘါတရောသ္ဟရိယေနသဒ္ဓိ'ယေဝအာကာသံပက္ခန္ဒာ။ဗောဓိ သတ္တောဝါတေဟိသဒ္ဓိ'ယေဝပက္ခန္ဒော။တေသုကေသာအုဇ္ဇုကေယေ ဝအနုရဘက္ခသမယေပက္ခန်ရေသုဂ္ဂိဉ္ဇဟိ။ သောဘာတရံပက္ခော သိတ္တာနသင်္ကြောဓိတိအာဟာ၊ တမေနံဗောဓိသတ္တော မာဘာယိတိသ မဿာသေတ္တာပက္ခပန္တရေန ပရိဝေခေတ္တာဒရသံဝိနောဒေတ္တာဂစ္ဆာ တိပေသေသိ။ဒုတိယောသံဝေဝအနုရဘက္ခာဇင်ဟ္မာပက္ခန်ရေသုအဂ္ဂိ မိဉ္ဇဟိတေတ ထေဝအာဟာ။ တံပိသောတထေဝ ကတ္တာဂစ္ဆာတိပေ သေသိ။သယံပနယာဝမဏ္ဍန်ကာဇဝိတ္တာဗောလာ မယာဝိဗာလေ နဘဝိတဗ္ဗန်နိဝတ္တိတ္တာအဒ္ဓဒ္ဓသဟာယကံဗာရောဏာသိရုဇံ ပသိသာ မိတိဗာရောဏာသိ'အဂမာသိ၊ တသ္မိ'နဂရမ္ဟကေပရိဟ္ဟမန်နဲ့ ဒွါဒသ ယောဇနံနဂရံပက္ခကဒ္ဒာဟောနဩက္ကဒုပတ္တောဝိယအဟောသိ။အထပ ရိဟ္ဟမန်နံသပရိဟ္ဟမန်နံသတထ္ထတတ္ထဆိဒ္ဒါနိပညာယိ'သု။သယံပိအနေ ကဟံသသဟဿသဒိသဒိဿါပညာယိ။သေါဝေဝံပဒိသံဟရိတ္တာရုဇဂေ ဟာဘိမုခေါအဟောသိ။ ရာဇာဩလောကေတ္တာ အာဂတောကိရမေ ဝိယသဟာယောဇဝနဟံသောတိဝါတပါနံဝိဝရေတ္တာ ရတနပိဋ္ဌပညာ ပေတ္တာဩလောကေန်ာအဒ္ဓါသိ။ဗောဓိသတ်တ္တောရတနပိဋ္ဌေနိသိဒိ။အ ဆသ ရာဇာသဟာသပါကေနတေလန ပက္ခန်ရာနိမကေ့တ္တာမဇ္ဈ တောဇ်စေဝမဇ္ဈရပဏာကဋ္ဌအဒ္ဓါသိ။တတောနံကတပရိဘောံသမ္ဘက ဟံအဂမာသိတိပုစ္ဆိ။သောတံပဝတ္တိ'အါရောစေတ္တာအထာဟံမဟာရာ ဇယာဝမဏ္ဍန်ကာဇဝိတ္တာနတ္ထိဇဝိတေန' အဇ်ဇ္ဈာတိအာဝိကွိ။ အထရာ ဇာအာဟာ။ အဟံသာမိတုမှာကံသ္ဟရိယေနသဒ္ဓိ' ဇဝနဝေဂံပသိတု ကာမောတိ။ ဒုက္ကရံမ ဟာရာဇနသ္ဟာတယာပသိတုန်္ကိ။တေနဟိသာ

ပိသရိက္ခကမတ္တံပိဒသေသဟိတိ။ အာမမဟာရာဇဓနုဂ္ဂဟေသန္ဓိပါတော
ဟိတိရာဇာသန္ဓိပါတေသိ။ ဟံသောတတောစတ္တာရော၀ဂ်ဟေတွာနဂ
ရမဇ္ဈေတောရဏံကာရေတွာ အတ္တနောဂိ၀ါယသတ္ထံ ဒိဋ္ဌန္ဓာပေတွာ
တောရဏာသညပရိနိသိဒိတွာ စတ္တာရောဇနာတော ရဏံနိသဒါယစ
တုဒိသာဘိမုခါဂေ့ကံကတ္ထံ ဒိပဒံ။။တိ ၀တွာသယံပဌမကတ္ထံနေ
၀သဒ္ဓိံ ဥပဋ္ဌိတွာတံကတ္ထံ အဂဟောက္ခာ၀ဒဂ္ဂိဏာဘိမုခံဂတကတ္ထံ
ခနုံတေ့ါရတနမတ္တာပဂတံဂတ္ထံ။ဒုတိယံဒွိရတနမတ္တာပဂတံ၊တတိယံ
တိရတနမတ္တာပဂတံ။စတုတ္ထံဘူမိံအပ္ပတ္တမေ၀ဂတ္ထံ။အထနံစတ္တာရိ
ကတ္ထာနိဂဟေထံ့ာတော၀ရဏောနိသိန္နကာလေယေ၀အဒ္ဒသံသု။ သော
ရာဇာနံအာဟ။ ပဿမဟာရာဇ၎ေ၀ံသိဃီာအမ္ဘာကံဇေ၀ါ။၎ေ၀ံဗောဓိ
သတ္တေနေ၀ဇ၀နဟံ သကာလေ တာနိကတ္ထာနိ အာဟရိတာနိတိ၀ေဒိ
တဗ္ဗာနိ။ဟူရတောဓေ၀န္တိတိအဂ္ဂိတောဇ၀န္တိ။နပနေတာသဗ္ဗကာလံဟူရ
တော၀ဟောန္တိ။ကဒါစိဟူရေတာကဒါစိပန္ဆတောဟောန္တိ။ အာကာသ
ဋ္ဌ၀ိမာနေသုဟိဥယျာနာနိပိဟောန္တိ ပေါက္ခရဏီယောပိ။ တာတတ္ထန
ဟာယန္တိ။ဥဒကကိဠံကိဠမာနာပန္ဆတောပိဟောန္တိ။ ၀ေဂေနပနဂ်ာ
ပုနဟူရတောဓေ၀န္တိ။အာယုသင်္ခါရာတိဂ္ဂုပဇီ၀တိန္ဒြိယံ သန္ဓာယ၀ုတ္တံ။
တည္ဒိတ်တောသိဃ်တရံခိ၀ိသတိ။အဂ္ဂုပဓမ္မာနံပနဘေဒေါနသက္ကာပညာ
ပေတုန္တိ။ ။

ဆဋ္ဌေ။ခြောက်ခဖြောက်သောဒဋ္ဌဓမ္မဓနုဂ္ဂဟာသုတ်နိုက်။ဒဋ္ဌဓမ္မာဓနုဂ္ဂ
ဟာတိ။ဒဋ္ဌဓမ္မိဓနုဂ္ဂဟိပဟူသည်ကား။ဒဋ္ဌဓနုနော။မြဲမြံသောလေးဂ္ဂိကုန်
သော၊ဇာသသာသာ။ လေးသမားတို့တည်း။ဒဋ္ဌဓနုနာမ။ မြဲမြံသောလေး
မည်သည်ကား။ဖွိသဟာသထာမံ။ပိုလ်နှစ်ထောင်အားဂ္ဂိသောလေးကို။
၀ုစ္စတိ။ဆိအပ်ဂ္ဂါ့။ ဖွိသဟာသထာမံနာမ။ ပိုလ်နှစ်ထောင်အားဂ္ဂိသော
လေးမည်သည်ကား။အာဇာရောပိတာသာ။ တင်အပ်သော။ယသာသဓနုနော။
အကြင်လေးဂ္ဂါ့၊ဇိယာ၀ဓန္ဓေ၁။ ညှိုနိုက်ဖွဲ့အပ်သော။လော၁ာသိသာဒိနံ။
ကျေးသလွဲစသော၀တ္ထုတို့ဂ္ဂါ့၊။ဘာဇော။ပိုလ်နှစ်ထောင်၀ံသည်။ ဒဏ္ဍော
လေးကိုင်းနိုက်။ဂဟေတွာ။ကိုင်း၍။ယာ၀ကတ္ထောပ္ပမာဏာ။ မြားပမာဏာ
တိုင်အောင်။ဥက္ခိတ္တာသဿ။ဖြောက်စည်။ ပထ၀ိတော။ဖြေကြိုးမှ။ရစွတိ။
လွတ်အံ့။သော၀နု၊ထိုလေးသည်။ဖွိသဟာသထာမံနာမ။ပိုလ်နှစ်ထောင်
အားဂ္ဂိသောလေးမည်ဂ္ဂါ့။ ။ဘာဇော။ပိုလ်နှစ်ထောင်ဟူ၍အနက်သမ္ဘာန်

သည်ကား။ ။ဗသာနုဒ္ဓိသဟာသည်။ဘာရောဂေကောပကိတ္တိတော။ ။ဗလာနုံ။ပိုလ်တို့ဂ်၏။ဝါ။တဆုပ်တို့ဂ်၏ဲ။ဝါ။လေးကျပ်တို့ဂ်၏့၊ဒွိသဟာသည်။နှစ်ထောင်ကိုလည်း။ ဂကောဘာရော။ တဝံဟူ၍ပကိတ်တော။ ကြားအပ်၏့။ ။ဟူ၍သာသောသက္ကဘကျမ်းတို့နှင့်အညီတည်း။ ။သြဠာပထမက္ခရာနှင့်၊ပိုလ်နှစ်ထောင်အားဂ်ိသောသေးကဲ့တင်နိုင်ချနိုင်သေါလေးသမား ဆိုလိုသည်။ ဘုရားလောင်း သိဒ္ဓတ်မင်းသား ဖြစ်ကား။ ယောက်ကျားပေါင်းတထောင်အားဂ်ိသောလေးတည်း။သဟာသဒစာမဲ့ နုံအာရောပေတုံဝန္ဒုတိဘာတာတိတေနဟိအာဟရာပေထာတိ။ရာဇာအာဟရာပေတွာအဒါသိ။တံခုနဲ့ ပုဂိုလသဟာသိအာဟရာပေတိ။ပုဂိုလသဟာသိုသြဲရောပေတိ။ ။တိကအဂ်္ဂုတ္တိရိအဋ္ဌကထာ။ ။

တာတ။ချဂ်သားသိဒ္ဓတ်။ သဟာသဒစာမနုံ၊ယောဂ်ကျားပေါင်းတထောင်အားဂ်ိသောလေးကို။အာရောပေတု။တင်ပစ်ခြင်းငှာ။ပန္ဒုတိ။သင့်၏့။ဇာတိ။ဤသို့ဆိုအပ်သည်ဂ်ိလော်။တေနဟိ။ ထိုသို့တင်ပစ်လိုတဖြိုးကား။အာဟရာပေဒေ။ဆောင်စေကုန်လော။ ဇာတိ။ဤသို့ဆို၏့။ရာဇာသုဒ္ဓေါဒနမင်းသည်။အာဟရာပေတွာ။ဆောင်စေ၍။အဒါသိ။ပေး၏့။တံခုနဲ့ ။ထိုလေးကို။ပုဂိုလသဟာသိ ။ယောက်ကျားပေါင်းတထောင်သည်အာရောပေတိ။တင်ရ၏့။ပုဂိုလသဟာသိ ။ယောံကျားပေါင်းတထောင်သည်။ဩြရောပေတိ။ချရ၏့။ ။ဤကားတိကအဂ်္ဂုတ္တိရိအဋ္ဌကထာအနက်။ ။အဋ္ဌုနမင်းသေးကား။ လေးသမား ငါးရာလက်မောင်းတထောင်အားဂ်ိသောလေးတည်း။ ။

ပန္ဒုဟိဝနုဂ္ဂဟာသတေဟိ ဗာဟုသဟာသေဟိ အာရောပေတဗ္ဗံဝနုံ အာရောပနသမတ္ထဗာဟုံ။ ။သံကိစ္စဇာတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ပန္ဒုဟိဝနုဂ္ဂဟာသတေဟိ။လေးသမားငါးရာတို့သည်ဗါဟုသဟာသေဟိ။လက်မောင်းတထောင်တို့ဖြင့်။ အာရောပေတဗ္ဗံ။တင်အပ်သော။နုံ။လေးကို။ အာရောပနသမတ္ထဗါဟုံ။ တင်စွမ်းနိုင်သေါလက်မောင်းတထောင်လေးအားကုံနိုင်၏့။ ။သံကိစ္စဇာတ်အဋ္ဌကထာအနက်။ ။သုသိက္ခိတာတိ၊သုသိက္ခိတာဟူသည်ကား။ဒွါဒသဝဿာနိ၊ ဆဲ့နှစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။အာစရိယကုလေ။ဆရာအမျိုးနိုက်။ဥဂ္ဂဟိတာသိဟုံ။ သင်အပ်ပြီးသောအတတ်ဂ်ိကုန်၏့။ကတဟတ္ထာဟူသည်ကား။ယော။ အကြင်သူသည်။ဆိပ္ပမေဝ။လေးအတတ်ကိုသာလျှင်။ဥဂ္ဂဏှာတိ။သင်၏့။သေါ

ထိုသူသည်၊ကတဟတ္ထော။ ပြုအပ်ပြီးသောလက်ဦးလေးရှိသည်။နဟောတိ။မဖြစ်။ဇာမပေပဲန။ ဤလေးသုမားလေး ယောက်တို့သည်ကား။ ကတဟတ္ထ။ ပြုအပ်ပြီးသောလက်နှိုက်လေးရှိကုန်၏။ စိတ္တဝသီဘာဝါ။လွှဲကျက်အပ်သောလွဲလာခြင်းရှိကုန်၏။ကတုပါသနာတိ။ကတုပါသနာဟူသည်ကား။ရာဇကုလာဒိသု။မင်းမျိုးစသည်တို့နှိုက်။ ဒဿိတဆိပ္ပာ။ ပြအပ်ပြီးသောလေးအတတ်ရှိကုန်၏။ တဿပုရိသဿဇဝေါတိ။ တဿပုရိသဿဇဝေါ ဟူသည်ကား။ ဇဝရူပေါ။ ဤသို့သောဘောရှိသောအညော။တပါးသော၊ပုရိသေါနာမ။ယေဝံကျားမည်သည်။နဘူတပုဗ္ဗော။ မဖြစ်စဘူး။ပန။ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ ဗောဓိသတ္တဝံသဝ။ဘုရားလောင်း၏သာဏျင်။ဇဝနဟံသကာလောနာမ။ဇဝနဟသိာမင်းဖြစ်သောကာလမည်သည်။အာသိ။ဖြစ်ပြီ။တဒါ။ထိုဇဝနဟသိာမင်းဖြစ်သေါအခါ၌။ဗေါဓိသတ္တော။ဘုရားလောင်းသည်။ စတ္တာရိကဏ္ဍာနိ၊မြားလေးစင်းတို့ကို။ အါဟာရိ။ဆောင်ပြီ။ကိရ၊ခဲ့ဦးအုံ့။တဒါ။ထိုအခါ၌။အာသ။ထိုဇဝနဟသိာမင်း၏၊။ ကဏ္ဍိဒ္ဓဘာတရော။ညီဟသိာ(၂)ခုတို့သည်။ သူရိယနဲ့။နေနှင့်။ သဒ္ဓိ။တက္ခ။ဇဝိသာမ။ပျံလိုက်ကုန်အုံ့။ ။ဇာတိ။ဤသို့။အာရောစေသုံ။ ကြားကုန်၏။ဗောဓိသတ္တော။ ဘုရားလောင်းဇဝနဟသိာမင်းသည်။သူရိယော။နေသည်။ဆိစ္ဆဇဝေါ။လျှင်မြန်သောအဟုန်ရှိ၏။တုမ္ဟေ။သင်တို့သည်။ တေန။ ထိုနေနှင့်။ သဒ္ဓိ။ တက္ခ။ဇဝိတုံ။ ပျံလိုက်ခြင်းငှာ။ နသက္ခိဿထ။မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ဇာတိ။ဤသို့။အာဟ။ ဆို၏။ တေ။ထိုညီဟသိာ(၂)ခုတို့သည်။ ဒုတိယံဝိ။ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။တတိယံဝိ။သုံးကြိမ်မြောက်လည်း။တဇဇေဝ။ထိုခဏအတူသါလျှင်။ဝတ္ထာ။ဆိုပြီး၍။ဇကေဒိဝသံ။တနေ့သန္နိုက်။ဂစ္ဆမာတိ။ ပျံလိုက်ကုန်အုံ့ဟူ၍။ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတံ။ယုဂန္ဓိုရ်တောင်သို့။အာရုဟိတ္ထော။ပျံတက်၍။နိသီဒိံသု။ နားကုန်၏။ဗောဓိသတ္တော။ဘုရားလောင်းဇဝနဟသိာမင်းသည်။မေ။ငါ့၏။ဘာတရော။ညီဟသိာ(၂)ခုတို့သည်။ကဟံ။အာဘယ်အရပ်သို့။ ဂတာပျံသွားကုန်သနည်း။ဇာတိ။ဤသို့။ပုစ္ဆိတ္ထော။မေးပြီး၍။သူရိယော။နေနှင့်။သဒ္ဓိ။တက္ခ။ဇဝိတုံ။ပျံလိုက်ခြင်းငှာ။ဂတာ။ပျံသွားကုန်၏။ဇာတိ။ ဤသို့။ဝုတ္တော ဆိုသည်ရှိသော်။တပသသိနာ။ ပုပန်သောပျံသွားခြင်းဖြင့်။ဝိနသိသန္တိတိ။ပျက်စီးကြကုန်လတ္တံ့၊ဟူ၍။တေ၊ထိုညီဟသိာ(၂)ခုတို့ကို။အနုကမ္ပ

မာနေဒ။ သနားသည်ဖြစ်၍၊ သင်္ဃဝိ။ ဗိမိသည်လည်း။ဂတိုဒ။ပျံသွားမှ။ တေသံ။ထိုညီဟာသိဒ-၂-ခတို့၏။သန္တိ ကေ။အထိုင်။နိသိဒ်။နားရှိ။အထ။ ထိုနောင်မှ။သူဂိယေ။နေသည်။ဥဂ္ဂဆွေ့ဆဲ့။ တက်လတ်သေဒ်။ဒွေပိဘာတ ရော။ညီဟာသိဒ-၂-ခတို့သည်လည်း။သူဂိယေန၊နေနှင့်။ သင်္ခေပ်ယေဝ။တ ကွသာလျင်။အာကာသံ၊ကောင်းကင်သို့၊ပက္ခန္ဒါ။ပျံလိုက်ကုန်ရှိ၊ဗေါဓိ သင်္ကွာပိ။ဘုရားသောင်းစဝနဟာသိဒ်မင်းသည်လည်း၊ တေဟိ။ထိုညီ ဟာသိဒ-၂-ခတို့နှင့်။သင်္ခေပ်ယေဝ။တကွသာလျင်။ပက္ခန္ဒေဒ၊ပျံလိုက်ရှိ့။ တေသု။ထိုညီဟာသိဒ-၂-ခတို့တွင်။ဧကဿ။ညီဟာသိဒ်တခုအား။အနှံ့ရှာ ဘဏ္ဍာသမယေဒ။နံနက်အကြားထမင်းစားအံ့သောအခါသံ့၊အပ္ပတ္တာကေ ယေဝ။မရောက်မီလျင်၊ပာဋိဟာရိယ်ရသူ။အတောင်ကြားတို့ရှိ၏။အဂ္ဂိမိသည် ဥဒ္ဒမိ။ထတောက်ရှိ့။သော။ထိုညီဟာသိဒ်သည်၊ဘုးတရံ နောင်တော် စဝနဟာသိဒ်မင်းကဲ့။ ပက္ကြားသိတ္တာ၊ခေါ်၍။ နာသင်္ကြားမိတ်၊မတတ်နိုင် ဟူ၍။အာဟာ။ဆိုရှိ့။ တမေန်။ထိုညီဟာသိဒ်ကဲ့။ ဗောဓိသင်္ကွာ။ဘုရား သောင်း စဝနဟာသိဒ်မင်းသည်။မာဘာဝေတိ။မကြောက်လင့်ဟူ၍။သ မဿာသေတ္တာ။သက်သာစေ၍။ပက္ခန္ဒဝဉ္ဇရေန။အတောင်ချိုင့်ဖြင့်။ ပထိ ဝေဒေတ္တာ၊ရှာပတ်၍၊ ဒရထံဟူပနိဗ္ဗိုင်းကို ဝိနာဒေတ္တာ။ဖျော်၍။ဂန္ဓာ တိ။ပျံသွားသောဟူ၍။ပေဒသသိ စိတ္တကုဋ္ဌတောင်သို့စေရှိ့။ ဒုတိယော။ ၂-ရမြောက်သောညီဘ ဟိဝေည်၊ယာဝအနှံ့ရာဘက္ကာ။ နံနက်အကြား ထမင်းစားသော အခါတိုင်အောင်။ဇပ်တ္တာ။ ပျံလိုက်၍။ပက္ခန္ဒရေသူ။ အဓတောင်ကြားတို့နှိုက်။အဂ္ဂိဒ္ဒိ။ ဒိုးသည်။ ဥဒ္ဒမိတေ။ ထတောက်လပ် သော်။တရေဝ။ တိုညီဘ ဟဲရှိ့၊အတ္ထသေးလျင်၊ကတ္တာ။ ပြု၍။ဂန္ဓာတိ။ ပျံသွားသောဟူ၍။ပေသေသိ။ စိဘ်ကုဋ္ဌတောင်သို့စေရှိ့။သပံပန။ဒီဒိ သည်ကား။ယာဝမဿိုနှိုက်ကာ။ဗွန်းတဉ္ဇ်းခါတိုင်အောင်။ဇဝိတ္တာ။ပျံလိုက် ပြီး၍။ဂေဘော်ထိုညီနောင်ဟဲဒ်(၂)ခတို့သည်၊ဗာလာ။ဖိုက်ကုန်ရှိ့။မယာ ဝ်။ငါသည်သေည်း။ဗာသေန။ဖိုက်သည်။ဘဝိတဗ္ဗံ။ဖြစ်ရာရှိ့ဟူ၍။နိဝတ္တိ တ္တာ။ပျံနှစ်၍။ အဒိဋ္ဌသဟာယကံ။ မဖြင်ဘူးသော အဆွေခင်ပွန်း ဖြစ် သော။ဗာရာဏသိရုစ်။ဗာရာဏသိပြည့်ရှင်မင်းကို။ ပဿိသသာမိတိ ဝေ့ဖြင်အံ့ဟူ၍။ဗာရာဏသိ်။ဗာရာဏသိပြည်သို့။အဂမာသိ။ ပျံသွား ပြီ။တဿိ်။ ထိုဇဝနဟာသိမင်းသည်။ နဂရမ္မာကော၊ဗာရောဏသိပြည် အထက်၌။ပရိဿ့မဏ်ဘဲ။ ဝဲပျံလတ်ဉသော်။ ဒွါဒသယောဇနံ။ တဆဲ့နှစ်ယူ

ဇနာကြယ်သော။နဂရံ။ဗာရာဏသိပြည်သည်။ပဗ္ဘာကဒ္ဒါဟေန။သင်တို့ ဗုန်းဖြင့်။သြဇဆွဲပဝတ္တောဝိယ။ဗုန်းပိတ်အပ်သောသဝိတ်ကဲ့သို့။ အဟောသိ။ဖြစ်ပြီ။အာဏ။ထိုနောင်မှ။ပရိဿမနဲ့သပရိဿမနဲ့သ။ ပျံဝဲပျံဝဲစဉ်။ တံဆွဲတဆွဲ။ ထိုထိုတဆဲ့နှစ်ယူဇနာကြယ်သောဗာရာဏသီပြည်နှိုက်။ ဆိဒ္ဓါနိ။အယျကဲ့အပေါက်သောနေပျော်တို့သည်။ပညာယိ်သူ၊ထင်ဖြင့် ကုန်၏့။သယံဝိ။မိမိသည်လည်း။ အနေကဟံသသဟဿသဒိသော၊အာဇေဉ်မကသောဟသ်ာနှင့်တူသည်ဖြစ်၍။ပညာယိ။ထင်ဖြင့်၏့။သော။ ထိုဇဝနဟသ်ာမင်းသည်။ဝေဂံ။အတောင်ဟုန်ကို။ပဒိုသံဟဋရိတွာ။ပျော်၍။ရာဇဂေဟာဘိမုခေခါ။မင်းနန်းတော်သို့ရှေ့ရှုပျံသည်။အဟောသိ။ဖြစ်ပြီ ရာဇာ။ဗာရာဏသိမင်းသည်။ဩလောကေတွာ။မျှော်ကြည့်၍ မေ။ငါ့၏ ဝိယသဟာယော။ချစ်ဆွေဖြစ်သေါ။ဇဝနဟံသော်။ဇဝနဟသ်ာမင်းသည် အာဂတောကိရ။လာသတတ်။ဇာတိ။ဤသို့။ဝါတပါနံ။လေသာနန်းပတင်း ကို။ဝိဝရေတွာ။ဖွင့်၍။ရတနပိဋ္ဌ။ရတနာအင်းပျဉ်ကို။ ပညာပေတွာ။ခင်း၍။သြဇလောကေန္တော။ မြှော်ကြည့်လျက်။အဒ္ဒသာသိ။ တည်၏့။ ဗောဓိသတ္တော။ဘုရားလောင်းဇဝနဟသ်ာမင်းသည်။ရတနပိဋ္ဌ။ရတနာအင်း ပျဉ်နှိုက်။နိဆိဒိ။နား၏့။အထ။ ထိုနားသောအခါနှိုက်။ရာဇာ။ဗာရာဏ သိမင်းသည်။ သဟသသပါကေန။ အကြိမ်တထောင် ချက်အပ်သော် တေလေန။ ဆိုဖြင့်။ ပက္ခန္ဒရာနိ။အတောင်အကြားတို့ကို။ မကွေ့တွာ။ လိမ်းသုတ်ပြီး၍။မဇ္ဈလာဇေစေဝ။ပျိုးပေါက်ပေါက်တို့ကိုလည်းကောင်း မဇ္ဈရပါနကဉ္စ။ ချိုသောအဖျော်ကိုလည်းကောင်း။ အဒါသိ။ပေးပြီ။တ တော။ထိုနောင်မှ။ကတပရိဘောဂံ။ ပြုအပ်ပြီးသောစားခြင်းရှိသော်နံ။ ထိုဇဝနဟသ်ာမင်းကို။သမ္မ။အဆွေဇဝနဟသ်ာမင်း။ ဂဟံ။အဘယ်အ ရပ်သို့။အဂမာသိတိ၊ ပျံသွားသနည်းဟူ၍။ပုစ္ဆိ။ မေး၏့။သော။ထိုဇဝန ဟသ်ာမင်းသည်။ တံပဝတ္တိံ။ထိုဟသ်ာညီနောင်(၃)ကုိ။ နေကိုပျံ လိုက်ခြင်းအကြောင်းကို။ အာရောစေတွာ။ ပြောကြားပြီး၍။အထ။ထို နောင်မှ။မဟာရာဇ။ မင်းမြတ်။အဟံ။ငါသည်။ ယာဝမဋ္ဌကိံကာ။မွန်း တည့်အခါတိုင်အောင်။ဇဝိတွာ။ ပျံလိုက်ပြီး၍။ဇဝိတေန။ပျံလိုက်သဖြင့်။ အဇ္ဇော။အာကျိုးစီးပွားသည်။နတ္ထိ။မဂ္ဂိ။ဇာတိ။ဤသို့။ အာစိက္ခိ။ကြား၏့။ အထ။ထိုကြားသောအခါ၌။ရာဇာ။မင်းသည်။သာဓိ။အရှင်ဇဝနဟင်းသဟ မင်း။အဟံ။ငါသည်။တုံမှါကံ။သင်တို့၏့။သူရိယေန။နှင့်။သဒ္ဓိ။တကွ။

ဇဝနဝေဂံ။ပျံလိုက်သော်အဟုန်ကို။ပသိတုကာမော။ဖြင်လို၏,။ဣတိ။ဤသို့။အာဟာ။ဆို၏့။မဟာရာဇ။မင်းဖြတ်။ဒုက္ကရံ။ခဲရင်း၏။တံယာ။သင်သည် ပသိတုံ။မြင်ခြင်းငှာ။နသက္ကာ။မတတ်ကောင်း။ ဣတိ။ဤသို့ဆိုသည်ရှိသော်။သာဓု။အချင်ဇဝနဟင်းသာမင်း။တေနဟိ။ထိုသို့မဖြင်နိုင်လေတဖြိုကား။သရိက္ခကမတ္တံ'ပိ။အတုမ္မကိုလည်း။ဒသော်ဟု၊ပြာဘိဇလာ။ဣတိ။သို့အာဟာ။ဆို၏့။မဟာရာဇ။မင်းဖြတ်။အာမ။အော်ပြုပေအုံ့။ဓနုဂ္ဂဟော။လေးသမားတို့ကို။သန္ဓိပါတေဟိ။စုဝေးစေလော။ဣတိ။ဤသို့ဆိုသည်ရှိ၎သော် ရာဇာ။မင်းသည်။သန္ဓိပါတေသိ။စုဝေးစေ၏။ဟံသော။ဇဝနဟင်းသာမင်းသည်။ဘတော။ထိုစုဝေးသော။လေးသမိုးတို့မှ။စတ္တာဇ်ရော၀။လေးသမိုလေးယောက်တို့ကိုသာလျှင်။ဂဟေတွာ၊ယူ၍၊နဂရမဇ္ဈေ။ဗာရာဏသိပြည်အလယ်နိုက်။တောရဏ်၊တရိုက်းတိုင်ဂို။ကာရေတွာ။ ပြုစေ၍။အတ္တနော၊ပိမိ၏့။ဂိ၀ါယ။လည်နိုက်၊ဃဏ္ဍံ။ ခြွေဆွဲလဲကို။ပိဋ္ဌနွာပေတွာ ဆင်စေ၍။တောရဏာသဒ္ဒ။ တရိုက်းတိုင်၏့။ဥပရိ။ အဆက်နိုက်။နိသိဒိတွာ၊နား၍။စဉ္ဆာရောဇနာ။ လေးသမား၊လေးယောံတို့သည်။ တောရဏံ။တရိုက်းတိုင်ဂို။ နိသာယ။လေးမျက်နွာဖို၍။စတုဒိသာဘိမုခါ။လေးမျက်နွာသို့ရှေးရှုကုန်လျက်။ဇကေကံ။တစင်းတစင်းသော။ကဏ္ဍံ ဖြားကို၊ဒိပဒ္ဓ။တိ။ ပစ်စေကုန်လော့ဟု၍။ ဝတွာ။ဆိုပြီး၍။သယံ။ ပိမိသည်။ပဌမကဏ္ဍေနေ၀၊ရှေးဦးပစ်သော်ဖြား၌သာလျှင်။သဒ္ဒိ'။တက္ခ။ဥပ္ပတ္တိတွာ။ပြန်လိုက်၍။တံကဏ္ဍံ။ ထိုရှေးဦးပစ်သောဖြားကို။ အဂဟေတွာ၀။မကောက်သေးမူ၍သာလျှင်။ဒကို့ဏာဘိမုခံ။တောင်မျက်နွာသို့ရှေးရှု၊ဂတကဏ္ဍ'။သွားသောဖြားကို။ဓနုတော။ လေးမှ။ရတနမတ္တပဂတံ။တကောင်မျက္ခာသည်ဖြစ်၍။ဂဏ္ဍ၀ိ။ ကောက်၏့။ ဒုတိယံ။ဒုတိယဖြားကို။ဒို့ရတနမတ္တာပဂတံ။ ဒုစ်တောင်မျက္ခာသည်ဖြစ်၍။ တတိယံ။တတိယဖြားကို။ တိရတနမတ္တာပဂတံ။သုံးတောင်မျက္ခာသည်ဖြစ်၍။စတုဒ္ဒဏ်ဆံ။စဆုတ်ဆုဖြားကို။ ဘူမိအပ္ပတ္တာမေ၀။ ပြေသို့မရောက်သည်ဖြစ်၍ သာလျှင်။ဂဏ္ဍ၀ိ။ကောက်၏့။အာထ။ထိုနောင်မှ။နံ။ထိုဇဝနဟင်းသာမင်းကို။စတ္တာရိကဏ္ဍာနိ။ဖြားလေးစင်းတို့ကို။ဂဟေဟွာ၊ ကောက်၍။တောရဏော။တူရိုက်းတိုင်နိုက်။နိဆိန္နကာလေ၀ေ။နားသေါကာလနိုက်သာလျှင်။အန္ဓာသိသူ။မြင်ရကုန်၏့။သော။ထိုဇဝနဟင်းသာမင်းသည်။မဟာရာဇ။မင်းဖြတ်။ ပသသ။မြင်၏့လော့။အမှာကံ။ ငါတို့၏့။ဇ၀ေါ။အဟုန်

သည်။ဧဝံဆိုလေသော၊ဤသို့လျှင်မြန်၏။ ဣတိ။ဤသို့။အာဟာဆို၏။။ဧဝံ။ဤသို့ဗောဓိသတ္တော်နှင့်ဝ။ ဘုရားလောင်းသည်သာလျှင်။ ဇဝနဟံသကာလေ၊ ဇဝနဟာသ်ာမင်း ဖြစ်သောကာလနှိုက်။ တာနိကတ္ထာနိ။ ထိုမြားတို့ကို။ အာဟာရိတာနိတိ။ကောက်ဆောင်အပ်ကုန်၏ဟူ၍။ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။သိအပ်ကုန်၏။အနက်သမ္မာန်သည်အတိုင်း။အဓိပ္ပာယ်ဆိုသာလောက်ပြီ။ ။

ပူရတောဓာဝန်တိ။ ပူရတောဓာဝန်ဟူသည်ကား။အဋ္ဌတော။လနေတို့၏၊ရှေ့မှ။ ဇဝန်။ပြေးသွားကုန်၏။ပန။လနေတို့၏ရှေ့မှသာလျှင်။ ပြေးသွားသည်,မဟုတ်သေး။ဇတော။ ဤနှတ်တို့သည်။သဗ္ဗကာလံ။အခါခပ်ဆိမ်း။ပူရတော။ရှေ့မှသာလျှင်။နဟောန်။မဖြစ်ကုန်။ကဒါစိ။ရှေးခဲ့၊။ပူရတော။ရှေ့မှ။ကဒါစိ။ရှေးခါ။ပန္ဆတော။နောက်မှ။ဟောန်။ဖြစ်ကုန်၏။ဟိ။ထိုစကားသင့်စွ။ အာကာသဋ္ဌဝိမာနေသု။ ကောင်းကင်အပြင်တွင်တည်နေသော ဘုံဗိမာန်တို့နှိုက်။ ဥယျာနာနိပိ။ဥယျာန်တို့သည်လည်း။ ဟောန်၊ဂိုကုန်၏။ပေါက္ခရဏီယောပိ။ရေကန်တို့သည်လည်း။ဟောန်ဂိုကုန်၏။တ၊။ထိုနှတ်တို့သည်။တဏ္ဍ။ထိုဥယျာန်ရေကန်တို့၌။နဟါယန်ရေချိုးကုန်၏။ဥဒကာ်ဇ်ဒွံ။ ရေကစားခြင်းကို။ ကိဋ္ဌမာနာ။ကစားကုန်သည်ဖြစ်၍။ပန္ဆတောပိ။လနေတို့၏နောက်မှလည်း။ဟောန်၊ဖြစ်ကုန်၏ပန၊ထိုသို့လနေတို့၏နေဝံကျန်ရစ်ကုန်သော်လည်း။ ဝေဂေန။လျင်သောအဟုန်ဖြင့်။ဂ ဆဲွာ။သွား၍၊ပုန။တဘန်။ပူရတောဝ။ လနေတို့၏ရှေ့မှသာလျှင်။ဓာဝန်၊ပြေးသွားကုန်၏။အနက်သမ္မာန်သည့်အတိုင်းဆိသာပြီ။ ။

အာယုသင်္ခါရာတိ၊အာယုသင်္ခါရာဟူသောစကားကို။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေကို။သန္ဓာယ။ရည်၍။ဝုတ္တံ။ဟော်တော်မူအပ်၏။ဟိ။ထိုယောဂံကျားလျှင်မြန်ခြင်း၊လနေလျှင်မြန်ခြင်း။ လနေတို့၏ရှေ့မှပြေးသွားသေနှတ်လျှင်မြန်ခြင်းတို့တက်အာယုသင်္ခါရလျှင်မြန်၏ဆိုသောစကားသင့်စွ။တံရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ထိုရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေသည်။တတော။ ထိုယောဂံကျားလနေ။နှတ်လျှင်မြန်ခြင်းတို့တက်။ သိဃံတရံ။ အလွန်လျှင်မြန်စွာစိတ်တဆဲ့ချောက်ချက်တဆဲ့ချန်စ်ချက်ခန့်တည်နေလျက်။ ဒိယတ်။ကုန်ပျက်ချုပ်၏။ပန။ရုပ်လျှင်မြန်သည်တက်။နာမ်လျှင်မြန်သည်ကိုဆိုဦးအံ့။ အရူပဓမ္မာနာ။နာမ်တရားတို့၏။ကောဒေါ။လျှင်မြန်စွာချုပ်ပျက်ခြင်းကို။ ပညာပေတုံ။ဥပမာဖြင့်ဆိစေခြင်းငှာ။နသက္ကာ။ မတတ်ကောင်း။ဖွဲ့တို

ဤသည်လျှင်။ဒဠ္ဍဓမ္မဓနုဂ္ဂဟာသုတ်အဋ္ဌကထာအပြီးသတ်တည်း။ ။ဒဠ္ဍဓမ္မဓနုဂ္ဂသုတ်အဋ္ဌကထာအနက်ပြီး၏။ ။

ဤဒဠ္ဍဓမ္မဓနုဂ္ဂဟာသုတ်အဋ္ဌကထာအဓိပ္ပာယ်ကိုယူ၍ ဓမ္မသင်္ကြီအဋ္ဌကထာနှိုက်။ ။သာစဿအတိပရိဇ္ဇတာ။ ယထာဘိက္ခဝေတသုပရိဿသေဝေါ။ယထာစစန္ဒိမသူရိယာနံဇဝေါ။ယထာစဟာဒေဝတာစန္ဒိမသူရိယာနံပုရတောဓာဝန္တိ။ တာသံဒေဝတာနံဇဝေါတတောသိယံတရုံအာယုသင်္ခါရာဒိယန္တိတိ။ ဤမသုတ္တသုတ်အဋ္ဌကထာငယ်နှဲ့ဝဒ်တပ္ပဒါ။တတြဟိသောရူပ ဇိဝိတိန္ဒြိယသင်္ခါတ ပဒီပသ္သကောကာလော ဂုဏ္ဍာ၊ ယာဝပဋုပ္ပန်နံရူပံတိဋ္ဌတိ။ တာဝသောဋ္ဌပေ စိဇ်္ဈာနိဉ္စပဋိဇ်္ဈတိတ္တာဘိန္ဒန်ဤတိတေသံကာလ ပရိဇ္ဇတာယ ဥပမာပဒီနတ္ထိ၊ တေနေဝါဟ။ ယာဝဉ်ဒံဘိက္ခဝေဥပမာပိနသုကရာယာဝလဟုပရိဝတ္တံစိတ္တန်။ ။ ဟူ၍မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သည်။ ။အာသစိတ္တာသ။ဘိစိတ်၏။သာစအတိပရိဇ္ဇာတာ။ ထိုအလွန်လျင်မြန်ခြင်းနည်းသော အဖြာဖြာကိုလည်း၊ ယထာဘိက္ခဝေ တာသုပရိသာသဇဝေါ။လ။ တတောသိယံတရုံအာယုသင်္ခါရာဒိယန္တိတိ။ ယသာဘိက္ခဝေတသုပရိသာယ ဇဝေါ။လ။တတောသိယံတရုံအာယုသင်္ခါရာဒိယန္တိဟူသော၊ ဤမသုတ္တသော။ဤဒဠ္ဍဓမ္မဓနုဂ္ဂဟာသုတ်၏။ အဋ္ဌကထာဝဏ်နာ။ အဋ္ဌကထာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော။သိအပ်၏။ဟိ။ ထိုစကားသင့်စွ။တတြ၊ ထိုဒဠ္ဍဓမ္မဓနုဂ္ဂဟာသုတ်အဋ္ဌကထာနှိုက်။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယသော။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယ၏။ ဟူ၏။ တာဝ။ ယေဝံကျား လျင်မြန်ခြင်း။ လေးလျင်ခြင်း။နှုတ်လျင်မြန်ခြင်းတို့မှာရှေးဦးစွာ၊ ပရိဇ္ဇာကော။ လျင်မြန်ခြင်းနည်း သော၊ သောကာလော၊ ထိုကာလကို။ဂုဏ္ဍော။ဆိုအပ်၏။ ။

ဤဓမ္မသင်္ကြီ အဋ္ဌကထာနှိုက်။ ပရိဇ္ဇာကောကာလောအရကို၊ရှည်သော်။ ကာလအဝိဝင်းအခြား။ နာမ်သင်္ကေတကာလဝိအဝိဝင်းအခြားကို ပြုဆိုသော်ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာဖြင့်သိအပ်၏။ ။ရူပံကိတ္တကံအဋ္ဌါနံတိဋ္ဌတိ။ အရူပံကိတ္တကန်။ ရူပံဂရုပရိဏာမံဒန္ဓနိရောဓံ။ အရူပံလဟုပရိဏာမံခိပ္ပနိရောဓံ။ ရူပေဓရေနယေဓသောဋ္ဌသစိဇ္ဈာနိဉ္စပဋိဇ်္ဈတိတ္တာနိရုဇ္ဈန်တံပနသဇ္ဇရသမေနဝိဇ္ဇာနသဒ္ဓိံနိရုဇ္ဈတိန်။ ။ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။ ။ ရူပံ။ရှေးသည်ကိုဟူ၏။ အာဘယ်မျှသော။ အဋ္ဌါနံ။ ကာလပတ်လုံး။ တိဋ္ဌတိ။ တည်နိုင်သနည်း။ အရူပံ။ နာမ်သည်။ကိုဟူ၏။ အာဘယ်မျှသော။

အဒ္ဓါနံ။ကာလပတ်လုံး။တိဋ္ဌတိ။ တည်နိုင်သနည်း၊ ဣတို့။ ဤသို့မေးငြားဘုံ။ ရှုပံ။ရုပ်သည်။ဂရုပရိဏာမံ။လေးလန်သောဖေဝံပြန်ခြင်းဂိုဏ်.။ဒန္ဓနိဓရောဓံ။နှေးသောချုပ်ခြင်းဂိုဏ်။ အရုပံ။နာမ်သည်။ လဟုပရိဏာမံ။ပေါ့ပါးသောဖောက်ပြန်ခြင်းဂိုဏ်.။ခိပ္ပနိရောဓံ။လျင်မြန်သေးချုပ်ခြင်းဂိုဏ်.ရှုပေ။ရုပ်သည်။ဓရဇ္ဇေ့ယော်ဝ။ တည်စဉ်သာလျှင်။သောဋ္ဌသစိတ္တာနိ။ဖိတ်တဆဲ့ချောက်ချက်တို့သည်။ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ။ဖြစ်၍။နိရုဇ္ဈန်တိ။ချုပ်ပျက်ကုန်'ဂို့.။ ။တံပန။ထိုတည်သောရုပ်သည်ကား။သတ္တာရသမေန။ တဆဲ့ချန်စ်။ချက်မြေံသော။စိတ္တေန။စိတ်နှင့်။သဒ္ဓိ'။တက္ခ။နိရုဇ္ဈတိ။ချုပ်ပျက်ဂို့။ ။

ရုပ်တရားဟူက၊လေးလန်သောဖေါက်ပြန်ခြင်း၊ နှေးသောချုပ်ခြင်းဂိုး၍။စိတ်တဆဲ့ချောက်ချက်။တဆဲ့ချန်စ်ချက်ထက်။ သာလွန်ပိုမို၍မတည်မပြေးသွားနိုင်။နာမ်တရားဟူက။ ပေါ့ပါးသောဖောက်ပြန်ခြင်းလျင်မြန်သောချုပ်ခြင်းဂိုး၍။စိတ်တချက်တာက်။သာလွန်ပိုမို၍။မတည်မပြေးသွားနိုင်။ရုပ်တရားနာမ်တရားဆက်ခါဆက်ခါထပ်ခါထပ်ခါဝိထိဖြစ်ချုပ်၍သါ။ဇဝနဟင်းသါမင်းလျင်မြန်ခြင်း။လနေလျင်မြန်ခြင်းလနေရှေ့မပြေးသွားသောနတ်လျင်မြန်ခြင်း။ပုဏ္ဏားကနတ်မြင်းလျင်မြန်ခြင်း စသည်ကို။ဇာတ်၊ကြီးဆယ်ပွဲ့.။ဇာတ်ငါးရာငါးဆယ်တို့၌။လောကဝေါဟာရအားဖြင့်။ဘုရားဟောတော်မူရသည်။ ။ဤကားဝိဘင်းအဋ္ဌကထာအနက်။ ။

ယာဝ။အကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ပဋုပ္ပန်။ဖြစ်ဆဲသော ရှုပံ။ရုပ်သည်။တိဋ္ဌတိ။တည်နေဂို့.။တာဝ။ ထိုရုပ်တည်နေသမျှကာလပတ်လုံး။သောဋ္ဌသစိတ္တာနိ။ စိတ်တဆဲ့ချောက်ချက်တို့သည်။ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ။ဖြစ်၍။ဘိဇ္ဇန်တိ။ပျက်ကုန်ဂို့။ ။နာမ်တရားသည်။ပေါ့ပါးလျင်မြန်သောဖြစ်ချုပ်ခြင်းဂိုသည်ဖြစ်၍။ ရုပ်တရားတကြိမ်တခါဖြစ်ချုပ်လျှင်။ စိတ်တဆဲ့ခြောက်ကြိမ်တဆဲ့ခြောက်ခါ ဖြစ်ချုပ်နိုင်သည်ဆိုလိုသည်။ ။ ဣတို့။ဤသို့။တောသံစိတ္တာဒ်နံ။ထိုစိတ်တို့ဂို့.။ကာလပရိစ္ဆေဒေယ။ဖြစ်ချုပ်ရာကာလ့လျင်မြန်နည်းသည်ဂို့.အဖြစ်ကြောင့်။ဥပမာဝယ်။ပုံပြုစရာဥပမာမသည်လည်း။နတ္ထိ။ဘုရားဟောမရှိ။ ။မြတ်စွာဘုရားမူကား။ပုံပြုစရာဥပမာမရှိသောကြောင့်။ ဥပမာကိုမဟောသည်မဟုတ်။လျှောက်ထားသူဝေနေယျမရှိသောကြောင့်။ဥပမာကိုမဟောဟူ၍။အဓိပ္ပါယ်ယူလေတေနဝ။ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ယာဝဋ္ဌိဒိဘိက္ခဝေဥပမာဝိ။နသုကရာယဝ်ဝလဟုပရိဝတ္တ'စိတ္တာနိ။ယာဝဋ္ဌိဒိဘိက္ခဝေဥပမာဝိနသုကရာ။ယာဝလ

ဟုပရိဝဿံ စိတ္တံ ဟူ၍၊ အာဟ။ ဘောတော်မှတ်၏။ ။ဤကားဝမ္မသင်္ကိ
အဋ္ဌကထာ၏ အနက်။ ။ဤဝမ္မသင်္ကိအဋ္ဌကထာနှင့်သာဝကသင်္
သေဆောင်သောပါဠိတော်သည်။ တစိတ်တဝက်ပါဠိတော်ဖြစ်၍။ ဤဆို
လတ္တံ့ သောပါဠိအဋ္ဌကတာဒီကာတို့ဖြင့်အနက်အဓိပ္ပါယ်သိအပ်၏။ ။

နာဟံဘိက္ခဝေ အညံဧကဓမ္မံပိသမနုပဿာမိ။ ဧဝံလဟုပရိဝတ္တံ၊ ယ
ထယိဒံစိတ္တံ။ ယာဝဉ္စိဒံဘိက္ခဝေ ဥပမာပိနသုကရော။ ယာဝလဟုပရိဝတ္တိ
စိတ္တန္တိ။ ။အဋ္ဌမံ။ ။ဘိက္ခဝေ။ရဟန်းတို့။ အဟံ။ ငါဘုရားသည်။ ဧကဒံစိတ္တံ
ယထာ။ ဤစိတ်ကဲ့သို့။ ဧဝံ။ ဤအတူ။ လဟုပရိဝတ္တံ။ လျင်မြန်သောဖြစ်ချုပ်
ခြင်းအပြန်ရှိသော။ အညံ။ စိတ်မှတပါး သော။ ဧကဓမ္မံပိ။ တခုသောတရား
ကိုလည်း။ နသမနုပဿာမိ။ မြင်တော်မမူ။ ဘိက္ခဝေ။ရဟန်းတို့။ စိတ္တံ။ စိတ်
သည်။ ယါဝ၊ အကြင်မျှလောံ။ လဟုပရိဝတ္တံ။ လျင်မြန်သောဖြစ်ချုပ်ခြင်းအ
ပြန်ရှိ၏။ တာဝ။ ထိုမျှလောက်။ ယာဝဉ္စ၊ အလွန်လျင်။ ဥပမာပိ။ ပုံပြုစရာဥ
ပမာသည်လည်း။ နသုကရော။ မလွယ်။ ဇာတိ။ သို့။ အဝေါစ။ ဟောတော်မူ
၏။ ။အဋ္ဌမံ။ ရှစ်သုတ်မြောက်တည်း။ ။ဤကားပါဠိအနက်။ ။

အဋ္ဌမေဧံလဟုပရိဝတ္တန္တိ ဧံလဟုံဥပ္ပဇ္ဇိတွာလဟုံနိရုဇ္ဈနကံ။ ယာဝဉ္စိ
တိအတိမတ္တပမာဏတ္ထေနပါဠိတော။ အတိဝိယနသုကရာတိအတ္ထော။ ဇာ
ဒဉ်္ဇိနိပါတမတ္တံ။ စိတ္တဉ်ကေစ္ဆတာဝအာယုရိယာဘာဝကံစိတ္တဉ်ဝဒဉ်္ဇိ။
တံပနပဋိက္ခိပိတွာ။ ဇာဝစိတ္တဉ်ပဋိသန္ဓိအနန္တရသော။ စက္ခုဝိညာဏံပိအ
ဓိပ္ပေတမေဝါတိဝုတ္တံ။ ဇာမသို့ ပန တ္ထေ။ မိလိန္ဒရာဇာဝမ္မကထိတံနဂါဂသေ
နထေရံပုစ္ဆိဘန္တေနဂါဂသေနဇာသို့ အဿရါခဏောပဝတ္တိတစိတ္တသဒ်ိ
ရာသစေပိတ္ထောအသကတိဝမဟာရာဆိဘဝေယျာတိ။ ဝါဟသတံ
ခေါမဟာရာဇစိတ်ဟိနံအဓုစလ္လဉ္စပါဟောဝိဟိနံသတ္တာအမ္ဘကာနိနွေကမ္ဘာဇ
ကဿာရာခဏောပဝတ္တိတသစိတ္တသသဒ်ိ ပိနဥ္စပေန္တိ။ ကလံပိကလတါ
ဂံနဥ္စပေန္တိ။ အထကဿာသမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေနဥ္စပမာပိနသုကရာတိဝုတ္တံ။ ယ
ထေဝဟိဥ္စပမံပကိဿိတွာပိတံဒိဃဘာဝဿယောဇနိကပဗ္ဘတေနယော
ဇနိကသာသပ ပရိပုဏ္ဏနဂရေနနိရုယ ဒုက္ခဿသတ္တိသတာဟတော
ပဗေနသဋ္ဌသခဿစက္ခဝတ္တိယာဥပမာဂတာ။ ဧဝမိဝါကာတဗ္ဗာတိ
တတ္ထသက္ခာပနဘဇ္ဇဉ်ဥပမံကာတုန်ဧဝံပုစ္ဆာပသေနဥပမာကတာ။ ဇာ
မသို့ သုဇ္ဇုပုစ္ဆာယအာဘာဝေနနံကတာ၊ ဇာဒဉ်္ဇိသုတ္တံ။ ဓမ္မဒေသနာပ

ရိယော သာနေဝ ရဏ္ဍာ ။ ဤတိဤမသို့ သဏ္ဌာစိတ္တုရာဆိ နဲ့ ဒမကထိတာ တိ။ ။ဒုန္ဒကထာ။ ။
အဒ္ဓမေ။ ရှစ်သုတ်ဖြောက်နှိုက်။ ဇဝံလဲဟုပရိဝတ္တာနီ။ ဇဝံလဟုပရိဝတ္တာ့ဟု သညီကား။ ဇဝံ။ ဤသို့။ လဟုံ။ လျင်မြန်စွာ။ ဥပဉ္ဇိတွာ။ ဖြစ်၍။ လဟုံ။ လျင်မြန်စွာ။ နိရုဇ္ဈနကံ။ ချုပ်ဏ်၏။ ။

အဒ္ဓမေစိတ္တာသပရိဝတ္တာနံ။ ဥပ္ပာဒနိရောဓာဇေါတိအာဟ။ ဇဝံလဟုံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာလဟုံနိရုဇ္ဈနကန္တိ။ ။ဋီကာ။ ။အဒ္ဓမေ။ ရှစ်သုတ်ဖြောက်၌ စိတ္တာသ။ စိတ်၏။ ပရိဝတ္တာနံ၊ လျင်မြန်သော အပြန်သည်။ ဥပ္ပာဒနိရောဓာဇေဝ။ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းတို့သာလျှင်တည်း။ ဤတိ။ ထို့ကြောင့်။ ဇဝံလဟုံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာလဟုံနိရုဇ္ဈနကန္တိ။ ဟူ၍။ အာဟ။ အဒ္ဓကထာဆရာဆို၏။ ။ ဋီကာအနက်။ ။

ယာဝဉ္စာတိ။ ယာဝဉ္စဟူသည်ကား။ အတိမတ္တပမာဏာဇ္ဇ။ အလွန်သောပမာဏအနက်နှိုက်။ နိပါတော။ နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ အတိဝိယ။ အလွန်ကဲ့သို့။ နဲသုကရော။ မလွယ်ကူနှိုး။ ဤတိအဇ္ဈော။ ဤကားအနက်။ ဤဒုန္တိ။ ဤဒုံဟူသည်ကား။ နိပါတမတ္တံ။ နိပါတ်မျှတည်း။ ။

အတိမတ္တပမာဏာဇ္ဇတိအတိက္ကန္တ ပမာဏာဇ္ဇပမာဏာတိတာတာယနို့အဇ္ဈော။ တေနဟအတိဝိယနဲသုကရာတိ။ ။ဋီကာ။ ။ အတိမတ္တပမာဏာဇ္ဇတိ။ အတိမတ္တပမာ ဏာဇ္ဇဟူသည်ကား။ အတိက္ကန္တပမာဏာဇ္ဇ။ အလွန်သောပမာဏအနက်နှိုက်။ ပမာဏာ တိတာတာယ။ ပမာဏကိုလွန်သောအဖြစ်နှိုက်။ ဤတိအဇ္ဈော။ ဤကားအနက်။ တေန။ ထို့ကြောင့်။ အတိဝိယနဲသုကရာတိ။ ဟူ၍။ အာဟ။ အဒ္ဓကထာဆရာဆို၏။ ။ဋီကာအနက်။ ။

စိတ္တန်ဆီ။ စိတ္တံ ဟူသည်ကား။ ဇကဇ္ဈေ။ အချို့ကုန်သော။ အာစရိယော။ ဆရာတို့သည်။ တာဝ၊ ဂြိုးဦးစွာ။ ဘဝင်စိတ်ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ။ ဆိုကုန်၏။ ပန။ ထိုသို့ဆိုကုန်သော်လည်း။ တံ။ ထိုအချို့သောဆရာတို့၏။ စကားကို။ ပဋိက္ခိပိတွာ။ ပယ်ပြုး၍။ ဇာဝ။ ဤစိတ္တုပရိဝတ္တာသတ်နှိုက်၊ စိတ္တန်စိတ်ဟူသည်ကား။ ယံကိဉ္စိ။ အလုံးစုံသော။ အနုမသော။ အယုတ်အား ဖြင့်။ စက္ခုဝိညာဏံပိ။ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ကိုလည်း။ အဓိပ္ပေတမေဝ။ အလိုရှိအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဇာတိ။ ဤသို့။ ဝုတ္တံ။ မဟာအဋ္ဌကထာနှိုက် ဆိုအပ်၏။ ။

စက္ခုဝိညာဏံဝိ အဓိပ္ပေတာမေဝါတိ သဗ္ဗဿဝိစိတ္တဿ။သမာန
ခဏာတ္တာဝုတ္တံ၊ငိုကာ။ ။စက္ခုဝိညာဏံငိုအဓိပ္ပေတာမေဝါတိ။စက္ခု
ဝိညာဏံဝိအဓိပ္ပေတာမေဝဟူသော စကားကို။သဗ္ဗဿဝိစိတ္တဿ။ခုပ်
သိမ်းသောစိတ်၏လည်း။သမာနခဏာတ္တာ။တူမျှသောခဏရှိသည်၏အ
ဖြစ်ကြောင့်။ဝုတ္တံ။ဆိုအပ်၏။ ။ရုပ်ကရောက်ဆိုဥပါဒ်ခဏ။ဘင်ခဏ
ဌိတ်လျင်မြန်ပေ့ပါး၍။ဥိုခဏတွင်လေးလံရှည်ကြာတည်နေသည်မဟုတ်။
စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်လုံးပင်ဥပါဒ်ခဏ။ဥိုခဏ ဘင်ခဏ။သုံးဖါးတို့
ဌိတ်လျင်မြန်ပေါ့ပါးသောအပြုန်ရှိသည်ချဉ်းဆိုလိုသည်။ ။ငိုကာအနက်။ ။
ပန။ထေရဝါဒဖြင့်ထင်စွာပြဦးအံ့။ ဣမသ္မိံအတ္ထေ။ ဤအရာ၌ကဲ့။
မိလိန္ဒရာဇာ။ မိလိန္ဒမင်းသည်။ မဉ္ဇကထိကံ။ ဗဟုကတ်သုံးပုံတရားကို
ဟောနိုင်သော။ နာဂသေနထေရံ။ အရှင်နာဂသိန်မထေရ်ကို။ဘဂဝန်
နာဂသေန။ အရှင်ဘုရားနာဂသိန်။ ဇကသ္မိံအ ဆ္ဆရာခဏော။လက်ပစ်တ
တွက်သောခဏနှိုက်။ ပဝတ္တိတစိတ္တသဒိါရာ။ ဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်သော
စိတ်သဒိါရသည်။ပိဏ္ဍော ပေါင်းအပ်သည်။ သစေအသ။ အကယ်၍
ဖြစ်အံ့။ကတိဂ။အဘယ်မျှလောံသာလျင်ဖြစ်သော။ မဟာရာသိ။အစုအ
ပုံကြီးသည်။ဘဂဝေယျ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ဆွဝ်။ဤသို့။ပုဆို။မေးလျှောက်၏။
စိတ္တသအတိဝိယလဟုပရိဝတ္တဘာဝံ။ထေရဝါဒနဲ့ဗေဒပတုံဆုံမသိုံ
ပနဇ္ဇေတိအာဒိဝုတ္တံ၊စိတ္တသဒိါရာတိသဒ်မယုတ္တံ၊စိတ္တံဝဒတိ။ ။
ငိုကာ။ ။စိတ္တသဒ်၏အတိဝိယ။အလွန်လျင်။လဟုပရိဝတ္တိဘာဝံ
လျင်မြန်ပေ့ပါးသောအပြုန်ရှိသောဇ္ဇဖြစ်ကို။ထေရဝါဒန။မထေရ်အ
ယူဖြင့်။ဗေဒပတုံ။ပြခြင်းဌာ။ဣမသ္မိံပနဇ္ဇေတိအာဒိ။ဣမသ္မိံပနဇ္ဇအစ၌
သောစကားကို။ ဝုတ္တံ။အဋ္ဌကထာဆရာဆိုအပ်၏။ စိတ္တသဒိါရာတိ။
စိတ္တသဒိါရာဟူသည်ကား။ သသမ္ပယုတ္တံ။သမ္ပယုတ်နှင့်တကွသော။
စိတ္တံ။စိတ်ကို။ဝဒတိ။အရှင်နာဂသိန်ဟောဖို့။ ။ငိုကာအနက်။

မဟာရာဇ။ မိလိန္ဒမင်းမြတ်။ခေါ။ စင်စစ်စပါးလုံးစပါးဝေအရေအ
တွက်ကား။ဝိဟိနံ။စပါးတို့၏၊ဝါဟသတံ။ လှည်းတရာတို့ကသည်လည်း
ကောင်း။အဆုစုလှည်ဝါဟောဟာ။ အနည်းငယ်ယုတ်သောလှည်းအခွဲးတို့က
သည်လည်းကောင်း။ဝါ။ အခွဲးနှင့်တကွတဲ့ဆဲ့လေးစီးတို့ကသည်လည်း
ကောင်း။ဝါ။ အခွဲးနှင့်တကွ။ လေးစီးတို့ကသည်လည်းကောင်း။ဝါ။အ
နည်းငယ်လွန်သောလှည်းအခွဲးတို့ကသည်လည်းကောင်း။ ဝိဟိနံ။စပါး

တို့၏။ သံတ္ထာအမ္ဘကာနိ။ အမ္ဘကာရုန်စလိတို့သည်လည်း ကောင်း။ အတင်း နှစ်ဆဲ့တစ်တ်တို့ သည်လည်းကောင်း။ ဒွေတုမ္ဘာ။ နှစ်ပြုတို့သည်လည်း ကောင်း၊ ဇကစ္ဆာရာခကော။ လက်ပစ်တတွက်သောခကာနိုက်။ ပဝတ်တ်တ သဃ။ ဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်သော။ စိတ္တာသဃ။ စိတ်၏။ သခီ ဝိ။ အရေးတွက် သို့လည်း။ နဉပေန်တို့။ မရောက်နိုင်ကုန်။ ကလံဝိ။ အစိတ်သို့လည်းကောင်း။ ကလဘာဂံဝိ။ အစိပ်အဘို့သို့လည်းကောင်း။ နဉပေန်တို့။ မရောက်နိုင်ကုန် ။ လက်ပစ်တတွက်သောခကာနိုက်။ ဖြစ်နိုင်သောစိတ်အရေအတွက်ကား။ စပါးလုံးစပါးစေ့ ပေါင်းလှည်း တရာ့ငါးဆယ်နှင့် အဝင်းနှစ်ဆယ် တစိတ်နှစ်ပြည့်။ သာလွန်ဂိုဏ်ဖြစ်နိုင်၏။ ဆိုလိုသည်။ ။

ဝါဟသံတာနံခေါမဟာရာဇဝိဟိနန္တိပေါ် ထွေကသုလိကွန်တို့။ ဝါဟသ တံခေါမဟါရာဇဝိဟိနန္တိပနပါဠေနဘဝိတဗ္ဗံ။ မိလိန္ဒပညှောဝိဟိကထ္ထစိ အယမေဝ ပါဠေါဒိဿတိ၊ ဝါဟသတာနန္တိ ဝါပစ္ဆထ္ထေသာဓိဝစန ဗျတ္တယေနဝုတ္တာတိဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဓုစုလ္လန်ဆောကေနဉနဉပဓုံ။ကသဃပနဉ ပဓုန်တို့။ အဓိကာရတော ဝါဟသသာတိဝိညာယတိ၊ အဓုစုဒ္ဒသန်တို့ကစ်။ အဓုစတုဏ္ဍန်အပရေ၊ သာဓိကံဒိယဓုသတံဝါဟောတိ။ ဒဠှံကတ္ဝာဝ ဒန်တို့။ ဝိမံသိတဗ္ဗံ။ စတုနဝဋ္ဌကောတုမ္ဘော။ ။ဒိုကာ။ ။ဝါဟသတာနံ။ ခေါမဟါရာဇဝိဟိနန္တိ ဟူ၍။ပေါတ္ထကေသု။ပေစ္စတိုနိုက်။ဝါကျန်။ ရေသားကြကုန်၏။ ပန။ ထိုသို့ရေသားကြကုန်သော်လည်း။ ဝါဟသတံခေါ မဟာရာဇဝိဟိနန္တိ။ ဟူ၍။ပါဠေန။ ပါဠိသဒ္ဒါဘဝိတဗ္ဗံ။ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ။ ထို စကားသင့်စွ။ မိလိန္ဒပညှောပါဠိနိုက်လည်း။ ကထ္ထစိ။ အခြို့ သောပေစ်၌။ အယမေဝပါဠေါ၊ ဤပါဠိသဒ္ဒါသာလျင်။ ဒိဿတိ။ ထင်၏၊ ဝါ။ တနည်းသော်ကား။ ထောကေန။ အနည်းငယ်ဖြင့်။ ဉနဉပဓုံ။ ယုတ် သောအခွဲတည်း။ ကသဃပုန။ အဘယ်၏။ ကား။ ဉပဓုံ။ အခွဲနည်း။ ဇ္ဈတိ။ ဤ သို့မေးငြားအံ့။ အဓိကာရတော။ အရောအသားဖြင့်။ ဝါဟသ။ လှည်း၏။ ဉနဉပ ဓုန်တို့။ အခွဲဟူ၍။ ဝိညာယတိ။ ပဿိအပ်၏။ ဓုအဓုဒ္ဒသန်တို့။ အခွဲနှင့်တကွလှည်း တဆဲ့လေးစီးဟူ၍။ ကစ်။ အချို့သောဆရာတို့သည်။ ဝဒန်တို့။ ဆိုကုန်၏။ အဓုစတုတ္ထန်တို့အခွဲနှင့်တကွလှည်းလေးစီးဟူ၍။ ဒေပရေ။ အချို့သော်ဆရာ တို့သည်။ ဝဒန်တို့။ ဆိုကုန်၏။ သာဓိကံ။ အလွန်နှင့်တကွသော၊ ဒိယဓုသ တံ။ အခွဲနှင့်တကွ နှစ်ရာသော။ ဝါ။ တရာ့ငါးဆယ်ဟူ၍။ ဝါဟောတိ။ ထုသည်းဟူ၍။ ဒဠှံ။ မြဲမြံနစ္စာ။ ကတ္တာ။ ပြု၍။ ဝဒန်တို့။ "ဆိုကုန်၏၊ ဝိမံသိတဗ္ဗံ"။

ဆင်ချင်ရာ၏။စတုနာဠိကော။ လေးကွမ်းစား၊သည်။ တုမ္ဘော။တပြည်မည်၏။ ။ဠိကာဘာနက်။ ။

အာဠ္ဠကောနိဂ္ဂိယံတုမ္ဘော။ ပဏ္ဍောတုနာလိနာရိယံ။ ဝါဟောတုသကဒ္ဒေါစေကော။ ဒဿဒေါဏာတုအမ္ဘကံ။ ။သိဟိုဠ်အာဘိဓာန်။ ။အဠ္ဠကော။ ပြည်။တုမ္ဘော၊ပြည်။အနိဂ္ဂိယံ။ ဇုဂ္ဂိလင်မဟုတ်သောလိင်နှစ်ပါးနှိုက်။ ဘဝေ၊ဖြစ်၏။တု။ထိုမှတပါး။ ပဏ္ဍော။ ကွမ်းစား။နာလိ။ ကွမ်းစား။နာရိယံ။ဇုဂ္ဂိလင်နှိုက်။ဘဝေ၊ဖြစ်၏၊တု။ထိုမှတပါး။ဝါ၊ပေး၊ လှည်း။သကဒ္ဒေါ၊လှည်း။တု။ ထိုမှတပါး။ဧကောဒဿဒေါဏာ။တဆဲ့တစိတ်တို့သည်။ဝါ။ နှစ်တင်းသုံးစိတ်တို့သည်။ အမ္ဘကံ။ အမ္ဘကာမည်၏။ သိဟိုဠ်အာဘိဓာန်အနက်၊အထ။ ထိုအခွင့်နာဂသိန်သည်။ ဒီလိန္ဒံမင်းကြီးအားလက်ပစ်တတွက် သေးခဏာနှိုက်။ စပါးလုံးစပါးဇွန်းပေါင်းလှည်းတခဲ့ပါးဆယ်။ အတင်းနှစ်ဆယ်နှင့်။ တစိတ်နှစ်ပြည့်သာ လွန်ပိုရှိ၍ စိတ်အရေအတွက်ဖြစ်နိုင်၏ဟု၍။ဥပမာပုံဆောင်၍ပြနိုင်သည်ရှိသော် ကသို့။အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊သမ္မါသမ္ဗုဒ္ဓေန၊သဗ္ဗညုတုဏာဏသဉ္ဇာဥပမာဒိနာသုကရောတိ။ဟူ၍။ဂုဏ္ဍာ။ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဟိ။ထိုစကားသင့်စွ၊ဥပမံ။ ပုံပြုစရာဥပမာကို။ပကိဏ္ဏိတွာဝိ။ ထို၍လည်း။တံဒိဃဘာဝဿ။ထိုထိုရှည်လျားသောအဖြစ်၏။ ယောဇနိကပဗ္ဗတေန။ယူဇနာရှည်လျားသောတောင်။ ဥပမာဖြင့် လည်းကောင်း။ ယောဇနိကသာသပပရိပုဏ္ဏနဂရေန။ ယူဇနာရှည်လျားသောမုံညင်း စေ့ဖြင့်ပြည့်သောမြို့ဥပမာဖြင့်လည်းကောင်း။ နိရယဒုက္ခဿ။ ငရဲ၏။သတ္တိသတဟဿတောပမေန။လွန်မတရာတို့ဖြင့်ထိုးသော ဥပမာဖြင့်လည်းကောင်း။ သဂ္ဂသုခဿ။နတ်ပြည်ချမ်းသာ၏။ စက္ကဝတ္တိယာ။စကြာမင်းဥပမာဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပမာ။ပုံပြုစရာဥပမာကို။ကတောယေဝ။ ပြုတော်မူသကဲ့သို့သာလျှင်။ဇဝံ။ ဤအဝဏ္ဏ။ ဇုဓာဝိ။ ဤစိတ္တုပရိဝတ္တသုတ်နှိုက်လည်း။ ဥပမာ။ပုံပြုစရာဥပမာကို။ကာတဗ္ဗော။ ပြုတော်မူအပ်သည်မဟုတ်လောဇုတိ။ဤသို့မေးငြားအံ့။ တဖြေ။ထိုထိုသုတ်တို့၌။ သက္ကာပနာဘန္တေဥပမာကာတုန်။သက္ကာပနာဘန္တေဥပမာကာတုံဟူ၍။ဇဝံ။ဤသို့။ပုစ္ဆာဝသေနမေးလျှောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ဥပမာ။ပုံပြုစရာဥပမာကို။ကတော။ ပြုတော်မူအပ်၏၊ဇုမ သို့သဉ္ဇေ။ ဤစိတ္တုပရိဝတ္တသုတ်နှိုက်။ပုစ္ဆာယ။မေးလျှောက်ခြင်း၏။အာဘာဝေန။မရှိခြင်းကြောင့်။ဥပမာ။ပုံပြုစရာဥပမာကို။နကတော

ပြုတော်မမူအပ်။ဟိ။ ထိုစကားသင့်စွ။ဣန္ဒံသုတ္တာ ။ ဤစိတ္တုပရိဝတ္တာသုတ်ကို။ဓမ္မဒေသနာပရိယောသာနေ၀၊တရားဟောပြီးသောအဆုံးနှိုက်သာလျှင်။ဝုတ္တံ။ဟောတော်မူအပ်၏တ့ဲ့။ ။

ပုဏ္ဏာယအဲဘာဝေနာတိသက္ကာပနဘာန္တေဥပမံကာတုန္တိဇံပဝတ္တာယပုဏ္ဏာယအာဘာဝေနကတာဥပမာ။ ဓမ္မဒေသနာပရိယောသာနေတို့သန္နိပတိတပရိသာယထာရုဒ္ဓဓမ္မဒေသနာယပရိယောသာနေ။ ။ ဦးကာ။ပုဏ္ဏာယအာဘါဝေနာတိ။ပုဏ္ဏာယအာဘါဝေနဟူသည်ကား။ဘာဇ္ဇေ။အာရှင်ဘုရား။ဥပုံမံ။ စိတ်၏လျင်မြန်စွာဖြစ်ချုပ်ခြင်းပုံပြုစရာဥပမာကို။ကာတုံ။ပြုခြင်းငှာ။သက္ကာပန။တတ်ကောင်းပါ၏လော့။ဇာတိဇံ။ဤသို့။ပဝတ္တာယံ။ ဖြစ်သော။ပုဏ္ဏာယ။ မေးလျှောက်ခြင်း၏။အာဘာဝေန။မဲ့ရှိခြင်းကြောင့်။ဥပမာ။ ပုံပြုစရာဥပမါကို။ နကတာ။ပြုတော်မမူအပ်။ ဓမ္မဒေသနာပရိယောသာနေတိ။ဟူသည်ကား။သန္နိပတိတပရိသာယ။စုဝေးသောတရားနာပရိသတ်အား။ ယထာရုဒ္ဓဓမ္မဒေသနာယ။အကြင်အကြင်အားထုတ်အပ်သောတရားဟောခြင်း၏။ ပရိယောသာနေ။ပြီးဆုံးသောကာလ၌။ ။ဤစိတ္တုပရိဝတ္တာသုတ်သည်။နောက်ဆုံးဟောသောဒေသနာဖြစ်၍။စိတ်၏လျင်မြန်စွာဖြစ်ချုပ်ခြင်းပုံပြုစရာဥပမာကို။ တရားနာ ပရိသတ်က မလျော့ထားမူ၍။ထ၍သာသွားကြသည်ဆိုလိုသည်။ ။ဒုကာအနက်။ ။ဇာတိ။ဤသို့။ဇာမသို့သုတ္တေ။ဤစိတ္တုပရိဝတ္တာသုတ်နှိုက်။ စိတ္တုရာဆိနာမ။ တရယုတ်ကိုးဆယ်သောစိတ်အပေါင်းမည်သည်ကို။ ကထိတာ။ဟောတော်မူအပ်၏တ့ဲ့။ဇာတိ၊ဤသည်လျှင်။စိတ္တုပရိဝတ္တာသုတ်အဋ္ဌကထာအပြီးသတ်တည်း။ ။အဋ္ဌကထာနက်။ ။

ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောစကားအစဉ်ဖြင့်ဥပါဒ်၊ဋ္ဌိတ၊ အားဖြင့်တူမျှခြင်းကိုပြသောစကားတည်း။ ။

ရဟန္တာအာရှင်နာဂဆိန်သည်။ ပိလိန္ဒမင်းကြီးအား။ တရုံယုတ်ကိုးဆယ်။အကျယ် တရာနှစ်ဆဲ့တပါးသောစိတ်။ စေတသိက်ငါးဆဲ့ နှစ်ခုသည်။ဥပါဒ်ခဏ-ဋ္ဌိခဏ်-ဘင်ခဏအားဖြင့်လျင်မြန်စွာဖြစ်ချုပ်ခြင်းတူမျှ၍။ လက်ပစ်တတွက်သောခဏနှိုက်၊စပါးလုံး စပါးစေ့ပေါင်းလွှည်းတရာငါးဆယ်အတင်းနှစ်ဆယ်နှင့်တစိတ်နှစ်ပြည့်။ သာလွန်ပိုမို၍။ဖြစ်

ချုပ်နိုင်ကြောင်းကို။ဤအဋ္ဌကထာနှိုက်သာဓကသက်သေဆောင်ကဲ့ပြုး
သောစကားကို။ ပေါပြုးသောစကားအရချားမဲ့တွင်။ ဆက်ခဲ့ဆက်ခါ
ထပ်ခါထပ်ခါ။ဝိထိဖြစ်ချုပ်၍။အာရုံခြောက်ပါးကိုယူသွားရာနှိုက်လေး
လံနှံ့နှေးစွာ အာရုံကိုယူသွားနိုင်သောစိတ်အစည်။ ပေါ့ပါးလျင်မြန်စွာ
အာရုံကိုယူသွားနိုင်သောစိတ်အစည်အားဖြင့်။ စိတ္တဇဒဘတ္တိစိတ်ဝေဘန်
ခြင်းသုခစ်ပါးကိုပေါ်တော်မူသည်။စိတ္တဇဒဘတ္တိ။စိတ်ဝေဘန်ခြင်းသုခစ်
ပါးဟူသော်ကား။ ပုထုဇဉ်လူသာမန်တို့စိတ်ထက်။ သောတာပန်စိတ်
လျင်မြန်ပေါ့ပါးသည်။ သောတာပန်စိတ်ထက်။သကဒါဂါမ်စိတ်လျင်
မြန်ပေါ့ပါးသည်။ သကဒါဂါမ်စိတ်ထက်။အနာဂါမ်စိတ်လျင်မြန်ပေါ့ပါး
သည်။အနာဂါမ်စိတ်ထက်။ရဟန္တာစိတ်လျင်မြန်ပေါ့ပါးသည်။ရဟန္တာ
စိတ်ထက်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစိတ်လျင်မြန်ပေါ့ပါးသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစိတ်
ထက်။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓရားစိတ်လျင်မြန်ပေါ့ပါးသည်ဟူ၍၊ စိတ္တဇဒဘတ္တိစိတ်
ဝေဘန်ခြင်းသုခစ်ပါး။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓရားစိတ်အောံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ် စိတ်လေးလံ
နှံ့နှေးသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစိတ်အောံ၊ ရဟန္တာစိတ်လေးလံနှံ့နှေးသည်။
ရဟန္တာစိတ်အောံ၊ အနာဂါမ် စိတ်လေးလံနှံ့နှေးသည်၊အနာဂါမ်စိတ်
အောံ။သကဒါဂါမ်စိတ်လေးလံနှံ့နှေးသည်။သကဒါဂါမ်စိတ်အောံ။သော
တာပန်စိတ်လေးလံနှံ့နှေးသည်။သောတာပန်စိတ်အောံ။ပုထုဇဉ်လူသာ
မန်တို့၏စိတ်လေးလံနှံ့နှေးသည်ဟူ၍လည်း။ စိတ္တဇဒဘတ္တိ။စိတ်ဝေဘန်
ခြင်းသုခစ်ပါးကိုသည်း။ စိတ္တဇဒဘတ္တိ။ စိတ်ဝေဘန်ခြင်း သုခစ်ပါးကို။
ရဟန္တာအရှင်နာဂသိန်မထိန္ဒမင်းကြီးအား ပေးတော်မူသည်။ရဟန္တာ
အရှင်နာဂသိန်။ စိတ္တဇဒဘတ္တိသုခစ်ပါးကို။ ပေးတော်မူသည့် အတိုင်း။
ပုထုဇဉ်လူသာမန်တို့၏စိတ်သည်။ အာရုံကိုယူသွားခြင်းနှံ့နှေးလေးလံ
သည်ဖြစ်သောကြောင့်။ဝိဇ္ဇာရဇောတ်တော်နှိုက်။ပုဏ္ဏကာဘိလူး၏။ မနော
မယမည်သောနတ်မြင်းပြန်။လူသာမန်တို့၏ ဂိတ်ထက်။လျင်မြန်ပေါ့ပါး
ကြောင်းကို။သမန်တစ်ကွ၊သဗ္ဗညုဘုရားပေးကြားတော်မူသည်။လူသာ
မန်စိတ်ထက်။မနောမယသနတ်မြင်း ပြန်လျင်မြန်ပေါ့ပါး၏ဟူ၍ ပေး
ကြားတော် မူသော်သမန်တစ်ကွ၊သဗ္ဗညုဘုရားစိတ်ဟော သည်။အရှင်
နာဂသိန်စိတ္တဇဒဘတ္တိသုခစ်ပါးတွင်သာအလွန်လျင်မြန်ပေါ့ပါးသောစိတ်
ဟောဖြစ်၍။သဗ္ဗညုဘုရား၏ပြကတေ့လောကွ၊ဝိညာဏ်စိတ်၏မြိရာ
ကတိ စကွ၊ပသာဒရုပ်ဖြင့်။ နှံ့ညည့်မဆို။ တယူဇနာ ဝါဒိုင်တိုင်ဖြင့်

နိုင်၏။ညည်အခါ။ လက္ခယ်နေ့၊ သစ်ပင်အား ကြီးသော၊ တော ဒုစ်ရိုးမြောင်ကျခြင်း ဟူသော။ အင်္ဂါလေးပါး နှင့် ပြည့်စုံ သော။အဓိက် တို့က်နိုက်သော်လည်း။ တယူဇနာ့တိုင်တိုင်မြင်နိုင်၏။တိုက်နံ့ရံတခါး ရှက်။တေါ-တောင်-ခြုံ-ပိတ်ပေါင်းတို့၏တဖက်နိုက်ရှိသောရူပါရုံကို သော်လည်း။ အာ့ပိတ်အပင်မရှိမြင်နိုင်၏။ တောတောင်အစရှိသောအ ပိတ်အပင်ခြားသော။အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသေါအဓိက်တိုက်အတွင်း စာယူဇနါကွာဝေးသောခရီးနိုက်။နှမ်းလှည်းတွင်တင်အပ်သောနှမ်းလုံး နှမ်းစေ့တို့ကဲ့သို့။ တလုံးစိတစေ့စီ ရေတွက်နိုင်၏ဟူ၍။ မဟာနိဒ္ဒေသပါ ဠိတွင်။ဟောရားစစ်သူကြီးအရှင်သာရိပုတ္တရာဟောတော်မူသည် ။တရား စစ်သူကြီးအရှင်သာရိပုတ္တရာသည်သည်း။ပေါ့ပါးလျင်မြန်စွာ။အာရုံကို ယူသွားနိုင်သေါစိတ်ရှိ၍။မြစ်သမုဒ္ဒါဒအိုင်ကြီးခုနစ်အိုင်တေါင်စဉ်ခုနစ် ခွေ။ရေမြေအလုံးစုံတို့ဠိ။ ကျရှာသောမိုးရေမိုးပေါက်တို့ကိုရေတွက်နိုင် ၏ဟု၍။အနါဂတဝင်အဋ္ဌကထာတွင်ဆိုသည်။ရဟန္တာအရှင်နာဂသိန် ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း။ ပုထုဇဉ်လူသာမန်တို့စိတ်သည်။အာရုံယူ သွားခြင်း။ နှံ့နှေးလေးလံသည်အဖြစ်ကို။ သိသာထင်ရှား အောင်တဖန်။ တရသနိပါတ်ဇဝနဟံသဇာတ်ဖြင့်ပြပေအံ့။ ။

သံမန္တာစကျွဲသဖွယ်ရှင်တော်ဘုရားသည်။သာဝတ္ထိပြည်တောင်။အ နာထပိဏ်သူဌေး ဆောက်လှူအပ်သော။ဇေတဝန်ကျောင်းတော်နိုက် မွေ့လျော်တော်မူခိုက်တွင်။ ကျွတ်ထိုက်သောဝေနေယျဘို့အား။ဒဋ္ဌဓမ္မ ဓနုဂ္ဂဟသုတ်ကိုဟောပြီး၍။နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့တွင်။ရဟန်းသံဃာ အရိယာတို့သည်။တရားသဘင်အစုအဝေးနိုက်။အရှင်တို့။ဖြူဖွေးနတ်လူ သုံးဘုံသူတို့၏ဆရာ။စောမြတ်စွာသည်။ကိုယ်တော်ဘုရားအရာ၌တည် လျက်။ဤဝေနေယျသတ္တဝါတို့အား။ အသက်သန်ါရအားနည်းခြင်းကို ပြ၍တရားဟောတော်မူခြင်းသည်။ ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့အလွန်ထိုင်လန့် ခြင်းသို့ရောက်၏။ဘုရားအားအစွမ်းတော်မည်သည်။ အံ့ဩဘွယ်ရှိဖပ စွတကားဟုပြောဆိုကြသော စကားစပ်တွင်။ဖြတ်စွာဟုရားကြွတော် မူလာ၍။သင်တို့ဆရာငါဘုရားသည်။ယခုသဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရ၍အသက် သန်ါရအားနည်းခြင်းကိုပြလျက်။ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့ကိုထိုပ်လန့်စေ၍။ တရားဟောခြင်းကားအံ့ဩဘွယ်မရှိလော်သေးဖြစ်သည်။ရှေးသရောအ ခါ။ငါဘုရားအလောင်းတော်သည်။အာဟိတ်တို့ရေးသွေ့ခန်ဟသော်အမျိုးဖြစ်

စဉ်အသက်သန်္ဓိဂါရအားနည်းခြင်းကိုပြ၍။ဗာရာဏသိမင်းအမှူးရှိသော မင်းပရိသတ်အပေါင်းထိပ်လန့်စေလျက်တုန်ရားပေလေပြီဟု။အတိတ်ကိုဤသို့ဆောင်တော်မူသတတ်။ချစ်သားရဟန်းတို့။ ဗာရာဏသီပြည်ကြီး၌။ဗြဟ္မဒတ်မင်း-မင်းမူစဉ်၊ငါဘုရားအလောင်းသည်။ဇဝနဟသိ်မျိုးနိုက်ဖြစ်၍။ ဟသိ်အပေါင်း-ကိုးသောင်း ခြံရန်လျက်။ စိတ္တာကုဋ္ဌတောင်တွင်နေသတတ်။ထိုဇဝနဟသိ်မင်းသည်။ တနေ့သဒ္ဓိဇမ္မ။ဒိပ်ကျွန်းအပြင်။တခုသောရေအိုင်နိုက်။ဟသိ်အခြံအရံပရိသတ်နှင့်တကွ။ အလိုလိုဖြစ်သော သဘေးစပါးကို စားပြီးလျှင်။ အာကာသကောင်းကင်ပြင်ဝယ်။ကြွသင်ဖြူးဖြန့်ထားဘိသကဲ့သို့။ များစွာသောဟသိ်ကိုးသောင်းအခြံအရံဖြင့်။ ဗါရာဏသီပြည်ကြီးအထက်နှုန်းနှုန်းစမ်းယင်တင့်တယ်သော ပျံသွား ခြင်းဖြင့်။ ပျံသွားလင်သော်။ ထိုဇဝနဟသိ်မင်းကို။ဗာရာဏသီ ပြည်ရှင်မင်းဖြင်တော်မူ၍။ ဤဟသိ်သည် ငါကဲ့သို့သောမင်းဖြစ်ရာ၏ဟု။မှူးမတ်တို့အားမိန့်ဆိုပြီးလျှင်။ထိုဇဝနဟသိ်မင်းနိုက်။ချစ်ခင်စုံမက်သ့သောကြောင့်။ ပန်းနုံသာ။နုံသာပြောင်းတို့ကိုကိုင်လျက်။ ဘုရားလောင်းဇဝနဟသိ်မင်းကိုမျှော်ကြည့်ပြီးလျှင်။တူရိယာမျိုးငါးပါးကိုတီးမှုတ်စေသေါအခါ။ဘုရားလေါင်းဇဝနဟသိ်မင်းက။ မိမိအား ပူဇော်သက္ကာရပြုသည်ကိုမြင်၍။ ပြည်ရှင်မင်းတို့ မည်သ့ည်။ ဤသို့သောပူဇော်သက္ကာရကို။ အဘယ်ကိုတောင့်တ၍ပြုပါသနည်းဟု။ ဟသိ်အပေါင်း တို့ကိုမေးလတ်သော်။ ဇဝနဟသိ်မင်း။ သင်ဇဝနဟသိ်မင်းနှင့်။ မိတ်ဖွဲ့လို၍ပြုပါသည်ဟု။ဟသိ်အပေါင်းတို့ကဆိုလျှင် မိတ်ဖွဲ့လိုက။ဗါရာဏသီပြည်ရှင်မင်းအား။ ငါတို့နှင့်မိတ်ဖြစ်ပါစေတော့ဟု၊ မိတ်ဖွဲ့ဟန်ကိုဗာရာဏသီပြည်ရှင်မင်းအားပြု၍ပျံသွားလေ၏။ ထို့နောင်-တနေ့သနိုက်။ ဗာရာဏသီပြည်ရှင်မင်း။ ဥယျာဉ်တော်သို့ထွက်သောအခါ။အနောဒတ်အိုင်သို့ပျံသွါးပြီးလျှင်။အံ့တောင်တဘက်ဖြင့်ရေအေးတောင်တဘက်ဖြင့်။ စန္ဒကူးမှုံကိုယူခဲ့၍ ၊ဗာရာဏသီမင်းကိုရေချိုးစေလျက်။ စန္ဒကူးမှုံကျေ၍လူအများ မြင်စဉ်အခြံအရန်ဟသ်ိအပေါင်းနှင့်တကွ။စိတ္တာကုဋ္ဌတောင်သို့ပျံသွားလေ၏။ ထိုအခါမှစ၍ဗာရာဏသီမင်းသည်။ဘုရားလောင်းဇဝနဟသိ်မင်းကို။ဖြင့်လိုသောစိတ်ဖောနှင့်ယဉ်နေ့ငါ့အဆွေဇဝနဟသိ်မင်းလာလတ္တံ့။ယနေ့ငါ့အဆွေဇဝနဟသိ်မင်းလာလတ္တံ့ဟု။ ပြန်လာသော လုပ်းခရီးကိုမျှော် ကြည့်ကာနေ့ရာရ

လေ၏။ ထိုရောအခါဘုရားလောင်းဇဝနဟာသိဝမင်း၏။ ညီဟာသိဝနှစ်
ကောင်တို့သည်။ နေနှင့်အတူပျံလိုက်ကုန်အံ့ဟုတိုင်ပင်ပြီးလျှင်။ နောင်
တော်ဇဝနဟင်းသဝမင်း။ အကျွန်ုပ်တို့နေနှင့်အတူပျံလိုက်ပါကုန်အံ့ဟု
ပြောကြားလေသော်။ညီခင်ဟင်းသာတို့နေအဟုံမည်သည်။အလွန်လျင်
မြန်သည်။ ညီခင်တို့နေနှင့်အတူမပြန်လိုက်နိုင်ကုန်။အကြားနှိုက်ပျက်စီး
ကုန်ပါလိမ့်မည်။ မပျံလိုက်ကြပါနှင့်ဘုရားလောင်းဇဝနဟင်းသဝမင်း
ကမြစ်တား၏။ ညီဟင်းသာနှစ် ကောင် တို့သည်လည်း။ နှစ်ကြိမ်သုံး
ကြိမ်တိုင်အောင်-တောင်းပန်ကုန်၏။ ဘုရားလောင်းဇဝနဟာသိဝမင်း
က။နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်မြောက်အောင်။ မြစ်တားသော်လည်းမရ။ညီဟင်း
သာနှစ်ကောင်။ မါနဆောင်ကုန်လျက်၊မိမိအား အစွမ်းကိုမသိ၊ တိတ်
တဆိတ်ဘုရားလောင်း ဇဝနဟင်းသဝမင်းကို၊ မပြောကြားပဲ။နေနှင့်အ
တူပျံလိုက်ကုန်မည်ဟု။ နေမထွက်ခင် ပျံသွားပြီးလျှင်။ ယူဇနာ လေး
သောင်းနှစ်ဆောင် အမြင့်ဆောင်သော။ ယုဂန္ဓိုရ်တောင် ထိပ်တွင်
နားလေကုန်သော်၊ ဘုရားလောင်း ဇဝနဟင်း သဝမင်းက။ ညီဟင်း
သာ နှစ်ကောင်ကို မမြင်လျှင်။ မေးမြန်း၍အကြောင်းကိုသိလျှင်။ညီခင်
ဟင်းသာ။နှစ်ကောင်တို့သည်။ နေနှင့်အတူ မပျံလိုက်နိုင်ကုန်။အကြား
နှိုက်ပျက်စီးကုန်လိမ့်မည်။ ငါ-အသက်ကိုကယ်ဦး မှတော်မည်ဟုကြံ
ပြီးလျှင်ပျံသွား၍။ ယုဂန္ဓိုရ်တောင် ထိပ်နှိုက်ပင် နား လေ၏။ ထိုအခါ
အရှေ့ပြုဇွါဝိဒေဟုန်းက။နေဝန်းထွက်လတ်သော်။ညီဟင်းသာနှစ်ကောင်
တို့သည်ပျံပြီးလျှင်-နေနှင့်အတူ ပျံလိုက်ကုန်၏။ ဘုရားလောင်း ဇဝန
ဟင်းသာမင်းလည်း။ ညီဟင်းသာတို့နှင့်အတူပျံလိုက်ရ၏။ ညီအငယ်
ဟင်းသာသည်။နံ့ကအခါတိုင်ရံပျံလိုက်နိုင်၍။ပင်ပန်းလွယ်သောကြောင့်အ
တောင်ကြားဌ မိုးတောက်သကဲ့သို့ဖြစ်လျှင်။နောင်တော်ဇဝနဟင်းသာ
မင်း-မတတ်နိုင်ပါဖြီဟု။ ဘုရားလောင်းဇဝနဟင်းသာမင်းအားအမှတ်
ပေး၏။ ထိုအခါညီဟင်းသာငယ်ကို။ဘုရားလောင်းဇဝနဟင်းသာမင်း
က။မကြေဝံနှင့်။ငါအသက်ကိုကယ်မည်ဟုအံ့တောင်ချိုင့်ဖြင့်သိုင်းညှပ်
ပြီးလျှင် သက်သာရာရစေလျက်-စိတ္တကူဋ္ဌတောင်သို့ပျံဆောင်၍ဟုတ်း
သါကိုးသေါင်းအလယ်တွင်ထားပြီးမှ။တဘန်ပျံလိုက်ကမ်၍ညီဟင်းသါ
အလတ်နှင့်အတူပျံလိုက်ရ၏။ညီဟင်းသာအလတ်လည်းမွန်းတည့်အခါ
နီးတိုင်ရံ။နေနှင့်အတူပျံလိုက်နိုင်၍။ ပင်ပန်းလွယ်သောကြောင့်။အတောင်

ကြားတို့နိုက်။ ဒီးတောက်သကဲ့သို့ဖြစ်လျှင်၊ နောင်တော်ဓနဟောင်းသာမင်း-မတတ်နိုင်ပါဘြဟု။ဘုရားလောင်းဓနဟောင်းသာမဲင်းအား အမှတ်ပေး၏။ ထိုအခါညီအလတ်ဟောင်းသာကိုလည်း။ ညီငယ်ဟောင်းသာအတူသက်သာရာခံစေလျက်။ အတောင်ချိုင့်ဖြင့်သိုင်းညှပ်ယူဆောင်၍။စိတ္တာကုဋ္ဌတောင်သို့ပျံပို့လေ၏။ထိုညီအလတ်ဟောင်းသာကို၊စိတ္တာကုဋ္ဌတောင်သို့ပျံပို့သောအခါနေမွန်းတည့်၏။ထိုနေမွန်းတည့်သေါအခါတွင်။ဘုရားလောင်းဓနဟောင်းသာမင်းသည်။ယနေ့ငါ့စွမ်းအားကိုစုံစမ်းအံ့ဟုကြံပြီးလျှင်။ တဟုံတည်း ပျံသွား၍။ ယူဇနာလေးသောင်း နှစ်ထောင်အမြင့်ဆောင်သော။ ယဂဒ္ဒိုရ်တောင်ထိပ်တွင်နားပြီးသော်၊ တဟုံတည်းပျံလျက်ငါ့အားနေနှင့်အတူပျံ လိုက်၍၊ နေကုန်လျှင် ရံခါရံခါနေရှေ့က။ ရံခါရံခါနေနောက် ကပျံလိုက်ခြင်းမည်သည်၊ အကျိုးမရှိ၊မသင့်သော နှလုံးသွင်းခြင်းဖြာ်သည်။ငါအားနေကုန်ပျံလိုက်သဖြင့်။ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ဗာရာဏသီပြည်သို့ပျံသွား၍။ငါ့အဆွေဗာရာဏသီမင်းအား။အကျိုးအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသောစကားကိုပြောဟောအံ့ကြံပြီးလျှင်။နေကုန်ပျံလိုက်ခြင်း မှဆုတ်နစ်ခဲ့၍နေမွန်းတည့်၏။ နေမွန်းမလွဲမယိမ်းခင်လျှင် အာလုံးစုံသောစကြာဝဠာတိုက်ကို။ အဆုံးစွန်သောစကြာဝဠာတံတိုင်းဖြင့်။လှည့်လည်ကာပျံပြီး၍၊ မြတ်သောအတောင်ဟိုကိုယုတ်စေလျက်။ ယူဇနာတသောင်းကျော်သော်၊။ဇမ္ဗူ။ဒိပ်ကျွန်းအလုံးကို။ပတ်ပတ်လည်၍ကျွန်းအဆုံးစွန်ဖြင့်လှည့်လည်ကာပျံပြီးလျှင်။ဗာရာဏသီပြည်သို့ရောက်၍ဝဲပျံထတ်သော်။ တဆဲ့နှစ်ယူဇနာ ကျယ်သော ၊ဗာရာဏသီပြည်အလုံးသည်။ဟာသ်ာရိပ်ဘုံးအုပ်ဘိသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဗာရာဏသီပြည်အလုံးနေပျောက်နေပေါက်ကဲ့မျှမဆင်ဖြင့်နှင်ကြရှိသည်။ ။

ဒွါဒသယောဇနိကံ သကလနဂရံဟံသမွန္ဒုဒိယအာဟာသိ။ ဆိုခဲ့ပြီးပြီ။ ။မြန်မာ့ကျမ်းဆရာတို့အလိုအားဖြင့်။တယူဇနာလျှင်လေးတောင်တာနှင့်တာပေါင်းနှစ်ထောင်။ ဤသို့ယူဇနာအရေအတွက်တဆဲ့နှစ်ယူဇနာကျယ်သော၊ ဗာရာဏသီပြည်အလုံးနှိုက်နေသော်။တိုင်းသူပြည်သား လူမျိုးအပေါင်းတို့၏။ စိတ်အစဉ်သည်။ အာရုံကိုယူသွားခြင်း။နှံ့နှံ့းလေလံသည်ဖြစ်သေါကြောင့်။ဟာသ်ာတကောင်တည်းဝဲပျံပါလျက်နှင့်။နေပျော်နေ့ပေါက်ကဲ့မျှမထင်ဖြင်နှိုင်ကြရှိသည်။ ။

အမိုက်တိုက်အတွင်း။ ယူဇနာကွာဝေးသော။ ခရီးနှိုက်နှံးလှည်းတွင် တင်ထားသော်။ နှံးလုံးနှံးစေ့တို့ကို။ တလုံးစီတစေ့စီရေတွက် တော် မူနိုင်သော။သဗ္ဗညုဘုရား၊ စကြဝဠာတိုက်အလုံးဦးကျွန်ုသောမိုး ရေ မိုးပေါက်တို့ကိုရေတွက်နိုင်သောတရားစစ်သူကြီး။အာဂုင်သာရိပုတ္တရာ တို့ကဲ့သို့။ ပေါ့ပါးလျင်မြန်စွာအာရုံကို ယူသွားနိုင်သောစိတ်အစဉ်ရှိ သောသူ။ဗါရာဏသီပြည်တွင်ရှိသည်ဖြစ်အံ့။နေပျောက်နေပေါက်တို့ကို ထင်မြင်ဘွယ်ရှိသည်။ ။ဤကားအမှာစကားချုပ်။ ။

ထိုသို့ဗာရာဏသီပြည်အလုံးကို။ဟသ်ာရိပ်ဘုံးအုပ်ဘိသက်သို့။ နေ ပျောက်နေပေါက်မထိုး။ ဝဲဗျုံသောတောင် ဟုံအစဉ်ကို ယုတ်စေလတ် သော်။ကောင်းကင်ပြင်နှိုက်။ နေပျောက်နေပေါက်တို့ကို ထင်မြင်ရကြ ကုန်၏။ဘုရားလောင်းဇဝနဟင်းသာမင်းသည်၊ အလယ်အလတ်သော တောင်ဟုံကိုယုတ်စေပြီး၍။ ကောင်းကင်မှဆင်းသက်လျက်။ခြင်္သေ့ခံ သောလေသာနှိုး။တင်းပေါ်သို့။ရှေ့ရှုအတောင်ကိုဆန့်တန်းရပ်လတ် သော်။ဗါရာဏသီမင်းကဲ့။ငါ့အဆွေဇဝနဟသ်ာမင်းလာပြီဟု။ဝမ်းမြောံ ဝမ်းသာ။နားစရာရှိအင်းပျဉ်ခင်းလျင်။ ဘုရားလောင်းဇနဟသ်ာမင်း။ ရှိအင်းပျဉ်ထက်တွင်နားလတ်သောအခါ။ဗာရာဏသီမင်းကအကြိမ် တရာအကြိမ်တထောင်ချက်အပ်သေါဆိတို့ဖြင့်။ဇဝနဟင်းသါမင်း၏အ တောင်ကြားတို့ကိုလိမ်းသုတ်ပြီးမှ။ရှိခွက်ဦးပျား၊ ပေါ်ပေါ်၊ ပျားရည်တို့ ကိုခဲစေပြီး၍။သါယာသောအစေ့အစပ်စကားကို ပြောဟောရာတွင်။အ ဆွေဇဝနဟင်းသာမင်း။အပေါင်းအဖေါ်ဟင်းသာမပါပဲ။တကောင်ထီး ထီးအဘယ်အရပ်သို့ပျံသွားသနည်းဟု။ ဗာရာဏသီမင်းက မေးလတ် သော်။ညီဟင်းသါနှစ်ကောင်ကိုအကြောင်းပြု၍။လွန်မြတ်သေါအတောင် ဟုန်ဖြင့်။နေကိုပျံလိုက်ခြင်း။စကြဝဠာတိုက်အလုံးကိုလွှဲလည်ကာပျံ ခြင်းအကြောင်း။အလယ်အလတ်သောအတောင်ဟုံဖြင့်။ ဇမ္ဗု။ဒိပ်ကျွန်း ကိုလွှဲလည်ကာပျံခြင်း။ဗါရာဏသီပြည်ကိုဝဲပျံခြင်းအကြောင်းကိုအ ကျယ်ပြော၏။ထိုသို့ပြောသောအခါ။ဗာရာဏသီမင်းက။ အဆွေဇဝန ဟင်းသာမင်း။အကျွန်ုပ်အားလည်း။နေနှင့်အတူပျံလိုက်သောအတောင် ဟုံကိုပြပါဆိုလျှင်။ ဗာရာဏသီမင်းမြတ်။ နေနှင့်အတူ ပျံလိုက်သော်အ တောင်ဟုံကိုပြခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းဆိုလတ်သော်။ ထိုသို့မတတ် ကောင်းက။အကျွန်ုပ်အား။အတူအရိပ်ပျံလိုက်ဟန်ပြပါဆို၏။ဗာရာဏ

သိမင်းမြတ်ကောင်းပါ့ဗြို။ အတုအရိပ်ပျံလိုက်ဟန်ကိုပြမည်။အကျွဲဏာဝေ ဖိလေးသမားတို့ကိုစုဝေးပါစေဆိုလျှင်။ ဗာရာဏသိမင်းကစုဝေးစေ၏ ဘုရားလောင်းဇဝနဟင်းသာမင်းသည်။အကျွဲဏာဝေဖိလေးသမီးလေး ယောက်တို့ကိုခွေးကောက်၍။နှန်းတော်မှပျံဆင်းပြီးလျှင်။ မင်းယင်ပြင် တွင်ကျောက်တိုင်စိုက်စေပြီးမှ။ ဒိဒိလည်းချ။ဆွဲလဲကဲ့ဆွဲစေ၍။ကျေးဝံ တိုင်ထိပ်တွင်နားလျက်။ လေးသမားလေးယောက်ကျောက်တိုင်ကဲ့မှီ၍ အရပ်လေးမျက်နှာသို့ရှေ့ရှုရပ်စေပြီးသောအခါ။ ဗာရာဏသိမင်းမြတ်။ ဤလေးသမားလေးယောက်တို့။ တပြိုင်နက်တချက်တည်း။ အရပ်လေး မျက်နှာသို့ရှေ့ရှု။ မြားလေးစင်းကိုခြေသို့မရောံခင်ဆောင်၍လေးသမား လေးယောက်တို့ခြေရင်းတွင်ချထားပါမည်။ ကျွန်ုပ်မြား။ ကောက်သွား သည့်အဖြစ်ကိုချ။ဆာည်းလည်းဝံအရှုတ်ဖြင့်ဆိကြွပါလေ။ ကျွန်ုပ်ကိုမ ဖြင်ရှိပါလိမ့်မည်ဆိုပြီး၍။ လေးသမီးလေးယောံတို့တပြိုင်နက်တချက် တည်းပစ်သောမြားလေးစင်းတို့ကဲ့ပ။ဆောင်၍။လေးသမီးလေးယောံ တို့ ခြေရင်းတွင်ချထားပြီးမှ။ ကျောက်တိုင်ထိပ်နှိက် နားသည်ကိုသာ မြင်ကြ၍။ဗာရာဏသိမင်းမြတ်။အကျွန်ုပ်လျှင်မြနှံခြင်းအဟုံကဲ့မြင်ပါ၏။ လော့ဆိုပြီးလျှင်။ ဗာရာဏသိမင်းမြတ်။ ဤမြားကောင်ယူသောအဟုံ ကား။ အကျွန်ုပ်၏ လွန်မြတ်သောလျှင်မြနှံခြင်း အဟုံလည်းမဟုတ်။အ လယ်အလတ်သောလျှင်မြနှံခြင်း အဟုံလည်းမဟုတ်သေး။ နည်းယုတ် ညံ့သောလျှင်မြင်ခြင်း အဟုံဖြစ်သည်။ဗာရာဏသိမင်းမြတ်။နည်းယုတ် ညံ့သောလျှင်မြနှံစွာ။မြားကောက်ယူသောအဟုံကဲ့ပင်။ လူတို့မမြင်နိုင် အောင်။ လျှင်မြန်၏ဟုဆိုသောအခါ။ ဗာရာဏသိမင်းက။ အဆွေဇဝန ဟင်းသာမင်း။အဆွေဇဝနဟင်းသါမင်းတို့။လျှင်မြန်ခြင်းအဟုံမှတပါး အာလွန်လျှင်မြနှံခြင်းအဟုံရှိပါသေးသလော့မေ့သောအခါ။ ဗာရာဏသိ မင်းမြတ်။ဩဿဝ်ရှိသေး၏။ အကျွန်ုပ်တို့လွန်မြတ်သော။ လျှင်မြန်ခြင်း အဟုံထက်လည်း။ အဆအရာ အဆ အထောင်မက သေးအားဖြင့် ဤသတ္တဝါအများတို့၏။ အသက်သဒ်္ဓါရုတို့သည်။ကုန်ပျက်ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ဟူ၍။ စိတ်တဆံ့ခုနစ်ချက်။ ခဏငယ်ငါးဆံ့တချက်တည်း ဟူသေ။ခဏနိရောဓအစွမ်းဖြင့်ရုပ်တရားတို့၏ချုပ်ခြင်း။ စိတ္တက္ခဏတ ချက်တည်းဟူသော။ခဏနိရောဓအစွမ်းဖြင့်။နာမ်တရားတို့၏ချုပ်ခြင်း ကဲ့။ဘုရားလောင်းဇဝနဟင်းသာမင်းက။ ဗာရာဏသိမင်းအားပြသည်

ကို။ ။အာမမဟာရာဇအမှာကံဥတ္တမဝေဂတောဝိ သတဂုဏောနသ
ဟာသဂုဏောနဇ္ဈံမေသံသတ္တာနံ အာယုသခ်ီ ရာဒိယန္တို ဘိဇ္ဇန္တိ ခယံ
ဂစ္ဆန္တိ၊ခဏာနိရောဓဝသေနရူပဓမ္မာနံ။နိရောဓံဒသေတိ။တတောနာမ
ဓမ္မာနံဟူ၍။သမန္တာစက္ခုသဇ္ဇညဆုရားဟောကြားတော်မူသည်။ ။ဇာတ်
ပြီးဆုံး၍ပေါင်းရုံးသောအခါ။ဗာရာဏသိမင်း။အရှင်အာနန္ဒာ။ဟင်းသာ
ညီအငယ်။အရှင်မောဂ္ဂလာန်။ ဟင်းသာညီအလတ်။အရှင်သာရိပုတ္တရာ။
ဟင်းဆာအပေါင်းကိုးသောင်းကား။ဘုရားပရိသတ်။ဇဝနဟင်းသါမင်း
ဘုရားဖြစ်လာ၏။ ။ဤကားဒဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံကိုအကြောင်းပြု၍။ဟော
တော်မူအပ်သော်။တေရသနိပါတ်ဇဝနဟံသဇာတ်။ ။

ဤဇဝနဟံသဇာတ်နိုက်။ ခဏာနိရောဓဝသေနရူပဓမ္မာနံ.ဒသေတိ။
တတောနာမဓမ္မာနံဟူ၍။ ပြတော်မူအပ်သောစကားသည်။ ရုပ်သက်အ
ဝိုင်းအခြား။ နာမ်သက်အဝိုင်း အခြားကို ပြဆိုသော။ ဒဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယ
သုတ်အဋ္ဌကထာ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။စိတ္တပရိ
ဝတ္တသုတ်အဋ္ဌကထာတို့နှင့်အတူ။ ရုပ်သက်အဝိုင်းအခြား။နာမ်သက်အ
ဝိုင်းအခြားကိုပြသောစကားပင်ဖြစ်သည်။ထိုအဋ္ဌကထာတို့၏။စကား
ကိုစပ်ဟပ်၍။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိုက်ဤသို့ဆို၏။ ။

ရူပံဒန္ဓနိရောဓံဂရုပရိဝတ္တာံ။ စိတ္တာံဒိပ္ပနိရောဓံလဟုပရိဝတ္တာံ။တေ
နာဟ။နာဟံဘိက္ခဝေအညံကေဓမ္မံပိ သမနုပဿာမိဧဝံလဟုပရိဝတ္တာံ။
ယထယိဒံဘိက္ခဝေစိတ္တန္တိ။ ရူပေဓရေနဲ့ယေဝ ဟိသော့ဌသဝါ ရောဘ
ဝင်္ဂစိတ္တာံဥပ္ပဇ္ဇိတွာနိရုဇ္ဈတိ။ စိတ္တာသညုပ္ပါဒက္ခဏောပိဥ္ဇတိက္ခဏောပိ
ဘင်္ဂက္ခဏောပိကေသဒိသာ။ ရူပဿပနဥုပ္ပါဒ ဘဝင်္ဂက္ခဏေယေဝ
လဟုကာ။တေဟိသဒိသာ။ ဥတိက္ခဏောမဟာ။ယာဝသော့ဌသစိတ္တာ
နိဥုပ္ပဇ္ဇိတွာနိရုဇ္ဈန္တိ၊တာဝဝတ္တတိ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်။ ။

ရူပံ။ရုပ်သည်။ဒန္ဓနိရောဓံ။ နှေးသောချုပ်ခြင်းခဏနိရောဓရှိ၏။ဂရု
ပရိဝတ္တာံ။လေးသောဖြစ်ချုပ်ခြင်းအပြုနှိုင်း၏။စိတ္တာံ။စိတ်သည်ဒိပ္ပ၊နိရော
ဓံ။လျင်သောချုပ်ခြင်းခဏနိရောဓရှိ၏။လဟုပရိဝတ္တာံ။ ပေါ့ပါးသော
ဖြစ်ချုပ်ခြင်းအပြုနှိုင်း၏။တေန။ထိုကြောင့်။နာဟံဘိက္ခဝေ။လ။ယထယိ
ဒံဘိက္ခဝေစိတ္တန္တိ။နာဟံဘိက္ခဝေ။လ။ ယထယိဒံဘိက္ခဝေဒိဋ္ဌဓံဟူ၍။
အာဟ။ဟောတော်မူ၏။ဟိ။ ထိုစကားသင့်စွ။ ရူပေ။ရုပ်သည်။ဓရေနဲ့
ယေဝ။ရှိတည်စည်လျင်။သော့ဌသဝါရေ။ တဆဲ့ခြေကြွမ်တို့ပတ်လုံး။

ဘဝဂ်စိတ္တာ။ ဘဝင်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ။ ဖြစ်၍။ နိဂုဏ္ဍာတိ။ ချုပ်၏့။ စိတ္တာသ။ စိတ်၏့။ဥပ္ပာဒက္ခဏောဝိ။ဥပါဒ် ခဏသည်လည်းကောင်း။ဋ္ဌိတိက္ခဏောဝိ။ ဋ္ဌိခဏသည်လည်းကောင်း။ ဘင်္ဂက္ခဏောဝိ။ဘင်ခဏသည်လည်းကောင်း။ဧကသဒ္ဒါသာ။ တကွတူကွဲနှိုက်၏့။ရှုပသဿပန။ရုပ်၏့. .ကား။ ဥပ္ပာဒဘင်္ဂက္ခဏောယေဝ။ဥပါဒ်ခဏ။ဘင်ခဏ၊တို့ရှိသာလျှင်၊လ ဟုကာ။ပေါ့ပါးကုန်၏။တေဟိ။ထိုစိတ်တက္ခဏတို့နှင့်။သဒ္ဒါသါ။တူကုန် ၏။ဋ္ဌိတိက္ခဏော။ဋ္ဌိခဏသည်။မဟာ။မျှားပြား၏။ယာဝ။အကြင်မျှလေဘဲ သောဋ္ဌသစိတ္တာနိ။ စိတ်တဆဲ့ခြောက်ချက်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ။ဖြစ်၍။ နိဂုဏ္ဍာတိ။ချုပ်ကုန်၏။တာဝ။ထိုမျှလောက်။ဝတ္တေတိ။ဖြစ်၏။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌနက်။ ။ရဟန္တာအဂ္ဂဉ်နာဂသိန်စိတ္တာဝိဘတ္တိဂုန်စပါးကိုပေါဘေတော် မူရာနှိုက်။ဘဝင်စိတ်အဖြစ်နည်းလျှင်။ စိတ်လျှင်မြန်ပေါ့ပါးသည်။ဘဝင် စိတ်အဖြစ်များလျှင်။စိတ်နှေးလေးလံသည်ဟူ၍။ပဒုမတ္ထေရသာဝဝိထိ စိတ်ဖြစ်ပုံကိုထောက်၍။အချုပ်အားဖြင့်မှတ်အပ်၏့။

ဇဝဋ္ဌိနံဟိဘဝင်ပရိဝါ၊သာလဟုကော။ ။ဟိယ်သွာ။အကြင်ကြောင့် ဇဝဋ္ဌိနံ။ဘုရားဂုဏ်တို့အား။ ဘဝင်ပရိဝါ၊သာ။ဘဝင်အယဉ်သည်။လဟု ကော။ပေါ့ပါး၏့။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။ ။

ဟံဟိအဇ္ဇနေါဝိသယေဘဝဝဘောသဗ္ဗညုတညာဏဂတိကံလဟု ကတရုပဝဏ္ဏိစ။ဘဝင်စိတ္တာနုယာနဘဲရုဉ်ဥပ္ပတ္တိတော်။နကသ စိဇဝံလဟု ကစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။အပိစ။ အာယသ္မာတော သာဂိပုတ္တသင်္ကိုရေသစိတ္တ စါရောပန္နဒသဘဝင်္ဂါနဘဲရုဉ်။ ။ဟိ။ထင်စွာပြုပေဒဲ့။ တံစိတ္တံ။ထို ဆင်ခြင်သောစိတ်သည်။ အတ္တနော၊ပိဃိ၏။ဝိသယေ။အရာနှိုက်။ဘဂဝ တော်။မြတ်စွာဘုရား၏။သဗ္ဗညုတညာဏဂတိကံ။သဗ္ဗညုတညာဏ်အ လား၌၏။လဟုကတရုပဝဏ္ဏိစ၊အလွန်ပေါ့ပါးသောဖြစ်ခြင်းလည်း၌၏။ ကဆ္ဆာ။အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဘဝင်စိတ္တာနုယာနဘဲရုံ၊ဘဝင် စိတ်နှင်ပါး၏အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပတ္တိတော်။ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ကသ်စိ။ တရုံတယေဝံသောသူအား။ ဇဝံလဟုကစိတ္တံ။ ဤသို့ပေါ့ပါးသောစိတ် သည်။နဥပ္ပဇ္ဇတိ။မဖြစ်နိုင်။အပိစ။စင်စစ်သော်ကား။အာယသ္မာတော သာ ဂိပုတ္တသ၊အရှင်သာဂိပုတ္တရာအား၊ဇသစိတ္တဝါရော။ ဤဆင်ခြင်သော စိတ်အကြိမ်သည်။ပဒုမသဘဝင်္ဂါနဘဲရုံ၊ဘဝင်တဆဲ့ငါးခုအခြားမဲ့နှိုက် ဥပ္ပဇ္ဇတိကိရ။ဖြစ်သတဲ့။ဣတိ။ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ။ဝဇိရဂုဠိ။

ဒွေဘဝင်္ကါနိဗုဒ္ဓဿ။သါရိပုတ္တာသ သောဠသ။အညေသံပနသတ္တာနံ ဘဝင်္ကါနိဗဟုနိဝိ။ ။ဗုဒ္ဓဿ။မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဒွေဘဝင်္ကါနိ။ဘဝင် နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။သာရိပုတ္တာသ။အရှင်သါရိပုတ္တရာအား။သောဠသ ဘဝင်္ကါနိ။ ဘဝင်တဆဲ့ခြောက်ကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။ အညေသံ။ တပါးကုန် သော။ သတ္တာနံ။ပန္။သတ္တဝါတို့အား။ကား။ဗဟုနိဝိ။ အများအပြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ဘဝင်္ကါနိ။ဘဝင်တို့သည်ဟောကုန်၏။ ။မဏိဒီပ။ ။

အဲ့တိဒိပ္ပံဇာနန္တိတိဒေဝတာနံဘဝင်္ကပရိဝါသသ မနုဿာနံဝိယအာ ဒန္ဓဘာဝတောဝုတ္တံ။အတိဒိပ္ပံဇာနန္တိတိ။ အလွန်လျင်မြန်စွာသိကုန်၏. ဟူသောစကားကို။ဒေဝတာနံ။နတ်တို့အား။ ဘဝင်္ကပရိဝါသသ။ဘဝင် အယဉ်၏. ။မနုဿာနံဝိယ။လူတို့ကဲ့သို့။အဒန္ဓဘာဝတော။ နှံ့နှေးလေးလံ ခြင်းမရှိသည်၏. အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ။အဋ္ဌကထာဆရာဆိုအပ်၏. ။ ။ လူတို့အားဘဝင်စိတ်အဖြစ်များ၍။ အာရုံကိုသိယူသွားသော။စိတ်နှံ့နှေး လေးလံသကဲ့သို့မဟုတ်။ နတ်တို့အားဘဝင်စိတ်အဖြစ်နည်း၍။အာရုံကို သိယူသွားသေါစိတ်လျင်မြန်ပေါ့ပါးသည်ဆိုလိုသည်။ ။သာရတ္ထဒီပကီ။ ။

-မနောမနုဿသဿယထာပိဂဏ္ဌော။တတောပိသခိပ္ပတရံအဟောသိ သပုဏ္ဏကောကုရုနံကတ္တာ(သေဋ္ဌံ။ဥပနယိနဂ္ဂရမိန္ဒပတ္တာံ။ ။မနုဿသဿ။ လူ၏၊။မနော။စိတ်သည်။ယထာပိ။အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ဂဏ္ဌော။ သွားရာ၏။ တတောပိ။တိုလူစိတ်သွားသော အခြင်းအရာထက်လည်း။ အဿသ။ ထိုမနောမယနတ်မြင်းပျံအား။ခိပ္ပတရံ။ အလွန်လျင်မြန်သည် အဟောသိ။ဖြစ်ပြီ။သပုဏ္ဏကော။ ထိုပုဏ္ဏကဘိလူးသည်။ ကုရုနံ။ကုရု တိုင်းသူတို့၏။ကတ္တာ(သေဋ္ဌံ။ ဝိဒူရအမတ်မြတ်ကို။ဇူန္ဒပတ္တာနဂ္ဂရံ။ဇူန္ဒပတ္တ ပြည်သို့။ဥပနယတိ။ပို့ဆောင်ပြီ။ ။ဝိဒူရပါဠိတော်။ ။

မနောမယေနကာယေနဇူဒ္ဓိယာဥပသင်္ကမိတိ ဝုတ္တဌာနသို့ဟိမနေ နဂတကာယောမနောမယကာယောနာမတောဝ။ ။ဟိ။ထင်ရှားပြပေ အုံ့။မနောမယေန။မနောမယဖြစ်သော။ ကာယေန။ကိုယ်ဖြင့်။ဇူဒ္ဓိယာ။ တန်းခိုးဖြင့်။ ဥပသင်္ကမိ။ကပ်၏။ ဇူတိ ဝုတ္တဌာနသို့။ ဤသို့ပေါ်တော်မူအပ်သောအရာနှိုက်။ မနေန၊စိတ်ဖြင့်။ဂတာကာယော။ သွားသော ကိုယ်သည်။ မနောမယကာယောနာမ။ မနောမယကာယမည်သည်။ တောဝ။ဖြစ်၏. ။ဤသို့မိန့်ဆိုအပ်သောအဋ္ဌကထာကိုထောက်၍။ မနေန ဂတောတိမနောမယော။ဝစနတ္ထပြို့ ။ယော်သိန္ဓဝေါ။အကြင်နတ်

မြင်းပျံသည်။မင်္ဂနန။နတ်စိတ်ဖြင့်။ဂတောဝ။သွားသည်တည်း။ ဇာတိတဿဝ။ ထိုသို့နတ်စိတ်ဖြင့်သွါးသောဒကြောင့်။သော့သိန္ဓဝေါ။သို့နတ်မြင်းပျံသည်. မနောမယော။မနောမယမမည်၏။ ။ဤသို့လူစိတ်ထက်လျင်မြန်သော နတ်စိတ်နတ်တန်းခိုးဖြင့်သွါးသေါမနဲမယနတ်မြင်းပုံဖြစ်၍။လူတို့စိတ် ထက်လျင်မြန်ခြင်း။ယုံမှားသံသယဖြာဝှယ်မရှိပြီ။စင်စစ်သော်ကား။မ နောမယနတ်မြင်းပုံနိုးသောအရပ်မှ၊ ဝေးသောအရပ်သို့သွားသကဲ့သို့။ လူတို့စိတ်နိုးသောအရပ်မှ၊ဝေးသောအရပ်သို့သွားသောကြောင့်။မနော မနဲသသယထိဝိဂတ္တော်။ဟူ၍ဟောတော်မူလေသတ္တော့ဟု။မသိသော် သူကိုယုံမှားသံသယဖြစ်ဝှယ်ရှိ၍။ ဗုဒ္ဓမတညူဘုရားအံ့လိုတော်ကဲ့သို သောအဓိကထာဆရာဤသို့ဝှင့်ရသတည်း။ ။

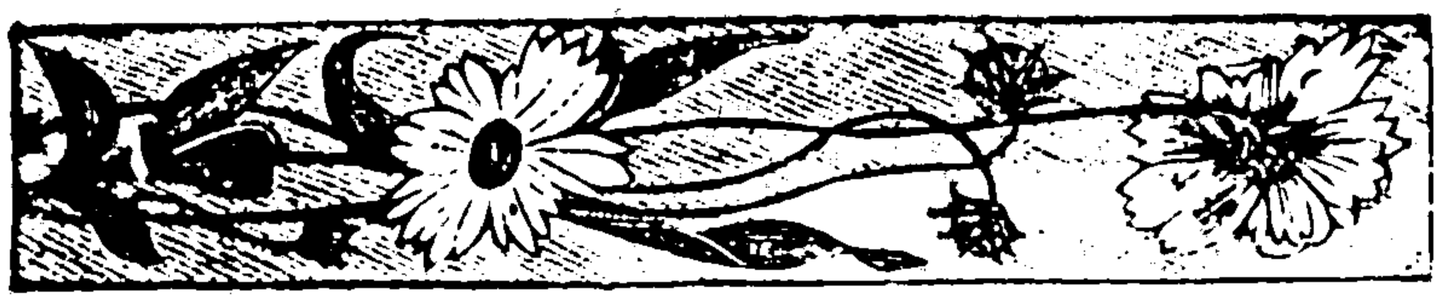
တတ္ထယသဝါဝိဂတ္တော်။ ကိုယ့ဝါဝိမနောနောမနဂတ္တော်။ ဒုရေပနအာ ရမ္မဏံ ဂဏ္ဍန္တောဂတောတိဝုတ္တံ။ တသ္မာမနုသအာရမ္မဏာ ဂဟဏာ တောဝိ အာသမနောနယသိန္ဓဝသဂမနံခိုတရဲအဟောသိတိ။ ဇဝေ မေတ္တအဟွောဒဒ္ဓဗ္ဗော၊ ။တတ္ထ။ဘိုဂါထာပုဗ္ဗဟုန်ကဲ့။ယထာဝိဂတ္တော်ကို ယထာဝိဂတ္တော်ဟူသည်ကား။မနောနောမ။စိတ်မည်သည်။ ကိုယ့ဝါဝိနဲပမ္ဆော တိ။အာကယ်၍ကား-မသွား။ပန။ထိုသို့စိတ်မသွားသော်လည်း။ ဒုရေ။ဝိုး သောအရပ်မှ။ ဝေးသောအရပ်နိုက်။အာရမ္မဏ်။အာရုံကို။ ဂဏ္ဍန်တော်။ ပဟူသည်ရှိသေ်။ဂတောတိ။သွား၏။ဟူ၍။ဝုတ္တံတိ။ ဆိုအပ်၏။ ။(ဒုရေ အနက်)။ဒုရသန္ဒါအာရုဉ်ဝွင်။အပါဒါနိုက်ကဲ့ဒုလုံးထား။ ။တသ္မာ၊ထို သို့ဝိုးသောအရပ်မှ။ ဝေးသောအရပ်နိုက်အာရုံကိုယူသည်ရှိသေ်။စိတ် သွား၏။ဟူ၍ ဆိုအပ်သည်၏။အဖြစ်ကြောင့်။ မနသာ။ လူစိတ်၏။အာ ရမ္မဏာဂဟဏတောဝိ။အာရုံကိုယူခြင်းထက်သည်း။ အသမနောမယ သိန္ဓဝသာ။ထိုမနောမယနတ်မြင်းပျံ၏။ ဂမနံ။လွှါးခြင်းသည်။ဝိပ္ပတရံ အလွန်လျင်မြန်သည်။အဟောသိ။ဖြစ်ပြီ။ဣတိဇဝံအဟေတု၊ဤသို့သောအ နက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ဇဝေ၊ဤဂါထာပုဗ္ဗဟုဒ္ဓ ဒဒ္ဓဗ္ဗော။သဒ္ဒါန်ကျမှတ်အပ် ၏။။ဒဒ္ဓဗ္ဗံကား။သဒ္ဒါန်။ဝေဒိတဗ္ဗံကား။သံသယ။သိဒ္ဓံရှိကစကားကျ။ ။ ဟူသော နိယံနှင့်အညီ။ ပွင့်ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ မြမြ စွဲစွဲ။သေသေချာချာ။ သဒ္ဒါန်ကျမှတ်သားစေလိုလျှင်။ဝေဒိတဗ္ဗောသိဒ္ဓေါ နှင့်မထားမူလျှင်။ ဒဒ္ဓဗ္ဗောနှင့်ထားသည်ဟုအဋ္ဌကထာဆရာ အလိုကဲ့သို လော။ ။ဇတ်အဋ္ဌကထာ။ ။

ဤမျှအကြင်းအရှည်ရှိသောစကားအစဉ်ဖြင့်။ဆက်ကဆက်ကထပ်ကထပ်ကဖြစ်ချုပ်သော။ဝိထိစိတ်အစဉ်အားဖြင့်။ ပေါ့ပါးလျင်မြန်သောစိတ်။လေးလံနှေးသောစိတ်ကိုပြဆိုသောစကားရပ်တည်း။ ။

ပဌမဝိဒေနာအထွေသမ္မဋိဆိုကဗျော အာဟာရပဒေနခေါမဟာရာဇရေသနာအာစရိယဝံသတာယအဓိပ္ပာယေန ကာရဏာတ္တရိတာယ။ ။ မဟာရာဇ။မိလိန္ဒမင်းကြီး။ခေါ်။စင်စစ်။အာဟာရပဒေန။ဘုရားဟောပုဒ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ရသေန။ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်ဂုဏ်း။ အာစရိယဝံသတာယ။ဆရာအဆက်အဆက်အားဖြင့်ဂုဏ်း။ အဓိပ္ပာယေန။ အလိုအားဖြင့်ဂုဏ်း။ ကာရဏာတ္တရိတာယ။ အကြောင်းလွန်ကဲခြင်းဖြင့်ဂုဏ်း။ ပဌမဝိဒေန။ငါးပါးသော အကြောင်းအားဖြင့်။အထွေ။အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။သမ္မဋိဆိုတဗျော။ဝန်ခံအပ်၏။ ။ရဟန္တာအာရှင်နာဂသိန်သည်။အကြောင်းငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောအနက်အဓိပ္ပာယ်။အဆုံးအဖြတ်ကဲ့စန်ခံရမည်ဟု။ မိလိန္ဒမင်းကြီးအားဟောသည်ကို။သတိမြဖြကြီးထားကြလေ။ ။

ပဏ္ဍာဝါလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု။ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှ။စကူဆရာတော်ဘုရားသည်။မန္တလေးမြို့။တောင်ပြင်။ဟော်ကုန်းရပ်။မြင်းစုကြီးဝန်။ဝန်ထောဝံဦးသောက်။ ဆောက်လုပ်ကိုးကွယ်အပ်သောမြေနိုကျင်းကျောင်းတိုက်နှိုက်။သိကဝင်းသုံးနေတော်မူစဉ်။ ဤစိတ္တုပရိဝတ္တဒီပနီစွယ်ကို။ရေးသားတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့်။တပဉ္စကြီးငယ်တို့က။ လျှောဝံထောင်းတောင်ပန်ရင်းရှိ၍။စကူမြို့ရှေ့။သက်တော်ရှည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်ဝယ်။ကျောင်းအမမယ်သုံ။ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းအပ်သောကျောင်းကြီး၌။ ကျောင်းအမမယ်သုံ။ယုံကြည်လေးမြတ်။လှူဒါန်းအပ်သော။ပစ္စည်းလေးပါးကိုအမှီပြု၍။ဂန္ဓာဂုရကုပ္ပိဝါနေထိုင်စဉ်။ရေးသားပြီးအပ်သော။ဤဒဋ္ဌဝမ္မဓနုဋ္ဌာဟသုတ်နိဿယသည်။ကေဇာသက္ကရာဇ်(၁၂၆၁-ခု)တော်ဝင်လင်းလဆန်းတဆဲ့နစ်ရက်နေ့တွင်။ချောမြဲစုံလင်။အောင်မြင်ပြီးစီးခြင်းသို့ရောက်၏။ ။

ဤတွင်ဒေဝမနုဿစိတ္တုပရိဝတ္တဇာတ်ဒီပနီစွယ်)ပြီး၏။



(ဗုဒ္ဓနဝမပူဇောရဟဒိန်ဆယ)

နမောတသဘဂဝတောအရဟတောသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ။

ဘုရားတပည့်တော်စာရေးကြီး သင်္ဂြေါးရွာစားမင်းလှ ဆိုက်ဂါသူ
လျောက်ပါသည်ဆရာတော်ဘုရား။ ယခုလောကတွင်။ဘုရားကိုးဆူ-
ပူဇော်ကြသည်မှာ။အကြောင်းအထုပ္ပတ္တိမည်သို့ရှိသည်။မည်သည်ကာ
လကစ၍ဖြစ်သည်။ရဟန္တာရှစ်ပါးနှင့်တကွ။ဘုရားတဆူသာဖြစ်လျက်
ဘုရားကိုးဆူ အဘယ်ကြောင့်ခေါ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားကိုအလယ်။အ
ရှင်သာရိပုတ္တရာကိုတောင်။အရှင်အာနန္ဒာကိုအနောံ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်
ကိုဖြောက်။အရှင်ကောဏ္ဍညကိုအရှေ့။အရှင်ဂဝံပတိကိုအနောံဖြောက်
အရှင်ဥပါလိကိုအနောက်တောင်။အရှင်ရေဝဒကိုအရှေ့တောင်။ အရှင်
ရာဟုံလာကိုအရှေ့ဖြောံ။အရပ်မျက်နှာကိုအစွဲအမှတ်ပြု၍။ နေရာချထား
ကိုးကွယ်သည်မှာ။ရဟန္တာအများရှိပါလျက်။ အဘယ်ကြောင့်-ယခင်
ရှစ်ပါးကိုကိုးကွယ်စမှတ်ပြုသည်။ ယခင်ရှစ်ပါးတွင်ဇည်း။မည်သည်
အရှင်-မည်သည်အရပ်ဟုအသေအချာ။ အစွဲအမှတ်ပြုသည်။ကိုးကွယ်
ပူဇော်သည်ကာလ။ ဗုဒ္ဓါမရှိမေစသောဂါထာ။အဋ္ဌာရသဟဋ္ဌုဇ္ဇေ
ဓော။ဥပ္ပါဒဿတိ္တိကါထာများကို၌၍ပူဇော်ရည်မှတ်ပြုကြသည်မှာ။ကျမ်း
ဂန်လာတိုင်းဖြစ်မည်။ ကျမ်းဂန်မှအထူးမည်သို့ရှိတ်ဘတ်ပူဇော်ရမည်
လာရှိသည်များကို။ယုတ္တိအာဂုမ်အထောက်အထားဥပဒေသများနှင့်ပိန်
ဆိုတော်မူပါဘုရား။ ။

မောင်းထောင်ဆရာတော်အဖိန့်တော်ရှိလိုက်သည်။သင်္ဂြေါရွာစား
စာရေးတော်မင်း။ ဘုရား ကိုးဆူ ပူဇော်ရိုး ထုံးစံအမှန် ဖြစ်ကြောင်းအ
ထုပ္ပတ္တိများကိုဆိုလို၍။ သက္ကရာဇ်(၁၂၂၁)ခု။နှတ်တော်ဆွန်း (၁၃)
ရက်နေ့လျောက်ထားလာသည်မှာ။ ။ဇင်းမယ်အရင်တွင်ဇင်းမယ်
ဖြည်သားတို့။ အနန္တရယ်ပြောက်ခြင်း။ အမှုကိစ္စပြီးစီးခြင်း အကျိုးငှာ။

ကြိုဟ်(၉)လုံးဟုနတ်ပူဇော်သည်ကိုဖြင့်၍ရဟန်းတို့က။ကြိုဟ်(၉) လုံးအမှတ်အသားနှင့် ဘုရားကိုးဆူပူဇော်ရသော်၊ကြိုဟ်(၉)လုံးပူဇော်ခြင်း။ရတနာသုံးပါးကိုပူဇော်ခြင်းနှစ်ပါးကို။ သရက်ပင်ရင်းနှီးကဲ့ဆရာကိုရေချိုးစေသည်နှင့်။ ။အမြဲစဉ်ဘုရားသမဏောစနာသိတောမယာစပုညံအာနပ္ပကံ ဇာတိသောဝိတိယာကတံသဗ္ဗံဖရတိ အတ္တနော။ ဟူ၍အမှဝိမာနဝတ္ထုပါဠိလာသည်နှင့်အညီ။ သရက်ပင်ကို ရေသွန်းလောင်းခြင်း။ဆရာကိုရေချိုးစေခြင်းကိစ္စနှစ်ပါးကိုတပြိုင်နက်ပြီးစေ၍ အကျိုးများစွာ ခံစားရလတံ့သို့။ပြီးစီးရာ၏ဟုဟောပြောပြသဆုံးမသဖြင့်ကြိုဟ်(၉)လုံးအရေအတွက်ဖြင့်၊ ဘုရားကိုးဆူပူဇော်ရိုးထုံးစံအမှန်ဖြစ်သည်။ ။ဤနည်းလည်းတပါးမှတ်။ ။

ဤလောကဌအရပ်ရှစ်မျက်နှာ နီးဆင်ရှားသော ကြိုဟ်ရှစ်လုံးကိုအစွဲအမှတ်ပြု၍။ရာဇာနဲ့ရှစ်ဆူပူဇော်သည်။ သဃ်ဒါဟုကဘုရားလျှင်အမွှန်ရှိရကားဖြတ်စွာဘုရားကို အလယ်အရပ်ဌထား၍။ဘုရားကိုးဆူခေါ်ရိုးထုံးစံဖြစ်သည်ဟု၍လည်းစာဟောင်းနှိုက်အမှတ်အသားရှိကြသည်။ ။

အရှု့သောဆရာတို့ကလည်း။ အဋ္ဌဝါသောဋ္ဌသဝါအာသနာဒိဟညာပေတွာတေသုမမသ်ါဝကာဒိသိဒ္ဓါပေတွာစသည်ဖြင့်အဲယုဝဖုနသတို့သားဝဏ္ဏတွင်လာသည်ကိုထောက်၍။အဋ္ဌဝါအရ။ ရဟန်းခွာရှစ်ပါးနှင့်တကွဘုရားကိုးဆူပူဇော်စမှတ်ထုံး ဥပဒေသဖြစ်သည်ဟု၍ဆိုကြကုန်၏့။ထိုစကားကိုသင့်မသင့်ဆင်ခြင်သေသ်။ အဋ္ဌဝါအရ ရဟန်းခွာရှစ်ပါးကိုနေရာချထား၍ဘုရားနှင့်တကွ။ဘုရားကိုးဆူပူဇော်ရိုးထုံးစံဖြစ်သည်ယူရခြသေသ်ဟောဋ္ဌသဝါ၏အရ။ရဟန်းခွာတဆဲ့ခြောက်ပါးဟုယူ၍။ဘုရားနှင့်တကွဘုရားတဆဲ့ရှစ်ဆူပူဇော်ရိုးထုံးစံဖြစ်ရာသည်။ရတနာသုံးပါးကိုသဒ္ဓါတတ်အားသမျှပူဇော်လိုတိုင်း နှစ်ပါးသုံးပါးရာဇဆောင်မကပင်ပူဇော်ရဇသောကြောင့်။အဋ္ဌဝါဟောဋ္ဌသဝါဟုဟောပုဒ်၌။ ဝါသဒ္ဓါသဉ်။ ဂုဏ္ဍာဂုဏ္ဍသမဂ္ဂဉ်းအနက်ဖြစ်သင့်၏့။ဖြစ်သင့်ကလည်း။ ရဟန်းခွာတပါးဘုရားနှင့်တကွ။ဘုရားနှစ်ဆူရဟန်းခွာနှစ်ပါးဘုရားနှင့်တကွ။ ဘုရားသုံးဆူ။ ဤသို့စသည်ဖြင့်ဂဉ်း။ရဟန်းခွာကိုးပါး ဘုရားနှင့်တကွ။ဘုရားဆယ်ဆူဟု၍ဂဉ်း။ဤသို့စသည်ဖြင့် အမှတ်မရှိထုံးဖြစ်ရာသည်။ အဋ္ဌဝါဟောဋ္ဌသဝါဟုလါသည်မှာ။သဒ္ဓါတပဇ္ဇောရာဇကုမာရောဟူရာ၌ကဲ့သို့

ဥပလက္ခဏနည်းဖြင့် ပြခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်ထိုဆရာတို့၏. စကားကိုအလေးမူ၍မယူအပ်။ ။

အချို့သောဆရာတို့ကလည်း။ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးကိုရည်၍။ ဘုရား (၉)ဆူပူဇော်စမှတ် ပြုကြသည်ဟုဆိုကုန်၏.။ရဟန္တာဂုဏ်ပါး။ဘုရားတဆူသာဖြစ်လျက်။ဘုရားကိုးဆူခေါ်သည်မှာ။နေတွင်လက္ခဏာဟာရနည်းအားဖြင့်။ မြတ်စွာဘုရားနှင့်ဒက္ခိဏေယျပူဇောရဟာ လက္ခဏာအားဖြင့်တူရကား။ဘုရား(၉)ဆူဟူသောသဒ္ဒါဖြင့်ပင်။ ဂုဏ်သာရိပုတ္တရာ။ ဂုဏ်မောဂ္ဂလာန်စသော။ ရဟန္တာများကို လည်းယူရာသည်။ ယင်းသို့ယူခဲ့သော်။သုံးဃာတော်အများပင်။ဘုရားဟူသေါအနက်ဖြင့်ယူသင့်ရကား အလိုရှိအပ်သည်ကိုသာယူလို၍။ ဂုဏ်ပါးဟုအပိုင်းအခြား ပရိစ္ဆေဒကို ပြု၍ဆိုသည်။ ။

တနည်းကား။ ရာဇာအာဂတောနှိုက်ကဲ့သို့။ ပဋ္ဌာနနည်း အားဖြင့်။ ဘုရားဟူသောသဒ္ဒါဖြင့်ပင်။ သဃီာတော်အများကိုလည်း . ယူရ၏.။ ယင်းသို့ယူရသော်။သဃီာတော်အများဖြစ်၍။ အလိုရှိအပ်သည်ကိုသာ ယူလိုရကား။ဂုဏ်ပါးဟုပရိစ္ဆေဒသချဲ့ဖြင့်ပြဆိုပြန်သည်။မြတ်စွာဘုရားကိုအာဃယ်ထား၍။ အဂုဏ်သာရိပုတ္တရာကိုတောင်အရပ်နှိုက်ထားသည်မှာ။ လက်ယာတော်ရံဖြစ်၍ထားသည်။ အဂုဏ်မောဂ္ဂ လာန်မှာလည်း။ လက်ဝဲတော်ရံဖြစ်၍မြောက်အရပ်မှာထားသည်။ အဂုဏ်ကောဏ္ဍညမှာ။ ရတ္တညူတေဒဂ်ရသိက္ခာကြီးဖြစ်၍။ အရှေ့အရပ်မှာထားသည်၊ အဂုဏ်အာနန္ဒာမှာ အလုပ်အကျွေးနောက်တော်ပါဖြစ်၍။ အနောက်အရပ်မှာထားသည်။အဂုဏ်ဂဝံပတိမှာ။ပသုသဒ္ဒါသည်။နွားကိုလည်းဟေါသည်။ရာဟုဂြိုဟ်ကိုလည်းဟောသည်။ ပသုသဒ္ဒါနှင့်။ဂေါသဒ္ဒါသည်။ပရိယာယ်တူဖြစ်၍။ပသုသဒ္ဒါ-ရာဟုကိုဟောလျင်။ ဂေါသဒ္ဒါလည်း။ ရာဟုကိုဟောသည်ပင်ဖြစ်၍။ရာဟုဂြိုဟ်ကိုဟေါသေါ-ပသုသဒ္ဒါ။ဂေါသဒ္ဒါကိုစွဲ၍။ ဂုန္နံပတိဂေါပဘိ။ဂုန္နံ။ရာဟုဂြိုဟ်ဘို့၏.။ပတိ။အဂုဏ်တည်း။ဂဝံပတိ။ရာဟုဂြိုဟ်ဘို့၏.အဂုဏ်။ဤသို့အလုတ္တသမာသ်ဝစနဆွဲကြို၍။အနောက်မြောက်အရပ်၌ထားသည်။ရာဟုဂြိုဟ်တရုသာဖြစ်လျက်။ ဂုန္နံပတိဂဝံပတိ့။ဟုဝစနဆွဲပြုသည်မှာ။လောကိသမယအားဖြင့်။ဂရုကာတဗ္ဗဗဟုဝစနတ်.ပြု။အဂုဏ်ရာဟုလာမှာ။ ထိုရန္တာဂုဏ်ပါးတွင်။ အသက်သိက္ခာငယ်သည်ဖြစ်၍။ အသက်နည်းသော။တနက်ဒွေဂြိုဟ်အရပ်မှာထားသည်။ အဂုဏ်

ရေဝတမှာ။အာရှင်သာဂိပုတ္တရာညီတော်ဖြစ်၍။ အာရှင်သာဂိပုတ္တရာအနိုး အပါးတွင်။ ရေမြေရှင်မင်းတရားကြီးထွက်စံစမ်းယင်တော်မူလျှင်၊အိမ် ရှေ့မင်းရှေးဦးရှေးဗျားထွက်ရသကဲ့သို့။အာရှင်သာဂိပုတ္တရာ၏ရှေ့တော် တူယူမှာထားသည်။အာရှင်ဥပါလိထေရ်မှာ။ စနေ့ကြိုဟ်သည်၊ရှေးကာ လ။တရားကောက်ယူဆုံးဖြတ်တတ်သောအမတ်ကြီးဖြစ်ဘူးသည်ဟူ၍ ဆိုသော။ လောကိသမယကိုစွဲ၍။ ဝိနည်းအရာ လိမ္မာကျွမ်းကြင်ဆိုမြင့် ကောက်ယူတတ်သဖြင့်၊ ဓမ္မဝိနိစ္ဆယတရားသူကြီးနှင့် တူကြောင်းကို။ ဥပါလိအာပဒါန်တို့၌။ ဥပါလိမထေရ်သည်ပင်လျှင်။ဥဒိန်းကြွေးရင့်တော် မူသည်နှင့်အညီ။ ဝိနိစ္ဆယဆေးကဖြစ်ဘူးသော။စနေ့ကြိုဟ်အရပ်နိုက်။ဓမ္မ ဝိနိစ္ဆယဖြစ်သော အာရှင်ဥပါလိမထေရ်ကိုထားသည်၊ ဤသို့ရဟန္တာ ရှစ်ပါးအသိုးအသိုးနေရာချထားရာ။ စိန္တာမယညာဏ်ဖြင့် ကြံဆ၍ပြီ လိုက်သည်။ စာဟောင်းပေဟောင်းများ၌အထူးမဆို။ရဟန္တာအများ၏ လျက်၊ဤရဟန္တာရှစ်ပါးကိုလျှင်ရွေးကောက်၍ထားသည်မှာ။ဤရဟန္တာ ရှစ်ပါးသည်သာလျှင်။ ဆိုအပ်ပြီးသောအတိုင်း အရပ်ရှစ်မျက်နှာနိုက် လျှောသောကြောင့်နေရာချထားကိုးကွယ်သည်။ကိုးကွယ်ပူဇော်သော ကာလ။ဗုဒ္ဓါမရှိမြဲမစေသောဂါထာ။ အဋ္ဌာရသဟဇ္ဇဂုဇ္ဈောဂါ။ရသော ဂါထာများကို။ ရွတ်၍ပူဇော်စမှတ်ပြုကြသည်မှာ။ရတနာရွှေချိုင့်။ဥပ္ပာ ဒသန္တိဂါထာများကို။ ဖွဲစိကုန်းသောဆရာကိုသည်ပင်လျှင်။ ဤဘုရား ကိုးဆူပူဇော်သော ထုံးနည်းဥပဒေကိုအစပြု၍။ စိရင်သောအရာဖြစ်၍။ ဗုဒ္ဓါမေစသော ရတနာရွှေချိုင့်ဂါထာ။ အဋ္ဌာရသဟဇ္ဇဂုဇ္ဈောစ သောဥပ္ပာဒသန္တိဂါထာများကိုရွတ်၍။ပူဇော်ရိုးထုံးစံဖြစ်သည်ဟုယူရ မည်။နမကာရ-ထောမနာဂါထာများကိုရွတ်၍ပူဇော်ရာ၌လည်း။အထူး ထူးအထွေထွေမရှိသဖြင့်။သင့်မြတ်သည်ချည်းပင်မှတ်အပ်သည်သဖြေ ငှါးရွာစားစာရေးတော်ကြီးမင်းသတိုးသဝမ္မမဟာသက်တော်ရှည်မည် သော။အာဂမဟာသေနာပတိ။ ဝန်ရှင်တော်လယ်ကိုင်းမြို့စား။သေနတ် ဝန်မင်းကြီးသည်၊ သဖြေငါးရွာစားစာရေးတော်ကြီးအဖြစ်က။လျှော် ထုံးတောင်းပန်ချက်အရ။ မောင်းထောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရေး သားဆုံးဖြတ်တော်မူသော။ဘုရားကိုးဆူအဆုံးအဖြတ်။ ။

(ဤတွင်ဒုဗ္ဗုဒ္ဓ-ဗုဒ္ဓနဝမပူဇောရဟာဝိနိစ္ဆယ-ပြီး၏။)

မျက်နှာ နှင့်ပါတ်	မှား	အမှန်	ကြောင်း ရေ
၁၂	ကဝိက်	ကရဝိက်	၂၄
၁၆	ထိုက်ဝယ်တော်	ထက်ဝယ်တော်	၁၀
၇၀	(၁၅)	(၇)	၁၈
၈၈	ဆစတ္တာလိသ	ဆစိတ္တာနိ	၉
၂၀၄	ပိတုဃာသက	ပိတုဃာတက	၁၀
၂၀၆	ကာမာဝဇ	ကာမာဝစရ	၁၆
၂၀၉	မံသက္ခ၊	မံသစက္ခ၊	၁၇
၂၃၃	ဝိပတ္တိ	ဝိဿတ္တိ	၂၃
၃၁၈	ပါးသေတာ	တပါးသော	၆
၃၂၃	ညာမညာ	သာမညာ	၃
၃၄၉	အဏ္ဏတ္ထ	အဏ္ဏာတ္ထ	၁၃
၃၅၅	အဂတိ	အနာဂတိ	၄
၃၅၆	အဋ္ဌနေန	ပဋ္ဌာနေန	၁၀
၃၅၇	စိတ်ထဇ	စိတ်တဇ	၃
၃၈၉	ကတဟတ္ထ	ကတဟတ္ထာ	၂

ဤ-မျက်တွင်-အမှားအမှန်ပြင်ဆင်ပေး။ ချော်မြဲ.
ထုတ်ချော်က်။ အပြီးသို့ရောက်၏.။

R-40.

၁၂၀၀-ရုပ်ရှင်။ ။လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်

။ဦးကြီးမင်းသိန်းနှင့် ဒေါ်ခင်ဆွေးတို့ ပြန်လည်ဆုံတွေ့ခြင်း

ဒဂုန်ဆိုင်-ငါ ပုဂ္ဂိုလ်းသင်္ကေတဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်

။ကြည်လင်ပြေစင်သော ရေနံချောင်းသားများ

ဒဂုန်ဆိုင်-ငါ ပုဂ္ဂိုလ်းသင်္ကေတဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်

။ဦးတင်ဒိုး

။ရန်ကုန်ဆိုင်ရာ ထိုးကြိတ်ပြိုင်ပွဲ

။ကမ္ဘာ့ဧရာမ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာဇဝင်ကြီးတွင် ၆၅ ခု မြောက်

ကမ္ဘာ့ဧရာမ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာဇဝင်ကြီးတွင် ၆၅ ခု မြောက်

။ရွာလေဘီးယူးဒွစ်

။လေကြာသည်ဖြစ်စေ နေပူသည်ဖြစ်စေ

။ဒဏ်ရာ ၃ ကွင်းလောက်

။ဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးသွားသော

ဂဠိရတ္တပ္ပဆ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ။

မာတိကာ။

ပုန္နစ္ဆေဒနံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာနံပါတ်။
၁	အဘိဓမ္မာဒေသနာက်ဉ်းကြပ်တော်အာနန္ဒာအား ဘုရားဟောတော်မူသေးသလော။ဟောတော်မူခဲ့သော် အဘယ်အကြောင်း ဟောတော်မူသနည်းဟု မေးလိုသော-အနုတ္တရ။ ။ချို့ယွင်းချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိသော အဖြေ။	၁၁
၂	ဟာသိဘုပ္ပါန်းစိတ်ကို အရှုပပြုဟပ္ပဉ္ဉာတုံ့ပြန်သော အဘဲ့ကြောင့် မရသနည်းဟုမေးလိုသော-ဟာဒ်တုပ္ပါန်း။ချို့ယွင်းချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိသော အဖြေ။	၁၃
၃	အဘိညာဉ်သည် စိတ်ရှစ်ဆဲ့ကိုးခုဝင်သလော။ အထိုသော်ဟုမေးလိုသော-အဘိညာဉ်မျိုး။ချို့ယွင်းချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိသော အဖြေ။	၁၄
၄	စေတသိက်တို့၏ လက္ခဏာလေးပါးဟူသည် အဘယ်နည်းဟုမေးလိုသော-သဘောကိလိဋ္ဌ။ချို့ယွင်းချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိသော အဖြေ။	၁၄
၅	အရှုပတုံ့ဖြာထွေးရှုပ်ကို ရသလော မရဏသလော။ မရဟူသော် အဘဲ့ကြောင့်မရသနည်းဟု မေးလိုသော-အရှုပဘာဝ။ချို့ယွင်းချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိသော အဖြေ။	၁၅
၆	အပ္ပနာဈာန်စိတ်၌အမှီပြုသောဇွဲနှံကို မရဘဲလျက် ဥပစာရဖြစ်သော ကာမာဝစရ ကုသိုလ်သဘင်တော် ကာမာဝစရကြိုယာဉ်ပေကျွာတို့၌ အဘဲ့ကြောင့်အပ္ပမညာဇွဲနှံကို ရသနည်းဟု မေးလိုသော-တွေးတော ပါဠိပုဒ်။ ချို့ယွင်းချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိသော အဖြေ။	၁၅
၇	ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌ ဖဿစသည်ကိုကဲ့သို့သရုပ်အား ဖြင့်မဟောဘဲလျက်ဆန္ဒ၊အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရ၊တဿဒိုတို့ကို အဘဲ့ကြောင့်ဖဿစသည်တို့သွင်းရသနည်းဟုမေးလိုသော-ဝိရတိ ၃-ဟူသော တရားကိုးပါးတို့ကို အဘဲ့ကြောင့်စေတသိက်၌သွင်းရသနည်းဟုမေးလိုသော-ဝိရတိနှင့်။ချို့ယွင်းချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိသော အဖြေ။	၁၅

ပုန်းစဉ် နံပါတ်။	အခန်းကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
၈	ဈာန်ကိုဆင်ခြင်သော ပဉ္စဝေါကွန်နာဇောအကြိမ် ဖြတ်စွာဘုရားအား ဒေဘယ်မျှ၊ လက်ဝဲ လက်ျာရံတို့အား အဘယ်မျှနည်းဟူမေးလိုသော-မာရ်လှည်းသခင်။ ချိပုဆွာအဖြေ။	၁၆
၉-၁၁	ပဌမဈာန်စသည်ကို ဆင်ခြင်သော ပဉ္စဝေါကွန်နာဇောနှင့် ဒုတိယဈာန်စသည်ကိုဆင်ခြင်သောပစ္စဝေက္ခဏာဇော ဇ၏အကြားဒွိ ဘဝင်အရေအတွက် ဖြတ်စွာဘုရားအား ဘယ်မျှ၊ ရေဟန္တာတို့အား ဘယ်မျှ ကျသနည်းဟူမေးလိုသော-ဘုရားသခင်။ ချိပုဆွာအဖြေ။	၁၇
၁၁	ဖြဟ္မာတို့အား ဘဒါရုံဖြစ်မဖြစ်။ မဖြစ်သော် အဘဲကြောင့် မဖြစ်သနည်းဟူမေးလိုသော်-အပြားဆဲဝဟခါ။ ချိပုဆွာအဖြေ။	၂၁
၁၂	ကာမသတ္တဝါတို့အား ဟဒါရုံဖြစ်မဖြစ်။ ဖြစ်သော် အဘဲကြောင့်ဖြစ်သနည်းဟူ မေးလိုသော-ကာမသတ္တဝါ။ ချိပုဆွာအဖြေ။	၁၈
၁၃	မဟာကြိုယာဇောနောင်၊ ဂင်းဇောနှင့် ဝေဒနာတရား တဒါရုံကျသကဲ့သို့ မဟာကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောတို့နောင်၊ ဂင်းဇောတို့နှင့် ဝေဒနာတရားတဒါရုံကျသင့်မကျသင့်။ မကျသော် အဘဲကြောင့်မကျသနည်းဟူ မေးလိုသော-ကြိုယာဇောနောင်။ ချိပုဆွာအဖြေ။	၁၈
၁၄	ကာမဇောနောင်တဒါရုံကျသကဲ့သို့ ရူပအရူပဇောနောင် တဒါရုံကျသင့်မကျသင့်။ မကျသော်အဘဲကြောင့်မကျသနည်းဟူမေးလိုသော-ရူပအရူပ။ ချိပုဆွာအဖြေ။	၁၉
၁၅	ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဇောနောင်တဒါရုံကို ဟောသကဲ့သို့ ကြိုယာဇောနောင် အဘဲကြောင့် မဟောသနည်းဟူ မေးလိုသော-ခဲငြိုး ဖွယ်စွာ။ ချိပုဆွာအဖြေ။	၁၉

ဂုန်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
၁၆	ပါဠိဘေဒါဒ္ဓိ ဝဉ္ဇာစိတ်နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပေါသောအရာ၌ရှိဘဲလျက်၊ အဋ္ဌကထာဒ္ဓိဝဉ္ဇာစိတ် နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ဖြစ်ကြောင်းကို ဒီပိကာဋ္ဌကထာ၌ ပြဖို့နှံ့ ပါဠိဖြင့်အာဘဲကြောင့်မိန့်ဆိုနိုင်ပါသနည်းမေးလိုသော ဝဉ္ဇာစိတ်မှာ။ ပြီး၍လာအဖြေ။	၂၀
၁၇	အင်္ဂမဟန္တာဒုံမဟန္တာရုံဒီထိဘို့၌ ဘကြိမ်သာဘွင့်ပြသကဲ့သို့ ပရိတ္တာရုံဒီထိဒ္ဓိမပြဘဲ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ဘွင့်ပြတော်မူကုန်၏၊ ပါဠိတော်ဝယ် အဘယ်အထူးရှိသလောကြောင့် ဘွင့်ပြတော်မူပါသနည်းဟု မေးလိုသော-အာတိမဟန္တာ။ ပြီး၍လာအဖြေ။	၂၀
၁၈	ဆဒ္ဒာဝိသယဒွဝတ္ထို၊ ဟူသောအဋ္ဌကထာပါဠ်၌ ဝိသယဟူလည်း ဒိဋ္ဌစိတ်တို့၏သာ အာရုံလော။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် မောဃဝါရကိုလည်း ဝိသယဒွဝတ္ထို၊ ဟူ၍ပင် ဘွင့်ဆိုခဲ့သည်။ အသို့နည်းဟုမေးလိုသော-ဟာဒါရုံဇောပြီး၍လာအဖြေ။	၂၂
၁၉	ဟိတ်သည် ဒွိဟိတ် ဉာဏ်ဌာနေကြောင့်။ သုတိ အဓိပ်တ်သည် ဒွိဟိတ်ဩမကကံကြောင့် ဒွိဟိတ်အဓိပ်တ် ပဋိသန္ဓေနေကြရသော ဂူဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၍ အကြောင်း ကံချင်းပြား အကျိုး ပဋိသန္ဓေချင်းပြား ဖြစ်ကြ ပါလျက် ၄၁-စိစိတ်ရချင်းအဘဲ့ကြောင့် တူရပါသနည်းမေးလိုသော-ဒွိနှင့်သုကားပြီး၍လာအဖြေ။	၂၄
၂၀	အကုသိုလ် ၁၂-ချသည် ဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာချည်းဖြစ်၍ ပါလျက်ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည် အဘဲ့ကြောင့်အပါယ်ပဋိသန္ဓေကို မပေးသနည်းဟု မေးလိုသော-ဆဲ့နှစ်သိဆို။ ပြီး၍လာအဖြေ။	၂၉
၂၁	ဘုရားရေဟန္တာတို့အား မရဏာသန္နဝီထိအရာ၌ ပုထုဇဉ်သေကွဲ တို့ကဲ့သို့ ပဋ္ဌာန်၏ မနောဒွါရ ဝိထိနှစ်ပါး ကျ	

မျက်နှာနံပါတ်။	အခေကြောင်းဒါရာ။	ပုဒ်စဉ်နံပါတ်။
၂၄	ကောင်းသလောဟု မေးလိုသော-မာရဓမဲ့သည့် ရှင်။ ဘို့ပုဏ္ဏာဒခေဖြ။	၂၂
၂၅	သခါနိုး မရဏာသန္နအခါ၌ ပထုစဉ်သေကွတို့၏ ဓောအာဝဇ္ဇနိုးတို့သည်ကံကမ္မနိမိတ်ဂတိနိမိတ်ကို ယူကုန်သကဲ့သို့ ရေဟန္တာတို့၏ ဓောအာဝဇ္ဇနိုး ဘို့သည် မယူကုန်။ ထင်တိုင်းသောနာမ်ရုပ်စသော တရားကိုသာယူကုန်၏ဟု ပုထုဇဉ် အသေကွတို့၏ ဓောအာဝဇ္ဇနိုးနှင့် ရေဟန္တာတို့၏ဓောအာဝဇ္ဇနိုးချင်းထူးခြားခဲ့သော်ပုထုဇဉ် သေကွတို့၏ ရုဒ်သည် မိမိဘို့ပဋိသန္ဓေဇိတ်သည် ယူအပ်ပြီးသော ဂတိကမ္မနိမိတ်ဂတိနိမိတ်ကို ယူသကဲ့သို့ ရေဟန္တာတို့ရုတိသည် မိဒဘို့ပဋိသန္ဓသည် ယူအပ်ပြီးသော ဂတိကမ္မနိမိတ်ဂတိနိမိတ်ကို မယူ၊ ထင်တိုင်းသောနာမ်ရုပ်စသော တရားကိုသာ ယူသောအားဖြင့် ရုတ်ချင်းလည်း ထူးခြားသော ဟေတ်ဟု မေးလိုသော-ရဟန္တာအရှင်။ ဘို့ ဆိုဒခေဖြ။	၂၆
၂၇	အဘိဓမ္မာဒေသနာဌိတ်၏ဥပါဒ်ဘင်ကိုသာ ဟောတော်မူပါလျက်၊ အဓွာရတော်၌ဌိတ်၏ဥပါဒ်ဌိတ်ဘင်ကိုဘွင့် ပြတော်မူရကားပါဠိဟော်၌ဌိတ်ကို အသုံးကြောင့်မဟုတာပါသနည်းဟု မေးလိုသော-ထိုကို စိစဉ်မှာ။ ဘိုပုဆိုဒခေဖြ။	၂၃
၂၈	ဤလူ့ပြည်၌ဟောကျားတို့သည် လမာပတ် ရှစ်ပါးကိုရ၍ ပြုပယ့်ဘုံသို့လားသောအခါ၊ နိုက်နှိုမရှိခဲ့သျှင် အထက်ဆုံးပြုဟ္မာဘုံသို့လားရသကဲ့သို့ ဓိနိုးမတို့သည်လည်း ပဋိဒေတို့ လားရသလော။ လား၍ ပြုဟ္မာဘုံသို့ရောက်သောအခါ ဟောကျားတို့သည် ပုထိသသဏ္ဌာန်အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ ဓိနိုးမတို့သည်လည်း ဇာတိသဏ္ဌာန် အားဖြင့် ဖြစ်ကုန် သလောဟု မေးလိုသော-လေးမည်ကံ့။ ဘိုပုဆိုဒခေဖြ။	၂၆

ပုဒ်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
၂၅	လူ့ပြည်၌သမာပတ်ကိုရ၍ၜင်းသမာပတ်ပဓဿျောမကျဘဲ ရတော့၍ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်သောအခါ၊ ဤလူ့ပြည်၌ရခဲ့သောသမာပတ်ကိုဗြဟ္မာဟူက ရကြသည်ချည်းလားဟုမေးလိုသော-ဗြဟ္မာဟူက။စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သောအဖြေ။	၂၇
၂၆	ဘဝဒဿကကလာပ် ကာယဒဿကလာပ်တို့သည် တကိုယ်လုံးကိုနှံ့၍ဘည်ကုန်၏ဟု ဆိုသောကြောင့် ဘဝဒဿကကလာပ်သည် ကာယဒဿကကလာပ်စည်းအတွင်းသို့ဝင်၍ထိုကာယဒဿကကလာပ်နှင့်ဇကဋ္ဌာဒ ကေနရောစပ်သောအားဖြင့်ဖြစ်၍၊ ထိုကာယဒဿကကလာပ်တွင်ဘဏ္ဍသည်ဂန္ဓစသည်တို့နှင့် ဇကဋ္ဌာဒကေနရောစပ်သောအားဖြင့်ဖြစ်၍ ရောနှောသကဲ့သို့ ရောနှော သလောဟု မေးလိုသော-နှစ်ပါး ဘာဝ။ ဆိုပုဏ္ဏာအဖြေ။	၂၇
၂၇	ပဋ္ဌာန်းပါဠိဘော်၌စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဟူသော ဘဏ္ဍုရုပ်ငါးဆက်၏အမည်ကို ဟောတော်မူသောအရာထင်ရှားသကဲ့သို့ ဆဋ္ဌဘဏ္ဍုဂ်၏ဟဒယဟူသောအမည်ကိုဟောတော်မူသောအရာအဘယ်ပါဠိတော်မှာထင်ရှားပါသနည်းဟုမေးလိုသော-ပဋ္ဌာန်းယဓိက်။ဆိုပုဏ္ဏာအဖြေ။	၂၉
၂၈	စေတသိက်ဝိုင်းဌ၌ဝိပဿနာဖြယံဟူ၍ရုပ်ဝိုင်းဌ၌လည်းဇိဝိတိန္ဒြေယံဟူ၍လာရကားရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြေနှစ်ပါးတွင်ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေ၊နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြေဘို့သည်အဘယ်ကိုစောင့်ရှောက်အစိုးရသနည်းဟု မေးလိုသော-ဇိဝိတိန္ဒြေ။ ဆိုပုဏ္ဏာအဖြေ။	၃၀
၂၉	နာမကျွန်ုာတရုံး လေးပါးသည် ဥပါဒ်ဟူသော ဇာတိ၊ ဌိတိဟူသောဇရာ၊ဘင်ဟူသောမရဏတို့သည် ပြုပြင်အပ်သည်ဖြစ်၍သင်္ခါရချည်းဖြစ်သော်လည်း စိတ်ကို ဝဇာနန၊ ဝေဒနာကိုအနုဘဝန၊ သညာကို သဉ္ဇာနနဟူသော	၃၀

ပုဒ်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။

သဘောအထူးအားဖြင့်၊ ဝိညာဏကွန္ဓာ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ သညာကွန္ဓာ၊ ဟု အသီး ထုတ်ယူ၍ ကျန်စေဘသိက် ငါးဆယ်ကို သဘောအထူးအားဖြင့် အသီးယူခြင်းကဲ့ မပြုဘဲနာမကွန္ဓာ ၄-ပါးလုံးနှင့် ဆက်သော ပြုပြင်အပ် သောသဘောအားဖြင့်သာ သခ်ါရကွန္ဓာဟုယူ၍ ခန္ဓာ လေးပါးတွဲသည်ရှိသော် ဝိညာဉ်၊ ဝေဒနာ၊သညာတို့ သည် ပြုပြင်အပ်သောသဘောကို ကြားရသံည်ဖြစ်၍ ငင်းသဘောအားဖြင့်သခ်ါရကွန္ဓာသို့လည်းဝင်ကောင်း သလောဟုမေးလို့သော-စိတ်မှာဘာချက်။ ချို့နွဲ့သောအဖြေ။ ၂၀

၂၀ ဥပါဒ်ဟုဆိုအပ်သော ဇာတိရုပ်ကိုသာ ဥပစယဟူ၍ငင်း သန္ဓတိဟူ၍ငင်းခေါ်ဝေါ်ရမည် အဋ္ဌကထာလာသော ကြောင့်၊ ငင်းခုပ်နှစ်ပါးကို အတူပင်မှတ်ရမည်လော ဟုမေးလိုသော-ဥပစယ။ချို့နွဲ့သောအဖြေ။ ... ၂၅

၂၁ } ဖြဟ္ဠဉ့်ဘုံ၌ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဗဟိဒ္ဓဣဿာ မရှိသော
၂၂ } ကြောင့်ဂန္ဓ၊ရသ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊အဏ္ဏတ္တဣဿာတို့ရှိမည်လော မရှိလော၊ ရှိခဲ့သော်အာယတနကိုးကို ပြီးစေနိုင်မည် လောဟုမေးလိုသော-ပတ်လုံးကြေငြာ။ ချို့နွဲ့သောအဖြေ။ ၂၂

၂၃ ပါဋိ အဋ္ဌကထာ၌ ရုပ်အဋ္ဌဝိသကို သာသဝဟူ၍ ဆို၏။ ငင်းသည် ကာမာသဝစသောအာသဝတို့နှင့် ကေုပ္ပါဒစသည် ဖြစ်ကောင်း သောကြောင့် ဆိုသလား၊ ဖြစ်ကောင်းရမည်လည်းရုပ်နှင့်နာမ်ဖြစ်ခဲ့ဟု မေးလိုသော-အဋ္ဌဝိသ။ချို့နွဲ့သောအဖြေ။ ၂၄

၂၄ အဋ္ဌကထာ၌ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ်ဘို့ကို ပြရာ ဝယ် အရူပဝိပါက ဒွိပဉ္စဝိညာဏဝဇ္ဇ်တံ၊ဟု အရူပဝိ ပါက်ကို ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌မဖြစ်သောကြောင့် ကြဉ် တန်စေ။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်ကိုကား ငင်း၌ဖြစ်ပါလျက် အ ဘယ် အထူးရှိ၍ ကြဉ်ပါ သနည်းဟု မေးလိုသော-နိဿညဉ်းတဗ။ချို့နွဲ့သောဒုခဖြေ။ ၂၅

ပုဒ်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
၃၅.	ကာယဝိညတ္တိနဝကံ, ပုဒ်သည် ကာယဝိညတ္တိယာသဟ ဟူသော ဝါကျအား လျော်သကဲ့သို့ ဝစီဝိညတ္တိဒသကံ ပုဒ်ကိုလည်း ဝစီဝိညတ္တိ သဒ္ဒါဗျတ်စသဟ ဟူသော ဝါကျ အားလျော်စွာ ဝစီဝိညတ္တိ သဒ္ဒ ဒသကံ ဆိုသင့်လျက် အဘဲ့ကြောင့် သဒ္ဒပုဒ်ကိုချန်ပါသနည်းဟုမေးလိုသော-ထိုမျှပါဘလိ။ချိပုဆ္ဆာအဖြေ။	၃၅
၃၆	စက္ခုဝိညာဉ်အကြောင်းကိုပါဠိတော်၌ကမ္မသကတတ္တာဉပစိဘတ္တာဉပ္ပန်ဟောတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ဟု ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကိုပြသည်။အဋ္ဌကထာ၌ စက္ခု၊ရူပ၊အာလောက၊မနသိကာရ၊ လေးပါးကိုပြသည်၊အကြောင်းချင်းအဘယ်သို့ထူးသနည်းမေးလိုသော-စိတ် ဝိပါက်မှ။ချိပုဆ္ဆာအဖြေ။	၃၆
၃၇	ဖွဲ့ပဋ္ဌဝိညာဉ်တဆယ်၌ဝိတက်၊ဝိစာရ၊ပီတိတို့သည်ဌာန်း စိတ်နှင့်သမ္ပယုတ်မဖြစ်သောကြောင့် ဌာန်းတို့၏အစွမ်း ဖြင့်ဈာနင်ကိုမရတန်စေ။ဝေဒနာ၊ ဇောဋ္ဌတာတို့သည် ကား၊ဌာန်းစိတ်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဌာန်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဈာနင်ကို ရသင့် ပါလျက် ဘယ် အချက် ကြောင့်မရသနည်းမေးလိုသော-ဝိညာဉ်ငါးခု။ ချိပုဆ္ဆာ အဖြေ။	၃၇
၃၈	ဝိရိယမဖြစ်သောစိတ်တဆဲ့ခြောက်ခု၌ ဗိုလ်ကိုမရသည် သည်ကားအကြောင်းဘယ်သို့နည်း မေးလိုသော-ဝိရိယမဆို။ချိပုဆ္ဆာအဖြေ။	၃၈
၃၉	အဟိတ်တဆဲ့ရှစ်ခု ဒွိဟေတုကိုမရသည်ကား အကြောင်း ဘယ်သို့နည်း မေးလို သော-အဟေတု တွင်။ ချိပုဆ္ဆာ အဖြေ။	၃၈
၄၀	ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်၌ ဇောဋ္ဌတာသည် သမ္မာသမာဓိ မဂ္ဂင်၊သမာဓိန္ဒြေ၊သမာဓိဗိုလ်အဖြစ်သို့မရောက်သည်	

ပုဒ်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
	ကား :အကြောင်းဘယ်သို့နည်း မေးသော-ဝိစိကိစ္ဆာ။ဆို	
	ပုဆ္ဆာအဖြေ။	၃၇
၄၁	နိဝရဏ ၆-ပါးကို ရေတွက်ရာ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ်းဟူတွဲ	
	လျက်လာ၍။ ကိလေသာ ၁၁-ပါးကိုရေတွက်ရာ၊ ဒိဋ္ဌ	
	မလာ။အကြောင်းအဘယ်သို့နည်း မေးလိုသော-ဖြေခဲ့	
	ပြီနိဝရဏာ။စသော ပုဆ္ဆာအဖြေ။	၃၈
၄၂	ကာယပသာဒဆိုင်ရာပသာဒနှစ်ချက်တွင်အဘယ်	
	ပသာဒကိုလည်း ပသာဒလေးမျိုးဟူ၍သိုဝင်သနည်းမေးလို	
	သော-ဇာတုရူပဇာတ်။စသို့ ဝိဿဇ္ဇနာအဖြေ။	၃၉
၄၃	အနုပဗျာနံလည်းအာရုံဖြစ်ကုပဒိဋ္ဌာနိ၊လက္ခဏူပဓိဋ္ဌာနိနှစ်	
	ပါးဘို့ကွင်း အဘယ်ဟုနိုဝင်သနည်းမေးလိုသော-	
	လေးထောက်သဖွယ်။ဆို ဝိဿဇ္ဇနာအဖြေ။	၃၉
၄၄	ပလောဒဂ္ဂါဒီသသူပါသည် ဇာဂုနအားဖြင့်မဂ္ဂါသသူ၊နောဝံ--	
	ကာလအကြောင်းဟူဖြင့်မဂ္ဂါသသူဟူ၍ နှစ်ခုယောက်	
	ဂ္ဂါသည့်အနက်၊ဇာဂုနအားဖြင့်မဂ္ဂါသဟူမှာ အဟိတ်ဖြစ်	
	၍လျှင်း ပါးပသ္စယ်မဂ္ဂါ၊ နောက် ကာလ အကြောင်း တဟု	
	ဖြင့်မဂ္ဂါသသူမှာ အားထုတ်၍ ဒိဋ္ဌမတ္တ၌ အာဘိသမည်ကဲ့	
	ရုကောင်း ပဟလဘူးပို့သော-ထင်လင်းမသို့။ ဤပုဆ္ဆာ	
	အဖြေ။	၄၀
၄၅	အာဘိသမည်ခွေးဘဲကွင်းကုသိုလ်အာဘိသမည်သည်အနဝဇ္ဇ	
	သုခဝိပါကလက္ခဏာရှိပါလျက် အဘယ် အကြောင်း	
	ကြို၍ အကျိုးကဲ့ မဖြစ်စေ သနည်း မေးလိုသော- တ	
	ကြောင်းဆိုအံ့။ဤပုဆ္ဆာအဖြေ။	၄၂
၄၆	အဝိပတိသဘောနှင့်အန္ဒြိယသဘောအထူးဘယ်သို့နည်း	
	မေးလိုသော-အဝိပတိမျိုး။ဤပုဆ္ဆာအဖြေ။	၄၂
၄၇	ကုသလဟူသောပုဒ်၌ကုသဋ္ဌ။ပဝဒ်ယလဓာတ်ထားသော	
	အခါ၊ကုအရုသလအရအဘယ်နည်း။ ကုသသဋ္ဌ။ပဝ	
	ဒလုဓာတ်ထားသောအခါ၊ ကုသအရုလုဓာတ်အရုအ	

ပုဒ်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
	ဘယ်နည်း။ ကုသဒ္ဓိ။ ပဒဒသာ ဓာတ် ယာဓာတ် ထား သော အခါကုအရ၊ သာဓာတ်အရ၊ လာဓာတ်အရ အ ဘယ်နည်းမေးလိုသောပုဒ်ပေါင်းကုသလ။ ချို့ရှုံ့ အဖြေ။	၄၄
၄၈	ကုသလာဓမ္မာဟူသော နှစ်ပုဒ်ကွင်းအနုဗန္ဓသုခဝိပါကအ နက်ကိုဟောသောကုသလုပ်ပုံ သဘာဝဓာတ်ရလာအ နက်ကိုဟောသော ဓမ္မပုဒ်လုပ် အနက်တူသည်ဆိုခဲ့ သော်ကုသလာကုသလာပဒ်နှစ်ခါဆို သည်နှင့်တူ၏။ အ နက်ပြားသည်ကိုခဲ့သော် ဝိဓေလသုံးခေါ်သော ဝုဒ္ဓိ ရာဟုမေးလိုသော-ချဉ်ရန်ဓာတ်ရာဇ်ပြီး ဆွဲသာအဖြေ။	၄၄
၄၉	အကုသလာပုဉ္ဇိ၊ အဗျာကတာဝေဒနာဒွိဒသ ဟူသော အကွ ရာနှစ်ခုသည်ပဒိုဟေတုတွင်လာသော အသင်္ခါ အ နက်ဆယ်ချောက်တို့တွင် ပါဝင်သော ဝေဒနာ အနက် တူကြသလော ကဲသော မေးလိုသော- တ သွယ်မှတ်ရာရှိပြီး ဆွဲသာအဖြေ။	၄၅
၅၀	နဗျာကတာ အဗျာကတာဟူ ဝင်္ဂြိုလ်ပြုခဲ့ နှလေးခု အရက်ရှ ဗျာကတဆိုစကောင်းသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှတ ပါးပါက်ကြွယာချင်နိုင်ငံခန့်နှင့်ဘာကွ ပညတ်ကံရသင့် မည်လားမေးလိုသော-စုဒ်စောဒနာရှိပြီး ဆွဲသာအဖြေ။....	၄၆
၅၁	ဝိပါက်ဆတ္တိသဘို့ကဲ့သို့ ကမ္မဇရုပ် ဝိသလည်း ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဘို့၏ အကျိုးပင်ဖြစ်ပါလျက်၊ ဗဟုဇ္ဈ ဘာဝ မာပန္နာနံအရုပဓမ္မာနမေဝံ၊ ဟုဇ္ဈဲးဗဟိကပုဒ်၏ အဘိ ဓေယျဆွဲကိုဆို သနံည်း မေးလိုသော-နှိုးနှောက်ပါ။ ချို ပုစ္ဆာအဖြေ။	၄၆
၅၂	ဝိပါကာဓမ္မာဟူသောပုဒ်၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အ ကျိုးဖြစ်သော်လည်း ကမ္မဇရုပ်ဝိသကဲ့ မကောက်မူ၍ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယာဓမ္မာဟူသော ပဒ်၌ ကောက်ပြုန် သည်ကား အကြောင်း အဘယ်နည်း မေးလိုသော- ကြည်ညိုလှစွာ။ချီပုစ္ဆာအဖြေ။	၄၆

ပုဒ်စဉ်နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာနံပါတ်။
၁၃	သေက္ခာဝမ္မာ၊ အသေက္ခာဝမ္မာ၊ နော သေက္ခာနာသေက္ခာ ခမ္မာ၊ဟူသော သေက္ခတိက်၌ ပဌမပုဒ်ကို နေဝသဒ္ဒါ၊ ဒုတိယပုဒ်ကို နသဒ္ဒါဖြစ်၍ နေဝသေက္ခာနာသေက္ခာဟု တတိယပုဒ် ဖြစ်သကဲ့သို့၊ အဗျာကတာဟုမဟော၏၊ နေဝကုသလာနာကုသလာဟုဟော သင့်လျက်မဟော၏၊ အဗျာကတာဟု ဟောတော်မူသည်ကား အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်း မေးလိုသော-နေဝသေက္ခာ။ ချို့ယွင်းသောအဖြေ။	၄၇
၁၄	သခ်ိဘာဝမ္မာ၊ အသခ်ိဘာဝမ္မာဟူသော ဒုက်၌ အသခ်ိတာဝမ္မာအရသည်နှင့်ပြာန်ဝေရတည်းဖြစ်သောကြောင့် ဇကာမှိဝတ္တဗ္ဗေဇကဝစနံ၊ ပဂိဘာသာနှင့်အညီ။ အသခ်ိတော ခမ္မာ၊ဟုဟောသင့်လျက်ဘယ်အတွက်ကြောင့် ဇဟုဝစ်ဒေသနာဟော ပါသနည်း မေးလိုသော-အသခ်ိတာမည်ရ။ ချို့ယွင်းသောအဖြေ။	၄၈
၁၁	ခိဏ်ဆိတ္တနိယတတ်က်၌ ခိဏ်ဆိတ္တနိယဟာဝမ္မာပုဒ်အရ၊ နိယတခိဏ်ဆာဒိဋ္ဌိအစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄ ရာ၊ သတ္တမဇော။ အနန္တရိယကံ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါသမူလေ၊ သတ္တမဇောကံနှစ်ခုတွင်အဘယ်ကံဘိုကနိယဟသို့ကပ်ရသနည်း မေးလိုသော-တဇေ့ခိဏ်ဆိတ္တ။ ချို့ယွင်းသောအဖြေ။	၄၈
၁၆	တဋ္ဌိးသောသတ္တပါသည် သံဃဘေဒကစသော ကံငါးပါး၊ လောဟိတုပ္ပါဒကစသော ကံလေးပါး၊ အရဟန္တ ဃာကစသော ကံသုံးပါး၊ မာတုဃာတကစသော ကံနှစ်ပါးကိုပြုမိခဲ့၊ အဘယ်ကံသည် ဂရုဋ္ဌိး အကျိုးပေးမည်နည်း မေးလိုသော-ဇနေတ္တဘွဲ့တဖြာချို့ယွင်းသောအဖြေ။	၄၈
၁၇	သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကတိက်၌ သံကိလိဋ္ဌဝမ္မနှင့်သံကိလေသိကဝမ္မ နှစ်ပါး တူသလော ကွဲသလော မေးလိုသော-သံကိလိဋ္ဌ။ ချို့ယွင်းသောအဖြေ။	၄၉

ပုဒ်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
၅၈	ဒဿနတိက်ဒ္ဓိပဌမံနိဗ္ဗာနံပဿတီတိဒဿနံ၊ဟူသော၀စနတ္ထအရ၊ဂေါတြဘူသည်ဒွေးကြီးစွာနိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သောကြောင့်ဒဿနမည်သင့်လျက်၊လောဘာပတ္တိမဂ်သည်အဘဲ့ကြောင့်ဒဿနမည်သနည်း ဧမေးလိုသော-ထိုဖြင်တာ။ချိပုစ္ဆာအဖြေ။	၁၂
၅၉	မဂ္ဂဟေတုပုဒ်အရနှင့် မဂ္ဂဟေတုကပုဒ်အရ-တူသလော ခြားသလော။ ခြားသော် မဂ္ဂဟေတုပုဒ်အရ တရားအဘယ်နည်း၊မဂ္ဂဟေဘုကပုဒ်အရ တရားအဘယ်နည်းမေးလိုသော-မဂ္ဂဟေတု။ချိပုစ္ဆာအဖြေ။	၁၃
၆၀ ၆၁	လက္ခဏာရပ်တို့သည် တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်ကုန်ဘဲလျက် ကမ္မဇရုပ် တဆဲ့၅စ်ခုတွင်ဥပစယသန္တတိကို ထည့်၍ ကမ္မဇရုပ်နှစ်ဆယ်၊ စိတ္တဇရုပ်တဆဲ့ငါးခုတွင်ဌင်းနှစ်ခုကိုထည့်၍စိတ္တဇရုပ် ဘဆဲ့ခုနစ်စသည် ရေတွက်ရခြင်းသည့် အကြောင်း အဘယ်နည်းမေးလိုသော-လက္ခဏရုပ်သည်။ချိပုစ္ဆာအဖြေ။	၁၄
၆၂	နိဗ္ဗာန်ကိုဓမ္မသင်္ကေတပါဠိတော်၌ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မာပုဒ်အရဝယ်ဟောပါလျက်၊အဋ္ဌကထာ၌၊ဘေဒါဘာဝေနနိဗ္ဗာန်ခန္ဓသင်္ဂဟနိသဒုံ။ ဟုအနှုတ်တော့ ဗဟိဒ္ဓအပြားမရကြောင်းဘွင့်ပြ သည်ကား အကြောင်း အဘယ်နည်း မေးလိုသော-နိဗ္ဗာန်သည်ကား။ချိပုစ္ဆာအဖြေ။	၁၄
၆၃	ဒွါသတ္တတိပဓာဝတ္တာ၊ ပဋ္ဌာဓမ္မာသလက္ခဏာ၊ ဟူသော အဋ္ဌကထာ၀ယ် ဒွါသတ္တတိ ပဓာ အရက်ို ရေတွက်သော်ပဓာနနှ. သဘောအားဖြင့် စိတ် ၁။ စေတသိက် ၅၂။ နိပ္ပန္နရုပ် ၁၈။ နိဗ္ဗာန် ၁-အားဖြင့် ၇၂-ပါး ဖြစ်သောကြောင့်၊ ၎င်းတွင်အနိပ္ပန္နရုပ် ၁၀-သည် မဝင်မပါခဲ့ရကား ၎င်းသည့် ၇၂ပ္ပန်လက္ခဏာမရှိသလော၊ ပရမတ္ထသဘာ၀သော်လည်းမဟုတ်သလောမေးလိုသောကန့်ကွက်စိတ်မှာ။ချိပု စ္ဆာအဖြေ။	၁၁

ပုဒ်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
၆၄	ယေမင်္ဂံနုလတိသဒ္ဒါ၊ ဟူသောသဗ္ဗယဓိုက်အနာဂတဝါ ရဒ္ဒါမဂ်က်ံမရုလတ္တံ့ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို့ဟူသည် အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ပေနည်းမေးလိုသော-ပယ်သောအာသံ။ ဖြို့ဆိုသာအဖြေ။	၅၆
	ဤမျှသောစကားအစဉ်ဖြင့်စတုသစ္စာ၊ ဘွဲ့ ဝိသဇ္ဇနာမဟာဘဲကားပြီး၏။	
	ဒုတိယဝိဘတ်ပဒါဒိကဏ္ဍ။	
	ဒေသကာလ။	
၁	သဉ္ဇာနိုန်ဂ်ပ်သောအဆုံးအဖြတ်။	၅၉
၂	တွေးဒ်ဘဉ်းအဆုံးအဖြတ်။	၆၀
၃	ရတ္တာရတ္တိကတ္တုံကမ္မအဆုံးမ်ားဖြတ်။	၆၁
၄	ကာရက-အကာရကအဝတ္ထု။	၆၂
၅	သန္ဓေလိင်-အတ္ထလိင်အဝတ္ထု။	၆၃
၆	ကာရက-သာဓနအဝတ္ထု။	၆၄
၇	ဗျူဟ်ဘ်-ဗျူဟ်တိုဂ်ဒိတ်၊ပဝတ္တိ-ပဝတ္တိဂ်ဒိတ်အဝတ္ထု။	၆၅
၈	သမ္ပိဏ္ဍန-သမ္ပဉ္ဇည်းအဝတ္ထု။	၆၈
၉	အတ္ထိပုဂ်ိသုံးမျိုးအဝတ္ထု။	၆၈
၁၀	အာဏာတ္တိ-ကာရိက်အဝတ္ထု။	၆၀
၁၁	တာဒတ္ထိသမ္ဗန်-တုမတ္ထိသမ္ဗန်အဝတ္ထု။	၆၉
၁၂	ဆောသုံးပါးအဝတ္ထု။	၆၉
၁၃	အဲ့ဂ်ိန္ဒသံယောဂအဆုံးအဖြတ်။	၆၉
၁၄	ဇာတ်ိမ္ဟ။တလက္ခဏ-ဇာတ်ိမ္ဟ။ကာချာနအဝတ္ထု။	၇၀
၁၅	ရဉ်ဒိသုံးပါးအဝတ္ထု။	၇၂
၁၆	ဝစန-ဝစနတ္ထိသည်ခြောက်ပါးအဝတ္ထု။	၇၂
၁၇	ဥပစာရဟိတ်-မုချဟိတ်အဝတ္ထု။	၇၃

ပုဒ်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
၁၈	ကထိ-ကဘမံဝုဿဝထေးခြင်းအကျူး။	၇၃
၁၉	သင်္ကာဟုတ္ထာနုဒ္ဒိဋ္ဌိအာဆုံးအဖြတ်။	၇၄
၂၀	ဂဖကသမာသ်အာဆုံးအဖြတ်။	၇၄
၂၁	တာသဒိလ-တဒ္ဓမ္မ-ဘာသာရုကာဒိသုံးပါးအကျူး။	၇၅
၂၂	ဘာဝပ္ပဓာနအာဆုံးအဖြတ်။	၇၀
၂၃	သမ္ဘဝ-ဗျဘိစာရအကျူး။	၇၆
၂၄	နာင်္ဂဲရာမဲ့ရာအစီအရင်။	၇၆
၂၅	အသိဉ္ဉာဏ်သန္ဓိဖြစ်ခြင်းအာဆုံးအဖြတ်။	၈၁
၂၆	ပဋိသန္ဓေပါးအကျူး။	၈၂
၂၇	သန္ဓိသမာသ်-အဉ္ဉသမာသ်အာဆုံးအဖြတ်။	၈၄
၂	လုတ္တသမာသ်-အလုတ္တသမာသ်အာဆုံးအဖြတ်။	၈၄
၂၉	နိဂ္ဂသမာသ်-အနိဂ္ဂသမာသ်အာဆုံးအဖြတ်။	၈၅
၃၀	အာဒိ-မဇ္ဈ-ဥတ္တရုပဒလောပသမာသ်အာဆုံးအဖြတ်။	၈၅
၃၁	ဂုဗ္ဗပဒဿုပဒ္ဓာနသမာသ်သည် ၄-ပါးအာဆုံးအဖြတ်။	၂၅
၃၂	သမာသ်ခြောက်ပါးအကျူးအဖြတ်။	၈၆
၃၃	တဒ္ဓိတသမာသ်-အတဒ္ဓိတသမာသ်အာဆုံးအဖြတ်။	၈၆
၃၄	ယုတ္တသမာသ်-အယုတ္တသမာသ်အာဆုံးအဖြတ်။ ...	၉၁
၃၅	ဥယျာဇနာ-သမ္ဘဇ္ဈာအဝယျီး။	၉၂
၃၆	သမာသ်-ဟဒ္ဓိတ်အဝထျီး။	၉၂
၃၇	တဒ္ဓိတ်ဒွိမှတ်သားရန်။	၉၂
၃၀	အာချာတ်ဒွိမှတ်သားရန်။	၉၀
၃၉	ကိတ်ဒွိမှတ်သားရန်။	၁၁၂
၄၀	ဗျဥ္ဇနဗုဒ္ဓိဆယ်ပါးအာဆုံးအဖြတ်။	၁၂၁
၄၁	ကာရကကြိယာအကြောင်းအကျူးမှတ်ချက်။	၁၂၃
၄၂	ဧခတ်သုံးပါးမှတ်သားရန်။	၁၂၃
၄၃	တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းသက်နည်း။	၁၂၃
၄၄	ပစ္စည်းသုံးပါးအထျီး။	၁၂၄
၄၅	ဇကွေးအပရောကေစိသုံးပါးအထျီး။	၁၂၄

ပုဒ်စဉ် နံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာ နံပါတ်။
၄၆	ဝိသယသုံးပါးအထူး။	၁၂၄
၄၇	နာမ်အဆုံးအဖြတ်။	၁၂၄
၄၈	နည်းလေးပါးအထူး။	၁၂၅
၄၉	အဝဓိအထူးအပြား။	၁၂၆
၅၀	မှတ်သားရန်အထူး။	၁၂၇
၅၁	ဇဝတ္ထုဖလ-အညတ္ထာပေါဟာနနည်းနှစ်ပါးအထူး၊	၁၂၇
၅၂	လက္ခဏ-လက္ချနှစ်ပါးအထူး။	၁၂၇
၅၃	အနာဒရအဆုံးအဖြတ်။	၁၂၈
၅၄	အဘူဟတဇ္ဇောအဆုံးအဖြတ်။	၁၂၉
၅၅	ဝိသေသန-ဝိသေသျနှစ်ပါးအထူး။	၁၃၀
၅၆	ဥပါယ-ဥပေယျနှစ်ပါးအထူး။	၁၃၁
၅၇	မာန-အနှုပဿည်းသက်ရာကာလအထူး။....	၁၃၁
၅၈	ကိတ်ပစ္စည်းအာဘိဓေယျလိင်သို့လိုက်ပုံ။	၁၃၂
၅၉	လိင်ဆုံးဖြတ်ရန်ကိတ်ပစ္စည်း။	၁၃၂
၆၀	ဇာဂျ၊ထွာ၊ဟန၊တပစ္စည်းသက်ရာလိင်အဆုံးအဖြတ်။	၁၃၃
၆၁	ဗျဉ်ကိုးပါးအဆုံးအဖြတ်။	၁၃၃
၆၂	သကတ်ခွဲပါးအဆုံးအဖြတ်။	၁၃၅
၆၃	ခွစ်သောင့်းလေးထောင်လကာအဖြကျမ်းရိုး။	၁၃၉
၆၄	ဥဒ္ဒိသစေတီ၊ဓမ္မစေတီဒွိအဝဟာရအဆုံးအဖြတ်။	၁၆၅
၆၅	ဧစတိယင်္ဂဏအဆုံးအဖြတ်။	၁၆၇
၆၆	သံဃိကပုဂ္ဂလိကဒါနအဆုံးအဖြတ်။	၁၇၁
၆၇	ကထိန်ထပ်၍ခင်းခြင်းဌါနုတ်အပ်မနုတ်အပ်။	၁၇၄
၇၀	ဒိဋ္ဌဆုအဆုံးအဖြတ်။	၁၇၀
၆၉	မှတ်သားရန်အဆုံးအဖြတ်။....	၁၈၂
၇၀	ဖွေးငွေခံခြင်းအဆုံးအဖြတ်။	၁၀၅

ဝိဝိဓဝိနိစ္ဆယဒီပနီကျမ်းမာတိကာပြီး၏။

ဂဘိရဏ္ဍပုစ္ဆာ။

နဓမာ.တသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပေါ်ထွန်းမင်္ဂလာ။ဤကမ္ဘာတွင်။ ဖွေကြာ ရှာနိုးရှိန်။ နိမိတ်ထိန်သား။ အစိန္တမျိုး။ခြောက်ဘန်းဦးနှင့်။သိန်းဂရောင်ပွင့်။ရှင်ပင့်သာသနာ။ထွန်းခဲ့ခါတွင်။ ဟထဗျာနွန်းရှိန်။ဝဝဂိန္ဒမာ။ညာဏ်စကြာနှင့်။ပဘာသရ။ စိန်ဂကောင်းသ,ဒ္ဒို။သူတမဟေသီ။မေဓာဝီဘို့။ဝဇိရာဝုဓ်။စဉ်းသွားခတ်ကလဲ့

(၁) အာနုဘာဂ။သမ္ဗုဒ္ဓလျှင်။ ညီလွှာမြတ်စွာ။ အာနန္ဒာကို့။ ကွယ်ရာမြင်ကဲ့ကြား။ဘရားဆူဆူ။ဟောသည်ဟူ၏။အယူခဲစွာ။ ဘိဓမ္မာကို့။ ထပ်ကာဝဏ္ဏလာ၍။မြေကြောသာယာ။ဘယ်မြို့ရွာတွင်။မြတ်စွာညီအား။ကြားလေသေးသည်။ မကြားသည်ကို။ရိပ်ခြည်သတိ။မသွင်းခဲ့ရဲ။

(၂) ဟာသိတံပဉ်း။ခေါ်မှတ်စိတ်ကို။အကုသိုလ်မှာ။မဝင်ပါ၍။ ရဟန္တာများ။ဘုရားတို့မှာ။ရှိစပါလျက်။အနုပါဝစရ။ ဖြဟ္ဒဉ့်ရေပ်ခွင်။ ဘယ်ကြောင်းအင်ကြောင့်။မထင်မရှင်း။ကွာဝေလစင်းတည့်။

(၃) အဘိညာဉ်မျိုး။ရှစ်ဆဲဂုဏ်ဟု။ ဆိုရိုးစိတ်တွင်။ အဝဝိဒ္ဓဝေလာမဟ သာလောတည့်။

(၄) သတ္တောကိဝိဒ်။စေတသိကာမှာ။ လက္ခဏာဒေးဆို။ ရုံသာညွှဲဟူရှင့်။

(၅) အရုပဘဝ။ဟူသမျှကို။ကောင်းကျိုးမည်ဝေလာ။

(၆) တွေးဘောပါဒ်ဂုဏ်။ကြံအားထုတ်၍။မဟာဂျုတ်စိတ်မှာ။အသမည်ဝေး မရှိပါလျက်။ကာမာဝစရ။ ဂုဏ်ကြီးယာ။ ဥပေက္ခာဝယ်။ ဘယ်လက္ခဏာအင်္ဂါညီ၍။ရှိပြန်ရဘိ။

(၇) ဝိရတိနှင့်။အဝိဓေယျက္ခ။ဆာန္ဒတလိ။မနသိကာရ။ဟူသမျှကို။ သက္ကယဟော။မဟောလေလျှက်။စေတသိက်မျိုး။တိုးရမည်နည်း။

(၈) မာရ်လွှည်းသခင်။ စျာန်ငါးအင်ကို။ ဆင်ခြင်ကာလ။ ပစ္စဝေက္ခဏာ။ ဇောဝါရငြိမ်။လေးကြိမ်တက္ခဏ်။ငါးကြိမ်တွင်၏။ လက်ဝဲလက်ျာ။ ရဟန္တာတို့။ အခါဘယ်မျှ။ဆိုရတုံငြား။မထင်ရှားခဲ့။

(၉) ဘုရားသခင်။စျာန်ဆင်ခြင်သော်။ဘဝင်ဘယ်မျှ။အကြိမ်ရလိမ့်။

(၁၀) သာဝကကြီးငယ်။ဘယ်သို့ထူးခြား။ဘာဝင်မျှားလိမ့်။

(၁၁) အပြားဆဲ့ဘခါ။ဟဒါရုံစစ်။မဖြစ်ကြရိုး။ဝိဝင်ထိုးလော့။ယက်မဲ့ယဲ့ပြဟ္မာ။မှန်လှပါလျှက်။ဘဒါရုံဝိဝင်။မရှိဟုလကြ။

(၁၂) ကာမသတ္တဝါ။ဘိုရိဥသာလျှင်။ဟဒါရမ္မဏာ။ဘယ်ကိုးကြောင့်။ ဖြစ်ရသည်တာ။ခဲလှစွာခဲ့။

(၁၃) ကြိုယာဇောနောင်။သင့်ဒေါင်လျှင်စွာ။ ဝေဒနာတူ။ မှတ်ယူစဉ်ခါ။ဟဒါရုံကိုးကား။ကျသည့်ပုံလို။အကုသိုလ်နှင့်။ကုသိုလ်ဇောမှာ။ဝေဒနာတူ။ မယူလေရ။ခဲယဉ်းစွာဘည့်။

(၁၄) ရူပအရူပ။ဇောနမှာ။ဟဒါရုံ၁ဆို။ကျမ်းဘိုင်းသိုခဲ့။

(၁၅) ခဲငြိုလှစွာ။ကုသလာကုသလဟု။နိုရုဒ္ဒေဟု။အနေမနှောင့်။ကျမ်းလာဖြောင့်လျက်။ဘဲ့ကြောင့်ကြိုယာ၊ ဇောနောင်မှာလျှင်။ တာဒါရုံကို။ ဆိုပြန်ကြသော။လူတို့ပြောခဲ့။

(၁၆) ဝုဋ္ဌောစိတ်မှာ။နှစ်ခါကိုမှ။ပေါမပြုလျက်။ သုံးခါဆက်၍။ တက်သည့်အရာ။ဌာကထာတွင်။ဝေဖြင်ရခဲ့။ခဲလှကျင်ဘိ။မတွေးမိရှင့်။

(၁၇) အတိမဟန္တာ။မဟန္တာရုံ။ဟကိုမ်ကိုလျက်။ဘပုံနောင်လာ။ပရိတ္တာတွင်။နှစ်ခါလည်းကောင်း။သုံးခါလောင်း၍။ဆောင်းပြန်ရသော။ ပြောကြတုံပါ။ခဲမှာစွာ၏။

(၁၈) တဒါရုံဇော။ဝုဋ္ဌောဝါရ။သုံးပါးအုပ်။စိတ္တုပ္ပါန်ရှိ။ဖြစ်လေဘိ၍။ ဝိသယပဝတ်။ ဆိုလတ်သင့်စေ။ ကင်းကွေလှဘိ။ ဝိထိစိတ္တုပ္ပါန်။ ကင်းစင်လွတ်သား။ဆွတ်ဆွတ်ဖြုတ်စွဲ။မောဃဝါရ။ဘဝထွေသား။အနေဖြတ်လှ။ ဝိထိပလျက်။ဝိသယပဝဘို့။ဆိုပြန်ဘိခဲ့။

(၁၉) ဖိုနှင့်သုကား။ပုဂ္ဂိုလ်ခြားလျက်။ကံကားဥက္ကဋ္ဌ။သြမကဟု။ ပစ္စယမတူ။ကွဲစွာဟူ၏။စိတ်ယူသေခါ။သဒ္ဓိဘဲ့နှဲ့။လေးဆဲ့တစ်စိ။အမျှချိခဲ့။

(၂၀) ဆဲ့နှစ်သိဆို။ အကုသိုလ်ဓမ္မ။ သာဇုဟု။ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ မှတ်ပါသင့်လှ။မိန့်ပြီးမှလျှင်။ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ။ ပါယ်ရွာရပ်ဖြေ။ သန္ဓေမပေး။ အကျိုး

ဝေးဏ်။ဖြစ်ရေးဖြစ်ဘို့။ ဘယ်သို့အကြောင့်း။ စောင်းပြန်လေခဲ့။ ညာဏ်အား နဲ့ဏ်။

(၂၁) မာရ်မဲ့သည့်ခုံင်းသခင်သည်ဟာ။ရဟန္တာတို့။မရဏာသန္နီ။ကျဲသော အခါ၊ငါးဒွါရလော။မနောဒွါရ။နှစ်ထွေမျှတွင်။မုချစိတ်ဖြာ။မသင်္သာဟည့်။ ။

(၂၂) ရဟန္တာအာ့ဂင်။ဖြာသခင်တို့။လွင်နိဗ္ဗု။ရပ်။ကပ်မည့်ကရိဏ်း။ထို အပိုင်းဝယ်။ထင်တိုင်းဟရား။နာမ်ရုပ်မျှားကို။ စိတ်ထားမှတ်ကာ။ မရဏာသန္နီ။ရုတိကျဟု။ပြသည့်အရာ။ဤအခါတွင်။ဓောသာထင်မည်။ ချုပ်သည်မှန်ဘိ။ ရုတိစိတ်ပင်။ ထင်ဏ်ဟူ၍။ ယူရမည်လော။ ဆေးကြောမစင်။ ဖြူမလွင်ခဲ့။

ညီဂုဉ်ဖြေဝေးတွေး။ဤ်အရေးက်ဲ့။ ဝေးစိမ့်သသ်ယ။ခဲ့ပြန်ိုင်မူ။ ထိုသည့်သူကို။ဂုဉ်လူဟာသ။ပါမောဇ္ဇဖြင့်။ ပြောပချိုးရော။ ထက်နတ်ရွာက။ သဒ္ဓါပုံပွါး။ လွန်ထင်ရှားသည်။ ။သိကြားဦးချလာလိမ့်မည်။

ပဋ္ဌမပိုန်ဒ္ဒပုန္တာ ၂၂-ပါးပြီး၏။

ဆော်ညွှန်းသသ်ရာ။ရှေးကမ္ဘာက။ကြမ္မာချီးပင့်။ဉာဏ်မံရင့်တို့။ ဖြဘွင့် စေလို။ပုဏ္ဏာဆိုပိမ့်။

(၂၃) ထိုထိုစိတ်မှာ။စဉ်ကာမပြတ်။ဥပါန်ဒ္ဒိဘင်။ ဖြစ်သည့်အင်ကို။ ဂုဉ်ပင်ဘုန်းဂို။အံ်ဘိဝမ္မာ။ဒေသနာဒ္ဒါ။စိတ်ဖြာစဉ်စိ။ ရွှေခွန်းချီ၍။ဦ့်ကိုတွတ်တွတ်။ မရွတ်ခဲ့ဘဲ။ဘယ်စိတ်စွဲ၍။လွဲဟေဝ်မူသည်။နားမလည်ခဲ့။ ၁။

(၂၄) လေးမည်ကံစု။ကျိုးပေးမှတွင်။ဂရုကကံ။ခံကမလွတ်။ပေးမြဝတ် ဟု။စွဲမှတ်ပါရ။ဒုထ္ထိယတို့။အဋ္ဌသမာပတ်။အမြတ်ဝသီ။ဈာန်ကဲ့ဖို၍။ကံညှိမမှု။ဈာန်ပျံရ၍။ဖြဟ္မာ့အစစ်။ဖြစ်သောကာလ။မိန်းမအသွင်။ဖြစ်ချင်လေဘိ။ပုရိသယောင်။ဦးသျှောင်မကိုဠ်။ ပန်းစိုက်ထွန်းလှ။ ရုပ်ရူပနှင့်။ ဖြစ်ရသလော။ တက်ပြောဒိတိ။မညီနိုင်ပါ။ ၂။

(၂၅) ဖြဟ္မာဟူက။ဖြင်သမျှပင်။ဈာန်ရချည်းသာ။ဟုတ်ပါလိမ့်လား။ ၃။

(၂၆) နှစ်ပါးဘာဝ။ ရုပ်ရူပနှင့်။ ကာယဇ္ဇန္ဒြေ။ နှစ်ထွေစုရုံး။ သားရေဖုံးသား။ကိုယ်လုံးပျုံကာ။ နှံ့၍သာလျှင်။ တည်ပါချင်သော။ ရောနှောမိမည်။မနှောမည်ကို။နားလည်ခံရ။ခက်လှပွာလွန်း။၄။

(၂၇) ပဋ္ဌာန်းယဓိက်။ဆိုက်တုံဂန္ဓ။တွေ့သမျှတွင်။ဟာဒယဝတ္ထု။ ရုပ်တရက်ို။သုံးလှုမြတ်စော။ဘော်ကာပြော၍။မဟောခဲ့ငြား။မထင်ရှား၍။ခြောက်ပါးဝတ္ထု။ရုပ်အစုဟု။ယခုဘော်ပြ။ခေါ်ဝေါ်ရဏ်။မုချသိလို။ပါဠိဆိုလော့။၅။

(၂၈) စိတ်ပိတိခဏေ၊ ရပ်အခဏေနနှင့်။ စေတသိက်ကား။ နှစ်ဝတ္ထိသည်။ နှစ်မည် နာမ်ခေါ်ပုဒ်။ စောင့်ချုပ်ကဲ့ရိုး။ အဓိုးရခြင်း။ အခင်းတူမည့်။ ထူးပြားမည်လည်း။ ဝိုက်လည်သတ်ဝိဘာ။ မားဘင်းပါတည့်။ ၆ ။

(၂၉) စိတ်မှာသေးကျ။ ကြိုရေးခက်သား။ နာမကွန်နာ။ လေးဖြာတူယ့်ဉ။ ဖြာ်ဝတုံလျှဉ်လျှက်။ နာခံဇ္ဈာ်စောင်း။ နာဂင်ဖြိုးဘခါစရာမရဏာ။ ခမ္ဘသုံးချက်။ ဖေဘာရိုးဘက်သင်း။ ဝေ စိါရဟ္ဘန်ာပေါ်လာဖြင့်။ ပညာဒေဘန်။ မှတ်ပြန်ပါရာ။ခဲယဉ်းလှဇ္ဈ်။ ၇

(၃၀) ဥပဒ်ယား။ ပုန်တိ။ ရုဒ်မယူဂ်။ ဖြစ်ချုပ်ဘဂ်သို့။ ပြားတို့ဂလေအုံ့။ ဥာဏ်ခန်ဒီး။ဂ။

(၃၁) ပတ်လုံးခြင်္ကြည်ဘဲဗျာရွာဥ် ဂြလုံစာ ဘန္ဒာဖောဥ်ဗွဲ့ဥ်။ ရလဂ်မည်။ မရှိမည်ပဉ်။ ၉ ။

(၃၂) ဂိုလ်သည်မှုံး။ ခုချလူယ်စွာ သိရုါအောင်။ ဂန္ဒာယတနာရသတ္ထိ ကံ့ပြဂ်ဂိုသာဘ။ ဘဘသင်္ပါ၏။ ၁၀ ။

(၃၃) အာဂုဒီလ။ ပုဂ်ဘုမ္ဘာ။ အသ ။ စာတိ။ ခဂ်ဘင်းကွာ။ လုတ်ခွင်းပါ ကျက်။ သာသ ။ ပ္ပံ သည်။ အဖည်ကဲ့ ကြဉ်ခွာ်ဘုသင်္ပြုနလုနည်း။ ၁၁ ။

(၃၄) ဂိုးချည်းဘာ။ ဝန်ဆဲပဉ်ဘုမ်း။ လျှဉ်ကံ့။ စပ်ဂုဉ်တုံလစ်။ မဖြစ် ဂစာတော်။ သက်ဘိုးခြေ။ ကြာဂ် ဘပါဂ်သိုနည်း။ ၁ ၂ ။

(၃၅) ထိန်ဆိုတလိ။ ဒုံပါ ဂျိုသည်။ ဂစိ ဉာတ်။ သန္ဒဒသ ။ ဂိန်မခံဘဲ။ အသံဉ်း ဘ။ ထိ ဂါမဒိ ပစိဘဲ သဉ်ဘိုဒ်ာ ဘပါ အဂ်ဘုခြင်္ဂါ ဂျိုဂ်။ ဆိုရုလတိ။ ယုံမှားဂိစ္ဆာ ၁ ၃

(၃၆) စိဘ်ာပါက်မှာကျိုး ခေးဒွ်လေသ်။ အကုသိုလ်နှင့်ကုသိုလ်သည်လာ။ ခြာင်းမှုံဂါလျှက်။ စာဘွာ ။ ပဒုံ။ အာ ခလာဘ ဉ်။ ရျာလည်းဉီ။ မနုသ်ဂ်ာ ဂရှေ။ ခလေးလေးထပ်ခလာင်း အခြာင်းဖြစ်ပ ဒုံ။ ဆိုလာဂြုံခဲ့။ ၁၄ ။

(၃၇) ဗဉ္ဇာဉ်ငါးခု ဒ္ဒစ်လီဒုတ္ထင်။ စုဘဒုံနုံမရှေ။ ၁၅ ။

(၃၈) ဗိရိယမဆို။ စိတ်ဂိုဂ်ိုဒ်ဘွဲ့။ ဗိုလ်ဂ်ုမရှေ။ ၁၆ ။

(၃၉) အခေါတူတွင်။ မဂ္ဂင်မဉီ။ ၁၇ ။

(၄၀) ဗိစိကိစ္ဆာ။ စိတ်မှာရုံးစု။ ဓပါတုဉီရိပေါ။ ရှိကြဲတုံလျှဂ်။ ဖေဂ္ဂတော။ ခေါဟာခေါ်ချင်။ တရားတွင်ဒ္ဒ။ မဂ္ဂင်အခန်။ ဆုံးနွန်ဗိုလ်။ မဖြစ်ဆိုဂ်။ ထိုအ ကြောင်းကာ။ ရေးဂျားဘပါဘွဲ့။ မှတ်တို့စရော။ ဟိတ်မပါခဲ့။ ၁ဂ ။

(၄၁) ခရြာဂ်ဖြာနိုဝရော။ ဘပါဂ်ာလတွင်။ ကိဉ်တဖြာ။ သပာဘယာဉ်။ ပဒုံပဂ္ဂ။ ဂုဏ်တူမျှ၍။ ထိနမိဒ္ဓါ။ မဂ္ဂသေဘဲ။ တူဃဉ်ဉ်တွဲ၍။ သဟဲလျှင်စွာ။

ကိုလေသာသို့။ရောက်ခါကာလ။ပိဒ္ဓမလာ။ ကျန်ရစ်ရှာသော်။ ကြံရာခဲ့အင်း။
ကြောင်းမထင်ရှင့်။၁၉။

(၄၂) ဗောဇ္ဈင်္ဂစာတိ။ပသဒ္ဓိကား။ဘရားနှစ်ဝ။ကာယစိတ္တ။ယုဂဠတွင်။
.အဘယ်လျှင်သည်။ဗောဇ္ဈင်သို့ရောက်။ဟောဂိုးပေါက်လိမ့်။၂၁။

(၄၃) လေးထောက်ဓမ္မ။အာရုပ္ပစျာန်။မှတ်ရန်ခဲစွာ။ အာရမ္မဏာ။ စျာနဟူ
သည်။စျာန်နှစ်ပည့်တွင်။ဘယ်သို့ဝင်လိမ့်။၂၁။

(၄၄) ထင်လင်းမသိ။ပကတိမံသ။ပသာဒစက္ခု။ဖြေရှုရန်ဘိ။မရှိသည့်
သူ။လွယ်ကူမရ။ထိုသတ္တကား။ဒိဗ္ဗစက္ခု။ ရသည်မှာကို။ ပြုလော့ဟု။ ဘု
ယာမဖြင့်။ရေပါလိမ့်လော။နိုးနှောပါလို။၂၂။

(၄၅) တရောကြောင်းဆိုအံ့။ကုသိလ်နှင့်ယှဉ်။အတိညာဉ်မှာ။စေတနာသည်
ပုညာဘိဓာ။လောကီလည်းဆို။ကုသိလ်စေတနာ။ဖြစ်လျက်ပါကို။နာနာကွဲကို
က။ကမ္မပစ္စည်း။ နှည်းဖြင့်မမိ။ပဋိသန္ဓေ။ ကျိုးမဘေဘဲ။ သွေသည့်ခြင်းရာ။
ဘယ်အင်္ဂါသည်။ချို့ရာလေတိ။မတွေးမိခဲ့။၂၃။

(၄၆) ဒိပတိမျိုး။အစိုးရထွေ။ဇာနွှေမျိုး။အိုးရခြင်း။ပဋ္ဌယနှစ်ဖြာ။ လက္ခ
ဏာရည်သွား။ဘယ်သို့ခြားလိမ့်။၂၄။

စိတ်ဖြာလိမ္မာ။ဖြေဘတ်စွာသား။မဟာပဋ္ဌာန်။ထိုကဝိအား။ ချပြီး၊ကာလ။
ပဋ္ဌာန်တွင်။ဉာဏစက်သွား။သူ့ထက်ခြားသည်။ ။ဘရားနှုးလှစွာလိမ့်မည်။
ဒုတိယပိုဒ်၌ ၂၄-ပုဒ်ဟာပြီး၏။

မောင်ကွန်းဘင်ရာ၊ယုဂန်ချောတွင်။နိသာကရ။ ဇွေဘုံလောယာ်။သင်ကြွားတံ
ဆိပ်။ရေးခဲ့နိုပ်သို့။စိတ်စိတ်ကြည်စွာ။ မျိုးနောင်လာတို့။ သံသာစေကြောင်း။
ဖြေဉာဏ်လောင်းလော့။

(၄၇) ပုန်ပေါင်းကုသလ။ထိုဘဂြဝယ်။ အစဖြေရှု။ ကုကတဖြာ။ သ
လာတဝ။ ကုသတခါ။ လာကတရု။ ကုတဋ္ဌာန။ သတချက်သာ။လာတခွန်း
ဖွဲက်။အနက်သုံးထွေ။ဆိုလေသည်တွင်။ထွေးရန်သင့်ခဲ့။၁။

(၄၈) ချင့်ရန်မှတ်ရာ။ကုသလာနှင့်။ဓမ္မာဂုဏ်မူ။ အနက်တူဟု။ ယူရမည့်
တာ။ကုသလာကုသလ။နှစ်ခါထပ်ဆင့်။ဆိုသည်ခွင့်နှင့်။ တူလင့်ရကား။ခြား
ဂျိုဟူလည်း။အဖြူတချက်။အနက်တကွဲ။ ရောင်စုံစွဲသို့။ ကွာကွဲဝိဘွါယ်။ဝေး
ဇလဘွယ်တည့်။၂။

(၄၉) တသွယ်မှတ်စု။အကုသလ။အဗျာကတ။အအက္ခရာ။နှစ်လုံးပါဂျိ။
စိတ်ဖြာအထွေ။ပဓေသသည်။တူကြမည်လော။၃။

(၅၀) ရုန်စောဒနာ။ဘကြောင်းမှာလည်း။အဗျာကတာ။ပုန်တွင်'အ'သည်။ ဗျာကတမဟုတ်။ချပ်သင့်မည်လော။မသင့်လောရှင့်။၄။

(၅၁) နည်းနှောကြံပါ။ဝိပါကာဓမ္မ။ထိုအထွတွင်။ရုပသနစ်။ ကံကြောင့် ဖြစ်လျက်။ဘဲ့ကြောင့်ချပ်ကို။မကောက်လိုတည့်။၅။

(၅၂) ကြည်ညိုသဖွာ။မှတ်ပြီးခါမှ။ဥပါဒိန္နံ။တိုက်သို့ကျသော်။ ကောက် ၈ပြန်ခဲ့။၆။

(၅၃) နောသေက္ခာ။ နာသေက္ခာဟု။ ဟောပါသည့်နည်း။ နိဿည်းယူ ကာ။အဗျာကာဘာ။ပုန်အရေကို။နောကုသလာ။နာကုသလ။ ဟောဆိုရသော် ဒေါသကိုယ်တွင်။ဟင်စရာတို့။ရှိလိမ့်မည့်ဟာ။မသင်္ကာတည့်။၇။

(၅၄) အာသဒိဘာဓမည်ရ။ ပရမတ္ထသည်။ ၎ကစင်စစ်။ ဖြစ်ပျက်ခြောင့် ခြောင့်။ဘယ်မခံနှောင့်ဘည့်။ဘဲ့ကြောင့်ခွေးနဲတို့။ ဗဟုဂုစ်နှင့် သမ္ဘဒ္ဒဂေျာ်။ ဟောတော်မူလေ။ခဲလှခေ၍။၈။

(၅၅) ဟရေတွပိဿ်ဘွဲ့။တိုက်ခံမြဲ၌။ နိယာဓမ္မနဲ့။ ဒိဋ္ဌိလွန်နှင့်။ အနန္တရိ။ နှစ် ထွေရှိသား။လတိ၁ပြု။ဗာလပုဂ္ဂလည်း။လောက်ကုမတိ။ ဘယ်ကံဘဲက။ နိယ တသို့။ကပ်ရလိမ့်မည့်။ရိပ်ခြည်ခဲ့။ သင်းကွယ်ဆောင်။ မြောင်ကြီးမြောင် ခဲ့။၉။

(၅၆) နောင်ဘဲ့ဟပြော။ ပဋ္ဌာနန့်ရှိ။ ရုံညီဘွဲ့အခံ့။ ဘယ်ဝိပါကာ။ ကြမ္မာစ သည်။ဂိုယဘထူး။ရှားဦးဖေးမည်။ရည်လိမ့်သတိ။မသွင်းဒိရှင့်။၁၁။

(၅၇) သံကိလိဋ္ဌ။ထိုမှတုပြု့။သံကိလေသာကာ။ ဝမ္ဘုစ်ဆထွ။ တူလေသ လော။ကွဲသလောဟု။ပြုစားဖော်ဖောသကူ။မြောင်ရိပ်ထူခဲ့။တူ၏ဆိုခါ။ ဘယ်ခြင်း ရာကြောင့်။မြတ်မွာရှင်ဖော။ ပုစ်ထပ်ဟောဟု။ ဖြဖြကြာမထင်။ ဗိတ်ပူပင် ၏။၁၁။

(၅၈) ထိုပြင်တဝ။ဒသနဘင်္ဂလွန်။ ပိန့်ဟော်ခွန်ဒွိ။ နဲ့ဗွာန်ဝမ္ဘ။ အမတာ သည်။ဂေါ်ပြုတူဒွိ။အာရေမ္ဘဏာ။ပဋ္ဌာယထင်ထင်။ ဂရှားဦးမြင်လျက်။ ညှာဏ်ရှင် တကာ။သောတာပတ္တိ။မဂ်အာဒိကံ့။ဗိမိရေ့။ ဒဿနဟု။ မှတ်ကြစွဲယူ။ ဂေါ် ပြုတူဂံ့။ရှင်လူခပင်း။ ခွာင်ကြကွင်း၏။ အခင်းဘယ်သို့။ ဖြစ်ဘို့လေရ။ထိ ချင်စွတည့်။၁၂။

(၅၉) မဂ္ဂဟောတူ။စုတံဘာ။မဂ္ဂပေါတူး။ဘ။အာရမဏ္ဏ။ခြားသောအရာ။ နှက်နဲ့ပွာ၏။စိတ်ဖြာဝေဌ။မကျနခဲ့။၁၃။

(၆၀) လက္ခဏာရပ်သည်။လေးမည်ပြားဘိ။ကုသောစိဟု။မှတ်သိကုန်ကြ။ ဗိန့်ဆိုပြမှ။ကမ္မစာယ်။နှစ်ဆယ်ပြည့်ကြောင်း။လောင်းပြန်တုံဘိ။၁၄။

(၄၁) တိဇရုပ။သတ္တရတွင်။ ဥပစယမှန်။ သန္တုတိဆင့်။ သွင်းပြီးလင့်၍၊ ထောက်ချင့်မှုန်မှန်။နက်နဲလွန်ဇ၏။၁၅။

(၄၂) နိဗ္ဗာန်သည်ကား။ဆဲ့တပါးဟု။ အပြားကင်းလွတ်။ အစွန်တွန့်။ဗ ဟိဒ္ဓမဂ္ဂိ။ဆိုဘိတုံလှ။ခွဲဝေပြမှ။ဗဟိဒ္ဓတိုက်မှာ။ဂေဂါက်ပြန်လာသော်။ယူရာခဲခက်။ကြီဂရေးနက်စွ။၁၆။

(၄၃) ဂန္ဓံကွက်စိတ်မှာ။ မသက်သာခဲအောင်။ ဒွါသတ္တတ်။ ပါဠိအဓိပ်။ ပေါင်းရုံးစိတ်သော်။ အနိပ္ဖန္နံ။ရုပတွက်ဘွယ်။ ပေါင်းဘဆယ်ကို။ ပစ်ယယ် သောဘား။ထားတုံသေသ။အကြွင်းချဇ်။ ရုပလက္ခဏာ။မပါတုံလစ်။ လွတ်ချေသလော။သဘောမပြတ်။ပရမတ္ထ။ဓမ္မမ ာင်။ အဓကြောင်းဖြင့်၍။ ပယ်လသလော။ကြီဘိုင်းမောဇ်။၁၇။

(၄၄) ပယ်သောအသံ။မဂ္ဂံနလဘိသန္တိ။ပါဠိအရ။နာဂဟာယ်။ဘာအ ထောက်။ဘယ်မျှလောက်နှင့်။ဆောက်တုံအကြာ။ ကမ္မာဘယ်မျှ။ နေရလိမ့် မည်"နောက်ရှည်သမျှ။ဘာဝပင်။မရလေရာ။ ပညာထောက်ကူ။ ယူရမည် လား။အငြင်းမျာဇ်။ရှည်လျားသောခါ။ကျွတ်တန်ရာဟု။ယူပါရမည်။ စိတ်ကြီ စည်လည်း။ရိပ်ခြည်အမြိတ်။ပါဠိဟ်တ်က။နလဘိသန္တိ။ ရှိပြန်ခဲ့သည်။ ကြီ ဝံရေရှည်ခဲ့။၁၈။

အဓာတည်ဘည်မြွက်။ ဤမေးချက်ကို။ စက်ဝဇိုရစိန်။ နှုတ်မချိန်သား။ ဉာ လိုခြွန်။ရိုခမြွေဖြင့်။ပြုဖြေပေးသူ။လောင်းဘဆူကား။ချမ္ပါဘာဝ။ပဉ္စက္ခပင်။ဒီပ ဟခွင်။ကျော်စောထင်လျက်။နောင်သင်္ခ်ာ။ ဖြစ်သောခါလည်း။ အာသဘာ ကျော်။မဟာဂေါဝိန်။နာဂသိန်နှင့်။မဟိ ံသက။ကုမာရက။ဘူဂိဒတ္တ။သုဒဿ န။တူမျှတုံနှိုင်း။ဘာဇာရည်သည်းလျက်။ဓါဘည်းပွင့်ခါ။သာသနာ၌။မြေရိုက် လက်ငါး။ပုံမခြားသည်။ ။ဘုရားဟူးရှာလိမ့်မည်။

တတိယဝိုးခွဲ ၁၀-ပုဒ္ဓာပြီး၏။

ဂန္ဓိရဇာတ်ပုန္နားတွင်ပြီး၏။



ဂဗိုဏ္ဍုပ္ပလဝိသဇ္ဇနာ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(၁) ကေပဉ္စိ ဝိသဇ္ဇကံဏ္ဍံ နဲ့ယေဟိ ဒုနဒကေဟိ.
ဓမ္မံ သမ္မုဒ္ဓ ဃေဝံတံနတ္ထာ သံဃဉ္စ နိတ္ထုဏံ့။
နာနာ နဲ့ယေဟိ ဝါဒေန္တာပသဒ္ဒာ ဒေဝ ဂုရုဝေါ ဖေ။ ။

(၂) အဃောဂေနု ဂဝံ ကာသုံနိသာယ မာဝိတတ္တာစ၊
နိန္ဒံဠာဒေန ကာဂတ္တုဓမာကာသူင် သညာဒေဏာ။

(၃) ဂါဒမေ သဒ္ဒေဟိ နိမန္တော၊ဒေတန ကတဿ အာသဒ္ဒ။
စေတိယဿ ဇဟာရေစသသအကော နဘံ စဒ္ဒော။ ။

(၄) တထေဝ လဉ္ဇလကွေဝေါဘိဒဿဟိ ပရိဝါရိတောဘာ။
ဝဿံဝသိံ ယဒါ အဟံ၊ပုဂ္ဂလဒ္ဓဘမာဂိဉ္ဆ။ ။

(၅) စတုရောစ သပ္ပုရိသောသုဟ ဂန္ဓဂဒဘသကာ။
ယသ္မာ ပုဏ္ဏိံသု မံ ဟဠံ၊ဝိသဇ္ဇိသဲ အဟံ ဒါနိ၊

(၆) သုတ ဂဒ္ဓေန မဏ္ဍိတောသုဏာထ တံ ဗာလဒ္ဓနဉ္စိ။ ။

အဟံ၊ငါသည်။ကေပဉ္စိ၊ဘုရားသောအခေးဟူ၍စွာပြဿနာကို။အဲနေ့ဂေဟံ၊
အထောင်အသောင်းမက်မျှားစွာကုန်သော။နဲ့ယေဟိ၊နည်းတို့ဖြင့်။ဝိသဇ္ဇကံ၊
ဖြေဆိုတော်မူတတ်သော။ ဂဒ္ဒံ၊မြတ်စွာဘုရားကို။ နတ္ထာနမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။နှ
တ္ထာ၊ရှိခိုးပြီး၍။ သမ္မုဒ္ဓသေဝ်တံ၊ မြတ်စွာဘုရားဘို့သည် မှီဝဲအပ်ထသော။
ဓမ္မဉ္စ၊ဆယ်ပါးသောတရားတော်ကိုလည်း။ နိတ္ထုဏံ့၊ထုတ်နုတ်အပ်ပြီးသော
ဃောရှိသော။သံဃဉ္စ၊သဃ်ာတော်ကိုလည်း။ နတ္ထာနမာမိ၊ရှိခိုးပါ၏။ နတ္ထာ၊ရှိခို
ပြီး၍။နာနာနယေဟိ၊အထူးထူးသော်သောနည်းတို့ဖြင့်။ ဝါဒေန္တာ၊ပို့ချတော်မူကုန်

သော။ပသင္ဆာဘုရားအစဂိုကုန်သော်သူဟော်ကောင်းတို့သည်ဗျိုးမွမ်းထိုက်
ကုန်သော။မေငါဖြို့။ ယောဂုရွဝေါ၊အကြင်ဆရာမြတ်ဒဋ္ဌိသည်။ သန္ဓိ၊ဂိုကုန်
ဖြို့။ဘောဂုရွဝေါစ၊ထိုဆရာမြတ်တို့ကိုလည်း။နဝဠာ နမာဓိ၊ဂိုခိုးပါဖြို့။ နတ္ထာ၊
ဂိုခိုးပြီး၍။အသောကနဂမ္မာသောကမင်းသည်။ကတံ၊ပြုအပ်သော။ကာသုံ၊
ရေတွင်းကို။နိဿာယ၊မှီ၍။ပေါရာဏော်ပါ၊ ဖွားသူဟောင်းတို့သည်။မာဝိဘ
ဇ္ဈာစ၊ဟူသည်ထောင်အပ်သည့်ဖြို့အကြောင့်ဂုဏ်း ဒိန္နဠ္ဘာနေ၊ချို့ဂ်ဝ်ဖြမ်းရာအ
ရပ်၌။ကေဟဇ္ဇာစ၊ဟူသည်ထောင်အပ်သည့်ဖြို့အကြောင့်ဂုဏ်း။မဟာကသ္သ
တိသည်ဟော်၊ကွင်းကြီးအမည်ဂိုဟော်။ဂါ မေ၊ရွာ၌။သင်္ကန်ဟော်၊ဒုကုန်သော
သူဟော်ကောင်းတို့သည်။ဒိုမဇ္ဈဒေသ၊ပဒ်ဘိဟ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဆောဒ်၊ထိုဝမ္မာ
သောကမင်းသည်။ကဟသော်ပြုလုပ်ကုဟ်ယ်အပ်သော။ ဒုတိယသော၊စေ
တီဖြို့။အာသန္နေ၊အနီးဖြစ်သော်။ဝိဟာရေ၊ကျောင်း၌။ဟာရေ့ကပဂိုဝါရိတော၊
ကြယ်အဂေါင်းတို့ဖြင့်ဆြိုရံအပ်သော်သသင်္ဂကော်၊ယုနံ့ဂေးဝံခင်ပ်ဂို့သော။
စန္ဒေ၊မင်းလသည်။နဟော်၊ကောင်းကင်ကို။ ဓလောဒေန္တော်ဝိယ၊ဟင့်တယ်စေ
လကဲ့သို့။ ဟဒေဝ၊ထိုအတူလျှင်။ သိဒ္ဓေသဟိ၊ တပါဋ္ဌိအဂေါင်းဘ်ဖြင့်။ပဂို
ဂါရိတော၊ ခြံရံအပ်သော။ လဋ္ဌလင်္ဂိသော၊ (ဝိလာသာဘိသင်ဋ္ဌဝစမ၊ဟာခဠ
ရောဇာဝိရောစဂုဠ)ဟူသော်တံခိုင်ပ်အဂ္ဂဟ်ဂို့သော်။ ဒထ၊ဧ၊ မဲ့ထေရ်သည်။
သေသနံ၊သာသနာဟော်တံ့။ ဓလော၊ဘန္တေ၊ ဘုန်ဘုရား၊ယခုလျက်။ ယဒါ၊အ
ကြင်ဘတ်ယရန်ဒအာဂ်ကုန်း၊ဘာဂ်ပဉ္စမျာဇ်ဖြစ်သောအခါ၌။အဟံ၊ဂါသည်။
ဒသံဝသိ၊ဂါဆိုဖြို့။ ဟဒါ။ ထိုအခါ၌။ ဥဂ္ဂဟဒ္ဒဘေရာဂုဝ၊ ပန်ဂုံသို့အစဉ်
ဓလျောက်သောပျားဝိတုန်းတို့ကဲ့သို့။ဝါ၊ဂုံဖြင့်ပန်းပင်ဂံ့ရှာသောပျားဝိတုန်း
တို့ကဲ့သို့။သုဟဂန္ဓဂဓဝသကာ၊ သုဟဟူသော်၊ သဘ်ကုန်သော။ဝါ၊သု
ဟရန်ဖြင့်သုဟဂို့သော်၊ ဘိုလ်ဂံ့ရှာကုန်သော်၊ သူ့ဂါဂို့သော်၊သူဟော်ကောင်း
ဖြစ်ကုန်သော်။ စတုဓရောဇနာ၊ ဓလေးယောက်ကုန်သောဘိုကိုစာဓရေး၊ စာဓရေး
ကြီး၊ ဓသူးဓလောက်ကြီး၊ သိဂ်ာင်းသည့် ဓရွှေပိန်းဓ၊ဂါဒါ၊ဓလာတို့သည်။ မမ၊
ဂါအား။ အဝိသင်္ဂုကံ၊အဖြေမဂို့သော်။ ယံဝါ၊အကြင်ဂြိသနာဟောင်းကို။
မံ၊ဂါဟို့။ ယသ္မာ၊အကြင်ကြောင့်။ ဂုဆို့သူ၊ ဓေးဓလျှောက်ဓသောင်းပန်ကုန်ဖြို့။
ယသ္မာ၊ယံ့ဂေကြောင့်။ဆုဒါန်၊ယခုအခါ၌၊တံပဋိ၊ထိုပြိသနာကို။အဟံ၊ဂါသည်။
ဒိဿင်္ဂိသံ၊ ဖြေအံ့။ တံပိသင်္ဂုနံ၊ ထိုအဖြေကဲ့။ သုဟဟည်းဟူ
ဓသောနှဲ့သာဖြင့်။ မဏ္ဍိဟာ၊ဟန်းဆာဆင်ကုန်သော။ တုမှော်၊သင်တို့သည်။သူ
ဟောထ၊နာကုန်လော့။ဒုကိ၊ဤသည့်လျှင် ရတနတ္တယပဏာမစသည်ကို ဆို
ပြစ်ကားရေ်အပြီးသတ်ဟူသည်း။

ထိုသို့ဒါန်ခံအပ်ပြီးသော ဂုဏ်ရည်သည်၊ လူသာမန် ရဟန်းသာမန်တို့၏ အမေးမဟုတ်၊နက်နဲခက်ခဲသေးအရာ၌သာ ယုမှားရှိသည်မျှားတ်။ ထို့ကြောင့်၊ ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာတို့ကိုရိုက်ဖြေအံ့။မမှတ်သားမိရာ၌လည်း၊ ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာဆရာနည်းတို့ကိုမှီ၍ဖြေအံ့။ ထိုအဖြေသည်လည်း မောဟာဝတိကိုမလွန်နိုင်သောအနုသယကိန်းသော်ငြားလ်၏ အဖြေဖြစ်၍မသင့်လျော်ပယ်ရာ၏။သင့်လျော်ယူရာ၏။သင့်-မသင့်ကိုပါဠို၊ အဋ္ဌကထာ၌ပညာမှုက်စိ ရှိစေရာ၏။

ပဌမပိုင်း ၂၂-ရွာ်သွားအဖြေ။

(၁) အခုမး။ ။အနုတ္တရ။ လမ္ဘုဒ္ဓလျှင်။ ညီလ်ဖြတ်စွာ။ အာနန္ဒာ ကို" ကွယ်ရာဖြွက်ကြား။ဟရားဆူဆူ။ ဖောသည်ဟူ၏။ အယူခဲစွာ။ ဘိဓမ္မာက်ို" ဆယ်ကာလော၍။ဖြေကြောသာယာ။ဘယ်မြို့ရွာတွင်၊ဖြတ်စွာညီအား၊ကြား လေသေးသည်။မကြားသည်ကို။ရိပ်ခြည်သတိ။မသွင်းမိခဲ့။

(၁) အဖြေ။ ။ဝါတွင်းသုံးလ ပတ်လုံးဘဝတော်သာ၌ ဘုရားပေါ်မှ အပ်သော အတိဓမ္မာဒေသနာတော်သည် ဝိတ္ထာရ ဒေသနာတော်မည်၏။ နံနက်အခါ အနဝတတ်အိုင်၌ ကိုယ်လက်သန့်စင်ပေါ်မူ၍၊ ဖြောက်ကျွန်း၌ ဆွမ်းရေယူပေါ်မူ၍ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးလျှင်။စန္ဒကူးတော်၌နေတော်မူ၏။ထိုအခါတာဝတ်ံသာ၌ နိမ္မဿာဘုရားအတိဓမ္မာကိုဟောတော်မူသည်။ ထိုစန္ဒကူးတော်၌နေတော်မူစဉ်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဟောကြားအပ်သော အတိဓမ္မာဒေသနာတော်သည်သဒေ်ပဒေသနာတော်မည်၏၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်လင်းနို်သားငါးရောဖြစ်ခဲ့ဘူးသောရဟန်းငါးရာတို့အား ပို့ချတော်မူအပ်သောဒေသနာတော်အစဉ်သည် နာတိသဒေ်ပ နာတိဝိတ္ထာရဒေသနာတော်မည်၏။ယခုလည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာထားအပ်သော အတိဓမ္မာအစဉ်ကို သင်ကြားပို့ချကြသည်။ဤသို့အတိဓမ္မာအဋ္ဌကထာတို့၌ သုံးပါးသောအစဉ် သာရှိသောကြောင့်ဂုဏ်။ အဂၤယ်၍ အရှင်အာနန္ဒာအား အတိဓမ္မာတရားကို ပြန်ကြားသည်ဖြစ်အံ့၊အရှင်အာနန္ဒာအားပြန်ကြားသောဒေသနာရိုးဟု၊အဋ္ဌကထာ ဋ္ဌိဆိုရာ၏။ထိုသို့အဋ္ဌကထာမဆိုသောကြောင့်ဂုဏ်း၊ဝါတွင်းသုံးလဟောမှပြီး ဆုံးသောအတိဓမ္မာဒေသနာတော်သည် အရှင်အာနန္ဒာ၏တိက္ခပ်ညာဒဖြစ်၍၊ ဟလဂုဏ်း၊ဟလခွဲဂုဏ်း၊ နှစ်လဂုဏ်း၊နှစ်လခွဲဂုဏ်းဟောမှ ပြီးဆုံးရာသောကြောင့် ဟောရာဌာနသည်အတ်ပါကဋ္ဌဖြစ်ရာ၏။ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်ဂုဏ်း၊ အရှင်

အာနန္ဒာအား ဖြတ်စွာဘုရားသည် အဘိဓမ္မာကို အသိမ်းမကြားဟု ဖြေရာ၏။ ။ တနည်းကား။ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်ယောခမ္မရန္ဒာတို့ကို ဖြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌ အရှင်အာနန္ဒာသင်အပ်၏။ နှစ်ထောင်သောခမ္မရန္ဒာတို့ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ အထံ၌ အရှင်အာနန္ဒာ သင်အပ်၏။ ဘိုကြောင့် ထေရာပါဠိတော်အပဒါန် အဋ္ဌကထာစသော ကျမ်းတို့၌။ ။ဖွါသိတိ ဗုဒ္ဓတောဂဏ်း၊ ဖွေသဟာသနိ ဘိက္ခုတော်။ ။ဗုဒ္ဓဘော၊ ဖြတ်စွာဘုရား အထံမှ။ ဖွါသိတိ သဟာသနိ၊ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်သော ဓမ္မရန္ဒာတို့ကို။ ယူ၍ သင်ပြီ။ ဘိက္ခု ဘော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အထံမှ။ ဖွေသဟာသနိ၊ ရှစ်သောင်းသော ဓမ္မရန္ဒာတို့ကို။ ယူ၍ သင်ပြီ။ ဘိက္ခု ဘော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အထံမှ။ ဖွါသိတိ သဟာသနိ၊ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်သော ဓမ္မရန္ဒာတို့ကို။ ယူ၍ သင်ပြီ။ ဘိက္ခု ဘော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အထံမှ။ ဖွေသဟာသနိ၊ ရှစ်သောင်းသော ဓမ္မရန္ဒာတို့ကို။ ယူ၍ သင်ပြီ။ ဘိက္ခု ဘော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အထံမှ။ ဖွါသိတိ သဟာသနိ၊ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်သော ဓမ္မရန္ဒာတို့ကို။ ယူ၍ သင်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဖြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာအား အဘိဓမ္မာကို အသိမ်းမကြားပြီဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ဟုနည်းကား။ ဖြတ်စွာဘုရားသည် ခုနစ်ဝါမြောက်ဒွါဝါကပ်ဘေဝမှ၍ အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောတော်မူ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓဝင်ဒွါ။ ။သင်္ဘဒေဝဿ တာဝတိံသဘဝနာဒိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။အရှင်အာနန္ဒာဆုရှစ်ပါးကို ယူသောအခါ ဖြတ်စွာဘုရားသည် အဝါနှစ်ဆယ်ကျော်နှစ်ဆဲဝါး ပါတွင်းသို့ ကြောက်ပြီ။ ။ထိုးကြောင့်၊ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၌ ။ဘုန

ဇောဘဝနေ အရိယဂဏာမဇ္ဈေနိသိဒန္နော အနေကာ ပရိယာယေန ပသံသိတွာ ဗဟုဿုတာနံ ဂတိမန္တာနံ သတိမန္တာနံ ဓိတိမန္တာနံ ဥပဋ္ဌာကာနံဘိက္ခူနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနေဋ္ဌပေသိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။အထ၊ထိုဆဋ္ဌပါးကိုယူသည်၏ အခြားမဲ့၌။ လဋ္ဌာ၊သည်။ ဇောဘဝနေ၊၌။ အရိယဂဏာမဇ္ဈေ၊ အရိယာအပေါင်းတို့၏အလယ်၌။ နံ၊ ထိုအခွင့်အာနန္ဒာကို။ အံ့နေက ပရိယာယေန၊ များစွာသော အကြောင်းဖြင့်။ ပသံသိတွာ၊ချီးမွမ်း၍။ ဗဟုဿုတာနံ၊ အကြားအမြင်များကုန်သော။ဘိက္ခူနံ၊ရဟန်းတို့ထက်။ဂါ၊ရဟန်းတို့၏။ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ၊မြတ်သောအရာ၌။ဌပေသိ၊ထားတော်မူ၏။ ဂတိမန္တာနံ၊ ပညာအလားနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ဘိက္ခူနံ၊ရဟန်းတို့ထက်။ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ၊၌။ ဌပေသိ၊၏။ သတိမန္တာနံ၊ သတိရင့်ကြင်းနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊တို့ထက်။ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ၊၌။ ဌပေသိ၊၏။ ဓိတိမန္တာနံ၊ တည်ကြည်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊တို့ထက်။အဂ္ဂဋ္ဌာနေ၊၌။ ဌပေသိ၊၏။ ဥပဋ္ဌာကာနံ၊အလုပ်အကျွေးဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊တို့ထက်။အဂ္ဂဋ္ဌာနေ၊၌။ ဌပေသိ၊၏။ ။ဤအပဒါန်အဋ္ဌကထာအလို၊ ဗဟုဿုတတိဝိဒုကဓရအဖြစ်သည် အလွန်ထင်ရှား၏။ ထို့ကြောင့်၊ဖြတ်စွာဿရားသည် အဘိဓမ္မာကိုအနှံ့အာနန္ဒာအား အသိုးဘဝန်ထပ်၍ မကြားဟူသော်အံ့နက်သည် ပညာရှိဘို့အား အတိပါကဋဖြစ်၏။ ။ဆရာစပါးသချုပ်ကို အပဒါန် အဋ္ဌကထာမှာယူ။ဤယုတ္တိအာဂုံဖြင့် သိလောက်ပြီ။ ။ပထမဂဏ္ဌိသဇ္ဈနာပြီး၏။

---

(၂) အဓမး။ ။ဟာသိတုပ္ပါဒိ။ ခေါ်မှတ်စိတ်ကို။ အကုသိုလ်မှာ။ မဝင်ပါ၍။ရပါန္တုမှား။ ဘုရားတို့မှာ။ ရှိစပါလျက်။ အရှုပါ၁စရ။ပြုဟ္ဒ့ုရပ်ခွင်။ ဘယ်ကြောင်းအင်ကြောင့်။မထင်မရှင်း။ကွာလေစင်းဘည့်။

(၂) အဓြေ။ ။အရှုပဗြဟ္မာတို့၌၊ ရူပကာယမရှိ၊ ရူပကာယရှိမှ ပြိုးရယ်ခြင်းဝိကာရဖြစ်သင့်၏။ ။ဆိုကြောင့်၊ အဘိဓမ္မပိဘာဝနိ လက်သန်းငုံကာ၌။ ။ဟာသနဗိတ္တွာ ကာယဘာဘာဝတော။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဟာသနဗိတ္တွာ၊ဟာသိတုပ္ပါဒိစိတ်သည်လည်း။ ဗြဟ္မာနံ၊ အရှု၊ဗြဟ္မာတို့၏။ ကာယဗဟာဘာဝတော၊ရူပကာယ၏မရှိခြင်းကြောင့်။ နဥပဇ္ဈတ်၊မဖြစ်။ ။ဒုတိယဂဏ္ဌိသဇ္ဈနာပြီး၏။

---

(၃) ဗဟုဿုတ။ ။အဘိညာဉ်ရှိ။ ဂုဏ်ဆဲကုန်ဟု။ ဆိုရှိးစ်ပေ့ပေ့။ပေ့ပေ့ပေလော။အသာလောတည့်။

(၃) အဓိပ္ပာယ်။ ။အဘိဝါသေသတေဘာဇာတိဇာနာတိတိအာဘိညာ။ ။ဝမ္မဇာတိ၊ အကြင်ဘရားသခင်ဘာသည်။ အဘိဝါသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ဇာတိဇာနာတိ၊သိတတ်ဖြစ်။ ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ သာဝမ္မဇာတိ၊သည်။ အာဘိညာ၊ အဘိညာဉာဏ်မည်ဖြစ်။ ။ဤဝစနတ္ထ အရ၊ ရှုပါဝစရကုသိုလ် ကြီးယာပဉ္စမစျာန်နှင့်ယှဉ်သည်သောဘုရားသည်မူချ အဘိညာဉာဏ်မည်ဖြစ်။ ။ထိုဘုရားသည်ကုသိုလ်ကြီးယာပဉ္စမစျာန်နှင့်အဝိနာဘာဝဖြစ်၍ကုသိုလ်ကြီးယာပဉ္စမစျာန်သည်ဥပစာအားဖြင့် အဘိညာဉာဏ်မည်ဖြစ်။ ထိုကြောင့်အဘိညာဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သောအခါ။ပဉ္စနိကာယ်ပုဒ်ကြောင့်၊ ရှုပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမစျာန်ကြီးယာပဉ္စမစျာန်မည်ဖြစ်။ အဘိညာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သောအခါ၊ အဘိဝါသေသဇာနနဒ်ဆုကြောင့်၊ ရှုပါဝစရကုသိုလ်ပဉ္စမစျာန်ရှုပါဝစရကြီးယာပဉ္စမစျာန်အဘိညာဉာဏ်မည်ဖြစ်။ ။အဘယ်ကဲ့သို့ဟူမူ၊ အကြင်မင်းသားသည် ဥပရာဇာဘိသေကကဲ့သို့ခံသောအခါ၊ ဥပရာဇာဘဉ်းသောအမည်ကိုရဖြစ်။ ရာဇာဘိသေကကဲ့သို့ခံသော်၊ရာဇာဘဉ်းသောအမည်ကဲ့သို့ရလဲ့သို့ပေသည်။ထိုကြောင့်ရှုပါဝစရကုသိုလ်အဘိညာဉာဏ်သည် ရှုပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမစျာန်ဖြင့်ပင်ဖြစ်။ ရှုပါဝစရကြီးယာပဉ္စမစျာန်သည် ရှုပါဝစရကုသိုလ်ပဉ္စမစျာန်ဖြင့်ပင်ဖြစ်သတည်း။ ။ထိုသို့ဖြစ်၍ဤဇာတ်တော်ကဲ့သို့ဆိုအပ်သည်ရှိသော်အလားအပိုမဟုတ်၊ ထိုကြောင့်၊အဘိဝမ္မာလင်္ကာသနိုးအဋ္ဌကထာဖြစ်။ ။အဘိညာ ၊ဇာလနုပဝတ္တမာနံပန ရှုပါဝစရပဉ္စမစျာနံ။ ။ဟုဒိန်ဖြာ။ ။အဘိညာဝဇနေန၊ အဘိညာဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ဖြစ်သော။ရှုပါဝစရပဉ္စမစျာနံ၊ရှုပါဝစရပဉ္စမစျာန်သည်။ ။ကရိဏီးအရကိုဤဘုဉ်းယူ၊ကတ္တားအရကံ့စျာန်စိတ္တုပ္ပါဒ်နိယူ။ ဓရေးအဆုံးအဖြတ်နှင့်မှီးနေနှာလေ၊ခဲ့၏။ ။ဟတ်ယာ၊ဥဉ္ဇာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၄) အဓိပ္ပာယ်။ ။ဇာတာကိုလဲ့ဒဲ့။ စေတသဲ့ကိုမှာ။ လက္ခဏာ၊လေးဆူ။ ရုံသည်ဟူ၏။

(၄) အဓိပ္ပာယ်။ ။စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ခြင်းလည်းဘပါး၊ စိတ်နှင့်တကွချုပ်ခြင်းလည်းတပါး၊စိတ်နှင့်တူသောအာရုံကိုခြင်းလည်းဘပါး၊စိတ်နှင့်တူသောဒိဋ္ဌာဂိုခြင်းလည်းတပါး။ဤကားစေတသိက်၏လက္ခဏာ၊လေးပါးဘည်း။ ။ထိုကြောင့်၊ လက်သနိုးအဋ္ဌကထာဖြစ်။ ။ကုဟိုဒနံရောဓာစ၊ ကောလမ္ဘဏာဘဇ္ဇုကာ။ ။ဟုဒိန်ဖြာ။ ။အနုက်လွှယ်၏။ ။ဇာကုဇ္ဇုန်သာဂိဇာတ်သရုပ်ပြီး၏။

(၅) အမေး။ ။အရုပ ဘဝ။ ဟူသမျှကို။ ၎င်း ဝတ္ထု၊ကား။ ရဟိမ့်မည်လော။

(၅) အဖြေ။ ။အရုပပြိဟ္ဗာတ်ဌိအား ရုပ်၌ဘဝ်ခြင်းကင်းသော ဘာဝနာ၏အစွမ်းကြောင့်၊အလုံးစုံသော၀တ္ထု၊ရုပ်မရှိ။ ။ဆိုကြောင့်၊အဋ္ဌကထာဌီ။ ။အရုပလောကေပန သဗ္ဗာနိပိ နသံဝိဇ္ဇန္တိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။အနက်လွယ်၏။ ။ပဉ္စမပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၆) အမေး။ ။တွေးတော ပါဠိပုဒ်။ ကြံအားထုတ်၍။ မဟာဂုတ်စိတ်မှာ။အပ္ပမညာ။မရှိပါလျက်။ကာမာ၀စရ။ပုညကြိယာ။ဥပေက္ခာ၀ယ်။ ဘယ်လက္ခဏာ။အင်္ဂါညီ၍။ရှိပြန်ရောဘိ။

(၆) အဖြေ။ ။သဗ္ဗေသတ္တာ ဒုက္ခာမုစ္စန္တု၊ဟုကရုဏာကို ပွါးသော်လည်း၊သဗ္ဗေသတ္တာယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိတော်မှစွန့်၊ ဟုမုဒိတာကို ပွါးသော်လည်း၊အပ္ပနာစျာန်မှရှေးအဘိုဖြစ်သောကာလ၌ သောမနဿသဟဂုတ်မဟာကုသိုလ်မဟာကြိယာစိတ်ဖြင့်အာနဘလဲလဲပွါးခြင်းကိုလေ့လာပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ရံခါဥပေက္ခာသဟဂုတ် မဟာကုသိုလ်မဟာကြိယာစိတ်တို့ဖြင့်လည်း ကရုဏာမုဒိတာဘာဝနာကို ပွါးခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ပရိစယအာဂါ၏အစွမ်းဖြင့် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်တို့၌ကရုဏာမုဒိတာဂုဏ်ရှိ၏ဖြစ်ရာ၏။ ။ဆိုကြောင့်ဌီကာ၌လည်း။ ။ကရုဏာမုဒိတာဘာဝနာကာလေ အပ္ပနာဝီထိတော ဂုဇ္ဈေပရိစယ၀သေန ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တေဟိဒိ ပရိကမ္မံ ဟောတိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ကရုဏာမုဒိတာဘာဝနာကာလေ၊ ကရုဏာမုဒိတာကို ပွါးသော ကာလ၌။ အပ္ပနာဝီထိတော၊အပ္ပနာဝီထိမှ။ပုဒ္ဓေ၊၌။ပရိစယ၀သေန၊သောမနဿသဟဂုတ်စိတ်ဖြင့်လေ့လာပြီးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တေဟိပိ၊ဥက္ကြောသဟဂုတ်တို့ဖြင့်လည်း။ ပရိကမ္မံ၊အနုလောမ၊ပရိကံသည်။ ဟော၊ဖြစ်၏။ ။ဆဋ္ဌဇ္ဈာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၇) အမေး။ ။ဝိရတိနှင့်။အဝိရမောက္ခ။ ဆန္ဒပဓါန်၊မနသိကာရ၊ဟူသမျှကို။သက္ကမပေါ။မပေါ်လေလျှက်။စေပါသိက်မျိုး။တိုးရသနည်း။

(၇) အဖြေ။ ။ဖဿောဟောတိ၊ဝေဒနာဟောတိ၊ စသည်တို့ကဲ့သို့၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌ဝိရတိစသောကိုးပါးသောကုသိုလ်တရားတို့ကို သရုပ်ထုတ်၍ဟောတော်မမူသည်ကိုရည်၍၊မဟာဟု၊ဆိုပြီသည်။ယေ၀ါပနကာဒ

စွမ်းဖြင့်ကားဝိရေတိစသောကိုးပါးသောတရားတို့ကို ပေါတော်မူ၏ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ဘုရိကြောင့်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌။ ။ဥပ္ပါဒတာစိတ္တက်ဝသေနပါဠိယံ အာရဗ္ဘဥပရောပဏ္ဏာသဓမ္မဒီပေကွာ ယောပါနက ဝသုနအပရေပိနဝဓမ္မေ ဓမ္မရောဇာဒီပေတိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဖြော၁တာ၊ ဤယောဝါပနအညေဝိအစရိသောစကားအစဉ်ဖြင့်။စိတ္တက်ဝဒသုန၊ စိတ်၏အင်္ဂါ၏အစွမ်းဖြင့်။ပါဠိယံ၊ပါဠိဟော်၌။ အာရဗ္ဘဥ၊ ဘင်အပ်ကုန်သော။ ပရောပဏ္ဏာသဓမ္မေ၊အလွန်နှင့်တကွငါးဆယ်သောတရားတို့ကို။ ဒီပေတွာ၊ပြပြီး၍။ယောဝါပနကပသေန၊ ယောဝါပနကာနည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အပရေပိ၊ ဟပါးလုပ်သည်းဖြစ်ကုန်သော။ နဝဓမ္မေ၊ဆန္ဒ၊အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရ၊ ဟတြဲမဏ္ဍိတ္တာဟာ၊ကရဏာ၊မုဒိတာ၊ဝိရတိ၊ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ကိုးပါးသော တရားတို့ကို။ဓမ္မရောဇာ၊တရားကြောင့်မင်းဖြစ်တော်မူသောဖြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒီပေတိ၊ပြတော်မူ၏။ ။သင်္ဂဟ၊ ဆွာဝိသင်္ခနာပြီး၏။

---

(၈) အဓေး။ ။မာရိလွည်းသခင်။ စျာန်ငါးအင်္ဂကို။ ဆင်ခြင်ကာလ။ ပစ္စဝေက္ခနာ။ဓောဝါရုငြိခ်။လေးကြိခ်ဟ၊ကွဲ။ငါးကြိခ်ဘဲ၏။ လက်ဝဲလဒ္ဓါ။ ရဟန္တာတို့။အခါဘာဝ်ဟျ။ဆိုရတုံငြား။မထင်ခဲ့း။

(၈) အဓြေ။ ။အဋ္ဌကထာဆရာအရှင်ဒမ္မပါလ၊အလိုအား၊ဖြင့်။ လေးကြိခ်ငါးကြိခ်ဟူသောစကားသည်၊တိကွိုဒြိယ၊ဂွိုလ်၊ မဟိဒြိယ၊ဂွိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်ယူအပ်၏၊ဟူသောစကား၌၊ သမဂ်လသာမိဂိုကာဆရာသည်လည်း၊ ဖြတ်စွာဘုရားအား လေးကြိခ်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ အစရှိသော မထေရ် တို့အား၊ငါးကြိခ်၊ ဟုယူသင့်သကဲ့သို့ထင်၏။ ဟုမိန့်တော်မူ၏။ ။ဘုံကြောင့်၊ ဂိုကာ၌။ ။စတ္တာရိပဉ္စဝါတိဒေဘံတိကွိုဒြိယမဟိဒြိယဝသေန ဂဟဟဇ္ဇနိ အာစရိယဓမ္မပါလတ္ထေရေန ဝုတ္တံ၊ တသ္မာဘဂဝတော စတ္တာရိ၊ အညေသံ ပဋ္ဌပိတိ ယုတ္တံဝိယဒိသတိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။စတ္တာရိပဉ္စဝါတိဇတံဝစနံ၊ စတ္တာရိပဉ္စဝါဟူသောဤစကားကို။ဘိကွိုဒြိယမဟိဒြိယဝသေန၊ ဘိကွိုဒြိယပုဂ္ဂိုလ်မဟိဒြိယပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂဟဟဘဗ္ဗံ၊ယူအပ်၏။ ဆုတ်၊ဤသို့။ ဓမ္မပါလတ္ထေရေန၊ဓမ္မပါလမထေရ်သည်။ဝုတ္တံ၊၏။ တသ္မာ၊ ဘုံကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ အား။ စတ္တာရိ၊ လေးကြိမ်သော ပစ္စဝေက္ခနာ ဇော တို့သည်။ ပေါ၁နို့၊ကုန်၏။အညေသံ၊ဘုရားမှတပါး ကုန်သော။ ဓမ္မသေနာပတိအာဒီနံ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာစသောမထေရ်ကို့အား။ ပဋ္ဌပိ၊ငါးကြိမ်သောပစ္စဝေက္ခနာ ဇောတို့သည်လည်း။ပေါ၁နို့၊ကုန်၏။ဆုတ်ဇုဒ်၁စနံ၊ဤစကားသည်။ယုတ္တံဝိ

ယ၊သင့်သကဲ့သို့။ဒိသတိ၊ထင်၏။ ။ဤဋီကာအလိုတော်အားဖြင့်မြတ်စွာ
ဘုရားအား ပစ္ဆာဇာတ်ခွန်ဖောလေးကြိမ်၊လက်ဝဲလက်ျာရဟန္တာအရှင်မြတ်
တို့အားပဋိဝေဇ္ဈနာဖောင်းကြွမ်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။အဋ္ဌမပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

(၉-၁၀) အဖေး။ ။ဘုရားသခင်။ ဗျာန်ဆင်ခြင်သော်။ ဘဝင်ဘပ်
မှု။အကြိမ်ရလိမ့်။ ။သာဝကကြီးငယ်။ဘပ်သို့ထူးခြား။ဘဝင်မျှားလိမ့်။
(၉-၁၀) အဖြေ။ ။ငါးပါးသော ဗျာန်အင်္ဂါဘို့တွင် တပါးပါးသော
အာရုံ၌ဖြစ်သော် အာဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော
ဖော၊ ဘကြိမ်နှစ်ကြိမ်သော ဘဝင်ထက်မလွန်မူ၍ အထပ်ထပ်သောဗျာန်
အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ အာဝဇ္ဇနဝသီမည်၏
၏။ ။ထို့ကြောင့်၊ ဋီကာ၌။ ။ပဉ္စသု ဗျာနင်္ဂေသု ဇောကာရမ္ဘဏောဉ္စဒ္ဒန္ဓာ
ဝဇ္ဇနာနန္တရံ ဇဝတုပဋ္ဌဇဝန ကတိပယဘာဝင်္ဂတော ပရံ အနာဂတ္ဘဝါ အပရာ
ပရံ ဗျာနင်္ဂါဝဇ္ဇန သမတ္တတာ အာဝဇ္ဇနဝသိတာနာမ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။
ပဉ္စသု ဗျာနင်္ဂေသု၊ ငါးပါးသော ဗျာနင်္ဂတို့တွင်။ ဇောကာရမ္ဘဏော၊ တပါး
ပါးသော်အာရုံ၌။ဉ္စဒ္ဒန္ဓာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ဖြစ်လေအာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ ဇဝတု
ပဋ္ဌဇဝနကတိပယဘာဝင်္ဂတော၊ လေးကြိမ်ငါးကြိမ်သောဖော၊ ဘကြိမ်နှစ်
ကြိမ်သောဘဝင်မှ။ ပရံ၊ အလွန်။ အနာဂတ္ဘဝါ၊မသွားမူ၍။ အပရာပရံ၊ အ
ထပ်ထပ်။ ဗျာနင်္ဂါဝဇ္ဇနသမတ္တတာ၊ ဗျာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါစွမ်းနိုင်
သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာဝဇ္ဇနဝသိဘာနာမ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီ မည်၏။ ။
ဤဋီကာ အလိုတော် အားဖြင့်၊ ဘုရား ရဟန္တာမဆို၊ သာမည ဘဝင် ဘ
ကြိမ်နှစ်ကြိမ်ကျခြင်းကိုပြတော်မူ၏။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၏အဘွင့်
မဏိဒီပဋီကာအလိုတော်အားဖြင့်ကား၊ လျင်သောဘဝင်၏ဖြစ်ခြင်းရှိ၏ဟု
သည်မြတ်စွာဘုရားအား နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်ဖြစ်သည်ဟုဘွင့်တော်မူ၏။
ဘုရား၊မဏိဒီပဋီကာ၌။ ။ဘဝင်ဝါသေသလဟုကောတိ ဇုဒ္ဓါနံတေ၊
ရမ္မဇာနိဒ္ဓေတိကို ဘဝင်စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဤမဏိဒီပဋီ
ကာအလိုဖြင့်၊ မြတ်စွာဘုရားအား ဘဝင်နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်ကျခြင်းကိုသာ၌
သည်ဖြစ်၍မြတ်စွာဘုရားနှင့်သာကဘို့ဘဝင်ကျခြင်းသည် ပါရမီမတူမျှ
သောကြောင့်မတူသင့်။ ထို့ကြောင့်လေးကြိမ်စသည်ဖြင့် သာဝကတို့အား
ဘဝင်ဖြစ်ခဏ်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ဤလို့ယူသော် အောက်ပစ္စဝေက္ခဏဇောအ
ဆုံးအဖြတ်နှင့်လည်းညီ၏။ ကျမ်းဂန်ထင်ရှားမရှိ၊ အတွေးနောမတိုသာ။ ။
နဝမ-ဒသမ၂ဋ္ဌာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

(၁၁) အမေး။ ။အပြားဆဲ့ဟခါ။တဒါရုံစစ်။မဖြစ်ကြရိုး။ဝိထိထိုးလော့။ ထက်ရိုးပြဟ္မာ။မှန်တ္တပါလျက်။တဒါရုံဝိထိ။မရှိလေကြဲ။

(၁၁) အဖြေ။ ။ပြဟ္မာတို့အား တဒါရုံအားကြိုးမေယာ အကြောင်းဖြစ်သောကာမာဝစရပဋိသန္ဓေဟူသောဒုကြောင်းမရှိသောကြောင့်၊ တဒါရုံမဖြစ်။ ။ဘိုကြောင့်၊ဦးကာဠီ။ ။နုပြဟ္မာနံ တဒါရမ္မဏူပနိဿယသည် ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေဇနကသဘာဝတော။ ။ဟုပိန့်ပြီ။ ။ပြဟ္မာနံ၊ တို့အား။ တဒါရမ္မဏ်းကိုး။ နဇ္ဈတ်ဆဲ့နိ၊အလိုမရှိကုန်။ ကသ္မာ၊ အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ တဒါရမ္မဏူပနိဿယသည်း၊ တဒါရုံ၏ အားကြိုးသော အကြောင်းဖြစ်သော။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေဇနကသည်၊ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓေ ဟူသော အကြောင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ဇောဒသမ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၁၂) အမေး။ ။ကာမသင်္ဂဟဝါ။တို့၌သာလျှင်။ တဒါရမ္မဏာ။ဘယ်ကိစ္စကြောင့်။ဖြစ်ရသည်ဘာ။ခဲလှစွာခဲ့။

(၁၂) အဖြေ။ ။ဇောဒသမပုစ္ဆာ၏ဝိသဇ္ဇနာမှပြန်သောအားဖြင့်၊ကာမာဝစရသင်္ဂဟဝါတို့အား တဒါရုံ၏အားကြိုးသောဒုကြောင်းဖြစ်ကော ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေဟူသောမျိုးစေ့ရှိသောကြောင့်၊ ကာမာဝစရ သင်္ဂဟဝါတို့အားသာလျှင် ဘဒါရုံဖြစ်သည်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ဘိုကြောင့်၊ဦးကာဠီ။ ။တထာ ကာမာဝစရသင်္ဂဟာနမေဝ တဒါရမ္မဏာဇာနိန်။ ။ဟုပိန့်ပြီ။ ။တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ကာမာဝစရသင်္ဂဟာနမေဝ၊ကာမာဝစရသင်္ဂဟဝါတို့အားသာလျှင်။ဘဒါရမ္မဏာ၊ဘဒါရုံကို။ ဇာဇ္ဈန်၊အလိုရှိကုန်၏။ ။ဒွါဒသမပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၁၃) အမေး။ ။ကြိယာဇောနောင်။သင့်အောင်လျှင်စွာ။ ဝေဒနာတရား။ မှတ်ယူစဉ်ခါ။ဘဒါရုံကိုဿ။ ကျသည့်ပုံလို။အကုသိုလ်နှင့်။ ကုသိုလ်ဇောမှာ။ ဝေဒနာတရား။မယူလေရ။ခဲယဉ်းစွဟည့်။

(၁၃) အဖြေ။ ။များသောအားဖြင့်၊အကုသိုလ်ဇောအရာ၌ လွှဲကျက်သောပုဂ္ဂိုလ်အားရုံခါကုသိုလ်ဇောစေသည်ရှိသော် အကုသိုလ်ဇော၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်သောလွှဲကျက်ခြင်းဖြင့် တိဟိတ်ကုသိုလ်ဇောနောင်မှလည်း အတိဟိတ်ဘဒါရုံသုံးခုဖြစ်၏။ကုသိုလ်ဇောတို့၌လွှဲကျက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ရုံခါအကုသိုလ်ဇော စေသည်ရှိသော်၊ အကုသိုလ်ဇော၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော

လေ့ကျက်ခြင်းဖြင့် အကုသိုလ်ဖောနောင်မှလည်း တိပိုတ်ဝဒါရုံ မဟာဝိ
ပါက်ခွစ်ခဲ့ဖြစ်သင့်၏၊ ထိုကြောင့် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဖောနောင်ဝေဒနာတို့
မယူရဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ငိုကာအဓိပ္ပါယ်။ ။အဘဲ့ကြောင့်ဘရာသိသနည်း
ဟူသောအမေးကိုပယ်လို၍။ ။တထာစတုတ္ထံပဉ္စာနေအဟောတုကော ခန္ဓေ
အနိစ္စတောဒုက္ခတောအနတ္တတောပဝါပသတိ၊ကုသလာကုသလေနိုးခြွေ အ
ဟောတုကော ဝိပါကောဟဒါရမ္မဏာတာဉာဏ်ဖွင့်တိ။ကုသလာကုသလေနိုးခြွေ
သဟေတုကော ဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဉာဏ်ဖွင့်တိ။ ။ဟုပဉ္စာန်းပါဠိ
ဟော်၌မိန့်သည်။ ။ဘထာစတာတောဝေ၊ထိုဇကြောင့်သာလျှင်။ ပဉ္စာနေ၊ပ
ဉ္စာန်းပါဠိဟော်၌။အဟောတုကော၊ အဟိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ခန္ဓာတို့ကို။
အနိစ္စတော၊အနိစ္စအားဖြင့်။ ဒုက္ခတော၊ဒုက္ခအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အနတ္တ.
အားဖြင့်။ ပဝိပသတိ၊ရှုတိ။ ကုသလာကုသလေ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဖော
သည်။နိုးခြွေ၊ချုပ်သည်ရှိသော်။အဟောတုကောပဝါကော၊အဟိတ်ဝိပါက်
ဘဒါရုံသိုးရသည်။ဘဒါရမ္မဏာဘာ၊တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဉာဏ်ဖွင့်၏။ကု
သလာကုသလေသည်။နိုးခြွေ၊သော်။ သဟေတုကော၊သဟိတ်ဖြစ်သော။ဝိ
ပါကော၊မဟာဝိပါက်တဒါရုံခွစ်ရသည်။ ဘဒါရမ္မဏာဘာ၊ဖြင့်။ ဉာဏ်ဖွင့်၊
ဖြစ်၏။ ။ဇေတရသမဟုဏ္ဏာဝိသင်္ခေနာပြီး၏။

---

(၁၄) အမေး။ ။ရူပအရူပ ။ဇာနနမှာ။တဒါ ရုံမဆို ကုသိုးတိုင်းသိုခဲ့။
(၁၄) အဖြေ။ ။ကာမဇော လည်း ဖြစ်စေ၊ ကာမာ ဝစရ သတ္တဝါ
လည်းဖြစ်စေ၊ ဝိဘူတာရုံ အတိမဟဂ္ဂတာရုံလည်းဖြစ်စေ။ ဤအဂ်ိသုံးပါးနှင့်
ညီလျှင်တဒါရုံဖြစ်၏။ ဟုကျမ်းဂန်ဆိုသောကြောင့်၊ ရူပအရူပဇောနောင်ဟ
ဒါရုံမဖြစ်။ ထုကြောင့်၊ကျမ်းတိုင်းသိုး၏။ ။ထုကြောင့်၊ လက်သန်းအဋ္ဌက
ထာခွ်။ ။ကာမေဇောနုသတ္တာ၊လမ္မဏာနုံနိယမေသင်း။ဝိဘူတေတိမဟဂ္ဂ
စ၊တဒါလမ္မဏမိရိတ်။ ။ဟုပိန့်ပြီ။ ။အနက်လွယ်၏။ ။ဂုဇ္ဇိသမဟုဏ္ဏာ
ဝိသင်္ခေနာပြီး၏။

---

(၁၅) အမေး။ ။ခဲငြုတ်ဖွယ်ဘာ၊ကုသလာကုသဖြေ။နိုရုဒ္ဓေပဉ္စာ။အနေမနော၊
ကျမ်းလာဖြောင့်လျက်။ဘဲ့ကြောင့်ကြိုးသာ၊ဖောနောင်မှာလျှင်။တဒါရုံက။ ဆို
ပြန်ကြသော။လူတို့ဖြေခဲ့။
(၁၅) အဖြေ။ ။အကယ်၍ အဗျာကတာ၏ အခြားမဲ့၌တဒါရုံကို ပဟာ
အံ့၊ထုဇ္ဈောစိတ်သည်အဗျာကတဖြစ်၍ ပရိတ္တာရုံ၌ ထုဇ္ဈောနောင်တဒါရုံဖြစ်၏၊

ဟုမိန္ဆွာအယူဖြစ်ရာ၏။ထိုကြောင့်၊ကြိုယာဇောနောင် တဒါရုံကိုပဋ္ဌာန်းပါဠိဘော်၌မပေါသည်။ မသင့်သောကြောင့် မပေါသည်မဟုတ်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ဋီကာ၌။ ။ယဒိအဗျာကတာနန္တရုံဝိဟဒါရမ္မဏံ ဝုစ္စေယျ၊ပရိတ္တာရမ္မဏောဝါဋ္ဌပ္ပဒါနန္တရုံဝိတ္တသပဝတ္ထိံ မညေယျ။ နို့ ကြိုယာဇပနာနန္တရုံနတဒါရမ္မဏံဝုတ္တံ၊နပနအလဗ္ဘမာနတော။ ။ဟုမိန့်၏။ ။ပါဠေ၊ပဋ္ဌာန်းပါဠိဘော်၌။အဗျာကတာနန္တရုံဝိ၊ အဗျာကတ၏အခြားမဲ့၌လည်း။ တဒါရမ္မဏံ၊ကို။ယဒိဝုဋ္ဌေယျ၊အုကယ်၍ဟောငြားအံ့။ပရိတ္တာရမ္မဏော၊ပရိတ္တာရုံဒိထိ၌။ဝေါဋ္ဌပ္ပဒါနန္တရုံဝိ၊ဝုဋ္ဌော၏အခြားမဲ့၌လည်း။ဘသ၊ ထိုတဒါရုံ၏။ပဝတ္ထိံ၊ဖြစ်ခြင်းကို။မညေယျုံ၊အောက်မေကုန်ရာ၏။ဇုတိတသ္မာ၊ထိုကြောင့်။ ကြိုယာဇဝနာနန္တရံ၊ ကြိုယာဇော၏အခြားမဲ့၌။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံကို။နဝုတ္တံ၊ ဟောဘော်မမူ။ ပန၊ ထိုသို့ဟောဘော်မမူသော်လည်း။ အလဗ္ဘမာနတော၊မရသင့်သောကြောင့်။နဝုတ္တံ၊ဟောဘော်မမူသည်ကား၊န၊မဟုတ်။ ။ ပန္နရသမဝဏ္ဏနာဝိသင်္ခုနာပြီး၏။

---

(၁၆) အမေး။ ။ဝုဋ္ဌောစိတ်မှာ။ ဘုစ်ခါကိုမှု၊ ဟောမပြုလျက်။ သုံးခါးဆက်၍။ဘက်သည့်အရာ။ဥာဏ်ထောတွင်း။တွေ့မြင်ရဲ့။ ခဲလက္ခဏာဘိ။မဟေတွေးမိရှင့်။

(၁၆) အဖြေ။ ။သုံးလေးကဏ္ဍတ်ထားဘုရားသခင်သည် အနန္တနယသမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ပုဂ္ဂိုလပဝိပါဂေဘုကာဘာဝမှာ ပဋ္ဌိယ်နံပဋ္ဌိယာနံဝိပါကာဗျာကတာနံကြိယာဗျာဂေတာနံခန္ဓာနံ အနန္တရပစ္စယေနပစ္စယော။ ။ဟုဟောတော်မူသည်။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ပုဂ္ဂိုလ၊ ခေါ်းခေါ်းခွဲဖြစ်ကုန်သော။ဝိပါကာဗျာကတာ၊ဝိပါက်အဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ ကြိုယာဗျာကတာ၊ကြိုယာအဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ခန္ဓာ၊ခန္ဓာတို့သည်။ ပဋ္ဌိယာနံပဋ္ဌာနံ၊ နောက်နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ဝိပါကာဗျာကတာနံ၊ ဝိပါက်အဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ ကြိုယာဗျာကတာနံ၊ ကြိုယာအဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ပစ္စယောဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ဟောတိ၊ဇို့။ ။(ဓာတ္ဝေပက္ခတည်း)။ ။ ဤပဋ္ဌာန်းပါဠိဘော်၌ရှေးရှေးသောအဗျာကတဟသည်နောက်နောံသောအဗျာကတအား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကို ဟောဘော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌောဟူသည်မနောဒွါရာဝဇ္ဇနိုးတည်း။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနိုးဟူသည် အဟိတ်ကြိုယာတည်း။အဟိတ်ကြိုယာဟူသည်အဗျာကတပင်တည်း။ ထိုသို့ဖြစ်၍

ပရိတ္တာရုံဝိထိဝိဇ္ဇနေရးနေရးအရကို၊ ပထမဝုဠ္ဠောဒုတိယဝုဠ္ဠောပဉ္စဉ်းတာရားကို ယူအပ်၏။ နောက်နောက်အရကို၊ ဒုတိယဝုဠ္ဠောတတိယဝုဠ္ဠောပဉ္စယုဇနတာရားကိုယူအပ်၏။အဝဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ ပြားသောအနက်တို့ကိုနှံ့စေခြင်းငှါ။ပုရိမာပုရိမာ၊ပစ္ဆိမာနံပစ္ဆိမာနံ၊ဟုဝိစ္ဆာဖြင့်နှစ်ကြိမ် ပေါတော်မူသောကြောင့်တည်း။ကြွင်းသောကြိယာဇောတို့ဇနေရးနေရးအရကို၊ပထမဇောဒုတိယဇော တတိယဇောစသည်ကိုယူ။ နောက်နောက်အရကို၊ ဒုတိယဇောစသည်ကိုယူ။ ဝိပါက်အဗျာကတတို့ဇဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာယူ။ အဝဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူ၊သထာလာဘနည်းဖြစ်သောကြောင့်ဟုတည်း။ထိုကြောင့်ဘုရားအလိုတော်ကိုအကြွင်းမရှိသိတော်မူသောဘုရားသားတော်စစ်ဖြစ်ကုန်သော အဇ္ဈကထာဆရာမြတ်တို့သည် အဗျာကတချင်း အနုန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာ.ပရိတ္တာရုံဝိထိအာဘွင့်၌။ ဒိဝါဝိကွတ္တုံဝေါဋ္ဌဗ္ဗုနံ၊ ဟုမိန့်တော်မူသည်။အဇ္ဈကထာဆရာ၏အလိုကိုသိကုန်သောဋီကာဆရာတို့သည်လည်း။ ဒိကွတ္တုံဝါဒီကွုံဝါ၊ဟုပိကပ်အနက်ရှိသောဝါသဒ္ဒါနှင့်ဟကွ ဘွင့်ဟော်မူကုန်သည်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။သောဠသမပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၁၇) အမေး။ ။အတိမဟန္တာ။မဟန္တာရုံ။တကြမ်ကြီးလျက်။တပုံနောင်လာ။ပရိတ္တာတွင်။နှစ်ခါလည်းကောင်း။သုံးခါလောင်း၍၊ ဆောင်းပြန်ရသော။ ပြောကြတုံပါ။ခဲမောစွာ၏။

(၁၇) အဖြေ။ ။အဗျာကတောဓမ္မော ကုသလသဿဓမ္မသဿအနုန္တရပစ္စယေနပစ္စယော။ ။ဟူ၍ဖြင်း။ ။အဗျာကတောဓမ္မော အကုသလသဿဓမ္မသဿအနုန္တရပစ္စယေနပစ္စယော။ ။ဟူ၍ဖြင်းပဋ္ဌာန်း၌ပေါတော်မူ၏။ ။ အဗျာကတော၊အဗျာကတဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊သည်။ ကုသလသဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ဓမ္မသဿ၊အား။ အနုန္တရပစ္စယေန၊ အနုန္တရသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယောဥပကာရဓကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ပေါတော်၊၏။ ။(အကုသိုလ်၌လည်းနည်းတူအနက်ပေး)။ ။ဤသို့ဝုဠ္ဠောသည်ကုသိုလ်အကုသိုလ်အားအနုန္တရသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုရာ အတိမဟန္တာဝုံ၌ အဗျာကတအား အနုန္တရသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုရာပရိတ္တာရုံဝိထိကဲ့သို့။ ပုရိမာပုရိမာ၊ဟုဝိစ္ဆာဖြင့်မပေါ၊သာမည်သာ ပေါတော်မူသောကြောင့်၊ အဇ္ဈကထာဆရာမြတ်တို့လည်း တကြိမ်ဆိုတော်မူကုန်သည်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ပရိတ္တာရုံ၌ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဟူသောအမေးကို၊နောက်၌ဖြေခဲ့ပြီးသော ဝိသဇ္ဇနာကဲ့ဖြ၍သိလေ။ ။လပွတ္တရသမပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

(၁၈) အနေမး။ ။ဘဒါရုံဖောဝုဠ္ဍောဝါရ။ သုံးပါးအာချုပ်။ စိတ္တုပ္ပါန်ဂို။ ဖြစ်လေဘိ၍။ဗိသယပဝတ်။ဆိုလတ်သင့်စေ။ကင်းကွေ့သင်္ဘင်း။ဒိဃိစိတ္တုပ္ပါန်။ ကင်းစင်လွတ်သား။ဆွတ်ဆွတ်ဖြုစွာ။မောဃဝါဒေါ့။ဘဝင်းထွသား။အာနေ့ ဖြတ်လွှ။ဗိဃိပသျက်။ပိသယာ့ဝဘွဲ့။ဆိုဖြန်ဘိခဲ့။

(၁၈) အဖြေ။ ။ဗိဃိစိတ်ဂို့မှပိသယပဝတ်ဆိုသည်မဟုတ်။ အလုံးစုံသောစိတ် ၏သောစိတ် ၏ဂုဏ်ရုံအစဂို့ရှိသော အာရုံခြောက်ပါးကို့အားဝှံပြုသည်ကိုပိသယပဝတ်ဆို ဆိုသည်ဖြစ်၍ အဘိပရိတ္တာရုံဒိဃိဒ္ဓိ အလုံးစုံသော ဘဝင်စိတ်တို့သည်းကံ၊ကမ္မနိဒါဟ်၊ဂတိနိမိတ်၊ဟုဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါးဟွင်းပ ပါးပါးကို့ အာရုံပြုကုန်သောကြောင့်၊ ပိသယပဝတ်ဆိုသည်ဖြစ်ရာ၏။ ။ ထိုးကြောင့်၊အဒ္ဓဂေတာဒ္ဒါ ။ဗိဃိမတ္တာနံပုဂ္ဂလာနံ-ဟမ္မနိဒိတ္တ-ဂတိနိမိတ္တဉ္စ ဒေသနာဝိဘာဝိသယပဝတ်ဆို။ ။ဟုမိန့်ပြု။ ။အနက်လွယ်ဂို့။ ။ဂိုကာဒ္ဒါ လည်း။ ။ပိသယာနံဒ္ဒါခေသုပိဘဝေသုစိတ္တာနုပဝတ်ဘဲပိသယပဝတ်ဆို။ ။ ဟုဘွင့်ဟောမူပြု။ ။ပိသယာနံ၊အာရုံဘို့၏ဒ္ဒါခေသု၊ဒ္ဒါရုံဘို့၌စိတ္တာနံ၊စိတ် တို့၏ပဝတ်ဆို၊ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဂလယ ပဝတ်ဆိုမည်ဂို့။ ဝါကား ပိသယသု၊ အာရုံတို့၌စိတ္တာနံ၊ဘို့၏ပဝတ်ဆို၊သည်။ဂလယ ဝတ်ဆို၊၏။ ။ဘနည်းဟူး။ ။ အဘမဟန္တဝရုံ၊ မဟန္တဝရုံ၊ ပရိတ္တာရုံဘို့၌ဒ္ဒါဥာဝရုံကို့အာရုံပြု၍ဒိဃိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဘာကြောင်းကုံရည်၍ ပိသယပဝတ်ဆိုဆို သည်။အတိပရိတ္တာရုံ၌ဒ္ဒါဥာဝရုံသည်ဘဝင်စလနဘဝစွဲရှိသောဘဝင်စိတ် တို့၏ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း ဖြစ်သည်ကဲ့ ပိသယပဝတ်ဆိုသည်ဟု၊ ဖြေရာ ၏။ ။ထိုးကြောင့်၊ဂိုကာဒ္ဒါ။ ။အာရမ္မဏာတူဟာတိ ပိသယဟုတာပယ္ယာယ ဝုတ္တာဝေ။ ။ဟုမိန့်ပြု။ ။အဋ္ဌသမ္ဘဏ္ဍပိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၁၉) အခမေး။ ။ဒြိန္ဒြင့်သကားး။ ဂွါလ်ခြားလျှင်။ ကံကားဥက္ကဋ္ဌ။ သြမ ဟုတ်။ပစ္စယမတူ။ဇွဲစွာဟူ၏စိတ်ယုက်သောခါ။ သခြိုဘင့်ခဲ့ခဲ့။ လေးဆဲ့တစ်စိ။ အမျှချိုခဲ့။

(၁၉) အဖြေ။ ။ထိုဒ္ဒိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သုဂတိဒုဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ကံပင်မတူသော်လည်း၊ ထိုကံ၏အကျိုးဖြစ်သော မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပ္ပ ယုတ်ပဋိသန္ဓေလေးခု၊အဟိတ်သောမနုဿသဟဂုတ်သန္တီရဏပဋိသန္ဓေ ဟခု၊ဤပဋိသန္ဓေငါးခုတို့သည် ဉာဏကင်းသည်ဖြစ်၍ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ဒုဖြစ်ဖြင့်တူလေသောကြောင့်၊ ထိုနှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဟာဝိ ပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခုကိုမရနိုင်သည်ဖြစ်၍ လေးဆဲ့တခုစီစိတ်၏

တူသည်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ ဦးကာ၌။ ။မှလသန္ဓိယာဇာဒုဘာဘာ တောဉာဘိန္ဒပိုနထိုတိုဟောတုကတဒါလမ္ဗကံ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။မှလသန္ဓိယာ၊ မှလပဋိသန္ဓေ၏။ ဇာဒုဘာဝတော၊ဉာဏ်ကင်းသည့်အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဘိန္ဒပို၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော ဒွိဟိတ်ပဋိလ်-သုဂတိအဟိတ်ပဋိလ်တို့အား၊လည်း။ တိဟောတုကတဒါလမ္ဗကံ၊တိဟိတ်တဒါရုံသည်။နဿို၊မရှိ ။ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယသည်းဤနည်းပင်။ ။ဂန္ဓိုနဒိသတိမပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၂၀) အမေး။ ။ဆဲ့နှစ်လိဆို။ အကုသိုလ်ဓမ္မ။ သာဝဇ္ဇဟု။ ဒုက္ခလက္ခဏာ။မှတ်ပါသင့်လ။ဝိန့်ပြီးမှလျှင်။ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ။ ပါယ်ရှာရပ်ဖြေ။ သဇန္ဓမပေး။အကျိုးဝေး၏။ ဖြစ်ရေးဖြစ်ဘို့။ ဘယ်သို့အခြင်း။ ဒုစာင်းပြန်လေခဲ့။ ဉာဏ်အားနဲ့၏။

(၂၀) အဖြေ။ ။မြတ်စွာ ဘုရားသည် အံနန္တနယ ပဉ္ဉာန်းကျမ်း၌။ အထက်မဂ်သည် ပါယ်အပ်သော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကို၊ ပဝတ္တိအကျိုးကိုရည်၍ သဟစာတ္တကမ္မပဿည်းကိုသာ အားထုတ်တော်မူ၏။ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကို ရုည်၍ ,နာနာက္ခဏိက ကမ္မပဿည်းကို အားထုတ်တော်မမူ။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပဿည်းကိုကြဉ်၍ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုငဉ်ခြင်းမည်သည်မရှိ။ထို့ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓစ္စစေတ်နာသည့်အပါယ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုမပေးဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ ထို့ကြောင့်၊ဦးကာ၌။ ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗစေတနာယ သဟစာတကမ္မ ပစ္စယတာဝေါဥဒ္ဓစ္စော။နနာနာက္ခဏိကပဿယတာဝေါ၊ နစနာနာက္ခဏိက ပဿယံဒိနာပဋိသန္ဓိအာကာဆုနံအတ္ထိ၊ တသ္မာနတ္ထိဘဿာ သဗ္ဗထာပိ ပဋိသန္ဓိ ဒါနန္တိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။ ပဟာတဗ္ဗစေတနာယ၊ပယ်အပ်ဖွယ်ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏။ သဟစာတကမ္မပဿယတာဝေါဝ၊သဟစာတကမ္မပဿည်း၏အဖြစ်ကို သာလျှင်။ ဘဂဝတာ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဋ္ဌာနေ၊ပဋ္ဌာန်း၌။ ဥဒ္ဓစ္စော၊ ထုတ်ဟော်မူအပ်၏။ နာနာက္ခဏိကပဿယတာဝေါ၊နာနာက္ခဏိကကမ္မ ပဿည်း၏အဖြစ်ကို။ နဥဒ္ဓစ္စော၊ ထုတ်ဟော်မမူ။ နာနာက္ခဏိကပဿယံ၊နာနာက္ခဏိကကမ္မပဿည်းကို။ ဝိနာ၊ကြဉ်၍။ ပဋိသန္ဓိအာကာဆုနံ၊ပဋိသန္ဓေကိုငဉ်ခြင်းသည်။နစအတ္ထိ၊မရှိ။တသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။တသာ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏။သဗ္ဗထာပိ၊ခပ်သိမ်းသောအပြားဖြင့်လည်း။ ပဋိသန္ဓိဒါနံ၊ ပဋိသန္ဓေကိုပေးခြင်းသည်။နတ္ထိ၊မရှိ။ ။ဒိသတိမပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

(၂၁) အမေး။ ။မာဂဓိမဲ့သည့်ဓာင်။ သခင်သတ္ထာ။ ရဟန္တာတို့။ မရဏာသန္န။ကျသောအခါ။ငါးဖွါရလော။မနောဒွါရ။နှစ်ထွေမျှတွင်။မုချစိတ်ဖြာ။မသိသာတည့်။

(၂၁) အဖြေ။ ။ရဟန္တာအာဓာင်မြတ်တို့၏ မရဏာသန္နဝိထိသည်၊ဓောနောင်စုတိ၊ဓောနောင်ဘဝင်ဘာဝင်နောင်စုတိ၊ တဒါဠံနောင်စုတ်၊ ဓောနောင် တဒါဠံတဒါဠံနောင်ဘဝင်ဘဝင်နောင်စုတ်၊ဤလေးပါးသော မနောဒွါရဝိထိတို့ကွင် တပါးပါး ဝိထိဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ထို့ကြောင့်၊မဏိမဇ္ဈိသာဠိကာ၌။ ။စုတိပရိယောသာနံ စိတ္တာနန္တိ ဓမနောဒွါရိကဝိထိစိတ္တာနိဇေဝါဠိပ္ပေတာနိ။ ။ဟုဓိန့်ပြီ။ ။စုတိပရိယောသာနာနံစိတ္တာနန္တိဇ္ဈေ၊စုတိ။ပ။ စိတ္တာနံဟူသော်ဤပါဠိ၌၊ မနောဒွါရိကဝိထိစိတ္တာနိဇေဝ၊ မနောဒွါရ၌ဖြစ်သောဝိထိစိတ်တို့ကုံသာလျှင်။ အဠိပ္ပေတာနိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ။ဇေကဒိသတိမပုဏ္ဏာဝိသင်္ခုနာပြီး၏။

---

(၂၂) အမေး။ ။ရဟန္တာအာဓာင်မြတ်သခင်တို့။လွင်နိဗ္ဗု။ရပ်။ ကပ်မည့်ကရိဏ်း။ ထိုအပိုင်းဝယ်။ ထင်တိုင်းပေရော်း။ နာပ်ရပ်များကံ့။ စိဟ်ထားမှတ်ကာ။မရဏာသန္န။ စုတိကျဟု။ ပြဿနာအရာ။ ဤအခါတွင်။ဓောသောထုင်သည်၊ ချုပ်သည်မှန်ဘိ၊ စုဘဲစိဘိုင်။ ထင်၏ဟူ၍။ ယူရေမည်လော။ ဆေးကြောမစင်။မြူမလွင်ခဲ့။

(၂၂) အဖြေ။ ။ရဟန္တာအာဓာင်မြတ်ဘို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသောအခါ၊ ထင်တိုင်းသောနာပ်ရပ်ဟရူးဟူသောအာရုံက်ံ့ မနောဒွါရာဇဝဉ်နိုးမရဏာသန္နဓောဘို့သာထင်၏။စုတိမထင်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။သို့ကြောင့်၊ ဦးကာဒ်။ ။ဟတ္ထစိပန် အနုပုဒ္ဓမာနုသဒီဏာသဝဿ ယထောပဒ်ဒိတံ နာမရူပဓမ္မာဒိကမေ၁ စုတိပရိယောသာနာနံ စိတ္တာနံ ဂေါစရဘာဝံ ဂစ္ဆတိ၊ နကမ္မကမ္မနိမိတ္တာဒယော။ ။ဟုဓိန့်ပြီ။ ။ဟတ္ထစိ၊ တစုံဘရသော ဘဝ်။ အနုပုဒ္ဓမာနသ၊ မဖြစ်လတ္တံ့သော။ ဒီဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယထောပဒ်ဒိတံ၊ထင်တိုင်းသောအပြားရှိသော။ နာမရူပဓမ္မာဒိက၁ေ၁၊ နာပ်ရပ်အစရှိသောဘရားသည်သာလျှင်။ စုတိပရိယောသာနာနံ၊ စုတိအဆုံးရှိကုန်ကုန်သော။စိတ္တာနံ၊ မနောဒွါရိကစိတ်တို့၏။ဂေါစရဘာဝံ၊သို့။အာရုံ၏အဖြစ်သို့။ဂစ္ဆန္တိ၊ရောက်၏။ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တာဒယော၊ ကံ၊ကမ္မနိမိတ်အစရှိသည်တို့သည်။ ဂေါစရဘာဝံ၊သို့။ နဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ။ဤ၌စုတိအဆုံးရှိသောကြောင့်စုတိကိုလွတ်၊ စုံတို၏ အာရုံကားအမြဲ ကံ၊ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိ

ဂန္ဓိရဏ္ဍပုဏ္ဏာဝိသင်္ခုန။

မိတ်ဟာမှတ်။ ။ဒွါဒိသတိမပုဏ္ဏာဝိသင်္ခုနာပြီး၏။ ။ပဌမပိုဒ်၌ ၂၂-ပုဏ္ဏာ ၏ပိသင်္ခုနာဝံကားဤတွင်ပြီး၏။

ဒုတိယပိုဒ် ၂၂-ပုဏ္ဏာအာဖြေ။

(၂၃) အမေး။ ။ထိုထိုစိတ်မှာ။ စဉ်ကာမပြုတ်။ ဥပါဒ်ဌိတင်။ဖြစ်သည့် အင်ကို။ရှင်ပင်ဘုန်းရှိ။အဘိဓမ္မာ။ဒေသနာ၌။ စိတ်ဖြာစဉ်စိ။ရွေးခွန်းချီ၍။ ဦးကို တွတ်ဝံ့တွတ်။မရွတ်ခဲ့ဘဲ။ဘယ်စိတ်ဖွဲ့၍။သွဲ့ဘော်မူသည်။နားမလည်ခဲ့။

(၂၃) အဖြေ။ ။စိတ္တယဓိကံ၏ဝိဘင်းခွ၊ ဥပါဒ်၊ဌိ၊ဘင်အားဖြင့် သုံးပါး ပြားသောစိတ်ဟူသော တခုသောတရားခွ ဥပါဒ် အခိုက်အတန့်မှပြားသော. ဘင်အခိုက်အဘန့်ကို သိအပ်သကဲ့သို့၊ ဘင်သို့ရှေး၌သော အခိုက်အဝန့် ကို၊ဦဟုအလိုရှိအပ်၏။ဒိဂပဒေလဒ္ဓနှုန်းနည်းကိုပြတော်မူလိုသောကြောင့်၊ဝဲ ဘင်းခွစိတ်၏ ဦးကိုမဟောဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ဓိဂပဒဝလဒ္ဓန နည်းဟူသည်၊ ကျောက်ပျာခွိသားဘို့၏ဘကိစ္စာသက်ရာကို ဖြင်သဖြင့်၊ ကျောက်ပျာ၏ အ လယ်ခွိယားတို့၏ခြေရာကို ဆခြ သိအပ်သကဲ့သို့၊ ဥပါဒ်ဟူသောအစ၊ဘင် ဟူသောအဆုံးကိုဟောတော်မူလဖြင့်၊ ဦဟူသော အလယ်ကို ဆခြ သိအပ် သောကြောင့်၊ဓိဂပဒဝလဒ္ဓနနည်းမည်၏။ ။ထိုကြောင့်၊ ဦးကာခွိ။ ။ဂုဏ္ဍ ဘေတဏ္ဍကောသို့၊ဓမ္မေယေဝ ယထာဓမ္မာ။ ဥပ္ပါဒါဝဏ္ဍတောဘိန္နာ၊ဘင်္ဂါ ဝဏ္ဍာ တဇေဝတု။ ။ဘင်္ဂသာဘိမုခါဝဏ္ဍာ၊ ဇာသ္သိတမ္ပိဘဝိဿတိ။နယ ဒဿနတောဇေသာ၊ ဝိဘင်္ဂေနတုဒေသိတာ။ ။ဟာပိန့်ပြီ။ ။ဘဏ္ဍ၊ထိုစိတ် ၏ ဦခဏာမဂ္ဂိဇံသာစကားခွ၊ပဂိဟာရော၊အဖြကို။မယာ၊ငါသည်။ဂုဏ္ဍတော၊ ဆိုဦးအံ့။ဇကောဘိံ ဓမ္မေယေဝ၊ဥပါဒ်၊ဌိ၊ဘင်အားဖြင့် ပြားသောစိတ်ဟူသော တခုသောတရားခွသာလျှင်။ဥပ္ပါဒါဝဏ္ဍတော၊ဥပါဒ်ဟူသော အခိုက်အဘန့် မှ။ဘိန္နာ၊ပြားသော။ဘင်္ဂါဝဏ္ဍာ၊ ဘင်အခိုက်အဘန့်ကို။ မဘာယထာ၊ သိ အပ်သကဲ့သို့။ တဇေဝ၊ ထုံအတူသာလျှင်။ ဘင်္ဂသာ၊ ဘင်သို့။ အဘိမုခါ ဝဏ္ဍာ၊ရှေးရှုသောအခိုက်အဘန့်သည်။ အဏ္ဍ၊ရှိ၏။ အယံ၊ ဤဘင်သို့ရှေးရှု သောအခိုက်အဘန့်ကို။ဦတိ၊ဦဟူ၍။ဇာသ္သိတမ္ပိ၊ဒေလိရှိအပ်၏။ နယဒဿန တော၊ ဓိဂပဒဝလဒ္ဓနနည်းကို ပြတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဇသော၊ထိုဦခဏာကို။ ဝိဘင်္ဂေ၊ စိတ္တယဓိကံဝိဘင်းခွ။ နဇေသိဟာ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ။ပဌမ ပုဏ္ဏာဝိသင်္ခုနာပြီး၏။

---

(၂၄) အမေး။ ။လေးမည်ကံစု။ကျိုးပေးမှုတွင်။ဂရုကာကံ။ခံကမလွတ်ပေးမြဝတ်ဟု။စွဲမှတ်ပါရ။ဇာတိယတို့။အဋ္ဌသမာပတ်။ အမြတ်ဝသီ။ဈာန်ကို ဒိဗ္ဗ။ကံညီမမျှ။ဈာန်ပျံရ၍။ပြဟ္မာ့အစစ်။ ဖြစ်သောကာရဏာ။ မိန်းမအသွင်။ဖြစ်ခြင်လေဘိ။ပုဂိုလ်သယောင်။ဦးသျှောင်မကုန်။ပန်းဘိုက်ထွန်းလှ။ ရုပ်ရှုပနှင့်။ဖြစ်ရသလော။ဘက်ပြောဗိတိ။မည်နိုင်ပါ။

(၂၄) အဖြေ။ ။သမာပတ်နှင့်ပြည့်စုံသော မိန်းမတို့သည် ပဌမဈာန် ဖြဟ္မပါရိသင်္ခာဘုံ၌သာ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ထိုသို့ဖြစ်သော် ယောကျ်ားလည်းမ ဟုတ်၊မိန်းမလည်းမဟုတ်၊နပုံးဖြစ်၏။ ။ထို့ကြောင့်၊ဇာတ်ဩဝါဒ၌ ဘုရားရှင်သည် ဂဘိဏီဖြစ်သော ဒေဝီကို ဤသို့ဟောတော်မူအပ်၏။ ဂဘိဏီ ဒေဝီ၊ ဤသို့ဟောတော်မူသော် ဂဘိဏီဒေဝီသည် ဘုရားရှင်အား ဤသို့လျှောက်ထား၏။ ဘုရား

ဇာတ်ထိုလိင်၏ ယုတ်လေသောကြောင့်၊ ပြိတ္တာပါရိ သည်းခံတုံ့ခြ သာဖြစ်ကုန်၏။ မဟာပြိတ္တာအစရှိသောအထက်ဘုံဘို့ခြမဖြစ်ကုန်။ ထိုပထမစျာန်ပြိတ္တာပါရိ သင်္ခ်ာတုံ့ခြသမာပတ်နှင့်ပြည့်စုံသောယောကျ်ား၊ မဖြစ်ဟူ၍လည်းမဆိုအပ်။ ဤမြတ္တာတုံ့ခြဇာတ်ထိုလိင်ပုဂ္ဂိုလ်ကင်းသော်လည်း၊ အလုံးစုံသောပြိတ္တာတို့သည် ယောကျ်ားအသွင်ချည်းသာဖြစ်၏။ ဝိန်းမအသွင်မဖြစ်ဟု၊ ဆိုရာ၏။ ။ထို ကြောင့်၊ သမ္မောဟာဝိနော ဒနီအာမည်ရှိသောဒိဘင်းအာဠာဝကထာ၌။ ။ဇာတ်ထိစ ဇာတ်စျာနံဘာဒေတွာကာလံကတွာပြိတ္တာပါရိသင်္ခ်ာနံ သပာဟျတံဥပပဇ္ဇတိ၊ နံ မဟာပြိတ္တာနံ၊ပုရိသောဘဏ္ဍနဥပပဇ္ဇတိ ဘိဝဒ္ဓနဝတ္ထုဇ္ဇာသေမာနေဝိစတ္ထုဥဘ ယလိင်္ဂါဘာဒေဒုရိသ သင်္ခ်ာနာဝပြိတ္တာဒနာ၊ နံအာထိလဒ္ဓုဝနံ။ ။ဟုဒိနံ ပြီ။ ။ဇာတ်ထိစာမိန်းမသည်လည်း။အုဒာဟျိလျ ဘိဒ္ဓံ၊ ဘျာနံ၊ဘျာနိက်ံ၊ တာဒေဝတ္တာ၊ ပွါးစေ၍။ကံသေကတွာ၊ ဒုဇေတ့၍။ ပြိတ္တာပါရိသင်္ခ်ာနံ၊ ဘိုပတ္တပါဒိလသင်္ခ်ာတုံ့ခြ တို့ဖြ။သပာဟျတေံ၊သို့။ဥပပဇ္ဇတိ၊ဖြစ်၏။မဟာပြိတ္တာနံ၊မဟာပုဉ္ဇပြိတ္တာဘို့ခြ၊ သပာဟျတံ၊သို့။နဥပပဇ္ဇတိ၊မဖြစ်။ဂိုရိသော၊လောကျ်ားသည်။တဇ္ဇ၊ကဲ့ပြိတ္တာပါရိသင်္ခ်ာတုံ့ခြ။နဥပပဇ္ဇတိ၊မဖြစ်။ဇာတ်၊ဤသို့ ဖြစ်သော်၊ဥဘယလိင်္ဂါဘာဝေ၊ဆုဥသိဘင်း၊ပုဉ္ဇဘဝကဲ့သည်၏အ ဖြစ်သံ့သည်။ သမာဒနဝိ၊ဖြစ်ဝေသ်လည်း။ ပြိတ္တာဒနာ၊ပြိတ္တာဘို့သည်။ ပုရိသ သင်္ခ်ာနာဝ၊ယောကျ်ားသင်္ခ်ာနိဂိဂုနိသည်သေးလျှင်၊ဟာနိ၊ကုနိ၏။ဆုထို သင်္ခ်ာနာ၊ ဝိန်းမသင်္ခ်ာနိဂိဂုနိသည်၊ နဟာနိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ။ပုဒိယ ပုဆ္ဆာဝိသင်္ခ်ာနာပြီး၏။

(၂၅) အဓမေး။ ။ပြိတ္တာပဉ္စကာ။မြင်သမျှငါ။ စျာနံ၊ရှေ့သည်းသာ၊ ဟုတ်ပါ လိမ့်လား။၃။

(၂၅) အဓဖြေ။ ။အချို့သောအသည်သဘော်ဒဋ္ဌိ ဖြစ်သဲ ဖြစ်လတ္တံ့သော တိတိတ်ဂုဏစဉ်ပုဉ္ဇိုလ်တို့သည် အိဉ္စိဘို့၏ကောင်းခြင်ရပါနံ၊ပြုခြင်ငါသည် စိတ်ကံ့မှိခြင်းပြစ်မှားခြင်း၊ ဓာတ်ဝေခြင်းတို့ဝ ည်ပြုတ်ကုန်၏။ စိတ်ရှိ ခြင်းခြံအပြစ်ကံ့မြင်ခြင်စိတ်မရှိခြင်းသည်တ ဲ့ပေါတ်ဝေလျာက်ပတ်၏။ ထိုစိတ် မရှိခြင်းသည် မျက်မှောက်ခြံ ဂိုဇ္ဈာနိဘဝည်းဟု,နာဓကခန္ဓာဓလေးပါးခြံ ပယ်ခြင်း ကံ့စွန့်၍ ပဋ္ဌမစျာနိက်ံ ပွါးစေ၍ အသညသတ်ဘုံခြံ ဖြစ်ကုန်၏။ ကံ့အသ ညသတ်ဘုံခြံဖြစ်သောအခါ၊ ရူပကာယာသာဟည်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ရုပ် ခြင်းထိုင်ခြင်းလျောင်းခြင်းဇာဂရိယာပုထ်တို့ကင်ဟာပါးပါးလေ ဇာဂရိယာပုထ် ဖြင့်ဖြစ်၏။ ထိုဇာဂရိယာပုထ်ဖြင့် ပန်းချီဆေးရေးချပ်ကဲ့သို့ ကမ္ဘာငါးရော ဟည် ကုန်၏။စျာနိဟူသည်လည်း။ဝိတက်၊ဝိစာရ၊ပီတိ၊ဇောဂ်ဂတ်သာ၊ဥပေက္ခာဤစျာန်

အဂ်ါငါးပါးသည်မရှုအားဖြင့်ဈာန်မည်၏။ထိုဈာန်နှင့်ယှဉ်သောရုပ်ဝစရအရုပါဝစရစိတ်သည် ဥပစာအားဖြင့် ဈာန်မည်၏။ ကံ့ကြောင့်။ အသည္ဘသတ်ဖြတ်ဟွာတို့အားဈာန်ရမဟုတ်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ဘိုးကြောင့်၊သမ္မောဟပါဝနောဒနိအမည်ရှိသောဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ၌။ ။ဧကစ္ဆေဟိတိထ္ထာယထနေ ပဗ္ဗဇိတ္ထာ။ပ။ ပဋ္ဌကပ္ပသဘာနိတိဋ္ဌန္တိ။ ။ဟုမိန့်ဖြို။ ။ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဧကဠွေ၊အချို့သောသူတို့သည်။တိတ္ထာယတာနေ၊တိတ္ထိဂံ့ချင်း၌။ပဗ္ဗဇိတ္ထာ၊ရသေ့ရဟန်းပြု၍။စိတ္တံ၊ကို။နိသာယ၊မှီ၍။ရဇ္ဇနဒုသနမုယှနာနိနှာမ၊တပ်ခြင်းပြစ်မှားခြင်း ဝတ္တေဝေခြင်း မည်သည်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇုတိ၊ သို့။ စိတ္တေ၊စိတ်၌။ဒေါသံ၊အပြက်ကို။ဒိသွာ၊မြင်၍။အစိတ္တကာဘာဝေါနာမ၊ စိတ်မရှိသည်၏အဖြစ်မည်သည်။ သောဘဏော၊ ဘင့်ဟယ်၏။ ဝေါ၊ဤစိတ်မရှိသည်၏အဖြစ်မည်သည်။ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်မည်၏။ ဇုတိ၊ဤသို့။သညာဝိရာဂေါ၊သညာကင်းသည်ကဲ့။ဇနေတွာ၊ဖြစ်စေ၍။ တတြ၊ထိုဈာန်ငါးပါးတို့တွင်။ပဋ္ဌမံ၊ငါးခုတို့၏ဤညီကြောင်းဖြစ်သော။ သမာပတ္တိံ၊ သမာပတ်ကဲ့။ဘာဝေတွာ၊ပွါးစေ၍။တဇ္ဇ၊ထိုအသည္ဘသတ်ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။တေသံ၊ ထိုအသည္ဘသတ် ဖြဟ္မာဘို့အား၊ ဥပပဇ္ဇိတ္ထဏော၊ဖြစ်သောခဏ၌။ ဧကော၊ တပါးသော။ ရူပက္ခန္ဓောယော၊ ရူပကွန္ဒာသည်သာလျှင်။နိဗ္ဗတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ ဒွတွာ၊ရပ်လျက်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ဖြစ်သော၎င်းရှိ၊လိုသည်။ ဒွိတကော၀၊ရပ်လျက်လျှင်။ နိသိဒိတွာ၊ထိုင်၍။ နိဗ္ဗတ္တော၊သည်။ နိသိန္နော၊ ထိုင်လျက်လျှင်။ နိပဇ္ဇိတွာ၊လျောင်း၍။ နိဗ္ဗတ္တော၊၀သည်။ နိပန္နော၀၊လျောင်းလျက်လျှင်။ စိတ္တကမ္မရူပသဒိသာ၊ ပန်းချီဆေးရေးရုပ်နှင့် တူကုန်သည်။ဟုတွာ၊ဖြစ်၍။ ပဋ္ဌကပ္ပသဘာနိ၊ ကမ္မာဂါးရာတို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ။တတိယပုဆ္ဆာပိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၂၆) အဓမေး။ ။နှစ်ပါးဘာ။ ရုပ်ရူပနှင့်။ ကာယဇ္ဈန်း၊ နှစ်ထွေရုံး။ သားရေဖုံးသား။ကိုယ်လုံးပျံကာ။နှံ့၍သာလျှင်။ဘည်ပါချင်သော။ ရောနှောဖိမည်။မနှောမည်ကို။နားလည်ခံရ။ခက်လှစွာလွန်း။ ၄။

(၂၆) အဖြေ။ ။ဇုဘွိဘာ၀ကလာပ်၊ ပုမ္မာဒကလာပ်၊ ကာယဒသကာကလာပ်။ ဤသုံးပါးသောကလာပ်တို့သည် ဟုကိုယ်လုံးနှံ့၍ တည်ကြင်းသည်းသည်လည်း။အာကာသဓာတ်ဟုဆိုအပ်သော ပရိစ္ဆေဒရုပ်ပိုင်းခြားရကား။မရောနှောဟုဖြေရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ဋီကာ၌။ ။စက္ခုဒသကာဒိ ဧကေကကလာပကတာနံ ရူပါနံ ကလာပန္တရေဟိ အသံကိဏ္ဏာဘာဝါပါဒနာသေနပ

ရိဆ္ဆေဒကံ၊ တေဟိဝါပရိဆ္ဆိန္နမာနံ၊ တေသံပရိဆ္ဆေဒမက္ခံဝါရူပံပရိဆ္ဆေဒရူပံနာမ။ ။ဟုမိန့်အပ်ပြီ။ ။စက္ခုဒသကာဒိကေကကလာပဂဟာနံ၊ စက္ခုဒသကာ၊သောတဒသက်္ခ၊ ဃာနဒသက၊ ဇိဝှါဒသက၊ ကာယဒသက၊ ဇာတိဘာဝဒသကာပု မ္ဘာဝဒသကအစရှိသော ဝဏ္ဏပါးပါးသောကလာပ်၌ တည်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ ရူပ်တို့ဖြစ်။ ကလာပန္တရေဟိ၊ သောဟဒသကကလာပ်အစရှိသည်၌တည်ကုန်သောချပ်တို့နှင့်။ အသံကိဉ္စဘာဂါပါဒနာသေန၊ ရောနေသောခြင်းမရှိသည့်၏အဖြစ်သို့ရောက်စေသည့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိဆ္ဆေဒကံ၊ ပိုင်းခြားတတ်သော။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ပရိဆ္ဆေဒရူပံနာမ၊ ပရိဆ္ဆေဒရူပ်မည်၏၊ ဝါ၊ ကား။ တေဟိ၊ ထိုစက္ခုဒသကအစရှိသောကလာပ်၌တည်ကုန်သော ရူပ်တို့သည်။ ပရိဆ္ဆိန္နမာနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပရိဆ္ဆေဒရူပံနာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧးသံ၊ ထိုစက္ခုဒသကအစရှိသောကလာပ်၌တည်ကုန်သောရူပ်တို့ဖြစ်။ ပရိဆ္ဆေဒမက္ခံ၊ ပိုင်းခြားခြင်းသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပရိဆ္ဆေဒရူပံနာမ၊ မည်ဖြစ်။ ။စတုဏ္ဍုပဏ္ဏာဝိသင်္ခနာပြီး၏။

---

(၂၇). အမေး။ ။ပဉ္စာနံးယေရိက်။ ဆိုက်သည်ဂန္ဓိ။ တွေ့သမျှတွင်။ ဟဒယဝတ္ထု။ ရူပ်တရုက်ို။ သုံးလုမြတ်စေဘ။ ဘေဘ်ကာဇပြော၍။ မဇဟာခဲ့ငြား။ မထင်ရှား၍။ ခြောက်ပါးဝတ္ထု။ ရုပ်အစရဟု။ တရုဘေဘ်၍။ ခေါ်ဝေါ်ရုံ့။ မှချသိလို။ ပါဠိခံဆိုလော။ ၅။

(၂၇) အဖြေ။ ။ယံရူပံနိဿာယမနောဓာတုစ မနောဝိညာဏဓာတုစ ပဝတ္တန္တိ၊ တံရူပံမနောဓာတုယာစမနောဝိညာဏဓာတုယာစ နိဿယပစ္စယေနပစ္စယော။ ။ဟုပဉ္စာနံးပိဘဂဝါရုဒ္ဓ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုဟောတော်မူသောကြောင့်ဂုဏ်း။ ။ဝတ္ထုဝိပါကာဇျာကတာနံ ကြံယာဇျာကတာနံခန္ဓာနံပုရေဇာတပစ္စယေနပစ္စယော။ ။ဟုပဉ္စာနံးပညာဝါရုဒ္ဓိဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုဟောတော်မူသော်ကြောင့်ဂုဏ်း။ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးထားဖေးသောဂုဏ်ဆာတည်း။ ။ဟနည်းကား။ ဟဒယဝတ္ထုဟုဟဒယသဒ္ဒါနှင့်မဂဟာသည်ကဲ့မပေဟာဟုပုဏ္ဏာပြုသည်လည်းဖြစ်ရာ၏။ ။ဟနည်းကား။ ခမ္မသင်္ကိုဂါဠိဘော်၌ဝတ္ထုဒုက်ပျက်အံ့ဝိုး၍ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကဲ့ဘုရားရှင်မပေဟဲ့သည်ကိုနှလုံးသွင်းမှောက်မှားသောကြောင့်၍ ဂုဏ်ဆာကဲ့မေးမှားသည်ဖြစ်ရာ၏။ ။ယံရူပံ၊ အကြင်ဟဒယာဝတ္ထုရုပ်ကဲ့။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ မနောဓာတုစ၊ မနောဓာတ်သည်၎င်း။ မနောဝိညာဏဓာတုစ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၎င်း။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တံရူပံ၊ ထိုဟဒယာဝတ္ထုရုပ်သည်။ မနောဓာတုယာစ၊ မနော

ဓာတ်အားဇင်း။ မနောဝိညာဏဓာတုယာစ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်အားဇင်း။ နိဿယပဉ္စယေန၊ နိဿယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္ဆယောဉပကာရကောဓကျေးဇူးပြု တတ်သည်။ဟောတိ၊ဇ်။ ။ဝတ္ထု၊ဟဒယဝတ္ထုသည်။ဝိပါကာဗျာကတာနံ၊ ဝိပါက်အဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ခန္ဓာနဉ္စ၊ ခန္ဓာတို့အားဇင်း။ ကြိယာဗျာကတာနံ၊ကြိယာအဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနဉ္စ၊ခန္ဓာတို့အားဇင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖော်တပစ္စယသဘင်္ဂဖြင့်။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယသဘင်္ဂဖြင့်။ ပစ္ဆာဇာတဉပကာရကောဓ သည်။ ဟောတိ၊ဇ်။ ။ပဋ္ဌမဇ္ဈာဝိသင်္ခနာပြီး၏။

---

(၂၀) အခမေး။ ။အိပ်ပင်ခန္ဓာ။ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ။စေတသိက။နှစ်ဝတ္ထုသည်၊နှစ်မည်နာမ်ချပ်။ စောင့်ရှူပ်ကဲဖိုး။ အဓိုးရခြင်း။ အခင်းတမျှမည်။ ထူးပြားမည်လည်း။ဘိုက်လည်သကဲ့သ။မကင်းပါဟုတ်ဦး။ဇ။

(၂၀) အဖြေ။ ။ပုဂ္ဂိုလ်အိပ်ပင်ခန္ဓာသည်ကဖွဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အားစောင့်ရှူခြင်း၊အဓိုးရခြင်း၊ဟုဆိုအပ်သောဥစ္ဆိုယသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏ဟု၊ဇဖြစ်ရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ပဋ္ဌာနိုးအဋ္ဌကထာ၌၊ ။ရှေ့ပဓိပင်ခန္ဓာယဲ ကဒုတ္တာရုပါနံ ဇာန္ဓာယပစ္စ. ယေနပဉ္စယော။ ။ဟုပိန်ဖြို။ ။ရှေ့ပဓိ ခန္ဓာယဲ၊ ဥပါဒါပဓိခန္ဓာသော် သည်။ ကဒုတ္တာရုပါနံ၊ကဖွဲ့စေဥပါဒါရုပ်ဓာတ်အားဖြစ်သောနှင့်ဇာန္ဓာယသတ္တိဖြင့်။ပဉ္စယော ပကာရကောသည်၊ပေါ်ဝေါဟိ၊ဇ်။ ။နာမ်ခန္ဓာခြောက်ပါးတရားကဲ့သို့ပါးသည်ပိ ဓိနှင့်သင့်မှုယုတ်ဖြစ်သောနာမကွန္ဓာဒအားဇင်း၊ ပိဝိဒဘဲ့ဝင်ဖြစ်သောစိတ္တစေတသိကရုပ် ပဒိုသခန္ဓာကဖွဲ့စေရုပ်တို့အားဇင်းစောင့်ရှူခြင်း၊အဓိုးရခြင်း၊ ဟုဆိုအပ်သောဥစ္ဆိုယသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏ဟု၊ဇဖြစ်ရာ၏။ ။ ။ကြောင့်၊ပဋ္ဌာနိုးအဋ္ဌကထာ၌ ။အရူပိဓနာဒုန္ဓိယာလမ္ဗဟုတ္တာဒီနံဝမ္ဗာနံဝတ်လေ့ရှိသောနာနက္ခန္ဓာရုပါနံဒုန္ဓိယာ ပစ္စယေနပဉ္စယော။ ။ဟုဝိန်ဖြို။ ။အရူပိဓနာနာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ဥုန္ဓိယာ၊ ဖြစ်ခဏ၊စိတ်၊ဝေဒနာလေ့၌။ ဒိဝိဝေါသတ်၊ဇ်ကဲ့ဘာ၊ ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော နာမ်ခန္ဓာတရားကဲ့ပါးဘို့လည်း။ သစ္စယုတ္တာကာနံ၊ ဓိပိန်ဒ်သင့်မှုယုတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဘမ္ဗာနဉ္စ၊ဘရေားဘို့အားဇင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဇုတ္တာဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ရှေ့ပါနဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်ပဒိုသခန္ဓကဖွဲ့စေရုပ်တို့အားဇင်း။ ဇုန္ဓိယာပစ္စယေန၊ ဇုန္ဓိယာသတ္တိဖြင့်။ ပဋ္ဌာယောဉပကာရကောဓ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ဇ်။ ။ဆဋ္ဌပဓိဝိသင်္ခနာပြီး၏။

---

(၂၁) အခမေး။ ။စိတ်မှာတလျက်။ကြံရေးခက်သား။ နာမကွန္ဓာ။ လေးဖြာတူယှဉ်။ဖြစ်တုံလျှင်လျက်။ နာမ်၏ဓာတိ။ နောက်ပြီးတခါ။ ဓရာမရဏာ။

ဓမ္မသုံးချက်။ ဟောရိုးဘက်ဆေးသင်္ဘ။ သင်္ဘီရက္ခန္ဓာ။ တပါးသောဖြင့်။ ပညာဝေဘန်။မှတ်ပြန်ပါရ။ခဲယဉ်းလှ၏။ဂု ။

(၂၉) အဓဖြ။ ။စကြဝဠသကာအစရှိသော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ဥပါဒ်ဟူသောစကြာဝဠာဘင်ဟူသောမရဏတို့သည်စာရုရုသောကလာပ်၌ တပါးစီသာဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ထိုအတူဘက္ခဖြစ်ကုန်သော နာမကာန္ဓာလေးပါးတို့၏ဥပါဒ်ဌိတဘင်ဟူသိုအပ်သော်၊ဓာတိဟူသောအခိုက်အတန့်၊ ဇရာဟူသောအခိုက်အတန့်၊ အတံန့်ဖြစ်၍၊ ဘပါးဘပါးစီသာဖြစ်ကုန်သော နာမကာန္ဓာလေးပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်း၊ရင့်ခြင်း၊ပျက်ခြင်းအခိုက်ဒဇဘန့်ဖြစ်ကုန်သော ဓာတိဇရာမရဏ တို့ကိုးဖြစ်ခြင်း၊ရင့်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်သော နာမကာန္ဓာလေးပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်း၊ရင့်ခြင်း၊ပျက်ခြင်းအဖြစ်မှဖြစ်သောကြောင့်၊ဖြစ်ခြင်းအစရှိသောအခိုက်အတန့်မှအသိုးဇာတန့်၍ ပရမတ္ထအားဖြင့်မရှိအပ်သော်လည်း၊ပရမတ္ထတရားဘို့ဖျံသောဖြစ်ကုန်၍ဇေဒနာကာန္ဓာ၏ဝေဒိပနကိစ္စသည်ကို ဆိုအပ်ကုန်သောဇကာန္ဓာပရမတ္ထကိစ္စဖြင့်မရှိတွက်အပ်ကုန်။ အညိအညွတ်ပြုပြင်အပ်၊ ပြုပြင်စီရင်ထတ်သည်ဟုဆိုအပ်သောအနုကာန္ဓာပရမတ္ထကိစ္စဖြင့်ရှိတွက်အပ်၏၊ထိုကြောင့်ဇေဒနာကာန္ဓာ၏ဥပါဒ်ဌိတဘင်ဟုဆိုအပ်သောစာတိဇရာမရဏတို့သည် ပရမတ္ထကိစ္စဖြင့်ရှိတွက်အပ်၏။ဤအတူသည်ဟူသော်၏ဥပါဒ်ဌိတဘင်ဟုဆိုအပ်သောစာတိဇရာမရဏတို့ကိုလည်းလေ၏။ ဤကာတို့ကိုလည်းလေ၏။ ပြုပြင်ခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်သော နာမကာန္ဓာလေးပါးတို့၏ပြုပြင်ခြင်း၊ပျက်ခြင်းအဖြစ်မှဖြစ်သောကြောင့်၊ဖြစ်ခြင်းအစရှိသောအခိုက်အတန့်မှအသိုးဇာတန့်၍ ပရမတ္ထအားဖြင့်မရှိအပ်သော်လည်း၊ပရမတ္ထတရားဘို့ဖျံသောဖြစ်ကုန်၍ဇေဒနာကာန္ဓာ၏ဝေဒိပနကိစ္စသည်ကို ဆိုအပ်ကုန်သောဇကာန္ဓာပရမတ္ထကိစ္စဖြင့်မရှိတွက်အပ်ကုန်။ အညိအညွတ်ပြုပြင်အပ်၊ ပြုပြင်စီရင်ထတ်သည်ဟုဆိုအပ်သောအနုကာန္ဓာပရမတ္ထကိစ္စဖြင့်ရှိတွက်အပ်၏၊ထိုကြောင့်ဇေဒနာကာန္ဓာ၏ဥပါဒ်ဌိတဘင်ဟုဆိုအပ်သောစာတိဇရာမရဏတို့သည် ပရမတ္ထကိစ္စဖြင့်ရှိတွက်အပ်၏။ဤအတူသည်ဟူသော်၏ဥပါဒ်ဌိတဘင်ဟုဆိုအပ်သောစာတိဇရာမရဏတို့ကိုလည်းလေ၏။ ဤကာတို့ကိုလည်းလေ၏။ ပြုပြင်ခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်သော နာမကာန္ဓာလေးပါးတို့၏ပြုပြင်ခြင်း၊ပျက်ခြင်းအဖြစ်မှဖြစ်သောကြောင့်၊ဖြစ်ခြင်းအစရှိသောအခိုက်အတန့်မှအသိုးဇာတန့်၍ ပရမတ္ထအားဖြင့်မရှိအပ်သော်လည်း၊ပရမတ္ထတရားဘို့ဖျံသောဖြစ်ကုန်၍

တာ၊ဇာယမာနစသောအဝတ္ထာမှ အသီးဝေဘန်၍။ ပရိမတ္ထတော၊ ပရိမတ္ထ အားဖြင့်။ အနုပလဒ္ဓမာနာနိပိ၊ မရဒအပ် ကုန်သော်လည်း။ ပရိမတ္ထာနုံ၊ ပရိ မတ္ထတို့၏။ သဘာဝမတ္တာဘူတာနိ၊ နိဗ္ဗတ္တိစသောသဘောမျှဖြစ်ကုန်ရကား။ ဝေဒိယနသဒ္ဒေနနဝိဇာနနေဟိ၊ ဆိုဒအပ်ကုန်သော။ ဇကန္တုပရိမတ္ထကိစ္စေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တနည်းကား။ ဇကန္တုပရိမတ္ထကိစ္စေဟိ၊စင်စစ်မဘောက်မပြုန်သော ပရိမတ္ထကိစ္စ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒိယနသဒ္ဒေနနဝိဇာနနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာဂ ယ္ဆမာနာနိ၊မယူအပ်ကုန်။သခီဘာဘိသခီရဝေဏာန၊ အညီအညွတ်ပြုပြင်အပ် ပြုပြင်စိရင်တတ်သည်ဟုဆိုအပ်သော။အနေကန္တုပရိမတ္ထကိစ္စေန၊ စင်စစ်မ ဟုတ်သောပရိမတ္ထကိစ္စဖြင့်။ဂယ္ဆန္တိ၊ယူအပ်ကုန်၏။ဤတိတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ တာနိ၊ထိုနာမက္ခန္ဓာတို့၏ နိဗ္ဗတ္တိ အာဘာဘာဝမတ္တာဖြစ်ကုန်သောထိဇာတိ အစရှိသည်တို့သည်။ သခီါရကွန္ဓ ဖမ္မသဘာဂါနိ၊ သခီါရကွန္ဓာ ဖြစ်ကုန် သောဖဿ,စေဟနာ၊အစရှိကုန်သောလေးဆဲ့ကိုးရသောခမ္မတို့နှင့်တူသော အဘို့ရှိကုန်၏။ ။သတ္တမပုဿာဝိသင်္ခေနာပြီး၏။

---

(၃၀) အမေး။ ။ဥပစယ။သန္တ။ ။ရုဝ်မယုတ်။ ဖြစ်ချုပ်ဘယ်သို့။ပြား တို့လေအံ့၊ဟောတော်မူနှိုးခဲ့။ ဂ ။

(၃၀) အဖြေ။ ။ဥပစယ၊သန္တတ်နှစ်ပါးတို့တွင် ပဋိသန္ဓေ၏ဥပ္ပါဒက္ခဏကိုအစပြု၍ဒသမသတ္တာဟု၏ ပဌမနှုတ်ခြင်းအောင် ဖြောက်ဆဲ့လေးရက် ဟုဆိုအပ်သောကာလ၌ စက္ခုဒသကာ၊သောဟဒသကာ၊ ဃာနဒသကာ၊ဇိဝှါ ဒသကာတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်ရှိ၏။ ထိုကာလ၏အကွင်း၌ ရုပ်တို့၏ဥပါဒ်သည် ဥပစယမည်၏ဟု၊ဖြစ်ရာ၏၊ ဇိဝှါဒသက ဖြစ်သည်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ရုပ်တို့၏ဥပါဒ်သည်သန္တတိမည်၏ဟု၊ဖြစ်ရာ၏။ ။ဆိုကြောင့်၊ဒိုကာ၌။ ။ တတ္ထပဋိသန္ဓိတောပဋ္ဌာယဃာဝစက္ခာဒိဒသကာနံဥပ္ပတ္တိ၊ ဇာတိနာမရူပပ္ပါ ဒေါ ဥပစယောနာမ။တတောပရံ သန္တတိနာမ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။တတ္ထ၊ထို နှစ်ပါးတို့တွင်။ပဋိသန္ဓိတောပဋ္ဌာယ၊သန္ဓေစိတ်၏ဥပါဒ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊စ၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။စက္ခာဒိဒသကာနံ၊ စက္ခုအစရှိသောဒသကတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ ဇာတိနာမရူပ္ပါခြောက်ဆဲ့လေးရက်အတွင်း၌။ ရူ ပုပ္ပါဒေါ၊ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဥပစယောနာမ၊ဥပစယမည်၏။ တတော၊ ထိုခြောက်ဆဲ့လေးရက်မှ။ ပရံ၊နောက်၌။ ရူပုပ္ပါဒေါ၊ ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ သန္တတိနာမ၊ သန္တတိမည်၏။ ။သတ္တာဟာသဒ္ဒပ်ကား၊ ကလလသတ္တာဟာ၊ အဗ္ဗုဒသတ္တာဟာ၊ပေသိသတ္တာဟာ၊ ဃနသတ္တာဟာ၊ပသာခသတ္တာဟာ၊စက္ခုဒ

သကသတ္တာဟာ၊သောဘဒသကသတ္တာဟာ၊ ဃာနဒသကသတ္တာဟာ၊ ဇိဝှါဒသကသတ္တာဟာ၊ဤသို့ကိုးသတ္တာဟာဘည်း။ နောက်ကိုကား ကောသ၊လောမစသည်ကိုယူ။ ။ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အာဆုံးအဖြတ်ကား ဂန္ဓာသေယျကကိုရည်၍ ဆုံးဖြတ်သည်။ ။သံသေဒဇ၊ ညဲပါတိက တို့ကား ပဋိသန္ဓေခဏ၌ရုပ်တို့၏ ဥပါဒ်သည်ဥပစယ်မည်၏။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ရုပ်တို့၏ဥပါဒ်သည် သန္တတိမည်၏။ ။ဘုံကြောင့်၊ မဏိမဥ္ဇုသောဋီကာ၌။ ။ဘေသဇ္ဇိပဋိသန္ဓိကွဏော ရူပုပ္ပါဒေါဥပစယောနာမ။ ဘဝေါပရိစုတိပရိဇ္ဈယောသာနံ ရူပုပ္ပါဒေါသန္တတိနာမ။ ။ဟာမိန့်ပြီ။ ။ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဘေသံ၊ထိုသံသေဒဇဥပပါတ်ပုဏ္ဏကလိတို့၏။ ပဋိသန္ဓိကွဏော၊ပဋိသန္ဓေခဏာ၌။ ရူပုပ္ပါဒေါ၊ ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဥပစဒေယာနာမ၊ ဥပစယမည်၏။ တဘေဘော၊ထိုပဋိသန္ဓေခဏာမှ၊ပရံ၊၌။ စုတိပရိယောသာနံ၊ရုတ်အဆုံးရှိသောကာလပတ်လုံး။ ရူပုပ္ပါဒေါ၊သည်။သန္တတိနာမ၊သန္တတိမည်၏။ ။ထေရဝါဒနည်းကို၊မူလဋီကာစသောကျမ်းတို့မှာယူ၊ ကျမ်းကြီးအုံ့ဖိုး၍ မဖေးပြီ။ ။အင်္ဂမပုစ္ဆာပဲသင်္ခနာပြီး၏။

(၃၁-၃၂) အဖေး။ ။ပတ်လုံးကြည်ာ။ဖြိဟ္ဒာရှာ၌။သြဇာဂန္ဓ။ဖေါဋ္ဌဗ္ဗနှင့်။ ရသရှိမည်။ မရှိမည်ဘည်း။ ၉ ။ရှိသည်မှန်ကား။ "မရွေ့လွှယ်စွာ။ သိရုပါအောင်။ဂန္ဓာယတနာ။ရုသတို့ကဲ့။ဖြွက်ချိုသာယာ။ဟောသင့်ပါ၏။ ၁၀။

(၃၁-၃၂) အဖြေ။ ။ရူပါဝစရုဖြိဟ္ဒာဘုံတို့၌။ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ သြဇာ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဟာသမုတ်အပ်သော ဘုတ်သုံးခုတို့သည်ရှိကုန်၏၊ ဟုဖြေရာ၏။ ထိုသို့ပင်ရှိသော်လည်း၊ ဆုံမရှိသောကျည့်ပွေသည် ထောင်းခြင်းကိစ္စကို မပြီးစေနိုင်သကဲ့သို့။ဆုံနှင့်တူသောဃာန၊ ဇိဝှါ၊ကာယ၊ အစ္ဆရတို့ကသြဇာ တို့သည် ဖြိဟ္ဒာဘုံ၌ရှိကုန်သောကြောင့်၊ကျည့်ပွေနှင့်တူသော ဂန္ဓ၊ရသ၊ဗဟိဒ္ဓသြဇာ၊ ပထဝီအစရှိကုန်သော ဘုတ်သုံးခုတို့သည် ထောင်းခြင်း ကိစ္စနှင့်တူသော အာယတနကိစ္စ၊ အာဟာရကိစ္စ တို့ကို မပြီးစေတတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပါဠိတော်၌၊ပဋ္ဌာယတနာနိ၊ဟုဟောတော်မူသည်။ ဂန္ဓစသည်တို့သည်မရှိသောကြောင့်၊ ပဋ္ဌာယတနာနိ၊ ဟုဟောတော်မူသည် မဟုတ်။ ထိုဂန္ဓစသည်တို့သည်ရှိကုန်၏ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ဘုံကြောင့်၊မဏိမဥ္ဇုသောဋီကာ၌။ ။တတ္ထစရူပါဝစရုသတ္တာနံစသာနဇိဝှါယဟနာဘာဝတောဝိဇ္ဇမာနာပိဂန္ဓရသာ အာယတနကိစ္စံနကရောန္တိတိဧတေအနာမသိတ္တာ ပါဠိယံပဋ္ဌာယတနာနိပါတုတာဝဘို့ ဆအာယတနာနိတိအာဒိဝုတ္တံ။ ။တယောအာဟာရာတိ အဇ္ဈောဟာ

ရိတဗ္ဗသဿအာဟာရဿအဘာဝေနသြဇဋ္ဌမကရူပသမုဋ္ဌာပန သခီါတသဿ အာဟာရကိစ္စသဿ အကာရဏတောနသဗ္ဗေနသဗ္ဗံ ဂန္ဓရဿနံသြဇာယစအာဘာဝတော။ ။ဟာမိန့ပြီ။ ။ဘဏ္ဍ၊ ထိုရူပါဝစရုပြိဟ္ဒွဘံုဒ္ဒ်။ ရူပါဝစရသတ္တာနံ၊ရူပါဝစရုပြိဟ္ဒွာတ္ဒိအား။ ဃာနဒ်ဂါယတနာဘာဝတော၊ဃာနာယတန ဒ်ဂါယဘာန မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂန္ဓရဿာ၊ ဂန္ဓဝါရုံရသာရုံတို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနာဝိ၊ရှိကုန်သော်လည်း။ အာယတနကိစ္စံ၊ အာယတနကိစ္စကို။ နကရောန္တိ၊မပြုတတ်ကုန်။ဇာတိဟသ္ဒွာ၊ထိုကြောင့်။ ဖော၊ထိုဂန္ဓရဿတို့ကို။ အနာမသိတ္ဝာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ပါဋိယံ၊ပါဋိတော်၌။ပဋ္ဌာယတနာနိ၊ငါးပါးကုန်သော အာယတနတို့သည်။ပါတုဘဝန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ဆအာယတနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့သည်။ပါတုဘဝန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ဇာတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသည်ကို။ဂုတ္တံ၊ဟောတော်မူအပ်၏။ ။ဟယော အာဟာရာတိ၊ဟယော အာဟာရဟူသည်ကား။အင်္ဂါဟာရိတဗ္ဗသဒ်၊မျိုအပ်သော။အာဟာရဿ၊ ဗဟိဒ္ဓအာဟာရ၏။ အဘာဝတော၊မရှိခြင်းကြောင့်။ သြဇဋ္ဌမကရူပသမုဋ္ဌာပနသခီါဟာသဿ၊ သြဇာလျှင်ရှစ်ချောင်းဖြောက်ရှိသော ရုပ်ကုဋ်ဖြစ်စေခြင်းဟု ဆို အပ်သော။အာဟာရကိစ္စသဿ၊အာဟာရကိစ္စကို။ အကာရဏတော၊မပြုခြင်း ကြောင့်တည်း။သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ၊အလျင်းခပ်ဆိပ်း။ဂန္ဓရဿနဉ္စ၊ဂန္ဓရဿတို့၏ဂုင်း။ သြဇာယစ၊သြဇာ၏ဂုဏ်း။အဘာဝတော၊မရှိခြင်းကြောင့်။ နဂုဏ္ဍာ၊ဟောတော်မမူအပ်သည်။နံ၊မဟုတ်။ ဝိဇ္ဇတိဇေဝ၊ဖြဟ္ဒွဘံုဒ္ဒ်ဂ ဂန္ဓစသည်တို့သည်ရှိသည်ရှိသည်သာဘည်း။ ။နဝမ-ဒသမပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၃၃) အမေး။ ။အဋ္ဌာဝိသ။ ရုပ်ဓမ္မာ၏အာသဝဓာတိ။ မရှိကင်းကွာ။ လွတ်ရှင်းပါလျက်။ သာသဝ ဟူသည်။ အမည်ဘဲ့ကြောင့်။ နှောင့်ယှက်ခြင်းရှိသည်း။ ၁၁။

(၃၃) အဖြေ။ ။မိမိကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ကုန်သော ကာမာသဝ အစရှိသောလေးပါးသောအာသဝေါဘရားတို့နှင့်ဟကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အာရမ္မဏိကာ၏အမည်ကိုအာရုံ၌ဘင်စား၍၊အာရုံဖြစ်သောရုပ်ကိုသာသဝ ဟုဆိုသည်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ဘိုကြောင့်၊ ဦးကာ၌။ ။အဘွာနံ အာရက္ခပ ဝတ္ထွေဟိကာမာသဝါဒိဟိသဟိတဘွာသာသဝံ။ ။ဟာမိန့ပြီ။ ။အဘွာနံ၊ ဒိမိကို။အာရက္ခ၊အာဒုံပြု၍။ပဝတ္ထွေဟိ၊ဖြစ်ကုန်သော။ကာမာသဝါဒိဟိ၊ကာမာသဝစသည်တို့နှင့်။သဟိတဘွာ၊တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။သာသဝံ၊သာသဝမည်၏။ ။ကောဒသမပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

(၃၄) အမေး။ ။နိသျှဉ်းတဝေ။ပန္ဓဝိညာဉ်။ရုပ်အလျဉ်ကို။ စပ်ယှဉ်တဲ့လစ်။မဖြစ်စေတတ်။သတ္တိယွင်းချို။ကြောင်းဘယ်သို့နည်း။ ၁၂ ။

(၃၄) အဖြေ။ ။ရုပ်ကို ဖြစ်စေခြင်းဌာ ထူးသော အကြောင်း ဖြစ်သော ဈာန်တို့နှင့်မယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ နွေးပန္ဓဝိညာဉ်ဟဆယ်တို့သည် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေဝတ်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ဘုံကြောင့်၊ ဥိုက်ဘဝ်။ ။ရူပဇနနေဝိသေသပစ္စယေသတိ ဈာနင်္ဂေသတိ သမ္ပယောဂါဘာဝတော ဒ္ဝိပန္ဓဝိညာဏာနိရုပံနသမုဋ္ဌာပေန္တိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ရူပဇနနေ၊ ရုပ်ကိုဖြစ်စေခြင်းဌာ။ ဝိသေသပစ္စယေဟိ၊ထူးသောအကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဈာနင်္ဂတိုးဈာနင်တို့နှင့်။ သမ္ပယောဂါဘာဝတော၊ယှဉ်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဒ္ဝိပန္ဓဝိညာဏာနိ၊ဒွေပန္ဓဝိညာဉ်တဆယ်တို့သည်။ ရုပံ၊ဒုပ်ကို။ နသမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ မဖြစ်စေဘတ်ကုန်။ ။ဤဒသမပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၃၅) အမေး။ ။ဆိုမျိုးဟလိ။ပုန်ပါဒ်ရှိသည်။ ဒစိဝိညတ်။သဒ္ဒဒသကံ။ မိန့်မခံဘဲ။အသံခြင်းကာ။ဝိုပ်ပါမမိ။ ဝစီဝိညတ္တိဒသက၊ ဘယ်အပ္ပဆေကြောင့်။ ဆိုရလေဘိ။ယုံမှားရှိစွ။ ၁၃ ။

(၃၅) အဖြေ။ ။ဒစိဝိညတ္တိသဒ္ဒါဖြင့်သဒ္ဒကဲ့ယူအပ်၏။ အဘဲ့ကြောင့် နည်းဟူမူ၊သဒ္ဒါသည်ဒစီဝိညတ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဝှာ်နည်း။ ထိုသို့ဖြစ်၍၊ဝစီဝိညတ္တိဒသကံ၊ဟုအဋ္ဌကထာဆရာမိန့်သည်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ဘုံကြောင့်၊ဥိုကာ၌။ ။ဝစီဝိညတ္တိဂ္ဂဟာဏေန သဒ္ဒါဝိသင်္ဂဟိတော ဟောတိတသ္မာတဒဝိနာဘာဝတော ဇာတိရုတ္တံဝစီဝိညတ္တိဒသကန္တိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဝစီဝိညတ္တိဂ္ဂဟာဏေန၊ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဒါဖြင့်။သဒ္ဒါဝိ၊သဒ္ဒကဲ့လည်း။သင်္ဂဟိတော၊သကြိုဟ်အပ်၏။ကသ္မာ၊အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဝာသော၊ထိုသဒ္ဒါ၏။ဟဒဝိနာဘာဝံတော၊ ထို၎စီဝိညတ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ဝစီဝိညတ္တိဒသကန္တိ ဟူ၍။ အဋ္ဌကထာစရိယာန၊အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ရုတ္တံ၊၏။ ။ဟရသမပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၃၆) အမေး။ ။စိတ်ဝိပါက်မှု။ ကျိုးပေးရှုသော်။ အကုသိုလ်နှင့်။ ကုသိုလ်သည်သာ။ ကြောင်းမှန်ပါလျက်။ စက္ခာယဘန။ အာလောကနှင့်။ ရူပလည်းညီ။မနသိကာရေ။လေးထွေထပ်လောင်း။အကြောင်းဖြစ်ဟန်။ ဆိုလာပြန်ခဲ့။ ၁၄ ။

(၃၆) အဝဲဖြေ။ ။ကမ္မသကဘတ္တာဥပစိဘတ္တာဥပ္ပန်ဟောတိစက္ခုဝိညာဏံ။ ။ဟာဘုရားဟောဘော်မူခြင်းသည် စက္ခုဝိညာဉ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောကံဟူသော ဇနကအကြောင်းကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ ရူပါရုံသည် စက္ခုဝိညာဉ်အား အာရမ္မဏပစ္စည်းဘပ်သင့်သောအကြောင်းကိုရည်၍အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့သည်၊စက္ခု၊အာလောက၊ရူပ၊မနသိကာရအကြောင်းလေးပါးကိုဆိုတော်မူသည်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။စက္ခုဝိညာဉ်သည်ရူပါရုံအား ဒဿနကိစ္စဘပ်သော်လည်း၊စက္ခုပသာဒရှိသည်လည်းဖြစ်စေ၊ အလင်းကိုရသည်လည်းဖြစ်စေ၊ရူပါရုံလည်းထင်ရှားရှိစေ၊ ငါသည်ဤမည်သော်ဘုရားကိုကြည့်အုံဟု နှလုံးသွင်းရှိသည်လည်းဖြစ်စေ၊ ဤလက္ခဏာလေးပါးညီမှစက္ခုဝိညာဉ်သည်ဒဿနကိစ္စဘပ်၏။ရူပါရုံသည်စက္ခုဝိညာဉ်အား အာရမ္မဏပစ္စည်းဟုဆိုတော်မူသည်။ ။ ဘုံကြောင့်၊ အနုဒိုကာ၌။ ။ဝဏ္ဏာယတနမေဝဟိယတ္တကံယောက္ခဒေသအဝဋ္ဌိတံသတိပစ္စယန္တရသမာဒယောဂေ တတ္တကံယထာဝုတ္တနည်ယေနစက္ခုဝိညာဏာသံသအာရမ္မဏောပနိဿယောဟောတိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဟိသစ္စံ၊မှန်၏၊ယတ္တကံ၊အကြင်မျှလောက်သော။ ဝဏ္ဏာယတနမေဝ၊ရူပါရုံသည်သာလျှင်။ ယောက္ခဒေသ၊ စက္ခုဝိညာဉ်အားထင်ကောင်းသောအရပ်၌။ အဝဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ ပစ္စယန္တရသမာယောဂေ၊ စက္ခုပသာဒအာလောက အစရှိသော အကြောင်း တပါးနှင့် ပေါင်းမိခြင်းသည်။သတိ၊ရှိသော်။တတ္တကံ၊ထိုမျှလောက်သော ရူပါရုံသည်။ယထာဝုတ္တနေ၊ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောထမ်းစင်ထမ်းသောနည်းဖြင့်။ စက္ခုဝိညာဏာသေ၊စံက္ခုဝိညာဉ်အား။အာရမ္မဏောပနိဿယော၊အာရမ္မဏောပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ တနည်းကား။စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဝိညာဉ်အားနိဿယ်သဘော်ဖြင့်ကျေးဇူးပြု၏။ရူပါရုံသည်စက္ခုဝိညာဉ်အားအာရမ္မဏာသဘော်ဖြင့်ကျေးဇူးပြု၏။ ။ မနသိကာရဟု ဆိုအပ်သော အာဝဇ္ဇနံသည် စက္ခုဝိညာဉ်အား အနန္တရသမနန္တရရူပနိဿယနတ္ထိဝိဂတ၊ ဤလေးပါးသဘော်ဖြင့်ကျေးဇူးပြု၏။ အာလောကသည်စက္ခုဝိညာဉ်အား ပကတူပနိဿယသဘော်ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ဝေဒနာအစရှိကုန်သောသမ္ပယုတ်ဟူသည်ကား စက္ခုဝိညာဉ်အား သဟဇာတသဘော်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်၏။ ။ဘုံကြောင့်၊ သမ္မောဟပိနောဒနိ အာမည်ရှိသော ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၌။ ။စက္ခုနိဿယပစ္စယော။ ရူပံအာရမ္မဏာပစ္စယော ။အာဝဇ္ဇနံ အနန္တရသမနန္တရနတ္ထိဝိဂတပစ္စယော။ အာလောကောဥပနိဿယပစ္စယော၊ဝေဒနာဒယောသဟဇာတပစ္စယော။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။စက္ခု၊စက္ခုပသာဒသည်။ဝိညာဏာသော၊စက္ခုဝိညာဉ်အား။နိဿယပစ္စ

ယော၊ နိဿယသတ္တိဖြင့်ဇကျေးဇူးပြုသည်။ ပေါတိ၊ဇ်။ရုပံ၊သည်။ အာရုမ္မ
ဏာပစ္စယော၊သည်။ပေါတိ၊ဇ်။အာဝဇ္ဇနံ၊ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနံ်းသည်။ အနန္တရသမ
နန္တရနဏ္ဍိဝဂဝပစ္စယော၊သည်။ပေါတိ၊ဇ်။ အာဂေလာဂကာ၊အလင်းသည်။
ဥပနိဿယော၊ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့်ဇကျေးဇူးပြုသည်။ပေါတိ၊ဇ်။ဝေ
ဒနာဒယော၊ဝေဒနာအစရှိသောစေတသိက်တို့သည်။ သဟဇာတပစ္စယော၊
သည်။ပေါဒ္ဓိ၊ကုန်၏။ ။ဂုဠ္ဠိသမပုဏ္ဏာဝိသင်္ခနာပြီး၏။

---

(၃၆) အဓေး။ ။ဝိညာဉ်ငါးခု။နှစ်လိုရတွင်။ဈာနင်မရ။ ၁၅ ။
(၃၆) အဖြေ။ ။ဈာနင်၏ပိတက်ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့်၊ဒုပဉ္စဝိညာဉ်တာ
ဆယ်တို့၌ပိတက်မရှိရကား၊ဈာနင်မရဟု၊ဆိုပြီ၏။ ။ဆိုင်ကြောင့်၊သဒ္ဒဝိဖ
ဝဏ္ဏနာဒိုကာဒ္ဒ။ ။ဝိတက္ကပဋ္ဌာနတ္တာဈာနင်္သ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။အနက်
လွယ်၏။ ။ပန္နရသမပုဏ္ဏာဝိသင်္ခနာပြီး၏။

---

(၃၇) အဓေး။ ။ဝိရိယမဆို၊စိတ်ထိထိုဒ္ဒ။ဇိုလ်ငှံ့မရ။ ၁၆ ။
(၃၇) အဖြေး။ ။ဇိုလ်၏ဝိရိယပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့်၊ဝိရိုယမဖြစ်သော
စိတ်ဇာဆဲ့ခြောက်ခုတို့ဒ္ဒဇိုလ်မရဟုဖြစ်ရော၏။ ။သို့ကြောင့်၊ သဒ္ဒဝိပဒိုကာ
ဒ္ဒ။ ။ဝိရိုယပဋ္ဌာနတ္တာဇလသ်သ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။အနက်လွယ်၏။ ။သော
ဠသမပုဏ္ဏာဝိသင်္ခနာပြီး၏။

---

(၃၉) အဓေး။ ။အဟေတုတွင်။မဂ္ဂင်မညီ။ ၁၇ ။
(၃၉) အဖြေ။ ။မဂ္ဂင်၏ ဟိတ်ပြဋ္ဌာန်း ဖသောကြောင့်၊ အဟိတ်စိတ်ဒ္ဒ
ဟိတ်မရှိရကားမဂ္ဂင်မရဟု၊ဖြစ်ရော၏။ ။ထိုကြောင့်၊ ဒိုကာဒ္ဒ။ ။ဧဟေတု
ပဋ္ဌာနတ္တာမဂ္ဂင်္ဂသ်သ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။အနက်လွယ်၏။ ။သင်္ဂဟရသမပုဏ္ဏာ
ဝိသင်္ခနာပြီး၏။

---

(၄၀) အဓေး။ ။ဝိစိကိစ္ဆာ။စိတ်မှာခုံးရ။ဧဟေတုဝိဂုံယ၊ ဂ္ဂိကြဝုံလျက်။
ဇကေဋ္ဌတာ၊ဝေါဟာရခေါ်ချင်။ဝေနေးဘွင်ဒ္ဒ။မဂ္ဂင်အနေ။ဣန္ဒြေဇိုလ်။ မဖြစ်ဆို၏။
ထိုအဖြေကြောင်းကား။ရေငုံးဗျားဘယ်သို့။မှတ်ဘို့စရာ။ဘိတ်မပါခဲ့။ ၁ ။
(၄၀) အဖြေ။ ။ဝိစိကိစ္ဆာစိတ်ဒ္ဒ အဇောဝ်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကွကင်း
သောကြောင့်၊ဇကေဋ္ဌတာစေတသိက်သည်လမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်၊သမာဓိဣန္ဒြေ၊သ
မာဓိဇိုလ်အဖြစ်သို့မဖောက်ဟု၊ ဖြစ်ရော၏။ ။ထိုဇကြောင့်၊ ဒိုကာဒ္ဒ။ ။သ

ဟာယဘူတသဒ္ဒအဝိမောက္ခဿဝိရဟိတတ္တာ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။အဋ္ဌာရသမပုဒ္ဓဆဝိသုဒ္ဓိနှာပြီး၏။

---

(၄၁) အဓမ်း။ ။ခြောက်ဖြာနိဝရဏာ။ ဘယ်ကာလတွင်။ ကိစ္စတဖြာ။ သဟာယပြု။ပဒိုပကွ။ဂုဏ်တူမျှ၍။ထိန်မိခြင်း။ မကွာစေဘဲ။တူယှဉ်တွဲ၍။ သဟဲ့ဖျော်စွာ။ကိလေသာသို့။ခေါက်ခါကာလ။မိဒ္ဓမလာ။ကျန်ရစ်ရှာသော်။ကြံရာခဲအင်။ကြောင်းမထင်ရှင့်။၁၉။

(၄၁) အဖြေ။ ။ထိန်မိခြင်းနိဝရဏသည် ကိလေသာသို့ရောက်၍ မိဒ္ဓမပါ၊ ထိန်သာဟု ပုဆို့ပြု၏။ ထိုသို့ပြုသော်လည်း၊ ထိန်မိခြင်းနိဝရဏသာ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ နိဝရဏသည်လည်းကိလေသာသို့ရောက်၍ကုက္ကုစ္စမပါ၊ဥဒ္ဓစ္စသာလော၏။ထိုကြောင့်၊ ဘုရားဟောတိုင်းသာခတ်သင့်၏။အဋ္ဌကထာဝိုကာစသောကျမ်းဂန်တို့၌အထူးလာသည်ကဲ့မမှတ်သားဘဲ။ထိုသို့ပင်တိုက်ရိုက်မလာသော်လည်း၊ ပုဆို့ခြင်းအချည်းနှီးမရှိစေခြင်းငှါ။ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစသော ကျမ်းဂန်တို့ကိုမှီ၍ ဖြေအံ့။ ။ဈာနာဒိဂဟဏေနဥပဋ္ဌာနကုသလစိတ္တိုဒ္ဒေသေဝေန်တိနိဝရဏာ။ ။ယေဝမ္မာ၊အကြင်သဘောဟူရားဘို့သည်။ဈာနာဒိဝဂဟဏေန၊ ဈာန်အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ဥပဋ္ဌာနကုသလစိတ္တံ၊ ဖြစ်သော ကုသိုလ်စိတ်ကို။ နိဿေဝေန်၊ဟားဖြစ်တတ်ကုန်၏။ဤတိဟသ္မာ၊ထိုကြောင့်။ ဟောမ္မာ၊ထိုတရားတို့သည်။နိဝရဏာ၊နိဝရဏမည်ကုန်၏၊ ။ဘဿဥပဋ္ဌိတံ နိဝါရေန်တိဝါနိဝရဏာ။ ။ဝါ၊ကား။ယေဝမ္မာ၊တို့သည်။ဟဿ၊ထိုဈာန်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ကုသိုလ်စိတ်ကဲ့။ ဥပဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။နိဝါရေန်၊ နှဲဒေန်၊မပေးဘတ်ကုန်။ဤဟိတသ္မာ၊ကြောင့်။ဟောမ္မာ၊တို့သည်။နိဝရဏာ၊မည်ကုန်၏။ ။ဤဋီကာဝစနထွေအလိုသော်၊ထိန်မိခြင်းစသော နိဝရဏတို့သည် ဈာန်စသောကုသိုလ်စိတ်ကိုဖြစ်တတ်သောသဘော၊ ဈာန်စသောကုသိုလ်စိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ မပေးခြင်းသဘောရှိ၏။ ။ကိလိသင်္ခါတ်စိတ္တံဇေတေဟိတိကိလေသာ။ ။ဇေဟိ၊ထိုဘရားဘို့ဖြင့်။စိတ္တံ၊စိတ်သည်။ ကိလိသတိ၊ပူပန်တတ်၏။ဤတိဟသ္မာ၊ ထိုသို့စိတ်၏ ပူပန်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဇေဟမ္မာ၊ထိုဘရားတို့သည်။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာမည်ကုန်၏။ ။စိတ္တံဗာဓိယတိဇေဟိတ်ဝါကိလေသာ။ ။ဝါ၊ကား။ ဇေဟိဓမ္မေဟိ၊ထိုတရားတို့သည်။စိတ္တံ၊ကို။ဗာဓိယတိ၊မွေနှောက်ချောက်ချားအပ်၏။ဝါ၊သွားဆဲအပ်၏။ ဝါ၊ဗျက်ဆိုးအပ်၏။ဝါ၊ အညစ်အကြေးကိုပြုအပ်၏၊ ဤတိဟသ္မာ၊

ကြောင့်၊ ဘေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာမည်ကုန်၏။ ။ဤငှက်ကာဝစနဆွအံ့လိုသော်၊ ကိလေသာသည်စိတ်ကိုပူပန်စေတတ် ဖမ္မနောက်ချေဟုဆိုသောဘုရားသခင်ဘုရားတို့ ဟုတ်ဆိုးဘုတ်သော သဘောရှိ၏။ ။ထိုထိုနိဒ္ဒတရားနှစ်ပါးတို့၏သတ္တိပါဝိယတို့သကိုဘုရားသားဘော်ဖြစ်ကုန်သောကျွန်းပြုငှက်ဆရာတို့သိဘော်မူကုန်သည်။ ထို့ကြောင့်၊ ထိုနသည်ကုသိုလ်စိတ်ကိုဖြစ်ခြင်းစလောနိဒါရဏသတ္တိ၊ စိတ်ကိုပူပန်စေခြင်းစသော ကိလေသသဘို၊ ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိဝိသေသနှင့်ပြည့်စုံလေကြောင့်၊ နိဝရဏ်၌လည်းကောင်း၊ ကိလေသာ၌လည်း ကောင်းဝေါ်မူသည်၊ ကိလေသာ၌လည်း ကောင်းဝေါ်မူသည်။ ဓိဋ္ဌကားကိလေသာသဘို ပဲသေသနှင့်မပြည့်စုံ၊ နိဝရဏသတ္တိ ဝိသေသတပါးနှင့်သာပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နိဝရဏသာဟုကောင်းဝေါ်မူသည်။ ကိလေသာသို့ ရောက်၍မသိနိုင်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ကျွန်ုပ်သတိမပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၄၂) အမေး။ ။ဗောဇ္ဈင်ဓာတ်။ပဿဒ္ဓိ ဘာ။ဟုရားနှစ်ဝ။ကာယသစိတ္တ။ယုဂဠတွင်။အဘယ်လျှင်သည်။ဗောဇ္ဈင်သို့ရောဝဲ။ဟောရိုးပေါက်လိမ့်။ ၂ ၁။

(၄၂) အဖြေ။ ။ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ပဿဒ္ဓိဗောဇ္ဈင်အားဖြင့်သိကိန်ခန္ဓာသုံးပါးတို့ကိုဖြစ်ခြင်းမဖြစ်ခြင်း၊ စိတ်ဟုဆိုအပ်သော ဒုက္ခက္ခန္ဓာတို့သော ပူပန်ခြင်းမပြုမိခြင်း၊ စိတ်ဟုဆိုအပ်သောဒုက္ခက္ခန္ဓာတို့၏ပြုမိခြင်းသည်ရှိတုံဟု၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိစသောသိကိန် နှစ်ပါးပင် ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သို့ဝင်၏။ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သို့ဟောရိုးပေါက်၏ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊သမ္မာဟာဝိနောဒနိအမည်ရှိသောဝိဘင်းအဋ္ဌကထာတွင်ပါဠိဆောင်ရာ၌။ ။ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သအထိုဘိက္ခဝေကာယပဿဒ္ဓိစိတ္တပဿဒ္ဓိ။ ။ဟုဟောတော်မူသည်။ ။ဘိက္ခဝေ၊ဘို့။ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သ၊ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်အား။ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စေတသိကိန်နာမက္ခန္ဓာသုံးပါး၏ပြုမိခြင်းသည်ဂုဏ်း။စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ပြုမိခြင်းသည်ဂုဏ်း။အထို၊ ရှိ၏။ ။အကျပါ်ကိုလိုမူ၊ ဗဲဘင်းအဋ္ဌကထာမှယူ။ ။ဒီသတ်မ ပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၄၃) အမေး။ ။လေးထောက်ဓမ္မ။အာရုပ္ပဈာန်။ မှတ်ရန်ခဲစွာ။ အာရမ္မဏာ။ဈာနဟူသည်။ဈာန်နှစ်မ်ည်တွင်။ဘယ်သို့ဝင်လိမ့်။ ၂ ၁။

(၄၃) အဖြေ။ ။ဈာန်သည်အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနဈာန်၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနဈာန်ဟူ၍နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုနှစ်ပါးတို့ထွင်ရုပါဝစရဈာန်ကိုစတုက္ကနည်း

ယူ၍ အရှုပစျာန်လေးပါးဟုဆိုအပ်သော သမာပတ်ရှစ်ပါးသည် ပထဝီကသိုဏ်းအစရှိသောအာရုံကိုကပ်၍ ရှုတတ်သောကြောင့်၊ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနစျာန်မည်၏။ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တို့သည် လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနစျာန်မည်၏၊ ထိုကြောင့်၊အံ့ရှုပစျာန်သည် အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနစျာန်သို့ဝင်၏ဟု၊ဖြေရာ၏ ။ ထိုကြောင့်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာ၌။ ။စျာနန္တိ ဒုဝိဓံစျာနံ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနံ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ။ တတ္ထအဋ္ဌသမာပတ္တိယော ပထဝီကသိဏာဒိအာရမ္မဏေပဉ္စကနိဇ္ဈာယနတော အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ။ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနိပနလက္ခဏူပနိဇ္ဈာနံနာမ။ ။ဟုဒိန်ပြီ။ ။စျာနန္တိ၊စျာနံဟူသည်ကား။ စျာနံ၊စျာနသည်၊အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနံ၊အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနစျာနဝင်း။လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနံ၊လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနစျာနဝင်း။ ဤသို့။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ပေါဘိ၊၏။ဘဏ္ဍ၊ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။အဋ္ဌသမာပတ္တိယော၊ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့သည်။ ကသိဏာဒိအာရမ္မဏံ၊ ဟူသိုဏ်းအစရှိသောအာရုံကို။ ဥပနိဇ္ဈာယန္တီ၊ဟုပ၌၍ ရှုတတ်ကုန်၏။ဖုတိ ဟသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနသဒ်၌၊ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနဝုစ္စတိဟူသော်ငြားလည်း၊ ရောက်ကုန်၏။ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနိ၊ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တို့သည်။ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနံနာမ၊လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနစျာနံမည်သည်၊ ပေါဘိ၊၏။ဘဏ္ဍ၊ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။အဋ္ဌသမာပတ္တိယော၊ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့သည်။ ကသိဏာဒိအာရမ္မဏံ၊ ဟူသိုဏ်းအစရှိသောအာရုံကို။ ဥပနိဇ္ဈာယန္တီ၊ဟုပ၌၍ ရှုတတ်ကုန်၏။ဖုတိ ဟသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနသဒ်၌၊ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနဝုစ္စတိဟူသော်ငြားလည်း၊ ရောက်ကုန်၏။ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနိ၊ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တို့သည်။ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနံနာမ၊လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနစျာနံမည်သည်၊

ထင်၏။ထိုထက်ဝေးသော်နိပိတ်မထင်နိုင်။ ထိုနှစ်တောင့်ထွာခံသောအရပ်၌ ထားပြီးလျှင် မဘွင့်လွှန်း မမှိတ်လွှန်းသော မျက်စိဖြင့်ရှုအပ်၏။ မျက်စိကို ဘွင့်လွန်းသော်မျက်စိညောင်း၍ကသိကံးလည်းမထင်၊ နိပိတ်လည်းမဖြစ်။ မျက်စိကိုမှေးမှေးပြု၍ရှုသော် ကသိကံးလည်းမထင် စိတ်လည်း အိပ်မှေတတ်၏။နိပိတ်လည်းမဖြစ်။ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအခြင်းအရာဖြင့် ပထဝီ ပထဝီအစရှိသည်ဖြင့်စီးဖြန်းခြင်းဘာဝနာသည်ပရိကမ္မဘာဝနာ။ ကသိကံး ဝန်းသည်ပရိကမ္မနိပိတ်မည်၏။ထိုပရိကမ္မနိပိတ်ကိုအဘာန်တလဲလဲ စီးဖြန်း သောပုဂ္ဂိုလ်အားမနောဒွါရဉ်ထင်အံ့၊ထိုအာရုံသည် ဥဂ္ဂဟနိပိတ်မည်၏။ထို ဥဂ္ဂဟနိပိတ်ကိုအာရုံပြု၍ အဘာန်တလဲလဲစီးဖြန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥဂ္ဂဟနိ ပိတ်အထူးဖြစ်သော အိမ်မှထုတ်စသော ကြေးမုံကဲ့သို့ ပရိမဏ္ဍလသံဃာမှ လွတ်သောအာရုံသည်၊ပဋိဘာဂနိပိတ်မည်၏။ ဥဂ္ဂဟနိပိတ်ဖြစ်သည်မှစ၍နံ စိတ်၏ရှေးဂေါတြဘူတိုင်အောင်စီးဖြန်းခြင်းဘာဝနာသည်၊ ဥပစာရဘာဝ နာမည်၏။ ဂေါတြဘူ၏အခြားမဲ့၌ ဈာနံအင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော် ပထမ ဈာနံစိတ်သည်ထိုပဋိဘာဂနိပိတ်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်၏။ ဈာနံစိတ်သည်အပ္ပနာ ဘာဝနာမည်၏။ဒုတိယဈာနံအစရှိသည်တို့၌ ဤနည်းအတူစီးဖြန်း၍ဒုတိယ ဈာနံအစရှိသည်ကိုရ၏။ ။ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊အဘိဓမ္မာဋ္ဌကထာတို့ကဲ့ သို့ထောက်လျှံင်၊ မျက်စိအမြင်မရှိသောသူသည် အဘိညာဉ်ကိုမဆိုထားဘိ၊ အဘိညာဉ်၏အခြေဖြစ်သောရူပါဝစရဈာနံကိုမျှမရနိုင်ရာ။ ဤကားအမြွက် မျှဖြေးသည်။အကျယ်ကိုလိုမူ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်သမာဓိကထာမှာရှု။ ကျမ်းကြီးအံ့ ဝိုး၍ အဋ္ဌကထာဓါဠိကို မဆောင်ပြီ။ ။ရူပါဝစရဈာနံ အရူပါဝစရဈာနံ ကိုရကာမျှဖြင့်အဘိညာဉ်ကိုမရဖြေသေး။ ရူပါဝစရဈာနံကိုစတုက္ကနည်းယူ၍ လေးပါး၊ အရူပဈာနံလေးပါးဟုဆိုအပ်သော သမာပတ်ရှစ်ပါးတို့၌ တဆဲ့ လေးပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်လွန်လာဝင်စားမှအဘိညာဉ်ကိုရ၏။ ။ ထိုဖြော်၊ သုမင်္ဂလဝိလာသနီအမည်ရှိသော ဒီဃနိကာယ်၌။ ။နအဋ္ဌသုသမာ ပတ္တိသု စုန္ဒသဟာကာရေဟိ စိဏ္ဏာသိဘာဝံပိနာ ဥပရိအဘိညာဓိရဇ္ဇမာ ဟောတိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။အဋ္ဌသုသမာပတ္တိသု၊ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့ ၌။စုန္ဒသဟာကာရေဟိ၊တဆဲ့လေးပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ စိဏ္ဏာသိ ဘာဝံ၊လွန်လာသောအဖြစ်ကို။ပိနာ၊ကြဉ်၍။ ဥပရိ၊အထက်၌။ အဘိညာဓိဂ မော၊ အဘိညာဉ်ကိုရခြင်းသည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်။ ။ထိုဖြော်၊မူကိုပဲ အမြင်မရှိသောသူသည် အဘိညာဉ်ကိုရအောင်လုံ့လပြုသော်လည်းမရရာ ဟူ၊ဖြရာ၏။ ။ဒုဝိဝိသတိမပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

(၄၅) အမေး။ ။တင်ကြောင်းဆိုအံ့။ ကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်။ အာဘိညာဉ်မှာ။ စေတနာသည်။ပုညာသို့ဖြို့။လောကီလည်းဆို။ကုသိုလ်စေတနာ၊ဖြစ်လျက်ပါကို။နာနာကွဲကိုက။ကမ္မပဿည်း။နည်းဖြင့်မဆို။ ပဋိသန္ဓေ။ကျိုးမဘွဲ့ဘဲ။သွေသည့်ခြင်းရာ။ဘယ်အင်္ဂါသည်။ချို့ရာလေဘို။မတွေးမိခဲ့။ ၂၃။

(၄၅) အဖြေ။ ။မိဒိနှင့်တူသော ဘုံရှိသော စိုတ်မှအာသေဝနပဿည်း ကိုမရသောကြောင့်၊ အာဘိညာဉ်ကုသိုလ်သည်၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေး ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ဋီကာ၌။ ။ဝါဒါဘာဝတောအာဘိဉာဏ်ယသာ ဝိပဿနံဝတ္ထုံ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။(နာမရူပပရိစ္ဆေဒလည်းနည်းတူပင်)။ ။တဒါဘာဝတော၊ ထိုဒိဒိနှင့်ဘုံအားဖြင့်တူသော မဟဂ္ဂုတ်စေ့မှအာသေဝန ပဿည်းကိုမရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိညာယ၊ အာဘိညာဉ်ကုသိုလ်၏။ အဝိပဿနံ၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုးမပေးခြင်းကို။ ဝတ္တုံ၊ဆိုအပ်၏။ ။ကာမာဝစရဒေဝေါတြိဘူ၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်ရသည်ဟူလို၊ ။ဟေဒိသတိမဂ္ဂုဏ်သင်္ခေနာပြီး၏။

---

(၄၆) အမေး။ ။ဝိပဿီမျိုး။အဓိုးရတွေ့။ဇာန်မျိုး။ အကိုးရခြင်း။ ပဿယနှစ်ဖြာ။လက္ခဏာရည်သွေး။ဘယ်သို့ခြားလိမ့်။ ၂၄။

(၄၆) အဖြေ။ ။ဆန္ဒာဝိပတ်၊ စိတ္တာဝိပတ်၊ ဝီရိယာဝိပတ်၊ ဝိမံသာဝိပတိဟုဆိုအပ်သော အဝိပတ်တရားကဲ့ယ် လေးပါးတို့တွင် အကြင်အခါ၌ဆန္ဒကိုအကြီးအမှူးအဦးပြု၍စိတ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါဆန္ဒသာလျှင် ဝိပတ်ပဿည်းတပ်၏။စိတ္တ၊ဝီရိယ၊ဝိမံသတို့သည်အဝိပတိပဿည်းမတပ်နိုင်၊စိတ္တ ဝီရိယ၊ဝိမံသတို့၏အဓိုးရသော သဘင်္ဂိုက်ဖြစ်သည်ဟူလို၊ ။ထိုကြောင့်၊ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌၊ ။ယဒါဟိဆန်ဒံခရံဆန်ဒံဇဋ္ဌကံကတွာ စိတ္တံပဝတ္တတိ၊ ဟဒါဆန္ဒော၀ အဝိပတ်၊နာမ်တာခရ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဟိသစ်၊ မှန်၏။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ဆန်ဒံ၊ဆန္ဒကို။ခရံ၊အဦးကို။ဆန်ဒံ၊ဆန္ဒကို။ ဇဋ္ဌကံ၊အကြီးကို။ ကတွာ၊ပြု၍။စိတ္တံ၊စိတ်သည်။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ ဟဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဆန္ဒော၀၊ ဆန်ဒံသည်သာလျှင် ။အဝိပတ်၊အဝိပတိပဿည်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ ဇာတရေ၊ ဤဆန္ဒမှတပါးသောစိတ္တ၊ဝီရိယ၊ဝိမံသတို့သည်။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ။ ဇာနြိယပဿည်းသည် ဤပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာမှ် ပြိန်သောအားဖြင့် အချင်းချင်း အဓိုးရသောသတ္တိကိုမဖြစ်၊ စက္ခုန္ဒြေသည်စက္ခုဝိညာဉ်ဌေး၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏဇောတသိက်ခုနစ်ခုတို့ကိုအဓိုးရ၏။ သောတိန္ဒြေ၏သောတဝိညာဉ်ဌေး၊သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏဇောတသိက်ခုနစ်ခုတို့ကို အဓိုးရခြင်းကိုမဖြစ်၊မိမိ

တို့၏ အရာဌိသာ အစိုးရသည်။ အဓိပတိပဗ္ဗည်းကား အချင်းချင်း အစိုးရသောသတ္တိကိုဖြစ်၏။ဤသို့ခြားဏ်ဟုပြရာ၏။ ။အဋ္ဌကထာပါဠိမဆောင်ပြီ။ ။စတုဝိသတိမပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

ဒုတိယဗိုဒ် ၂၄-ပုစ္ဆာပြီး၏။

တတိယဗိုဒ် ၂၂-ပုစ္ဆာအဖြေ။

(၄၇) အမေး။ ။ပုဒ်ပေါင်းကုသလ။ထိုဝါကျာယ်။အစဖြေဦး။ ကု,ကတဖြာ။ သလာ,တဝ။ကုသာ,တခါ။လာ,ကတရာ။ကု,တဌာန။သ,တချက်သာ။ လာ,တခွန်းဖြင်း။အနက်သုံးထွေ။ဆိုလေသည်တွင်။ထွေးရန်သင့်ခဲ့။ ၁ ။

(၄၇) အဖြေ။ ။ကုစ္ဆိတေ ပါပဓမ္မေ သလယဿ်ကေ ကမ္မေဿ် ဝိဒ္ဒံသေဿ် အပဂမေဿ်တိဘဝါ ကုသလာနိ။ ။ယာနိစိတ္တာနိ၊ အကြင် စိတ်တို့သည်။ ကုစ္ဆိတေ၊ ကဲ့ခဲ့အပ်ကုန်သော။ ပါပဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ သလယဿ်ကမ္မေဿ်၊ တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့် တုန်လှုပ်စေတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ကား။သလယဿ်ဝိဒ္ဒံသေဿ်၊ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့်ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။ ဘါ၊ကား။ သလယဿ်အပဂမေဿ်၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်စေတတ်ကုန်၏။အဲ့တိတဿဝ၊ထို့ကြောင့်။ တာနိစိတ္တာနိ၊ထိုစိတ်တို့သည်။ ကုသလာနိ၊ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ။ကုသသဒ္ဒါ။ ပပဒလျဓတ်။ကုသအရက်ကို အကုသိုလ်ဓမ္မကိုယူ။ လအရက်ကု ကာမာဝစရကုသိုလ်ယူ။ ။ဤကား ကုသဘခါ လာကတရ၏ အရတည်း။ ။ကုစ္ဆိတေပါပဓမ္မေသာတိ တနုံကရောတိတိကုသံ၊ ကုသေနလာတဗ္ဗာနိ ပဝတ္တကဗ္ဗာနိတိ ကုသလာနိ။ ။ယံဉာဏံ၊အကြင်ဉာဏ်သည်။ ကုစ္ဆိတေ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ ပါပဓမ္မေ၊အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ သာတိတနုံကရောတိ၊ပါးအောင်ပြုတတ်၏။ဤတိတဿဝ၊ထို့ကြောင့်။ တံဉာဏံ၊ထိုဉာဏ်သည်။

ကုသံ၊ကုသမည်၏။ယာနိစိတ္တာနိ၊အကြင်စိတ်တို့ကို။ ကုသေန၊ကြာဏ်သည်။ လာတဗ္ဗာနိ၊ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ဇာတိတာသ္မာ၊သို့ကြောင့်။တာနိစိတ္တာနိ၊ထိုစိတ်တို့သည်။ကုသလာနိ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ။ကုသ်ဒ်း။ပပဒသာဓောတ်လာ ခေတ်။ ကုအရကို အကုသိုလ်ဝမ္မကိုယူ။ သအရကိုကြာဏ်ယူ။လာအရကို၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်ယူ။ ။ဤကားကုတဋ္ဌာန၊သတ္တချက်သာ။ လာတာ ခွန်းမြွက်၏အရတည်း။ ။ဤကား အခြားကဲ့သို့မေးခဲသောကြောင့်၊ လူပြိန်း တို့နားလည်လွယ်အောင်ခြားယောင်ဖြေသည်။စင်စစ်ကားခေတ်ပစ္စည်းသာ ဓနပဝတ္ထုနိမိတ်မျှသာခြားသည်။သုံးဝိုကပ်လုံးပင်ကုသိုလ်စိတ်ချည်းရဲ့သော ကြောင့်၊သုံးထွေအနက်မပြားဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ပဌမပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၄၈) အမေး။ ။ချင့်ရန်မှတ်ရာ။ကုသလာနှင့်။ဓမ္မာဂုန်မှု။ အာနက်တူဟု။ ယူရမည်ဟာ။ကုသလာကုသလာ။နှစ်ခါထပ်ဆင့်။ဆိုသည့်ခွင့်နှင့်။တူသင့်ရကား။ ခြား၏ဟူလည်း။ အဖြူဟာချက်။ အနက်ဟာကဲ့။ ရောင်စုံစွဲသို့။ ကွာကွဲပုံပြဲယိုင်းလေးလွဲယင်တည့်။ ၂။

(၄၈) အဖြေ။ ။ဓမ္မသင်္ကိတိပါဋိဒ္ဓိ၊ ကုသလသန္ဓါသည် အပြစ်မရှိခြင်း၊ ကောင်းသောဒေကျိုးကိုပေးခြင်း၊ဟုဆိုအပ်သောအနက်ကဲ့ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပညာရှိဘို့ ဝန်ခံအပ်၏။ ။ထို့ကြောင့်၊ ဓမ္မသင်္ကိတိအဋ္ဌကထာ ဒ္ဓိ။ ။ကုသလသဒ္ဒါပနေတ္ထ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက သဒ်ါဘသဒ်ဧေတကာ ဘာဝေနသမ္ပဒိဆို့တော။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဇွတ်၊ဤဓမ္မသင်္ကိတိပါဋိဒ္ဓိ။ ကုသလသဒ္ဒါ၊ကုသလသန္ဓါသည်။အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကသဒ်ါဘသာ၊ အပြစ်မရှိခြင်းဖောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊အဖြစ်သာ၊အနက်ကို။ ဧကာတကာဘာဝေန၊ ပြဟတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဏ္ဍိတောဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ သမ္ပဒိဆို့တော၊ ဝန်ခံအပ်၏။ ။ဓမ္မသန္ဓါသည် မိမိ၏သဘောကို ဆောင်ခြင်းအစရှိသောအနက်ကိုပြဟတ်သည်၏။ ။ထို့ကြောင့်၊ ဓမ္မသင်္ကိတိအဋ္ဌကထာဒ္ဓိ။ ။ဓမ္မသဒ္ဒါသဘာဝဓာရဏာဒိအတ္ထဓောတကဒ္ဌေန။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဓမ္မသဒ္ဒါ၊ ဓမ္မသန္ဓါသည်။ သဘာဝဓာရဏာဒိ အတ္ထဓောတကဒ္ဌေန၊မိမိသဘောကိုဆောင်ခြင်းအစရှိသော အနက်ကို ပြဟတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ပဒိဆို့တော၊ဝန်ခံအပ်၏။ ။ဓမ္မသန္ဓါသည် မိမိ၏သဘာဝဓာရဏာအနက်သာမညကို ကုသလသန္ဓါအားပြု၏။ ကုသလ သန္ဓါသည်လည်း အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကအနက် ဝိသေသကိုဓမ္မသန္ဓါအားပြု၏။ ထို့ကြောင့်၊ အနက်ထူး အနက်ပြားကိုကြံခြင်းသည် အကြောင်းမဟုတ်၊ ပုစ္ဆာမပြုသင့်ဟူ

လို။ ။ဤကားအဋ္ဌကထာဒ္ဝိအဖြေတည်း။ ။ဘာနည်းကား။ ဝိသေသနပုဒ်တို့၏သဘောသည်ကုဏ်ကိုသာပဋ္ဌာနအားဖြင့်ဟောမြဖြစ်၍ ကုသလသည်အပြစ်မရှိခြင်း၊ ဝေါဒါနကိုးကိုပေးခြင်းဟုဆိုအပ်သောကုဏ်ကိုဟော၏။ဓမ္မသဒ္ဒါသည်ကုသိုလ်ဖလကဝိသဓေတသိက်အဋ္ဌတိ သကိုဟော၏။ထို့ကြောင့်၊ အနက်ကွဲ၏ဟု၊ ဖြေရ၏။ ။ဤကားသဒ္ဒါနည်း။ ။ဒုတိယပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

(၄.၉) အဓေး။ ။တသ္မွယ်မှတ်ရ။အကုသလ။ အဗျာကတ။အအက္ခရာ။ နှစ်သုံးပါး၏။စိတ်ဖြာအထွေ။ဝိသေသသည်။တူကြမည်လော။ ၃ ။

(၄၉) အဖြေ။ ။အကုသလာဒ္ဓိအ,သည် ပဋိသေဓ၊ဂုဏ်၊တဒ္ဓာဝ အစရှိသောဆယ်ပါးသော အနက်တို့ကွင်၊ ဝိသဒ္ဓအနက်ကိုဟော၏။ ထို့ကြောင့်၊ ကုသိုလ်နှင့် ပဟာယက-ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် ဆန့်ကျင်သောတရားသည်၊ အကုသလမည်၏။ကုသိုလ်ကားပယ်တတ်သည်။ အကုသိုလ်ကားပယ်အပ်သည်။ဤသို့ဆန့်ကျင်၏။ ။ထို့ကြောင့်၊ ဓမ္မသင်္ကိတအဋ္ဌကထာဒ္ဓိ။ ။လောဘာဒိပဋိပက္ခာ အလောဘာဒယောဝိယ ကုသလပဋိပက္ခာတိအဓိပ္ပာ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။လောဘာဒိပဋိပက္ခာ၊လောဘအစရှိသည်တို့၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ အကုသလာ၊ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ အကုသလာ၊အကုသိုလ်မည်ကုန်သည်။ ဤသို့အနက်ထူးကြ၏ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ဟတ်ိယပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

(၅၀) အဓမေး။ ။ရုန်စောဒနာ။ တဇ်ကြောင်းမှာလည်း။ အဗျာကတာ။ ပုန်တွင်အ,သည်။ဗျကတမဟုတ်။ရုပ်သင့်မည်လော။မသင့်လောဂျင့်။၄ ။

(၅၀) အဖြေ။ ။နဗျာကတာအဗျာကတာ။ ဗျာကဟာ၊ကုသိုလ် အကုသိုအဖြစ်ဖြင့်ဟောအပ်ကုန်သည်။နှ၊မဟုတ်ကုန်။ အဗျာကတာ၊ကုသိုလ်အကုသိုလ်အဖြစ်ဖြင့်ဟောအပ်သည်မဟုတ်ကုန်၊ ဟုဝိုက်ဟိုပြု၍၊ နသန္ဒါအရကို့ဗျာကတာမည်သောကုသိုလ်အကုသိုလ်မဟုတ်သမျှသော် ပညတ်စသောတရားကိုယူသင့်မည်လော မယူသင့်မည်လောဟူလို။ ။ဤအလို၊နသန္ဒါ၏ပဒိုသေဓအနက်ကိုရည်၍မေးသည်။ ။အဖြေကား။ ။အသန္ဒါ၏အညအနက်ကိုဟောသောကြောင့်၊ အဗျာကတမဟုတ်သော ပညတ်စသော တရားကိုယူသင့်၏၊ ဟုဖြေခြာ၏။ ။အသန္ဒါ၏ အညအနက်ကို၊ ဟောသော အကြောင်းကိုဖွင့်ဆိုခဲ့ပြီ။ ။စတုတ္ထဂန္ဓာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၅၁) အမေး။ ။နိုးနှောကြံပါ။ဝိပါကာဓမ္မ။ဆိုအတ္ထတွင်။ရုပသနစ်။ကံကြောင့်ဖြစ်လျက်။ဘဲ့ကြောင့်ရုပ်ကို။မဆောက်လိုဘည့်။ ၅ ။

(၅၁) အဖြေ။ ။အချင်းချင်းတူကုန်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးဖြစ်သောဝိပါကသာဝိပါကမည်၏။ ကံကြောင့်ဖြစ်သော်လည်း ကမ္မဇရုပ်သည်ဝိပါကမမည်ဟု၊ဖြေခြာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌။ ။ဝိပက္ကဘာဝမာပန္နာနံ အရူပဓမ္မာနမေတံအဓိဝစနံ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။' ။ ဖေါ်၊ဤဝိပါက်ဟူသောအမည်သည်။ဝိပက္ကဘာဝံ၊ရောင့်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆို အပ်သောသဘောသို့။အာပန္နာနံ၊ရောက်ကုန်သော၊ အရူပဓမ္မာနံ၊နာမ်တရားတို့၏။အဓိဝစနံ၊အမည်တည်း။ ။ပဉ္စမဂ္ဂန္ဓာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၅၂) အမေး။ ။ကြည်ညို လွတ်မြောက်မှုတ်ပြီး ခါမှ။ ဥပါဒိန္နေ။ တိက်သို့ကျသော်။ကောက်ရပြန်ချေ။ ၆ ။

(၅၂) အဖြေ။ ။ဥပါဒိန္နေတိက်ခဲ့သုံးပါဒတို့တွင်၊ ဥပါဒိန္နေပါဒါနိယာ၊ဟူသောပဌမဇ္ဈာနခဏာအာသဝေါနှင့်တကွဖြစ်သောကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့ကိုဟောတော်မူသောကြောင့်။ လောကီဝိပါက်ဗာတို့ သ-ကမ္မဇရုပ်ဝိသကိုကောက်ရသည်ဟု၊ဖြေခြာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌။ ။သာသဝကမ္မနိဗ္ဗတ္တာနံရူပါရူပဓမ္မာနမေတံအဓိဝစနံ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ ဖေါ်၊ဤဥပါဒိန္နေပါဒါနိယဟူသော အမည်သည်။သာသဝကမ္မနိဗ္ဗတ္တာနံ၊အာသဝေါနှင့်တကွဖြစ်သောကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မာနံ၊လောကီဝိ

ပါက်ကမ္မဖရုပ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော်တရားတို့ဖြစ်။အဝိဝစနံ၊အမည်တည်း။ ။ ဆဋ္ဌပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၅၃) အဓေး။ ။နေဝသေက္ခာ။ နာသေက္ခာဟု။ ဟောပါသည့် နည်း။ နိသျည်းယူကာ။အဓျာကာတာ။ပုဒ်အဓရကို။နေဝကုသလာ။နာကုသလ။ဟောဆို ရသော်။ဒေါသကိုယ်တွင်။ဘင်စရာတို့။ရှိလိမ့်မည့်ဟာ။ မသိသာတည့်။၇။

(၅၄) အဖြေ၊ ။နဖြာဟွဖော အဖြာဟွဖော။ ဖြာဟွဖော၊ ပုဏ္ဏား သည်။နှ၊မဟုတ်။ အဖြာဟွဖော၊ ပုဏ္ဏားမဟုတ်။ ။ဤအဖြာဟွဖော ဟူသောပုဒ်၌ အသဒ္ဒါ၏ ဖြစ်အပ်သော အနက်ကား။ ပုဏ္ဏား မဟုတ်ဆိုသော်လည်း၊ဖြန်မာ,ကုလား,ယိုးဒယားစသောပုဏ္ဏားနှင့် အသွင်အပြင်မတူသော်သူခပ်သိမ်းတို့ကိုမဖြစ်အပ်။ဦးစွန်းရိတ်ခြင်း၊စလွယ်တင်ခြင်း၊ခွဲ့ဖြူ့ကပ်ခြင်းစသည်ဖြင့်ပုဏ္ဏားနှင့်တူသည်ကိုသာဖြစ်သကဲ့သို့၊ သို့အတူနေဝကုသလာ၌ နေသဒ္ဒါ၊ နကုသလာ၌နသဒ္ဒါတို့သည်လည်း တစိတ်တဒေသ တူသော တရားကိုသာဖြစ်အပ်၏။ အဘယ်သို့တူသော တရားကိုဖြစ်အပ်သနည်းဟူမူ။ ကုသလသဒ္ဒါသည် ကောင်းသော အကျိုးကိုပေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကုသိလ်ကိုဟော၏။အကုသလသဒ္ဒါသည် မကောင်းသော အကျိုးကိုပေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော အကုသိုလ်ကို ဟော၏။ ။နေသဒ္ဒါ နသဒ္ဒါ တို့သည် လည်းထိုနှစ်ပါးသောအနက်ကိုဖြစ်၏။ထိုသို့ဖြစ်သည်ဖြစ်၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့် အကျိုးပေးခြင်း တစိတ်တဒေသတူသောတရားလည်း မရှိသောကြောင့်၊ နေဝကုသလာနာကုသလာဓမ္မာ၊ ဟူသောတတိယပုဒ်အရေ့ဆိတ်ရာ၏။ထို့ကြောင့်၊အဖျာကာတာအရေ့ကို နေဝကုသလာ နာကုသလာ၊ ဟုမဆိုသင့်ဟု၊ဖြရာ၏။ ။ဤကား ဗဟုသုတလူရဟန်းတို့အရာသာဖြစ်၍ အပ္ပသုတလူရဟန်းတို့ကားခဲစွ။ ။တနည်းကား။ ။ဤကုသလတိုက်၏အဘွင့်ဖြစ်သောအဋ္ဌကထာ၌ကားသုံးပုဒ်လုံးတို့၌အနက်ကိုဘွင့်တော်မူသည်။ ပဋိသေဓဖြစ်သောနေဝသဒ္ဒါနသဒ္ဒါတို့နှင့်ဟောတော်မူသောသေက္ခာဓမ္မာ၊အဓေသေက္ခာဓမ္မာ၊နေဝသေက္ခာနာသေက္ခာဓမ္မာ၊ အစရှိသောတိုက်တို့၌၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်ပထမပဒ၊ဒုတိယပဒတို့၌အနက်ကိုဘွင့်ပြီး၍၊ တတိယပဒကိုကား၌ပထမပဒမှပယ်သောအားဖြင့်ဟောအပ်၏ဟုဘွင့်တော်မူ၏။ ။ထို့ကြောင့်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာ၌။ ။တတိယပဒံ ဥဘယ ပဒိုက္ခေပေနဝုတ္တံ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။တတိယပဒံ၊ ဟုတိယပုဒ်ကို။ ဥဘယပဒိုက္ခေပေန၊ ရှေးနှစ်ပုဒ်ကိုပယ်သောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ဟောတော်မူအပ်၏။ ။အကယ်၍

ကုသလတိက်သဖြည့်သေက္ခတိက်နှင့်တူအံ့၊ သုံးပုဒ်လုံးတို့၌ အသီးအသီးအာနက်မဘွင့်ရာ။သေက္ခတိက်ကဲ့သို့၊ တတိယပဒံဉာဘယပုဒ်ကွေပေနဂုတ္တံ၊ဟုအဋ္ဌကထာဆရာဘွင့်ရာ၏။ထိုသို့မဘွင့်သောကြောင့်၊ အဗျာကတအရကို၊ နော ကုသလာနာကုသလာ၊ ဟုမဆိုသင့်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။သတ္တမပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၁၄) အမေး။ ။အသင်္ခတာမည်ရာ။ ပရမတ္ထသည်။ ဇောစင်စစ်။ဖြစ်၊ လျက်ဖြောင့်ဖြောင့်။ ဘယ်မနှောင့်တည့်။ ဘဲ့ကြောင့်ရွေးနိုတ်။ ဗဟုဂုစ်နှင့်။ သမ္ဗုဒ္ဓကျော်။ဟောတော်မူလေ။ခဲလှချေ၏။ဂ။

(၁၄) အဖြေ။ ။သပ္ပဋိဘယာဓမ္မာ၊ အပ္ပဋိဘယာဓမ္မာ၊ ဟူသောဒွေးဒုက်၌ဗ ဟုဂုစ်၏အစွမ်းဖြင့်ပုဏ္ဏာကိုဟောတော်မူသောကြောင့်၊ ဤမည်သောတရားတို့သည်သပ္ပဋိဘယမည်ကုန်၏ဟု၊ပုဏ္ဏာအနုသန္ဓေနည်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟူသောတရားဖြစ်၍၊ အသင်္ခတာတော်၊ ဟုဂေါဂုစ်ဟောအပ်လျက်မဟောမူ၍၊ အသင်္ခတာဟု၊ဗဟုဂုစ်ဖြင့်ဟောတော်မူသည်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌။ ။ပုဂ္ဂိမဒုကေပန ဗဟုဝစနဝသေန ပုဏ္ဏာယဉ္စ ဒုတ္တာဇ္ဈမေဓမ္မာ အပ္ပဋိဘယာတိပုဏ္ဏာနုသန္ဓိနယေန ဗဟုဝစနံကတံ။ ။ဟုပိန့်ပြီ။ ။ပုဂ္ဂိမဒုကေ၊ဒွေးဖြစ်သောသပ္ပဋိဘယဒုက်၌။ဗဟုဝစနဝသေန၊ ဗဟုဂုစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ပုဏ္ဏာယ၊ပုဏ္ဏာ၏။ဝါ၊ပုဏ္ဏာက်၍။ ဥဒ္ဒိဒုတ္တာ၊ ထုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဇုမေဓမ္မာအပ္ပဋိဘယာတိ၊ ဇုမေဓမ္မာအပ္ပဋိဘယာဟူ၍။ ပုဏ္ဏာနုသန္ဓိနယေန၊ပုဏ္ဏာနှင့်စပ်သောနည်းဖြင့်။ ဗဟုဝစနံ၊ အသင်္ခတာဟုဗဟုဂုစ်ကို။ကတံ၊ပြုတော်မူ၏။ ။တနုညိုးကား။ ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာအစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဗဟုဂုစ်ဒေသနာ အယဉ်သို့ ကျသောကြောင့်၊ တရားသောနိဗ္ဗာန်ဟူသောတရားကို၊ အသင်္ခတာ၊ဟု ဗဟုဂုစ်ဟောတော်မူသည်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ သင်္ဃဒါကျမ်းဆရာတို့သည်။ ။ဒေယျနာသေသာတေပတိတတ္တာစသျာသေ။ ။ဟုပိန့်ပြီ။ ။ရွေးဝိသဇ္ဇနာနှင့် အတူတူပင်။ ။အဋ္ဌမပုဏ္ဏာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၁၅) အမေး။ ။ဘဝေထွဝိဆ္ဆတ္တာ။တိက်ဓမ္မဒ္ဝိ။ နိယတမှန်။ဒိဋ္ဌိလွန်နှင့်။ အနန္တရိ။နှစ်ထွေရှိသား။သတိမပြု။ဗာလလူသည်။ထောက်ကူမဲ့။ ဘယ်ကံဘိက။နိယတသို့။ကပ်ရလိမ့်မည်။ဂိပ်ခြည်မသိ။သတိကွယ်ဆောင်။ မျောင်ကြိုးမျောင်ခဲ့။ဌ။

(၁၁) အဖြေ။ ။လော့ဘမူသတ္တမဇော ဟုဆိုအပ်သော ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံဘိကနိယတသို့ကပ်၏ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ထိုဓိဇ္ဈာန်တွင်နိယ်တာဓမ္မာ ဟူသောပထမပုဒ်အရ၎ကို့ကောက်ဆို၏ဘော်မူရာဓမ္မသင်္ကာပါဠိတော်၌၊နိယတာဓိဇ္ဈာန်ကံဖြစ်ခိုက်၊လောဘမူသတ္တမဇော။ပဋ္ဌာန်တွင်ရိယကံဖြစ်ခိုက်၊ဒေါသမူဒွေသတ္တမဇောကို ကောက်ဆို၏ဘော် မူသည်။ ။ကံကိုဆိုပြီး၍ ကံ၏အကြောင်းကိုလည်းဗဟုသုတကိုအလိုရှိသော သူတို့အာကျိုးဌါဆိုဦးအံ့။ ။ နတ္ထိဓိနှံနတ္ထိယိဌံ၊စသည်ဖြင့်အလွှာ၏အကျိုးပူဇော်ခြင်းအကျိုးမရှိဟု ယူခြင်းသည်၊နတ္ထိကဒိဋ္ဌိမည်၏။နတ္ထိပေါဘုနတ္ထိပဿဒေယ္ယာ၊စသည်ဖြင့်သတ္တဝါတို့၏ညစ်ညူးကြောင်းဖြူစင်ကြောင်းမရှိဟုယူခြင်းသည်၊အဟေတုကဒိဋ္ဌိမည်၏။ နတ္ထိကရောဘောကာရယဘော၊ စသည်ဖြင့်ကောင်းမှုမကောင်းမှုကံ့ဒဿဝိပ်ပြုလော်ဂင်း၊သုဘပါးကိုပြုစေသော်ဂင်း ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုး ရောက်သည်မရှိဟုယူခြင်းသည်၊အကြိုယဒိဋ္ဌိမည်၏။ ဤအယူကိုယူသောသူသည် နိယတာဓိဇ္ဈာဒိဋ္ဌိမည်၏။နတ္ထိကဒိဋ္ဌိသည်ကံ၏အကျိုးကိုပယ်သည်။အဟေတုကဒိဋ္ဌိသည်အကြောင်းကံကိုပယ်သည်။ အကြိုယဒိဋ္ဌိသည် နှစ်ပါးစုံပယ်သည်။နိယတာဓိဇ္ဈာဒိဋ္ဌိကိုဘုရားအရာအထောင်ပင်ချုတ်သော်လည်းမကျွတ်နိုင်။ဒိဋ္ဌိသည်လောဘစရိုက်ပြောသောသူအားဖြစ်တတ်၏။ထိုကြောင့်၊လောဘမူစိတ်ဌိသာလျှင်ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ကိုဘုရားဟောတော်မူ၏။ ။နဝမပဉ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၁၈) အမေး။ ။နောင်ဘွဲ့တဖြာ။ပဋ္ဌာန်တွင်ရိ။ရုံညီလှိုအံ့။ ဘယ်ဝိပါက။ ကြမ္မာစသည်။နိယတထူး။ရှေးဦးပေးမည်။ရည်လိမ့်သတိ။မသွင်းမိရှင့်။၁၀။

(၁၉) အဖြေ။ ။သင်္ကာကိုဥ တ်ကမ္မဝါစာဖြင့်သင်းခွဲသောသံဃဘေဒကံ၊ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်၌ ယင်ငယ်တရဲသော်လောက်ရုံ သွေးစိမ်းဟည်အောင်ပြုသောလောဟိတုပ္ပါဒကံ၊ရဟန္တာကိုသတ်သောအရဟန္တဃာတကံ၊အမိကိုသတ်သောမာတုဃာတကံ၊ အဘကိုသတ်သောပိတုဃာတကံ။ဤငါးပါးလုံးကိုပြုသောသူအားသံဃဘေဒကံသည်ရှေးဦးစွာစုတိ၏အခြားမဲ့၌အကျိုးပေး၏။လောဟိတုပ္ပါဒကံအစရှိသောလေးပါးသောကံတို့သည်အဟောသိကံဖြစ်၏။အကျိုးမပေးပြီဟူလို။ လောဟိတုပ္ပါဒကအစရှိသောကံလေးပါးကိုပြုအံ့၊ လောဟိတုပ္ပါဒကံသည် စုတိ၏အအခြားမဲ့၌အကျိုးပေး၏။ကြွင်းသောကံသုံးပါးသည်အဟောသိကဖြစ်၏။အရဟန္တဃာတကစသောကံသုံးပါးကိုပြုအံ့၊ အရဟန္တဃာတကကံသည်စု

တိ၏အခြားမဲ့၌အကျိုးပေး၏။ ကြွင်းသောကံနှစ်ပါးသည်အဟောသိကံဖြစ်
၏။(လူရဟန္တာကိုယူ)။မာဘုဃာဘက၊ပိတုဃာတကကံနှစ်ပါးကိုပြုအံ့၊ ထို
အဓိအဘာနှစ်ပါးသည် သီလသမာဓိဂုဏ်တူအံ့၊ မာတုဃာတကကံသည်ရု
တိ၏အခြားမဲ့၌အကျိုးပေး၏။ ပိတုဃာတကကံသည် အဟောသိကံဖြစ်
၏။အဓိသည်သီလသမာဓိဂုဏ်မရှိ၊အဘာသည်သီလသမာဓိဂုဏ်ရှိအံ့၊ ပိတု
ဃာတကကံသည် အကျိုးပေး၏။ မာထုဃာတကကံသည် အဟောသိကံ
ဖြစ်၏။အဓိအဘာနှစ်ပါးရုံ သီလသမာဓိမရှိရာ၌လည်းဤနည်းတူ မာတုဃာ
တကကံအကျိုးပေး၏။ ပိတုဃာဇကကံသည် အဟောသိကံဖြစ်၏။ ပိဟု
ဃာတကကံသာရှိအံ့၊ ထိုကံပင်အကျိုးပေး၏။ (လူဖြစ်သော အဓိအဘာကို
ယူ)။ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအကျိုးကိုပေး၏ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊
သမ္မောဟဝိနောဒနီအမည်ရှိသောဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၌။ ။ယေပဋ္ဌပေတာနိ
ကမ္မာနိကာဘာနိဟောန္တိ၊ တာသသံဃာဆောဒေါဝ ပဒိသန္ဒါဝေသနဝိဇ္ဇတိ။
လေသာနိအဟောသိကမ္မံနာဟောသိကမ္မဝိပါကောတိဧဝမာဒိသုသန်း့ ဂဏ္ဌ
န္တိ။သံဃဘေဒါဘာဝေ လောဟိတုပ္ပါဒေါ။ တဒဘာဝေ အရဟန္တဃာတ
ကော။ ။အစရှိသည်ကိုမိန့်ဖြို့။ ။ယေ၊အကြင်သူတို့သည်။ ပဋ္ဌပိ၊ငါးပါး
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ဧတာနိကမ္မာနိ၊ထိုကံတို့ကို။ကတာနိ၊ပြုအပ်ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ဘဿ၊ထိုသူအား။သံဃဘေဒါဝ၊ သံဃဘေဒကံ
သည်သာလျှင်။ ပဒိသန္ဓိဝေသန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဟာနိရယေ၊
(ထည့်)။အဝိစိဝေါဟာရ၌။ဝိပစ္စတိ၊အကျိုးကိုဖြစ်စေ၏။သေသာနိ၊ကြွင်းသောကံ
လေးပါးတို့သည်။ကမ္မံ၊ကံသည်။အဟောသိ၊ဖြစ်ပြီ။ကမ္မဝိပါကော၊ကံ၏အ
ကျိုးသည်။နာဟောသိ၊မဖြစ်။ဣတိဧဝမာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသည်တို့၌။သန်း့၊
ရေတွက်ခြင်းသို့။ဂဏ္ဌန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။ သံဃဘေဒါဘာဝေ၊ သံဃဘေဒ
ကကံ၏မရှိခြင်းသည်။သတိ၊ရှိသော်။လောဟိတုပ္ပါဒေါ၊ လောဟိတုပ္ပါဒက
ကံသည်။ဝိပစ္စတိ၊အကျိုးကိုဖြစ်စေ၏။ဘဒဘာဝေ၊ထိုလောဟိတုပ္ပါဒကကံ
မရှိသည်။သတိ၊သော်။အရဟန္တဃာတကော၊အရဟန္တဃာတကကံသည်။
ဝိပစ္စတိ၊အကျိုးကိုဖြစ်စေ၏။ ။သီလေသံရုံအဋ္ဌကထာပါဠိကိုရေးသည်။ ။
အဓိအဘာနှစ်ဦးသည် သီလရှိခြင်း သီလမဲ့ခြင်းတူလျှင်အဓိ၏ ကျေးဇူးသာ
လွန်သောကြောင့်၊မာတုဃာတကကံရှေးဦးစွာ အကျိုးပေးသည်ဟုမှတ်။သံ
ဃဘေဒကကံစသည်တို့၌လည်းမဟာသာဝဇ္ဇဖြစ်သော သံဃဘေဒကကံ
သည်ရှေးဦးစွာ အကျိုးပေးသည်။ ဤနည်းအတူနောက်နောက်ကိုလည်း အ
စဉ်အတိုင်းမှတ်။ဤသံဃဘေဒကကံသည်သာလျှင် ဝိဝဋ္ဋာယဓိကပ်ခံရ၏။

ထိုသို့ခံရသော်လည်း၊ နက်ဖြန်ကမ္ဘာပျက်အံ့၊ ယနေ့သံဃာတော်ကို ကျောင်း
အဝိစိသို့ကျအံ့၊ နက်ဖြန်ပင်လွတ်၏။ သံဃာတော်ကား မြင်းသောကံလေး
ပါးတို့သည်ငရဲသာဖြစ်၏။ တကယ်မခံရဟုမှတ်။ ။ဤအလုံးစုံသည်သမျှ
အဋ္ဌကထာပင်။ ။နိယာတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ကမ္ဘာအဂိုင်းအခြားမရှိ၊ ဤစကြာ
ဋ္ဌာကုဇ္ဇတာသိန်းဦးကမ္ဘာပျက်ခဲ့လျှင် တပါးစကြဝဋ္ဌာသို့ပြောင်း၍ခံရ၏။ အ
လုံးစုံစကြဝဋ္ဌာဦး ကမ္ဘာပျက်ခဲ့သော် အထက်ကောင်းကင်၌ခံရ၏။ ။ထို
ကြောင့်၊ သာမညဖလသုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ပဋ္ဌာန်ကွဲရိယကံဟူသည်လည်း
ဒေါသမူလဇွေ သတ္တမဇ္ဈောတည်း။ ။သတ္တမဇ္ဈောဟူသည်လည်းဥပယဇ္ဇဝေ
ဒနီယကံတည်း။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံဟူသည်လည်းရုတ်အခြားမဲ့ဒုတိယဘ
ဝ၌အကျိုးပေးမြဲသည်။ ထိုသို့ပေးသည်ရှိသော်လည်း တရားသော .စေတနာ
သည်။တရားသောပဋိသန္ဓေကိုသာပေးမြဲတည်း။ ထိုပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုပေး
သောကံသည်သာလျှင်ပဝတ္တိအကျိုးကိုပေးရိုးတည်း။ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုမ
ပေးသောကံသည်ပဝတ္တိအကျိုးကိုမပေးဟုမှတ်။ ။ထိုကြောင့်၊ အာတိဓမ္မာ
ဋိကာ၌။ ။သာစပဋိသန္ဓိံ ဒတ္တွာ ပဝတ္တိဝိပါကံဒေတိ၊ ပဋိသန္ဓိယာပန အာ
ဒိန္နာယပဝတ္တိဝိပါကံဒေတိတိ နတ္ထိ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။
သာ၊ ထိုဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံသည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို။ ဒတ္တွာဝ၊
ပေး၍သာလျှင်။ ပဝတ္တိဝိပါကံ၊ ပဝတ္တိအကျိုးကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ပဋိသန္ဓိယာ၊
ပဋိသန္ဓေကို။ အဒိန္နာယ၊ မပေးဘဲ။ ပဝတ္တိဝိပါကံ၊ ပဝတ္တိအကျိုးကို။ ဒေတိ၊
ပေး၏။ ဥတိဇုဒံကာရဏာ၊ ဤအကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ။ကြောင်းသောစ
ကားရပ်လည်းအတွက်နောမတိမဟုတ်၊ ဤဋီကာပင်။ ကျမ်းကြီးအုံပိုး၍ဋီကာ
ပါဠိကိုမဆောင်သည်။ထိုကြောင့်၊ပဋ္ဌာန်ကွဲရိယကံ ငါးပါး၊ လေးပါး၊ သုံးပါး၊
နှစ်ပါး၊ စသည်ကိုပြုမိအံ့၊ အားကြီးသောဟုဆုသောကံသည် အနန္တရဘဝ
၌အကျိုးပေးလျှင်မိမိ၏အကျိုးပေးရာကာလ အနန္တရဘာဝမရှိသောကြောင့်၊
ကြွင်းသောကံတို့သည် ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိအကျိုးကိုမပေး၊ အဟောသိကံသို့
ရောက်လေ၏။ ။ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံဟူသမျှကဲ့ဒု ဤနည်းပင်မှတ်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-
ဒေပရာပရိယဝေဒနီယကံကားမလွတ်ဟုမှတ်။ ။ဤနောက်စကားရပ်ကား
အရာမဟုတ်၊ မိဿာသက်ဝင်တတ်သောကြောင့်၊ အာတိဓမ္မာဋီကာစသည်တို့
နှင့်အညီ၊ ဆုံးဖြတ်သည်။ ။ဒသမပုဗ္ဗာပဿင်္ခနာပြီး၏။

---

(၁၇) အမေး။ ။သံကိလိဋ္ဌ။ထိုမှတဆုံပြီ.း။ သံကိလေသိက။ဓမ္မနှစ်ထွေး
တူလေသလော။ကွဲသလောဟု။ဉာဏ်ဓောမဂ္ဂ။မျောင်ရိပ်ထူခဲ့။ တူ၏ဆိုခါ၊

ဘယ်ခြင်းရာ၎ကြောင့်။ မြတ်စွာ၌ရှင်၎ော။ နှစ်ထပ်ဟောဟု။ ဖြေကြောမထင်။ စိတ်ပူပင်၏။၁၁။

(၅၇) အဖြေ။ ။နိလုပွလံ၊ကြာညှိ။ ဤဥဒါဟရဏ်၌ ဥပ္ပလသဒ္ဒါသည် ကြာဖြူ၊ကြာနီအစရှိသောကြာသာမန်ကိုဟောသော်ကြောင့်၊အညှိဂုဏ်ကို ဟောသောနိလသဒ္ဒါဖြင့်အထူးပြုသောအခါကြာဖြူစသည်ကို ဥပ္ပလသဒ္ဒါ မဟော၊ကြာညှိကိုသာဟောသကဲ့သို့၊သံကိလေသိကာသဒ္ဒါသည် တေဘူမကသံကိလေသကိုဟောသော်ကြောင့်၊ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ဂုဏ်ကို ဟောသော သံကိလိဋ္ဌသဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြုသောအခါ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသာဟော၏။ ထိုကြောင့်၊ သံကိလိဋ္ဌသဒ္ဒါသည်ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ခြင်းဂုဏ်ကိုဟော၏။သံကိလေသိကာသဒ္ဒါသည် အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုဟော၏။အရေမတူဟု၊ဖြေရာ၏ ။ထိုကြောင့်၊ ဓမ္မသံဂဏိဏီအဋ္ဌကထာ၌။ ။သံကိလိဋ္ဌာစ ဟေသံကိလေသိကာစာတိသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကာ။ ။ဟာဝိသေသနုပဗ္ဗပဒေ ဥဗ္ဗဓာရဏေ ဝါဂြိဟ်ဆိုတော်မူသည်။ ။ဟေခမ္မာ၊ထိုဘုရားဘို့သည်။သံကိလိဋ္ဌာစ၊ ပူပန်စေတတ်သောသဘောနှင့်ဟကွဖြစ်ကုန်သည်လည်း။ဟာနို့၊ဖြစ်ကုန်၏၊သံကိလေသိကာစ။ ပူပန်စေဟတ်သောကိလေသာဂ်ရခြင်းငှါထိုက်ကုန်သည်လည်း။ဟာနို့၊ဖြစ်ကုန်ကုန်၏။ဆုတ်ဘသွာ၊ထိုဇကြောင့်။ သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကာ၊ သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကာမည်ကုန်၏။ ။ဗာဟိရဏ္ဍကားတူ၏။ ။ဇောဒသမပုဏ္ဏာဝိသင်္ခေနာပြီး၏။

---

(၅၀) အခေးမး။ ။ထိုဖြင့်က ။ဒဿနတဲ်ကိလွန်။ ပိန့်ဇေတဝ်ခွန်၌။ နိဗ္ဗာန်ခမ္မ။အမ၊ဝလည်။ဂေါတြဘူ၌။အာရုမ္မဏာ။ပစ္စယထင်ထင်။ရှေးဦးဖြင်လျက်။ ဉာဏ်ခုဂ်တကာ။သောတာပတ္တိ။မဂ်အာဒိကို။ပိပိရရ။ ဒဿနဟု။ မှတ်ကြစွဲယူ။ဂေါတြဘူကို။ရှင်လူခပင်း။ဇရာင်ကြကွင်း၏။အခင်းဘယ်သို့။ဖြစ်တို့လေရ။သိချင်စွတည့်။၁၂။

(၅၀) အဖြေ။ ။ဂေါတြဘူစိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဖြင်သော်လည်းပိမိပြုအပ်သောကိလေသာကိုပယ်ခြင်းမရှိသောကြောင့်၊ ထိုဂေါတြဘူစိတ်ကိုဒဿနဟုမဆိုအပ်။သောတာပဉ္ဇိမဂ်သည်သာလျှင် ကိလေသာကိုပယ်၍နိဗ္ဗာန်ကိုဖြင်သောကြောင့်၊ဒဿနမည်၏။ ဂေါတြဘူဉ်ယှဉ်သော ဉာဏ်သည်မဂ်၏အာဝဇ္ဇနိုးအရာဥ်ဟည်၏။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအကြောင်းကြောင့်၊ ဂေါတြဘူကိုဒဿနဟုမဆိုအပ်ဟုဖြေရာ၏။ ။ထိုကြောင့်၊ဓမ္မ

သင်္ကေ အာဠကထာ၌။ ။နိဗ္ဗာနံဒိသွာဝိကတ္တာဗျသကိလေသပ္ပဟာနသာဘာဝါနဒဿနန္တိ ဝုဿတိ။ တဉ္စိဉ္စာဏံမဂ္ဂသဒ္ဒါဝဇ္ဇနဠာနေတိဠ္ဟတိ။ ။ဟာဒိန့်ပြီ။ ။ဂေါတြဘုစိတ်ကို။ဝါ၊ဂေါတြဘူစိတ်သည်။နိဗ္ဗာနံ၊နိဗ္ဗာန်ကို။ဒိသွာဝိ၊မြင်သော်လည်း။ ကတ္တာဗျသ၊ဒိဗိသည်ပြုအပ်သော။ ကိလေသပ္ပဟာနသ၊ ကိလေသာကိုပယ်ခြင်း၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဒဿနန္တိ၊ဒဿနပဟာနကို။ နဝဿတိ၊မဆိုအပ်။ဟိသဒ္ဒါ၊မှန်၏။ တံဉာဏံ၊ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂသ၊သောတာပတ္တိမဂ်၏။ အာဝဇ္ဇနဠာနေ၊အာဝဇ္ဇန်းအံ့ရာ၌။ တိဠ္ဟတိ၊တည်၏။ ။ဒုဒိဒသမဝဂ္ဂ်ဿ ဋီကာဝိသင်္ခနာပြီး၏။

---

(၅၉) အဓမေး။ ။မဂ္ဂဟေတု။ရတုံတဝ၀။မဂ္ဂဟေတုက။အရဟန္တော။ခြားသောအရာ။နှင်နဲ့စွာ၏။စိတ်ဖြာဝေဠဂ္ဂ။မကျွန်ခဲ့။ ၁၃ ။

(၅၉) အဓဖြေ။ ။မဂ္ဂဟေတုအရဟံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်နှင့် ယှဉ်သော အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်ကို ယူအပ်၏။ ။ထိုကြောင့်။ ။မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာဟေတု၊မဂ္ဂဝါဟေတုတိမဂ္ဂဟေတု။ ။ဟုအဋ္ဌကထာဆရာဝိဂြိုဟ်ပြုတော်မူသည်။ ။ယေဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊မဂ်နှင့်ကွန်သော။ဟေတူ၊ဟိတ်တို့ဘည်း။ဝါ၊ကား။မဂ္ဂေ၊မဂ်၌။ဟေတူ၊ဟိတ်တို့သည်။သန်၊ရှိကုန်၏။ဇာတိတသ္မာ၊ထိုကြောင့်။ ဘဝေမ္မာ၊တို့သည်။ မဂ္ဂဟေတူ၊မဂ္ဂဟေတုမည်ကုန်၏။ ။မဂ္ဂဟေတုအရဟံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကြည်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုယူအပ်၏။ ။ထိုကြောင့်။ ။မဂ္ဂေါဟေတု ဖေတသန်္တိဝိ မဂ္ဂဟေတုကာ။ ။ဟုအဋ္ဌကထာ ဆရာဝိဂြိုဟ် ဆိုတော်မူသည်။ ။ဖောသံ၊ထိုမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဘို့အား။ မဂ္ဂေါ၊သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဟုဆိုအပ်သော။ ဖေဟတု၊ဟိတ်သည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ ဇာတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဖေတဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ မဂ္ဂဟေတုကာ၊ မဂ္ဂဟေတုက မည်ကုန်၏။ ။မဂ္ဂဟေတုအရဟံ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော်အလောဘ၊အဒေါသ။မဂ္ဂဟေတုကအရဟံကို သမ္မာဒိဋ္ဌိကြည်သောစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ဤသို့အရဟြဲားဖြင့်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။တေရသမပုဏ္ဏာဝိသင်္ခနာပြီး၏။

(၆၀-၆၁) အဓမေး။ ။လက္ခဏာရုပ်သည်။ လေးမည်ပြား၏။ ကုဇ္ဇတော၏ဟု။မှတ်သိကုန်ကြ။မိန့်ဆိုပြီ။ ကမ္မဇဝယ်။ နှစ်ဆယ်ပြည့်ကြောင်း။ ဆလောင်းပြန်တုံ၏။ ၁၄ ။ ။တိဇရူပ။သတ္တရတွင်း။ဥပစယမှန်။ သန္တတိဆင့်။သွင်းပြီးလင့်၍။ထောက်ချင့်မှန်မှန်။နက်နဲလွန်၏။ ၁၅ ။

(၆၀-၆၁) အဖြေ။ ။စက္ခုအစရှိသောနိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏ဥပါဒ်သည်၊ ဥပစယ-သန္တတိမည်၏။ဌိသည်ဇရတာမည်၏။ဘင်သည် အနိစ္စတာမည်၏။ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏ထိုထိုသို့သောဥပါဒ်၊ဌိ၊ဘင်ဟူသော အဆိုက်အတန့်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကမ္မဇရုပ်ဘဆဲ့ရစ်ခုတို့၌ ဥပစယ-သန္တတိကိုသွင်း၍ကမ္မဇရုပ်နှစ်ဆယ်။တိဇရုပ်ဘဆဲ့ငါးခု၌ ဥပစယ-သန္တတိကိုသွင်း၍ တိဇရုပ်ဘဆဲ့ခုနစ်ခုဖြစ်သည်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ထို့ကြောင့်၊ ဦးကာ၌။ ။လက္ခဏာရုပ်နာမဓမ္မာနံ တံတံ အဝတ္ထာဝသေန လက္ခဏာပေါတ္ထကာ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။လက္ခဏာရုပ်နာမ၊လက္ခဏာရုပ်မည်သည်ကား။ ဓမ္မာနံ၊နိပ္ဖန္နရုပ် တဆဲ့ရစ်ခုတို့၏။တံတံအဝတ္ထာဝသေန၊ထိုထိုသို့သော အခိုက်အတန့်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။လက္ခဏာပေါတ္ထာ၊ မှတ်ကြောင်း၌ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။ထိုထိုသို့သောဥပစယ-သန္တတိကိုသာ အဘဲ့ကြောင့်သွင်းသနည်းဟူမူ၊ ဇာတိရုပ်၏သာလျှင် ကုဒ္ဓေါစိသမုဒ္ဒါန်အဖြစ်ဖြင့် ပဂိုယာယ်အားဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူ၏။ဇရတာ-အနိစ္စတာတို့ကဲ့သို့မဟော။ထိုသို့ဖြစ်၍ဥပစယ-သန္တတိကိုသာသွင်းသည်။ ။ထိုကြောင့်၊ မဂ်ိမဥ္ဇုသာဠိကာ၌။ ။ဇာတိအာဒိသုဇာတိယာ ကုတောစိဇာဘာဘာ အနုညာတာ။ ။ဟုမိန့်ပြီ။ ။ဇာတိအာဒိသု၊ဇာတိအစရှိသည်ဘို့၌။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ၏။ ပဂိုယာယေန၊ပဂိုယာယ်အားဖြင့်။ကုတောစိဇာဘာဘာ၊ ဘစုံဟုခုဿသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။အနုညာတာ၊ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏။ ။ဒုဒ္ဒသမ-ပန္နရသမပုဏ္ဏာဝိသင်္ခုနာပြီး၏။

---

(၄၂) အဖေး။ ။နိဗ္ဗာန် သည်ကား။ ဆဲ့တပါးဟု။ အပြား ကင်းလွတ်။ အစ္ဆရာတွန့်။ဗဟိဒ္ဓမဂ္ဂါ။ ဆိုဘိတုံလ္လ။ ခွဲဝေပြမှု။ ဗဟိဒ္ဓတိက်မှာ။ ကောက်ပြန်လာသော်။ယူရာခဲခက်။ကြီးရေးနှက်စွဲ။ ၁၄ ။

(၄၂) အဖြေ။ ။ပဉ္စုပ္ပန်-အတိတ်-အနာဂတ်၊ အစ္ဆရာတွန့်-ဗဟိဒ္ဓ၊နှုရ-အာသန္နေ၊ဟိန-ပဏီဘ၊သုခုမ-သြဠာရိက၊ ဟုဆိုအပ်သော တဆဲ့တပါးသောအပြားအပြည့်အစုံမရှိသည်ကဲ့သို့ ရည်၍ဆိုသည်ဟု၊မှတ်ရာ၏။ ထိုဘဆဲ့တပါးတို့ကိုတွင်ကာလသုံးပါးမှနိဗ္ဗာန်သည်ရှင်းရှင်းလွတ်၏။ ။ထိုကြောင့်၊ဦးကာ၌။ ။အဝိနာသာဘာဝတောအတီတာဒိကာလာဒိဝသေန နဝတ္တဗ္ဗတ္တာနိဗ္ဗာနံပညတ္တိစကာလပ်မတ္တံနာမ။ ။ဟုဒိန့်ပြီ။ ။အဝိနာသာဘာဝတော၊ပျက်စီးခြင်း မရှိခြင်းကြောင့်။ အတီတာဒိကာလာဝသေန၊ အတိတ် အစရှိသောကာလ၏အစွမ်းအားဖြင့်။နဝတ္တဗ္ဗတ္တာ၊မဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာ

နဒ္ဓ၊နိဗ္ဗာန်သည်၎င်း။ပညတ္တိစ၊ပညတ်သည်၎င်း။ ကာလဝိမုတ္တံနာမ၊ ကာလဝိမုတ်မည်၏။။ ။အန္ဓာတ္တ-ဗဟိဒ္ဓ နှစ်ပါးစုံ၍ မရသည်ကို၎ည်၍ အန္ဓာတ္တ-ဗဟိဒ္ဓမရှိဆိုသည်။နိဗ္ဗာန်သည် ဗဟိဒ္ဓစင်စစ်ဖြစ်၍၊ ဤဗဟိဒ္ဓါဓမ္မာပုန်၌ ဟောတော်မူသည်ဟု၊ဖြေရာ၏။။ ။ဟိန-ပဏီတ နှစ်ပါးစုံ၍ မရသည်ကို၎ည်၍ နိဗ္ဗာန်သည်ဟိန-ပဏီတမရှိဆိုသည်။ နိဗ္ဗာန်သည်ပဏီတစင်စစ်ဖြစ်၍၊ ဤမာတိကာပါ၌တော်၌ ဟိနတ်က်တွင်၊ ပဏီတာဓမ္မာဟူသော တတ်ယပဒ၌ ဟောတော်မူသည်။ ။ရူပါရုံအစရှိသော တဆဲ့နှစ်ပါးသောရုပ်တို့သည့်အ ချင်းချင်းစက္ခုပသာဒစသည်နှင့်ထိခိုက်၍ပဋ္ဌဝဉာဉ်နှင့် ငါသယဝသယ်ဖြစ်သဖြင့်ရုန့်ရင်းသောကြောင့်၊သြဒ္ဓါရိကရုပ်မည်၏။ ထိုသို့ရုန့်ရင်းသည်ဖြစ်၍ သိလွယ်သောကြောင့်၊သန္တိကေရုပ်မည်၏။ ထိုမှပြုန်သောအားဖြင့် ဗဉ္စတ်စသောတဲခဲ့ခြောက်ပါးသောရုပ်သည်၊သုခုမရုပ်၊ဒူရေရုပ်မည်သကဲ့သို့။ထို အတူနိဗ္ဗာန်သည်လည်း အချင်းချင်းမထိခိုက်မှု၍၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိုယာအာဘိညာဉ်၊ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်ဟုဆိုအပ်သော မနောဓိညာဉ်၏ အာရုံဖြစ်သောကြောင့်၊သုခုမမည်၏။ထိုသို့သုခုမဖြစ်၍သိနိုင်ခဲသောကြောင့်၊ဒူရေမည်၏။ဤသို့သြဒ္ဓါရိက၊သုခုမနှစ်ပါးအပြားမရကောင်းသောကြောင့်၊ သြဒ္ဓါရိက-သုခုမအပြားမရှိဆိုသည်ဟုမှတ်ရာ၏။ ဒူရ-အာသန္နနှစ်ပါးအပြားမရကောင်းသောကြောင့်၊ဒူရ-အာသန္နအပြားမရှိဆိုသည်ဟုမှတ်ရာ၏။အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ၊အပ္ပနာဇောဝါရသည် ဝိဘူတစင်စစ်ဖြစ်၍ ဝိဘူတ-အဝိဘူတအပြားမရှိဆိုသကဲ့သို့တည်း။ ။ဤကားအဘိဓမ္မာဋီကာတို့ကိုထောက်၍ဆုံးဖြတ်သောအတွေးနောမတိတည်း။ ။သောဠသမပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။။

---

(၄၃) အမေး။ ။ကန့်ကွက်စိတ်မှာ။မသက်သာအောင်။ ဒွါသတ္တိ။ပါဠိအရိပ်။ပေါင်းရုံးစိတ်သေဝ်။အနိမ္မန္ဒ။ရူပတွက်ဘွယ်။ပေါင်းတဆယ်က်ဲ့။ပစ်ပယ်သောအား။ထားတုံသေသ။ အကြွင်းချဖို့။ရူပလက္ခဏာ။ မပါတုံလတ်။ လွတ်ချေသလော။သဘောမပြတ်။ပရမတ္ထ။ဓမ္မမာဝင်။ အကြောင်းဖြင့်၍။ပယ်လေသလော။ကြီတိုင်းမောဖို့။ ၁၇ ။

(၄၃) အဖြေ။ ။ရုနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသောသဘောတရားဟူရာ၌၊ ဤအနိမ္မန္ဒရုပ်တဆယ်သည် ကကွဒ္ဓအစရှိသော ဓိဓိတို့၏ သဘောအားဖြင့် မရအပ်သည်ဖြစ်၍ အသဘာဝ ရုပ်မည်သောကြောင့် ၎င်း၊ ပရမတ္ထ တရားသို့ဝင်သော်လည်း၊ဘေဒံပြုနိုခြင်းဟုဆိုအပ်သော ရုပ္ပနလက္ခဏာမရှိသောကြောင့် ၎င်း၊ဒွါသတ္တိအရ၌မဝင်ဟု၊ဖြေရာ၏။ ။အသဘာဝ အဖြစ်ကိုကား အ

ဘိခမ္မတ္ထသင်္ကြိဟ်၌နိပ္ပန္နရုပ်ကိုသဘာဝရုပ်ဆိုသဖြင့်၊ အနိပ္ပန္နရုပ်သည်. အသဘာဝရုပ်ဟု၊ ဗျတိရေကနည်းဖြင့် သိလေ။ နိပ္ပန္နရုပ်ကိုသာလျှင်၊ အချမ်းအပူအစရှိသောအကြောင်းတို့ကြောင့်ဘေဒကပြုနိတ္တံသည်ဖြစ်၍ ရှုပရုပ်မည်၏ဟု။ရှုပသဒ္ဒါတခုဖြင့်အထူးပြု၍ဆိုတော်မူ၏။ ဤသို့နိပ္ပန္နရုပ်ကိုဘေဒံပြုနိဂတ်၍ရှုပရုပ်ဆိုသဖြင့်၊ အနိပ္ပန္နရုပ်သည် မဘေဒံပြုနိဂတ်သည်ဖြစ်၍၊ အရှုပရုပ်မည်၏ဟု၊ဗျတိရေကနည်းဖြင့် သိလေ။ ။ထိုသို့ဖြစ်၍၊ရှုပသဒ္ဒါသည်အနိပ္ပန္နရုပ်တဆယ်ကိုဟောသောကာလ၊ရှုဋ္ဌဟုဉ်ကာဆရာမိန့်တော်မူသောပါဠိကိုပင်။ ။ရှုဋ္ဌယာတိ အတံသဘာဝေရူပနသဘာဝ ရပဒါဝေါ ဒသဝိဓ အနိပ္ပန္နရူပေ။ ။မဏိသာရမဉ္ဇုသာဋီကာ ထပ်၍ဘွင့်တော်မူပြုန်သည်။ ။ရှုဋ္ဌယာတိ၊ရှုဋ္ဌယာဟူသည်ကား။အတံသဘာဝေ၊ဘေဒံပြုနိခြင်းမရှိသော။ရူပနသဘာဝရဟိတော၊ တောက်ပြုနိခြင်းသဘောမှကင်းသော။ ဒသဝိဓအနိပ္ပန္နရူပေဟိ၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိသော အနိပ္ပန္နရုပ်၌လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။သတ္တရသမ [illegible]သဇ္ဇနာပြီး၏။

---

(၆၄) အမေး။ ။ပယ်ဒသောအသံ။မင်္ဂုံနလားသိသနည်း။ ပါဠိအရ။နာဂတဝယ်။ဘဝအထောက်။ ဘယ်မျှလောက်နှင့်။ ရောက်ဘုံအကြာ။ကမ္ဘာဘယ်မျှ။နေရလိမ့်မည်။နောက်ရှည်သမျှ။ဘဝဝပင်။ခရရလေရာ၊ ပညာထောက်ကူ။ယူရမည်လား။ အငြင်းပွားခြင်း။ ရှည်လျားသောခါ။ ကျွတ်ဟန်ရာဟု။ ယူပါရမည်။စိတ်ကြီစည်လည်း။ဂိုပ်ခြည်အမြဲတ်။ပါဠိတိတ်က့။နလားသိသနည်း။ ရှိပြုန်ခဲ့သည်။ကြီရေးရှည်ခဲ့။ ၁၇ ။

(၆၄) အဖြေ။ ။ယေ၊အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။မင်္ဂုံ၊မင်္ဂလာ။နလားသိသနည်း၊ မရကုန်လတ္တံ့။ ။ဤသို့ စသည်ဖြင့် သန္ဒယမိုက် အနာဂတဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်သော မြတ်စွာဘုရား ဒေသနာတော်သည်၊ ပရမတ္ထ ဒေသနာတော်ဖြစ်၍နိဘဏ္ဍတိုက်ရိုက်သာယူသင့်၏။ထို့ကြောင့်၊ နောက်နောက်ဘဝမှကျွတ်လတ္တံ့.သူကိုဂုဏ်း နောက်နောက်သောကမ္ဘာမှ ကျွတ်လတ္တံ့.သူကိုဂုဏ်းရည်၍ဟောတော်မမူ။ဝဋ်ဆင်းရဲကို အလိုရှိသောဝဋ္ဋာသယပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌မွေ့လျော်သောဝဋ္ဋာဘိရတပုဂ္ဂိုလ်၊အစရှိသောဘာဝအဆက်ဆက်မကျွတ်ဆိုက်သောအနန္တစက္ကဝဋ္ဌာဒ္ဓါ အနန္တအပရိမိတဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်ဟု၊ ဖြေရာ၏။ ။ထိုသို့ မဟုတ် ဘဝ ရှည်လျားကမ္ဘာများလျှင် တဆင့်တဆင့် မြင့်သည်ဖြစ်၍ ကျွတ်လတ္တံ့.သော သတ္တဝါချည်းသာဟုနှုလုံးထား၍။ နှစ်ကမ္ဘာ အတွင်းဂင်း၊ လေးကမ္ဘာ အတွင်းဂင်း၊

ကမ္ဘာအရာအတွင်းဂုဏ်း၊ ကမ္ဘာအဝေါင် အတွင်းဂုဏ်း မကွဲတ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသံဃရည်၍ ဟောဝေါ်မူသည်ဟု ယူငြားအံ့။ ကမ္ဘာဖြင့်ရှည်လျင် သတ္တဝါတို့မဂ်ဖိုလ်ရခြင်းကုန်ရာ၏ ကုန်သေသ်သတ္တုလောက ဆိတ်ရာပြတ်ရာ ဂ်၏။ ဆိတ်ခါပြတ်ခါယူသေသ် ဥဿွေဒဒိဋ္ဌိဆိုသကဲ့ဝင်ရာ၏။ အစအဆုံးရှိ၏ဟု ယူရာသည်ဟုကျ၏။ထိုသို့ကျသေသ် အနမတဂ္ဂသုတ်ကဲ့ တ်ခတ်ရာကျ၏။ သုတ်ကိုပုတ်ခတ်လျင် ဘုရားရှင်ကိုလည်းစွပ်စွဲရာကျ၏။ ထိုသို့ကျလျှင်ဝဋ်ဆင်းရဲခြင်းရှည်ဖြင့်စွာကာလပတ်လုံး ပျက်စီးလေရာ၏။ အခါခင်သိမ်းမကျတ် လတ္တံ့ဧသောဂုဏ်ုိလ်ရှိသောကြောင့်သာလျှင် သတ္တုလောကမဆိတ်သည်ဟု မှတ်ရာ၏။ ။သူကြောင့်၊ ပဒိုသန္တိဒါဂတ္ထိုခြ်။ ။အနမတဂ္ဂေ ဘိက္ခဝေ သံသာရော ဂုဇ္ဈကော်ဋိ နပညာယတီတိ အာဒိဝစနဟော ပုဇ္ဈန္တေဝိ အနမတဂ္ဂေါ၊ အပဲရန္တေဝိ ယေဓဂံ့ နပဋိလဘိသန္တိ၊ ဟေစက္ခူဒြိယဉ္စ နပဋိဓာနိသန္တိ အညာတာဝိဒြိယဉ္စ နသန္တိကရိသန္တိတ် အာဒိဝစနဟော။ ။ဟုမိန့်ပြု။ ။ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းဘို့။ သံသာရော၊ သံသရာသည်။အနမတဂ္ဂေါ၊မသိထိုက်သောအစရှိ၏။ ဂုဇ္ဈကောဋိ၊ ကျေးအစွန်းသည်။ နပညာယတိ၊မထင်။ ဇုတိအာဒိဝစနဟော၊ဤသို့အစရှိသည်ကိုဘုရားဟောသော်မူခြင်းငှာဟု။ ပုဇ္ဈန္တေဝိ၊ကျေးအစွန်းဌိသည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊မသိထိုက်သောအစရှိ၏၊ယေ၊အကြောင်းဂုဏ်ုိလ်တို့သည်။ မဂ်ံ၊မဂ်ကို။ နလဘိသန္တိ၊ မရကုန်လတ္တံ့။ ဟော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စက္ခူဒြိယဉ္စ၊စက္ခုဇ္ဈာန်ကိုလည်း။ နပဋိဓာနိသန္တိ၊ပျင်းခြားခြင်းမသိကုန်လတ္တံ့။ အညာဘာဝိဒြိယဉ္စ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဉာဏ်ကိုလည်း။ နသန္တိကရိသန္တိ၊ မျက်မှောံမပြုကုန်လတ္တံ့။ ဇုတိအာဒိဝစနဟော၊ကြောင့်။ ဒုပရန္တေဝိ၊ နောက်အစွန်းဌိလည်း။ အနမတဂ္ဂေါ၊ မသိထိုက်သော အစွန်းရှိ၏။ ။ကျေးကဉ်းအဂ္ဂသဒ္ဒါအာဒိအနက်၊နောက်ကဉ်းကောဋိအနက်ကြီ။ ။ အဋ္ဌာရသမဂ္ဂဏ္ဌိဝိသင်္ခုနာပြီး၏။

နိဂုံး။

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကို ကြည့်ရှုလေ့လာသူတိုင်း ဤကျမ်းကို ရေးသားခဲ့သူ ကာသပကမဟာသီလဝံသ ရဟန်းတော်ကြီး၏ ပိဋကတ်ပေါ်ရှိ ကျမ်းဂန်များကို ကျယ်ပြန့်စွာ ကျွမ်းကျင်ပြီး ဆရာတော်ကြီး၏ ဉာဏ်ပညာ ဂုဏ်ရည်များကို ကောင်းစွာ သိမြင်နိုင်ပေသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ဤကျမ်းကို ရေးသားရာတွင် ပိဋကတ်ပေါ်ရှိ ကျမ်းဂန်များကို ကိုးကားထားသည်မှာ ကျမ်းပေါင်း ၁၂၁၆-ခု ရှိသည်ဟု ရေတွက်ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤသည်မှာ ကြီးမားသော ကျမ်းကိုးစာရင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤကျမ်းကိုးစာရင်းသည် ဆရာတော်ကြီး၏ ကျမ်းကိုးများကို ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းအားဖြင့် ပိဋကတ်ပေါ်ရှိ ကျမ်းဂန်များကို ကျယ်ပြန့်စွာ ကျွမ်းကျင်ပြီး ဆရာတော်ကြီး၏ ဉာဏ်ပညာ ဂုဏ်ရည်များကို ကောင်းစွာ သိမြင်နိုင်ပေသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ဤကျမ်းကို ရေးသားရာတွင် ပိဋကတ်ပေါ်ရှိ ကျမ်းဂန်များကို ကိုးကားထားသည်မှာ ကျမ်းပေါင်း ၁၂၁၆-ခု ရှိသည်ဟု ရေတွက်ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မှားယွင်းသော၊ တိုက်ဆိုင်လွဲမှား၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကျမ်းကိုးစာရင်းများ

ဝိဝိဓဝိနိစ္ဆယဒီပနီကျမ်း။

နဓမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ သမ္မန်နှင့်စပ်သောအဆုံးအဖြတ်။

ဟိတ်ဂျိုဆိုက်ရာကြိုယာဂျိ ဘံကတ္တားကားဟိတ်ဂျိသမ္မန်ခံငြားတည်း။ ။ဟူ
သေသလင်္ကာပိုဒ်၌ပြုယုဂ်ကား။ပါကံတသဖလတ္တာတိ၊အဌကထာနုတ္တရိမတံ။ဟူ
သည်တည်း။ ။ပါကံဂ်၊စတုဗ္ဗိဓံဟောတိမှာစပ်။ဖလတ္တာဂ်၊ဟောတိမှာ
စပ်။ ဟိဂ်ျိဆိုက်ရာ ကြိုယာကား ဟောတိတည်း။ ဟောတ် ကြိုယာဂျိ
ကတ္တားကားပါကံဟည်း။ဟိတ်ဂျိဆိုက်ရာကြိုယာဂျိကတ္တားဖြစ်သောပါကံ
ကို-ပါဂ၊ကသဟုပြင်၍၊ဟိတ်ဂျိသမ္မန်ခံရမည်။ ။ဘာဝသမ္မန်။ တာသမ္မန်။
လာဟန်လိင်ဝစ်တျ။ ။ဆိုရာ၌။ဖလသဘာဝေါဖလဉ်း၊ပြု၍။ဖလသဂ်-
ဘာဝသမ္မန်ယူရမည်။တာသမ္မန်ဟူသည်ကိုလည်း၊ ပါဂ၊သဂ်ယူရမည်။
ပါဂ၊ကသကို-ဖလတ္တာမှာစပ်၍၊ထိုပါဂ၊သဂ်-တာသမ္မန်ဟူ၍ယူရမည်။ ။
ဘာဝသမ္မန်။တာသမ္မန်။လာဟန်လိင်ဝစ်တျ၊ဟူ၍ဂင်း။ ။ဘာဝေါ့ဂျုန်။လာ
သည့်ပုန်။မယုတ်အရတျ၊ဟူ၍ဂင်းဆိုသောကြောင့်၊ပါဂ၊အရ၊ဖလအရဂ်ို၊
ဖိုဏ်စိတ်ကိုယူ၍အရတျ၊ပါကံဖလံဟုလိင်ဝစ်လည်းတျသည်။ ။ဘာဝေါ့ဂျု
ပုန်။ဝိဂြိဟ်ထုတ်။ လိင်ဝစ်ပြော်ထောက်တွေး။ ။ဟူသောလင်္ကာပိုဒ်၌၊ ပြု
ယုဂ်ကား။ရာဇဓိတာယအဒ္ဓိကတ္တာ။ဘည်း။ အဒ္ဓိကသဘာဝေါအဒ္ဓိကတ္ဂုံ၊
ပြု၍။ အဒ္ဓိကကို-ဘာဝေါ့ဂျုန်ယူရမည်။ ထိုအဒ္ဓိကကိုဝိဂြိဟ်ပြုဿာအခါ၊
ရာဇဓိတာယဟူသောဂျုန်ကိုပြော်၍။အဒ္ဓံဆွတိတိအဒ္ဓိကာ၊ ဟုဇ္ဈထိုလိင်
ဂကဝစ်ချရမည်။ ။ယာဇ္ဈထို၊အဂ်ဉ်မိန်းမသည်။ အဒ္ဓံ၊အဓန်ရှိသော်ခ
ရိုးသို့။ဆွတိ၊သွားတတ်ဂျိ။ဇ္ဈတိ၊ကြောင့်။သာဇ္ဈထို၊ထိုမိန်းမသည်။ အဒ္ဓိကာ၊
မည်ဂျိ။ ။အနက်။ ။ဘာဝသမ္မန်။ဂျုန်အမှန်ကို။ပြုနကတွထို။ နက်ပေးက

မှ။ဘာဝဓေ့ရှေးပြား။ပုန်ရှိငြား။ ကတ္တားရုပ်ကြီးလေ။ ။ဟူသော လင်္ဂါထိုးခဲ့ပြီ ပြ
ယုဂ်ကား။ ရာဇဓိဘာယအခွင့်ကတ္တာကိုပင်ထုတ်ရေမည့်။ ။ရာဇဓိတာယ၊
မင်းသြိုးဇ်။ဝါ၊မင်းသြိုးသည်၊အခွင့်ကတ္တာ၊ ခရီးသွား၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဤသို့
သမ္မန်ပုန်ကိုကတ္တားအနက်ပေးမှု။ဝါကျအခိုက်၌၊ဘာဝပုန်ရှေ့၌ရှိသော်အခွင့်
ကသန္ဓါကို၊အခံဂစ္ဆတိတိအခွင့်ကာ၊ဟုကတ္တုသာဓနပြုဆိုလိုသည်။ဤပြုယုဂ်
၌။ရာဇဓိဘာယ၊မင်းသြိုးသည်၊ဟုကတ္တားပေးသောအခါ၊အခွင့်ကမှာစပ်၊မင်း
သြိုး၏ဟုပေးသောအခါ၊ကွမှာစပ်ရမည်။ထိုသို့ကွမှာစပ်ရလျှက်၊ ကွသမ္မန်
မဆိုမူ၍၊ဘာဝသမ္မန်ဟူ၍အဘဲ့ကြောင့်ဆိုလေသနည်း။အခွင့်ကသဘာဝေါ၊
ဟူသော်ဝါကျအခိုက်၌ကျလေပြီးသောဘာဝသန္ဓါအနက်ကို၊ ကွပစ္စည်း
သည်အမွေခံသောအားဖြင့်ဟောသောကြောင့်၊ ဘာဝသံမ္မန်ဟူ၍ဆိုသည်။
ဂေါတ္တံကဲ့သို့မှတ်ရမည်။ ။သမ္မန်ဂုဏ်ကို။ ကံနက်ဆိုမူ။ ထိုဘာဝပိုဒ်။ရှေးဌ
မဝေး။ဂုဏ်ရှိသေး။ကြီးရေးကမ္မပေ။ ။ဟူသောလင်္ကာပုဒ်ဌပြုယုဂ်ကား။အထွ
သဒ္ဒနယဘာဟောတိ၊တည်း။ဤဌ၊အဏ္ဍသ၊ကံ့။ဝါ၊၏။ ဒုန္ဓယတာ၊သိန်ခဲ
သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ငြိုငြင်းလဖြင့်သိဒုပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟော
ကိ၊ဖြစ်၏။ ။ဤသို့ဘာဝသမ္မန်ကိုကံ့ပေးမှု။ ဒုန္ဓယဟူသောပုဒ်ကို၊ဒုကွေန
ညာဘဇ္ဈောတိဒုန္ဓယော၊ဟုကမ္မသာဓနပြုရမည်။သမ္မန်ပေးသောအခါ၊တံ့ာမှာ
စပ်။ကံ့ပေးသောအခါ၊ဒုန္ဓယမှာစပ်။ ။သမ္မန်နှင့်စပ်သော အဆုံးအဖြတ်
ပြီး၏။

၂။ ကတ္တာဒိပဉ္စည်းအဆုံးအဖြတ်။

ပုဗ္ဗာပရသမာနေစ၊ကာလေဟေတုဒ္ဒိကတ္တာဒယော။ ။ဟုသန္ဓါကျမ်းဆာ
ရာတို့ဆိုသောကြောင့်။ တုနပစ္စည်း၊ တွာနပဉ္စည်း၊ တွာပဉ္စည်းတို့၏ပုဗ္ဗကာ
လ၊အပရကာလ၊သမာနကာလ၊ ဟိတ်အနက်ဟုဆိုအပ်သောလေးပါးသော
အနက်၌ဖြစ်သည့်အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ထိုလေးပါးတို့ကုန်၊ပုဗ္ဗကာလအနက်
၌ပြုယုဂ်ကား။ ဝန်္ဒိတွာဘဂ္ဂဝန္တံ၊ တည်း။ ။ဤ၌ရှိရိုးသော ကာလကားရှေး။
ဟောသော်ကာလကားနောက်ဖြစ်၍၊ ဘန်္ဒိတွာ၌တွာပဉ္စည်းကို ပုဗ္ဗကာလ၌
သက်သောတွာပဉ္စည်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ။အပရကာလအနက်၌ ပြုယုဂ်
ကား။ဒွါရံပိဒဟိတွာနနိက္ခမိ့တည်း။ ။ဒွါရံ၊တံခါးကို။ ပိဒဟိတွာန၊ပိတ်၍။
နိက္ခမိ၊ထွက်၏။ ဤ၌ထွက်ခြင်းကြိယာကားရှေ့။ ပိတ်ခြင်းကြိယာကားနော်
ဖြစ်၍၊ပိဒဟိတွာန၌တွာနပဉ္စည်းကို၊ အပရကာလအနက်၌သက်သောတွာ

နပစ္စည်းဟူ၍မှတ်အပ်၏။ ။သမာနကာလ၌ပြုယုဂ်ကား။ဒဇ္ဈောထကဿပ တတိ၊တည်း။ ။ဒဇ္ဈော၊ ဟောင်ငေးသည်။ထကဿ၊ တြုံကြုံကြုံဖြည်၍။ ပတတိ၊ကျ၏။ ။ဤ၌ခြုံကြုံတြုံကြုံဖြည်ခြင်းသည်ကုခြင်းကြီယာနှင့်ဟပြိုင် နက်ဖြစ်၍၊ ထကဿ၌တွေပဿည်းကိုသမာနကာလကြီယာ၌ သက်သေသာတွေ ပဿည်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ။ဟိတ်အနက်ဦ ပြုယုဂ်ကား။ ပုဂိုလောသိဟံဒိ သွာဘယံဟောတိ၊ ဝဲတည်း။ ဤ၌ဒိသွာ၏ ကတ္တားကား ပုဂိုလော။ ဟောတ် ကတ္တားကားဘယံ။ဤသို့ကြီယာနှစ်ပါးကတ္တားပြားသောကြောင့်၊ ဟိတ်အ ဓိနက်၌သက်သောပစ္စည်းဟူ၍မှတ်ဒုပ်၏။ပုဂိုလော၊သည်။ သိဟံ၊ခြင်္သေ့ ကို။ဒိသွာ၊မြင်သောကြောင့်။ ဘယံ၊ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ ဤသို့ ဟိတ်အနက်ပေး။ ။ကြီယာဝိသေသနအနက်၌ဖြစ်က၊ ကတ္တားတူသည်။ ဟိတ်အနက်၌ဖြစ်ကကတ္တားပြားသည်ဟူ၍ မှတ်ရမည်။ ။ဒုဇ္ဈကာလ၊ အ ပရကာလ၊သမာနကာလ၊ဟူတု။ဤဂေလးသူက်၌သက်သောတွေဒိပစ္စည်းအ ဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၃။ ဂတ္တာဂတ္တကတ္တုကမ္မအာဆုံးဒုဖြတ်။

ဂတ္တု၊အဂတ္တဆိုရာ၌။ဟောရုဟောရုပထမာ၊ ဟူသည်နှင့်အညီ။ ။ထ မာဝိဘတ်နှင့်ယှဉ်သောကတ္တား၊ ပထမာဝိဘတ်နှင့်ယှဉ်သောကံကို၊ ဂတ္တု ကတ္တား၊ ဂတ္တုကံဟူ၍ဆို၏။ ပထမာဝိဘတ်နှင့်ယှဉ်သောကတ္တားကို ဂတ္တု ကတ္တားဆိုရာ၌ပြုယုဂ်ကား။ပုဂိုလောသြဒနံပစတိ၊အစဂ်ိသည်တည်း။ ဤပု ဂိုလောဟူသောပုဒ်၌ သိဝိဘတ်သည်၊ လဲဂ်ထွေပဌမာ၊ ဟူသောသုတ်ဖြင့် လိင်အနက်၌ သာသက်၍ ကတ္တားကံဟောစွမ်းနိုင်သော ဘါစကသဒ္ဒါ မဂ္ဂိ သောကြောင့်၊ပစတိ၌ဘဝိဘတ်သာ၊ပုဂိုလောဟူသော ကတ္တားကို့ဟောရ သောကြောင့်၊ဂတ္တုကတ္တားဟုဆိုအပ်၏။သြဒနံ၌အံဝိဘတ်သည်၊ကမ္မထွေဒု တိယာ၊ ဟူသောသုတ်ဖြင့်သက်သော အံဝိဘတ်ဖြစ်၍ ကံအနက်ကို့ဟော စွမ်းနိုင်သော ဝါစကသဒ္ဒါ ဂ္ဂိသည်အားလျော်စွာ ကံအနက်ကိုဟောသည် ဖြစ်၍။ပစတိ၌ဘိဝိဘတ်သည်၊သြဒနံဟူသောကံကို့မဟောရသောကြောင့်၊ အဂတ္တုကံမည်၏။ ။ပထမာဝိဘတ်နှင့်ယှဉ်သောကံကို့ဂတ္တုကံဆိုရာ၌ ပြု ယုဂ်ကား။ပုဂိုလောသြဒနံပစတိ၊အစဂ်ိသည်တည်း။ သြဒနောသက် သောပထမာဝိဘတ်သည်လိင်္ဂထွေ၌သက်၍ကံအနက်ကိုဟောစွမ်းနိုင်သော ဝါစကသဒ္ဒါမဂ္ဂိရကား၊ပဿဘေဒ၌ဝေါဝိဘတ်သည်၊သြဒနောဟူသောကံကို

ဟောရသောကြောင့်၊ ဝတ္တုကံမည်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးတို့တွင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကတ္တုရိ၊ ဟူသောသုတ်ဖြင့်ကတ္တားအနက်၌သက်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုနာဝိဘတ်သည်ပင် ကတ္တားကိုဟောမူမိုးနိုင်သော ဝါစကသဘော်ရှိသည့်အားလျော်စွာ၊ ထိုနာဝိဘတ်သည် ကတ္တားကိုဟောရကား၊ ပဉ္စဝေါဒါဘေပိဘတ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်သနဟူသောကတ္တားကိုမဟောရသောကြောင့်၊ အဝတ္တုကတ္တားမည်၏။ ဤသို့ဝတ္တု၊ အဝတ္တုအဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ ။ဝတ္တုကတ္တား၊အဝတ္တုကတ္တား၊ဝတ္တုကံ၊အဝတ္တုကံအာဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၄။ ကာရက-အကာရကအထူး။

ကာရက၊ အကာရက နှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား။ ။ကြိယာနိဗ္ဗတ္တမေကာ့နှံ၊ ကြိယတ္တံကာရကိဂိုတံ။ ကြိယာနိဗ္ဗတ္တမတ္တဒွိ၊ အကြိယတ္ထမကာရကံ။ ။ဟာသဒ္ဒတ္ထဆောဒစိန္တာဒ္ဒိလာသည်နှင့်အညီ။ကြိယာ၏အကြောင်းဖြစ်၍စင်စစ်ကြိယာဟူသောအကျိုးရှိသော အနက်သည်ကာရကမည်၏။ ကြိယာ၏အကြောင်းဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ ကြိယာဟူသောအကျိုးမရှိသောအနက်သည်အကာရကမည်၏။ပြယုဂ်ကား။ပုဂ္ဂိုလော၌ကတ္တုသည် ကရ္မ၌ကံသည် ကရ္မတိဒွိစပ်သည်ဖြစ်၍၊ ကရ္မတိဒွိသည်ဟူသောကြိယာ၏ အကြောင်းလည်းဖြစ်၏။ သွားခြင်းကြိယာနှင့်သဟစရဏာဖြင့်၍စင်စစ်သွားခြင်းကြိယာဟူသော အကျိုးလည်းရှိသောကြောင့်၊ကာရကမည်၏။အဓိန္ဓိနဝသတိဟူသော ပြယုဂ်၌၊အဓိန္ဓိနဟူသော်တ်သည် ဂဿတိကြိယာ၌စပ်သည်ဖြစ်၍ ဝသတိ

ကာရကမည်၏။ ယောကျ်ားဖြစ်သည်လည်း ထိုသတ္တိ၏ဟည်ရာဖြစ်၍။ ဌာ
၍။ပစ္စာရတ္ထအားဖြင့်ကာရကမည်၏။ အကြင်ပုရိသအစရှိသောသန္ဓါသည်
ယောကျ်ားအစရှိသော်အနက်ကိုဖော်၏။ထိုသို့ဖော်ရာ၌၊ ထိုပုရိသအစရှိ
သောသန္ဓါကိုဖြစ်ခိုင်ရေတွက်အပ်၏၊ ဟံ့ဆိုသောကြောင့်၊ယောကျ်းအစရှိ
သောအနက်ကိုဟောတတ်သော ပုရိသအစရှိသော သန္ဓါသည်လည်း အ
နက်ကိုအကြောင်းပြု၍ကာရကဏ္ဍပစ္စာရတ္ထအားဖြင့်ကာရကမည်၏။ ။ကြို
ယဉ်ယဉ့် သွားခြင်း ကြိုယာကို။ ကာရကတ္တာ၊ ပြီးစေဘတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။သတ္တိဓေါ၊သတ္တိသာလျှင်။ဌာ၍။ပစ္စာရေန၊ ဌာ၍။ပစ္စာရတ္ထအားဖြင့်။
ကာရကံ၊ ကာရကမ့်ည်၏။ သန္ဓေါ်။ ပုရိသအစရှိသော သန္ဓါသည်။ အတ္ထံ၊
ယောကျ်ားအစရှိသောအနက်ကို။ ဝဒတိ၊ပေါ၏။ ဇ္ဇေ့၊ ဤသို့ပေါရောဋ္ဌ်။
သန္ဓေါ်၊ ပုရိသအစရိုးသော သန္ဓါကို၊ ဒန္ဒေဝ၊ဖြစ်ခိုင်သောလျှင်။ ဂယျတော၊ရေ
တွက်အပ်၏။အတ္ထသ၊အနက်ကို။ဘါစကော၊ ပေါတတ်သော။ သန္ဓေါ်ဂိ၊
သန္ဓါသည်လည်း။အတ္ထဒ္ဂါရေန၊အနက်ကိုအကြောင်းပြုသဖြင့်။ ကာရကဏ္ဍပ
စ္စာရေန၊ကာရကဏ္ဍပစ္စာရအားဖြင့်။ကာရကော၊ ကာရကမည်၏။ ။ကာရ
ကာ၊အကာရကာအထူးပြီး၏။

၅။ သန္ဓလိင်-အတ္ထလိင်အထူး။

လိင်သည်သန္ဓလိင်၊အတ္ထလိင်အားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုဟူင်၊သန္ဓ
လိင်ကို၍ထို့မှတ်အပ်၏။ ။ဧသေသဘဿိသိဒ္ဓတ္ထ၊မတ္တံစန္ဒြာဒိသ္မိဆို့တံ။ ။
ဟုဆိုအပ်သောစန်းကျမ်းဆရာ့အလိုအားဖြင့်။ဧသော၊ဧသော၊ဒံတံဟု ပြီးပြီး
သောနိပ္ပန္နပုဒ်အနက်ကို လိင်အနက်ဟုဆိုအပ်၏။ ဤသို့စန်းကျမ်းဆရာ့အ
လိုအားဖြင့်ပြအပ်သော လိင်သည်။ လိနမတ္တံဂမယတိဖောဒေတိတိလိင်ံ၊
ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်ညီ၏၊ ။ထိနံ၊ကွယ်သော။ အတ္တံ၊ အနက်ကို။ ဂမယ
တိဖောဒေတိ၊ပြတတ်၏။ဇုတိတသ္မာ၊ကြောင့်။လိင်ံ၊လိင်မည်၏။ ။ကလာ
ပါဒိသွနိပ္ပန္နံ၊သန္ဓိဇ္ဇောတညုနိဆို့တော။ ။ဟုဆိုအပ်သောကလာပ်ကျမ်း
ဆရာ့အလိုအားဖြင့်။ ဧသော၊ ဧသော၊ဧတံ၊ ဟုမပြီးသေးသောအနိပ္ပန္နပုဒ်အ
နက်ကိုလိင်အနက်ဟူ၍သိအပ်၏။ဤသို့ကလာပ်ကျမ်းဆရာ့အလိုအားဖြင့်
ပြအပ်သောလိင်သည်။ လိနံအပါကဒုံအင်္ဂ်၊လိင်ံ။ ဟုဆိုအပ်သောဝစနတ္ထ
နှင့်ညီ၏။ ။လိနံအပါကဒုံ၊မထင်ရှားသော။ အင်္ဂ်၊အစိတ်တည်း။ လိင်ံ၊မ
ထင်ရှားသောအစိတ်။ဤကားသန္ဓိလိင်ဟူသည်း။ ။သန္ဓလိင်ဒ္ဝိဝိသဒါကာရ၊

အဝိသဒါကာရ၊နေဝဝိသဒနာဝိသဒါကာရအထူးကို ဤသို့မှတ်အပ်၏။ပုရိသောစသည်၌သိဝဘတ်ကိုဩပြု၍သာရှိသည်ဟုအသိညာဏ်သန့်ရှင်းသောကြောင့်၊ပုဿံဝင်မည်၏။ ကညာ၌သိဝဘတ်ကိုချေ၍ မထာမာဇကဝစနန္တုဖြစ်သလော၊ ၎င်းပထမာယောဝဘတ်ကိုချေ၍ပဌမာဗဟုဝစနန္တုဖြစ်သလော၊ ၎င်းဒုတိယာဗဟုဝစနန္တုဖြစ်သလောဟုအသိညာဏ်မသန့်ရှင်းသောကြောင့်၊ ဣတ္ထိလိင်မည်၏။ စိတ္တံ၌သိဝိဘတ်ကို အံခြေး၍ ပထမာဇကဝစနန္တုဖြစ်သလော၊ ၎င်းအံဝဘတ်သက်၍ ဒုတိယာဇကဝစနန္တုဖြစ်သလော၊ ၎င်းပုရိသောကဲ့သို့ သန့်ရှင်းသည်လည်းမဟုတ်၊ ကညာကဲ့သို့ မသန့်ရှင်းသည်လည်းမဟုတ်သောကြောင့်၊နပုံးလိင်မည်၏။ ။အဇ္ဈလိင်ကိုကား၊လိင်္ဂိယတောဂမျှတေပုရိသာဒိဒဗ္ဗံအနေနာတိလိင်္ဂံ၊ဟူသောဝစနဇ္ဈဖြင့်သိအပ်၏။ ။အနေန၊ဤမုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်လက်ခြေသွားနာန်အစရှိသောအသွင်ဖြင့်။ ပုရိသာဒိဒဗ္ဗံ၊ယောကျ်ားအစရှိသောဒြဗ်ကို။လိင်္ဂိယသောဂမျှဟော၊သိအပ်၏။ဇုတိတာသ္မာ၊ ထိုသို့သိကြောင်းဖြစ်သောသဘ္ဘကြောင့်။ တံ၊ထိုမုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်အစရှိသောအသွင်သည်။ လိင်္ဂံ၊လိင်မည်၏။ ဤကားအဇ္ဈလိင်တည်း။ ။ဤအဇ္ဈလိင်၌ဝိသဒါကာရ၊ အဝိသဒါကာရ၊ နေဝဝိသဒနာဝိသဒါကာရတို့ကိုအဇ္ဈလိင်အားလျော်စွာစစ်ဆေး။ ။သဒ္ဒလိင်၊အဇ္ဈလိင်အထူးပြီး၏။

၆။ ကာရက-သာဓနအာဒိ။

ကာရကာသာဓနန္တစ်ပါးတို့အထူးကား။ ။ပရဘာဝပဒါပေက္ခီ၊ သအာမာဒိဘုကာရကံ။ပဋ္ဌယဿသသာဓာတုသာ၊အတ္ထဘူဘာန္တုသာဓနံ။ ။ဟူသောဘေဒစိန္တာဂါထာလာသည်နှင့်အညီ။ပါစကံပသတိ၊အစရှိသောပြယုဂ်၌၊ ချက်ခြင်းကြိယာစသည်မှာဘပါးသော မြင်ခြင်းအစရှိသော ကြဲယာပုဒ်တပါးကိုငဲ့သော။ အံအစရှိသောဝိဘတ်ဆုနစ်သွယ်နှင့်ဟာကွဖြစ်သော စားဖို့သည်အစရှိသော အနက်သည်၊ ကာရကမည်၏။ ၎စဓာတ်နှင့်တကွသော ကို့ပဋ္ဌသ်းဏ်၊ စားဖို့သည် အစရှိသော အနက်၏အဖြစ်သည်ကား၊ သာဓနမည်၏။ ။ဘနည်းကား။ ။ဘါကျ ဝါကံဘုကော ယောတံ၊ ပသိဒ္ဓေ ယစ္ဆသာဓနံ။ကာရကံ ပုနမေဘာသိံ၊ အယမေသံဝိသေသဘာ။ ။ဟူသောဘေဒစိန္တာဂါထာလာသည်နှင့်အညီ။ ဝါကျအခိုက်၌ ကာရက။ပုန်းပြီးသော်သာဓန။ ထိုသာဓနသည် ကြဲယာတပါးကို ငဲ့ပြုန်သော် ဘာဘန်ကာရကဖြစ်ပြုန်၏။ ပြယုဂ်ကား။ ယောဘဂ ငါ သဗ္ဗဝမွေဗုဏ္ဏတိတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ အစရှိသည်

တည်း။ ယောဘဂဝါ၊ အကြင် မြတ်စွာ ဘုရား သည်။ သဗ္ဗဝမ္မေ၊ အလုံးစုံ သောဘရားဘို့ကို။ ဗုဒ္ဓတိ၊ သိတတ်၏။ ဇုတိဘသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ သောဘဂဝါ၊သည်။ဗုဒ္ဓေါ၊မံည့်၏။ ဤဝစနတ္ထဒ္ဒ၊ ယောဘဂဝါသည်သဗ္ဗဝမ္မေ ဗုဒ္ဓတိ ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ ကတ္တုကာရကမည်၏။ ဗုဒ္ဓေါဟု နိပ္ပန္နပြီးလတ်သော်၊ ယောဘဂဝါသည် ဗုဒ္ဓေါဟုကတ္တုသာဓနမည်၏။ ဤဗုဒ္ဓေါဟူသော သာဓနသည် စရုတိ·အစရိသော ကြိယာတပါးကို ငဲ့သော အာခါ။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ စရုတိ၊ကြွတော်မူ၏။ဤသို့ဗုဒ္ဓေါဟူသော ကတ္တုသာဓနသည်စရုတိဟူသော ကြိယာကိုငဲ့၍၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ဟူကတ္တုကာရကတာဘန်ဖြစ်ပြန်၏။ ။အဓုတ္တကတ္တုဒ္ဒ ပြယုဂ်ဘား။ ။ပစ္စဝေဿဒ္ဒနောယေန၊ ဇုတိသောပါစကောဒနော။ ဘုဇ္ဇတေပါစကေနေဝ။ ။အစရိသည်ဘည်း။ ပဋိဘေဿဒ္ဒနောယေန၊ ဟူသော ဝါကျ အခိုက်၌၊ ယေနအာရေဖြစ်သောစားဖို့သည်သည် ကတ္တုကာရကဖြစ်၏။ ပါစကောဟုကိတ်ပြီးလတ်သော်၊ ထိုစားဖို့သည်သည်ပါစကောဟု ကတ္တုသာဓနဖြစ်၏။ ထိုပါစကောဟူသော ကတ္တုသာဓနသည်၊ ဘုဇ္ဇတေဟူသောကြိယာတပါးကိုငဲ့လတ်သော်၊ပါစကေနောဟုကတ္တုကာရကတာဘန်ဖြစ်ပြန်၏။ ။ယေနသူဒေနအကြင်စားဖို့သည်သည်။ ဩဒနောကို။ပဋိဘေါ၏။ ဇုတိ၊ထိုကြောင့်။ သော၊ထိုသူသည်။ပါစကောဘ၏၊ပါစကောဒနဝါသည်ပင်။ဩဒနောကို။ဘုဇ္ဇတေဘေါ၏။ ။ဤကာဃကာရကာ၊ သာဓနန္နစ်ပါး အထူးတည်း။ ။ကာရကာ၊ သာဓနန္နစ်ပါးဘို့၏အထူးပြီး၏။

၇။ ဗျူဟပ္ပတ္တိ-ဗျူဟပ္ပတ္တိနိဒါန်၊ပဝတ္တိ-ပဝတ္တိနိဒါန်အစသုံး။

ဗျူဟပ္ပတ္တိ၊ဗျူဟပ္ပတ္တိနိဒါန်၏အထူးကို။ ။ဝိဝိဓေဟ်ကြိယာပကတိပဿယာဒိဟိ ဥပုဒ္ဓတိတိဟ်ဗျူဟပ္ပတ္တိ၊ ဂေါအာဒိကောသဒ္ဒေါ်။ ဗျူဟပ္ပတ္တိယာနိဒါန်ဆိုဗျူဟပ္ပတ္တိနိဒါန်၊ ကြိယာပကတိပဿယာဒယော။ ။ဟူသော အာဘိဓာန်ဦးကာပဒဲ့ဖြင့် သိအပ်၏။ ။ယောသဒ္ဒေါ၊အကြင်ဂေါအစရိသောသဒ္ဒါသည်။ ဝိဝိဓေဟ်၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိကုန်သော။ကြိယာပကတိပဿယာဒိဟိ၊ ကြိယာပကတိပဿည်းစသည်တို့ကြောင့်။ ဥပုဒ္ဓတိ၊ဖြစ်တတ်၏။ ဇုဘိ၊ထိုကြောင့်။ သောသဒ္ဒေါ၊ ထိုဂေါအစရိသောသဒ္ဒါသည်။ ဗျူဟပ္ပတ္တိ၊ ဗျူဟပ္ပတ္တိယည်၏။ ဂေါအာဒိကောသော။သဒ္ဒေါ်ကို။ လက္ခတိ၊၏။ဗျူဟပ္ပတ္တိယာ၊ ဂေါအစရိသောသဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၏။နိဒါန်ကို၊အကြောင်းတည်း။ ဗျူဟပ္ပတ္တိနိဒါန်၊ ဂေါအစရိသောသဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း။ကြိယာပကတိပဿယာဒယော်ကို။လက္ခဏ်ကုန်၏။ ။

ဤဒွါဒေါအစရှိသောသဒ္ဒါသည်ကြိယာပကတိပစ္စည်းစသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်ရကား၊ဗျူပ္ပတ္တိမည်၏။ ကြိယာပကတိပစ္စည်းစသည်တို့သည် ဓေါစသော သဒ္ဒါကိုဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်၊ ဗျူပ္ပတ္တိ နိမိတ်မည်၏။ ပြုလိုရင်းကား။ ဥပဒ္ဓုတိတိဥ္ဘတ္တိ။ဝိဝိဓေဟိ ဥပဒ္ဓုတ္တိဗျူပ္ပတ္တိ၊ တည်း။ ။ဗျူပ္ပတ္တိကို၊ဝိ-ဥပဒ္ဓုတ္တိ၊ ဟုပဒဓ္ဆေဒပြု။ ဝဲကို-ဝိဝိဓံ၊ဟုဘွင့်။ဝိဝိဓဒ္ဓါသရုပ်ကို-ကြိယာပကတိ ပစ္စယာဒိဟိ၊ ဟုဘွင့်။အရတူတဝဲကပ်ပြုလိုရကား။ဝိဝိဓံဓေါ အာဒိသဒ္ဒသရူပံ ဥပဒ္ဓါ ဒေနိတိဗျူပ္ပတ္တိ၊ ဗျူပ္ပတ္တိဝေနိတ္တုံဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ္တံ၊ ကြိယာပကတိပစ္စယာဒေယော၊ဟူသောပါဠိကိုဝိန့်။ ။ယာနိကြိယာပကတိပစ္စယာဒိနိ၊ အံကြောင်ကြိယာပကတိပစ္စည်းစသည်ဟိုသည်။ ဓေါအာဒိသဒ္ဒသရူပံ၊ ဓေါစသောသဒ္ဒါသုတိကို။ဥပဒ္ဓါဒေနိ၊ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။အတိဟသ္မာ၊ဝံကြောင့်။ တာန်ကြိယာပကတိပစ္စယာဒိနိ၊ ထိုကြိယာပက ိပစ္စည်းအစရှိသည်တို့သည်။ ဗျူပ္ပတ္တိ၊ ဗျူပ္ပတ္တိမည်၏။ ဗျူပ္ပတ္တိဝေ၊ ကြိယာပကတိ ပစ္စည်းစသည်ပင်လျှင်။ နိမိတ္တံ၊ ဓေါအစရှိသောသဒ္ဒါသုတိဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ္တံ၊ ကြိယာပကတိပစ္စည်းစသည်ပင်လျှင်ဓေါအစရှိသော သဒ္ဒါသုတ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း။ဤဝိကပ်၌ကြိယာပကတိပစ္စည်းစသည်တို့သည်ပင်လျှင်ဓေါအစရှိသော သဒ္ဒါသုတိကိုသာ ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်၊ ဗျူပ္ပတ္တိ၊ ကြိယာပကတိပစ္စည်းစသည်တို့သည် ဓေါအစရှိသော သဒ္ဒါသုတ် ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်၊ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ်မည်၏။ဤသို့ဗျူပ္ပတ္တိ၊ ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ်အထူးကိုအပ်မှတ်၏။ဤသို့ဗျူပ္ပတ္တိ၊ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ်အထူးကိုသာမှတ်အပ်သည်မဟုတ်၊ ပဝတ္တိ၊ပဝတ္တိနိမိတ်အထူးကိုလည်းမှတ်အပ်သေး၏ဟူပြခြင်းငှါ။ တတ္တတတ္ထအတ္ထေ ပဝတ္တိယဘိပယောဇိယတိတိ ပဝတ္တိ၊ဓေါအာဒိကောသဒ္ဒါ။ ပဝတ္တိယာနိမိတ္တံပဝတ္တိနိမိတ္တံ၊ဇာတျာဒိအတ္ထပဗ္ဗကံ၊ဝိန့်။ ။ယောသဒ္ဒါ၊ အကြောင်ဓေါအစရှိသောသဒ္ဒါကို။ တတ္ထတတ္ထအတ္ထေ၊ ထိုထိုသို့သောနွားအစရှိသောအနက်၌။ပဝတ္တိယတိပယောဇိယတိ၊ယှဉ်အပ်၏။ ဇုတိတသ္မာ၊ထိုသို့ယှဉ်အပ်သောကြောင့်။ သောသဒ္ဒါ၊ထိုဓေါအစရှိသော သဒ္ဒါသည်။ ပဝတ္တိ၊ပဝတ္တိမည်၏။ဓေါအာဒိကော၊ဓေါအစရှိသော။သဒ္ဒါ၊သဒ္ဒါကို။လက္ခတိ၊၏။ပဝတ္တိယာ၊ ဓေါအစရှိသောသဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၏။ နိမိတ္တံ၊ အကြောင်းတည်း။ ပဝတ္တိနိမိတ္တံ၊ ဓေါအစရှိသော သဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ ဇာတျာဒိအတ္ထပဗ္ဗကံ၊ ဇာတ်အစရှိသောအနက်ငါးပါးအပေါင်းကို။ လက္ခတိ၊ရအပ်၏။ ။ဓေါအစရှိသောသဒ္ဒါသည် ထိုထိုအနက်၌ ယှဉ်အပ်သောကြောင့် ပဝတ္တိမည်၏။ ဇာတ်၊ဂုဏ်၊ကြိယာ၊ဒြဗ်၊နာမ်ဟုဆိုအပ်သော အနက်ငါးပါးအပေါင်းသည်

ဂေါအစရှိသောအသိညာဏ်သဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၊ ပ
ဝတ္တိနိမိတ်မည်၏။ထိုပဝတ္တိနိမိတ်ကိုလည်း။ဘဝန္တိ ဗုဒ္ဓိသဒ္ဒါဖြစ်တနာတိဘာ
ဝေါ။ဂါဝသဘာဝေါဂေါဂါတို့၊အစရှိသောဘာဝါစကတဒ္ဓိတ်ကိုမှတ်၍သိ
အပ်၏။ ။အနုက်ကား။ ။ဖြတေနု၊တိဇာတ်အစရှိသောပဝတ္တိနိမိတ်ဖြင့်။
ဗုဒ္ဓိသဒ္ဒါ၊နွားဟုသိသောညာဏ်၊ဂေါ်အစရှိသောသဒ္ဒါတို့သည်။ဘာဝန္တိ၊ဖြစ်
ဘတ်ကုန်၏။ ဇာတိဝသ္မာ၊ထိုသို့ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ သော
ဇာတ္ယာဒိကော၊ထိုဇာတ်အစရှိသောပဝတ္တိနိမိတ်သည်။ဘာဝေါ၊ဘောမည်
၏။ ဂါစသာ၊နွား၏။ ဘာဝေါအဖြစ်ဘည်း။ ဂေါတို့၊ နွား၏အဖြစ်။ ။အ
နုက်။ ။ဂေါတို့ဟူသော ဘာဝတဒ္ဓိတ်သည်၊ ဂေါတို့၊ဟူတဒ္ဓိတ်ပြီးလတ်
သော်၊ဝါကျအာခိုက်ဒွံကျေလေပြီးသောဘာဝသဒ္ဒါသည်ဟောအပ်သောပ
ဝတ္တိနိမိတ်ကို၊ဂေါတို့ဒွံ၊တို့ပဉ္စာည်းသည် ဒေးမွေခံသောအားဖြင့် ပေါ်သော
ကြောင့် ဘာဝဝါစကတဒ္ဓိတ်မည်၏။ဤသည်လျှင်၊ အာဘိဓာန်၌ လာသော
ဗျူပ္ပတ္တိ၊ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ်၊ပဝတ္တိ-ပဝတ္တိနိမိတ်တည်း။ ။သဒ္ဒါဇ္ဇတောဒစိန္တာဒိပနီ
၌လာသော ဗျူပ္ပတ္တိ၊ ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ် အထူးကဲ့။ ။ငိုဂဟာသော အတ္ထော ငိုဂ
ဟတ္ထော။. ဂန္ဆတိတိ၊ ရညောပုရိသောဘ်၊ ဟတ္ထော အာသတ္ထိဘ်၊ ဒဏ္ဍော
အာသတ္ထိတိ အာဒိကံ ဗျူပ္ပတ္တိယာ အပေက္ခာကံ ဂမန သမ္ဗန္ဓာဒိကံ ဗျူပ္ပတ္တိနိ
မိတ္တံ။ ။အစရှိသောပါဠိဖြင့်သိအပ်၏ ဤပါဠိ၌၊ ဂန္ဆတိတိဟူသောငိုဂဟာ၊
ရညောပုရိသောတိဟူသော ငိုဂဟာ၊ ဟတ္ထောအာသတ္ထိတိ ဟူသော ငိုဂဟာ၊
ဒဏ္ဍောအာသတ္ထိတိဟူသော ငိုဂဟာတို့သည်၊ သွားခြင်းကြံယာ၊ မင်းခြင်း၏
ယောကျ်ားခြင်း သာဓိ-သံအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဖလသမ္ဗန်၊
လက်ခြင်း၏လူခြင်းနှင့်အစိတ်အပေါင်းအဖြစ်ဖြင့်စပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သောသမ္ဗန်
တောင်ဝေးခြင်း၏လူခြင်းနှင့်သာဓနသောဝေတဗ္ဗ အဖြစ်ဖြင့်စပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်
သောသမ္ဗန်။ဟနည်းကား။ဟောင်ဝေးခြင်း၏ရှိခြင်းကြံယာနှင့် ကြံယာကာရ
ကအဖြစ်ဖြင့်စပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သောသမ္ဗန်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကြောင့်ဗျူပ္ပတ္တိ
မည်ကုန်၏။ဗျူပ္ပတ္တိကိုငဲ့သောသွားခြင်းကြံယာနှင့်စပ်ခြင်းသမ္ဗန်အစရှိသည်
တို့သည်၊ ဂန္ဆတိတိအစရှိသော ငိုဂဟာ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်၊
ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ် မည်ကုန်၏။ ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ္တံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို-ဝိသေသေပ်ကြွ
ယာဒိဟိဥပ္ပဒ္ဓတိတိဗျူပ္ပတ္တိ။ဗျူပ္ပတ္တိယာနိမိတ္တံဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ္တံ၊ဟုပြု။ဤဝစနတွေ
ဒွံဗျူပ္ပတ္တိအရကို-ဂန္ဆတိတိအစရှိသောငိုဂဟာကိုယူ' နိမိတ္တံအရကို-ကြံယာ
သမ္ဗန်စသည်ယူ။ဤသို့လည်း၊ ဗျူပ္ပတ္တိ၊ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ်အထူးကို သိအပ်သေး
၏။ဤကားဆောဒစိန္တာဒိပနီဒွံလာသော၊ဗျူပ္ပတ္တိ၊ဗျူပ္ပတ္တိနိမိတ်အထူးတည်း။

၀၉။ ဝိဝိဓဝိနိစ္ဆယဒီပနီကျမ်း။

၀။ သဓိဏ္ဍာန-သမုဿည်းအထူး။

သဓိဏ္ဍာန။ ပြသည်သမုဿည်း။ ဆည်းသည်ဖြစ်။ ဂုဏ်နှင့်ဟာပ်။ ။ဤလက်ာဖြင့်။ ၎င်းနှစ်ပါးသောအနက်ကို၊ ဆည်းခြင်းပေါင်းခြင်းသဘောအား ဖြင့်တူသည်ဟုပြတော်မူလိုသောကြောင့်သာရတ္ထဆရာသည်။ သဓိဏ္ဍာန်သ-မုဿယော၊ဟုသဘောတူကြောင်းကိုဆို၏။ထိုသို့ဆိုသော်လည်း၊နှစ်ပါးတူ၏ ဟုမမှတ်သင့်။သမုဿည်းသည်တခုသောကာလ၊ တခုသောကြိယာ၌တပြိုင် နက်ရသည်ကိုဆည်း၏ပေါင်း၏။ သဓိဏ္ဍာနမှာ၊ တခုသောကာလ၊တခုသော ကြိယာ၌ဘပြိုင်နက်မရသည်ကိုဆည်း၏ပေါင်း၏။သမုဿည်းကားသကတ် ကို သာဆည်းသည်။ သဓိဏ္ဍာနကား ဒြဗ်ကိုသာ ဆည်းသံ့သည်။ ။ရှင်သုမင်္ဂ လနိယံ။ ။များသောအနက်ကို တပြိုင်နက်ယူရလျှင် သမုဿည်း။အသီးနှစ် ပါးယူရလျှင်ဝိကပ်။ တပြိုင်နက်ယူလိုလျှင် တပြိုင်နက်၊ အသီးနှစ်ပါး ယူလို လျှင် အသီး နှစ်ပါးယူရမူ အနိယမဘည်း။ ဤသည်လျှင် အထူးတည်း။ ။ သဓိဏ္ဍာန၊သမုဿည်းအထူးပြီး၏။

၉။ အဏ္ဍိပုန်သုံးမျိုးအထူး၊

အဏ္ဍိသည်၊နှဲပါတ်အဏ္ဍိ၊နိပါတပဒိဂ္ဂပဂဘအဏ္ဍိ၊ အာချာတ်အဏ္ဍိဟု သုံး ပါးရှိ၏။ဘိဂွင်၊အဏ္ဍိဿမသို့၊စသည်၌နှဲပါတ်အဏ္ဍိတည်း။ သေယျထ္ထိကော စသည်ကား နိပါတပဒိဂ္ဂပကအဏ္ဍိဘည်း၊ အာချာတ်အဏ္ဍိကား ဆင်ရှားပြီ။ ၎င်းသုံးပါးဘို့၏အထူးကား။ နှဲပါတ်အဏ္ဍိကား ပိဘတ်ခုနစ်သွယ်ကျ၏။ ၎ကဝုစ်၊ဗဟုဝုစ်ခု၏။နိပါတပဒိဂ္ဂပကအဏ္ဍိမှာ၊ပိဘတ်မကျ၊ ၎ကဝုစ်သာ၍နိ ပါတ်နှင့်အလားတူသောကြောင့်ဆိုသည်။အာချာတ်အဏ္ဍိမှာ၎ကဝုစ်သာအ သဓာတ်၊တိပိဘတ်ကို၊တိသဏ္ဌိတွဲသုဘ်ဖြင့်ထိုပြု၍ပြီး၏။ယခင်နှစ်ပါးမှာ ကိလိုင်၊နောကဘပါးမှာ အလိုင်လိုင်မရှိ။ဤကားအထူးတည်း။ ။အဏ္ဍိပုန် သုံးမျိုးအထူးဘည်း။

၁၀။ အာဇာဏ္ဍိ-ကာရိုက်အထူး။

အာဇာဏ္ဍိ၊ကာရိုက်နှစ်ပါးတို့၏အထူးကား။အာဇာဏ္ဍိမှာ၊နိဗ္ဗာပါရ။ကာ ရိုက်မှာသဗ္ဗာပါရ၊ဤကားဗားကရာဆရာတော်၏အလိုဘည်း။ ။တနည်း ကား။အာဇာဏ္ဍိကားပဓယောဇကဗ္ဗာပါရမရှိ။ ကာရိုက်ကားပဓယောဇကဗ္ဗာ

ပါရဂို၏။ အာဏာထိုဒ္ဓ ပြုယုဂ်ကား။ ကရောတုကုသလံ၊ သုခံဒတ ပေါတု၊ တည်း။ဤဒ္ဓကုသိုလ်ကိုပြုလော့၊ချမ်းသာကိုဖြစ်စေလော့၊ဟု တိုက်တွန်းခြင်း သည်ဗျာပါရမဂို၏သဘောတိုက်တွန်းခြင်းဖြစ်၍အာဏာထိုမည်၏။တစုံတရာအ မှုပြုလုပ်သောသူကိုပြုလော့ပြုလော့ဟု တိုက်တွန်းခြင်းသည် ဗျာပါရန္တင့်တ ကွတိုက်တွန်းခြင်းဖြစ်၍ကာရိုက်မည်၏။ဤကား အာဏာထို၊ကာရိုက်နှစ်ပါး တို့၏အထူးတည်း။ ။အာဏာထို၊ကာရိုက်အထူးပြီး၏။

၁၁။ တဒဏ္ဍသမ္ပဒါန်-တုမဏ္ဍသမ္ပဒါန်အထူး။

တဒဏ္ဍသမ္ပဒါန်-တုမဏ္ဍသမ္ပဒါန် နှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား။ ကတ္တားသည် အာကျိုးရှိလျှင်တဒဏ္ဍ၊ ကတ္တားသည် အာကျိုးမရှိလျှင် တုမဏ္ဍဟုဆိုသည်း၊ ပြုယုဂ် ကား။ဥုနသပါရိယုရိယာဝဏ္ဏံနိုကွိပိတဗ္ဗံ။လောကာနုကမ္ပာယဟုဒ္ဓါလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊တည်း၊ ယုတ်သောသက်နိုးကဲ့ ဖြည့်ခြင်းငှါ ပုဆိုးကိုထားသည်ရှိ သော်၊ဘိက္ခုနာဟူသောကတ္တားသည်ဖြည့်ရခြင်းအကျိုးရှိသောကြောင့်တ ဒဏ္ဍမည်၏။ လူကိုသနားခြင်းငှါ ဘုရားဖြစ်သည် ရှိသော်၊ ဗုဒ္ဓါ ဟူသော ကတ္တားသည်အကျိုးမရှိသောကြောင့်တုမဏ္ဍမည်၏။ တဒဏ္ဍမှာ အကြောင်း ဆင့်၍ မရ၊ တုမဏ္ဍမှာ အကြောင်းဆင့်၍ ရသည်း။ ။ဟဒဏ္ဍသမ္ပဒါန်၊ တု မဏ္ဍသမ္ပဒါန်အထူးပြီး၏။

၁၂။ ဘောသုံးပါးအထူး။

ဘောသည်၊ ဘဒ္ဒိတ်ဆော၊ အာချာတ်ဘော၊ ကိတ်ဘောဟူ၍ သုံးပါးအ ပြားရှိ၏။ထိုတွင်ဘဒ္ဒိတ်ဆောသည်၊သဒ္ဒါပဝတ္တိနိမိတ်ကိုဟော၏။အာချာတ် ဘောသည်ကားကြိယာကိုဟောသည်။ ကိတ်ဘောသည်လည်း ကြိယာကို ပင်ဟောသည်။နောက်ဘောနှစ်ပါးတို့အထူးကား။ အာချာတ်ဘောသည်အ သရီျာ၊အလိင်၊အကာရက၊အကြိယန္တရာပေကွဟု မှတ်အပ်၏။ ကိတ်ဘော သည်သသရီျာ၊သလိင်၊ သကာရက၊ ကြိယာယန္တရာပေကွဟု မှတ်အပ်၏။ ဆောသုံးပါးအထူးပြီး၏။

၁၃။ အဉ္ဇန်သံယောဇနအဆုံးအဖြတ်။

မာနတ်ကျင့်စဉ်လုထွက်၍ရဟန်းပြုပြုနိသေဒ်ရှေးကျင့်ပြီးသော ရက်နှင့် ဆက်၍ကျင့်စေဟူသော စကားသည်။ အဉ္ဇန်နိရန္တရံ သံယောဂါအဉ္ဇန်

သံယောဂေါ၊ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်ဆန့်ဂျိဆိုမူ။ ပယောဂေါဝဝိညာယတို၊ ဟူသည်နှင့်အညီ။သတ္တာဟံဂဝပါနုံ၊စသည်လည်း ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးမနေမ နားသောက်စားသည်မဟုတ်ရကားမဆန့်ဟူပေ။ပိုင်းခြားု၍ဆိုရာ၌၊တရက် တခါပြုလျှင်အဋ္ဌနွသံယောဂဖြစ်ဂျိ။ရက်ပိုင်းခြား၍ဆိုသောအရာ၌၊ တနာ ရိဘခါပြုလျှင်ပင် အစ္ဆနွသံယောဂဖြစ်ဦး။ ဆရာနည်း။ ။အဋ္ဌနွသံယော ဂအာဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၁၄။ ဇာတ္တနွ။ဟလက္ခဏာ-ဇာတ္တနွ။တာဝချာနအထူး။

ဇာတ္တနွ။ဟလက္ခဏာ၊ ဇာတ္တနွ။တာဝချာန နှစ်ပါးတို့အံထူးကို ဤသို့မှတ် အပ်၏။ ။ဇာမံပကာရံဇာတ္တံ။ ဇာတ္တံဘူဘောဇာတ္တနွ။ဟော။ ဇာတ္တနွ။တသသ လက္ခဏံဇာတ္တနွ။ဟလက္ခဏံ၊ပြု။ ။ဇာမံ၊ဤသို့သဘောရှိသော။ပကာရံ၊အ ထူးဘည်း။ဇာတ္တံ၊ဤသို့သောအထူး။ဇာတ္တံကိုဖြစ်ပကာရံ၊တစုံတခုအထူးအပြား သို့။ဘူဟော၊ ဆောက်သည်ဟည်း။ ဇာတ္တနွ။ဟော၊ တစုံတခုသောအထူးအ ပြားသို့ဆောက်သည်။ဇာတ္တနွ။တသသ၊တစုံတခုသောအထူးအပြားသို့ဆောက် သည်ကို။လက္ခဏံ၊မှတ်ကြောင်းဘည်း။ဇာတ္တနွ။ဟလက္ခဏံ၊မှတ်ကြောင်း။ ။ ပြုယုဂ်ကား၊ကာဠိဘိန္နေနသိသေနဉာပေတိပဒိုဝိသကော၊တည်း။ ဤပြုယုဂ်၌ လူသာမညမှထူးသောကွဲသော ဦးခေါင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဇာတ္တံ၊မည် ၏။ကွဲသောဦးခေါင်းရှိသည့် အဖြစ်သို့ဆောက်သော ကာဠိမည်သောကျွန်မ သည်ဘူဘမည်၏။ ကွဲသော ဦးခေါင်းဒြဗ်သည် ကွဲခြင်းအထူးသို့ ရောက် သောကာဠိမည်သောကျွန်မကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဇာတ္တနွ။ဟ လက္ခဏာမည်၏။ ။ဇာတ္တနွ။ဟာချာန၌ပြုယုဂ်ကား၊ သာဓုဒေဝဒတ္တော၊မာ တရမဘိ၊အစရှိသည်ဘည်း။ ဤပြုယုဂ်၌၊ အဓိအရာ၌ အလွန်ကောင်းခြင်း ဂုဏ်သည်ဇာတ္တံ၊မည်၏။ အလွန်ကောင်းခြင်းဂုဏ်သို့ရောက်သောဒေဝဒတ် သည်ဘူဘမည်၏၊ဒေဝဒတ်သည်အဓိအရာ၌သာအလွန်ကောင်း၏။တပါး ဧသာသူ၌မကောင်းဟူသောအနက်ကို ဟောကြားတတ်သောမာတရံကား ဇာတ္တနွ။တာဝချာနမည်၏။အဘိအစရှိသောသဒ္ဒါဘို့သည်ဇာတ္တနွ။တာဝချာန အနက်ကိုထွန်းတတ်ကုန်၏၊ဇာတ္တနွ။တလက္ခဏာကားသဟစရဏာအာသန္နဖြစ်၍သဟစရဏာဖြစ်သော တတိယာဒိဘတ်ကိုဟောနိုင်သည့်။ ဇာတ္တနွ။ တာဝချာနကားသဟစရဏာမဟုတ်၊ဒူရဖြစ်သောအဘိပတိစသော သဒ္ဒါတို့ သည်အဝေးဒ္ဒါတည်၍ထွန်းတတ်ကုန်သည်ဟုဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ဇာတ္တနွ။

တလက္ခဏာသည်ယင်းသို့ဖြစ်သောပုဒ်သည်ပြယုဂ်မထိုက်ဟု,ဆိုငြားအံ့။ အ
ပိုင်းအခြားနှင့်ယှဉ်၍ အပိုင်းအခြား ကိုဆိုရာ၌ အစွန်သံယောဂဖြစ်ရ၏ဟု၊
သာရတ္ထဒီပနီဋ္ဌမိန့်အပ်၏။နှစ်အစိတ်လ။လအစိတ်ရက်။ရက်အစိတ်နာရီဖြစ်
သောကြောင့်။နှစ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ တခါပြုလျှင်ပင်အနွှန်သံယောဂဖြစ်၏။လ
သန္တာန်တူဋ္ဌဖြစ်သည်ဟုဆို၏။ ။မနုဿဘွသေမညာယ၊ ဘိန္နောသော
ဂုဏောဇ္ဈတ္တံ။ကာဇ္ဇိဘံဂုတာဘာဒါပန္နာ၊ သိ်သန်္ဂုလက္ခဏံတသာသာ။ ။ဘိက္ခု
ဘာဝသာမညာယ၊ ဥနာဒေါဘဝေဇ္ဈတ္တံ။ ဘိက္ခုဘူတောတဒါပန္နော၊တံ
ဘံဒေဖိကသန္တာနေ။ ။အာဇ္ဇ,ဂ္ဂတောဂုဏောဇ္ဈတ္တံ၊ သဒ္ဓါဘူတော တဒါ
ပန္နော။ဂေါဘမံပဒမာချာတံ၊ အတ္ထာဒယောစတဇ္ဈောတာ။ ။သာဓုဘာဝ
ဂုဏောဇ္ဈတ္တံ၊ ဒဇ္ဇံဘူတောတဒါပန္နော။ မာတာရံပဒမာချာနံ၊ ပတိပ္ပရာနု
တဇ္ဈောဘာဝံ။ ။မနုဿတ္တသာမညာယ၊ လူအဖြစ်သာမညမှ။ ဘိန္နော၊ထူး
သော။သောဝဂုဏော၊ထိုဂုဏ်သည်သာလျှင်။ ဇ္ဈတ္တံ၊မည်၏။ တဒါပန္နော၊ထို
အထူးသို့ရောက်သော။ ဟာဠဒ္ဒိ၊ ကာဇ္ဇိမည်သောကျွန်မသည်။ ဘုတာ၊ဘူတ
မည်၏။သိသန္တုကွဲသောဦးခေါင်းသည်ကား။တသာ၊ထိုကာဇ္ဇိမည်သော
ကျွန်မ၏။ လက္ခဏံ၊မှတ်ကြောင်းဘည်း။ ဘိက္ခုဘာဝသာမညာယ၊ရဟန်း
အဖြစ်သာမညမှ။ ဥနာဒေါ၊ ယုတ်သည့်အဖြစ်သည်။ ဇ္ဈတ္တံ၊ ဇ္ဈတ္တံမည်
သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ တဒါပန္နော၊ ထိုယုတ်သောအဖြစ်သို့ရောက်သော။
ဘိက္ခု၊ရဟန်းသည်။ ဘူတော၊ဘူတမည်၏။ တံ၊ထို့ဇ္ဈတ္တမ္ဘ ။တသည်။ ဇကော
သန္တာနေ၊တူသောသန္တာန်၌။ဘဝေ၊ဖြစ်၏။ ။အာဇ္ဇ,ဂ္ဂတော၊နှံ့၍ဝတ်သော။
ဂုဏော၊ဂုဏ်တော်သည်၊ဇ္ဈတ္တံ၊မည်၏။ဟဒါပန္နော၊ထိုနှံ့၍ဝတ်ခြင်းအထူး
သို့ရောက်သော်။သဒ္ဓါ၊ကျေဖြစ်သောအသံတော်သည်။ဘူတော၊၏။ဂေါ
တမံပဒံ၊ဂေါတမံဟူသောပုဒ်သည်။အာချာနံ၊မည်၏။အာတ္ထာဒယောစ၊အာတိ
အစရှိသော ဥပသာရ ပုဒ်တို့သည်လည်း။ တဇ္ဈောဟာ၊ ထိုအနက်ကိုထွန်း
တတ်ကုန်၏။ ။သာဓုဘာဝဂုဏော၊ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
သောဂုဏ်အထူးသည်။ ဇ္ဈတ္တံ၊မည်၏။ တဒါပန္နော၊ ထိုကောင်းသည့်အဖြစ်
တည်းဟူသော ဂုဏ်အထူးသို့ရောက်သော။ ဒဇ္ဇော၊ ဒေဝဒတ်သည်။ ဘူ
တော၊မည်၏။မာတာရံပဒံ၊မာတာရံဟူသောပုဒ်သည်။အာချာနံ၊မည်၏။ ပတိပ္ပ
ရာနု၊ပတိ၊ပရိ၊အနုသဒ္ဒါတို့သည်။ တဇ္ဈောဘာ၊ ထိုဇ္ဈတ္တမ္ဘ ။တာချာနအနက်
ကိုထွန်းတတ်ကုန်၏။ ။ဤကားဇ္ဈတ္တမ္ဘ ။တလက္ခဏာ၊ဇ္ဈတ္တမ္ဘ ။တာချာနအ
ထူးတည်း။ ။ဇ္ဈတ္တမ္ဘ ။တလက္ခဏာ၊ဇ္ဈတ္တမ္ဘ ။တာချာနအဲ့ထူးပြီး၏။

၁၅။ ရုဋ္ဌိသုံးပါးအထူး။

အဓိဝစနံနာမံကြားလျှင်ရုဋ္ဌိဟုမှတ်အပ်၏။ ထိုရုဋ္ဌိသည်လည်း။ဥပစာရုဋ္ဌိ၊ အထင်ရုဋ္ဌိ၊ အတွင်ရုဋ္ဌိဟုသုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ဥပစာဆယ်ပါးသည်ဥပစာရုဋ္ဌိမည်၏။ဝိဂြိုဟ်ပြုသောအခါ သာမည၊ပုဒ်ပြိုးသောအခါဝိသေသရုဒ်၊ ဤရုဋ္ဌိသည် အထင်ရုဋ္ဌိမည်၏။ ပြယုဂ်ကား။ဂန္ဆကိတိဂေါ၊အစရှိသည်လည်း။ဤဝါကျအခိုက်အလုံးစုံနှင့်ဆက်ဆံ၏။ပုဒ်ပြိုးသောအခါနွားတည်းဟူသောသတ္တဝါဝိသေသကိုရ၏။ထိုသို့ရသောကြောင့်ဝါကျအားလျော်စွာ သွားတတ်သော သတ္တဝါဟူသဒ္ဒရုကို မယူမူ၍၊ နွားကိုသာအထင်အားဖြင့်ယူရသောကြောင့်၊အထင်ရုဋ္ဌိမည်၏။ဝါကျအခိုက်၌ ဝိသေသကိုရ၍၊ ပုဒ်ပြိုးသောအခါ သာမညကိုရအံ့၊ ဤရုဋ္ဌိသည်အတွင်ရုဋ္ဌိမည်၏။ပြယုဂ်ကား။ ရုပါဒိသုသဒ္ဒန်ကိုသတ္တာ၊ဟူသည်း၊ ။ယေပုဂ္ဂလာ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ရုပါဒိသု၊ရုပါဒုံစသည်တို့ဒဋ္ဌိ။ သဒ္ဒန်၊တပ်ဘတ်ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊တေပုဂ္ဂလာ၊ဘို့သည်။ သတ္တာ၊ကုန်၏။ဤဒွိဝါကျအခိုက်ရုပါဒုံစသည်ဘို့ဒွိဘပ်ဘတ်သော ပုထုဇဉ်ဟူသောဝိသေသကိုရ၍။ပုဒ်ပြိုးသောအခါရုပါဒုံစသည်ဒွိဓမဟတ်ဘတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွသာမညအားဖြင့်ယူရသောကြောင့်၊အဝတွင်ရုဋ္ဌိမည်၏။ ။ရုဋ္ဌိသုံးပါးအထူးပြီး၏။

၁၆။ ဝစန-ဝစနတ္ထစသည်ခြောက်ပါးအထူး။

ဗုဒ္ဓတိဇာနာတိတိဗုဒ္ဓေါ၊ဘဂဝါ၊ဟူသောဝါကျ၌။ ဝစန၊ဝစနတ္ထ။ဝစနပေါတု၊ဝစနပေါတုဇောဘက၊ ဝစနိယ၊ဝစနိယတ္ထ၊ ဟူသောခြောက်ပါးသောအနက်သဘောကိုရအပ်၏။ ထိုတွင်၊ဗုဒ္ဓေါသည်။ ဝစိယတေအနေနနာတိဝစန်၊ ဟူသောဒနတ္ထနှင့်အညီ။ဗုဒ္ဓတိဟူသော ဝစနတ္ထအနက်ကိုဟောကြောင်းဖြစ်သောအနက်ကြောင့်။ဝစနမည်၏။အနေန၊ဤဗုဒ္ဓေါဟူသောဝစနဖြင့်။အထွေး၊ဗုဒ္ဓတိဟူသောဝစနတ္ထအနက်ကို။ ဝစိယတေ၊ဟောအပ်၏။ဇာတိတသ္မာ၊ထိုသို့ဟောကြောင်းဖြစ်သောအနက်ကြောင့်။ အနေနာတိပဒေန၊အနေနဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ပြအပ်သော။ တံပဒံ၊ ထိုဗုဒ္ဓေါဟူသောပုဒ်သည်။ဝစနံ၊ဝစနမည်၏။ ။အနက်။ ။ဗုဒ္ဓတိသည်။ဝစနသအထွေးဝစနတ္ထေး၊ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ။ ဗုဒ္ဓေါဟူသောဒစန၏အနက်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝစနတ္ထမည်၏။ သိခြင်းကြံယာသည်။ ဗုဒ္ဓေါဟူသော ဝစန၏အ

ကြောင်းဖြစ်သေးကြောင့်၊ ဝစနဟောတုမည်၏။ ဇာတိသဒ္ဒါသည်ဝစန၏ အကြောင်းဖြစ်သောဒီဓခြင်းကြီးယောကိုထွန်းပတတ်သောကြောင့်။ ဝစနဟောတု ဓောဘကမည်၏။ ဘဲ့ရဲ့ားဟုသမုဟ်အပ်သော သတ္တသန္ဓာနပညဟ် ဘုရားဒြဲဗ်ဝဿသောဘော်သည်။ ဝစိတဗ္ဗန်ဒွဲဝဲ့စဒိယံ၊ ဟူသော ဝစနဝ္ထနှင့်အညီ၊ ဗုဒ္ဓါဟူသော ဝစနသည်ဟောအပ်သောအနက်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝစဒိယ မည်၏။ဘဂဝါအစရှိသောပဒိယာယ်သဒ္ဒါတို့သည်။ ဝစဒိယသဒ္ဒတွေ့ဝစုဒိယတွေ့၊ ဟူသော ဝစနဝ္ထနှင့် အညီ၊ ဒစဒိယ၏ အနက် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝစဒိယဝ္ထမည်၏။ ။ဝစန၊ဝစနဝ္ထစသည်ခြေဝံပါးအဓူးပြီး၏။

၁၇။ ဥပစာရေါ်တ်-မုချဟိတ်အဓူး။

ဟ်ဟ်သည်၊ဥပစာရေါ်တ်၊ မုချဟိတ်ဟူ၍နှာ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှာ်ပါး တို့ကွင်။ဟိတ်၏ဆိုက်ရာကြိယာ၏ကတ္တားသည် ဟိတ်၏သမ္ဗန်မဖြစ်သော ’ဟိတ်သည်ဥပစာရေါ်တ်မည်၏။ ပြဿဂ်ကား၊ ကုသလသ ကမ္မသ က တတ္တာဥပ်စိဘတ္တာဝိပါကမနောဝိညာဏာဒေါတုဥပ္ပန္နာဟောဘ်၊ တည်း။၍ဤ ဟိတ်ဆိုက်ရာကြိယာ၏ကတ္တားဖြစ်သော ဝိပါကမနောဝိညာဏာဒေါတု၊ဟူသောကတ္တားသည် ကတာတ္တာဥပစိတတ္တာ။ ဟူသော ဟိတ်၏ သမ္ဗန်မဖြစ်သောကြောင့်၊ဥပစာရေါ်တ်မည်၏။ပါကံတသဖလတ္တာ၊ ဟူသောဟိတ်၏ ဆိုက်ရာကြိယာ၏ကတ္တားဖြစ်သောပါကံသည် ပါကသဟုဟိတ်၏သမ္ဗန် ဖြစ်သောကြောင့်၊မုချဟိတ်မည်သတည်း။ ။ဥပစာရဟိတ်၊ မုချဟိတ်အဓူးပြီး၏။

၁၈။ ကထံ-ကတမံပုစ္ဆာထားခြင်းအဓူး။

ကထေတုကမျဘာ ပုစ္ဆာ ထားခြင်းသည်၊ ကထံသဒ္ဒါနှင့် ထားသည်လည်းရှိ၏။ ကတမံသဒ္ဒါနှင့် ထားသည်လည်းရှိ၏။ ထိုတွင်၊ ကထံသဒ္ဒါမှာ ပုစ္ဆာဝါစက အဗျယတဒ္ဓိတ်။ ကတမံသဒ္ဒါမှာ၊ ပုစ္ဆာဝါစကသဗ္ဗနာမ်၊ ဤကားအဓူးတည်း။ဝါ၊ကထံသဒ္ဒါမှာ၊ကြိယာကိုစွဲ၍၊ကထံဟောတ်၊စသည် ဖြင့်ကြိယာနှင့်စပ်၍ ပေးကြသည်များ၏။ ကတမံသဒ္ဒါမှာ၊ ဒြဗ်ကိုစွဲပေသည်။ ။ပုစ္ဆာထားရေးသောအဓူးပြီး၏။

၁၉။ သင်္ကြောဟုတ္တွာနနိဗ္ဗာန်အဲ့ဆုံးအဖြတ်။

သင်္ကြောဟုတ္တွာနနိဗ္ဗာန်၊ ပဌမန္တောဝသတိ၊ ဟူသော်ပြယုဂ်၌။ ။ဘာဝလက္ခဏပေါတ္တွထုံ၊တွန္တာဒိနံယထာရုဟံ။ ။ဟူသောပါဠိဖြင့်၊တွာပစ္စည်း၏ဘာဝလက္ခဏ အနက်၊ အန္တရာယ်စည်း၏ ဟိတ်အနက်ကို ထိုက်သည်အလား ဖော်ပြခဲ့သည်အပ်၏ဟု၊ ဘေဒစိန္တာဆရာဆိုသောကြောင့်၊ သင်္ကြောဟုတ္တွာနနိဗ္ဗာန်၊ ဟူသောပုဒ်၌ ဟုတ္တွာနကိုဘာဝလက္ခဏအနက်ယူ၍။ သင်္ကြာ၊ သိကြားမင်းသည်။ဟုတ္တွာန၊ဖြစ်သည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ဖြစ်၏။ ဟုဘာဝလက္ခဏအနက်ပေး။ ။ပဌမန္တောဝသတိ၌အန္တရာယ်စည်းသည်။ ။မာနန္တောဝတ္တုမာနေစ၊လက္ခဏောပေါတုကေသိယုံ။ ။ဟုအန္တရာယ်စည်းသည် ဝတ္တုမာန်အနက်၊ လက္ခဏအနက်၊ဟိတ်အနက်။ ဤသုံးပါးသောအနက်၌ဖြစ်သော်လည်း အန္တရာယ်စည်း၏ဟိတ်အနက်ကိုယူ၍။ပဌမန္တော၊ရုတ်လိုသောကြောင့်။ဝသတိ၊နေ၏။ ဤသို့ဟိတ်အနက် ပေးရမည်။ ။ဒ္ဝိန္နံပဒီဟ္ဘာဘာဝတ္တေ။ ဆဋ္ဌ္ဩတ္တေပဌမာထဝါ။ ။ဟူသောပါဠိဖြင့်။ဟုတ္တွာနနိဗ္ဗာန်ဟူသောနှစ်ဦးတို့၏ဘောအဖြစ်ကို စွဲ၍ဆဋ္ဌိအနက်၌ ပထမာဝိဘတ်သက်ရာ၏ဟု၊ ဘေဒစိန္တာဆရာ ဆိုသောကြောင့်ဂုဏ်း။ ။ဟုတ္တွာနိဗ္ဗတ္တိ၊ရှိသည့်ဦးထွက်။ဘောအနက်ကို။ကိုင်လျက်စွဲထုတ်။သင်္ကြာဦးမှီ။ဆဋ္ဌိအနက်။ဟာဦးထွက်။သက်လေပထမာ။ ။ဟုနိယံဆရာ ဆိုသောကြောင့်ဂုဏ်း။ သင်္ကြောဟုပတ္တွာန ဦးဗ္ဗတ္တိ၊ ဟူသော ပုဒ်၌၊ သင်္ကြော၊ဟူသောပဏမန္တကို-သင်္ကသ၊ဟုဆဋ္ဌိ နှိုပြင်၍။ ဟုတ္တွာနကို ဟုတ္တွာနဘာဝေန၊ဟုဘောအနက်ပြင်၍။သင်္ကြောသင်္ကသ၊ သိကြားမင်း၏။ဟုတ္တွာနဘာဝေန၊အဖြစ်ဖြင့်။နိဗ္ဗတ္တိ၊ဖြစ်၏။ဤသို့ဘနည်းအနက်ပေးရမည်။ ။ဘေဒစိန္တာ၌လာသော။သင်္ကြောဟုတ္တွာနိဗ္ဗတ္တိစသောပုဒ်တို့၏ အနက်အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၂၀။ ဂမကသမာသ်အဆုံးအဖြတ်။

သာပေက္ခတ္တေသတိဝိဂမကတ္တာသမာသော၊ ဟူသောပါဠိကိုကဆည်း ဆရာမဟာဆေထရ်မြတ် မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ။ ဒေဝဒတ္တသဂရုကုလံ၊ဟူဇသ္သာပြယုဂ်၌ဂရုသဒ္ဒါသည် ကုလံဟူသောသမာသ်ပုဒ်မှတပါး၊ ဒေဝဒတ္တသဟူသောပုဒ်ကိုငဲ့ငြားသော်လည်းဂရုကုလံဟုသမာသ်ပြီးလတ်သော်၊ ဂရုနောကုလံဟူသောဝါကျ၌ကဲ့သို့၊ ဒေဝဒတ္တသဒ္ဒါ၏ဂဒ္ဒါသာ စပ်ရခြင်းအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော် အနက်ကိုသိစေတတ်သောကြောင့်၊ဂ

ရကုလံဟုသမာသ်ဖြစ်သတဲ့ည်း။ ထိုကြောင့်၊ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဒီပနီဆရာသည်။ ။ဂရုနောကုလန္ဒိုဂတ္တာအပဋ္ဌာနဟုတသဂရုတိပဒသဒေဝဒတ္တာသသာတိပဒေနသာပေဂ်ာတ္တာသမာလသအဘာဝေသမ္ပတ္တော်ဝါကျဝိယာသမာ့သေပိဂမကေဒေဝဒတ္တာသ ဂရုနောကုလန္ဒို အတ္တသဘာနုနကေသတိဂရုကုလန္ဒို့သမာသေလာဘာဝတ်ဖေ၁။ ။ဟူသေပါဠိကုမိန့်အပ်သတည်း။ ထိုပါဠိတို့တွင်လိုရင်းပါဠိကား။ဂရုကုလန္ဒိုသမာသေလာဘာဝတ်၊အစရှိသည့်တည်း။ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်ကား။ဂရုကုလံဟုသမာဝ်ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်ဘိဇေသ်။ ဆရာ၊ ဂရုကုလံဟူသော သမာဝ်ဖြစ်သေပဉ်ဆို၏။ ဂရုသဒ္ဒါသည်ကုလံဟူသောသမာသ်နှိမ့်တပါးဒေဝဒတ္တာသဟူသောပုဂ်္ဂိုလ်နှင့်သည်မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ဲသည်ဖြစ်လျက်အဘဲ့ကြောင့် ဂရုကုလံဟုသမာသ်ဖြစ်လေသနည်း။သမာသ်ဖြစ်ခြင်းသည်အကြောင်းနှင့်မကင်း၍ဖြစ်သည်မဟုတ်လောစေသဒနာရန်ဂိုး၍၊ဒေဝဒတ္တာသဂရုနောကုလန္ဒို့ အတ္တသဘာနုနကေသတိဂရုကုလန္ဒို့သမာသေလာဘာဝတ်ဖေ၁။ ။ဟူသေပါဠိကုမိန့်အပ်သတည်း။ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်သေဂ်ကား။ဒေဝဒတ်၏ဆရာ

ဆရာ၏အိမ်ဟူသောအနက်ကိုသိစေတတ်သည်ဖြစ်ဘိသေ၌။အဘဲ့ကြောင့် ဤအနက်ကိုသိစေတတ်သနည်း။ ဂရုဟူသောပုဒ်သည် ကုလံဟူသော သမာသ်ကိုသာ အချင်းချင်းငဲ့ရာပါသည်မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ အပဋ္ဌာနဘူတသာ ဂရုတိ ပဒသာ ဒေဝဒတ္တသာတိ ပဒေနသာ ပေကွတ္တာ၊ ဟူသောပါဠိကိုဖြေနိုး။ အဓိပ္ပါယ်ကား၊ မပြဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဂရုဟူသောပုဒ်၏ ဒေဝဒတ္တသာဟူသော ပုဒ်နှင့် သာပေကွဖြစ်သောကြောင့်ဒေဝဒတ်၏ဆရာ၏အိမ်ဟူသောအနက်ကို သိစေတတ်သည်ဖြစ်ဘိသေ၌။ဆရာ၊ဂရုဟူသောပုဒ်၏ဒေဝဒတ္တဟူသော ပုဒ်နှင့်သာပေကွဖြစ်သောကြောင့်၊ဒေဝဒတ်၏ ဆရာ၏အိမ်ဟူသော အနက်ကိုသိစေတတ်သည်ဟုဆို၏။ဂရုသဒ္ဒါ၏ဒေဝဒတ္တသဒ္ဒါနှင့်သမာသ်ဖြဂ်ခြင်းကြောင့်သာ ဤအနက်ကိုသိစေတတ်သလောဟုစောဒနာရန်ရှိ၍။ သမာသ်သာ အဘာဝေသမ္ဘတ္တေပိ၊ ဟုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား၊ဂရုဟူသောပုဒ်၏ဒေဝဒတ္တအစရှိသောပုဒ်နှင့်သမာသ်၏ဖြစ်ခြင်း၏ မဖြစ်သင့်သော်လည်း၊ ဒေဝဒတ်၏ ဆရာ၏အိမ်ဟူသော အနက်ကိုသိစေတတ်ပါ၏ဟူလို့သော်။ဂရုနောကုလ နို့ဝတ္တေ၊ ဟူသောလက္ခဏကိုစောနုနောသတိမ္ပာစပ်။စောနုနကောသတ်ကုသမာသောဘဝတိမ္ပာစပ်။ စောနုနကောဟူသောပုဒ်သည်ဥစ္စာတ်ကိုစောပြု။အွဝေဗ္ဘဉည်းကိုအာနုနကပြု၍ပြီးသည်။ဂမကောဠိဂမုဓာတ်အနက်ကိုစောနုနကောဟူဥစ္စာတ်နှင့်ဘွင့်သည်။ ။ ဂရုနောကုလံ၊ဟုဆိုသည်ရှိသော် ဒေဝဒတ်၏ဆရာ၏အိမ်ဟူသော အနက်ကိုသိစေတတ်သေးဟုဆို၏။ ဒေဝဒတ္တသဒ္ဒါနှင့်သမာသ်ဖြဂ်ခြင်းကြောင့်သာ ဤအနက်ကိုသိစေတတ်သလောဟုစောဒနာရန်ရှိ၍။ သမာသ်သာ အဘာဝေသမ္ဘတ္တေပိ၊ ဟုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား၊ဂရုဟူသောပုဒ်၏ဒေဝဒတ္တအစရှိသောပုဒ်နှင့်သမာသ်၏ဖြစ်ခြင်း၏ မဖြစ်သင့်သော်လည်း၊ ဒေဝဒတ်၏ ဆရာ၏အိမ်ဟူသော အနက်ကိုသိစေတတ်ပါ၏ဟူလို့သော်။ဂရုနောကုလ နို့ဝတ္တေ၊ ဟူသောလက္ခဏကိုစောနုနက

ဖြစ်အစိတ်ဖြစ်သော ဂရုဟူသောဝုန်းကြုံးဥဒ္ဓစ္စဝင်ပါး၍။ နောက်၌ ဂရုကုသိုလ်ဟူသော အပေါင်းနှင့်တကွစပ်ခြင်း သမ္ပယုတ္တသည်ဖြစ်၏။ ထိုဝဋ္ဋဂရုကုသိုလ်ဟူသော အပေါင်းဖြစ်သို့တိတ်ဖြစ်သော ဂရုဟူသောဝုန်းကြုံးဥဒ္ဓစ္စဝင်ပါး၍ နောက်မှဂရုကုသိုလ်ဟူသောအပေါင်းနှင့်တကွစပ်ခြင်း သမ္ပယုတ္တသည်ဖြစ်သော ကြောင့်၊ ဒေဝဒတ္တသဂရုဟူသော အနက်ကဲ့သို့ပါသည် ဖြစ်ပ။ သည်။ ဤအရာ၌အနက်အဓိပ္ပါယ်အရေးထွေးခဲ့ကြောင့် သင်လွယ်ရခြင်းငှါ စုနှံစောဒနာထုတ်၍ရေးလိုက်ရပါသည်။ ။ဂမကသမာသ်အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၂၁။ တသိလ-တဒ္ဒမ္မ-တသာခကာရိသုံးပါးအသုံး။

တသိလအစရှိသော အနက်၌ သင်အပ်သော ကိုယ်၌ဆောင်ခြင်း၊ တူပြုခြင်း၊ အာဒိပဒ္ဓသည်း အစရှိသည်ဘို့သည် သာဓကရုနှစ်ပါးမှ လွတ်၏။ ထင်ရှိလွတ်သည်ရှိသော်၊ အဘယ်၌ခြေးကြွက်ခြင်းကဲ့ ပြုအပ်သနည်း သာဓကရုနှစ်ပါးမှ လွတ်လေသလော၊ အဓမ္မဂုဏ်ရှိလေရာသောကြောင့်၊ ထိုပုဏ္ဏားကိုခြေဖြင့်ကန်သော်လည်း သောဘနစိန္တာဆရာသည် ။သင့်သောခန္ဓာကိုယ်၌ ဘသိလာဒ်သည် ပဋိရာဇဆောဟိကဘောတသော်၊ သင်ဟာ ကင်္ဂုသောခန် ဟုသော ပါဠိကိုခံနိုင်ရန် သတည်း။ ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ဘသိလစသော အနက်၌ သင်သော ပစ္စည်းတို့သည် သာဓကရုနှစ်ပါးဘို့မှလွတ်သော ယသဟုသော သာဓိအနက်၌ဖြစ်သော်လည်း၊ ထိုသာဓကရုနှစ်ပါးမှလွတ်သော ဘက္ခစသောစာတို့ နောင်မှသက်အပ်သော ပစ္စည်းဘို့ အနက်အဖြစ်ကြောင့်ဂုဏ်း၊ ဘက္ခန အစရှိသောကြိယာကိုပြုဘတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ကင်္ဂုအရာ၌ဖြစ်သောကြောင့် ဂုဏ်းရှေးဆရာမြတ်တို့သည် ထိုဘသိလ အစရှိသော အနက်ဘို့ကိုကင်္ဂု သာဓကခန္ဓာရေတွက်သကြိုဟ်ခြင်းငှါ ပြုအပ်ပါသည်ဖြစ်ဘ။ ။ဘသိလ၊တဒ္ဒမ္မ၊ဘသာခကာရိသုံးပါးဘို့တွင် တသိလဟုသည် ပြကတော့သော အလေ့ကည်း။ တဒ္ဒမ္မဟုသည် သူတော်ကောင်းဘို့၏ အကျင့် ဖြစ်ဟုသော လောတည်း။ တသာခကာရိဟူသည် ထိုသူတော်ကောင်းဘို့၏ အကျင့်ဥ သည်၌ရှိသောစကားကို ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ဘည်း၊ ပြုယုဂ်ကား။ ဘိက္ခုဝဒုံသင်သံယာသမေ်ာတိဘိက္ခုဟုသည်း။ ။ယသပုဂ္ဂလသ၊ အကြင်ကုလသားသည်၏ ပကတိ၊သဘောကား။တိက္ခိတုံ၊သောင်းခြင်းငှါ။သိလံ၊အလေ့လည်း။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏

ဇုတိ၊ ငှင့်။ သေသပုဂ္ဂလော၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခု၊မည်၏။ဤဘိက္ခုဓာတ်၏ အနုက်ဖြစ်သေးပါပြီကတွေ့သော ဘောင်းတတ်သောအလေ့သည်တဿိလ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏အကျင့်သဘောသည်တဒ္ဓမ္မ။ထိုသူဖတ်ကောင်းတို့၏ အကျင့်စသည်၌ရှိသေးသမျှလာပြုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်သည့် တဿသာခုကာရိမည့်၏။ထိုသုံးပုဒ်တို့တွင် ဂှေးနှစ်ပုဒ်ကို။ ။သေဇေသိလံဟသိလံ။ သေဇေဝဓမ္မောတဒ္ဓမ္မော၊ဟုအဝဓာရဏာကမ္မခေယ်သမာသ်။ နောက်ပုဒ်ကို၊ တသို့သာမုကာရိဘဿသာခုကာရိ၊ဟုသတ္တမီဘတ္တိရိသ်သမာသ်ကို၊ ဟောဒစိန္တာဒီပနိဆရာပြုဟော်မူသည်။ ။သေဇေဝ၊ ထိုဘိက္ခုဓာတ်၏ အနုက် ဖြစ်ခဲသော ဘောင်းခြင်းသည်ပင်။သိလံ၊အလေ့ဘည်း။ တဿိလံ၊ထိုဘောင်းခြင်းသည်ပင်လျှင်အလေ့၊ သေဇေဝ၊ ထိုသူတော်ကောင်းတို့၏ အကျင့်သည်ပင်လျှင်။ ဓမ္မော၊သဘောဘည်း။ ဘဒ္ဓမ္မော၊သဘောဘာ။ တသို့၊ ထိုသူတော်ကောင်းတို့၏ အကျင့်စသည်၌။ သာခုကာရိ၊ရှိသေစွာပြုတတ်သော အလေ့ရှိသ်သည်ဘည်း။ တဿာခု ကာရိ၊ထိုသူတော်ကောင်းတို့၏ အကျင့်စသည်၌ ရှိသေစွာပြုလေ့ရှိသည်၊ ဤကားအထူးဘည်း။ ။ဘလသိလ၊ဘဒ္ဓမ္မ၊ တဿာခုကာရိသုံးပါး တို့၏အထူးပြီး၏။

၂၂။ ဘာဝဗ္ဗာနအဆုံးအဖြတ်။

အကြင်ဒုဒ္ဓိ ဘာဝအနုက်ကုသောသဒ္ဒါမဟုတ်၊ ထိုသို့မဟုတ်သည်ရှိသော်လိုအပ်သော အနုက်မပြည့်စုံ။ ထိုသို့မပြည့်စုံသောကြောင့်၊ ထိုဒုဒ္ဓိ ဘာဝအနုက်ကုပြုတတ်သောသဒ္ဒါကိုထည့်သွင်း၍ဘွင့်ခြင်းသည် ဘာဝပ္ပဗ္ဗာနမည်၏။ပြဿုဂ်ကား။ဥဒ္ဓဿသံအာဂစ္ဆန္တိတိ ယရူပေနဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗတံအာဂစ္ဆန္တိ၊အစရှိသည်ဘည်း။ ဤဒ္ဓိ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗဟု တဗ္ဗပစ္စည်းနှင့် ဘွင့်သောကြောင့်၊ဥဒ္ဓိသိ၊သတိတိ ဥဒ္ဓဿသော၊ဟုကမ္မသာခန။ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗတံဟုဘော အနုက်ကိုပေါသော တာပစ္စည်းရှိသောကြောင့်၊ ဘာဝပ္ပဗ္ဗာနနာယံ နိဒ္ဒေသော။တေနာဟဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟုဋီကာဆရာမိန့်သတည်း။ ဥဒ္ဓိသိယတိကားကမ္မသာခနကိတ်ဝဂြိုဟ်။ဥဒ္ဓဿသောကားကမ္မသာခနကိတ်ပုဒ်၊ ဥဂ္ဂှေးရှိသောဒိသိခါတ်၊ ဏပစ္စည်း။ ဒိသိခါတ်အရ၊ ကတ္တုဝုတ္တိကြိယာ၏ အရကား၊ ဥဒ္ဓဿသဝစီဘေဒဿဒ္ဒကိုဖြစ်စေတတ်သောဓောစိတ္တုပ္ပါဒ်သည်မူလအားဖြင့် ရ၏။ကမ္မဝုတ္တိကြိယာ၏အရကား။ဥဒ္ဓဿသဝစီဘေဒဿဒ္ဒါ၏ ဥပါဒ်သ်သည်ကာရ လက္ခဏစာရဝုတ္တိအားဖြင့်ရ၏။ ဏပစ္စည်း၏အရကား၊ ဥပ္ပါဒဇနကဖြစ်သောဥဒ္ဓဿ

သဝစီဘေဒသဒ္ဓါသည်အပဋ္ဌာနအားဖြင့်ရ၏။ ဤအရာ၌ ဘာဝပဋ္ဌာနနှင့်ဒဿ
သအရာဖြစ်သောကြောင့်၊ ဥဒ္ဒေသဝစီဘေဒသဒ္ဓါ၏ ဥပါဒါန်သည်သာပဋ္ဌာန
အားရဖြင့်ရ၏။ ယင်းကဲ့သို့ကမ္မသာဓန၊ဘာဝပဋ္ဌာန မကြံသည်ရှိသော်၊တ
ရားသာကြိယာဒ္ဓိကဘွားဖြစ်သောဓမ္မာ၏အရဟတ္တလည်း ဥဒ္ဒေသဝစီဘေဒသဒ္ဓါ၊
ဥဒ္ဒေသံဟူသောကံပုဒ်အရဟတ္တလည်း၊ ဥဒ္ဒေသ်ဝစီဘေဒသဒ္ဓါပင်ဖြစ်၍ ကဘွား
အရ၊ကံအရမပြားဖြစ်ခဲ့၏။ထို့ကြောင့်၊ကဘွားအရ။ ကံအရပြားစေခြင်းငှါ၊
ကမ္မသာဓန၊ဘာဝပဋ္ဌာနကြီသော်မူသည်မှတ်ရာ၏။ ။ဘာဝပဋ္ဌာနအဆုံး
အဖြတ်ပြီး၏။

၂၃။ သမ္မာဝ-ဗျာဘိစာရအထူး။

သမ္မာဝေဗျာဘိစာရေစ၊ ဝိသေသနံ သာဇ္ဈကံသိယာ။ သမ္မာဝေါနာမသော
မည်၊ဗျာဘိစာရောတုတ္ဖွဲလ်။ ။သာမညေနဘာဝနံ သမ္မာဝေါ။ ။သာမည
ရစေ။ ။အာဘိဝိသေသေနစရဏံပဝတ္တနံအာဘိစာရော။ ။ဇောန္တုရစေ။ ။
ဝိဂတောအာဘိစာရောဗျာဘိစာရော။ ။အနေကန္တုရစေ။ သမ္မာဝ၊ ဗျာဘိစာ
ရအာဇ္ဈေးကား။နိလုပ္ပလံဒ္ဒါ၊ဥပ္ပလသဒ္ဒါ၏ကြောမျိုးငါးပါးကိုဟောစမ်းနိုင်သော
ဝါစကသဘ္ဘိသည်သမ္မာဝ။ဥပ္ပလသဒ္ဒါသည်ဟောအပ်သော ကြောမျိုးငါးပါး
တည်းဟူသော အနက်သည် ဗျာဘိစာရ။ ။ဘာနည်း။ ဆရာ့အလိုအားဖြင့်၊
ဥပ္ပလဟု၀ဒန္တုပဂ္ဂိုလ်ရှိတ်သည်ရှိသော်၊ထို၀ဒန္တုရှိတ်အပ်သောဥပ္ပလသဒ္ဒါ
၏အနက်သည် ကြာမျိုးငါးပါးနှင့် ဆက်ဆံ၏။ ထိုသို့ဆက်ဆံခြင်းပင်လျှင်
သမ္မာဝ။ ထိုဥပ္ပလသဒ္ဒါကို သုဏန္တုပဂ္ဂိုလ်ကြားသည်ရှိသော်၊ ဥပ္ပလသဒ္ဒါ
၏အနက်သည် ကြာသာမညဖြစ်သောကြောင့်၊အဘယ်ကြာကို ဆိုပါလိမ့်
နည်းဟုလျှင်းပါးသောပသင်္ကာပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်လျှင်ဗျာဘိစာရ။ထိုဗျာဘိစာရ
ရှိသောကြောင့်၊နိလုပ္ပလံဟူသောဝိသေသနကိုမ-ရလေသည်ဟုဆို၏။ နည်းနှစ်
ပါးတွင်ရှေးနည်းကား ညောင်းကန်ဆရာတော် ဆုံးဖြတ်ချက်။ နောက်နည်း
ကားသဲအင်းဆရာတော်ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။သမ္မာဝ၊ဗျာဘိစာရအထူးပြီး၏။

၂၄။ နာမ်ဲ့ရာမဲ့ရာအစိအရင်း။

တဒ္ဓိတသမာသကိတကာနာမံဝါဟဝေဒနာဒီသုစ၊ သုတ်ဖြင့်တဝေဒတု
နုစသောပဿည်းမှတပါးသောပဿည်းအ့ဆုံးရှိသောပုဒ်တို့ကို နာမ်ကိုကဲ့သို့ဲ့
ခြင်းသည်အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။တဝေါစဝိဘတ္တိယော၊ဟူသောသုတ်

ဖြင့်လိုင်နောက်မှပိဘတ်သက်ရာ၏ဟု ပရိဘာသာလာသောကြောင့်၊ လိုင်နောက်မှပိဘတ်သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါ၏။ဘဒ္ဒိတ်သမာသ်ကိတ်ပုန်ဟူသမျှကိုငဲ့ရလေသလော၊ အဘယ်တဒ္ဒိတ်သမာသ်ကိတ်ပုန်တို့ကိုငဲ့အပ်သနည်း။ ဓာတုပိဘတ္တိပဒ္ဓယ ဘဒ္ဓိဘမတ္ထဝံလိင်္ဂံ၊ ဟူသော သုတ်ဖြင့်၊ ဓာတ်ပိဘ်တ်ပဒ္ဓည်း ကြဉ်အပ်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်သည် လိင်္ဂမည်၏၊ ဟုဆိုသောကြောင့်၊ ဓာတ်ပိဘတ်ပဒ္ဓည်းကြဉ်အပ်သော အနက်ရှိသောပုဒ်ကို မငဲ့မူ၍၊ ဓာတ်ပိဘတ်ပဒ္ဓည်းအနက်နှင့်ဘကွသောဘဒ္ဓိတ်ပုန်၊ကိတ်ပုန်တို့ကိုသွားငဲ့ရမည်။နာမ်ငဲ့ရာ၌မူအဘဲ့ကြောင့်၊ဘဓေပဒ္ဓည်း၊ တုနစသောပဒ္ဓည်းတို့ကိုကြဉ်သနည်း။ ။တွာဒိကွတ္တု၊ မန္ဒာတု၊ အဗျယနာမကာ ဥသိဝယံ။ ။ဟုသဒ္ဒါကျမ်းဆရာဘို့ခရိုသောဓကြောင့်။ဘဓေအစ၊ ကွတ္တုံပဒ္ဓည်း အဆုံးရှိသောပုန်တို့သည်နိပါတ်ပုန်မည့်ကုန်၏ နိပါတ်ပုန်ဟူသလည်း နာမ်မငဲ့ဘဲပင်ဝိဘတ်သက်ခံရ၏၊ ထိုဓကြောင့် ဘဓေပဒ္ဓည်း၊ တုနပဒ္ဓည်းစသည်တို့ကိုကြဉ်ရလေသည်ဟူ၍မှတ်။ ။ဘဒ္ဓိတ်ပုန် ကိဘ်ပုန်ဘို့မှာ။ ဓာတ်ပဘတ်ပဒ္ဓည်းအဆုံးရှိသောကြောင့်နာမ်ငဲ့ခြင်းသင့်ဘန်စေ၊ သမာသ်ပုန်ဘို့မှာကား ဓာတ်ပိဘတ်ပဒ္ဓည်းအဆုံးမရှိခဲ့၊ အဘဲ့ကြောင့် နာမ်ငဲ့ခြင်းသင့်ပါတုံအံ့ဟူငြားအံ့။ ရာဇပုတ္တောစသောသမာသ်ဘို့လည်း၊ ဓုနညာပုတ္တော၊ ပဒူသေဝါကျအဆိုက်၌၊ ရေဇသဒ္ဒါသည်မင်းဖြစ်ပဒူသောအနက်ဂ်ုတ်ပေ၏။ ရာဇပုတ္တောဟု နိပ္ပန္နပုန်ဟောစိတ်သို့ရောက်သောအခါ၊ ထိုးရေဇသဒ္ဒါသည် ဝါကျအဆိုက်သည် ပိပိသည်ပေါအပ်သောမင်းဖြစ်ဘည်းဟူသော အနက်ကို တစောသဒ္ဒနနည်းအားဖြင့်စွန့်၏။ထိုအခါရာဇသဒ္ဒါအနက်မရှိ၊အနက်မဲ့ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်၊ဤကဲ့သို့ အနက်မရှိသောသဒ္ဒါတို့ကို လိင်မည်စခြင်းငှါ သမာသ်ပုန်တို့ကိုလည်း နာမ်ကဲ့သို့ငဲ့ခြင်းသင့်ပါ၏ဟူလို။ ။ဘိက္ခာစရိယနည်းအားဖြင့် ယူသော်၊ရာဇသဒ္ဒါကို့အနက်ရှိဟုဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခာစရိယနည်းဟူသော်ကား ဆွမ်းခံသောနဟန်းသည်ရှေးအိမ်၌ခံပြီးသောဆွမ်းကိုမစွန့်မူ၍၊နောက်အိမ်သို့ရောက်သောအခါထပ်၍ခံပြီးသကဲ့သို့၊ထိုအတူ ရာဇသဒ္ဒါသည်ဝါကျအဆိုက်၌စနကဇည်အဖြစ်ဖြင့်စပ်ခြင်း သမ္ဘန္ဓသကတ်ဟူသော အနက်ကိုမစွန့်မူ၍။နိပ္ပန္နသို့ရောက်သောအခါ၎င်း သမ္ဘန်အနက်၌ပုတ္တဟူသောပုန်သည်ပေါအပ်သောသားဟူသောအနက်ကိုထပ်၍၊ပေါပြန်သောကြောင့်၊ ၎င်းနှင့်လျော်စွာအနက်ပင်ရှိသော်လည်း မဓေါဝေါလောက်ပြီ။ ထိုသို့မဓေါဝေါလောက်သောကြောင့်သမာသ်ပုန်ကိုလည်း နာမ်ငဲ့ရသည်။ ။ဤကားနည်းနှစ်ပါးဘို့၏အထူးဂုဏ်သည်း။ ။ဤကဲ့သို့ဝါကျအနက်ကင်းသောကြောင့် အ

နက်မရှိ။မရှိသောကြောင့်ရာဇပုတ္တဟူသော သမာသ်ပုဒ်ကို နှာမ်ငဲ့သက့ဲသို့။ ဂစ္ဆတီတိဂေါဟူသော်ကား ပြယုဂ်၌၊ ဂေါဟူသောပုဒ်သည်၊ ရာဇသန္ဓါသည် ဝါကျအဂိုက်၌ပေါ်သောအပ်ငံသောမင်းဖြစ်ကိုစွန့်သည်ရှိသော် အနက်မဲ့ဖြစ်သက့ဲသို့၊ဂစ္ဆကိုဟူသော ဝါကျအဂိုက်၌ရှိသော်သွားခြင်းကြိယာကို စွန့်သည်ရှိသော်အနက်မဲ့ဖြစ်လေကာ၊ကိတ်ပုဒ်ဘို့ကိုဓာတ်ပစ္စည်း အဆုံးရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာနာဓ်ကိုကဲ့သို့ငဲ့၏မဆိုမူ၍၊ရာဇပုတ္တကဲ့သို့အနက်မရှိခြင့်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်သာနာဓ်ကိုကဲ့သို့ငဲ့၏ပါ၏ဆိုခြင်းငှါဓာတ်စကောင်းပါသည်မဟုတ်လော။မဟုတ်ကောင်းပြီ။အဘဲ့ကြောင့်နည်း။ သန္ဓါအရာ လိမ္မာပွန်းတီး ဆရာကြီးတို့က၊ ကိတ်ပုဒ်သဘောကားနာမ်ပဓာတ်မသက်မိဓာတ် ပစ္စည်းတို့ကိုစိရင်၍ပြီးကာမျှနှင့်ပင်။ ဗုဓဂမုစသော်ဓာတ်တို့သည်မိမိသည်ဟောအပ်သော သိခြင်းသွားခြင်းစသော ဝါကျအနက်ကိုမစွန့်သေး။နာမ်ပဓာတ်သက်၍ချပ်ပြီးခြင်းသို့ ရောက်သောကာလမှ မိမိသည်ဟောအပ်သော အနက်ကိုစွန့်၏။ ထိုကြောင့် အနက်မဲ့ဆိုခြင်းငှါ မတတ်စကောင်းသတည်း။ ။ဤအရာ၌နာမသန္ဓါလိင်္ဂသန္ဓါတို့သည်ပရိယာယ်တူသန္ဓါဖြစ်၍နာမ်မည်ကလိင်မည်၏။ထိုကြောင့်။နာမံလိင်္ဂဉ္စသဒ်သံ။ ဟုဆရာဖြတ်တို့မိန့်တော်မူသည်။ ။နာမ်ငဲ့ရာမငဲ့ရာအစိအရင်ပြီး၏။

၂၅။ အသိညာဏ်သန္ဓါဖြစ်ခြင်းအဆုံးအဖြတ်။

ဘဝန္တိဇ္ဇသန္ဓါသ္မာ၊တိဘာဝေါသနိဒ္ဓိတ္တာကာ။ဒဠ္ဘဂဏကြိယာနာမ၊ဇာတိသဒ္ဒပဝတ္တိယာ။ ။ဟူသောဂါထာပါဠိဝယ်အဓိပ္ပါယ်သေ်ကား။အသိညာဏ်သန္ဓါဖြစ်ခြင်းအကြောင်းဖြစ်သော ဘောဟူသည်၊ ဘဝန္တိဇ္ဇသန္ဓါသ္မာတိဘာဝေါဟူသော ဘဝစနတ္ထဇ္ဇ်အသိညာဏ်ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ဘောဟူသော၊သန္ဓါဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောဒြင်း၊ဂုဏ်၊ကြိယာ၊နာမ်၊ဇာတ်ပင်တည်း။အသိညာဏ်၊သန္ဓါနှစ်ပါးတို့တွင်အသိညာဏ်သည်ကယ်သို့ဖြစ်သနည်း။အသိညာဏ်သည်ရှေးဦးစွာသန္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ကို အစဉ်လျောက်သော အားဖြင့်ညာဏ်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုနောင်မှ သန္ဓိပဝတ္တိနိမိတ်ဖြင့် နွားမြင်အစရှိသောအနက်တို့ကို ဤသတ္တဝါကားနွားဟုသိ၏။ သန္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ဖြင့်သန္ဓါအဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ ထိုအတူသန္ဓါသည်လည်းရှေးဦးစွာ သန္ဓိပဝတ္တိနိမိတ်ကိုအစဉ်လျောက်၍ မပြတ်သွားနေသောအားဖြင့်ဟောသကဲ့သို့ဖြစ်၍။ ထိုနောင်မှနွားမြင် အစရှိသော အနက်၌ရှေ့အစရှိသော သန္ဓါသည် ပြတ်သွားနေ

သောအားဖြင့်ဟောဏ်။ထိုကြောင့် ဘေဒစိန္တာဒီပနီဆရာသည်။ ။ဇုဒ္ဓိပထမမဓေဝသဒ္ဒါပဝတ္တိနိမိတ္တံအနုဂတာဉာဏာ ဟုတ္တာ ပစ္ဆာသဒ္ဒါပဝတ္တိနိမိတ္တေနဒဗ္ဗာဒိကေအတ္ထေဝတ္တေတေဇာနာတိ။သဒ္ဒေါစတထာပထမမဓေသဒ္ဒါပဝတ္တိနိမိတ္တံအနုဂဘောအပ္ပဋ္ဌာနေနဝုတ္တောဝိယ ဟုတ္တာပစ္ဆာဒဗ္ဗာဒိကေအတ္ထေ ပဋ္ဌာနေနဝတ္တေဘောဒတိ။ ဟူသောပါဠိကို ပိန့်ဘော်မူသည်။ ။အသိဉာဏ်သဒ္ဒါဖြစ်ခြင်းအဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၂၆။ ပဋိသေခနစ်ပါးအဆုံး။

ပဋိသေခနစ်ပါးတို့၏အဆုံးကား။ပသဒ္ဓပဋိသေဒ၊ပဂိယုဒါသပဋိသေဓအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုကွင်ပြန်အပ်သောဝဋ္ဋ၏မရှိခြင်းအစရှိသောလက္ခဏာဖြင့် မှတ်အပ်သော ပဋိသေဓသည် ပသဒ္ဓပဋိသေဓမည်၏၊ ပြဿုဂ်ကား။ အကတ္တာနု၊ ပသစရိသဒ်ဘာသည်။ ဤအဂတ္တာနု အစရှိသောပြဿုဂ်၌၊ နဟူသော ပဋိသေဓသည် ထိုဖြစ်အပ်သော ဝဋ္ဋ၏မရှိ၊ ကြိုယာကံဖြစ်ကာဟူ ဖြစ်သေးခြင်းကြောင့် ပသဒ္ဓပဋိသေဓမည်၏။ ထိုကြောင့်၊ ဘောဒစိန္တာဒီပနီ၌။ ။ဝိသောဒေဒဗ္ဗာဒ္ဓံ ပသဒ္ဓပဋ္ဌာနံသေဝနမစ္စာနိပသဒ္ဓပဋိသေဓောဟုဝိန့်။ ။သောပဋိသေဓောသည်။နိသေဓေတဗ္ဗံ ဥဒ္ဒါ။ဖြစ်အပ်သောဝတ္ထု၊ကို။ပသဒ္ဓပဋ္ဌာ၊ ဇောက်၍။ ပဋိသေဓံမဘဏ်၊ ဖြစ်ကာမျှသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏၊ဆုတ်ဆဲသဖွာ၊ထိုကြောင့်၊သောပဋိသေဓောသည်။ ပသဒ္ဓပဋိသေဓောမည်၏။ ။ထိုဖြစ်အပ်သောဝတ္ထုကိုပင်တကူသည့် အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သောလက္ခဏာဖြင့်မဟိအပ်သော ပဋိသေဓသည်ပဂိယုဒါသမည်၏။ပြဿုဂ်ကား။ အဂ်္ဂါဟ္မဏော၊ ဘစရိသည်ဘာသည်။ ဤဒဠိဒ္ဒနဟူသော ပဋိသေဓသည် ပုဏ္ဏားမဟာပါး ဖြစ်နိုင်ကုလားအစရှိသော အမျိုးဘို့ကိုမဖြစ်မူ၍ ပုဏ္ဏားကိုသာဖြစ်သောအားဖြင့် ထိုဖြစ်အပ်သော ပုဏ္ဏားနှင့် စလွယ်တင်ခြင်းပိုးစွန်းမှုတ်ခြင်းစသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပုဏ္ဏားဘုဖြစ်သော လူဖြစ်တည်းဟူသော အနက်အတ္ထုကိုသာ ယူအပ်သောကြောင့် ပဂိယုဒါသ မည်၏။ ထိုကြောင့်၊ဘောဒစိန္တာဒီပနီ၌။ ။ကိဉ္စိဝတ္ထုံပဂိယုဒါသေတိနဝဇ္ဇေတိတသဒိသံအညံပနဝိဒဓာတိတိပဂိယုဒါသော၊ဟုဝိန့်။ ။ဃော၊သည်။ကိဉ္စိဝတ္ထုံ၊တစုံတခုသောဝတ္ထု၊ကို၊ပဂိယုဒါသေတိနာဇ္ဇော်တိ၊နှင်စေတတ်၏။ ဘာ၊ဖြစ်တတ်၏။ တသဒိသံ၊ ထိုဖြစ်အပ်သောဝတ္ထုနှင့်တူသော။ အညံပန၊တပါးသောဝတ္ထု၊ကိုကား။ဝိဒဓာတိ၊စီရင်တတ်၏။ဤတိတဘွာ၊ထိုကြောင့်။သောပ

ဋိသေဓော၊ သည်။ ပရိယုဒ္ဓါသောနာမ၊ ပရိယုဒ္ဓါသမည်၏။ ။ဤကားအာနက်။ ။ပသဒ္ဓပဋိသေဓသည်ကြည်ယာကိုဖြစ်၏။ပရိယုဒ္ဓါသပဋိသေဓသည်ဒြဗ်ကိုဖြစ်၏။တနည်း။ ယူအပ်သော အနက်အထူးမရှိလျင်ပသဒ္ဓ။ ယူအပ်သောအနက်အထူးရှိလျင်ပရိယုဒ္ဓါသ။ဝါနည်းကား။ကြည်ယာပုဒ်နှင့်ယှဉ်လျင် ပရိယုဒ္ဓါသဟူ၍လည်းဆရာဖြတ်တို့ဆုံးဖြတ်တော်မူကြကုန်၏။ ဤကားနှစ်ပါးတို့၏အထူးဘည်း။ ။တဒဘာဝါဒိနာအစရှိသောဂါထာဖြင့်ပဋိသေဓနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကို ပြုရပြီးသည်မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ပြုရပြီးသည် ဖြစ်လျှင်။အဘယ်အကျိုးဂုဟ ဒိစ္ဆာဘဝေနယုတ္တောဟိ၊ အစရှိသောဂါထာကို ဘောဒစိန္နာဆရာဆိုအပ်လေသနည်းဟု အမေးပုစ္ဆာရှိလရာသောကြောင့်၊ ထိုအမေးပုစ္ဆာကိုဖြေလိုသောဆရာသည်။ နကာရုယုတ္တသမာသော၊ အစရှိသောဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ အပြာဟ္မဏော၊ အစရှိသောနှစ်ကျရာနှင့်ယှဉ်သော သမာသ်၌ နအက္ခရာ၏ အနက်ကို ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဤအရာ၌ဤစကားကိုဆိုအပ်ပါ၏ဟူလို။ ဤစကားဟူသည် အာဘယ်နည်းဟုမေးရန်ရှိသောကြောင့်။အပြာဟ္မဏောကုဒ်သမာသော၊အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ အပြာဟ္မဏောအစရှိသောသမာသ်၌အကြင်ခဏိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဖြစ်အပ်သော ဝတ္ထုနှင့် တူသည့်အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော အနက်ကိုဟောခြင်း။ ပြာဟ္မဏအစရှိသောသဒ္ဒါသည်ကားပြာဟ္မဏအစရှိသောဒုဒ်တို့၏အနက်ကို ဟောခြင်း။ဤဝိုဟောသည်ရှိသော်ထိုပြာဟ္မဏောအစရှိသောဒုဒ်တို့၏ယုတ္တဝတ္ထုအဖြစ်သည်ဘဲယဉ်သို့ဖြစ်ပါအံ့နှင့်နည်း။မဖြစ်သည်သာမဟုတ်လောဟူသော ဤစောဒနာကိုဖြေခြင်းအကျိုးငှါ။ဂုဟ ဒိစ္ဆာဘဝေနယုတ္တောဟိ၊ဟူသောဂါထာကိုမိန့်အပ်သတည်း။အဓိပ္ပါယ်ကား။ဂုဟ်ဦးဘဝ်ဖြစ်သည်ရှိသော်နအက္ခရာနှင့်ယှဉ်သောသဒ္ဒါသည်ဖြစ်အပ်သောဝတ္ထု၏မရှိခြင်း၊ဖြစ်အပ်သောဝတ္ထု နှင့်တူသောအနက်ကိုဟောသည် ဒေကြောင်အဖြေကြောင်းဖြစ်၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်၊အကပဋိသေနဟုခေါ်၍ဆင်း၊ အပြာဟ္မဏောဟူ၍ဆင်း ဤသမာသ်သည်ယုတ္တဝတ္ထုဖြစ်ပါ၏ဟူလို။ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အနက်ကိုပင်အကျယ်ဝေဘန်၍ပြလိုသောဆရာသည်။အပြာဟ္မဏောပိ၊ အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ပုဏ္ဏားမဟုတ်သော်လည်းကြည်ယာဂုဏ်သဏ္ဌာန်အစရှိသည်ဖြင့်ထိုပုဏ္ဏားနှင့်တူသည့်အဖြစ်ကိုစွဲ၍ဤသူကားပုဏ္ဏားတည်းဟူ သူတပါးတို့၏မိစ္ဆာဉာဏ်ဖြစ်သည်ရှိသော် သင်သည် အကြင်သူကိုပုဏ္ဏားဟူ၍ ယူအပ်၏။သင်ယူသောထိုသူသည် ထိုယူတိုင်းမဟုတ်သည်သာတည်း။ ဤသို့

ထိုသူ၏မိစ္ဆာဉာဏ်ကို ကြားခြင်းငှါ နအကွရာနှင့်ယှဉ်သော အလုံးစုံသော သန္ဓါသည်ဖြစ်အပ်သော ဝတ္ထု၏မရှိခြင်း အစရှိသည့်ကိုသာလျှင်ဂုဏ် ဖြစ်အပ်သော ဝတ္ထုနှင့်တူသည့်အဖြစ်အစရှိသည်ကိုသာလျှင်ဂုဏ် ဟောသည်အကြောင်းအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ အကတွာန၊ အဖြာဟွဏောဟူသော နအကွရာနှင့်ယှဉ်သော၌သမာသ်သည် ယုတ္တာထွဖြစ်ပါ၏ဟူလို။ ။ဝဠိဿေဓနှစ်ပါးအထူးပြီး၏။

၂၇။ သန္ဓိသမာသ်-အတ္ထသမာသ်အဆုံးအဖြတ်။

သမာသ်သည်သမာသ်ပုဒ်ချင်းချင်းချဉ်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဧကဝိဓ ဖြစ်၏။သန္ဓိသမာသ်၊အတ္ထသမာသ်အားဖြင့်ဂုဏ်း။လုတ္တသမာသ်၊ အလုတ္တသမာသ်အားဖြင့်ဂုဏ်းသမာသ်သည်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏ဟုပြခြင်းငှါ။အထဝါသန္ဓိ အတ္ထသမာသေန၊အစရှိသောပါဒ၌ကိုမိန့်။ထိုသို့သာပြားသည်မဟုတ်၊ အာဒိ ပဒလောပသမာသ်၊ မဇ္ဈေပဒလောပသမာသ်၊ ဥတ္တရုပဒလောပ သမာသ် အားဖြင့်သုံးပါးအပြားရှိသေး၏ဟုပြလိုသော်။ အထဝါအာဒိမဇ္ဈုတ္တရာနံပဒလော ပနဘာတိခာဟူသောပါဒ၌ကိုမိန့်။ ။ထိုသမာသ်တို့၏ဥဒါဟရဏ်ကိုပြလို၍။ ။ဂေါဓနာဉရသိလောမော၊ကုမ္ဘကာရောယထာရဟံ။ဒတ္တောအသရဇထာရူပ၊ မိဿာဒိစယထာဥာတမံ။ ။အစရှိသောပါဒ၌ကိုမိန့်။ ။ဤပြယုဂ်တို့တွင်ဂေါဓနောဟူသောပုဒ်သည်။ ဂေါဓနာနိအဿာတိဂေါဓနော၊ ပြု၍။ ဂေါနောင်ပါတ်သာကျေ၍၊ဂေါဟူသောပုဒ်၊ ဓနဟူသောနှစ်ပုဒ်တို့သည်အ အနက်အားဖြင့် မစပ်သောကြောင့် သန္ဓိသမာသ်မည်၏။ ဉရသိလောမော ဟူသော ပုဒ်သည်၊ ဉရသိလောမောအဿာတိ ဉရသိလောမော၊ ပြု၍၊ ဉရသိဟူသောပုဒ်၊လောမဟူသောနှစ်ပုဒ်တို့သည်အနက်သာစပ်၍၊ ဉရသိဒ္ဓိထိုင် ပါဘတ်မကျသောကြောင့် အတ္ထသမာသ်မည်၏။ ။သန္ဓိသမာသ်၊ အတ္ထသမာသ်အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၂၈။ လုတ္တသမာသ်-အလုတ္တသမာသ်အဆုံးအဖြတ်။

ယံထာရဟံဟုဆိုအပ်သည့်အဖြစ်ကြောင့်။ဂေါဓနောဟူသောသမာသ် သည်ပါဘတ်ကျသောကြောင့် လုတ္တသမာသ်မည်၏။ ဉရသိလောမော၊ဟူသောသမာသ်သည်ပါဘတ်မကျကြောင့်အလုတ္တသမာသ်မည်၏။ ။လုတ္တသမာသ်၊အလုတ္တသမာသ်အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၂၉။ နိဿသမာသ်-အနိဿသမာသ်အဆုံးအဖြတ်။

ကုမ္မကာရောဟုသော သံမာသ်သည်၊ ကုမ္မကာဂရောဟုသမာသ်သာဂို၍၊ကုမ္မံကာရောဟုဝါကျမဂို့ကောင်းသောကြောင့်နိစ္စသမာသ်မည်၏။ ဤမှတပါးသောရာဇပုရိသော အစဂို့သောသမာသ်သည်၊ ရဲညောပုရိသောဟူ၍ ၎င်း၊ရာဇပုရိသောဟူ၍၎င်းသမာသ်ဝါကျနှစ်ပါးစုံဂို့သောကြောင့် အနိစ္စသမာသ်မည်၏။ ။နိဿသမာသ်၊အနိဿသမာသ်အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၃၀။ အာဒိ-မဇ္ဈေ-ဥတ္တရပဒလောပသမာသ်အဆုံးအဖြတ်။

ဒဇ္ဇောဟူသော့ဒိသည်၊ဒေဝေနဒဇ္ဇောဒဇ္ဇောဟုပြု၍၊ ဒေဝဟူသော အစပုဒ် ကျသောကြောင့် အာဒိပဒလောပသမာသ် မည်၏။ ။အာသရဲထောဟူသောပုဒ်သည်။ အသြဟိယုဇ္ဇောရဲထောအာသရဲထော၊ ဟုပြု၍ ယုဇ္ဇဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျသောကြောင့် မဇ္ဈေပဒလောပသမာသ်မည်၏။ ရူပံဟူသောပုဒ်သည် ရူပသဒ္ဒါဝေါရူပံ၊ပြု၍။ ဘာဟူသောနောက်ပုဒ်ကျသောကြောင့်ဥတ္တရပဒလောပသမာသ်မည်၏။ ။အာဒိပဒလောပသမာသ်၊ မဇ္ဈေပဒလောပသမာသ်၊ ဥတ္တရပဒလောပသမာသ် အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၃၁။ ဂုဇ်ပဒဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်စသည် ၄ ပါးအဆုံးအဖြတ်။

ဘေဒစိန္တာဆရာ၊ အသြဟိထော ဟူသော ဥဒါဟရဏ်၌၊ အသြဟိယုဇ္ဇောရထောအသြဟိရထောဟု၊ ပြုသည်အားလျော်စွာ အသြဟိယုဇ္ဇောရထဟုဆိုကောင်းပါသည် မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက်အဘဲ့ကြောင့် အသြဟိရထောဟူ၍သာဆိုအပ်လေသနည်းဟု စောဒနာရှေ့၍၊ ထိုစောဒနာကို့ဖြေခြင်းငှါ၊ဥတ္တရလောပတာ၊စသောဂါထာကိုဆိုနိ့။အဓိပ္ပါယ်ထား။အသြဟိရထဟူသောပြယုဂ်တို့၌ အသြဟူသော ရှေးပုဒ်နောင်ယုဇ္ဇဟူသော နောက်ပုဒ်ကျသောကြောင့်၎င်း၊အသြဟူသောကာရကာ၊ ရထဟူသောကာရကတို့၏အာချင်းချင်း ငဲ့သောအားဖြင့် ကျလေပြီးသော ရှေးပုဒ်အနက်ကို ဟောသောကြောင့်၎င်းအသြဟိရထဟူသောသမာသ်ပုဒ်ဖြင့်ယုဇ္ဇဟူသောကြိယာကိုမဖြင်အပ်ပါဟူလို့။ ။ထိုစကားကို ဝေဘန်၍ပြခြင်းငှါ။အသြဟိရထာဒီသုအသြာတိဗဟုဗ္ဗီဟိဒေယျတွောတိဥတ္တရပဒလောပတာဒါ၊ အစ်ရှိသောပါဠိကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ အသြဟိရထအစရှိဖသောပုဒ်တို့တွင် အသြဟူသော

ဖြေးပုန်ဒ်ဌယုဖြတ်ဒ့ပဟူသောနောက်ပုန်ကျသောကြောင့်ဌင်း၊ အသဟူသော၊ ရထဟူသောကာရကတို့၏အချင်းချင်းဲ့သောအားဖြင့်ယုတ္တဟူသောပုန်၏ အနက်ကိုပောသောကြောင့်ဌင်း၊အသရထောဟူသဲ့သသမာသ်ဖြင့်ယုတ္တ ဟူသောကြိယာကို မပြအပ်ပါဟူလို့။ ။ထိုသို့သောအပြားသာ ဖြစ်သင့် သည်မဟုတ်သေး။ပုဗ္ဗပဒဏ္ဍပဉ္ဉာနသမာသ်၊ ဥတ္တရပဒဏ္ဍပဉ္ဉာနသမာသ်၊ဥ ဘယ့ပဒဏ္ဍပဉ္ဉာနသမာသ်၊ အညပဒဏ္ဍပဉ္ဉာနသမာသ်ဒသားဖြင့် လေးပါးအ ပြားရှိသည့်အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါ။ ။စတုဒ္ဒီခေါပိပုဗ္ဗုတ္တာ၊ရှာဘယညပဒဏ္ဍက၊ ပဉ္ဉာနဘောယသဒ္ဒေယျာဂံ၊ သမာဓေသောပဒ္ဒိုပဇ္ဇတေ။ ။အစရှိသောဂါထာ ကိုမိန့်။ထိုလေးပါးသောသမာသ်ဘို့တွင်။ နဂရသဒ္ဒပသမိပေဥပနဂရံ၊အ ဘရှိသောအဗျယီဘောသမာသ်၊ နံခုသိဟောအစရှိသော ကမ္မဓာရယ် သ မာသ်သည်ဌင်း၊ဥပဟူသော၊နဒုပဟူသောဓရှုပုဒ်အနက်ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ပုဗ္ဗပဒဏ္ဍပဉ္ဉာနသမာသ်မည်၏။ တံယဂ် ဟူသောဒိဂုသမာသ်၊နိလုပ္ပလံအစ ရှိသောကမ္မဓာရယ်သမာသ်၊ တူမြဂသောအစရှိသော တပ္ပုရိသ်သမာသ် တို့သည်၊အဂ်ဟူသော၊ ဥဿလဟူသော၊ ဂဟဟူသော ဂနောက်ပုဒ်အနက်ပြ. ဋ္ဌာန်းသောကြောင့်ဥတ္တရပဒဏ္ဍပဉ္ဉာနသမာသ်မည်၏။ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၊အ ဗျယီဘောသမာသ်ဘို့သည် အညဂုဏ် အနက်ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် အညပ ဒဏ္ဍပဉ္ဉာနသမာသ်မည်၏။ ဤသို့ယှဉ်သင့်သည့် အားလျော်စွာ ပဉ္ဉာနအား ဖြင့် လေးပါးအပြားရှိသောသမာသ်ကုလည်းသိအပ်ပါ၏ဟူလို့။

၃၂။ သမာသ်ခြောက်ပါးအားဲ့အဖြတ်။

သမာသ်သည်ဤဘိုဂါအပြားသာဖြစ်သည်မဟုတ်၊ အဗျယီဘောသ မာသ်၊တုလျာဓိကရဏသမာသ်၊ဒိဂုသမာသ်၊ဟပ္ပဂိုသ်သမာသ်၊ဒွန်သမာသ် ဗာဟိရတ္ထသမာသ်၊ဟူ၍ခြောက်ပါးအပြားရှိသည့် အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါ။ သ မာသောဗျယီဘာဝေါ၊အစရှိသောဂါထာကိုဆိုနိုင်။ထိုခြောက်ပါးသောသ မာသ်ဘို့တွင် ကမ္မဓာရယ် သမာသ်ကို၊ တုလျတ်အနက်ကို ဟောသော ကြောင့်တုလျာဓိကရဏသမာသ်ဟုဆိုအပ်၏။ ထိုကြောင့်၊ တုလျာဓိကရ ဏောတိကမ္မဓာရယောဝုစ္စတိ၊ဟုဆိုအပ်၏။ ။ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်ကို၊ သ မာသ်ဝုဒိအနက်ဖြင့်ကသောအန္တိတ်အနက်ကိုမပော်ဂျာမူ၍၊ ယသဟူသော ဗာ ဟျတ်အနက်ကို ဟောသောကြောင့် ဗာဟိရတ္ထသမာသ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ထို ကြောင့် ဟောဒစိန္တာဒီပနီ၌။ ။ဗာဟိရတ္ထောတိ ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဝုစ္စတိ၊ ဟူသော

ပါဒ်ကိုပဓိန့်အပ်သတည်း၊ခြောက်ပါးသောသမာသ်၏။ပြုယုဂ်ကား။ဥပနဂရုံ၊ နိလုပ္ပလံ၊တိယဂ်ံ၊ရျာဇဒ္ဒသော၊ဆိန္နကရော၊ဟူသည်တည်း။ ဤငါးပါးသော သမာသ်ဘို့သည်ဝိသေသနနှင့်တကွဖြစ်ကုန်၏။ ဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ဥပနဂရုံဟူသောသမာသ်ကို၊ယောကထာနဂရသဉ္ဇပသဓိပေါပဝတ္ထတိတိ ဥပနဂရုံပြု၍။အနိုးဖြစ်သော့စကားဟူသည်အဘယ်၏အနိုးနည်းဟု သာမည်ဖြစ်၍၊အနိုးဟူသည်ဘောစသည်၏အနိုးမဟုတ်၊မြို့၏အနိုးတည်းဟု၊ ဥပသဓိပဟူသော်ပုဒ်ကိုအထူးပြုသောကြောင့်ဝိသေသနနှင့်တကွဖြစ်သည့်အရာကိုသိအပ်၏။နိလုပ္ပလံဟူသောပုဒ်ကို။နိလဉ္စတံဥပ္ပလဉ္စာဘိနိလုပ္ပလံ၊ပြု၍။ ဥပ္ပလဟူသည်အနိုအဖြူအစရှိသောအားဖြင့်ကြာသာမည်ဖြစ်၍၊ နိလဟူသောပုဒ်ဖြင့်ကြာညိုဟူ၍ ဥပ္ပလသဒ္ဒါကို အထူးပြုသောကြောင့် ဝိသေသနနှင့်တကွဖြစ်၏။တိယဂ်ံဟူသောပုဒ်ကို။တိရောအဂ်ါနိုင်းယဂ်ံ၊ပြု၍။ အစိတ်ဟူသည်လေးပါးငါးပါးမဟုတ်၊သုံးပါးဘည်းဟု၊ တင်ဟူသောပုဒ်ဖြင့် အထူးပြု၏။ရာဇသော်ဟူသောပုဒ်ကို။ရဇ္ဇောအသော်ရာဇသော၊ပြု၍၊မြင်းဟူသည် လူသံသာမည၏မြင်းမဟုတ်မင်း၏ မြင်းဘည်းဟု၊ ရာဇသဒ္ဒါသည် အထူးပြုအပ်၏။ဆိန္နကရောဟူသောပုဒ်ကို။ ဆိဒ္ဓန္တောကရောယသ်သဿသောဆိန္နကရော၊ ဟုပြု၍။လက်ဟူသည်အခြားမဟုတ်၊ ဖြတ်သောလက်တည်းဟု၊ ဆိန္နသဒ္ဒါသည်အထူးပြုအပ်၏။ဤသို့ငါးပါးသောသမာသ်တို့သည် ဝိသေသနနှင့်တကွဖြစ်ကုန်၏။ ။ဟပုန်တည်း၏အနက်ဖြစ်ကုန်သောနှစ်ခုသောသမဏာဂြာဟ္မဏာသဒ္ဒါတို့သည်ကားဒိသေသနမှကင်းကုန်၏။ ဤစကားစွဲ၍စောဒနာခြင်းသည်ဖြစ်ရာသော့ကြောင့်၊ထိုစကားကိုစောဒနာထုတ်၍သုတ်သင်လိုသောဘောဒစိန္တာဆရော်သည်။ ဇသေသနဝိသေသျက္ကံ၊ အစရှိသောဂါထာကိုပိန့်။ အဝိပ္ပါယ်ကား၊ ဝိသေသန၊ ဝိသေသျအဖြစ်သည် ဥနိသမာသ်သည် ကြည့်အပ်သောငါးပါးသောသမာသ်တို့၌ရှိ၏၊ ဥနိသမာသ်၌မရှိ။ ထိုကြောင့်သမဏာဂြာဟ္မဏာဟူသောပုဒ်တို့၏ ဇဟပုန်တည်း၏အဖြစ်သည် မသင့်ရာသည်မဟုတ်ပါလောဟုစောဒနာအပ်ပါသည် ဖြာ်ဘိသော်။ ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသောဆရာသည်။ နိပါဘောသနိပါဘေန၊ အစရှိသော ဂါထာကိုပိန့်။ အဝိပ္ပါယ်ကား၊ သမဏာဂြာဟ္မဏာ ဟူသောဒုန်ဥဝဟ်ကွဖြစ်သော စနိပါတ်ပုန်သည်စနိပါတ်နှင့်တကွသောဃမဏာသဒ္ဒါဂြာဟ္မဏာသဒ္ဒါသည်ပြအပ်သောရဟန်းဟူသော အနက်မှတပါး ပုဏ္ဏားဟူသောအနက်ကို။ ဟန်ည်းလည်း။ ပုဏ္ဏားဟူလောအနက်မှဘပါးသောရဟန်းဓာ့သော အနက်ကို မိမိအနက်၌ဖြစ်ခြင်းကိုအဦးပြုသဖြင့်ပြ၏။တပါးသောအခြင်းအရာဖြင့်မပြု။ ထိုကြောင့်

သမဏဗြာဟ္မဏသဒ္ဒါတို့၏ဂေကတ္ထိဘာဝသည်သင့်ပါ၏ဟူလို။ဤဂါထာ၌ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ထွက်ဘာသာယ်နည်းဟူမေးဘွယ်ရှိ၍။ ဒွန္ဒဝိသေယော သမဏောစာတိတွေ့ထွ၊ အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား၊ဒွန်၏အရာ ဒ္ဒါသာလျှင် သမဏောအစရှိသောပုံဒ္ဒါ စနိပါတ်ပုဒ်နှင့်တကွဖြစ်သောသမဏဗာသဒ္ဒါသည်သမဏဗာဟုဆိုအပ်သော ဗိမိအနက်၌ဖြစ်ခြင်းကို ပဋ္ဌာနပြုသဖြင့်ပြအပ်၏။ပုဏ္ဏားဟူသောအနက်ကိုလည်း၊ စဟူသောနိပါတ်ပုဒ်သည်ပြ၏။ဗြာဟ္မဏောစဟူသောပုဒ်၌၊ စဟူသော နိပါတ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဗြာဟ္မဏာသဒ္ဒါသည်ပုဏ္ဏားဟုဆိုအပ်သောဗိမိအနက်၌ဖြစ်ခြင်းကို ပဋ္ဌာနပြု၍သဖြင့်ပြအပ်၏။ ရဟာနိုးဟူသောအနက်ကိုလည်း စဟူသော နိပါတ်ပုဒ်သည်ပြ၏။ တပါးဒေသအခြင်းအရာဖြင့်မပြ။ သမဏဗြာဟ္မဏာသဒ္ဒါတို့သည်ထိုအပဋ္ဌာနအားဖြင့်ပြအပ်သောအနက်ကိုသာလျှင် စဟူသော နိပါတ်ပုဒ်သည်ပြ၏။မပြသည်မဟုတ်။ဤသို့ဒေသအဓိပ္ပါယ်ကိုဆိုပါသည်ဖြစ်တိသေဝ်။ ။ဤအနက်ကိုဒွန်၏အရာဒ္ဒါသာပြ၍ တပါးသောအရာဒ္ဒါ မပြသည်၏ အဖြစ်ကိုထင်စွာပြလိုရကား။ ယထာဟိစဒ္ဒကဋ္ဌမဏိ၊အစရှိသောပါဋိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။စဒ္ဒရကနိုကျောက်သည်ရေ၏ နိမိတ်ဖြစ်သော်လည်း အချင်းခပ်သိမ်းမဖြစ်။စင်စစ်သော်ကားအကြင်အခါလဓောင်နှင့်ပြိမ်း၏။ ထိုအခါ၌သာဖြစ်သကဲ့သို့ဝင်း၊ဘုသဒ္ဒါသည် အနုဘဝ၊ အဘိဘဝ အစရှိသော အနက်ကိုပြပြခြင်းသော်လည်း အခါခပ်သိမ်းမပြမူ၍ အနုအဘိအစရှိသော ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်သော်သာလျှင်ပြသကဲ့သို့ဝင်း၊သလေးမျိုးစေ့လည် အညွှန့်အပွင့်ကိုပေးငြားသော်လည်း အခါခပ်သိမ်း မပေးမူ၍ ရေအစရှိသည်နှင့် ယှဉ်သောအခါ၌သာလျှင် အညွှန့်အပွင့်ကို ပေးသကဲ့သို့ဝင်း၊ ဤအတူ သမဏာအစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အနက်နှစ်ပါးအပေါင်းကိုပြခြင်းသည်လည်း ဒွန်အရာဒ္ဒါသာပြ၏ တပါးသောအရာဒ္ဒါမပြ။ ဤသို့မှတ်အပ်ပါ၏ဟူလို။ ။တပါးသောအခါ၌မ ပြမူ၍ ဒွန်အရာဒ္ဒါသာပြသည်အဖြစ်ကို ဆရာအဘဲ့ကြောင့် သိပါသနည်းဟု အမေးပု စ္ဆာရှိလေသောကြောင့်၊ ဟောနေဝါဟ ဒွန္ဒေဝါတိ၊ ဟူသောပါဋိကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ဒွန္ဒေဟုကျမ်းဆရာတို့ဆိုသောကြောင့် သိပါသည်ဟူလို။ထိုကြောင့်၊ အဿိသောသံယုင်ဆရာ၊ ဉာဏ်ဆရာတို့သည် ဒွန်သမာသ်၏ ဂေကတ္ထိဘာဝကိုဆိုအပ်၏။ တပါးသောသမ္ဘဒ္ဓဒီပနီဆရာ၊ ရူပသိဒ္ဓိဆရာတို့သည် တိဒ္ဓန္ဓိကြိယာဒ္ဒိစပ်ခြင်းတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒွန်သမာသ်၏ ဂေကတ္ထိဘာဝကိုဆိုအပ်၏။ထိုဆရာတို့၏စကားကိုအကျယ်ဝေဘန်၍ပြခြင်းငှါ။တေနကာရဏေန၊အစရှိသောပါဋိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ထိုသို့သော

အကြောင်းကြောင့်အချို့သောသံပျင်ဆရာသည် သမဏာပြာဟ္မဏာဝင်္ဂန့် ဟူ၍တရားသောကြိုယ်ဒုဿီ စပ်သည့်၏အဖြာ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒွန်သမာသ်၏ဧကတ္တိဘာဝကိုဆို အပ်၏။ တပါးသောသမ္ဗန္ဓစိန္တာဆရာ၊ ရူပသိဒ္ဓိဆရာတို့သည်လည်းမဲ့ကုန်သော သမဏာပြာဟ္မဏာသဒ္ဒါတို့၏ တိဒ္ဓန့်ကြိယာဒ္ဓစပ်ခြင်းတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဲ့သကဲ့သို့အကြင်ကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုကြော့င့်မပြားသောအနက်ရှိသောနောက်ဖြစ်သော ဇာဒ္ဓန့်ကြိယာဖြင့် သမဏာပြာဟ္မဏာသဒ္ဒါတို့၏ဧကတ္တအဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ ထိုသို့သိအပ်သောကြောင့် ဒွန်သမာသ်၏ ဧကတ္တ အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏ဟူလို။ ။ပုဗ္ဗပဒတ္ထပဓာနသမာသ်၊ ဥတ္တရပဒတ္ထပဓာနသမာသ်၊ဥဘယပဒတ္ထပဓာနသမာသ်၊ အညပဒတ္ထပဓာနသမာသ်အဆုံးအျဖတ်ပြီး၏။

၃၃။ တင္ဂုဏာသမာသ်-အဘင္ဂုဏာသမာသ်အဆုံးအျဖတ်။

တင္ဂုဏ၊အဘင္ဂုဏဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်နှစ်ပါးတို့၏အထူးကား။ အကြင်ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်၌ ဂုဏ်ကို အညပုဒ် အနက်အားဖြင့်ရင်း၊ ထိုအညပုဒ်နှင့် ယှဉ်သည့်အစွမ်းအားဖြင့်ရင်းသိအပ်၏၊ထိုသမာသ်သည်တင္ဂုဏာသမာသ်မည်၏၊အကြင်သမာသ်၌ဂုဏ်ကို အထူးမသိအပ်၊ထိုသမာသ်သည်အဘင္ဂုဏာဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်မည်၏။ ဂုဏ်ကိုအညပုဒ်၏အနက်အားဖြင့်အဘာယ်သို့သိအပ်သနည်း။ဆိန္နဟတ္ထောအယံနရော၊ဟူသောပြယုဂ်၌၊ ဆိန္နဟတ္ထောဟူသောပုဒ်ကို၊ဆိန္နဟတ္ထောယသ်သောတိ ဆိန္နဟတ္ထော၊ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ပြု၍။ ဂုဏ်ဖြစ်၍ဖြစ်သောပြတ်သော လက်ဒြဗ်ကို လူဒြဗိဟူသည်းဟူသောအညပုဒ်အနက်အားဖြင့်သိအပ်၏။ ထိုကြောင့် ဘေဒစိန္တာဒီပနီဆရာသည်။ ။အညပဒတ္ထောဂုဏီဘူတောဝိအတ္ထောဂယှတိ၊ ဟူသောပါဠိကို ဒီပန်အပ်သတည်း။ ။အညဂုဏ်နှင့်တကွယှဉ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဂုဏ်ကိုအဘာယ်သို့သိအပ်သနည်း။နီလပဒေါနရော၊သဗ္ဗဒြပမဒေါသံဃော၊ဟူသောပြယုဂ်ဘို့တွင် နီလပဒေါနရောဟူသော ပြယုဂ်၌၊ နီလပဒေါဟူသောပုဒ်ကို၊နီလောပဒေါယသ်သောတိ နီလပဒေါ၊ဟူပြု၍။ အညီဟူသောဂုဏ်ဖြစ်၍ဖြစ်သောပုဆိုးဒြဗ်တည်းဟူသော အညပုဒ်အရှင့် ယှဉ်သည့်အစွမ်းအားဖြင့်သိအပ်၏၊သဗ္ဗဒြပမဒေါသံဃော၊ဟူသောပြယုဂ်၌၊ သဗ္ဗဒြပမဒေါဟူသောပုဒ်ကို၊သဗ္ဗဒြေါပမဒေါယသ်သေဗော်တိသဗ္ဗဒြပမဒေါ၊ပြု၍၊ အကြီးအမှူးဂုဏ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော ဘုရားဒြဗ်ကိုသံဃောဟူသော် အညပုဒ်၏အနက်

နှင့်တကွ ယှဉ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်၏။ ထိုကြောင့်၊ နိလပဒေါ သမ္မုဒ္ဓ ပမုခေါ တေ့ဖြစ်ပုန သဟယောဂ သေနေဥ ဂုဏိဘူတော ပဒေါ သမ္မုဒ္ဓေါစ ဂယှတိ၊ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်အပ်သတည်း။ ။အတ္ထုဏ္ဏ ဟုမ်ိတိသမာသ်၌ဂုဏ်ကို အဘယ်သို့ မသိအပ်သနည်း။ ပုရိသောဒိဠ္ဘသာဂ ရော၊ဟူသောဤယုဂ်၌၊ဒိဠ္ဘသာဂရောပဟူသောပုဒ်ကို၊ဒိဠ္ဘောသာဂရောယသ သောတိဒိဠ္ဘသာဂရော၊ပြု၍။ ဂုဏ်ဖြစ်၍ဖြစ်သောမြင်အပ်သောသမုဒ္ဓရာဖြစ် ကိုယောက်ျားဒြဗ်ဟူသည်းဟူသောအညပုဒ်အနက်အားဖြင့်ဂုဏ်းထိုပုရိသောဟူ သောအညပုဒ်အနက်နှင့်တကွ ယှဉ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဂုဏ်း မသိအပ်။ ထိုကြောင့်ဒိဠ္ဘသာဂရောတိဆုဒံ အဘဂ္ဂုဏောဒါဟရေဝံသာဂရသဒ်ထာ အာဂယှမာနတ္တာ၊ ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်အပ်သတည်း။ ။ဤအဆုံးအဖြတ် သည်။ ။သမာသ်ဝုဒ်ဂွင်။ အညာဝင်။ ယင်းသျင်တဂ္ဂုဏာ။ ။သမာသ်အ ညာမဝင်ဂဟ။ အဘဂ္ဂုဏာနှတ်ဘိ။ ။ဟုဆိုအပ်သော နိယံနှင့် သက်ဝင်ညီ ညွတ်၏။ ။ဤသည်သျှင်ဘဂ္ဂုဏာ၊ အဘဂ္ဂုဏာအဝုဏ်းဘည်း။ ။ဘဂ္ဂုဏာ သမာသ်၊အဘဂ္ဂုဏာသမာသ်အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၃၄။ ယုတ္တသမာသ်-အယုတ္တသမာသ်အဆုံးအဖြတ်။

နာမာနံသမာဓေသာယုတ္တဉ္စေဉာဟူသောသုတ်၏ဆိုးသောအားဖြင့်ဟော အပ်သောသုတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စပ်အပ်သောဝုဒ်နှင့် မစပ်မူ၍ မစပ်အပ် သောပုဒ်နှင့်စပ်သောသမာသ်သည်အယုတ္တသမာသ်မည်၏။ အဘယ်သို့အ ယုတ္တဖြစ်လေနည်း။ အဂုနဓေယျာအဓိဂရိဓေသာ ပြုယုဂ်၌၊ ဓေယျာဟူသောပုဒ်နှင့်သဿသျှင်စပ်ခြင်းရှိဓေသာ နှဲအဓိဂရိဓေသသဒ္ဒါဂ်ို ဂုဏ်ချင်းချင်း အလျှင်းမဲ့ သောပုနသဒ္ဒါနှင့်ဂျင်းပြီးတွာ၊ နှဲဂုနအဂုနဟုပြုပြီး၌။ အဂုန ဓေယျာ အဂုနဓေ ယျာဟူပြုသည်ရှိသော် အညသဒ္ဒသဒ္ဒာဒေဂ္ဂဖြစ်သောစပ်အပ်သော ဓေယျာ ဟူသောပုဒ်နှင့်မစပ်မူ၍မစပ်အပ်သော ပုနဟူသောပုဒ်နှင့် စပ်သောကြောင့် အယုတ္တသမာသ်ဖြစ်၏ထိုကြောင့်ဘေဒဓိန္နာဒ္ဓါ။ ။ဓေယျာဒိနေဝသမ္ဗန္ဓိ၊နာ ဒိသဒ္ဒါပုနာဒိနာ။သမသျှတော အယုတ္တာဇ္ဈ၊သမာသော ပဒိုပဇ္ဇတေ။ ။ဟူ သောဂါထာကိုမိန့်။ ။အဘယ်သို့ပြုသည်ရှိသော် ယုတ္တသမာသ် ဖြစ်သ သနည်း။ဓေ့ဂ်ိုးစွာ၊ပုနဓေယျာဟူသောပုဒ်ကို၊ ပုနဓေယျာပုနဓေယျာ၊ ဟုပြု ပြီးမှ၊နပုနဓေယျာအဂုနဓေယျာ၊ဟုပြုသည်ရှိသော်၊နဟူသောပုဒ်ကိုအညော ညာဓေဂ္ဂဖြစ်သောစပ်အပ်သော ဓေယျာဟူသောပုဒ်နှင့် စပ်သောကြောင့်

ယုတ္တသမာသ်ဖြစ်ပြန်၏ဟူလိုသော်။ထိုကြောင့် တေဒစိန္တာခဒ္ဒ်။ ။ပါဝေယျ ဝတ္ထာသုတ္တာတ္တာ။အထဝါဒေါပုနာဒိကော။ပဿာနာဒိသယုတ္တဝိတ္တိဝါနုဂဏယျာ တိအာဒိသု။ ။ဟူဝ့်သော်ငါထောက်ပံမိန့်။ ။အစ်စန္ဒမုဂလ္လာကိုကာဟူသော ပြယုဂ်၌၊နစန္ဒော အစန္ဒော၊ ဟူပြုပြီးမှ၊ အ့စန်ဒံ ဥဂလ္လာကိုကာ အစန္ဒမုဂလ္လာကိုကာ၊ ဟူပြုသည်ရှိသော်၊ နဟူသော ပုဂ်ိုဂ်္ဂုစပ်အပ်သော ဥဂလ္လာကိုကာဟူသောပုဒ်နှင့်မစပ်မူ၍၊မစပ်အပ်သောစန္ဒဟူသောပုဒ်နှင့်စပ်အပ်သောကြောင့် အယုတ္တသမာသ်ဖြစ်၏။ ။အနုက်ကာ။ ။စန္ဒော၊လသည်။နှ၊မဟုတ်။အ စန္ဒော၊လမဟုတ်။ အစန္ဒံ၊လမဟုတ်သည်ကို။ ဥဂလ္လာကိုကာ၊ မော်၍ကြသည်သည်တည်း။အစန္ဒမုဂလ္လာကိုကာ၊လမဟုတ်လည်ကို၊မော်၍ကြသည်သည်၊ ။ဘယ်သို့ပြုသည်ရှိသော်ယုတ္တဖြစ်သနည်း၊ ။ဟူသောပုဂ်ိုဂ်္ဂုစပ်အပ်သော စန္ဒဟူသောပုဒ်နှင့် မစပ်မူ၍ ဥဂလ္လာကိုကာ ဟူသောပုဒ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ စန်ဒံ ဥဂလ္လာကိုကာဒန္ဓမုဂလ္လာကိုကာ၊ဟူပြုပြီးမှ၊နဒန္ဓမုဂလ္လာကိုကာဒအစန္ဒမုဂလ္လာကိုကာ၊ဟူပြုသည်ရှိသော်၊ နဟူသောပုဂ်ိုဂ်္ဂုစပ်အပ်သော စန္ဒဟူသောပုဒ်နှင့် မစပ်မူ၍ စပ်အပ်သော ဥဂလ္လာကိုကာဟူသောပုဒ်နှင့် စပ်သဖြင့်၊ ယုတ္တသမာသ်ဖြစ်ပြန်၏။ ။အနုက်ကာ။ ။စန်ဒံ၊ လက်၊ ဥဂလ္လာကိုကာ၊ မော်၍ကြသည်သည်တည်း။ စန္ဒမုဂလ္လာကိုကာ၊လကိုမော်၍ကြသည်သည်၊နှ၊မဟုတ်။ အစန္ဒမုဂလ္လာကိုကာ၊လကိုမော်၍ကြသည်မဟုတ်။ ။ါ၊လကိုမော်၍မကြသည်။ ။အသဒ္ဓေဘောဇိ ဟူသောပြယုဂ်၌၊နသဒ္ဒါကိုစပ်အပ်သောဘောဇိဟူသော ဒ်နှင့်မစပ်မူ၍မ စပ်အပ်သော သဒ္ဓဟူသော ပုဒ်နှင့်စပ်သောကြောင့် အယုတ္တသမာသ်ဖြစ်၏။ ။အဘယံသို့ အယုတ္တသမာသ်ဖြစ်သနည်း၊ နသဒ္ဒါကို စပ်အပ်သော ဘောဇိဟူသော ုဒ်နှင့်မစပ်မူ၍ ဒ္ဓုံးစွာ သဒ္ဓဟူသောပုဒ်နှင့် စပ်သဖြင့်။နသဒ္ဓံအသဒ္ဓံ၊ဟူပြုပြီးမှ။အသဒ္ဓံဘောဇိအသဒ္ဓဘောဇိ၊ ဟူပြုသည်ရှိသော်အယုတ္တသမာသ်ဖြစ်၏။ ။အနုက်ကား။ ။သဒ္ဓံ၊ ကုတ်ဟိုးထမင်းသည်။နှ၊မဟုတ်။ အသဒ္ဓံ၊ကုတ်ဟိုးငမင်းမဟုတ်။ အသဒ္ဓံ၊ကုတ်ဟိုးထမင်းမဟုတ် သည်ကို။ဘောဇိ၊စားသည် ဘည်း။ အသဒ္ဓဘောဇိ၊ကုတ်ဟိုးထမင်းမဟုတ်, သည်ကိုစားသည်။ ။ဒုဘပယ်သို့ပြုအပ်သည်ရှိသော် ယုတ္တသမာသ်ဖြစ်သနည်း။ နဟူသောပုဂ်ိုဂ်္ဂုမစပ်အပ်သော သဒ္ဓဟူသောပုဒ်နှင့် မစပ်မူ၍စပ်အပ်သောဘောဇိဟူသောပုဒ်နှင့်စပ်သဖြင့်ဒ္ဓုံးစွာ၊သဒ္ဓံဘောဇိသဒ္ဓဘောဇိ၊ဟူပြုပြီးမှ၊နသဒ္ဓဘောဇိအသဒ္ဓဘောဇိ၊ဟူပြုသည်ရှိသော်ယုတ္တသမာသ်ဖြစ်ပြန်၏ဟူလိုသော်။ ။အနုက်ကား။ ,,။သဒ္ဓံ၊ကုတ်ဟိုးထမင်းဂ်ု။ဘော

ဇ်၊ စားသည်တည်း။သဒ္ဓါဘောဇ်၊ကုတ်ဟီးထမင်းကိုစားသည်။သဒ္ဓါဘောဇ်၊ ကုတ်ဟီးထမင်းကိုစားသည်မဟုတ်။ ဝါ၊ကုတ်ဟီးထမင်းကိုမစား။ ။ဤသည်ကားယုတ္တသမာသ်၊ အယုတ္တသမာသ်အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ။ယုတ္တသမာသ်၊အယုတ္တသမာသ်အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၃၅။ ယောဇနာ-သမ္ပဒါန်ဝေဒနာအထူး။

ယောဇနာနှင့် သမ္ပဒါန်ဝေဒနာကားအဝဋ္ဌိထူးလေသည်း၊ အထူးထူးသော အနက်ကိုစပ်၍ပြသည်ကားယောဇနာ။ ဝေစိတ်ကိုစပ်၍ပြသည်ကားသမ္ပဒါန်ဝေဒနာ။ဤသို့အထူးမှတ်ရာ၏ဟူလိုသော်။

၃၆။ သမာသ်-ပဒဋ္ဌိတ်အထူး။

သမာသ်၊ပဒဋ္ဌိတ်နှစ်ပါးဘို့၏အထူးကိုဟောအပ်သို့မှတ်အပ်သနည်း။ ပုဒ်ချင်းချင်းခွဲခြင်းသည် သမာသ်။ ပဉ္စည်းနှင့်တကွသော ပုဒ်ကို ချည်းခြင်း သည်တဒ္ဓိတ်။ဤသို့သမာသ်၊ တဒ္ဓိတ်နှစ်ပါးတို့အထူးကိုမှတ်အပ်ပါ၏။ ထို ကြောင့်ဘေဒစိန္တာဌီး သမာသောပဒဿခီးပါးအစရှိသောဂါထာကိုဆုံမိန့်။

၃၇။ တဒ္ဓိတ်၌မှတ်သားရန်။

တဒ္ဓိတ်သည်၊သာမညတဒ္ဓိတ်၊ အဇျဃတဒ္ဓိတ်၊ဒေါဝတဒ္ဓိတ်ဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင်၊ ဝသိဋ္ဌသအပေါ် ဝါဆီးရှု၊ ဟူသော တဒ္ဓိတ်သည်သာမညတဒ္ဓိတ်မည်၏။ သဗ္ဗေနုပဂတာရေနုသဗ္ဗထာ၊ ဟူသော တဒ္ဓိတ်သည် အဇျဃတဒ္ဓိတ်မည်၏။ ပါစကသဒ္ဒေါပါစကတ္တံ၊ ဟူသော တဒ္ဓိတ်သည်ဘာ ဝသဒ္ဓိတ်မည်၏။ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ဝါဆီဌဿအရ၏ သောသာမညတဒ္ဓိတ်၌၊ ဇာအစရှိသောပဒဋ္ဌသ်းတို့သည် အပစ္စုပုံနောက်မှ ဖြစ်လေသလော၊အဘယ်ကြောင့်နည်းဟုစောဒနာရန်ရှိ၍၊ထိုစောဒ ကိုဖြေခြင်းငှါ။ ။ဇာဒိပဌမတော်ယော်။ပိဘတ္တုနော်ပဇာယတော၊ ကိုမိန့်။ ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်ကား။ဆဋ္ဌိဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ဝသိဋ္ဌသအစရှိသော အက္ခရာတို့ကား ပုဒ်နောက်မှ ဖြစ်ပါသည်ဟူလို။ ။အဘဲ့ကြောင့် ဂသိဋ္ဌသဟူသော ဆဋ္ဌိသုံးနောက်မှဖြစ်သနည်း။ အဘဲ့ကြောင့် အပစ္စုပုံနောက်မဖြစ်သနည်း။ ဆဋ္ဌိသုံးနောက်မှဖြစ်သော်ဇာအစရှိသောပဌသ်းတို့သည်၊ ဝ

သိဋ္ဌ ဟူသောပုဒ်သည် ပဟာအပ်သော သမ္ဟုန်အနက်၊ အဲ့ပစ္ဆာဟူသောပုဒ်သည်ဟောအင်္ဂါသောသားဟူသောအနက်၊ ဤနှစ်ပါးသော ပုဒ်နှောက်မှအနက်တို့ကိုယူနိုင်၏။ အပဿဟူသော နောက်ပုဒ်မှဖြစ်သော ပဿဉ်းဘို့သည် နှောက်ပုဒ်အနက်ကိုသာယူနိုင်ကုန်၏။ နှစ်ပါးသောပုဒ်အနက်ကိုမယူနိုင်ကုန်။ ထိုကြောင့် အပဿပုဒ်နောက်မသက်မူ၍၊ ဆဋ္ဌ၌ ဖြစ်သော ဝဿဉ်သဟူသောရှေးပုဒ်နောက်မသက်သဘည်း။ ထိုကြောင့်ဘေဒဗိုဒ္ဓ။ ။ဝဿဉ်သဟူသော အဟဖွန်၊ ဆဋ္ဌ၌ နှောဏာဒဂေယျာ။ ။အစဂိုသော၎ထားကံ့ငှန့်သတည်း။ ။ ပဿဉ်း၊ ပုဒ်နှစ်ပါးဘို့တွင် အဘယ်ကျည်တဋ္ဌိတ်မည်သနည်း။ သကာဝါဒအားဖြင့်သဒ္ဒါအနက်ကိုရဲခြင်း၏ပဿဉ်းနှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထားအစဂိုသောပဿဉ်းသည်လျှင် တဋ္ဌိတ်မည်၏။ ပုဒ်သည်တဋ္ဌိတ်မမည်ဟု မှတ်အပ်၏။ထိုကြောင့်၊ ထာဒျော တဋ္ဌိဝံနာမ၊ ဟူသောပါဠိကံ့မိန့်။ ။အပဓေါဝါဒအားဖြင့်၊ တရုသောပုဂိုလသဒ္ဒါသည်မျှားသောဒုနက်ဂို၏ဟု ကြံ့သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ငင်း၊ ပုဂိုလသဒ္ဒါအမျှားတို့လွှင့် တရုသော ပုဂိုလသဒ္ဒါမှ ကြွင်းသောပုဂိုလသဒ္ဒါဘို့၏ကျေခြင်းကံ့ကြံသည့်အစွမ်းအားဖြင့်ငင်း၊ ဤသို့ပဂိုကပုဒ်အစွမ်း အစဂိုသည်ဖြင့်၊ ပုဂိုလာ အစဂိုသည်တို့သည် ပြီးစေအပ်သော၊ ပုဂိုသော၊ ပုဂိုသောစ အစဂိုသော ဖောကသော သည် တဋ္ဌိတ်မည်၏ဟုမှတ်အပ်သော်၊ ထိုကြောင့်ဘေဒဗိုဒ္ဓ။ ။အပဓေါ

၉၄ ၀၀၀

ဝေဿကိုသိကာန်သော အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ နာမဉ္စရူပဉ္စနာမရူပဉ္စနာမရူ
ပံ၊ဟူသောဧကသိသံ့ကို ဆိုအပ်သောကြောင့်တည်း။ ။တဒ္ဓိတ်သည် ဝိ
ဒ္ဓသဿကိုဟောသောတဒ္ဓိတ်၊ ဝိဝေသနကိုဟောသောတဒ္ဓိတ်ဟူ၍နှစ်ပါး
အပြားရှိ၏။ထိုတွင်ဝိဝေသဿကိုဟောသောတဒ္ဓိတ်ဖြယုဂ်ကား။ အာဘ် ဇွိ
ကောဘိကွ၊(ကတ္တာ)။ ပဋ္ဌမော။ငေဉ ၊ဏာနုမေ-သခီါတောအကွဏော၊(ဘာရ
ဏံ)။ဃာဘ်ကောအာဟာရော။(ကမ္မံ)။ဒကွိဏောယျာဗြာဟ္မဏော(သမ္ပဒါ
နော)၊ဂေါတ္တံဇာတိ။(အပါဒါနံ)။ချကွဒါဒေသော။ (သြကာသော)။ ဝေဏိ
ကောနရော။ (သာမိ)။ ဇုတိအာဒိကော တဒ္ဓိတုတ္တရပဒတ္ထသယောဂေဝိသေသော၁
ဝုဒ္ဓြော။ ကသ္မာ၊ ဥဉ်ယတိဝစိဝါဏာဒိယောဂတော ဝါဏပစ္စယော တိ သုတ္တ
ဟော၊ အစဂိုသည်ဘည်း။ ဤပြယုဂ်တို့တွင် အတိဝမ်ဒဇိတေ အာတိဝဒ္ဓိ
ကော၊ဟူ၍ပြု။တိကွ္ခုဂ်ကောဂ်။ ဃယာတိကွ္ခုသည်။ အတိဝမ်ဒုံ၊ကို့။ အဇိ
ဟေ၊သင််သည်တည်း ဇုတိ၊ကြောင့်။ ဃောတိကွ္ခုသည်။ အာတိဝဒ္ဓိကော၊
မည်၏။ ဤဒွိအတိဝမ်ဒံသည် ဝိဒေသန။ တိကွ္ခုကားဗဟုဝေသသို့။ အာတိဝဒ္ဓိ
ကောဒ္ဓိကိုကပ္ပည်းသည်။ တိကွ္ခုဟူသောဗဟုဝေသသူဖြစ်သော ကတ္တုးကို
ဟောဖေသောကြောင့်ကတ္တုဝါစကတဒ္ဓိတ်မည်၏။ ပဋ္ဌမော၊ဟူသောပုဒ်ကို၊ ပူ
ရေတိဘေနာဘ်ပူရဏောဟုကရဏသာဝ်ပြုပြီး၌။ ပဋ္ဌနှိုပူရဏောပဋ္ဌမော၊
ဟုပြု။ပဋ္ဌနှိုငါးရတို့၏။ ပူရဏော၊ပြည့်ကြောင်းတည်း။ ပဋ္ဌမော၊ ငါးရတို့၏
ပြည့်ကြောင်း။ငေဉ ၊ဏာနုမေ,ဟုဆိုအပ်သောအကွဏရောငါးလုံးကို့ကောဂ်။ဤ
ဒွိပဋ္ဌနှိုကားဝိဒေသန၊ပူရဏောကားဝိဒေသျ၊ပဋ္ဌမောဒွိမပဋ္ဌည်းသည် ပူရ
ဏောဟူသောဗဟုဝေသသည်ပေါအပ်သောဂဗိုဏ်းအနဂ်ကို့ပေါသော
ကြောင့်ကာရဏာဝါစကတဒ္ဓိတ်မည်၏။ဃာတိကောဂ်၊ဃာဘေနသံသဒ္ဒော
ဃာတိကော၊ဟုပြု။ ယောအာဟာရော၊ဂ်ို။ ဃာဘေန၊ထောပတ်ဖြင့်။ သံသ
ဒ္ဒော၊ရောဘေနောအပ်သည်ဟုည်း။ဇုတိ၊ကြောင့်။သောအာဟာရော၊သည်၊ဃာ
တိ်ကော၊မည်၏။အာဟာရကိုကောဂ်။ဤဒွိဃာတေနကားဝိဒေသန။ သံသ
ဒ္ဒောကားဝိဒေသျ။ဃာတိ်ကောဒ္ဓိဏိကပ္ပည်းသည်ဝိဒေသျဖြစ်သောသံ
သဒ္ဒောဟူသောကံကိုဟောသောကြောင့် ကမ္မဝါစကတဒ္ဓိတ်မည်၏။ ဒကွိ
ဏောယျာဂ်၊ဒကွိဏံဒါတုံအသအရဟတိ်တ် ဒကွိဏောယျာ၊ ဟုအရ
ဟတိ်ဟဒ္ဓိတ်ပြု။အသဝုဂ္ဂလသ်သ၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒကွိဏံ၊ ဖြတ်သောအလှူ
ကို။ဒါတုံ၊ပေးလှူအံ့သောငှါ။ အရဟတိ်၊ထိုက်၏၊ ဇုတိဟသ္မာ၊သို့ကြောင့်။
သော၊သည်။ဒကွိဏောယျာ၊၏ဖြာဟ္မဏော်ာ၊ မကောင်းမှုမှအပပြုပြီးသော
ရဟန္တာကို။လဒ္ဓတိ၊ရအပ်၏။ဤဒွိဒကွိဏံအရဟတိကားဝိဒေသန။ အသ

ကားဝိသေသသို့။ဒကို့ကောပေါ်ခွဲကောပေါ်ချပဉ္စည်းသည်အသေဟူသောဝိသေ
သဖြစ်သောသဓဒါနဲ့ကိုဟောသောကြောင့် သဓဒါနာဝါစကတဒ္ဓိတ်မည်၏။
ဂေါတ္တံကို။ဂါဝသဘာဝေါဂေါတ္တံ၊ဟုပြု။ဤဒွိဂါဝသကားဝိသေသန။ဘာ
ဝေါကားဝိသေသသို့။ဂေါတ္တံခွဲ၊အပဉ္စည်းသည်ဝိသေသဖြစ်သောဘာဝသဒ္ဒါ
သည် ဟောအပ်သောဓာတ်ကို ဟောသောကြောင့် ဘာဝဝါစကတဒ္ဓိတ်
မည်၏။ ။ရုက္ခဝါကို၊ရုက္ခောအသို့နဲ့ရုက္ခဝါ၊ပြု။ ။အသို့ပဒေသော၊ ဤ
အရေပ်ခွဲ။ ရုက္ခောသစ်ပင်သည်။ ပဒ္ဓတိကို၏။နှုတ်၊ ထိုကြောင့်။ သေစပဒေ
သော၊သည်။ ရုက္ခဝါ၊ ရုက္ခပါမည်၏။ သြကာသကိုကောက်။ ဤခွဲရုက္ခော
သည်ဝိသေသနမည်၏၊အသို့သည်ဝိသေသျမည်၏။ ရုက္ခဝါခွဲ ဝန်နှုပစ္စည်း
သည် အသို့ဟူသော ဝိသေသျ ဖြစ်သော အာဓာရကိုဟောသောကြောင့်
အာဓာရဝါစကတဒ္ဓိတ်မည်၏။ ။ဒေဝကိုကားကို၊ ဒိဏ္ဍာအသေ သိပ္ပနို့
ဒေဝကိုကော၊ပြု။ ။အသေ၊ထိုသူ၏၊ သို့၊အဘတ်ကား။ ဒိဏ္ဍာ၊ဆောင်းတိုး
ခြင်းဟည်း။ ဒုတိယာသဒ္ဒါ၊ ထိုကြောင့်။ ဒေဝကိုကော၊ မည်၏။ ဂေဝကိုကော၊
ဆောင်းတိုးဟတ်သောသူ၊ဤခွဲဒိဏ္ဍာသို့ကားဝိသေသန။ အသေကားဝိသေ
သျ။ဂေဝကိုကောခွဲ ကိုကပဉ္စည်းသည် ဝိသေသနကို၎ဟောမူ၍ ပိဏ်းသဖြူ
ဖြစ်သောအသေဟူသောသဒ္ဒါနဲ့ဟုဆိုသော၊ကြောင့် သဓဒ္ဓဒါဝါစကတဒ္ဓိတ်
မည်၏။ ။ဤသို့အစရှိသော ဟဒ္ဓိဟိသည် ဟောအပ်သောဖြယ်ရာခွဲ ပဓသေ
သျှုနိကိုသဟောကုန်၏။ အလဲ့ကြောင့် ပဓသေသျကဲ့သဟောကြောင်းကို
ဆရာသိပါသနည်းဟု ဓမ်းအပ်သည့်ရှိသော်။ ဘါဏာပဉ္စဟူသော သုတ်ကို
ကစ္စည်းဆရာစိရင်ဘေဒ်မူသောကြောင့်သိပါသည်ဟူလို။ ဤခွဲ၊ ဘါဏာပဉ္စော၊
ဟူသောသုတ်ခွဲဏာပဉ္စည်းကို ဘသိဋ္ဌသအပစ္ဆံဟူသော ဘါကျခွဲ၊ ဝဆိဋ္ဌသ
ဟူသောဝိသေသနအနက်ခွဲ ဟောက်မူ၍၊အပစ္ဆံဟူသောဝိသေသျပုဒ်အနက်ခွဲ
သက်သောကြောင့်သိပါသည်ဟူလိုသည်။ ။ဒါသေနဂေဝံ ကမ္မံဒါသိကံ
ဟဉ္ဆကမ္မံကတ္တာ။ နာဘိယာဘရုတိ ဒီ နာဝိဆံကာဆေါသော၊ကရဏံ။ အာဘိ
မမ္မံအဓိဘော အာဘိဝမ္မိကောဘိက္ခူ၊ကမ္မံ။သုဋ္ဌု၊အင်္ဂါနဲ့ဆိုသောင်္ဂါသင်္ဂါ၊သု
ဝင်္ဂါယ ကတံကမ္မံသောဝင်္ဂိတံ ကမ္မံသဓဒါနံ။ ပဇ္ဇတဓေတာနိက္ခန္တာပဇ္ဇတေ
ယျာကုန္ဓဒီ၊ခုဋ္ဌကနဒီတျတ္ထော၊ အပါဒါနံ။ ကာယေသမ္ဘဓနာတိကာယိကာ
ဝေဒနာ၊သြကာသော။ ဘါဏိဋ္ဌောသာမိဋ္ဌတိ ဒဘ်ာဒိသု တန္ဓိတပယောဂေသု
ယေနဝါသာဒိယောဂသာဓေနဝါသံသဋ္ဌံ တရတိစရတိဝဟတိ ကိကော
တိသုတ္တာသဟုတ္တာတ္တာဒိသေသနံပုဂ္ဂံ အာစရိယေဟိ ဥဒ္ဓဟော၊ အစရှိသည်
တည်း။ဒါသိကံဟူသောတန္ဓိဟ်ခွဲကိကပဉ္စည်းသည်ကမ္မံဟူသော ဝိသေသျ

ကိုမဟောမူ၍ ဒါဒေသနာဟုဆိုသော ဒေသနာဖြစ်သောကြောင့်ဟူသော ကြောင့် ကတ္တုဝါစကပဒ တည်ပါသည်။ နာဝိကောဟူသော ပြယုဂ်၌ ဣကာ ပစ္စည်းသည် ဘရတိဟူသော ဝေဒေဝ်သူကိုမဟောမူ၍ နာဝဂါယဟူသော ဝိ ဒေသနာဖြစ်သော ကရိဟ်းကို ပြောသောကြောင့် ကရဏကာရကဝိစကာဟုဆိုတ် မည်၏။ အာဘိဝမ္မိကောဟူသော ပြယုဂ်၌ ဣကာပစ္စည်းသည် တိကဒ္ဓဟူသော ဝေဒေဝ်သူဖြစ်သော ကတ္တားကို မဟောမူ၍ အာဘိဝမ္မံဟူသော ဝိဒေသနာဖြစ် သောကံကိုပြောသောကြောင့် ကမ္မကာရကဝိစကာဟုဆိုတ်မည်၏။ သော ဝိဒေသနာဖြစ်သော ကံကို မဟောမူ၍ အာဘိဝမ္မံဟူသော ဝိဒေသနာဖြစ် သောကံကိုပြောသောကြောင့် ကမ္မကာရကဝိစကာဟုဆိုတ်မည်၏။ သော ဝဂ္ဂိကံဟူသော ဝိဒေသနာဖြစ်သောကံကို မဟောမူ၍ သဝဂ္ဂိယောဟူသော ဝိဒေသနာဖြစ်သော သမ္ဗန္ဓဝါစကာဘိဇ်မည်၏။ ဤသို့အစရှိသော ဒွိတ်သည် ဟောအပ်သော ကြောင့် သမ္ဗန္ဓဝါစကာဘိဇ်မည်၏ ပဒ္ဓိသေယျာဟူသော ဝိဒေသနာဖြစ်သော ကတ္တားကို ဟောမူ၍ ပဒ္ဓိသေယျာဟူသော ဝိဒေသနာဖြစ်သော အပါဒါနံကို ဟောသောကြောင့် အပါဒါနဝါစကာဘိဇ်မည်၏။ ကာယဒါဟူသော ပြယုဂ်၌ ဣကာပစ္စည်း သည် သမ္ပိဓာနာဟူသော ဝိဒေသနာဖြစ်သော ကတ္တားကိုကား မဟောမူ၍ ကာဓေယ္ယဟူသော ဝိဒေသနာဖြစ်သော သြကာသကံကို ဟောသောကြောင့် သြကာသကမ္မကာရကဝိစကာဘိဇ်မည်၏။ ဤသို့ဝိဒေသနာဖြစ်သော ပဒေသကံကို ဟောသောကြောင့် ပဒေသကမ္မကာရကဝိစကာဘိဇ်မည်၏။ ဤသို့ ဝိဒေသနာဖြစ်သော ကံကို ဟောသောကြောင့်

၃၀။ အာချာတ်ခွဲမှတ်သားရန်။

အာချာတ်ဝါစကသည် ဘေး၊ကံ၊ကမ္ဘွားဟုဆိုအပ်သော သုံးပါးသော ကာရကဟိုဟောဏ်။အဘယ်ပြုယုဂ်၌ ကမ္ဘွားကိုဟောသနည်း။ အဘယ်ပြုယုဂ်၌ကံကိုဟောသနည်း။အဘယ်ပြုယုဂ်၌ဘေးကိုဟောသနည်း။ပစတိ်ဩဒနံယူဒေါဟူသော်ပြုယုဂ်၌သူဒေါဟူသောကမ္ဘွားကိုဟောဏ်။ ပဗ္ဗတောကေနသြဒနောဟူသော်ပြုယုဂ်၌ သြဒနောဟူသောကံကိုဟောဏ်။ဌိယတေ့ဒုဝဝဒတ္တေနဟူသော်ပြုယုဂ်၌ဌိယတေဟူသောဘေးကိုဟောဏ်။ ဤသို့အာချာတ်ဝါစကသည်ကာရကသုံးပါးကိုဟောသတည်း။ထိုသုံးပါးဘို့တွင်။ဆောဟူသည်အဘယ်နည်း။ ကာရကဘို့၌ မရောကင်းကင်းသော ဓာတ် အနက်ကို ဆောဟုဟိအပ်သတည်း။ ဘောဟူသည် ကြိယာတည်း။ ကြိယာဟူသည် လည်းသာမည်ဘည်း။ထိုသာမည်၏ဒုဂုဏ်အကြွင်းကဲ့သို့အပ်ပါသတည်း။ ။ ထိုကြိယာသာမည်ဖြစ်သောအခါ ဘဒ္ဒမဟုဂိုဟ်ဒုဂုဏ်ဒိဘတ် အဆုံးရှိသော ဘာဝဂုဏ်သည်ဖြစ်၏။ဘနည်းလည်းဆောဒ်ကြွေးစေအပ်သောသဘောရှိသည့် အဖြစ်ကြောင့်ကမ္ဘွားကံဟုခဲ့၏။ထိုသို့ကမ္ဘွားဟုခဲ့သော်ကြောင့်ကမ္ဘွားအပြား အစရှိသည်ကိုခဲ့သည်ရှိသော်ထိုဘာဝဂုဏ်၌ရှိခါဗဟုဂုဏ်ဒိဘတ်သည်လည်းဖြစ်၏။ထိုကြောင့်ဤအနက်ကိုဂြဟဘိမုခြင်းငှါ။ဘဒ္ဒဂုဏ်ဝစနန္တုဖြူးပဌမသဃထဝါဗဟု။ဝစနံ ကမ္ဘွာတောဒါမျှ။ ဆေကို့ဟောဘာဝေဘောကဒါ။ ။ဟူသော ဂါထာကိုဝိန္ဒု။ ။လဲ့ဟုလမ္ဘွယာဓေါပဟူသော ပြုယုဂ်၌ သမ်္ဘာဘို့၏ မပြားခြင်းကြောင့် သမ္ဘွ။ယဓေါပဟူသော ကြိယာဒ်ဒုဂုဏ်သည်ဖြစ်၏။သမ္ဘွ။ယတေဟုကြိယာဒုဂုဏ်ဟောဖြစ်၍၊ သဓနဲ့ဘဟူသော ပဌမာကမ္ဘွားကိုမဆို မူ၍ သမ်္ဘိဟူသော တ ိယ ကမ္ဘွားကို ဆိုအပ်၏။ အသယသန္တွဲ သြဒ္ဓါသိကာရဂုဏ်သည်ဖြစ်၏။ဘနည်းလည်းဆောဒ်ကြွေးစေအပ်သောသဘောရှိသည့် အဖြစ်ကြောင့်ကမ္ဘွားကံခဲ့၏။ထိုသို့ကမ္ဘွားကံခဲ့သော်ကြောင့်ကမ္ဘွ၊ အ

ကို။ပဟိယိသန္တိ၊ပယ်အပ်ကုန်၏။ရှုပံ၊ဥတုဇရုပ်သည်။ဘူယဇော၊ ဖြစ်ရာ
၏။ဝါ၊ တဟိ၊ ထိုကိလေသာတို့သည်။ပဟိယိသန္တိ၊ကင်းကုန်ခြင်း။ရှုပံရှု
ပေန၊ဥတုဇရုပ်သည်။ ဘူယတော၊ဖြစ်ခြင်း။ ။ဘာဝ ကတ္တရိပဒ္ဓတ္တံ၊သဒ္ဒ
နိဘိယမုဒ္ဓတော။ပဒ္ဓတ္တံ တဝိယထွေတိ၊ဒဠ်ကတွာ ပရေနစ။ ။ဟူသော
ဂါထာကိုဖြန့်။ အဝိပ္ပါယ်ကား။ သဒ္ဒနိတိဋ္ဌ၊ ဘူယဟေဟူသောဘာဝ၏ရုပံ
ဟူသော ကတ္တားဒ္ဌ ၊ပမ္ဖတ္တဟုဆိုအပ်သော ပဌမာဝိဘတ်ကို ဟောအပ်၏။
အပရေဆရာသည် ဘာဝဖြင့်ကတ္တားကို မဟောအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်
ကံတ္တားဒ္ဌ. ဟောအပ်သောဘာတိယာအနက်ဌ ပဌမာဝိဘတ်ကို ဖြေဖြစွာပြု၍
ဟောအပ်၏။ ဆိုကြောင့်ဒိပနိဌ်။ ။ကတ္တာဒယော အတ္ထာလိင်္ဂဉ္စာယေဝ၊
နအညော၊တသ္မာ အဝုတ္တကတ္တရိဝိ ပဌမာလိင်္ဂေ ပဌမာတိသုတ္တေနော
ပဝတ္တတိဘိပဝတ္တမာနာစနသဒ္ဒဒါ၊ အဇဇခါဝတ္တိ ဆ္ဆာဝဿနကံဒါစိယေ
ဝါတိစ သဒ္ဒနိတိမဘိ ဒသေတုမာဟာ။ ။ဟုဆို၏။ ။ကတ္တာဒယော၊
ကတ္တားအစရိကုန်သော။ အတ္ထာ၊အနက်တို့သည်။ လိင်္ဂဉ္စာယေဝ၊လိင်္ဂ
သို့ သည်သာလျှင်ဟည်း။ အညော၊ ဝေါ်းသည်။ နှ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ သို့
ကြောင့်။ အဝုတ္တကတ္တရိဝိ၊ အဝုတ္တကတ္တားဒ္ဌလည်း။ ပဌမာ၊ ပဌမာဝိဘတ်
သည်။ လိင်္ဂထွေပဌမာတိသုတ္တေနော၊ လိင်္ဂထွေပဌမာဟူသော သုတ်ဖြင့်
သာလျှင်။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ဆုံဘိ၊ဤသို့။ပဝတ္တမာနာစ၊ဖြစ်သော်လည်း။ သဇ္ဇ
ဝါ၊အခါခပ်သိမ်း။နှ၊မဟုတ်။အထဇခါ၊စဝ်စစ်သော်ကား။ ဝတ္တိဆ္ဆာဝဿန၊
ဒတ္တိဆ္ဆာ၏အစွမ်းဖြင့်။ကဒါစိယော၊ရံခါသာလျှင်။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ ဇုတိစ၊
ဤသို့လည်း။ သဒ္ဒနိတိမတိ၊ သဒ္ဒနိတိဆရာအလိုကို။ ဒသေတုံ၊ပြခြင်းငှါ။
ကတ္တာဒိဘေဒလိင်္ဂ၊ မတ္တာပေကွေနတိဌဟော။ ယောကဒါစိဝတ္တိဆ္ဆာ၊ နှပ
ရောဓေနမဿတေတိ၊၍။အာပာ၊မိန့်ပြီ။ ။အဝိပ္ပါယ်ကား။ ရှုပံဘူယတေဟူ
သောပုဒ်ဒွိ ရှုပံဟူသောအကြောင် ပဌမန္တသဒ္ဒါသည် ကတ္တားအစရိသောပြား
သောလိင်္ဂဓမ္မကိုငဲ့သဖြင့်သာလျှင် အဝုတ္တကတ္တာဒ္ဌလည်းတည်၏။ ထိုရှုပံ
ဟူသောသဒ္ဒါကိုကတ္တားအစရိသောလိင်္ဂသည်သာလျှင်တည်း။ ဤသို့နှိ
လုံးပြု၍အဝုတ္တကတ္တာဒ္ဌလည်းပဌမန္တအစွမ်းအားဖြင့် ဆိုလိုသောပုဂ္ဂိုလ်၏
အလိုအားမဆန့်ကျင်သဖြင့် ရံခါမှတ်အပ်ပါ၏ ဟူလိုသော်။ ။အာချာတ်
ဝါစကာသည်သုံးပါးသော ကာရကကိုဟောသော်လည်း သကမ္မကဓာတ်
နောက်မှကတ္တားအနက်ကဲ့အနက်တို့ဒွိအာချာတ်ပစ္စည်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။
ဘောဒွိမဖြစ်ကုန်။အကမ္မကဓာတ်နောက်မှကားကတ္တားအနက်ဟောအနက်
ဒွိဖြစ်ကုန်၏။ကံအနက်ဒွိမဖြစ်ကုန်း၀ို့ကြောင့်ဤသဒ္ဒနိတိကဲ့ပြခြင်းငှါ။ ။သ

ကမ္မာကတ္တုကမ္မသုဒ္ဓသုဒ္ဓိယာသိယုံ။နစဘာဝေအကမ္မာတုကတ္တု
ဘာဝေနကမ္မနိ။ ။ဟူသောဂါထာကို ပိန့်အပ်သ်ဟည်း။ သကမ္မကစောတ်
ဖြစ်ခါပင်လျှင် အာချာတ်ပစ္စည်းတို့သည် ဘောအနက်၌ မဖြစ်ကုန်ဟုမှတ်
အပ်လေတော့သလောစောဒနာရေနှိုသော်ကြောင့်။ ။ကမ္မသာဝစနိဿ်
ယုံ၊ သကမ္မာချာဟပဋ္ဌယာ။ ဘာဝေဝိတုံယထာဂေဟော၊ ဒေဝဒတ္တာနပစ္ဆ
ာဘေ။ ။ဟူသောဂါထာကိုပိန့်သဘည်း။အဝိပ္ပါယ်ကား။ ကံကိုဟောခြင်း
ငှါအလိုမရှိသည် ရှိသော်၊ သကမ္မကခေတ်နောက်မှ အာခုံးတို့ပစ္စည်းတို့
သည်ဘောအနက်၌လည်းဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုဘောအနက်၌ဖြစ်ရာဥဒါဟရဏ်
ကားအဘယ်နည်းဟုမေးဘွယ်ရှိ၍၊ဝံသထောအစရှိသောပါဠိကဲ့သို့။ ။
ဒေဝဒတ္တောနာ၊ ဒေဝဒတ်သည်။ ဓနပဟားအိသ်၌။ ပစ္စတ္တဝစ္ဆ ခူက်ခြင်းချက်ရာ
၏။ ။ဝဘိုဆ်ဆ်ာအစွမ်းအားဖြင့်သန္ဓိ၏ဖြစ်ခြင်းကဲ့ ဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွပြ
ခြင်းငှါ။ ။ဝဘိုဆ်ဆ်ာနဘဝေလဒ္ဓိမျှပဲနိုပ်သဘဝေ။တံပဋာနုဒရာက
ညာ၊သမုဒ္ဓါကုဆ်ိုသဟာဘဝ်စ။ ။ဟူသောဂါထာကိုဆိုး၏။အဝိပ္ပါယ်ကား။
ထင်ရှားရှိသော်လည်း ဆိုးငှါအလိုသည်ဖြစ်၍။ ဤဒွိဥဒါဟရဏ်အဘယ်နည်း ဓမ်းဘွယ်ရှိ
သောကြောင့်။တံယထာအစရှိသောပါဠိကဲ့သို့။ ။ဥညာ၊သတ္ထိဆ်ိုးသည်။
အနုဒရာ၊ငယ်သောဝမ်းရှိ၏။ ဝါ၊ပမ်းမရှိ။ သဂုဏ္ဍာ၊သဂုဏ်ရှာလည်း။ ကုလ်ဆ်ို
ကော၊ကြာနားဆောင်းနှင့်တူ၏။ဤဂုဏ်းဥဒါဟရဏ်ဘဝည်း၊ ပစနံဘဝတိအစ
ရှိသည်ဖြင့်အထက်၌ဆိုအပ်လတ္တံ့ ဓသောအနက်၏ ဘာဝကဒုဏ်ကဲ့ပြခြင်း
ငှါ။ ။လတ္တာကရုဏ်ရှုပါဟိ၊ ဓာတ္ဝဉ္ဇာသကလာဘဝေတော။ ဘံဘာဝေါကြွ
ယာစသာမည်၊ သကလေသွဝဂမျှနော။ ။ဟူသော ဂါထာကိုဆိုး၏။ အ
ဝိပ္ပါယ်ကား။ အလိုးစုံသောဓာတ်အနက်ကိုရှိသည့်အကြောင်းကြောင့် ထင်ခြင်း
သဘောပြုခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ ထိုကြောင့်သာမည်ဖြစ်သောဘောကိုဆိုးဝင်း။
ကရုဏာဟုဆိုအပ်သောကြွယာကိုဆိုးဝင်း အလိုးစုံသော ဓာတ်အနက်တို့ရှိသ်သိ
အပ်၏ဟူလိုသော်။ ။အဝဲကြောင့် ဘာဝကရုဏာဟုဆိုအပ်သော သာမ
ညသဒ္ဒါကိုအလိုးစုံသောဓာတ်အနက်တို့ရှိသိအပ်သလသဉ်းသည်း စောဒနာရေန်
ရှိ၍၏။ ။သာမညသဒ္ဒတောတေန၊သဗ္ဗဓာတ္ဝတ္ထဒီပနံ။ ယတ္ထဘာဝါဒိသဒ္ဒေ
နာ၊ဂုက္ခဝါဒ်္ဂါဓဝါဒိဝ။ ။ပဟူသောဂါထာကိုဆိုး။အဝိပ္ပါယ်ကား။ဂုက္ခသဒ္ဒါ
သည် သာမညသဒ္ဒါဖြစ်၍ ဓျောက်ဝိပင်အစရှိသည်ကို ဟောနိုင်တိသကဲ့
သို့၊ ထိုဘာဝအစရှိသော သဒ္ဒါသည် သာမညသဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် ခပ်
သိမ်းသော ဓာတ်တို့၏အနက်ကို ပြုခြင်းသည် သင့်ပါ၏ ဟူလိုသော်။ ။

အလုံးစုံသော ဓာတ်အနက်ကို ပြတတ်သည်မှတပါး၊ မပြသေသဒ္ဒါကိုပြ
ခြင်းငှါ။ ။ပဲသေသာနုတုပါကဲ့ဒိ၊ သပ္ပဲဓာတ္တွဏ္ဍဒိပကာ။နုပလာသာဒယော
သံဒ္ဒါ၊သပ္ပိရက္ခပ္ပကာလံကာ။ ။ဟုသောဂါထာကိုမိန့်။ အဝိဂ္ဂါပဒ်ကား။ပ
လာသအစရှိသောသဒ္ဒါတို့သည်ပဲသေပသဒ္ဒါဖြစ်၍ခပ်သိမ်းသောသစ်ပင်
ကိုမပြနိုင်သကဲ့သို့၊ဝိသေသဖြစ်သောကုအစရှိသောဓာတ်တို့သည် ပစအာ
စရှိသော ခပ်သိမ်းသော ဓာတ်တို့၏ အနက်ကို ပြခြင်းငှါ မစွမ်းပါ ဟူလို
သေဒ်။ ။ကဲ့ဥွားကံအစရှိသည်တို့၏အကျိုးငှါဝိဘာတ်သက်ခြင်းကို့စိရေင
ကြောင်းဖြစ်သောသုတ်ကို့ အသိမ်စိရေင်းသကဲ့သို့၊ ကြိုယာဝိသေသအကျိုး
ငှါဘာတ်သက်ခြင်းကို စိရင်းကြောင်းဖြစ်သော သုတ်ကို့ အဝဒိစိရေင်းအပ်
သည်မဟုတ်သော၊အဘဲ့ကြောင့်မစိရင်အပ်သနည်းဟု ဧစောဒနာရုန်ရှိ၍၊ထို
စောဒနာကိုဖြေခြင်းငှါ။ ။ကြိုယာဇသေသနံကတ္တုကာရကဗျတ်ဒုတိယာ။ ။
အစရှိသောပါဠိကိုဒိန့် လိုရင်းကားသိဒ္ဓံ၌ယေနဝံဝသ္မာ၊နုဝာဒတ္ထိုသို့ပဲ
ဝိဟူသည်ပည်း။အဝိဂ္ဂါယကား။ထိုကြိုယာဝိသေသနံသည်ကတ္တုကာရကံအ
ဖြစ်နှင့်သင့်သော သုတ်အားဖြင့် အကြင်ကြောင်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်ကြိုယာဝိ
သေသနအကျိုးငှါဘာတ်သက်ခြင်းဟု။ အကြောင်းကိုမိန့်သောသုတ်
ကိုအာသီးဓဆိုအပ်ပါလည်ပဟူလိုသေဒ်။ ။အဘဲ့ကြောင့်ထိုကြိုယာဝိသေ
သနသည်ကတ္တုကာရကံအဖြစ်နှင့်သင့်သောသုတ်အားဖြင့်ပြုပါသည်ဟု ဧစော
နာရုန်ရှိပြန်၍ထိုစောဒနာကိုဖြေခြင်းငှါ။ ။ကြိုယာဝိသေသနံကတ္တုကာ၊ကမ္မ
ဏ္ဍောဘိဒ္ဓဟေယျသောဘာ၊ ပဟုသေသံဒ္ဒါကိုမိန့်။အဝိဂ္ဂါယကား။ ကြိုယာဝိသေ
သနသည်ကတ္တုကာရကံအဖြစ်၌အကြင်ကြောင့်ပဉ္စမီသည်၏ ထိုးကြောင့်ပြုပါသည်
ဟူလိုသေဒ်။ ။အဘယ်သို့ကတ္တုကာရကံအဖြစ် ကံအဖြစ်၌ ဥည်သနည်းဟု အ
ဓေးပုဏ္ဆာရှိပြန်၍။ ။မုဒုံပဉ္စင်္ဂဗျဉ္ဇနံ၊ ပစနံဘဝတိတိစ။ သုခံသယတ်ဇာဂ
ရဏံ၊ ကရောတိသယနန္တိစ။ ။ဟူသော ဂါထာကို့ ဒိန့်အပ်သဥည်း အ
ဝိပ္ပါယကား။မုဒုံ၊နွေးညုံ့စွာ။ပစတိပစနံဘဝတိ၊ကျက်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။မုဒုံ၊နွေး
ညုံ့စွာ။ ပစတိပစနံကရောတိ၊ကျက်ခြင်းကိုပြု၏ဟူ၍ပင်း။ သုခံ၊ချမ်းသာစွာ။
သဃတ်သယနံကရောတိ၊ အိပ်ခြင်းကိုပြု၏။ သုခံ၊ချမ်းသာစွာ။ သယတိသ
ယနံဘာဝတိ၊အိပ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏ဟူ၍ပင်း။ ဤသို့ကတ္တုကာရကံအဖြစ်ကံအဖြစ်၌
ဟည်ပါသည်ဟူလိုသေဒ်။ ။ဤဂါထာ၌ အသာယ်သို့သော အဝိဂ္ဂါယကို
မှတ်အပ်သနည်း။ဘဝတိကရောတိဟူ၍ကြိုယာတပါးရှိသည်ရှိသော်၊ ပစ
နသယနကြိုယာ၏ကတ္တုကာရကံအဖြစ်ကံအဖြစ်၌ဟည်သောကြောင့်၊ မုဒုံသုခံဟူ
သောထိုကြိုယာဝိသေသနသည်လည်း ထိုပစ်နသယနကြိုယာနှင့်တူလျာ၀ိ

ကရဏာအဖြစ်ကြောင့်ကတ္တားအဖြစ်ကံအဖြစ်၌ဘည့်၏။ ဤသည်လျှင်မှတ်ကြောင်းအဓိပ္ပါယ်တည်း။ ။ထိုကြောင့်။ ။ဇွေ့ယာယမဓိပ္ပါယော ဘဝတိကရောတီတိစကြိယန္တရေသတိ ပစနသယနကြိယာဗဟုကတ္တုကမ္မဘာဝေ ဌိဟတ္တာမုဒုသုခန်ဟတ္ထိသေသနဉ္စ တဲတ္တုလျာဓိကရဏတ္တာကတ္တုကမ္မဘာဝေတိဌေတတိ။ ။ဟူသောပါဠိကိုဘေဒစိန္တာဒီပနီဆရာမိန့်အပ်သတည်း။ ။နည်းတပါးကိုဆိုဦးအံ့။ကျမ်းပြုဆရာ၊ကမ္မဇ္ဇေဒုတိယာ၊ ဟူသောသုတ်ဖြင့်သာလျှင် ကြိယာအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်ကြောင့်၊ကမ္မဇ္ဇေဟု၍သာမန်မဆိုသင့်၊အဘဲ့ကြောင့်ဆိုလေသနည်းဟုစော်ဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကိုဖြေခြင်းငှါ။ ။ကမ္မသဒ္ဒါယထာကမ္မေ၊တထာဘာဝေဝိဓေယနုဝါ။ကမ္မဇ္ဇေတွေ့ကလေးသန္၊ပဒိပနယတော ဇိဝါ။ ။ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ကမ္မသဒ္ဒါလည်းကရိယတော တန္တိကမ္မံ၊ဟူသောဝိဂ္ဂဟအစွမ်းဖြင့်ကံ၌ဖြစ်သကဲ့သို့၊ထိုအတူ၊ကရိယတောကမ္မံ၊ဟူသော ဝိဂ္ဂဟအစွမ်းဖြင့် ဘောဒ္ဒါလည်း အကြင်ကြောင့် ဖြစ်၏။ သို့ကြောင့်ကမ္မသဒ္ဒါဟာရကြွင်းပြုသောဇေါဇနသသနည်း၊ ကမ္မသဒ္ဒါတရတည်းဖြင့်ပင်ကံကြိယာနှစ်ပါးကိုပေဟာစွမ်းနိုင်ကလေးပဒိပနည်းအားဖြင့်၊ ကမ္မဇ္ဇေဟုဟူ၍ဆိုအပ်ပါသည်ဟူလို့လေသ်။ ။ဤကမ္မဇ္ဇေဟူသောပါဠိဖြင့်ဝဲယ်အနက်ကိုပြအပ်သနည်း။ ကမ္မဇ္ဇေဒုတိယာ၊ သုတ်ဖြင့်သာလျှင်ကြိုယာဒုတိယာဝိဘတ်သည်ဖြစ်၏။မုဒုံသုခံဟူသောပုဒ်ဘိုသည်လည်း ထိုပစနကြိယာ၏ပိသေသနဖြစ်သောကြောင့်၊ ဤမုဒုံသုခံဟူသောဝါကျသည်ကိုယ်ဒုတိယာဝိဘတ်သည်ဖြစ်၏။မုဒုံဟူသောပစတိဟူသောအပြားကိုဝဲသည်ရှိသော် ဒုတိယာဝိဘတ်သည်သက်ရာ၏။ ဤသို့ဆိုအပ်ပါသည်ဟူလိုသော်သ်။ ။ဗာလာဝတာရကျမ်း၊သမ္ဘဒ္ဓဂိန္ဓာကျမ်းတို့၌ အကြင်ကြိယာပိသေသနသည်အကြင်ကြောင့်နပုံးလိင်ဒုတိယာဧကဝစအဆုံးရှိ၏။ ဤကြောင့် ကြိယာပိသေသနကဲ့နပုံးလိင်ကိုဂုဏ်းဟုတိယာဧကတ်ဖြစ်သောဝိသေသနကိုဆိုအပ်၏။ ။အထွေထွာချာနကျမ်း၌ ထိုကြိယာပိသေသနကိုဆိုအပ်၏။ အဘယ်သို့ဆိုဆိုသနည်း။ မုဒုံဟူသောပစတိဟူသောအစိတ်ဘို့၏ဂုဏ်ရာသည်းအဖြစ်ကိုငဲ့သည်ရှိသော်သပဒ္ဓမာဝိဘတ်သည်သက်ရာ၏။ မုဒုံဟူသောပစတိဟူသောအပြားကိုငဲ့သည်ရှိသော် ဒုတိယာဝိဘတ်သည်သက်ရာ၏။ ဤသို့ဆိုအပ်ပါသည်ဟူလိုသော်သ်။ ။ဤစကားကိုသာလျှင်ထင်စွာပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ။ဝိသေသျတဒ္ဓိသေသာနုမတ္တေဒဗ္ဗွမပေက္ခတိ။ ယဒါလိင်္ဂဉ္စမတ္တဗ္ဗွတ္တာ၊ တဒေဝဥ္စပဒ္ဓမာဘာဝေ။ ။ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။အကြင်အခါပစတိဟူသောဝိသေသျ၊မုဒုံဟူသောတဒ္ဓိသေသနတို့၏မပြားသည့်အဖြစ်ကိုငဲ့၏။ထိုအခါမ

ပြားသောအနက်တို့၏လိုက်ထွက်မှုဖြစ်သောကြောင့် ဤကြိယာဝိသေသနဒွိပဒ မာဝိဘတ်သည်ဖြစ်ချာ၏ဟူလိုသော်။ ။ဒုန်းနှစ်ပါဒဒွိအနက်ကိုထင်စွာပြုပြီး၍၊နောက်နှစ်ပါဒဒွိအနက်ကိုထင်စွာပြုခြင်းငှါ။ ။ဘဒါပေကွတိဘေဒတ္တံ၊ ဘဒံါတဿဂ်ဘာဝဘော။ဒုတိယာစဟဒေကတ္တာ၊သဒေကဝစနံသိယာ။ ။ ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ အကြင်အခါမုဒုဟူသောပစတိဟူသောပုဒ်တို့၏ပြားသည့်အဖြစ်ကိုဝိသေသနပဝိသေသိတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့်ဆဲ့၏။သို့အခါမုဒုဟူသောကြိယာဝိသေသနသည် ထိုပစတိဟူသော ကြိယာဝိသေသိတဗ္ဗ၏အစိဘ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ထိုမုဒုဟူသောကြိယာ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သည်ဖြစ်ချာ၏။ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ၊ထိုမုဒုဟူသောကြိယာ၏ဘခုတည်း၏အဖြစ်ကြောင့် အချင်းခပ်သိမ်းဇကဝုစ်သည်ဖြစ်ချာ့၏ ဟူလို့သော်။ ။ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ဆိုအပ်ပြီးသောဧဘတ်တို့သာ ဖြစ်သင့်သလော အဓိပ္ပာယ်ရှိလေချာသောကြောင့်၊ ထိုအဓိပ္ပာယ်ကိုဖြေခြင်းငှါ။ ။အသမ္ဘာရေသဘာဝတ္တာ၊ကတ္တုနောနစကာရကံ။ဘဝေဘေနဘည္ဟိ၊ တတိယန္တံဝိမ ချဲ့ဟေ၊ ။ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။လိုရင်းကား။တည္ဟိတတိယန္တံဝိမချဲ့တတည်း။အဓိပ္ပါယ်ကား။ထိုကြိယာဝိသေသန၏လက္ခဏာကိုသိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်ဘတိယာဝိဘာဘ်အဆုံးရှိသောကြိယာဝိသေသနကိုလည်းသိအပ်ပါ၏ဟူလိုသော်။ ။အဘဲ့ကြောင့်ဘတိယာဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ကြိယာဝိသေသနကိုသိအပ်သနည်း။ ကြိယာဝိသေသနသည် ကာရကအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သည်ရှိသော်သိအပ်၏ဟူ၍ မဒဠိရာဇာဒနာရေန်ရှိ၍။ အသမ္ဘာရေသဘာဝတ္တာ၊အစရှိသည်ကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ကတ္တားဏ်အဆောက်အဦသောမရှိသောကြောင့်၊ထိုကြိယာဝိသေသနသည် အကြင်ကြောင့်ကာရကမဖြစ်၊ထို့ကြောင့်သာလျှင်သိအပ်ပါသည်ဖြစ်ဘိသော်။ ။ကြိယာဝိသေသနသည်ဘတိယန္တသာဖြစ်သင့်သလော်စောဒနာရေန်ရှိ၍၊ ကြိယာဝိသေသနံနာမ၊ဆဋ္ဌ၂နွှံမပရေဝိဒှ၊ဟူသောပါဠိကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ကြိယာဝိသေသနမည်သည်ဆဋ္ဌ၂နွှံလည်းရှိ၏။ဤသို့အပရေဆရာတို့လည်းဆိုကုန်၏ ဟူလို့သော်။ပြယုဂ်ဉဒါဟရဏ်ပုံသက်သေရှိသည်ရှိသော်ဆရုံစကားသည်ဟုသင့်ရာ၏၊မရှိသော်မသင့်ရာဟုစောဒနာရေန်ရှိ၍။ ဂေါပေါနေဝပါယာသိ၊ ပါဒဿကိုပနွှံစ၊ ဟူသောပါဠိကိုမိန့်။ဤကားဉဒါဟရဏ်ပုံသက်သေတည်း။ ကြိယာဝိသေသနကိုသဒ္ဒါကျမ်းဌ်ခေါဘုဝိသေသနဟူ၍ဆိုအပ်၏။ပရိယတ္တိသာသနာဘော်ဌ်ကားဘာဒနုပုံသကဟူ၍ဝေဖလျင် ပေါအပ်ပါသည်ဖြစ်ဘိသော်။ ။ဂေါပေါနေဝါတိကြိယာပဝဂ္ဂေါ။ကြိယာပဝဂ္ဂေါနာမကြိယာ

ယအာသံပရိနိဗ္ဗာပနံ။ ။ကြိယာဝိသေသနမညည်သည်ကို၊ဇဟိဒ္ဓအာသုပ်၊အ
ဇဟိဒ္ဓအာသုပ်အားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားကိုဆိုကုန်၏။ဝေဗျာဝုဂိသအစရှိသောပြ
ယုဂ်ဒ္ဓပုဂိသအစရှိသောအလုံးစုံသောအ်ာလုပ်သည် ဘောဟူသောကြိယာ
ဒ္ဓိအန္တောဂဓမဖြစ်သောကြောင့် ဇဟိဒ္ဓဝိသေသနမည်၏။ မုဒုံအစရှိသော်ဝိ
သေသနသည့်ကြိယာဒ္ဓိအန္တောဂဖြစ်သောကြောင့်အာဇဟိဒ္ဓဝိသေသနမည်
၏။ ။ကြိယာဝိသေသနကိုပြပြီး၍၊ယခုအခါဒ္ဓိကြိယာကာလကိုပြအံ့သော
ဌ။ယောသာခယိတုမာရုဒ္ဓေါ။နစနိဋ္ဌမုပါဂတော၊အစရှိသော နှစ်ဂါထာကို
ပိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။အကြင်ကာလသည် ဘစုံဝဟုသောကိုယ်ကို ပြီးစေခြင်း
ဌါအားထုယ်မြဲခြင်းနှင့်ယှဉ်၏။ပြဿံစုံခြင်းသို့ရောက်ခြင်းနှင့်မယှဉ်။ထိုကာလ
ကိုဝတ္တမာန်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ထိုဝတ္တမာန်ကိုပင်လျှင်ပဗ္ဗကာလဟူ၍လည်း ဆို
အပ်၏။ကြိယာအစဉ်ပြတ်လည်ရှိသေ်ထိကာလသည်အတိတ်မည်၏။ကြိ
ယာကိုအားမာထုတ်သေးလည်ရှိသေ်ထိကာလသည် အနာဂတ်မည်၏။ဤ
သို့ကာလသုံးပါးအပေါင်းကို မှတ်အပ်ပါ၏ဟူလို့သေ်။ကာလမည်သည်
သရုပ်အားဖြင့်အတယ်နည်း၊ဤသို့အဓမေးလျှောရိလေရာသောကြောင့်။ ။
အနာဂျနိဝနပနိဒ္ဓဲ၊ ပဗ္ဗယာနုပပတ္တိတော။ နိဒသိဒတာ သဒါပေါသော၊
ကာဝေလာကာသညုနာမဒဘော။ ။ဟူသော်ဂါထာကိုမိန့်။ ဒေဝိပ္ပါယ်ကား။
အကြင်ဂုဏ်၏အနက်သည်အစမထင်အဆုံးမရှိဟူ၍ဂုဏ်း၊ ဉာဏ်အားပဉ္စာည်း
၏အဖြစ်ဖြင့်မသင့်သောကြောင့်။ ၊အကြောင်းဟူသည်မပြုဖြင်အပ်
သောကြောင့် အခါခပ်သိမ်းအဖြတည်၏ဟူ၍ဂုဏ်း ပြောဘတ်၏။ တရုသောယ
တောရှိသောထိုဂုဏ်၏အနက်ကိုကာလကိုသိသေသပညာရှိသည်ကာလဟူ၍
မှတ်ဒေပ်ပါ၏ဟူလိုသေ်။ ။ကာလသည်မြဲသောတရုသောသတောရှိသည်
ဖြစ်အံ့၊ဝတ္တမာန်အစရှိသောအပြားအားဖြင့် အဘယ်သို့ပြားအံ့နည်း၊ ဤသို့
အဓေးပုစ္ဆာရှိ၏။ ။သထာနိဒ္ဓါဒါ အာကာဒသော၊ ယဒ္ဓာဖိဒဗ္ဗသံယုတ္တော၊
ယဒ္ဓာကာသာဒိဘေဒေန၊အာတိဒ္ဒေကော်ဝိ ဘိဒ္ဓတေ။ ။ဟူသော်ဂါထာကို
မိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ကောင်းကင်သည်ဖြစ်သော်လည်း အိုးအစရှိသောဒြဗ်နှင့်
ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ အိုးကောင်းကင်အစရှိသောအပြားသည် ပြားသကဲ့သို့။ထို့
အတူမပြားသော တရုသောကာလသည် ပြားပါသည် ဟူလိုသေ်။ ။အ
ဘယ်သို့ပြားသနည်းအဓေးပုစ္ဆာရှိ၍၊ ထိုအဓေးကိုဖြေခြင်းဌါ။ ။ကြိယာ
ဘေဒူပစာ်ရေန၊ကာလေကောဝိဟိဒ္ဓတော။ ကတ္တာဒိဘေဒကောဓေယော၊ကြိ
ယေကာဝိဟိဒ္ဓတေ့။ ။ဟူသော်ဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။တရုသော
ကာလသည်လည်း၊ပစ္စတ္တိပစ္စန္နိဟူသော ကြိယာအပြား၏ ကာလနှင့်ဟာ၌

ဖြစ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ကြိုယာအပြားကိုကာလဒ္ဓဝင်စားသောအားဖြင့်
ပြားပါသည် ဖြစ်ဘိ၏သင်္ဘ။ ။ကြိုယာသည် သာမည အဖြစ်ကြောင့် ဝေဒနာ
တည်းဖြစ်သည်သာမဟုတ်လော၊ ထိုသို့ဘာဝတည်းဖြစ်သည်မှန်၏။ ထိုသို့မှန်
လေသော်လည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်သောပုဂ္ဂိုလ်သာဟူသောဂဟဏအစရှိသည်ပြားသောကြောင့်
သာလျှင် တရားသောကြိုယာပြားပါသည် ဖြစ်ဘိသေ။ ။သဂ္ဂဝါဒကိုပြ
ပြီး၍၊ အပဂ္ဂရောဒကို ပြခြင်းငှ။ ။ကြိုယာသာမညတာဝေဒနာ၊ အဘိန္ဟာဝိပ
ဘိန္ဟဘော။ဒေသနာဒိနာတိမာဒျာဘော၊ ကဓေသေသာတျုပရေဝိဒ္ဓ။ ။ဟူသော
ဂါထာကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ကြိုယာသာမည အဖြစ်ကြောင့် မပြားသော်
လည်းအဂ္ဂေါအရပ်ဦးချက်ခြင်းအနောက်အရပ်ဦးချက်ခြင်းအစရှိသောဒေသ
နောဘက်သောအခါချက်ခြင်း နေ့ခင်းသောအခါချက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော
ကာလ။ဤသို့ကာလဒေသအားဖြင့်ပြား၏။ထိုကြောင့်အာဒျာတ်ဒ္ဓိပစ္စတ်စပစ
တိစပစ္စန်ဟူသော ဂေါသသည်ဖြစ်၏။ ဤသို့အပဂ္ဂရောဆရာတို့ဆိုကုန်
၏ဟူလိုသော်၊ ။ထိုအပဂ္ဂရောတို့စကားကိုအလင်းယူ၍မှတ်ရသော့မ
ာလာ ဘုဇစာဒနာရန်ဂိုဒ်။ ။ဘဂ္ဂဒါဒိတောဒဓတောယေပ၊ ကြိုယာတောဒဓါပ
တိယတော်။ နေကဓေသေသနုမိဒ္ဓေဝံ၊ ဆွာသာဒိသု နိသေဓနံ။ ။ဟူသောဂါ
ထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ပုဂ္ဂိုလ်သောအစရှိသည်၌များစွာကုန်သော ဘဂ္ဂားး
တို့၏ပြားခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ပစ္စန်ဟူသော ဂေါသသည် ဤသို့အစသော ဗဟုဝစ်ကြိုယာဘို့၏
အပြားကဲ့သိုအပ်၏။ပစတ်စ ပစတိစ ပစန်ဟူသော ဂေါသသအားဖြင့်
မသင်အပ်။ ဤသို့ဆျာသ အစရှိသော ကျမ်းဘို့၌ မြစ်ခြင်းကဲ့ ပြုကုန်၏ ဟူလို
သော်။ ။ဒာတ်သည်၊ဂေါန္ဒာတ်၊နာမဓာတ်နှစ်ပါးအပြားတို့တွင်၊ဂဲမုပစ
အစရှိသောဓာတ်သည်ဂေါန္ဒာတ်မည်၏။ ပဇ္ဇတအစရှိသောဓာတ်သည်
နာမဓာတ်မည်၏။ အဘဲ့ကြောင့် နာမဓာတ်မည်သနည်း၊ အာစရုတ်အစရှိ
သောဓာတ်၏ အနက်ကဲ့ဟောတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော အာယပဉ္စည်း
နှင့်ယှဉ်သောကြောင့်၊ ပဇ္ဇတအစရှိသောသဒ္ဒါသည် နာမ်၏အဖြစ်ကဲ့စွန့်၍
ဓာတ်သဘောဒ္ဓါသာဝည်၏။ထိုကြောင့်လည်း နာမဓာတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ဟ
နည်းသော်ကား၊ ဝိမိဟုဆိုအပ်သော အာယပဉ္စည်းသည် ဟောအပ်သော
အာစရုတ်အစရှိသော ဓာတ်အနက်၏ ကဘွားကဲတို့ဖြင့် ပဇ္ဇဝသဒ္ဒါသည်
ကဘွားနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍ဂုဏ်း၊ကံနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍ဂုဏ် အကြင်ကြောင့်
ထင်ရှား၏၊ ထိုကြောင့် ပဇ္ဇတသဒ္ဒါကိုခာတ် ၏ သဘောရှိ ၏ ဟူ၍လည်းဆို
အပ်၏။ပြယုဂ်ကား။ ပဇ္ဇဘာယတိ၊ အစရှိသည်တည်း။ သံဃော၊ အပေါင်း
သည်။ပဇ္ဇတမိဝ။ဟောင်ကိုကဲ့သို့။ အဘွာနံ၊မိမိကိုယ်ကို။ အာစရုတိကဓော

တိ၊ ပြုတတ်၏၊ ပဗ္ဗတာယတိ၊ အဓေါဝင်းသည် တောင်ကဲ့သို့ ပိမိကိုယ်ကိုပြု
တတ်၏။သံဃောပဗ္ဗတမိဝ အင်္ဂါနမးစရတိဟူသော အဆုဝါကျ၌အာရှေး
ရှိသော စရဓာတ်သည် သံဃောဟူသောကတ္တား၊ အတ္တာနံ ဟူသောကံကို
ဟော၏။ ပဗ္ဗတနောင်သက်သော အာယပဉ္စည်းသည်လည်း အာစရတိဟူ
သောဓာတ်၏အနက်ဖြစ်သောကတ္တားကံကိုဟော၏။ ထိုသို့အာစရဓာတ်၏
အနက်ဖြစ်သောကတ္တားကံကို ပင်လျှင်ပဗ္ဗတနောင်သက်သောအာယပဉ္စည်း
သည်ဟောသောကြောင့်ပဗ္ဗတသဒ္ဒါသည်ဒိမိဟုဆိုအပ်သောအာယပဉ္စည်း
သည်ဟောအပ်သော အာစရဓာတ်၏အနက်၏ ကတ္တားကံတို့ဖြင့်၊ကတ္တား
နှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍ပင်း၊ကံနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍ပင်း အကြင်ကြောင့်ထင်ရှား
၏။ထိုကြောင့် နာမဓာတ်ဟူသောအမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ထို
ကြောင့်သဒ္ဒဗျူတ္တိစိန္တာဒဋ္ဌိ။ ။အတ္တနာဝစနိယသဒ္ဒါကတ္တုကာရကမ္မတိပါက
ဒ္ဓေါ။သကတ္တုကောသကာရကမ္မဟိတိ၊ဓာတုနုပေါတိဝုဒ္ဓတိ။ ။ဟူသောဂါထာ
ကိုပိန့်။အကျဉ်းအားဖြင့်ကား။ ပဒ္ဓ ။ဟူသောနှင့်ပုနိနောင်သက်သော အာ
ယပဉ္စည်းသည်အဆုဝါကျ၌ ကတ္တားကံဟောသောအာစရဓာတ်၏ အနက်
ကိုဟော၏။ ထိုသို့ဓာတ်အနက်ကိုဟောသော အာယပဉ္စည်းနှင့် ယှဉ်သော
ကြောင့်၊ပဗ္ဗဘာဟူသောပုနိက်ပင်နာမဓာတ်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ။ဗာလံ
မဏ္ဍာယတိဟူသောဩယုဂ်၌မဏ္ဍ နှိဟာကံသည်ရှိသော်လည်းအဘဲ့ကြောင့်
ဗာလံဟူသော ကံကိုယှဉ်ဘိသနည်း။ ပုနရုတ္တိ နိရတ္ထကဖြစ်ရောဟု စောဒနာ
ရန်ရှိသောကြောင့်၊ထိုစောဒနာကိုပယ်ခြင်းငှါ။ ။ဂမကတ္တာသာပေက္ခာ၊
ပေက္ခီဘဇ္ဇောပယုဇ္ဇတေ၊ ကံပိန့်။ အဋ္ဌကထိယ်ကား။ မဏ္ဍာသဒ္ဒါ၏ သူငယ်ဟူ
သောအနက်ကိုသိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မဏ္ဍာသဒ္ဒါသည် ဒဲ့အပ်
သော ဗာလသဒ္ဒါ ယှဉ်အပ်ပါ၏ဟူလိုသော်။ ။သညာယ ဝတ္တုမိစ္ဆာယ၊
မာဈာတံ အစရှိသော ဂါထာ၌ အမည်ကို ဆိုလိုသည်ရှိသော် အာဈာတ်
သည်နာမ်ဖြစ်၏ဟုဆိုအပ်သောမာဒလိဟူသောပြယုဂ်၌နာမ်ဟူသည်အကွ
ရာဝလီဖြစ်သောနာမသဒ္ဒါကိုမယူမူ၍၊ တည်ရာသည်ဒြဗ်ကို ပြဘတ်သော
ကာရကသော လောကသကော်ဘဟု ဆိုအပ်သော နာမပညတ်ယူရမည်။ ။
အာဈာတ်သည်ဥပဂွဟကိုလည်းဟော၏။ ဤသို့သော်ကရိုကျမ်း၌ဆိုအပ်
သောဥပဂွဟကိုပြခြင်းငှါ။ ။ဥပဂွဟောတုကတ္တာဒိ၊ သာဓနန္တ္ဟုဇေရိဒ္ဓ။
ကေစိဘဿဝိသေသေသောတိ၊ကာရကေတဿသသဂ်ဟော။ ။ဟူသောဂါ
ထာကိုပိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ပါစကောပုရိသောဂစ္ဆတိ အစရှိသောပြယုဂ်၌
ဥပဂွဟဟူသည်အဘယ်နည်း။ ပစတ်နှင့်ဂစ္ဆသော ကွဲပဉ္စည်းအစရှိ

သည်တို့သည်ဟောအပ်သော ပုဂိုလအစရှိသော ပဋ္ဌာနတ္ထုဖြစ်၍ ဖြစ်သော ကတ္တားအစရှိသောသာဓနသည်ဥပဂွဟာမည်၏ဟု အပဓေဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ထိုကြောင့်ပါစကာဒိဝိသေသနေနဥပဂယျတေတိဥပဂွဟော၊ဟူသောဝိဂွဟကိုမိန့်သတည်း။ ။အနက်ကား။ ။ယောဝိသေသိတဗ္ဗော၊အကြင်အထူးပြုအပ်သော ပုဂိုလသောအစရှိသည်ကို။ ပါစကာဒိဝိသေသနေန့၊ ပါစကအစရှိသော ဝိသေသံန သည်။ ဥပဂယျတေတ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ဆုံကြောင့်။ သော်ဝိသေသိတဗ္ဗော၊ ထိုအထူးပြုအပ်သော ပုဂိုလအစရှိသော သာဓနံသည်။ ဥပဂွဟော၊ ဥပဂွဟမည်၏။ ။အနက်။ ။ကောစိဆရာတို့သည်ကားထိုကတ္တားအစရှိသောသာဓန၏ပါစကောအစရှိသောဝိသေသနသည်ဥပဂွဟမည်၏ဟု ဤသို့ဆိုကုန်၏ဟူသော်။ ထိုကြောင့် ဘောဒစ္ဆန္ဒာဒ္ဒိပနိဒ္ဒါ၊ဥပဂယျတေဇေတနပဋ္ဌာနဇ္ဈေါတိ ဥပဂွဟော၊ ဟူသောဝိဂွဟကိုမိန့်သတည်း။ ။ဇေတန၊ပါစကောအစရှိသောဝိသေသနဖြင့်။ ပဋ္ဌာနဇ္ဈေါ၊ပဋ္ဌာနဖြစ်သော ကတ္တားအစရှိသော သာဓနကို။ ဥပဂယျတေတ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊သို့ဖြစ်ယူကြောင်းဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ ဇေတနာတိပဇေန၊ဇေတန ဟူသောမုဒ္ဒဖြင့်။နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ပြအပ်သော။သောပါစကာဒိဝိသေသနော၊ ထိုပါစကာအစရှိသောဝိသေသနသည်။ဥပဂွဟော၊ဥပဂွဟမည်၏။ ။အနက်။ ။ဤမှာဘပါးသောဆရာတို့သည်ကား ထိုဥပဂွဟနှစ်ခုအပေါင်းကို ကာရကဒွိသကိုဟ်ခြင်းကိုပြုအပ်ပါသည်ဖြစ်၏ဟုဆိုသည်။ ။ယသ္မာ အခါဒွိအာသျာတာသန္ဓိ၏ဝိဂွဟကိုပြုခြင်းငှါ။ထိုတွေ့ပို ဓာတုနာဘာဝေ အစရှိသော ဝိဓာနှစ်ခု အပေါင်းကိုမိန့်။လိုရင်းကား။ ကြိယာပဋ္ဌာနဘာဝေန ကြိယာမာစိက္ခတေ ဣတိ အာသျာတံ၊မိန့်။ ။ယံပဒံ၊အကြင်ပစတိ အစရှိသောပုဒ်သည်။ ကြိယာပဋ္ဌာနဘာဝေန၊ကြိယာပြဋ္ဌာန်းသည့်အဖြစ်ဖြင့်။ကြိယံ၊ကြိယာကို။ အာစိက္ခတေတ၊ ဟောဘတ်၏။ဣတိတသ္မာ၊ထိုကြောင့်။ အာသျာတံ၊အာသျာတ်မည်၏။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဤမှာဘပါးသောဆရာတို့သည်ကား ထိုဥပဂွဟနှစ်ခုအပေါင်းကို ကာရကဒွိသကိုဟ်ခြင်းကိုပြုအပ်ပါသည်ဖြစ်၏ဟုဆိုသည်။ ။ယသ္မာ အခါဒွိအာသျာတာသန္ဓိ၏ဝိဂွဟကိုပြုခြင်းငှါ။ထိုတွေ့ပို ဓာတုနာဘာဝေ အစရှိသော ဝိဓာနှစ်ခု အပေါင်းကိုမိန့်။လိုရင်းကား။ ကြိယာပဋ္ဌာနဘာဝေန ကြိယာမာစိက္ခတေ ဣတိ အာသျာတံ၊မိန့်။ ။ယံပဒံ၊အကြင်ပစတိ အစရှိသောပုဒ်သည်။ ကြိယာပဋ္ဌာနဘာဝေန၊ကြိယာပြဋ္ဌာန်းသည့်အဖြစ်ဖြင့်။ကြိယံ၊ကြိယာကို။ အာစိက္ခတေတ၊ ဟောဘတ်၏။ဣတိတသ္မာ၊ထိုကြောင့်။ အာသျာတံ၊အာသျာတ်မည်၏။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဓာတ်သာကြိယာကို ဟောပြီးသော်လည်း ဝိဘတ်ပစ္စည်းနှင့်မကွေမကွာဖြစ်လေ့ရှိသော ဓာတ်အနုံကိုယ်၏ အာသျာတ်ဒွိ ထင်ရှားသော

ကြောင့်ပစတိသ်ာသည် အာချာတ်မည့်၏ဟုဆိုအပ်၏။ သဘာဝမဆန့် ဟူလို သေ၏။ ။ကေစိဆရာတို့ကား။ ပစတိအစရှိသောပုဒ်သည် ကတ္တားအစရှိ သည်ကိုဟောသည်ရှိသေ၏၊ထိုပစဓာတ်၏အနက်ကို ဧာတ္တားအစရှိသည်၌ တင်စားဟေသာအားဖြင့်။ကြံယဲ အာစိရွဟေဇ္ဇတိအာချာတံဟုဆိုအပ်ကုန်၏ ဟူလိုသေ၏။အာစိကွဟေဇ္ဇတိအာချာတံဟူသော ပဝ်ဂ္ဂဟာသည် အာချာတံ၌ ချာဓာတ်၏အနက်၌ရှိသော စိကွဓာတ်ဖြင့်ပြီသောကြောင့်၊ ဓာတွတ္ထပဝ်ဂ္ဂဟ ဟူ၍သိအပ်၏။ ။အာချာတ်၏ပဝ်ဂ္ဂဟကဲ့ပြုဘော်မူပြီး၍၊ အာချာတ်ကြံယာ ပါကဒုဖြစ်သည့်အဖြစ်ကဲ့ပြုခြင်းငှါ။ဣဒ်ဓရေကေန ဆ္ဆာမိ၊နဂဆ္ဆာမိဘိပါက ဒုာ။ကိံကရောသိပဓာမိဘံ။ပဋုတောဝါပျဿံကြံယာ။ဟူသောဂါထာကဲ့ပြန်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ဂဆ္ဆာဒိဟူသော ဤကြံယာသည် နဂစ္ဆဲဝါဒိဟူသောဗျတိရေကအားဖြင့်ထင်ရှား၏။ပစာမိဟူသောဤကြံယာသည်လည်း ကိံကရောသိဟူသောအခေးအားဖြင့်ထင်ရှား၏။ ဆ္ဆာမိဟူသောကြံယာသည်နဂစ္ဆာမိပဋု ဟူသော ဗျာကိရဏ်အားဖြင့် ထင်ရှား၏။ဟူသော စကားသည် အာသိုသင့်အံ့ နည်းဟုစောဒနာရှိ၏။နဂစ္ဆာမိတိနုဘာရဿတိသံအာချာပဘဒံ ပဋုလံနနိ ဿေဓတိ၊ အာထဓာကြံယံဟုဿဓောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ကဲ့ ဆောဒဗိန္ဒာဒိပနီ ဆရာဓိန့်အပ်သ ာသည်။အဓိပ္ပါယ်ကား။နဂစ္ဆာဒိဟူသော ဤကြံယာသည် နဂစ္ဆဲဝါဒိဟူသောဗျတိရေကအားဖြင့်ထင်ရှား၏။ပစာမိဟူသောဤကြံယာသည်လည်း ကိံကရောသိ ဟူသောအခေးအားဖြင့်ထင်ရှား၏။ ဆ္ဆာမိဟူသောကြံယာသည်နဂစ္ဆာမိပဋု ဟူသော ဗျာကိရဏ်အားဖြင့် ထင်ရှား၏။ဟူသော စကားသည် အာသိုသင့်အံ့ နည်းဟုစောဒနာရှိ၏။နဂစ္ဆာမိတိနုဘာရဿတိသံအာချာပဘဒံ ပဋုလံနနိ ဿေဓတိ၊ အာထဓာကြံယံဟုဿဓောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ကဲ့ ဆောဒဗိန္ဒာဒိပနီ ဆရာဓိန့်အပ်သ ာသည်။အဓိပ္ပါယ်ကား။နဂစ္ဆာဒိဟူသော ဤကြံယာသည် နာဂစ္ဆဲဝါဒိဟူသောဗျတိရေကဲ့ပြုဘော်မူပြီး၍၊ အာချာတ်ကြံယာ ပါကဒုဖြစ်သည့်အဖြစ်ကဲ့ပြုခြင်းငှါ။ဣဒ်ဓရေကေန ဆ္ဆာမိ၊နဂဆ္ဆာမိဘိပါက ဒုာ။ကိံကရောသိပဓာမိဘံ။ပဋုတောဝါပျဿံကြံယာ။ဟူသောဂါထာကဲ့ပြန်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ဂဆ္ဆာဒိဟူသော ဤကြံယာသည် နဂစ္ဆဲဝါဒိဟူသောဗျတိရေကအားဖြင့်ထင်ရှား၏။ပစာမိဟူသောဤကြံယာသည်လည်း ကိံကရောသိ ဟူသောအခေးအားဖြင့်ထင်ရှား၏။ ဆ္ဆာမိဟူသောကြံယာသည်နဂစ္ဆာမိပဋု ဟူသော ဗျာကိရဏ်အားဖြင့် ထင်ရှား၏။ဟူသော စကားသည် အာသိုသင့်အံ့ နည်းဟုစောဒနာရှိ၏။နဂစ္ဆာမိတိနုဘာရဿတိသံအာချာပဘဒံ ပဋုလံနနိ ဿေဓတိ၊ အာထဓာကြံယံဟုဿဓောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ကဲ့ ဆောဒဗိန္ဒာဒိပနီ ဆရာဓိန့်အပ်သ ာသည်။အဓိပ္ပါယ်ကား။နဂစ္ဆာဒိဟူသော ဤကြံယာသည် န

ဘာဝေါတုကာရကာမိသော၊ ဓာတ္တွတ္ထောသကြွိယာ၊ ဟူသောပါဒ်ကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ဘာဝဟူသည်ပါစကာအစ်ရှိသည်တ်ဒ္ဓိကဲ့သို့၊ကာရကပြဋ္ဌာန်းသည့်အဖြစ်ဖြင့်ကာရကနှင့်မရောသောပဉ္စတေပစနံအစရှိသည်တ်ဒ္ဓိပစနအစရှိသော ဓာတ်၏ အနက်သည် ဘာဝမည်၏။ ထိုဓာတ်အနက်ဟူသည်လည်း ကြွိယာပင်ဖြစ်ဘိသေဉ်။ ။ဘာဝေါတုကာရကာမိသော၊ဓာတ္တွတ္ထောသကြွိယာ၊ဟူသောဝါကျကိုစွဲ၍စောဒနာထုတ်လိုသော စောဒကာဆရာသည်။ယခိဓာတ္တွတ္ထောဓာတုနာဝုတ္တော၊ ကိမတ္ထံပဉ္စယောကတော၊ဟူသော်ဘပါဒ်ကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ပဉ္စတေပစနံ အစရှိသောပြယုဂ်တ်ဒ္ဓိပစဓာက်သည်သာလျှင် ဓာတ်အနက်ကို အကယ်၍ ဟောသည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ဟောသည်ရှိသော်အံဘယ်အကျိုးဌာ ဝိဘတ်ပစ္စည်းကို ပြုအပ်သနည်း၊ အကျိုးမရှိသည်သာ ဖြစ်ရာ၏ဟု စောဒနာ အပ်ပါသည် ဖြစ်ဘိသေဉ်။ ။ထို စောဒနာကိုဖြေလိုရကား။နကောသောပယုဇ္ဇနှိ ။ပကတိနစပစ္စယာ။ ဥကွတိဈာယေနဘာဝတ္ထာ၊သာဓနံ ပေက္ခတာဝတော၊ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ဘာဝတ္ထသာဓနကိုင့်သာည့်အဖြစ်ကြောင့် သက်သက်ကုန်သောဓာတ်လိင်တို့ကိုလည်းမယ္ယဉ်အပ်ကုန်။ သက်သက်ကုန်သောပစ္စည်းဘို့ကိုလည်းမယ္ယဉ်အပ်ကုန်။ဤသို့ဘာဝတ္ထသာဓနကိုင့်သောအသင့်အားဖြင့်ဓာတ်သက်သက်ကိုသာမပြုမူ၍ ပဉ္စည်းနှင့်တကွ ပြုပါသည် ဟူလိသေဉ်။ ဤသို့ဓာတ်အနက်ကိုဘော၊ ဝိဘတ်ပဉ္စည်းကို သာဓန ဟူ၍မှတ်။ ။ဤဘာဝတ္ထဟူသည်၊ ဘောသည် ဓာတ် အနက်သာ မဖြစ်၊ ပစ္စည်း အနက်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဒိပဒိနိဒ္ဒိ။ ဘာဝေါ ပဉ္စယသ်သိ အတ္ထော ဘဝတိ၊ နဓာတုယာဇယော။ ဇုဒ်ဘာဝတ္ထံ၊ ကိုမိန့်။ ။ဘာဘသရုပ်ကိုပြပြီး၍၊ ဘာဝအပြားကိုပြလိုရကား။ သိဒ္ဓသာ ဓျပ္ပတောဓေန၊ ဒုဓာဘာဝေါ ယထာဂ္ဂဟံ။ ပါကောဋ္ဌိယတိ ဇုတ္ထုတ္ထ၊ ဗျာဓျာနေ သဒ္ဒိသတ္ထိယာ၊ ဟူသော ဂါထာကိုမိန့်။ လိုရင်းကား။ ဇုတ္ထုတ္ထ ဗျာဓျာနေ တည်း။ အတ္ထ ဗျာဓျာန် ကျမ်းဌ ဤသို့ဟောအပ်ပါ၏ ဟူလို။ ။ဤသို့ ဇံဟောသောဟု ဆို၏။ ဤဟူသော နိဒဿနဓ်၏ နိဒဿိတဗ္ဗ ကား အဘယ် နည်း၊ ဤသို့ အဓေးပုစ္ဆာ ရှိလေရာသောကြောင့်။ ဘိဒ္ဓ သာဓျပ္ပတောဓေန အစ ရှိသည်ကား ဤဟူသော နိဒဿနဓ်၏ နိဒဿိတဗ္ဗ ဖြစ်ဘိသေဉ်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ပဉ္စည်းဟု ဆိုအပ်သော သဒ္ဒါ အစွမ်းသတ္ထိကြောင့် ဘောသည် ပြီးစေတတ်၊ ပြီးစေအပ်သော အပြား အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသည် ဖြစ်ဘိသေဉ်။ ဥဒါဟရဏ် အဘယ်နည်း မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်၊ ပါကောဋ္ဌိယတော၊ ကိုမိန့်။ ယထာရဟာယူရမည်လော မေး

ဘွယ်ရှိသောကြောင့်၊ ယထာဂ္ဂမံ၊ကိုဒိန့်။ ပါကောကားကိတ်ဘော။ ငွေယ
ဘောကားအာချာတ်ဘောတည်း။အတ္တနောပုန်ကိုပရဿပုန်ပြု၍ငွေယတိဟ္ဂိ
သည်။ ကိတ်သည် ဒြင်ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ပြီးစေတက်သည်။ အာချာတ်
သည် ကြိယာပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ပြီးစေအပ်သည် ဟူ၍မှတ်၊ ။တခု
သောဘော၏လည်း ကြိယာဟူ၍ဂင်း၊ သာဓနဟူ၍ဂင်း ဆိုအပ်သည်၏အာ
ဖြစ်ကိုဥပမာဖြင့် ပြဘေဒ်မူလိုသောဆရာသည်။ မာတုဇံလောစရိယောတေ့
ကော၊ အစရှိသောပါဠိကို ;ပိန့်အပ်သဘည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ တယောက်
သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အဓိ၏မောင်ဖြစ်သောကြောင့် ဦးရိုး။ ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်
သောကြောင့်ဆရာဟူ၍သိအပ်သကဲ့သို့၊ထိုအတူဘောက်လည်းဓာတ်လိုင်
အားဖြင့်လည်း ကြိယာဟူ၍ဂင်း၊ ပဿည်းအားဖြင့်လည်း သာဓနဟူ၍ဂင်းသိ
အပ်ပါသည် ဖြစ်ဘိသေသ်။ ။ဓာတ္ထတ္ထဘာဝမှ တပါး ကာရကသတ္တိ ရှိ
သောကြိယာဒြဗ်၏ဘာဝအဖြစ်ကဲ့ပြလိုရကား။ဘာဝေါတိသတ္တိမံဒဗ္ဗံ၊ယံယ
နှုပစ်ရှိယဘော။ဆဋ္ဌီသာမိနိတံယောဂေ။ဟူသောပါဠိကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။
ကာရကသဘ်ရှိသောအကြင်ကြိယာဒြဗ်ကို အကြင်အခါ ဘာဝဟူ၍ခေါ်
ဝေါ်အပ်၏၊ထိုအခါထိုကြိယာဒြဗ်နှင့်ယှဉ်သည်ရှိသော်သာမိအနက်၌ဆဋ္ဌီ
ဝိဘတ်သက်အပ်၏ဟူလိုသော်။ ဤအလိုကား။ ပါဒဿဉ္စကွိပနံဟူဇ်သာဖြ
ယုဂ်၌ပါဒဿဟူသောကြိယာဝိသေသနသကတ်သည် အထူးပြုအပ်သော
ဥကွိပနံဟူသော ကြိယာဝိသေသဒြဗ်ကို ယှဉ်သည်ရှိသော်၊ ပါဒဿဟူ
သောဝိသေသန၌သမ္ဗန်အနက်၌ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်အပ်၏ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။
ဓာတ္ထတ္ထာပေက္ခိတေပနကတ္ထုတ္ထတိယာ၊ဟူသောပါဋ္ဌ၌အံဝိပ္ပါယ်ကား။
ထိုကြိယာဒြဗ်သည် ဓာတ္ထတ္ထကို ငဲ့သည်ရှိသော် ထိုဓာတ်အဓနက်၏ ပြီးစေ
အပ်သော သဘောရှိသည့် အဖြစ်ကြောင့် ကတ္တားကိုငဲ့၏။ ထိုသို့ငဲ့သော
ကြောင့်ကတ္တားအနက်၌ဘတိယာဝိဘတ်သက်အပ်၏ဟူလိုသော်။ဤအလို
ကား။သူဒေနပစနံအစရှိသောပြယုဂ်၌ သူဒေန၌ နာဝိဘတ်သည်ကတ္တားအ
နက်၌တတိယာဝိဘတ်ဟူ၍ဆိုလိုသည်။ ။ဤအရာ၌။ကေစိဝါဒကိုပြလိုရ
ကား။ ဆဋ္ဌီကေစိလာခုပမာတိစ။ ကြိယာဝိသေသနံဆဋ္ဌီ၊ ယန္တံတံယောဂ
တောတိစ။ဟူသောပါဋ္ဌကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ကေစိဆရာတို့သည်၊သူဒေန
ဟူသောပုန်ဒ္ဒါပျိပ်ဥပမာရှိသော။ဝါ၊ချိပ်ဆိုးသည်နှင့်တူသောတတိယာအနက်
၌ဆဋ္ဌီဝိဘတ်ဟူ၍ဂင်းထိုကြိယာဒြဗ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်ဆဋ္ဌီဝိဘတ်အဆုံး
ရှိသောဝိသေသနဟူ၍ဂင်းဆိုကုန်၏ဟူလိုသော်။ ။အပြားမရှိသောဘာဝ၏
ပြားသည့်အဖြစ်ကိုဥပမာဖြင့်ထင်ရှားပြလိုရကား။ ။ဘေဒါသမ္ဘဒ္ဓါဘေဒေန၊

ဘာဝသပစရိယတော။အဘောဒသအဘောဒေါစာ၊ဘာဝါ၊ကာသာဒိနောယ
ထာ။ ။ဟူသောဂ္ဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ မရှိခြင်းကောင်းကင်အစ
ရှိသည်ဘို့၏အပြားကိုမှကံ၏မရှိခြင်းယင်၏မရှိခြင်းဟုဆိုအပ်သောမကာသ
မကွဲကာသမ္မဒ္ဓိဒြဗ်အပြားဖြင့် ကောင်းကင်၏ အဘာဝအပြားကို အိုးအစရှိ
သောသမ္မဒ္ဓိဒြဗ်အပြားဖြင့်ခေါ်ဝေါ်အပ်သကဲ့သို့၊ထိုအတူအပြားမရှိသောပ
စနအစရှိသောဘာဝ၏အပြားကိုဆိုဖျက်ခြင်း၊ထောင်တင်ကျက်ခြင်း၊ထ
မင်း၏ကျက်ခြင်းဟုဆိုအပ်သောဝေလ၊ ဃဘ၊ သြဒနအစရှိသော သမ္မဒ္ဓိ
ဒြဗ်အံ့ပြားဖြင့်ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ဓိဓိသဟောအားဖြင့် အပြားမရှိသည်ကဲ့သို
အပ်၏။ ။ကိတ်ဘော၊အာချာတ်ဘောဒ္ဓဆဋ္ဌိဝိဘတ် သက်ရာ မသက်ရာ
သောအထူးကဲ့ပြခြင်းငှါ။ ။ပါကာဘေလဃဘာဒိန်၊ ဟောန္တိပါကောတိ
ဝါကိဘော။ဘာဝေဝျာဝေါအယူတ္တာတ္တာ၊နဆဋ္ဌိသာဒိလက္ခဏော။ ။ဟူသော
ဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ဆီ၊ထောပတ်၊ထမင်းစသည်တို့၏ကျက်ခြင်း
တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍ဖြင်း၊ဆီ၊ထောပတ်၊ ထမင်းစသည်တို့၏ ကျက်ခြင်း
သည်ဖြစ်၏ဟူ၍ဖြင်း၊ကိတ်ဘောဒ္ဓဆဋ္ဌိဝိဘတ်သည်ဖြစ်၏။ အာချာတ်ဘော
၏ကြိယာပဒ္ဓာနအဖြစ်ကြောင့်ကြိယာ၏လည်း ဆဋ္ဌိဝိဘတ်နှင့်ယှဉ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့် သာဓိလက္ခဏာဒ္ဓ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်မဖြစ်သင့်ဟူလိုသော်။ ။
ကိတ်ဘော်သည်လည်း ပါကာဟောန္တိ၊ပါကောဟောတိဟူသောကြိယာ
တပါးနှင့်စပ်ခြင်းကြောင့်ကတ္တားဟူသောဝေါဟာရသည်လည်းဖြစ်သေး၏
ဟုပြဘော်မူခြင်းငှါ။ ။ကြိယာနိဿယကတ္တာဒိ၊ဓာရေန္တံပိဂဒ္ဒာဒိကံ။ကြိ
ယာခရောယထာကတ္တု၊ဒဗ္ဗေတန္နိဿယေဝိစ။ ။ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။
ဂ္ဂလိရင်းကား။ကံတ္တု၊ဒဗ္ဗေတန္နိဿယေဝိစ၊အစရှိသည်တည်း။အဓိပ္ပါယ်ကား။
ထိုကြိယာ၏ မိုရာဖြစ်သော ကတ္တားဒြဗ်ဒ္ဓ ဆိုအပ်သော ကတ္တားဟူသောပ
ညတ်ကိုမိုဘတ်သော ထင်ရှားမရှိသောဘာဝကြိယာဒ္ဓ ထင်ရှားသောအား
ဖြင့်ထင်ရှားမရှိသောဘာဝကြိယာကိုကတ္တားဟူ၍ဆိုအပ်ပါသည် ဖြစ်ဘိ
သော်။ ။ဥပမာအာဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟု အမေးပုစ္ဆာရှိ၍။ ကြိယာနိဿယ
ကတ္တာဒိ၊အစရှိသောပါဒ္ဓကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ သင်ဖြူးအစရှိသောဝတ္ထု၊
ကိုကြိယာ၏မိုရာဖြစ်သောကတ္တားဟုဆိုအပ်သော လူဒြဗ်ကို ဆောင်သည်
ရှိသော်ကြိယာ၏တည်ရာဟုဆိုအပ်သကဲ့သို့ဘည်း။ ။အဘဲ့ကြောင့် ဒြဗ်
၏ကတ္တားဟူသောအမည်ကို ကြိယာဒ္ဓိတင်စား၍ ထင်ရှားမရှိသောကြိယာ
ကိုကတ္တားဟုဆိုအပ်လေသနည်းဟုအမေးပုစ္ဆာရှိပြန်ရာသောကြောင့်။ ။
သဒ္ဒနီတိယမေတာသာ၊ဒဗ္ဗဘောဒေနဘောဒတော၊ကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ထို

ကိတ်ဘောဏ် ဂ်ာတ္တားဒြဗ် အစရှိသော အပြားအားဖြင့် ပြားသောကြောင့် ကိတ်ဘောကိုကတ္တားဟူ၍ဆိုအပ်ပါသံ်ည်ဖြစ်ဘိသေသ်။ ။ထိုကိတ်ဘောကိုကတ္တားဟူ၍သာဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ဒြဗ်ဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏ဟုပြခြင်းငှါ။ ။ဝေါဟာရဝိသယတ္ထတ္တာ၊ ကိဘောဒဗ္ဗပဒ္ဒါနတော။ ဒဗ္ဗသော်ဝစဗ်နယုတ္တာဘာဝေါဒဗ္ဗန္တိတညုနာ။ ။ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဖြစ်ခြင်းကျက်ခြင်းအစရှိကုန်သော လောကဝေါဟာရတို့၏ အရာသာလျှင်ဖြစ်သောကျက်ခြင်းအစရှိသော အနက်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း၊ ကိုယ်၌ဒြဗ်ပြဋ္ဌာန်းသည့်အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း၊ ဒြဗ်ကဲ့သို့သိအပ်သည့်အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း၊ ဘာဝကြိယာကိုဒြဗ်ဟူ၍ဆိုအပ်ပါသည်ဖြစ်ဘိသေသ်။ ။ဘာဝကြိယာ၏ဒြဗ်မည်သည့်အဖြစ်ကို အကြောင်းဘပါးဖြင့် ပြလိုရကား။ သန္ဓိဝဉ်ဖိနိဖြတ်နှာ၊ ကြိယာစာတျာဝဲဝေသိဘာ။ကြိယာဝုဒ္ဓိတဒဗ္ဗန္တိ၊သတ္တိဗျတ္တိကြိယန္တရေ။ ။ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ပါဏအစရှိသော သန္ဓိ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ကြိယာစာတ်သည် အထူးပြုအပ်သော ဆီ၏ကျက်ခြင်း အစရှိသောဝိသေသကြိယာကို ဒြဗ်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ အဘဲ့ကြောင့်နည်း။ ဟောဇ်၊ ဟောန္တိစသောကြိယာဘပါးရှိသည်ရှိသော် ဂတ္တားအစရှိသော သတ္တိ၏ဂဇ်ခြင်းသည်ဖြစ်သောကြောင့်ဘည်း။ ။ဤကားအာချာတ်ဒွိ မှတ်ဘွယ်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ။အာချာတ်ဒွိမှတ်သားရုန်အဓိပ္ပါယ်ကားပြီး၏။

၃၉။ ကိတ်ဒွိမှတ်သားရန်။

ကိတဒ္ဓါဝစနတ္ထကုံပြလိုရကား။ ကိရတိတိကိဘော၊ကုံမိန့်။ ကိရဓာတ်၏ဝိကိရဏအနက်ကိုနှစ်ဧစလိုရကား။သိသကဒ်ပိကွိပတိ၊ကိုမိန့်။ပိကွိပတိဒွိဝိပဓာတ်၏ဝိပနဟုဆိုအပ်သော ပစ်ချခြင်းအနက်ကို နှစ်ဧစလိုရကား။ အာနေတိ၊ကိုမိန့်။ ။အဘဲ့ကြောင့်ကိဘောဟုဆိုအပ်လေသနည်း။ဤကိကဏ္ဏမ်းဒွိ ကိဗ္ဗပဗ္ဗည်းတို့၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသည့် အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိဗ္ဗောဟူ၍ဆိုကောင်းပါသည်မဟုတ်လောဟုစောဒနာရုန်ရှိသောကြောင့်။ ပါယဝုတ္တိတ္တာကိတောဝါတိဝုဋ္ဌတိ၊ကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဏအစရှိသောကိတ်ပဗ္ဗည်းတို့၏မျှားသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိတောဟူ၍သာ ဆိုအပ်ပါသည်ဟူလို။ ။ဤပဒ္ဓမဂါထာဖြင့်ကိဘ၏ဝစနတ္ထ၊ကိတဟူသောပုဒ်၏ပဒတ္ထ၊ ကိဘဟူ၍သာ အမှည့်ဖြစ်သင့်ကြောင်းကိုပြတော်မူပြီး၍၊ ဤကိတ်ကျမ်းဒွိစိရင်အပ်သောပဗ္ဗည်းအပြားကိုပြတော်မူခြင်းငှါ။ ။ပစ္ဆာယော

ကိဘဂေကကိဘ္ဘ၊ ကိတဘော်ဒေနဒုဇ္ဇိဂ္ဂေဘ၊ ကိုမိန့်။ ဤကျမ်းဒ္ဒ် စိရင်အပ်သော ပစ္စည်းတို့ကားကိုဘ္ဘပဉ္စည်း၊ကိတပစ္စည်းအပြားအားဖြင့်နှစ်ပါးဖြစ်ဘိသော်။ နှစ်ပါးသောပဉ္စည်းတို့၏ သဂျပ်အံ့ထုံးကိုပြလိုရကား။ ။ပဋ္ဌာဟဗ္ဘာဒယော ကိဘ္ဘာ၊ကိဘာညောဏာဒိပစ္စယာ၊ဟူသောနှစ်ပါဒကိုမိန့်။ တဗ္ဘဲအစရှိသောငါး ပစ္စည်းတို့သည်ကိစ္စပဉ္စည်းမည်ကုန်၏။ ဤငါးပဉ္စည်းမှတပါးကုန်သော်ဏာ အစရှိကုန်သော ပဉ္စည်းတို့သည် ကိတပဉ္စည်းမည်ကုန်၏။ ဤသည်လျှင်အာဏုံးဘွဲ့သည်း။ ။သမာနဘါဒကိုပြုပြီး၍၊ အပရေဘါဒကိုပြလိုရကား။ ။ပဉ္စ ယော်ဘတိဋ္ဌိဘောကိဘ္ဘ၊ကိဘကိဘ္ဘကိဘဗ္ဘသာ။ဘာဝကမ္မေသုကတ္တွဉ္ဇေ၊ တိသု ဝါတျုပရေဝိဒ္ဓ။ ။ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ဘော၊ကံ၊ကတ္တား။ ဟုဆိုအပ်သော သုံးပါးသော အနက်တို့ဒ္ဒ် ဖြစ်သော ကိဘ္ဘပဉ္စည်း၊ ကိတပဉ္စည်း၊ကိဘ္ဘကိဘပဉ္စည်းတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်ပစ္စည်းသည် သုံးပါးအပြား၌ ၏။ဤသို့အပရေဆရာတို့ဆိုကုန်၏ဟူလို။ ။စောဒနာဦးအံ့။ကုမ္ဘကာရော အစရှိသော ပြယုဂ်တို့ဒ္ဒ် တရုသာလျှင်ဖြစ်သောဏာပဉ္စည်းသည် ကာလသုံးပါတို့၏ အပေါင်းဒ္ဒိလည်း ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဂါ၊ဖြစ်ခြင်းသည်မတတ်နိုင်သည်မဟုတ်တုံလော။ ဤသို့ဂုင်း။ ဇကာဠဏာဒ္ဒ ထိုခဏတ္တယ၏ မရှိသည့် အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုမ္ဘံဂေရောတိ အဂတာသိကရိဿတိဟူ၍ ကာလသုံးပါးနှင့်ယှဉ်သောဝိဂ္ဂဟကံကုပြုခြင်းငှါ။ဝါ၊ပြုခြင်းသည်မသင့်သည်သာမဟုတ်လော၊ဤသို့ စောဒနာခြင်းကို နှုလုံးထား၍။ ။ပဉ္စုပ္ပန္နခဏာပေက္ခံ၊ယာဘောတိဘာမနာဂ တံ။ဘဘောဇကဏောကာတုံ၊ယုတ္တရူပေါဝဝိဂ္ဂဟော။ ။ဟူသောဂါထာ ကိုမိန့်သတည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ အကြင်ကြောင့်အတိတ်ကာလသည်ဂုင်း၊ အံ့နာဂတ်ကာလသည်ဂုင်းပဉ္စုပ္ပန်ခဏကိုငဲ့၏။ ထို့ကြောင့်ကာလသုံးပါးနှင့် ယှဉ်သောဝိဂ္ဂဟကို ဟရသောခဏာဒ္ဒ ပြုခြင်းငှါသင့်သောသဘောရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်ဘိသော်။ ။အတိတ်ကာလ၊အနာဂတ်ကာလတို့သည်ပဉ္စုပ္ပန် ခဏကဲ့ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော သဘောမရှိသည် မဟုတ်လောဟု တစုံတ ယောက်သောသူတို့သည်မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ပစ္စုပ္ပန်တို့ဖြင့်ထိုင်းခြားခြင်း ကိုပြု၍အတိတ်ဟူ၍ဂုင်း၊ အနာဂတ်ဟူ၍ဂုင်းခေါ်ဝေါ်ခြင်းတို့သည်ဖြစ်ကုန် ၏။ထို့ကြောင့်အတိတ်အနာဂတ်တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်ကိုငဲ့ခြင်းတို့ကဲ့ပြုအပ်ကုန် ၏ဟုဖြေခြင်းငှါ။ဒိပနိဒ္ဒ်။ ။ပဉ္စုပ္ပန္နေတိပရိဿ့ဆဒံကတွာအတီတောတိဝါအ နာဂတောတိဝါ ဝေါဟရန္တိ၊ တသ္မာ အတီတာနာဂတပဉ္စုပ္ပန္နာပေက္ခာက တာ။ ။ဟူသောပါဒ္ဒ်ကိုမိန့်အပ်သတည်း။ ။ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အ ကြောင်းဖြင့်ဟရသောခဏာဒ္ဒ်ဟေကာလိကဝိဂ္ဂဟာသည်ဖြစ်တန်စေ၊ ပဉ္စည်း

၁၁၄ ၀၀၀

ဟူသောပါဠိကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဒီပက်ခေါအစရှိသောဥဒါဟာရတော်တို့ခွဲ
သမာသ်လက္ခဏာကို သိသောပညာရှိသည် ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းခွဲ နုအက္ခရာလာ
ခြင်းကိုကောင်းစွာဆောင်အပ်ပါသည်ဖြစ်ဘိသော်။ ။ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းခွဲနုအက္ခ
ရာလာခြင်းကိုကောင်းစွာဆောင်အံပ်းသောဟုဆို၏။အဘယ်အာခါဆောင်အပ်
သနည်း၊ သမာသ်ပြီးသောအခါဆောင်အပ်သလောဟု စောဒနာရှိနိုရှိသော
ကြောင့်။ဝိဘတ္တိနံလောပေဝေါပပဒေကဒေသတာဟူသောပါဠိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်
ကား။ ဒီပံအစရှိသော အနိုးပုဒ်ခွဲအံဝိဘတ်၏ကျိုးခြင်းကဲ့ သို့အပ်ပြီးသည်ရှိ
သေ့ခဲ့နုအက္ခရာလာခြင်းကိုဆောင်အပ်သည်ဖြစ်ဘိသော်။ ။အဘဲ့ကြောင့်အံ
ဝိဘတ်၏ကျိုးခြင်းကိုပြုပြီးမှ နုအက္ခရာလာခြင်းကိုပြုအပ်သနည်း၊အံဒ်ဘတ်
ကိုဝဂ္ဂန္တံပြု၍သာပြီးကောင်းပါသည်မဟုတ်လောဟုစောဒနာရှိနိုရှိ၍။ သ
သတ္တာဟူသောပါဠိကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။သမာသ်အဖြစ်ကြောင့်ဇာတ်၏
ကျိုးခြင်းကိုပြုပြီးမှ နုအက္ခရာ၏လာခြင်းကို ပြုအပ်ပါသည်ဖြစ်ဘိသော်။
၅၂ ဂါထာခွဲသိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဒီပက်ခေါဟူသော[illegible] ဒီပံကခေါ
ပက်ခေါ၊ဟူပြုပြီးမှ၊ ဝါကျအခိုက်ခွဲရှိသောအံဝိဘတ်၊ သိဒ်ဝေါဝိဝဋ်ရှိလ၊ သေ
သံဝိဘတ္တိယော၊ဟူသောသုတ်ဖြင့်ချေပြီးမှ၊သညာယမနု၊ဟူသောသုတ်ဖြင့်
ဒီပံဟူသောနာမ်ပုဒ်အဆုံးခွဲနုအက္ခရာလာ၍၊နုနိဂ္ဂဟီတံပဒန္တ၊ဟူသောသုတ်
ဖြင့်၊နုအက္ခရာကိုပထက်ခွဲနိဂ္ဂဟီတ်ပြုပြီးသည်ရှိသော်၊ထို[illegible]အိတ်ဂုဏ္ဍ
ပြု၍ပြီးသောကြောင့်၊ထိုဒီပက်ခေါဟူသော[illegible]ဝဋ်ဒုအလုတ္တသမာသ်ဟူ
၍ဆိုအပ်သတည်း။ ။ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းခွဲလာ အလုတ္တသမာသ်အဖြစ်ကိုဆိုအပ်
ဆိုအပ်လေသလောဟု စောဒနာရှိနိုရှိသောကြောင့်။ ။ဟမ္ဘာယဒန္ဒနိုဒ်
သေစ၊ဝုတ္တာလုတ္တသမာသဘာ။ သမာဟာရဒွန္ဒဂဗ္ဘေဒနံဝ၊ကိုဓာတ္ဝါတ္ဝါသမာ
သတာ။ ။ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ကဲ့သို့သော်ခွဲရှိသည်ဖြစ်သော်
ကျမ်းခွဲဝုင်း အလုတ္တသမာသ်အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏ ဟူလိုသော်။ ။ကဲ့သို့သော်
ကျမ်း ဉာသ်ကျမ်းဟူသည် ပရိဇ္ဆေဒအားဖြင့် ၅၅စပါးအပြားရှိခဲ့၏။ ဒီဘာယ်
ကျမ်းခွဲဆိုအပ်လေသနည်းဟု စောဒနာရှိနိုပြန်သောကြောင့်၊သမာသ်ဝါ
ဟေ၊ဟူသောပါဠိကိုမိန့်။အဘာယ်သို့ဆိုအပ်သနည်း။သမာသ်ဝါကျအာခိုက်
ခွဲဝိဘတ်မကျသောအားဖြင့်အလုတ္တသမာသ်အဖြစ်ကိုဆိုအပ်ပါ၏။ကိုတ်
ကျမ်းခွဲလည်း နုအက္ခရာလာသောအားဖြင့် အလုတ္တသမာသ် အဖြစ်ကို ဆို
အပ်ပါ၏ဟူလိုသော်။ ။နွာဂမေနံဝကိတေလုတ္တသမာသဝါ။ဟူသောပါဠို
ခွဲသိအပ်သောအဓိပ္ပါယ်ကား။ဒီပက်ခေါဟူသောပုဒ်ကို၊ဒီပသံဒွေ။ပပဒတာဓု
တည်၍ဒီပဟူသောပုဒ်နောင်မှ နုအက္ခရာစောခြင်း၊ နိဂ္ဂဟီတ်ပြုခြင်း၊ ဂဏ္ဍံပြု

ခြင်းအစိအရင်ဖြင့်၊ဒီပက်ရောဟုပြီးသောကြောင့်ကိုဟ်၌လည်းဒီပက်ရောဏ်၏ အလုတ္တသမာသ်ဒုဖြစ်ကို ဆိုအပ် သတည်း။ ။သတ္တ သာဓန မုတ္တေပိ၊ တသိလာဒိသုပစ္စယေ၊အစဂ္ဂိသော ဂါထာ၌တသိလနှင့်စပ်သောအဆုံးအဖြတ်များကိုအောက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့လေပြီ။ ။တဓေတုန အံစဂ္ဂိသော ပစ္စည်းဘို့ဏ်သက်ရာဝိသယကိုပြခြင်းငှါ။ ။ပုဗ္ဗကာလေကကတ္တာ။နုံ၊မန္ဆေတုနာဒိပါယတော။ ။ဟူသောပါဌ်ကိုပိန့်။ ။အဝိပါယ်ကား။ သူဒေနသြဒနော ပစိတွဲဘုဇ္ဇတော၊ အစဂ္ဂိသော ဥဒါဟာရဟာတ်ဘို့၌ သူဒ အစဂ္ဂိသော တူသော ကတ္တားဂ္ဂိကုန်သော၊ပစ၊ဘုဇ၊အစဂ္ဂိကုန်သောဓာတ်တို့ဏ်၊ အလယ်၌ပုဗ္ဗကာလ၌ဖြစ်သော ပစ အံစဂ္ဂိသောဓာတ်၌ များသောအားဖြင့် တုန အစဂ္ဂိသော ပစ္စည်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်ဏ်။ ။အဘဲ့ကြောင့် ပါယတောဟု ဆိုအပ် လေသ သနုံည်းစေ၊ဒနာရုန်ဂ္ဂိသောကြောင့်။သမာနံာ ပရကာလာနေ၊ ကကတ္တာ။နုံ နိဒဿနုံ၊ကိုပိန့်။သမာနကာလ၊ အပရကာလ၌ များသောကတ္တားဂ္ဂိသော ကြိယာတို့ကိုဖြင်ခြင်းကြောင့်၊ပါယတောဟု ဆိုအပ်ပါသည်ဖြစ်ဘိသေ၏။ ။ပစနု၊ဘောဇနကြိယာကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော် သဘ္ဘိတို့ဏ်၊ အံနေကတ္ထုဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊အဘဲ့ကြောင့်၊ ဇကကတ္တာ။နုံဟူ၍ဆိုအပ်လေသနည်း၊ သဘာဝဆန့်ခဲ့ဏ်၊ဟု စောဒနာ ရုန်ဂ္ဂိသောကြောင့်။ နာနာကြံ့လာသူ သဘ္ဘိနုံ၊ နာနုဇ္ဇေဝိပတိသတော။ကတ္တာ။နုမေဟ ဝါကျက၊ ဒဠ္ဠမ္ပိဇတ္တာကကတ္တုတာ။ ။ဟူသောဂါထာကိုပိန့်။အဝိပါယ်ကား။အထူးထူးသော ကြိယာတို့၌သဘ္ဘိဏ်၊ တူသည့်အဖြစ်သည်ဂ္ဂိသော်လည်း၊ သူဒေနပစိတ္တာဘုဇ္ဇတော ဟူသော တရသောဝါကျ၌။ပစနု၊ဘောဇနကြိယာကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သောကတ္တားဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော သဘ္ဘိတို့ဏ်၊ တရသော ဒြဗ္ဗ၌ တည်သည့် အဖြန်ကြောင့် ဇကကတ္တုကအဖြစ်ကို သိအပ်ပါသည်ဖြစ်ဘိသေ၏။ ။ကလာပ်ကျမ်း အစဂ္ဂိသည်ဘို့၌တုနအစဂ္ဂိသောပစ္စည်းဘို့ကိုဟောအနက်၌စိရင်အပ်ဏ်။ ကစ္စည်းကျမ်းစသည်ဘို့၌ကား ကတ္တားအနက်၌စိရင်အပ်ဏ်။ ရူပသိဒ္ဓိကျမ်း၌လည်း ကတ္တားအနက်၌ပင် စိရင်အပ်ဏ်။ ထိုတုနအစဂ္ဂိသော ပစ္စည်းအဆုံးဂ္ဂိသော သန္ဓါတို့သည်ဒိသေသနကြိယာ၊ဝိသေသကြိယာနှစ်ပါးတို့တွင် ကြိယာဝိသေသနဟူသည်းဟုပြခြင်းငှါ။ ။ကြိယာဝိသေသထွာဝေ၊တွာဒျနာတဗ္ဗိသေသတော။ကတ္တုဝိသေသနထွာတိ၊ကေစိကတ္တုရိဝတ္တိတော။ ။ဟူသောဂါထာကိုပိန့်။အဝိပါယ်ကား။တွာပစ္စည်းအဆုံးဂ္ဂိသောသန္ဓါတို့သည်ဘုဇ္ဇတော အစဂ္ဂိသောအပရကာလကြိယာကိုအထူးပြုတတ်သောကြောင့်ကြိယာကို အထူးပြုတတ်သောအနက်ဂ္ဂိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်ဏ်။ ကေစိဆရာတို့သည်

ကား ကတ္တားအနက်၌ဖြစ်သော်ကြောင့် ကတ္တားကို အထူးပြုတတ်သောအနက်ရှိ၏ဟူ၍လည်းဆိုကြကုန်၏။ထိုကြိယာပဝိသေသနသည်လည်း၊ပုဗ္ဗကာလကြိယာဝိသေသန၊ဘဝိသ္သန္တိကာလကြိယာဝိသေသန၊အပရကာလကြိယာဝိသေသန၊ဟိတ်အနက်ဟူ၍လေးပါးသောအနက်တို့၌ ဖြစ်သည့်အဖြစ်ကို ဥဒါဟရဏ်တို့ဖြင့် ထုတ်ဆောင်၍ပြခြင်းငှါ။ ။ပစိတ္တာဘုဉ္ဇတေသူဧရော၊ တမံဟာကိုဝါဒိတေသမ်ာတံ။ ဝိတ္တာဟောတိဗလံဒွါရ၊ မာဝဂိတ္တာနုနိက္ခမိ။ ။ ဟူသော၎ါထာကိုဝိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ပစိတ္တာဘုဉ္ဇတေဟူသောပြယုဂ်၌။ပစိတ္တာဟူသောကြိယာဝိသေသနသည် ဘုဉ္ဇတေဟူသော စားခြင်းကြိယာကိုအထူးပြုတတ်သောကြောင့်ပုဗ္ဗကာလကြိယာဝိသေသနမည်၏။ သူဧရောတမံဟာကိုဝါဥဒိတောဟူသောပြယုဂ်၌ ဟာကိုဝါဟူသော သာမည ကြိယာဝိသေသနသည် ဥဒိတောဟူသော အပရကာလကြိယာကို၊ အဓိကံကံဖျော်ခြင်း၊တက်ခြင်းကိုးကိုတပြိုင်နက်ဖြစ်စေလျက်အထူးပြုတတ်သောကြောင့် သမာနကာလကြိယာဝိသေသနမည်၏။ ဒွါရမာဝဂိတ္တာနုနိက္ခမိဟူသော ပြယုဂ်၌၊အာဝဂိတ္တာဟူသော ကြိယာဝိသေသနသည် နောက်ကာလ၌ဖြစ်၍ ထွက်ခြင်းဟူဆိုအပ်သော ဂုဏ်ကာလ၌ဖြစ်သော ကြိယာကိုအထူးပြုတတ်သောကြောင့်အပရကာလကြိယာဝိသေသနမည်၏။ ဃတံဝိတ္တာဗလံဟာတိ၊ဟူသောပြယုဂ်၌၊ဝိတ္တာဟူသောကြိယာ၏ကတ္တားကားပုဂ်ိုသောတည်း။ ဟောတိဟူသော အပရကာလ ကြိယာ၏ ကတ္တားကား နပုံသကလိင်တည်း။ ဤသို့ကတ္တားပြားသောကြောင့် ဝိတ္တာဟူသောပုဒ်၌ တ္တာပစ္စည်းကိုဟ်တ်ဒုနက်၌ သက်သောတ္တာပစ္စည်းဟူ၍သိအပ်၏။ ။ပစိတ္တာ ဩဒနော ဘုဉ္ဇတေ ဟူသောပြယုဂ်၌၊ပစိတ္တာ၌၊တ္တာပစ္စည်းသည်ဩဒနောဟူသော ကံကံ့မဟောသည်မဟုတ်လော၊ထိုသို့မဟောသောကြောင့် ပစိတ္တာဩဒနောဟု ပဌမန္တ ကာရိယကိုပြု၍ဆရာမဆိုဘန်၊ဝါစကာ၊ဝါစ္စဆန့်ခဲ့၏ဟုဧနေးစကား၌ လောဒနာရန်ဂို၍၊ထိုစောဒနာကိုပယ်ခြင်းငှါ။ ပစိတ္တာဩဒနော ဘုဉ္ဇတေ၊ ဘုတ္တော ဝါအစရှိသောဂါထာကိုဝိန့်။ပစိတ္တာဩဒနောဘုဉ္ဇတေ၊ဘုတ္တော ဝါဟူသော ပြယုဂ်၌ ဩဒနောဟူသော တရုဿကံကိုသာလျှင် တေဇိကတ်၊ ဓာပဒံ့ညီးတို့ရှိသည်ဟောအပ်ကုန်၏။တ္တာပစ္စည်းကား ထိုကံကိုအကယ်၍ကံားမံဟောအပ်၏ရှင့်၊ထိုသို့မဟောအပ်သော်လည်း ပစိတ္တာဘုဉ္ဇတေဟူသော ပုဗ္ဗကာလ၊အပရကာလကြိယာနှစ်ပါးတို့တွင်။ဘုဉ္ဇတေဘုတ္တော်ဟူသောအပရကာလကြိယာပြဋ္ဌာန်းသည့်အဖြစ်ကြောင့်ဘုဉ္ဇတေဘုဉ်းဟူသောပဋ္ဌာနကြိယာနှင့်ဩဒနောဟူသောကံတို့၏ စပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြုသောအား

ဖြင့်ပဌမန္တကာရိယသည်ပြီးပါသည်ဟူလိသေ၏။တွာပဒ္ဓသည်းသည် မဟော
အပ်သည့်အဖြစ်ကိုစွဲ၍ ဒုတိယန္တကာရိယသည်မဖြစ်ရာဟူလိသေး၏။ ။
ရံခါလည်း ဒုတိယန္တကာရိယသည် ဖြစ်သေး၏ဟုပြခြင်းငှါ။ ။ကဒါစိဂု
ဏာသမ္မန္ဓ၊ဒွါရေဓနဝတ္ထုကာရိယံ၊ကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ရံခါအပဌာနဖြစ်၍
ဖြစ်သောပုဗ္ဗကာလကြိယာနှင့်စပ်သောကမ္မသည်ကို အကြောင်းပြုသဖြင့်
လည်း သာဝတ္ထိ်ဟူသောဒုတိယန္တကာရိယသည် ပြီးပါ၏သေး၏။ ပဌာနဖြစ်
သောအပရကာလကြိယာကိုစွဲ၍ သတ္တမျန္တကာရိယသည် မဖြစ်ရာပါဟူ
လိသေ၏။ ။ဆိုအနက်ကိုဥဒါဟရဏ်အားဖြင့် ထုတ်ဆောင်၍ ပြပော်မူ
ခြင်းငှါ။ ။ဂင်္ဂါဝါဏ္ဏာယသာဒတ္ထိ်၊စရေတ်တိနဒဿနံ။ ဟူသောပါဠိကို
မိန့်။ ။သောဂတ္ထိ်၊သာဝတ္ထိပြည်သို့။ဂင်္ဂါသွား၍။ပါဏ္ဏာယ၊ဆွမ်းအလိုငှါ။
စရတိ၊သွား၏။ ။ဤကားအနက်။ ။ဤဒွိအဓိပ္ပါယ်ကား။ ဂင်္ဂါဟူသော
ပုဗ္ဗကာလကြိယာနှင့်စပ်ခြင်း ကမ္မသည်ဟူသော အကြောင်းဖြင့်သာလျှင်
ဒုတိယန္တကာရိယသည်ပြီးပါ၏ဟူလိသေ၏။ ။ကြိယာနာနတ္တအဖြစ်သည်
ဂိုသေ်ကာရိယတို့၏ နာနတ္တအဖြစ်၏ဖြစ်သင့်သည့်အဖြစ်ကြောင့် ပစိတ္တာ
ဆုဇ္ဈဘေဟူသောပြယုဂ်ပစိတ္တာဟူသောကြိယာကိုစွဲ၍ သြဒနံဟူသောဒုတိ
ယန္တကာရိယသည် ဖြစ်ရာ၏။ ။ဂတ္ဂါစရတိဟူသော ပြယုဂ်၌ စံရံတိဟူ
သောကြိယာကိုစွဲ၍သာဝတ္ထိယံဟူသောသတ္တမျန္တကာရိယသည်ဖြစ်ရာပါ
သည်မဟုတ်လော၊ဤသို့သောစောဒနာကိုနှလုံးပြု၍။ ။နာနာကြိယာသုနာ
နတ္တော၊ကာရိယာနုဗ္ဗိမနျဘေတာ။ အထြေန ဒုတိယန္တာဒိ၊ဘာဝေါဝိယ ယထာရ
ဟံ။ ။ဟူသောဂါထာကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ အထူးထူးသောကြိယာတို့
သည်ဂိုကုန်သည်ဂိုသေ်၊ ဝါ၊ဂိုကုန်သောကြောင့် ကာရိယတို့၏လည်း နာ
နတ္တအဖြစ်သည်ဂိုသေ်လည်း အနက်အားဖြင့်သာလျှင် သြဒနောဟူသော
ပဌမန္တပုဒ်၏သာလျှင် ဒုတိယန္တအဖြစ်ကဲ့သို့ သိအပ်၏။ ဒုတိယန္တာဒိ၌ အာဒိ
သဒ္ဒါဖြင့်ဒုကိယန္တပုဒ်၏သာလျှင်သတ္တမျန္တအဖြစ်ကဲ့သို့သိအပ်၏။ ဤသို့ယ
ထာရဟသိအပ်၏ဟူလိသေ၏။ ။သာဝတ္ထိ်ဂင်္ဂါဝါဏ္ဏာယစရတိဟူသောပြ
ယုဂ်၌ဂင်္ဂါဟူသောအပဌာနကြိယာနှင့်စပ်ခြင်းဟူဆိုအပ်သောအကြောင်း
ဖြင့်သာဝတ္ထိ်ဟူသောကာရိယုကိုပြုပြီးသော်လည်းနောက်ဖြစ်သော စရတိ
ကြိယာနှင့်စပ်ခြင်းသည် ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ပဌာနကြိယာ၌ ဗိုသေ်သော
ဝတ္ထိယံဟူသောကာရိယသည်ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်လော၊ဤသို့သောစောဒ
နာကိုရှောင်လွှဲဘော်မူခြင်းငှါ။ ။သာသညာယတတော ရတ္ထော၊ပုတ္တောဇိ
ဝေါဝပေကွိသော။ပဌာနေပိနသဒ်ဒါရော၊အပဌာနေပိနသဒေတာ။ ။ဟူသော

ဂါထာက်ုမိန့်။အဝိပ္ပါယ်ကား။ ညဉ့်အခါ၌ ခွေးဟူသောအမှတ် သညာဖြင့် သတ်အပ်သောသူးသည်နောက်၌ သားဟူ၍သိငြားသော်လည်း အသက် မရှင်သကဲ့သို့၊ဂက်ွဲပဟူသောအပဋ္ဌာန်ကြွယာက်ုဝဲ့၍သာဝတ္ထိ ဟူသောကာ ရီယက်ုပြုပြီးသည်ရှိသော်၊စရတိဟူသောပဋ္ဌာန်ကြွယာက်ုဝဲ့သော်လည်းအ ပဋ္ဌာနအကြောင်းက်ုဖွဲ့၍ပြုအပ်သောသာဝတ္ထိ ဟူသောဒုတိယန္တအစီအရင် သည်ပျက်ခြင်းမရှိတည်သည်သာလျှင်ဖြစ်ဘိသော်။ ။အဓိပ္ပါယ်အား‌ဖြင့် သင့်သည့်အဖြစ်ကို ခဲ့၍ပြခြင်းငှါ။ ။ဒုဝိဓောဟိအဝိပ္ပါယော၊ဝတ္ထုနောဒိယျ တောဒနံ။ပဋိတ္ထာနာတိသာမညာ၊ဝိပ္ပါယောဘုဇ္ဇတောဒနော။ ။ပစိတ္တာင်ဝိ သောသာ၊ဝိပ္ပါယေနေကပဒေအယံ။ ကာရေတိဘာဒိကေနာနာ၊ ပဒေပနပတ်ို့ ယတော။ ။ဟူသောနှစ်ဂါထာက်ုမိန့်။ အဝိပ္ပါယ်ကား၊ ဆိုလိုသော ဝဒန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသည်သာမည်၊ဝိသေသ၏အစွမ်းအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ထို နှစ်ပါးတို့တွင်ပဋိတ္ထာသြဒနံဒိယျတောဟူသည်ကားသာမညာဝိပ္ပါယမည်၏။ သြဒနောပစိတ္ထာဘုဇ္ဇတောဟူသည်ကားဝိသေသာဝိပ္ပါယမည်၏။ ထိုစကား သည်သင့်၏။ပုဗ္ဗကာလကြွယာက်ုဝဲ့သော အဝိပ္ပါယသည်သာမညာဝိပ္ပါယ မည်၏။အပရကာလကြွယာက်ုဝဲ့သောအဝိပ္ပါယသည်ဝိသေသာဝိပ္ပါယမည် ၏ ပုဂ္ဂိုလ်သောပုဂ္ဂိုလ်သံကမ္မံကာရေတိဤသို့အစရှိကုန်သောဟေတုကတ္တားအရာ တို့၌ဤကာရေတိ ဤသို့အစရှိသောတပုန်ဘည်းဌကား ပယောဇ္ဇကကတ္တုကြွ ယာ၊ပယောဇကကတ္တုကြွယာဟူဆိုအပ်ကုန်သောအပဋ္ဌာနပဋ္ဌာန်းဖြင့်ကုန် သောအထူးထူးသောကြွယာတို့သည်ရှိကုန်သော်လည်း၊ ထိုကြွယာတို့ကဲ့ သ ကာရေါ်အစရှိသောတပုန်ဖြင့်သာလျှင် ပိုင်းခြားအပ်သည့်အဖြစ်ကြောင့်။ ဤနှစ်ပါးသောအဝိပ္ပါယ်ကိုမဆိုအပ်ပါဟူလိုသော်။ ။ဘာဝလက္ခဏ ဟော တွဿာ၊တွန္နာဒိနံယထာရဟံ၊ အစရှိသောနှစ်ဂါထာတို့၌ ဆိုသင့်ဆိုထိုက် သောအထွပိန်ဆယ်တို့ကို အောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့လေပြီ။ ။သံယောဂါစာ ယတောအစရှိသောပြယုဂ်၌ခွေးဖြစ်ပြီးသောသံယောဂသည်ဖြစ်ခဲမဟုတ် ဖြစ်ခဲသောသံယောဂသည်အတိတ်ဖြစ်သောသံယောဂ၏ ကတ္တားအဖြစ် ဖြင့်မတည်။ဤသို့တည်သည်ရှိသော်သံယောဂါစာယတိဟူသော သာမျ၊ သာဓနအဖြစ်သည်အဘယ်သို့ဖြစ်ရာအံ့နည်း၊ မဖြစ်ရာပါဟူသော်။ ။ပါ ကဒ္ဒာဘာဝတော ညောညော၊ ဘိမုခံသတ္တိရူပကံ၊ အစရှိသော ဂါထာ၌ အ ဝိပ္ပါယ်ကား။ ယှဉ်ခြင်းငှါ အချင်းချင်း ဖျက်ဆီးသောသဒ္ဒါတို့၏ နှစ်ခုတို့၏ အ ပေါင်းသည် ဖျက်ဆီးကာမျှဖြစ်၍ယှဉ်ခြင်း၏ ထင်ရှားသော သဘောမရှိသည် အဖြစ်ကြောင့် သတ္တိရုပ်မည်၏။ သတ္တိရုပ်ဟူသည်ယှဉ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော

သဘ္ဘိရိကာမျှဖြစ်သော သဘောဟုတည်း။ နှစ်ပါးကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏ ပေါင်းခြင်းသည်ဖြစ်လတ်သော် ယှဉ်ခြင်း၏ ထင်ရှားသော ဒဘောရှိသည်၏ အာဖြစ်ကြောင့်ဗျဘ္ဘိရုပ်မည်၏။သဘ္ဘိရုပ်၌တည်သောသံယောဂသည် ဗျတ္တိရုပ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ကို အပရေဆရာတို့သည် ဘွင့်ကုန်၏။ ။ဤအပရေဆရာတို့၏ စကားကိုပယ်၍ တပါးသော သင့်သော အကြောင်းကိုပြခြင်းငှါ။ ။လောကသကော်ဟသိဒ္ဓတ္တာ၊ သတ္တိဗျတ္တိနိဗ္ဗယေနဟိ၊ အထွေနုထ္ထိဘျဘူတဒ္ဒိ၊ဘူတံဒေါပစရိယဒေတာ။ ။ဟူသောဂါထာကိုဂိုန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။သံယောဂေါ၊ယှဉ်ခြင်းသည်။ဇာယတိ၊ဖြစ်၏။အာဘာဝေါ၊မရှိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ဤသို့အစရှိသော သဒ္ဒဂေယျာဂ၏ လောကသကော်ဟဖြင့်ပြီးသည့်အဖြစ်ကြောင့်သတ္တိ၊ဗျတ္တိနှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့် အကျိုးသည်အကြင်ကြောင့်မရှိ၊ ထိုကြောင့် ထင်ရှားမရှိသည်ကိုလည်း ထင်ရှားရှိသကဲ့သို့လူဘို့သည်ခေါ်ဝေါ်အပ်ပါ၏ဟူလိုသော်။ ။ဝေါဟာရဝိသယောသဒ္ဒါအစရှိသောဂါထာဒ္ဒအဓိပ္ပါယ်ကား။အကြောင်ကြောင့် သဒ္ဒါမည်သည် လူတို့ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်သာလျှင်အာရုံဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်ထင်ရှားသောအနက်ထင်ရှားမရှိသောအနက်ကိုပေဟော၏။ထိုစကားသည်မှန်၏။ဝေါ်ဟာရတို့ဟူသည် သဒ္ဒါတို့သာတည်း။ ထိုဝေါဟာရသဒ္ဒါတို့ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပထဝီ၊ ဖဿအစရှိသောပညတ်ဖြင့်၊ထင်၌၊ ဖုသနအစရှိသောသဘောကိုဂုဏ်း၊ဇာတိ၊ ပုဂ္ဂိုလအစရှိသောပညတ်ဖြင့်လည်း ပိန်းမ ယောကျ်ားတို့၏ အခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော သဘောကိုဂုဏ်း ပြအပ်ပါသည် ဖြစ်ဘိသော်။ ။ဘူတာ ဘူတတ္တ ဝါစကော ဟူသော ပုန်၌၊ ဘူဟတ္တ ဟူသည် အဘာယနည်း။ အဘူတဿဟူသည် အဘာယနည်း'ဟုအမေးဟူ၏။ ရှိရာသောကြောင့်၊ ဘူတတ္တ၊ အဘူတတ္တနှစ်ပါးကိုသဒ္ဒပ်အားဖြင့်ပြတော်မူခြင်းငှါ။အဘူတတ္တောခံပုမ္ဘါအစရှိသောပါဠိကိုပိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ကောင်းကင်ပန်းအစရှိသောအနက်သည်အဘူတတ္တမည်၏။ ယောကျ်ားအစရှိသောအနက်သည်ဘူတတ္တမည်၏။ အပရေဆရာတို့သည်၊ပရမတ္ထသာလျှင်ဖြစ်သော ဖဿအစရှိသောအနက်သည် ဘူတတ္တမည်၏။ ဤသို့ဆိုကုန်၏ဟူလိုသော်။ ။သဒ္ဒါ၏အနက်သည်အဘဲ့ကြောင့်ဘူတတ္တ၊အဘူတတ္တအားဖြင့်ပြားလေသနည်းဟုစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်။ ။လောကသကော်ဟသာဓကတ္တာ၊သဒ္ဒါနေကန္တဘူတိကော။ ။ဟူသောပါဠိကိုပိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကား။ သဒ္ဒါမည်သည် လူတို့ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်ပြီးစေအပ်သောအနက်ရှိ၏။ထိုသို့ပြီးစေအပ်သောအနက်ရှိသောကြောင့်၊ စင်စစ်အားဖြင့် ထင်ရှားရှိခြင်းသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊

ထင်ရှားမရှိသည်လည်းဖြစ်၏။ သို့ကြောင့်၊ ဘူတတ္ထ၊ အဘူတဝါဒအပြားသည်ဖြစ်၏။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ အဘဲ့ကြောင့်မှန်သနည်းဟု အမေးပုစ္ဆာရှိရာသောကြောင့်။ ။သံမျှတ္ထဝေါဟိသဒ္ဒဝေါ၊ ဗုဒ္ဓိယာပရိကပ္ပိတော။ ။ဟုံသော ပါဠိကိုပိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဇာတိပုရိသဟုဆိုအပ်သော သဒ္ဒါထွေသည်ထင်ရှားမရှိသော်လည်းထင်ရှားရှိသကဲ့သို့၊ အသိညာဏ်ဖြင့် ကြံဆအပ်သောသမျှတ္ထ ဖြစ်သော် ကြောင့်တည်း။ ။ဤသည်လျှင် ကိတ်ဦးမှတ်ဘွယ်အဓိပ္ပါယ်စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။ ။ကြွင်းသော ဂါထာတို့ဦး အဓိပ္ပါယ်ထွေတို့ကား ဥတ္တာနဖြစ်လေပြီ။ ။ကိတ်ဦးမှတ်သားရန်အဓိပ္ပါယ်ဤတွင်ပြီး၏။

၄၀။ ဗျုန္ဒနဗုဒ္ဓိဆယ်ပါးအဆုံးအဖြတ်။

ထိုလေးဆဲ့တလုံးသောအကွရာတို့ကို။ သိထိလ၊ခနိတ၊။ဒီဃ၊ရဿ၊ဂံရှ၊လဟ္ဟ၊နိဂ္ဂဟိတ၊ဝိမုတ္တိ၊သမ္ဗန္ဓ၊ဝဏ္ဏိဘအားဖြင့်ဆယ်ပါးသော ဗျုန္ဒနဗုဒ္ဓိတို့ဦးသွင်း၍ မှတ်သားခြင်းကိုပြုအပ်ကုန်၏။ ထိုဆယ်ပါးသောဗျုန္ဒနဗုဒ္ဓိတို့ကို၊ ကမ္မဂါစာဘတ်သောအရာ၌ဝင်ငါးပါးတွင် ပဌမကွရာငါးလုံး၊ တတိယကွရာငါးလုံး၊ ဤဆယ်လုံးသော အကွရာတို့သည် လျော့လျော့ရွတ်အပ်သောကြောင့်သိဘိလမည်၏။ဒုတိယာဘွရာငါးလုံး၊ စတုတ္ထကွရာငါးလုံး၊ဤဆယ်လုံးသောအကွရာတို့သည်ပြင်းပြင်းရွတ်အပ်သောကြောင့်ဓနိတမည်၏။ ပဉ္စမကွရာငါးလုံး၊ ယ၊ရ၊ လ၊ဝ၊ သ၊ဟ၊ဠ၊ ဤအကွရာတို့သည် လောကီသဒ္ဒါကျမ်းဆရာသမားတော်ကျင်းဆရာတို့အလိုအားဖြင့် ပြင်းပြင်းရွတ်အပ်သောကြောင့်ဓနိတမည်၏။အာ၊ဤ၊ဦး၊ဩ၊ဩဟုဆိုအပ်သောဒီဃသရငါးလုံးတို့သည်ရှည်ရှည် ရွတ်အပ်သောကြောင့် ဒီဃမည်၏။ အာဇ္ဇာဥဟု ဆိုအပ်သောရေဿသရသုံးလုံးတို့သည်တိုတို ရွတ်အပ်သောကြောင့် ရဿမည်၏။ ဒီဃငါးလုံးတို့သည်၎င်း၊သံဃာရကိုတထွေရသနကွမတ်စသောပါဠိအရာတို့၌သံယုဂ်နှောင်းသော၊ တ၊နစသောအကွရာတို့သည်၎င်း လေးလေးရွတ်အပ်သောကြောင့်ဂရုအကွရာမည်၏။ရဿအကွရာသုံးလုံးတို့သည်၎င်း။သံဃာရကိုတထေရသနခမတိစသောအကွရာတို့၌သံယုဂ်မနှောင်းသော၊တ၊နစသောအကွရာတို့သည်၎င်း ပေါ့ပေါ့ရွတ်အပ်သောကြောင့်လဟုမည်၏။ လည်ချောင်းစသောကာရိကားကို နှိပ်၍ဝိတ်သောခံတွင်းဖြင့် အနုနာသိကဗျာန်နှာခေါင်းသံပါအောင်ရွတ်ဆိုအပ်သော၊ဥဂ္ဂံဃော။ အယံနာဂေါစသောပါဠိအရာတို့၌သံ၊ယံစသောအကွရာကိုသည် ဝိတ်၍ရွတ်အပ်သောကြောင့်နဂ္ဂ

ဟိတမည်၏။လေည်ချောင်းစသောကရိဏ်းကို မနှိပ်မကွပ်ဘွင့်လွှတ်၍ ရွှတ်အပ်သောကြောင့်ဝိမုတ္တာမည်၏။ တဏှာသား၊တဏှာဒိဿစသောပုန်တို့၌း၊တဏှာသစသော ပုန်တို့သည် ရှေးပုန် နောက်ပုန် တို့ကိုစပ်၍ ရွှတ်အပ်သောကြောင့်သမ္ဘန္ဓမည်၏။ တဏှာဒိဿစသော ပုန်တို့၌ ရှေးပုန်နောက်ပုန်တို့ကို ဖြတ်၍ရွှတ်အပ်သောကြောင့် ဝေဝတ္ထိတာမည်၏။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောဆယ်ပါးသောသဒ္ဒါတို့တွင် လျော့လျော့ရွှတ်အပ်သော သိထိလအက္ခရာကိုပြင်းပြင်းရွှတ်အပ်သောခနိတာအက္ခရာအနေသို့ရောက်အောင်၊ ပြင်းပြင်းရွှတ်အပ်သော သိထိလအနေသို့ရောက်အောင်၊ ဝိတ်၍ရွှတ်အပ်သော နိဂ္ဂဟိတာအက္ခရာကို ဘွင့်၍ရွှတ်အပ်သောဝိမုတ္တာအက္ခရာသို့ရောက်အောင်၊ ဘွင့်၍ရွှတ်အပ်သောဝိမုတ္တာအက္ခရာကိုဝိတ်၍ရွှတ်အပ်သောနိဂ္ဂဟိတာအက္ခရာသို့ရောက်အောင်ရွှတ်သည်ဂိုသော်ပဋ္ဌင်းခံခြင်းသာမဏောပြုခြင်းစသောကံတို့သည် ပျက်ကုန်၏။ ဗျတ္တေနဘိက္ခုနာပဒိဗလေနသံဃာဉာပေါဘဒ္ဒေါ၊ ဟုဟောအပ်မူသောကြောင့်.ကမ္မဝါစာဘတ်ရွှတ်သောဆရာတို့သည်ဒုက္ကဋ်သို့ရောက်ကုန်၏။ အကြင်းခြောက်ပါးသောသဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့ ဒီဃကိုရသ၊ ရသက်ဒီဃ၊ ဂရုကိုလဟု၊ လဟုကိုဂမျှ၊ သမ္ဘန္ဓကိုဝေဝတ္ထိတာ၊ဝေဝတ္ထိတာကိုသမ္ဘန္ဓအားဖြင့်ရွှတ်ပိုင်းသော်လည်းကံမပျက်။ ထိုသို့ပင်ကံမပျက်သော်လည်း။ ဗျတ္တေန။ ပေါ ဟုဟောအပ်မူသောကြောင့်ကမ္မဝါစာဘတ်ရွှတ်သောဆရာတို့သည် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ရောက်ကုန်၏။ထိုသို့အကျိုးအပြစ်ရှိသောကြောင့်အာစရိယပရမ္ပရပဝေဏီအာဂဟအားဖြင့်လာသော ပါဠိအရာဝယ် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာကြည့်ရှု၍ ဘတ်ရွှတ်မှုအရာ၌ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းကုန်ပြုအပ်ကုန်၏။ ။ထိုကြောင့်အဋ္ဌကထာထား၌။ ။ဒုရုတ္တံကရောတိတိဇ္ဇေပန အယံဝိနိစ္ဆယော၊ ယောဟိအညသ္မိံအက္ခရေဝတ္တာဇ္ဇေအညံဘဒ်တိ၊အယံဒုရုတ္တံကရောတိနာမ။ တသ္မာကမ္မဝါစံကရောန္တေန ဘိက္ခုနာယာယံ။ ။သိထိလံခနိတာဒ္ဒီဃံရသံ၊ ဂရုကံလဟုကဉ္စနိဂ္ဂဟိတံ။သမ္ဘန္ဓံဝေဝတ္ထိတံဝိမုတ္တံ၊ဒသဒါဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာပဘောဒေါတိ။ ။ဝုတ္တော၊ အယံသုဒ္ဒုဉ္ဇုပလက္ခေတဇ္ဇော။ဇ္ဇေသိထိလံနာမပဋ္ဌသုဝဂ္ဂေသုပဌမတတိယံ။ခနိတံနာမဟေဿဝဒုတိယစတုတ္ထံ။ဒီဃန္တိ ဒီဃေနကာလေနဝတ္တုံ အာဟာရာဒိ။ရသန္တိ တဒေဘဉုပသုကာလေနဝတ္တုံအကာရာဒိ။ ဂရုကန္တိ ဒီဃမေဝ။ ယံဝါအာယာသ္မဟောဗုဒ္ဓရက္ခိတ္ထေဇ္ဇေရသ ယသနက်ဝမတိတိဇဝံသံဃောဂပရံကတွာဝုဉ္စတိ။ ။ဟ္ဂုဓိန့်အပ်၏။ ။ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိဆယ်ပါးအဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၄၁။ ကာရကာနှင့်ကြိယာအဂြောင်းအကျိုးမှတ်ရန်။

ကာရကကားအနက်ကြောင်း။ကြိယာကားအကျိုးဖြစ်၏။ ကာရကဂွေကဂို နှင့်မှကြိယာကိုဖြိုးစေနိုင်ရာ၏။တပြိုင်နက်တည်းမပြိုးစေနိုင်ရာ။ အဘထဲက် သား်းဘလကြိုးဆိုသကဲ့သို့၊ သားနှင့်တူသောကြိယာကားအရင်း။ အဘနှင့် တူသောကာရကကားနောက်ဖြစ်၍လည်းကြိယာကိုမပြိုးစေနိုင်ရာ။

၄၂။ ဂခတ်သုံးပါးမှတ်သားရန်။

သမ္မန်သည် သမာသ်တဒ္ဓိတ်၌သာနှံ၍ အရာကျဉ်းသောဂကြောင့် ဇာတိ ဂခတ်မည်၏။ကရိဏ်း၊သမ္ဗဒါန်၊ အပါဒါန်၊အဓိကရဏာ၊ ၎င်းဂလေးပါးသည့် သမာသ်ဘဒ္ဓိတ်ကိတ်တို့နှင့်သာနှံ၍မကျဉ်းမကျယ်သောဂကြောင့် အာဏာ ဂခတ်မည်၏။ ဘောဂကံကတ္တားသုံးပါးသည် သမာသ် တဒ္ဓိတ် အာချာတ် ကိတ်တို့၌နှံ၍အရာကျယ်ဂသောဂကြောင့်ပိသယျခေကနှင့်တူ၏။

၄၃။ တဒ္ဓိတ်ပဘွဉ်းသကိန်ည်း။

ဝါသိဂဒ္ဓောဒ္ဓိဏာပဘွဉ်းသည်ဝဒ်ဒ္ဓသဟူလေသနှံနက်ဟောဏ်။ အပဘွ ဟူသောကရိဏ်းကိုလည်း ဟောဏ်၊ဟု သဓစခြင်းဂ၊။ ကာဂကောဂလောကန နည်းဖြင့်အလယ်၌သကိသည်။ထိုဇွင်သမ္ဗနုကုအာဒ္ဓာန၊ ကရိဏ်းကိုပဒ္ဓာ နဟောသည်။အဘာယ်သို့သိအပ်သနည်း။ ဂယနဝါ။ပ။ ဏ်ဂကော၊ ဟူဃလော သုတ်။ ဝါဏာပဘွေ၊ ဟူသောသုတ်ဤနှစ်သုတ်ကိုဂထောက်၍သိအပ်၏။ အနို့ကား်းသည် ဟပြိုင်နက်အစာ၊ ဒဏ်ကဲ့ တပြိုင်နက်ဒဲ့ခြင်းဂကြောင့် ကာ ကောဂလောကနနည်းကိုဆရာတို့ဆို၏။ မသဒ်၊ အကြံုများဂလသည်။ ဝိထိအ သို့ကျနိုင်ပါအံ့နည်း။အစာ၊ဒဏ်ကိုတပြိုင်နက်ဒဲ့နိုင်မည်ကဲ့မဆိုနှင့်ဦး။မျက် စိတမှိတ်ကိုကဲ့ဒုဂဟတသိန်းချပ်သည်ဟု သဓမ္မောဒ္ဓါဆိုခြင်းဂကြောင့်၊ ဒုဂါရဂခြံ ပါးဒ္ဓါအာရုံခြောက်ပါးတပြိုင်နက်ပင်ထင်ဂသော်လည်း တပြိုင်နက် တဲ့ချက်် .တည်းခြောက်ဒုဂါရခြောက်ဝိထိမကျ။ လျင်ဂသောကြောင့်သာ တပြိုင်နက်ကဲ့ သို့ထင်သည်။ ။တဒ္ဓိတ်ပဘွဉ်းသကိန်ည်းပြီး၏။

၄၄။ ပစ္ဆာသုံးပါးအထူး။

ပစ္ဆာနိုးပစ္ဆာသည်း၊ ဆွမ်းပစ္ဆာသည်း၊ သန္ဓေါပစ္ဆာသည်း အဘယ်သို့ထူးသနည်း။ ပစ္ဆာနိုးပစ္ဆာသည်းသည်။ပဋိပ္ဖဖလံဇေတီဇေတဝနသွဲတိပစ္ဆယော။ ကြောင့်။ မည်၏။ပဋိဇရုံးဂိုသောဇုဓာတ်၊ဇောတ်လည်းဟူ။အပစ္ဆာသာသည်း။အပါဒါနသာဓန။ ။ဆွမ်းပစ္ဆာသာသည်းကား။ဗိတိကရဏတ္တာ၊ဟုဝိဂြိဟ်ပြုသောကြောင့်၊ဗိတိ ကရောတိတိပစ္ဆယော။ကြောင့်။ မည်၏။ ဇောတ်၊ ဇုဓာတ်၊ အယဒၶာတ်။ ၎င်းပစ္ဆာသည်းပင်။ ကတ္တုသာဓ်။ဝါ၊ကရဏသာဓ်။ဗိတိဇရုံးဂိုသောဟုဆိုလေ။ ၊သန္ဓါကျမ်းပစ္ဆာသည်းကား။ပဋိဝိသုံအဇ္ဈဝတ္ထုတိတိပစ္ဆယော။ ကြောင့်။မည်၏။ ပဋိဇရုံးဂိုသောဇုဓာတ်။၎င်းပစ္ဆာသာသည်း။ကတ္တုသာဓ်။သံပျင်။

၄၅။ ဇကဇဉာအပဇ္ဇေါဇကေစိသုံးပါးအထူး။

ကျမ်းဆရာတို့ဇကဇွေဆိုလျှင်ကံ့ယ်နှင့်အတူ။အပဇ္ဇေဆိုလျှင်ဆရာတူ။ ကေစိဆိုလျှင်ကံ့ယ့်ဇအာက်ယုတ်။

၄၆။ ဗိသယသုံးပါးအထူး။

ဗိသယသုံးပါးအထူးကား။တဝါကျနှစ်ဝါကျခြား၍ဖြင့်ကံ့စွဲလျှင်ပက္ကနာ ဗိသယမှတ်။ တဝါကျနှစ်ဝါကျခြား၍ ကြဲယောက်ံ့စွဲလျှင် အနုဘူတဗိသယမှတ်။တဝါကျနှစ်ဝါကျမခြားဘဲဖြင့်ကံ့စွဲလျှင်အစွဲပဒင်းလင်းရှိမှု၊ပသိဒ္ဓဗိသယမှတ်။ ။ဗိသယသုံးပါးအထူးပြီး၏။

၄၇။ နာမ်အဆုံးအဖြတ်။

အဇ္ဈတ္တနမကိတ်နာမံ၊စိတ်ဇေတသိက်ရေ၏။ အတ္တနိစဇ္ဈတ္တနာမေကိတ်နာမံ၊စိတ်ဇေတသိက်နိဗ္ဗာန်ရေ၏။ ဤဝိဂြိုဟ်အားလျော်စွာ။ နာမာဓမ္မာဟူသော ပုန်းအရ စိတ်ဇေတသိက် နိဗ္ဗာန်သည် နာမ်မည်ရင်းပင်။ သန္ဓါဆရာတို့ကလည်းဇင်းဝဂြိုဟ်အားလျော်စွာသန္ဓါရုပ်ကိုနာမ်ဟုခေါ်သမှတ်၏။ဝိဂြိုဟ်အားလျော်စွာနာမ်မည်ခဲ့သော် သန္ဓါရုပ်သည်အဘယ်အနက်သို့ ညွတ်သနည်း။ ကမ္မာဥိုးသူလူပညာရှိတို့သည်ဖြင်းကိုမြင်လျှင် ဤသတ္တဝါသည်ဗျ၊ပုဇ္ဇာကို စွဲ၍အဘယ်မည်သောသညာကိုပြုပါရအံ့နည်းဟု ကြံစည်သည်ရှိသော်၊ဤသတ္တဝါကားဘပါးသောသတ္တဝါတို့ထက်စားခြင်းလွန်ကဲသည်ဖြစ်၍အသ

ဟုခေါ်ဝေါ်ကောင်းဏ်ဟုနှလုံးပိုက်၍၊ အသဟုခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြဏ်။ထိုအခါမိမိ၌ စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် အသဿဒ္ဓါ ဖြစ်လေရကား အကြောင်း ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အနက်သို့ညွတ်ဏ်ဟူသော အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သောအသဿဒ္ဓါ၌တင်စား၍ ကာရကဟုပစာအားဖြင့် အသဿဒ္ဓါသည် အနက်၌ညွတ်သည်ဟုဗျုပ္ပတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သင့်ရကားသဒ္ဒါရုပ်သည်ဧရုးဝိဂြိုဟ်အားလျော်စွာနာမ်မည်ဏ်။ ဝဒန္တံကဲ့ရည်သည်။ ။နောက်ဗျုပ္ပတ်၌အငြိပါယ်ကား။ ဟဉ်းသေးယောကျားသည်မြင်းကဲ့ကိုင်၍နေစဉ်၊ တဉ်းသောသူက၊ အသံအာနေဟဲ့ဟုဆိုသည်ရှိသော်၊ ဤသူသည်ငါကိုင်သောမြင်းကို ပင်ဆိုသတည်းဟုနှလုံးပိုက်၍ ထိုသူ၏စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် အသဿဒ္ဓါညွတ်ဏ်။ ၎င်းစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို အသဿဒ္ဓါသို့ညွတ်စေ၍၊ မြင်းဖြဲဗ်တည်းဟူသော အနက်ကဲ့မိမိဟူဆိုအပ်သော အသဿဒ္ဓါသို့ ညွတ်စေသော်လည်း ၎င်းစိတ္တုပ္ပါဒ် အသဿဒ္ဓါတို့သည်အာရုံအာရမ္မဏိကအကြောင်း အကျိုးဖြစ်သင့်ရကား အာရမ္မဏိကအကျိုးစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကဲ့မိမိ၌ညွတ်စေသည် ကိုအကြောင်းဖြစ်သော မြင်းဖြဲဗ်တည်းဟူသောအနက်ကဲ့မိမိသို့ ညွတ်စေဏ်ဟုတင်စား၍ ဖလူပစာရအားဖြင့်အဿဿဒ္ဓါသည်လည်း ဝိဂြိုဟ်အားလျော်စွာ နာမ်မည်သတည်း။ သုဏန်ကိုရည်သည်။ ။နာမ်အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၄၈။ နှဲည်းလေးပါးအထူး။

ဧကတ္တနည်းနာနတ္တနည်း၊ အဗျာပါရုနည်း၊ ဧဝံဓမ္မတာနည်းဟူ၍ လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့ဝယ် အကြောင်းအကျိုး စပ်သည်ဖြစ်၍ မပျက်သောဟုတည်းသော သန္တာန်၌ဖြစ်ခြင်းသည် ဧကတ္တနည်းမည်ဏ်။ ပြဿဂ်ကား။သုမေဓဘူဟောဘဂဝါ၊စသည်ဘည်း။သုမေဓာဖြစ်သောအကြောင်းဇာတ်နှင့်ဘုရားဖြစ်သော အကျိုးဇာတ်သည်ဟုတည်း စပ်သောကြောင့်ဧကတ္တနည်းမည်ဏ်။ထိုကြောင့်။ ။ဟောတုဖလသမ္ဘန္ဓေနသန္တာနသဒ္ဒေနုပစ္ဆေဒတော် သန္တတိဝိယအနုပစ္ဆိန္နဝသေန ပဝတ္တောဓမ္မသမူဟောဧကတ္တနယောနာမ။ ဧကေနာကာကာရေနပဝတ္တတ္တာသဒ္ဒေဝိဟိဟောတုဖလအသမ္ဘန္ဓာနာနာသန္တိတိ။ ။ဟုမိန့်ဏ်။ ။မိမိတို့ဏ်အကြောင်းတို့ကြောင့်အထူးထူးသောအကျိုးတို့ဏ်ဖြစ်ခြင်းသည်ပင် နာနတ္တနည်းမည်ဏ်။ပြဿဂ်ကား။ ကုသလာကုသလေဟိဝိပါကဓမ္မာ၊ စသည်တည်းကုသိုလ်အကုသိုလ်ဟူသောအကြောင်းဟူရားလည်းကသန္တာန်၊ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော

ဝိဟါက်လည်းတသန္တာန်။ဤသို့အကြောင်းအကျိုးပြုး၍ ဖြစ်သောကြောင့်နာ
နတ္တာမည်၏။ ။ထိုကြောင့်။ သကသကပစ္စယေဟိတိ အတ္တာနောအတ္တာနော
ပစ္စယေဟိ နာနာဓမ္မာနုပ္ပဒ္ဓန္တိ။ နာနတ္တဓမ္မာနံပဝတ္တနတော်ဝါတိ သောဇဝန
ယောနာနတ္တနယောတိဝေဒိတဗ္ဗော။သဗ္ဗေဝိဟိဓမ္မာပစ္စယဟောဘိန္နာတိ။ ။
ဋီကာ။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောဘရားတို့၏ အလိုသို့မလိုက်ဘဲ ဗျာပါရကင်း
လျက်ဖြစ်ခြင်းသည်အဗျာပါရနည်းမည်၏။ ပြဿဂ်ကား။ ပဋ္ဌဝိညာဏ်သမ္ပ
ဋိစ္ဆနံသန္တီရဏံ၊စသည်၌ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနကင်္ခါ၏အခြားမဲ့၌ပဋ္ဌဝိညာဉ်ဖြစ်ပါ
ဟုဗျာပါရမပြု။မဖြစ်နှင့်ဟုဗျာပါရလည်းမပြု။ ဤသို့ဗျာပါရကင်းလျက်ဖြစ်
သောကြောင့် အဗျာပါရနည်းမည်၏။ ။ထိုကြောင့်။ ။တဒုပ္ပန္နာနံဓမ္မာ
နန္တိသကသကပစ္စယေဟိပဝတ္တာနံဓမ္မာနံ။ အဝသပဝတ္တိဘာဝေါပနဗျာပါ
ရရဟိတတ္တာ နိဗျာပါရတာယအဝသဝတ္တိဘာဝအဗျာပါရောတိအဗျာပါရန
ယောတိဝုဿတိ။ ။ဋီကာ။ ။ထိုသို့အကြောင်းနှင့်လျော်စွာထို့သို့သောအ
ကျိုး၏အဖြစ်သည်ပင်ဇဝံဓမ္မဟာနည်းမည်၏။ ပြဿဂ်ကား။ ဇိဇ္ဈတောအာဂံ
ရောတိ၊စသည်တည်း။ဇိဇ္ဈတောဟူသောအကြောင်းနှင့်လျော်စွာ အာဂံရစ
သောအကျိုး၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ဇဝံဓမ္မဟာနည်းမည်၏။ ။ဤကြောင့်။ ။
တံတံဌာနာနုရူပေနာဇ်ဝံတံကာရဏာနုရူပေနဝံတံဖလာနုပ္ပတ္တိန္တိ။ ဇဝံဟံဝိ
ပါကပဝတ္တနံဇဝံဓမ္မတာနယန္တိဝိညေယျံ။ ။ဋီကာ။ ။နည်းလေးပါး အာ
ထူးပြီး၏။

၄၉။ အာဝဇ္ဇိအာထူးအပြား။

အာဟူသောအာဝဇ္ဇိသဒ္ဒါသည်။ဝိဇ္ဇမာနာဝဇ္ဇိ၊ဂယ္ဟမာနာဝဇ္ဇိ၊ဟူ၍နှစ်ပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့ထဲတွင်၊ဒါပါဒုလိုက္ကံတို့ဝဇ္ဇောဒေဝေါ၊ စသည်ကား
ဓိဃဘာဝနာခြင်း ကြံယာသည် ပါဒုလိုက်ပြည်ကို အပပြု၍ ပိုင်းခြားသော
ကြောင့်၊ ဝိဇ္ဇမာနာဝဇ္ဇိမည်၏။ အနာဝိဇ္ဇိလည်းမည်၏။ အာဇြိဟွလောကာ
သဒ္ဒါအာဒ္ဒ ၂ကွဘော၊ စသည်၌ကားအသံ၏တက်ခြင်း ကြံယာသည်ဖြပယွဲ့
ပြည်ကိုအတွင်းပြုလို၍ပိုင်းခြားအပ်သောကြောင့် ဂယ္ဟမာနာဝဇ္ဇိမည်၏။အာ
ဘိဝိဇ္ဇိလည်းမည်၏။ ဤ၌အနာဘိဝိဇ္ဇိကြံယာသည် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ပြား
ပုံကား။ ပါဒုလိုက္ကံကားနှံ့ရာဖြစ်သောကြောင့်ဝိသယမည်၏။ အာသဒ္ဒါ
ကားနှံ့ခြင်းအနက်ရှိသောကြောင့် ဝိသယီမည်၏။ ဒေဝေါကားပိုင်းခြားရာမ
နှံ့သောကြောင့်ဝိသယိကမည်၏။ဝုဒ္ဓောကားနှံ့၍မဘည်တတ်သောကြောင့်
ကြံယာမည်၏။ဤနည်းကိုမှီ၍အာဘိဝိဇ္ဇိလည်းကြံလေ။

၅၀။. မှတ်သားရန်အထူး။

မာနပစ္စည်း၊အန္တာပစ္စည်း၊ဝန္တုပစ္စည်း၊ဂင်းပစ္စည်းအဆုံးရှိသောပုဒ်နှင့်သ
မာသ်မဖြစ်။ ။တဝေတုံစသောပစ္စည်းတို့ကိုကစ္စည်းဆရာဉာဿဆရာအ
လိုအားဖြင့်ကာလသုံးပါးဝယ် ကတ္တားအနက်၌စီရင်ကုန်၏။ မောဂ္ဂလာန်ဆ
ရာအလိုအားဖြင့် ဒံနာဂတ်ကာလဝယ်ဘောအနက်၌စီရင်အပ်ကုန်၏။ ဂင်း
ပစ္စယန္တပုဒ်တို့နောင်ဉာဿဆရာအလိုအားဖြင့် နာမ်မဲ့သောကြောင့်ဝိဘတ်
မဲ့ကိုကောင်း။ရူပသိဒ္ဓိဆရာအလိုအားဖြင့် နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ နိ
ပါဘ်ပုဒ်နောင်လည်း။ကတောစ။ပ။ယောဟူသောသုတ်၌စသဒ္ဒါဖြင့်ဝိဘတ်
သက်ရုံ၏ဟုပရိဘာဝ်သာလာသောကြောင့်ပဌမာဝိဘတ်သက်၍ .ခ္ဆုလေရာ
ဏ်။။မောဂ္ဂလာန်ဆရာအလိုအားဖြင့်သမ္ဗဒါန်အနက်ဖြစ်သောကြောင့်စတုတ္ထိ
ဝိဘတ်သက်၍ခ္ဆုလေရာဏ်ဟု နာနာနယကောဝဒသဒ္ဒါဝဒူတို့သည် မိန့်ဆို
ကြလေကုန်၏ဟူလို။ ။သင်္ကရိုင့်ကျမ်း၌အမည်အားဖြင့်ထိုမာနပစ္စည်း၊
အန္တာပစ္စည်းတို့တွင်အန္တာပစ္စည်းသည်ကတ္တားအနက်၌သာသက်ခြင်းကြောင့်
ပရဿပုဒ်မည်၏။မာနပစ္စည်းသည်ကားဘောဝကံ၊ ကတ္တားသုံးပါးသောအ
နက်၌ဖြစ်သောကြောင့်အတ္တနောပုဒ်မည်၏။ ။ဤကြောင့်။ မဏိဒီပ၌။မာန
ပစ္စည်းကိုအန္တာပစ္စည်းပြန်သည်ရှိသော်အတ္တနောပုဒ်ကဲ့ ပရဿပုဒ်ပြန်သော
သုတ်ဖြင့်ပြန်ဒေ၀ဏ်၏ဟုဆို ခဲ့၏။

၅၁။ ဇေဝ္ဇဖလ-အညတ္ထာပေါဟာနနည်းနှစ်ပါးအထူး။

ဇေဝ္ဇဖလနည်းအညတ္ထာပေါဟာနနည်း နှစ်ပါးတို့တွင်စောဒကဆရာတို့
အားကြိုးစွာလှုပ်ချောက်ချားမည့်နေရာမှာ၊ဇေဝသဒ္ဒါကိုထားရသည်။ စောဒ
ကဆရာတို့ မလှုပ်ချောက်ချားမည့်နေရာမှာ မိမိပုဒ်ရင်းအတိုင်းပင် ထားရ
သည်၊ဤသည်လျှင်နှစ်ပါးတို့၏အထူးတည်း။

၅၂။ လက္ခဏာ၊လက္ခ၃နှစ်ပါးအထူး။

လက္ခဏာ၊ လက္ခ၃နှစ်ပါးတို့၏အထူးကား။ လက္ခဏာလည်း အင်ကြောင်း၊
လက္ခ၃လည်းအင်ကြောင်း။ထူးဘွယ်မရှိတကား။လက္ခဏာကားထင်သောကာ
လဖြင့်မထင်သောကာလကိုမှတ်သည်။ လက္ခ၃ကားမထင်သော သဘောဖြင့်
ထင်သောသဘောကိုမှတ်သည်။ဤဝါဒသည်လျှင်အထူးတည်း။

၅၃။ အနာဒရအာဆုံးအဖြတ်။

ရဒဓတောဒိသော။ဒါရကဿသသူငယ်ကို။အစ္စာသယံ၊ သတ္ထိသားအလို ကို။အနာဒရိဘွာ၊မရိသေမူ၍။ပဗ္ဗဇိ၊ဏ်။ ကျေဒအောင်စံထားအနက်။ ။တာ နည်း။ဒါရကဿသည်။ရဒဓတောဒိစည်။ဇနော၊ အဘဖြစ်သောသူသည်။ပဗ္ဗ ဇိ၊ ဏ်။ ။ပဗ္ဗဇိ ကြိယာသည်ပင်လျှင် အနာဒရတည်း။ ။အဘဲ့ကြောင့် နည်းဟူမူကား။ ကြံယာပြိုင်သည်ကဲ့ အနာဒရဟု ခေါ်ဝေါ်သောကြောင့် တည်း။ အဘဏ်၏ရေဟန်းပြုခြင်း ကြံယာသည်လည်း အဘကို ကြေကွဲလွန်း ဆွတ်၍သားငိုသည်ရှိသော်၊ထိုသားငယ်အလိုအားလျော်စွာ စိတ်ပြေရုံမျှငဲ့ စကောင်းလျက်ရက်စက်စိမ်းကားသားငိုသည်ကဲ့အလေးမပြုလျှင်။ဇွတ်ပင် မကြင်မနာ်မငဲ့မကွက်တောထွက်ရကားသားငိုခြင်းကြံယာနှင့်ပြိုင်ကြ၍ အ နာဒရဖြစ်သည်။ ။ဟရားဧဟာစည် စကားပြောဆိုခြင်းသည် ဝမ္မအဂါရ ဝဖြစ်ဏ်။ ၎င်းဆရာဥပဇ္ဈာယ်ကျိန်းစဉ်ကျင်းကဲ့ဖြည်အောင် နင်းခြင်းသည် အနာဒရဖြစ်ဏ်။ထိုကဲ့သို့သားငိုစဉ်ဖွတ်ရေဟန်းပြုခြင်းသည်လည်း အပြိုင်ကျ ၍လောကဝေါဟာရအားဖြင့်အနာဒရဆိုသဟည်း။သားကဲ့ဝေါက်ငန်းရိုက် နှက်ဘစုံဘချက်ပြုသောကြောင့်အနာဒရမဆိုလို။ ထိုသို့သောအနာဒရကြံ ယာဏ်ဘည်ရောဖြစ်သော ဇနေဟူသောကတ္တားသည် အနာဒရဝန္တမည်ဏ်။ ထို့ကြောင့်ဇနောကားအနာဒရဝန္တနိဒ္ဒေသလည်းမည်ဏ်။ ပဗ္ဗဇိကားအနာဒ ရနိဒ္ဒေသလည်းမည်ဏ်။ဒါရကဿကားလက္ခဏာနှိုင်းနိဒ္ဒေသလည်းမည်ဏ်။ရ ဒဓတောကားလက္ခဏာနိဒ္ဒေသလည်းမည်ဏ်။ ဇနောကားလက္ခဏာနှိုင်းနိဒ္ဒေသ လည်းမည်ဏ်။ပဗ္ဗဇိကားလက္ခဏာနိဒ္ဒေသဝေည်း။ဤသို့လည်းဆိုဏ်။ ဆိုသော် လည်း၊ကာလဘာဝေသုစ၊သုတ်ဖြင့်သတ္တမီကဲ့မသက်အပ်။အနာဒရဆင်ရ ကား၊အနာဒရေစ၊ သုတ်ဖြင့်သာဆဋ္ဌီသတ္တမီသာယထာရဟသက်အပ်ဏ်။ အနာဒရမရှိဘဲလျက်လက္ခဏာမျှသာရှိသောအရာ၌သာ၊ ကာလဘာဝေသု စ၊သုတ်ဖြင့်သတ္တမီသက်အပ်ဏ်။အနာဒရအနုကဲ်လက္ခဏာအနက်ရှိရော၌လက္ခ ဏာကိုမစွဲ၊အနာဒရကိုစွဲရကား၊အနာဒရေစ၊ ဖြင့်သက်အပ်ဏ်။ ဆို့ကြောင့် ပဗ္ဗဇိပဟူသောအနာဒရကြိယာကိုစွဲ၍၊ကြံယန္တရောပနလက္ခဏာဝန္တ၊ အနာဒ ရဝန္တ၊ အနာဒရိယာဝါစိဖြစ်သော ဒါရကလိင်မှနောက်၌ ဆဋ္ဌီကိုသက်လို လတ်သော်၊ပဋ္ဌာနာပဋ္ဌာနေသုပဋ္ဌာနေဂဟိတောအပဋ္ဌာနမ္ပိဂဟိတမေဝ။ ဟူ သောပရိဘာသာလာသောကြောင့်အပဋ္ဌာနဖြစ်သော ကြံယန္တရောပနလက္ခ ဏာဝါစိဂုဒန္တလိင်မှနောက်၌လည်း၊အနာဒရေစ၊ ဖြင့်ပင်ဆဋ္ဌီကိုသက်အပ် ဏ်။ ။အနာဒရအဓိဋ္ဌာန်းအဖြတ်ပြီး၏။

၅၄—အဘူတဝါဒလွှောအဆုံးအဖြတ်။

၅.၄။ အဘူတတလွှောအဆုံးအဖြတ်။

အဘူတတလွှောဟူသည် အခိုက်အတန့် အထူးဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော ဝတ္ထု၏ထိုထင်ရှားမရှိသောဘောင်ပြန်သော အခိုက်အတန့်အထူးဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည် အဘူဘာဇာလွှောမည်၏။ ထို့ကြောင့်ဦးကာဠိ။ ။အဝတ္ထာဒေသော အာဝတ္ထာပိသေသေနအဘူတသဿ အဇာဟသဿ အသန္တသဝတ္ထုနောတံသဘဒ္ဒေနပဇ္ဇာသမ္ဘဒ္ဓမာနေနဝိကာရဘူတေန အာဝတ္ထန္တရေန ဘဝနံပဝတ္တန်အဘူဘတလွှာဝေါ်။ ဟူသော်ပါဠိကိုမိန့်။ ။အနတ္တံ၊ သင်မဟုတ်သောသူသည်။တွံဘဝတိ၊သင်ကဲ့သို့ဖြစ်၏။ အနဟံ၊ငမဟုတ်သောသူသည်။ အဟံဘဝတိ၊ငါကဲ့သို့ဖြစ်၏။အသုက်ံ၊အဖြူမဟုတ်သောဝတ္ထုသည်။သုက်ံကရောတိ၊အဖြူကဲ့သို့ပြု၏။သုက်ီကရော၊အဖြူမဟုတ်သောဝတ္ထုသည်အဖြူကဲ့သို့ပြုတတ်သည်။အသုကော၊အဖြူမဟုတ်သောဝတ္ထုသည်။ သုကောဘဝတိ၊အဖြူကဲ့သို့ဖြစ်၏။ သုက်ီဘဝတိ၊အဖြူမဟုတ်သောဝတ္ထုသည် အဖြူကဲ့သို့ဖြစ်၏။အသုကော၊ အဖြူမဟုတ်သောဝတ္ထုသည်။ သုကောသိယာ၊ အဖြူကဲ့သို့ဖြစ်ရာ၏။.သုက်ီသိယာ၊ အဖြူမဟုတ်သောဝတ္ထုသည် အဖြူကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ၏။။ ။ဤသည်ကားအနက်။ ။အဘူဟတလွှာဝေကရာ ဘူသယောဂေါ်ကာရာစိ၊ဟုံ၍ဂုင်း။ ဝိကာရဝါစိသဒ္ဒဘောစိပစ္စယော၊ဟု၍ဂုင်း။သဒ္ဒါကျမ်းဆရာတို့မိန့်ဆို အပ်သည်နှင့်အညီ။အဘူဟတလွှာအနက်၌ ကရုဓာတ်ဘူဓာတ်အသဓာတ်နှင့်ယှဉ်သည်ရှိသော်။ဝိကာရ စိသဒ္ဒါနောက်မှစိပစ္စည်းသက်ရာသောဥဒါဟရဏ်ကို ထုတ်ဆောင်၍ပြဘော်မူလိုသော ကစ္စာယနသဒ်ရင်ုကာဆရာသည်။ အသုက်ံသုက်ံကရောတိတိသုက်ီကရော။ပ။သုက်ီသိယာ၊ဟူသောပါဠိကိုမိန့်အပ်သတည်း။ထိုသုံးပါးတို့တွင်၊ အသုက်ံသုက်ံကရောတိတိသုက်ီကရော၊ ဟူသောပြယုဂ်၌ အဖြူမဟုတ်သောဝတ္ထုသည် အဖြူမဟုတ်သေသ်လည်းအဖြူကဲ့သို့ဘေးက်ပြန်သောအခိုက်အတန့်ရှိသော ဝိကာရဝါစိဖြစ်သောသုက်ကသဒ္ဒါနောင်စိပစ္စည်းသက်၍သုက်ီကရောဟု၊ ဂ်ာရဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာစိပစ္စည်းသက်ရာသောဥဒါဟရဏ်ဘည်း။ဘူဓာတ်အံသဗာတ်နှင့်ယှဉ်ရာ၌လည်း ဤအတူ မှတ်အပ်၏။ ။စိပစ္စည်း မသက်မူ၍ စိပစ္စည်းအနက်ဖြစ်သော၊အဘူတတလွှာအနက်၌ ထုတ်ပြအပ်သော့အနတ္တံတွံဘဝတိ၊အနဟံအဟံဘဝတိ၊အစရှိသောဥဒါဟရဏ်၌။တုမှယော၊အမှယော၊အားဇလျှာစွာမဏ္ဍိမပုရိသ၊ဥတ္တမပုရိသ်အားဖြင့်၊ တွံဘဝသိ၊အဟံဘဝါမိ၊ဟုမဏ္ဍိမပုရိသ၊ဥတ္တမပုရိသမသက်မူ၍။ တွံဘဝတိ။ အဟံဘဝတိ

ဟုနာမယောဂပဌမပုဂိုလ်ကိုအဘဲ့ကြောင့် သက်အပ်လေသနည်းဟု၊ တစုံတယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်စောဒနာငြားအံ့။ ဤထွန်ဒိဗ်ဌဳတမှမှေ၊ နသကာပုဂိုသာသိယုံ၊ဟုကဿာယနသာရဆရာဆိုသောကြောင့်၊ မဇ္ဈိမပုဂိုလ်ဥတ္တမပုဂိုလ်မသက်မူ၍ ပဌမပုဂိုလ်သာ သက်ရသဘည်း။ ။အဘဲ့ကြောင့် တုမှယောဂ၊ အမှယောဂနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်လျက်၊ မဇ္ဈိမပုဂိုလ် ဥတ္တမပုဂိုလ်မသက်မူ၍ ပဌမပုဂိုလ်သာသက်ရလေသနည်းဟုစောဒနာငြားအံ့။ တုမှအမှသဒ္ဒါတို့၏ တုမှအမှအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ထိုတုမှအမှသဒ္ဒါတို့၏ ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သဘောဖြင့်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည့်အဖြစ်သည် အကယ်၍ရှိ၏ ရှင့်၊ ထိုသို့ပင်ရှိငြားသော်လည်း၊ တုမှ အမှ သဒ္ဒါတို့၏ သင်မဟုတ်သော်လည်းသင်ဟူသောအခိုက်အတန့်၊ ငါမဟုတ်သော်လည်းငါဟူသောအခိုက်အခါဝန်အားဖြင့်ဝေါဟာရပြုနိသည့် အဖြစ်ဖြင့်မပြဋ္ဌာန်း။ ထိုသို့မပြဋ္ဌာန်းသော ကြောင့်မဇ္ဈိမပုဂိုလ်ဥတ္တမပုဂိုလ်တို့သည်မဖြစ်ကုန်ဟု ဖြရာ၏ဟူလို။ ။ထို့ကြောင့်။ ။တုမှမှာနံတုမှအမှဘာဝဥတ္တိဆိုတာ၊ဟောသံပနတုမှမှာနံယဒိဝိယ ထာသဘာဝေနပဋိဃာနကိုအထိ၊ဘထာဝိဝိဂေါဒါဘာဝေနအဥ္ဇာနနိတ္တာနမဇ္ဈိမုတ္တမပုဂိုလာဒေါသာဒိနိဘာဝတ္တံ၊ ကိုးခါ။ ။အတူတူတွေ့ရှောအဆုံးအဖြတ်ပြီး၏၊

၅၅။ ဝိဓေယ်သနှ-ဝိဓေယျနှစ်ပါးအတွဲ

ဝိဓေယ်သနှဝိဓေယျနှစ်ပါးတို့ကား အဘာပယ်သို့ထူးသနည်း။ ဘေဒဒေါဝိဓေယ်သနှံ၊ ဘေဒ်ဝိဓေယျံ၊ အစရှိသောဂါထာကို ကဿာယနသာရဆရာခံတို့သောကြောင့်အထူးပြုဟာတ်ဆိုသောအနက်ရှိသော်ငှံသည်ဝိဓေယ်သနှမည်၏။ အထူးပြုအပ်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်သည် ဝိဓေယျမည်၏။ ထိုဝိဓေယ်သနှ၊ ဝိဓေယျနှစ်ပါးတို့သည် ဘိန္နဋ္ဌာနမဖြစ်၊ တုလျဉ်းဖြစ်အံ့၊ ဝိဓေယ်သနှသည် မျှားသောအားဖြင့် ဝိဓေယျ၏လိင်၊ သဒ္ဒါ၊ ဝိဘတ်ကိုယူတတ်၏။ ဘိဓေယျာ၊ဟုဆိုသောကြောင့် အပ္ပကအားဖြင့်မယူသောအရာလည်းရှိသေး၏၊ဝိဓေယျသည်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အံ့၊ဝိဓေယ်သနပုဒ်သည်ပုဂ္ဂိုလ်။ဝိဓေယျပုဒ်သည် ဧကဝုစ်ဖြစ်အံ့၊ဝိဓေယ်သနပုဒ်လည်းဧကဝုစ်။ ဝိဓေယျပုဒ်သည်ပဌမာဝိဘတ်ဖြစ်အံ့၊ဝိဓေယ်သနပုဒ်လည်းပဌမာဝိဘတ်နှင့် ယှဉ်ဖြတ်တည်း။ ထိုဝိဓေယ်သနှ၊ဝိဓေယျနှစ်ပုဒ်ဘို့၏လိင်၊သဒ္ဒါ၊ဝိဘတ်အားဖြင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို၊ နီလောပနော့အစရှိသောပုဒ်တို့ကိုမှီ၍သိအပ်၏။အပ္ပကအားဖြင့် မယူသည့်အဖြစ်

ကို။ ဝိသဘိပုရိသာ။ ဝိသတဲ့ကြောင်းစိတ္တာနု၊အစရှိသောပြဟ္မဉာဏ်တို့ကိုမှီ၍ သိအပ်၏။အဘယ်သို့သိအပ်သနည်း။ဝိသတိကား ဇာတ်ဆိုလိုင်းကဝစ်၊ ပုရိသာကားပုဂ္ဂိုလ်ဗဟုဝစီ။ဤသို့လိုင်းသဒ္ဒါ၊ဝိဘတ်အားဖြင့် မတူသည်ကိုပင်မယူဟူ၍ဆိုလေသည်။ ။ဝိသတိ၊နှစ်ဆယ်သော။ပုရိသာ၊ယောကျ်ားဘို့သည်။ ဝိသတိ၊နှစ်ဆယ်သော။ကြောင်းစိတ္တာနု၊ကြောင်းစိတ်တို့သည်။ ။ဤကားအာနုကာ။ ။ဝိသေသနု၊ဝိသေသျနှစ်ပါးအထူးဤတွင်ပြီး၏။

၅၉။ ဥပါယ-ဥပေယျနှစ်ပါးအထူး။

ဥပါယ၊ ဥပေယျနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား။ ဂုဏ်ကြီးစွာ ယူပြီး၍ စွန့်အပ်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်သည် ဥပါယမည်၏။ ထိုဥပါယဖြင့်. ပြီးစေအပ်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်သည် ဥပေယျမည်၏။ ထိုနှစ်ပါး တို့တွင် ဥပါယသည်ဝိသေသနမည်၏။ဥပေယျသည် ဝိသေသျမည်၏။ စွန့်အပ်ပြီးစေအပ်သည့်အဖြစ်ကို။နိဒ္ဒေါပဒေါ၊နိလုပ္ပလံ၊ အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌ သိအပ်၏။ အဘယ်သို့သိအပ်သနည်း။ဝိသေသနဝုဒ်ဟူသမျှသည် မိမိအနက်ကိုဂုဏ်ကြီးစွာ အပစ္စာန အားဖြင့် ပေါ်ပြီးမှ၊ ဝိသေသျဝုဒ် အနက်ကိုသော ပစ္စာနအားဖြင့် ပေါ်ပြီးတတ်သည်း။ ။ထိုကြောင့်ဋီကာ၌။ ။ဥပ်ဒိယတူဗ္ဗေ ဂဟေတ္တာ ဟေယျာစာဂတ္ထော ဥပါယောနာမ။ ဘေနဥပါယေနသာဓိယံ သာဓေတဗ္ဗေ မတ္ထံဥပေယျံနာမာတိ။ ဥပါယောတိဝိသေသနံ၊ ဥပေယျမိတိ ဝိသေသျံ၊ ယထာနိလောပဒေါ၊နိလုပ္ပလမိတျာဒိ။ ။ဥပါယဥပေယျနှစ်ပါးအထူး ဤတွင်ပြီး၏။

၅၇။ မာန၊အန္တပစ္စည်းသက်ရာကာလအထူး။

မာနန္တာဝတ္တမာနေစ၊လက္ခဏေဟေတုကေ သိယုံ။ဟု ဆိုသောကြောင့်။ မာန၊အန္တဟုဆိုအပ်သောကိုးတ်ပစ္စည်းတို့သည် ဝတ္တမာန် အနက်၊ လက္ခဏာအနက်၊ ဟိတ်အနက်၌ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ကိတာ ဓာတ္ထုထုသမ္ဗန္ဓေ၊ဟောန္တိကာလန္တရေသုပိ။ဟုဆိုသောကြောင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောမာနပစ္စည်း၊အန္တပစ္စည်းဘို့သည်ဓာတ်တပါးအနက်နှင့်စပ်သည်ရှိသော်ကာလတပါးတို့၌၌လည်းဖြစ်ကုန်သေး၏။ ပြယုဂ်ကား၊ ဘုဥ္ဇန္တာဂမိသန္တိ၊ အစရှိသည်တည်း။ ။ဘုဥ္ဇန္တာ၊ စားလတ္တံ့ကုန်သည် ရှိသော်၊ ဂမိသန္တိ၊ သွားကုန်လတ္တံ့။ ။ဤကားအနက်။ ။အခဲ့ကြောင့် ဝတ္တမာန် အနက်၌ဖြစ်

သောအန္တပဉ္စကွန်းသည်ဂမုဓာတ်အနက်ဖြစ်သော် အနာဂတ်ကာလဦးဖြစ်သ
နည်း။ကိတ်ကားဝိသေသန၊အာချာတ်ကားဝိသေသ။ ဝါကျဖြစ်ထိုအာချာတ်
ပြဋ္ဌာန်းသည့်အဖြစ်ကြောင့် ဝိသေသန၊ဝိသေသျနှစ်ပါးတို့တွင် ဝိသေသန
သည်ဝိသေသျကာလသို့အစဉ်လိုက်အပ်၏။ အဘဲ့ကြောင့်လိုက်သနည်း။ဝိ
သေသျ၏ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့်တည်း။ ထိုစကားသင့်စွ။ အပဋ္ဌာန၏ပဋ္ဌာန
သို့အစဉ်လိုက်ခြင်းကိုဟောအပ်၏။ ။ထို့ကြောင့်။ ။ဘာကြ်ကိုတော ဝိ
သေသနံ၊ အာချာတံဝိသေသျံ၊ပ။ အပဋ္ဌာနသဟိပဋ္ဌာနာနုဂတံ ဥစ္စိတံဟူ
သောပါဠိကိုမိန့်။ ။မာနုပစ္စည်း၊ အန္တရပစ္စည်းတို့၏လက်ရာကာလအာဆူး
ဤထွင်ပြီး၏။

၅၀။ ကိတ်ပစ္စည်းအဘိဓေယျလိင်သို့လိုက်ပုံ။

ကိတာဂတိဓေယျလိင်္ဂါ၊ ဟု ဆိုသောကြောင့်၊ ကိတ်ပဒဉ်းတို့ မည်
သည့်ဟောအပ်သောအနက်၏လိင်သို့လိုက်၍ဟောအပ်သောအနက်သည်
ပုလ္လိင်ဖြစ်အံ့၊ကာရကောပုဂိုလော်ဟူ၍ထိုလိင်ဖြစ်အံ့၊ ကာရကာဇ္ဇထို
ဟူ၍ထိုလိင်အာဖေျာ်စွာကာရကောကာရကာ၊ ကာရဝဒ်ဟူ၏ရာ၏။ ။ကိတ်
ပဒဉ်းတို့၏အဘိဓေယျလိင်သို့လိုက်ပုံ၌ဝင်ပြီး၏။

၅၉။ လိင်ဆုံးဖြတ်ရန်ကိတ်ပဒဉ်း။

ဇုယုဝဏ္ဏာဝရာဒိဇော၊အပဋ္ဌယော ဏောဒုတ်ဒယော။ဇုပဒဉ်းယော ဥမေသိ
ယုံ။ဟုဆိုသောကြောင့်၊ဇုဂဏ် ဥဝဏ်အဆုံးရှိသော ဓာတ်နောင်၊သဗ္ဗတော
ဏွဥတ္တာဒိဂါ။ဟူသောသုတ်ဖြင့်သက်အပ်သောအပဋ္ဌည်း။ ဂရေအစရှိသော
ဓာတ်နောင် သက်အပ်သော အပဋ္ဌည်း။ ဝိသဒ္ဒုစပဒါဒိဘောဏာ၊ ဘာဝေစ၊
ဟူသောနှစ်သုတ်တို့ဖြင့်သက်အပ်သော ဒုတိယာဏပဋ္ဌည်း။ မုနာဒိဟိစိ၊ ဟူ
သောသုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော ဇုပဋ္ဌည်း အဆုံးရှိသောဂုဏ်တို့သည် ပုဉ္ဇလိင်၌
ဖြစ်ကုန်၏။ထိုပဋ္ဌည်းဘို့တွင် အပဋ္ဌည်းသက်ရာ ဥဒါဟရဏ်ကား။ ခယော၊
ကာယော၊ရေဝေါ၊ လဝေါ၊ဂမော၊ဂဟော၊ ဝဇော၊ အစရှိသည်တည်း။ ထိုဥဒါ
ဟရဏ်တို့တွင်၊ခယော၊ကာယော၌ ဒိဓာတ်ကိဓာတ်တို့ကား ဇုဝဏ်အဆုံးရှိ
သောဓာတ်။ ရေဝေါ၊လဝေါ၌ ဂျာတ်လုဓာတ်တို့ကား ဥဝဏ်အဆုံးရှိသော
ဓာတ်တည်း။ဂမော၊ဂဟော၊ ဝဇော်အစရှိသည်တို့ကား၊ ဘရာဒိဓောဌ်အာဒိ

သန္ဓါဖြင့်ယူအပ်သောဝတ်ဘည်း၊ဒုတိယပစ္စည်းသက်ရာဥဒါဟရဏ်ကား။ ပဝေဒသော၊ရောဂေါ။ ဥပ္ပါဒေါ်ဩဇော အစရှိသည်တည်း။ ဘဝနံဘာဝေါ။ ပစနံပါကော၊အစရှိသည်ကား။တော့အနက်၌ သက်သောဏပစ္စည်းတည်း။ ဇုပစ္စည်းသက်ရာ၌ ဥဒါဟရဏ်ကား မုနိ၊ယတိ၊ပဝင်၊ ဂဝိ၊သုစိ၊ဂူမိ အစရှိသည်တည်း။ယုပစ္စည်းကိုဇုပစ္စည်းတို့သည် ကတ္တားဓာတ်သောကာရကမှ. တပါး်သောဟောဒအနက်၌ဖြစ်မူကား နပုံးလိင်၌ဖြစ်ကုန်၏။ကာရကအဓိ၊ကား လိင်သုံးပါး်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ဟောအနက်၌ဥဒါဟရဏ်ကား။ ဂဟရဏ်၊ကာတဲ့ဗို၊လယိတံ အစရှိသည်တည်း။တိပစ္စည်းကား ဇာတိလိင်၌ဖြစ်၏။ ဥဒါဟရဏ်ကား၊ဂုတ္တိ၊ဒိဋ္ဌိ၊သဒ္ဓါ၊သုတိ၊ဂုတိ၊အစရှိသည်တည်း။ ။ဇုဟုတ် ဥဝဏ်အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်သံအပ်သောအဆုံးအဖြတ်ဤတွင်ပြီး၏။

၆၈။ ဏျ၊ငွ်၊ဟန်၊ဘာပစ္စည်းသက်ရာလိင်အဆုံးအဖြတ်။

ဏျ၊ငွ်ဟနပစ္စယန်တို့၊ပဒံနံဉ်နပုံသဒ္ဒင်း။ ဟုဆိုလေသောကြောင့်၊ ဏျပစ္စည်း၊ငွ်ပစ္စည်း၊ဟနပစ္စည်းအဆုံးရှိသောပုဒ်သည် နိစ္ဆနပုံးလိင်ဝတည်း။အာရောကျံ၊ဂေါဏ်ဆံ၊ထုဇ္ဇနဘာနံစသည်ကိုယူ။ တာပစ္စည်း ဗာဆုံးရှိသောပုဒ်ကား ဇာတိလိင်တည်း။ပါဂုညာဘာ၊စသည်ကိုယူရမည်။ ။ဏျပစ္စည်း၊ငွ်ပစ္စည်း၊ဟနပစ္စည်း၊တဆပစ္စည်းသက်ရာလိင်အဆုံးအဖြတ်ဤတွင်ပြီး၏။

၆၁။ ဗျက်ကုံးပါးအဆုံးအဖြတ်။

ဝိဒုကတ်သုံးပုံ၌သန္ဓါကား။မုဆျဗျာပါရ၊လက္ခဏဗျာပါရ၊ဗျဥ္ဇနဗျာပါရဟူ၍ဗျာပါရဒဗားဖြင့်သုံးပါးအပြားရှိသောကြောင့်၊ဗျာပါရရှိသော သန္ဓါသံည်လည်း၊ဘါစကသန္ဓါ၊လက္ခဏိကသန္ဓါ၊ဗျဥ္ဇကသန္ဓါဟူ၍သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးသောသန္ဓါတို့သည် ဟောအပ်သောအနက်သည်လည်း၊ ဘါစ္စအနက်၊လက္ခဏိယအနက်၊ဗျဥ်ဇဉ်အနက်ဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ဤသို့ ဗျာပါရသုံးပါး၊သန္ဓါသုံးပါး၊ အနက်သုံးပါးအားဖြင့် ကိုးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုကိုးပါးတို့ဝင်မှုဟောသောသန္ဓါကား၊ ဘါစကသန္ဓါမည်၏။ ထိုသန္ဓါ၏ဗျာပါရသည်မှုဆျဗျာပါရမည်၏။ထိုသန္ဓါကိုဟောသောအနက်သည်လည်း ဘါစ္စအနက်မည်၏။ထင်ရှားသောအနက်ကိုဟောသောသန္ဓါကားလက္ခဏိကသန္ဓါမည်၏။ ထိုသန္ဓါ၏ဗျာပါရသည်လည်း လက္ခဏဗျာပါရမည်၏၊ ကိုသန္ဓါသည်ဟောအပ်သောအနက်သည်လည်းယဇ္ဈကိုကအနက်မည်၏။ လိုအပ်

သောအာသိသးအနက်ကိုပြတတ်သောသဒ္ဒါသည်ကားဗျုတ္တိသဒ္ဒါမည်၏။ ထိုသဒ္ဒါ၏ဗျာပါရကားဗျုန္နဗျာပါရမည်၏။ ထိုသဒ္ဒါသည် ပြအပ်သောအနက်ကားဗျင်္ဂမည်၏။ပြုယုဂ်ကား။ ဂင်္ဂါယံဓောသောတံဒ္ဓတိ၊ အစရှိသည်တည်း။ဂင်္ဂါယံ၊ဂင်္ဂါဖြစ်၌။ ဃောသော၊ အသံရှိသော နွားကျောင်းသားရွာသည်။တိဒ္ဓတိ၊တည်၏။ဤပြုယုဂ်၌၊ဂင်္ဂါသဒ္ဒါသည်ကားဂင်္ဂါဖြစ်ဟုဆိုအပ်သောဇလပ္ပဝါဟကိုမရချေဟာ၏။ နွားကျောင်းသားဘို့၏ရွာဟူသောအနက်ကိုသမိုဟုပစာရဇ္ဇအားဖြင့်ဟော၏။ နွားကျောင်းသားရွာတည်လိုခြင်းဟူသောအာသိသအနက်ကိုဖလုပစာရဇ္ဇအားဖြင့်ပြ၏။ဤဂင်္ဂါသဒ္ဒါသည် ဂင်္ဂါဖြစ်ရေဟူသော ဇလပ္ပဝါဟ ကိုမရဟောရာ၌ ဂင်္ဂါသဒ္ဒါကားဝါစကသဒ္ဒါမည်၏။ဗျာပါရကားမရဗျာပါရမည်၏။ဂင် ဖြစ်ခံရဟူသော ဇလပ္ပဝါဟကားဝါ့အနက်မည်၏။ ဤမရဗျာပါစကသဒ္ဒါ၊ မရဗျာပါရ၊ ဝါဒ့ အနက်အားဖြင့် သုံးပါး၏၊ ဤဂင်္ဂါ၏အဓိဋ္ဌာနသော နွားကျောင်းသား တို့၏ဟူသောရာဌာနကိုသမိုဟုပစာရအားဖြင့်ဟောရာ၌ ဂင် သဒ္ဒါကားလက္ခဏိကသဒ္ဒါမည်၏။ ဗျာပါရကား လက္ခဏဗျာပါရမည်၏။ နွားကျောင်းသားဘို့၏ရွာဟူသောအနက်သည်လက္ခဏာဟုတ်သဒ္ဒါ၊လက္ခဏဗျာပါရ၊လက္ခဏိယအားဖြင့် သုံးပါးရ၏။ဤအရပ်၌ရွာဟူသည်လို၏၊ ရွာဖြစ်ဓမ္မဟု အာသိသအနက်ကို ဖလုပစာရဇ္ဇအားဖြင့်ဂင်္ဂါသဒ္ဒါကို ပြသောဒေရာ၌ ဂင်္ဂါသဒ္ဒါသည် ဗျုတ္တိကမည်၏။ ဗျာပါရသည်ဗျုတ္တိကဗျာပါရမည်၏။ နွားကျောင်းသားတို့အာသိသဟူသောအနက်သည်ဗျင်္ဂိကမည်၏။ဤသို့ဂင် သဒ္ဒါသည်ဗျုတ္တိကသဒ္ဒါ၊ဗျုန္နဗျာပါရ၊ဗျင်္ဂိအနက်အားဖြင့် သုံးပါးဟုသည်း။ဤသို့သဒ္ဒါဘရဝေသည်းဋ္ဌိကုံးပါး ရ၏။ ။ဂင်္ဂါယံသသံတိဒ္ဓတိ၊စသည်ဘို့၌လည်း ဤအတူကောက်ငေ့လေ။ ။ဤကားကျမ်းဆရာအလို။ ။ငိုကာဆရာအလိုသေ့ကား။ ။မုနိန္ဒဝဒနမ္ဘောဇ၊ ဂန္တာသမ္ဘဝသုန္ဒရီ၊သရဏံပါကိနံဝါကိ၊မယံဝိနယဝေဒိမနံ။ ။မုနိန္ဒဝဒနမ္ဘောဇ၊ ဂန္တာသမ္ဘဝသုန္ဒရီ၊ဘုရားမြတ်စွာ၏ ခံတွင်းဟော်ဘည်းဟူသော ကြာတို့ကို၌ ဖြစ်သဖြင့်ကောင်းထင်သော။ ပါကိနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ သရဏံ၊ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ထ်သော။ဝါကိ၊ဝိဒူကတ်သုံးပုံဘည်းဟူသောသူရသတိနတ်ဆိုးသည်။ မယံ၊ငါ၏။မနံ၊စိတ်ကို။ဝိနယတံဝိနယတူ၊ပို့ဆောစေသဟုည်း။ ။ဤသည်ကားအနက်။ ။ရင်းဂါထာ၌ ဝါကိအရသည် ဝိဒူကတ်သုံးပုံ ဟူသော သဒ္ဓမ္မသည်မူလအားဖြင့်ရသည်။ သူရသတိနတ်ဆိုးသည်ကား သဒ်သူပစာရဇ္ဇအားဖြင့်ရသည်။ မယ္ဟံဝိနယတံမံနံ၊ဟူသောပုဒ်သည်ကား အာသိသအနက်

ကိုဟောသည်။ထိုကြောင့်ဝါဏိသန္ဓါသည် ဝိဒူရကတ်သုံးပုံကို ဟောသော အရာ၌ဝါစကသန္ဓါမည်၏။ဗျာပါရသည်မူဗျာပါရမည်၏။ဝိဒူရကတ်သုံးပုံ တည်းဟူသောအနက်သည်ဝါစ္စမ်ည်၏။သူရဿတီဟူသောနတ်သမီးကိုတင် စား၍ဟောသောအရာ၌ဝါဏိသန္ဓါသည်လက္ခဏာကိုကသန္ဓါမည်၏။ဗျာပါရ သည်လက္ခဏာဗျာပါရမည်၏။သူရဿတီနတ်သမီးဟူသောအနက်သည်ကား လက္ခဏာယအနက်မည်၏။ မယ့်ဝိနယတံမနုံ၊ဟူသောပုဒ်သည် အားထီသအ နက်ကိုဟောသောကြောင့် ဗျဥ်ကသန္ဓါမည်၏။ ဗျာပါရကားဗျဥ်နဗျာပါရ မည်၏။ အာသိသအနက်သည်လည်း ဗျက်ျမည်၏။ သူရဿတီ နတ်သမီးဟူ သောအနက်သည်ကားလက္ခဏာယအနက်မည်၏။မယ့်ဝိနယတံမနုံ၊ဟူသော ပုဒ်သည်အာသိယအနက်ကိုဟောသောကြောင့် ဗျဥ်ကသန္ဓါမည်၏။ ဗျာပါ ရသည်ဗျဥ်နဗျာပါရမည်၏။ အာသိသအနက်သည်ဗျက်ျမည်၏။ ။ဤကား သန္ဓါပြားအနက်ပြားသောဗျက်ျကိုးပါးတည်း၊ဗျာပါရဂိုဏ်သောသန္ဓါကား ဝါစကသန္ဓါဟူသည်။ထိုဝါစကသန္ဓါသည်ဟောအပ်သောအနက်ကားဝါဠ တည်း၊လက္ခဏာဗျာပါရဂိုဏ်သောသန္ဓါကား လက္ခဏာကဝေသည်။ လက္ခဏာက သန္ဓါယ်ည်ဟောအပ်သောအနက်ကားလက္ခဏာယအနက်ဟူသည်။ ဗျဥ်နဗျာ ပါရအစဂိုဏ်သောသန္ဓါကားဗျဥ်ကသန္ဓါဟူသည်။ ထိုဗျဥ်ကသန္ဓါ၌ပြီသောအ နက်ကား ဗျက်ျဟူသည်း။ ။ဤသည်ကားဟောသောအစဉ်ဟူသည်း။ ၊ဗျက်ျ ကိုးပါးအဆုံးအဖြတ်ဤတွင်ပြီး၏။

၄၃။ သကတ်ရှစ်ပါးအဆုံးအဖြတ်။

သကတ်ကား၊သုဘိ၊ဇာတိ၊ဂုဏ်း၊ဒဗ္ဗ၊သမ္ဗန္ဓ၊ကြိယာ၊ကာရက်း၊သမ္ဗန်၊သ ဒ်ိသဘော၊ သကတ်အားဖြင့် ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုရှစ်ပါးဘို့တွင်၊ သုဘိသ ကတ်ဟူသော်ကား၊ ဆိဒ်ိးဖြင့်ပြအပ်သော ငယ်ဆုံးကဲ့သို့ အပေါင်းဖြစ်သော သန္ဓါဖြင့် ပြအပ်သော သချပ်ဟူ၍ ဆိုအပ်သော ဟလုံး၊ဘလုံးသော ပုံရ မည်ထိုတည်း။ အပေါင်းဖြစ်သော သန္ဓါဖြင့်ပြအပ်သော သန္ဓါသို့အစဉ်လိုက် ဟတ်သောသရုပဟူဆိုအပ်သောဟလုံး၊ဘလုံးသောပရမည်ထိုသန္ဓါသည် သုံ တိမည်၏။ထိုသုတိကိုသန္ဓါဟူသော်အမည်ဖြင့်သိအပ်သလော၊ အနက်ဟူ သောအမည်ဖြင့်သိအပ်သလော။ အနက်ဟူသော အမည်ဖြင့်သိအပ်၏။ အ ဘဲ့ကြောင့်နည်း။ထိုသုတိကို ရှုတ်အပ်သည်သဖြင့်ဖြစ်သော သန္ဓါဖြင့်သိ အပ်၏။ ထိုကြောင့်အနက်ဟူသော အမည်ဖြင့်သိအပ်သဟုသည်း။ ထိုကြောင့်

ဘေဒစိန္တာဒ္ဒ်။ ။သဒ္ဒေနုဿာရိဘေနေဝၢယံဝတ္ထုပဒိုပဒ္မတော။ဘသဿသဒ္ဒဿ တံဝတ္ထု၊အတ္ထနာမေနမဏ္ဍတော။ ။ဟူသော ဂါထာကိုမိန့်အပ်သတည်း။ ။ ဇာတ်သကတ်ဟူသော်ကား။အပြောက်အကျားစသောအားဖြင့် ပြားသော နွားဖြစ်အပေါင်းဌ် တည်သော မပြားသော အသိပညာ ဖြစ်အံ့သည်၏ အ ကြောင်းဖြစ်သောသမညာကာရတည်း။ ထိုသာမညာကာရသည်ကား။မ တာသာမညာကာရ၊ ဝဒသသာမညာကာရဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ ထို နှစ်ပါးဘို့တွင်၊သတ္တောစသောဒုဿိတို့ဌ်ဌ်ဌင်း။ အနက်ဘို့ဌ်ဌင်း။ ရုက္ခောစသော ပုဒ်ဌ်ဌင်းအနက်ဘို့ဌ်ဌင်း၊မဟာသာမညာကာရကိုသိအပ်၏။ဇာတ်တစိတ်ကို ဟောသော၊ဂေါစသောသဒ္ဒါ။ဓေဝါခဒိရောစသော်သာသဒ္ဒါကိုဌ်ဌင်ကားဝိသေသ သာမညာကာရကိုသိအပ်၏၊ဇာတ်နှင့်ပန်းသိုချည်တူ၏။ပန်းပွင့်နှင့်ကားနွား စသောဒြဗ်တူ၏၊ပန်းသိုချည်သည် ပန်းပွင့်သို့အစဉ်လိုက်၍ဘည်သကဲ့သို့၊ ဇာဘ်သည်နွားစသောဒြဗ်သို့အစဉ်လိုက်၍ဘည်၏ ဇာတ်နှင့်ပန်းသိုတံချည် တူ၏၊ပန်းပွင့်နှင့်နွားစသောဒြဗ်တူ၏၊ပန်းသိုတံချည်လည် ပန်းပွင့်သို့အစဉ် လိုက်၍တည်သကဲ့သို့၊ဇာဘ်သည်နွားစသောဒြဗ်သို့ အစဉ်လိုက်၍တည်၏ ထို့ကြောင့်ဘေဒစိန္တာဒ္ဒ်။ ။သဗ္ဗသာဒ်သုဘိဒ္ဓေသု၊ယာယာပဇ္ဇာနိ်ဘိန္နာဓိ၊ သဒ္ဒါသာဇာတိဒေသာစ၊ မာလာသုတ္တဒိဝါနိ်ဟာ။ ။ဟူသော ဂါထာကို မိန့်။ ။ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော်သာမညာကာရသည်ကား၊မဟာသာမညာက ရ၊ ဝိသေသ သာမညာကာရဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါး တို့တွင် သတ္တော်ပါ သာမည ကို ဟောသော၊ သတ္တော ဟူသော ပုဒ်ဌ် ဌင်း အနက်ဌ် ဌင်း၊ သစ်ပင်သာမညကို ဟောသော ရုက္ခော ဟူသော ဂုဒ်ဌ်ဌင်း၊ အနက်ဌ် ဌင်း မဟာသာမညကိုသိအပ်၏။ ဇာတ်တစိတ်ကိုဟောသော နွားဟူသော အနက်ကိုဟောသော်ဂေါသဒ္ဒါ၊ ဓေ္ပောက်ငိုပင် ရှားပင်ဟူသော သစ်ပင်ကို ဟောသောခဝသဒ္ဒါ၊ ခဒိရစသောသဒ္ဒါတို့၏အနက်ဌ်ကား၊ ဝိသေသ သာ မညာကာရကိုသိအပ်၏။ ဒဋ္ဌ်ကြောင့်ဘေဒစိန္တာဒ္ဒ်။ ။ယာနိ်ဿကာမဟာတ္တာ စ၊ သတ္တာသတ္တဂဂါဒိသု။ မဟာဝိသေသသာမည၊ မိန္ဒေတာဟုယထာတ္ထ မံ။ ။ဟူသော ဂါထာကိုမိန့်။ ။ဂုဏ်သကတ်ဟူသော်ကား။ ဒြဗ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သော ဒြဗ်အပြားကို သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဘောက်ဖြန်တတ် သောသဘောရှိသောဝိသေသနကင်းသောအနက်သည် ဂုဏ်သကတ်မည် ၏။ ။နိလေးပဒေါဟူသောပြယုဂ်ဌ် နိလသဒ္ဒါသည်။ အတ္တနောဒဗ္ဗာဓာရံ ဂုဏ္ဍနိ်ပကာသေနိ်တိဂုဏာ။ ဟူ၎သောဝစနတ္ထနှင့်အညီ။ ဝိမိဟ်ညှဉ်ရာဒြဗ် ကို ပြဘတ်သောကြောင့် ဂုဏ်မည်၏။ ။ယေသဘာဝဓမ္မာ၊ အကြင်သ

သောတရားတို့သည်။အတွင်းနောဝိဝိဇ္ဇ။ အာဓာရုံ၊တည်ရာဖြစ်သော။ ဒဗ္ဗံ၊ဒြဗ်
ကို။ ဂုဏ်နှင့်ပကာသနီ၊ ပြတတ်ကုန်၏။ ဇာတိဟသ္ဒါ၊ ထုံကြောင့်။တေသ
ဘာဝဓမ္မာ၊ထိုသဘောတရားတို့သည်။ဂုဏာ၊ဂုဏ်မည်ကုန်၏။ ။ဤကား
အနက်။ ။နိလောပနှောဟူသောပြယုဂ်၌ နိလသဒ္ဒါသည် ဝိဝိတည်ရာ ဂု
ဆိုးဒြဗ်ကိုပြတတ်၏။ပုဆိုးဒြဗ်ကိုမှီ၍ဖြစ်၏။ ပုဆိုးဒြဗ်မှလည်းပြား၏။ ပုဆိုး
ဒြဗ်ကိုသိခြင်းအကြောင်းလည်းဖြစ်၏။ အပြူ အနီ စသည်ဖြင့် ဘောက်ပြန်
ဝန်တ်သောသဘောလည်းရှိ၏။အပြူအနီစသောဂုဏ်ဝါပါးမှလည်းကင်း၏။
ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လျှင်ဂုဏ်၏သဘောတည်း။ ။ဒဗ္ဗသကတ်ဟူသော်ကား။ ထိုထို
သို့သောဝိသေသနသွယ် အထူးပြုအပ်သောဝိသေသျှသည်ဒြဗ်မည်၏။ ထို
ဒြဗ်သည်ဒလ္လိစသောပြယုဂ်၌ လုံကန်စွဲသော ယောဂျားဒြဗ်ကို အထူးပြု၍
ကားသကတ်မှည်သတည်း။ ။ဒြဗ်လည်။ ဒုယန္တိဇ္ဇေဝိသေသာတ်ဒဗ္ဗံ၊ဟူ
သော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ။ ဝိသေသန၏ တည်ရာဖြစ်သော သာမညာကာရ
အားဖြင့် တပါးသာ၊ဇသေသ လက္ခဏာအားဖြင့် သော်ကား၊ဇာတ်၊ဂုဏ်၊
ကြိယာ၊ ဒြဗ်အားဖြင့်လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့ကွင် ဇာတိသဒ္ဒါ
၌ဂေါသ့ဒ္ဓါသည် နွားဘို၏ ဝဏ္ဏသည်ဟရုနှင့်တူသော အခြင်းအရာဟုဆို
အပ်သော နွားဇာတိဝသေသကဲ့ ပေါသသည်ဖြစ်အံ့၊ ခပ်သိမ်းသောသူတို့
ဂါတို့၏ဟရုသည်ဟရုနှင့်တူသော အဆင်းချင်းဆက်ဆံသော ဇာတ်သဘာဝ
ညသည်သကတ်မည်၏။နွားဇာတ်ဘည်းဟူသော ဇာတ်ဝိသေသသည်ဒြဗ်
မည်၏။ဤသို့ဇာတ်၊ဂုဏ်ကိုသိအပ်၏။ဂုဏ်ဒြဗ်ကဲ့သကား၊ နိလောပနှောဟူသော
ဂုဏသဒ္ဒါ၌နိလသဒ္ဒါသည်ဂုဆိုး၏အညိုဟုဆိုအပ်သောဂုဏ်ဝိသေသကဲ့
ဖြာသသည်ဖြစ်အံ့၊ခပ်သိမ်းသောဝတ္ထု၊တို့၏အညိုဟုဆိုအပ်သောဂုဏ်သော
မည်သည် သကတ်မည်၏။ ဂုဆိုး၏အညိုဟု ဆိုအပ်သော ဂုဏ်ဝိသေသ
သည်ဒြဗ်မည်၏။ဤသို့ဂုဏ်ဒြဗ်ကိုသိအပ်၏။ ကြိယာဒြဗ်ကိုကားပါစကော
ဟူသောကြိယာသဒ္ဒါ၌သူခပ်သိမ်းဘို၏ချက်ခြင်းကြိယာသာမညသည်သ
ကတ်မည်၏။စားဖို်သည်၏ချက်ခြင်းကြိယာဝိသေသသည်ဒြဗ်မည်၏။ဤသို့
ကြိယာဒြဗ်ကိုသိအပ်၏။ဒဗ္ဗဒြဗ်ကဲ့ကားဒလ္လိစသော ဒဗ္ဗသဒ္ဒါ၌လုံကန်ဒြဗ်
သည်သကတ်မည်၏။လုံကန်စွဲသောလူဒြဗ်သည်ဒြဗ်မည်၏။ ဤသို့ဒဗ္ဗဒြဗ်ကဲ့
သိအပ်၏။ထို့ကြောင့်ဘေဒစိန္တာ၌။ယံယံဝိသေသျှတောဟန့်၊ဒဗ္ဗံတံသဝိသေ
သနံဝိသေသုံ။ ။ကိုဗိန့်။ ။ဇွေဝိသေသိတဗ္ဗေ၊ ဤအထူးပြုအပ်သောဝိ
သေသျှဟုဆိုအပ်သောအနက်၌။ဝိသေသ့၊အထူးပြုဘတ်ကုန်သောပိသေ
သနဟုဆိုအပ်သောသကတ်အနက်တို့သည်။ဒုယန္တိ၊ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ဇာတိ

တသ္မာ၊ထိုသို့အထူးပြုရာဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။တံဝိသေသုံ၊ထိုဝိသေသျ
သည်။ဒဗ္ဗံ၊ဒြိုင်မည်၏။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင်နွားအစဉ်ရှိသောအနက်ကို။ ဝိ
သေသျော၊ဇာတ်ဂုဏ်အစဉ်ရှိသောဝိယေသနသည်အထူးပြုအပ်၏။တံတံ၊
ထိုထိုအထူးပြုအပ်သောနွားအစဉ်ရှိသောအနက်သည်။ ဒဗ္ဗံ၊ဒြိုင်မည်၏။ တံ
ဒဗ္ဗံ၊ ထိုဒြိုင်သည်။ ဝိသေသနံ၊ ဇာတ်ဂုဏ်စသော ဝါသေသနနှင့်တကွဖြစ်
သော။ဝိသေသျံ၊ဂါသေသူမည်၏။ ။ဤကားအနက်။ ။နွားဒြိုင်ဟူသော
ဝိဏ္ဍာကိုကား။ဒဗ္ဗဘိဝိနာသေတိတ်ဒဗ္ဗံ၊ဟူ၍ပြု။ ။သမ္ဗန်သကတ်ဟူသော်
ကား၊ ကြိုယောကာရကပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသောသမ္ဗန္ဓိဒ္ဓိ အသိဉာဏ်ကို ဖြစ်စေ
တတ်သော၊ သမ္ဗန္ဓိန့်စကဲ့ဒို့၍ဖြစ်သော အာကာရတည်း။ ဤသမ္ဗန်သည်
ကားဆဋ္ဌိဝိဘတ်၏ အရာဒ္ဓိဖြစ်သဘည်း။ ။သမ္ဗန်သည် သမ္ဗန္ဓိဒြိုင်နှစ်ပါး
ကဲ့ဒို့၍အဘာဝသို့သဒိသဝိသမ်ပုနည်း။ ရာဇာဒဒါတိဝဂ်ကျာတ်ပုဂိုသော၊ အစဉ်ရှိ
သောဒြယက်ဒို့ခင်းသည်အဆုံးအားဖေးဂ်၏။ အဆုံးသည်ယူ၏။ ဤသို့မင်းအ
ဆုံးတို့၏ဖေးခြင်းသူ့မဲ့ခြင်းကြိုယောက်ဒို့၍ကြိုယောကာရကလျှင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိ
သောသမ္ဗန္ဓိဒြိ နှစ်ပါးကဲ့ဒို့၍ဤသူတို့ကားအခြားသူမဟုတ်၊ ကျွန်အရှင်အ
ဖြစ်ဖြင့်ဟော်ဂ်ကြသောသူတည်းဟု၊သမ္ဗန္ဓိဒြိနှစ်ပါးကဲ့ဒို့၍သ်အုပ်သော
အဆုံးဆျင်းဆျင်းငဲ့ခြင်းဟူသိုအပ်သောအားဟာရုသည်သမ္ဗန်မည်၏။ထိုသမ္ဗန်ကို
သမ္ဗန္ဓိဒြိကဲ့သို့ဖြင်အပ်။ အနုမာနအားဖြင့် သာသိအပ်၏။ ။ကြိုယောသ
ကတ်ဟူသော်ကား။ကြိုယော နှင်ကိုသိုးကြောင်းဖြင်းသော ဓာတ်အနက်တည်း
ဟုမိန့်အပ်သည်နှင့် ဂလျှပ်စ္ဒာ။ ပါဒဿဉ္စပဒံပနံ ဟူသောပြယုဂ်၌ သဂ်းတ်
ဂေါဂ်မ္ဂကား။ ဥစ္စာရိဂ်သောခိပဓာတ်၏အဂေဖြစ်သော ဂေခြင်းဂေခြင်း ဂေခြင်း
ခြင်းကြိုယောသည် ထိုဂေခြင်းဂေခြင်းခြင်းကြိုယောဘို့၏ ဟာဉ်ရာဖြစ်သော
ကြိုယောဝန် ဖြဉ်သော ဂယောဂျားဒြိုင်ကို သိဂေကြောင်းဖြစ်သောဂေကြောင့် သ
ကတ်မည်၏။ မုဒုံပစတိဟူသောပြယုဂ်၌ပစဓာတ်၏ အဂေဖြစ်သောကြောဂ်
ခြင်းကြိုယောသည် ကြိုယောဝန်ဖြဉ်သော ထမ့ဉ်းဒြိုင်ကိုသိဂေကြောင်းဖြစ်သော
ဂေကြောင့်သဂ်တ်မည်၏။ကြိုယောဂ်ဒြိုင်ကဲ့ဒို့ ဤသည်ပင်ဟဉ်းဟုမသိအပ်
သော်လည်း၊ ဂေခြင်းဂေခြင်းခြင်း ထမ့ဉ်းနှုံးညံ့သည့် အဖြစ်စသည်ကိုဆ
သောအားဖြင့်သိအပ်၏။ ။ကြိုယောကာရက သမ္ဗန်ဟူသော်ကား။ သမ္ဗန္ဓိ
ကိုသိဂေကြောင်းဖြစ်သောကြိုယောကာရကဘို့၏အဂေကြောင်းအကျိုး အဖြဉ်ဖြင့်
စပ်ခြင်း သမ္ဗန္ဓဘောဝတည်း။ ထိုကြိုယောကာရက သမ္ဗန်သည်ကား ဆဋ္ဌိဝိ
ဘတ်၏ အရာမဖြစ်။ ။ဤကြိုယောကာရက သမ္ဗန်ကို ဘူဝိဂတောအစဉ်ရှိ
သောလမာသ်ပုဒ်ကဒ္ဓိတ်ပုဒ်တို့ဒ္ဓိရအပ်၏။ဤဘူဝိဂတောဟူသောပုဒ်ကို၊ ဘူ

မိ်ဂတော ဘူမိဂတော၊ ဟုပြု၍ ဘူမိဟူသော ရှေးပုဒ်အရုဏ်ကို၊ ဖြေခြင်းကို ကောက်။ဂတောဟူသောနောက်ပုဒ်အရုဂကို၊ သွားခြင်းကြွယာကိုဟော်။သမာသ်ပုဒ်လုံးအရုဂကို၊ ဖြေခြင်တည်းဟူသော ကမ္မကာရကဖော်သွားခြင်း ကြွယာနှင့်သာဓနသာဓေတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့်စပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ကြွယာကာရကသမ္ဗန္ဓဘောကိုကောက်။ဤဘူမိဂဘောဟူသော နိပ္ပန္နဒုဒ်လုံးဖြ်အနက်သကတ်ခြင်း ထုတ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ထိုကြွယာကာရကသမ္ဗန်ကို သက္ခတ်ကောက်ရမည်။ဤကားကြွယာကာရကသမ္ဗန်သကတ်ပည်း။သဒ်သဘောသံကေတ်ဟူသော်ကား၊ခြင်းနှစ်ခုကို၏တူသောအဖြစ်ပည်း။သဒ်သဘောသကတ်ဦးပြယုဂ်ကား။ နရသိဟောကိုထုတ်ရာ၏။ ဤနရသိဟောဟူသောပုဒ်ကို၊ နရောစသောသိဟောစာတိ နရသိဟော၊ ဟုပုဒ္ဓိဝဒ္ဓိပဉ္စာန ကမ္မဓာရယ်သမာသ်ပြု။ ။သိဟောစ၊ခြသော့်ကဲ့သို့ရဲရင့်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။သော၊ထိုခြသော့်ကဲ့သို့ရဲရင့်သောသူဟူသည်။နရောစ၊လူသည်လည်း။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဇာတိဘသ္မာ၊ထိုကြောင့်။နရသိဟော၊ နရသီဟာမည်၏။ဤပြုယုဂ်၌အရုဂကောက်သည်ရှိသော်၊သိဟာဟူသောနောက်ပုဒ်၏အရုဂ်ကိုခြသော့်ကဲ့သို့ရဲရင့်သောသူ ဂုဏ်ဝတ္ထုတ်ကိုမချကောက်။ တဝ်ဂုဟ်ဝါ၏လျှခြင်းနှင့်သဒ်သိသဒ်သ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သဒ်သဘောဂုဏ်ကို ဌာနဲကောက်။သဗာသ်ပုဒ်လုံးအရုဂ်ကို ခြသော့်ကဲ့သို့ ရဲရင့်သောလူခြင်းကိုကောက်။ နရသိဟောဟူသောပုဒ်ကား၊ခြင်းဝေဘန်သည်ရှိသော်။ သဒ်သဘောဂုဏ်သည်သကတ်။လူခြင်းသည်ခြင်။ဤသို့ကောက်ရမည်။ ။သဒ်သဘောသကတ်ဟူသော်ကား၊ ခြင်းနှစ်ခုတို့၏တူသောအဖြာ်ဝတ္ထုဟူထုတ်ပြအပ်သည်အားလျော်စွာသကတ်ခြင်ကောက်မူ။ ။ယေနယံသဒ်သံနာမ၊တာဓမ စနစတံဘဝေ။ ဟုမိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ။ သားအဘနှစ်ယောက်တို့၏ အချင်းချင်းတူသည့်အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော သဒ်သဘောကတ်သည် သားအဘနှစ်ယောက်ကိုသိကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်သကတ်မည်၏ဟု ကောက်ရန်ရှိသည်။ ။ဤသည်ကားသက်တ်ရှစ်ပါးတို့၏အပြားဝတ္ထုည်း။ ။သကတ်ရှစ်ပါးအဆုံးအဖြတ်ဤတွင်ပြီး၏။

၉၃။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်လက်ဘအဖြေကျမ်းရိုး။

ရှစ်သောင်းလေးထောင်။နက်နဲခေါင်သား။စိန်တောင်ရွေ့မြ။ ထူပြောလှသို့။ ဖြစ်မျှားမလော။သမုဒ္ဒေဝယ်။ယုန်သူငယ်ခံ့ပည်။လွယ်ကူထောက်ရာ။ ရခဲ့ပွာ

သို့။ထိုမှဆဝဘက်။ သိခဲခက်သည်။နက်လှဆတ်ဆတ်။ ဝိဒုကတ်ကို။ တတ်ကြောင်းတတ်ကြောင်း။ညာဏ်ဖြင့်လေ့လင်းက။ရှေဝါကျင့်ယ်။လိုထလုံးစုံ။ပြီးမကုန်၍။ဆိုဘုံနောက်မှ။ဤဌာနကို။မှတ်ကြတိုင်း။အဇျာဝိလျှင်။ တင်ဘိဒေါသ။အနေကျတည့်။ဝါကျင့်ကုံးမှာ။လွန်နိုးစွာ၍။နုတ်လာနောက်မှ။ ဤဌာနကို။ ဒေါသအတိုင်း။ ဇျာဝိတင်ရှိ။ မှတ်ရှယ်ကိုးလော့၊ တတ်နိုးထင်စွာ။ ရှိစပါ၍။ နောက်မှာဝါကျ။ နုရုတ္တိ။ တင်ဘိဒေါသ။ခွဲးဌာနဝယ်။ဆိုထတုံချင်။ ကျိုးမထင်၍။ပြစ်ဘင်စဘွယ်။ပယ်၍ဆိုက။ တင်ထထုတ်လို၊ရှေအဆိုနှင့်။ တစိုးဟစိ။ဆန့်ဘွယ်ရှိ၍။မချည့်ပန်းဌာ၊ဤခြင်းရာဖြင့်။ ဤမှာဤလျှင်။မဆန့်ကျင်ဟု။နေဝံဘွင်စပ်ကာ။ ပြဆိုလာမူ။ မှတ်ရာခဲကိုး။ဒီရောဝိဘည့်။ တင်ဘိထုတ်အပ်။သေချာမှတ်လော့။ရစ်ပတ်ပါင်းခုံး ကျမ်းရိုးထုံးကဲ့။ရုံးရုံစိစိ။ ဤအဆိုဖြင့်။လိုလိုဘနဘန်။ဝေခွဲခြမ်းကာ ည့်ဟောင်ရောင်တိုးဟက်။ပြိုးပြိုးပြက်လျှင်။ ။ ထွက်အံ့ပုံသဖွယ်ပုံလေတည်။ ။ဘနည်းဘနည်း။မှတ်ဘွယ်ဆည်းပိမ့်။နေဝံဘည်းအခြေ။ဝေဂနေမှု။မခွတ်လျှင်။အာဒါတ်ဆင်၍။ဘင်ငါးညီအတိ။ ဇျာဝိဒေါသ။ခွဲးဝါကျာဘည့်။စဖွင့်နောက်တွင်။အခြေမြဲမြင်လည်း။ရှေဟုင်ဝါကျ။ သူ့ဒေါသကို။ဝေအာဟာ။နုချေမြဲ၍။ ဝေါ်သည်နောက်မှာ။ အဇျာဝိတ်။ တင်စကြမြဲ။မှန်မလွဲဘည့်။စွဲလည့် နောက်မှာ။ဘသွဘင့်။ဟောနဆင့်၍။ ဝေဆုကတွာ။ရှိဓလေ့ါလည်း။ခွဲးမှာဝဝါကျ။သူ့ဒေါဘက်။နိုရဏ္ဍကာ။ ဒေါသသွယ်ဝယ်။မေးစဘွယ်ဘည့်။အကျင့်လေ့ခဝီပ။ဉာဏ်ဒိလင့်။ ဆင့်ယဉ်ည်နိုဒေး။နိုဂုံးဂနမှု။ပုဇ္ဇဝါကျ။ခွဲးဌာနကို။ပုနုတ္တိ။ ထင်ဘွယ်ရှိဂျီ။ဟမြိဘစနံ။ စသည်ခံကာ။နိုယံမဒေသွ။ခွဲးဝါကျမှာ။ဟင်ဓလေမြင်း။ဒီရောဝိဘည့်။မှတ်ဘိဤသို့။ထိုလမျိုကို။ ဆိဘိုဟည့်ရာ ဆွေခွက်မှာသို့။ နပေနှာမယ့်င်။ ခြစွဲသွင်းပိမ့်။ ။ ဘတ်သျင်းကျမ်းရိုးပုံလေတည်း။

ခွဲးဝါကျ ။လို။လို့ဂလုံးစုံ။ ပြိုးမကုန်၍။ ဆိုဘုံနောက်မှ။ ဤဝါကျကို့။ မှတ်ကြတိုတိ။အဇျာဝိလျှင်။ ဘင်ဘိဒေါဓ။ အဓနကျဟည့်။ဟူသောလက်ဝါဒိန်ဝယ်အဝိပ္ပါယ်ဓလေ့ါကား။ ခွဲးဝါကျစက်ဝေးရပ်၌ လိုအပ်သောအနက်မ ပြည့်စုံ၍နောက်၌ ဟိ-စ-ပနှင့်တက်လတ်မူကား။ ရှေးဝါကျကို အဇျာဝိတ ဒေါသဘင်ရာဂျီ။ထိုအဇျာဝိတဒေါသသည်လည်းမနှံ့သောသာမညာကာရ အားဖြင့်တပါးသာ။ ဝိသေသလက္ခဏာကို စွဲ၍ဓလေ့ါကား သန္ဒိဒအဇျာဝိတ ဒေါသ၊အုတ္တုအဇျာဝိဘဒေါသ၊သန္ဒိတ္တုအဇျာဝိဟဒေါသဟူ၍သုံးပါးအပြား ရှိဂျီ။ထိုသုံးပါးတို့ထွင် သန္ဒိအဇျာဝိတဒေါသသဘောကား အနက်သာနှံ့၍ သန္ဒိမနှံ့သောကြောင့်ဟိ-စ ပံနှံ့နှင့်တက်လတ်သတည်း။ ပြယုဂ်ကား။တံပ

နေတံပါရာဇိကာဒိနံ အာသာနေကိုဆွာပိနဒိသတိ၊ အဏဓေါဂြဒ္ဓေသကာ လေအာပိကတာဟိသဖါသုဟောတိတံဝတ္ထာဉ္ဇိဒ်ံဓေါအာယသ္မဉ္ဇနောနိဒါနံ၊တာထ္ထာယသ္မဉ္ဇနံပုစ္ဆာမိတိအာဒိနာနယေနဝုတ္တဉ္ဇမေဝ။ ဇေတံဟိနဒါနံသုဉ္ဇိဒ်ံ ဓေါတိ၊အညထာဒုဉ္ဇိဒ်ံ၊အစရိသည်တည်း။ ဤပြယုဂ်ဒွိနိယံကြိုးအလိုကျမ်း ရိုးဒေါသတင်သော်ကား။ အဒ္ဓကထာဆရာ၊ ဆရာကားတံပနေတံပါရာဇိ ကာဒိနံအဝသာနေဒိသတိ၊အစရိသောစကားကိုအဘယ်အကျိုးငှါဆိုအပ် သနည်း။ ပါရာဇိကဒုဒ္ဓေသအာဆုံးဒ်ံ။ တထ္ထာယသ္မဉ္ဇနော၊ အစရိသည်ဖြင့်ဟော ဘော်မူအပ်သောပါဠိကိုစွဲ၍ယုံမှားသံသယဖြစ်ပွါးရန်ရှိသောကြောင့်ထိုယုံ မှားသံသယကို ပယ်ဖျောက်အံ့သောငှါဆိုသည်။ အဘယ်သို့ဖြစ်ပွါးရန်ရှိသ နည်းဟူမူကား။အဒ်ဉ္ဇကထာဆရာ၊ဘုရားသခင်သည်ပါရာဇိကဒုဒ္ဓေသအာဆုံး ဒ်ံသာ၊တထ္ထာယသ္မဉ္ဇနော၊ အစရိသောပါဠိကိုဟောတော်မူ၏။ နိဒါနုဒ္ဒေသအာ ဆုံးဒ်ံကားဟောတော်မမူ။ ထိုသို့ဟောတော်မမူသည်ရှိသော် ပါရာဇိကဒုဒ္ဓေ သက်ဉ်ပြဿောကာလဒ်ံသာ၊ တထ္ထာယသ္မဉ္ဇနော၊ အစရိသောစကားကိုဆို၏။ နိဒါနုဒ္ဒေသက်ဉ်ပြဿောကာလဒ်ံကား မဆိုအပ်ဟူသောဒုနက်ရောက်၏။ ထိုသို့တမူကားမဆိုအပ်သည်မဟုတ်ဆိုအပ်၏။ ဆိုအပ်သောကြောင့်ပါရာ ဇိကဒုဒ္ဓေသအာဆုံးဒ်ံသာ၊ဘထ္ထာယသ္မဉ္ဇနော၊ အစရိသောပါဠိကိုဟောတော်မူမှ တန်ဟောတော်မူသည် ရှိသော်၊ သဒ္ဒါအဗျာပါဝေါဒါသမရောက်ရာပြီလော ဟုယုံမှားသံသယ ဖြစ်ပွါးရန်ရှိသော်ကြောင့်၊ ထိုယုံမှားသံသယက် ပယ် ဖျောက်တော်မူလိုသောအဒ္ဓကထာဆရာသည်၊တံပနေတံ၊အစရိသောပါဒ် ကိုမိန့်။ ထိုပါဒ်၏အဓိပ္ပါယ်သေဘ်ကား။ တထ္ထာယသ္မဉ္ဇနော၊ အစရိသောပါဠိ သည်ပါရာဇိကဒုဒ္ဓေသအာဆုံးဒ်ံသာထင်၏။ နိဒါနုဒ္ဒေသအာဆုံးဒ် အာကယ်၍ ကားမထင်၏ရှာ၍၊ ထိုသို့မထင်သော်လည်း နိဒါနုဒ္ဒေသက် ပြဿောကာလဒ် လည်း၊အာဝိကတာဟိသဖာသုပေါတိ၊ဟုဆိုပြီး၍။ဘထ္ထာယသ္မဉ္ဇနော၊ အစ ရိသောစကားကိုဆိုအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ဘိသော်၊ပါရာဇိကဒုဒ္ဓေသက်ပြ ဿောကာလဒ်သာ၊ တထ္ထာယသ္မဉ္ဇနော၊ အစရိသောစကားကို ဆိုအပ်သော ကြောင့်ပါရာဇိကဒုဒ္ဓေသအာဆုံးဒ်ံသာ၊တထ္ထာယသ္မဉ္ဇနော၊ အစရိသောပါဠိကို ဟောတော်မူသည်မဟုတ်၊မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်သဒ္ဒါအဗျာပါဝေါဒါသမ ရောံဟောတန်ရ၏ဟူလိုသော်။ ။ဘဒေတံယထာအနုသာဝိတံ၊အစရိသော ဂ္ဂေးဝါကျကိုကြည့်၍ဝတ်လျှင်ဝိရောဓိဒေါသတင်၍တက်။ ။အဒ္ဓကထာ ဆရာ၊တထ္ထာယသ္မဉ္ဇနော်ပုစ္ဆာမိ၊ စသောပါဒ်ကိုပါရာဇိကဒုဒ္ဓေသအာဆုံးဒ်ံသာ ဟောတော်မူ၏။ နိဒါနုဒ္ဒေသကိုပြဿော်အံ့ခါဒ်ံလည်း၌ပါဒ်ကိုရွတ်အပ်ပါ

သည်မဟုတ်လော။ ထိုသို့ရှုတ်အပ်သောကြောင့် ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ အဆုံးဌိ
သား၊တဇ္ဇာယသမ္ဗန္ဓေအစရှိသောပါဠိကို မဟောတန်ဟောခဲ့သော် သဒ္ဒါအ
ဗျာဝိဘဒေါသရေဝံခဲ့ရာ၏ဟုဝေနေယျတို့ယုံမှားသံသယဖြစ်ပွါးရန်ရှိသော
ကြောင့်၊ ထိုယုံမှားသံသယကိုပယ်ဖျောက်တော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာ
သည်၊တံပနေဘံပါရာဇိကာဒိနံအဝသာနဒိသတိ၊အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။
ဤဝိုပါယ်ကိုရှေးအဘိုင်းဆိုလေ။ဤသို့လည်းရုဒ်စောဒနာထုတ်၍ဆိုလေ။ ။
အဝိုဇ္ဇအဗျာဝိဘဒေါသသဒ္ဒေါကားး၊ရှေးစကားဌိအနက်သာမည်ရကောင်း
လျက်အနက်ပိသေသဘသုကိုသာဆိုချေရကားနောက်ဌိ၊ဟိ-စ-ပနနှင့်ဟာကွဲ
ဟက်လတ်သဘည်း။ ။ပြယုဂ်ကား၊စိန္တေတိတ်စိတ္တံ၊အာရမ္မဏံဝိဇာနာတိ
တိအဆိုလော။ယထာဟဝိသယံဝိဇာနံလက္ခဏံစိတ္တန္တိ။သဲ့တိပိဟိနိသယသ
မနန္တရဒ္ဓိပဉ္စဝေယနဝိနာအာရမ္မဏောနစိတ္တမဂ္ဂဖဲး၊အစရှိသည်တည်း။ ။နိ
ယံကြိုးဒေလို၊ဒေါသတဉ်သေဝ်ကားအရှင်ဦးကာဆရာ၊ဆရာကားအာဘယ်အ
ကျိုးဌါ၊သတိပိဟိအစရှိသေဖစကားကဲ့ဆို့အပ်သနည်း၊စိန္တေတိတ်စိတ္တံ၊အာ
စရှိသေဖစကားကဲ့ဆိုသောငါဌိသူအပြစ်ပင်ဘွယ်ရှိ၍ထိုအပြစ်ကဲ့ ချေအံ့
ဖသောငါဆိုသဘည်း။ ဆရာဌိသူအပြစ်ဟင်ဘွယ် အဘယ်သို့ရှိသနည်း။အ
ရှင်ဦးကာဆရာ၊ဆရာကားစိန္တေတိတ်စိတ္တံ၊ အာရမ္မဏံဝိဇာနာတိတိအဆိုဖူ၏၊
ဟုခ်၍ဆို၏။ အဘယ်၍ထိုသို့ဆိုသည်ရှိသော် ဒိတိသည်အာရမ္မဏကပဉ္စည်း
သာဟပ်၏။ နိသယသမနန္တရစသော ပစ္ဆာည်းကား မဟပ်ဟူသော အနက်
ဖရောက်၏။ထိုသို့ဟမူကားအာရမ္မဏပဉ္စည်းသာဟပ်ဘည်မဟုတ်။ နိသယသ
မနန္တရစသောပဉ္စည်းလည်းဟပ်၏။ဟပ်သောကြောင့်၊ စိန္တေတိတိစိတ္တံ၊အာ
ရမ္မဏံဝိဇာနာတိတိအဆိုသာ၊ ဟူ၍သော မဆိုငန်ဆိုချေသော်သဲ့ အဆို အဗျာ
ဝိဘဒေါသရောက်၏ဟုစောဒနာရှိနိုသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကိုပယ်လို
သောဌိကာဆရာသည်သဟိဇအစရှိသောပါဠိကိုဆိုဘိန့်။ ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်
သေဘ်ကား။နိသယသမနန္တရစသောပဉ္စည်းပင်ဟပ်သော်လည်း စိတ်သည်
အာရုံနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်သည် ဖြစ်ဘိသော်။ အဲ့အာရမ္မဏကပဉ္စည်းသာတပ်သော
ကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် အဆိုအဗျာဝိတဒေါသမ
ရောက်ဆိုတန်၏ဟူလိုသော်။ ။တနည်းကား။အရှင်ဦးကာဆရာ၊ စိန္တေတိ
တိစိတ္တံ၊အာရမ္မဏံဝိဇာနာတိတိအဆိုသာ၊ အစရှိသောပါဠိကို ဆုရာဆိုအပ်
၏။ စိတ်သည်အာရမ္မဏပဉ္စည်းသာ တပ်သည်မဟုတ်၊ နိသယသမနန္တရ
စသောပဉ္စည်းလည်း တပ်သည်မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ နိသယ သမနန္တရစ
သောပဉ္စည်းလည်းတပ်သောကြောင့်၊စိန္တေတိတိစိတ္တံ၊ အာရမ္မဏံဝိဇာနာတိ

တိအဆွေ၊ဟူသောပါဠိကိုဆရာမဆိုတန်ဆိုခဲ့သော် အတွဲအဗျာပိတဒေါ
သရောက်ခဲ့ရာဖြစ်ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကို ပယ်လို
သောငြားကာဆရာသည်၊ သတ်ပိဟိုနိသယသမန္တရာဒိပစ္စယော စသည်ကို
ပြန်။အဓိပ္ပါယ်ကိုရှေးအတိုင်းဆိုလေ။ ။သန္ဓိတွဲအဗျာဒိတဒေါသသဘော
ကား၊ရှေးသံဝဏ္ဏတဗ္ဗ္ဓိသန္ဓါအနက်သာမညရကောင်းလျက်သန္ဓါအနက်
ပါသေသဘွင့်လတ်ရကား၊ နောက်၌ဟိ-စ-ပနနှင့်တက်လတ်သတည်း။ ။
ဖြယုဂ်ကား၊ ရဟောတိစက္ခုဿရဟော၊ ကိဉ္စာပိပါဠိယံ သောတဿ ရ
ဟော အာဂတော၊စက္ခုဿဝပနရဟော ဆုဝအဓိပ္ပေတော၊ အစက္ခိုသည်
တည်း။ ။ဒေါသဉ္စာင်သော်ကား။အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာကားအဘယ်အ
ကျိုးငှါကိဉ္စာပိပါဠိယံ၊စသောစကားကိုဆိုအပ်သနည်း။ရဟောတိစက္ခုဿ
ရဟော၊ ဟူသောစကားကိုဆိုလောငါ့၌ သူအပြစ်တင်ဘွယ်ရှိ၍ ထိုအပြစ်
ကိုချေအံ့သောငှါဆိုသတည်း၊သူအပြစ်တင်ဘွယ် အဘယ်၌ရှိသနည်းဟူ
မူကား။အဋ္ဌကထာဆရာ၊ဆရာကားရဟောတိစက္ခုဿရဟောဟူသည်ဖြင့်ဆို
တော်မူ၏။ ထိုသို့ ဘွင့်ဆိုသည်ရှိသော် ရဟောတိ စက္ခုဿရဟော ဟူ၍
သာသဉ္ဇါအနက်အားဖြင့် ဖြစ်သင့်၏။ဟူသော အနက်ဓရောက်၏၊ ထိုသို့ဝင်မူ
ကားခရဟောတိစက္ခုဿရဟောဟူ၍သာသဉ္ဇါအနက်အားဖြင့် ဖြစ်သင့်
သောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် သန္ဓိတွဲအဗျာပိတ
ဒေါသမရောက်ဆိုတန်၏ဟူလိုသော်။ ·။ဟုနည်းကား။ အနှင်အဋ္ဌကထာ
ဆရာ၊ဆရာကား ရဟောတိ စက္ခုဿရဟောဟု ဆရာ ဘွင့်ဆိုတော်မူ၏။၊
သောတဿရဟောဟူ၍ သန္ဓါအားဖြင့်ဂင်း၊ နား၏ဆိတ်ကွယ်ရာဟူ၍ အ
နက်အားဖြင့်ဂင်း သန္ဓါအနက်အားဖြင့် ဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်လော။ ထိုသို့
သန္ဓါအနက်အားဖြင့်ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ရဟောတိစက္ခုဿရဟောဟု
ဆရာမဘွင့်တန်၊ သန္ဓိတွဲအဗျာပိတဒေါသ့ရောက်ခဲ့ရာ၏ဟု စောဒနာရန်ရှိ
သောကြောင့်၊ထိုစောဒနာကိုပယ်လိုသောအဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ ကိဉ္စာပိ

ပါဠိယံ သေးဟာသရဟောအာဂတော၊ အစရှိသောပါဠိကိုပိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကိုရှေးအတိုင်းဆို။

စန်ဒ်နောက်ဘွင်။ အဖြေဖြင်သည်။ ရှေးတွင်ဝါကျ။ သူ့ဒေါသကို။ဝေအာဘော်။မချဖြေခြင်း။ဘော်သည်နောက်မှာ။ အဗျာဝိတ။ တင်စကြုံမြဲ။ဆိုမလွဲတည့်။ဟူသောလက်ဘဝိုဒ်ယ်အဓိပ္ပါယ်သေကား။ သမ္ဘစ္ဆည်းအနက်ကို ဟောသော စ-ဝိ၊စသည်နှင့်အဖြေကိုဖြင်လျင်ရှေးဝါကျကို ဝေနှင့်အာဘောဂပြု၍အဗျာဝိဟဒေါသတင်ရောခြင်း။ ရှေးလက်ဘကား ဝါကျအဓိပ္ပါယ်ကိုမှတ်၍စပ်တော်မူသည်။ နောက်လက်ဘကား အဖြေနောက် ဝါကျ၌ စ-ဝိအစရှိသောနိပါတ်ပုဒ်ကိုမှတ်၍ စပ်ဘော်မူသည်၊ သဓောကား အတူတူမကွဲမပြားပင်ဖြစ်ကြသည်။ ။ပြဃုဂ်ကား၊ဗုဒ္ဓံ ဝမ္မဉ္စ သံဃဉ္စ၊ ဝိဿဒေန္ဓိန ဧစတသာ။ဘန္ဒိတ္တာ ဝန္ဒနာမာန၊ ပူဇာပဘ္ဘာရတာဇနံ၊ အစရှိယည်တည်း။ ဒေါသတင်သေကား။ အနှင်အဂ္ဂြေးထပ်ဆောရာ၊ ဝမ္မဉ္စ သံဃဉ္စဟူသော ပါဠိတို့ကို အဘယ်အကျိုးငှာ ဆိုအပ်သနည်း၊ ဗုဒ္ဓံပဒ်ဘွဲ့ပမ္ဘူသော ရှေးစကားကိုဆို သောငါ၌သူအပြစ်တင်ဘွယ်ရှိ၍ ထိုအပြစ်ကိုဖျောက်ခဲ့သောငှါ ဆိုသတည်း။ အဘယ်သို့ သူအပြစ်တင်ဘွယ်ရှိလနည်း ဟူမူကား၊ အရှင်အင်္ဂုတ္တရာဆရာ၊ဆရာကားဗုဒ္ဓံဝဒ်ဘွဲ့တို့ပဟုခ်ဂ်ု၏။ အဘယ်ဖြစ်၍ဆိုဘိဦးဆိုအံ့သော် ဘုရားကိုသာရှိခိုးခြင်းငှာ(ဟူဖွဝန္ဒင်္ဂလာအာဂေဘော်ထား) ထိုသို့ဟမူကား ဘုရားကဲ့သာ ရှိခိုးကောင်းသည်မဟုတ်၊ ဟရားကဲ့လည်း ရှိခိုးကောင်း၏။ ထိုသို့ဟရားကဲ့လည်း ရှိခိုးကောင်းသောကြောင့် ဘုရားကဲ့သာရှိခိုးသောဟူမဆို။ ဟနံ်ကဲ့ခြင်းငှာဆောရာ၊ ဝမ္မဉ္စ သံဃဉ္စဟူသော ပါဠိတို့ကို အဘယ်အကျိုးငှာ ဆိုအပ်သနည်း၊ ဗုဒ္ဓံပဒ်ဘွဲ့ပမ္ဘူသော ရှေးစကားကိုဆို သောငါ၌သူအပြစ်တင်ဘွယ်ရှိ၍ ထိုအပြစ်ကိုဖျောက်ခဲ့သောငှါ ဆိုသတည်း။ အဘယ်သို့ သူအပြစ်တင်ဘွယ်ရှိလနည်း ဟူမူကား၊ အရှင်အင်္ဂုတ္တရာဆရာ၊ဆရာကားဗုဒ္ဓံဝဒ်ဘွဲ့တို့ပဟုခ်ဂ်ု၏။ အဘယ်ဖြစ်၍ဆိုဘိဦးဆိုအံ့သော် ဘုရားကိုသာ ရှိခိုးကောင်း၏ဟူသောအနက်ဘာဂ

အစရှိသော နိမိတ်ရှစ်ပါးကိုဋ္ဌပနာ့ထား)။ အရှင်အဋ္ဌကထာ့ ဆရာ၊ ဆရာကား ပါသာဏနိမိတ္တံဟုဆို၏၊ အကံယ်၍ ထိုသို့ဆိုချေသော် သက်သက်သောကျောက်သားနိမိတ်အရေအစွက်သို့ရောက်၏(ဟူသောအနက်ရေ့ံ၏ဟုဓဝန္ဒင့်အာဘောဂပြု)။ ထိုသို့ဘမူကားသက်သက်သောကျောက်သားနိမိတ်အရေအတွက်သို့ရောက်သည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပါသာဏနိဒိတ်ဟူ၍သာ မဆိုဘဲနိဆိုချေသော် အဗျာပိဟဒေါသရောက်ရာ၏၊ ဟူစော်ဒနာရေနှိသောကြောင့်၊ ထိုစော်ဒနာကိုဖြေလိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည်၊ ပါသာဏနိမိတ္တေ အစရှိသည်ကိုဒိန့်။ ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်သော်ကား။သံတွေသည်လှည်းကျောက် အရေအတွက်သို့ရောက်၏။ဟူလိုသော်။ ကျောက်သက်သက်သဲ့ နိမိတ်အရေအတွက်သို့ ရောက်သောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်ဘင်တိုင်းသော အဗျာပိတဒေါသမရောက်ဆိုဘန်၏ ဟူလိုသော်။ ။ဘနည်ကား။ အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ရှစ်ပါးသောနိမိတ်ကို တွင်ပါသာဏနိမိတ္တံဟုကျောက်၏ နိမိတ္တုပဂအဖြစ်ကိုသာဆရာဆို၏။ ကျောက်သာ နိမိတ္တုပဂ်ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ သံတွေသည်လည်း နိမိတ္တုပဂ်ဖြစ်၏၊ထိုသံတွေသည်လည်း နိမိတ္တုပဂ်ဖြစ်သောကြောင့် ပါသာဏ၏နိမိတ္တုပဂအဖြစ်ကိုသာဆရာမဆိုဘန်ဆိုချေသော် အဗျာပိတဒေါသ ရောက်ခဲ့ခုဏ်၏ဟူစော်ဒနာရေနှိသောကြောင့်၊ ပါသာဏနိမိတ္တေ အလေဂုဇ္ဇမိ ပါသာဏသဒိ့မေဘဂစ္ဆတိ၊ဟူသောပါဠိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ပါသာဏနိမိတ်၌သံတွေသည်လည်း ပါသာဏအရေအတွက်သို့ရောက်ပါသည်ဖြစ်ဘိသော်။ထိုကြောင့်အဗျာပိတဒေါသမရောက်ဆိုဘန်၏ဟူလိုသော်။

ဝါကျခရေးမှာ။လွန်နိုးပွာ၍။ နုတ်လာနောက်မှ။ဤဝါကျကို။ ဒေါသအတိ။ ဗျာပိဘင်ရိုး။ မှတ်ရွယ်ကိုးလော့။ ဟူသော လက်ာထိုးငယ်အဓိပ္ပါယ်ကား။ ခရေးဝါကျစကားသည်မလိုအပ်သောအဓိပ္ပါယ်ကိုပြ၍ လွန်နိုးသောကြောင့် ဇနာက်ဝါကျဖြင့်နုတ်လိုသော်ဟုက်လတ်မူကား ခရေးဝါကျကိုအတိဗျာပိတဒေါသတင်ရာ၏ဟူလိုသော်။

ဟနည်းတနည်း။ မှတ်ဘွယ်ဆည်းပိမ့်။ နောက်တည်းအဖြေ။ဇဝနေမူ။မဲသွေစလျှင်။အာဘော်ဆင်၍။ဘင်သည်အတိ။ဗျာပိဒေါသ။ ခရေးဝါကျတည့်။ ဟူသောလက်ာထိုးဝယ် အဓိပ္ပါယ်သော်ကား။ ဇောနှင့်ဖြေမူ၊ စနှင့်အာဘော်ဆင်။ခရေးဝါကျကိုအတိဗျာပိတဒေါသတင်ရာ၏။ခရေးလက်ာကား၊ ဝါကျအဓိပ္ပါယ်ကိုမှတ်၍စပ်တော်မူသည်။နောက်လက်ာကား အဖြေဝါကျခွဲဒေါဟူသော ထိုသုနိပါတ်ပုဒ်ကိုမှတ်၍ စပ်တော်မူသည်၊ သဘောကား အတူတူပင်ဖြစ်

သည်။ထိုအတိဗျာဝိဟဒေါသသည်လည်း။ သဒ္ဒအတိဗျာဝိတဒေါသ၊ အတ္ထ
အတိဗျာဝိဟဒေါသ၊သဒ္ဒတ္ထအတိဗျာဝိတဒေါသဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ထို
သုံးပါးတို့တွင်၊ သဒ္ဒအတိဗျာဝိဟဒေါသသဘောကား ဝိသေသအနက်ကို
ပောသောသဒ္ဒါကိုဆိုသည့်သောအရာ၌သာမညအနက်ကိုပောသောသဒ္ဒါ
ကိုဆိုလျှင်ကားနေဝံ၌ ဟိ စ-ပနနှင့်တက်လတ် သတည်း။ ။ပြဿဂ်ကား။
ဒုဒ္ဒုလ္လနိ့ကိဉ္စာပိဒ္ဒိန်းအာပတ္တိကွန္ဒာနမေတံအဝိဝစနံ၊ဣဓုပေန သံဃာဒိသေသ
မေဝအဝိဇ္ဇေတံ၊အစရှိသည်ဟည်း။ ။ဒေါသဘင်သော်ကား။အဋ္ဌက္ထာ
ဆရာ၊ဆရာဘား၊ဒုဒ္ဒုလ္လနိ့ကိဉ္စာပိ အစရှိသောစကားကိုအဘယ်အကျိုးငှါ
။ဆိုအပ်သနည်း။ ဒုဒ္ဒုလ္လံအာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နသာ အာဇာရောစေယျ၊ ဟုပေါ
ဘော်မူဇ်သောပါဠိဒ္ဒါသူအပြစ်ဘင်ဝန္ဒ်ကိုရှု၍ဆိုအပြက်ကိုချေအံ့သောငှါဆိုသ
ဟည်း။ ပါဠိဒ္ဒါသူအပြစ်ဘင်ဝန္ဒ်ပယ်ဆိုရှိသနည်းဟူမူကား။ အဋ္ဌက
ထာဆရာမြတ်စွာတုရားသည်၊ဒုဋ္ဌုလ္လံအာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နသာအာဇာရောစေ
ယျ၊ဟူသောပါဠိဒ္ဒါ ပါဇာဒိကာသံဃာဒိသိသ်အာပတ်နှစ်ပါးကို ပေါသော
ဒုဒ္ဒုလ္လသဒ္ဒါကိုပေါသောကြောင့်။အကယ်၍ ထိုသို့ပေါသည်ရှိသော်
ဒုဋ္ဌုလ္လာဒ္ဒါဖြင့်ပါဇာဒိက၊ သံ ဃာဒိသ် အာပတ်နှစ်ပါးကို အလိုရှိအပ်၏ဟူ
သောအနက်ရောပ်၏။ထိုသို့ဝိဘင်္ဂကားနှစ်ပါးလုံးကို အလိုမရှိအပ်၊ထိုသို့အလို
မရှိအပ်သောကြောင့်၊ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နသာ အာဇာရောစေယျ၊ဟူ
သောပါဠိဒ္ဒါဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒါကိုမဂဟာဘာန်ပေါ၊ချေသော်သဒ္ဒအတိဗျာဝိဟဒေါ
သဇရောံ၏ဟုစောဒနာရဉ်ရှိသော်၊ကြောင့်၊ထိုစောဒနာကိုပယ်လိုသော အဋ္ဌ
ကထာဆရာသည်ဒုဋ္ဌုလ္လနိ့ကိဉ္စာပိဒ္ဒိန်းအာပတ္တိံကွန္ဒာနမေတံအဝိဝစနံ၊အစ
ရှိသောပါဠိဒ္ဒါကိုမိန့်အပ်သတည်း။ထိုပါဠိဒ္ဒါ၏အဝိပ္ပါပ်သော်ကား။ ဒုဋ္ဌုလ္လံ ဟူ
သောအာမည်သည်နှစ်ပါးသောအာပတ်၏အာမည်အကယ်၍ကားဖြစ်၏ရှင့်၊
ထိုသို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဤအရာ၌ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒါဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်
ကိုအလိုရှိအပ်သည် ဖြစ်ဘိသော်။ ပါဇာဒိကား၊ သံဃာဒိသ် အာပတ် နှစ်ပါး
ကိုအလိုရှိအပ်သော်ကြောင့် ဟောတော်မူသည် မဟုတ်၊ မဟုတ် ဖြစ်သော
ကြောင့်သဒ္ဒအတိဗျာဝိဟဒေါသမရောက်ဆိုတန်၏ဟူလိုသော်။ ။တနည်း
ကား။အဋ္ဌကထာဆရာဒုဋ္ဌုလ္လံအာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နသာအာဇာရောစေယျ၊ဟူ
သောမာတိကာပါဠိဒ္ဒါ ပါဇာဒိက၊ သံဃာဒိသ် အာပတ်နှစ်ပါးကိုဟော
သောဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒါဟောတော်မူ၏။ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်ကို
သာအလိုရှိအပ်၏။ ပါဇာဒိကာအာပတ်ကိုအလိုမရှိအပ်။ထိုသို့အလိုမရှိအပ်
သောကြောင့် ပါဇာဒိက သံဃာဒိသိသ် နှစ်ပါးကိုဟောအံ့သော ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒါ

ကိုးမဟာတန်ဟောချေသော် သန္ဓအတိဗျာဝိတဒေါရောဂ်ရာဂီဟု ပါဠိ၌ ယုံမှားသံသယဖြစ်ပွါးရန်ရှိသေးကြောင့်၊ ထိုယုံမှားသံသယကိုပယ်ဖျောတော်မူလိုသော အံ့ဖွယ်ကထာဆရာသည် ဒုဋ္ဌုလ္လန်ကိစ္စာဝိ ဒ္ဒိန္နံအာပတ္တိကွန္ဒာနမေတံအဓိဝစနံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဒုဋ္ဌုလ္လဟူသောအမည်သည်အကယ်၍နှစ်ပါးသောအာပတ်၏အမည်ကားဖြစ်၏ရှင့်။ ထိုဒုိ့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဤသိက္ခာပုံ၌ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်ကိုသာ ဆိုလို မရှိအပ်၊ ပါရာဇိကအာပတ်ကိုလည်း ဆိုလိုရှိအပ်သောကြောင့် ဟောဟေဝ်ဖူသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် သန္ဓအတိဗျာဝိဟဒေါသမရောကဟောတန်၏ဟူလိုသော်။ ။အဋ္ဌအတိဗျာဝိဟဒေါသသောကား။ အကြင်ဝါကျသည်သာမညဆိုဝ်၍မလိုအပ်သောအနက်ကိုပြရကား၊ ထိုအနက်ကိုနှုတ်ခွါလို၍နောက်၌ ဟိ-စ-ပနနှင့် တက်လတ်သတည်း။ ။ပြဿဒ်ဆံဝ်း။ ဆာဒေတုကာမောဆာဒေတိတိ ဆုဒံဥတ္တာနမေဝ။ သစေပိဟိသောသဘာဂံ ဒိသွာ အာယံမေ ဥပဇ္ဈာယော၀ါ အာစရိယော၀ါတိလဒ္ဓာယနာဂရောဧစဗ်ာ။ ဆန္ဒာဝဟောတိ။ ဥပဇ္ဈာယာဒိဘာ၀ေါ ဟိ ဇာ၀ အပုမာဏံ။ သဘာဂဇာတိမေဝ၊ ဟိ ဇာ၀ပမာဏံ၊အစရိသည်တည်း။ ။ဒေနိ၌ဗျဉ်း အဓိပ္ပါယ်၊ ယဉ်ဖွဲ့ဒေသနာတိ ဝံတံ ပဒံ။အာဘိဗျာဝိဟဒေါသန္တိ၊ ဒေါသညူဟိ သဘာ၀တော။ ။ဟူသောဂါထာဖြင့်အကြင်၀ါကျ၌အကြင်ပုဒ်သည် ပလိဒဗ်ဆံသော အနက်ကိုပြ၏။ ထိုပုဒ်ကို အဘိဗျာဝိဟဒေါသဟုဆိုရာ၏ဟု သန္ဓဗ္ဘာဝင်နိဒ္ဒိသိုသောကြောင့် ဆာဒေတုကာမောဆာဒေတိဟူသောပုဒ်ဥတ္တာနမေဝ ဟူသော၀ါကျ၌ ဗျဉ်းလွန်းလို၍ မကြဲးသောရုပါန်းသားဆန္ဒဖြစ်၏။သဘာဂံပုဒ်ကိုဖြင်လျက် ရှက်နိုး၍ မကြဲးသောရုပါန်းကား ဆန္ဒမဖြစ်။၌ထိုမလိုအပ်သောအနက်ကိုပြရကားထို၀ါကျကို အဘိဗျာဝိဟဒေါသဟုဆို၏။ဘင်ဟာန်ကား။အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာကား၊ သစေပိဟိသောသဘာဂံဒိသွာအစရိသောစကားကိုအဘယ်အကျိုးငှါ ဆိုဒ်ပါသနည်း၊ဆာဒေတုကာမောဆာဒေတိတိ ဆုဒံဥတ္တာနမေ၀၊ ဟူသော ၎ုးစကား၌ သူအာပြစ်ဘင်ဘွယ်ရှိ၍ ထိုအပြစ်ကိုချေအံ့သောငှါဆိုသဟည်း။ ၎ုးစကား၌လူအပြစ်ဘင်ဘွယ် အဘပါသိုရှိသနည်းဟူမူကား။ အဋ္ဌကထာ ဆရာကား၊ ဆာဒေတုကာမောဆာဒေတိတိဆုဒံဥတ္တာနမေဝဟုဆို၏။ အကယ်၍ထိုသို့ဆိုချေသော် ဖုံးလွှမ်းလို၍ မကြဲးသောရုပါန်းသာ ဆန္ဒဖြစ်၏။ သဘာဂရုပါန်းကိုဖြင်လျက်ရှက်နိုး၍ မကြဲးသောရုပါန်းကား ဆန္ဒမဖြစ်ဟူသောအနက်ရောက်၏။ ထိုသို့ကမူကားဖုံးလွှမ်းငြိ၍ မကြဲးရုပါန်းသာဆန္ဒ

ဖြစ်သည်မဟုတ်၊သဘာဂရဟန်းကိုမြင်လျှင် ရှက်နိုးခြင် မကြားသော ရဟန်း သည်လည်းဆန္ဒဖြစ်၏။ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဆာဒေတုကာမော ဆာဒေတိတိ ဇုဒံဥတ္တာနမေဝ၊ဟုမဆိုဘန်ဆိုချေသော် အတ္ထအာတိဗျာပိတဒေါသရေဝံရာ ဂါ်ဟုစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ထိုးစောဒနာကို ပယ်လိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည်၊သစေပိဟိသောသဘာဂံဒိသွာ၊အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။ ထိုပါဠိ ၏အဓိပ္ပါယ်သေ်ကား။ ထိုရဟန်းသည် သဘာဂရဟန်းကိုမြင်လျက်ရှက် နိုးသဖြင့်မကြားဏ်း၊ဆန္ဒဖြစ်သည်ဖြစ်ဘ်သေ်။ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် အတ္ထ အတိဗျာပိဘဒေါသမရောက်ဆိုတန်၏ ဟူလိုသေ်။ ။ဟနည်းကား။ နေ့ဝံ လာကိ်ာအလို၊သံဃာဒိသေသမဝဟူသောအဖြ ါကျ၌ ဝေဂ်ုပဒ္ဒာနပြု၍ တာ်လျှင် ပါရာဇိကအာပတ်ကုလည်းအလိုရှိအပ်၏ဟူသော အနက်ရေ့ံ ၏ဟု သမုဂ္ဂလည်းနှင့်အာဘော်ကားမေ့မည်။ ဟနည်းကား။ အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာကား၊ ဆာဒေတုကာမော ဆာဒေတိတိဇုဒံ ဥတ္တာနမေဝ၊ဟုဆို၏။ဖုံး လွှမ်းလို၍ဖုံးလွှမ်းသောရဟန်းသာဆန္ဒမဖြစ်၊ သဘာဂရဟန်းကိုမြင်လျက် ရှက်နိုးခြင် မကြားသောရဟန်းသည်လည်းဆန္ဒဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ထိုသို့ ရှက်နိုးခြင် မကြားသောရဟန်းသည်လည်း ဆန္ဒဖြစ်သောကြောင့်၊ ဆာဒေတု ကာမော ဆာဒေတိတိဇုဒံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဟုဆိုသော စကားကို ဆရာမဲ့ဆိုဟန်၊ အဲဥ္စအဗျာပိဘဒေါသမရောက်ခဲ့ရာ၏။ဟုစောဒနာမှန်ရှိသောကြောင့်၊ထိုစော ဒနာကိုပယ်ဟော်မူလိုသောအဋ္ဌကထာဆရာသည်။ယောဟိသဘာဂံဒိသွာ အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဖုံးလွှမ်းလို၍ ဖုံးလွှမ်းသောရဟန်း သာဆန္ဒမဖြစ်၊ သဘာဂရဟန်းကိုမြင်လျက်ရှက်နိုး၍ ဖုံးလွှမ်းသော ရဟန်း သည်လည်း ဆန္ဒဖြစ်ပါ၏ဟူလို။ ။သဒ္ဒါဗ္ဗဆင်ဗျာပိဘဒေါသ သဘော ကား၊ သဒ္ဒါအနက်ကိုမလိုသောအရာ၌ သဒ္ဒါအနက်နှစ်ပါးကို ဆိုလတ်ရ ကားနောက်၌ဟိ-စ-ပန၊စသည်နှင့် တာ်လတ်သ ားည်း။ ။ပြဿဂ်ကား၊ပါ တက္ကဿိစာရာနံ ဂုပသမာဘိဝတက္ကသ ဝိစာရသစာတိ ဇုမေသံဒ္ဓိန္နံဂုပသ မာသမတိက္ကမာ။ဒုတိယဈာနက္ခဏေအပါတုဘ်ာဘ ါတိဝတ္တံဟောတိ။တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒုတိယဈာနေသဇ္ဇေပိ ပဌမဈာနခမ္မာနသန္တိ၊ အညေဟ်ပဌမဈာနေ ဖဿာဒယော၊အညေဇုဓ၊သြဠာရိကသ ပနအင်္ဂသသမတိက္ကမာပဌမဈာ နံတောပရေသံဒုတိယဈာနာဒိနံ အဓိဂမောဟောတိတိဒိပနတ္ထံ ဝိတက္ကဝိစာ ရာနံဂုပသမာဘိဝံဝတ္တုန္တိ ဥဒ်ဒါဟံ့၊ အစရှိသည်ဘ ားည်း။ ။ကျမ်းရှိုးဒေါ သဘင်လေ်ကား၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာကား၊ ဘဏ္ဍကိဗ္ဗာပိဒုတိယဈာ နော၊အစရှိသောစကားကိုအဘ ပ်ဲအံကျိုးငါဆိုအပ်သနည်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရာ

နံဂုပသမာ၊အစရှိသောဧကားစကားဦသူအပြစ်ဘင်ဘွယ်ရှိ၍ ထိုအပြစ်ကိုချေ
အံ့သောငှါဆိုသဖြည်း။ ဧကားဦ သူအပြစ်ဘင်ဘွယ် အဘယ်သို့ရှိသ
နည်းဟူမူကား။အဌ္ဌကထာဆရာ၊ဆရာကား၊ပိတကတ္တိဝစာရာနံဂုပသမာ၊အစ
ရှိသောစကားကိုဆို၏။အကယ်၍ ထိုသို့ဆိုချေသော်၊ပဌမစျာန်ဦဖြစ်သော
ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပဿဒအစရှိသောဘဂျားဘို့သည် ဒုတိယစျာန်ဦလည်းရှိ၏
ဟူသောအနက်ရောက်၏။ထိုသို့ဘမူကားမရှိ၊မရှိသောကြောင့်၊ပိတကတ္တိဝစာ
ရာနံဂုပသမာ၊အစရှိသောစကားကံ့မဆိုငဖန်ဆိုချေသော်သဒ္ဒတ္ထအတိဗျာဝိ
ဘင်္ဂဒေါသရောက်ရာ၏။ဟုစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ထိုစောဒနာကိုပယ်လို
သောအဌ္ဌကထာဆုရာသည်၊ဘဏ္ဍကိဿဝါဒဒုတိယဈာနေ၊ အစရှိသောပါဠိ
ကိုမိန့်။ထိုပါဠိအဓိပ္ပါယ်သော်ကား။ ဒုတိယစျာန်အလုံးစုံသော ပဌမစျာန်တ
ရားဘို့သည် အကယ်၍ မရှိကုန်၏ကြောင့်၊ ထိုသို့ပင်မရှိကုန်သော်လည်းခြုန့်ရင်း
သေးအင်္ဂါကိုလွန်ခြင်းကြောင့်၊ ပဌမစျာန်မှတပါးသော ဒုတိယစျာန်အစရှိ
သည်ဘို့ကိုရခြင်းသည်ဖြစ်၏၊ ဤသို့သောအနက်ကိုပြုခြင်းငှါ၊ ဝိတက္ကဝိစာ
ရာနံဂုပသမာ၊ဟူသောစကားကိုဆိုဒေ့ပ်၏၊ဤသို့သိအပ်၏ဟူလို့သော်။ ပဌ
မစျာန်ဦဖြစ်သောဝိတက်၊ဝိစာရ၊ဖဿအစရှိသော တရားဘို့သည် ဒုတိယ
စျာန်ဦရှိသောကြောင့်၊ဤသို့ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ သဒ္ဒတ္ထအ
တိဗျာဝိဘင်္ဂဒေါသမရှေ့ဆို ဘန်ဒ်၏ဟူလို့သော်။ ။ဘနည်းကား။အဌ္ဌကထာ
ဆရာ၊ဆရာကား၊ ပိတကတ္တိဝစာရာနံဂုပသမာတိ ပိတကတ္တသဘ ဝိစာရသဘာ
တိ ဇာမေသံဒွိန္နံ ဂုပသမာသမတိက္ကမဘာဝံ ဘွင့်ဆိုဘော်မူ၏။ ပဌမစျာန်ဦဖြစ်
သော ဝိတက်၊ဝိစာရ၊ဖဿအစရှိသော တရားဘို့သည် ဒုတိယစျာန် ခဏာ၌
ထင်ရှားမရှိသည်မဟုတ်လော၊ပဌမစျာန်ဦဖြစ်သော ပိတက်ဝိစာရဖဿအ
စ်ရှိသောတရားဘို့သည်ဒုတိယစျာန်ခဏာ၌ထင်ရှားမရှိသောကြောင့်၊ပိတကတ္တ
ဝိစာရာနံဂုပသမာတိပိတကတ္တသဘဝိစာရသဘာတိ ဇာမေသံဒွိန္နံဂုပသမာသ
မံတိက္ကမာဟုဆရာမဘွင့်ဟန်။ သဒ္ဒတ္ထအတိဗျာဝိဘင်္ဂဒေါသရောက်ခဲ့ရာ၏ဟု
စောဒနာရန်ရှိ၍။ ထိုစောဒနာကို ပယ်ဘော်မူလိုသော အဌ္ဌကထာ ဆရာ
သည်၊တတ္ထကိဿဝါဒဒုတိယဈာနေသဗ္ဗေဝိပဌမစ္ဆာနဓမ္မာနသန္တိ၊ အစရှိသော
ပါဠိကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကိုရှေးအတိုင်းဆို။

တနည်းဟနည်း။ မှတ်ဘွယ်ဆည်းပိမ့်။ နောက်တည်းအဖြေ။ ဒေဓနမူ။
မသွေစလျင်။အာဘော်ဆင်၊ ဟူသောလက်ဝါးနှိပ်ယာယ် အဓိပ္ပါယ်ဖဲသာ်ကား။
အဖြေစကားဦ အဝေဓာရဏာအနက်ရှိသော့ဒေသဒ္ဒါကိုဖြင်မူ၊ စအနက်ဖြစ်
သောသမ္ပဋိစ္ဆနည်းနှင့် အာဘော်ဆင်၍ရှေးဝါကျကို အတိဗျာဝိဘင်္ဂဒေါသတင်

ရာဒ္ဓါ။။ပြုယုဂ်ကား။။လောဘော့အဋ္ဌသု လောဘသဟဂတစိတ္တေဗ္ဘော့သွေဝ လဗ္ဘ
တိ၊တည်း။။ဒေါသဘင်္ဂေသော်ကား၊အဂ္ဂင်အနုဂုဏ္ဍါဆရာ၊ ဆရောကား၊ ရုဒ္ဓဿာ
ကုသလေသွေဝ ဟုဆို၏၊အကယ်၍ ထိုသို့ဆိုခြေသော်လောဘစေတသိက်
ကိုဒေါသမူမော်ဟမူစိတ်ဘို့၌လည်းရကောင်း၏ဟူသော အနက်သည်ရော့
၏။။ထိုသို့ဘမူကား လောဘစေတသိက်ကို ဒေါသမူ မော်ဟမူစိတ်ဘို့၌မရ
ကောင်း၊ မရကောင်းသောကြောင့် ရုဒ္ဓဿာကုသလေသွေဝဟု သာမန်မဆို
တန်ဆိုခြေသော်အတိုဗျာပိုဒ်ဒေါသရောက်ရာ၏။။ဤသို့ဆိုစဲသာဒနာရုန်ရှိသော့
ကြောင့်၊ထိုစဲသာဒနာကဲ့သို့ဖြစ်လိုသော အဂ္ဂင်အနုဂုဏ္ဍါဆရာသည်၊ လောဘော
အဋ္ဌသုလောဘသဟဂတစိတ္တေသွေဝလဗ္ဘတိ၊ကဲ့သို့၊ ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်
သော်ကား။။ လောဘကဲ့သို့ လောဘသဟဂတစိတ်ဘို့သာ ရုအပ်သည် ဖြစ်ကို
သော်။။လောဘစေတသိက်ကဲ့သို့ ဒေါသမူမောဟမူစိတ်ဘို့၌လည်း ရကောင်း
သောကြောင့်ဆိုသည်ဟူသော်ဤစကားဖြင့်ပြသော်ကြောင့်ဘင်္ဂိုင်းသောအတိ
ဗျာပိုဒ်ဒေါသမရောက်ဆိုသည်နှင့်၏ပြုလို့။။ ။ဤသို့ဒေါသမူမောဟမူစိတ်
တို့၌လည်း ဂရကောင်း၏ ပြုသောအနက်ရောက်၏ဟု၊ စဒုနုက်ဖြစ်သောသ
မုဋ္ဌာန်းနှင့်အာဘောဂပြု၍ အဘိဗျာပိုဒ်ဒေါသဘင်္ဂိုင်းသော်ဟု။။ ။တန်ဆိုးကဲ့၊
အဂ္ဂင်အနုဂုဏ္ဍါဆရာ၊ဆရောကဲ့။ ရုဒ္ဓဿာကုသလေသွေဝဟုဆို၏။ လောဘ
စေတသိက်ကဲ့ လောဘသဟဂတ်စိတ်ဘို့သာရအပ်သည်မဟုတ်လော၊ ထို
သို့လောဘသဟဂတ်စိတ်ဘို့သာရအပ်လေခြင်း၊ ရုဒ္ဓဿာကုသလေသွေ
ဝဟုမဆို ဟန်၊ အဘိဗျာပိုဒ်ဒေါသရောက်ခဲ့ရာ၏ဟု စေသဒနာရုန်ရှိ၍၊ ထို
စေသဒနာကဲ့ဖြစ်ဟော်မူခြင်းဘို့၊လောဘော့အဋ္ဌသု လောဘသဟဂတစိတ္တေ
သွေဝလဗ္ဘတိ၊ဟူသော်ပါဠိကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ဂလောဘကဲ့ လောဘသ
ဟဂတ်စိတ်ဘို့သာ ရုအပ်သည်မဟုတ်၊ အလုံးစုံလော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌
လည်းရုအပ်သောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်။ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် အဓိ
ဗျာပိုဒ်ဒေါသမရောက်ဆိုဟန်၏ပြုလို့။။

ဟတ်နိုးထင်စွာ။။ ရှိစပါ၍။။နောက်မှာ၀ါကျ။။ ပုနဉ္စဟ်၊ ဘင်ဘိုဒေါသ။။ဟူ
သော်သကိုဝိုဒ်ဝယ် အဓိပ္ပါယ်သော်ကား။။ ရှေးဝါကျနောက်ဝါကျစကား
နှစ်ရပ်သည်ထပ်သကဲ့သို့ရှိသောနောက်ဝါကျကိုပုနဉ္စဟ်ဘင်ရာ၏။။

အကျယ်သခေါ်။။ဥဒ္ဓေသနှင့်။ဆင့်သည်နိဒ္ဒေ။နိုဂုံးနေမူ။။ ပုဒ္ဓေဝါကျ။။ရှေး
ဌာနကို။။ပုနဉ္စဟ်။။ ဘင်ဘွယ်ရှိ၏။။ ဟူသော်လကိုဝိုဒ်ဝယ် အဓိပ္ပါယ်ကား။။
ဝိဏ္ဏာရနှင့်သခေါ်ပါ၊ ဥဒ္ဒေသနှင့်နိဒ္ဒေသ၊ စုလ္လိယနှင့် နိဂုံးနေမူပုနဉ္စဟ်ဒေါသ
ဘင်ရာ၏။။ရှေးလကိုကဲ့သဘောကိုမှတ်၍စပ်ဆော်မူသည်။။နောက်လကို

ကားဝါကျကိုမှတ်၍စပ်ဝေဒဝ်မျာသည်။ သဘောကားအထူးမရှိပြီ။ ထိုသို့ဆို အပ်ခဲ့ပြီးသောပုနဒုတ္တိဒေါသသည်လည်း၊သဒ္ဒပုနဒုတ္တိဒေါသ၊ အတ္ထပုနရုတ္တိ ဒေါသ၊သဒ္ဒတ္ထပုနဒုတ္တိဒေါသအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် သဒ္ဒပုနရုတ္တိဒေါသသဘောကား၊ ရှေးဦသဒ္ဒါအားဖြင့် ပေးပြီးလည်ကိုနောံ ဒ္ဒိနဂမအားဖြင့်အပ်ပြုနိုသည်ကား သဒ္ဒပုနရုတ္တိဒေါသ သဘောပည်း။ ။ ပြဿုဂ်ကား။ဥဒ္ဒိဋ္ဌာခေါ်အာယသ္မာနန္ဒာစတ္တာရော ပါရာဇိကာဓမ္မာတိဇ္ဈံဒံဇ္ဈဓ ဥဒ္ဒိဋ္ဌပါရာဇိက ပဓိဒ္ဒိပနဓမော၊ အဒင္ဓိသည်ဘသ်း။ ကျမ်းရိုးဒေါသတင် သော်ကား၊ အဌကထာဆရာဆရာကား၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာခေါ်အာယသ္မာနန္ဒာ အဒင္ဓိ သော်ကိုအာဂယ်အကျိုးငှါဆိုအပ်သနည်း။ဥဒ္ဒိဋ္ဌာခေါ်အာယသ္မာနန္ဒာ စတ္တာရောပါရာဇိကာဓမ္မာ၊ တတ္ထာယသ္မာနန္ဒာဆိုသောဓိ အဒင္ဓိသည်ဖြင့် ဟော ဘော်မှုအပ်သောပါဠိဒ္ဒိ သူအပြစ်ဟင်ဘွယ်ရှိ၍ ထိုအပြစ်ကုံ ရှောင်သောဌါ ဆိုသဘသည်း။ သူအပြစ်ဟင်ဘွယ်အဘယ်သို့ရှိသနည်း။ အဌကထာဆရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်ဥဒ္ဒိဋ္ဌာခေါ်အာယသ္မာနန္ဒာစတ္တာရောပါရာဇိကာဓမ္မာ အ စရှိသောပါဠိကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုသို့ အကယ်၍ ဟောတော်မူသည်ရှိ သော်၊ ဧယျသပုနဘိက္ခု ဘိက္ခု။နံသင်္ကာသာဓိဂသမာပန္နောထိကို့အပ္ပဋိက္ခိတ္တဘိက္ခု အစရှိသောပါဠိဘ်ုဖြင့်ပါရာဇိကလေးပါးကိုမဟောရသေးသော်ကြောင့် ဟောတော်မူသည် ဖြစ်၍ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာခေါ်အာယသ္မာနန္ဒာစတ္တာရောပါရာဇိကာဓမ္မာ အစရှိသောပါဠိဒ္ဒိ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်၍ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာခေါ်အာယသ္မာနန္ဒာစတ္တာရောပါရာဇိကာဓမ္မာတိဇ္ဈံဒံဇ္ဈဓ ဥဒ္ဒိဋ္ဌပါရာဇိက ပဓိဒ္ဒိပနဓမောဟူသော ဒေသပါဠိကို မိန့်အပ် သတည်း။ ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်သေဝ်ကား။ ယောပန ဘိက္ခုဘိက္ခု။နံသိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော အစရှိသောပါဠိဝ်ုဖြင့် အကျယ် ဟောဘော်မှုအပ်သောပါရာဇိကလေးပါးတို့ကို အကျဉ်းရုံးခြုံနိုင်ုံးအပ်ခြင်း ဌါဟောဘော်မှုအပ်သောပါဠိဝ်ုဖြစ်ဘိသေဝ်။ယောပနဘိက္ခု အစရှိသောပါဠိဝ်ု ဖြင့်ပါရာဇိကလေးပါးကိုမဟောရသေးသောကြောင့်ဟောတော်မူသည် မဟုတ်၊မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် သဒ္ဒပုနရုတ္တိဒေါသမရောက်ဟောဟန်ဌါပဋိုလိုသေဝ်။ ။ဟနုဉ်းကား။ အဌကထာဆရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥဒ္ဒိဋ္ဌာခေါ် အာယသ္မာနန္ဒာ စတ္တာရော ပါရာဇိကာဓမ္မာအစရှိသောပါဠိကုံဟော တော်မူ၏။မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်ယောပနဘိက္ခုဘိက္ခုနံ သိက္ခာသာဇီဝ သမာပန္နောအစရှိသောပါဠိတော်ကိုဖြင့် ပါရာဇိကလေးပါးကိုဟောတော်

မှုရပြီးသည်မဟုတ်လော။ ထိုသို့ဟောတော်မှုရပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဥဒ္ဒါဠ်ဌာ
ခေါ်အာယသွန္ဒာစတ္တာရောပါရာဇိကာဝမ္မာ ဟူသောပါဠိကိုမဟောတန်၊
သန္ဓိပုနာဂတ်ဖြစ်ခေါ်သရောက်ရာဂါ၏ဟုဓမ္မနေယျာဘို့ ယုံမှားသံသယဖြစ်ပွါးရန်ရှိ
သောကြောင့်၊ ထိုယုံမှားသံသယကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းဘာဝ်မှုလိုသော အဋ္ဌကထာ
ဆရာသည်၊ ဥဒ္ဒါဠ်ဌာခေါ်အာယသွန္ဒာစတ္တာရော ပါရာဇိကာဝမ္မာတိစ္စာဒံစ္စာဝ
ဥဒ္ဒါဠ်ဌပါရာဇိကာပရိဒိပနဓမ္မာဟူသောပါဠ်တော်ကိုပြန်။အဓိပ္ပါယ်ကိုရှေးအတိုင်း
ဆို။ ။အဋ္ဌပုနာဂတ်ဖြစ်ခေါ်သစ္စာကားရှေးဦးဆိုလေပြီးသော အနက်သ
ဘောကို ပဘာန်ဆိုပြန်လေသတည်း။ ။ပြဿဂ်ကား၊ ဇော်ဂါပာဝေန္တန်
လဓပိဒ်ကကဿိဂါဓေနာနုပ္ပဂ်ာဓာနိသဒ္ဒါသလာကဘတ္တာနိဂဟိဘာနေ
ဝဟောန်၊ ဟသ ပတ္တဂါမသဒိဓေ အညာနိ ဖုတိဏိ သလာကဘတ္တာနိ
ဟောန်၊ ဟာနိဝိဘဓသော ဒါဟဇ္ဇာနိ။နဟိသက္ကာဟေသံ ကာရဏာ အညံ
ဘိက္ခုံပဟိဏိတုန်၊ အစ္ဆိသည်ဟုဆို။ ။ဒေါသဟုဝင်လေသ်ကား။အဋ္ဌက
ထာဆရာဆရာကား၊ ဟသပတ္တဂါမသဒိဓေ အစ္ဆိသောစကားကိုဆို၏။
အကယ်၍ထိုသို့ဆိုခဲ့သော်၊ဇော်ဂါပာဝေန္တန်သဓပိဒ်ကကဿိဂါဓေ
အစ္ဆိသောစကားကိုမဆို၍ သေးပုဒ်သောအနက်ကား ဥဒ္ဒါဠ်ဌာဟု၏။ ထိုသို့တ
ဟုကားမဆို၍သေးပဉ်မဟုတ် ဓါဒုဖြာ ဓါဒုဖြာဖြစ်သောကြောင့်၊ ဟသ
ပတ္တဂါမသဒိဓေအစ္ဆိသော ကားတဲ့မဆို၍ဟန်ဆို၍သေးပဉ်၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ခြင်း
ဒေါသစရာဟ်၏ဟု စောဒနာခံနိ ရှိသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကိုပယ်လို
သောအဋ္ဌကထာဆရာသည်၊နဟိသက္ကာဟေသံကာရဏာအစ္ဆိသောပါဌ်
ကိုခိန့်အပ်သတည်း။ထို၁၂၏ အဓိပ္ပါယ်သေ်ကား။ ထိုသလာကဘတ်ဟူ
သော အစ်ကြောင်းကြောင့် ဘပါးသောဟောန်းကို ဖရလွတ်ခြင်းငှါ မဟုတ်
ကောင်းသည်ဖြစ်ဘိသေ်။ဇော်ဂါပာဝေန္တန်သဓပိဒ်ကကဿိဂါဓေအ
စ်ရှိသောစကားကိုမဆို၍သေးသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်
သောကြောင့်အစ္ဆိပုနာဂတ်ဖြစ်ခေါ်သောမစ်ရောက်ဆိုဘုန်ဟ်ုလိုသေ်။ ။ပဒနည်း
ကား။ အဋ္ဌကထာဆရော်ဆရ်ကား၊ ဘသ ဂါမသဒိဓေ အညာနိ ဖုတိဏိ
သလာကဘတ်ဟာနိ ဟောန်၊ ဟာနိဝိဘာသဒါဟဇ္ဇာနိ၊ ဟုဆိုအပ်၏။ ဇော်ဂါ
ပာဝေန္တန် သဓပိဒ်ကကဿိဂါဓေနာနုပ္ပဂ်ာဓာနိသဒ္ဒါသလာကဘတ်ဟာ
နိဂဟိဘာနေဝ ဟောန်၊ ဟုဆိုအပ်သည် မဟုတ်လော။ ထိုသို့ဆိုအပ်ပြီး
ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဟသ ပတ္တဂါမ သဒိဓေ၊ အစ်ရှိသော စကားကို မဆို
ဟန်ဆိုခဲ့သော် အဋ္ဌပုနာဂတ်ဖြစ်ခေါ်သော ရောက်ရာ၏ဟု စောဒနာရန် ရှိသော
ကြောင့်၊ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသောအဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ နဟိသက္ကာဟေ

သံကာရဏာအညံဘိက္ခုံပဲဟိဏိထုံ၊ဟူသောပါဠိကိုမိန့်။ အံဓိပ္ပါယ်ကား။ ထိုဆွမ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပါးသော ရဟန်းကို စေခြင်းငှါမ တတ်ကောင်းသဲ့ညြဖစ်ဘိသော်။ ထိုကြောင့်အထွပုနုဂ္ဂိုဒေါသ မရောက် ဆိုဘန်ဏီလို။ ။သန္ဒိဋ္ဌပုနုဂ္ဂိုဒေါသ သဘောကိုကား သန္ဒါအနက်အား ဖြင့်အကျဉ်းကိုအကျယ်ခဲ့၍ ဟောတော်မူရာ၌ငြင်း အကျယ်ကို အကျဉ်း ချုံးရာ၌ငြင်းဆိုအပ်ဏီ။ ။ပြဿဂ်ကား။ အဋ္ဌဓာလောဘမူလာနိ၊ ဒေါသမူ လဒနိစ္စဒ္ဓိဓာ၊အစရှိသည့်တည်း။ဒေါသတင်သော်ကား။အရှင်အနုဂ္ဂါဆရေး၊ ဆရာကား။အဋ္ဌဓာလောဘမူလာနိ၊ အစရှိလောဂါထာဖြင့်အကုသိုလ်စိတ် ဘို့ဏီသရုပ်သဒ္ဒါကိုဆို၏။ထိုသို့ဆိုအပ်သည်ရှိသော် သောမနဿသဟဂ တံအစရှိသောပါဠိတို့ဖြင့် အကုသိုလ်စိတ်ကို မပြရသေးဟူသော်'အနက် ရောက်ဏီ။ ထိုသို့ဘမူကားမပြရသေးသည်မဟုတ်ပြရပြီ။ ပြရပြီးဖြစ်သော ကြောင့်၊ အဋ္ဌဓာလောဘမူလာနိ၊ စသောဂါထာကို မဆိုတန် ဆိုချေသော်ဘ သန္ဒိဋ္ဌပုနုဂ္ဂိုဒေါသရောက်ဏီဟူလိုသော်။ထိုသို့ဘမူကား သောမနဿသ ဟဂတံ အစရှိသောပါဠိတို့ဖြင့် အကုသိုလ်စိတ်ကို ပြရပြီးလျက်၊ အဋ္ဌဓာ လောဘမူလာနိ၊စသောဂါထာကိုဆိုသည်ကား၊ သောမနဿသဟဂတံ၊စ ဿေ အကျယ်ရုဏ္ဏိယဏီ အကျဉ်းသင်္ဂဟဂါထာကို ပြခဲ့သောဘု၊ ဆိုသ တည်း။သောမနဿသဟဂတံ၊အစရှိသောပါဠိတို့ဖြင့်အကုသိုလ်စိတ်ကို မ ပြရသေးသောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် တင်တိုင်း သောသန္ဒိဋ္ဌပုနုဂ္ဂိုဒေါသ မရောက်ဆိုတန်ဏီ ဟူလိုသော်။ ။စကားအာ လျဉ်းသင့်ရာကိုသွင်း၍ရေးလိုက်ပြီးအံ့။ ။ခွေးစကားနောက်စကားနှစ်ရပ် ကိုစပ်၍အနုသန္ဓေတက်သောအရာ၌လည်းပုနုဂ္ဂိုဒေါသတင်ရာဏီ။ပြဿဂ် ကား။ ဇဝံဒ္ဓါဒသာကုသလအဟေတုကအဒ္ဓါရသာသေနသမတိ သစိတ္တာ နိဒ္ဒဿတ္တာဇာဒါနိဟဗ္ဘိနိမုတ္တာနံသောဘဏဝေါဟာရံဌပေတုံပါပါဟေတု ကမုတ္တာနိတိအာဒိဝုတ်၊ဟည်း။ဒေါသတင်သော်ကား။ အရှင်ဋီကာဆရာ၊ဆ ရာကား၊ဇဝံဒ္ဓါဒသာကုသလအဟေတုကအဒ္ဓါရသာသေန၊ အစရှိသောစ ကားကိုအဘယ်အကျိုးငှါဆိုအပ်သနည်း။ ပါပါဟေတုကမုတ္တာနိ၊ အစ်ရှိ သောစကားကိုဆိုသောအရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာ၌သူအပြစ်ဟင်ဘွယ်ရှိ၍ထိုအ ပြစ်ကိုချေအံ့သောငှါဆိုသတည်း။ အဘယ်သို့အပြစ်ဟင်ဘွယ် ရှိသနည်း ဟူမူကား။ရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာ၊ဆရာကား၊ပါပါဟေတုကမုတ္တာနိ၊ စသောဂါ ထာကိုဆိုဏီ။အဘယ်၍ထိုသို့ဆိုချေသော်ဧသောမနဿသဟဂတံအစ၊ အ ဋ္ဌဝဲရဲသအဟေတုကစိတ္တာနိသမတ္တာနိအဆုံးရှိသော်ပါဠိတို့ဖြင့် အကုသိုလ်

စိတ်အဟိတ်စိတ်တို့ကိုပြ၍မပြီးသေးဟူသောအနက်ရောက်၏။ ထိုသို့တမူကားပြ၍မပြီးသေးသည်မဟုတ်ပြ၍ပြီးပြီ၊ပြီးပြီဖြစ်သေဒကြောင့်၊ ပါပါဟောတုကမုတ္တာနိ၊ အစရှိသောဂါထာကို မဆိုတန်ဆိုချေသော် ပုနရုတ္တိဒေါသရောက်၏ဟုအရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာ၌သူအပြစ်ဘင်ဘွယ်ရှိသောကြောင့်၊ထိုအပြစ်ကိုပယ်လိုသောငှါကဆရာသည်၊ ဇဝံဒွါဒသာကုသလအဟောတုကအဒ္ဓာရသဝဿနဿ၊ အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်အပ်သတည်း။ ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဤသို့တဆဲ့နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်၊ တဆဲ့ရှစ်ပါးသောအဟိတ်စိတ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် အမျှသုံးဆယ်သောစိတ်တို့ကိုပြုပြီး၍ယခုအခါ၌ထိုအကုသိုလ်စိတ်အဟိတ်စိတ်တို့မှလွတ်သောစိတ်တို့၏ သောဘဏဝေါဟာရဂါထာကိုဆိုခြင်းငှါ၊ပါပါဟောတုကမုတ္တာနိအစရှိသောဂါထာကိုမိန့်အပ်သည်ဖြစ်ဘိသော်။ သောမနဿသဟဂတံ၊ အစရှိသောပါဠိတို့ဖြင့် အကုသိုလ်စိတ် အဟိတ်စိတ်တို့ကိုပြ၍မပြီးသေးသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်ပုနရုတ္တိဒေါသမဖရောက်ဆိုငှါ၏ဟူလိုသော်။ဤသို့သဘိုဟ်ကျမ်းဌီကာရောက်သော ပုနရုတ္တိဒေါသကို ဦးကာဆရာ ပယ်လိုသောကြောင့်၊ ဇဝံဒွါဒသာကုသလ၊ အစရှိသောပါဠိကို ဦးကာဆရာ မိန့်အပ်သတည်း။ ။တနှည်းအကျဉ်းကား၊ အရှင်ဦးကာဆရာ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာသည်၊ပါပါဟောတုကမုတ္တာနိ၊ဟူသောဂါထာကိုဆိုဘော်မူ၏။သောမနဿသဟဂတံ၊ စသောပါဠိဖြင့် အကုသိုလ်စိတ်အဟိတ်စိတ်တို့ကို ပြရုံပြီးဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ထိုသို့ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊ ပါပါဟောတုကမုတ္တာနိ၊အစရှိသောဂါထာကို မဆိုဟန်၊ ပုနရုတ္တိဒေါသ ရောက်ရာ၏ဟု အပြစ် တင်ဘွယ်ရှိ၍၊ထိုအပြစ်ကိုပယ်လိုသောငှါကဆရာသည်၊ ဇဝံဒွါဒသာကုသလ အဟောတုကအဒ္ဓာရသဝဿနဿ၊အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကိုရှေးအတိုင်းဆို။

ရှေးဌာနဝယ်။ဆိုထုတုံချင်။ကျိုးမထင်၍။ပြန်တင်စဘွယ်။ရှုယ်၍ဆိုက။ နိရုတ္တိက။ဘင်ထထုတ်လို။ဟူသောလက်ဝါဠိဝယ်အဓိပ္ပါယ်သော်ကား။ရှေး ဝါကျစကားရပ်၌ ဘုံတဆ အကျိုးထူးမထင်သည်ကိုစွဲ၍နောက်၌ တက်လတ်သော်၊ရှေးဝါကျကိုနိရုတ္တိကဒေါသတင်ရာ၏။

စွဲသည့်နောက်မှာ။ဟသ္မာနှင့်။တေနဆင့်၍။ဝေဒနာကတွာ။ရှိလေပါလည်း။ ရှေးမှာဝါကျ။သူ့ဒေါသကို။နိရုတ္တိက။ဒေါသသွယ်ဝယ်။မေးစဘွယ်တည့်။ ဟူသောလက်ဝါဠိဝယ်အဓိပ္ပါယ်သော်ကား။တသ္မာ၊ဖော်နော်၊ဝေဒနာကတွာပုန် တို့နှင့်နောက်ဂါကျကိုတဲက်လတ်မှကားရှေးဝါကျကိုနိရုတ္တိကဒေါသတင်

ရာဇာ်။ ရှေးဘဝကျင့်တရုံတရုအကျိုးမထင်၍တက်ရောဂါပြုယုဂ်းကား။ သောပနစတုဝဂ်ဒိနာသံယေန့ကတ္တာဗုဂ်မံ့ဒိန့်ကတရေနကာတုံနဝန့်တိ၊ အတိရေကေနာနဝန့်တိတိဒဿနတ္တံဝုတ္တောတဉ်း။ ။ဒေါသတင်သော်ကား။ အရှင်အာန္ဒကထာဆရာ၊ ဆရာကား၊ စတုဝဂ်ဂေါ ပဋ္ဌာဂ်ေါ။ပ။ အတိရေကဝိသတိဝဂ်ေါ၊ဟူသောပါဠိ၌၊ အတိရေကဝိသတိဝဂ်ေါဟု အတိရေကဝိသတိဝဂ်. သယ်ာကိုအသိးဆို၏။ထိုသို့ဆိုအပ်သည်ရှိသော်ဝိသတိဝဂ်သယ်ာသည်ပြု အပ်သောကံကဲ့သို့၊အတိရေကဝိသတိ ဝဂ်သယ်ာသည် ပြုအပ်သောကံကို အသိးပင်ရအပ်၏ဟူသောအနက်ရောက်၏။ ထိုသို့ပာမ္ဟကားမရအပ်၊ မရအပ်သောကြောင့်၊အတိရေကဝိသတိဝဂ်သယ်ာကိုအသိးပြု၍မဆိုတန် ဆိုရေးသော် နိရတ္ထကဒေါသရောက်ရာ၏ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ သောပနစတုဝဂ်ဒိနာသံယေန၊ အစရှိသောပါဠိကိုဆိန့်။ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်သေ်ကား။စတုဝဂ်အစရှိသောအပြားသည် ပြုအပ်သောကံကိုဦးကတရေဖြစ်သော သယ်ာသည်ပြုခြင်းငှါမအပ်၊အတိရေကဖြစ်သေ်ကားအပ်၏ဟု ပြရခြင်းအကျိုးရှိသည်ဖြစ်ဘိသေ်။ အတိရေကဝိသတိဝဂ်သယ်ာသည် ပြုအပ်သောကံသည်အသိးရှိသောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် နိရတ္ထကဒေါသမရောက်ဆိုတန်၏ဟူလိုသေ်။ ။စတုဝဂ်ေါအစရှိသောအထက်ပါဠိကိုမြော်၍ဆိုလေ။ တထာအတိရေက ဝိသတိဝဂ်ေနာ၊ ဟူသော အနိးတွင် ကြည့်၍ဆိုသေ် ကျမ်းရိုးတင်၍မလ့။ ဘထာအတိရေကဝိသတိဝဂ်ေနကထွက်လျှင်ဤသို့ဟက်။ အဋ္ဌကထာဆရာ၊ အတိရေကဝိသတိ ဝဂ်သယ်ာသည်ဝိသတိဝဂ်သယ်ာကဲ့သို့ တရုံတရုသောသယ်ာကံကိုမျှ အပ်သည်မရှိဟုဆိုအပ်၏။ထိုသို့ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ အတိရေကဝိသတိဝဂ်သယ်ာကိုတဘန်ဆိုသဖြင့်နိရတ္ထကသာဖြစ်ရာသည်ဟု စောဒနာရန်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသောအဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ သောပနစတုဝဂ်ဒိနာ စသောပါဠိကိုမိန့်။နိရတ္ထကမဟုတ်၊ သဝ်တ္ထကဟုဆိုလိုသည်။ ။တနည်းကား။ အဋ္ဌကထာဆရာ၊ဆရာကား၊ အတိရေကဝိသတိဝဂ်ေါဟု အတိရေကဝိသတိဝဂ်သယ်ာကိုအသိးထုတ်အပ်၏။ ဝိသတိဝဂ်သယ်ာသည်ပြုခြင်းငှါ မအပ်သောကံဟူ၍အကြောင်းမရှိသည်မဟုတ်လော။ထိုသို့မရှိသောကြောင့်၊ အတိရေကဝိသတိဝဂ်ေါဟု အတိရေကဝိသတိဝဂ်သယ်ာကိုအသိးထုတ်၍ ဆရာမဆိုတန်ဆိုသဖြင့်သော် နိရတ္ထကဒေါသ ရောက်ခဲ့ရာ၏ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသော်အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ သောပန

စတုဝဂ္ဂါဒိနာ သံယေနကတွင်ဤကမ္မဋ္ဌိနကဲ့တရေနကာတုံနဝန္နတို၊ အတိရေ
ကေနပနဝန္နတိတိဒဿနတ္ထံဝုတ္တော၊ဟုဇ်သောပါဠိကိုမိန့်။အဝိပ္ပါယ်ကိုရှေးအ
တိုင်းဆိုလေ။ ။ဘသ္မာနှင့်တက်ရာ၌ပြုယုဂ်ကား။ ဤစွေတေသုနဝသူတ်ကြ
ဌုက်ကြွေစေသြမကောမဂေါစာတိ ဒွေအပတ္တာ။ သေသာသတ္တပတ္တာပမာ
ဏာယုတ္တာနာမ၊ အယဓမ္မတ္ထသဒ်ပေါ်။ ဝိတ္ထာရောပနသမန္တပါသာဒိကာယံ
ဝုတ္တော၊ ဘသ္မာဇေဝံပမာဏာယုတ္တံ သမဏာသာရုပ္ပေနပဂ္ဂံ အယောပတ္တံဝါ
မတ္တိကာပတ္တံဝါလဘိတွာ ဂုရာဏာပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတွာ အန္တောဒသာဟေဒှ
ဝိဌ္ဌောဘဇ္ဇော၊အစရိသည်ဟည်း။ ။ဒေါသဟင်သေသ်ကား၊ အဋ္ဌကထာဆ
ရာ၊ဆရောကား၊ တသ္မာဇေဝံပမာဏာယုတ္တံ့အစရိသောစကားကို အဘယ်အ
ကျိုးငှါဆို့အပ်သနည်း။ သေသာသတ္တပတ္တာပမာဏာယုတ္တာနာမ၊ ဟူသော
ရှေးစကားဌ သူအပြစ်ဘင်ဘူပ်ရှိ၍၊ ထိုအပြစ်ကို ချေအံ့သောဌါ ဆိုသ
တည်း။ အဘယ်သို့သူအပြစ်ဘင်ဘွယ်ရှိသနည်း ဟူမူကား။ အရှင်အဋ္ဌက
ထာဆရာ၊ဆရောကား၊သေသာသတ္တပတ္တာပမာဏာယုတ္တာနာမ၊ဟုဆို၏။ အ
ကယ်၍ထိုသို့ဆိုသေ၊ ဤဒွေတေသုနဝသူတ်ကြဌုက်ကြွေစေသြမကောမ
ဂေါစာတိဒွေအပတ္တာ၊ဟူသောစကားကဲ့ ဆိုသဖြင့် ချန်စ်လုံးသော သပိတ်
တို့၏ပတ္တဟူသော အမည်သည် မပြီးကောင်းဟူသောအနက်သည် ရောက်
၏။ထိုသို့ဘမူကားမပြီးကောင်းသည်မဟုတ်ပြီးကောင်း၏။ ပြီးကောင်းသော
ကြောင့်သေသာသတ္တပတ္တာပမာဏာယုတ္တာနာမဟူသောစကားကိုမဆိုတန်
ဆိုချေသေ်နိုရတ္တကဒေါသရောက်၏ဟု စောဒနာရန်ရှိဒသောကြောင့်၊ ထို
စောဒနာကိုဖြေလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ တသ္မာဇေဝံပမာဏာယုတ္တံ
သမဏာသာရုပ္ပေနပဂ္ဂံ အစရိဒသောပါဠိကိုမိန့်။ ထိုပါဠို၏ အဝိပ္ပါယ်သေ
ကား။ ထိုသို့ချန်စ်လုံးသောသပိတ်တို့၏ပမာဏာယုတ္တာအဖြစ်ကို ဆိုရသော
ကြောင့်၊ဤသို့ပမာဏာယုတ္တာဖြစ်သော သမဏာသာရုပ္ပအားဖြင့် ကျက်သော
သပိတ်ကိုရ၍သပိတ်ပေါင်းကိုပဒ္ဓုဒ္ဓိ၊ရ်ပြု၍ဆယ်ရက်အတွင်းဌ်အဝိဌ္ဌာန်
တင်အပ်၏ဟုပြုရခြင်းအကျိုးရှိသည်ဖြစ်ဘိသေ်။ ဤဒွေတေသုနာသူ၊အစ
ရိဒသောစကားကိုဆိုသဖြင့် ချန်စ်လုံးသောသပိတ်တို့၏ ပတ္တာဟူသောအဖြစ်
သည်မပြီးကောင်းသောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်နှ
ရတ္တကဒေါသမဖရူးက်ဆိုတန်၏ ဟူလိုသေ်၊ ။ဤအရာ၌ ထုတ်ဆောင်
အပ်သောပြုယုဂ်တို့ကဲ့သို့အာဘော် အသိုးမထင်သောအရာတို့ဌ် တသ္မာနှင့်
လဒ္ဓဂုဏ်ဟက်မူကား။ ဤစကားကို မဆိုသေ်လိုအပ်သော အကျိုးမပြီး
ကောင်းဟူသောအနက်ရောက်၏ဟုအာဘော်ထား၍ တက်ရမဲည်း။ ။တ။

နည်းကား။အဓိကထာဆဝံခ၊ဆဇုကာ၊သေသာသင်္ဘပတ္တာပမာဏယုတ္တာနာမ၊ဟူ၍ဆရာဆို၏။ဤဥဒေတသုနာသုဉ်ကြွင်းကြွေစေသြမကောမကောစာတိဖွေအပတ္တာဟုံဆိုကလျင် ကြွင်းသောရနစ်လုံးသော သဒိတ်တို့၏ပမာဏယုတ္တအဖြစ်သည်ပြီးကောင်းပြီးသည်မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ပြီးကောင်းပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊ သေသာသင်္ဘပတ္တာပမာဏယုတ္တာနာမ၊ဟူသောစကားကိုမဆိုဘန်ဆိုချေသေးနိုရတ္တကဒေါသရောက်ရာ၏ဟုစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသော အဓိကထာဆရာသည်၊ ဘသ္မာဇဝံပမာဏယုတ္တံ သမဏာသာဓုပ္ပေနပတ္တံ ဒးစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကိုဇရှးအတိုင်းဆိုလေ။ ။ဘာနုရှိရာ၌ ပြယုဂ်ကား။ ပဒိုသာယနိယာနိတ်ပဒို့သာယိဘဇ္ဇာနိ၊ပရိဘုဉ်ဘဇ္ဇာနိတိအဓွေဿာ။ ဘာနသပဒံဥဂ္ဂဟေတွာဒိုကိုတွာနံသတ္တာဟာတ်ကွေမဝိ အနာပဇ္ဇိံဒသေတိ၊ ဝာနိတိပရိဘုဉ်တုံ နဝဒုန်၊ တည်း။ဒေါသဘင်သေါကား၊အရှင်အဓိကထာဆရာ၊ဆရာကား၊ ယာနိခေါပနဘာနိပဒို့သာယနိယာနိတောသဇ္ဇာနိဟု မာတိကာပါဠိ်ဝေါ်၌၊ ပဒို့သာယနိယာနိဟူသောပါဠိကို ဟောဝေါ်မူ၏။ အဂယ်၍ထိုသို့ဟောဝေါ်မူသော်၊ ယာနိခေါပနတာနိတောသဇ္ဇာနိဟူ၍ ဟောကလျင် ထောပတ်စသော ဝတ္ထုတို့၏ သတ္တာဟာကာလိကဟုဆိုအပ်သောအမည်သည် မပြီးကောင်းဟူသော အနက်ရောက်၏။ ထိုသို့တမူကား မပြီးကောင်းသည် မဟုတ်ပြီးကောင်းပြီး၊ပြီးကောင်းပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊ ပဒို့သာယနိယာနိဟူသောပါဠိကိုမဟောဘန်ဟောချေသေးနိုရတ္တကဒေါသရောက်ရာ၏ဟုစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသောအဓိကထာဆရာသည်၊ ဘာနသယံဥဂ္ဂဟေတွာစသောပါဠိကိုမိန့်။ ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်သေ်ကား။ ပဒို့သာယနိယာနိ ဟူသောပါဠိဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုင် အကပ်မခံကဲ့ ယူ၍ထားအပ်သော ထောပတ်စသောဝတ္ထုတို့ကို ခုနစ်ရက်ကိုလွန်စေသော်လည်း အာပတ်မသင့်ခြင်းကို ပြရခြင်းဒုကျိုးရှိသည်ဖြစ်ဘိသေ်။ ယာနိခေါပနတာနိ ဘောသဇ္ဇာနိ၊ ဟူ၍ဆိုကလျင် ထောပတ်အစရှိသောဝတ္ထုတို့၏ သတ္တာဟာကာလိကမည်၏ဟူသောအနက်သည်မပြီးကောင်းသောကြောင့် ဆိုသ်သည်မဟုတ်၊မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် တင်တိုင်းသော နိရတ္တကဒေါသ မရောက်ဟောတန်၏ဟူလိုသေ်။ ။တနည်းကား၊အဓိကထာဆရာ၊ မာတိကာပါဠိဝေါ်၌၊ယာနိခေါပနတာနိပဒို့သာယနိယာနိဘောသဇ္ဇာနိ၊ ဟုဟောတော်မူ၏။ ယာနိခေါပနတာနိဘောသဇ္ဇာနိဟုဟောသ်တော်မူကလျင် ထောပတ်ဆီဦး အစရှိသည်တို့၏သတ္တာဟာကာလိကဟူသောအမည်သည် ပြီးကောင်းပြီးမ

ဟုတ်လော၊ထိုသို့ပြီးကောင်းပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊ပဋိသန္ဓေယနိယာနိဟူသော ပါဠိကိုမဟာဘန်ဟောချေသော်နိရုဇ္ဈကဒေါသဖြစ်ရာ၏ဟုဝေနေယျတို့ ယုံမှားသံသယဖြစ်ပွါးရန်ရှိသောကြောင့်၊ ထိုယုံမှားသံသယကိုပယ်ဖျောက်ဘော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ တေနသယံဥဂ္ဂဟေတွာနိဂ္ဂဟိတွာနံ အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။အဓိပ္ပါယ်ကိုဖွင့်အတိုင်းဆိုလေ။ ။ဝေဠုကတ္တာရှိရာဌာနသို့ကြွကား။အညမညဝိရုဒ္ဓါနံကုသလာကုသလာနံပါကာတိဝိပါကာ၊ပဋိသန္ဓာဘာဝမာပန္နာနံအရူပဓမ္မာနမေတံအဓိဝစနံ။ ဝေဠုကတ္တာကုသလာကုသလာကုသလကမ္မသမုဋ္ဌာနာနံဝိကဋတ္တာရူပါနံနတ္ထိဝိပါကဒေါဟာရောတည်း။ ။စောဒနာထုတ်သော်ကား။အရှင်ဦးကဆရာ၊ဆရောကား၊ဝေဠုကတ္တာကုသလာကုသလကမ္မသမုဋ္ဌာနာနံဝိအစရှိသောစကားကို အဘယ်အကျိုးငှါဆိုအပ်သနည်း။ ဝိပက်ကဘာဝမာပန္နာနံအရူပဓမ္မာနမေတံအဓိဝစနံဟူသောစကားကိုဆိုသောငါ၌ သူအပြစ်တင်ဘွယ်ရှိ၍ ထိုအပြစ်ကိုဖျောက်သောငှါငါဆိုသတည်း။ သူအပြစ်တင်ဘွယ်အဘယ်သို့ရှိသနည်းဟူမူကား။ အရှင်ဦးကဆရာ၊ဆရာကား၊ဝိပက်ကဘာဝမာပန္နာနံအစရှိသောစကားကိုဆို၏။အကယ်၍ထိုဝဋ္ဋိဆိုခဲ့သော်အညမညဝိရုဒ္ဓါနံကုသလာကုသလာနံပါကာတိဝိပါကာဆိုကလျင်အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ကုန်သောကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏အကျိုးဖြစ်ကုန်သောနာမ်တရားတို့၏ ဝိပါကဒေါဟာရသည် မပြီးကောင်းဟူသောအနက်ရောက်၏။ထိုသို့တမူကားမပြီးကောင်းသည်မဟုတ်၊ပြီးကောင်း၏ပြီးကောင်းသောကြောင့်၊ ဝိပက်ကဘာဝမာပန္နာနံအရူပဓမ္မာနမေတံအဓိဝစနံ၊ဟူသောစကားကိုမဆိုဘန်ဆိုခဲ့သော်နိရုဇ္ဈကဒေါသရောက်ရာ၏ဟုစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသောဦးကဆရာသည်၊ဇဉ္ဇကတ္တာ၊အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား၊ အညမညဝိရုဒ္ဓါနံကုသလာကုသလာနံပါကာတိဝိပါကာဆိုကလျင် အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ကုန်သောကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏အကျိုးဖြစ်ကုန်သော နာမ်တရားတို့၏ ဝိပါကဒေါဟာရသည်မပြီးကောင်းသောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်နိရုဇ္ဈက

ဒေါသမရောက်ဆိုတန်၏ဟူလိုရာ၏။ ။ဟာနည်းကား။ အရှင်ဦးကာဆရာ၊ ဝိပက္ကဘာဝမာပန္နာနံအရှုပဓမ္မာနမေတံအဓိဝစနံ၊ ဟူသောစကားကိုဆရာဆို၏။ အညမညပဲရှုဖြိုနံ ကုသလာကုသလာနံပါကာတိဝိပါကာ၊ ဟုဆိုကယျင် အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ကုန်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးဖြစ်ကုန်သောနာမ်ဘရားတို့၏ ဝိပါကဒေါဟာရသည် ပြီးကောင်း ပြီးသည်မဟုတ်လော။ထိုသို့ပြီးကောင်းပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝိပက္ကဘာဝမာပန္နာနံအရှုပဓမ္မာနမေတံအဓိဝစနံ၊ ဟူသောစကားကဲ့မဆိုတန် ဆိုချေသော် နိရုဇ္ဈကဒေါသရောက်ရာ၏ဟုစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသောငှါကာဆရာသည်၊ ဇဝဉ္စကတွာ၊ အစရှိသောပါဠိကိုဖွင့်။အငြာယ်ကို ရှေးအတိုင်းဆို။

ရှေးအဆိုနှင့်။ဘိုးဘစ်။ဆန့်ဘွယ်ရှိ၍။မချိပန်းစွာ။ဤခြင်းရာဖြင့်။ ဤမှာဤသျှင်။မဆန့်ကျင်ဟု။နောက်တွင်စပ်ကာ။ပြဆိုလာမူ။မှတ်ရာခဲဘိ။ဝိဇရာဝိတည့်။ တင်ဘိထုတ်အပ်။ လေချာမှတ်လော့။ ဟူသောလက်ာဝိုဒါယ် အငြာယ်သော်ကား။ရှေးဆိုအပ်သောစကားနှစ်ရပ်သည်ဆန့်ပယာင်ရှိ၍ရှေးစကားနှုတ်ရပ်တို့၏ မဆန့်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါ နောက်၌ ဘက်လတ်သော်၊ရှေးဝါကျနှစ်ရပ်ကိုဝရောင်ဒေါသငှါဟူ၏။ ။ပြယုဂ်ကား။နနုစဒ္ဒေမာဘိက္ခဝေဝေဒနာသုခါဒုက္ခာတိဝစနတော်ဘာဒွေဝေဝေဒနာတိ၊ သစ္စံ၊ တံပနအနဝဇ္ဇပက္ခိကံ အဒုက္ခမသုခံသုခဝေဒနာယံ၊ သာဝဇ္ဇပက္ခိကံဒုက္ခဝေဒနာယံဟုတ်ပေါ့ဘုရား။ဘည်း။ဤဝါကျကိုကားသုခဒုက္ခမပေကွာင်း၊တိဝိဓာဟဇ္ဇဝေဒနာ၊ ဟူသောအရှင်အနုရုဒ္ဓါဆိုသောစကားသည်၊ဒွေမာဘိက္ခဝေဝေဒနာသုခါဒုက္ခာဟုဟောတော်မူသောပါဠိဟောနှင့်ဆန့်ပယာင်ရှိ၍၊ထိုစကားသည်ပါဠိဟောနှင့် မဆန့်ဟုသို့၍ ပြလိုသောကြောင့်၊ နနုစဒ္ဒေမာဘိက္ခဝေ၊အစရှိသောဝါကျကို ဦးကာဆရာတက်လတ်သတည်း။ ။ဒေါသတင်းသော်ကား။အရှင်ဦးကာဆရာ၊ဆရာကား၊နနုစဒ္ဒေမာဘိက္ခဝေ၊ အစရှိသောစကားကို **အဘာယ်**အကျိုးငှါဆိုအပ်သနည်း။ သုခံဒုက္ခမပေကွာတိ၊ တိဝိဓာဟဇ္ဇဝေဒနာ၊ဟူသောစကားကိုဆိုသောအရှင်အနုရုဒ္ဓါဠီသူအပြစ်တင်ဘွယ်ရှိ၍ထိုအပြစ်ကိုချေအံ့သောငှါဆိုသတည်း။ သူအပြစ်ဘင်ဘွယ်အဘာယ်ဥဒ္ဓိရှိသနည်းဟူမူကား။အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာ၊ ဆရာကား၊သုခံဒုက္ခမပေကွာတိ၊ တိဝိဓာဟဇ္ဇဝေဒနာ၊ဟူဝေဒနာအပြားသုံးပါးကိုဆို၏။ထိုသို့ဆိုချေသော်၊ တိဿောမာဘိက္ခဝေ၊ အစရှိသည်ဖြင့်ဥဒ္ဒါဒနာအပြားသုံးပါးပင်ဟောအပ်၏ဟူသောအနက်ရောက်၏။ထိုသို့ဘမူကားမဇ်ဟောအပ်၊ မပေါအပ်သော

ကြောင့်။သုခံဒုက္ခမဲ့ပေကျွာတိ၊ တိဝိဓာတက္ကဒေဒနာ၊ ဟုဝေဒနာဒုခြားသုံး ပါးကိုမဆိုဘန်ဆိုချေသော်အာဂမဆန့်သောဝိရောဓိဒေါသရောက်ရာဖြစ်ဟု စောဒနာရေနှိုသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကိုဖြေလိုသောငှိုကာဆရာသည်၊နှ နှစ္ဒေမာဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ သုခါ ဒုက္ခာ၊ အစဉ်ရှိသော ဘါကျကို မိန့်အပ်သ တည်း။ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်ကား။ အနာဇ္ဇအဘိုးဖြစ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ကိုသုခခွဲ၊ သာဝဇ္ဇအဘိုးရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုဒုက္ခခွဲပေါင်း၍၊ နှေမာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ သုခါ ဒုက္ခာ၊ ဟုဟောတော်မူအပ်ပါသည် ဟူလိုသော်။ တိသောမာဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ၊အစဉ်ရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်ဘင်ဘိုင်းသော အာဂမဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသမရောက်ဆိုဘန်၏ဟူလိုသော်။ ။ဟုနည်းကား၊အခွင့်ငှိုကာ ဆရာ၊အခွင့်အနုဂ္ဂဟ.ဆရာသည်၊သုခံဒုက္ခမဲ့ပေကျွာတိ၊တိဝိဓာတက္ကဒေဒနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့် ဝေဒနာအပြား သုံးပါးကိုဆို၏။ နှေမာဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ သုခါဝါဒုက္ခာဝါ၊ဟု ပါဠိ၌ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်လော။ ထိုသို့ နှေ မာဘိက္ခဝေဝေဒနာသုခါဝါဒုက္ခာဝါ၊ဟု ပါဠိ၌ ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ သုခံဒုက္ခမဲ့ပေကျွာတိ၊ တိဝိဓာတက္ကဒေဒနာ၊ ဟုဝေဒနာအပြားသုံးပါးကိုမ ဆိုဘန်ဆိုချေသော်အာဂမဆန့်သောဝိရောဓိဒေါသရောက်ခဲ့ရာ၏ဟုအခွင့် အနုဂ္ဂဟဆရာ၌စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကို ပယ်လိုသောငှိ ကာဆရာသည်၊နှနှစ္ဒေမာဘိက္ခဝေသုခါဝါဒုက္ခာဝါ၊အစဉ်ရှိသောပါဠိကိုမိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကိုဖွေးအတိုင်းဆို။

ယံပိဝစနံ။စသည်ခံကား။နိယံမသွေ။ဖွေးဝါကျမှာ။ဟင်လေခြင်ဘိ။ ဝိရော ဓိတည့်။ဟူသောလက်ဝိုးဒဝယ်အဓိပ္ပါယ်သော်ကား။ ဝိမိဆိုအပ်သောဖွေး ဝါကျစကားရပ်ကိုမြွေစေခြင်းငှါဒဋ္ဌိအနက်ရှိသောဟိ၊စ၊ပနနှင့်တက်လတ်မူ ကားဖွေးဝါကျကိုဝိရောဓိဒေါသဘင်ရာ၏။ ။ပြိယုဂ်ကား။တေနသယံဥဂ္ဂ ဟောတွာနိုကျိတ္တာနံသတ္တာဟာဇိုက္ကမေပိအနာပတ္တိ ဒဿေတိ။ တာနိဟိပရိ ဘုဥ်တုံနဝဋ္ဋနို၊ဟည်း။ဟေနကိုပဋိသာယနိယာနိဟူသောပါဠိကိုစွဲ။ ဒေါသ တင်သော်ငှ်ကား၊အခွင့်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ဆရာကား၊ ဟေနဟူသောပါဠိဖြင့် ဝိဓိကိုယ်တိုင်အကပ်မခံဘဲယူ၍ထားအပ်သောထောပတ်အစရှိသောဝတ္ထု တို့ကိုချနစ်ရက်ကိုလွန်စေသော်လည်း အာပတ်မသင့်ဟူသောအနက်ကိုပြု သောဟုဆို၏။ အကယ်၍ထိုသို့ဆိုချေသော်၊ သယံဥဂ္ဂဟိတက ဖြစ်သော ထောပတ်အစရှိသည်တို့သည်သဇ္ဈာဟကာလိကမဟုတ်ဟူသော အနက် ရောက်၏။ထိုသို့ဟမူကား၊သယံဥဂ္ဂဟိတက္ခဖြစ်သောထောပတ်အစရှိသော

ဝတ္ထုတို့သည် သတ္တာဟာကာလိကမဟုတ်သည် မဟုတ်၊ သတ္တာဟာကာလိ
ကဟုတ်၏။ဟုတ့်သောကြောင့်၊တေနဟူသောပါဠိဖြင့်သယံဉ္စဂဟိတကဖြစ်
သောထောပတ်အစရှိသည်ဘို့ကိုခုနစ်ရက်ကိုလွန်စေသော်လည်းအာပတ်
မသင့်ခြင်းကိုပြသောဟုမဆိုဘန်ဆိုချေသော်၊ကရဏကရဏီဆန့်သောဝိ
ဓောဒါသခေါ်ရာဂါစ်ကိုလာ ဧစောဒနာရန်ရှိ၍၊ထိုစောဒနာကိုဖြေခြင်းငှါ။တာ၂နိ
ဟိပဂိဘုဉ္ဇိတုံနဝန္နံနှိ၊ဟူသောပါဠိကိုဝိန့်အပ်သတည်း။ထိုပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်
ကား။ ထိုသယံဉ္စဂဟိတက ဖြစ်သော ထောပတ်အစရှိသည်တို့သည် သုံး
ဆောင်ခြင်းငှါ မအပ်ကုန်သည်ဖြစ်ဘိသော်။ သယံဉ္စဂဟိတက ဖြစ်သော
ထောပတ်အစရှိသည်တို့သည်သတ္တာဟာကာလိကမဟုတ်သောကြောင့်ဆို
သည်မဟုတ်၊မဟုတ် ဖြစ်သောကြောင့် ကရဏကရဏီဆန့်သော ဝိရောဓိ
ဒေါသမရောက်ဆိုဘန်၏ဟူလိုသော်။ ။ဘနည်းကား။ အရှင်အဋ္ဌကထာ
ဆရာ၊ဘရာကား၊ တေနသယံဉ္စဂဟေတွာနံကျိတ္တာနံသတ္တာဟာတိက္ကမေဝိ
အနာပတ္တိ ဒဿေတိ၊ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ ဝိဝိဂ်ိုယ်တိုင်အကပ်မခံဘဲ ယူ၍
ထားအပ်သော ထောင်တ်အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေ
သော်လည်းအနာပတ္တိကိုပြသောဟုဆို၏။ဝိဝိဂ်ိုယ်တိုင်အကပ်မခံဘဲယူ၍
ထားအပ်သော ထောင်တ်အစရှိသော ဝတ္ထုတို့သည်။ဝါ၊ ဝတ္ထုတို့ကိုသုံး
ဆောင်ခြင်းငှါမအပ်ပဲ ကုန်ဟူလိုသော်။ထိုသို့ထောပတ်တင်လဲ အစရှိသော
ဝတ္ထုတို့၏ သတ္တာဟကာလိကဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေနသယံဉ္စ
ဟေတွာနိကျိတ္တာနံ သတ္တာဟာဇ်ကမေဝိ အနာပတ္တိ ဒဿေတိ၊ဟူသော စ
ကားကိုဆရာမဆိုဘန်ဆိုချေသော်။ ကရဏကရဏီဆန့်သောဝိရောဓိဒေါ
သရောက်ခဲ့ရာ၏ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာဂ် ပယ်လို
သေ၁အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ တာ၂နိဟိပဂိဘုဉ္ဇိတုံနာ၂နှိ၊ ဟူသောပါဠိကို
ဝိန့်။အဓိပ္ပါပါဂ်ကား။တေနသယံဉ္စဂဟေဟတွာ၁ပ။အနာပတ္တိ ဒဿေတိ၊ဟုဂါ
ဆိုသောစကားသည်ဖြစ်၏။ ထိုဝိဝိဂ်ိုယ်တိုင်အကပ်မခံဘဲ ယူ၍ထားအပ်
သော ထောပတ် တင်လဲ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့သည်။ဝါ၊ ဝတ္ထုတို့ကိုသုံး
ဆောင်ခြင်းငှါမအပ်ပဲ ကုန်ဟူလိုသော်။ထိုသို့ထောပတ်တင်လဲအစရှိသော
ဝတ္ထုတို့သည်သတ္တာဟာကာလိကမဟုတ်သောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်၊ ဟု
ဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ကရဏကရဏီဆန့်သောဝိရောဓိဒေါသမရောက်ဆို
တန်၏ဟူလိုသော်။ ။ဒဋ္ဌိအနက်ရှိသောဟိ၊စ၊ပနနှင့်တက်ရာဋ္ဌိသာမဟုတ်၊
ယထာဟာ၊ဘေန္နာဟာစသည်နှင့်တက်သောအရာဋ္ဌိလည်းဝိရောဓိဒေါသဟုပင်
ရာ၏။ဟောနာဟာရှိရာဋ္ဌိပြိယုဂ်ကား။ချုပ်တိုင်ကျပံ၊သိုတ္ထာဒိဝိရောဓိပယ္ဟေ

ဟိဝိကာရမာပဇ္ဇဝဒါအာပါဒိယတိတိဝါအတ္ထော၊ဧကနာဟာဘာဂ ဝါသိတေန ဝိရုဇ္ဈတိဉ္ဇကြောနဝိရုဇ္ဈတိတိအာဒိ၊အစရှိသည်တည်း။ ။ကျမ်းရိုးဒေါသတင် သော်ကား။အခွင့်ငှိကာဆရာ၊ဆရာကား၊အဘယ်အကျိုးငှါ တေနာဟာဘာဂ ဝါအစရှိသော စကားကိုဆိုအပ်သနည်း။ ရုပ္ပတိဉ်ရုပံ၊ အစရှိသောရှေးစကားခဲ့သူအပြစ်ဘင်ဘွယ်ရှိ၍ ထိုအပြစ်ကိုဖျောက်သောငှါဆိုသဘည်း။ သူအပြစ်ဟင်ဘွယ်အဘယ်သို့ရှိသနည်းဟူမူကား။ အခွင့်ငှိကာဆရာ၊ ဆရာကား၊ရုပ္ပတိဉ်ရုပံ၊သိတုဏ္ဍာဒိဝိရောဓိပစ္စယေဟိ ဝိကာရမာပဇ္ဇတိအာပါဒိယတိဉ်ဉိဝါအတ္ထော၊ဟူသောပါဠိဖြင့် ရုပ်တရားဉ်ို၏သိတဉ္ဇာအစရှိသော အခြင်းဉ်ို၏ကြောင့် ဘောက်ပြန်ဘတ်သည့် အဖြစ်ကို ဆရာဆို၏၊ အကဲ်ယ်၍ထိုသို့ဆိုခြင်းသော်ဘုရားပဋ္ဌာန်းတရားတို့ဖြင့်ဟန်ဉွာအခွင့်မြတ်တို့သာလျှင် အာရုံပြုနိုင်သော ပရမတ္ထဃနတရားကို ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော ကျမ်းဆရာသည့်အာရုံပြုနိုင်၏ဟူသော အနုက်ရောက်၏။ထိုသို့တမူကား ပုထုဇဉ်ဖြစ်သောကျမ်းဆရာသည်အာရုံမပြုနိုင်၊မပြုနိုင်သောကြောင့် ၊ရုပ္ပတိတိရုပံ၊ သိတုဏ္ဍာဒိဝိရောဓိပစ္စယေဟိ ဝိကာရမာပဇ္ဇတိအာပါဒိယတိဉ် ဝါအတ္ထော၊ ဟူသောစကားကို ဆရာမဆိုဟန် ဆိုခြင်းသော် သဘာဝဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသ။ တနည်းကား အာရုံ အာဒုပ္ပတ္တိကာ ဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသ ပရောက်ခြင်း၏ဟူသော်လည်း ဆရာမဆိုဟန် ဆိုခြင်းသော် သဘာဝဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသ ပရောက်ခြင်းသည်

ပြစ်ကိုခွေချစ်ခဲ့သောဌါဆိုသဘခြင်း။ဆရာဒွိသူအပြစ်ဘင်ဝံ့ယ်အာဘယ်သို့ရှိ
သနည်းဟူမူကား။ အရှင်ဦကာဆရာ၊ဆရာကား၊ ရုပ္ပတိတိရုပံ၊အစရှိသော
ပါဠိတို့ဖြင့်ရုပ်တရားတို့၏သိဝဉ်ဉာဏ်အစရှိသောဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောအ
ကြောင်းတို့ကြောင့်ကောက်ပြန်တတ်သည်၏အဖြစ်ကိုဆရာဆို၏။ အကယ်
၍ထိုသို့ဆိုခွေသော်၊ မောဟကိုပယ်ပြီးသော ပဇ္ဇုဏ္ဏဒွါ ရဟန္တာအရှင်
မြတ်တို့သည်သာလျှင် ပစ္စက္ခအားဖြင့်သိနိုင်ရာသောပရမတ္ထသဘောတရား
ကို၊ မောဟကိုမပယ်သေးသောပုထုဇဉ်ကျမ်းဆရာသည် ပစ္စက္ခအားဖြင့်
သိအပ်၏ဟူသော အနက်ဓောက်၏။ထိုသို့တမူကား မောဟကိုမပယ်သေး
သောပုထုဇဉ် ကျမ်းဆရာသည် ပစ္စက္ခအားဖြင့်မသိအပ်။ ထိုသို့မသိအပ်
သောကြောင့်၊ရုပ္ပတိတိရုပံ၊ အစရှိသောပါဠိတို့ဖြင့်ရုပ်ထရားတို့၏ သိဟဉ
ဏ်အစရှိသောဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောအကြောင်းတို့ကြောင့် ဆောက်ပြန်
တတ်သည်၏အဖြစ်ကိုသယာမ္ဘ။ကဲ့သို့ဆရာမဆိုဘန်ဆိုခွေသော် ပစ္စက္ခအ
နုမာနဆန့်သောပိဂျောဒါသ။ တနည်းလည်း။ ပဟာတဇ္ဇပဟာယကဆန့်
သောပိဂျောဒါသ။ တနည်းလည်း။ ပဟာတဇ္ဇပဟာယကဆန့်သောပိဂျောဒါသ
သမရောက်၏။ထိုသို့တမူကား ပဟာတဇ္ဇပဟာယကဆန့်သောပိဂျောဒါသ
သည်၊ တေနာဟာဘဂဝါ၊ အစရှိသောပါဠိကို ဖြိန့်အပ်သ
တည်း။ ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်သော်ကား။ ရုပ်ဘရေးတို့၏ သဘဝဉာဏ်အစရှိ
သော ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဆောက်ပြန် တတ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သိဟေနဝိဒုပ္ပတိဉဏ်ဖြင့်ရုပ်ထ
တ်၊ ဟူသောပါဠိကိုဟောတော်မူအပ်၏။ထိုသို့ဟောတော်မူအပ်သောပါဠိ
ကိုဆ၍ ရုပ်တရားတို့၏ သိဟဉဏ်အစရှိသောဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောအ
ကြောင်းတို့ကြောင့်ဆောံပြန်တတ်သည်၏အဖြစ်၊ သိဟဉဏ်အစရှိသောအ
ကြောင်းတို့သည်ဆောက်ပြန်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကို သိရုပါသည်ဖြစ်တိ
သော်။ ပစ္စက္ခအားဖြင့်သိသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သော
ကြောင့်ပစ္စက္ခအနုမာနဆန့်သောပိဂျောဒါသ။ တနည်းလည်း၊ပဟာတဇ္ဇပ
ဟာယကဆန့်သောပိဂျောဒါသမရောက်ဆိုတန်၏ဟူလတ်သော်။ တနည်း
ကား။ အရှင်ဦကာဆရာ၊ဆရောကား၊ ရုပ္ပတိတိရုပံ၊ သိတဏ္ဍာဒိပို့ဆောင်ပစ္စ
ယေဟိဝိကာရမာပန္နတဲအာပါဒိယတိတိဝါအထွေ၊ဟူသောစကားကဲ့ဆို
အပ်၏။ ရုပ်ဟူသည် ပရမတ္ထသဘောတရားဖြစ်၍ မောဟကို ပယ်အပ်ပြီး
သောဘုရားရှင်တို့သည်သာလျှင်ပစ္စက္ခမျက်မှောက်မှောံအားဖြင့်သိအပ်၏။ မောဟ
ကိုမပယ်သေးသောကျမ်းပြုဆရာတို့ကဲ့သုံးပစ္စက္ခမျက်မှောက်မှောံအားဖြင့်မသိအပ်
ထိုသို့မသိသောကြောင့်၊ရုပ္ပတိတို့ရုပံ၊သိတဏ္ဍာဒိပို့ဆောင်ပစ္စယေဟိဝိကာရ

မာပန္တိအာပါဒိယာတိတိဝါအဋ္ဌော၊ ဟူဇေသာစကားကို သင်္ဘာမ္ဘာ။။ကဲ့သို့မ
ဆိုတန်ဆိုချေသော် ပဉ္စက္ခန္ဓာအနုမာနဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသရဲ့ခံခဲ့ရာ၏ဟု
စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ထိုစောဒနာကိုပယ်လိုသော ငိုကာဆရာသည်၊
ဘေနာဟာဘာဂဝါသိဘေနပိဂျပ္ပတိဉဏ္ဍေနပိဂျပ္ပတိ၊ ဟူသောပါဠိကိုမိန့်။ အ
ဓိပ္ပါယ်သော်ကား။ ရုပ်တရားဘို့၏သိဘဉဏ္ဍာအစရှိသောဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်
သောအကြောင်းဘို့ကြောင့်ဘော်ပြန်တတ်သည်၏ အဖြစ်၊သိဘဉဏ္ဍာအစရှိ
သောဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကြောင်းတို့သည် ဘော်ပြန်စေအပ်သည့်
အဖြစ်ကြောင့်မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်၊ သိဖေနပိဂျပ္ပတိ ဉဏ္ဍေနပိဂျပ္ပတိ၊
ဟူသောပါဠိကိုဟောတော်မူအပ်၏။ထိုသို့ဟောတော်မူအပ်သောပါဠိတော်
ကိုဆိုသော်အားဖြင့် ရုပ်တရားဘို့၏ သိဘဉဏ္ဍာအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်
ဖြစ်သောအကြောင်းဘို့ကြောင့်ဘော်ပြန်တတ်သည့်အဖြစ်၊ သိဟဉဏ္ဍာအစ
ရှိသောအကြောင်းတို့သည်ဘောက်ပြန်စေအပ်သည့်အဖြစ်ကိုသိရပါသည်
ဖြစ်တိသော်။ပဉ္စက္ခန္ဓာမျက်မှောက်အားဖြင့် သိအပ်သောကြောင့်ဆိုအပ်သည်
မဟုတ်၊မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ပဉ္စက္ခန္ဓာအနုမာနဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသမ
ရောက်ဆိုဘန်၏ ဟူလို။ ။အဋ္ဌကထာဒေသနာဂါယဉ္စနိုတည်းဟုတ်။ ၉
ကယဉ္စနိုသဘာဝေန၊ ဘုမေဇခါဟာ ဗဟဒ္ဓိဟာ။ ။ဟူသောဂါထာဖြင့် အ
ကြင်ဝါကျ၌အနက်တူသည်ဖြစ်၍ပါးကဲ့ဆို၏။ထိုဝါကျကို ဇကထ္ထဒေါသဟု
ဆိုအပ်၏ဟု၊ သဒ္ဒဗ္ဗုတ္တိနိဒ္ဒိဆိုသောကြောင့် ဇကထ္ထဒေါသဟူ၍လည်းရှိ
သေး၏။ ။ပြယုဂ်ထုတ်သော်ကား။ ဟတ္ထိမေစတ္တာရော ပါရာဇိကာဓမ္မာ၊
အစရှိသောမာတိကာပါဠိဟာ၌ ပါရာဇိကာဓမ္မာဟူသောပုဒ်၏အဘွင့်၊ပါ
ရာဇိကာတိဇေံနာမကာ။ဓမ္မာတိအာပဇ္ဇိသော၊ ဟူသောစကားကို အဘယ်အကျိုးငှါဆိုအပ်
သနည်း။ဟတ္ထိမေစတ္တာရောပါရာဇိကာဓမ္မာ၊ဟူသောပဒ်ဋီတော်၌ သူအပြစ်
တင်ဘွယ်ရှိ၍ထိုအပြစ်ကိုချေအံ့သောငှါဆိုသတည်း။ သူအပြစ်တင်ဘွယ်
အဘယ်ဓာတ်ရှိရှိသနည်းဟူမူကား။ အဋ္ဌကထာဆရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊တ
ကြိမ်မေစတ္တာရော ပါရာဇိကာဓမ္မာ၊ အစရှိသောပါဠိတော်၌ ပါရာဇိကအာ
ပတ်ဟူသောတရားသောအနက်ကိုဟောသောပါရာဇိကဟူသောပုဒ်၊ ဓမ္မဟူ
သောပုဒ်တို့ကိုဟောတော်မူ၏။အကယ်၍ ထိုသို့ဟောတော်မူသည်ရှိသော်
ထိုနှစ်ပုဒ်တို့တွင်ဝပုဒ်ပုဒ်ကိုဟောရာ၏လည်း ပါရာဇိကအာပတ်ဟူသောအ
နက်သည်မပြီးကောင်းဟူသော်အနက်ရောက်၏။ ထိုသို့ဟုမူကားမပြီးကောင်း

သည်မဟုတ်ပြီးကောင်ပြီ။ ပြီးကျောင်းပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပါရာဇိကာ ဟူသောပုဒ်၊ ဓမ္မဟူလော် ပုဒ်နှစ်ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မမူဘဲ ဟောတော်မူခဲ့သော်ကြောင့်ထိုဒေါသံရောက်ခဲ့ရာ၏ဟုဝစ္ဆဒနာရေနှိုက်သောကြောင့်၊ ထိုစောဒနာကိုပယ်လိုသောအဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ပါရာဇိကာတိဇေံနာမကာ။ ဓမ္မာတိအာပတ္တိယော၊ ဟူသောပါဠိကိုဖိန့်သတည်း။ အဓိပ္ပါယ်သေ်ကား။ ပါရာဇိကသဒ္ဒါသည် ပါရာဇိကအာမည်ကိုဟောသည်ဖြစ်ဘိသေ်။ ဓမ္မသဒ္ဒါသည်အာပတ်ကိုဟောသည်ဖြစ်ဘိသေ်။ ထိုနှစ်ပုဒ်တို့တွင် ဟုဒ်ကိုဟောလေကပါရာဇိကအာပတ်ဟူသောအနက်သည် မပြီးကောင်းသောကြောင့် ဟောတော်မူသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြင့်သောကြောင့် ဇကတ္ထဒေါသမရောံ ဟောတနိ၏ ဟူလိုသေ်။ ။ဘနည်းကား။ အဋ္ဌကထာ ဆရာ်တို့မြေစတ္တာရောပါရာဇိကာဓမ္မာ ဥဒ္ဒဿံ အာဂ စ္ဆန္တိ၊ ဟူဟောတော်မူအပ်သောပါဠိတော်၌၊ပါရာဇိကာဓမ္မာ။ဟူဟောတော်မူ၏။ ပါရာဇိကာ၊ ဓမ္မာဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့တွင် တပုဒ်ပုဒ်ကို ဟောတော်မူက ပါရာဇိကအာပတ်ဟူသော အနက်သည်ပြီးကောင်းပါသည်မဟုတ်လော။ ထိုသို့ပြီးကောင်းသောကြောင့်၊ ပါရာဇိကာ၊ ဓမ္မာ ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်တို့ကို မဟောဘဲနှင့် ဟောချေသော် ဇကတ္ထဒေါသရောက်ရာ၏၊ဟုဥာဒနေယျတို့ ယုံမှားသံသယဖြစ်ပွါးရှိနိုင်သောကြောင့်၊ ထိုယုံမှားသံသယကို ပယ်ဖျောက်ဘော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ ပါရာဇိကာတိ ဇေံနာမကာ။ ဓမ္မာတိ အာပတ္တိယော၊ ဟူသော ပါဠိကိုဖိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်အတိုင်းဆိုလေ။ ။ဝိဓေဒေါသ လေးဆဲ့ကိုးပါးတို့တွင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှကြွင်းသော ဝိဓေဒေါသတို့ကို ထိုက်သ်သည်အားလျော်စွာ ပြယုဂ် ဥဒါဟာရ်ထော်သို့သွင်း၍ ဒေါသတင်လေ။ ။ဤလက်ာကိုပြယုဂ်ဥဒါဟာရ်ထုတ်၍အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ ဗဟုသုတ စိန္တာမယဉာဏ်ကြီးကျယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မခဲယဉ်းလော်လည်း ဉာဏ်နုံကျန်သောစာသင်သားတို့၏စိန္တာမယဉာဏ်ပွါးစေခြင်းငှါရေးသားပါသည်။ ။

ဤစ်သောင်းလေးထောင်အဖြေကျမ်းရိုးဤတွင်ပြီး၏။

၆၄။ ဥဒ္ဒါသစေတီ-ဓမ္မစေတီတို့၌အဝဟာရအာဆုံးအဖြတ်။

ဥပေါသထာဂါရပဒီပါယာရဓင်္ဂိကာသပန ဒုဂဏံယာဂုဘာတ္တံ ဒေဝသိကံတဏ္ဍုလံနာဠိသံဘဏ္ဍရေတိစိဝံရံ ဒသဒီသ္ဍနကံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပနတာသတံ့လဘာမာနသောပမာဒေန တဏ္ဍုကိဉ္စိနသတိသမ္ဘိဝါ။

ဗဒ္ဓိတ္တာဗလက္ကာရေနအစ္ဆိန္နံပနကိဝါတိုးဟူ၍အဋ္ဌကထာဆိုသောကြောင့်၊ ဂေါပကရဟန်းသည်ယာဂုသွန်းအစရှိသည်ဘိုက်ရလျှက် မေ့လျော့သောအားဖြင့်ထိဉ္စုပသိအိမ်ဆင်းတုအိမ်တို့၌ တစုံတရာဝတ္ထုပျောက်ခဲ့သော်အလုံးစုံသည် ဂေါပကရဟန်းအား ကိဝါဖြစ်သဖြင့် တပါးသော ရဟန်းတို့သည် လည်းထေယျစိတ်ဖြင့်ယူခြင်လျှင်။ နေယျတ္ထအားဖြင့် အာဝဟာရဖြစ်၏ဟုဆိုးဖြတ်ရန်ရှိသည်။ ။ဒေဝဘာယပန ဥဒ္ဒိဿဗလိကမ္မံကရောန္တော်ဟိ ရက္ခာဒိသုလဋ္ဌိတသာဒုကောတ္တုမ္ပိမေဝနတ္ထိ။ဘဋ္ဌခေါရက္ခကေဟိ အာပရိဂ္ဂဟိတောဟု ရိဂ္ဂဟိတံပနဂဟေတုံနဝဋ္ဋတိ၊ ဟူသော်ပါဠိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား။ နတ်အားရည်မှတ်၍ပူဇော်သက္ကာရပြုကုန်သောသူတို့သည်သစ်ပင်စသည်တို့၌ တင်ထားပူဇော်သော ဝတ္ထုကိုယူသောမဟာန်းအား အနာပတ္တိမဖြစ်ဟု ဆိုဘွယ်မရှိ၊ အနာပတ္တိဖြစ်၏။ ထိုအနာပတ္တိဖြစ်ခြင်းသည်လည်း အစောင့်အရှောက်တို့မသိမ်းဆည်းသောဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့်။ သိမ်းဆည်းသော ဝတ္ထုကိုကားယူခြင်းငှါမအပ်။ ။ဆုဒါနိ အဓိဋ္ဌံထေယျသင်္ခါဝံ အာဒိယေယျာတိ အာဒိနံအတ္ထဒဿနတ္ထံအဓိဋ္ဌံနာမာဘိ အာဒိမာဟာ။ တတ္ထအဓိဋ္ဌံနဿ ဒန္တပေါဏာသိကျောပနဒေ အတ္တနောသန္တကံပိ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတာဂင်္ဂဟဏံ ပဋိသေဓေတုံ အဇ္ဈောဟရဏီယံဝုဋ္ဌတို့။ ဇုဏပနယံကိဉ္စိပရပရိဂ္ဂဟိတံသဿာမိကဘာဝေ။ တဒေတံတေဟိ သာမိကေဟိ ကာယေနဝါဝါစာယဝါဒဒဓိဋ္ဌံနဿ အဓိဋ္ဌံ။ အတ္တနောဟတ္ထတော၀ါယထာဒ္ဓိတာဒ္ဓါနတော၀ါနနိဿဋ္ဌံနဿ အနိဿဋ္ဌံ။ယထာဒ္ဓါနေဒ္ဓိတံပိ အနုပေက္ခတ္တာယနပရိစ္စတ္တံနဿ အပရိစ္စတ္တံ။အာရက္ခသံပိဓာနနုရက္ခိတတ္တာရက္ခိတံ။ မဉ္ဇုသာဒိသုပက္ခိပိတ္ထာဂေါပိတာတ္တာဂေါပိတံ။ မမဣဒန္တိ ဟဏ္ဍာမမဇဂ္ဂနုမမာယိတာတ္တာမမာယိတံ။တာဟိ အပရိဂ္ဂဟဂရက္ခဏဂေါပနာဟိတော်ဟိ ဘဏ္ဍာသာမိကေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတာနဉ္စိပရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ဇေတံအဓိဋ္ဌံနာဒိ၊ ဟူသောပါဠိ၌၊ အဓိဋ္ဌံဟူသည် ဒန္တပေါဏာသိကျာဒိဒ္ဓိ ဝိမိသန္တကပင်ဖြစ်သော်လည်း အကပ်မခံအပ်သောမျိုးခြင်းငှါအပ်သောဝတ္ထုကိုအဓိဋ္ဌံဟုဆို၏။ ။ဤအဓိဋ္ဌာနဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ကား အလုံးစုံပရပရိဂ္ဂဟိတာဘဖြစ်သောသဿာမိကဘဏ္ဍာကိုဆိုအပ်၏။ထိုဘဏ္ဍာသည်ဥဿာဂဒ်တို့သည်ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်မပေးအပ်သောကြောင့် အဓိဋ္ဌံမည်၏။အဓိဋ္ဌံအရကိုကောက်သည်ရှိသော်၊ဝိဝိလက်မှထင်း ဟည်ရာဌာနမှထင်းမစွန့်အပ်သောထားခဲ့တိုင်းသောနေရာ၌ပင်ဟည်သော်လည်းငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိမစွန့်အပ်စောင့်ရှောက်လုံဝေအပ်သောငါ၏ ဥဿာဟာ မြတ်နိုးအပ်သောဒေးပရိဿာဂရက္ခဏဂေါပနတို့ဖြင့် ထိုဆိုထိုသို့သောဘဏ္ဍာဒ်တို့သည် စောင့်ရှောက်သိမ်းဆည်းအပ်လော် ပရေပရိဂ္ဂဟိတာဘဏ္ဍာသည် အဓိဋ္ဌံမည်၏။ ။ထိုသို့

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ထိုထိုသို့သော ဘဏ္ဍာဂၢင် တို့သည် စောင့်ရှောက်သိမ်းဆည်းအပ်သော ပရေပရိဂ္ဂဟိတဘဏ္ဍာသည် အဒိန္နမည်သော်ကြောင့်လက္ခဏာကျေးပေး၍ဖရေးကူးပြုစုပြီးလျှင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ထိုထိုသို့သောဘဏ္ဍာဂၢင်တို့သည် သိမ်းဆည်းစောင့်ရှောက်အပ်သော ပရေပရိဂ္ဂဟိတ်တဖြစ်သော ဓမ္မခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မစေတိက်ဟိုးသောရဟန်းသည်ဌင်း၊ အပူဇော်ခံခြင်းဌါလျှင်သို့ပတ် သွားလာ၍ အပူဇော်ခံကြကုန်သော လူဘို့အထံမှ ရွှေငွေအသပြာတို့ဖြင့် ငယ်ယူပူဇော်မှသာလျှင် ရ၍ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ဆိုထိုသို့သောဘဏ္ဍာဂၢင်တို့သည် စောင့်ရှောက်သိမ်းဆည်းအပ်သော ပရေပရိဂ္ဂဟိတဖြစ်သော ရုပ်ပွါးဆင်းတူတော်ဟုဆိုအပ်သောဥဒ္ဒါသစေတိက်ဟိုးသောရဟန်းသည်ဌင်း အဝဟာရဖြစ်၏။ ။ဆိုကြောင့် အာပတ္တိဝါရဏ်၌။ ။ပဉ္စဟာကာရေဟိ အဒိန္နံ အာဒိယန္တသအာပတ္တိဝါရာဇိကဿ။ပရေပရိဂ္ဂဟိတဆွေဟာတဲ့ ပရေပရိဂ္ဂဟိတ်တဲ့သဘောသည်စိ၊ဂရုကောစဟောတဲ့ပရိက္ခာရောပဆွမာသကောဝါအင်္ဂေရကပဆွမာ၊ သကောဝါ၊ဆေယျစိတ္တဆွပဋိပဒ္ဓိတံဟောတိအာမသတိအာပတ္တိဒုက္ကဋဿ၊ ဖန်ဖေတိအာပတ္တိ ထုလ္လဒုယဿ။ ဌာနာစာရေတံအာပတ္တိဝါရာဇိကဿ၊ ပဟာဟောဝ်မှသည်။ အနာပတ္တိ ဝါရဏ်ကား၊ အနာပတ္တိ သကဿသညိဿ၊ ဇိဿာသဂ္ဂါဟောတာဝံကာလိကော၊ ပေတပရိဂ္ဂဟော၊ တိရစ္ဆာနဂတ ပရိဂ္ဂဟော၊ပံသုကူလသညိဿ၊ဥမ္မတ္တကဿ၊အာဒိကမ္မိကဿတံ၊ ဟူ၍သာလာသည်။ ။အတ္ထဒေနာမတိအာစရိယာ၊ဒေသြတဗ္ဗာ။သစေတတ္ထဩဿိတရူတိစောသမေတိစဂဟောဘဗ္ဗာ။ သစေနဝဿတရူတိနသဂမေတိ၊ နဂဟေတဗ္ဗာ၊အယံဘိအတ္ထဒေနာမတိနာမသင်္ဒဒုဗ္ဗလာ။ အတ္ထဒေနာမတိတောအာစရိယံဝါဒေဒါဗလေတရော၊အစရိယသည်ဖြင့်အဋ္ဌကထာဌာန်လာသောကြောင့်၊ဤမှတပါးသော အခြင်းအရာဘို့ဖြင့် မျှားစွားကြီဆ၍ဆိုအပ်သော ဓမ္မဒေသိတာဝါဒဂ္ဂိကာဝါဒဟုဆိုအပ်သော အတ္ထဒေနာမတ်ကိုအာစရိယဝါဒ၊သုတ္တာဒုလောမ၊ သုတ္တန်ဖြစ်၍သက်ဝင်ညီညွတ်သည်ရှိသော်ယူအပ်၏။ မသက်ဝင်မညီညွတ်သော်မယူအပ်။ ။ဥဒ္ဒိသစေတီ၊ ဓမ္မဒေသိတိတ္ထိန် အဝဟာရအဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၉၅။ စေတိယင်္ဂဏအဆုံးအဖြတ်။

စေတိယင်္ဂဏော၊ဟူသောပုဒ်၌ စေတိယင်္ဂဏအဝိဒူးအခြားကို မသိကုန်သည်ဖြစ်၍စေတိယင်္ဂဏ၌ ဘိနပ်စီးခြင်းတိုးဆောင်းခြင်းစသော အမှုကိုပြု

ကုန်သောသူတို့သည် ဗုဒ္ဓအဂါရဝဖြစ်၍ ။ပ။ မဟာသာဝကာဖြစ်သောကြောင့်ဝင်း စေတိယဂိဏ်ဏာ၏အဝိုင်းအခြားကိုသိကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုစေတိယင်ဏာ၌ ဘိ နပ်စိုးခြင်း ထိုးဆောင်းခြင်းငါးသော အဂါရဝတရားတို့မှ ဝေးစွာရှောင်ကြဉ် လျက်၊ တုပဒါဝပနိပ္ပါ၍ ဂါရဝတရားကိုနှလုံးထား၍ ဆည်းကပ်ပူဇော်ဖူးမြော် ကန်ဘော့ခြင်းကိုပြုကုန်သောသူတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်သံသရာအကျိုးဖွံ့ဖြိုးပွါးစီး ရာသောကြောင့်ဝင်း၊ အဂိဏ်ဏာအဝိုင်းအခြားကိုဖျက်ဆီးစွာပြုပြီးမှ၊ ထိုအဂိဏ်ဏာ၌ အဂါရဝဖြစ်ရာသော အခြင်းအရာကိုဝင်း၊ ထိုအဂါရဝကို ပြုကုန်သောသူ တို့၏ မဟာသာဝကာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကိုဝင်း၊ ဝတ္ထု၊ နှင့်တကွထုတ်ဆောင် ဝေဘန်၍ပြဆုံးပေအံ့၊ ။မဟာစေတိယဂိဏ်ဏာ၊ ဟူသော အဓိကထာပါဠိ၌ မ ဟာစေတီဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အဘယ်စေတီသည် မဟာစေတီမည်သ နည်း။မဟ်ဘဇ္ဇပူဇောဘဇ္ဇဟူသမျှကို မဟာစေတီဟူ၍ ယူရမည်လော။မဟာ စေတိယဟူသော ဒုဒ်အဂိဏ်ဏာပဟူသော ဒုဒ်နှစ်ဒုဒ်တို့သည်တူလျှင်လောဘိန္ဒုလော ဤသို့အခေးပုစ္ဆာရှိလေရာသောကြောင့်၊ ထိုဒုဒ္ဓါဂိဏ်ဏာဖြေအံ့သောငှါ၊ မဟာ စေတိယဂိဏ်ဏာတိဒုဒ္ဓဂါမာဂိရညာဂဘာသာဟေမမာလိနာမကာသ မဟာ စေတိယဂိဏ်ဏာ၊ ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်အပ်သတည်း။ မဟာစေတီဟူ သည်ဒုဒ္ဓဂါမာဂိမင်းသည် တည်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော၊ ဟေမမာလိမည်သောစေ တီကဲ့သို့မဟာစေတီဟူ၍ ယူရမည်။ မဟာစေတိယဟူသောပုဒ် အဂိဏ်ဏာဟူ သောနှစ်ပုဒ်ဘို့သည်လည်းတူလျှမဟုတ်၊ ဘိန္ဒုဖြစ်ဘိသော်။ မဟာစေတိယဂိ ဏ်ဏာဋီကာ၌ စေတိယဟူသောဝုဒ်ကို၊ စေတိယသဒ္ဒါ၏အနက်သုံးပါးဘို့တွင် ထူပ အနက်ကိုယူ၍၊ စိတ်ပူစာယံ၊ ကမ္မနိဇ္ဇရော၊ ဟု အဘိဓာန်ဋီကာဆရာဆို သောကြောင့်။စိတိတဗ္ဗံပူဇေတဗ္ဗဟူ၍ စေတိယံ၊ဟုဝစနဇ္ဈပြု။စိတိဓာတ်။ ဇ္ဈယ ပစ္စည်း။စိတိဓာတ်အရ၊ ကတ္တုဒ္ဒကြိယာအရ ပူဇော်ကုန်သော လူနတ်ဘို့၏ သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသောစိတ္တုပ္ပါဒ်ကဲ့မ၍ကောက်။ကမ္မဇ္ဈကြိယာအရကို၊ လူနတ် တို့စိတ္တုပ္ပါဒ်ဒေါသတပါဒသောစေတီဘော်၏ အာရုံမဂဏပစ္စယသတ္တိကို ဌာန္ဟု စာရဇ္ဈအားဖြင့်ကောက်။ ဇ္ဈယပစ္စည်းဒုတိယာရကို၊ ထိုဌာန်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စေတီဓာတ်ကိုကောက်။မဟာဟူသောပုဒ်ကိုလည်း၊ မဟာဟူစာယံ၊ဆိုသော ကြောင့်၊မဟိတဗ္ဗံပူဇေတဗ္ဗဘဇ္ဇန်မဟန္တံ၊ဟုပြု။ မဟာဓာတ်၊ အနုပစ္စည်း။ ဓာတ် ပစ္စည်းအရကိုစေတိယံနှင့် နည်းတူကောက်။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း မဟန္တ ပုဒ်သည်ပိဿသနပုဒ်ဖြစ်၍စေတီတော်ကိုအပဋ္ဌာနကောက်။ ဝိသေသနပုဒ် ဟူ၏၊သဘောသည်ဂုဏ်ကိုသုဂပဋ္ဌာနအားဖြင့်ဟောပြဖြစ်၍ ဓာတ်ဓာတ္ထုဆို ကိုသာပဋ္ဌာနကောက်ရမည်။ မဟန္တံဒုစေတိယံမဟာစေတိယံ။ မဟန္တဋ္ဌေသံ

စေတီယဉ်ကျေးတိမဟာစေတီယံးဂဇမ္ဗဝေရယ်ပြု။ မဟန္တဟူသော ရှေးပုဒ်အရ ကို၊ပူဇော်အပ်သည်ဖြတ်သောဂဏ်ကိုမူ၍ကောက်။ထိုဂဏ်၏စေတီတော်နှုန်းဂဏ်ဂုဏ်းအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သမ္မုနိကို ဌာန္ဒကောက်။ သမာသပုဒ်လုံးအရကိုထိုမူ၍ဌာန္ဒဖြင့်မှတ်အပ်သော ပူဇော်အပ်သောဖြတ်သောစေတီဘော်ကိုကောက်။ ။အဂ်ဏပုဒ်ကိုလည်း အဂ်ဏအနက်သုံးပါး၀ို့တွင်ဘူမိဘာဂအနက်ကိုယူ၍။အဂ်ဂမဏော၊ ကရဏာဓိကရဏောသုယူ။ဥဒ္ဓဏ္ဏဝိကာရောဏတ္တံ၊ဟုအာဘိဓာန်ဋီကာဆိုသောကြောင့်။အဂ်နှိုက်နှစ်နှိုက် ထွေထောနာတိ၀ါအဂ်ဏံ၊ ဟုာစနတ္ထပြု။ အဂ်ီဓာတ်၊ယုပဿဉီး။ အဂ်ဓာတ် ကတွတ္ထုကြိယာအဘူရ စေတီတော်ကို ဖူးမြင်ခြင်းဌါကပ်လိုသော လူနတ်တို့ ၏ယောနိသောမနသိကာရပြဋ္ဌာန်းသောအကျိုးကာယဝဇ်ဉတ်၀စီဝဇ်ဉတ်အ ကြောင်းဝိတ္ထုပ္ပါန်ကိုမူ၍ကော်။ အဓိကရဏတ္ထကြိယာအရက်၊ အဂ်ဏအ ရဘူဒိပဒေသ၏ပကတူပသတ္တိကိုဖလူကော်။ယုပဿဉီးအရကို၊တိုဖလူဖြင့် မှတ်အပ်သော စေတီတော်၏ဥပစာရဖြစ်သော အဂ်ဏဟုဆိုအပ်သောဘူ မိပဒေသကိုကော်။မဟာစေတီယသဿအဂ်ဏံ၊မဟာစေတီယဂ်ဏံ၊ ဟုတပ္ပု ရိသိပြု။မဟာစေတီယဟူသောရှေးပုဒ်အရကိုမဟာစေတီတော်ကိုကော်။မ ဟာစေတီတော်၏အဂ်ဏအရဖြစ်သောဘူမိပဒေသနှင့်သမိဒိသမိပအဖြစ် ဖြင့်စပ်ခြင်းသမ္မုနိကိုဌာန္ဒကော်။သမာသပုဒ်လုံးအရကို၊ထိုဌာန္ဒဖြင့်မှတ်အပ် သောအဂ်ဏဟုဆိုအပ်သောဘူမိပဒေသကိုကော်ရမည်။ ။အရှင်ဝိုကာ ဆရာ၊မဟာစေတီယဂ်ဏော ဟူသောပုဒ်ကို မဟာစေတီယသဿအဂ်ဏော၊ ဟုဘွင့်ဆိုဘော်မူ၏။ အဂ်ဏဟူသည်မဟာစေတီယမှမပြားသည်ဖြစ်အံ့၊မ ဟာစေတီယသဿအဂ်ဏောဟုပြားသကဲ့သို့ပြု၍ဆရာမဆိုသင့်၊အဘေဒ,ဘေ ဒဆန့်ခဲ့၏ဟုစောဒနာရန်ရှိ၍၊ထိုစောဒနာကိုပယ်လိုသောဋီကာဆရာသည် ဘူမိပဒေသောစေတ္တအဂ်ဏံဥဒဂ်ဏောတတ္ထပပံအဝိန္ဒုန္ဒိအာဒိသုဝိယ၊ တ သ္မာဥပစာရဘူတေသုသဝိဒေတဘူမိပဒေသေတိအတ္ထော။ ဟူသောပါဠိကို ဒိန့်အပ်သတည်း။အဂ်ဏဟူသည်စေတီတော်၏ဥပစာရဖြစ်သောကောင်း စွာပြုပြင်စိရင်အပ်သောမြေအပြင်ဖြစ်ဘိသော်။ဤသို့အဂ်ဏသည်စေတိယ မှအပြားဖြစ်၍၊အဘေဒဘေဒမဆန့်ဆိုဘန်ရာ၏ဟူလိုသည်။ ။ဤအရာ၌ဘူ မိဟု၊ဝိသံယောဂနှင့်လာသောကြောင့်ဤဘူမိသဒ္ဒါသည်၊မြေဟူသောအနက် ကိုဟော၏ဟု ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဤသို့ဋီကာဆရာ ပြတော်မူယော အဂ်ဏ သည်။ ထေရော ပန္တိမမုခနိသိဘေနသော့ပါနေန၊ အစဂ္ဂိသောသမ္မောဟ၀ နောဒနီအဋ္ဌကထာပြတော်မူသည်နှင့် မတူကွဲပြားသည်ဟု မပယ်မူ၍အာ

သို့လိုက်၍သာဆုံးဖြတ်ရမည်။အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူကား။အာဂ်ဏဟူသမျှ သည်ဒဿနုပစာရ၌ အန္တောဂဓဖြစ်၍အဝ္ဂါရဝဂါ၏ ဖြစ်ချာဒ္ဒါနဖြစ်ကြသောကြောင့်တည်း။ ။ဤသို့ပိုင်းခြားအာဂ်ဿောစေတိယဂ်ဏာသို့သက်သောအခါ ကိန္နပ်စီးခြင်းထီးဆောင်းခြင်းကိုပြု၍ဂင်း၊ ဘုရားကို အာရုံမပြုမူ၍အရပ်တပါးကိုကြည့်လျက်စကားပြော၍ သွားသော်ဂင်းဇုဠအဂါရဝဖြစ်၏။ ဤအနက်ကိုပြတော်မူခြင်းငှါ။ ။သတ္တရိအဂါရဝေါတိအာဒိသုအဂါရဝေါတိဂါရဝပိုရဟိတောတာ။အပတိဿာတိအပတ်ဿယာအနိစ္စတ္တိကာ။တတ္ထယောစေတိယဂ်ဏာအာရောဟန္တောဆတ္တုံဓာရေတိ၊ဥပါဟနုံဓာရေတိ၊အညတော သြလောကေတွာကထံကထေန္တောဂစ္ဆတိ၊အယံအဂါရဝေါနာမ၊ဟူသော ပါဠ်ကို"အဒ္ဓကထာဆရာမိန့်အပ်သတည်း။ ။နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာပါဠ်။ ။ဤသို့စေတိယဂ်ဏာဒ်ဘိန္နပ်စီးခြင်းထီးဆောင်းခြင်း စသည်တို့ကို ပြုကုန်သော်သာ၊အဂါရဝဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်သေး။ဘုရားဂုဏ်၏ဒဿနုပစာရဒ်ဖြစ်ပုံနှစ်ဘာက်ကိုရုံးခြင်း၊ ထီးဆောင်းခြင်း၊ ဘိန္နပ်စီးခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း၊ ကျင်ကြီး ကျင်ပေါ် စွန့်ခြင်းတို့ကိုပြုကုန်သော်ဂင်း၊ ဘုရားဂုဏ် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည့်နောက်ကာလ၌ ဇေတဝိဟာ်ကို ဂုဏိုးအံ့ဖွယ်သာဂုမသွားခြင်း၊ဇေတဝိဟာ်ဖျက်ဆင်ဂျားရာသည်ဟုသိရသော်ဂင်း၊ဘုရားသခင်လက်ထက်တော်၌ဖြစ်သကဲ့သို့ ဂုဏ်ဖြစ်ကုန်သည်ဟုသိရသော်ဂင်း၊ ဘုရားကို အာရုံမပြုမူ၍အရပ်တပါးကိုကြည့်လျက်စကားပြော၍ သွားသော်ဂင်းဇုဠအဂါရဝဖြစ်၏။ ဤအနက်ကိုပြတော်မူခြင်းငှါ။ ။သတ္တရိအဂါရဝေါတိအာဒိသုအဂါရဝေါတိဂါရဝပိုရဟိတောတာ။အပတိဿာတိအပတ်ဿယာအနိစ္စတ္တိကာ။တတ္ထယော စေတိယဂ်ဏာအာရောဟန္တောဆတ္တုံဓာရေတိ၊ဥပါဟနုံဓာရေတိ၊အညတော သြလောကေတွာကထံကထေန္တောဂစ္ဆတိ၊အယံအဂါရဝေါနာမ၊ဟူသော ပါဠ်ကို"အဒ္ဓကထာဆရာမိန့်အပ်သတည်း။ ။နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ

ဘဝ၌စေတီပြင်သို့သက်သေအခါတိုနှပ်စီး၍သွားခြင်း၊ သဃ်ာတော်တို့နေရာအကျိုးငှါကောင်းမွန်မှုခန်းအဲ့သ်သောအခင်းကို မဆေးသောခြေဖြင့်နင်းခြင်းကို ပဒုဋ္ဌစိတ်ဖြင့်ပြုဘူးသော မကောင်းမှုကံ၏အကျိုးစက်ကြောင့် ခြေဘွားပြင်ကို သင်ခုန်းထားဖြင့်မှုမ်း၍ ဆို့နှင့်ရောသေသာဆားဓရဖြင့် လိမ်းပြီးလျှင်အလျှံကင်းသောရှားမီးကျီးဖြင့်ချက်၍ကြီးစွာသောဆင်းရဲကိုခံရသောကြောင့်၊ အဟောဗုဒ္ဓါ၊ အဟောဓမ္မော၊ အဟောသံဃောဟု မြွှေ့တမ်းလျက်ဘဝတပါးပြောင်းသွားရလေသည်။ ဤဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ဤသို့သောမဏ္ဍကောင်းမှုကံ၏အကျိုးစက်ကြောင့်ကြီးစွာသောဆင်းရဲခံရကြောင်းကို၊ အဘယ်ကိုမြင်၍သိပါသနည်းဟူငြားအံ့။ ။ရာဇာကိရပုဗ္ဗဇေတိယင်္ကဏော သဉ္ဇပါဟနောအဓိပတိမာသိ။ နိသဇ္ဇနဿာယပညတ္တာဇာနုသာရကဒ္ဒအခေါဓောဟိပါဒေဟိအက္ကာမိ၊ ဘဿာယံ နိဿန္ဒေါတိဝဒဿိ။ ။ဟူသောသိလက္ခန်အဋ္ဌကထာပါဠိကိုငုင်း။ ။ပုဗ္ဗေတိပုရိမဘဝေ။စေတိယင်္ကဏေတိဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟိပုဇနဒ္ဗာနဘူဘေ စေတိယသဘူမိဘဇလေ။ နိသဇ္ဇနဿာယာတိဘိက္ခုသံဃသဿနိသီဒနဿာယ။ ပညတ္တာဇာနုသာရကန်ပညာပေဘဗ္ဗဥ္ဉတ္တမကိလဉ္ဇံ။ ဟာသာတိယထာဝုတ္တာသ ကမ္မဒ္ဒယာသ။ တံပနမနောပဒေါသဝဓသေနော ဘေနုဏ္ဏာဘန်္ဂဒဋ္ဌပ္ပံ။ ။ဟူသောသိလက္ခန်ဋီကာပါဠိကိုငုင်းဖြင့်၍သင်္ဘ်ာသည်ဟူလို။ ။ဤသို့ဗုဒ္ဓအဂါရဝ၏မဟာသာဝဇ္ဇဖြစ်ကြောင်းကို၊ အဋ္ဌကထာဋီကာဘ်ိုဒ်ိ လာသောကြောင့်။ ယသ္မာအခ၊ ပညာဂ်ိ သူဘော်ကောင်းဘို့သည်၊ အတ္တုက္ကံသန၊ ပရဝမ္ဘန၊ မာနာတိမာန၊ စသောအကုသိုလ်တရားယုတ်တို့ကို မဖြစ်စေဘဲ၊ အဋ္ဌကထာဋီကာတို့ကိုယုံကြည်လေးမြတ်သောအားဖြင့်စေတိယင်္ကဏဒဿနုပစာရသို့သက်သောအခါ ဘိနှပ်စီးခြင်း ထိုးဆောင်းခြင်းစသောအဂါရဝကိုမဖြစ်စေမူ၍ယုံကြည်သဒ္ဓါကြည်ညိုစွာသောစိတ်ဖြင့်တုပ်ဝပ်ကျိုးနွံကောင်းမွန်မှုခ်ချဂါရဝကိုဖြစ်စေပြီးလျှင်။ ဂုဏသေလေးမြတ်ဆည်းကပ်ပူဇော်ဖူးမြော်ကန်တော့ခြင်းကိုသာပြုကြကုန်ရာသည်။ ။စေတိယင်္ကဏအဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၆၆။ သံဃိကပုဂ္ဂလိကဒါနအဆုံးအဖြတ်။

သင်္ဃိကဒါန အကျိုးကိုပြပေအံ့။ ။ဘဝိသန်္ဓိဇခါပနာ နန္ဒအနာဂတမဋ္ဌါနံဂေါတြဘုနော ကာသာဝကဏ္ဍာဇုသိလာပါပဓမ္မာပါပသမာစာရာ။ တေသုဇုသိဇေသုသံဃဒါနံဒဿာန်္ဂ၊ တဒါပါဟံအာနန္ဒသံဃဂဏ်

ဒကွိဏ်အာသင်္ချယျံ အပ္ပမေယျံဝဒါမိ။ နဂတ္ဂဝါဟံအာနန္ဒကောနုစိပရိယာ
ယေနသံဃဂတာ ဒကွိဏာ ပါဋိပုဂ္ဂလိကဒါနံမဟပ္ဖလာဝဉ္ဇနဝဒါမိ။ ။
အာနန္ဒ၊အာနန္ဒာ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ နောင်လာလိမ့်လတ္တံ့သောအခါ၌။ ဂေါတြဘု
နော၊ရဟာန်းဟူ၍အမည်မျှသာရှိကုန်သော။ဘါ။ ရဟာန်းဟူ၍အနွယ်မျှသာရှိ
ကုန်သော။ ကာသာဝဂဇ္ဈာ၊ သင်္ကန်းကိုလည်၌ရောက်ကုန်ထသော။ပါပ
ဓမ္မာ၊ယုတ်မာသောသဘောရှိကုန်ထသော။ပါပသမာစာရာ၊ ယုတ်မာသော
အကျင့်ရှိကုန်ထသော။ ဒုဿီလာ၊သီလမရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဘဝိ
သဿန္တိ၊ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ဘောသုဒုဿီသေသု၊ထိုသီလမရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်ဘို့
အား။သံဃံ၊သင်္ဃာကို။ ဥဒ္ဒိဿ၊ရည်မှတ်၍။ ပဗ္ဗဇိဘာ၊ပညာရှိဘို့သည်။ဒါနံ၊
အလှူကို။ဒဿန္တိ၊ပေးလှူကုန်လတ္တံ့။အာနန္ဒ၊အာနန္ဒာ။ဘဒ်ပါပ၊ထိုရောအခါ၌
လည်း။အဟံ၊ငါဘုရားသည်။သံဃဂတံ၊သင်္ဃာသို့ရောက်သော။ ဒကွိဏံ၊အ
လှူကို။ဝါ၊သံဃ ဂတံဒကွိဏံ၊သင်္ဃာဒါနကို။ အသင်္ခယျံ၊မရေတွက်နိုင်သော
မျှားသောအကျိုးရှိ၏ဟူ၍။ အ ဝေမယျံ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော မျှားသောအ
ကျိုးရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ပောဟောဘဝ်မူ၏။ အာနန္ဒ၊အာနန္ဒာ။ဥပနိစိပရိယာယေန၊
ဟစုံဟနသောအကြောင်းဖြင့်။သံဃဂတာဒကွိဏာ၊ခုနစ်ပါးသောသင်္ဃာ
ဒါနထက်။ပါဋိပုဂ္ဂလိကဒါနံ၊ အသိုးသောပုဂ္ဂလိကဒါနဟသဲ့လေးပါးကို။မ
ဟပ္ဖလာဝရန်၊အကျိုးကြီးမြတ်၏ဟူ၍။အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။နဂ္ဂဝဝဒါ
မိ၊ဟောတော်မူသည်သာဟည်း။ဘါ။အသျင်းဟာတော်မမူ။ ။ဤကားအာ
နက်။ ။ဒကွိဏာပဋိဘာဂ်သုတ်ပါဠိဟော်။ ။သံဃဿစိတ္တိကာရံကာတုံသဏ္ဍော
နွဿဟိဒိဏာသဒေဒိန္နဒါနဟောဉ္ဇဿိသိတွာ ဂဟ်တောဒုသိလဒိန်နံမဟပ္ဖလ
တရမေဝ။ ။ဟ်သစ်ပ်မှန်၍။သံဃဿသယံဘဋ္ဌံ။စိတ္တိ ကာရံ၊ရှိသေသောအခြင်း
အရာကို။ကာတုံ၊ပြုခြင်းငှါ။သဏ္ဍောနွဿသေ၊ဘတ်နိုင်သောသူအား၊ ဒိဏာသ
ဒေ၊ရဟန္တာ၌။ဝါ၊ရဟန္တာအား။ဒိန်နဒါန၊ဟော၊ပုဂ္ဂလိကလှူသောအလှူထက်။
ဥဒ္ဒိဿိတွာ၊သယ်ာမှည့်၍။ဂဟ်ဟော၊ယူအပ်သော။ဒုသိလေ၊သီလမရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်၌။ဝါ၊အား။ဒိန်နံ၊လှူအပ်သောသယ်ဒါနသည်။ မဟပ္ဖလတရမေဝ၊အ
ကျိုးကြီးမြတ်လှသည်သာလျှင်တည်း။ ။ဤကားအာနက်။ ။ဥပရိပဏ္ဏာသအာ
ဋ္ဌကထာ။ ။ဘဝိသဿန္တိခေါပနာနန္ဒ၊အစရှိသောဒေသနာတော်၌အကျဉ်း
သိလွယ်အငှါပါပ်သေ်ကား။ချစ်သားအာနန္ဒာ၊နောင်လာလတ္တံ့သောအခါ
သာသနာတော်ဧရတ်ယုတ်သည်ရှိသော်ရဟန်းဟူသောအမည်မျှသာရှိကုန်
သောရဟန်းတို့သည် ဝတ်ရုံခြင်းကိုမျှ မသိကုန်သည်ဖြစ်၍ သင်္ကန်းတို့ကို
လည်ရောက်လျှက်၊ဟူးဒုံအိုးအုံတို့ဖြင့်ကွပ်းခံ၍ သားမယားငှေးကုန်သော

.ဒုသဒိလပဲ့ပါပဂိုလ်တို့သည်ဖြန်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားသယ်ဘောဝ်ကို ရည်မှတ်၍ ဒါအလှူကို ပေးကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါသယ်ဘောဝ်ကို• ရည်မှတ်၍ ဒုသဒိလပါပဂိုလ်တို့အား ပေးလှူအပ်သော အလှူသည်အသင့်ယျ အပူမေယျမဂေါတွက်နိုင်မနိုင်းရှည်နိုင်သောအကျိုးရှိ၏။ အာနန္ဒာ၊ငါဘုရားသည်တစုံတရာသောအကြောင်းဖြင့်သင်္ကဒါနထက်ပုဂ္ဂလိကဒါန အကျိုးကြီးကြောင်းကို ဟောတော်မမူဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဤသည်လျှင်ဘုရားရှင်အလိုတော်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ။သံဃေစိတ္တိုကာရံကာဘုံ၊အစရှိသောအဋ္ဌကထာပါဠိဝယ်အဓိပ္ပါယ်သော်ကား။ဤမျှသောသယ်ဘောကိုသယ်ဘမည္ဆန်းတော်မူပါဟု တောင်းပန်၍သယ်ဘမည္ဆန်း၍ ဓဲ့သောသယ်ဘသည်အလှူဘင်းကုပ်သို့ရောက်သောအခါဤပုဂ္ဂိုလ်ကားဒုသဒိလဟူ၍ဖြင်း၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား သုသဒိလဟူ၍ဖြင်း၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကားမထေရ်ကြီးယူ၍ဖြင်း၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကားမထေရ်ငယ်ဟူ၍ဖြင်း၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကားသာမဏေဟူ၍ဖြင်း .စိတ်အထူးကဲ့မဖြစ်စေမူ၍ သယ်ဘကိုသာအာရုံပြုသောအားဖြင့် သယ်ဘ၌အရိအသေပြု၍လှူဒါန်းပေးကမ်းနိုင်လျှင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ပုဂ္ဂလိကလှူရသောထက်သယ်ဘကိုရည်မှတ်၍ဒုသဒိလပုဂ္ဂိုလ်အားလှူအပ်သောသံဃိကအလှူသည် မဟာပွလတာရဖြစ်၍ ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိ၏ဟု အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့၏အလိုတော်အဓိပ္ပါယ်လာသည်။ ။ဤသို့ပါဠိတော်၌ဖြင်းအဋ္ဌကထာ၌ဖြင်းပုဂ္ဂလိကအလှူထက် သင်္ဃိကအလှူအကျိုး ကြီးမြတ်ကြောင်းကို ဟောကြားညွှန်ပြဆုံးမတော်မူသောကြောင့်အထူးဆုံးဖြတ်ရန်မရှိ။ ပါဠိအဋ္ဌကထာလာကိုင်းကိုသာ သန္နိဋ္ဌာန်ကျ ဇကန္တအားဖြင့် ယုံကြည်လေးမြတ်မှတ်အပ်လှတော့သည်။

နဝအင်္ဂမ်ဂါနိဒါနာနိတိ သင်္ဃသပရိဏာတံ အညသသံဃသသဝါစေတိယသဝါပုဂ္ဂလသသဝါပရိဏာမေတိ၊အစရှိသည်ဖြင့်၊ပရိဝါအဋ္ဌကထာ၌လာသောကြောင့်။တဆူသောစေတီသို့ညွတ်လေပြီးသော လာဘ်ကိုတဆူသောစေတီသို့မညွတ်စေကောင်း။ တဦးသောသယ်ဘသို့ညွှတ်လေပြီးသော လာဘ်ကို တဦးသောသယ်ဘသို့ မညွတ်စေကောင်း။ တဦးသောပုဂ္ဂိုလ်သို့ညွတ်လေပြီးသောလာဘ်ကိုတဦးသောပုဂ္ဂိုလ်သို့မညွတ်စေကောင်း။ ညွတ်ခဲ့လျှင်အဓမ္မဒါနဖြစ်၍အလှူ၏အကျိုးသည်ယုတ်လျော့ရာ၏။ ညွတ်သောပရိဏာဟလာဘဟူသည်အဘယ်သို့သောဝတ္ထုနည်း။ ပရိဏာတန်ခိုးဒဿမကရိသာမာတိဝစီဘေဒေနဝါဟာတ္ထမုဒ္ဓါယဝါ သံဃသန်းနှံကတွာဒ္ဒိတံ၊ ဟုအဋ္ဌကထာဆုရာဆိုသောကြောင့်လက်ဖျောက်မလှူသေးသော်လည်း ဤစေ

တိကိုလျှင်၊ ဤသင်္ဘာကိုလျှင်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ဒုဿား လျှင်ဟု နှုတ်ဖြင့်ကျိန်ဆဲပြော ဆေသော်၎င်း၊ နှုတ်ဖြင့်ကျိန်ဆဲပင်မဆိုငြားဆေသော်ဟုသည်း လျှင်အံ့သည်ကိုသိစေခြင်းငှါ လက်ဆုပ်ပြခြင်းစသည်ကိုပြုသဖြင့်သိစေအပ်သည်ဖြစ်၍တည်ဆေသာဝတ္ထု သည်ပရိဏာဘလာဘမည်၏။ လျှင်အံ့ဟုစိတ်ကြံကာမျှဆေသော ဝတ္ထုသည် ပရိဏာတလာဘမမည်။ အာဘယ်သို့ပြုဆေသော် တပါးသို့လွှတ်စေသည် မည်သနည်း။ ဥဒဒံမယ္ဘဒေထာဘ်အာဒိနိဝဒန္တောအတ္တာနိန်နှံကဆေပဲ့ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာဆိုဆေကြောင့်ဤဝတ္ထုကိုငါ့အားလျှင်ဆေးဟု ဆိုဆေသောရဟန်းသည် ပိဒိသို့လွှတ်စေသည်မည်၏။ ဤကဲ့သို့ တပါးဆေသောစေတီစသည်သို့ လျှင်လိုဆေသော်ကို၊ ထိုသူသို့လိုသည်မှတပါးဆေသော စေတီစသည်သို့ လျှင်ဆေးဟု မတိုက်တွန်းဆောင်း။ထိုသို့ တိုက်တွန်းတိုင်း လျှင်ခဲ့လျှင် ဖာဆုဆေသောစေတီစသည်သို့လွှတ်လေပြီးဆေသောလာဘ်ကိုတ ဆုဆေသောစေတီစသည်သို့လွှတ်စေသည်လည်းမည်၏။ လျှင်အပ်ဆေသောအလျှင်သည်လည်း အဓမ္မဒါနလည်းဖြစ်ချ၏။ အဓမ္မဒါနဖြစ်ကလည်း အလျှင်၏အကျိုးသည်လည်း ယုတ်လျော့ ချ၏။ လွှတ်စေသောသူအားလည်း မဟာသာဝဇ္ဇ ဖြစ်ချ၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်ချဆေသော ကြောင့်အကုသိလ်တချားပွါးအံ့သည်မှကြောက်ကုန်ဆေသူတေ့ဆောင်း တို့သည် ထိုဆိုသို့ဆေသောအပြစ်မှကင်းလွတ်စေခြင်းငှါသတိသမ္ပဇညဟုဆိုသော နှစ်ပါးကိုမိမိကိုယ်၌ အမြဲထား၍ သူတပါးဘို့အားဘိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခြင်းကို ပြုကြရမည်။ ။ဤအဆုံး အဖြတ်ကို ရွှေပေါက်ပင်ရှာနေ ဒါယကာဆေသောကြီး၊ဒါယကာငကြွက်တို့ကဲ့ဂွလိုက်ဒါနမြတ်သည်၊သင်္ဃကဒါနမြတ်သည်ဟုအဆေအချာသိုလိုပါသည်အဆေကြောင်းနှင့်အဝနံဘန်လျှောက်ထားဆောင်းပန်ကြဆေသောကြောင့် ဆေးသားလိုက်သည်။ ။သင်္ဃကဒါန အဆုံးအဖြတ် ဤတွင်ပြီး၏။

၆၇။ ကထိန်ထပ်၍ခင်းခြင်းငှါ နှုတ်အပ်မနှုတ်အပ် အဆုံးအဖြတ်။

ကဲဤကဲ့စိုးရာနံ အညတရပုဂ္ဂဟာနကံသူရိယုဂ္ဂမနသမယေဝတ္ထုံ ကထိန်စိုးရံဒေမာတိ ဒါတုံဝဋ္ဋတိ။ ။တဲ့ကဲ့စိုးရာနံ၊ သုံးထည်သော သင်္ကန်းတို့တွင်။အညတရပုဂ္ဂဟာနကံ၊ တထည်ထည်လောက်သော။ဝတ္ထုံ၂ဆိုးကို။သူ့ရိယုဂ္ဂမနသမယေ၊နေထွက်သောအခါ၌။ကထိနစိုးရံဒေမာတိ၊ကထိနစိုးရံဒေမဟူ၍။ဒါတုံ၊လှူခြင်းငှါ။ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ၊အပ်၏။ ။ဤကား၏အနက်။ ။ကထိ

နတ္ထာယသံဒုကံလဘိတ္ထာသုဉ္ဉံလေဝိတ္ထာသူစိအာဒီနိစဝရကမ္မုပကရဏာ
နိသဇ္ဇေတ္ထာဗဟူဟိဘိက္ခူဟိသဒ္ဓိံ တဒဟောဝသိဇ္ဇေတ္ထာ နိဒ္ဒိတာသူစိကမ္မံရဇ်
တ္ထာကပ္ပဗိန္ဒုံဒတ္ထာကထိနံအတ္ထရိတ်ဘဲ့။သဓေတသို့ အနတ္ထတေဓေယာ အညံ
ကထိနသာဒုကံအာဟာရတိ၊အညာနိစဗဟူနိကထိနာနိသံသာဇ္ဇာနိဒေတိ၊
ဓေယာအာနိသံသီဗဟုံဒေတိ၊ဘဿသန္တ့ကေနဝ အတ္ထရိတဲ့။ဣတဂရာတာ
ထာဘထာသြဝဒိတ္ထာသညာပေတဒ္ဗော။ ။ကထိနတ္ထာယ၊ကထိနခင်းခြင်း
အကျိုးငှါ။သာဒုကံ၊ကို။လဘိတ္ထာ၍။ သုဉ္ဉုံစွာ။ ဓေဝိတ္ထာ၍။သူစိအာဒီနိ၊
ကုန်သော။စီဝရကမ္မုပကရဏာနိ၊သင်္ကန်းချုပ်ရာသော အဆောက်အဦတို့
ကို။သဇ္ဇေတ္ထာ၊စိဇ္ဈင်ပြီး၍။ဗဟူဟိဘိက္ခူဟိ၊တို့နှင့်၊သဒ္ဓိံ၊ကွ။ တဒဟောဝ၊ထို
နေ့၌ပင်လျှင်။ သိဇ္ဈေတ္ထာ၍။ နိဒ္ဒိတာသူစိကမ္မံ၊ ပြီးပြီးသော အပ် အမှုရှိသော
သင်္ကန်းကို။ရဇ်တ္ထာ၊ဆိုး၍။ ကပ္ပဗိန္ဒုံ၊ကပ္ပဗိန္ဒုံ၊ကဲ့။ ဒတ္ထာ၊ထိုး၍။ ကထိနံ၊က
ထိန်ကို။အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ခင်းအပ်၏။သဓေ၊၍။တသို့၊ထိုသင်္ကန်းကို။ အနတ္ထတေ
ယေဝ၊မခင်းမီလျှင်။ အညံ၊တပါး၊သော၊ ကထိနသာဒုကံ၊ ကထိနပုဆိုးကို။
အာဟာရတိ၊ဆောင်ခဲ့အံ့။ အညာနိစ၊တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟူနိ၊များ
စွာကုန်သော။ ကထိနာနိသံသဝတ္ထာနိ၊ ကထိန်၏ အာနိသင်ဖြစ်ကုန်သောပု
ဆိုးတို့ကို။ဒေတိ၊ပေးအံ့။ ယော၊ အကြင်ဒါယကာသည်။ အာနိသံသံ၊အာနိ
သင်ကို။ဗဟူ၊များစွာ။ ဒေတိ၊လှူ၏။ တာသ၊ ထိုဒါယကာ၏။ သန္တ့ကေနဝ၊
ဥစ္စာဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ခင်းအပ်၏။ ဣတဂရာ၊ အာနိသင်နည်းသော
ဒါယကာကို။ တထာဘထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ သြဝဒိတ္ထာ၊
ဟောပြောဆုံးမ၍။သညာပေတဒ္ဗော၊သိစေအပ်၏။ ။ဤကားအနက်။ ။
ဤသို့ကထိန်ဒါယကာနှစ်ဦးဖြစ်လျှင် အာနိသင်များသော ဒါယကာ၏သန္တ့
ကဖြင့်သာခင်းရမည်။ အာနိသင်နည်းသော ဒါယကာကို တရားဓမ္မ ဟော
ပြောဆုံးမ၍သိစေရုံမည်ဟူ၍သာအဋ္ဌကထာ၌လာသည်။ တဦးသောဒါယ
ကာ၏သန္တ့ကကိုခင်း၍ နုတ်ပြီးမှ တဦးသောဒါယကာ၏ သန္တ့ကကိုခင်းရ
မည်ဟူ၍ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာဒ်ဋ္ဌီမလာ။ ဤဌီအာနိသံသံဗဟုံဒေတိ၊ ဟူ
သောပါဌ်ဖြင့် ပစ္ဆာညံးဌီ လျှပ်ပေါ်လေလ်လည်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ပင်ဖြစ်
သော်လည်းအလိုရှိတိုင်းသင်္ကန်းကိုရှာရာ၌ပညတ်ခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်အ
ခွင့်ကိုပေးတော်မူ၏ဟုနှလုံးသွင်း၍ သဃ်သာအားကျိုးမြောက်ခြင်းငှါအပ်၏ဟူ
သောအနက်ကိုပြု၏။ ထိုကြောင့်။ယောအာနိသံသံဗဟုံဒေတိတိ ဇာတိနာပစ္စ
ယလောလဘာထံဗိယဒိပေတိ၊ဘဂဝတာယာဒဒတ္ထံစီဝရံပရိယေသနပညာ
ပနမုခေနဒ္ဒါရံ ဒိဋ္ဌံ နို့ ကတွာ သံဃာနုဂ္ဂဟတ္ထံ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဟာပိန်္ဒ၏။ ။ဝဇိရ

ဇာဒ္ဒိဒိုကာ။ ။သစေပနဂေကသိမာယံဇဟ ဝ်ဟာရ်ာဟောန္တိ၊ သဇ္ဇေဘိက္ခ။ သန္နိပါဇေတတွာ၊ သမ္ဗေဟိက္ခ။ ။ သစေပန၊၍။ဂေကသိမာယံ၊ဘဆသော ဥပစာရသိမ်၌။ ဇဟ်ဂုဝိဟာရာ၊ များစွာသော ကျောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိသည် ဖြစ်ကုန်အံ့။ သဇ္ဇေဘိက္ခ။။ အလုံးစုံသောရဟန်းတို့ကို။ သန္နိပါဇေတတွာ၊ စည်းဝေးစေ၍။ ဂေကတ္တ၊ တဆသောအရပ်၌။ဝါ၊ဘဆသောကျောင်း၌။ ကထိန်၊ကထိန်ကို။ အတ္ထရိတဇ်၊ခင်းအပ်၏၊ ဝိသုံဝိသုံ၊ အသီးအသီး။အတ္ထရိတုံ၊ ခင်းခြင်းငှါ။နဝန္တိ၊မအပ်။ ။ ဤကားအနက်။ ။မဟာဝါအဋ္ဌကထာ။ ။အဘဲ့ကြောင့် တဆသော အရပ်၌စည်းဝေး၍ ခင်းရသနည်း။ အဘဲ့ကြောင့် အသီးအသီးသော ကျောင်းတို့၌မခင်းဖဲ့သနည်းဟုတစုံတယောက်သောသူသည် စောဒနာငြားအံ့၊တဆသောဥပစာရသိမ်တွင်း၌ဝါကပ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်ဘက္ခစည်းဝေး၍ဖြင်း၊ မိမိတို့ကျောင်း၌နေကုန်၍ဖြင်း၊ ဇာမသို့ ဗဟာရေဇာမံဟောမာသံဝဿံ ဥပေမိ၊ဟု၀ါကပ်သောရဟန်းတို့သည်၌ဥပစာရသိမ်ကိုသာ ဝါဆိုခေတ်ပြု၍ ဝါကပ်ကြရသဖြင့်ဝါဆိုခေတ်အစပိုင်းအခြားမပြားသောကြောင့်တည်း။ ဝါဆိုခေတ် အသီးအခြားပြားသော အရံ၌သော ကျောင်းဖြစ်ကြမူကား အသီးအသီးပင်ခင်းခြင်းငှါအပ်၏ဟူလိုသော်။ကထိန်ခင်းခြင်းငှါမနှုတ်အပ်။အကာလသကိန်းလျှုလိုပါသည်၊ ကထိန်ကိုနှုတ်ခေါ်မူပါဟု ဒါယကာတို့ အလျောက်အထားဖောင်းပန်ရှိမှသာနှုတ်သင့်ကြောင်းကိုဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်သိအပ်၏။ အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်း။ အနာဂုန္တုကရအားဖြင့် ရောက်ရောက်သော သင်္ဃာအား အကာလသကိန်းလျှုလို၍ ဒါယကာတို့ဘောင်းပန်သည်ရှိသော်သာ၊ကထိန်ကိုနှုတ်အပ်၏။မဖောင်းပန်သော်ကားမနှုတ်အပ်၊ ဖောင်းပန်သော်လည်းခင်းခြင်းလျှင်မူလရှိသောလာဘ်ထက်နှုတ်ခြင်းလျှင် မူလရှိသောလာဘ်များသော်သာ နှုတ်အပ်၏။ နည်းသည်ဖြစ်အံ့၊ မနှုတ်အပ်၊ တူမျှသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုဒါယကာတို့၏သဒ္ဓါပသာဒကိုစောင့်အံ့သောငှါ နှုတ်အံ့ပ်၏။ ။ဘုံကြောင့် ဘိက္ခုနိဝါဘင်း အဋ္ဌကထာ၌။ ။ကိဒိသောကထိနဿ ဥရေဒါတဇ္ဇော၊ကိဒိသောနဒါတဇ္ဇောတိ။ ယဿအတ္ထရမူလကောမဟာနိသံသောဥဿာရမူလကောအပ္ပေါ၊ဝေရူပေါနဒါတဇ္ဇော။ယဿပနအတ္ထာရမူလကောအာနိသံသောအပ္ပေါ၊ဥဿာရမူလကောမဟာ၊ ဝေရူပေါဒါတဇ္ဇော။သမာနိသံသောဝိ သဒ္ဓါပရိပါလနတ္ထံ ဒါတဇ္ဇော၁။ ။ဟုမိန့်အပ်ပြီ။ ။ဤသို့ အဋ္ဌကထာ ဆိုသည်ကိုကောက်သဖြင့် ရောက်ရောက်သော သင်္ဃာအား လုံးမျှစေခြင်းငှါ ဖောင်းပန်သော်သာ ကထိန်ကိုနှုတ်အပ်၏။ နောက်လျှုအပ်

သောကထိန်ကိုခင်းအံ့သော်၄၌ မနှုတ်အပ်သည့်အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ အချို့သောဆရာတို့ကား ရှေးရှေးခင်းဘဲအပ်သော ကထိန်ကိုနှုတ်၍ နောက်နောက်သောကထိန်ကိုခင်းအပ်၏ဟုဆို၏။ထိုစကားသည်မသင့်။အဘဲ့ကြောင့် နည်းဟူမူကား၊ထိုနောက်လှူသောသံဃာတို့သည် ရောက်ရောက်သော သင်္ဃာအားလာဘ်မျှစေခြင်းငှါမတောင်းပန်ကုန်။ ကထိန်ခင်းစေခြင်းငှါသာလှူကုန်၏။ ။ဘဘန်နောက်ခင်းပြန် သဖြင့်လည်း လာဘ်မျှာလဲလဲဖြစ်ခဲ့၊ ကိုသို့ဖြစ်သော်သင်္ဃာဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအဋ္ဌကထာနှင့်ဆန့်ကျင်ခဲ့၏။ ။သာမဏေဆရာနံဥပဇ္ဈာပင်္ခိဝသန္တိ့ဖြေထွေယေသာမဏေဆရာအကြီးသဆရာဘိက္ခုသံဃသကတ္တွဗ္ဗကမ္မံနကရောန္တိ့ဥဒ္ဒေသပရိယုတ္တာအာစရိယုပဇ္ဈာနံယေဝ ဝတ္တာပဋိပတ္တိံကရောန္တိ့အညေသံနကရောန္တိ့၊ဒေဝသံယေဝဥပဇ္ဈာဂေါဒါတဉ္ဇော။ယေပနပုရေဘတ္တဉ္စ ပစ္ဆာဘတ္တဉ္စ သံဃသေဝ သဇ္ဇုကိစ္စံကရောန္တိ့၊တေသဉ်ဘာဂေါဒါတဇ္ဇော၊ ဇုဒ္ဓပိဋ္ဌိသမယေ ဥပ္ပန္နေနဘဏ္ဍာဂါရေဌပိတေန အကာလစိဝရေနေဝကထိတံ။ကာလစိဝရံပနသမကမေဝဒါတဗ္ဗံ၊ဟု မဟာဝါအဋ္ဌကထာလာသည်နှင့်အညီ။သာမဏေတို့အား ထက်ဝက်အဘို့ကိုပေးအပ်၏ဟူရာ၌၊ အကြင်သာမဏေတို့သည် ဝိဝိဓကိုယ်ကို အစိုးဘရပြု၍ ရဟန်းသံဃာသံသည်ပြုအပ်သောအမှုကိုမပြုကုန်၊ပါဋိသင်ခြင်းအဋ္ဌကထာသင်ခြင်းတို့ဋ္ဌပယ်ဥကုန်၍ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့အားသာလျှင် ဝတ်ကြီး ဘတ်ငယ်ကို ပြုကုန်၏။ တပါးသောရဟန်းတို့အား မပြုကုန် ။ထိုသာမဏေတို့အားသာလျှင် ထက်ဝက်သောအဘို့ကိုပေးအပ်၏။အကြင်သာမဏေသည်ကား နံနက်အာခါဒ်ခဏ်း၊ ညအာခါဒ်ခဏ်း သင်္ဃာသည်သာလျှင်ပြုအပ်သော ကိစ္စကိုပြုကုန်၏။ထိုသာမဏေတို့အားရဟန်းတို့နှင့်တူမျှသောအဘို့ကိုပေးအပ်၏။ဤသို့ပေးရခြင်းသည်လည်းသင်္ကန်းကာလမှတပါးဝိဒ္ဓိသမယ၌ဖြစ်သော ဘဏ္ဍာဒိမ်ဒ္ဓိထားအပ်သောအကာလသင်္ကန်းဖြင့်သာလျှင်ဆိုအပ်၏။ကထိန်၏ခေတ်အတွင်းဒ္ဓအရံတွင်းသို့ဝင်၍ဤသင်္ကန်းကိုသင်္ဃာအားလှူပါ၏ဟု၊ လှူသောကာလသင်္ကန်းကိုသာရဟန်းတို့နှင့် အတူအမျှသာပေးအပ်၏။ ထက်ဝက်အဘို့ကိုမပေးအပ်။ဤသည်လျှင်အကာလသင်္ကန်း၊ ကာလသင်္ကန်းကို ရဟန်းအားမဏေတို့အားဝေဘန်ရာသော အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ။၎င်းအဆုံးအဖြတ်ကိုအလွတ်ပဋိဘာန်နေ ဒါယကာ-ဒကာနိုးလျှောက်ထား တောင်းပန်သောကြောင့် ရေးသားလိုက်သည်။ ။ကထိန်ထပ်၍ခင်းခြင်းဌါ နှုတ်အပ်မနှုတ်အပ် အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၆၀။ ဒိဋ္ဌဗ္ဗအာဆုံးအဖြတ်။

ဒိဋ္ဌဗ္ဗအနုပဂ္ဂဟ၊ ဟူသေမေတ္တာသုတ်ပါဠိတော်၌၊ ဒိဋ္ဌဗ္ဗဟူသောပုဒ်ကိုစွဲ၍ ဝိဝါဒစကားဖြစ်ပွါးပြောဆိုကြသော်ကြောင့်၊ နောင်လာနောက်သားတို့ ယုံမှားသံသယဖွဲ့ဟာမရှိ၊ အမှန်သဘောစေခြင်းငှါ၊ ဖွဲ့ဖွဲ့သောဆရာဖြတ်တို့ အလိုနှင့်လျော်စွာ အာဆုံးအဖြတ်ကိုရေးပေအံ့။ ။ဒိဋ္ဌောအာဂိမ္မ ဇာကွိတေဒိဋ္ဌံ၊ ဟုလိုင်ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည် ရုန်သူဟူသောအနက်၊ နပုံးလိုင်ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည် ရှုခြင်းဟူသောအနက်၊ ဤသို့လိုင်အားဖြင့် အထူးပြု၍ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါ၏အနက်ကို အာဘိဓာန်ဆရာပါဒဝဂ်၌ ထုတ်ပြတော်မူသည်။ ။ဝိသလိတ္ထသရေ*ဒိဋ္ဌေ၊ *ဒိဋ္ဌောလိတ္တေတိလိဂိကော၊ ဟုပုဂ္ဂလ်ိင် *ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါ၏ အဆိပ်လူးသော မြွားဟူသောအနက်၊ရုန်သူဟူသောအနက်၊တိလဂိက*ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါ၏လိမ်းကျုံခြင်းအနက်၊ဤသုံးပါးသော*ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါအနက်ကို အာဘိဓာန်ဆရာဂါထာဝဂ်၌ထုတ်ပြတော်မူသည်။ဤထုတ်ပြတော်မူတိုင်းသော။ ဝိသလိတ္ထသရေငိဿနလေစတသရေ*ဒိဋ္ဌောဝုမာ၊ဟု ငိုကာဆရာဘွင့်တော်မူသည်။ *ဒိဋ္ဌံပါပါသုဘော*၊ဟု မကောင်းမှုဟူသောအနက်၊ မဟင့်ဘယ်ခြင်း အနက်၊ ဤနှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို အာဘိဓာန်ဆရာပါဒဝဂ်၌ပင် ထုတ်ပြတော်မူသည်။ ဤသို့အာဘိဓာန်ဆရာပြတော်မူသော အတိုင်းငိုကာဆရာလည်း၊ ပါဠေစအာသုဘောစ*ဒိဋ္ဌံ၊ဟူသောပါဌ်ဖြင့်*ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါ၏ အမကောင်းမှုဟူသောအနက်၊ မတင့်တယ်ခြင်းအနက်၊ ဤနှစ်ပါးသောအနက်ကိုဝေဘန်တော်မူပြီး၍ ပဂိယာယ်သဒ္ဒါဘနည်းလဲ၍ပြတော်မူခြင်းငှါ။အဂိဌမပြုတြ၊ဟူသေ့ပါဌ်ကိုမိန့်တော်မူပြုနိသည်။ဤပါဌ်ဖြင့်*ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသာ ဤအနက်နှစ်ပါးကိုဟောသည်မဟုတ်၊အဂိဌသဒ္ဒါလည်း ဤအနက်နှစ်ပါးကိုပင်ဟောသေး၏ဟုပြတော်မူသည်။ ။ဂါထာဝဂ်၌လည်း။ ။ဘဂ္ဂေမဂဲဏလိဂေ်စ၊ အဂိဌံအသုဘော သုဘေ၊ဟုလာသည်။ဤသို့ပြတော်မူအပ်သောအနက်အပေါင်းတို့တွင်။ ။ဖေံဟေသံဘိက္ခ။နံ နာနာဝိဘာဂဘော မေတ္တာဘာဝနံ ဒဿေတွာ ဇာဒါနိသံယုတ္တာဏမ္ဟုဏာတွာမေတ္တာယသတ္တဒိဋ္ဌိသိယာတိမိစ္ဆာဂါဟနိဝါရဏာမုခေန တဂဓဝဝမေတ္တာစျာနံပါဒကံကတွာ လောကုတ္တရာဓိဂံဒဿေန္တော အာဟ ဒိဋ္ဌဗ္ဗာတိအာဒိ။ဟူ၍တက်ဘော်မူသောအနုသန္ဓေ၌ဒိဋ္ဌံသဒ္ဒါသည်အာဘိဓာန်ပါဒဝဂ်၌ပြအပ်သောလိင်အားဖြင့်နပုံးလိင်၊အနက်အားဖြင့်ရှုခြင်းဟုဆိုအပ်သောဇာကွိတအနက်ကို ပေးဏ်၍ဟုဆုံးဖြတ်ရမည်။ ။ဖေံ၊ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ဖေသံဘိက္ခ။နံ၊ထိုရဟန်းတို့အား။ နာနာဝိဘာဂဘော၊

အထူးထူးဝေဘန်သေ့အား ဖြင့်၊ မေတ္တာဘာဝနံ၊ မေတ္တာဘာဝနာကို။ ဒေသေ
တွာ၊ ပြပြီး၍။ ဇာဒါနိ၊ ယသုအခါ၌။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာ၏။ ဝါ၊ မေတ္တာသည်။
သတ္တာလမ္ဗဏာတ္တာ၊ သတ္တပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊
သတ္တပညတ်ကို အာရုံပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တာဒိဋ္ဌိ
သည်။ ဝါ၊ သတ္တာဟူသော ဓိပ္ပာယအယူသည်။ ယသ္မာ၊ အကြောင်ကြောင့်။ သိပသာ၊
ဖြစ်ရာ၏။ ဇာတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓိပ္ပာဂါဟာနိဝါရဏာမဂေနာ၊ ဓိပ္ပာအယူကို
မြစ်ခြင်းကို အံ့ရင်းပြုသဖြင့်။ တဓေဝဓေမေတ္တာဈာနံ၊ ထိုဓေမေတ္တာဈာန်ကို ပင်လျှင်။
ပါဒကံကတွာ၊ အခြေပြု၍။ လောကုတ္တရဝိပဿနံ၊ လောကုတ္တရာတရားသို့ရောက်
ခြင်းကို။ ဝါ၊ လောကုတ္တရာတရားကိုသိခြင်းကို။ ဒေသေန္တော၊ ပြလိုသည်ဖြစ်
၍။ ဒိဋ္ဌာတိအာဒိ၊ ဒိဋ္ဌဿ အစရှိသောဒေသနာတော်ကို။ အာဟာ၊ ဟောတော်မူ
ပြီ။ ။ဤကားအနက်။ ။ဒိဋ္ဌဿအနုပဂ္ဂမသိလဝါ၊ စသောပါဠိတော်၌ လာ
သောဒိဋ္ဌဿအနုပဂ္ဂမဟူသောပုဒ်၏။ ဒိဋ္ဌဿ၊ မိစ္ဆာအယူသို့လည်း။ အနုပဂ္ဂမာမဂ်ာပ်
မှု၍။ ဤသို့သော အယ္ထယောဇနာကို သိစေတော်မူလို၍။ ။တဿထွောအ
ရည်ကော ဘိက္ခူဇ္ဈာနဒ္ဓေဟိ ဝတ္ထိတမေတ္တာဈာနတော ပဋ္ဌာယ လက္ခဏေသော
ဒိနာနာမရူပပရိဂ္ဂဟဝသေန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အနုပဂ္ဂမ၊ ဟုဆိုတော်မူသည်။ ။
သိလဝါဟူသောပုဒ်၏လည်း။ သိလဝါ၊ လောကုတ္တရာသိလနှင့်ပြည့်စုံသည်။
ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဤသို့အယ္ထယောဇနာကိုသိစေတော်မူလို၍၊ လောကုတ္တရံသိ
လဝါ၊ ဟူသောပါဌ်ကိုမိန့်ဆိုတော်မူသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၏အ
နက်ကိုသိစေတော်မူလို၍။ တဿထွေးအရည်ကောဘိက္ခု၊ စသောပါဌ်ကို
သုတ်ဝိုက်ဆရာမိန့်တော်မူသည်။ ဂုဏ်ကို ဘွင့်လို၍ ဆိုသည်မဟုတ်၊ ပါဠိအ
နက်ပြတော်မူလို၍သာဆိုတော်မူသည်။ ဤသို့ဝိုက်ဆရာ၏အလိုတော်ကို
ထောက်သဖြင့်ဇင်း၊ နောင်လာနောက်သားတို့သင်ကြားရေစေခြင်းအကျိုးငှါ
ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်ကိုအနက်ဖြန်မာပြန်ဆိုတော်မူကုန်သော၊ ပရိယတ္တိသာ
သနာတော်၌ ယုတ်ယွင်းခြင်းမရှိမတောက်မပြုန် အာဒုနိသိတော်မူကုန်သော
ဂရုဂရေသော ဆရာမြတ်တို့သည်ပါဠိလာတိုင်းကိုသာ အနက်ဖြန်မာပြန်ဆို
တော်မူကြသည်ကိုထောသဖြင့်ဇင်း။ ဒိဋ္ဌဿအနုပဂ္ဂမဟုမပြင်မူ၍၊ ဒိဋ္ဌဿအနုပဂ္ဂ-
မ၊ ဟုပါဠိတော်ရှိတိုင်းကိုသာအမှန်ပြု၍ရွတ်ရမည်။ ။အနုပဂ္ဂံမ၊ ဟူသော
ပုဒ်၊ နဒ္ဒိဗ္ဗိဒ္ဓိဗယနှင့်ရွတ်လျှင်ဆန္ဒာနုရက္ခဏသင့်၏။ မွှေးတော်နှင့်ရွတ်လျှင် တ
တ္တာမရာလွန်သည်။ မွှေးတော်နှင့်မလို၊ ဂဒွေးတော်နှင့်သာလို၏သည်။ အနုပဂ္ဂမ၊
ဟူသောပုဒ်သည်ဥပရေးရှိသောဂမ္ဘီတော်၊ တွာပစ္စည်း၊ မဟာဒေဝဟိမွယ္ဘဇ္ဇ
ဘွဒ်ဂ၊ ဆုတ်ဖြင့်၊ တွာပစ္စည်းကိုမူပြု။ ဓာတ်တွင်မဂ်ိုရွေး၍ပြီးသည်။ ဂမ္ဘီတော်

အရေးဂိမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကပ်လိုသောစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဖုံးလွှမ်းကောက်။ အယောနိသောစသည်ကိုဖလူကောက်။ တွာပစ္စည်းအရက်ကို ထိုမူချဖလူဖြင့် မှတိအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုအပဋ္ဌာနကောက်။ကြိယာပုဒ်ဘို့ဂါ်သဘောသည်ဆ် ကြိယာဒကိုသာပဋ္ဌာနအားဖြင့် ဟောမြဖြစ်သောကြောင့်၊ ကပ်ခြင်း ကြိယာကိုသာ ပဋ္ဌာနကောက်ရမည်။ နဥပဂမွအနုပဂမ္မပြု၊ သရေအန်၊ ဟူသော်သုတ်ဖြင့် တပ္ပုရိသ်သမဲသာသ်ဒွိဥသရေနှောင်းရောဒွန်နကိုအန်ပြု၍အနုပဂမ္မပြီးသည်။ထိုသို့တပ္ပုရိသ်သမာသ်ပြီးသော်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏မရှိခြင်းအဘာဝကိုကောက်။ ။ဒဿိယတေဒဿနံဒိဋ္ဌံ၊ဟုဘာဝသာဓနပြု၊ဒိသဓာတ်၊တပစ္စည်း။ ။ကာဝဝစနတ်။ ပရမတ်။ဆတ်ဆတ်ရအပ်စွာ။ ။ဟုဆိုသောကြောင့် ဘာဝသာဓနဟူကာဓာတ်ရပစ္စည်းရအထူးမရှိရကား ရှုခြင်း ကြိယာဘောက်ပြုန်သောအားဖြင့် ရှုသောမိစ္ဆာဉာဏ်ကိုကောက်ရမည်။ ထိုသို့ဒိစ္ဆာအယူမိစ္ဆာဉာဏ်ကိုကော်မှသာလျှင်၊အရဉ်ကောဘိက္ခု၊ဟုဋိကာဆရာပြုသောကတ္တားနှင့် အနုပဂ္ဂမဟူသောကြိယာ၊ ဒိဋ္ဌဉ္စဟူသောကံပုဒ်တို့၏ ကြိယာကာရက၊ ကတ္တာကတ္တိ၊ ကမ္မကမ္မိအဖြစ်ဖြင့်ပပ်ခြင်းသမ္ဗန္ဓသည်သင့်မြတ်ရာသည်။ ။ဒိဋ္ဌိဟူ၍ငင်း တိထ္ထိဟူ၍ငင်း နှစ်ပါးသောခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် မှားသောအမြင်ကိုစွဲ၍ မှားသောအမြင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဒိဋ္ဌိဟုခေါ်ဝေါ်သည်။ မှားသောအယဲကိုစွဲ၍ မှားသောအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတိထ္ထိဟု ခေါ်ဝေါ်သည်။ တိထ္ထသဒ္ဒါ၏အနက်ကို။ ။တိထ္ထံပူဘမ္ဟုဒိဋ္ဌိသု၊ဟုစင်သောရေ၊မှားသောအယူဟူသောအနက်နှစ်ပါးကိုအာဘိဓာန်ဋ္ဌိပြတော်မူသည်။ ဤသို့ပြတော်မူသောအနက်အားလျော်စွာခေါ်ဝေါ်သောအမည်ဖြစ်၍ရှုဦးသည်ဟုမဟုတ်၊ အနှိုတ္ထသညာဟူ၍ မှတ်ရမည်။ ဤသို့သောသဒ္ဒါယူတို့၊အထူယူဘို့၊ ဆရာမြတ်တို့အလိုတော်ကို ထောက်သဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌဉ္စအနုပဂ္ဂမ၊ ဟူ၍ပါဠိတော်လာတိုင်းကိုသာ အမှန်ပြု၍ ရှုတ်ရမည်။ ။ဤသို့အဋ္ဌကထာ ဒုဆုံးအဖြတ်ကုလည်း သိအပ်သေး၏။ အဘယ်သို့သိအပ်သနည်း၊ ဒိဋ္ဌဉ္စအနုပဂ္ဂ၊ ဟူသော မေတ္တာသုတ်ပါဠိတော်၌၊ ဒိဋ္ဌဉ္စအနုပဂ္ဂမ၊ ဟူ၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟောဒိဋ္ဌသဒ္ဒါဖြင့် ရှိရင်းပါဠိတော်ကဲ့ပယ်ပျောက်၍အချို့သောလူရှင်ရဟန်းတို့သည်။ ဒိဋ္ဌဉ္စ၊ဟူရှုတ်ဆိုကြကုန်၏။ ထိုသို့ရှုတ်ဆိုခြင်းသည်မသင့်၊မဟုတ်မမှန်။ဤပါဠိတော်၏အဘွင့်ဖြစ်သောအဋ္ဌကထာဋီကာတို့နှင့် မညီဟုမှတ်ရလေ။ ထို့ကြောင့်၊ သုတ္တန်ပါတ် အဋ္ဌကထာဋ္ဌိ။ ။ဣဒါနိယသ္မာမေတ္တာသတ္တာရမ္မဏာတ္တာ အတ္တာဒိဋ္ဌိယာအာသန္နာဟောတိ၊တသ္မာဒိဋ္ဌိဂဟာဏာနိသေလုန်မခေနတဒေပစ္စာနံပါကံဂဉ္ဆာ အဂိယတူမိပတ္တိံ ဒဿေနဉ္စာအာဟာဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တအနုပဂ္ဂမာတိဣမာယဂါထာယဒေသံသမာဒ

ပေတိ။ ။ဟာမိန့်ဇ၊။ ၎င်း အနွယ်ကထာပါဌ်၌ ဒိဋ္ဌဂဟာဏိသေဓနမုခေန ဟူသောပုဒ်ကို၊ ဒိဋ္ဌိအယူကိုယူခြင်းမြဲစ်ခြင်းကို အဦးမူသော အားဖြင့်၊ ဟူ၍အာနက် မြန်မာပြန်ရမည်။ ။အဝိုဟိယ်ကား။ ဒိဋ္ဌဂ ဟာဏိသေဓနမုခေန ဟူသောပုဒ်၌။ဒိဋ္ဌဂဟာဏသဒ္ဒါဖြင့်ဒိဋ္ဌိမ္ဆိဟ်ဂူသောပုဒ်၌ ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည် မိစ္ဆာအယူကိုပောဇ်၍ဟူပြုတော်မူသည်။ နိသေဓနမုခေနသဒ္ဒါဖြင့် အနုပဂ္ဂမဟူသည် မိစ္ဆာအယူက်ဂူဖြစ်ခြင်းမဖြစ်စေခြင်းပင်တည်းဟု အနုပဂ္ဂမသဒ္ဒါ၏ ဇနယျထွေကံ့ပြုဘော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိဘော်၌၊ ဒိဋ္ဌဂ္ဂအနုပဂ္ဂမ၊ ဟူသောပုဒ်ကဲ့။ ဒိဋ္ဌဂ္ဂ၊မိစ္ဆာအယူသို့လည်း။ဝါ၊မေတ္တာဈာန်၏အာရုံဖြစ်သော သတ္တပညတ်သို့လည်း။အနုပဂ္ဂမ၊မကပ်မူ၍။ဝါ၊အာရုံမပြုမူ၍။ဝါ၊မဖြစ်စေမူ၍။ ဤသို့အနက်ယောဇနာရမည်။ထို့ကြောင့်ပါဠိတော်၌၊ဒိဋ္ဌဂ္ဂအနုပဂ္ဂမ၊ ဟုဂိုဂ်ိသော်ပါ၌သာလျှင်သင့်မြတ်၏ဟု မှတ်အပ်လှတော့သည်။ ။ဤကား သုတ္တန်ပါတ် အဋ္ဌကထာပြတော်မူသည်နှင့်အညီ၊ရေးသားအပ်သောအဆုံးအဖြတ်တည်း။ ။ အဋ္ဌကထာ၏အနက်ကား။ ။ဆွဒါနိ၊ယဆအခါ၌။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဧမတ္တာ၊သည်။သတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ကြောင့်။အတ္တ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အတ္တ ဟူသောမိစ္ဆာအယူနှင့်။ အာသန္နာ၊နီးသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ဒိဋ္ဌိဂဟာဏိသေဓနမုခေန၊ဒိစ္ဆာအယူကိုယူခြင်းကဲ့ဖြစ်ခြင်းကိုအဦးမူသောအားဖြင့်။ ဘေသံဘိက္ခ။နံ၊ထိုရဟန်းတို့၏။ ဝဒေဝ ဧမတ္တာစျာနံ၊ ထို့ဧမတ္တာစျာန်ကိုပင်လျှင်။ပါဒကံ၊အခြေကို။ကတွာ၊ပြု၍။အဂိယဘူမိပတ္တိံ၊အဂိယာဘုံသို့ရောက်ခြင်းကဲ့။ ဒသေန္တော၊ပြဘော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ ဒိဋ္ဌဂ္ဂအနုပဂ္ဂမာတိ ဇုမာယေဂါထာယ၊ဤဂါထာဖြင့်။ ဒေသနံ၊ဒေသနာတော်ကဲ့။ ဘဂဝါ၊ဖြတ်စွာဘုရားသခင်သည်။သမာဒပေတ်၊ပြီးဆုံးစေတော်မူ၏။ ။အဇ္ဇုပကရဏာလိင်္ဂါ၊ ဩဖဇ္ဇကာလ ဒေသတော။ သဒ္ဒဋ္ဌာဝိဘဇိယန္တို့၊ နသဒ္ဒါယေဝ ကောလာ။ ။ဟူသောပါဌ်ဖြင့်သဒ္ဒါကိုမဝေဘန်မူ၍အဇ္ဇုပကရဏစသည်အားလျော်စွာအနက်ကိုသာဝေဘန်ရမည်ဟူ၍ သဒ္ဒါအရောသိလိမ္မာသောဆရာကျော်တို့မိန့်ဆိုတော်မူသော်ကြောင့်။ သင်္ဂါမေအသေဿာနေဟိ၊ဟူသော ပြယုဂ်၌ အသေသသဒ္ဒါသည်၊ သင်္ဂါမေဟူသောအရာကိုထောက်၍၊ဖြင်းဟူသောအနက်ကို။ ။ဒါနသာလာယံအသေသာနေဟိ၊ဟူသောပြယုဂ်၌အသေသသဒ္ဒါသည်၊ဒါနသာလာယံဟူသောအရာကိုထောံ၍သူဆင်းရဲဟူသောအနက်ကိုဟောရာတိသကဲ့သို့၊ ဒိဋ္ဌဂ္ဂအနုပဂ္ဂမသိလာ၊ အစရှိသောဒေသနာတော်သည်လေသ်းသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟော်တော်မူသောဒေသနာတော်ဖြစ်၍၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဟောတော်မူရာ၌အသုံးနှုန်းကိုထောံသောအား

ဖြင့် ဒိဋ္ဌဗ္ဗဟူသောပုဒ်၌ ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည် သိစ္ဆဉ်ဉာဏယုတ်သိစ္ဆာဉာဏ်ကိုဟော၏ဟု အထူပကာရဏအားဖြင့်အနက်ကိုသာဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဤသဒ္ဒါသည်ဤအနက်ကိုသာဟော၏ ဤမှတပါးသောအနက်ကိုမဟောဟုသဒ္ဒါကိုမှဝေဘန်ရာ။ ။သင်္ခါမေ၊စစ်ဖြေပြင်၌။ အဓေယ်းပြင်းတို့ကို။ အာဇေနဟိ၊ ဆောင်ချေလော့။ ။ဒါနသာလာယံ၊အလှူဟင်းကုပ်၌။အဓေသေ၊ သူဆင်းရဲတို့ကို။ အာဇေနဟိ၊ဆောင်ချေလော့။ဤကားအနက်။ ။ဇေဝံတေသံဘိက္ခဝေ။နံနာနာဝိဘာဂေ ဟောမေတ္တာဘာဝနံဒသေတွာ ဇုဒါနိ သတ္တာလမ္ဗဏတ္တာမေတ္တာယသတ္တ ဒိဋ္ဌိသိယာတိမိစ္ဆာဂါဟာနိဝါရဏာမုခေနဘမေဝမေတ္တာစျာနံ ပါဒကံကတွာ လောကုတ္တရာဝိဂမံ ဒသေန္တော အာပာဒိဋ္ဌဗ္ဗာတိအာဒိ။ ဟူ၍ဘက်တော်မူသောအနုသန္ဓေါလာသောဒိဋ္ဌသဒ္ဒါ၏အနက်ကိုလည်း။ဒိဋ္ဌောပုဂ္ဂလိဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည်။အဂိမ္ဘိ၊ခုနစ်သူဟူသောအနက်၌။ ဘဝေ၊ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌံ၊ နပုံးလိင်ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည်။ဇုဂုပ္ပိတော၊ရှုခြင်း၌။ဘဝေ၊ဖြစ်၏။ ဤဥဒိဋ္ဌသဒ္ဒါ၏ရှုခြင်းအနက်မျက်သာနိသျည်းဆရာဝေဘန်တော်မူသည်။ ရှုအပ်သောရူပါဂုဟူသောအနက်ကို ဝေဘန်တော်မမူ၊ဦးကာဆရာလည်းဘွဲ့ဟော်မမူချေ။ ဝံသာနုရက္ခိတွော အဋ္ဌော၊ဟုဆရာတော်တို့ဆိုသောကြောင့်၊ ဆရာအဆက်ဆက်တို့အနွယ်အားဖြင့်သင်ကြားလေ့ကျက် ဆောင်ရွက်တိုင်းဂ်ံသာ အမှန်ပြု၍ရွတ်သင့်လှတော့သည်။ဤသည်လျှင်ရှေးရှေးသောဆရာမြတ်တို့အလိုတော်နှင့်လျော်စွာရေးသားအပ်သောအဆုံးအဖြတ်တည်း။ ။အရှင်မဟာဇုဒ္ဓဟောသအရှင်မြတ်သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ သီဟိုဠ်ဘာသာသို့ ရေးသား တင်ထားအပ်သော ဝိနည်းကတော်တော်ကို မ ဟာဝိဟာသာသို့ ဟင်ပြီးလျှင် ဤစာမျှ။ဒိပ်ကျွန်းသို့ဆောင်ယူတော်မူခဲ့သည်မှစ၍ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီးလက်ထက်တော်တိုင်အထူးထူးသောကျမ်းဂန်တို့မှထုတ်နုတ်၍ ဦးကာကြီးဦးကာငယ်တို့ကို ရေးသားပြုစုတော်မူနိုင်ကုန်သော ရှေးရှေးဆရာ မြတ်တို့သည်၊ ဒိဋ္ဌဗ္ဗအနုပဂ္ဂမ၊ ဟူသောပါဠိတော်သည် မှားယွင်းသည်ဟု ဆိုဘူးသည်မရှိ။ ထိုဆရာမြတ်တို့သံသည်လည်း၊ ဒိဋ္ဌဗ္ဗအနုပဂ္ဂမဟု ပါဠိတော်လာ ဓမ္မဉာဏ်ကိုသာ ရေးသားဘတ်ရွတ်တော် မူကြကုန်သည်။ ။ဒိဋ္ဌဗ္ဗအဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၄၉။ မှတ်သားရန်အဆုံးအဖြတ်။

ယောဝိဂဝံဂမိဿာမိတိဂနုံသဇ္ဇေတိဇိယံဂနုံတိ သတ္တိုနိသေတိဘတ္တံ ဆာဇ္ဇတိဝတ္ထုံပရိဒဟတိဗုဇ္ဈာဝတာယန္ဒါရေစောပနံပတ္တုံဟောတိ။ ဿသာအ

ရည်ဒဗိဝသံစရိတွာအန္တမသော်ဣသိဒ္ဓါရမတ္တံပိ နလဘတိ၊ ဇာဒံအာကုသ
လံကာယကမ္မံနာမပေါ်ဘာတိနဟောတိတိ။ နဟောတိ၊ ကသ္မာ၊ ကမ္မပတ္ထံအ
ပတ္တတာယ။ ဧကဝေါပနကာယဒွာရိဘံနာမဟောတိတိဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧသ္သဂဟ
ဏာဒိသုပယောဂေသုပိဒံသောနယိသိ။ ဝစီဒွါရေပိမိဒံ ဂဓိဿာမိတိ ဝေ
ဂနဓနုအာဒိနိသဒ္ဓေထာတိအာဏာပေတွာ ဂုရိမနယေနဝအရဉ်ကိုယ်
အလဘန္တသကိဒွါပိဝစီဒွါရေစောပနံပတ္တံ၊ ကမ္မပထံအပတ္တတာယပနဝစီ
ကမ္မံနာမနဟောဘိ၊ကောဝလံဝစီဒွါရိတံနာမဟောတိတိ ဝေဒိဟဗ္ဗံ။မနောဒွါ
ရေပိန ဝဓကစေတနာယ ဥပ္ပန္နမတ္တာယ ဧဝကမ္မပထဘောဒေါဝ ဟောတိ။
သောစခေါဏ္ဍာပါဒဝသေန၊ နပါဏာတိပါဘဝသေန။အကုသလံဟိကာယာ
ကမ္မံကာယဝစီဒွါရေသု သမုဋ္ဌာတိ၊ နမနောဒွါရေ၊ တထာ အဓိဇ္ဈာလံ ဝစီ
ကမ္မံ။အကုသလံမနောကမ္မံပနတီသုပိဒွါရေသု သမုဋ္ဌာတိ၊တထာကုသလာနိ
ဂဟာယဝစီ မနောကမ္မာနိ။ ။အဋ္ဌသလိနီပါဠိ။ ။ယောစနော၊ အံကြွင်
သူသည်။ ဓိဂဝံ၊သမင်တောသို့။ ဂဓိဿာမိ၊သွားခဲ့။ ဇာတိ၊သို့။ဝနံ၊လေးကို။
သဇ္ဇေဟိ၊ စိရင်၏။ ဇိယံ၊သို့ကို။ ဝဒေါတိ၊ ကျစ်၏။ သဉ်ဂံ၊လှံကို။ ဒိသေတိ၊
သွေးဇ်၏။ဘဇ်ဘံ၊ထမင်းကို။ဘုဥ္ဇတိ၊စားဇ်၏။ဝဇ်ဆံ၊ပုဆိုးကို။ ဂရဒဟာင်း၊ပြုပြင်ဇ်၏။
ဖဇ်ဆော်ဝတ်ဘ၊ ဤမျှဖြင့်။ ကာယဒွါရေ၊၌။ စောပနံ၊ လှုပ်ခြင်းသို့။ ပတ်ဘံ၊ရောက်
သည်။ဟောတိ၊ဇ်၏။သောနဓာတု၊ထိသူသည်။အရဉ်ည၊ဟော၌။ ဒိဝသံ၊တနေ့
ပတ်လုံး။စရိတွာ၊ ကျက်စား၍။ အန္တမသော၊ ယုတ်သောအဆိုင်းအခြားဖြင့်။
သသဗိဒ္ဓါရမတ္တံပိ၊ယုန်,ကြောင်ကိုမျှလည်း။နလဘတိ၊ မရ။ဇာဒံအကုသလံ၊
ဤအကုသိုလ်ဖြစ်သောကံသည်။ ကာယကမ္မံနာမ၊မည်သည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်
အံ့လော။နဟောတိ၊ မဖြစ်အံ့လော။ဇာတိပုဆွဲယံ၊ ဤသို့သောအမေးသည်။
သတိ၊ရှိသော်။နဟောတိ၊ မဖြစ်။ကသ္မာ၊ အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ကမ္မ
ပထံ၊ကမ္မပထသို့။အပတ္တတာယ၊ မရောက်သည့်အဖြစ်ကြောင့်ဝသည်း။ကေ
ဝလံပန၊ သက်သက်သော်ကား။ ကာယဒွါရိတံနာမ၊ ကာယဒုစရိုက်မည်
သည်။ဟောဘိ၊ဖြစ်၏။ဇာတိ၊သို့။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ဇ်၏။ မစ္ဆဂဟာဏာဒိသု ပယောဂေ
သုပိ၊ ငါးဘမ်းခြင်း ပယောဂတို့၌ လည်း။ ဧသေနယော၊ ဤနည်းကိုယဉ်
လျှင်။ဝေဒိတဗ္ဗော၊ဇ်၏။ဂစိဒွါရေပိ၌လည်း။ဓိဂဝံ၊သို့။ဂဓိဿာမိ၊အံ့။ဇာတိ၊သို့။
ဝေဂေန၊လျင်စွာ။ ဓနုအာဒိနိ၊ လေးအစရှိသည်တို့ကို။ သဇ္ဇေထ၊ စိရင်ကုန်
လော့။ဇာတိ၊သို့။ အာဏာပေတွာ၊ စေ၍။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ရှေးနည်းဖြင့်သာ
လျှင်။အရဉ်ည်"ကိုဒ္ဓိ၊တရုံတခုကို။အလဘန္တော၊သာမရဏေသာသူအား။ ဝစီဒွါ
ရေ၊၌။ ဧဟိပနံ၊သို့။ ကိဒ္ဓါဝိပတ္တံ၊ အာကယ်၍ကာဒီးချောက်ဇ်၏ရှင့်။ ပန၊ ထိုသို့

ရောဂါသေလည်း။ကမ္မပထံသို့။ အပတ္တာဟာယ၊ မရောက်သည်ဖြစ်အပြစ်
ကြောင့်။ဝစီကမ္မံနာမ၊မည်သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။ဂေါဝါပနာကား။ဝစီဒုစ္စ
ရိတံနိဿဓ၊မည်သည်။ဟောတိ၊၏။ ဣတိ၊သို့ ဝေဒိဘင်္ဂါဖြင့်။ မနောဒွါရေပန၊၌
ကား။ ဝဓကစေတနာယ၊ သတ်လိုသောစေတနာ၏။ ဥပ္ပန္နမတ္တာယဝေ၊ဖြစ်
ကာမျှဖြင့်သာလျှင်။ ကမ္မပထဆောဒေါ၊ ကမ္မပထ အထူးသည်သာလျှင်။
ဟောတိ၊၏။ သေစ၊ ထိုကမ္မပထအထူးသည်လည်း။ ဗျာပါဒဝသေန၊ အ
မျက်ထွက်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပါဏာတိပါတာသေန၊
ဖြင့်။ နဟောတိ၊မဖြစ်။ တိယသ္မာ၊ကြောင့်။ အကုသလံ၊သော။ ကာယကမ္မံ၊
သာည်။ကာယဝစီဒွါရေသု၊ကာယဒွါရဝစီဒွါရတို့၌။သမုဋ္ဌာတိ၊ဖြစ်၏။ မနော
ဒွါရေ၌။ နသမုဋ္ဌာတိ၊မဖြစ်။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ ပါဏာတိပါတဝသေန၊ဖြင့်။နဟောတိ၊မဖြစ်။အကုသလံ၊သော။ ဝစီကမ္မံ၊သည်။တထာ၊ ထိုအတူဘည်း။
အကုသလံ၊ဇသော။ မနောကမ္မံပန၊မနောကံသည်ကား။ တိသုဝိဒွါရေသု၊သုံး
ပါးသောဒွါရတို့၌လည်း။သမုဋ္ဌာတိ၊ဖြစ်၏။ကုသလာနိ၊သော။ ကာယာစီမ
မနောကမ္မာနိ၊တို့သည်။တထာ၊ဘည်း။ ။ဤကားအနုက်။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။
ကာယဒွါရဝစီဒွါရတို့၌ကမ္မပထမဖြစ်ခဲစရိက်မျှဖြစ်သောဟုဆရာဆို၏။။ မ
နောဒွါရ၌ကားအသို့မှတ်ရမည်နည်း၊ကာယဒွါရဝစီဒွါရ၌ကဲ့သို့ မှတ်ရမည်
လောဟုစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်မနောဒွါရေပနစသည်ကိုဆိုပြန်။ အဓိပ္ပါယ်
ကား။မနောဒွါရ၌ကားဝဓကစေတနာဖြစ်ကာမျှဖြင့်သာလျှင်ကမ္မပထဘော
ဖြစ်ပါသည်ဟူလို။ဆရာ၊ကမ္မပထဖြစ်သောဟုဆရာဆို၏။ ပါဏာတိပါတ
အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သလော၊အဘယ်အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သနည်း စောဒနာရန်ရှိသော
ကြောင့်။သောစခေါ၊ဗျာပါဒဝသေန၊နပါဏာတိပါတဝသေန။ဆိုန်။အဓိပ္ပါယ်
ကား၊ ဗျာပါဒအစွမ်းဖြင့်ဖြစ်၏။ ပါဏာတိပါတအစွမ်းဖြင့် မဖြစ်ပါဟူလို
သော်။ဆရာ၊ပါဏာတိပါတအစွမ်းဖြင့်မဖြစ်ဟုဆရာဆို၏။ ဝဓကစေတနာ
အားလျော်စွာပါဏာတိပါတအစွမ်းဖြင့်သာ ဖြစ်ရပါသည်မဟုတ်လော၊အ
ဘဲ့ကြောင့်ဗျာပါဒအစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သနည်း အကြောင်းအကျိုးဆန့်ခဲ့၏စောဒ
နာရှိသောကြောင့်။အကုသလံဟိကာယကမ္မံ၊ အစရှိသောပါဠိကိုဆိန်။အ
ဓိပ္ပါယ်ကား။အကုသိုလ်ကာယကံဝစီကံသည်ကာယဒွါရဝစီဒွါရ၌သာဖြစ်
၏။မနောဒွါရ၌မဖြစ်။ထိုကြောင့်ပါဏာတိပါတအစွမ်းဖြင့်မဖြစ်မူ၍ ဗျာပါဒ
အစွမ်းဖြင့်သာဖြစ်ပါသည်ဟူလိုသော်။ ။မှတ်သားရန်အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

၇၀။ ရွှေငွေခံခြင်းအဆုံးအဖြတ်။

သစေပနဆိုလို ဘိုဂဏ်ဝါပုဂ္ဂိုလ်ဝါ အနာမသိတွေ့ ဇာဒံဟိရညသုဝဏ္ဏံ စေတိယသဒ္ဒေမဟာရဇသဒ္ဒေမနံဝကမ္မသဒ္ဒေမာတိဝဒန္တို့ပင်္ကျိပိတုံနဝန္နတိ။ ဇာမေ့ဇာဒံဘာဇာန်တိကပိုယကာရကာနံအာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ စေတိယံဒိနံအတ္ထာယတုမှောဂဟေတွာဌပေထာတိ ရတ္တေပနအမှာကံဂဟေတုံနဝန္နတိတိပဒိုက္ခိဝိတဗ္ဗံ။ သဓေပနကောစိဇဟုံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ အာနေတွာဇာဒံသံဃသဒ္ဒမ်ိစတွာရောပယ္ဘယေပရိဘုဥ္ဇထာတိဘဒတိ၊ တဥ္စေသံယောသမ္ဘဒိုဆွတိ၊ပဒိုဂ္ဂဟာဏေဝိပရိဘောဂေဝိ အာပဇ္ဇတိ။ ။အနက်ကား။ ။သစေ့ပန၊ အကယ်၍။သံဃံဝါ၊သင်္ဃာကိုဂုဏ်း။ဂဏံဝါ၊ဂိုဏ်းကိုဂုဏ်း။ ပုဂ္ဂလံဝါ၊ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဂုဏ်း။အနာမသိတွေ့၊မသုံးသပ်မူ၍။ ဇာဒံဟိရညသုဝဏ္ဏံ၊ ဤရွှေငွေကို။စေတိယသဒ္ဒေ၊စေတီတော်အား။ဒေမ၊လှူကုန်၏။ ဝိဟာရသဒ္ဒေ၊ ကျောင်းအား။ဒေမ၊လှူကုန်၏။နပကမ္မသဒ္ဒေ၊အမှုကြိုးငယ်အား။ဒေမ၊လှူကုန်၏။ ဇာတိ၊ဤသို့။ဝဒန္တို့၊ဆိုကုန်အံ့။ပဒိုက္ခိဝိတုံ၊ပယ်ခြင်းငှါ။နဝန္နတိ၊မအပ်။ဇာမေဥပါသကာမင်္ဂါဒါယကာတို့သည်။ဇာဒံဝစနံ၊ဤစေတိယသဒ္ဒေမအစရှိသောစကားကို။ ဘာဇာန်တို့၊ဆိုကုန်၏။ဇာတိ၊သို့။ကပိုယကာရကာနံ၊ကပိုယကာရကတို့အား။အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ကြားအပ်၏။စေတိယာဒိနံ၊စေတိအစရှိသည်တို့၏။ အတ္ထာယ၊အကျိုးငှါ။တုမှော၊သခင်တို့သည်။ ဂဟေတွာ၊ယူ၍။ ဌပေထ၊ထားကုန်လော့။ဇာတိ၊ဤသို့။ရတ္တေပန၊ဆိုမူကား။အမှာကံ၊ငါတို့အား။ဂဟေတုံ၊ခံခြင်းငှါ။နပဒန္တိ၊မိန့်၊မအပ်ဟူ၍။ ပဒုက္ခိဝိတဗ္ဗံ၊ပယ်အပ်၏။ သဓေပန၊၍။ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောဒါယကာသည်။ ဇဟုံ၊များစွာသော။ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ၊ ရွှေငွေကို။သံဃသဒ္ဒေ၊သင်္ဃာဟော်အား။ဒမ္မိ၊လှူ၏။စတွာရောပယ္ဘယေ၊လေးပါးသောပစ္စည်းတို့ကို။ပရိဘုဥ္ဇထ၊သုံးဆောင်ကုန်လော့။ဇာတိ၊ဤသို့။ဝဒတိ၊ဆို၏။တံဟိရညသုဝဏ္ဏံ၊ထိုရွှေငွေကို။စေ၊အကယ်၍။သဗ္ဗဒိုဆွတိ၊ခံအံ့။ပဒိုဂ္ဂဟာဏေ၊ခံခြင်းငှါ၊ခံခြင်းကြောင့်၎င်း။ပရိဘောဂေဝိ၊ သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အာပတ္တိ၊အာပတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ပါရာဇိကဏ်းအဋ္ဌကထာ ရာဇဘောဇ္ဈသိက္ခာပုဒ်။ ။ရွှေငွေခံခြင်းအဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

နိဂုံး။

ဒီမိုကရေစီစနစ်မြင့်မားဖြိုးထွင်းခဲ့မှုသည် ပြည်သူလူထုအတွက် ကောင်းကျိုးများစွာ ရရှိစေသည်ကို ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် ထင်ရှားစွာ တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံများသည် ပြည်သူလူထု၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဘဝ တိုးတက်ကြွယ်ဝမှုကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဘဝ လုံခြုံမှုကို အာမခံနိုင်ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဘဝ ကြီးပွားတိုးတက်မှုကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်း စသည်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့် ရရှိခံစားနေကြရသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူလူထုအတွက် ကောင်းကျိုးများစွာ ရရှိစေသည်ကို ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် ထင်ရှားစွာ တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံများသည် ပြည်သူလူထု၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဘဝ တိုးတက်ကြွယ်ဝမှုကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဘဝ လုံခြုံမှုကို အာမခံနိုင်ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဘဝ ကြီးပွားတိုးတက်မှုကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်း စသည်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့် ရရှိခံစားနေကြရသည်ကို